SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunkitilalautakunta pöytäkirja 10.08.2022

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / TeA 3

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta / TeA 4

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat / TeA 5

4 § Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset / TeA 6

5 § Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitys 2022 / TeA 10

- Liite 1. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitettävät toimenpiteet 13

- Liite 2. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet 2022 (muutokset näkyvissä) 20

6 § Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / TeA 25

7 § Kaupunkitilalautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022-2031 / TeA 28

- Kaupunkitilalautakunnan lausunto luonnoksesta kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi 2022-2031 30

- Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022-2031, luonnos 30.6.2022 34

- Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022-2031_ERILLISLIITE (Asukaskyselyn tulokset) 140

8 § Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 / TeA 234

- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023 - 2025 236

- Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 246

- Liite: Hinnoittelumallien vaikutukset/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 248

- Liite: HSL alustava TTS2023-2025/Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 321

9 § Lausunnon antaminen HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030 / TeA 376

- Lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030 379

- Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. 383

- Liite: Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. 384

- Liite: Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. 429

- Liite: Jätehuollon investointistrategia 2030/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. 453

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunkitilalautakunta pöytäkirja 10.08.2022

- Liite: Vesihuollon investointiohjelma 2023-2032/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. ... 459
- Liite: Vesihuollon investointistrategia 2030/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. ... 486
- Liite: HSYn strategia 2030/Lausuntopyyntö alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaa 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmia 2023-2032, investointistrategioita 2030 sekä HSY:n strategiaa 2030. ... 492

10 § Kanniston koulun laajennus ja tilamuutokset tarveselvityksen hyväksyminen / AK ... 510

- Kanniston koulun laajennus ja tilamuutokset, tarveselvitys 31.5.2022 ... 512

11 § Jokivarren koulun tilamuutosten hankesuunnitelman hyväksyminen / AK ... 549

- Jokivarren koulun tilamuutosten hankesuunnitelma 20.5.2022 liitteinen ... 551

12 § Kaupungin omistamien kiinteistö- ja osakeomistusten myynti / AK ... 603

- Myyntiin esitettävät kohteet (II) ... 608

13 § Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman osakkeiden myyminen / AK ... 630

14 § Simonkodin vanhan osan purkaminen ja VAV-konsernin valtuuttaminen toteuttamaan purku Vantaan kaupungin kustannuksella / AK ... 632

15 § Sopimusmuutokset liikehuoneistojen vuokrasopimuksiin / VAV Palvelukodit / AK ... 634

16 § Määräalan (92-409-5-64-ma) osto Lapinkylän kylästä / AK ... 636

- Kohdekartta 409-5-64 määräala osto YK - ei henkilötietoja ... 638

17 § Kivistön tontin 23136-1 vuokraaminen Kuntarahoitus Oyj:lle päiväkodin toteuttamista varten / AK ... 639

18 § Maa-alueen vuokraaminen varastointiin määräalasta 92-408-1-281-M503 osoitteessa Hakintie 10 ja vuokrasopimuksen päättäminen Uomatie 22:ssa / Vantaan Energia Oy / AK ... 641

- kartta vuokrattavasta alueesta ... 643
- Uomatien vuokrasopimuksen muutossopimus (henkilötiedot peitetty) ... 644
- voimassaoleva vuokrasopimus Uomatien alueesta (henkilötiedot peitetty) ... 647
- vuokrasopimusluonnos ... 654

19 § Lämmön kausivaraston toteutussopimuksen hyväksyminen / Vantaan Energia Oy / AK ... 660

- Asemakaavamuutoskartta ... 663
- Lämmön kausivaraston toteutussopimus ... 664
- Rakentamista valmistelevien toimenpiteiden kuvaus ... 668
- Sopimusalueen rajat osoittava liitekartta ... 669
- Vuokrasopimusmalli ... 670

20 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus / B. Esisopimus kiinteistön kaupasta / Okmetic Oy / Asemakaavan muutos 002355 Piitie 2 / AK ... 676

- Maankäyttösopimus/A. Kunnallistekniikan rakentamisssopimus ja B. Esisopimus kiinteistön kaupasta ... 678
- kartta sopimusalueesta ... 687
- voimassaoleva vuokrasopimus (henkilötiedot peitetty) ... 688

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunkitilalautakunta pöytäkirja 10.08.2022

21 § Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Korsonpuomi / Asemakaavan muutos 002500 Maakotkantie 6 / AK 695
- 002500 maankäyttösopimusopimus_luonnos 698
- 81-111-5 Sopimusalue 002500 liitekartta A1 707
- 81-111-5 esisopimus luovutus 002500 liitekartta B1 708
22 § Hankinta / Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022–2023 / HW 709
- Vertailutaulukko/Hankinta/Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022 - 2023 712
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Kaupunkitilalautakunnalle 751
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 752
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 753
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 754
Muutoksenhakuohje 5. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa 759
Muutoksenhakuohje 6 Valitus postilaatikon paikkaa koskevassa asiassa 760

Kaupunkitilalautakunnan kokous

Aika 10.8.2022 klo 17.00–21.37
Paikka Kielotie 28, kokoushuone 447, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Kivimäki Otso, puheenjohtaja	-	Ellonen Leila	x
Kiljunen Kimmo, varapuheenjohtaja	x	Mölsä Tomi	
Hummastenniemi Heidi	x	Karjalainen Jenni	
Hynninen Mari	x	Pitkänen Eeva	
Lind Antti	x	Mattila Kari	
Liutu Topi	x	Haapala Heidi	
Mäkipernaa Aki	-	Liukkonen Pasi	x (§:t 1-7, 9-22)
Oja Mika	x	Kähärä Kaarlo	
Pajunen Emmi	x	Linkola Maija	
Pentilä Mira	x	Heikkinen Minna	
Puha Seija	x	Nikkanen Teemu	
Siniketo-Pietilä Katja	x	Vauhkonen Miro	
Toivonen Teija	-	Huuskonen Sanna	x (§:t 3-22, klo 17.40-21.37
Viilo Mikko	x	Huhta Timo	
Vähäkangas Jussi	x	Vanhanen Tuomas	
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Lundell Kai-Ari	x	Saimen Tuukka	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Reinhardt Julius	-	Pravjot Pannu	x

Muut osallistujat		Läsnä
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	x	
Kari Antti, kiinteistöjohtaja	x	
Westlin Henry, kaupungininsinööri	x	
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja	x (§:t 1-16, 18-22)	
Hamari Milla, viestintäpäällikkö	-	
Åberg Jaana, tiedottaja	x	
Lievonen Kirsi-Marja, henkilöstö- ja konsernijohtaja	x (§:t 1-3, klo 17.00-18.20)	
Henriksson Tomi, kiinteistökehityspäällikkö	x (§:t 1-3, klo 17.00-19.31)	
Ranta Elisa, asumisasioiden päällikkö	x (§:t 1-3, klo 17.00-19.31)	
Ranto Jaakko, hallintoasiantuntija,	x	

pöytäkirjanpitäjä		

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Kimmo Kiljunen

Pöytäkirjanpitäjä Jaakko Ranto

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 12.8.2022, Kielotie 28, 01300 Vantaa

Heidi Hummastenniemi Jussi Vähäkangas

Pykälät 8, 9 ja 22 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 15.8.2022 Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus / TeA**

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan varapuheenjohtaja Kimmo Kiljunen toimi puheenjohtajana tässä kokouksessa.

Päätös:
Todettiin.

2 § **Pöytäkirjan tarkastajien valinta / TeA**

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Vähäkangas Jussi ja Hummastenniemi Heidi (varalla Hynninen Mari ja Lind Antti), ja
b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 12.8.2022 klo 12.00 mennessä.

Päätös:
Päätettiin
a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Vähäkangas Jussi ja Hummastenniemi Heidi, ja
b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 12.8.2022 klo 12.00 mennessä.

3 § **Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat**

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden / esittelijöiden selostukset sekä tiedotusasiat.

Käsittely:
Kuultiin seuraavat selostukset:

Asia 13 / Kaupungin omistamien kiinteistö- ja osakeomistusten myynti / henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen

Asia 5 / Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitys 2022 / kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson

Asia 6 / Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

4 § **Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset / TeA**

Kaupunkitilalautakunnalle 19.7.2022 jälkeen julkaistut ottomenettelyä varten saapuneet päätökset.

Tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö

§ 9/2022 Päätös rakentamisvelvoitteen määräajan jatkamisesta Vantaanlaaksossa / Lidl Suomi Ky

Päätökset, joita ei oikaisuvaatimusajan kuluessa ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi:

Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila

§ 52/2022 Hankinta: Osallistuminen Betoniset taitorakennetutkimukset 2022
§ 53/2022 Nissaksen päiväkodin teknisen osakorjauksen yhdistetyn tarveselvityshankesuunnitelman hyväksyminen
§ 54/2022 Ylästön päiväkodin teknisen osakorjauksen yhdistetyn tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen
§ 55/2022 Osallistuminen Rakennustiedon PT 16 Infratietopalvelun päätoimikuntaan vuonna 2022
§ 56/2022 Espoon Pitkäjärven valuma-alueen vesienhallintasuunnitelma ja yhteistyön kehittäminen maa- ja metsätalouden sekä kaupunkien valumavesien hallinnassa -projektin perustaminen ja osallistuminen hankerahoituksen hakemiseen

Apulaiskaupunginjohtaja vs. Henry Westlin

§ 49/2022 Diplomityö: Infrarakentamisen CO2e-päästöt Suomessa
§ 57/2022 Hankinta/Hakunilan urheilupuiston rakentaminen
§ 58/2022 Kunnossapidon rakennustöiden puitejärjestelyn toisen optiovuoden käyttöönotto
§ 59/2022 Kunnossapidon lämpö-, vesijohto- ja viemäritöiden toisen optiovuoden käyttöönotto
§ 60/2022 Kunnossapidon ilmanvaihtotöiden toisen optiovuoden käyttöönotto
§ 61/2022 Vallinojan päiväkodin teknisen osakorjauksen yhdistetyn tarveselvityshankesuunnitelman hyväksyminen

Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti

§ 18/2022 Vuokranhyvitys ajalla 28.2.2022 - 13.5.2022 / yksityishenkilö

Kiinteistöjohtaja Antti Kari

§ 30/2022 Suunnitteluvarauksen vahvistaminen kortteliin 23196 SSA Rakennus Oy:lle

Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

§ 52/2022 Karhunkierroksen päiväkoti rakenne- ja pohjarakennesuunnittelijan hankinta
§ 54/2022 Vierumäen koulun pihan perusparannus ja lähiliikuntapaikka, urakoitsijan valinta
§ 56/2022 Karhunkierroksen päiväkodin sähkösuunnittelijan hankinta
§ 57/2022 Karhunkierroksen päiväkodin LVIA- ja elinkaarisuunnittelun hankinta
§ 63/2022 Karhunkierroksen päiväkodin pääsuunnittelijan ja arkkitehtisuunnittelun hankinta

Tilakeskusjohtaja vs. Juha Vuorenmaa

§ 65/2022 Mikkolan koulun korjausten ja tilamuutosten kustannusarvion hyväksyminen ja urakoitsijan valinta
§ 66/2022 Vierumäen koulun korjausten ja tilamuutosten kustannusarvion hyväksyminen ja urakoitsijan valinta
§ 67/2022 Kelokuusen päiväkodin uudisrakennus, ilmanvaihtourakoitsijan valinta
§ 68/2022 Kelokuusen päiväkodin uudisrakennus, putkiurakoitsijan valinta
§ 69/2022 Kelokuusen päiväkodin uudisrakennus, sähköurakoitsijan valinta

Kaupungininsinööri Henry Westlin

§ 65/2022 Hankinta/ Myyrmäen keskustaan sijoitettavan kuvanveistäjä Tommi Toijan ”Viimeisellä rannalla” -teoksen pronssivalutyöt Taidevalimo Sinisalo Oy:ltä
§ 66/2022 Hankinta/ Myyrmäen keskustaan sijoitettavan kuvanveistäjä Tommi Toijan ”Viimeisellä rannalla” -teoksen betonirakenteiden ja niihin liittyvän puisen oleskelutason valmistus ja asennus BetoniPallas Oy:ltä

Asumisen erityisasiantuntija Elina Virtanen

§ 4/2022 Asukasvalinnan hyväksyminen / Vantaan kaupungin vanhus- ja vammaispalvelut

Tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö

§ 5/2022 Kiinteistön (teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen osa) 92-426-5-58 ostaminen Ylästön kaupunginosasta / Reino Puhakka
§ 6/2022 Yhteensä noin 2,85 hehtaarin suuruisten maa-alueiden ostaminen Nikinmäessä / Sirpa Hannele Forsström

Tonttipäällikkö vs. Teemu Jääskeläinen

§ 7/2022 Vuokraoikeuden siirron hyväksyminen, 92-97-5-7/Kiinteistö Oy Vantaan Mutkakiinteistöt ja Gesu Oy
§ 8/2022 Teollisuustontin 92–41–270–11 myynti Viinikkalasta

Toimitilapäällikkö vs. Sari Lindqvist

§ 41/2022 Sähköbussien latauspisteille tarvittavan teknisen tilan vuokraaminen Finavialta / Lentoasemantie 4, P2. kerros, 01530 Vantaa / Finavia Oyj Helsinki-Vantaan lentoasema
§ 43/2022 Kivistön palvelukeskittymä, Vantaan kaupungin terveysaseman vuokratilojen lisä- ja muutostyöt
§ 45/2022 Kivistön palvelukeskittymä, Vantaan kaupungin kaupunkikulttuurin vuokratilojen lisä- ja muutostyöt
§ 46/2022 Kivistön palvelukeskittymä, Vantaan kaupungin kaupunkikulttuurin vuokratilojen lisä- ja muutostyöt
§ 47/2022 Kivistön palvelukeskittymä, Vantaan kaupungin kaupunkikulttuurin vuokratilojen lisä- ja muutostyöt

§ 48/2022 Toimitilapäällikön 8.6.2022 tekemän päätöksen 41§ kumoaminen ja uusi päätös
§ 49/2022 Myyrmäkitalon ravintolan vuokraaminen / Isgel34 Oy
§ 50/2022 Tilojen vuokraaminen Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan Terveyspalvelujen päihdeja mielenterveyspalvelujen käyttöön / Neilikkatie 17, 2. kerros / Kiinteistö Oy Vantaan Neilikkatie 17 / Investors House Oyj
§ 51/2022 Kivistön palvelukeskittymä / HSL:n tilojen vuokraaminen

Toimitilapäällikkö vs. Heini Korpela

§ 53/2022 Kolmen pientalokiinteistön purku-urakka (Koivupuistontie 13, Matkatie 7, Lehmuslehdontie 51)
§ 54/2022 Valvonta- ja turvallisuuskoordinaattorin hankinta eri purku-urakoihin

Rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa

§ 12/2022 Kilterin koulun, Koivukylän päiväkodin, Lauhatien päiväkodin ja Vapaalan päiväkoti paviljongin videovalvonta- ja murtohälytinjärjestelmän hankinta

Rakennuspäällikkö Jaakko Koivunurmi

§ 25/2022 Pellaksentie tila 405-4-428; katutekniikan työstä aiheutuneen vahingon korvaaminen
§ 27/2022 Riipiläntie tila 416-4-210; katutekniikan työstä aiheutuneen vahingon korvaaminen

Kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö

§ 20/2022 Perusparannusavustuksen myöntäminen Tammirinteentien tiekunnalle 2022

Liikennesuunnittelupäällikkö Susanna Koponen

§ 241/2022 Suostumus liikenteenohjauslaitteen asettamiseksi/Kelokuusen päiväkoti

Maankäyttöinsinööri Jouni Kahila

§ 5/2022 Maa-alueiden vaihto asemakaavan toteuttamiseksi Nikinmäessä, määräalat kiinteistöistä 92-401-6-370 ja 92-401-6-363 / Jari Myrttinen ja Merja Sjöberg

Maankäyttöinsinööri Teemu Jääskeläinen

§ 9/2022 Maankäyttölupa varastointiin ja ajoneuvojen pysäköintiin määräalalle 92-408-1-281-M503/L&T Ympäristöpalvelut Oy

Maankäyttöinsinööri Taina Andersson

§ 13/2022 Tontinosan (erillispientalojen korttelialueen osa) myynti Kivistöstä / Räihä
§ 14/2022 Muuntamotilan käyttöoikeussopimuksen nro 6082 hyväksyminen Kivistössä / Vantaan Energia Sähköverkot Oy
§ 15/2022 Jätevedenpumppaamon sijoittamissopimus Kivistöön HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle vesihuollon ja siihen liittyvien tukitoimintojen

tarpeisiin
§ 16/2022 Maankäyttölupa työmaapysäköintiä ja tilapäistä varastointia varten Vehkalassa / Sajucon Oy
§ 17/2022 Maankäyttölupa autopaikoille Länsimäessä / Asunto Oy Valliraitti

Maankäyttöteknikko Jorma Hopponen

§ 20/2022 Maankäyttölupa tilapäiselle varastoinnille Ylästössä / Kuljetusliike Aho & Nuutinen Oy
§ 21/2022 Maa-alueen uudelleen vuokraaminen hiekoitussepelin ja vaihtolavojen varastointiin Kiilassa / Satusepeli Oy
§ 22/2022 Maanomistajan lupa vesijohdolle, jätevesiviemärille ja paineviemärille Kivistössä / HSY
§ 23/2022 Maankäyttölupa työmaatukikohtaa varten tontille 92-68-133-10 Koivuhaassa / Lindström Oy
§ 24/2022 Maankäyttölupa tilapäiselle työmaavarastoinnille Kiilassa / KMS Palvelu Oy
§ 25/2022 Maankäyttölupa väliaikaiseen puoliperävaunujen pysäköintiin Kiilassa / Lentopysäköinti P24 Oy

Puuttuvat pykälät ovat päätöksiä, joita ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyyn.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) olla ottamatta käsittelyyn kaupunkitilalautakunnalle toimitettuja ottamiskelpoisia päätöksiä, ja
b) merkitä tiedoksi ottoon toimitetut päätökset, joita ei ole otettu lautakunnan käsiteltäväksi oikaisuvaatimusaikana.

Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson

§ 5/2022 Hiekkaharjun koulun asuinrakennuksen purkupäätös

Toimitilapäällikkö vs. Sari Lindqvist

§ 56/2022 Lupa puistoalueen käyttöön yleisötapahtumaa (leffapiknik) varten Håkansbölen kartanon puistoalueella 27.8. klo 12 – 28.8. klo 12 tai 31.8 klo 12 – 1.9 klo 12 välisenä aikana.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

5 § Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitys 2022 / TeA

VD/7620/10.00.00.00/2022
TeA/AK/TH/ER/AVP

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa vuonna 2018. Linjausten tavoitteena on antaa kaupungille tuki maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Vuosille 2022–2025 laaditun valtuustosopimuksen talous- ja strategiaohjelmaan kirjattiin, että maa- ja asuntopoliittiset linjaukset päivitetään osana uuden valtuuston strategiaa. Päivitystyössä on keskitytty maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa asetettujen toimenpiteiden muutoksiin ja lisäyksiin sekä niihin liittyvien selostustekstien muutoksiin. Mukana on myös uusia toimenpiteitä.

Aihiot maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa asetettujen toimenpiteiden muutoksiin on saatu kevään 2022 aikana luottamushenkilöiden osallistamisesta kaupunkiympäristö- sekä kaupunkitilalautakuntien iltakoulussa (7.4.), kaupunginhallituksen iltakoulussa (9.5.), valtuustoseminaarissa (13.5.) ja valtuustoryhmille toteutetusta kyselystä (16.5.). Osa muutosehdotuksista on noussut myös virkamiesten valmistelusta. Lisäksi päivitystyön yhteydessä toteutettiin rakennuttajille kysely, jonka kautta saatiin mielipiteitä kaupungin toimintatapojen sekä nykyisten maa- ja asuntopoliittisten linjausten toimivuudesta rakennuttajakumppanien näkökulmasta. Tasapuolisuuden tärkeys maankäytön prosesseissa ja kaupungin toiminnan läpinäkyvyys kautta linjan korostuivat kyselyn vastauksista. Lisäksi toteutettiin kaupungin sisäinen kysely palveluverkon suunnittelijoille liittyen palveluverkon tuleviin tonttitarpeisiin.

Nyt esitettävässä maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksessä on täsmennetty teemoihin liittyviä toimenpiteitä ja kirjattu valtuustoryhmien ehdotuksina tulleita uusia toimenpide-ehdotuksia. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat tarkoitettu toistaiseksi voimassa olevaksi asiakirjaksi ja tästä syystä toimenpiteiden kirjaaminen mahdollisimman aikaa kestäviksi on tärkeää. Tärkeimpinä teemoina valtuustoryhmille tehdystä kyselystä ja muusta osallistamisesta nousivat esiin asuntokannan monipuolisuuden varmistaminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä yksityisen maan kaavoitukseen liittyvät kysymykset.

Asuntokannan monipuolisuuden varmistamisella tarkoitetaan niin asuntojen hallintamuotojen, huoneistotyyppien ja –kokojen sekä talotyyppien kokonaisuutta. Vantaan tahtotilana on lisätä pientaloasumisen määrää ja mahdollisuuksia kaupungissa. Pientaloasumisen kaavoja on otettu vahvemmin mukaan kaavoitusohjelmaan ja kaavoitusresurssia lisätty. Myös maa- ja asuntopoliittisiin linjauksiin esitetään lisättävän toimenpide pientaloasumisen mahdollisuuksien varmistamisesta.

Valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä nousivat myös esiin toiveet VAV:n roolin täsmentämisestä ja valtion tukeman asuntotuotannon tavoitteiden saavuttamisessa jatkossa. Valtion tukeman asuntotuotannon tuotantotavoitteet määritellään osana valtion ja seudun kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimusta. Tästä syystä maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen yhteydessä ei ole tehty näihin liittyen tarkennuksia. Voimassa olevien linjausten mukaisesti ”mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain” ja ”varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta”.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen yhteydessä on nostettu esiin huoli perheasuntojen vähäisestä määrästä uudessa asuntotuotannossa sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen pienet huoneistopinta-alat. Poliittiseen päätöksentekoon on toivottu periaatepäätöstä asuntojen huoneistotyyppien ja asuntojen keskipinta-alan sääntelystä. Aiheesta on valmisteltu erillinen päätösesitys, joka tuodaan kaupunkitila- ja kaupunkiympäristölautakuntien sekä kaupunginhallituksen päätöksentekoon syksyllä 2022. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksessä asiaa koskevat toimenpiteet on muotoiltu niin, että huoneistotyyppien ja asuntojen keskipinta-alan sääntely on mahdollista maankäyttösopimuksissa ja tarvittaessa asemakaavoissa. Huoneistotyyppijakauman ohjausta koskeva päätös on kaupunginvaltuuston päätettäväksi menevän maa- ja asuntopoliittisten linjausten soveltamista ja toimeenpanoa, joten päätösehdotus huoneistotyyppien ja keskipinta-alan sääntelystä tuodaan hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen.

Osallistamistyön yhteydessä nousi esiin kysymyksiä kaupungin omistaman maan kaavoittamisen ensisijaisuudesta erityisesti kaavoittamattomalla maalla. Asemakaavoitetuilla, kaupungin kannalta keskeisillä alueilla kaupunki kaavoittaa merkittävissä määrin myös yksityisten maanomistajien maita. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitystyössä toimenpidettä on päivitetty niin, että kaupunki kaavoittaa omien maiden lisäksi kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita. Kaupungin edun mukaista on, että kaavatyöt ohjataan kaavataloudellisesti järkeville alueille huomioiden muun muassa kaupunkirakenteen kestävyys, infrastruktuurin rakentamiskustannukset, palveluverkon investoinnit ja kaupungin maanmyynti- sekä vuokratulojen varmistaminen pitkäjänteisesti.

Valtuustoryhmille tehdyn kyselyn vastauksissa nousi esille myös halu turvata monimuotoisia luontoalueita sekä ekologisuutta asuinalueilla. Asiaan on kiinnitetty huomioita myös resurssiviisauden tiekartan päivitystyön yhteydessä helmikuussa 2022, jolloin valtuustoryhmät sitoutuivat laatimaan pitkän aikavälin strategian mittareineen lähiluonnon ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Päivitystyön yhteydessä resurssiviisauden tiekarttaan lisättiin uusina kaistoina luonnon monimuotoisuutta sekä hiilinieluja koskevat kaistat. Luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisuuteen liittyviä toimenpiteitä on lisätty ja terävöitetty myös maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksessä, jotta ne edistäisivät nykyistä paremmin kaupungin kunnianhimoisia resurssiviisaustavoitteita.

Ainoaksi kokonaan poistettavaksi toimenpiteeksi esitetään maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksessä Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastoa koskevaa toimenpidettä. Vantaan kaupunginvaltuusto on lakkauttanut Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston 31.12.2021.

Päivitystyön tuloksena hyväksytyt muutokset tullaan päivittämään syksyllä 2022 Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -dokumenttiin. Liitteessä 1 on esitetty maa- ja asuntopoliittisten linjausten toimenpiteiden muutokset ja niihin liittyvät selostustekstit. Näiden muutosten lisäksi on tarkoituksenmukaista päivittää teknisesti linjausten selostustekstejä, jossa on paljon toimintaympäristön kuvausta, tilastotietoa tai viittauksia vanhentuneisiin asiakirjoihin tai sopimuksiin. Selostusteksti päivitetään teknisesti syksyn 2022 aikana. Päivitetyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tuodaan kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Voimassa olevat Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat julkisesti saatavilla kaupungin verkkosivuilla: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-maa-ja-asuntopoliittiset-linjaukset.pdf

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

a) hyväksytään liitteen 1 mukaiset päivitykset maa- ja asuntopoliittisten linjausten toimenpiteisiin ja selostusteksteihin, ja
b) oikeutetaan kaupunkiympäristön toimiala tekemään maa- ja asuntopoliittisten linjausten selostusteksteihin merkitykseltään vähäisiä korjauksia ja tarkistuksia.

Käsittely:
Puheenjohtaja Kimmo Kiljunen esitti asian jättämistä pöydälle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkitilalautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Liite 1. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitettävät toimenpiteet
- Liite 2. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet 2022 (muutokset näkyvissä)

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992
asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta, puh. 043 826 9419
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Liite 1. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitettävät toimenpiteet

Uudelleen muotoillut, poistettavat tai uudet toimenpiteet on koottu maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisten tavoitetilojen alle siinä järjestyksessä, kun ne alkuperäisessä linjauspaperissa etenevät. Toimenpiteisiin lisätyt tekstit on alleviivattu uudesta muotoilusta. Kunkin toimenpiteen kohdalla on esitetty aluksi uusi muotoilu tai uusi toimenpide, mutta myös aiempi korvattava toimenpide on kirjattu näkyviin vertailun helpottamiseksi.

Muutettujen toimenpiteiden yhteyteen on myös nostettu Maa- ja asuntopoliittisten linjausten 2018 selostustekstit, jotka liittyvät aiheeseen. Muutettavat tai lisättävät tekstikohdat on lihavoitu.

PÄÄMÄÄRÄ 1: Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää

Tavoitetila 1.1.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä perustellusta syystä etuosto-oikeutta ja lunastusta”**

Aiempi toimenpide ”Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta”

Sisältöteksti s.10:

Vantaa hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla yksityisiltä maanomistajilta. Tarpeen vaatiessa **perustellusta syystä** kaupunki voi käyttää myös muita lain sallimia keinoja, kuten etuosto-oikeutta ja lunastusta. Kaupungilla on mahdollisuus käyttää etuosto-oikeutta alueellaan sijaitsevan yli 3 000 m2:n suuruisen kiinteistön kaupassa, jolloin kaupungilla on oikeus saada myyty kiinteistö omistukseensa myyjän ja ostajan sopimasta kauppahinnasta ja -ehdoin asettumalla ostajan tilalle. Yleisen tarpeen vaatiessa on kaupungilla mahdollisuus käyttää myös lunastusta maanhankintakeinona. Asemakaava antaa usein lunastusperusteen asemakaavassa yleisiksi alueiksi osoitettujen alueiden, kuten esimerkiksi puistojen ja katujen osalta. Asemakaavoittamattoman maan lunastaminen edellyttää ympäristöministeriön myöntämää lunastuslupaa. Lunastettavasta omaisuudesta määrätään lähtökohtaisesti sen käyvän hinnan mukainen korvaus. Maata voidaan ottaa myös sopimuskorvauksena maankäyttösopimusten yhteydessä maanomistajalta neuvotteluiden tuloksena. Maankäyttösopimuksilla Vantaa on saanut maaomaisuutta strategisesti tärkeiltä paikoita.

Tavoitetila 1.3.

Uusi toimenpide tavoitetilaan 1.3.: **Varmistamme monipuolisen pientaloasumisen mahdollisuudet Vantaalla.**

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja asuntorakentamisessa huomioidaan asuinalueiden erityispiirteet”**

Aiempi toimenpide: ”Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja.”

Sisältöteksti, sivu 16:

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina puhuttu paljon kaupunki- ja kerrostaloasumisen ihanteen uudesta noususta (esim. Strandell 2017). Kerrostaloasumisen vaivattomuus, esteettömyys ja hyvä sijainti suhteessa palveluihin ja joukkoliikenteeseen on voittanut puolelleen jo monet asukkaat. **Maailmanlaajuisen koronapandemian myötä myös pientaloasuntojen kysyntä on kasvanut voimakkaasti. Syitä pientalojen kysynnän kasvulle ovat todennäköisesti toive omasta pihasta, etätöiden myötä tullut mahdollisuus asua kauempana työpaikasta sekä lisääntynyt tilan tarve kotona työskentelyn myötä.** Pientaloasumiselta kaupunkiseudulla tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa odottamaan

yhä enemmän helppoutta ja edellyttämään hyvää sijaintia toimivien liikenneyhteyksien sekä palveluiden ääressä. **Tästä johtuen markkinassa tulee olla tarjolla myös yhtiömuotoista pientalotarjontaa, kuten rivi-, pari- ja erillistalotuotantoa. Vantaalla lisätään pientaloasumisen kaavoitusta.**

Koronapandemian myötä perheasuntojen kysyntä on myös kasvanut ja etenkin asuntojen uudistuotannosta on vaikea löytää isompia perheasuntoja. Vantaalla tämä ilmiö saattaa näkyä perhekuntien siirtyessä etsimään isompaa ja edullisempaa asuntoa pääkaupunkiseudun kehyskunnista. Vantaalla tulee jatkossa kiinnittää huomiota siihen, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy myös eri kokoisia ja erilaisiin elämänvaiheisiin sopivia asuntoja monipuolisesti eri talotyypeissä.

Poistettava tekstiosuus: ~~Silti on vaikea ennustaa, jääkö kerrostaloasumisen ihanne pysyväksi ilmiöksi vai muuttuvatko ihmisten asumistoiveet jälleen rivitalo- ja omakotiasumisen suuntaan.~~

Sisältöteksti, sivu 19:

Maa- ja asuntopolitiikalla on erityinen merkitys uusien asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa huolehtimalla alueen vuokra- ja omistusasumisen tasapainosta ja asuntotarjonnan monipuolisuudesta niin huoneisto- kuin talotyypin osalta. Jo rakennetuilla alueilla alkaneen eriytymiskehityksen pysäyttäminen on haastavaa, sillä esimerkiksi asuntojen hallintamuotoihin on vaikeaa vaikuttaa jälkikäteen. Näissä tapauksissa Vantaan maankäyttö on suunnitelmallisesti tukenut täydennysrakentamista ja purkavan uudistamisen hankkeita, joiden yhteydessä voidaan monipuolistaa esimerkiksi vuokratalovaltaisia alueita edellyttämällä alueelle myös omistusasuntojen rakentamista. **Eriytymisuhan alla oleville alueille valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämisessä Vantaa noudattaa erityistä harkintaa**.

PÄÄMÄÄRÄ 2: Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen.

Tavoitetila 2.1.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Teemme kaupungin toimialojen yhteistyönä määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkkosuunnittelua sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa palveluverkkosuunnittelua.”**

Aiempi toimenpide: ”Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia.”

Selostusteksti, sivu 27:

Vantaan palveluverkon suunnittelussa varmistetaan palveluiden riittävyys suhteessa väestökehitykseen. Kaupungin nykyinen poikkeuksellisen suuri asuntorakentamisen volyymi ja väestön kasvu asettavat uudenlaisia haasteita kaupungin mahdollisuuksille vastata kasvavaan palvelutarpeeseen. Kaupungille kasvusta aiheutuvien investointimenojen määrä riippuu kunnallistekniikan investointien osalta esimerkiksi siitä, miten pitkälti rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toimitilainvestointeihin vaikuttavat myös uuden asuntorakentamisen tuoman

muuttoliikkeen vaikutukset väestöön: nuorimpien ikäluokkien palvelutarpeet tulevat vastaan nopeimmin lisääntyneenä päivähoidon kysyntänä ja viiveellä koulupaikkojen tarpeena. Palvelutarvetta arvioidaan kokonaisuutena, sillä pääsääntöisesti uudisrakentamisen muuttoliikevaikutuksia voimakkaammin palvelutarpeeseen vaikuttavat muutokset nykyisessä asuntokannassa ja väestössä. Maankäytön toimialalla kaavoituksen ja tontinluovutuksen tehtävänä on turvata palvelutonttien riittävyys eri alueilla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa vastuulleen 1.1.2023 alkaen Vantaan ja Keravan alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisen. Vantaa tekee palveluverkkosuunnittelua esimerkiksi erityispalvelutonttien ja muiden palvelutonttien osalta hyvinvointialueen kanssa vastaten myös jatkossa tuleviin tonttitarpeisiin kaupungin alueella.

Tavoitetila 2.2.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita, asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita sekä kaupungin omistamaa maata.”**

Aiempi toimenpide: “Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita.”

Selostusteksti, sivut 28-29:

Yleiskaavan aluevarausten ja merkintöjen pohjalta alueita asemakaavoitetaan eri toimintoihin. Vantaalla rakennetaan pääsääntöisesti vain asemakaavoitetulle alueille. Asemakaavoituksen painopiste on alueilla, jotka tukevat tiivistyvää kaupunkirakennetta tai edistävät **kaupungin strategisia, taloudellisia ja elinkeinopoliittisia tavoitteita edistäviä alueita** sekä asemakaavoitetulla alueella sijaitsevissa täydennysrakentamiskohteissa.

Kaupunki kaavoittaa sekä omaa että yksityisten maanomistajien omistamaa maata, mutta kaupungin omistaman maan kaavoitus on etusijalla**.** Omalle maalle kaavoitettaessa kaupungilla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa alueen kokonaisuuden suunnitteluun, käyttötarkoitukseen, asuntopolitiikkaan ja tontinluovutukseen. Näin toimimalla k**aupungilla on mahdollisuus ohjata kaavoitusta ottamalla huomioon kaavatalous** (mm. infran rakentaminen ja kaupunkirakenne) **sekä palveluverkko** (esim. päiväkodit, koulut ja terveydenhuolto). Kaupunki saa merkittäviä maanmyyntivoittoja jalostamalla alun perin raakamaana hankittuja alueita kaavoituksen myötä ja tämän jälkeen myymällä tai vuokraamalla tontit. Maanmyyntivoitot ja vuokratulot ovat yksi merkittävistä kaupunkistrategian sitovista tavoitteista.

Yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita edistetään etenkin niissä tapauksissa, kun ne tukevat tiivistyvän kaupungin strategisia**, taloudellisia ja elinkeinopoliittisia** tavoitteita tai ovat asemakaavoitetulla alueella sijaitsevia täydennysrakentamiskohteita. Yritysalueiden asemakaavoitus ei vaadi pääsääntöisesti palvelurakenteen investointeja. Yritysalueilla yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita voidaan edistää, mikäli kaavoituksella voidaan mahdollistaa merkittävän yrityksen sijoittuminen Vantaalle tuoden lisää työpaikkoja ja yritysverotuloja kaupungille.

Kaavoitettavat alueet määritellään kaavoituksen työohjelmassa, joka valmistellaan yhteistyössä ja hyväksytetään vuosittain kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Tavoitetila 2.2.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Turvaamme mahdollisuuksien mukaan monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa.”**

Aiempi toimenpide: ”Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa.”

Uusi toimenpide tavoitetilaan 2.2.: **”Edistämme ekologisuutta ja asuinalueiden viihtyvyyttä säilyttämällä olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta. Turvaamme viheralueiden riittävyyden rakentuvilla ja rakentuneilla alueilla sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuuden.”**

Selostusteksti, sivut 29-30:

Asukkaille tehdyssä Vantaan tulevaisuuskuvat 2017 -kyselyssä nousi esiin, että vantaalaisille lähimetsät ja -luonto ovat hyvin tärkeitä. Ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan toiveet lähivirkistysalueista ja asukkaiden helposta yhteydestä lähiluontoon. Kaavoituksessa otetaan myös huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön 30 varmistamiseksi. Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita sekä **turvaamalla mahdollisuuksien mukaan** ~~huomioimalla~~ monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa **ja maanhankinnassa.**

Asuinalueiden viihtyvyyden kannalta vehreä ja monipuolinen ympäristö on tärkeää. Uusilla, rakentuvilla alueilla olemassa olevan puuston ja kasvillisuuden säilyttäminen on haasteellista, mutta kaavoituksen ja rakentamisen yhteydessä on mahdollista huomioida, että ainakin osa alueella olevasta puustosta ja kasvillisuudesta säilytetään.

Tavoitetila 2.2.

Uusi toimenpide: **”Kehitämme asemakaavamuutoksen hakuprosessia ja sen läpinäkyvyyttä.”**

Uusi selostusteksti:

Asemakaavoitusyksikkö kehittää asiakaspalvelua asemakaavamuutoksen hakuprosessia niin, että tuloksena on selkeä ja avoin toimintatapa. Asemakaavaprosessia kehitetään esimerkiksi kokemus- ja palvelumuotoilun keinoin yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Tavoitetila 2.3.

Uusi toimenpide: **”Lisäämme uusien ja vanhojen keskustojen elinvoimaisuutta kehittämisohjelmien avulla”**

Uusi selostusteksti:

Vantaan halutaan nostaa esille uusien sekä vanhojen kaupunkikeskustojen elinvoiman tärkeys. Kaupunkikeskusten kehityksen suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi ja yksityisten sekä julkisten investointien kokoamiseksi kaupungissa laaditaan jokaiseen suuralueen keskustaan oma kehittämissuunnitelma, jossa korostuvat alueen myönteiset ominaispiirteet. Niiden lähtökohtana ovat kaupungin eri toimialojen yhteistyössä määritellyt kehittämiskohteet.

Poistettava toimenpide tavoitetilasta 2.3: **”Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa.”**

Poistettava selostusteksti, sivu 34:

~~Keskustojen kehittämiseen tarvitaan pääomaa uusien asuntojen, liiketilojen, työpaikkojen, pysäköintilaitosten sekä julkisen kaupunkitilan kuten puistojen, katujen ja torien rakentamista varten. Suuri osa pääomasta on yksityistä, mutta myös kaupungilta tarvitaan panostusta julkiseen rakentamiseen, kuten yleisen pysäköinnin järjestämiseen ja kiinteistöjen ostamiseen. Vantaalla on keskustojen kehittämisrahasto, johon budjetin ylittäviä maanmyyntituloja voidaan siirtää. Kehittämisrahastosta voidaan rahoittaa esimerkiksi alueiden kehittämistä, suunnittelua, toteuttamista ja maanhankintaa.~~

Tavoitetila 2.4.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Varmistamme merkittävissä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman.”**

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Varmistamme maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden tai sitä suurempien asuntojen riittävän keskipinta-alan.”**

Aiempi toimenpide: Varmistamme merkittävissä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman.

Selostusteksti, sivu 39:

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävissä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon sääntely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti. **Merkittävissä maankäyttösopimuksissa, joissa kaavamuutoksen laajuus on noin 10 000 kerrosneliömetriä, varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus hallintamuotojakauman ohjauksen kirjauksilla. Eriytyvillä alueilla hallintamuotojakauman ohjausta voidaan tehdä myös kerrosneliömetreiltään pienemmissä asemakaavoissa.**

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. **Asuntojen keskipinta-alat ovat viimeisen vuosikymmenen aikana pienentyneet huomattavasti. Etenkin kolmioiden tai**

sitä suurempien perheasuntojen huoneistoala on uudistuotannossa varsin pientä: kolmiot ovat paikoin alle 55-neliöisiä ja neljän huoneen asuntoja on toteutettu jopa alle 65 neliön kokoon. Monipuolisen ja laadukkaan asuntotuotannon turvaamiseksi asuntokohteiden huoneistotyyppijakaumaa ja keskipinta-alaa säädellään maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa.

Huoneistotyyppijakauman ohjauksen ja keskipinta-alan sääntelyn periaatteista valmistellaan päätöksentekoon erilliset päätökset. Sääntelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Maankäyttösopimuksiin asetetaan tarvittavia sopimussakkoja varmistamaan, että kaavan toteuttajaosapuoli sitoutuu sopimuksessa säädettyyn alueen rakentamisaikatauluun, asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoon, **huoneistotyyppijakaumaan sekä asuntojen keskipinta-alaan**.

Selostuksesta poistettu tekstiosuus:

~~ja tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen tarvitaan~~.

Tavoitetila 2.5.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Otamme uusilla sekä olemassa olevilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi”**

Aiempi toimenpide: ”Otamme uusilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi.”

Ei muutoksia selostustekstiin.

PÄÄMÄÄRÄ 3: Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää.

Tavoitetila 3.1.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden ja avoimuuden toteutumisen”**

Aiempi toimenpide: ”Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen.”

Ei muutoksia selostustekstiin.

Uudelleen muotoiltu toimenpide: **”Luovutamme pientalotontit joko tarjouskilpailulla, jatkuvalla haulla, arvonnalla tai pisteytyksellä”**

Aiempi toimenpide: ”Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla.”

Ei muutoksia selostustekstiin.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää	
Tavoitetila	**Toimenpide**
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
	Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä perustellusta syystä etuosto-oikeutta ja lunastusta
1.2. Maa- ja asunto-politiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
	Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
	Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa
	Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja asuntorakentamisessa huomioidaan asuinalueiden erityispiirteet
	Toteutamme maa- ja asuntopolitiikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa
	Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri
	Varmistamme monipuolisen pientaloasumisen mahdollisuudet Vantaalla
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
	Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotanto-tavoitteesta
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina
	Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asunto-politiikan toteuttajana
	Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen	
Tavoitetila	**Toimenpide**
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme kaupungin toimialojen yhteistyönä määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkko-suunnittelua sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa palveluverkkosuunnittelua
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asunto-tuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita, asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita sekä kaupungin omistamaa maata
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	~~Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa~~ Turvaamme mahdollisuuksien mukaan monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Edistämme ekologisuutta ja asuinalueiden viihtyvyyttä säilyttämällä olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta. Turvaamme viheralueiden riittävyyden rakentuvilla ja rakentuneilla alueilla sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuuden
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
	Kehitämme asemakaavamuutoksen hakuprosessia ja sen läpinäkyvyyttä
	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen		
	Tavoitetila	**Toimenpide**
	2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
		Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
		Hyödynnämme olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
		Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
		~~Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa~~
		Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
		Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin
		Lisäämme uusien ja vanhojen keskustojen elinvoimaisuutta kehittämisohjelmien avulla

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen	
Tavoitetila	**Toimenpide**
2.4. Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m^2 uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee olla talon asukkaat
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m^2 ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
	Varmistamme merkittävissä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ~~ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman~~
	Varmistamme maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen riittävän keskipinta-alan
	Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Otamme uusilla sekä olemassa olevilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää	
Tavoitetila	**Toimenpide**
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden ja avoimuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit joko ~~pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla~~ tarjouskilpailulla, jatkuvalla haulla, arvonnalla tai pisteytyksellä
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokrakautta
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

6 § **Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet / TeA**

VD/7620/10.00.00.00/2022
TeA/AK/TH/ER

Monipuolisen asuntotuotannon toteuttamiseksi ja kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen riittävän pinta-alan turvaamiseksi esitetään, että Vantaalla tehdään periaatepäätös huoneistotyyppijakauman ja asuntojen keskipinta-alan sääntelystä maankäyttösopimuksissa ja asemakaavoissa. Periaatepäätöksen tarkoituksena on kertoa avoimesti sidosryhmille, luottamushenkilöille ja asukkaille kaupungin toimintatavoista sääntelyn suhteen sekä ohjeistaa asuntokohteiden kaavoituksessa ja niihin liittyvien sopimusten valmistelussa.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin vuonna 2018 ja niissä nostettiin toimenpiteeksi, että kaupunki sääntelee huoneistotyyppijakaumaa merkittävissä maankäyttösopimuksissa. Sääntelyn taustalla oli huoli nopeasti kasvaneesta yksiöiden ja pienten asuntojen määrästä. Sääntely aloitettiin asettamalla yksiöiden määrä rakennusten asunnoista korkeintaan 30 prosenttiin. Myöhemmin samana vuonna otettiin käyttöön myös perheasuntojen määrää koskeva vaatimus, jonka mukaan vähintään 30 prosenttia rakennuksen asunnoista tuli olla kolmioita tai sitä suurempia asuntoja. Huoneistotyyppijakauman sääntely on käytössä lähes kaikissa yksityisten maanomistajien kanssa tehdyissä maankäyttösopimuksissa ja kaupungin omassa tontinluovutuksessa on paikoin edellytetty vielä suurempaa isompien asuntojen määrää. Sääntelystä on voitu poiketa perustellusta syystä esimerkiksi alueilla, joilla on käynnissä eriytymiskehitystä.

Huoneistotyyppijakauman sääntelystä on toistaiseksi päätetty erikseen jokaisen maankäyttösopimuksen yhteydessä virkamiesvalmistelusta tulleen esityksen mukaisesti. Vantaan huoneistotyyppijakauman sääntely on viime vuosina tullut kaupungissa toimiville asuntorakennuttajille tutuksi ja sitä on pidetty selkeänä sekä helposti muistettavana ohjauksena. Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt myös tarkasteluja eri huoneistotyyppien ohjauksen tavoista ja selvitysten perusteella on todettu, että nykyinen ohjaus tuottaa asuntokohteisiin riittävän monipuolisen huoneistotyyppijakauman, mutta isompien asuntojen keskipinta-alat ovat usein liian pieniä perheasunnoiksi.

Edellä mainituista syistä johtuen nykyistä huoneistotyyppijakauman sääntelyä, jossa asunnoista korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % tulee olla kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on syytä täsmentää isompien asuntojen keskipinta-alan osalta. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta.

Viime vuosina asuntojen keskipinta-alat ovat pienentyneet kaikissa huoneistotyypeissä, mutta muutos on suuri erityisesti isommissa asunnoissa. Koronapandemia on kasvattanut asukkaiden tilantarvetta kodissaan muun muassa etätöiden kasvaneen suosion myötä. Viime vuosina Vantaan uuteen asuntotuotantoon on rakentunut hyvin vähän pinta-alaltaan isoja asuntoja. Vaikka huoneistotyyppien sääntely maankäyttösopimuksissa alkaa vähitellen näkyä valmistuvassa asuntotuotannossa, saattavat esimerkiksi asuntokohteisiin valmistuvat kolmiot olla liian pieniä useimpien perheiden tarpeisiin. Erikokoisten asuntojen rakentuminen myös uudiskohteisiin on tärkeää, jotta asuntokanta alueella tarjoaa vaihtoehtoja eri elämäntilanteissa ja pystytään varmistamaan asuntotarjonnan monipuolisuus myös tulevaisuudessa.

Pinta-alaltaan riittävän suurien asuntojen varmistamiseksi esitetään, että kolmioissa ja sitä suuremmissa asunnoissa kaupunki edellyttää pääsääntöisesti 70 huoneistoneliömetrin keskipinta-alan vähimmäisvaatimusta. Alueen mukaan keskipinta-alavaatimus voi vaihdella 60–80 huoneistoneliömetrin välillä. Keskipinta-alan 70 huoneistoneliömetrin vaatimusta voidaan nostaa, mikäli alueelle ei ole rakennettu uudistuotannossa riittävästi kolmioita ja suurempia perheasuntoja viimeisten vuosien aikana. Vaatimuksesta voidaan joustaa alaspäin johtuen mm. alueen käynnissä olevasta eriytymiskehityksestä.

Suurempien perheasuntojen rakentamisen edistämiseksi huoneistotyyppijakaumaa koskevasta sääntelystä, jossa asunnoista tulee olla vähintään 30 % kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on mahdollista poiketa, mikäli asuntokohteeseen rakennetaan keskipinta-alaltaan suurempia perheasuntoja seuraavasti: Kun kolmen tai useamman huoneen asuntojen keskipinta-ala on vähintään 85 huoneistoneliömetriä, voi näiden asuntojen osuus jäädä pienimmillään 25 %:iin asuntojen kokonaismäärästä.

Huoneistotyyppien sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntely on tarkoituksenmukaista mahdollistaa sekä maanomistajien kanssa tehtävissä maankäyttösopimuksissa että asemakaavoissa. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset mahdollistavat joustavasti huoneistotyyppijakauman ohjauksen. Poikkeamat perussäännöstä perustellaan kunkin maankäyttösopimuksen ja asemakaavan päätöksenteon yhteydessä erikseen.

Maankäyttösopimuksissa sääntelyn toteutumisen varmistavat asetettavat sopimussakot ja kaupungin rakennusvalvonta varmistaa huoneistotyyppijakauman asemakaavamääräysten toteutumisen lupa- ja rakennusprosessin yhteydessä. Kaupungin viranhaltijat vastaavat, että sopimusten ja kaavoituksen sääntely on yhdenmukaista kussakin asemakaavakohteessa.

Huoneistotyyppijakauman sekä kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alan sääntelyn periaatteet käsitellään sekä kaupunkiympäristölautakunnassa että kaupunkitilalautakunnassa, minkä jälkeen sääntelyn periaatteet tuodaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Koska esillä oleva asia on kaupunginvaltuuston päätettäväksi menevän maa- ja asuntopoliittisten linjausten soveltamista ja toimeenpanoa ohjaava päätös, esitetään että se viedään hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen vasta sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin kaavoitus- ja maapolitiikasta. Edelleen hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 36 mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki sääntelee maankäyttösopimuksissa huoneistotyyppijakaumaa niin, että asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja,
b) kaupunki asettaa maankäyttösopimuksissa kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimukseksi asuntohanketta kohden pääsääntöisesti 70 huoneistoneliömetrin keskipinta-

alan vähimmäisvaatimuksen, mutta alueen mukaan keskipinta-alavaatimus voi vaihdella 60–80 huoneistoneliömetrin välillä,

c) huoneistotyyppijakaumaa koskevasta sääntelystä, jossa asunnoista tulee olla vähintään 30 % kolmioita tai sitä suurempia asuntoja asuntohankkeittain, on mahdollista poiketa, mikäli asuntokohteeseen rakennetaan keskipinta-alaltaan suurempia perheasuntoja seuraavasti: Kun kolmen tai useamman huoneen asuntojen keskipinta-ala on vähintään 85 huoneistoneliömetriä, voi näiden asuntojen osuus jäädä pienimmillään 25 %:iin asuntojen kokonaismäärästä,
d) keskipinta-alan pääsääntöistä 70 huoneistoneliömetrin vaatimusta voidaan nostaa, mikäli alueelle ei ole rakennettu uudistuotannossa riittävästi kolmioita ja suurempia perheasuntoja viimeisten vuosien aikana. Vaatimuksesta voidaan joustaa alaspäin johtuen mm. alueen käynnissä olevasta eriytymiskehityksestä,
e) kaupungin omassa tontinluovutuksessa ja tontinluovutuskilpailuissa huoneistotyyppijakauman ja asuntojen keskipinta-alan vaatimukset voivat olla a-kohdassa ja b-kohdassa esitettyä tiukempia ja ne tuodaan erikseen päätöksentekoon,
f) sääntely huoneistotyyppien tai kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimuksen osalta ei koske erityisryhmille kohdennettuja asuntokohteita, ja
g) sääntely huoneistotyyppien tai kolmioiden ja sitä suurempien asuntojen keskipinta-alavaatimuksen osalta ei koske kaupungin erikseen hyväksymiä yksittäisiä asuntokohteita, joilla kehitetään mm. uusia asumisen konsepteja sekä rakentamisen ja asumisen laatua.

Käsittely:
Puheenjohtaja Kimmo Kiljunen esitti asian jättämistä pöydälle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkitilalautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992
Asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta, puh. 043 826 9419
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

7 § Kaupunkitilalautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022-2031 / TeA

VD/8690/00.01.02.06/2022
RV/MR/PK/KVa/TeA/HW/PW/KN

Kaupungin hankejohtoryhmä on pyytänyt lautakunnilta lausuntoja luonnoksesta kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi vuosille 2022–2031. Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoaman palveluverkon nykytilaa ja toimintaympäristöä sekä linjataan keskeiset palveluverkon kehittämistä koskevat periaatteet. Palveluverkkosuunnitelmaa on laadittu kaupunginjohdon toimialan talouden ja strategian palvelualueen johdolla, mutta työhön ovat osallistuneet kaikki toimialat. Lopullisesti palveluverkkosuunnitelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt **Yleiskaavan 2020** (25.1.2021). Sen tavoitteiden toteuttamista ohjataan muun muassa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen ohjelmointiin liittyvillä strategisilla linjauksilla ja asemakaavoituksen työohjelmalla. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma toteuttaa omalta osaltaan Vantaan yleiskaavaan tavoitteita ja se on laadittu valtuustokauden **Kaupunkistrategian (kv 31.1.2022 § 5)** linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa vuosille 2022–2031.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluja ja niiden palveluverkkoa. Palveluverkolle soveltuvien tonttien kaavoitusta ja tonttien luovutusta on ennakoitava ja suunniteltava pitkällä tähtäimellä. Palveluiden tilatarpeiden muutoksia hallitaan säännöllisellä palveluverkkosuunnittelulla ja ratkaisuvaihtoehtoja tutkitaan alueellisilla tai palvelukohtaisilla selvityksillä. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, mikä vastaa myös kaupungin väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen.

Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyiseen rakenteeseen, keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille kasvattaa palvelutarpeita näillä alueilla. Kaupungin kokonaisedun mukaista on varmistaa jatkossa, että rakentamisolosuhteiltaan hyviä palvelurakentamisen tontteja on riittävästi sekä kaupungin omiin uudis- ja täydennysrakentamistarpeisiin, että tulevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarpeisiin.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista toimitilainvestointiohjelman laatimista. Toimialojen toimitilainvestointiesitysten tulee olla kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa vuosille 2022–2031 esitettyjen linjausten mukaisia sekä edistää palveluverkkojen tavoitetilan saavuttamista.

Kaupungin hallintosäännön (kv/31.1.2022) 3. luvun 7 §:n mukaan talouden ja strategian palvelualueen tehtäväksi on määritelty talousarvion valmistelu sekä investointien ja kaupunkitasoisen palveluverkon ohjaus. Kaupunkikonsernin toimitilainvestoinnit perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun ja kaupunkitasolla tehtävään investointien priorisointiin.

Kaupungin hankejohtoryhmä on käsitellyt kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa 2022–2031 keväällä 2022 ja päättänyt, että palveluverkkosuunnitelmasta pyydetään lautakunnilta lausunnot.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031
- Luonnos kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi 2022–2031
- Erillisliite, asukaskyselyn tulokset

Täytäntöönpano: Talous ja strategia

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hallintoasiantuntija Katariina Nummi, puh. 040 571 0688
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KAUPUNKITILALAUTAKUNNAN LAUSUNTO VANTAAN KAUPUNKITASOISESTA PALVELUVERKKOSUUNNITELMASTA VUOSILLE 2022–2031

Vantaan kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa vuosille 2022–2031 on valmisteltu tammikuussa 2022 hyväksytyn valtuustostrategian linjausten mukaisesti. Hankkeen ohjausryhmänä toiminut kaupungin hankejohtoryhmä on pyytänyt lautakunnilta lausuntoa suunnitelmasta.

Kaupunkitilalautakunta lausuu asiasta seuraavaa:

Palveluverkkosuunnittelun lähtökohdat

Palveluverkkosuunnittelussa keskeistä on kuvata palveluverkon kehittämisen yleiset periaatteet sekä arvioida eri palveluiden tarvetta ja palvelutarpeen ennakoituja muutoksia alueittain.

Palveluverkkosuunnitelmalla on merkittävä vaikutus koko kaupunkiympäristön toimialan ja molempien lautakuntien toimintaan suunnitelmakaudella. Esimerkiksi suuremmilla täydennysrakentamis- ja laajennusalueilla käyttötarkoituksen muuttuessa asumiseen kaupunki varmistaa ensin palveluiden rakentamisedellytykset tonttien osalta. Voimakkaasti täydentyvillä keskusta-alueilla yksittäisiä pieniä asumista lisääviä kaavahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena ja niitä voidaan edistää vasta kun palvelutarpeen lisääntymiseen on löydetty ratkaisut. Ratkaisuja palveluverkon tontteihin haetaan niin kaupungin kuin yksityisenkin mailta (hyötyjen/haittojen jakamisen näkökulma) ja käytämme tämän mahdollistamiseksi maankäyttösopimuksia, maanvaihtoja ja maanhankintaa.

Palveluverkkosuunnitelman yleisten periaatteiden mukaisten toimitilojen ja yleisten alueiden monikäyttöisyyden, innovatiivisten tila- ja tonttiratkaisujen sekä yhteiskäyttöhankkeiden edistäminen ovat tärkeitä tavoitteita kasvavalle kaupungille, joka toimii rajallisin resurssein. Näihin tavoitteisiin voi kuitenkin olla vaikeaa päästä, jos jo palveluverkkosuunnitelmavaiheessa kiinnitytään vahvasti yksittäisiin hankkeisiin. Näin ollen kaupunkitilalautakunta katsoo, että suunnittelun tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista keskittyä yksittäisiin hankkeisiin.

Maankäytön prosessien ja toimitilasuunnittelun kannalta palveluverkkosuunnitelmassa on oleellista kuvata palvelutarve, joka investointiohjelmavaiheessa täsmentyy hanketasolle.

Merkittävä osa palveluverkkosuunnitelmassa mainituista yksittäisistä toimitilahankkeista sisältyy hyväksyttyyn toimitilainvestointiohjelmaan vuosille 2022–2031, mutta joukossa on myös hankkeita, jotka eivät tällä hetkellä sisälly toimitilainvestointiohjelmaan. Jälkimmäiset on tärkeä huomioida palvelutarpeen kuvaajina, mutta samalla on syytä korostaa, että vasta jatkosuunnittelu ja kaupungin investointibudjetti lopulta määrittelevät sen, millä tavalla ja ajoituksella em. palvelutarpeeseen vastataan.

Maankäytön näkökulmasta keskeinen palveluverkkosuunnittelua ohjaava työkalu on kaupunginvaltuuston 25.1.2022 hyväksymä Yleiskaava 2020 (YK0048), joka ohjaa Vantaan kaupunkirakenteen kehittymistä vuoteen 2040 saakka. Yleiskaavan keskeinen lähtökohta on kaupungin tiivistyminen olemassa olevan rakenteen sisällä. Tämä lähtökohta on huomioitu palveluverkkosuunnittelussa hyvin. Palveluiden on sijoituttava sinne, missä asukkaat ovat ja palveluiden saavutettavuuden tukeuduttava mahdollisuuksien mukaan kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän liikkumisen edistäminen palveluverkon suunnittelussa on tärkeä osa valtuustostrategian mukaisten resurssiviisaustavoitteiden toteutumista. Oikein ajoitettuina ja riittävällä laajuudella toteutettuina julkiset ja yksityiset palveluinvestoinnit myös lisäävät alueen elinvoimaa ja ehkäisevät segregaatiota. Palvelurakenteen kehittämisessä on tärkeää huomioida valtuustostrategian mukaisesti kaikki Vantaan alueelliset kaupunkikeskukset. Tästä näkökulmasta palveluverkon tarkastelu suuralueittain on perusteltua, vaikkakin se saattaa johtaa palveluverkkosuunnitelman liialliseen hankekeskeisyyteen.

Suuralueilta oli jäänyt pois toimitilajohtamisen investointihankkeiden kuvaukset ilmeisen resurssipulan vuoksi. Ko. hankkeet on syytä täydentää lopulliseen suunnitelmaan. Myös Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuistokokonaisuuden kehittäminen ansaitsi suurempaa huomiota tässä suunnitelmassa.

Kaupunkitilalautakunta kiinnittää huomiota siihen, että valtuustostrategian mukaiset kaupungin kärkihankkeet eivät näy palveluverkkosuunnitelmassa riittävän selkeästi. Kärkihankkeet ovat lähtökohtaisesti koko kaupungin elinvoimaa lisääviä hankkeita, jotka toteutuessaan tulevat olemaan seuraavan vuosikymmenen merkittävimpiä investointihankkeita Vantaalla. Näin ollen ne ansaitsevat näkyvämmän roolin palveluverkkosuunnitelmassa. Kaikilla kaupungin kärkihankkeilla (Vantaan ratikka, Tikkurilan oppimiskampus, Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo ja Kuusijärven kehittäminen) on vahva yhteys kaupungin palveluverkon kehittymiseen - ei vain alueellisesti vaan myös kaupunkitasoisesti. Kärkihankkeet voi myös nähdä eräänlaisena läpileikkauksena kaupungin tarjoamista palveluista sosiaali- ja terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle.

Kaupunkiympäristön toimialan palveluiden kuvaus

Kaupunkiympäristön toimialan rooli palveluverkon kehittämisessä on ennen kaikkea mahdollistaa muiden toimialojen vastuulla olevien palveluiden sekä yksityisten palveluiden kehittäminen pitkäjänteisellä maankäytön suunnittelulla, riittävällä tonttitarjonnalla, toimitilojen ja yleisten alueiden investointihankkeilla sekä toimivalla joukkoliikenteellä yhteistyössä HSL:n kanssa.

Pääsääntöisesti kaupunkiympäristön toimiala siis mahdollistaa palveluverkon fyysiset puitteet ja saavutettavuuden, kun taas muut toimialat vastaavat varsinaisten palveluiden järjestämisestä. Kaavoituksen ohella pitkäjänteinen maa- ja asuntopolitiikka, tehokas kiinteistönhallinta ja toimiva infrastruktuuri ovat keskeisiä kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevia palveluverkon kehittämisen työkaluja. Parhaillaan päätöksenteossa ovat palveluverkkosuunnitelman kanssa samanaikaisesti valmistellut kiinteistöjohtamisen linjaukset sekä maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivittäminen.

Kaupunkiympäristön toimialan tarjoamia viranomaispalveluita (esim. rakennusvalvonta, kiinteistönmuodostus ja yleisten alueiden lupapalvelut) on jo pitkään kehitetty sähköiset palvelut edellä, ja tämä työ myös jatkuu tulevaisuudessa. Kaupunkiympäristön toimialan näkökulmasta sähköisten palveluiden kuvaus omana kokonaisuutenaan palveluverkkosuunnitelmassa johtaa siihen, että keskeinen osa toimialan omaa palvelutarjontaa on irrallaan toimialakohtaisesta palveluiden järjestämisen kuvauksesta. Näin ollen palveluverkkosuunnitelman luku 2.4. ei nykyisessä muodossaan kuvaa koko toimialan palveluiden kokonaisuutta kovinkaan kattavasti.

Hyvinvointialueuudistus ja toimitilainvestoinnit

Vuoden 2023 alusta voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus tulee aiheuttamaan merkittäviä muutoksia Vantaan palveluverkon ylläpitoon ja etenkin sen kehittämiseen. Kaupunkitilalautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa palveluverkkosuunnittelua tehdään hyvässä yhteistyössä Vantaa-Keravan hyvinvointialueen kanssa. Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä ollut rakennettu kiinteistöomaisuus ja sen kehittäminen siirtyykin vähitellen hyvinvointialueen vastuulle, kaupungin vastuulle jää edelleen palveluverkon tasapuolisen kehittymisen mahdollistaminen mm. kaavoituksen ja maanomistuksen keinoin.

Palveluverkkosuunnitelmassa ei kuitenkaan ole riittävästi korostettu niitä vaikutuksia, joita kaupungin palvelutuotannon kokonaisuutta supistava hyvinvointialueuudistus aiheuttaa kaupungin jäljelle jäävän palveluverkon investointi- ja perusparannushankkeille. Palveluverkkosuunnitelmassa todetaan aivan oikein, että kuntien kannalta keskeistä on huolehtia siitä, että vero- ja valtionosuustulojen kehitys riittää myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kattamaan jäljelle jäävien kunnan toimintojen kustannukset. Samalla on kuitenkin tärkeää huomata, että palvelutuotannon volyymin pienentyessä palveluverkon kehittämisessä on pohdittava entistäkin tarkemmin, miten rajalliset määräraha- ja henkilöresurssit saadaan hyödynnettyä mahdollisimman tehokkaasti. Palveluverkkosuunnittelussa on tärkeää etsiä uusia keinoja vastata lisääntyvään palvelu- ja tilatarpeeseen mm. palveluja ja hankkeita yhdistämällä, kehittämällä kiinteistöjä useampaan käyttötarkoitukseen sekä lisäämällä tilojen käyttöastetta ja yhteiskäyttöä. Toimitilahankkeissa on myös syytä kiinnittää huomiota joustavuuteen. Ajoittain nopeastikin muuttuvaan palvelutarpeeseen on helpompi vastata, kun toimitilat ja tontit on suunniteltu mahdollisimman muuntojoustaviksi. Tarpeettomiksi käyneiden tilojen hyödyntäminen kaupungin muussa palvelutuotannossa tai niistä luopuminen ajoissa on paitsi taloudellisesti järkevää myös resurssiviisasta.

Tällä hetkellä nousupainetta erityisesti toimitilainvestointien kustannuksille aiheuttavat koronapandemian ja etenkin Ukrainan sodan myötä voimakkaasti nousseet rakentamiskustannukset. Tätä taustaa vasten kaupunkitilalautakunta pitää selkeänä puutteena, että investointimenojen hallinnan näkökulma palveluverkkosuunnitelmassa on vähentynyt verrattuna voimassa olevaan palveluverkkosuunnitelmaan. Vuosien 2018–2027 palveluverkkosuunnitelmassa toimitilainvestointien säästömahdollisuuksille oli omistettu kokonaan oma päälukunsa, kun taas nyt lausunnoilla olevassa suunnitelmaluonnoksessa resurssien rajallisuutta käsitellään hajanaisesti muutamissa sivulauseissa. Palveluverkkosuunnitelman yleiset periaatteet toki on laadittu siten, että ne huomioivat toimitilaverkon kehittämisen taloudelliset haasteet, mutta periaatteiden taustoja ei näiltä osin avata riittävästi. Toimitilainvestointien säästömahdollisuuksien syvällisempi tarkastelu olisi ollut perusteltua, jotta olisi voitu arvioida jo tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä tarkastella tarvetta uusille toimenpiteille.

Palveluverkkosuunnittelu jatkossa

Palveluverkkosuunnitelma on kokonaisuutena katsottuna varsin laaja tietopaketti kaupungin palveluista tällä hetkellä sekä tulevaisuuden palvelutarpeesta. Kaupunkitilalautakunta katsoo, että jatkosuunnittelussa luonnoksen pohjalta hyväksyttävän palveluverkkosuunnitelman jälkeen voisi laatia luonteeltaan strategisemman palveluverkkosuunnitelman tiivistelmän, jossa kuvattaisiin lyhyesti palveluverkon kehittämisen keskeiset tavoitteet ja uudistussuunnat alueittain sekä linjausten taustalla olevat toimintaympäristön muutokset. Tiivistelmä parantaisi suunnitelman käytettävyyttä palveluverkon strategisen ohjauksen työkaluna.

VANTAAN KAUPUNKITILALAUTAKUNTA

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 - 2031, LUONNOS 30.6.2022

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 7 §

SISÄLLYS

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 - 2031, LUONNOS 30.6.2022 1

SISÄLLYS 2

Esipuhe 5

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 6

OSA I KAUPUNKI KASVAA JA TIIVISTYY 7

1.1 Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman lähtökohdat 7
1.2 Kestävä toimintapa 11
1.3 Taloudellisesti ja elinvoimaisesti vahva kaupunki 14

OSA II KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTYVÄT 16

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset 16
2.1 Kasvatus ja oppiminen 18
2.1.1 Varhaiskasvatus 18
2.1.2 Perusopetus 22
2.1.3 Toisen asteen koulutus 27
2.2 Kaupunkikulttuuri 31
2.2.1 Kirjasto- ja asukaspalvelut 32
2.2.2 Kulttuuripalvelut 36
2.2.3 Liikuntapalvelut 39
2.2.4 Nuorisopalvelut 42
2.3 Kasvupalvelut 44
2.3.1 Työllisyyspalvelut 45
2.3.2 Elinkeinopalvelut 46
2.4 Kaupunkiympäristö 46
2.4.1 Puistot, viheralueet ja yleiset alueet 47
2.4.2 Kestävä liikkuminen 51
2.4.3 Ympäristöpalvelut 54

3. Palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet suuralueittain 54

3.1 Tikkurila 54
3.1.1 Väestönkehitys 55
3.1.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 55

3.1.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 57
3.1.4 Kaupunkiympäristön palvelut 59
3.1.5 Kasvupalvelut 61
3.2 Myyrmäki 61
3.2.1 Väestönkehitys 62
3.2.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 62
3.2.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 64
3.2.4 Kaupunkiympäristön palvelut 66
3.3 Aviapolis 66
3.3.1 Väestönkehitys 67
3.3.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 68
3.3.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 69
3.3.4 Kaupunkiympäristön palvelut 70
3.3.5 Kasvupalvelut 71
3.4 Kivistö 71
3.4.1 Väestönkehitys 72
3.4.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 72
3.4.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 73
3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut 74
3.5 Koivukylä 75
3.5.1 Väestönkehitys 75
3.5.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 76
3.5.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 77
3.5.4 Kaupunkiympäristön palvelut 77
3.5.5 Kasvupalvelut 78
3.6 Korso 78
3.6.1 Väestönkehitys 78
3.6.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 79
3.6.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 80
3.6.4 Kaupunkiympäristön palvelut 80
3.7 Hakunila 81
3.7.1 Väestönkehitys 81
3.7.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut 82
3.7.3 Kaupunkikulttuurin palvelut 83
3.7.4 Kaupunkiympäristön palvelut 84
4. Kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat 85

5. Sähköisten palvelujen kehittäminen 87
6. Työryhmä 89
Liite 1. Väestöennuste, teemakartat 90
Liite 2. Edunvalvonta (sote- ja valtion palvelut Vantaalla) 93
Liite 3. Vaikuttamistoimielimien kannanotot 99
Lähteitä 104

Esipuhe

(Esipuhe tulee lopulliseen versioon)

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Yleiskaavan 2020 (25.1.2021). Sen tavoitteiden toteuttamista ohjataan muun muassa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen ohjelmointiin liittyvillä strategisilla linjauksilla ja asemakaavoituksen työohjelmalla. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma toteuttaa omalta osaltaan Vantaan yleiskaavaan tavoitteita ja se on laadittu valtuustokauden strategian (kv 31.1.2022 § 5) linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa vuosille 2022–2031.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin asukkaille tarjoamia palveluja ja niiden palveluverkkoa. Palveluverkolle soveltuvien tonttien kaavoitusta ja tonttien luovutusta on ennakoitava ja suunniteltava pitkällä tähtäimellä. Palveluiden tilatarpeiden muutoksia hallitaan säännöllisellä palveluverkkosuunnittelulla ja ratkaisuvaihtoehtoja tutkitaan alueellisilla tai palvelukohtaisilla selvityksillä. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, mikä vastaa myös kaupungin väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa muun muassa vuotuista talousarvioprosessiin kuuluvaa toimitilainvestointiohjelman päivittämistä.

Hallintosäännön mukaan talouden ja strategian palvelualue vastaa kaupunkitasoisesta palveluverkon ohjauksesta. Edellinen kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.9.2018. Kaupungin palveluverkkoja on kehitetty voimassa olevan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 periaatteiden mukaisesti.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman päivitystyö käynnistettiin kaupungin hankejohtoryhmän (hankejoton) toimeksiannosta syksyllä 2021. Työn ohjausryhmänä on toiminut kaupungin hankejohtoryhmä. Palveluverkkosuunnitelman laatimista varten koottu työryhmä on kokoontunut syksyn 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty palveluverkkosuunnittelun workshopeissa 29.3.2022 ja 26.4.2022, vaikuttamistoimielimissä 13.4.–4.5.2022, valtuustoseminaarissa 13.5.2022, kaupungin johtoryhmässä 16.5.2022, yhteistoimintaryhmässä 21.6.2022 sekä lautakunnissa elokuussa 2022.

Asukkailla on ollut mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia kaupungin palvelujen saavutettavuudesta OsallistuvaVantaa.fi sivustolla 14.1.–18.2.2022. Kyselyyn vastasi 769 vantaalaista. Kyselyn tuloksia on käsitelty toimialoilla. Kooste tuloksista on erillisenä liitteenä.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 tarkistetaan tarvittavilta osin seuraavalla valtuustokaudella.

OSA I KAUPUNKI KASVAA JA TIIVISTYY

1.1 Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman lähtökohdat

Strategia
Vantaan strategiassa painottuvat vahvasti kaupunkilaisten hyvinvointi ja yhdenvertaisuus. Tavoitteena on tukea ihmisiä elämänkaaren eri vaiheissa, panostaa onnistuneeseen hyvinvointialuesiirtymään sekä tasata hyvinvointieroja. Vahvana teemana nousee esiin oppiminen elämän eri vaiheissa. Osaamisen pohja luodaan varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa, mutta koulutuspolkuja tulee rakentaa eri ikäisille. Osaamisen ja oppimisen merkitys tunnistetaan niin tasa-arvon, vieraskielisten integraation kuin elinvoiman näkökulmista. Lisäksi kaupunkia ja sen useita keskuksia kehitetään viihtyisämmiksi, turvallisemmiksi ja toimivammiksi.

Strategia sisältää poikkihallinnollisia kärkihankkeita, jotka ovat pitkäkestoisia investointihankkeita, eivätkä ne toteudu kokonaisuudessaan yhden strategiakauden aikana vaan suuntaavat tulevaisuutta pidemmälle. Kärkihankkeita ovat Vantaan ratikka, joka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin. Kuusijärven kehittäminen luontomatkailu- ja virkistyskohteena, joka parantaa matkailua ja luonnon virkistyskäyttöä. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo, joka nostaa kulttuurin merkitystä sekä Oppimiskampus Tikkurilassa, joka tukee niin elinvoiman kuin jatkuvan oppimisen tarpeita.

Kuva 1. Innovaatioiden Vantaa. Kaupunkistrategia 2022–2025.

Kaupungin kehittämisen lähtökohtana on kestävä ja alueellisesti tasapainoinen kasvu. Mahdollisimman optimaalisesti ajoitetulla kuntatekniikan rakentamisella, liikennehankkeilla ja palveluinvestoinneilla ohjaamme kaupungin kasvua taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi.

Vantaa on asettanut kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi ja uusien ja tehokkaampien

toimintatapojen edistämiseksi vuonna 2018 laadittiin resurssiviisauden tiekartta ja toimialakohtaiset toteutussuunnitelmat. Resurssiviisauden tiekartta on päivitetty uudelle valtuustokaudelle vuosille 2022–2025. Tiekartan tavoitteiden toteutumisen kannalta merkittävimpiä toimenpiteitä ovat rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen, kaupunkirakenteen eheyttäminen, joukkoliikenteen parantaminen, kestävien hankintojen tekeminen sekä tilojen ja laitteiden käytön energiatehokkuus. Resurssiviisaus tulee ottaa huomioon kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kukoistavat kaupunkikeskukset
Strategia nostaa esiin yhtenä painopisteenä kukoistavat kaupunkikeskukset, joissa monipuolinen asuminen, julkiset palvelut ja muut työpaikat synnyttävät vilkkaita ja viihtyisiä toimintaympäristöjä.

Kukoistavat kaupunkikeskukset ponnistavat omasta historiastaan, niissä on omaa kulttuuria, tapahtumia ja ne jäävät helposti mieleen. Kaupunkikeskus on fyysisesti ja toiminnallisesti monipuolinen ydin, josta löytyy asukkaita, työpaikkoja ja virkistystä. Kaupunkirakenne on monipuolinen ja kerroksellinen. Se on selkeä, jatkuva ja tunnistettava.

Kaupunkikeskukset eivät kehity ilman monipuolista keskustarakennetta. Keskusalueilla tarvitaan asumisen, viherympäristöjen ja liikkumisympäristöjen lisäksi monipuolisia sekä julkisia että yksityisiä palveluita, muun muassa kaupan palveluita. Tarvitaan myös erilaisia työpaikkoja sekä omaleimaisuutta korostavia kulttuurin tiloja ja palveluita. Erilaiset kulttuurin tilat toimivat kohtaamisen paikkoina eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville asukkaille.

Keskuksissa julkinen kaupunkitila ja viherympäristö on laadukasta ja viihtyisää, liikkumisessa priorisoidaan jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne. Laadun paikkoja ovat erityisesti puistot, kadut, aukiot ja torit. Tikkurilan keskuksessa tärkeä resurssi on myös Keravanjoki. Yksityisen autoliikenteen osalta keskuksissa korostuvat pysäköinnin ratkaisut ja sen vaatiman tilan tehostaminen. Kaupungin tori- ja terassitoiminnan kokonaisuutta kehitetään ja siitä vastaa elinkeinopalvelut.

Keskusten kehittämistä pyritään vauhdittamaan. Jokaisen suuralueen keskukselle laaditaan oma kehittämissuunnitelma, jossa korostuvat alueen myönteiset ominaispiirteet. Tikkurilan vahvuutena on sen elävä ja kerroksellinen jokivarren kantakaupunkimaisuus, joka uudistuu historiaa arvostaen. Myyrmäen urbaaneissa kortteleissa sen sijaan elää värikäs katutaidekulttuuri, aktiivinen asukastoiminta ja vireä edistyksellinen yritystoiminta. Aviapolis on kansainvälinen lentokenttäkaupunki ja kaupunkikeskus, josta rakentuu asukkaiden, palvelujen ja yritysten monimuotoinen ydin. Kivistön värikäs ja vehreä kaupunkikeskusta kasvaa Kehäradan Kivistön ja tulevan Lapinkylän aseman ympärille. Koivukylä on tunnistettava ja perinteikäs, se on myös vireä ja turvallinen. Korso puolestaan kasvaa, muuttuu ja kehittyy. Korson sydän säilyy keskuspuistossa eli Ankkapuistossa. Hakunilassa Vantaan ratikka tuo uutta vauhtia moni-ilmeisen ja monikulttuurisen keskustan kehitykselle.

Asuminen ja palvelut yleiskaavassa
Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaava 2020:n 25.01.2021 (valituksenalainen). Uusi yleiskaava on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Yleiskaavan väestöskenaarioiden mukaan kaupunki kasvaa 100 000 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä.

Yleiskaavassa jatketaan tavoitetta kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja täydentämisestä. Kaupungin kasvu halutaan sijoittaa olemassa olevaan rakenteeseen.

Olemassa olevia keskuksia kehitetään nykyistä monipuolisemmiksi asumisen, työnteon ja palvelujen alueiksi. Yleiskaava mahdollistaa kaupungin kasvun ohjaten sen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä eheyttäen ja uudistaen. Kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajenevat merkittävästi. Vahvin kasvukäytävä on mahdollisen tulevan Vantaan ratikan varsi, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyy myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla.

Asuinrakentaminen painottuu keskuksiin ja tiiviimmille alueille. Vantaalla on merkittävän laajat pientaloalueet ja kaupunki on profiloitunut pientalojen suurkaupungiksi. Nykyisiä pientaloalueita täydennetään ja uusia pientaloalueita ja -tontteja kaavoitetaan lisää. Palvelujen sijoittumisesta yleiskaava ohjaa vain tilaa vievimpiä, kuten urheilupuistoja. Muilta osin tavoite riittävistä palveluista on nostettu keskuksien ja asumisen alueiden yleiskaavamääräyksiin. Lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi ja rakentamisen tulee olla vihertehokasta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

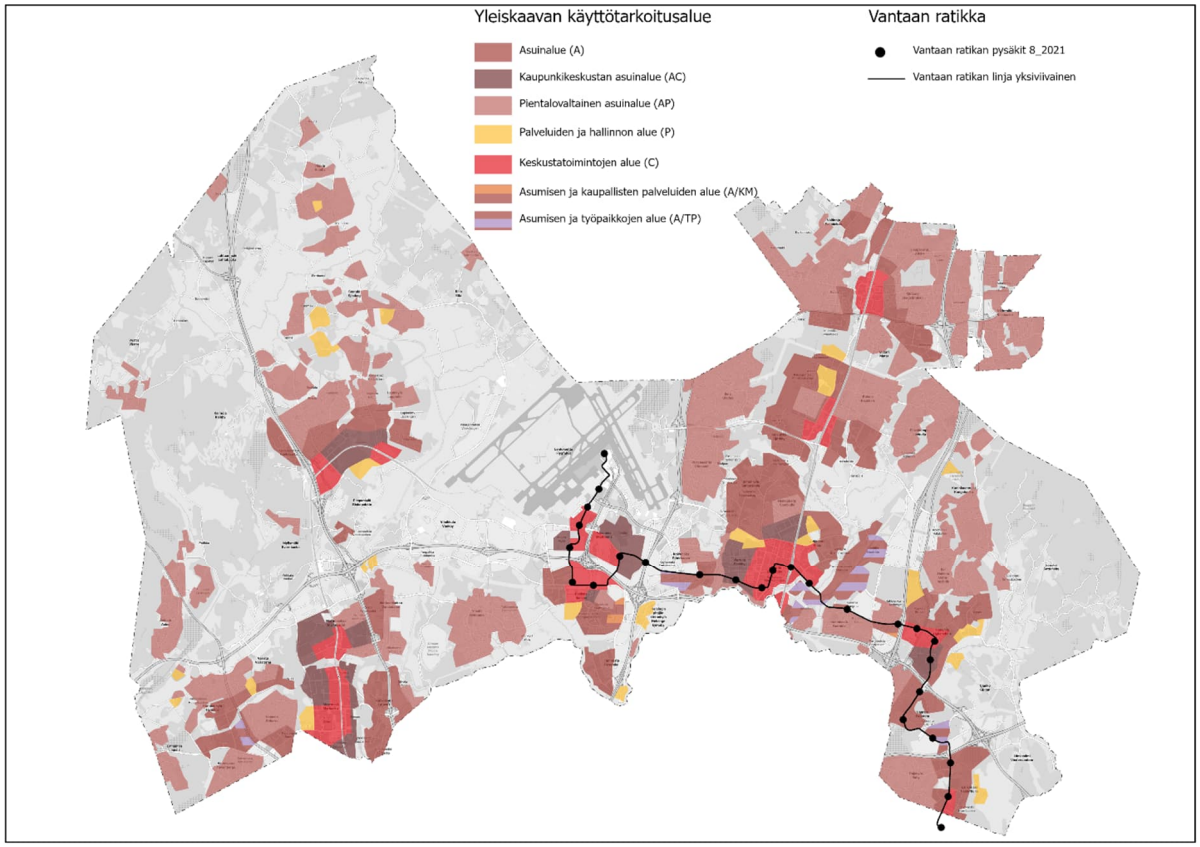

Kuva 2. Yleiskaava 2020:ssa palveluiden riittävyys ja saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla on nostettu määräyksiin asuin- ja keskusalueilla.

Kaupungin elinvoiman ja seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavaan määritelty riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. Kaupan sijoittumista ohjataan erityisesti suurimpien yksiköiden ja niin sanottujen kaupan alueiden osalta: tärkeimpinä linjauksina keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella. Lentokentän ja lentämisen kasvuun on varauduttu, mikä näkyy muun muassa osittain laajenevina lentomelualueina.

Kuva 3. Yleiskaava 2020:n keihäänkärjet.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen
Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyisen rakenteeseen, keskuksiin sekä joukkoliikennevyöhykkeille kasvattaa luonnollisesti myös palvelutarpeita näillä alueilla. Tämä tukee nykyisten palvelujen toimintaedellytyksiä sekä mahdollistaa sen, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa kestävin liikkumismuodoin. Olemassa olevia palvelutontteja on jo tehostettu ja tehostetaan uusien ja kasvavien palvelutarpeiden myötä. Kaupungin tiivistyminen tuottaa myös haasteita palvelujen sijoittamiselle, koska uuden Y-tonttivarannon löytäminen uusille palvelurakennuksille on entistä vaikeampaa. Mikäli riittävän kokoisia tontteja ei löydy, tarkastellaan yksityisen maan hankintaa palvelurakentamisen käyttöön sekä innovatiivisia tila- ja tonttiratkaisuja. Tiivistyminen aiheuttaa haasteita myös yleisten alueiden kunnossapidolle, kun esimerkiksi lumitila jää entistä vähäisemmäksi. Jos yleisiä alueita otetaan palvelujen käyttöön, tulee myös alueen kunnossapidosta sopia.

Kaupunkirakenteen sosiaaliseen eheyteen kiinnitetään erityistä huomiota ohjaamalla kasvua tasapainoisesti eri alueille, jotta alueellisen eriarvoistumisen kehitys saadaan pysähtymään.

Asuntorakentamisennuste
Nykyinen MAL-aiesopimus kattaa vuodet 2020–2031, ja sen mukaan Helsingin seudun asuntotuotanto tavoite sopimuskaudelle 2020–2023 on yhteensä noin 16 500 asuntoa vuodessa. Vantaan osuus tästä tavoitteesta on 2 640 asuntoa vuodessa. Tulevana 10-vuotiskautena Vantaalle on arvioitu valmistuvan keskimäärin 3 400 uutta asuntoa vuodessa. Rakentamisen ennustetaan olevan hieman rauhallisempaa ennustekauden ensimmäisinä vuosina ja voimakkainta vuosina 2024–2026, jolloin uusia asuntoja ennustetaan valmistuvan yli 4 000 vuodessa. Suuralueittain tarkasteltuna eniten asuntoja valmistuu Myyrmäen, Kivistön, Aviapoliksen ja Tikkurilan suuralueille. Lähes jokaisella suuralueella rakennettavista asunnoista kerrostaloasuntojen osuus on suhteellisesti suurin ja rivitalojen osuus suhteellisesti pienin. Rakennettavien kerrostaloasuntojen osuus on pienin Korson suuralueella, jonne omakoti- tai paritaloja rakennetaan suhteellisesti eniten.

Väestönkasvu
Vantaan väkiluvun ennustetaan kasvavan edelleen nopeasti, vaikka edellisten vuosien ennätyksellisen suuren väestönkasvun arvioidaan hieman hidastuvan lähivuosina (Vantaan väestöennuste 2021). Väestö kasvaa ennusteen mukaan vuosina 2021–2023 keskimäärin 1,4 prosenttia vuodessa ja voimakkaan asuntorakentamisen myötä kasvun oletetaan nousevan 2,3 prosenttiin vuosiksi 2024–2026. Sen jälkeen kasvun ennustetaan laskevan asteittain siten että se on 1,9 prosenttia vuonna 2027, 1,6 prosenttia vuonna 2030 ja 1,0 prosenttia vuonna 2041 (kuvio 1). Vuoden 2021 alussa Vantaalla asui 237 231 henkilöä. Uuden 2021 vuoden ennusteen mukaan väestöä olisi vuoden 2025 alussa noin 253 000 ja vuoden 2026 aikana ylitettäisiin 260 000 asukkaan raja. Perusennusteen mukaan vuonna 2031 Vantaalla olisi noin 284 000 asukasta, mikä tarkoittaisi 45 000 uutta asukasta vuoden 2021 lopun tilanteeseen verrattuna. Runsaan asuntorakentamisen myötä väestön ennustetaan kasvavan määrällisesti eniten Kivistön, Myyrmäen, Aviapoliksen ja Tikkurilan suuralueilla. Nopeimmin kasvavia ikäryhmiä ovat 25–54-vuotiaat sekä 75 vuotta täyttäneet.

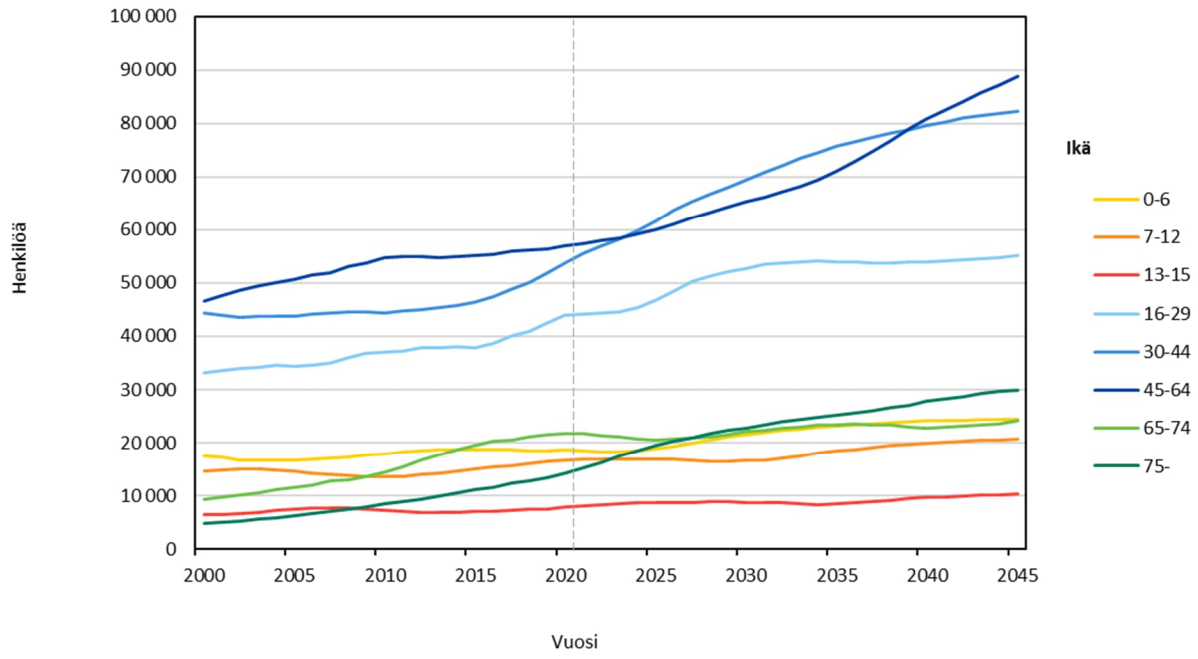

Kuvio 1. Vantaan väestöennuste 2021. Väestönkehitys Vantaalla 2000–2045.

1.2 Kestävä toimintapa

Ympäristövastuullisuus
Yksi Vantaan strategiassaan määrittelemistä arvoista on vastuullisuus, jolla tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Strategian mukaan kaikessa kaupungin valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset näkökulmat. Vantaa seuraa vastuullisuustyön toteutumista kahden vuoden välein VLR-raportilla (Voluntary Local Review), jossa tarkastellaan kuinka kaupunki vastaa YK:n kestävän kehityksen vuonna 2015 asetetun Agenda 2030 toimintaohjelman 17 tavoitteen toimeenpanoon kaupungissa.

Ympäristövastuuta kaupungissa toteuttaa resurssiviisauden tiekartta ja siitä johdetut toimialoittaiset toteutussuunnitelmat. Tiekartassa määritellään myös toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi vuonna 2030, mihin Vantaa on sitoutunut. Kestävässä kaupungissa yhdyskuntarakenteella on merkittävä vaikutus päästöihin myös liikenteen kautta pitkälle tulevaisuuteen. Palveluiden, kuten myös asuntojen ja työpaikkojen sijoittuminen vaikuttaa olennaisesti liikenteen määrään ja siihen, millä kulkuneuvolla liikutaan. Päästöjä voidaan vähentää, jos palveluita ei sijoiteta sellaisille alueille, joille ei ole hyviä joukkoliikenneyhteyksiä. Tiivis yhdyskuntarakenne mahdollistaa toimivan joukkoliikenteen ja tiheä palveluverkko luo hyvät edellytykset kävelylle ja pyöräilylle.

Rakennetulla ympäristöllä on ratkaiseva merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä, sillä rakennukset aiheuttavat kolmanneksen Suomen ilmastopäästöistä. Kestävässä kaupungissa kiinnitetään huomiota vähähiilisiin rakennusmateriaaleihin, sillä rakennusten elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä rakennusmateriaalien osuus on merkittävä. Merkittäviä päästöjä aiheuttaa myös esirakentaminen. Rakennusmateriaalien merkitys kasvaa edelleen rakennusten energiatehokkuuden parantuessa ja käytön aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentyessä. Kestävä toimintatapa huomio vähähiilisyyden myös korjausrakentamisessa ja mahdollistaa rakennusmateriaalien kierron.

Kuva 4. Resurssiviisauden tiekartan visio 2030.

Tavoitteena on, että Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä. Energiatehokkuutta parannetaan systemaattisesti niin kaupungin omissa kiinteistöissä kuin koko kaupunkialueen kiinteistöissä edistäen kiinteistöjen ja asuntojen energiaremontteja.

Kestävässä kaupungissa rakentaminen suunnitellaan ja rakennukset ja rakenteet ylläpidetään muuttuvan ilmaston vaatimukset huomioiden. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on myös osa kaupungin riskienhallinnan suunnittelua. Viherrakentaminen yleisillä alueilla ja myös katoilla auttaa sopeutumaan ilmastonmuutokseen erityisesti hulevesien ja lämpötilojen hallinnan kautta. Samalla luodaan viihtyisämpää ja monimuotoisempaa ympäristöä ja lisätään hiilinieluja.

Vantaalla tuetaan ympäristösertifikaattien, kuten Ekokompassin ja koulujen ja päiväkotien Vihreä Lippu -ohjelman käyttöönottoa. Kaupunkiympäristön toimiala kehittää toimintaansa ympäristöjohtamisjärjestelmän avulla. Järjestelmän käyttöönoton tavoitteena on kehittää toimialan ympäristöasioiden hallintaa ja sitä kautta vaikuttaa toimialan omiin päästöihin.

Vantaan tulee kehittää omien kiinteistöjensä jätehuoltoa sujuvammaksi. Tämä vaatii konsernitasoista johtamista, koordinointia ja kehittämistä jäteastioiden saatavuudessa, tiloissa ja puhtauspalvelusopimuksissa. Erityisesti muovijätteen hyödyntämiseen kiinnitetään huomiota.

Sosiaalinen vastuullisuus
Osallistuvalla Vantaalla palvelut tehdään kaupunkilaisten kanssa kaupunkilaisia varten. Palvelut tavoittavat eri ikäluokat, vammaiset ja kieliryhmät. Erityisenä tavoitteena on lapsiystävällisyys. Tavoitteena on myös erilaisten perheiden tukeminen.

Vantaan kaupungilla myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (MEK) tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen asukkaiden ja asuinalueiden välillä. Ohjelma käsittää toimenpiteitä laajasti eri toimialoilta, minkä avulla on tuettu osaamista ja koulutusta, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. MEK-ohjelma on ollut käynnissä vuodesta 2019 lähtien ja siihen on budjetoitu vuosittain kaksi miljoonaa euroa. Uuden MEK-ohjelman suunnittelu vuosille 2023–2025 on parhaillaan käynnissä, ja voimme odottaa uuden ohjelmarungon valmistuvan syksyllä 2022. Uutta ohjelmaa rakennetaan yhteistyössä toimialojen edustajien sekä alan tutkijoiden kanssa.

Vantaan kaupunki on myös saanut rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeeseen vuosille 2022–2024. Kyseessä on Valtion erityisavustus koulusegregaation vähentämistä koskevaan hallinnonalojen väliseen yhteistyöhön ja kaupunkisuunnitteluun. Tavoitteena on muodostaa toimialat ylittävä kokonaiskäsitys nykytilanteesta sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyssä Vantaan kaupungin sisällä ja huomioida Vantaan kasvava moninaisuus ja muuttoliike kaupunkirakenteessa ja erityisesti kasvatuksen ja oppimisen palvelutilojen suunnittelussa sekä toiminnassa. Hankkeen aikana Vantaalle laaditaan alueellinen toimintarajat ylittävä toimintamalli koulutuksellisen segregaation vähentämisen näkökulmasta. Työtä ohjaa Vantaan oman ohjausryhmän lisäksi myös valtakunnallinen verkosto Opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla.

1.3 Taloudellisesti ja elinvoimaisesti vahva kaupunki

Vantaan talous ja elinvoima
Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien. Sen myötä kuntien tehtäväalue pienenee. Kunnille jää kuitenkin jatkossakin merkittävä rooli niiden toimiessa mm. koulutus-, sivistys- ja kulttuuripalvelujen järjestäjänä sekä maankäytön ja ympäristön toimijana ja elinvoiman edistäjänä. Kunnille jää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä yhdessä hyvinvointialueiden kanssa. Vuonna 2024 on suunnitteilla, että kuntien tehtävät puolestaan lisääntyvät, kun TE-keskuksista siirtyvät valtion työ- ja elinkeinopalvelut kokonaisuudessaan kuntien vastuulle.

Hyvinvointialueiden aloittaessa kunnista siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menot hyvinvointialueille. Vastaavasti siirtyy myös tuloja, kuten toimintatuottoja, veroja ja valtionosuuksia. Siirtymävuonna uudistuksen aiheuttama kuntien talouden tasapainon muutos rajataan nollaan. Kuntien kannalta keskeisintä on pyrkiä huolehtimaan siitä, että vero- ja valtionosuustulojen kehitys riittää myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kattamaan jäljelle jäävien kunnan toimintojen kustannukset. Etenkin voimakkaasti kasvavat kaupungit ja kunnat tarvitsevat jatkossakin vuosikatteen hyvää kehitystä rahoittaakseen väestön- ja palvelutarpeenkasvun vaatimat investoinnit.

Vantaan kaupungin kokonaistalous on viimeisten viiden vuoden aikana kehittynyt sen verran suotuisasti, että kaupungin ja kaupunkikonsernin voimakas velkaantuminen on saatu pysäytettyä ja kaupungin ja konsernin lainakantojen tasot ovat pienentyneet lähelle valtakunnallisia keskiarvoja ja alle kuuden suurimman kaupungin keskiarvon. Tämä antaa hyvän lähtökohdan hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen uuden Vantaan kaupungin kehittämiselle. Talouden tasapainon ylläpitoon ja investointikyvyn ylläpitoon on kuitenkin jatkossa keinoja rajallisemmin käytössä. Vantaa kaupungin strategiassa on asetettu strategiakaudelle tavoitteita, joiden avulla pyritään varmistamaan kaupungin talouden vahva kehitys myös tulevaisuudessa.

Vantaa on vahvasti kasvava ja kansainvälistyvä kaupunki. Vahva kansainvälisyys on tekijä, jolla Vantaa erottuu muista suurista kaupungeista. Vieraskielisten osuuden ennakoidaan kasvavan Vantaalla voimakkaasti myös jatkossa. Vantaa on lentokenttäkaupunkina myös Suomen portti maailmalle ja sijoittumiskohde kansainvälisille yhtiöille. Monipuolisen elinkeinorakenteen ansiosta Vantaan työpaikkaomavaraisuus on selvästi yli 100 % ja työpaikkojen kasvu on ollut historiallisesti vahvaa.

Työttömyys Vantaalla nousi covid-19-pandemian aikana voimakkaasti. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden tilanteen parantuminen on ollut hitaampaa kuin muissa suurissa kaupungeissa. Vantaa panostaa työllisyystoimissaan pitkien työttömyysjaksojen katkaisemiseen ja pitkäaikaistyöttömien aktiiviseen työllistämiseen. Työllisyyden hoidossa panostetaan myös erityisesti nuorten ja vieraskielisten työllistymiseen.

Tulevaisuuden kasvu syntyy uudistumisesta ja osaamisesta. Kaupunki pyrkii nostamaan kaupunkilaisten koulutustasoa. Myös pitkäjänteisen elinkeinopolitiikan rooli elinvoiman kehittämisessä on ratkaisevaa.

Vantaan kaupunki pyrkii ohjaamaan alueiden suunnittelua ja rakentamista siten, että luodaan hyviä ja käyttäjien tarpeita palvelevia, terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä sekä sosiaalisesti toimivia ja lisäarvoa tuottavia elinympäristöjä, jotka houkuttelevat sekä uusia asukkaita että yrityksiä. Yritykset hakevat hyviä sijainteja toimivien liikenneyhteyksien ja asiakasvirtojen varrella. Hyvät yhteydet mahdollistavat sekä työvoiman ja asiakkaiden liikkumisen että tavaran kuljettamisen.

Vantaan ratikka on hanke, jossa suunnitellaan Vantaalle noin 19 kilometrin pituista pikaraitiotietä ja siihen liittyviä katutilan uudistuksia. Tavoitteena on luoda uuden yleiskaavan määrittelemään käytävään uusia erinomaisen saavutettavuuden asuin- ja työpaikka-alueita, joille kaupunki voi kasvaa kestävästi. Ratikkahankkeen edistäminen edistyy valtuustosopimuksessa esitetyllä tavalla. Suunnitelmat valmistuvat vuonna 2023, jolloin kaupunginvaltuustoon tuodaan päätösesitys raitiotien rakentamisesta valtuustosopimuksen mukaisesti.

Palvelutilojen rakentaminen
Palvelutilojen rakentamisella voidaan tukea ja kehittää alueiden vetovoimaa ja omaleimaisuutta ja nämä tavoitteet tulee ottaa hankkeiden toteuttamisen yhdeksi lähtökohdaksi asiakaspalvelutarpeiden ohella. Toimitilaverkkoselvityksissä ja hankkeiden valmistelussa tullaan ottamaan entistä paremmin huomioon alueellisen vetovoiman kehittämiseen liittyviä strategisia valintoja ja kaupungin asemakaavan tavoitteita. Kaupunkirakenteen kehittymisessä huomioidaan sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyn näkökulma ja muodostetaan toimialat ylittävä kokonaiskäsitys nykytilanteesta ja kehitystarpeista sosioekonomisen eriytymisen ennaltaehkäisyssä alueen sisällä.

Vantaan kaupungilla on palvelutilojen rakentamisella mahdollisuus kehittää alueiden identiteettiä ja vetovoimaa panostamalla laadukkaaseen ja kiinnostavaan arkkitehtuuriin, rakennusten pitkäaikaiskestävyyteen ja ilmastotietoisuuteen. Poikkihallinnollisissa tiimeissä on mahdollista tunnistaa strategisesti vaikuttavimmat palvelurakentamisen hankkeet ja kohdistaa resurssit näiden toteuttamiseen alueen vetovoimaisuuden kannalta oikea-aikaisesti. Näiden laadun paikkojen yhteinen tunnistaminen edesauttaa palvelujen oikea-aikaista toteutumista asukasmäärään nähden sekä kaupungin eri osapuolten tavoitteiden toteutumista.

Vantaan kaupunki edistää kaupunkikeskuksien ja alueiden elinvoiman kehittämistä myös ostamalla tai vuokraamalla toimitiloja ulkoa. Kaupungin panostusten vaikuttavuutta arvioidaan tällöin muun muassa kaupunkikehityksen ja segregaation näkökulmista.

Toimialoille tarpeettomaksi ja tyhjilleen jääneiden rakennusten purkamisen tai myynnin sijaan jatkossa tutkitaan tarkemmin mahdollisuudet kiinteistöjen kehittämiseen ja käytön jatkamiseen alueellisten toimijoiden, yritysten ja yhdistysten sekä asukkaiden hyväksi.

Kaupungin kiinteistöjohtaminen tukee kaupungin ydintoimintoihin kuuluvien palvelujen järjestämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että palvelutiloihin liittyvät päätökset tehdään kaupungin järjestämisvastuulla olevien palveluiden tavoitteiden mukaisesti ottamalla huomioon muun muassa palvelujen tuottavuus, toiminnan tehokkuus ja asiakastyytyväisyys.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluverkko
Vantaalaiset ovat jatkossa sekä Vantaan kaupungin että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiakkaita. Asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että näiden kahden toimijan palvelut ja palveluverkko muodostavat eheän kokonaisuuden. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyö on tämän vuoksi tärkeää palveluverkon kehittämisessä ja siihen liittyvän suunnittelun yhteensovittamisessa. Tiivistä yhteistyötä kaavoituksen ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan suunniteltaessa uudiskohteiden ja isoimpien toimitilahankkeiden sijoittumista. Uudessa yleiskaavassa määritellyt linjaukset sisäänpäin kasvusta joukkoliikenteeseen tukeutuen ja nykyisiä keskuksia vahvistaen toimivat palveluverkkosuunnittelun perustana.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023. Suoraomisteisten toimitilojen osalta kaupunki ja hyvinvointialue tekevät vuokrasopimuksen, kuten voimaanpanolaissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta) säädetään. Hyvinvointialue toimii vuokralaisena myös kaupunkikonsernin ulkopuolelta vuokratuissa toimitiloissa. Kaupunki laatii suunnitelman, jolla myydään hyvinvointialueelle vuokrattavat kiinteistöt ja asunnot joko täysin ulkopuoliselle taholle tai osittain kaupungin konserniyhtiölle, jos siitä on saatavissa hyötyä.

OSA II KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTYVÄT

2. Palveluiden järjestämisen tavoitteet, yleiset periaatteet ja linjaukset

Tavoitteita
Palvelut järjestetään resurssiviisaasti kaupungin strategisia ja palvelullisia tavoitteita toteuttaen sovittujen määrärahojen puitteissa. Palveluverkkosuunnittelussa etsitään uusia keinoja vastata lisääntyvään palvelu- ja tilatarpeeseen muun muassa palveluja ja hankkeita yhdistämällä, kehittämällä kiinteistöjä useampaan käyttötarkoitukseen sekä lisäämällä tilojen käyttöastetta ja yhteiskäyttöä.

Palveluverkkoratkaisut perustuvat palvelutarpeiden kehittymiseen, kaupunkitasoiseen priorisointiin ja vaihtoehtojen kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointiin. Oikein toteutettuna palvelut lisäävät alueen elinvoimaa ja ehkäisevät sosiaalista eriarvoistumista.

Toimivat ja tarkoituksenmukaiset palvelutilat tukevat palvelutoimintaa, parantavat tuottavuutta ja hyvinvointia. Oikein sijoitetut ja mitoitetut sekä tehokkaassa käytössä olevat palvelutilat tukevat kaupungin säästö- ja päästövähennystavoitteiden saavuttamista.

Yleiset periaatteet:

- *Palvelut sijaitsevat pääsääntöisesti raideliikenteen ja joukkoliikenteen laatukäytävien varsilla ja ne ovat helposti sekä kestävästi saavutettavia (esteettömyys, julkinen liikenne, kävely, pyöräily).*
- *Palvelujen sijainnin suunnittelussa hyödynnetään täydennysrakentamisen tuomat keskittämismahdollisuudet.*
- *Kaupunkisuunnittelussa ja tontinkäyttösuunnitelmissa otetaan huomioon myös tilapäiset ja äkilliset palvelutilatarpeet.*
- *Suuremmilla täydennysrakentamis- ja laajennusalueilla käyttötarkoituksen muuttuessa asumiseen, kaupunki varmistaa ensin palveluiden rakentamisedellytykset tonttien osalta.*
- *Voimakkaasti täydentyvillä keskusta-alueilla asumista lisääviä kaavahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena ja palvelutarpeen lisääntymiseen etsitään ratkaisut.*
- *Asuinalueita, palveluja ja yleisisä alueita suunniteltaessa ratkaistaan palvelujen tilatarpeet ja toiminnot kokonaisuutena. Ratkaisuja haetaan niin kaupungin kuin yksityisenkin mailta (hyötyjen/haittojen jakamisen näkökulma) ja käytämme tämän mahdollistamiseksi maankäyttösopimuksia, maanvaihtoja ja maanhankintaa.*
- *Herkille kohteille, kuten päiväkodeille ja kouluille osoitetaan toteuttamiskelpoiset sijainnit huomioon ottaen ilmanlaatua, melua ja tärinää koskevat määräykset.*
- *Päiväkotien ja koulujen tonttien ja tilojen mitoituksessa ja suunnittelussa noudatetaan ensisijaisesti valtakunnallisia ja kaupungin omia ohjeita, mutta tarvittaessa esimerkiksi täydentyvillä ja tiiveimmillä alueilla kehitetään innovatiivisia tila- ja tonttiratkaisuja toiminnan laatua heikentämättä.*
- *Toimitilat, yleiset alueet ja -kiinteistöt suunnitellaan muunneltaviksi ja monikäyttöisiksi.*
- *Lisääntyvään tilatarpeeseen vastataan yhteishankkeilla ja lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä.*
- *Ratkaisuja haetaan myös olemassa olevasta tilakannasta.*
- *Kaupungin tilat, keskus-, piha- ja ulkoalueet tuodaan osaksi kaupunkikulttuurin palveluverkkoa.*
- *Sähköisiä palveluja kehitetään ja niiden saavutettavuutta parannetaan.*

2.1 Kasvatus ja oppiminen

2.1.1 Varhaiskasvatus

Tavoitteena on tarjota varhaiskasvatusta riittävän lähellä lapsen kotia, mikä vahvistaa jokaisen lapsen oikeutta oppia ja mahdollistaa tasa-arvoiset oppimisen edellytykset ja vahvan alun lapsen oppimispolulle.
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle ja pyritään yhteisiin tilaratkaisuihin muiden ruotsinkielisten palveluiden ja suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.
Yksityinen varhaiskasvatus täydentää kunnallista palvelua.
Laajennetaan englanninkielistä IB-jatkumoa myös varhaiskasvatusikäisiin.

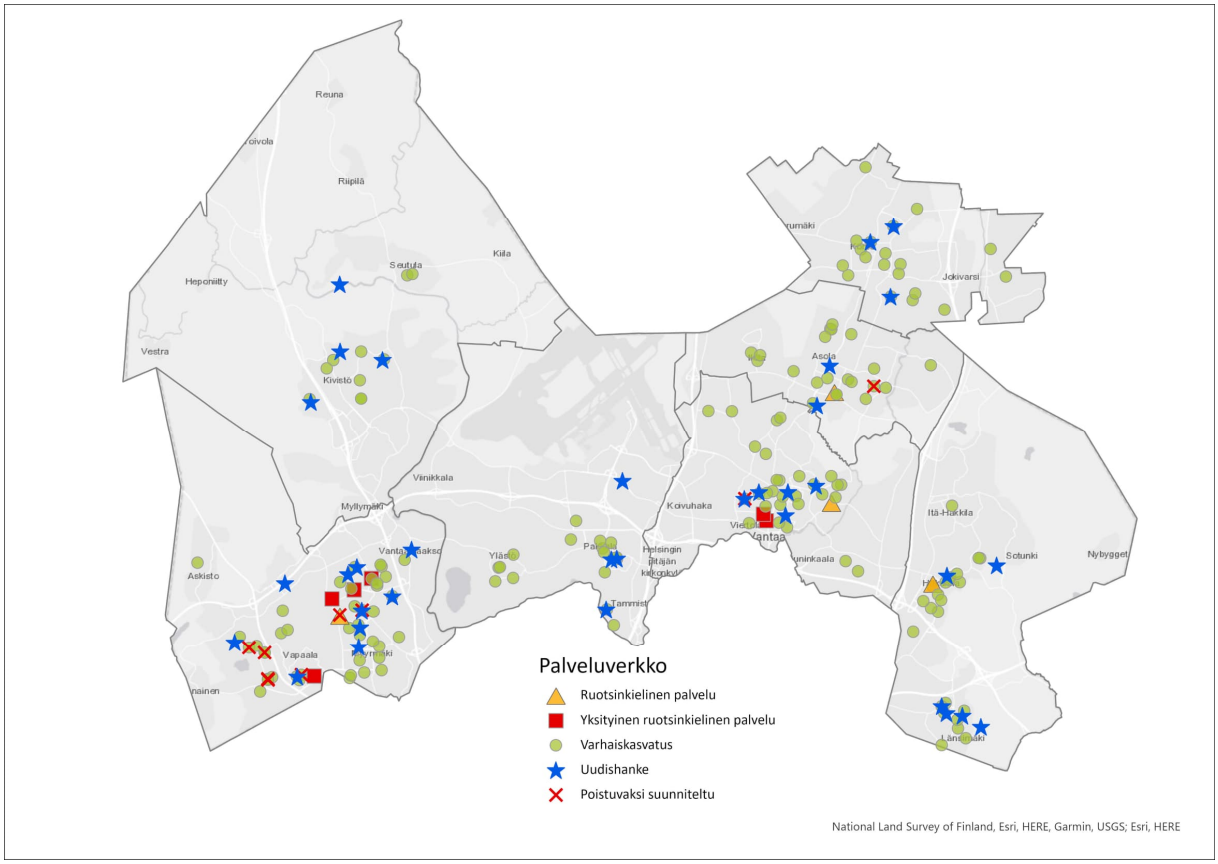

Kartta 1. Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Suomenkielisistä varhaiskasvatuspalveluista lasten koko- ja osa-aikainen varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään ja niiden palveluita kehitetään lähipalveluperiaatteella. Lähipalvelun kriteerinä on saavutettavuus, joka tarkoittaa, että enimmällä osalla käyttäjistä palveluun on matkaa enintään 1,5 km tai määritelty riittävä

joukkoliikennetiheys. Riittävän joukkoliikennetiheyden kriteeri on, että yhteys toimipisteeseen kestää enintään 30 minuuttia ja haja-asutusalueilla yhteys kestää enintään 60 minuuttia. Tiiviisti rakennetuilla aluilla tavoitteena on, että pystytään alittamaan mainitut kriteerit. Tavoitteena on tarjota varhaiskasvatusta riittävän lähellä lapsen kotia, mikä vahvistaa jokaisen lapsen mahdollisuutta osallistua varhaiskasvatukseen ja oikeutta oppimiseen. Palveluverkon tavoitteena on mahdollistaa tasa-arvoiset oppimisen edellytykset, yhteisöllisyyden kehittyminen ja vahva alku lapsen oppimispolulle, joka jatkuu päiväkodista kouluun. Nämä periaatteet ohjaavat palveluverkon suunnittelua. Päiväkotien sijoittelussa pyritään ottamaan huomioon muiden palvelujen sijainti ja työmatkaliikenteen pääsuunnat. Alueilla, joilla palvelutarve on tilapäisesti suuri, pyritään etsimään joustavia ratkaisuja, kuten esimerkiksi paviljonki- tai kotaratkaisuja.

Ilta- ja ympärivuorokautista varhaiskasvatusta järjestetään keskitetysti ja näiden palveluiden osalta palveluverkkoa kehitetään edelleen keskitetyn palvelun periaatteella. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan palveluja ja niihin kuuluvia kerho- ja asukaspuistotoimintaa kehitetään yhteistyössä perhekeskusten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Näiden palveluiden palveluverkon suunnittelussa huomioidaan palveluiden alueelliset tarpeet, saavutettavuus ja avoimeen toimintaan liittyvien muiden toimijoiden palveluverkot ja toimipisteiden sijoittuminen.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus järjestetään keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle. Ruotsinkielisten varhaiskasvatuspalveluiden keskittämisessä pyritään yhteisiin tilaratkaisuihin etenkin muiden ruotsinkielisten palveluiden ja suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Englanninkielistä varhaiskasvatusta kehitetään sekä osana koko palveluverkkoa sijoittamalla englannin kielirikasteista esiopetusta ja varhaiskasvatusta toimintayksiköihin että keskitetysti IB-koulutusohjelmajatkumoon (International Baccalaureate) tähtäävällä yhteishankkeella, jossa huomioidaan myös varhaiskasvatusikäisten ikäluokkia IB-koulutusohjelman mukaisesti. Kansainvälistyvän Vantaan tavoitteena on tarjota jatkossa englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme –opetuksessa varhaiskasvatusikäisille. Tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen IB-linjan saumaton jatkumo, jossa erityisesti esikoulu- ja alkuopetusikäisten lasten yhteistoiminnallinen oppiminen ja opetus mahdollistetaan.

Esiopetusta on pilottikohteissa myös kaksivuotisena 5-vuoden ikäisille lapsille. Esiopetusta kehitetään ja vahvistetaan yhteistyötä alkuopetuksen kanssa. Esi-opetuksen ja alkuopetuksen yhteistoiminnallisuutta ja yhdessä oppimista tuetaan sijoittamalla esiopetuksen ja alkuopetuksen tiloja mahdollisuuksien mukaan toistensa yhteyteen tilamuutos- ja uudishankkeissa.

Yksityinen varhaiskasvatus täydentää kunnallista palvelua ja sen nykytasolla oleva osuus eri alueilla palveluntuottamisessa on lähtökohtana varhaiskasvatuksen palveluita kehitettäessä.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen
Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on varhaiskasvatuksen palvelutarve, nykyisen palveluverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen lasten määrän muutos.

Investointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään toimitilajohtamisen johdolla tehtyjen alueellisten päiväkotiverkkoselvitysten mukaisilla päiväkotihankkeilla. Pysyvien päiväkotien muodostamaa palveluverkon runkoa kehitetään ennakoivasti ja systemaattisesti, jotta kiireellisiltä tilaratkaisuilta vältyttäisiin. Kuitenkin äkillisiä muutoksia palvelutarpeeseen saattavat aiheuttaa yllättävät muutokset kiinteistöjen kunnossa, palvelujen tarpeen ennakoimaton kasvaminen palvelua ohjaavien lakimuutosten vaikutuksesta tai ennakoimattomat asiakaskäyttäytymiseen vaikuttavat muutokset esimerkiksi valtakunnallisten tai kunnallisten päätösten seurauksena. Nämä saattavat synnyttää myös ennakoimattomia investointitarpeita.

Varhaiskasvatuksen kunnallinen palveluverkko muodostuu varhaiskasvatuksen toimintayksiköistä. Toimintayksikköön voi kuulua yksi tai useampi päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti, perhepäivähoitajia, avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa, asukaspuisto tai kerhoja. Varhaiskasvatuksen kunnallisessa palvelutuotannossa on erilaisia palvelumuotoja painottuen päiväkoteihin.

Päiväkodiksi määritellään kiinteistö tai huoneisto, jossa on varhaiskasvatuksen toimintaa samalla tontilla yhdessä tai useammassa rakennuksessa. Mikäli tontilla on useampi rakennus, nimitetään päärakennusta päiväkodiksi ja toisia rakennuksia lisärakennuksiksi. Päiväkotitilaksi määritellään varhaiskasvatuksen käytössä olevia tiloja, jotka sijaitsevat erillään päiväkodista tai ovat muun toiminnan yhteydessä (esimerkiksi esiopetusryhmä koululla). Mahdollisiin toiminnan väistämisen tarpeisiin vastaavat väistötilapäiväkodit.

Varhaiskasvatuksen tilat tukevat varhaiskasvatukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja ne mahdollistavat lapsen oppimisen ja sosiaalistien taitojen kehittymisen. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja kehitetään siten, että ne vahvistavat yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Tilat ovat muunneltavia, ne joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin ja niissä on huomioitu esteettömyys. Päiväkotien pihat ovat tärkeä osa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä ja niiden osalta edellä mainitut tavoitteet ovat yhtenevät itse päiväkotirakennuksen tilojen kanssa. Pihojen maaperän laadulla on merkitystä myös lasten vastustuskyvyn kehittymiseen.

Vantaan päiväkotien pihoilla on tehty kartoituksia, joissa on yleisesti arvioitu pihan kuntoa ja pihalla olevien välineiden kuntoa. Näin on saatu kattavampi ymmärrys kaikista Vantaalla olevien päiväkotien pihojen ja välineiden kunnosta ja pihan toimivuudesta. Pihojen kunnostamisessa osallistetaan päiväkodin henkilökuntaa liikuntapalveluiden avulla. Näin saadaan kerättyä suunnittelijoille toiveita ja ideoita pihan suunnitteluun päiväkodin lapsilta, henkilökunnalta ja vanhemmilta. Pihoilla käytetään mahdollisuuksien mukaan orgaanista aineitta välineiden rakenteissa, turva-alustassa ja vaalitaan korjauksissa pihalla olevaa puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Osa tiloista on mahdollista vuokrata organisaation ulkopuolisille käyttäjille, ja nämä palvelevat myös kuntalaisten tarpeita ilta- ja vapaa-ajankäyttäjinä. Myös päiväkotien piha- ja pysäköintialueet ovat asukkaiden käytettävissä varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Palveluverkkoa kehitetään uudishankkeilla, joiden optimikoko olisi 168–210 tilapaikkaa. Tarvittaessa optimikoosta voidaan joustaa ja tehdä laajempia yhteishankkeita

muiden palveluiden, erityisesti perusopetuksen, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja IB – koulutusohjelman hankkeiden kanssa.

Optimikokoisissa yksiköissä on mahdollista huomioida ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävän kehityksen näkökulmat. Optimaalinen yksikkökoko mahdollistaa ekologisesti kestävämmät rakentamis- ja toiminnanjärjestämisen ratkaisut sekä säästää investointi- ja käyttökustannuksissa pienempiin yksiköihin nähden. Optimikokoisissa yksiköissä on mahdollista erilaisista sosioekonomisista taustoista tulevien lasten oppimisen edellytysten ja laajemmin eri asuinalueiden välisten oppimiserojen tasaaminen. Riittävän kokoista väestöpohjaa palvelevat yksiköt mahdollistavat kulttuuriseen monimuotoisuuteen ja kaikkien oikeuksien arvostamiseen kasvamisen. Näin pyritään ehkäisemään eriarvoistumiskehitystä Vantaan eri alueilla. Optimikokoisissa yksiköissä lapsen tukemiseen liittyvien ratkaisujen järjestäminen, lyhyemmän ja pidemmän aikavälin palvelutarpeen määrän vaihteluiden huomioiminen, henkilökuntaresurssin kohdentuminen, digitaalisiin ja muihin oppimisen välineisiin investoiminen ja varhaiskasvatuksen laatuindikaattoreihin vaikuttaminen on kestävämmällä pohjalla pieniin yksiköihin nähden.

Päiväkotien tilasuunnittelua on kehitetty toiminnallisista, kokonaistaloudellisista ja resurssiviisauden lähtökohdista yhdessä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja Kaupunkiympäristön toimialan toimitilajohtamisen kanssa. Tämän kehittämistyön pohjalta on laadittu nykyinen Vantaan päiväkotikonsepti -suunnitteluohje, jonka mukaisesti toteutetaan varhaiskasvatuksen uudistilahankkeet. Ohjeen päivitystyö on käynnissä ja se tuo muutoksia tilasuunnitteluun jo lähitulevaisuudessa.

Kaupungin strateginen tavoite tiivistää kaupunkikeskuksia haastaa päiväkotirakentamisen kaupunkitasoisia ohjeistuksia, koska nykyisten mitoitusten mukaisia tontteja on vaikeaa löytää. Näissä tapauksissa etsitään innovatiivisia tila- ja tonttiratkaisuja, jotta palvelu voidaan järjestää parhaalla mahdollisella tavalla.

Lainsäädäntö, ohjeistukset ja niiden muutokset
Varhaiskasvatuksen toimintaa keskeisesti ohjaa varhaiskasvatuslaki ja esiopetuksen toteuttamista perusopetuslaki. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen toimintaympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pyritään valtakunnallisesti nostamaan lisäämällä hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja tehostamalla muiden tahojen kuten esimerkiksi neuvoloiden perheille antamaa ohjausta varhaiskasvatuksen palveluihin. Myös tulevat lainsäädännössä tapahtuvat muutokset kuten esiopetuksen mahdollinen laajentuminen viisivuotiaille lapsille tulevat todennäköisesti lisäämään varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten määrää. Nämä tulevat haastamaan palveluverkkoa tulevina vuosina. Valmisteilla oleva perhevapaauudistus, joka lisäisi perheiden valinnan vapautta perhevapaiden käytöstä, on arvioitu lisäävän varhaiskasvatuksessa etenkin palvelutarpeen lyhyen ajan vaihtelua. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten muutosten voimaan tuleminen ja sen vaikutukset yksiköiden henkilöstörakenteeseen huomioidaan tilasuunnitteluohjeistuksia päivitettäessä.

Kuntien välinen yhteistyö
Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kuntien väliseen yhteistyöhön perustuva varhaiskasvatuspalveluiden käyttö on vähäistä koko palvelutuotannon määrään nähden, ja sillä ei ole merkittäviä vaikutuksia palveluverkon suunnitteluun. Pääkaupunkiseudun kuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) välillä on sovittu palvelujen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sopimus turvaa perheen muuttotilanteessa lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen jatkumisen aiemmassa asuinkunnassa perheen niin halutessa. Perhe voi myös hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa toisesta kunnasta.

2.1.2 Perusopetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Palvelutarpeen kasvu vaihtelee alueittain ja kouluittain, mikä otetaan huomioon tilasuunnittelussa.
Ruotsinkielisen perusopetuksen palveluverkko rakentuu nykyisten koulukiinteistöjen varaan. Mikäli ruotsinkielisen väestön määrä lisääntyy, kasvavaan palvelutarpeeseen vastataan.

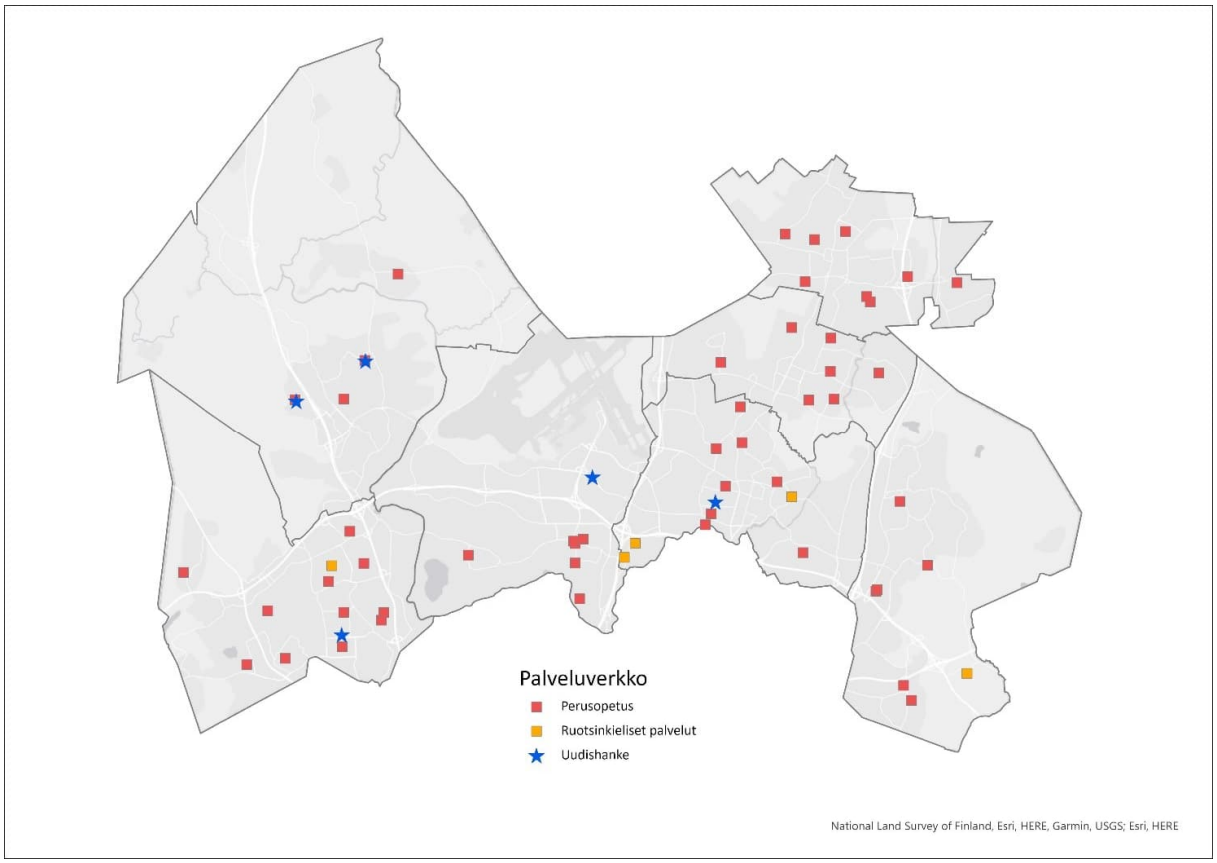

Kartta 2. Perusopetuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Perusopetuksen kouluverkkoon kuuluu 46 koulua, joista suomenkielisiä on 41 ja ruotsinkielisiä 5. Koulut ovat hallinnollisia yksikköjä. Kuudessa koulussa on erillisiä opetuspisteitä. Koulun pihapiirissä voi olla useita rakennuksia. Koulukiinteistöt ovat pääsääntöisesti kaupungin tai kaupungin omistamien yhtiöiden omistuksessa. Suomenkieliset koulut on jaettu neljään oppilaaksiottoalueeseen, joilla kullakin on 8–13 koulua.

Valtakunnallisesti voidaan arvioida, että vantaalainen suomenkielinen kouluverkko on tehokas, taloudellinen ja kattava saavutettavuudeltaan. Koulujen keskimääräisesti suurempi keskikoko takaa, että opetus pystytään järjestämään toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevästi. Tilatehokkuudessa on monien koulujen osalta jo saavutettu toiminnan kannalta maksimitehokkuus. Nykyisen opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta ja oppilaiden lisääntyneistä tuen tarpeista johtuen erityisesti erilaiset pienryhmätilat ovat useissa kouluissa riittämättömiä. Kevään 2022 aikana valmistellaan uudet mitoitusperusteet peruskoulutiloille, jotka tulevat ohjaamaan tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia vuodesta 2022 eteenpäin. Erilaisilla alueilla sijaitsevien koulujen toisistaan eriytyviä tilatarpeita otetaan huomioon mitoitusperusteiden tarkastelussa.

Äkillisiin perusopetusikäisten määrän muutoksiin ja väistötilatarpeisiin varaudutaan vuokrapaviljongeilla tarpeen mukaan. Tavoitteena kuitenkin on laajentaa palveluverkkoa pitkäjänteisen investointisuunnittelun mukaisesti väestöennusteeseen perustuen. Samalla kun kasvaville alueille suunnitellaan uusia kouluja ja koulujen laajennuksia, toisilla alueilla perusopetusikäisten määrä laskee väestöennusteen 2021–2031 perusteella. Kyseisillä väljenevillä alueilla tiloja voidaan hyödyntää esimerkiksi perusopetuksen kasvavaan kaupunki- ja aluetasoisten ryhmien tilojen tarpeeseen, jolloin palveluverkon tilat tulevat jatkossakin olemaan tehokkaassa käytössä. Osassa kouluista laskeva oppilasmäärä tuo helpotusta nykyiseen toimintaympäristön muutosten aiheuttamaan tila-ahtauteen.

Kasvavien alueiden oppilasmäärä edellyttää uusia kouluja tai olemassa olevien koulujen laajennuksia. Lisäksi tiivistyvään kaupunkirakenteeseen kaavoitetaan uusia Y-tontteja ja olemassa olevia Y-tontteja laajennetaan tarvittaessa. Olemassa olevista koulukäyttöä varten varatuista tonteista ei tule luopua. Täydennysrakentamisen alueilla nykyisen palveluverkon kapasiteetti ei välttämättä riitä vastaamaan asuntorakentamisesta johtuvaan oppilasmäärän kasvuun.

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Oppilaiden koulumatkat ovat pääsääntöisesti alle kolme kilometriä ja yhtenä oppilaaksioton periaatteena on oppilaan turvallinen ja lyhyt koulumatka. Erityisen tärkeä lähikouluperiaate on pienimpien koululaisten kohdalla.

Suomenkielisessä perusopetuksessa on mahdollista opiskella ruotsia kielikylpyopetuksessa. Kielikylpyopetusta ruotsin kielellä annetaan Uomarinteen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Viertolan koulussa (vuosiluokat 1–6) sekä osittaista kielikylpyopetusta Kilterin koulussa (vuosiluokat 7–9) ja Peltolan koulussa (vuosiluokat 7–9).

Peruskoulun voi käydä kokonaan myös englannin kielellä. Perusopetuksen voi käydä englannin kielellä Kaivokselan koulussa (vuosiluokat 1–6), Rekolanmäen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Vantaan kansainvälisessä koulussa (vuosiluokat 1–9).

Tällä hetkellä englanninkielisen opetuksen kysyntä ylittää tarjonnan, joten kansainvälistyvän Vantaan asukkaille on tavoitteena tarjota jatkossa englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen (International Baccalaureate) mukaisesti Primary Years Programme - ja Middle Years Programme -opetuksessa.

Oppilaiden kolmiportainen tuki järjestetään pääsääntöisesti lähikouluissa, mukaan lukien erityinen tuki. Lisäksi jokaisella alueella on vaativan erityisen tuen alueellisia etappi- ja pajaryhmiä ja jalkautuvaa etappitoimintaa. Koulujen tiloja käytetään myös perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaan. Valtion rahoituksen turvin kerho- ja harrastustoimintaa on lisätty viime vuosina merkittävästi. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Koulujen pihoja on kehitetty suunnitelmallisesti. Koulujen pihojen kunnostuksessa ja lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa on liikuntapalveluiden puolelta osallistettu koulujen oppilaita ja henkilökuntaa, sekä alueen asukkaita, jotta saadaan kartoitettua toiveita ja tarpeita. Pihoilla käytetään mahdollisuuksien mukaan orgaanista aineitta välineiden rakenteissa, turva-alustassa ja vaalitaan korjauksissa pihalla olevaa puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Kaupungin koulukiinteistöissä on runsaasti peruskorjaustarpeita. Koulukiinteistöjen sisäilmatilannetta on viime vuosina kohennettu entistä kattavampien sisäilmatutkimusten ja sisäilmakorjauksiin painotettujen korjausmäärärahojen myötä. Laajojen korjaustöiden ajaksi tarvitaan erillisiä väistötiloja, sillä oppilasmäärän kasvun vuoksi koulurakennuksista ei pääsääntöisesti ole mahdollista järjestää väistötiloja tilankäyttöä tiivistämällä. Koulurakennusten korjauksista johtuen perusopetuksen toimintaa on väistötiloissa muun muassa entisissä toimistotiloissa Sanomalassa Vantaankoskella, Tikkurilaan valmistuneessa väistöpaviljongissa sekä Metropolia ammattikorkeakoululta vapautuneissa tiloissa Lummetiellä Tikkurilassa.

Osa tiloista on mahdollista vuokrata organisaation ulkopuolisille käyttäjille, ja nämä palvelevat myös kuntalaisten tarpeita ilta- ja vapaa-ajankäyttäjinä. Myös koulujen piha- ja pysäköintialueet ovat asukkaiden käytettävissä koulun aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Perusopetuksen palveluverkon kehittäminen
Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on nykyinen palveluverkko, väestöennusteen mukainen oppilasmäärän muutos sekä tilojen kunto. Lisäksi investointiohjelma sovitetaan kaupungin investointimäärärahoihin.

Väestöennusteen 2021–2031 mukaan perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2031 mennessä noin 400 henkilöllä, mutta alueellinen vaihtelu on suurta. Suurimpia kasvualueita ovat Kivistön (775), Tikkurilan (525) ja Myyrmäen (372) suuralueet. Aviapoliksen (-378), Korson (-377), Hakunilan (-187) ja Koivukylän (-82) suuralueilla oppilasmäärä kasvu laskee ennusteajanjaksolla. Aviapoliksen suuralueen Kehä III:n eteläpuolen perusopetusikäisten määrä on väestöennusteen mukaan voimakkaasti laskeva, mutta Kehä III:n pohjoispuolelle rakentuvassa Aviapoliksen keskuksessa ja sen lähialueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Väestöennusteen 2021–2031 mukaan perusopetuksen palvelutarve muodostuu Aviapoliksen pohjoisosaan.

Uusista kouluyksiköistä tehdään pääsääntöisesti kooltaan sellaisia, että vuosiluokat 1–6 ovat kooltaan vähintään noin 300 oppilasta ja vuosiluokat 7–9 vähintään 350 oppilasta. Riittävän suuri yksikkökoko mahdollistaa opetuksen monipuolisen ja joustavan toteuttamisen ja ryhmittelyn, riittävän valinnaisuuden sekä ehkäisee eriarvoistumiskehitystä. Yhtenäiskouluja pyritään rakentamaan aina, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdollista. Suunnittelussa suositaan yhtenäiskouluja, joiden kokoluokka on 600–900 oppilasta. Osassa yhtenäiskouluhankkeista 900 oppilaan kokoluokka saattaa ylittyä, koska soveltuvien tonttien riittämättömyyttä pyritään ennakoimaan niissä hankkeissa, joissa se on mahdollista. Yli 900 oppilaan yhtenäiskoulu ei kuitenkaan ole ihanteellinen yhtenäiskoulun koko.

Kaupungin strateginen tavoite tiivistää kaupunkikeskuksia ja tuottaa paineen muuttaa päiväkoti- ja koulurakentamisen kaupunkitasoisia periaatteita ja ohjeistuksia, koska nykyisten mitoitusten mukaisia tontteja on vaikeaa löytää. Tavoitteena on löytää toteutustapoja, joissa palvelun ja sen toiminnan järjestämisen mukaisia tilamitoituksista ei tarvitse tinkiä, vaikka tontti olisikin pienempi kuin mitä nykyisissä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan esittämissä ohjemitoituksissa on esitetty.

Koulurakentamisessa jatketaan siirtymistä kotiluokka-ajattelusta ryhmätila-ajatteluun, jossa tilakokonaisuutta ajatellaan perinteistä luokkatilaa laajempana oppimisalueena. Tilakokonaisuudesta muodostetaan polveileva oppimaisema sijoittamalla alueelle erikokoisia pienryhmätiloja ja jakamalla alue esimerkiksi seinällä, siirtoseinillä, akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

Opiskelun ja opettamisen lähtökohtana on opettajien ja muun kasvatushenkilökunnan yhteistyö, yhteisopettajuus ja oppilaiden joustava ryhmittely pedagogisten tarpeiden mukaisesti. Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys.

Vuosina 2016–2020 toteutetuissa uudisrakennuksissa, laajennuksissa ja tilamuutoksissa on lähtökohtana ollut vuonna 2016 laadittu määritelty tilatehokkuus. Vuonna 2019 on päivitetty perusopetuksen tilojen suunnittelun RT-ohjekortti ja Vantaan koulusuunnitteluohje tukemaan uusien koulujen toteuttamista. Uusista kouluhankkeista saatujen tietojen ja perusopetuksen muuttuneen toimintaympäristön analyysin perusteella on koulujen kapasiteettitarkastelu vuodelta 2013 uusittu. Vuoden 2022 kapasiteettitarkastelussa otetaan huomioon uudistuneiden opetussuunnitelmien ja kasvaneen palvelutarpeen vaatimat muutokset, jotka aiheuttavat sen, että keskimääräinen neliömäärä oppilasta kohti kasvaa. Palvelutarpeen muutokseen on keskeisesti vaikuttanut vuonna 2016 vahvistettu perusopetuksen opetussuunnitelma, vammaisopetuksen ryhmien lukumäärän kasvu ja suomi toisena kielenä oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrän kasvu. Tilasuunnittelussa tämä tarkoittaa, että mitoitus vaihtelee eri alueilla palvelutarpeen mukaan.

Olemassa olevissa kouluissa muokataan tilaratkaisuja mahdollisuuksien mukaan tukemaan pari- ja tiimiopettajuutta sekä opetuksen toteuttamista joustavasti eri kokoisissa ryhmissä. Teknisten korjausten yhteydessä tutkitaan mahdollisuudet toteuttaa opettamista ja opiskelua tukevia tilaratkaisuja.

Asuinalueiden eriytymiskehityksen hidastamisessa tulee tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä kaavoituksen, asuntorakentamisen ja eri palvelujen järjestäjien kesken. Eriytymiskehityksestä seuraa oppilaiden ja heidän perheidensä palvelutarpeiden erilaistuminen. Muuttuneeseen palvelutarpeeseen pyritään vastaamaan resurssiohjauksella, koulujen oman toiminnan kehittämisellä, tiiviillä yhteistoiminnalla osana alueen palveluvalikkoa ja alueellisista yhteistyötä.

Vammaisopetus on kaupunki- ja aluetasoinen palvelu. Uusien ryhmien muodostaminen edellyttää yleensä oppilaiden tarpeet huomioivia tilamuutoksia. Oppilaaksiotossa voidaan huomioida vammaisopetuksen ja valmistavan opetuksen ryhmien sijoittaminen kouluihin, joissa on siihen tilaa. Perusopetuksessa on asetettu tavoite tasoittaa suomi toisena kielenä -oppilaiden jakautumista eri koulujen välillä. Yhtenä keinona on valmistavan opetuksen ryhmien sijoittaminen kouluihin, joissa on entuudestaan vähemmän suomi toisena kielenä -oppilaita. Valmistavan opetuksen jälkeen he voivat jatkaa koulunkäyntiä näissä kouluissa.

Oppilashuollon palveluiden ja tilojen järjestämisen vastuu siirtyy hyvinvointialueelle, mutta todennäköisesti palvelut tulevat jatkossakin säilymään kouluissa ja oppilaitoksissa. Lakisääteisten oppilashuollon palveluiden (terveydenhoitaja, lääkäri, koulupsykologi ja kuraattori) lisäksi kouluilla työskentelee jo nyt myös mm. psykiatrisia sairaanhoitajia, sosiaaliohjaajia ja nuorisotyöntekijöitä.

Edellä esitetyt periaatteet koskevat myös ruotsinkielisiä perusopetusta.

Uusia koulutiloja tarvitaan ennen kaikkea kasvavilla Kivistön, Myyrmäen, Aviapoliksen ja Tikkurilan alueilla. Näiden alueiden täydennysrakentamisen ja keskusalueiden kehittämisen myötä palveluverkon kapasiteetti on ylittymässä oppilasmäärän kasvusta johtuen, joten alueille on suunniteltu uudisrakentamista. Näiden alueiden asukas- ja oppilasmäärän kehitystä suhteessa käytettävissä olevaan tilakapasiteettiin seurataan tiiviisti.

Tavoitteena on varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tilojen sijoittaminen yhteiseen monitoimijataloon, joka toteutetaan uudisrakennuksena tai laajennuksena. Esiopetuksen ja alkuopetuksen tilojen yhteiskäyttöä, yhteistoiminnallisuutta ja yhdessä oppimista tuetaan sijoittamalla esiopetuksen ja alkuopetuksen tiloja mahdollisuuksien mukaan toistensa yhteyteen.

Kansainvälistyvän Vantaan asukkaille on tavoitteena tarjota englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme- ja Middle Years Programme -opetuksessa. Tämän jälkeen pystyttäisiin tarjoamaan englanninkielistä opetusta IB-linjan jatkumossa, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja ulottuu toiselle asteelle saakka. IB-jatkumon rakentaminen olisi tarkoituksenmukaisinta jo olemassa olevan ja vielä laajentuvan toisen asteen IB-koulutuksen (lukio ja ammatillinen) läheisyyteen Tikkurilaan.

2.1.3 Toisen asteen koulutus

Vantaan tavoitteena on tarjota jokaiselle vantaalaiselle peruskoulun päättäneelle opiskelupaikka ja vastata osaltaan aikuisten jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Lukiokoulutuksessa tavoite on tarjota opiskelupaikka 60 % peruskoulun päättävistä nuorista. Varian oppilaitosverkkoa tullaan uudistamaan ja tilatehokkuutta parantamaan.
Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella.

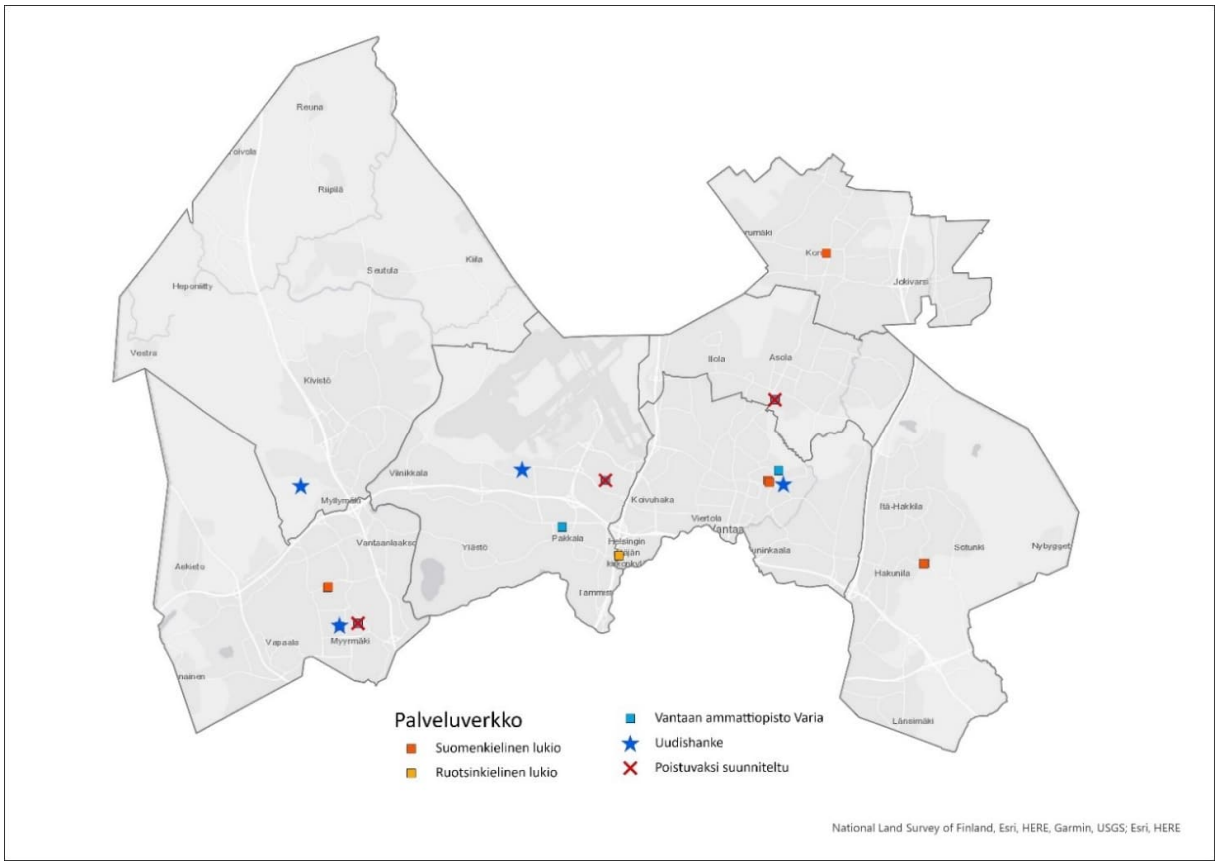

Kartta 3. Toisen asteen koulutuksen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Toisen asteen koulutuksen palveluverkon kehittäminen
Toisen asteen koulutuksen palveluverkko palvelee koko Vantaata, vaikka jokaisella keskusalueella ei ole toisen asteen koulutusta antavaa yksikköä. Vantaan tavoitteena on tarjota jokaiselle vantaalaiselle peruskoulun päättäneelle opiskelupaikka ja vastata osaltaan jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Oppivelvollisuuden laajeneminen ei juuri vaikuta toisen asteen opiskelijoiden määrään, koska ennen laajenemistakin

kaikille perusopetuksen päättäneille nuorille on voitu tarjota opiskelupaikka (Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys 2021).

Toisen asteen koulutus ei ole lähipalvelua, jolloin liikenneyhteydet korostuvat palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta. Opiskelijat hakeutuvat toisen asteen koulutuksiin myös yli kuntarajojen (vapaa hakeutumisoikeus). Oppilaitosten tiloilla on paljon vaikutusta siihen, mihin opiskelijat hakeutuvat opiskelemaan. Vaikka toimimme tiiviissä yhteistyössä alueen muiden koulutusta järjestävien toimijoiden kanssa, on toisen asteen koulutuksen vetovoimaisuudesta huolehdittava. Palveluverkkoa tarkasteltaessa on huomioitavaa myös, että koulutuksen järjestämistä varten saatava rahoitus riippuu opiskelijamääristä. Tämä yhdistettynä vapaaseen hakeutumisoikeuteen haastaa pitämään opiskelutilat toimivina ja laadukkaina, niin että niihin halutaan tulla opiskelemaan.

Tiloilta edellytetään muunneltavuutta ja joustavuutta sekä nykyaikaisten oppimis-/opiskelumahdollisuuksien joustavaa hyödyntämistä. Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuissa tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Lisäksi robotiikka, simulaatiot ja verkko-oppiminen lisääntyvät ammatillisessa koulutuksessa merkittävästi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin. Yhteistyötä tehdään myös muiden koulutus- ja työelämän toimijoiden kanssa.

Fyysiset tilat tulee rakentaa siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien koulutusten ja oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Uusien tilojen suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten ja muiden koulutustoimijoiden kanssa. Lukioissa digitaalisia yo-kirjoituksia varten tarvitaan muuntojoustavia tiloja.

Lukiokoulutuksen palveluverkon kehittäminen
Vantaalla on viisi suomenkielistä lukiota ja yksi ruotsinkielinen lukio. Suomenkieliset lukiot ovat kooltaan 457–1231 opiskelijan oppilaitoksia, keskikooltaan 732 opiskelijaa. Vantaalla rakennetaan keskimääräistä suurempia lukioita, lukioiden keskimääräistä kokoa ei ole syytä enää kasvattaa. Kolmessa lukiossa (Sotungin lukio, Tikkurilan lukio, Martinlaakson lukio) on lisäksi myös aikuislukion opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Martinlaakson lukio sijaitsee Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen kanssa samassa kiinteistössä. Sotungin lukio toimii samassa kiinteistössä peruskoulun kanssa ja Lumon lukio Lumon monitoimitalossa. Tikkurilan lukio ja Vaskivuoren lukio toimivat erillisissä kiinteistöissä. Ruotsinkielinen lukio Helsinge Gymnasium toimii samassa kiinteistössä Helsinge Skolan kanssa.

Lukioverkon kehittämisen lähtökohtana on ollut lukioiden sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä riittävän suuret oppilaitokset. Suomenkielisistä lukioista neljä sijaitsee juna-aseman läheisyydessä siten, että kolme lukiota sijaitsee kehäradan varrella. Ainoastaan Sotungin lukioon on rajalliset kulkuyhteydet julkisilla liikennevälineillä.

Vuonna 2021 Vantaan lukioissa oli aloituspaikkoja noin 52 % peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Vantaan kaupungin tavoitteena on nostaa aloituspaikkojen määrää lukioissa 60 prosenttiin peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Tavoitteen mukaisesti nykyisten lukioiden aloituspaikkamäärää on nostettu 60 opiskelijalla vuosina 2020 ja 2021. Aloituspaikkoja tullaan lisäämään vielä 70 elokuussa 2022. Lisäksi vuodelle 2026 on suunniteltu valmistuvan uusi 700 opiskelijan Aviapoliksen lukio sekä 300 opiskelijan Tikkurilan lukion laajennus oppimiskampukseen. Aviapoliksen lukiosta on tarkoituksena rakentaa lukio, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yritysten kanssa.

Tarkasteluajanjaksolla valmistuvan Aviapoliksen lukion tilaohjelma on rakennettu uuden opetussuunnitelman pohjalta huomioiden erityisesti tilojen käyttö- ja täyttöasteen nostaminen. Hankkeessa saatua pohjatietoa tullaan soveltamaan tulevissa lukiohankkeissa. Lukiorakennukset ovat tehokkaassa käytössä, koska opetuksen lisäksi opiskelijat käyttävät tiloja oppituntien jälkeen ryhmätöihin ja harjoituksiin. Lisäksi Martinlaakson ja Tikkurilan lukion tiloissa järjestetään iltaopetusta aikuisopiskelijoille. Tilojen tehokasta käyttöä pyritään edelleen parantamaan tilojen monipuolisella yhteiskäytöllä. Yhteistyötä muiden koulutus- ja työelämän toimijoiden kanssa pyritään lisäämään.

Ammatillisen koulutuksen palveluverkon kehittäminen
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikkojen määrää säätelee valtio. Ammatillisen koulutuksen koulutusmäärien suunnittelu ei ole kuntakohtaista, vaan koulutuksen ennakointia tehdään valtakunnallisesti ja alueellisesti. Koulutuspaikkoja lisätään koulutustarpeen mukaisesti niin, että siinä huomioidaan väestön muutokset ja työelämän muutostarpeet.

Ammatillisen peruskoulutuksen koulutuspaikkojen määrän oletetaan lisääntyvän pääkaupunkiseudulla usealla tuhannella paikalla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Vantaan osuus lisäyksestä on arvioitu olevan 100–200 koulutuspaikkaa/vuosi. Lisäksi 1.1.2018 voimaan tullut uusi koulutuksen ja tutkintojen järjestämislupa sisältää Variassa aikaisempaa laajemman koulutustehtävän, muun muassa työvoimapoliittisen koulutuksen, johon on kohdennettu vuosittain noin sata koulutuspaikkaa.

Pääkaupunkiseudulla tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa, jotta koulutustarjonta jakaantuisi pääkaupunkiseudulla mielekkäästi, tarjontaa olisi riittävästi kaikille aloille ja että koulutuksen järjestäminen olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokasta. Ammatillisen koulutuksen palvelutarpeen ennakointiin on luotu malli, johon osallistuvat sekä yksityiset että kunnalliset koulutuksen järjestäjät.

Vantaan kaupunki toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjänä Vantaan ammattiopisto Variassa. Lisäksi Vantaalla toimii kaupungin 95,5 prosenttisesti omistama Mercuria Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy, jossa opetuksen painotuksena on kaupan- ja logistiikan alat.

Ammatillisen koulutuksen tilat eivät ole tällä hetkellä kaikilta osin kunnossa. Aviapoliksen kiinteistössä on sisäilmaongelmia, Koivukylän toimipisteen tilat tulevat lähivuosina peruskorjausikään ja Myyrmäen kiinteistöön tehdään vain välttämättömät

korjaustyöt, jotta rakennusta voidaan käyttää, kunnes saadaan rakennettua korvaavat tilat. Osa Myyrmäen toimipisteestä on käyttökiellossa huonon sisäilman vuoksi.

Varian oppilaitosverkkoa tullaan uudistamaan niin, että tilatehokkuus paranee edelleen ja samalla palveluiden kattavuus paranee. Varian toiminta keskitetään kahteen hyvien kulkuyhteyksien päässä olevaan toimipisteeseen, Vehkalaan ja Oppimiskampukseen Tikkurilaan sekä sen opetuspisteeseen Hiekkaharjuun.

Tällä hetkellä toiminnassa olevia, mutta lähivuosina poistuvia Varian toimipisteitä on Myyrmäessä, Aviapoliksessa ja Koivukylässä. Kyseisten toimipisteiden koulutusalat tullaan siirtämään Vehkalaan ja Oppimiskampukseen, joissa kummassakin tulee opiskelemaan noin 2000–2500 ammattiin opiskelevaa.

Opetus, ohjaus ja opiskelijoiden tukipalvelut järjestetään niissä siten, että opiskelu on mahdollista ympäri vuoden. Yhteisiä oppimistiloja yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa hyödynnetään nykyistä tehokkaammin. Koulutusalat tulevat muokkautumaan tulevaisuudessakin tarpeen mukaan, ja tilat pyritään järjestämään muuntojoustaviksi tarpeita ajatellen.

Vantaalla ei ole ruotsinkielistä ammatillista oppilaitosta, vaan Vantaa on osakkaana Helsingissä sijaitsevassa Yrkesinstitutet Practicumissa.

Työllisyyspalveluiden hoidon siirtyminen kuntien vastuulle 2020-luvun alkupuoliskolla edellyttää koulutuspaikkojen uutta kohdentamista. Vantaan kaupunkistrategian 2022–2025 tavoitteena on puolittaa nuoriso- ja vieraskielisten työttömyys. Vantaalla oli elokuussa 2021 alle 30-vuotiaita työttömiä noin 5000 henkilöä ja vieraskielisiä työttömiä yli 7000 henkilöä. Suuri osa heistä tarvitsee koulutusta työllistyäkseen.

Ammatillisen koulutuksen palveluverkon suunnittelussa varaudutaan Vantaalla noin 4500 opiskelijan määrään 2020-luvun lopussa. Palveluverkon kapasiteetin ylittyessä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi väliaikaisia vuokratiloja, laajennettua työpaikalla tapahtuvaa oppimista tai laajennettua etä/verkko-opetusta.

Ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen on asuinpaikasta riippumatonta ja koulutukseen haetaan yli kuntarajojen. Varian opiskelijoista noin neljännes tulee Vantaan ulkopuolelta. Hakeutumiseen opiskelemaan Vantaalle vaikuttaa myös muun muassa oppilaitoksen vetovoima ja saavutettavuus.

2.2 Kaupunkikulttuuri

Kaupunkikulttuurin palveluverkon tavoitteena on, että Vantaalla on turvalliset ja laadukkaat asukas-, kirjasto-, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut kaikille lähellä ja helposti käytettävänä. Kaupunkikulttuurin palveluverkolla tuetaan asukkaiden tasavertaisia osallistumismahdollisuuksia ja mahdollistetaan syrjäytymistä ja eriytymiskehitystä vähentävää yhteisöllistä toimintaa, harrastamista ja tapahtumia.

Kaupunkikulttuurin palveluja tarjotaan kaikissa julkisissa sisä- ja ulkotiloissa, sähköisissä kanavissa ja liikkuvissa palveluissa. Kaupungin palveluverkossa iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuva vapaa-ajan toiminta on osaltaan kaupunkikulttuurin palvelutarjonta. Kaupunkikulttuurin palveluverkon toimitiloja kehitetään monikäyttäjäperiaatteen mukaisesti. Yksityisten palveluntuottajien tarjonta täydentää kaupunkikulttuurin palveluverkkoa. Palveluverkon kehittämisessä huomioidaan digitaalisten ja hybridipalveluiden vaikutukset toimipisteiden tilatarpeeseen, toiminnallisuuksiin ja mitoituksiin. Väestönkasvu huomioidaan palveluiden sijoittamisessa ja uudisrakentamisen tarpeen arvioinnissa, jotta palveluiden suhteellinen saatavuus asukasmäärään verrattuna säilyy vähintään nykyisellä tasolla.

Kaupunkikulttuurin palveluverkon valtuustokauden strategian kärkihankkeet ovat Kuusijärven ulkoilualueen kehittäminen ja Myyrmäen palvelujen keskittäminen uuteen kaupunkikulttuuritaloon. Toimialle keskeisiä hankkeita ovat lisäksi Elmon ja Kivistön, Tikkurilan ja Hakunilan urheilupuistojen kehittäminen.

2.2.1 Kirjasto- ja asukaspalvelut

Kirjastopalvelu on luonteeltaan lähipalvelu. Lähikirjaston merkitys on suuri muun muassa pienten lasten ja ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Monikulttuurisen Vantaan asukkaille kirjasto tarjoaa matalan kynnyksen oppimis- ja kohtaamispaikan. Palveluverkon tulee olla asukkaiden helposti saavutettavissa ja on tarkoituksenmukaista, että kirjastot sijaitsevat muiden palveluiden läheisyydessä.

Vantaan aikuisopiston palveluverkkoa kehitetään paikallisen sivistystarpeen, väestörakenteen ja väestön muutosten mukaisesti. Opetus järjestetään lähipalveluna yhteistyössä muiden opetustilojen kanssa. Aikuisopiston omia päivä- ja erityisopetustiloja kehitetään asukkaiden määrän kasvaessa kaupunkikeskuksissa.

Kuntalaispalveluiden palveluverkon kehittämisessä huomioidaan tilojen monikäyttöisyys, saavutettavuus ja esteettömyys. Tulevaisuudessa fyysiset asiointipisteet sijoittuvat kaupunkikeskuksiin yhdessä palvelua tukevien toimintojen kanssa muodostaen palvelutoreja. Palvelutorikonsepti on tapa tarjota kuntalaisille keskeiset palvelut yhdessä paikassa. Asukastilaohjelman mukaisesti jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila.

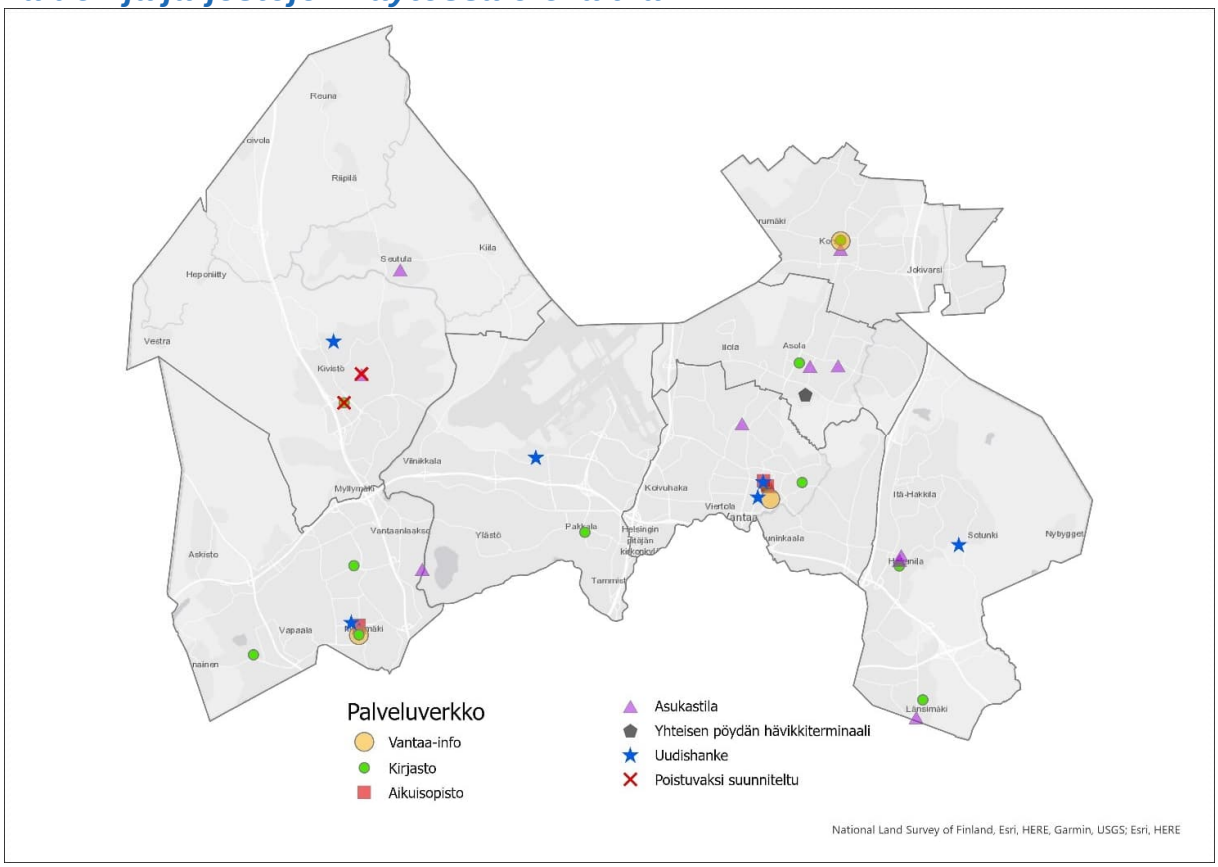

Kartta 4. Kirjastojen, Vantaa-infojen, asukastilojen ja aikuisopiston palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Kirjasto- ja asukaspalveluiden yksiköitä ovat Vantaan aikuisopisto, Vantaan kaupunginkirjasto sekä kuntalaispalvelut. Palvelualueen palvelut edistävät vantaalaisten hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta sekä lähi- ja kuntademokratiaa. Tämän vuoksi on tärkeää, että palveluita tuotetaan lähipalveluina. Toimipisteiden tulee sijaita keskeisillä paikoilla ja niiden on oltava helposti saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä. Liikkuvat palvelut, kuten kirjastoauto tukevat lähipalveluja silloin, kun pysyvät toimipisteet ovat kauempana.

Palveluverkkoa kehitettäessä on huomioitava muiden keskeisten palvelujen kuten tulevien hyvinvointikeskusten sijainti. Palveluita on kohdennettava erityisesti niille alueille, joilla niihin on suurin tarve. Kohdentamista on harkittava esimerkiksi myönteisen erityiskohtelun ohjelman kohdealueiden mukaisesti. Tarvittaessa palveluita viedään niitä tarvitsevien luokse.

Toimipisteiden suunnittelussa on huomioitava tilojen muunneltavuus ja niiden soveltuvuus monimuotoiseen toimintaan. Yhdistyksille ja asukkaille tarkoitettujen tilojen on oltava itsenäisesti käytettävissä. Tiloissa tulee olla mahdollisuus digituen antamiseen kaupunkilaisille.

Kirjaston palveluverkon kehittäminen
Kirjastojen palveluverkossa on yksitoista kirjastoa ja 139 kirjastoauton pysäkkiä. Vantaan kirjastotilojen 10 000 neliön pinta-ala on noin 40 neliötä tuhatta asukasta kohti. Tavoitteena on ollut lisätä kirjastotilaa 75 neliöön tuhatta asukasta kohti, mikä olisi pääkaupunkiseudulla hyvien liikenneyhteyksien ja tiheän asutuksen vuoksi riittävä määrä. Vantaalla kirjastotilaa lisää Kivistön kauppakeskukseen avattava uusi kirjasto. Suunnitelmakaudella kirjastotilojen isoin lisäystarve kohdistuu Myyrmäkeen ja Aviapoliksen alueelle Veromiehen kaupunginosaan.

Kirjaston tehokas käyttöaste edellyttää hyvää sijaintia ja saavutettavuutta julkisten liikennevälineiden avulla. Selvitysten mukaan kirjaston käyttö vähenee merkittävästi, kun kirjaston etäisyys kotoa kasvaa yli kahteen kilometriin. Palveluverkon kehittämistä ohjaa kirjastolaki, joka määrittelee kirjaston tehtäviksi muun muassa lukemisen edistämisen, ohjauksen ja tuen tarjoamisen tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Myös tilojen tarjoaminen oppimiseen, harrastamiseen ja työskentelyyn on määritelty kirjastojen tehtäväksi. Palveluiden suunnittelussa on tärkeää huomioida lapsiperheiden ja kirjastoa itsenäisesti vapaa-ajallaan käyttävien lasten ja nuorten tarpeet. Lähikirjaston merkitys on suuri myös esimerkiksi ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Monikulttuurinen Vantaa voi helposti saavutettavien kirjastojen kautta tarjota matalan kynnyksen oppimis- ja kohtaamistilan.

Kirjastojen palvelutarjonnassa tulee huomioida myös tilojen osalta tasalaatuisten palvelujen tarjonta kaupungin eri suuralueilla. Kirjaston kokoelmat koostuvat sekä fyysisestä kokoelmasta että e-kokoelmasta (digikokoelma). Kirjastojen tilantarve ei merkittävästi vähene e-aineistojen myötä, tilaa tarvitaan edelleen myös laitteille asiakkaiden verkkoasiointia ja digikokoelman käyttöä varten.

Tilojen monikäyttöisyys ja hyvä yhteistyö eri toimijoiden kesken ovat tärkeitä suunnittelussa huomioitavia asioita. Kirjaston yhteistyö yhteisissä tiloissa nuorisopalvelun kanssa on toiminut hyvin. Samoin jatkossa kirjaston tiloihin voidaan suunnitella kirjastokäynnin elämyksellisyyttä taidepalveluiden suhteen (kulttuuripalvelut)

huomioiden esimerkiksi taidenäyttelyjen vaatiman tilan tarpeet. Kirjaston visiossa tuodaan esiin toiminnan päämääränä asiakkaiden osallisuuden varmistamista ja asiakkaiden kohtaamista sekä tilojen, työpajojen ja kerhojen toimimista alustana elämyksille ja tämän huomiointia tilojen suunnittelussa.

Omatoimikirjastojen kehittäminen jatkuu suunnitellusti asiakkaiden tarpeita heijastaen. Omatoimikirjastojen suunnittelussa on huomioitava sekä turvallisuuteen liittyvät seikat että selkeät kulkureitit. Oma, muista rakennuksen toimijoista riippumaton, teknologian avulla valvottu sisäänkäynti mahdollistaa laajemmat käyttöajat.

Resurssiviisauden tiekartta sisältää kirjaston toimenpiteenä jakamistalouden kehittämisen (esinelainaus), mikä edellyttää erilaista tilaa ja varastointitilaa, jotta esinelainaus saadaan toimimaan myös omatoimisena lainauksena.

Kirjaston liikkuvat palvelut, kirjastoautot, ovat tärkeä palvelu päiväkodeille ja kouluille sekä uusilla asuinalueilla tai muuten kauempana kirjastoista asuville kaupunkilaisille. Uusien alueiden liikennesuunnittelussa on huomioitava kirjastoauton käyttöön tarvittavat pysäkit.

Aikuisopiston palveluverkon kehittäminen
Vantaan aikuisopiston palveluverkkoa kehitetään paikallisen sivistystarpeen, väestörakenteen ja väestön muutosten mukaisesti. Palvelut tuodaan lähelle ihmisiä, helposti saavutettaviin paikkoihin. Suuri osa Aikuisopiston opetuksesta tapahtuu iltaisin ja viikonloppuisin muiden toimijoiden, kuten koulujen, tiloissa. Aikuisopisto tarvitsee opetuksessaan myös erityistiloja (esimerkiksi kotitalous, tekstiilityö, tekninen työ, kuvataide, keramiikka, liikunta, musiikki ja ilmaisutaito) sekä tiloja päivällä tapahtuvaan opetukseen. Päiväopetuksen järjestämiseen Aikuisopistolla on omat tilat Myyrmäessä ja Tikkurilassa. Tikkurilassa Aikuisopiston opetuksen keskittäminen Vantaan Oppimiskampukselle parantaisi yhteistyötä ja synergiaa opetuksen järjestämisessä ja lisäisi tilojen yhteiskäyttöä eri toimijoiden kesken.

Tiloja käytetään tehokkaasti. Opiston omat tilat ovat käytössä klo 8.00–21.30, myös viikonloppukäyttö on runsasta. Tilojen varaaminen ja käyttäminen tulee olla joustavaa. Tilojen yhteiskäyttöä lisätään entisestään esimerkiksi muiden oppilaitosten kanssa. Opiston iltatoiminnalla voidaan tehostaa tilojen käyttöastetta entisestään.

Digitalisaatio muuttaa myös tiloille asetettavia vaatimuksia (muun muassa laitteistot, kalusto ja arkkitehtoniset ratkaisut), kun esimerkiksi hybridiopetus ja opetusteknologian käyttö lisääntyvät. Digitalisaatio vähentää henkilökohtaisesti annettavaa asiakaspalvelua. Jäljelle jäävien asiakaspalvelutilojen tulee olla sijainniltaan hyvin saavutettavia.

Kuntalaispalveluiden palveluverkon kehittäminen
Kuntalaispalvelujen palveluverkko koostuu Vantaa-infon neuvonta- ja asiointipalveluista, asukastiloista ja Yhteisen pöydän ruokahävikkiterminaalista.

Valtuustokauden strategian tavoitteena on laatia Asiakaspalvelu 2030 -visio ja toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteena on koota yhteen kaupungin hajallaan olevat, eri väestö- ja kieliryhmille suunnatut neuvonta- ja asiointipalvelut. Alueella tarjottavat palvelut tulee koota ensisijaisesti palvelutoreiksi, joissa toimivat alueen asiointi- ja neuvontapalveluita tarjoavat organisaatiot ja järjestöt yhdessä.

Kuntalaispalveluiden palvelutorikonsepti on tapa tarjota kuntalaisille keskeiset palvelut yhdessä paikassa yli toimialarajojen, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Henkilöstö tuntee saatavilla olevat palvelut ja osaa ohjata asiakkaita tuen piiriin ennaltaehkäisevästi. Palvelutori on myös luonteva paikka kehittää asiakaspalveluja yhdessä julkishallinnon, yritysten ja kuntalaisten kanssa. Tilasuunnittelussa huomioitava tilojen monikäyttöisyys ja asiakaspalveluverkoston kumppanien toimintamahdollisuudet. Palvelutorin tavoitteena on lisätä asiakaskokemuksen vaikuttavuutta.

Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytön opastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Digisyrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla digitukea alueellisesti laajan palveluverkon avulla. Vantaa-infojen käyntiasioinnin turvaaminen on välttämätöntä sekä yhteispalvelulain että digituen saavutettavuuden turvaamiseksi.

Kuntalaispalvelujen vuonna 2015 laaditun Asukastilaohjelman mukaisesti jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila. Uusien tilojen tulee olla monikäyttöisiä sekä muunneltavia eri kohderyhmille ja eri vuorokaudenaikoina tapahtuvaan toimintaan. Tilojen on sovelluttava esimerkiksi järjestöjen omatoimiseen käyttöön. Esimerkiksi suuret eläkeläisryhmät tarvitsevat suuria kokoontumistiloja, joista on ollut eniten pulaa.

Järjestöjen käytössä olevat tilat
Järjestöjen palvelutoiminnan käyttöön luovutetut tilat täydentävät kaupungin omaa palvelutuotantoa. Yksinomaan järjestöjen käytössä olevia tiloja voivat olla esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset, jotka halutaan säilyttää kaupungilla kaupungin arvojen mukaisessa käytössä. Lisäksi järjestöjen käyttöön voidaan osoittaa kumppanuuksien perusteella kaupungin hallinnoimia toimintatiloja. Järjestöjen tilatukimallin kehittämistarpeet tullaan selvittämään.

2.2.2 Kulttuuripalvelut

Kulttuurin tulevaisuuden palveluverkon painopiste on lähipalveluna toteutettava lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuritoiminta. Tärkeinä painopisteinä lisäksi ovat museoiden toiminnan ja palvelujen kehittäminen sekä julkinen taide, kulttuuritilojen monipuolinen tarjonta, elinvoimaa vahvistavat tapahtumat eri puolilla kaupunkia sekä kiinnostavat historia-, taide- ja kulttuurireitit.
Kulttuurin palveluverkon kehittäminen edellyttää kulttuurin huomioimista kaupunkisuunnittelussa. Uusia monikäyttöisiä tiloja, suurempia puistoja ja keskusalueiden aukioita suunniteltaessa **huomioidaan esittävän taiteen, näyttelyjen ja tapahtumien tuottamisen tarpeet.**

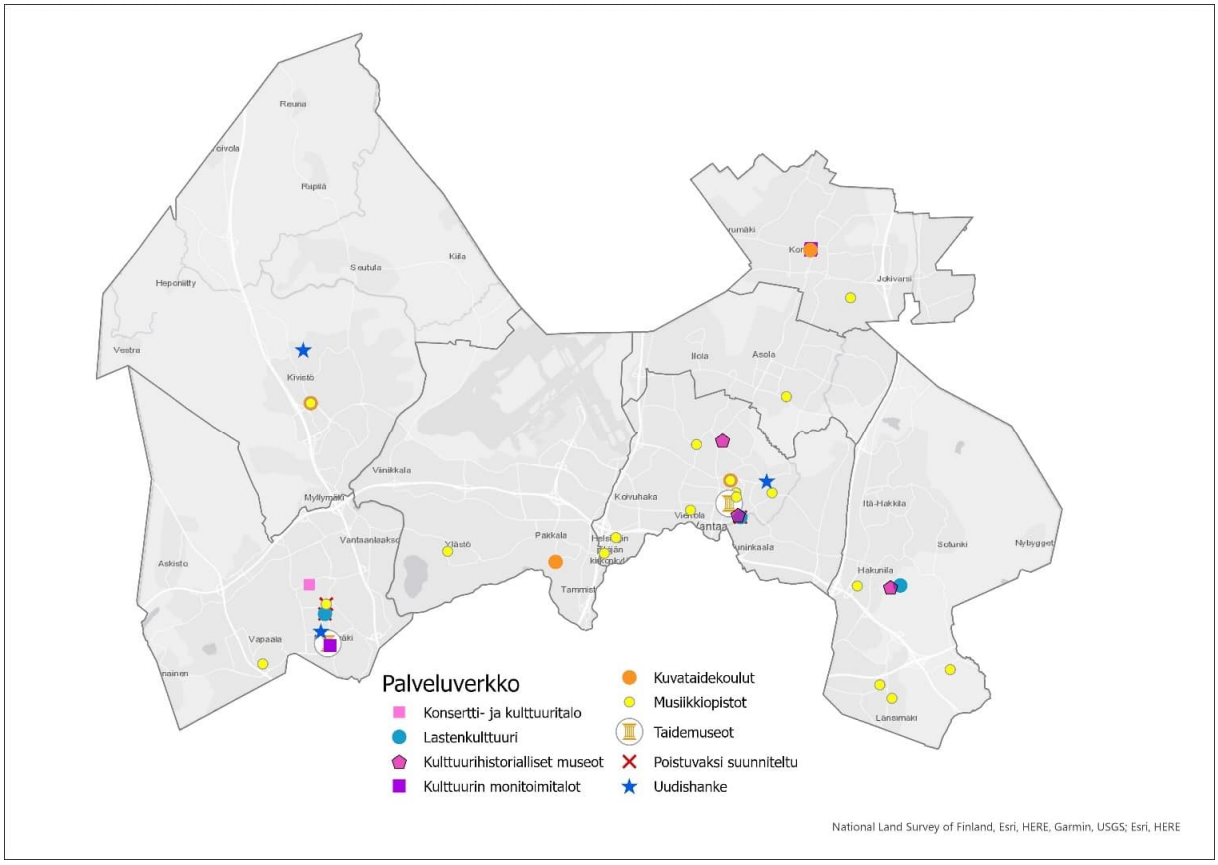

Kartta 5. Kulttuuripalvelujen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Kulttuuripalvelut ja kulttuuripalveluiden toimipisteet tukevat kuntien tehtävää kulttuuritoiminnan järjestäjänä: kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta, tapahtumia, kansainvälisyyttä ja kulttuuriperintöä. Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa suunnitellaan, rakennetaan ja kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa.

Kulttuuripalveluiden palveluverkko koostuu kulttuuripalveluiden itse hallinnoimista toimipisteistä, kaupungin muiden tilojen vapaa-ajan käytöstä, kaupungin toimipisteiden piha-alueista, kaupungin tapahtumapuistoista ja suuraluekohtaisista tapahtumapaikoista. Lisäksi palveluverkko muodostuu kulttuuriympäristön historiallisista paikoista ja taidekohteista, kaupungin keskuksista kohtaamisten, viihtymisen ja osallisuuden ympäristöinä, purkutaloista kokeilujen ja innovaatioiden alustoina sekä taide- ja kulttuurireiteistä.

Lastenkulttuuritoiminnan keskeisiä periaatteita ovat laatu, yhdenvertaisuus, lapsilähtöisyys ja taide. Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta toteutetaan helposti saavutettavana lähipalveluna. Kaupunkikeskuksissa tarjotaan edistyneiden oppilaiden taiteen perusopetusta kaikissa taidelajeissa.

Museotoiminnan järjestämisen periaatteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museolain edellyttämillä kokoelmapoliittisilla ohjelmilla linjataan kokoelmatoimintaa. Vantaan kaupunginmuseon ja Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmapoliittisten ohjelmien linjaukset määrittävät kokoelmatoiminnan tarpeita palveluverkon kehittämiselle.

Kulttuurin palveluverkolla tuetaan Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 tavoitteiden toteutumista muun muassa Vantaan tunnettavuutta tapahtumien kaupunkina. Tapahtumat lisäävät Vantaan veto- ja pitovoimaa. Kulttuuripalvelun palveluverkko mahdollistaa jokaisella suuralueella paikkoja ja tiloja tapahtumien järjestämiselle ja näin luodaan edellytyksiä alueellisen elinvoiman kehittymiselle sekä kaupungin asukkaisen arjen ja vapaa-ajan elävöittämiselle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Kulttuuripalvelujen palveluverkon kehittäminen
Kulttuuripalveluiden palveluverkon ytimen muodostavat 11 kulttuuritilaa: kolme Lastenkulttuurikeskusta, Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan taidemuseo Artsi, Galleria K, Håkansbölen kartano, Kulttuuritalo Martinus, Kulttuurikeskus Orvokki, Lumosali ja Lummesali. Kulttuuripalveluiden palveluverkkoa kehitetään tarkasteluajanjaksolla vastaamaan asukasmäärän kasvun mukaisiin tarpeisiin Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 mukaisesti.

Lasten- ja nuortenkulttuurin palveluverkon kehittäminen
Vantaan kolmessa Lastenkulttuurikeskuksessa järjestetään keskitettynä kulttuuripalveluina näyttelyitä, esityksiä, työpajoja ja tapahtumia. Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta, kulttuurikasvatussuunnitelmaan perustuva tarjonta sekä lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen nuorimpien oppilaiden opetus toteutetaan suurelta osin helposti saavutettavana lähipalveluna eli esimerkiksi yhteiskäyttötiloissa päiväkotien ja koulujen yhteydessä. Yhteiskäyttöä ja monipuolisuutta tilojen käytössä tehostetaan siten, että myös lastenkulttuurin kasvavat tarpeet etenkin uusilla asuinalueilla tulevat huomioiduiksi. Lastenkulttuurin vaikuttavuus perustuu ammattilaisten tuottamaan, laadukkaaseen palveluun asianmukaisissa kaikille helposti saavutettavissa tiloissa.

Museopalveluiden palveluverkon kehittäminen
Museopalveluiden palveluverkko koostuu Vantaan kaupunginmuseosta, Vantaan taidemuseo Artsista, taidenäyttelytila Galleria K:sta, Håkansbölen kartanosta, kulttuuri- ja taidereiteistä, kulttuurihistoriallisista kohteista, julkisesta taiteesta ja näiden tueksi rakennetuista tai kehitettävistä palveluista.

Museopalveluiden palveluverkon toimipisteiden rakentamiseen ja olosuhteiden hallintaan liittyy taiteen esillepanoon, konservointiin ja säilyttämiseen liittyviä erityisvaatimuksia.

Museopalveluiden palveluverkon kehittämistarpeiden painopiste on taidemuseo Artsin sijoittaminen tulevaan Myyrmäen Kaupunkikulttuuritaloon ja sinne muuttoa edeltävät väistötilat sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus ja hallintomallin kehittäminen. Kaupunginmuseon kokoelmatiloissa on ollut merkittäviä ongelmia ja riskejä. Kokoelmalle etsitään uutta, turvallista ja olosuhdevaatimukset täyttävää tilaa Vantaalta. Julkisen taiteen osalta merkittävimmät hankkeet ovat julkisen taiteen digitointihanke, Ratikan taiteen yleissuunnitelma ja Aviapoliksen taiteen yleissuunnitelma.

Kulttuuritapahtumien ja kulttuurireittien palveluverkon kehittäminen
Vantaan tunnettavuutta lisätään tapahtumien kaupunkina. Kulttuurin palveluverkossa Kulttuuritalo Martinus sekä kulttuuripalveluiden hallinnoimat Lumosali, Lummesali ja Orvokkisali tarjoavat ajanmukaiset, saavutettavat ja viihtyisät tilat erilaisille sisätapahtumille.

Jokaisella suuralueella on jo aukioita tai puistoja, jotka soveltuvat erilaisten ulkotapahtumien järjestämiseen. Tarkasteluajanjaksolla luodaan tapahtumapaikkakortit ja varausjärjestelmä kaupungin omien sekä kaupunkilaisten ja järjestöjen omaehtoisten tapahtumien tueksi. Näin helpotetaan tapahtumien järjestämistä kaikilla suuralueilla.

Kulttuurin palveluverkon kehittäminen edellyttää kulttuurin huomioimista kaupunkisuunnittelussa. Kulttuuri näkyy alueilla myös tapahtumakohtaisesti. Uusia monikäyttöisiä tiloja, suurempia puistoja ja keskusalueiden aukioita suunniteltaessa huomioidaan esittävän taiteen, näyttelyjen ja tapahtumien järjestämisen tarpeet.

Erilaisia kulttuurin kokeiluja ja innovaatioita järjestetään purkamista odottavissa tai muissa väliaikaisesti poissa normaalista käytöstä olevissa rakennuksissa.

Historia-, taide-, kulttuuri- ja elämysreitit ovat osa kulttuurin palveluverkkoa. Uusien sekä olemassa olevien reittien, kuten Kuninkaantien reitin kehittämistä jatketaan. Håkansbölen alueen luonto-, liikunta- ja kulttuurireitti toteutetaan osana Kormuniitynojan alueen kehittämistä. Reitti pyritään luomaan historiallisesti arvokkaiden alueiden välille Håkansbölen jugendhelmestä Nissbackan kartanoon ja Vilhusen taiteen äärelle.

Håkansbölen kartanoalue on voimakkaan kehitystyön alla ja sitä koordinoimaan palkataan projektityöntekijä. Alueesta muodostuu kaupunkilaisia, kulttuurimatkailijoita ja koululaisia palveleva kartanokohde, jossa historia ja kartanomaisema ovat koettavissa niin ulkoillessa, kahvilakäynnillä, tapahtumissa kuin opaskierroksilla. Päärakennus kunnostetaan lähivuosina. Sen jälkeen kolmivaiheinen rakennusten

kunnostushanke on valmis, ja alueella voi nauttia museonäyttelyistä, lastenkulttuurista, kahvila-, kokous- ja juhlatilapalveluista.

2.2.3 Liikuntapalvelut

Liikunnan palveluverkossa keskeistä on ulko- ja lähiliikuntapaikkojen sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntahallien kehittäminen sekä uimahallien peruskorjaukset. Palveluverkko täydentyy myös uusilla Elmon uimahallin ja urheilupuiston hankkeilla, Tikkurilan urheilupuiston kehittämisellä sekä Kivistön urheilupuiston suunnittelulla. Yksityiset- ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa.

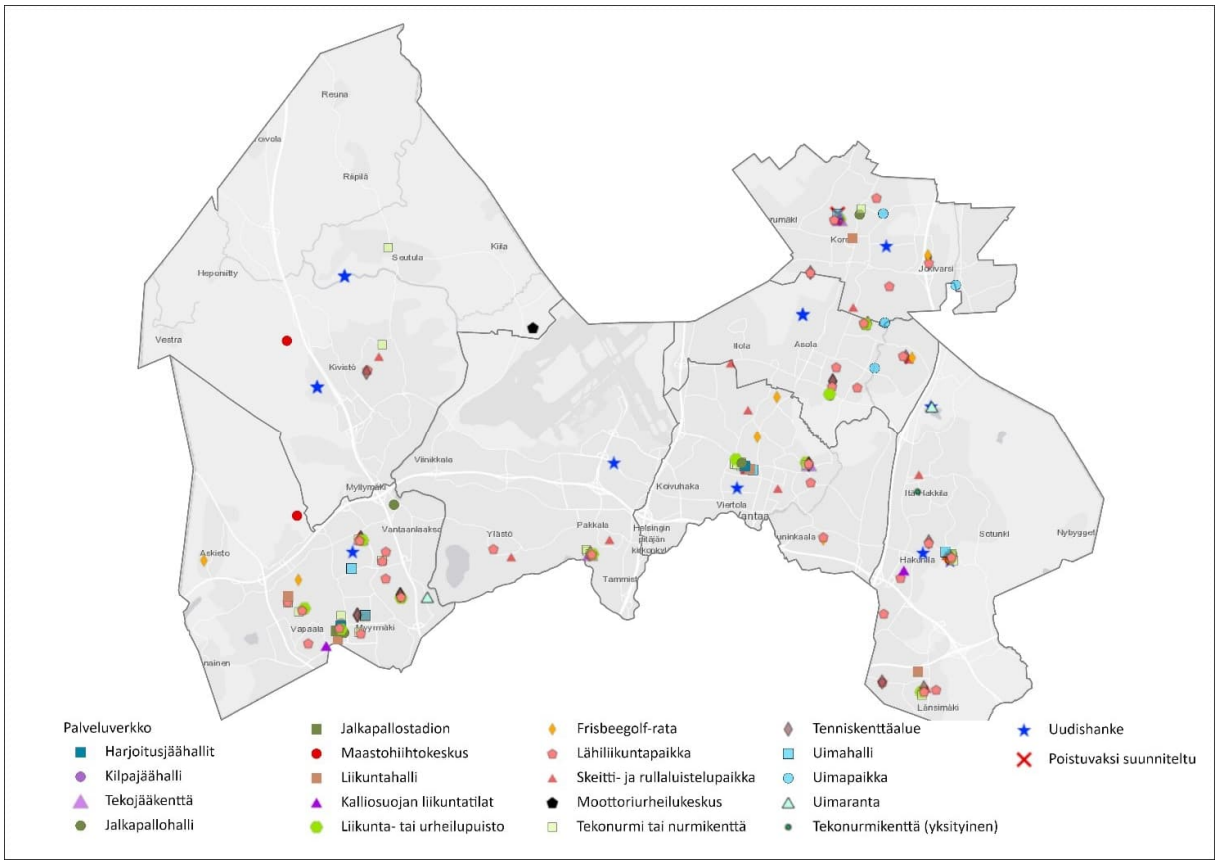

Kartta 6. Liikuntapalvelujen palveluverkko 2022–2031. Hiekkakenttiä ei ole merkitty kartattaan. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Vantaan liikunnan palveluverkon suunnittelu perustuu liikunnan palveluketjuajatteluun (kuva 5). Palveluketju muodostuu eri tasoisista palveluista, jotka on jaoteltu liikuntapaikkapalveluiden saavutettavuuden, vaikutuspiirin laajuuden, palveluvarustuksen ja rakenteellisten ominaisuuksien mukaan lähipalveluihin, alueellisiin palveluihin, kaupunkitasoisiin palveluihin ja seudullisiin palveluihin.

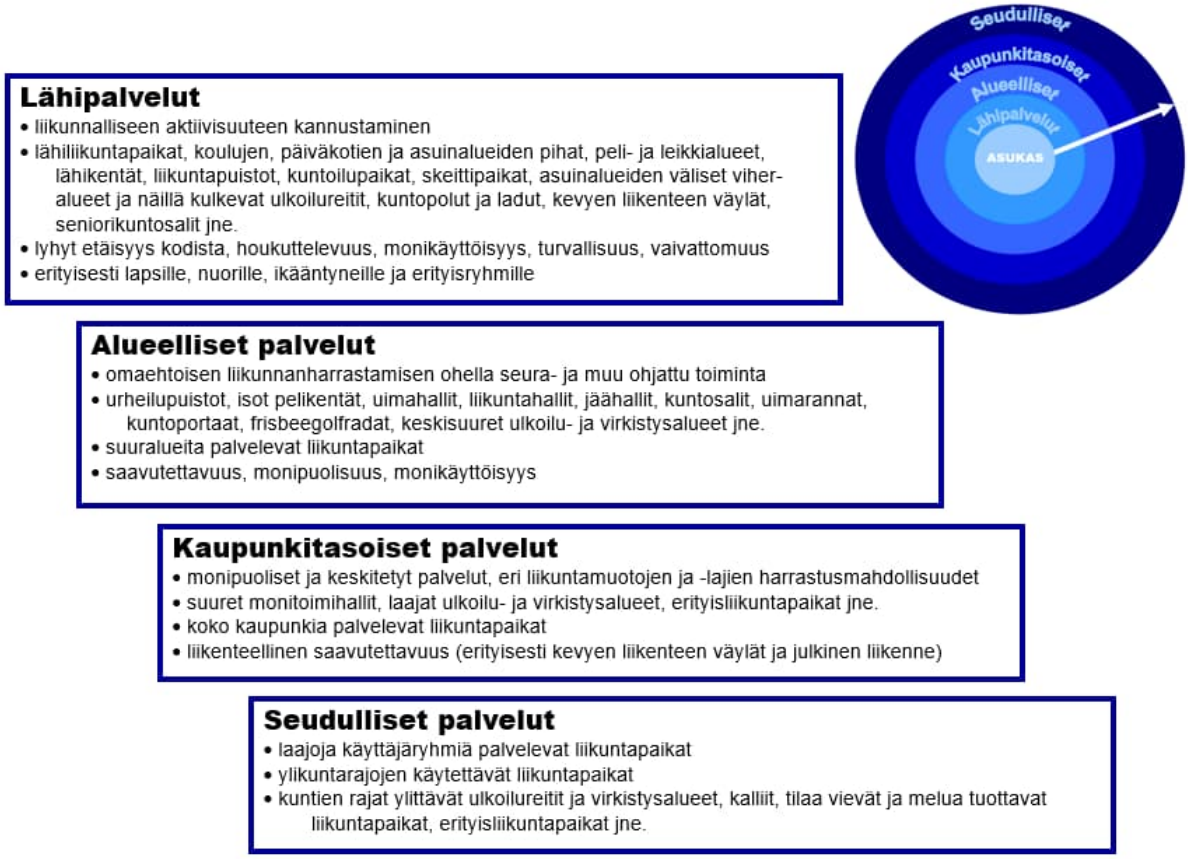

Kuva 5. Liikunnan palveluketju.

Vantaan liikuntapoliittiset linjaukset 2030 ohjaavat liikunnan palvelualueen tulevien vuosien tavoitteita ja toimenpiteitä vantaalaisten fyysisen aktiivisuuden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Linjaukset koostuvat seitsemästä visioteemasta, joista yksi on liikkumisympäristöjen laatu ja riittävyys. Tavoitteena on, että liikuntaolosuhteet vastaavat laadullisesti käyttäjien tarpeita ja niitä on riittävästi suhteessa asukasmäärään. Liikuntapaikkaverkoston painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikuntapaikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon laajentamisessa sekä sisäliikuntapaikkojen ja erityisesti koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien laadun kehittämisessä. Konkreettisia suurhankkeita ohjelmakauden aikana ovat Elmon urheilupuiston ja Kivistön urheilupuiston rakentaminen sekä Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen.

Liikuntapaikkojen laadun parantaminen perusparannuksilla on tarpeellista, jotta liikuntapaikat saadaan pidettyä vetovoimaisina sekä käyttäjäkunnan odotuksia ja tarpeita vastaavina myös 2020-luvun loppupuolella. Perusparannuksilla mahdollistetaan myös kilpaurheilulle riittävän laadukkaat olosuhteet tasokkaaseen harjoitteluun ja kilpailutapahtumien järjestämiseen.

Väestönkasvu huomioidaan uudisrakentamisen tarpeen arvioinnissa, jotta liikuntapaikkojen suhteellinen saatavuus asukasmäärään verrattuna saadaan pidettyä nykyisellä tasollaan.

Laadukkaat ja lähellä olevat liikunta- ja luontoympäristöt ovat asuinalueittaisia vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat asuinpaikan valintaan pääkaupunkiseudulla.

Liikuntapalvelujen palveluverkon kehittäminen
Vantaan kaupungin liikuntarakentaminen nojaa valtuustokausittain päivitettyyn liikuntapaikkasuunnitelmaan. Suunnitelma ohjaa tulevien vuosien liikuntaympäristön suunnittelua, rakentamista, ylläpitoa ja kehittämistä. Liikuntapaikkasuunnitelmassa esitellään liikunnan tavoitteellinen palveluverkko sekä nykyisten liikuntapaikkojen uudet liikunnan rakentamistarpeet ja -hankkeet.

Liikunnan palveluverkon kehittämistarpeet painottuvat lähiliikuntapaikkoihin, sisäliikuntapaikkoihin ja urheilupuistoihin. Lähiliikuntapaikat sekä koulujen ja päiväkotien pihat ovat keskeisessä asemassa liikkumiseen aktivoivan arkiympäristön luomisessa. Tavoitteena on toteuttaa näitä paikallisina ja lähiliikuntapuistoja suuralueittain palvelevina liikkumisen paikkoina. Kaikille avoimia ja maksuttomia pelailuun, liikkumiseen ja kuntoiluun soveltuvia monipuolisia liikuntapaikkoja toteutetaan lähelle asuinympäristöjä. Kuntoilulaitteita toteutetaan alueittain. Kuntoiluportaiden ja frisbeegolfin tarjontaa sekä ulkoilureittien opasteita ja viitoituksia parannetaan.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueet ovat merkittäviä arjen liikkumisympäristöjä lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Pihojen kehittäminen liikuntaan innostavaksi on myös toimiva tapa lisätä fyysistä aktiivisuutta päiväkoti- ja koulupäivään. Pihat ovat parhaimmillaan monipuolisia ja viihtyisiä oppimisympäristöjä sekä liikkumisen ja virkistäytymisen alueita. Hyvin toteutettuina pihat toimivat houkuttelevina alueen lähiliikuntapaikkoina ja innostavat liikkumaan myös vapaa-ajalla. Helposti saavutettavina, maksuttomina ja kaikille avoimina päiväkotien ja koulujen pihat sekä muut erilaiset lähiliikuntapaikat luovat edellytyksiä eri-ikäisten asukkaiden omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Koulujen ja oppilaitosten yhteydessä olevat liikuntatilat ovat erittäin merkittävä osa liikunnan palveluverkkoa. Opetusverkon muutosten yhteydessä huomioidaan muutosten vaikutukset ja korvaustarpeet liikunnan palveluverkossa. Sisäliikuntatilojen kehittäminen perustuu koulujen ja oppilaitosten yhteyteen tulevien liikuntahallien toteuttamiseen, pääsääntöisesti urheilupuistoihin sijoittuvien uimahallien ja jäähallien toteuttamiseen sekä nykyisten tilojen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Urheilupuistojen palveluverkkoa kehitetään Elmossa, Tikkurilassa ja Kivistössä. Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen edistyy yleissuunnitelman mukaisesti. Elmon urheilupuisto rakennetaan ja Kivistön urheilupuistoa suunnitellaan.

Yksityiset ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa. Yksityisinä hankkeina tavoitellaan ensisijaisesti liikuntahallien ja jäähallien toteuttamista Elmon ja Kivistön urheilupuistoihin. Hallien tarve perustuu asiakasmäärien kasvuun sekä tehtyihin vesiolosuhde- ja liikuntahalliselvityksiin. Elmon uimahallin valmistuttua suunnitellaan seuraava uimahalli palvelemaan Kivistön ja Aviapoliksen suuralueita.

2.2.4 Nuorisopalvelut

Nuorisotilat ja nuorisotyö ovat lähipalveluja ja nuorisotilat toimivat myös lähialueensa asukkaiden harrastus ja kohtaamispaikkoina. Nuoret viettävät suuren osan vapaa-ajastaan lähinnä omalla asuinalueellaan, mutta yhä suuremmassa määrin nuoret myös liikkuvat Vantaan eri alueilla sekä laajemmin pääkaupunkiseudulla. Palveluverkkoa kehitetään jatkossa siten, että nuoria laajasti kiinnostavia toimintoja keskitetään Tikkurilan ja Myyrmäen nuorisotiloihin. Näihin keskuksiin keskitetään myös nuorten aikuisten palvelut. Jokaisen alueen omien nuorisotilojen vetovoimaisuudesta huolehditaan ja uusille alueille nuorisotilat suunnitellaan aina muiden palveluiden yhteyteen.

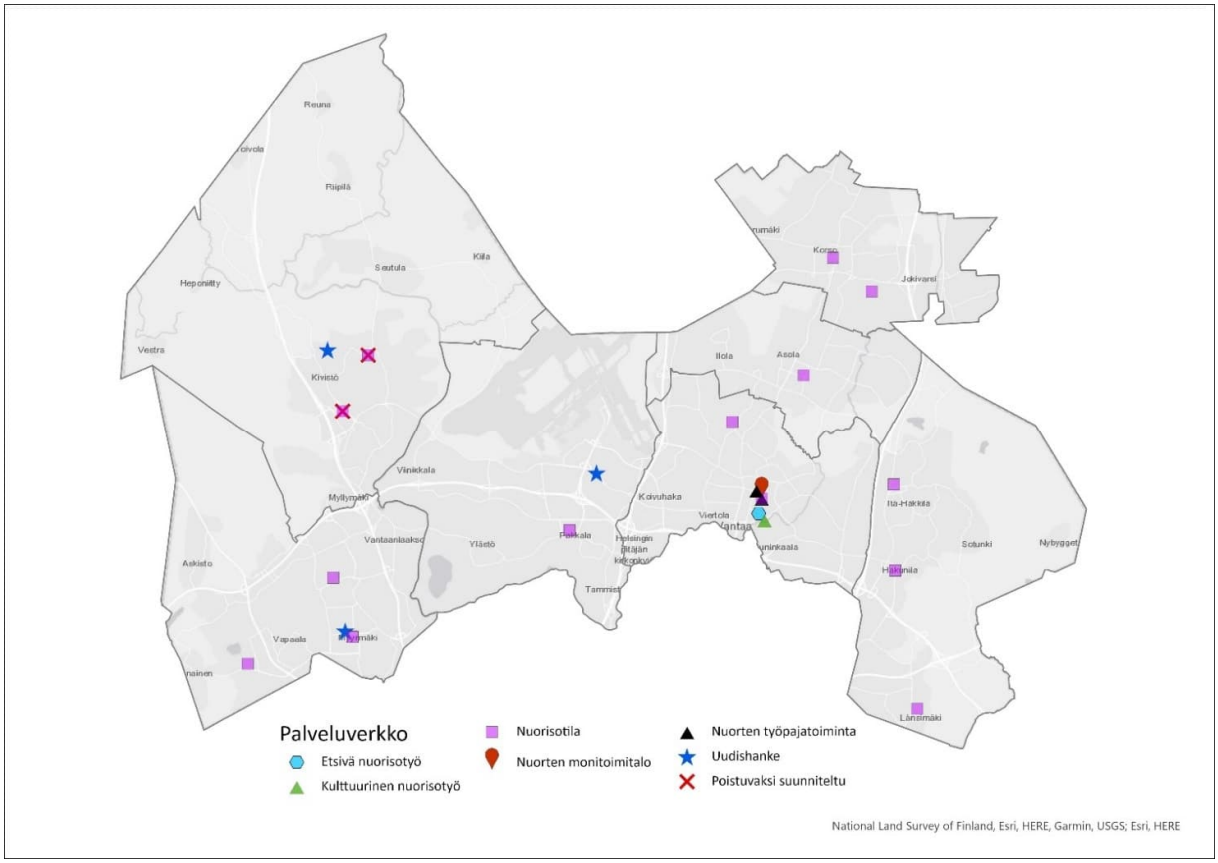

Kartta 7. Nuorisopalvelujen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Nuorisopalvelujen palveluverkon kehittäminen
Nuorisotilojen palveluverkon muodostaa 14 nuorisotilaa, nuorten kulttuuritehdas Vernissa, nuorten työpajatoiminnan tilat, etsivän nuorisotyön yksikkö, nuorten aikuisten vapaa-ajan palvelut sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön 14 eri koulussa ja oppilaitoksessa. Nuorten ja nuorten aikuisten palvelut sijaitsevat muiden kaupungin palvelujen yhteydessä.

Nuorisotilat ja nuorisotyö ovat lähipalveluja. Palveluverkkoa kehitetään siten, että nuoria ja nuoria aikuisia laajasti kiinnostavia toimintoja keskitetään Tikkurilan ja Myyrmäen monitoimitiloihin, joihin on parhaat yhteydet eri puolilta Vantaata. Samalla jokaisen alueen omien nuorisotilojen vetovoimaisuudesta huolehditaan. Uusille alueille suunnitellaan nuorisotilat aina muiden palveluiden yhteyteen ja tilojen yhteiskäyttö on suunnittelun pohjana.

Palvelujen tuottaminen monialaisesti ovat nuorisotyön strategisen ja tulevaisuuden palveluverkkosuunnittelun kokonaisuuden peruslähtökohtia. Tilojen ja palvelujen suunnitteluprosesseissa osallistetaan aina nuoret ja nuoret aikuiset parhaan mahdollisen lopputuloksen varmistamiseksi.

Vantaalla vahvasti kehitetty jalkautuva nuorisotyö on osana nuorisotyön palveluverkkoa. Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on jo vakiintunut palvelu ja toimintaa tullaan laajentamaan erityisesti perusopetuksen puolella huomioiden myönteisen erityiskohtelun alueet ja muut paikalliset tarpeet. Digitaalinen nuorisotyö sosiaalisessa mediassa sen eri alustoilla nuorten ja nuorten aikuisten kanssa on noussut merkittävään asemaan nuorisotyön palveluverkossa. Kulttuurisen nuorisotyön keskuksena toimii kulttuuritehdas Vernissa Tikkurilassa.

Tulevaisuuden tiloilta ja palveluilta edellytetään hyvää muunneltavuutta sekä soveltuvuutta kehittyviin ja muuttuviin tarpeisiin sekä yhteiskäyttöön muiden palvelujen kanssa. Tilojen nopea muunneltavuus antaa mahdollisuuksia tilojen käytön tehokkuuteen sekä tilojen hyvään toimivuuteen ja viihtyvyyteen. Tiloja tullaan käyttämään kaikkina viikonpäivinä ja kaikkina vuorokaudenaikoina. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa useiden ryhmien toiminnan samanaikaisesti sekä myös isompien tapahtumien järjestämisen tilakokonaisuudessa. Palvelujen joustavuus, asiakaslähtöisyys ja tehokkuus takaavat oikea-aikaiset palvelut juuri niille kohderyhmille, jotka palveluita eniten tarvitsevat.

Maantieteellisesti tilojen ja resurssoinnin painopisteinä tulee olemaan erityisesti kasvavat Vantaan keskukset; Tikkurila, Aviapolis, Kivistö ja Myyrmäki. Myös Korson, Koivukylän ja Hakunilan alueilla on tulevaisuudessa lisääntyviä nuorisotyön tarpeita.

Nuorisotilojen tulee olla keskeisillä paikoilla ja tilojen käytettävyyden helppoa kaikkina vuorokaudenaikoina. Pienempien alueiden alueellisen nuorisotyön resursseista tullaan huolehtimaan ja nuorisotyön lähipalvelutarve tulee myös säilymään. Nuorisotyön muodot ja välineet kehittyvät myös digitalisaation myötä. Nuorisotyötä tehdään myös sosiaalisessa mediassa ja nuorisotyön sähköisiä palveluja kehitetään Vantaalla ja valtakunnallisesti, vuorovaikutus nuorten kanssa saa uusia toisiaan täydentäviä muotoja ja toimintaympäristöjä.

Palveluverkon kehittämisen haasteena on alueellisen nuorisotyön lähipalvelun, jalkautuvan nuorisotyön, nuorten aikuisten palvelujen sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön toteuttaminen toimintaympäristön muutoksessa. Haasteena on myös niin sanottujen katvealueiden nuorisotyön tarpeeseen vastaaminen esimerkiksi liikkuvalla nuorisotyöllä ja kolmannen ja neljännen sektorin kanssa tehtävällä yhteistyöllä paikallisesti palveluja muotoillen. Alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

2.3 Kasvupalvelut

Työllisyyspalvelut tarjoaa kokonaisvaltaista ohjausta työnhakuun, työllistymiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Työllisyyden kuntakokeilussa edistetään parhaillaan jo palvelurakennetta, joka tukee siirtymää pysyvään TE2024 työllisyydenhoidon malliin, jossa valtion työ- ja elinkeinopalvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle kokonaisuudessaan. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.
Elinkeinopalvelut tarjoaa monipuolisia palveluita ja neuvontaa yrittäjille ja yrittämisestä kiinnostuneille, toimii yrittäjien ja sidosryhmien, kuten oppilaitosten ja tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden yhdistäjänä sekä ajankohtaisen tiedon välittäjänä. Elinkeinopalvelut edistää ja toteuttaa myös monenlaisia kehittämishankkeita, joilla tuetaan yrittäjyyttä ja lisätään työllisyyttä.

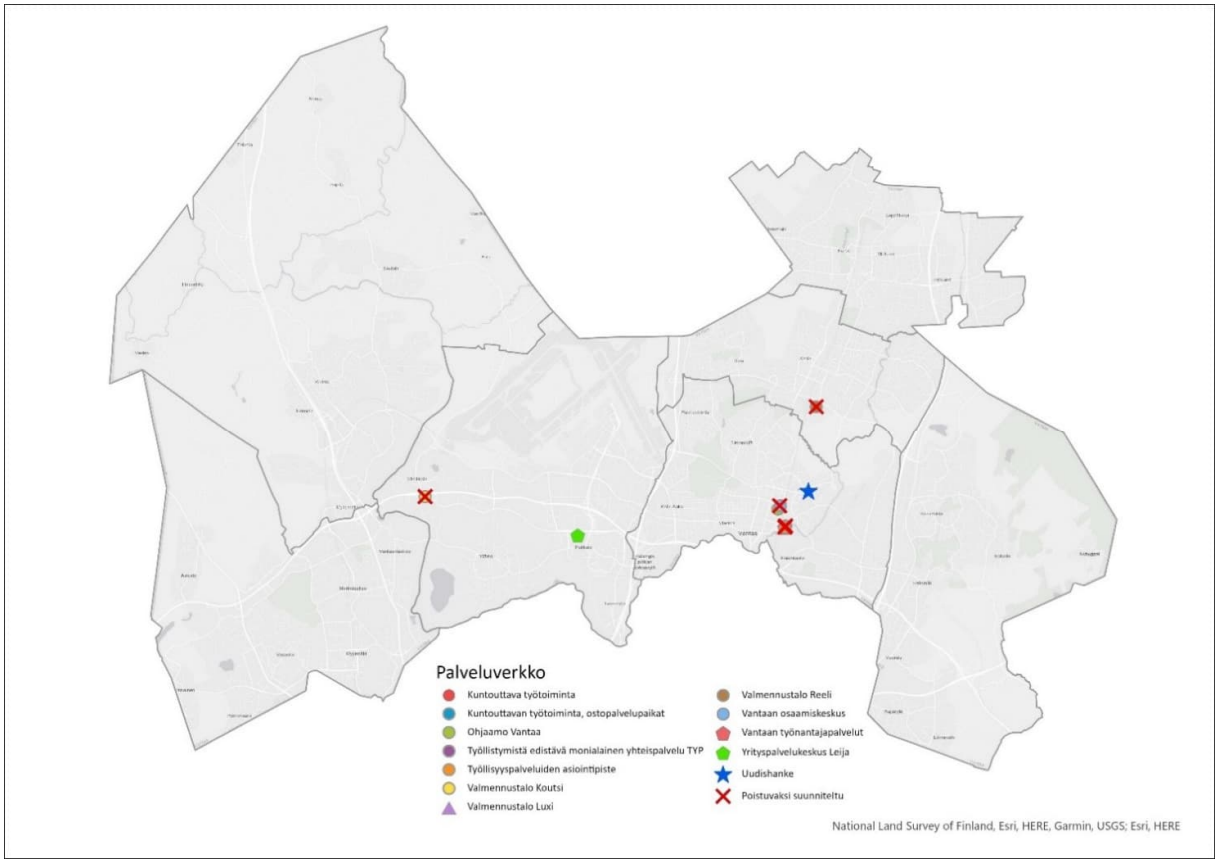

Kartta 8. Kasvupalvelujen palveluverkko 2022–2031. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

2.3.1 Työllisyyspalvelut

Kasvupalveluiden palvelualueen tehtäviin ja palvelujen järjestämisen kehittämistarpeisiin vaikuttavat useat eri lakimuutokset.

Vantaa ja Kerava ovat yhdistäneet voimansa työllisyydenhoidossa. Vantaa ja Kerava osallistuvat yhdessä työllisyyden kuntakokeiluun, joka on alkanut 1.3.2021. Kuntakokeilussa määritellyt valtion työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävät siirrettiin määräajaksi kuntien tehtäviksi.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilun asiakkaita ovat ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa. Vantaan ja Keravan työllisyyspalveluissa asiakas saa kokonaisvaltaista ohjausta työnhakuun, työllistymiseen ja oman osaamisen kehittämiseen.

Tämä on tarkoittanut yhdessä koronakriisin aiheuttaman työttömyyden kasvun myötä aiempaa suurempaa asiakasmäärää sekä henkilöstömäärää. Toukokuussa 2022 astuu lisäksi voimaan pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka tarkoittaa entistä tiiviimpää työnhakija-asiakkaiden kontaktointia, erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa ja sitä myöden henkilöstöresurssien lisäystä.

Valtion työ- ja elinkeinopalvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle kokonaisuudessaan vuoden 2024 aikana. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022. Uudistusta koskeva lainsäädäntö tullee voimaan keväällä 2023. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kuntakokeilulle säädetään jatko siihen asti, kunnes palvelut siirtyvät pysyvästi kunnille.

TE2024-uudistus tarkoittaa, että kuntien vastuulle siirtyy valtion TE-toimistosta loputkin työnhakija-asiakkaat eli myös ansiosidonnaista päivärahaa saavat ja sen lisäksi E-palvelut eli yrityspalvelut ja ELY-keskusten määrärahat palvelujen ostamiseen. Uudistus tarkoittaa, että henkilöstömäärä kasvaa edelleen. Vantaan Työllisyyspalveluiden ja Elinkeinopalveluiden yhteistyö tiivistyy sen myötä entisestään ja palvelukokonaisuutta kehitetään.

Kasvupalveluiden palvelukokonaisuutta tukee kaupungin kärkihanke, Oppimiskampus, joka sijoittuu Tikkurilan Jokiniemeen. Oppimiskampus kokoaa yhteen kaupungin työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut ja maahanmuuttajiin liittyviä palveluita. Oppimiskampus on jatkuvasti kehittyvä alusta jatkuvaan oppimiseen liittyviin koulutuspalveluihin, se tukee vantaalaisten osaamisen kehittämistä ja toimii innovaatioalustana. Oppimiskampus tarjoaa toimi- ja liiketiloja sekä mahdollistaa tiiviimmän oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta yhteisen palvelutorin toteuttamiseksi muun muassa Kelan ja muiden kumppanien kanssa (niin sanottu elinvoimatori).

Työllisyyspalveluiden palvelutarjontaan kuuluvat tällä hetkellä työllisyyden kuntakokeilu, työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP), työttömien ja maahanmuuttajien neuvonta- ja asiakaspalvelu, työnantajapalvelut, maahanmuuttajien osaamiskeskus (OSKE), nuorten palveluiden Ohjaamo, kuntouttava työtoiminta (siirtyy hyvinvointialueelle 2023), tukityöllistäminen ja siihen liittyvät avustukset.

2.3.2 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut-yksikkö vastaa kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta ja elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Elinkeinopalveluissa panostetaan tiiviiseen vuoropuheluun elinkeinoelämän kanssa ja pyritään tarjoamaan yrityksille aidosti toimivat ja monipuoliset palvelut yhteistyössä sidosryhmien, kuten oppilaitosten ja tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden kanssa. Elinkeinopalveluihin on sijoittunut myös kaupunkitasoinen hanketoimisto, joka omalta osaltaan tukee ja edistää useita kaupunkikehittämishankkeita, joilla tuetaan yrittäjyyttä ja lisätään työllisyyttä.

Elinkeinopalvelut sijaitsevat Aviapoliksen suuralueella, Yrityspalvelukeskus Leijassa, Pakkalassa. Elinkeinopalveluiden yhteydessä toimiva YritysVantaa tarjoaa maksutonta, henkilökohtaista neuvontaa yrittäjyyttä suunnitteleville, kevytyrittäjille sekä jo toimiville vantaalaisille yrityksille.

Elinkeinopalveluiden palvelutarjontaan kuuluvat tällä hetkellä muun muassa YritysVantaan palvelut, hanketoimisto, invest-in palvelut, yritysneuvonta sekä yritysten tuki- ja sijoittumispalvelut. TE2024 uudistus tiivistää elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä.

2.4 Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kestävästä kaupunkikehityksestä, maankäytön suunnittelusta, julkisen kaupunkitilan ja liikenteen suunnittelusta, kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, rakentamisesta ja kunnossapidosta, maanhankinnasta ja -luovutuksesta sekä kaupungin toimitiloista, ympäristönsuojelusta, ympäristöterveyden huollosta ja erilaisista valvontatehtävistä.

Kun kaupunki kasvaa, lisääntyy asukasmäärä ja siten palvelutarve. Tavoitteena on, että palvelut sijoittuvat sinne, missä asutaan ja missä joukkoliikenne on lähellä. Nykyisiä palvelutontteja tulee jatkossakin tiivistää. Lisäksi uusia tontteja ja tiloja tarvitaan asutuksen ja joukkoliikenteen ääreltä. Uuden yleiskaavan mukainen ajatus olemassa olevan rakenteen tiivistämisestä tarkoittaa paikoin sitä, että uusia palvelutontteja on haastava löytää, erityisesti jo rakennetuilta alueilta. Tällaisiin tilanteisiin tarvitaan uudenlaisia tontti- ja tilaratkaisuja. Ratkaisuja haasteeseen voi löytyä myös MATTI-järjestelmästä paikkatietoja hyödyntämällä.

2.4.1 Puistot, viheralueet ja yleiset alueet

Yleiskaavassa, kaavarungoissa ja asemakaavoissa varataan riittävästi viheralueita, joille myös viheralueiden palveluverkko voi sijoittua. Palveluiden järjestämisen periaatteet ja linjaukset määritellään tarkemmin viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa.

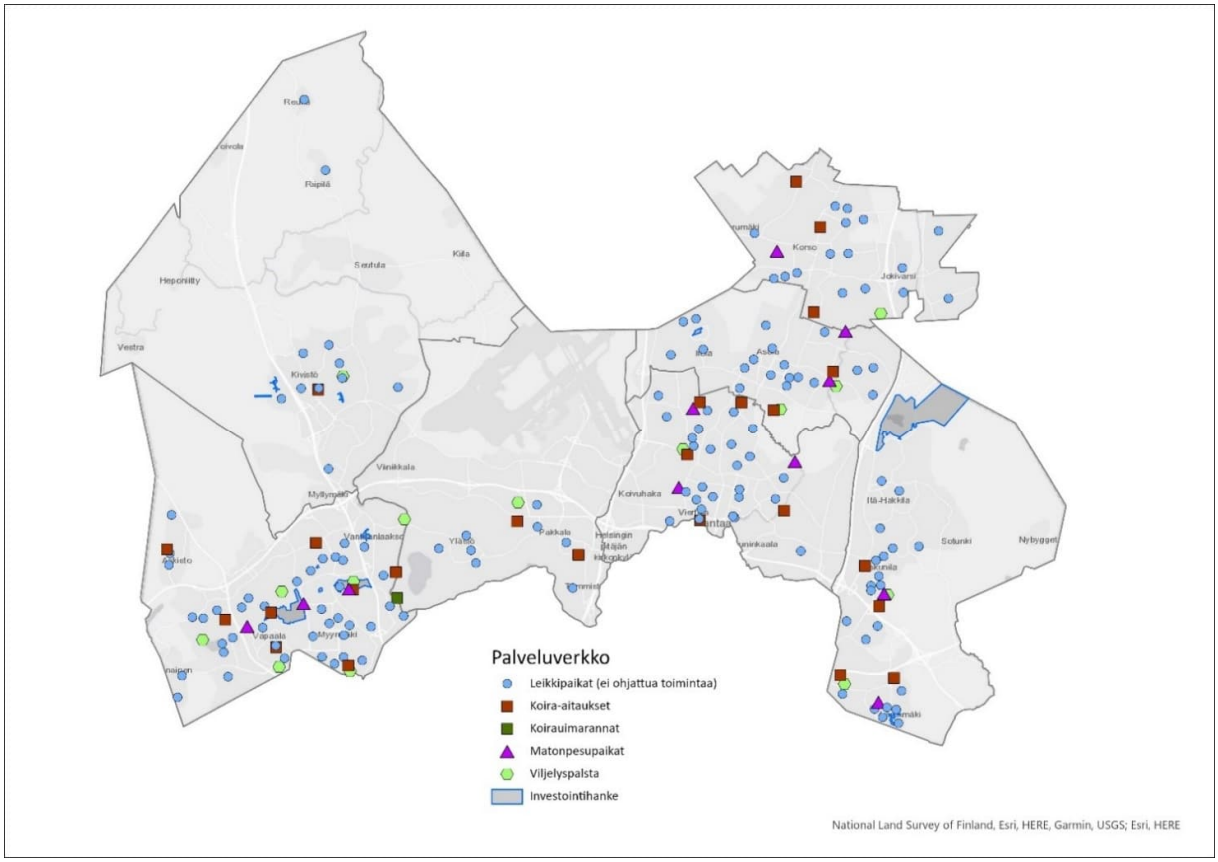

Kartta 9. Kadut ja puistot viheraleuiden palvelupisteiden palveluverkkoa. Kartassa on ympäristörakentamisen investointihankkeita, jotka sisältyvät kadut ja puistot vuoden 2022 rakentamisohjelmaan. Rakentamisohjelma 2022 on hyväksytty kaupunkitilalautakunnassa 19.1.2022.

Vantalla on noin 1 000 puistoa. Näistä lähes 200 on erilaisia puistoleikkipaikkoja, toiminta- ja muita puistoja ja osa pelikenttiä. Lisäksi eri puolella kaupunkia on 10 matonpesupaikkaa ja 25 koira-aitausta. Puistokäytäviä on yhteensä noin 190 km, joista talvikunnossapidettäviä 130 km.

Tällä hetkellä hoidettavia puisto- ja katuviheralueita on yhteensä noin 3130 hehtaaria. Tämä koostuu rakennetuista viheralueista (noin 900 ha), niityistä ja maisemapelloista (noin 480 ha) ja puistometsistä (noin 1750 ha). Metsätilojen vastuualueella hoidossa on noin 3 000 hehtaaria puisto- ja virkistysmetsiä ja kaupungin maatilan peltopinta-ala on noin 350 hehtaaria.

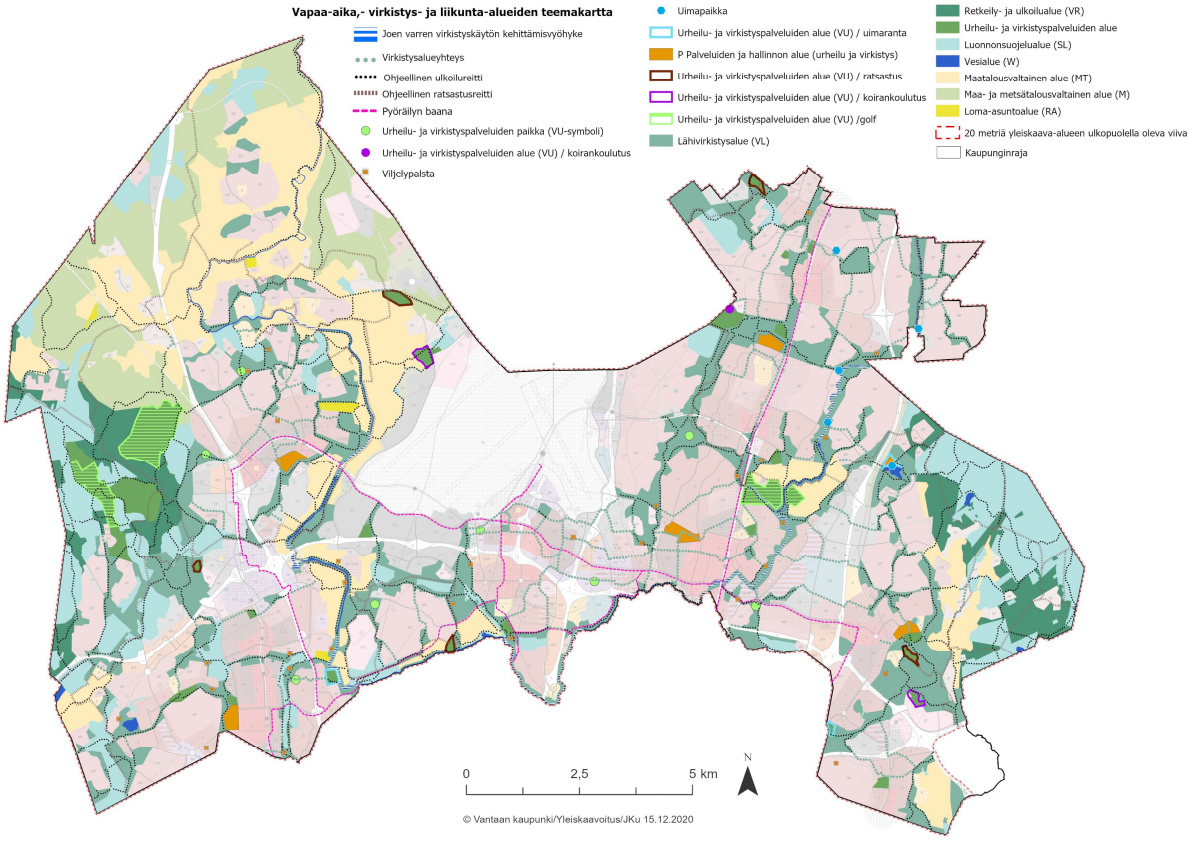

Kuva 6.Yleiskaavassa 2020 varattiin alueita ja paikkoja virkistys- ja liikunta-alueille. Yleiskaavassa katsotaan vuoteen 2050 saakka.

Viheralueverkosto ja viheralueiden palveluverkon kehittäminen
Yleiskaavassa, kaavarungoissa ja asemakaavoissa varataan riittävästi viheralueita, joille myös viheralueiden palveluverkko voi sijoittua. Julkiset virkistysalueet ovat kaikkien käytettävissä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä asutuksen ja palvelujen lähellä olevien viheralueiden käyttöpaine kasvaa ja ne on varustettava vastaanottamaan suurempia kävijämääriä. Päiväkodit ja koulut voivat hyödyntää julkisia virkistys- ja viheralueita, kuten liikunta-alueita, leikkipaikkoja ja lähimetsiä opetus- ja retkikohteina.

Viheralueiden palvelut esitetään viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa. Viheralueiden palveluverkkosuunnitelma laaditaan katujen ja puistojen palvelualueen viheraluesuunnittelun vetämänä vuonna 2022. Viheralueiden tulevaisuutta yleiskaavan pohjalta linjataan viherrakenteen kehityskuvassa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA). Tätä työtä laaditaan yleiskaavayksikön Kestävä kaupunki -tiimissä. VIVA-työn osana laaditaan viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden linjaus. Tavoitteena on riittävä ja kytkeytynyt viheralueverkosto ja vehreä ympäristö myös rakennettujen alueiden sisällä.

Palveluiden järjestämisen periaatteet ja linjaukset määritellään tarkemmin viheralueiden palveluverkkosuunnitelmassa, jossa alustavat päätavoitteet ovat:

- Resurssiviisauden tavoitteet, Vantaalla resurssiviisauden tiekartta
- Varmistetaan viheralueiden palvelujen kunnossapitoresurssien riittävyys tiivistyvässä kaupunkirakenteessa ja kaupunkilaisten vaatimustason kasvaessa

- Taataan viheralueiden palvelujen saavutettavuus kaikille käyttäjäryhmille
- Alueiden monikäyttöisyys ja viihtyisyys
- Lisätään viestintää viheralueiden palveluista

Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma on valmistunut vuonna 2022. Suunnitelman tarkoitus on osoittaa puuttuvat seudulliset ulkoilureittiyhteydet, selkeyttää ulkoilureittien suunnittelun asemaa kaupungin organisaatiossa sekä alustavasti ohjata tulevaa reittien suunnittelua. Tavoitesuunnitelmassa on keskitytty seudullisesti merkittäviin pitkiin ja jatkuviin yhteyksiin ja toissijaisesti otettu mukaan joitain paikallisyhteyksiä, mikäli ne ovat esimerkiksi lasten koulumatkaliikkumisen kannalta merkittäviä. Reittitavoitteet sijoittuvat ensisijaisesti viher- tai virkistysalueille.

Laadukas julkinen kaupunkitila
Julkisen kaupunkitilan suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa noudatetaan Vantaan omaa kaupunkitilan ohjeistoa (https://vantaankaupunkitilaohje.fi/).

Kaupunkikeskukset rakennetaan kaupunkikuvaltaan ja kestävyydeltään korkeatasoisesti laadukkaita materiaaleja, tuotteita ja suunnitteluratkaisuja käyttäen. Materiaali- ja kalustevalinnoilla tuetaan paikan persoonallisuutta ja yhteisöllisyyttä luomalla mahdollisuuksia oleskeluun, toritoiminnalle, tapahtumille tai väliaikaiskäytölle. Ratkaisujen tule olla lisäksi koneellisesti kunnossapidettäviä. Julkisen kaupunkitilan erityissuunnittelun, valon ja taiteen avulla vahvistetaan kaupungin identiteettiä.

Sisääntulokadut johtavat valtion pääväyliltä kaupunkikeskuksiin. Sisääntulokatujen roolia ja ohjaavuutta korostetaan muun muassa maalatuilla valaisinpylväillä, maisema-arkkitehtuurilla ja taiteella. Joukkoliikenneasemien ympäristöissä käytettävät materiaalit ja rakenteet ovat korkeatasoisia, kestäviä ja edustavia. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti turvallisuus, esteettömyys, selkeä opastus ja kunnossapidettävyys.

Työpaikkojen ja kaupan alueiden julkinen ulkotila on kestävien ratkaisujen laadukas ja viihtyisä kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen ja henkilöajoneuvoliikenteen kokonaisuus. Julkisessa ulkotilassa korostetaan alueen merkittäviä pääkatujaksoja, sisääntuloväyliä ja porttikohtia. Tonttien rajaaminen kaupunkitilasta on viimeistelty ja muodostaa katuympäristöön viihtyisyyttä laadukkailla materiaalivalinnoilla ja istutuksilla.

Asuinalueilla julkista kaupunkitilaa kehitetään mielenkiintoiseksi ja tunnistettavaksi kaupungiksi paikan luonteeseen ja rakentamisaikakauteen sopien. Uusilla asuinalueilla tämä vaatii hyvää suunnittelua, rohkeita ja paikkaansa sopivia, räätälöityjä ratkaisuja. Kaupunkirakenteen tiivistymistä ja täydennysrakentamista tuetaan panostamalla asuinalueiden palvelukeskittymien julkisen ulkotilan ratkaisujen laatuun sekä luonnon monimuotoisuuteen.

Puistojen ja viheralueiden laatutasossa noudatetaan kohteen sijaintipaikalle kaupunkirakenteessa määriteltyä laatutasoa. Keskuksissa myös puistojen rakentamisessa käytetään kestäviä ja esteettisesti korkeatasoisia materiaaleja ja ratkaisuja. Sekä materiaali- että kalustevalinnoilla tuetaan paikan persoonallisuutta. Oleskelupaikkojen suunnittelussa suositaan yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja. Puistojen ja viheralueiden pääreitit ovat kovassa käytössä ympäri vuoden. Suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvalliseen liikkumiseen, esteettömyyteen ja

opastukseen. Kohdekohtaisilla ratkaisuilla tuetaan paikan identiteettiä ja valaistuksella voidaan korostaa kohteen omaleimaisuutta. Ratkaisujen tulee olla kunnossapidon kannalta toimivia ja käytössä turvallisia. Puistojen rakenteiden tulee olla viimeisteltyjä ja kestäviä. Kasvillisuusratkaisuilla tuetaan luonnon monimuotoisuutta.

Liikuntapaikkojen rakentamisessa käytetään kestäviä ja esteettisesti korkeatasoisia materiaaleja ja ratkaisuja. Kalustevalinnoilla ja valaistuksella tuetaan paikalle suunnittelussa asetettuja toiminnallisia tavoitteita. Reittien ja pysäköintialueiden suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota toimivuuteen, turvalliseen liikkumiseen ja opastukseen. Liikuntapaikkojen ratkaisujen tulee olla helposti kunnossapidettäviä, toimivia ja turvallisia. Rakenteiden ja pinnoitteiden tulee olla viimeisteltyjä ja kestäviä. Kasvillisuusratkaisuilla tuetaan kohteen tilallista hahmoa ja hallitaan sään vaikutuksia.

2.4.2 Kestävä liikkuminen

Tavoitteena on, että arjen palveluiden saavutettavuus kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä kaikille käyttäjäryhmille on helppoa ja turvallista. Usein tarvittavat lähipalvelut sijoittuvat kävely- tai pyörämatkan päähän ja harvemmin tarvittavat palvelut keskuksiin, joihin saavutettavuus joukkoliikenteellä on hyvä eri puolilta Vantaata.

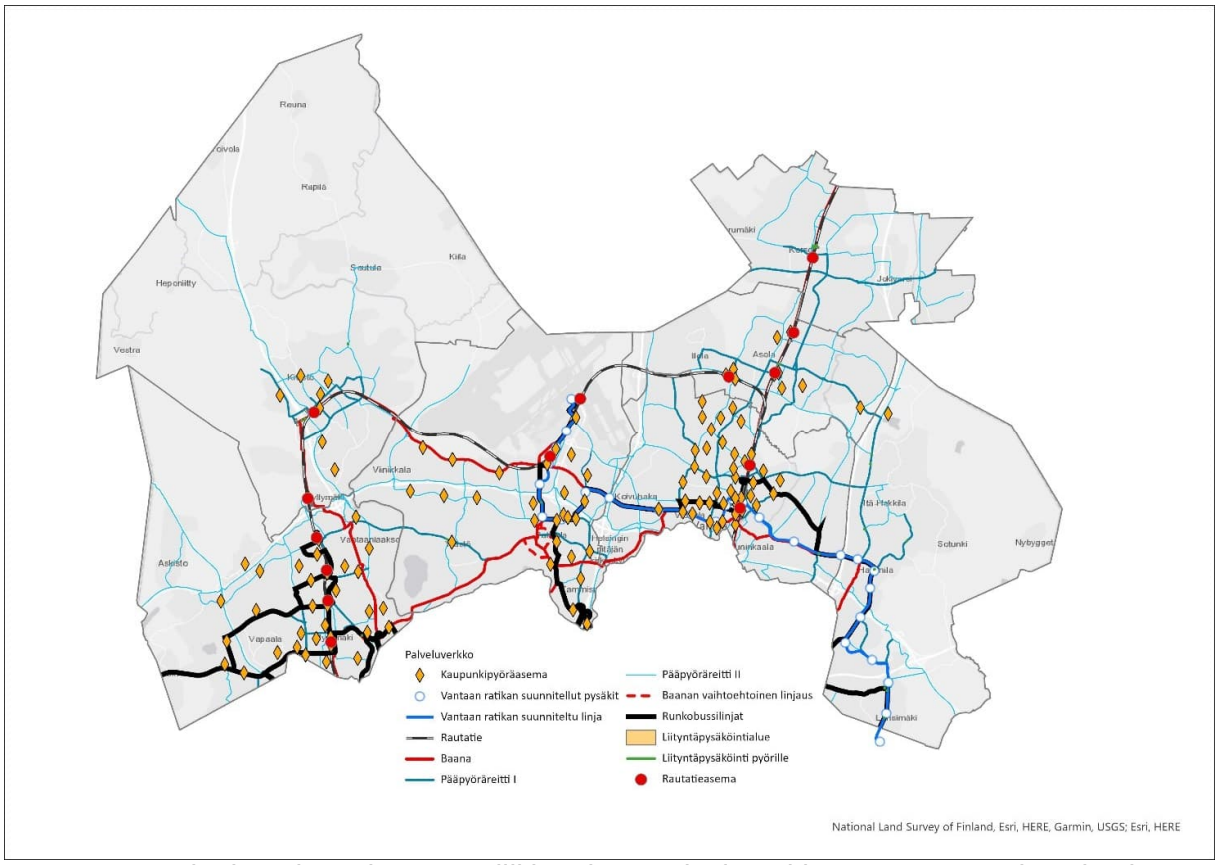

Kartta 10. Kadut ja puistot, kestävän liikkumisen palveluverkko. Kartassa on kävelyn ja pyöräilyn kehittämishankkeita sekä joukkoliikenteen kehittämisen kohteita. Hankkeet ovat sisältyneet joko aiempiin kadut ja puistot palvelualueen rakentamisohjelmiin tai sisältyvät palvelualueen tuleviin ohjelmiin.

Tällä hetkellä kunnossapidettävän liikenneverkon (infran) laajuus Vantaalla on yhteensä noin 1 600 km, josta ajoratojen osuus on noin 1 000 km, jalankulku- ja pyöräteiden sekä jalkakäytävien osuus noin 600 km.

Maankäytön suunnittelussa luodaan lähtökohdat kestävälle liikkumiselle ja tarkemmassa infran suunnittelussa varmistetaan laadukkaat sekä toimivat yhteydet. Varmistetaan myös päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten saavutettavuus kävellen ja pyöräillen. Kestävät kulkumuodot eli kävely, pyöräily ja joukkoliikenne eivät ole ainoastaan ympäristökysymys, vaan niillä on vaikutusta myös liikkumisen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä terveyteen. Kun palvelut ovat hyvin saavutettavissa kestävin kulkumuodoin, ne ovat myös niiden saavutettavissa, joille oman auton käyttö ei ole mahdollista. Palveluiden hyvän saavutettavuuden kestävin kulkumuodoin ei kuitenkaan tarvitse poissulkea niiden saavutettavuutta myös henkilöautoilla. Näin ollen

turvalliset yhteydet autoilla mukaan lukien saattoliikenne sekä riittävät pysäköintitilat, ovat myös palveluiden saavutettavuuden kannalta huomioitavia asioita.

Asukkaiden ja yleisemminkin kiinteistöjen pysäköinti Vantaalla ratkaistaan ensisijaisesti tonteilla. Yleisiä alueita hyödynnetään lähinnä silloin kun paikat palvelevat useita käyttötarkoituksia ja kiinteistöjä eli pysäköintipaikkojen tarve ei johdu suoraan tietyn kiinteistön tarpeista. Yleisten alueiden pysäköintipaikat voivat toimia myös esimerkiksi yhteiskäyttöautojen pysäköinnissä. Poikkeustapauksissa yleisiä alueita voidaan hyödyntää jonkin palvelukohteen pysäköintitarpeen täydentämiseen, jos tämä on kaavoituksessa ja sen liikenteellisessä yleissuunnittelussa perusteltu. Yleisten alueiden pysäköinti ei korvaa velvoitepaikkojen tarvetta. Poikkeuksen tähän voivat muodostaa keskusalueilla kaavoituksessa suunnitelmallisesti tehdyt kokonaisratkaisut, joissa on päädytty esimerkiksi keskitettyyn pysäköintiratkaisuun.

Yleiskaavan 2020 mukaisesti kaupunki kasvaa kestävästi sisäänpäin ja yleiskaava mahdollistaa ratikan kasvukäytävään uusia asukkaita ja työpaikkoja, sekä palveluita. Vantaan ratikkaa ja siihen olennaisesti liittyvää ratikkakaupunkia suunnitellaan, ja hankepäätös tuodaan toimielimien päätöksentekoon vuonna 2023. Suunniteltu ratikka tulisi yhdistämään Helsinki-Vantaa lentoaseman sekä Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan ja Länsimäen keskusalueet Mellunmäkeen. Runkobussilinja 570 liikennöi ratikan reitillä nykyisin.

Keskuksista pyritään luomaan viihtyisiä ja erityisesti kävelemään houkuttelevia. Vaikka keskuksia suunnitellaan entistä enemmän kävelijän ehdoilla, huolehditaan keskuksien saavutettavuudesta kaikilla kulkumuodoilla. Joukkoliikenteen kattavat yhteydet, laadukkaat pääpyörätiet ja baanat sekä riittävät pysäköintipaikkamäärät mukaan lukien tarpeellinen kadunvarren asiointipysäköinti tekevät keskuksien palveluista hyvin saavutettavia. Kaupunki kehittää myös pyöräpysäköintiä lisäämällä yleisille alueille tuntuvasti runkolukittavia pyörätelineitä.

Kestävää liikkumista tukevat myös yhteiskäyttöiset liikkumispalvelut kuten kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautoille tarjottavat pysäköintipaikat sekä yksityisten toimijoiden sähköpotkulaudat. Kaupunkipyöriä on tällä hetkellä Vantaalla käytettävissä muun muassa Tikkurilan, Aviapoliksen, Myyrmäen ja Kivistön alueilla. Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkipyöräjärjestelmät siirtyvät HSL:n vastuulle kaudesta 2026 alkaen. Liityntäpysäköintipaikoilla voidaan yhdistää autolla tai polkupyörällä tapahtuva liityntämatka joukkoliikenteen käyttöön osalla matkasta. Autoille liityntäpysäköintipaikkoja on saatavilla Vantaalla kaikilla juna-asemilla lukuun ottamatta lentoaseman ja Aviapoliksen asemia. Polkupyörille pysäköintipaikkoja on asemien lisäksi bussipysäkeillä.

Vantaalla päivitetään vuoden 2022 aikana ensimmäisen kerran vuonna 2016 laadittu liikennepoliittinen ohjelma (VALO). Siinä määritellään Vantaan erityyppisten alueiden suunnitteluperiaatteet, tavoitteet liikkumisen suunnittelulle sekä niitä täydentävät toimenpiteet. Liikennepoliittinen ohjelma sisältää myös nykytilan kuvauksen Vantaan liikkumisalueista:

VANTAAN LIIKKUMISALUEET

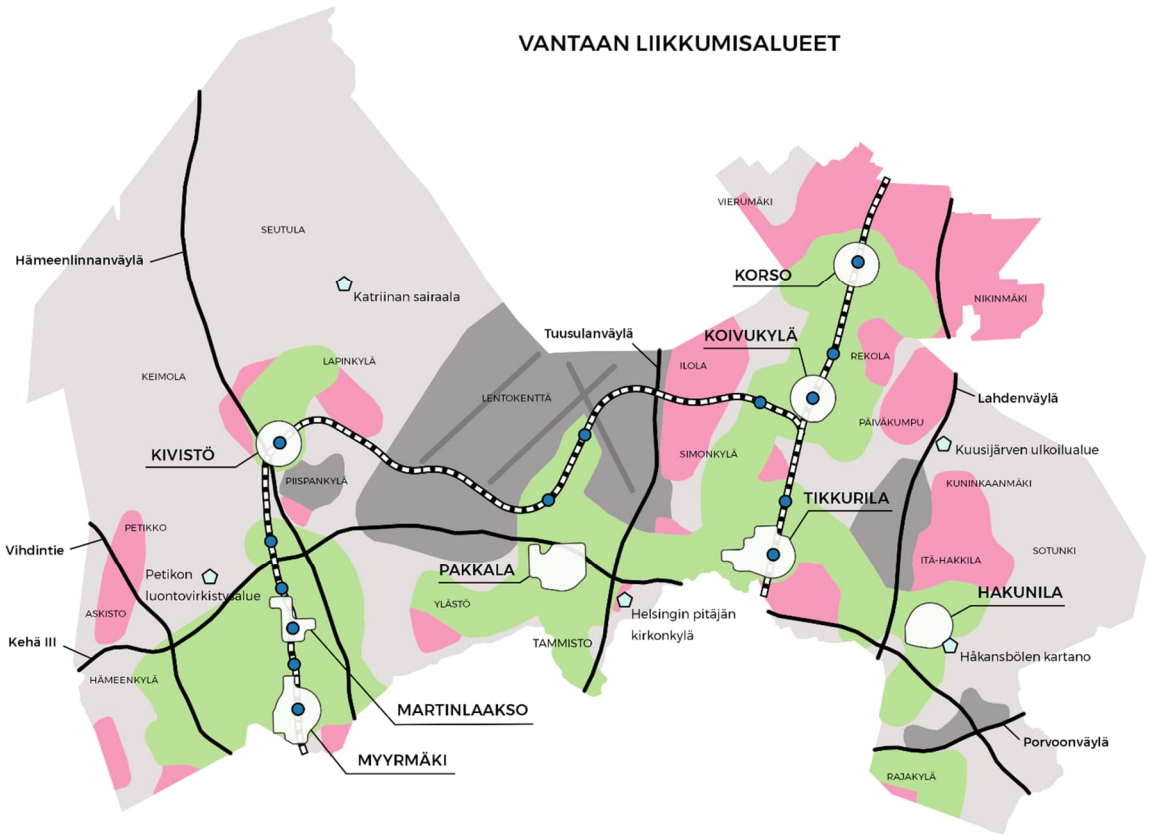

KAUPUNKIKESKUKSET

Tikkurila, Myyrmäki, Pakkala, Hakunila, Koivukylä, Korso, Kivistö ja Martinlaakso (500 m keskustan asemasta ja joukkoliikennekaupungin määrittämät alueet).

KESTÄVÄ LIIKKUMINEN

Alueet, joissa kestävä liikkuminen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) on todellinen vaihtoehto henkilöautolle (joukkoliikennekaupungin määrittämät alueet 3 km säteellä keskustan asemasta/ keskeisimmästä pysäkistä).

MUUT ASUINALUEET

Kestävän liikkumisen alueiden ulkopuolelle jäävät pääosin pientalovaltaiset asuinalueet.

YRITYSALUEET

Alueet, joiden pääkäyttötarkoitus on yritys- ja kuljetusalalla (yleiskaavan mukaiset isot alueet).

TIIVIIN YHDYSKUNTARAKENTEEN ULKOPUOLISET ALUEET

Harvaan asutut alueet, virkistysalueet sekä maa- ja metsätalousalueet.

ERITYISKOHTEET

Kestävän liikkumisen alueen ulkopuolelle jäävät kohteet, jotka on tärkeä olla hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla.

2.4.3 Ympäristöpalvelut

Ympäristönsuojelutyön palveluissa on keskeistä terveellisen, turvallisen ja kestävän elinympäristön turvaaminen ja kehittäminen kaupunkilaisille ja liikeyrityksille. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä esiintyviä terveyshaittoja sekä tarjota eläinsuojelu- ja eläinlääkäripalveluja.
Sähköisiä palveluja kehitetään ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollossa liiketoiminnan tarpeisiin, neuvontaan, viestintään että osallistamiseen.

Vantaan ympäristökeskus huolehtii viihtyisän, terveellisen ja turvallisen elinympäristön säilymisestä ja kaikin puolin edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia Vantaalla. Niistä vastaavat ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yksiköt. Ympäristönsuojelun toimet painottuvat luonnon monimuotoisuuden ja toimintakyvyn turvaamiseen sekä ympäristön pilaantumisen torjuntaan ja valvontaan. Ympäristösuojelun tehtävänä on myös ympäristövastuullisuus- ja ilmastotyön koordinointi kaupungissa.

Ympäristöterveydenhuollossa keskitytään suoraan ihmisten terveyteen vaikuttaviin seikkoihin. Siihen kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut. Vantaan eläinlääkärivastaanotolla Pakkalassa on saatavilla sairaiden eläinten perustason hoitoa vantaalaisille pieneläimille. Hyvinvointialue uudistuksessa ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei tässä vaiheessa ole sisällytetty maakunnan tehtäviin.

3. Palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet suuralueittain

3.1 Tikkurila

Tikkurilan ydinkeskus on noin 11 000 asukkaan ja 9 000 työpaikan keskus. Maankäytön näkökulmasta keskuksen kehittämisen tavoitteena on alueen tiivistyminen siten, että tulevaisuudenkin Tikkurila on toiminnallisesti monipuolinen, viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö. Tavoitteena on kaupunkikuva, jossa näkyy kaikkien vuosikymmenten historia. Keskuksen toiminnallisesti sekoittunut kantakaupunkimainen rakenne laajenee junaradan molemmin puolin. Korkean rakentamisen tarkastelualue sijoittuu asemanseudulle sekä Jokiniemeen pääradan varteen. Myös kävelykeskusta laajenee pääradan itäpuolelle, ja matkakeskuksen merkitys korostuu entisestään mahdollisen Vantaan ratikan myötä. Alueella on loistava saavutettavuus päärata- ja kehäratayhteyksien myötä, ja Vantaan ratikka lisäisi raideyhteyden Itä-Vantaalle ja Mellunmäkeen. Kestävä kasvu ohjataankin joukkoliikenteen äärelle. Tikkurilassa viheralueita on vähän, ja virkistysyhteyksien sekä taskupuistojen merkitys korostuu. Ohikulkuliikennettä ohjataan suunnitellulle keskuksen kehälle, jonka rajaamaa aluetta kehitetään kestävän liikkumisen alueena.

3.1.1 Väestönkehitys

Tikkurilan suuralue on asukasmäärältään Vantaan toiseksi suurin suuralue. Alueella asui vuoden 2021 alussa 46 200 henkilöä ja asukasmäärän ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana lähes 7 000 henkilöllä. Väestönkasvusta noin kaksi kolmasosaa tulee ennustejakson viiden ensimmäisen vuoden aikana. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan kasvavan suuralueella noin 640:lla ja kouluikäisten 300 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 4 000:lla ja 65 vuotta täyttäneiden 1 600 henkilöllä (kuvio 2). Tikkurilan suuralueella väestön määrän ennustetaan kasvavan eniten Tikkurilan kaupunginosassa, 4 500 henkilöllä. Jokiniemessä lisäys on noin 1 100, Koivuhaassa 800 ja Hiekkaharjussa 550 henkilöä. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pienempiä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

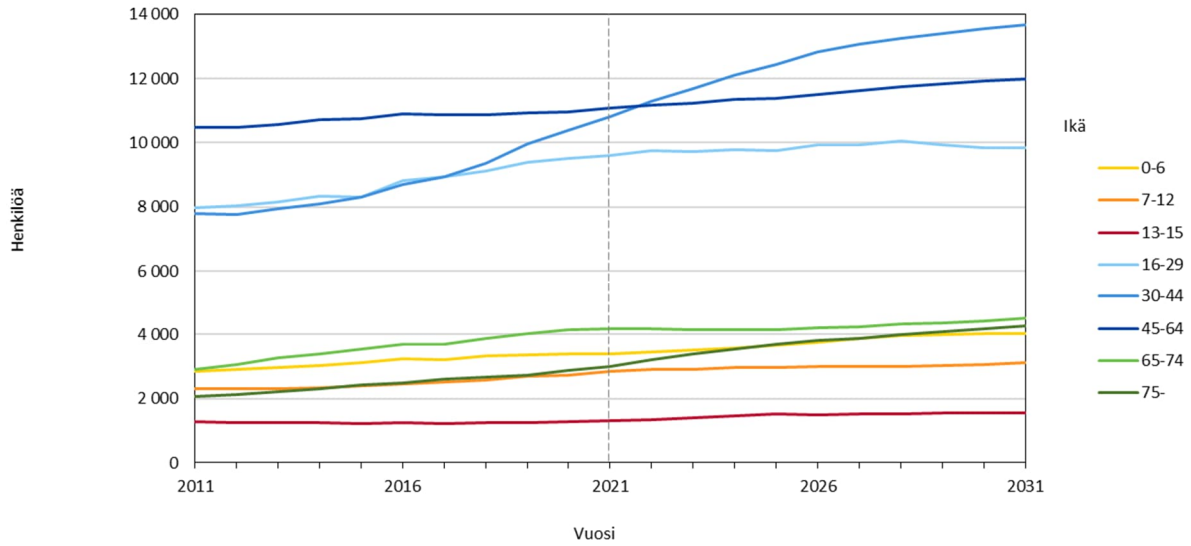

Kuvio 2. Vantaan väestöennuste 2021. Tikkurilan suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.1.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Tikkurilan alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Haasteena on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää. Päiväkotiverkkoselvityksen 2021 mukaan 10 vuoden ajanjaksolle tarvitaan yhteensä kuusi uutta päiväkotia, joista neljältä puuttuu sijainti.

Lisäksi alueella on tavoitteena tarjota myös varhaiskasvatusikäisille kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaista englanninkielistä varhaiskasvatusta (Primary Years Programme 3–12-vuotiaille) osana IB-jatkumoa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Tikkurilan alueen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja ja osa olemassa olevista tiloista täytyy

päiväkotiverkkoselvitysten mukaisesti korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita. Olemassa olevan palveluverkon osalta vuokra- ja paviljonkitiloista siirtyminen pysyvämpiin tilaratkaisuihin tulee lisäksi haastamaan palveluverkon kehittämistä tulevina vuosina.

Perusopetus
Tikkurilan alueen voimakas kasvu edellyttää palveluverkossa nopeita ratkaisuja, jotta lapset mahtuvat alueen kouluihin. Alueen kaikkien koulujen käyttöaste on erittäin korkea ja oppilaita muuttaa alueelle jatkuvasti. Väestöennusteen 2021–2031 mukaan Tikkurilan alueelle tarvitaan tarkasteluajanjaksolla yksi uusi yhtenäiskoulu, mutta tontteja tulee varata myös ajanjakson jälkeistä perusopetusikäisten määrän kasvua varten.

Alueellisten vaativan erityisen tuen ryhmien, kuten vammaisopetuksen sekä etappi- ja pajaryhmien, tulee jatkossakin mahtua Tikkurilan alueen kouluihin, jottei erityisen tuen oppilaiden koulumatkoista muodostu liian pitkiä. Myös tämä lisää tarvetta perusopetuksen lisätiloille Tikkurilan alueella.

Viertolan alakoulun ruotsin kielikylpyopetus tulee jatkumaan opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti Peltolan yläkoulussa kielikylpyoppilaiden saavuttaessa yläkouluiän vuonna 2023.

Tikkurilan alueelle on tavoitteena tarjota englanninkielistä opetusta myös kansainvälisen IB-viitekehyksen mukaisesti Primary Years Programme (3–12- vuotiaille) ja Middle Years Programme (11–16-vuotiaille) -opetuksessa. Tämän jälkeen pystyttäisiin tarjoamaan englanninkielistä opetusta IB-linjan jatkumossa, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja ulottuu toiselle asteelle saakka. IB-jatkumon rakentaminen olisi tarkoituksenmukaisinta jo olemassa olevan ja vielä laajentuvan toisen asteen IB-koulutuksen (lukio ja ammatillinen) läheisyyteen Tikkurilaan.

Tikkurilan 400 oppilaan väistöpaviljonki palvelee alueen koulujen väistötarvetta peruskorjausten ajan. Väistötilaa käyttävät Jokiniemen koulun lisäksi Simonkallion koulu ja mahdollisesti Viertolan koulu peruskorjausten aikana. Näiden väistötarpeiden jälkeen tulee tarkastella Tikkurilan väistöpaviljongin tarvetta vastaanottaa alueen kasvavaa oppilasmäärää osana Peltolan koulua. Alueen oppilaspaikkamäärän riittävyyttä suhteessa perusopetusikäisten määrään seurataan vuosittain.

Peltolan koulun ja Tikkurilan väistöpaviljongin oppilaat (yhteensä noin 1100 oppilasta) käyttävät liikuntatiloina Tikkurilan urheilupuiston tiloja, koska koulutiloissa ei ole omaa liikuntasalia. Liikuntapuiston tilojen kuntoa ja kapasiteettia tulisikin tarkastella myös tästä näkökulmasta, jotta tilat riittävät päivisin seurojen lisäksi myös koulujen käyttöön.

Toinen aste
Varian toimintoja tullaan keskittämään Tikkurilan Oppimiskampukselle ja Hiekkaharjuun. Näin muodostuva Varia Oppimiskampus on osa ammatillisen koulutuksen keskittämisen strategiaa, jolla uudistetaan oppilaitosta vastaamaan nykypäivän tarpeisiin ja tehostetaan tilatehokkuutta.

Oppimiskampukseen toteutetaan myös lisäpaikkoja Tikkurilan lukiolle, joka mahdollistaa myös IB Diploma Programmen aloituspaikkojen lisäämisen. Varia on käynnistämässä myös IB-jatkumoon kuuluvan Career-related Programme -koulutuksen, joka tulee myös sijoittumaan kampusalueelle.

3.1.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut
Tikkurilan kirjastotalo on pinta-alaltaan suurin ja kävijämäärältään Myyrmäen jälkeen Vantaan toiseksi suurin kirjasto. Tikkurilan kirjastolla on vuosittain noin 450 000 kävijää. Kävijämäärien kasvuun vastataan toteuttamalla kirjastotalon peruskorjaus tarkasteluajanjakson aikana. Tämä mahdollistaa myös omatoimikirjaston mahdollisuuksien huomioimisen osaan uudistettavista tiloista. Peruskorjauksen ajaksi kirjaston toimintoja siirretään väistötiloihin.

Aikuisopisto
Vantaan aikuisopiston kurssitoiminta ja maahanmuuttajien opetus toimii 1960-luvulla valmistuneessa Lummetie 5:n Opistotalossa. Opistotalon rakennukset ovat tulossa peruskorjausikään ja vaihtoehtona korjausinvestoinneille on aikuisopiston toiminnan siirtäminen Jokiniemeen toteutettavalle Vantaan Oppimiskampukselle. Uusia tiloja tarvitaan myös laajenevan aikuisten perusopetuksen tarpeisiin. Toimintojen keskittämisellä oppimiskampukselle saavutetaan hyötyjä tilojen yhteiskäytön ja eri toimijoiden välisen yhteistyön lisääntyessä.

Kuntalaispalvelut
Yksi Vantaa-infon asiointipisteistä sijaitsee Tikkurilassa, Dixin kauppakeskuksessa. Alueella on tarvetta nykyaikaisemmille ja erilaisiin tarpeisiin hyödynnettäville palvelutiloille, sillä asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt kassa-asioinnista palveluneuvontaan ja digituen tarve eri väestöryhmissä kasvaa jatkuvasti. Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytönopastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Vantaa-infon muuttamista palvelutoriksi ja sen mahdollista sijoittumista osaksi Oppimiskampusta selvitetään. Käyntiasioinnin mahdollistaminen on tärkeää asiakkaille.

Tikkurilan asukastila sijaitsee Tikkurilan keskuksessa hyvien kulkuyhteyksien päässä. Samassa rakennuksessa on nuorisotila ja työllisyyspalveluiden palveluita. Asukastila toimii avoimena kohtaamispaikkana, ja järjestöt, yhteisöt ja asukkaat voivat varata sen tiloja käyttöönsä. Lisäksi suuralueella toimii Simonkylässä sijaitseva kansalaistoiminnan keskus Leinikki, joka on palvelusopimuksella annettu Järjestörinki ry:n ylläpidettäväksi. Tikkurilan kehittyessä seurataan väestöennusteita ja käyttäjien toiveita ja pyritään etsimään ratkaisuja muuttuviin tilatarpeisiin.

Kulttuuripalvelut
Tikkurilassa merkittävänä kulttuurikeskittymänä toimivat Jokirannan alueen taide- ja kulttuurikohteet. Tikkurilan jokirannasta halutaan toiminnallinen ja aktiivinen kaupunkikulttuurin olohuone sekä urbaanin monimuotoisuuden laboratorio, jossa huomioidaan alueen identiteetin kannalta tärkeät historian kerrostumat sekä luodaan mahdollisuuksia taide- ja tiedesisällöille.

Lastenkulttuurin palveluja Tikkurilassa kehitetään edelleen. Lastenkulttuuritalo Pessin nykyisissä tiloissa on mahdollista tavoittaa vuosittain noin 15 000 kävijää. Lapsiperheiden määrän kasvaessa lastenkulttuurin palvelujen tulee olosuhteiltaan säilyä kaikille vantaalaisille saavutettavana ja tilojen tulee mahdollistaa monimuotoinen ja laadukkaan ammattimainen toiminta. Pessin nykyisten tilojen vuokrasopimus päättyy aikaisintaan 31.3.2026. Lapsiperheiden määrän kasvaessa on ratkaistava lastenkulttuurille isompien sekä ammattimaiseen teatteri- ja esitystoimintaan soveltuvien tilojen toteuttaminen Tikkurilassa.

Orvokin kulttuurikeskuksessa on musiikkiopiston ja kuvataidekoulun hallinto- ja opetustilat sekä Orvokkisali, joka on varustettu teatteritekniikalla. 100-paikkaisessa salissa järjestetään isoja lasten tapahtumia ja -leirejä, kokouksia, seminaareja ja juhlia. Suunnitelmakaudella lisätään salin ja luokkien monikäyttöisyyttä.

Musiikkiopistolla on Tikkurilassa Orvokin lisäksi myös toinen opetuspiste Tikkurilan kirjastotalossa. Siellä on opetustilojen lisäksi 140-paikkainen Lummesali, jossa järjestetään noin 100 konserttia ja tapahtumaa vuodessa. Niihin osallistuu arviolta noin 6 400 henkilöä. Tarkasteluajanjaksolla kirjastotalon peruskorjauksen yhteydessä salin toiminnallisuutta parannetaan.

Vantaan kaupunginmuseo sijaitsee Tikkurilan vanhalla rautatieasemalla. Museo toimii historian, kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön asiantuntijana ja oppimisympäristönä Vantaalla. Asemarakennuksessa on esillä museon vaihtuvia näyttelyitä alueen historiasta. Yleisötilojen lisäksi asemalla on museon toimistotiloja. Museon kokoelmapalvelut toimivat Hiekkaharjun koulun pohjakerroksessa museolle muokatuissa tiloissa.

Viime vuosien aikana museorakennuksessa on tehty useita kunnostusremontteja ja esteettömyyttä on parannettu muun muassa rakentamalla hissi. Seuraavien vuosien kehittämisprojekti tapahtuu museon ulkopuolella, kun Carl Albert Adelfeltin aukiosta kunnostetaan korkeatasoinen kaupunkitila julkinen taide keskiössä. Edelfeltin aukiolle ja Veteraanipuistoon on suunnitteilla Teija ja Pekka Isorättyän Kohtalokas myöhästyminen -taidekonsepti.

Tikkurilassa esittävän taiteen osalta Kaupunkikulttuurin palveluverkkoa täydentää Teatteri Vantaan Silkkisali ja Tanssiteatteri Raatikon sali, joissa molemmissa yleisöpaikkoja on noin 200.

Liikuntapalvelut
Tikkurilassa kaupunkikulttuurin palvelujen erityinen kehittämistarve kohdistuu Tikkurilan urheilupuiston alueelle. Tikkurilan urheilupuisto on väestöltään kasvavan Tikkurilan suuralueen keskeinen urheilu- ja liikuntapaikka. Urheilupuiston kehittämisestä on laadittu yleissuunnitelma, joka sisältää alueen kehittämisvision vuoteen 2050. Yleissuunnitelma kattaa nykyisen urheilupuiston sekä siihen rajautuvat Peltolan koulun ja päiväkodin pihat sekä viereisen Sovintopuiston alueen. Urheilupuistosta luodaan monipuolinen palveluiden keskus, joka tarjoaa nykyaikaiset puitteet niin kovatasoiselle joukkueurheilulle, jokapäiväiselle perheliikunnalle kuin alueen koulujen liikunnan opetuksellekin.

Yleissuunnitelman toteuttaminen tapahtuu vaiheittain. Koska urheilupuiston toteuttaminen edellyttää muutoksia alueen liikennejärjestelyihin ja maanalaiseen infraan,

on toteutus luontevaa aloittaa nykyisten kenttien ja niihin liittyvien rakennusten uudistamisella. Urheilupuistoon toteutetaan uudet kentät, katsomot ja huoltotilat sekä jalkapallohalli. Yleissuunnitelmassa pitkän ajan tavoitteena on korvata nykyinen urheilutalo ja jäähallit uusilla laajempia ja monipuolisempia palveluita tarjoavilla rakennuksilla. Urheilupuistoon on investointisuunnitelmassa varauduttu toteuttamaan uusi liikuntahalli. Myöhemmin toteutettavaksi tulee uusi jäähalli sekä uimahallin laajennus. Lisäksi Tikkurilan suuralueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla ja Hiekkaharjun liikuntapuiston ulkoliikuntapalveluita ylläpidetään.

Nuorisopalvelut
Tikkurilan nuorisotilat toimivat Tikkurilan keskuksessa Nuorten monitoimitila Liidossa sekä alueellisena lähipalveluna Hiekkaharjussa. Liidossa toimii lisäksi nuorten työpajoja (Kädentaito-, kulttuuri- ja keittiöpaja), pelitalo sekä nuorten ja nuortenaikuisten palvelupiste Ohjaamo. Etsivän nuorisotyön olosuhteita parannetaan tekemällä Ratatien Kipinä-taloon peruskorjauksia.

Tikkurilassa kulttuurisen nuorisotyön keskus on Kulttuuritehdas Vernissa. Kulttuuritehdas Vernissassa järjestetään vuosittain noin 200 konserttia, teatteriesitystä tai muuta tapahtumaa, jotka tavoittavat yleisöä noin 30 000–35 000 henkeä. Vernissan yleisökapasiteetti on enintään 250 henkeä ja istumapaikoilla 100 henkeä. Alun perin vernissatehtaana toiminut Vernissan rakennus peruskorjataan kunnioittaen sen kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviä arvoja. Peruskorjauksen yhteydessä Vernissaan toteutetaan nykyaikaiset puitteet nuorten animaatio-, kuvataide-, musiikki-, tanssi-, teatteri- ja videotaidetoiminnalle sekä uusitut esitystilat. Peruskorjauksen aikana Vernissan toimintoja siirretään väistötiloihin.

3.1.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Tikkurilassa maankäytön ja palveluiden näkökulmasta tavoitteena on voimakkaasti kasvavan keskuksen palvelutason kehittäminen ja lisääminen tarvetta vastaavaksi sekä keskukselle tyypillinen palveluiden ja muiden keskustoimintojen sekoittunut rakenne. Tikkurila on pääosin rakennettu alue ja se tiivistyy täydennysrakentamalla. Saavutettavuus on Tikkurilan keskuksen valtti ja tukee palveluiden sijoittumista keskuksen yhteyteen, joita tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan kävelyetäisyydelle raideliikenteen asemista ja pysäkeistä. Vantaan ratikan myötä yhä suurempi osa Tikkurilasta olisi raideliikenteen äärellä. Jo rakennetulla alueella uusia tontteja ei aina ole, siksi tulee tarkastella myös erillisistä päiväkotirakennuksista eroavia vaihtoehtoisia ratkaisuja. Keskusalueiden lisäksi palveluille etsitään tilaa lähiympäristöstä keskusalueen ulkopuolelta. Tikkurilan hallinnollisen keskuksen julkinen kaupunkitila on merkittävä palvelu, ja asemanseudun ja laajentuvien kävelypainotteisten alueiden kehittäminen on tärkeä osa alueen muutosta.

Jokiniemen kampusalueelle suunnitellaan uutta tiivistä kampusympäristöä oppimiskampukselle ja sen toimintaa tukeville toiminnoille, kuten työpaikoille, asumiselle sekä palveluille. Oppimiskampukseen sijoittuvat kaupungin palveluista ainakin Tikkurilan lukion ja Varian uudisrakennukset sekä Kasvupalvelut. Jokiniemen kampusalueesta suunnitellaan innovatiivista ja monipuolista kantakaupunkia keskeiselle, helposti saavutettavalle ja näkyvälle paikalle pääradan varteen. Tavoitteena on joustava kaupunkirakenne, joka sallii erilaisten toimintojen sijoittumisen alueelle.

Tikkurila Oyj sekä Vantaan kaupunki kehittävät yhteistyössä Tikkurilan Väritehtaan aluetta ja ovat järjestäneet alueelle kansainvälisen kutsukilpailun 2022. Kilpailulla haetaan vaihtoehtoisia ja toteuttamiskelpoisia ideoita sekä mitoitusta Tikkurilan nykyiseen keskustaan kiinteästi liittyvän kantakaupunginosan suunnitteluun. Kilpailun lopputuloksen perusteella alueelle valmistellaan kaavarunko tulevien asemakaavamuutosten pohjaksi. Alueen asemakaavoitus sekä alueen toteuttaminen tulevat tapahtumaan vaiheittain. Uuden kaupunginosan tulee korostaa alueen kerroksellista historiaa, alueen kulttuuriperintöä ja rakennusperintökohteita sekä vahvistaa Keravanjoen merkitystä yhteisenä kaupunkitilana ja puistona. Lisäksi haetaan ideoita siitä, millaista on uusi aktiivinen ja kestävä kaupunkilaisuus sekä kaupunkielämä muun muassa asumisen, työnteon, palveluiden, liikkumisen ja virkistyksen suhteen. Alueella tulee tarkastella myös elinkaarikestävyyttä, energiatehokkuutta sekä hiilineutraaliutta.

Vantaan kaupunki järjesti vuoden 2021 aikana avoimen liikepaikanluovutuskilpailun Tikkurilan jokirantaan sijoittuvan liikepaikan toimijan ja rakennuttajan valitsemiseksi. Alue luovutetaan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella liikepaikaksi sauna-ravintolan ja siihen liittyvien toimintojen sijoituspaikaksi. Rakentamatonta osaa joenvarren yleissuunnitelmasta päivitetään vuoden 2022 aikana. Työssä tutkitaan mm. saunaravintolan, esiintymislavan sekä erilaisten liikuntatoimintojen sijoittumista jokivarren alueelle.

Tikkurilan keskuksesta on erinomaiset yhteydet eri puolella Vantaata, lähiseutua sekä koko Suomeenkin. Joukkoliikenteen yhteyksiä tarjoavat Kehärata, Päärata sekä lukuisat bussilinjat. Tikkurilan aseman lisäksi suuralueella sijaitsee myös Hiekkaharjun asema.

Runkolinja 570 aloitti liikennöinnin syksyllä 2021 reitillä Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema. Pääosin samalla reitille on parhaillaan suunnitteilla Vantaan ratikka, joka toteutuessaan parantaisi entisestään yhteyden laatutasoa ja toisi raideliikenteen myös Itä-Vantaan suuntaan.

Pyöräliikenteen baanoja on esitetty yleiskaavassa Päärataa mukailleen Helsingistä Korsoon Tikkurilan läpi sekä Tikkurilasta Hakunilan sekä Aviapoliksen ja sieltä Myyrmäen ja Kivistön suuntiin. Autoliikennettä erityisesti palvelevia pääteitä ovat alueella Kehä III ja Tuusulanväylä.

Tikkurilan keskuksen Tikkuraittia ja Asematietä kehitetään erityisesti kävely-ympäristöinä mikä tuo aikanaan kävelijälle sujuvan ja viihtyisän yhteyden juna-asemalta Tikkuraitin palveluihin asti. Aseman useammat liityntäpysäköintipaikat sekä autoille että pyörille mahdollistavat erilaiset matkaketjut. Tikkurilan eteläisessä alikulussa on myös 160-paikkainen kameravalvottu pyöräpysäköintihalli, jonne pääsee HSL:n matkakortilla. Lisäksi Tikkurilan alueella on käytettävissä kaupunkipyöriä.

Tikkurilan keskukseen on ratikan lisäksi suunnitteilla merkittäviä lähivuosien katuympäristön saneerauskohteita, kuten Tikkuraitti, Asematien länsiosa sekä Carl Albert Edelfeltin aukio. Kielotietä kehitetään kaupunkibulevardina ohjaamalla eteläpohjoissuuntaista läpiajoa Talvikkitielle. Tikkurilan jokirantaa kehitetään edelleen virkistyskohteena.

3.1.5 Kasvupalvelut

Vantaan työllisyyspalveluiden palvelut ovat keskitetty pääasiassa Tikkurilan suuralueelle, junaradan varteen. Tikkurilassa sijaitsevaan palveluverkkoon kuuluvat työllisyyspalveluiden asiointipiste, Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelut TYP, kuntouttavan työtoiminnan yksikkö, nuorten Ohjaamo, Vantaan Osaamiskeskus, Työnantajapalvelut ja valmennustalo Luxi.

Työllisyyspalveluiden toimitiloihin Tikkurilaan on tarvittu lisätilaa sekä asiakastyöhön että hallinnollisiin tehtäviin. Toistaiseksi tämä on pystytty toteuttamaan vuokraamalla lisätilaa nykyisestä toimipisteestä. Tikkurilan lisäksi tilaa on etsitty myös muualta Vantaalta, junaradan varresta. Tämän uuden palvelupisteen tarkempi sijainti selviää kevään 2022 aikana.

TE2024 uudistus tiivistää entisestään Vantaan Työllisyyspalveluiden ja Elinkeinopalveluiden yhteistyötä ja palvelukokonaisuutta kehitetään niin uusien lakisääteisten tehtävien myötä. Tätä kokonaisuutta tukee myös kaupungin kärkihanke, Oppimiskampus, jonka on tarkoitus sijoittua jatkossa Tikkurilan Jokiniemeen. Oppimiskampus kokoaa yhteen kaupungin työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut ja koulutustarjontaa, tukee vantaalaisten jatkuvaa oppimista ja toimii innovaatioalustana, tarjoten toimitilaa myös yrityksille. Työnhakija- ja työnantaja-asiakkaat saavat palvelua ns. “yhden luukun” periaatteella ja osaavan työvoiman saatavuuteen pystytään vaikuttamaan entistä paremmin.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille. Sen myötä Tikkurilassa sijaitseva kuntouttavan työtoiminnan yksikkö ja valmennustalo Luxi poistuvat Työllisyyspalveluiden palveluverkosta. Tavoitteena on, että Hyvinvointialue jatkaa näiden palvelujen tarjoamista Tikkurilassa.

3.2 Myyrmäki

Myyrmäen sijainti on keskeinen luoteisella pääkaupunkiseudulla, lentokentän ja Otaniemi-Keilaniemen puolivälissä ja lyhyellä Kehärataetäisyydellä Helsingin keskustaan. Pääväylät Hämeenlinnaan ja Vihtiin sekä Porin suuntaan kulkevat Myyrmäen kummaltakin puolelta. Nämä yhteydet ja alueen näkyvyys niillä on kehityksen peruspilareita.

Myyrmäessä on työpaikkatarjonnan ohella laaja palvelutarjonta ja monipuolinen asuntojakauma. Myyrmäen kaupunginosassa asukkaita on noin 14 500 ja työpaikkoja melkein 5 700 eri kokoisissa yrityksissä ja julkisissa laitoksissa. Kaupunginosan liike-elämää kehitellään sekä ruohonjuuritasolla että isompien yritysten sijoittumismadollisuuksia edistäen.

Myymäen fyysinen rakenne on rationaaliseen 70-luvun konstruktivistiseen ruutukaavaan perustuva, mutta silti vaihteleva. Eri ilmeisiä rakennuksia löytyy joka vuosikymmeneltä 70-luvusta lähtien. Kävelykeskustaa kehitetään aseman läheisyyteen, jossa myös tiivistetään kaupunkirakennetta ja rakennetaan lisää liiketiloja aktiivisen Myyrmäen raitin ympärille. Myyr York Downtown nimellä kulkeva keskuksen uudistamisprojekti tuo Myyrmäkeen tiivistä asumista sekä liike- ja toimitiloja aivan

aseman läheisyyteen Myyrmäen liike-elämä pyritään myös aktivoimaan muun muassa niin sanotulla Myyrmäki Business Avenue (MyBA) -hankkeella, jolla poikkihallinnollisesti edistetään uutta aktiivista liiketoimintaa ja tiiviistä elävää kaupunkitilan muodostusta.

3.2.1 Väestönkehitys

Myyrmäen suuralueella asuu yli 58 000 henkilöä, joten se on väestömäärältään Vantaan suurin suuralue. Suuralueen osuus Vantaan väestöstä on noin neljäsosa. Alueen väestön määrän ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana yli 9 000 asukkaalla. Kasvua on koko kymmenvuotiskauden ajan. Ikäryhmistä suhteellisesti eniten kasvaa 35–45-vuotiaiden ja 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmät, joiden molempien ennustetaan kasvavan yli 2 000 henkilöllä vuoteen 2031 mennessä. Vastaavasti 65–74-vuotiaiden ikäryhmän koko pienenee noin 900 henkilöllä. Alle kouluikäisten, 0–6-vuotiaiden ryhmän ennustetaan kasvavan noin 700:lla ja kouluikäisten noin 150 lapsella. Työikäisten määrä lisääntyy lähes 7 000 henkilöllä (kuvio 3). Suuralueen kaupunginosista eniten kasvaa Myyrmäki, jossa kasvua on noin 4 700 henkilöä, ja Martinlaakso, jossa asukkaiden määrä lisääntyy noin 2 200 henkilöllä. Väestönkasvu jakautuu Myyrmäessä ja Martinlaaksossa tasaisesti koko ennustekaudelle 2022–2031. (Vantaan väestöennuste 2021.)

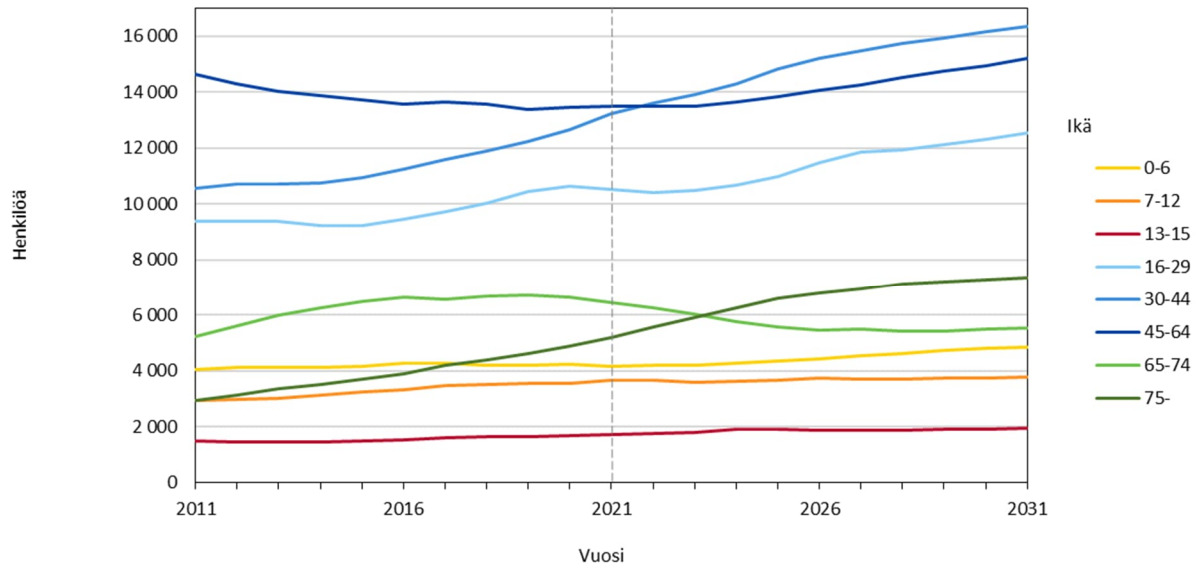

Kuvio 3. Vantaan väestöennuste 2021. Myyrmäen suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.2.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Myyrmäen suuralueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan useita uusia investointeja. Haasteena tämän lisäksi on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää.

Myyrmäen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osa palveluverkon olemassa olevista tiloista on päiväkotiverkkoselvitysten mukaisesti tarvetta korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Martinlaaksossa toteutetaan uudet korvaavat tilat ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle. Mårtensdal bildningsrum sisältää ruotsinkielisen päiväkodin ja peruskoulun.

Perusopetus
Myyrmäen alue on moni-ilmeinen ja asuinalueiden erilaisuus näkyy alueen kouluissa. Myyrmäen itäisellä alueella äidinkielenään muuta kuin suomea puhuvien oppilaiden osuus on kasvanut voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Monikielisen väestömäärän kasvu lisää muuntuvien pienryhmäopetustilojen tarvetta kouluissa. Alueella on tarjolla myös englanninkielistä opetusta Kaivokselan koulussa vuosiluokilla 1–6.

Myyrmäen läntisen alueen (Hämeenkylä, Askisto, Pähkinärinne, Rajatorppa) suomenkielisestä kouluverkosta tehdyn selvityksen mukaan alueen oppilaspaikkojen kapasiteetti näyttäisi riittävän seuraavan kymmenvuotiskauden ajalle. Nykyisten ennusteiden perusteella ei alueella ole tarvetta uudisrakentamiselle tarkasteluajanjaksolla. Alueen koulujen tonteilla on jonkin verran käyttämätöntä rakennusoikeutta, jonka avulla voidaan tarvittaessa toteuttaa pienimuotoista lisätilan rakentamista kymmenvuotiskauden loppupuolella, jos se olisi tarpeen. Tyydyttäväkuntoiset Askiston koulun päärakennus ja lisärakennus sekä Pähkinärinteen koulu sekä kirjastorakennus ovat esitetty korjattaviksi.

Myyrmäen itäisen alueen (Martinlaakso, Kivimäki, Kaivoksela, Uomarinne, Kilteri) suomenkielisestä kouluverkosta tehdyn selvityksen mukaan alueen oppilaspaikkojen kapasiteetti näyttää ylittyvän. Suurinta kasvu on yläkouluikäisten lasten määrässä.

Suurin palvelutarve kohdistuu Uomarinteen, Kaivokselan ja Kilterin kouluihin. Sanomalan aineopetustilat pystyvät vastaamaan yläkouluikäisten palvelutarpeeseen väliaikaisesti, mutta ei pysyvästi. Seuraavalle kymmenelle vuodelle syntyvää yläkouluikäisten opetustilojen vajetta ei pystytä paikkaamaan ympäröivien liikerakennusten tarjonnalla, aineopetusluokkien puutteesta johtuen. Uudisrakennuskoulun toteuttaminen Varia Ojahaan tontille on perusteltua ja taloudellisesti järkevää. Samalle tontille on suunniteltu liikuntahallia.

Sanomala toimii sekä Kilterin koulun opetuspisteenä, että Myyrmäen alueen koulujen väistötilana Ojahaan koulun valmistumiseen saakka. Välttäväkuntoiset Kaivokselan ja Kivimäen koulut ovat hyväksytyssä toimitilainvestointiohjelmassa peruskorjausten listalla.

Toinen aste
Myyrmäessä Varian Ojahaantien toimipiste tulee poistumaan, ja uusi Varian toimipiste valmistuu Vehkalaan. Vaskivuoren lukiota laajennetaan vastaamaan

paremmin lukion musiikinopetuksen tarpeisiin ja opiskelijamäärän kasvuun. Vaskivuoren lukiossa on erityistehtävä musiikin - ja tanssinopetuksessa sekä medialinja.

3.2.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Myyrmäen keskuksen uudisrakentamisen myötä kaupunkikulttuurin palveluille joudutaan etsimään uusia sijainteja. Tavoitteena on keskittää kaupunkikulttuurin palveluja Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Kaupunkikulttuuritalosta on tavoitteena rakentaa alueen vetovoimaa kehittävä ja kaupunkikuvallisesti näyttävä keskus, joka tarjoaa monipuolisesti mahdollisuuksia kulttuuri- ja asukastoiminnalle.

Kirjastopalvelut
Myyrmäen väestön kasvaessa kirjasto tarvitsee isommat ja modernit tilat. Myyrmäen nykyinenkin kirjasto on kävijämäärältään Vantaan käytetyin kirjasto. Tavoitteena on toteuttaa Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon kirjaston tarvitsemat tilat. Uudet tilat mahdollistavat uusien asukkaiden tarpeiden mukaisten palveluiden käyttöönottamisen. Kaupunkikulttuuritalon rakentamisen aikana kirjaston toiminta siirtyy väistötiloihin.

Martinlaakson kirjasto on hyvin saavutettavissa, mutta tiloissa on korjaustarpeita. Asukasmäärän kasvaessa kirjaston tilat eivät riitä toimivien ja vetovoimaisten kirjastopalvelujen järjestämiseen.

Pähkinärinteen kirjasto toimii lähikirjastona, tosin lähinnä aineiston noutopisteenä hyvässä yhteistyössä samoissa tiloissa nuorisopalveluiden kanssa.

Kuntalaispalvelut
Myyrmäen Vantaa-infon tilat sijaitsevat Myyrmäkitalossa, mutta asiointipiste siirtyy 2020-luvun lopulla valmistuvaan Kaupunkikulttuuritaloon. Vantaa-infon kävijämäärät ovat suuria tämänhetkisen tilan kokoon nähden. Asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt kassa-asioinnista palveluneuvontaan ja digituen tarve eri väestöryhmissä kasvaa jatkuvasti. Väkimäärän kasvaessa alueella on tarvetta nykyaikaisemmille ja erilaisiin tarpeisiin hyödynnettäville palvelutiloille. Virtuaali- ja etäpalvelujen kasvava käyttö synnyttää tarvetta digitaalisten laitteiden käytönopastukselle ja neuvonnalle sekä digipalvelujen käyttämiseen soveltuvia tiloja. Käyntiasioinnin mahdollistaminen on tärkeää asiakkaille.

Asukastila Myyrinki sijaitsee Myyrmäen keskuksessa kauppakeskus Isomyyrin yhteydessä. Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan ohella asukastilan tiloissa on järjestöjen, yhteisöjen ja asukkaiden toimintaa. Asukastila siirtyy aikanaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Ennen Kaupunkikulttuuritalon valmistumista asukastila tarvitsee väistötilat. Uusien tilojen suunnittelussa on tärkeää etsiä ratkaisuja muuttuviin tilatarpeisiin. Myyrmäen suuralueella Vantaanlaaksossa sijaitsee myös kesäkautena avoinna oleva Bulders, joka on vantaalaisten eläkeläisjärjestöjen käytössä.

Kulttuuripalvelut
Vantaan taidemuseo Artsin tiloja Myyrmäkitalossa ei ole alun perin rakennettu taidemuseokäyttöön. Artsin tilojen olosuhteet eivät tue kansainvälisesti vetovoimaisten näyttelyiden toteuttamista. Olosuhteet rajaavat pois taideryhmiä, kuten

paperipohjaiset teokset ja arvokkaammat teoslainat. Myyrmäen keskuksen rakentamistoimenpiteiden johdosta taidemuseon kokoelmia on jouduttu siirtämään pois Myyrmäkitalosta ulkoiseen säilytyspalveluun. Uuden taidemuseon sijoitusvaihtoehdoista on tehty selvitystä ja paras ratkaisu on rakentaa uusi nykyaikainen taidemuseo ja taiteen säilytys- ja konservointitilat uuden Kaupunkikulttuuritalon yhteyteen. Kaupunkikulttuuritalon rakentamisen ajaksi Taidemuseon toiminnalle etsitään väistötilat.

Myyrmäen uuden Kaupunkikulttuuritalon tulevan taidemuseon museaalisten olosuhteiden hallinta saatetaan sille tasolle, että kansainvälisten näyttelyiden tuominen Artsiin on mahdollista. Kaupunkikulttuuritalon suunnittelun ja väistöjen toteuttamisen yhteydessä taidekokoelmien konservointia ja säilytystä vaativat tilat järjestetään vastaavalle tasolle.

Lastenkulttuurikeskus Toteemin tilojen toiminnallisuutta pyritään parantamaan siten, että nykyisissä tiloissa voidaan edelleen toimia tarkasteluajanjakson lopulle. Tavoitteena on toteuttaa lastenkulttuurille uudet kasvavaan kysyntään vastaavat tilat uuteen kaupunkikulttuuritaloon.

Myyrmäkitalossa sijaitseva Kino Myyri tulee jatkossa täydentämään Kulttuurin palveluverkkoa niin elokuvateatterina kuin erilaisten tapahtumien ja yhteisöllisten kohtaamisten paikkana.

Musiikkiopisto ja aikuisopisto
Vantaan musiikkiopiston Patotien opetuspisteen sekä Vantaan aikuisopiston Myyringin pisteen toiminnat tullaan sijoittamaan Myyrmäen keskustaan hyvien liikenneyhteyksien päähän. Palvelujen uudelleen sijoittamisella saadaan mahdollisuuksia parantaa tilojen toiminnallisuutta ja kehittää tilojen yhteiskäyttöä muiden toimijoiden kanssa.

Liikuntapalvelut
Myyrmäen urheilupuiston monipuoliset palvelut yhdessä Kaivokselan, Vapaalan ja Martinlaakson liikuntapuistojen, Myyrmäen urheilutalon ja uimahallin, Martinlaakson uimahallin sekä Hämeenkylän liikuntahallin kanssa muodostavat tärkeän osan alueen palveluverkkoa. Suuralueen tarpeet liittyvät nykyisen palveluverkon ylläpitoon, Ojahaan yhtenäiskoulun liikuntahallin rakentamiseen sekä Myyrmäen uimahallin ja urheilutalon peruskorjaukseen. Rajatorpan kalliosuojan rauhanajan liikuntakäytön mahdollisuuksia parannetaan ja Martinlaakson uimahallin peruskorjausta jatketaan. Petikon ulkoilualueen palveluita kehitetään ja Vetokannaksen virkistysaluetta ylläpidetään. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut
Myyrmäen nuorisotila on Vantaan suurin monitoimitila, jossa käy nuoria ympäri pääkaupunkiseutua. Tiloja käyttävät myös monipuolisesti erilaiset asukasryhmät ja järjestöt. Myyrmäen keskuksen kehittämistoimenpiteiden seurauksena nuorisotilalle etsitään Myyrmäestä uudet tilat nuorten liikkumisen kannalta keskeiseltä paikalta. Tavoitteena on myöhemmin keskittää nuorten ja asukasryhmien toimintatiloja Myyrmäen keskukseen rakennettavaan uuteen Kaupunkikulttuuritaloon. Lähipalveluna toimii Martinlaakson ja Pähkinärinteen nuorisotilat.

3.2.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta kaikkien kehitystoimien ytimenä on luoda Myyrmäestä vielä viihtyisämpi, monipuolisempi, ekologisempi ja hauskempi toiminnan, kulttuurin
ja asumisen kukoistava keskus pääkaupunkiseudun luoteisosan navassa. Koulutusta tarjotaan Myyrmäessä sekä korkeatasoisten erikoislukioiden muodossa että kuulun Metropolia-ammattikorkeakoulun toimesta. Start up -toimintaa ollaan kehittämässä tämän opinahjon ympärillä sekä myös kulttuuripuolella, jossa Myyrmäki liike on kanavoinut menestyksekkäästi kansalaisaktivismia.

Myyrmäen suuralueella sijaitsee neljä juna-asemaa (Myyrmäki, Louhela, Martinlaakso ja Vantaankoski) ja kattava bussiliikenteen verkko. Runkolinja 30 (Eira–Kamppi–Munkkivuori–Myyrmäki) ja runkolinja 560 (Rastila (M)–Vuosaari (M)–Kontula (M)–Malmi–Myyrmäki) päättyvät Myyrmäkeen palvellen Myyrmäen eteläisimpiä alueita.

Syksyllä 2022 aloittavat runkolinjat 300 (Elielinaukio–Pähkinärinne–Myyrmäki) ja 400 (Elielinaukio–Martinlaakso–Vantaankoski) tulevat palvelemaan laajempia alueita. Poikittaisliikenne Espoon suuntaan paranee syksyllä 2023 runkolinjojen 520 (Martinlaakso–Myyrmäki–Leppävaara–Matinkylä) ja 530 (Myyrmäki–Jorvi–Espoon keskus–Matinkylä) aloittaessa liikennöinnin.

Autoliikenteen saavutettavuus on hyvä Vihdintien, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n ansiosta. Liityntäpysäköintipaikkoja autoille on rajoitetusti saatavissa asemilla. Pitempimatkainen liityntäpysäköinti pyritään ohjaamaan aiemmin sijaitsevilla Vehkalan ja Kivistön liityntäpysäköintialueille. Pyöräliikenteen baanoja yleiskaavassa on esitetty Kivistön ja Tikkurilan suuntiin.

Myyrmäen keskuksen merkittäviä lähivuosien kunnallistekniikan investointikohteita ovat Luhtitie ja Kelokuusenmäki, Myyrmäen asemakorttelit, Paalutori ja Paalukylänpuiston sekä Rajatorpantien kaupunkibulevardi välillä Raappavuorentie–Jönsaksentie.

3.3 Aviapolis

Aviapoliksen lentokenttäkaupungista suunnitellaan tulevaisuuden visioissa kiehtova ja kansainvälinen solmukohta. Maankäytön näkökulmasta Aviapoliksesta halutaan resurssiviisauden edelläkävijä. Tiivis kaupunkirakenne sijoittuu ratikan varrelle olemassa olevan infrarakenteen äärelle. Säilytettävät metsäalueet ja urbaani kaupunkivihreä luovat tunnelmaa tiiviin kaupunkirakentamisen vastapainona. Asuin- että työpaikkakortteleiden piha-alueet istutetaan vehreiksi keitaiksi. Autot keskitetään pysäköintilaitoksiin. Pienet taskupuistot kortteleiden lomassa kutsuvat katsomaan kukkivia puita tai ihailemaan taidetta.

Aviapoliksen keskus rakentuu Veromiehen kaupunginosaan Kehäradan aseman ympäristöön Aviabulevardin varrelle. Alueen kaupunkirakenne muuntuu seuraavien vuosikymmenien kuluessa logistiikkapainotteisesta alueesta vehreäksi ja

viihtyisäksi keskukseksi ja asuinalueeksi palveluineen ja työpaikkoineen. Keskuksessa yhdistyvät luonto, cityelämä ja lentokenttä kävely-ystävälliseksi lentokenttäkaupungiksi. Aviabulevardi kivijalkakauppoineen tarjoaa laadukkaat puitteet cityelämälle. Uusi ilmailumuseo, Aviapoliksen lukio ja tapahtumatila Aviapolis X muodostavat vetovoimaisen kulttuurin, oppimisen ja tapahtumien kokonaisuuden Aviabulevardin varrelle. Tapahtumatila Aviapolis X on monitoiminen kohtaamispaikka alueen yrityksille, työntekijöille ja kulttuurialan toimijoille sekä kaupungin toiminnoille. Samalla tila on esimerkki kestävästä rakentamisesta. Kävelyreitti ja ratikka kytkevät kaupunkikeskuksen ja lentokentän ainutlaatuisella tavalla.

Aviapolis on näyteikkunamme maailmalle: työ, ihmiset, inspiraatio ja innovaatiot sulautuvat yhteen. Joustavilla suunnitteluratkaisuilla mahdollistetaan sujuva arki ja työnteon monimuotoisuus, kuten mahdollisuus projektiluonteiseen työhön. Kansainvälinen työn ja oppisen keskus tarjoaa hyviä verkostoitumisen mahdollisuuksia, innostaa yhteistyöhön ja ideoimaan. Sijainti houkuttelee työnhakijoita ja opiskelijoita. Aviapolis on Vantaan suurin ja Suomen kasvavin keskus työlle ja yrittämiselle. Alueella on kymmeniä tuhansia työpaikkoja ja lentokenttä. Helsinki-Vantaan lentoaseman, lentoliikennetoimialan ja Aviapolis alueen merkitys on elintärkeä Suomen kansantaloudelle.

Aviapolikseen on helppo saapua autolla, junalla ja lentäen. Aviapoliksen suuralue on jo merkittävä toimisto-, hotelli- ja seudullisen kaupan keskittymä. Potentiaalia on tunnistettu kansainvälisistä lentoyhteyksistä hyötyville liikunta-, kulttuuri- ja elämyshankkeille. Alueen toimijat ovat laajasti sitoutuneet kestävään kasvuun. Aviapolis on muotoisuudessaan ja ympäristöystävällisyydessään kansainvälisesti johtava esimerkkikohde muille lentokenttäkaupungeille.

3.3.1 Väestönkehitys

Aviapoliksen suuralueella asui vuoden 2021 alussa noin 20 000 henkilöä, mikä vastaa noin 8 prosentin osuutta koko Vantaan väestöstä. Asukkaiden määrän ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana noin 8 500 henkilöllä kasvun painottuessa hieman enemmän jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan alueella lisääntyvän ennustejaksolla noin 600 lapsella ja kouluikäisten määrä puolestaan laskee noin 300 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 6 700 henkilöllä ja 65 vuotta täyttäneiden määrä noin 1 500 henkilöllä (kuvio 4). Aviapoliksen alueella suurin väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan, missä väestön määrän ennustetaan kasvavan yli 6 000 henkilöllä. Ylästössä väestön määrä lisääntyy noin 800, ja Pakkalassa ja Tammistossa noin 500 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pieniä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

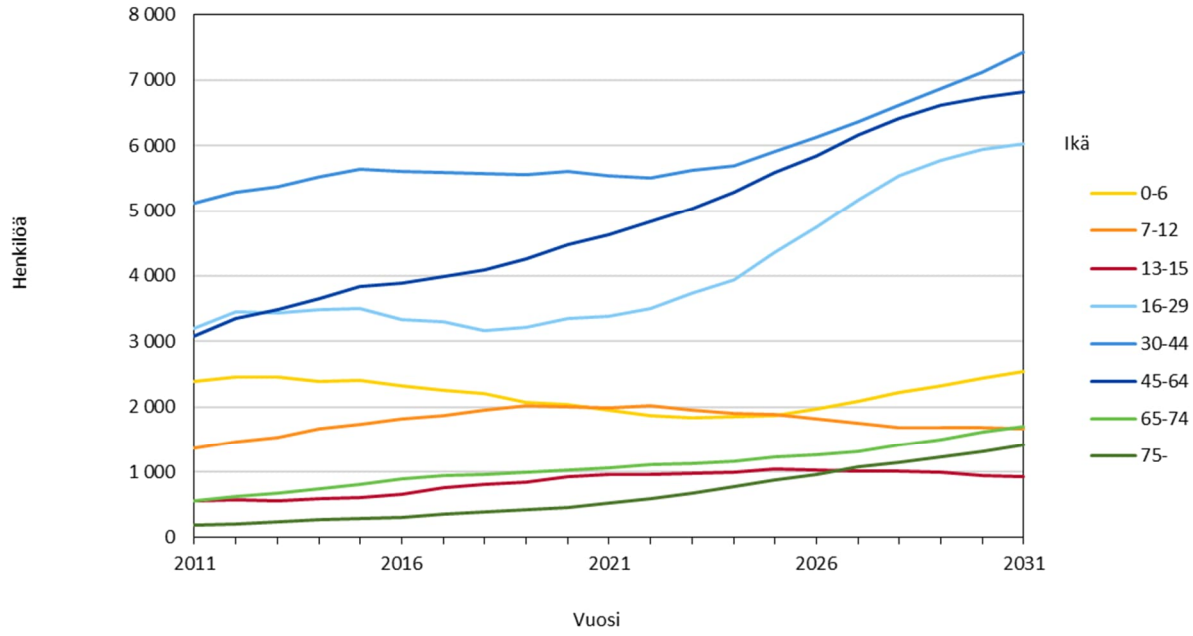

Kuvio 4. Vantaan väestöennuste 2021. Aviapoliksen suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.3.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Aviapoliksen alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Etenkin uusilla rakentuvilla asuinalueilla palveluverkko tulee täydentymään uusilla päiväkodeilla. Osassa nykyisen palveluverkon tiloja tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Perusopetus
Alueen koulutilojen suunnittelun haasteena on, että Aviapoliksen suuralueen Kehä III:n eteläpuolen perusopetusikäisten määrä on väestöennusteen mukaan laskeva, mutta Kehä III:n pohjoispuolelle rakentuvassa Aviapoliksen keskuksessa ja sen lähialueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Aviapoliksen alueella ennustettu oppilasmäärän kääntyminen laskuun ei ole vielä toistaiseksi toteutunut.

Kehä III eteläpuolen koulut ottavat aluksi vastaan Kehä III pohjoispuolen kasvua, kunnes Atomi ja Muuran koulu valmistuvat. Veromiehen alueen rakentuminen ja oppilasmäärän kasvu edellyttää palveluverkolta riittäviä, oikea-aikaisia ratkaisuja, jotta lasten koulumatkat eivät kasva liian pitkiksi. Alueella toimii Vantaan kansainvälinen koulu, jossa perusopetus toteutetaan englanninkielisenä. Kansainväliseen kouluun tullaan myös alueen ulkopuolelta.

Kehä lll pohjoispuolen koulutilojen suunnittelussa on haasteena sopivan kokoisten koulutonttien löytyminen ilman melu- ja pienhiukkashaittaa. Kartanonkosken, Vantaan kansainvälinen koulu sekä Veromäen koulu käyttävät liikunnanopetuksessa ja välituntikäytössä lähistöllä olevia liikuntakenttiä ja –puistoja. Osaa Veromäen

koulun viereisestä puistosta suunnitellaan osoitettavan koulun käyttöön välitunti- ja liikunta-alueeksi.

Vantaan kansainvälisessä koulussa toteutetaan oppilasmäärän kasvusta johtuvia toiminnallisia tilamuutoksia. Veromäen koulu on hyväksytyssä investointiohjelmassa peruskorjausten listalla.

Toinen aste
Aviapoliksen Varian toimipiste tulee poistumaan Varian keskittäessä toimintojaan Vehkalaan, Tikkurilan oppimiskampukselle ja Hiekkaharjuun. Aviapoliksen lukio valmistuu hyvien kulkuyhteyksien päähän keskeiselle paikalle Aviapoliksen keskuksen alueelle. Kyseessä on 700 opiskelijan lukio, joka yhdessä Tikkurilan oppimiskampukselle sijoittuvan 300 lisäpaikan kanssa mahdollistaa aloituspaikkojen tarjoamisen noin 60 prosentille perusopetuksen päättävästä ikäluokasta.

3.3.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut
Aviapoliksen alueella kirjastopalveluita tarjotaan tällä hetkellä Pointin kirjastossa Pakkalan alueella. Pointin kirjaston palvelut palvelevat sekä lähiseutua että kouluyhteisöä, ja se on edelleen tarpeellinen palvelu sijaitessaan Pakkalan alueella. Koko Aviapoliksen suuralueelle on ennustettu olevan noin 28 000 asukasta vuonna 2030, mikä lisää kirjastotilojen tarvetta alueella. Ennustetun väestönkasvun painottuessa Veromiehen kaupunginosaan tarvitaan Veromieheen koko Aviapoliksen aluetta palveleva kirjasto. Uuden kirjaston tarve ajoittuu tarkasteluajanjakson loppupuolelle.

Saavutettavuuden kannalta paras sijainti uudelle kirjastolle olisi hyvien liikenneyhteyksien johdosta Aviapoliksen keskusalue. Aviapolis on myös työssäkäyntialue, joten kirjaston keskeinen sijainti lähellä liikenteen solmukohtia palvelisi myös alueella työssäkäyviä. Aviapoliksen alueen kirjastoa voidaan suunnitella myös alueen vetovoimatekijäksi, mikä tarjoaa mahdollisuuden yhdessä Ilmailumuseon kanssa toisen kiinnostavan vierailukohteen avaamiseen.

Kuntalaispalvelut
Aviapoliksen alueelta puuttuu asukastila. Alueen asukasmäärän kasvaessa on syytä huolehtia myös asukkaiden yhteisöllisistä tilatarpeista. Asukastilat toteutetaan tarvittaessa yhdessä vapaa-ajan palvelujen ja kirjaston kanssa.

Kulttuuripalvelut
Vantaan Aviapoliksen suuralueelle Veromieheen laaditaan taiteen yleissuunnitelma, joka tulee määrittelemään alueen taiteen suuntalinjoja. Tavoitteena on jäsentää kehittyvää Aviapolista taiteen keinoin ja luoda kansainvälinen kaupunkikeskus, jossa taide ja kulttuuri puhuttelevat eri kulttuureista tulevia toimijoita.

Lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta, kulttuurikasvatussuunnitelmaan perustuva tarjonta sekä lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen nuorimpien oppilaiden opetus toteutetaan helposti saavutettavana lähipalveluna eli yhteiskäyttötiloissa esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa, kirjastossa sekä mahdollisissa uusissa Kaupunkikulttuurin tiloissa.

Kulttuuri- ja taidetapahtumien järjestämisessä hyödynnetään alueella jo toimivia tai suunnitteilla olevia Vantaan kaupungin omistamia sekä yksityisiä tapahtumatiloja ja paikkoja, kuten esimerkiksi Aviapolis X, Backaksen kartanon alue ja tapahtumakeskus Puimala sekä Suomen Ilmailumuseo.

Liikuntapalvelut
Alueen väestönkasvu edellyttää Kartanonkosken liikuntapuiston ulkoliikunnan palveluiden ylläpitämisen lisäksi liikuntahallin toteuttamista yhtenäiskoulun yhteyteen, lähiliikuntapalveluiden kehittämistä asuinalueiden läheisyyteen ja koulujen ja päiväkotien pihoille alueen keski- ja pohjoisosaan sekä Aviapoliksen ja Kivistön suuralueiden asukkaita palvelevien uimahallin ja jäähallin toteuttamista.

Nuorisopalvelut
Lähipalveluna toimii Pakkalan nuorisotila. Normaalin nuorisotilatoiminnan lisäksi nuorisotilan pihapiirissä harrastetaan kaupunkiviljelyä nuorten kanssa. Piharakennuksissa on kesäkaudella myös eläinpihatoimintaa, joka on suunnattu lapsille, nuorille ja perheille.

Kasvavan nuorten määrän tarpeisiin on suunniteltu uutta pienimuotoista nuorisotilaa Atomi –koulurakennushankkeen yhteyteen. Tuoreimman kaavoitustiedon valossa hanke on nuorisotilan osalta vanhentunut ja uusi sijoittuminen keskeisemmälle paikalle on tarpeen. Koko suuraluetta palveleva nuorisotila rakentuu aseman seudulle joko palvelukeskuksen omaiseen tilaan, missä on muitakin julkisia palveluita tai liiketilojen yhteyteen.

3.3.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Aviapoliksessa maankäytön ja palveluiden näkökulmasta tavoitteena on asukasmäärän nähden palveluiden oikea-aikainen toteutuminen ja laadun paikkojen tunnistaminen. Lentokenttäkaupungin läpi voi kulkea tulevaisuudessa ratikka sekä jalankulkijan ehdoilla suunniteltava Kiinnostavuuden kehä, joka yhdistää alueen palvelut, aukiot ja raitit. Yllätyksellinen ja tunnistettava kaupunkitila tempaa kävelijän mukaansa ja tarjoaa elämyksiä, taidetta, historiaa sekä kulttuuria. Kaupallisia palveluita keskitetään Aviapoliksen keskuksen lisäksi Muuran ja Huberilan aluekeskuksiin.

Aviapoliksen suuralueella on kaksi juna-asemaa, lentoasema ja Aviapolis. Muuten alue on joukkoliikenteen osalta bussiliikenteen varassa. Kauppakeskus Jumbon ympäristö on keskeinen joukkoliikennekohde ja myös käytetty vaihtopaikka. Runkolinja 570 (Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema) aloitti liikennöinnin syksyllä 2021. Lisäksi suuralueella aloittaa syksyllä 2022 runkolinja 600 (Rautatientori–Kartanonkoski–Lentoasema). Suunnitteilla oleva Vantaan ratikka yhdistäisi raideliikenteen pariin suoraan muun muassa Jumbon ja useita asuinalueita.

Yleiskaavassa esitetyistä pyöräliikenteen baanoista alueen läpi kulkevat Lentoasemalta Helsinkiin johtava, Tikkurilan ja Kivistön välillä sekä Tikkurilan ja Myyrmäen välillä kulkevat baanat. Alueella on käytettävissä myös kaupunkipyöriä. Erityisesti autoliikenteen saavutettavuuden kannalta keskeisiä läpikulkevia pääteitä ovat Kehä III ja Tuusulanväylä. Pidemmälle Suomeen ja maailmalle alueelta pääsee lentoaseman kautta.

Merkittäviä Aviapoliksen keskuksen kunnallistekniikan investointikohteita ovat Annefredin alueen kadut ja puistot (AUB) sekä Avia-aukio.

3.3.5 Kasvupalvelut

Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä Työllisyyspalveluiden valmennustalo Koutsi, Tuupakassa siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Valmennustalo on ollut Työllisyyspalveluiden ainoa toimipiste Aviapoliksen alueella. Työllisyyspalveluiden muut toimipisteet ovat sijoittuneet hyvien raideyhteyksien äärelle, pääosin Tikkurilaan jo nykyisellään. Jatkossa ne siirtyvät kokonaisuudessaan Oppimiskampukselle, Tikkurilan Jokiniemeen. Elinkeinopalvelut siirtyvät niin ikään Pakkalasta Tikkurilan Oppimiskampukselle.

3.4 Kivistö

Kivistön keskuksessa maankäytön suunnittelun tavoitteena on tiivis ja vehreä kahden aseman kaupunkikeskusta, joka tukeutuu tulevaisuudessa Kehäradan Kivistön ja Lapinkylän asemiin. Sekoittunut, pienimittakaavainen, inhimillisen kokoinen kaupunkirakenne tukee kävelyä ja kohtaamispaikkojen syntymistä kaupunkiympäristössä. Kivistön keskustassa suunnittelun lähtökohtana on ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Tärkein toimenpide ilmastonmuutoksen näkökulmasta on kaupunkielämän perustana oleva kävelykaupunki, jossa luonnon monimuotoisuus on maksimoitu. Kävelymatkan päässä Kivistön keskustasta avautuvat laajat metsäalueet sekä valtakunnallisesti arvokas Vantaanjokilaakson maisema-alue. Kivistön keskustan viherrakenteessa limittyvät nämä metsäisen Kivistön ja kulttuurimaiseman Kivistön identiteetit. Identiteettimaisemat luovat vahvaa paikan tuntua ja liittävät tiiviin keskustan viherverkoston luontevasti osaksi laajoja keskusaluetta ympäröiviä viheralueita. Tavoitteena on, että Kivistön keskusta on vehreä ja jokaisesta kodista pääsee yhtenäistä viherverkostoa pitkin laajoille virkistysalueille. Kivistön keskustaa asemakaavoitetaan ja rakennetaan vaiheittain tulevien vuosikymmenten aikana. Tulevaisuudessa Kivistön keskusta on lähipalveluiden kaupunki, jossa monipuoliset palvelut keskittyvät juna-asemien yhteyteen ja niiden välille kauppakatujen varsille. Kivistön keskusta tarjoaa tulevaisuudessa myös merkittävän määrän toimitilarakentamista ja työpaikkoja. Parhaillaan valmisteltavalla Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Arena 3.3 -hanke: monitoimiareena ja hotelli sekä ravintola- liike-, urheilu- ja toimistotilaa. Hankkeella on toteutuessaan valtakunnallista merkitystä niin kansainvälisten jalkapallo-otteluiden järjestämisessä kuin erilaisten kulttuuritilaisuuksien kuten konserttien järjestämisessä. Lisäksi Kivistön asemakortteleiden alueelle on parhaillaan suunnitteilla ja rakenteilla kaksi palvelukorttelia, joista toinen sisältää kaupallisten palvelujen lisäksi merkittävän määrän julkisia palveluja kuten kaupunkikulttuurikeskuksen, terveysaseman sekä bussiterminaalin.

3.4.1 Väestönkehitys

Kivistön suuralueella asuu kaikista suuralueista vähiten väestöä, vajaa 17 000 henkilöä. Alueen väestön määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2021–2031 noin 11 000 henkilöllä. Alueen osuus koko kaupungin väestön määrästä kasvaa noin 10 prosenttiin nykyisestä 7 prosentista. Kasvu painottuu hieman enemmän ensimmäiselle viisivuotisjaksolle. Alueen työikäisten määrä kasvaa noin 8 300 henkilöllä. Erityisesti kasvaa 25–44-vuotiaiden ikäryhmät. Alle kouluikäisten määrä kasvaa noin 1 300 lapsella ja kouluikäisten määrä 500 lapsella (kuvio 5). Kivistön suuralueen kasvu kohdistuu uudisrakentamisen seurauksena Kivistön ja Keimolan kaupunginosiin. Kivistön kaupunginosaan ennakoidaan tulevan uutta väestöä noin 9 000 ja Keimolan kaupunginosaan 2 000 henkilöä. Keimolassa väestönlisäys on voimakkaampaa ensimmäisellä viisivuotiskaudella ja Kivistössä väestönkasvu jakautuu tasaisemmin koko ennustekaudelle. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun muutokset ovat pieniä. (Vantaan väestöennuste 2021.)

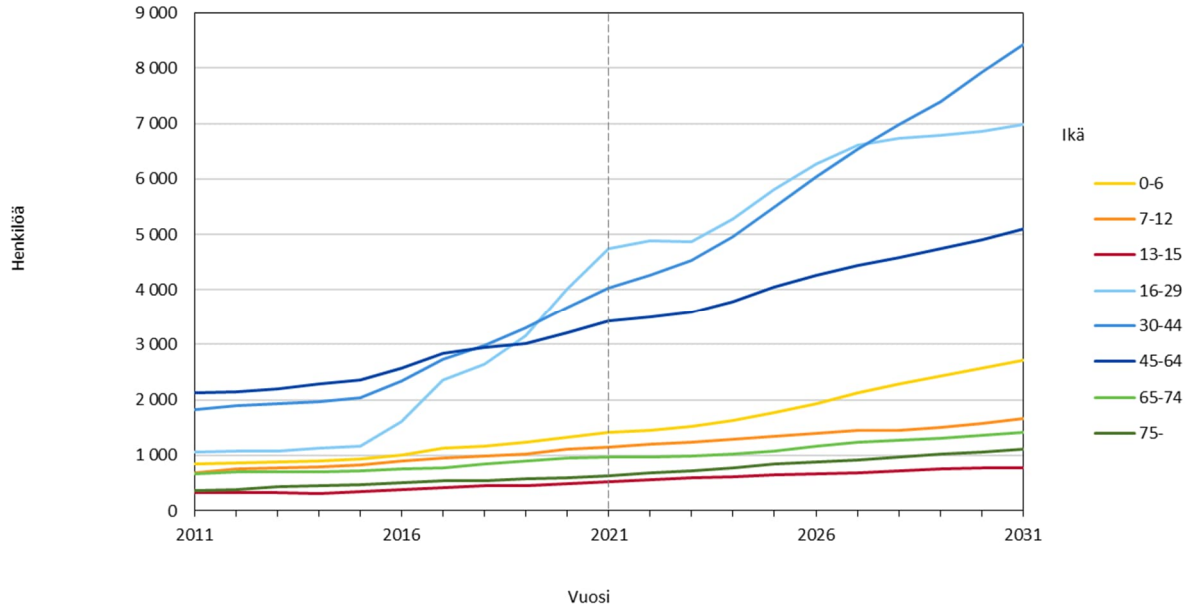

Kuvio 5. Vantaan väestöennuste 2021. Kivistön suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.4.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Kivistön alueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Kivistön alueen palveluverkko täydentyy lasten määrän voimakkaasta kasvusta johtuen useilla uusilla päiväkodeilla uusilla rakentuvilla alueilla. Väestöennusteen mukaan Kivistön alueelle tarvitaan 5 uutta päiväkotia seuraavalla kymmenvuotiskaudella.

Perusopetus
Kivistön alueen hyvin voimakas kasvu edellyttää palveluverkon laajentamista, jotta erityisesti yläkouluikäisille oppilaille on riittävä määrä koulupaikkoja Kivistössä. On huomioitava, että väestöennusteen mukainen oppilasmäärän kasvu on vuosittain sekä ennusteessa että toteutuneena ollut edellistä vuotta suurempi. Kivistössä Kanniston koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi. Keimolanmäessä korvataan väliaikainen vuosiluokkien 1–6 koulu. Alueen kasvun arvioidaan jatkuvan myös nyt tarkasteltavana olevan 10–vuotiskauden jälkeen.

Toinen aste
Kivistön läheisyyteen, hyvien liikenneyhteyksien varrelle, valmistuu Varian toimipiste Vehkalantielle. Varia Vehkala on osa Varian ammatillisen koulutuksen keskittämisen strategiaa, jolla uudistetaan oppilaitosta vastaamaan nykypäivän koulutustarpeisiin ja tehostetaan oppilaitoksen tilatehokkuutta.

3.4.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kivistön kaupunkikulttuurikeskus
Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevaan palvelukortteliin valmistuva kaupunkikulttuurin palvelukeskittymä sisältää kirjaston, nuorisotilan sekä runsaasti asukkaiden, asukasryhmien ja järjestöjen varattavissa ja käytettävissä olevia ja omatoimisesti käytettäviä tiloja. Tilat hyödynnetään tehokkaasti sekä mahdollistetaan erilaisia asukkaiden kohtaamisia ja järjestöjen tapahtumia.

Kirjastopalvelut
Kivistön alueen kirjastotilat muuttavat uusiin tiloihin kaupunkikulttuurikeskukseen. Uusien tilojen sijainti on keskeinen ja julkisilla liikennevälineillä helposti saavutettava, mikä lisää kirjastonkäyttöä samoin kuin uusien tilojen monipuoliset käyttömahdollisuudet eri-ikäisille asiakkaille ja asiakasryhmille.

Kuntalaispalvelut
Kivistössä on asukastila Rubiini, joka on palvelusopimuksella annettu Marjaverkko ry:n ylläpidettäväksi. Asukastila Rubiini suljetaan ja toiminta keskitetään Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevaan kaupunkikulttuurikeskukseen. Asukastilojen palveluverkkoon kuuluu myös Seutulassa sijaitseva Katrinebergin kartano.

Kulttuuripalvelut
Kulttuuritarjonta keskitetään Kivistön asemakortteleiden rakenteilla olevassa palvelukorttelissa sijaitsevaan yhteiskäyttötilaan sekä mahdollisiin muihin julkisiin tiloihin niin sisällä kuin ulkona. Musiikkiopisto ja Kuvataidekoulu toimivat Aurinkokivessä yhteiskäyttötiloissa. Lapsimäärän kasvaessa taiteen perusopetukselle tulee etsiä uusia tiloja Kivistön alueelta.

Liikuntapalvelut
Alueen väestönkasvu edellyttäisi Kivistön urheilupuiston rakentamista, liikuntahallin toteuttamista yhtenäiskoulun yhteyteen, alueen lähiliikuntapalveluiden parantamista koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämisellä ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla sekä Aviapoliksen ja Kivistön suuralueiden asukkaita palvelevien uimahallin ja jäähallin toteuttamista.

Nuorisopalvelut
Nuorisotilatoiminta keskitetään Kivistön asemakortteleihin rakenteilla olevan palvelukorttelin kaupunkikulttuurikeskukseen ja se palvelee koko suuralueen nuoria. Kanniston nuorisotila tulee koulun käyttöön, mutta nuorisotyö hyödyntää jatkossakin tiloja. Sekä kuntosalissa että monitoimisalissa tullaan järjestämään ohjattua toimintaa alueen nuorille.

3.4.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta Kivistön keskusta on lähipalveluiden kaupunki, jossa palveluiden verkosto sekoittuneessa kaupunkirakenteessa tuotetaan asukkaiden, yritysten, kaupungin ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Arjen lähipalvelut kuten päiväkodit ja lähikaupat löytyvät naapurustosta ja koko keskustaa palvelevat toiminnot keskittyvät Kivistön ja Lapinkylä asemakortteleihin sekä niiden välille kauppakatujen varsille.

Kivistön alueen joukkoliikenneyhteydet perustuvat erityisesti Kehäradan Vehkalan ja Kivistön asemiin sekä tulevaisuudessa suunnitelmissa olevaan Lapinkylän asemaan. Eripuolille Kivistön suuraluetta on myös bussilinjoja. Vantaan ensimmäinen baanaosuus, noin 2 kilometrin Kvartsiraitti toteutettiin Kivistöön Kehäradan toteutuksen yhteydessä. Yleiskaavassa pyöräliikenteen baanat on esitetty Kivistöstä Tikkurilaan sekä Myyrmäen kautta Helsingin suuntaan. Autoliikenteen saavutettavuuden kannalta olennainen on Hämeenlinnan väylä sekä Kehä III, joilta tulijoita pyritään ohjaamaan Kivistön ja Vehkalan suurille liityntäpysäköintialueille.

Kivistön keskustassa autojen pysäköinti keskitetään pysäköintilaitoksiin. Autoliikenteelle parhaiten soveltuvat kadut vievät hybridipalvelukortteleihin, joihin keskitetty pysäköinti vapauttaa kotikadut tarpeettomalta autoliikenteeltä ja tekee kaduista miellyttävämpiä ja turvallisempia. Maanpäällisiin keskustakortteleihin keskitetty pysäköinti mahdollistaa muuntojoustavuuden. Mikäli pysäköinnin tarve radikaalisti vähenee tulevaisuudessa, voi korttelia hyödyntää muuhun toimintaan kuin pysäköintiin. Autojen kadunvarsipysäköintiä kehitetään palvelemaan erityisesti lyhytaikaista asiointi-, palvelu- ja vieraspysäköintiä. Ruusuparkki on Kivistön ensimmäinen hybridipalvelukortteli, pohjakerroksessa on päivittäistavarakauppa ja kierrätyshuone. Tulevissa pysäköintiä palvelevissa hybridipalvelukortteleissa pyritään vielä monimuotoisempaan toteutukseen. Esimerkkinä mainittakoon Kivistön Lumikvartsin asemakaava-alueelle sijoittuva pysäköintilaitos Lumiparkki, joka on jalostettu versio Ruusuparkista. Tavoitteena Lumiparkissa on Ruusuparkkia aktiivisempi kivijalkakerros, johon voisi sijoittua enemmän liiketilaa. Lisäksi pohjakerrokseen tavoitellaan ympäröivien asuintalojen vieraspysäköintiä ja liikuntaesteispysäköintiä. Lumiparkin katolle tavoitellaan aktiivista, rakennettua kaupunkitilaa, kuten leikkipuistoa, joka voisi palvella sekä alueen asukkaita, että päiväkoteja.

Kivistön keskustan kunnallistekniikkaan investoidaan edelleen runsaasti. Kivistön asemakortteleihin rakennetaan uusi linja-autoterminaali ja Ruusumäenraitti jatkaa itään Kvartsiraitin pyöräilyn laatukäytävää. Keskustarakenteeseen liittyviä kunnallistekniikan laajennuskohteita ovat muun muassa Kivistön kirkon ja Kivistön koulun ympäristön sekä Puu-Kivistön asemakaava-alueet.

3.5 Koivukylä

Koivukylän 70-luvun kompaktikaupunki on saatettava nykypäivään uuden ajan kontaktikaupunkina. Keskuksen tulevaisuuden maankäytön kehittämisen potentiaali on erityisesti Koivukylän ja Havukosken kaupunginosien rajalla. Koivutorin ja nyt asukastilana toimivan Kirnun ja sen lähiympäristön täydennysrakentaminen kerrostaloasumisella ja palvelurakentamisella ryhdistäisi Koivukylän keskuksena tunnetun Havukosken länsireunaa ja yhteyksiä juna-asemalle. Havukosken kahdeksan korkean asuintornin ikonisen rivistön tulee jatkossakin hallita suurmaisemaa. Toisaalta matalammat kerrostalot ja etenkin erilliset liike- ja palvelurakennukset voisivat myös uudistua. Tavoitteena on myös parantaa esteetöntä ja sujuvaa jalan liikkumista radan puolelta toiselle.

3.5.1 Väestönkehitys

Koivukylän suuralueen osuus Vantaan väestöstä on 13 prosenttia, eli 30 300 henkilöä. Alueen väestön määrän ennustetaan lisääntyvän ennustejakson 2021–2031 aikana noin 4 000 asukkaalla. Kasvun ennakoidaan ajoittuvan tasaisesti koko ennustekauden ajalle. Alle kouluikäisten määrä kasvaa noin 200 lapsella ja kouluikäisten määrä vähentyy noin 40 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa noin 2 700 henkilöllä ja 65 vuotta täyttäneiden määrä lähes 1 200 henkilöllä (kuvio 6). Koivukylän suuralueella väestön ennustetaan lisääntyvän eniten Havukosken, Koivukylän ja Asolan kaupunginosissa, kussakin noin 1300 henkilöllä. Rekolaan väestöä ennustetaan tulevan lisää noin 200 henkilöä. Koivukylässä ja Asolassa kasvu painottuu ensimmäiselle viisivuotisjaksolle ja Havukoskella jälkimmäiselle. Päiväkummussa ja Ilolassa väestön ennakoidaan hieman vähenevän. (Vantaan väestöennuste 2021.)

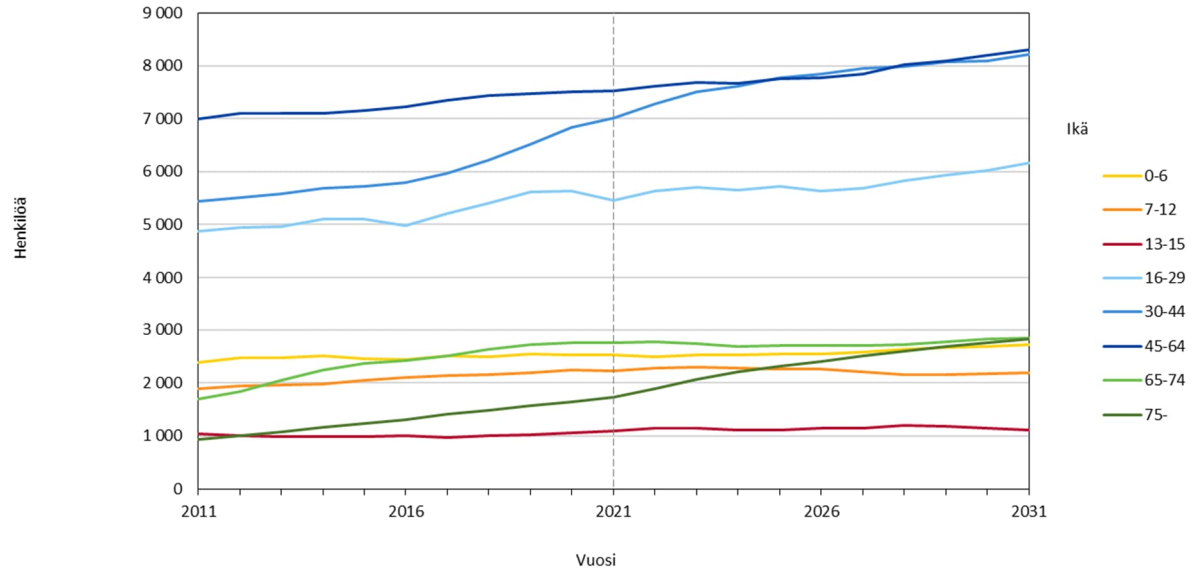

Kuvio 6. Vantaan väestöennuste 2021. Koivukylän suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.5.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Koivukylän alueen palveluverkko täydentyy lasten määrän kasvusta johtuen kahdella uudella päiväkodilla. Koivukylän alueen päiväkotien palveluverkossa on 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita.

Perusopetus
Koivukylän alueella oppilaspaikat kouluissa riittänevät seuraavan kymmenvuotiskauden ajalle.

Alueen haasteena on eriytymiskehityksestä johtuva palvelutarpeen kasvu, joka vaikuttaa koulutilojen riittävyyteen ja se tulee ottaa huomioon koulutilojen suunnittelussa. Opetussuunnitelman mukaisia opintoja (suomi toisena kielenä -opinnot, oman äidinkielen ja pienryhmäisten uskontojen opinnot) tulee pystyä järjestämään ryhmämuotoisesti opetuksen kannalta laadukkaissa tiloissa. Lisäksi monikielisten lasten ja perheiden kotouttamisen tueksi kouluilla toimii myös muita toimijoita. Myös näille toimijoille tulisi pystyä osoittamaan koululta toimintaa tukevat tilat.

Kytöpuiston koulun tilojen riittävyyttä pyritään edesauttamaan koulun peruskorjaushankkeen yhteydessä. Tilojen riittävyys on haasteena myös muissa alueen alakouluissa vuoteen 2027 saakka, kunnes Päiväkummun koulun oppilasmäärä väestöennusteen mukaan alkaa laskemaan. Vuoden 2027 jälkeen Koivukylän alueella saatetaan tehdä osassa kouluja vuosiluokkamuutoksia väestöennusteen toteumasta riippuen. Englanninkielistä opetusta tarjotaan ryhmissä Rekolanmäen koulussa vuosiluokilla 1–6.

Koivukylän alueen kouluissa sijaitsevat kaikki Korso-Koivukylän valmistavan opetuksen, vaativan erityisen tuen alueelliset sekä vammaisopetuksen ryhmät. Osa erityisen tuen ja valmistavan opetuksen ryhmistä siirrettäneen lähivuosina Korson alueelle, jotta Koivukylän alueen oppilaille riittää tilaa lähikoulussa.

Alueen kouluista vain Kytöpuiston koulu on peruskorjauslistalla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Peruskorjauksen ajaksi koulun pihalle rakennetaan väistöpaviljonki. Itä-Hakkilan ja Ilolan koulut käyttävät väistöpaviljonkia peruskorjausten aikana Kytöpuiston koulun jälkeen.

Toinen aste
Varian Koivukylän toimipiste tulee poistumaan Varian keskittäessä toimintojaan kahteen toimipisteeseen.

3.5.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut
Koivukylän kirjastopalveluiden sijainti liikekeskuksessa on lisännyt kirjastopalveluiden käyttöä, tiloihin muuton jälkeen lainausmäärät nousivat noin 8 %. Kuitenkin lapsille ja nuorille sopivien tilojen tarjonta on kirjastotiloissa nykyisellään puutteellinen. Mikäli käyttö entisestään lisääntyy, alueella tullaan tarvitsemaan lisätiloja kirjastolle.

Kuntalaispalvelut
Koivukylän asukastila sijaitsee keskeisellä paikalla Koivutorilla lähellä rautatieasemaa. Asukastila toimii alueen avoimena kohtaamispaikkana, ja sen tiloja käyttävät myös järjestöt, yhteisöt ja asukkaat. Alueen kehittyessä on tarpeen etsiä ratkaisuja mahdollisesti muuttuviin tilatarpeisiin.

Yhteisen pöydän hävikkiterminaali sijaitsee Koivukylässä osoitteessa Hosantie 2. Hävikkiterminaali vastaa hävikkiruoan keskitetystä jakelusta vantaalaiselle ruoka-avun verkostolle.

Kulttuuripalvelut
Kulttuuritarjonta Koivukylässä keskitetään yhteiskäyttötiloihin, kuten Havukosken nuorisotaloon, asukastilaan, Rekolan kulttuurikeskittymään sekä lastenkulttuurin osalta myös kouluihin ja päiväkoteihin. Lisäksi perusparannetun Koivukylän ostoskeskuksen aukiota hyödynnetään erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Liikuntapalvelut
Rekolan ja Havukosken liikuntapuistojen ulkoliikunnan palveluiden ylläpitämisen ohella palveluverkkoa kehitetään Elmon urheilupuiston, uimahallin ja jäähallin sekä liikuntahallin rakentamisella Koivukylän suuralueelle. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla. Korson uimahallista luovutaan Elmon uimahallin valmistuessa ja Korson entisen koulun yhteydessä olevista liikuntatiloista liikuntahallin valmistuessa.

Nuorisopalvelut
Alueen nuorisotyön keskuksena toimii monipuolinen Havukosken nuorisotila. Se palvelee koko alueen nuoria ja toimii myös asukkaiden ja paikallisten järjestöjen kokoontumis- ja harrastamistilana. Nuorisotila toimii lisäksi alueellisen erityis- ja koulunuorisotyön tukikohtana. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

3.5.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta päiväkoteja on Koivukylän alueella tasaisesti. Havukosken puolella sijaitsee julkisten palveluiden luonteva kokonaisuus terveyskeskus ja vanhustenkeskus sekä kolme koulua, nuorisopalveluita ja ulkoliikunnan paikat Rautkallion-Kytöpuiston akselilla. Erityisryhmien palveluita ja asumista Paimenenkadun alueella on uudistettava. Suuralueella sijaitsee Peijaksen sairaala, jonka kehittäminen on käynnissä.

Koivukylän suuralueen joukkoliikenteen runkona ovat Pääradan Koivukylän ja Rekolan asemat sekä Kehäradan Leinelän asema, joita bussiliikenteen verkko

täydentää. Kaikilla asemilla on myös liityntäpysäköintipaikkoja autoille ja pyörille. Yleiskaavassa alueen poikki on esitetty pääradan viertä kulkeva pyöräliikenteen baana. Päätieyhteydet, Tuusulan väylä ja Lahdenväylä, kulkevat Koivukylän suuralueen reunoilla.

Elmon urheilupuisto pysäköintialueineen on merkittävä kunnallistekniikan investointikohde. Koivutorin viihtyisyyttä ja turvallisuutta parannetaan osana myönteisen erityiskohtelun hanketta.

3.5.5 Kasvupalvelut

Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä Työllisyyspalveluiden valmennustalo Reeli, Koivukylässä siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Työllisyyspalveluiden toimipisteet ovat keskitetty nykyisellään pääasiassa hyvien raideyhteyksien äärelle Tikkurilaan, ja kaikki toimipisteet tulevat sijaitsemaan jatkossa Tikkurilan Jokiniemessä, tulevalla Oppimiskampuksella.

3.6 Korso

Maankäytön tavoitteena on luoda Korsolle toimiva, viihtyisä ja turvallinen keskus, joka kunnioittaa sen kyläkeskusmaista ilmettä. Naapurukset Korson vanha asema kahviloineen, monitoimitalo Lumo palveluineen ja Korson kirkko liiketiloineen muodostavat tästä erinomaisen esimerkin. Korson vahvuus on sen kerroksellisuus, jonka tulee pysyä aistittavissa. Keskuksen tontinluovutuskilpailun tuloksena vuonna 2016 kaavailtiin osaan Korsontien ja -polun kiinteistöjä kerrostaloasumista, jossa liiketiloja on kivijaloissa torin ympärillä. Suunnitelma edellytti myös uuden pysäköintilaitoksen ja bussiterminaalin rakentamista. Tämä näkemys keskuksen kehittymisestä on edelleen oikeansuuntainen. Keskusmaiselle kerrostaloasumiselle on alueella ollut kysyntää, kun suuralueen pientaloista halutaan jossain vaiheessa siirtyä hissitaloihin. Keskuksen itäpuolella lähinnä rataa olevat korttelit voivat tiivistyä tulevaisuudessa myös toimitiloja käsittävänä, vaikka keskusmainen asuminen liiketiloineen onkin alueella päätavoite. Kaupallisia palveluita on vahvistettava.

3.6.1 Väestönkehitys

Korson suuralue on väestömäärältään likimain yhtä suuri kuin Koivukylän suuralue, sillä alueella on noin 30 000 asukasta. Alueen väestön ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana noin 2 500 henkilöllä kasvun painottuessa jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. Koko ennustejakson aikana alle kouluikäisten lasten määrä säilyy lähes ennallaan ja kouluikäisten määrän ennakoidaan vähentyvän 300 lapsella. Työikäisten määrä lisääntyy noin 1 500 henkilöllä. Väestö kasvaa 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä noin 1 400 henkilöllä (kuvio 7). Korson suuralueen kaupunginosista nopeimmin kasvaa Vallinoja, noin 1 200 asukkaalla, ja myös Nikinmäen väkiluvun ennustetaan kasvavan noin 600 henkilöllä. Leppäkorven kaupunginosaan väestöä ennakoidaan tulevan lisää noin 300, Metsolaan 200 ja Korsoon 150. Muiden alueen kaupunginosien väkiluvun kasvu on pienempää ja väestön

ennakoidaan hieman vähenevän Matarin ja Vierumäen kaupunginosissa. Väestön kasvu painottuu Nikinmäessä ennustejakson ensimmäiselle ja muissa kasvavissa kaupunginosissa jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. (Vantaan väestöennuste 2021.)

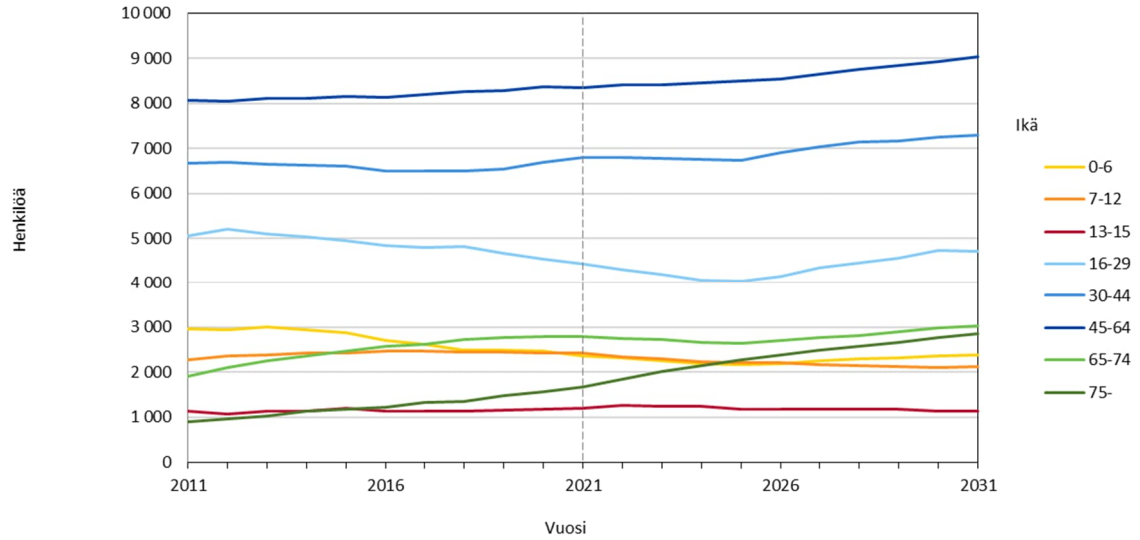

Kuvio 7. Vantaan väestöennuste 2021. Korson suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.6.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Korson alueella lasten määrän odotetaan suuraluetta tarkastellen pysyvän lähes ennallaan, mutta Vallinojan kaupunginosassa näyttäisi lapsimäärä kasvavan. Korson alueen päiväkotien palveluverkossa on 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osassa vanhoja tiloja on tarvetta vähentää lapsi- ja henkilökuntamäärää ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi tai korvata niitä kokonaan uusilla tiloilla. Korson alueelle tarvitaan kolme uutta päiväkotia seuraavan kymmenvuotiskauden aikana vastaamaan tähän tarpeeseen.

Perusopetus
Korson alueella oppilasmäärä laskee seuraavan kymmenvuotisjakson loppupäässä. Alueen oppilaat mahtuvat hyvin lähikouluihinsa. Leppäkorven koulun laajennuksen ja perusparannuksen valmistuminen vuonna 2022 selkeytti alueen koulujen oppilaaksiottoa. Osassa kouluja riittää tilaa vastaanottamaan myös alueellisia ja kaupunkitasoisia ryhmiä Koivukylän alueelta lähivuosina. Mikkolan koulun Lyyra-rakennukseen, Jokivarren kouluun ja Vierumäen Koulun Kulomäen opetuspisteeseen tehdään perusparannuksia.

Toinen aste
Alueella toimii Lumon lukio osana monitoimitaloa, jossa tullaan tekemään kunnossapitotöitä tarkasteluajanjaksolla.

3.6.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut
Kirjastopalveluiden tarjonta Korson alueella on monitoimitalo Lumossa. Kirjaston tilat ovat helposti saavutettavissa asukkaiden kannalta, mutta tilojen esteettömyyttä tulee parantaa.

Kuntalaispalvelut
Vantaa-infolla on asiointipiste Korsossa. Toimipiste sijaitsee kirjaston yhteydessä. Korson asukastila sijaitsee Korson keskusalueella. Avoimen kohtaamispaikkatoiminnan ohella asukastilassa on järjestöjen, yhteisöjen ja asukkaiden toimintaa.

Kulttuuripalvelut
Kulttuuritarjonnan keskeisin paikka Korsossa on Lumossa sijaitseva Lumosali. Lumosalissa on hyvät puitteet teatteri- ja musiikkiesityksiin, tapahtumiin sekä koulutus- ja kokouskäyttöön. Salissa on 275 paikkainen nouseva katsomo ja mahdollisuus lisätä 50 paikkaa kahdella irtotuolirivillä. Lisäksi Ankkapuistoa hyödynnetään erilaisissa ulkotapahtumissa.

Liikuntapalvelut
Elmon urheilupuisto, uimahalli ja jäähalli toteutetaan palvelemaan Koivukylän ja Korson suuralueita. Korson liikuntapuiston ulkoliikuntapalveluita ja Lumon liikuntatiloja ylläpidetään. Suuralueelle toteutetaan liikuntahalli. Lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut
Alueen nuorisotyön lähipalveluina toimivat Korson ja Mikkolan nuorisotilat. Korson nuorisotila sijaitsee Lumon lukion yhteydessä ja antaa näin mahdollisuuden oppilaitoksen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämiselle. Mikkolan nuorisotila sijaitsee yläasteen yhteydessä ja mahdollistaa tulevaisuudessa entistä systemaattisemman yhteistyön koulun ja alueen nuorten hyväksi. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

3.6.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta julkisten palveluiden on hyvä sijaita Korson ja Metsolan alueella keskeisesti niin, että ne ovat hyvin saavutettavissa julkisella liikenteellä, kävellen ja pyöräillen. Laaksossa sijaitsevaan Korson erinomaiseen keskuspuistoon johtavia yhtyeyksiä myös radan itäpuolelta on vahvistettava ja esteettömyyteen tulee kiinnittää huomiota.

Korson suuralueen keskeisin joukkoliikenteen solmupiste on Korson asema, jonne tuovat myös bussiliikenteen yhteydet eri puolilta suuraluetta. Yleiskaavassa esitetty Pääradan baana kulkee Korson suuralueen läpi nimensä mukaisesti pääradan viertä kulkien. Pääteistä alueen halki kulkee Lahdenväylä.

Merkittävin Korson alueen kunnallistekniikan investointikohde on Lehmustontien kaava-alue.

3.7 Hakunila

Maankäytön näkökulmasta laajaa itä-Vantaan aluetta palveleva Hakunilan keskus on idän monikulttuurinen helmi. Hakunilan keskus palveluineen kehitetään kukoistavaksi ja ihmisen mittaiseksi, ratikkaan mahdollisesti tukeutuvaksi palvelukeskittymäksi kaiken ikäisiä asukkaita ajatellen. Hakunilan keskuksen on suunniteltu laajenevan kohti länttä, kun käytöstä poistuneen bussivarikon alue ympäristöineen muuttuu asumis- ja virkistyskäyttöön. Alueelle suunnitellaan kaupallista liiketilaa, sekä esimerkiksi uusia päiväkoteja. Hakunilantien varren täydennysrakentaminen on jo käynnistynyt ja tiivistymisen odotetaan jatkuvan suunnitellun ratikan myötä.

3.7.1 Väestönkehitys

Hakunilan suuralueen osuus Vantaan väestöstä on 13 prosenttia, eli 30 600 henkilöä. Hakunilan suuralueen väestön määrän ennustetaan kasvavan ennustejakson 2021–2031 aikana noin 4 200 henkilöllä. Kasvu painottuu jakson jälkipuoliskolle. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan lisääntyvän noin 200 ja kouluikäisten vähentyvän noin 150 lapsella. Työikäisten määrä kasvaa 3 000 henkilöllä ja 75 vuotta täyttäneiden 1 400 henkilöllä, mutta 65–74-vuotiaiden määrä laskee noin 200 henkilöllä (kuvio 8). Hakunilan suuralueen väestönkasvu keskittyy Hakunilan kaupunginosaan, jonka väkiluvun ennustetaan kasvavan lähes 2 400 asukkaalla. Länsimäessä väestön määrä lisääntyy 1 100:lla ja Vaaralassa noin 700 henkilöllä. Hakunilassa väestönkasvu ajoittuu tasaisesti koko ennustekauden ajalle. Länsimäen ja Vaaralan väestönkasvu puolestaan painottuu ennustekauden jälkimmäiselle viisivuotisjaksolle. Kuninkaanmäen asukasmäärän ennakoidaan kasvavan hieman yli 150 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien kasvu on pienempää ja asukasmäärän ennustetaan hieman vähenevän Rajakylässä ja Itä-Hakkilassa. (Vantaan väestöennuste 2021.)

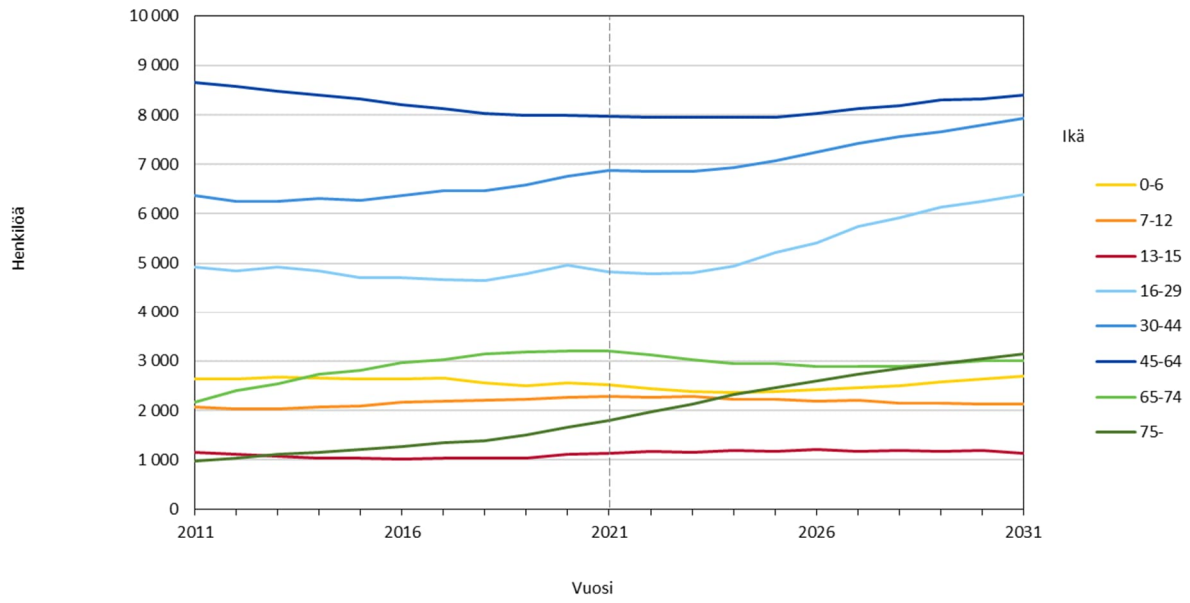

Kuvio 8. Vantaan väestöennuste 2021. Hakunilan suuralueen väestön määrän muutos ikäryhmittäin 2011–2031.

3.7.2 Kasvatuksen ja oppimisen palvelut

Varhaiskasvatus
Hakunilan alueen nykyinen palveluverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua, minkä vuoksi alueelle tarvitaan uusia investointeja. Haasteena etenkin Hakunilan kaupunginosassa on alueen kehittyminen tiivistämällä kaupunkirakennetta, jonka vuoksi uusia sijainteja optimikokoisille päiväkodeille on haasteellista löytää.

Hakunilan alueen päiväkotien palveluverkossa on huomattavissa määrin 1980–90-luvuilla rakennettuja tiloja. Osa palveluverkon olemassa olevista tiloista on päiväkotiverkkoselvitysten mukaisesti tarvetta korvata kokonaan uusilla tiloilla. Osassa tiloista tulee ajankohtaiseksi tehdä osa- ja peruskorjauksia tai toiminnallisia ratkaisuja muun muassa ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi, jotta tilat vastaavat varhaiskasvatuksen toiminnan tarpeita. Olemassa olevan palveluverkon osalta vuokra- ja paviljonkitiloista siirtyminen pysyvämpiin tilaratkaisuihin tulee lisäksi haastamaan palveluverkon kehittämistä tulevina vuosina.

Hakunilan alueella tai vaihtoehtoisesti laajemmin Itä-Vantaalla toteutetaan uudet korvaavat tilat ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle ja tavoitteena on yhteishanke suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Perusopetus
Hakunilan ja Länsimäen alueiden palveluverkkoa tulisi tarkastella toimialojen yhteistyönä päällekkäisyyksiä karsien. Molemmat alueet ovat syrjässä Tikkurilan keskuksen palveluista, joten alueiden palvelurakenteita tulisi tarkastella kokonaisvaltaisesti. Tästä toimivana esimerkkinä on Hakunilan yhteistyötalo, jonka toimintaa voisi kehittää ja laajentaa toimialojen yhteistyönä.

Hakunilan alueen kouluverkosta on tehty selvitys, josta erityisesti tulee kiinnittää huomiota Hakunilan alueen koulujen kuntoon. Eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi koulujen tulisi olla alueen veto- ja pitovoimatekijöiden näkökulmasta erityisen houkuttelevia ja laadukkaasti rakennettuja alueen kuntalaisia palvelevia monitoimijataloja. Hakunilan alueen kouluista vain Itä-Hakkilan koulu on tällä hetkellä peruskorjausohjelmassa.

Länsimäen alueella Rajakylän koulu (1–4 lk) ja Länsimäen koulu (5–9 lk) muodostavat yhtenäisen koulupolun Vaaralan, Rajakylän ja Länsimäen alueen lapsille. Koulujen tilakapasiteetti on maksimaalisessa käytössä. Rajakylän koulun tontilla oleva asuntola muunnetaan koulun oppilashuollon käyttöön. Asuntolan käyttöä koulun tarpeisiin tulee tarkastella tarvittaessa laajemminkin, koska oppilasmäärä on alueella kasvava.

Vantaan monikielisen väestön määrän kasvaessa koulujen tilojen tulee pystyä paremmin vastaamaan palvelutarpeeseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia opintoja (suomi toisena kielenä -opinnot, oman äidinkielen ja pienryhmäisten uskontojen opinnot) tulee pystyä järjestämään ryhmämuotoisesti opetuksen kannalta laadukkaissa tiloissa. Lisäksi monikielisten lasten ja perheiden kotouttamisen tueksi kouluilla toimii myös muita toimijoita. Myös näille toimijoille tulisi pystyä osoittamaan koululta toimintaa tukevat tilat.

Vantaan asuntorakentamisen ja väestökasvun keskittyessä suunnitellun ratikan varrelle tulee myös palveluverkkoa tarkastella tästä näkökulmasta. Vaaralan alueen ennustetun kasvun myötä tulee tarkastella Hakunilan alueen kouluverkon riittävyyttä ja ryhtyä toimiin riittävän ajoissa. Valmistelun pohjana toimii jo tehty Hakunilan alueen kouluverkkotarkastelu ja peruskoulujen kapasiteettitarkastelu.

Toinen aste
Sotungin lukion ja Sotungin peruskoulun käytössä olevan kiinteistön tilojen riittävyyttä tulee seurata. Vaikka lukiokoulutus ei ole paikallista vaan palvelee laajempaa aluetta, tarvitaan Sotungin tai Hakunilan alueelle lukiokoulutusta alueellisen kattavuuden näkökulmasta myös jatkossa. Sotungin lukion urheilupainotuksen näkökulmasta nykyinen sijainti on lukiolle erinomainen alueen kattavien urheilumaastojen ja liikuntatilojen ansiosta. Lähivuosina Sotungissa voi kuitenkin olla tarvetta esimerkiksi nykyisen kiinteistön laajentamiselle tai erillisen rakennuksen rakentamiselle lukiokoulutuksen käyttöön. Alueella on myös mahdollisesti tulevaisuudessa perusopetuksella laajennustarpeita, mikä tulee huomioida kaavoituksessa.

3.7.3 Kaupunkikulttuurin palvelut

Kirjastopalvelut
Hakunilan alueen kirjastopalveluita tarjotaan pienehköissä tiloissa suuralueen asukasmäärään nähden. Alueen väestömäärän ennustetaan kasvavan, joten kirjasto tulee tarvitsemaan lisätiloja. Mahdollinen raitiovaunuyhteyden rakentaminen lisää alueen vetovoimaa, joka vaikuttaa kirjaston palvelujen kehittämiseen alueella.

Länsimäen asukasmäärän kasvaessa nykyiset pienehköt kirjastotilat eivät täysin vastaa tarpeita. Tilojen toiminnallisuuden parantamista monipuolisemman palvelutarjonnan ja omatoimikäytön mahdollistamiseksi tullaan selvittämään.

Kuntalaispalvelut
Hakunilan suuralueen asukastilat sijaitsevat Hakunilan keskusalueella ja Länsimäessä. Hakunilan keskuksessa olevassa asukastilassa, Skomarsin torpassa, on avointa asukastilatoimintaa, minkä lisäksi järjestökäyttäjät voivat varata tiloja arkiiltoina vakituiseen toimintaansa. Järjestöt voivat varata Länsimäen asukastilaa vakituiseen toimintaansa. Muiden suuralueiden tavoin myös Hakunilan alueen asukastilaverkkoa kehitetään muuttuvien tilatarpeiden mukaisesti.

Kulttuuripalvelut
Sotungin alueen maalaismiljöön lisäksi Sotunki ja sen lähialueet pitävät sisällään useita kulttuurikohteita, joiden palveluita on mahdollista koota selkeämmiksi kokonaisuuksiksi. Suunnittelukaudella on valmistumassa esimerkiksi kulttuurireitti Håkansbölen kartanolta Laila Pullisen veistospuistoon ja kotimuseoon.

Håkansbölen kartantanoalue kunnostetaan kaupunkilaisia, kulttuurimatkailijoita ja koululaisia palvelevaksi kartanokohteeksi, jossa historia ja kartanomaisema ovat koettavissa niin ulkoillessa, kahvilakäynnillä, tapahtumissa kuin opaskierroksilla. Lastenkulttuurikeskus Pyykkitupa toimii alueen lastenkulttuurin tukikohtana ja keskuksena. Sieltä käsin tuotetaan Itä-Vantaan lastenkulttuuripalveluita. Tapahtumissa hyödynnetään niin edellä mainittuja tiloja kuin Kuusijärven ulkoilualuetta sekä Hakunilan urheilupuistoa.

Liikuntapalvelut
Hakunilan uimahallin, Rajakylän tenniskeskuksen, Rajakylän liikuntapuiston ja Hakunilan urheilupuiston palvelut muodostavat tärkeän osan alueen palveluverkkoa. Hakunilan urheilupuiston ulkoliikuntapalveluita kehitetään muun muassa toteuttamalla iso tekojää ja kaukalo sekä parantamalla lumetusjärjestelmää. Alueen väestömäärä edellyttää liikuntahallin toteuttamista. Alueen lähiliikuntapalveluita kehitetään koulujen ja päiväkotien pihojen parantamisella ja lähiliikuntapaikkoja toteuttamalla.

Nuorisopalvelut
Hakunilan keskuksen nuorisotila palvelee koko alueen nuorisoa ja tulee toimimaan osaltaan myös alueen asukkaiden ja järjestöjen tilana. Länsimäen nuorisotila toimii alueen lähipalveluna ja erityis- ja koulunuorisotyön tukikohtana. Tilaa käyttävät myös alueen asukkaat ja järjestöt. Muiden alueellisten nuorisotilojen tarve tullaan täsmentämään valmisteilla olevassa nuoriso- ja asukastilojen toimitilaverkkoselvityksessä.

Kuusijärvi
Kuusijärven ulkoilualueen kehittäminen on aloitettu edellisen palveluverkkosuunnitelman toimenpiteiden suuntaan. Sudentassun sillan valmistumisen myötä virkistysmahdollisuudet laajenivat Sipoonkorven kansallispuistoon. Palveluja kehitetään ulkoilualueen yleissuunnitelman ja palvelujen kehittämisen konseptikuvauksen mukaisesti.

Kuusijärven palvelutarjontaa lavennetaan ruuhkaiselta kesäkaudelta muihin vuodenaikoihin. Palveluilla tuetaan hyvinvointia luonnossa liikkumisen, saunomisen, uimisen sekä ruoka- ja kulttuurikokemusten kautta. Palveluihin ohjataan Kuusijärven verkkosivustolta ja kestäviä kulkuyhteyksiä kohteeseen parannetaan. Tapahtumallisuutta ja elämyksellisyyttä kehitetään alueen luonnon ehdoilla. Harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan välinevuokraus- ja luontopalveluilla. Liikkumisen ohjaamiseksi alueelle lisätään opasteita. Ulkoilualueen kävijämääräseurantaan luodaan tiedonkeruu- ja raportointimalli.

Tarkasteluajanjaksolla valmistuu pysäköintialueen laajennus ja alueen reitistöä, valaistusta ja opastusta parannetaan. Lisäksi rakennetaan uusi esteetön tulipaikka, uudet savusaunat ja grillikodat sekä uudet tukitilat luontopainotteisille yrittäjille. Tavoitteena on myös rakentaa uusi saunakylä sekä kahvila-ravintola- ja kokoustilarakennus.

3.7.4 Kaupunkiympäristön palvelut

Maankäytön ja palveluiden näkökulmasta erityinen Hakunilan vahvuus on keskuksen kainalosta avautuva ”vihreä olohuone”, urheilupuisto ja Håkansbölen kartanonpuisto, josta on yhteydet Sipoonkorven kansallispuistoon. Alueella on syytä varata tontti yhtenäiskoulua varten, jos perusopetusikäisten määrä kääntyy kasvuun. Mahdollisen yhtenäiskoulun sijainti urheilukentän vieressä olisi optimaalinen, ja urheilukenttä osaltaan vahvistaa alueen ulkoilupalveluita. Hakunilan mahdollisuudet toimia pääkaupunkiseudun merkittävänä ulkoilualueen porttina vahvistuvat myös keskuksen kehittymisen ja suunnitellun ratikan myötä paranevien joukkoliikenneyhteyksien myötä. Hakunilalaiset luonnehtivat Hakunilaa yhteisölliseksi, luonnonläheiseksi, monikulttuuriseksi ja mainettaan paremmaksi alueeksi – potentiaalia on!

Hakunilan joukkoliikenne on bussiliikenteen varassa. Suunnitteilla oleva Vantaan ratikka toisi raideliikenteen myös Hakunilaan, joka on tällä hetkellä ainoa Vantaan pääkeskuksista, joka ei ole raideliikenteellä saavutettavissa. Käytännössä raideliikenne tarjoaa bussiliikennettä korkeatasasoisempaa ja esteettömämpää joukkoliikennettä. Runkolinja 570 aloitti liikennöinnin syksyllä 2021 reitillä Mellunmäki–Hakunila – Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema. Yleiskaavassa baana on esitetty Tikkurilasta Lahdentielle ja sen vartta Helsingin suuntaan. Alueen autoliikenteen seudullista saavutettavuutta parantavat erityisesti Kehä III, Lahdenväylä ja Porvoonväylä.

Hakunilan keskusalueen suurimmat kunnallistekniikkainvestoinnit kohdistuvat Hakunilan entisen bussivarikon alueeseen ja muun muassa Vanhan Lahdentien siirtoon.

Hakunilan suuralueen eteläosassa Helsingin rajalla sijaitseva Länsimäki kehittyy ratikkaan tukeutuen. Länsimäen kaavarunkotyön mukaan tulevaisuuden Länsimäki tarjoaa vuonna 2045 raitiolinjaan tukeutuvaa laadukasta kaupunkirakennetta. Tällä hetkellä Länsimäkeä palvelee varsin lyhyellä etäisyydellä Helsingin puolella sijaitseva Mellunmäen metroasema. Länsimäentien kummatkin puolet kehitetään kytkeytymään entistä paremmin toisiinsa sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnallisesti. Tähän kaupunkimaiseen ympäristöön on hyvä keskittää palveluita ja sitoa alueet yhteen käveltäviä, turvallisia ja viihtyisiä jalankulkuraitteja hyödyntäen.

4. Kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat

VantaaInfo
Vantaa-info antaa yleisneuvontaa kaupungin sekä yhteistyökumppaneiden palveluista ja tukee asukkaita palveluihin hakeutumisessa. Vantaa-infossa annetaan myös digitukea eli neuvotaan kaupungin ja yhteistyökumppaneiden sähköisten palvelujen käytössä. Vantaa-infon ulkoisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi HSL, Kela, TE-palvelut, Poliisin lupapalvelut sekä Digi- ja väestötietovirasto.

Vantaa-infon asiakkaita palvellaan monikanavaisesti puhelimitse, sähköpostitse, chatin välityksellä sekä asiointipisteissä. Asiointipisteet sijaitsevat Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Korsossa. Yleisneuvonnan ohella palvelupisteissä annetaan muun muassa monikielistä palveluneuvontaa sekä järjestetään infotapahtumia erilaisista aiheista. Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa on asiakastietokoneet sekä tulostus- ja skannausmahdollisuus. Infojen henkilökunta tukee asiakaskoneiden peruskäytössä ja ohjaa turvallisen asioinnin perusteissa. Neuvonnan ja digituen ohella asiointipisteet tarjoavat monia muitakin palveluja. Niissä voi esimerkiksi hoitaa HSL:n matkakortteihin liittyviä asioita, toimittaa kaupungille ja yhteistyökumppaneille menevää postia ja ostaa vapaa-ajan tuotteita kuten kalastuslupia. Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infossa on myös näyttelytilaa vaihtuville näyttelyille.

Vantaa-info vastaa keskitetysti useisiin kaupungin eri asiakaspalvelunumeroihin, kuten varhaiskasvatuksen, kaupunkiympäristön ja pysäköinninvalvonnan linjoihin. Neuvontaa sähköisten palvelujen käytössä annetaan myös puhelimitse, sähköpostitse ja chatin välityksellä.

Lisäksi selvitetään mahdollisuutta yhteisen palvelutorin toteuttamiseen kaupungin kasvupalveluiden, Vantaa-Kerava Hyvinvointialueen ja Kelan kanssa.

Ateriapalvelut
Kaupungin ateriapalvelut tuotetaan pääosin Vantti Oy:n toimesta (86 %). Muita palveluntuottajia ovat Compass Group Finland Oy, Palmia Oy ja Attendo Oy (yhteensä 14 %). Valmistuskeittiöitä on yhteensä 44 ja palvelukeittiöitä yhteensä 140. Päivittäin valmistetaan noin 45 000 ateriaa (30 300 koululounasta, 11 600 päiväkotilounasta ja 3100 hoiva- ja kotipalveluannosta (lounaat ja päivälliset). Lisäksi valmistetaan aamu-, väli- ja iltapaloja.

Vantaan kaupungin keittiöiden tämänhetkinen tuotantokapasiteetti on riittämätön kaupungin tarvitsemaan palveluun nähden. Keittiöt on suurimmaksi osaksi suunniteltu ko. kohteen omia ateriatarpeita ja pienempiä tuotantomääriä varten. Tuotantokapasiteettia ei voida nostaa ilman keittiöiden mittavia peruskorjaustoimenpiteitä, laajennuksia ja laitehankintoja.

Tarpeen mukaisen tuotantokapasiteetin saavuttamiseksi syksyllä 2021 tehtiin selvitys joidenkin Vantaan tuotantokeittiöiden laajentamisesta aluekeittiöiksi. Aluetuotantokeittiömallilla turvattaisiin samalla kaupungin ateriapalvelut häiriö- ja poikkeustilanteissa palveluntuottajista riippumatta. Osa aluekeittiöistä olisi varustukseltaan myös valmiustilakeittiöitä.

Selvityksen tuloksena saatiin arvio vuosille 2022–2030 suunniteltujen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeiden lisätila- ja kustannustarpeista. Lisäksi vastaanottavat palvelukeittiöt tulee muutettavaksi cook & chill tuotantomalliin sopivaksi. Tämä edellyttää muun muassa riittäviä kylmä- ja varastotiloja sekä riittävää kapasiteettia ruokien kuumentamiseen ja kypsennykseen.

Aluetuotantokeittiöitä on tarkoituksenmukaista sijoittaa kaupungin eri suuralueille rakenteille tuleviin tai olemassa oleviin kohteisiin peruskorjausten yhteydessä. Yhden aluetuotantokeittiön tuotantokapasiteetti olisi noin 3 000 annosta päivässä. Keittiöiden tuotantokapasiteetti tarkentuu hankkeiden tarveselvitysvaiheessa ja niiden rakentamiseen varaudutaan investointiohjelmassa. Hankejohtoryhmän linjauksen mukaisesti vuonna 2022 suunnitteluvaiheessa olevan Varia Vehkalaan keittiö toteutetaan ensimmäisenä aluetuotantokeittiömallin mukaisena hankkeena. Muiden aluetuotantokeittiöiden toteuttaminen hyväksytään tapauskohtaisesti tarveselvitysten päätöskäsittelyn ja investointiohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Muiden hankkeiden keittiöt suunnitellaan palvelemaan ainoastaan ko. kohteen omia ateriapalvelutarpeita toimimaan ensisijaisesti cook & chill tuotantomallilla vastaanottavina keittiöinä. Olemassa olevien kohteiden keittiötiloja kunnostetaan ja varustetaan palvelu/kuumennuskeittiöiksi samalla periaatteella.

Kielotie 13 –toimitalohanke
Vantaan kaupungin uudet toimitilat rakennetaan osoitteeseen Kielotie 13. Rakennus on hybridirakennus ja siihen sijoittuu kaupungin uusien toimitilojen lisäksi liike- ja palvelutilaa sekä asumista. Rakennuksen toteuttaa VTK Kiinteistöt ja kaupungin toimijat asettuvat siihen vuokralle. Työtiloja rakennuksessa on noin 900 kaupungin työntekijälle. Hybridirakennuksen kerrosala on 21 000 k-m2, josta toimistotilaa on 11 000 k-m2.

Kielotie 13 -toimitalorakennukseen keskitetään kaupungin eri toimialojen toimintoja, jotka tällä hetkellä sijaitsevat hajautetusti Tikkurilassa pääosin vuokratiloissa

Asematiellä, Kielotiellä ja Silkkitehtaantiellä. Vuokratiloista luovutaan ja osakeomisteisia tiloja kehitetään kaavallisesti. Kaupungintalo säilyy demokratiatalona kiinteästi uuteen toimitaloon integroituna.

Uuteen toimitaloon sijoittuvat tietohallinto ja tietohallinnon konsultit, Pilvitoimisto ja CGI lähituki, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala, kaupunkiympäristön toimiala pois lukien eläinlääkäripalvelut ja tukikohtien henkilöstö sekä pysäköinninvalvonnan tarkastajat. Uusiin tiloihin sijoittuu myös kaupunkistrategian ja johdon toimiala pois lukien kasvupalvelut. Rakennukseen ei ole tulossa asukas- tai asiakaspalvelupistettä.

5. Sähköisten palvelujen kehittäminen

Digitaaliset palvelut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman asioinnin. Vantaalla digitaalisia palveluita kehitetään ja olemassa olevien käyttöä kasvatetaan Digitaalinen siirtymä -nimisen kehittämiskokonaisuuden kautta. Digitaalisen siirtymän toteuduttua asukkailla on parempia mahdollisuuksia asioida sujuvasti myös digitaalisesti ja työntekijöillä tehokkaammat tavat saada sisäistä palvelua. Digitaalisessa siirtymässä tavoittelemme kaupungin palvelujen parempaa saavutettavuutta, laatua, nopeutta ja tehokkuutta. Palveluja kehitettäessä arvioidaan, milloin sähköisen asioinnin rinnalla tarvitaan edelleen kaupungin työntekijän avustamaa asiakaspalvelua. Lisäksi huolehditaan kuntalaisten digitaitojen kehittymisestä ja ehkäistään digisyrjäytymistä. Vantaa kuuluu ikäystävällisten kaupunkien verkostoon ja toteuttaa siinä hyväksi havaittuja toimintatapoja.

Vapaa-ajan käytön palveluverkon saavutettavuutta ja resurssien käytön tehokkuutta tehostetaan automatisoimalla pääsynhallintaa ja kulunvalvontaa. Tilojen käytöstä kerätään tietoa tilankäytön tehostamiseksi ja palveluverkon kehittämistä varten. Asukasryhmille ja järjestöille mahdollistetaan helppo tilojen varaaminen, tilojen omatoimikäyttö ja käytön raportointi helposti palvelun käytön yhteydessä.

Palveluiden käyttöönottoa ja käyttöä tuetaan kehittämällä digitaalisia ratkaisuja tilojen ja varusteiden opastukseen ja palautteiden keräämiseen. Ulkoilu- ja taidereittien saavutettavuuden parantamiseksi kehitetään reittisovellusta. Kaupunkikulttuurin lippujen, palveluiden ja tuotteiden hankkiminen mahdollistetaan verkkokaupasta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetaan tavoitteita lasten ja nuorten digitaalisen osaamisen kehittämiselle. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä ja sisältöjä lasten ja nuorten ikäkauteen soveltuvasti. Toisella asteella digitaalisten välineiden käyttö osana opiskelua on arkipäivää ja myös etäopiskelu on mahdollista osana opintoja. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla varsinaista sähköistä asiointia käytetään yhteydenpidon kanavana ja hakeutumistilanteissa eri palveluihin sillä varsinaisessa toiminnassa – erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa - digitaalisuus ei korvaa fyysistä palveluverkkoa.

Vantaa on käynnistänyt DigiOne-hankkeen, jossa on mukana, Espoon, Jyväskylän, Lahden, Oulun, Tampereen ja Turun kaupungit sekä Kuntien Tiera. Hankkeen tavoitteena on luoda oppimisen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava valtakunnallinen digitaalinen palvelualusta, jonka avulla parannetaan oppimista ja hyvinvointia sekä tuotetaan tehokkaasti laadukkaita koulutuksen palveluita. Digitaaliselle

palvelualustalle kootaan kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut käyttäjäystävälliseksi kokonaisuudeksi. Hankeaikana tuotetaan palvelut perusopetukseen ja lukioon mutta palvelualustan suunnittelussa huomioidaan myös varhaiskasvatus ja ammatillinen koulutus, jotta niihin liittyvät palvelut voidaan liittää alustaan myöhemmin.

Kaupunkiympäristön toimialalla sähköisten palveluiden kehittäminen liittyy pitkälti toimialan suunnittelu-, rakennuttamis-, lupa- ja valvontaprosessien sujuvoittamiseen ja modernisoimiseen. Keskeistä työssä on toimialalla laajalti käytössä olevan MATTI-järjestelmän kehittäminen ja täysipainoinen hyödyntäminen. Sähköisten viranomaispalveluiden kehittämisessä on pitkään ollut trendinä viranomaisrajapintojen kehittäminen sen sijaan, että asiakas joutuu asioimaan usean eri viranomaisen kanssa. Tämä kehitystyö jatkuu myös tulevaisuudessa.

Tulevien vuosien aikana merkittävä osa sähköisten palveluiden kehittämisestä kaupunkiympäristön toimialalla kohdistuu lakisääteisten prosessien kehittämiseen. Parhaillaan on käynnissä maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyö, joka toisi merkittäviä muutoksia etenkin rakentamisen lupaprosessien sähköisiin palveluihin. Toinen vireillä oleva keskeinen lainsäädäntöhanke on rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) kehittäminen, jonka tavoitteena on koota kaavoitus- ja rakennuslupaprosesseissa syntyvä tieto teknisten rajapintojen kautta kaikkien saataville yhtenäisessä muodossa. Samalla kehitetään tietomallien käyttöä osana rakentamisen lupaprosesseja. Lisäksi muun muassa asemakaavoituksen ja ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin palveluita kehitetään edelleen toimialalla jo käytössä olevan Lupapiste-järjestelmän yhteyteen.

Maankäytön suunnitteluprosessien siirtyminen yhä vahvemmin paikkatietopohjaiseksi avaa uusia mahdollisia karttapohjaisten palveluiden kehittämiseen. Jatkossa siis esimerkiksi asukasvuorovaikutuksessa on yhä useammin mahdollista käydä vuoropuhelua kaupungin kanssa paikkatiedon avulla, mikä tehostaa muun muassa saadun kuntalaispalautteen käsittelyä. Suunnitteluun liittyvässä vuorovaikutuksessa taas karttapohjainen vuorovaikutuskanava antaisi asukkaille uuden, havainnollisen työkalun kertoa kaupungille tärkeistä säilytettävistä kohteista tai muutosta vaativista kohteista.

Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Yhtenä osana tavoitteeseen pääsemistä kaupunkiympäristön toimiala kehittää päätöksentekoa ekologisesta näkökulmasta katsottuna entistä vaikuttavammaksi ja läpinäkyvämmäksi kehittämällä ilmastoasioiden seurannan sekä viestinnän sähköisiä työkaluja.

6. Työryhmä

Palveluverkkosuunnitelmatyöryhmän jäseninä ovat olleet kasvatuksen ja opetuksen toimialalta talous- ja hallintopäällikkö Raakel Tiihonen, palveluverkkoasiantuntijat Hannu Haarala ja Janne Myllylä (2.11.2021 asti) sekä Satu Turunen. Kaupunkiympäristön toimialan edustajina työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, kadut ja puistot palvelualueelta kehittämispäällikkö Tuula Markkanen, rakennuspäällikkö Jaakko Koivunurmi ja puistosuunnittelupäällikkö Heidi Burjam, kiinteistöt ja tilat toimitilajohtamisen tiimistä tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, hankepäällikkö Eija Kivineva sekä hankekehitysarkkitehdit Laura Malinen ja Merja Ryytty, kiinteistön hallinta ja asumisen tiimistä kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, yleiskaavoituksesta johtava maisema-arkkitehti Laura Muukka ja yleiskaavasuunnittelija Jonna Kurittu, ympäristökeskuksesta ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson sekä asemakaavoituksesta asemakaavapäällikkö Ilkka laine ja asemakaava-arkkitehti Terhi Kuusisto. Kaupunkikulttuurin toimialalta työryhmässä ovat olleet yhteisten palvelujen päällikkö Leena Rusanen ja koordinaattori Harri Raita. Sosiaali- ja terveydenhuollosta työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola (syksy 2022) ja erityisasiantuntija Eija Pyyhtiä. Kaupunkistrategian ja johdon toimialalta työryhmän puheenjohtajana on toiminut talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, sihteerinä erityisasiantuntija Kirsi Vatén sekä työryhmän jäseninä talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, tutkija Minna Mänty ja Kasvupalveluiden palvelualueen asiantuntija Suvi Lindholm. Työryhmän jäsenet ovat koordinoineet palveluverkkosuunnitelman tietojen kokoamisen omalta palvelualueeltaan sekä osallistuneet suunnitelman laatimiseen.

Liite 1. Väestöennuste, teemakartat

Kartta 11. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 0–6-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

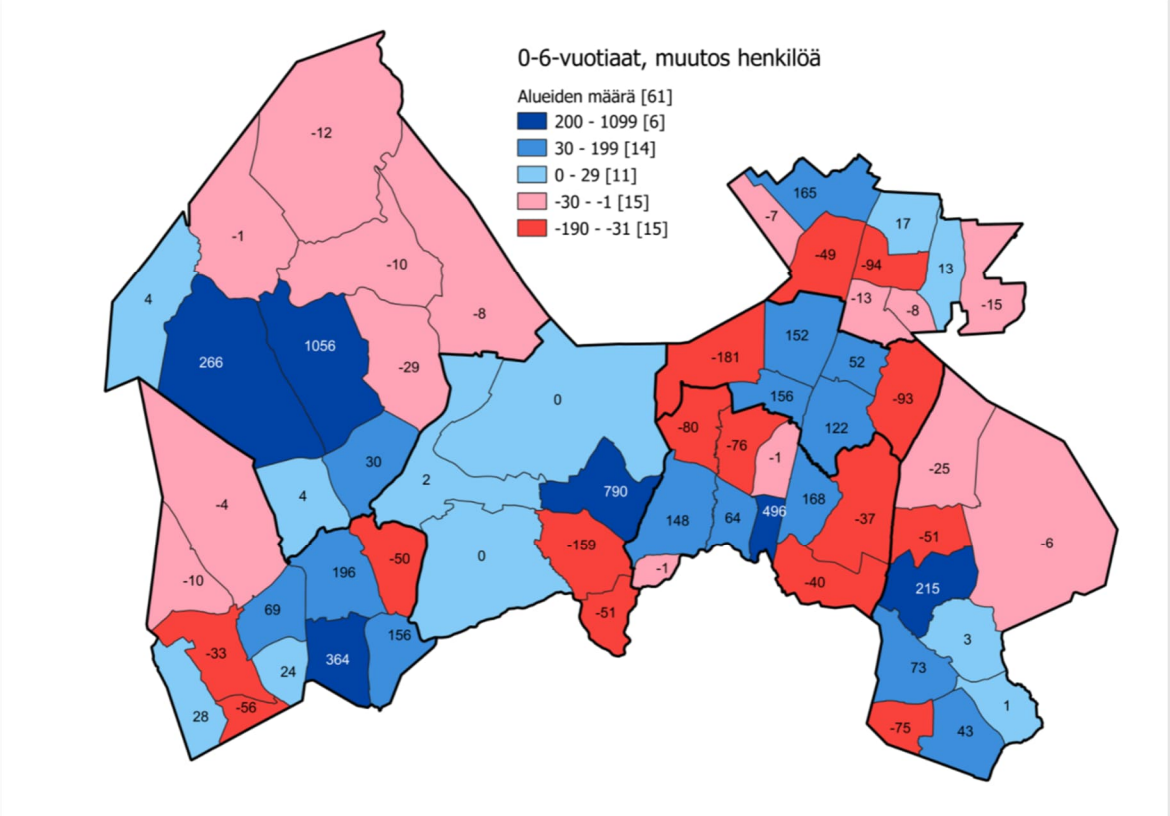

Kartta 12. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 7–12-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

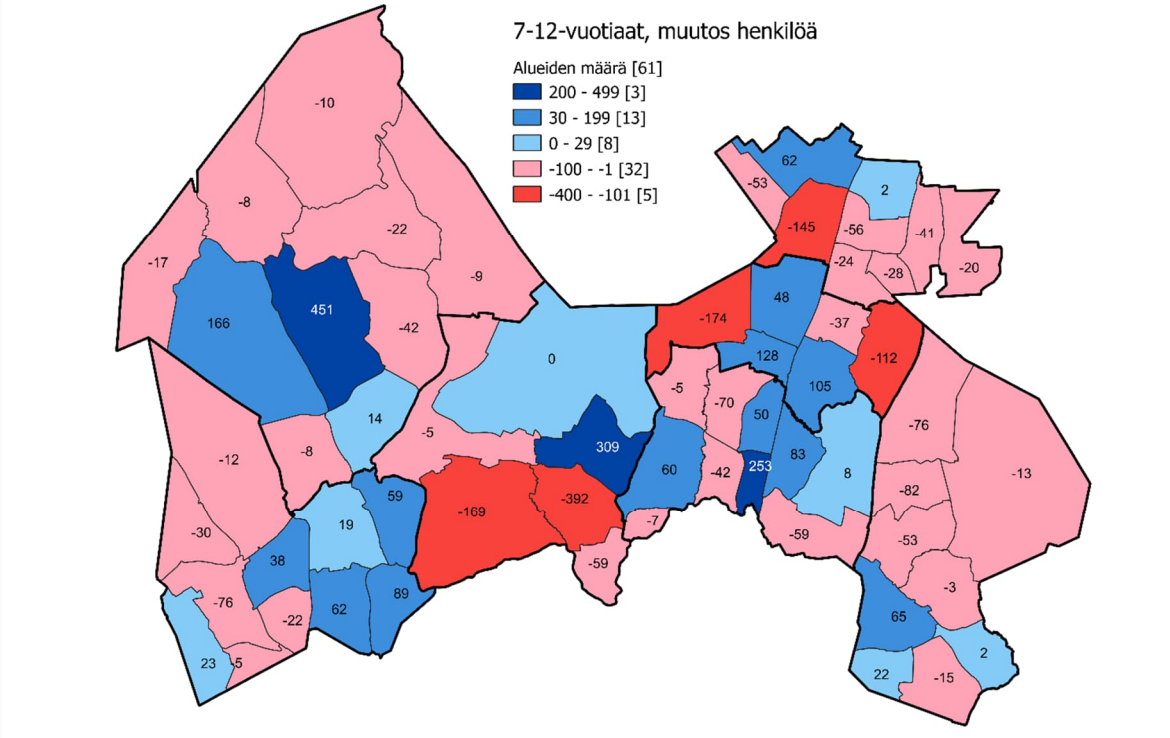

Kartta 13. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 13–18-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

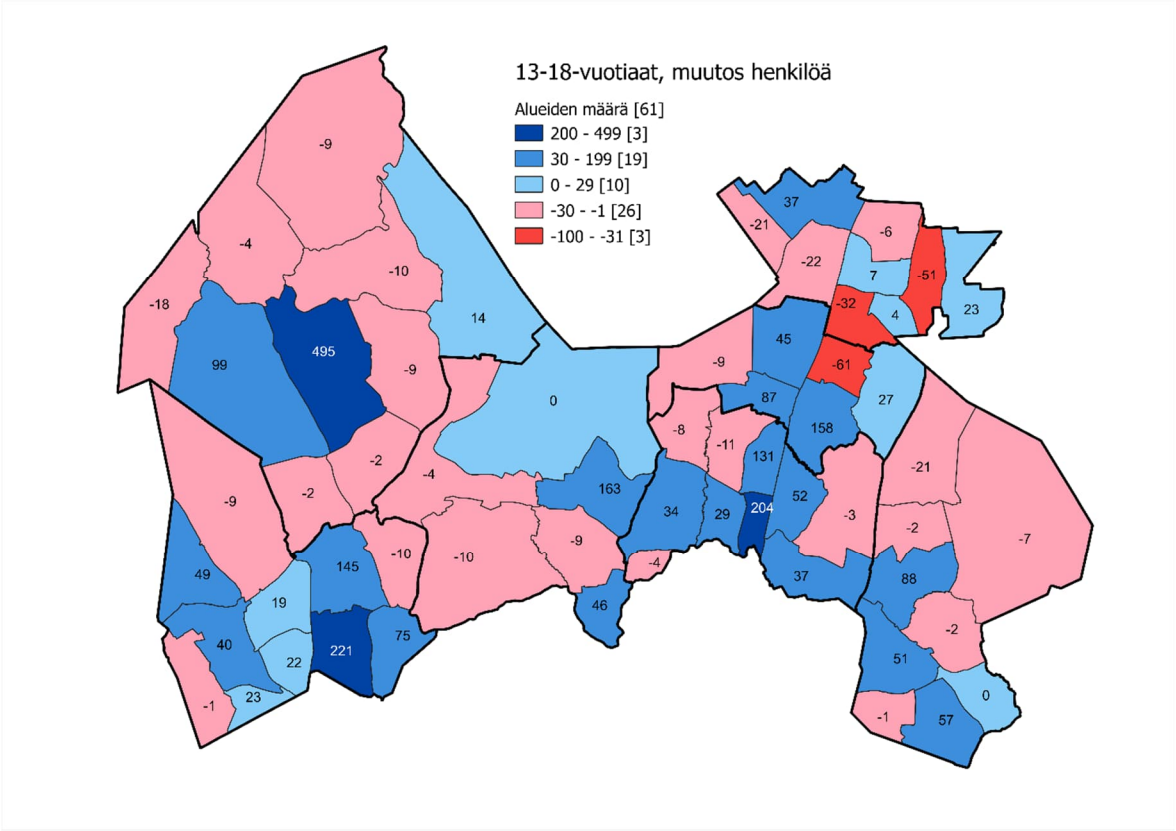

Kartta 14. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 19–64-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

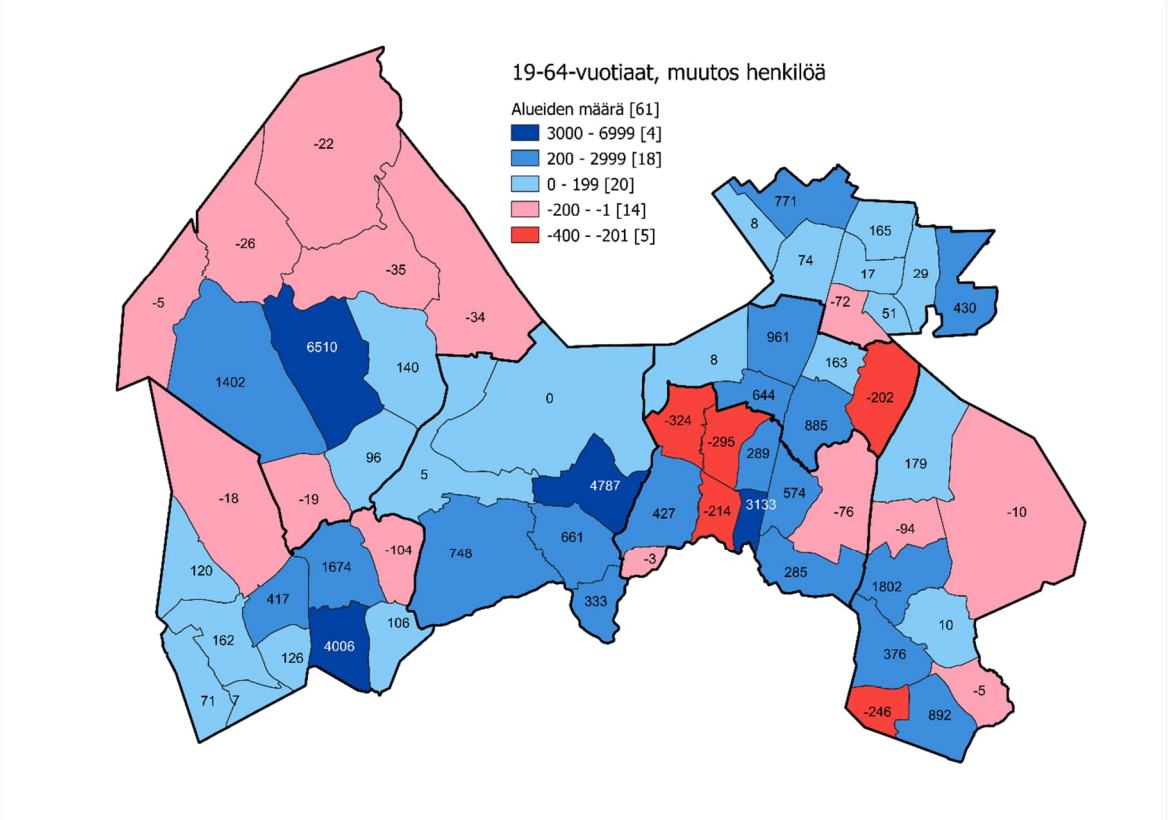

Kartta 15. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 65–74-vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

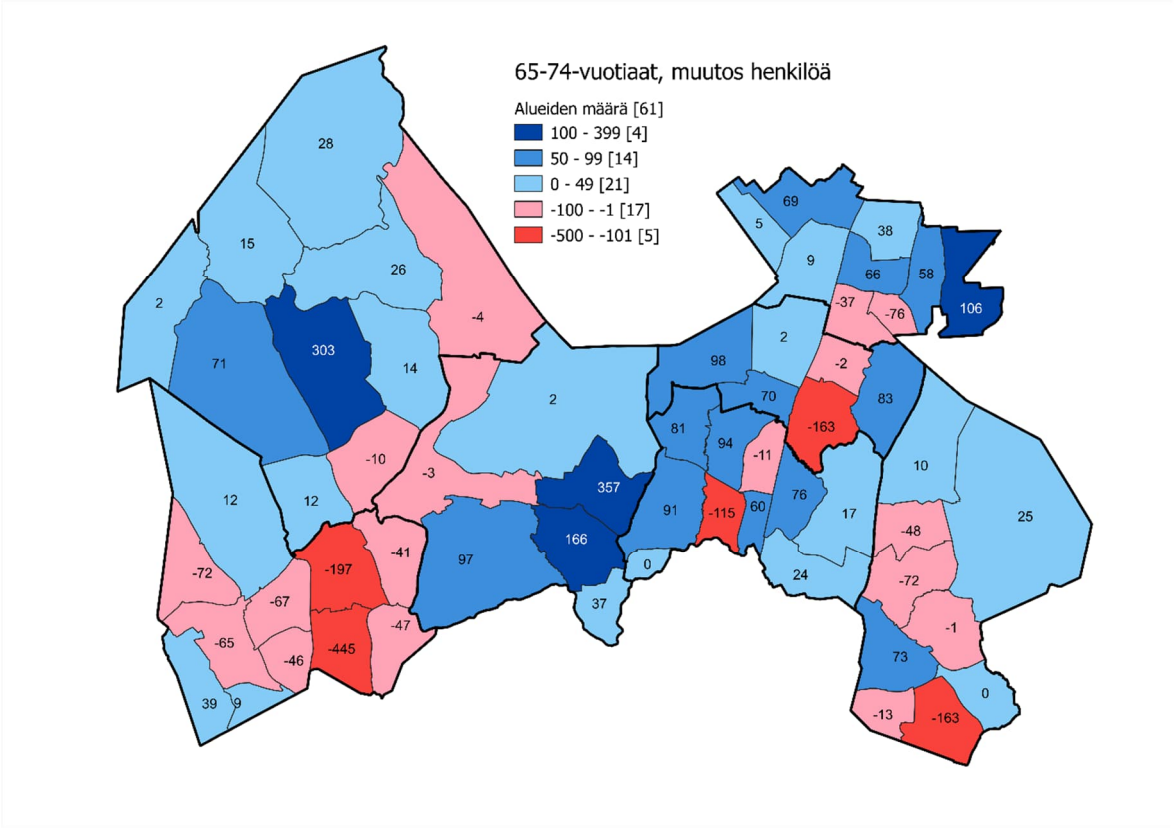

Kartta 16. Osa-alueittainen ennuste 2022–2031, 75+ -vuotiaat. Lähde: Väestöennuste 2021.

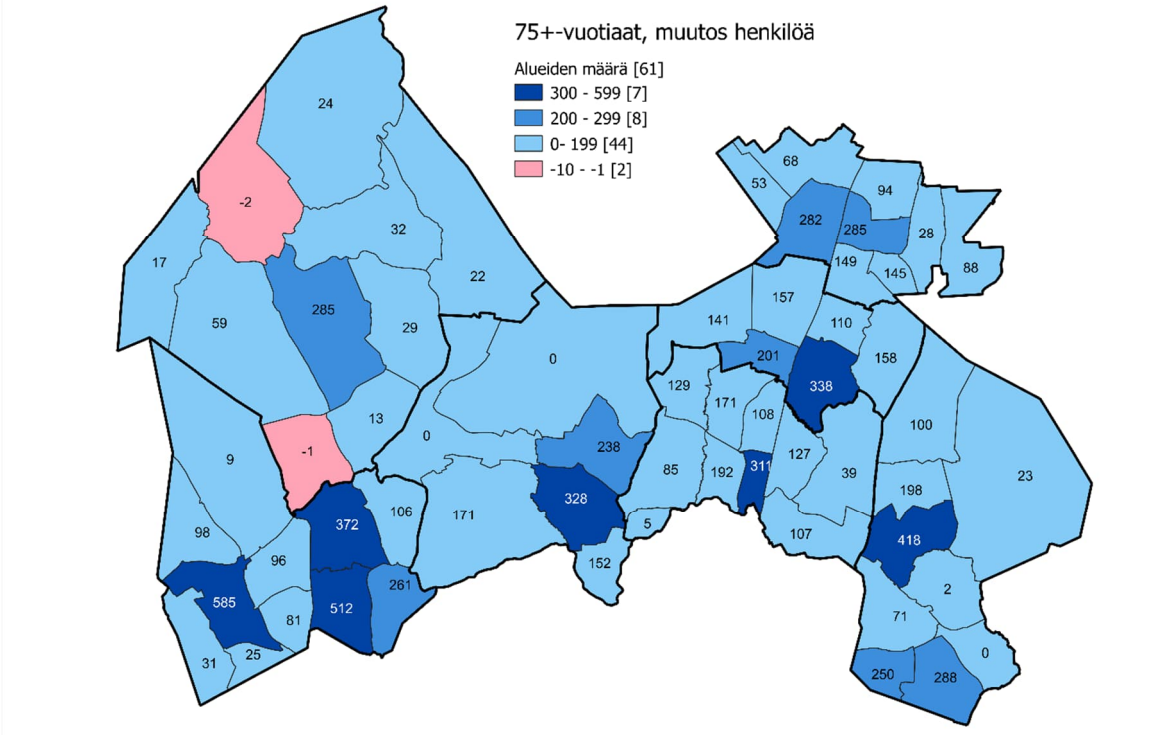

Liite 2. Edunvalvonta (sote- ja valtion palvelut Vantaalla)

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalvelujen, perhe- ja sosiaalipalvelujen, vanhus- ja vammaispalvelujen ja terveyspalvelujen palvelualueet sekä suun terveydenhuollon liikelaitos. Toimiala järjestää palvelut omana tuotantona sekä kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yritysten ja järjestöjen kanssa. Toimiala vastaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja kustannuksista sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Erikoissairaanhoidon tuottaa pääosin HUS-kuntayhtymä.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lähtien. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palveluverkko koostuu noin 230 toimipisteestä, jotka sijaitsevat noin 130 eri osoitteessa eri puolilla kaupunkia. Määrällisesti toimipisteitä on eniten Tikkurilan, Myyrmäen ja Koivukylän ja Korson suuralueilla. Toimialan johdon ja hallinnon toimipaikat sijaitsevat Tikkurilan ja Aviapoliksen suuralueilla.

Vantaalla on nykyisellään seitsemän terveysasemaa. Kahdeksas, Kivistön palvelukeskittymään avautuva terveysasema aloittaa toimintansa vuoden 2023 syksyllä. Terveysasemien palveluvalikoima vaihtelee asemittain; useimmille terveysasemille on keskitetty monipuolisesti sekä sosiaali- että terveyspalveluja.

Vantaan voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen vaikuttavat merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöön. Väestönkasvu painottuu eri tavoin kaupungin eri osiin ja aiheuttaa siten paineita myös toimitiloille ja niiden riittävyydelle ja ikääntyneiden asumispalvelujen lisäämiselle. Palveluverkon pitkän aikavälin suunnitteluun vaikuttaa väestökehityksen ohella palvelutarpeen muutokset, tilojen kunto ja toimivuus sekä uusien palvelumuotojen kehittyminen, kuten digitaaliset, liikkuvat ja kotiin vietävät palvelut.

Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskuksen ja Peijas kampuksen rakentuminen tulevat vaikuttamaan merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkoon vuosikymmenen loppupuolella. Esimerkiksi valtaosa Tikkurilan alueen sosiaali- ja terveyspalveluista on määrä siirtyä terveys- ja hyvinvointikeskukseen ja sen yhteyteen tulevaan perhekeskukseen rakennuksen valmistuttua. Väestön ikääntyminen luo tarpeita vanhusten asumispalvelujen kehittämiselle ja lisäämiselle. Vantaalle on määrä valmistua kolme noin 200-paikkaista vanhustenkeskusta vuosikymmenen loppuun mennessä Tikkurilan, Hakunilan ja Kivistön suuralueille.

Terveyspalvelut
Terveyspalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistä ja hoitaa sairauksia. Terveyspalvelujen palvelualue järjestää ja tuottaa väestön tarpeen mukaiset, terveydenhuoltolain edellyttämät terveyspalvelut, neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut, lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut, perustason mielenterveyspalveluja sekä perus- ja erityistason päihdepalveluja.

Terveysasemia on Vantaalla seitsemän ja niihin on keskittynyt laajasti erilaisia terveyspalveluja, kuten lääkärin, sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan vastaanotot. Useimmilla terveysasemilla on myös kuntoutuspalveluja ja psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto. Apuvälinepalvelut on keskitetty Myyrmäen ja Koivukylän terveysasemille. Neuvoloita on kahdeksan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toiminnot järjestetään noin 80 oppilaitoksessa. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tarjotaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä ja päihdevieroitusyksikössä.

Terveyspalvelujen palveluverkkoon vaikuttavia uudishankkeita ovat muun muassa Lännen perhekeskus Myyrmäen suuralueella, Kivistön terveysasema, Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus, Hakunilan perhekeskus ja Peijas kampus.

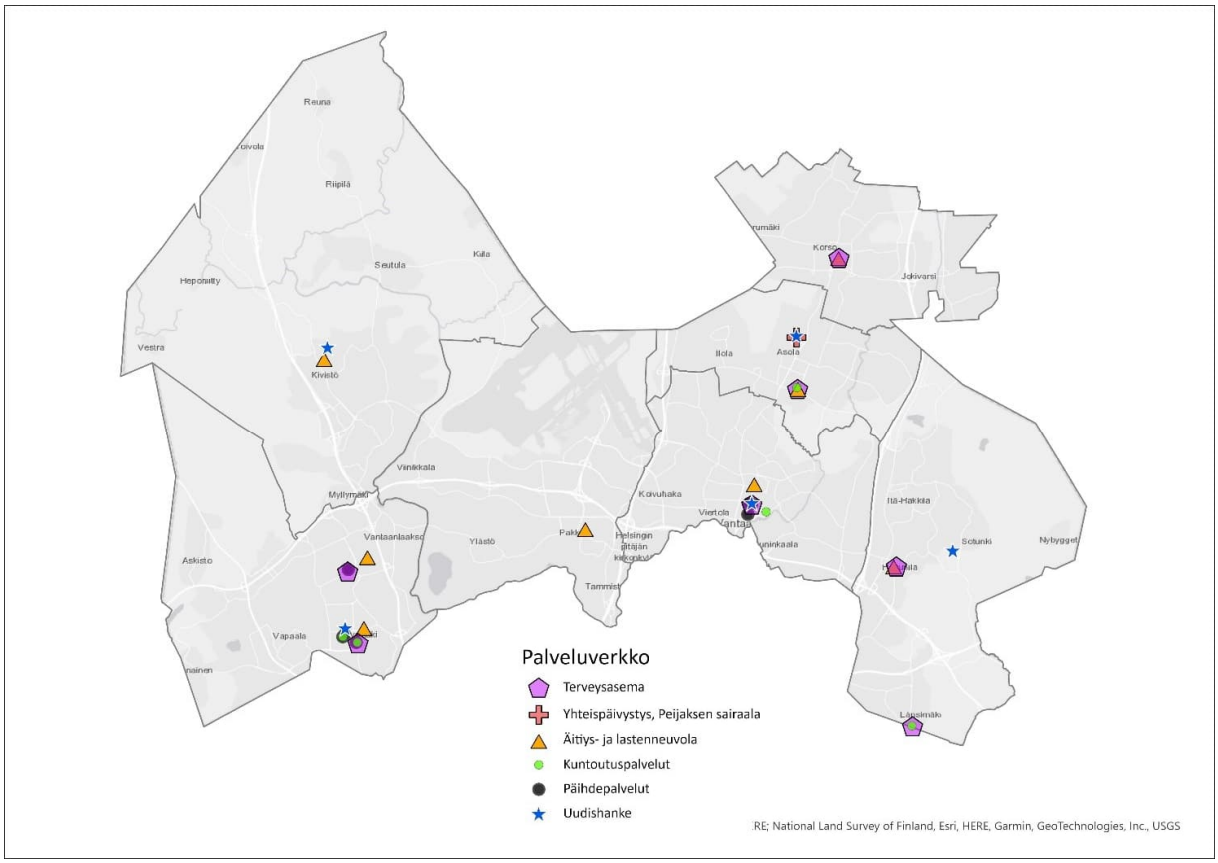

Kartta 17. Sosiaali- ja terveydenhuollon terveyspalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Vanhus- ja vammaispalvelujen tavoitteena on osaltaan tukea ja mahdollistaa kuntalaisten mahdollisimman itsenäinen ja toimintakykyinen kotona asuminen. Palvelut järjestetään kaupungin omana toimintana, ostopalveluina, palvelusetelillä ja henkilökohtaisen budjetin avulla.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen, ostopalvelujen ja Vantaan sairaalan palveluyksiköihin.

Kotona asumisen tuen palveluyksikön vastuulle kuuluvat asiakasohjaus, kotihoito, vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä vanhusten päivätoiminta. Erityisasumisen palveluyksiköissä tuotetaan erilaisia lakisääteisiä asumispalveluja ikääntyneille ja vammaisille. Vantaan sairaalan palveluyksikkö vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Palveluyksikköön kuuluu toimipisteitä Katriinan sairaalassa ja Peijaksen sairaalassa.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palveluverkkoon vaikuttavia uudishankkeita ovat muun muassa Peijas kampus, Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus, uudet vanhustenkeskukset Tikkurilaan, Hakunilaan ja Kivistöön sekä kehitysvammaisten toimintakeskus Itä-Vantaalle. Katriinan sairaalan toiminnot siirtyvät Peijas kampukselle vuosikymmenen loppupuolella uuden vuodeosastorakennuksen valmistuttua.

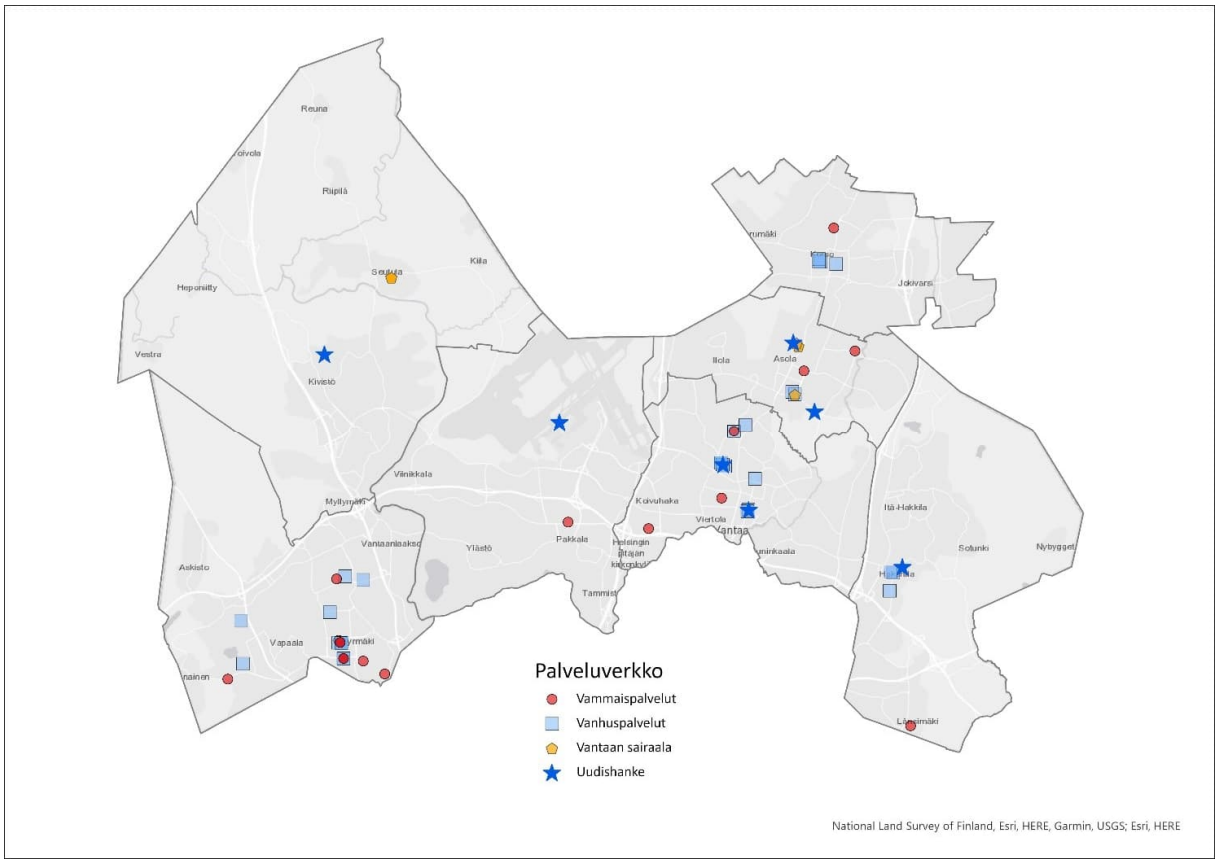

Kartta 18. Sosiaali- ja terveydenhuollon vanhus- ja vammaispalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueen tehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Palvelualueeseen kuuluu lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun, aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä psykososiaalisten palvelujen palveluyksiköt sekä keskitetty laatu-, osto- ja valvontayksikkö. Perhekeskushankkeet tulevat vaikuttamaan vuosikymmenen kuluessa perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkkoon. Investointisuunnitelmassa 2022–2031 on hankkeena Lännen perhekeskus Myyrmäen alueelle ja Hakunilan perhekeskus. Myös

Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen on määrä rakentua perhekeskus, jolloin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä ja varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja voidaan tarjota samassa toimipaikassa usean erillisen toimipisteen sijaan. Koivukylässä sijaitsevaa lapsiperheiden palvelujen ja avoimen kohtaamispaikan keskittymää kehitetään perhekeskuksen toimipisteeksi toiminnallisesti ja uusin tilaratkaisuin. Hoivatila Vuorikummun laajennus ja Koisonittyhanke ovat niin ikään osa perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkkoa.

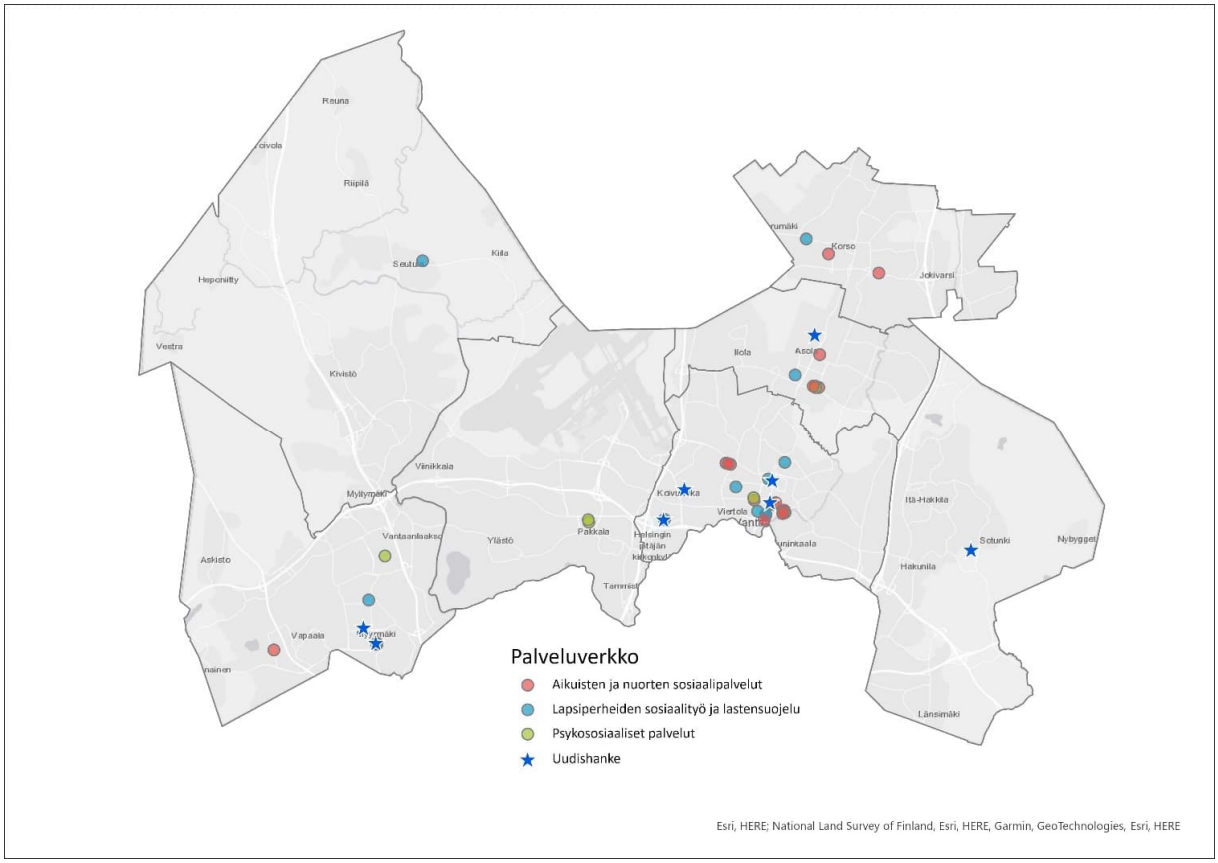

Kartta 19. Sosiaali- ja terveydenhuollon perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Suun terveydenhuollon organisaatio muodostuu viidestä palveluyksiköstä; erikoishoito, Länsi-Vantaa, Itä-Vantaa, hoitotyö ja palveluohjaus.

Suun terveydenhuollon palveluverkko muodostuu 23 hammashoitolasta, kahdesta kiertävästä pop up –hoitolasta ja yhdestä siirtyvästä, eli niin sanotusta autohoitolasta. Suun terveydenhuollon palveluverkkoon vaikuttavia hankkeita ovat muun muassa Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus ja Peijas kampus. Lisäksi investointisuunnitelmaan 2022–2031 sisältyy hankkeena muun muassa Lehtikuusen hammashoitolan peruskorjaus, ja Koivukylän sekä Myyrmäen hammashoitoloiden laajennus- ja tilamuutostyöt.

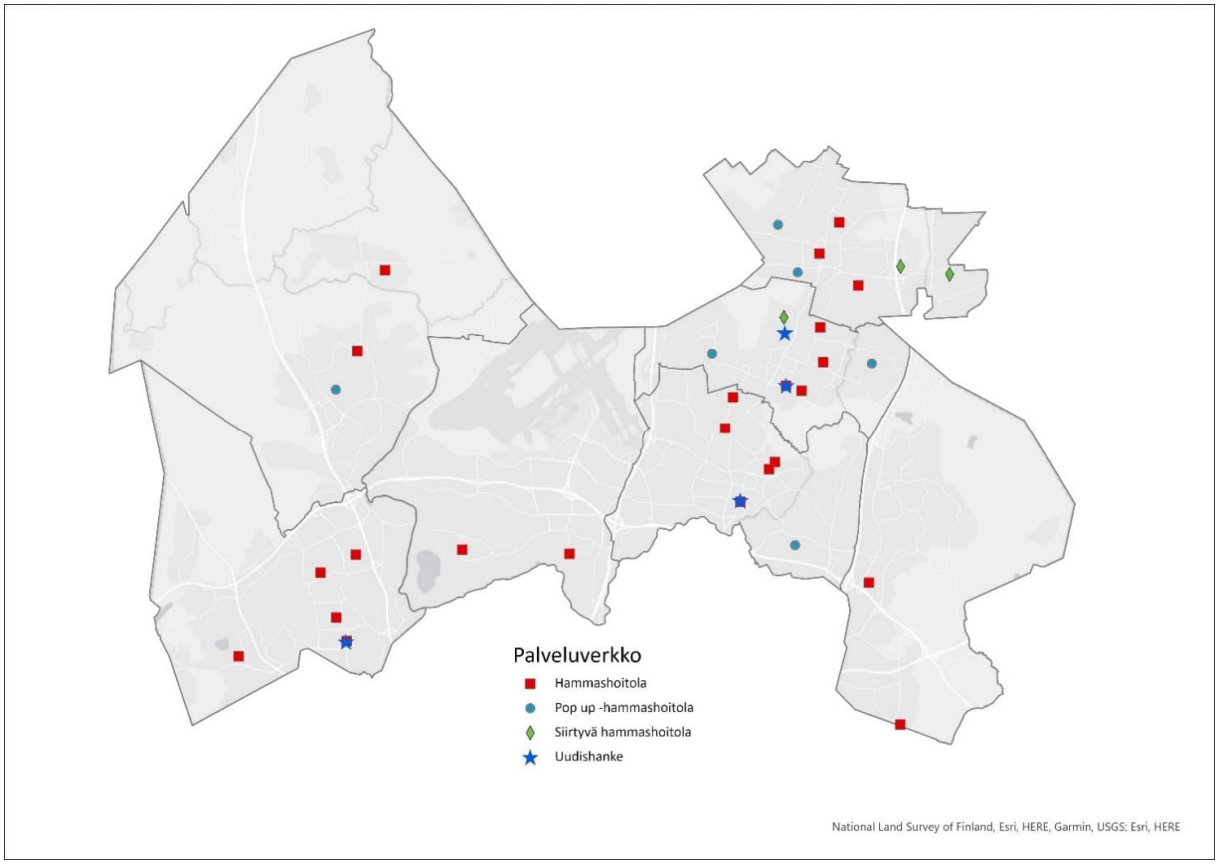

Kartta 20. Sosiaali- ja terveydenhuollon suun terveyden huollon palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Pelastustoiminnan resurssien eli paloasemaverkoston sijoittamistarpeet määritellään riskianalyysissä. Pelastustoimen alue on jaettu neliökilometrin kokoisiin ruutuihin, jotka luokitellaan riskiluokkiin 1–4. Riskiluokka määräytyy ruudun asukasmäärän, kerrosalan, tapahtuneiden onnettomuuksien ja niiden seurauksien sekä mahdolliset erityisten riskikohteiden perusteella. Riskiluokan 1 ruudut, jotka ovat siis tyypillisesti asukastihentymiä, tulee tavoittaa 6 minuutissa hälytyksestä. Myös ensihoidossa Hus tekee osittain samoihin perusteisiin pohjautuvan tarkastelun, jota käytetään ensihoitoyksiköiden sijoittamiseen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alue (Vantaa, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula, Järvenpää, Pornainen, Hyvinkää ja Mäntsälä) on asukasluvultaan Suomen nopeimmin kasvavaa aluetta, minkä seurauksena riskiluokan 1 alueiden määrä kasvaa jatkuvasti. Kun myös liikennemäärät ovat lisääntyneet merkittävästi, tavoittaa pelastuslaitos onnettomuuskohteet yhä harvemmin 6 minuutin tavoiteajassa. Suurimmat puutteet ovat Vantaalla.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, jäljempänä AVI, lähetti 14.10.2020 selvityspyynnön, jossa se pyysi alueen pelastustoimelta omaa selvitystä ja näkemystä pelastustoiminnan palvelutason riittävyydestä, liittyen ensimmäisen yksikön kiireellisten tehtävien ruutukohtaisiin toimintavalmiusaikojen toteutumiseen sekä selvitystä pelastustoiminnan palvelutasossa esiintyvän huomattavan epäkohdan korjaamiseksi.

Pelastuslaitos valmisteli selvityksen puutteista ja suunnitelman niiden korjaamiseksi. Suunnitelman mukaan Vantaalle rakennetaan vuoden 2026 loppuun mennessä neljä uutta pientä paloasemaa eli valmiusasemaa, joista yksi korvaa nykyiset Itä-Hakkilan toimitilat. Uusilla valmiusasemilla yhdistetään pelastustoiminnan ja ensihoidon tarpeet sekä varmistetaan paikallisen sopimuspalokunnan (VPK) toimintaedellytykset asianmukaisissa tiloissa.

AVI antoi asiasta päätöksensä 21.4.2021, jossa se edellytti korjaamaan pelastustoimen palvelutason pelastuslain edellyttämälle tasolle pelastuslaitoksen tekemän suunnitelman mukaisesti. Pelastuslaitos ja Vantaan kaupunki ovat tämän jälkeen valmistelleet uusien valmiusasemien rakentamista. Koska pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille, lopullisen päätöksen rakentamisesta sekä sopimuksen rakennuttajan kanssa tekee Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto kesällä 2022.

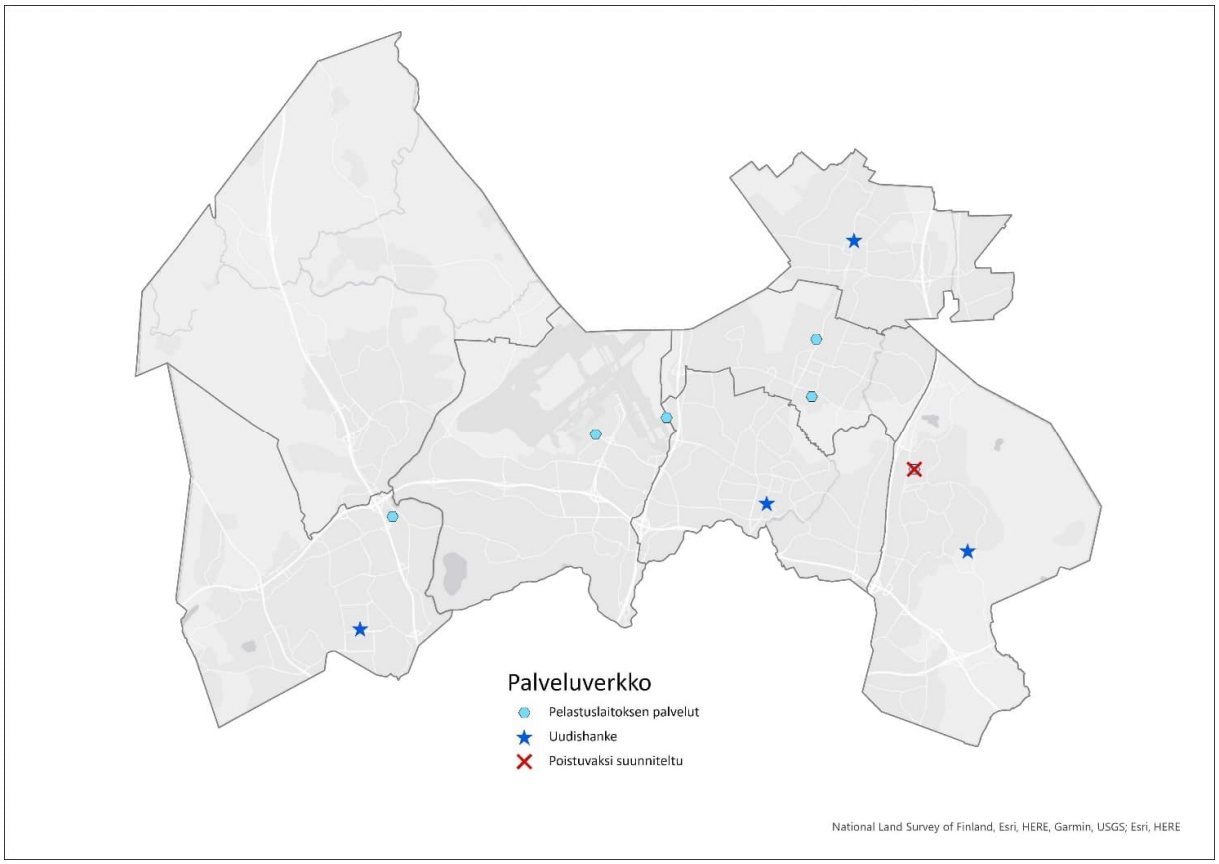

Kartta 21. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palveluverkko. Uudishankkeiden sijainti ei ole tarkka, vaan ne näkyvät kartalla kaupunginosan tai suuralueen keskipisteessä. Uudishankkeet ovat Vantaan kaupungin talousarvion 2022 toimitilainvestointiohjelman mukaisia hankkeita vuosille 2022–2031. Talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021.

Kasvupalvelut

Kuntouttava työtoiminta ja sen myötä valmennustalot Luxi, Reeli ja Koutsi tulevat siirtymään hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Liite 3. Vaikuttamistoimielimien kannanotot

Svenska kommitté 11.4.2022

Svenska kommittén beslöt att välja följande fyra gemensamma prioriteringar i planen för servicenätet på stadsnivå 2022–2031

1. Svenskspråkig service ska tas med i planeringsskedet i alla serviceområden.
2. Det ska finnas mera tjänster på svenska inom kultur- och idrottsservicen, dessa tjänster är bristfälliga idag.
3. I Håkansböle storområde ska ett större daghem för svenskspråkiga planeras och en tomt för detta ändamål ska anvisas. (Det finns pengar för det i investeringsbudgeten.)
4. Det ska ordnas tillräckligt många och mångsidiga hobbymöjligheter på svenska främst för barn och unga. Dessutom önskade påverkarorganet tilllägga att svenska kommittén riktar följande fråga till stadsplaneringen: vad kan man göra för att få in svenskspråkig service i planeringsskedet, i synnerhet inom markanvändningen?

Nuorisovaltuusto 25.4.2022, kannanotto

Vantaan nuorisovaltuusto haluaa, että kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa 2022–2031 taataan vantaalaisille nuorille oleellisten palveluiden laatu.

Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että kaikki palvelut ovat saavutettavissa julkisen liikenteen välineillä. Tarkoittaen, että palvelut eivät vain sijaitse julkisen liikenteen reitin varrella vaan matkat ovat kohtuullisen pituisia. Julkisen liikenteen välineiden vaihtoa kesken matkan tulisi myös pystyä minimoimaan. Nimenomaan suorat ja yksinkertaiset julkisen liikenteen yhteydet houkuttelevat käyttämään palveluita. Aidosti toimivat julkiset kulkuyhteydet tarjottuihin palveluihin edistävät myös päästövähennystavoitteita.

Nuorisopalveluiden osalta nuorisovaltuusto toivoo kehitystä. Nuorisotiloja kaivataan paikkoihin, joissa nuoret ovat tottuneet viettämään vapaa-aikaansa kuten ostoskeskusten yhteyteen. Tällöin nuorisotilat olisi helpompi saavuttaa ja nuorisovaltuusto kokee, että tällaiset nuorisotilat tavoittaisivat suuremman kävijämäärän ja tarjoaisivat paremman vapaa-ajanviettopaikan kuin ostoskeskusten liepeillä oleileminen.

Nuorisovaltuusto kaipaa myös ratkaisuja koulujen tilanpuutteeseen. Jotta opiskeluympäristöt ovat oppimista tukevia, täytyy tarjotut tilat olla nykypäiväiseen opiskeluun soveltuvia sekä riittävän tilavia. Etenkin vanhempien koulurakennusten tilatarpeet tulee olla tiedossa, ja niiden pohjalta tulee selvittää, onko tiloissa tarvetta kehitykselle. Myös henkilökunnan ja oppilaiden kokemukset tilojen riittävyydestä tulee huomioida. Toiveena on myös, että asuntojen kasvavaan kysyntään vastataan alueellisesti. Palveluverkon suunnittelussa tulee myös ottaa huomioon kestävät toimenpiteet, ja palveluiden toteutuksessa ympäristöystävälliset sekä kestävät toimintatavat.

Vammaisneuvosto 13.4.2022, lausunto

Palveluverkkosuunnitelman valmistelusta on kerrottu vaikuttamistoimielimille huhti-toukokuun aikana ja tarkoituksena on, että kukin vaikuttamistoimielin muodostaisi suunnitelmasta oman yhteisen kannanottonsa. Nämä kannanotot sisällytetään suunnitelman liitemateriaaliksi. Suunnitelma menee lausunnolle lautakuntiin elokuussa, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn syys-lokakuussa.

Tällä lausunnolla on tarkoitus tuoda palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031 vammaisneuvosto näkökulmat sekä huomiot tulevaa palveluverkkoa rakentaessa. Lausuntopyyntö on tullut Kaupunginjohdon ja strategian toimialalta ja vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tähän teemaan.

Koska jatkossa koko väestön kannalta olennaisen keskeisiä palveluverkkoja suunnitellaan kahdella eri tasolla, on niiden synkronointi erityisen tärkeää. Taloudellisten ja toiminnallisten synergiaetujen saavuttamiseksi kaupungin ja hyvinvointialueen kiinteä yhteistyö ja vuoropuhelu suunnitelmien valmistelussa on erityisen toivottavaa. Tästä syystä pitäisi myös pyrkiä siihen, että suunnitelmia laadittaisiin myös ajallisesti samanaikaisesti.

Huomioita palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031
Palveluverkkoa kehittäessä tulee huomioida vammaisten korkea syrjäytymisriski yhteiskunnasta. Vammaisten henkilöiden asema on Suomalaisessa yhteiskunnassa haastava ja rakenteellisen syrjinnän ilmiöitä nousee edelleen kaupungin eri toiminnoissa. Rakenteellisen syrjäytymisen myötä riski yksilön syrjäytymiseen yhteiskunnasta nousee korkeaksi. Palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 sen nykyisessä muodossaan on jättänyt huomiotta vammaiset henkilöt ja vammaisia henkilöitä ei mainita.
Vantaan vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että palveluverkkosuunnitelmaan vuosille 2022–2031 jalkautetaan YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen sisältö artikloineen. Palveluverkkosuunnitelman kehittämisen tueksi osaksi valmistelua tulee ottaa sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2021 julkaisema kansallinen toimenpideohjelma, jossa on listattuna konkreettisella tasolla eri hallinnon aloille suunnatut tavoitteet ja toimenpiteet, jotka sisältyvät YK:n vammaisten henkilöiden sopimuksen artikloihin.

Koska sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on siirtymässä 1.1.2023 alkaen uusille hyvinvointialuille, tarkastelee ymmärrettävästä syystä Vantaan kaupungin palveluverkkosuunnitelma 2022–2031 kaupungin muiden toimialojen toimintaa. Palveluverkkoa koskevat toimenpiteet kansallisesta toimenpideohjelmasta:
1. Vammaisten henkilöiden osallisuus (Vammaisyleissopimus 4.3 artikla)
2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (Vammaisyleissopimus 5, 6, 7, 12 ja 13 artiklat)
3. Esteettömyys ja saavutettavuus (Vammaisyleissopimus 9 ja 21 artiklat)
4. Turvallisuus ja vaaratilanteet (Vammaisyleissopimus 11 artikla)
5. Liikkuminen (Vammaisyleissopimus 9, 18 ja 20 artiklat)
6. Kulttuuri-, virkistys – ja vapaa-ajan toiminta sekä liikunta (Vammaisyleissopimus 30 artikla)
7. Tietoisuuden ja tietopohjan lisääminen (Vammaisyleissopimus 8 ja 31 artiklat)

Vanhusneuvosto 20.4.2022, lausunto

Palveluverkkosuunnitelman valmistelusta on kerrottu vaikuttamistoimielimille huhti-toukokuun aikana ja tarkoituksena on, että kukin vaikuttamistoimielin muodostaisi suunnitelmasta oman yhteisen kannanottonsa. Nämä kannanotot sisällytetään suunnitelman liitemateriaaliksi. Suunnitelma menee lausunnolle lautakuntiin elokuussa, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn syys-lokakuussa.

Tällä lausunnolla on tarkoitus tuoda palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031 vanhusneuvoston näkökulmat sekä huomiot tulevaa palveluverkkoa rakentaessa. Lausuntopyyntö on tullut Kaupunginjohdon ja strategian toimialalta ja vanhusneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tähän teemaan. Vanhusneuvoston lausuntoa on ollut valmistelemassa vanhusneuvoston jäsenet Marja-Liisa Saares, Risto Pyhältö Ja Varpu Peltonen. Vanhusneuvoston työryhmän työskentelyyn osallistunut myös Vanhusneuvoston koordinaattori Kalle-Pekka Hietala.

Koska jatkossa koko väestön kannalta olennaisen keskeisiä palveluverkkoja suunnitellaan kahdella eri tasolla, on niiden synkronointi erityisen tärkeää. Taloudellisten ja toiminnallisten synergiaetujen saavuttamiseksi kaupungin ja hyvinvointialueen kiinteä yhteistyö ja vuoropuhelu suunnitelmien valmistelussa on erityisen toivottavaa. Tästä syystä pitäisi myös pyrkiä siihen, että suunnitelmia laadittaisiin myös ajallisesti samanaikaisesti.

Huomioita palveluverkkosuunnitelmasta vuosille 2022–2031
Vanhusneuvosto nostaa esille huolena, että ikääntyneiden ihmisten näkökulma ja huomiointi nousee esille ainoastaan kirjastopalvelujen osalta. Suunnitelma jättää merkittävästi ikääntyneen väestön huomiotta esimerkiksi kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Palveluverkkosuunnitelma jättää myös huomiotta hyvinvointialueen vastuulle olevien tehtävien huomioinnin ja kuinka hyvinvointialueen sekä kaupungin palveluverkonrakenteet vastaavat yhteisesti erilaisiin ikääntynyttä väestöä koskeviin tulevaisuuden haasteisiin
.
Palveluverkkosuunnitelmassa pitää vanhusneuvoston mielestä huomioida enemmän ikääntyneen väestön merkittävä kasvu Vantaan kaupungin alueella. Ikääntynyt väestön lukumäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä noin 20 000 henkeen nykyisestä 16 000. Ennustekauden loppuun 2045 mennessä 75 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä kasvaa 6,4 prosentista 8,9 prosenttiin. Ikääntyvän väestön määrän kasvaessa myös dementiaa sairastavien määrä kasvaa, mikä merkitsee myös palvelutarpeen määrän kasvua. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että osana palveluverkkosuunnitelman toimeenpanoa huomioidaan Ympäristöministeriön suositusten mukaisesti muistiystävällisen asuinalueen rakentaminen (Vantaan kaupungin tulee palveluverkkosuunnittelussaan panostaa vahvemmin hyvinvointityön edistämiseen ja pyrkiä ennaltaehkäisemään yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen kanssa. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla tulee pyrkiä edistämään toimintakyvyn ja terveyden ylläpitämistä, jotta vanhusväestö pystyy mahdollisimman itsenäisesti elämää.

Kaupungin palveluverkkoa suunnitellessa on tärkeää, että toiminnoissa pyrkimyksenä on ikäystävällisyyden edistäminen ja yksinäisyyden ennaltaehkäiseminen ja torjuminen. Koska sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuttamisen vastuu siirtyy hyvinvointialueille, Kaupungin vastuu tulee korostumaan entistä merkittävämmin kaupungin muilla toimialoilla. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että

palveluverkkosuunnitelmassa edistetään myös yhteisöllisyyttä huomioilla kaavoituksessa ja rakennushankkeissa tilaratkaisut kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi. Ikääntyneen väestön kannalta esimerkiksi eläkeläisjärjestöjen toiminnan tukeminen on merkittävä yksinäisyyttä ennaltaehkäisevä toiminta.

Viimeisenä huomiona vanhusneuvosto nostaa esille palvelujen saatavuuden määrittämisen. Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että palveluverkon suunnittelutyössä määritetään palveluiden läheisyys kodista katsottuna. Palvelujen saavutettavuus nousee ikääntyneen väestön kannalta merkityksellisen, sillä vanhuuden myötä fyysinen toimintakyky alenee ja tämän myötä kynnys nousee korkeammaksi lähteä kauemmaksi palveluiden piiriin.

Keskeisimmät painopisteet palveluverkkojen kehittämisessä ikääntyneiden näkökulmasta

- **Palvelujen läheisyys**

Ikäihmisille tärkeimpien lähipalveluiden (esim. kauppa, apteekki) tulisi sijaita mahdollisimman lähellä kotia, mieluiten kävelymatkan päässä, koska myöhemmällä iällä oman auton käyttö ja jopa julkisen liikenteen käyttö ei ole enää mahdollista. Jo pelkkä päivittäinen kauppamatka on tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, se tarjoaa sekä hyötyliikuntaa että vähentää yksinäisyyttä.

- **Kulkuväylien esteettömyys ja turvallisuus.**

Jalankulkuväylien pitää olla aurattu ja hiekoitettu talvisin, ja niillä pitää voida kulkea rollaattorilla. Väylien varrella pitää olla riittävästi ja lyhyiden välimatkojen päässä kiinteitä levähdyspaikkoja, joihin voi istahtaa vetämään henkeä – myös talvisin.

- **Ikäihmisten liikuntapaikat.**

Isojen urheilupuistojen lisäksi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden yhteyteen olisi hyvä saada yli 70-vuotiaille tarkoitettuja pieniä kuntosaleja, joissa ikäihmiset voisivat käydä kuntoilemassa ilman terveydenhuollon lähetettä. Ne voisivat olla kumppanuushankkeita esimerkiksi yksityisten toimijoiden kanssa. Tärkeää on, että tällaiset pienet toimipisteet ovat helposti saavutettavissa ja lähellä.

- **Vanhustenkeskukset palvelemaan myös kotona asuvia ikäihmisiä.**

Hallinnolliset raja-aidat eivät saa muodostua esteeksi toimitilojen järkevälle ja monimuotoiselle käytölle. Tulevien vanhustenkeskusten suunnittelu on yhteistyöhaaste kaupungille, kaavoittajalle sekä hyvinvointialueelle, jotta sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet, palvelujen integrointi voisi toteutua. Tulevat vanhustenkeskukset tulee suunnitella niin, että ne palvelevat niissä hoidettavien vanhusten lisäksi kaikkia alueella asuvia ikäihmisiä. Kotona asuvilla ikäihmisillä pitää olla mahdollisuus käydä ruokailemassa vanhustenkeskuksessa, osallistua erilaisiin kerhoihin ja harrastuksiin, kuntosali- ja muihin liikuntaryhmiin jne. Tiloissa olisi hyvä olla kokoontumistiloja järjestöille ja vapaaehtoistyölle.

- **Järjestö- ja asukastilat**

Tällä hetkellä järjestöjen toiminnan kehittämistyön suurin haaste on se, että kokoontumistiloja ei ole riittävästi.

Lopuksi

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että tulevaisuuden palveluverkkoa vantaalla tehdään yhdessä ja näin ollen ikääntynyttä väestöä tulee osallistaa palveluverkon kehittämiseen tulevaisuudessa eri keinoin, joita ovat esimerkiksi työryhmäjäsenyydet, lausuntopyynnöt, kansalaisraadit sekä kuulemistilaisuudet.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 4.5.2022

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta käsitteli kokouksessaan 4.5.2022 kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa. Laajempina teemoina esille se nosti esille erityisesti vieraskielisten osallisuuden, kohtaamisen paikat eri ryhmille, oppimisympäristöt, sähköisten palveluiden saavutettavuuden sekä nuorten tarpeet. Neuvottelukunta toi huomioinaan esille seuraavaa: Yleisenä kommenttina palveluverkkosuunnitelmassa tulee huomioida sosiaalinen eriarvoisuus ja segregaation ehkäisy. Vieraskielisyys olisi hyvä huomioida suunnitelman pohjana olevissa väestöennusteissa.

Sähköisten palveluiden suunnittelussa huomioitavaa: digipalvelut lisääntyvät sitä mukaa kun läsnäpalvelut vetäytyvät alueilta ja niitä keskitetään ja se koskee niin kunnallisia kuin valtion palveluita. Sähköiset palvelut eivät avaudu vasta maahan tulleille. On tärkeää huomioida saavutettavuus – toisin sanoen selkokielisyys, erilaiset kieliversiot ja yksinkertainen kirjautuminen. Kaikki eivät kuitenkaan pysty käyttämään edes hyvin toteutettuja digipalveluita, vaan tarvitaan myös läsnäpalveluita.

Koulujen tilasuunnittelussa huomioitavaa: päiväkodeilla ja erityisesti kouluilla on iso merkitys asuinalueilla. Opettamisen ja harrastustilojen tarjoamisen lisäksi niissä tehdään paljon neuvontaa ja ohjataan lähialueen palveluihin. Tilojen täytyy sopia monenlaisiin tarpeisiin. Koulujen nykytrendi on avoimet oppimisympäristöt ja kahden opettajan tilat. Olisi hyvä selvittää enemmän tilojen käyttäjien eli opettajien ja oppilaiden tarpeita ja ottaa heidät huomioon tilojen suunnittelussa. On hyvin tiedossa, että oppilailla on keskittymisvaikeuksia avotiloissa eivätkä ne sovi kaikille, joten tarvitaan enemmän pienopetustiloja, muun muassa S2-opetukseen. On hyvä, että sellaisia on tulossa lisää. Työperäisen maahanmuuton kasvaessa englanninkielisen opetuksen riittävyys tulisi huomioida. Päiväkotien ja koulujen pihoja pitäisi kehittää virikkeellisemmiksi, niin ne toimisivat myös vapaa-ajalla.

Tarvitaan kohtaamisen paikkoja eri tarpeisiin ja ryhmille. On myös vetovoimakysymys, että arkea tukevat palvelut ja harrastukset löytyvät läheltä. Esimerkiksi nuoret eivät halua tai pysty menemään kauas kotoa, joten nuorisotiloja tarvitaan siellä missä nuoret asuvat. Tarvitaan myös paikkoja, missä esimerkiksi kotiäidit voivat kokoontua ja saada tukea kotoutumiseen. Myös ikäihmiset käyttävät muitakin kuin sosiaali- ja terveyspalveluita. Heidän tarpeitaan tulee huomioida monipuolisesti – tarvitaan esim. kerhotiloja ja muita kohtaamisen paikkoja.

Väestöennusteen perusteella nuorten (13–18-vuotiaat) määrä kasvaa. Tällöin voi olettaa, että myös **nuorten palvelutarve kasvaa**. Onko se huomioitu palveluverkkosuunnitelmassa - tuleeko lisää palveluita ja resurssia jo olemassa oleville nuorisopalveluille? Tällä hetkellä nuortenkeskus Nupin palveluihin on pitkä jono, vaikka kaupunki on resursoinut jalkautuvaan nuorisotyöhön ja koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön.

Vaikuttamisesta on tehtävä helpompaa ja kuntalaiset on osallistettava palveluiden suunnitteluun nykyistä laajemmin. Osallistuva Vantaa -kanavat pitää saada paremmin näkyviin, sillä nyt ne ovat huonosti tunnettuja. Palveluverkkosuunnitelmaan liittyvä kysely pitäisi toteuttaa siten, että siihen saataisiin vastauksia laajemmin ja edustavammin eri väestöryhmiltä mukaan lukien eri-ikäiset ja eri sosioekonomisia taustoja edustavat vieraskieliset. Siinä voitaisiin hyödyntää esim. järjestöjen apua ja verkostoja. Ylipäänsä järjestöjen ääni pitää saada paremmin kuuluviin. Lapsia voitaisiin kuulla kouluissa ja maahanmuuttajataustaisia heidän omissa yhteisöissään.

Lähteitä

Asuntorakentamisennuste 2021. Kaupunkiympäristön toimiala, kiinteistöt ja asuminen yksikkö. MATTI-järjestelmän tiedot, Vantaan kaupunki 2021.

Innovaatioiden Vantaa, Vantaan kaupunkistrategia 2022–2025. Kv 31.1.2022 § 5.

Kuntalaispalveluiden asukastilaohjelma 2015, Yleisjaosto 13.4.2015 § 39 https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=614564&version=1

Resurssiviisauden tiekartta. Kaupunginvaltuusto 28.2.2022 § 8.

Seudullinen palvelukartta, toimipisterekisteri (tilanne 31.12.2021, poikkileikkausaineisto) https://www.hel.fi/palvelukarttaws/restpages/

Tikkurilan urheilupuiston kehittämisen yleissuunnitelma, kaupunkisuunnittelulautakunta 25.5.2021 § 7, tekninen lautakunta 5.5.2021 § 8, vapaa-ajan lautakunta 20.4.2021 § 17
Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys 2021 (9.3.2021). Kaupunginhallitus 25.4.2021 § 34.

Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma. Petra Tammisto. Kadut ja puistot, Kaupunkiympäristön toimiala, Vantaan kaupunki 03/2021. http://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2318408&version=1

Vantaan kaupunginmuseon kokoelmapoliittinen ohjelma Kaupunkikulttuurilautakunta 25.1.2022 § 10

Vantaan kaupunkitilaohje https://vantaankaupunkitilaohje.fi/

Vantaan kirjastopoliittiset linjaukset vuoteen 2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.2.2021 § 21

Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.3.2021 § 8, https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2157465&version=1
Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030, Vapaa-ajan lautakunta 16.3.2021 § 8.

Vantaan liikuntahalliselvitys 2020. Liikuntapalvelut. Vantaan kaupunki.

Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma 2018–2022, Vapaa-ajan lautakunta 16.1.2018 § 16 / Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma 2009–2025, kaupunginhallitus 16.3.2009 § 18
Vantaan liikuntapoliittiset linjaukset 2030, Vapaa-ajan lautakunta 19.1.2021 § 21.

Vantaan päiväkotikonsepti. Vantaan kaupunki, Sivistysvirasto-varhaiskasvatus / Tilakeskus. 18.4.2019.

Vantaan taidemuseo ARTSIn kokoelmapoliittinen ohjelma Kaupunkikulttuurilautakunta 25.1.2022 § 10

Vantaan tuotantokeittiöiden laajentaminen aluekeittiöiksi. Konsulttiselvitys 18.10.2021 Vantaan kaupungin hankintakeskukselle. Ammattikeittiöiden suunnittelutoimisto Design Lime Oy. Merja Salminen, Lea Timonen Design Lime Oy.

Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017. Liikuntapalvelut. Vantaan kaupunki.

Vantaan väestöennuste 2021. Koko kaupungin ennuste 2022–2045, osa-alueittainen ennuste 2022–2031. Vantaan kaupunki, Strategia ja tutkimus. Minna Mänty ja Juhani Riihelä. Tietopalvelu A1: 2021.
Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen Vantaalla 2021.

Vantaan yleiskaava 2020, kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 14

Yleisten kirjastojen laatusuositus; Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:20. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-485-956-1

Vantaa
Vanda

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2022 – 2031, LIITTEET

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 7 §

VASTAA KYSELYYN JA KERRO MEILLE AJATUKSESI KAUPUNGIN PALVELUPISTEIDEN SAAVUTETTAVUUDESTA!

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman päivitys on käynnissä. Suunnitelmassa esitetään tavoitteet kaupungin palveluverkkojen kehittämiseksi vuosina 2022–2031. Kertomalla mielipiteesi palvelujen saavutettavuudesta voit vaikuttaa palveluverkon kehittämiseen.

Tässä kyselyssä saavutettavuudella tarkoitetaan helppoa palvelun luokse pääsemistä. Voit arvioida esimerkiksi päiväkodin, terveysaseman, koulun tai leikkipuiston saavutettavuutta omasta näkökulmastasi.

Kerro meille myös, mitä kaupungin palveluja haluaisit käyttää sähköisesti. Millaisiin palveluihin toivot esimerkiksi sähköistä asiointimahdollisuutta, etävastaanottoa tai chat-asiointia?

Kyselyyn vastataan anonyymisti. Kyselyaineisto julkaistaan myös avoimena datana, mutta aineistoa muokataan siten, ettei yksittäistä vastaajaa voi tunnistaa.

Kysely on auki 14.1.-18.2.2022. Kysely jakautuu usealle sivulle, ja siihen vastaamiseen menee noin 15 minuuttia.

Lisätietoja kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 päivittämisestä antaa erityisasiantuntija Kirsi Vaten Vantaan kaupungilta (etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 0407030535)

Päiväkodit ja koulut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- [ ] Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- [ ] Suomenkielinen perusopetus
- [ ] Ruotsinkielinen perusopetus
- [ ] Lukio
- [ ] Varian ammatillinen koulutus

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- [ ] Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- [ ] Suomenkielinen perusopetus
- [ ] Ruotsinkielinen perusopetus
- [ ] Lukio
- [ ] Varian ammatillinen koulutus

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ◯ Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. varhaiskasvatus, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)
- ◯ Suomenkielinen perusopetus
- ◯ Ruotsinkielinen perusopetus
- ◯ Lukio
- ◯ Varian ammatillinen koulutus

Vapaa-ajan ja kulttuurin palvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] Kirjastot
- [ ] Asukastilat
- [ ] Nuorisotilat
- [ ] Nuorten työpajat
- [ ] Aikuisopistot
- [ ] Vantaan musiikkiopisto
- [ ] Vantaan kuvataidekoulu
- [ ] Kaupunginmuseo
- [ ] Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- [ ] Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- [ ] Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] Kirjastot
- [ ] Asukastilat
- [ ] Nuorisotilat
- [ ] Nuorten työpajat
- [ ] Aikuisopistot
- [ ] Vantaan musiikkiopisto
- [ ] Vantaan kuvataidekoulu
- [ ] Kaupunginmuseo
- [ ] Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- [ ] Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- [ ] Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ Kirjastot
- ◯ Asukastilat
- ◯ Nuorisotilat
- ◯ Nuorten työpajat
- ◯ Aikuisopistot
- ◯ Vantaan musiikkiopisto
- ◯ Vantaan kuvataidekoulu
- ◯ Kaupunginmuseo
- ◯ Taidemuseot (Artsi, Galleria K)
- ◯ Kulttuuritalot (Martinus, Lumosali)
- ◯ Lastenkulttuuripalvelut (Pessi, Toteemi)

Liikunta ja ulkoilu

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- [ ] Kuntoradat
- [ ] Kuntoportaat
- [ ] Hiihtoladut
- [ ] Luistelualueet/tekojäät
- [ ] Pallokentät
- [ ] Tenniskentät
- [ ] Skeittipaikat
- [ ] Frisbeegolfradat
- [ ] Liikuntasalit
- [ ] Palloiluhallit
- [ ] Jalkapallohallit
- [ ] Uimahallit
- [ ] Uimapaikat/uimarannat
- [ ] Jäähallit
- [ ] Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- [ ] Kuusijärvi
- [ ] Sipoonkorpi
- [ ] Petikon luontovirkistysalue

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- [ ] Kuntoradat
- [ ] Kuntoportaat
- [ ] Hiihtoladut
- [ ] Luistelualueet/tekojäät
- [ ] Pallokentät
- [ ] Tenniskentät
- [ ] Skeittipaikat
- [ ] Frisbeegolfradat
- [ ] Liikuntasalit
- [ ] Palloiluhallit
- [ ] Jalkapallohallit

- [ ] Uimahallit
- [ ] Uimapaikat/uimarannat
- [ ] Jäähallit
- [ ] Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- [ ] Kuusijärvi
- [ ] Sipoonkorpi
- [ ] Petikon luontovirkistysalue

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)
- ◯ Kuntoradat
- ◯ Kuntoportaat
- ◯ Hiihtoladut
- ◯ Luistelualueet/tekojäät
- ◯ Pallokentät
- ◯ Tenniskentät
- ◯ Skeittipaikat
- ◯ Frisbeegolfradat
- ◯ Liikuntasalit
- ◯ Palloiluhallit
- ◯ Jalkapallohallit
- ◯ Uimahallit
- ◯ Uimapaikat/uimarannat
- ◯ Jäähallit
- ◯ Ulkoilu- ja retkeilyreitit
- ◯ Kuusijärvi
- ◯ Sipoonkorpi
- ◯ Petikon luontovirkistysalue

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] Terveysasemat
- [ ] Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- [ ] Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- [ ] Äitiys- ja lastenneuvolat
- [ ] Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- [ ] Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- [ ] Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- [ ] Aikuisten päihdepalvelut
- [ ] Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- [ ] Koululaisten hammashuolto
- [ ] Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- [ ] Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- [ ] Seniorineuvonta
- [ ] Vammaisneuvonta

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] Terveysasemat
- [ ] Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- [ ] Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- [ ] Äitiys- ja lastenneuvolat
- [ ] Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- [ ] Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- [ ] Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- [ ] Aikuisten päihdepalvelut
- [ ] Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- [ ] Koululaisten hammashuolto
- [ ] Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- [ ] Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- [ ] Seniorineuvonta
- [ ] Vammaisneuvonta

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ Terveysasemat
- ◯ Kuntoutuspalvelut (fysio-, puhe-, toiminta- ja ravitsemusterapia ja apuvälinepalvelut)
- ◯ Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut
- ◯ Äitiys- ja lastenneuvolat
- ◯ Lapsiperheiden palvelut (perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten psykologipalvelut)
- ◯ Nuorten palveluneuvonta (Nuortenkeskus Nuppi)
- ◯ Aikuisten sosiaalipalvelut ja -neuvonta
- ◯ Aikuisten päihdepalvelut
- ◯ Suun terveydenhuolto (hammashuolto)
- ◯ Koululaisten hammashuolto
- ◯ Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- ◯ Kuraattori- ja psykologipalvelut (esiopetus, perusopetus ja toinen aste)
- ◯ Seniorineuvonta
- ◯ Vammaisneuvonta

Työllisyyspalvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- [ ] Nuorten Ohjaamo
- [ ] Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- [ ] Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- [ ] Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- [ ] Nuorten Ohjaamo
- [ ] Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- [ ] Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- [ ] Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- ◯ Nuorten Ohjaamo
- ◯ Kuntouttava työtoiminta (Valmennustalot Koutsi, Luxi, Reeli)
- ◯ Vantaan työllisyyspalvelut (Tikkurila)
- ◯ Vantaan osaamiskeskus (Tikkurila)

Muut kaupungin palvelut

Arvioi vain niitä palveluja, joita sinä tai joku perheenjäsenesi on käyttänyt viimeisen 4 vuoden aikana.

Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Ovatko kaupungin palvelut hyvin saavutettavissa? Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuus on mielestäsi hyvä.

- [ ] Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- [ ] YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- [ ] Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- [ ] Joukkoliikenne
- [ ] Liityntäpysäköinti
- [ ] Lähimetsät ja puistot
- [ ] Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- [ ] Leikkipaikat
- [ ] Koira-aitaukset
- [ ] Matonpesupaikat
- [ ] Kaupunkipyörät

Laita ruksi niiden palvelujen kohdalle, joiden saavutettavuudessa on mielestäsi parannettavaa.

- [ ] Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- [ ] YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- [ ] Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- [ ] Joukkoliikenne
- [ ] Liityntäpysäköinti
- [ ] Lähimetsät ja puistot
- [ ] Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- [ ] Leikkipaikat
- [ ] Koira-aitaukset
- [ ] Matonpesupaikat
- [ ] Kaupunkipyörät

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa? (Nimeä palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa ja esitä parannusehdotus)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi? (Nimeä palvelu ja esitä parannusehdotus)

Minkä palvelun saavutettavuutta pitäisi parantaa (valitse tärkein)?

- ◯ Vantaa-Info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)
- ◯ YritysVantaa (aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut)
- ◯ Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)
- ◯ Joukkoliikenne
- ◯ Liityntäpysäköinti
- ◯ Lähimetsät ja puistot
- ◯ Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)
- ◯ Leikkipaikat
- ◯ Koira-aitaukset
- ◯ Matonpesupaikat
- ◯ Kaupunkipyörät

Sähköiset asiointitavat

Kerro meille mitä kaupungin palveluja haluaisit käyttää sähköisesti (sähköinen asiointi, etäpalvelut/etävastaanotto, chat)?

Mitä asioita haluaisit jatkossa hoitaa kaupungin kanssa sähköisen asioinnin välityksellä? (kirjautuminen palveluun tapahtuisi esim. pankkitunnuksilla)

Mitä asioita haluaisit jatkossa hoitaa kaupungin kanssa etäpalveluna/etävastaanotolla?

Missä kaupungin palveluissa mielestäsi pitäisi olla myös chat-mahdollisuus?

Taustatiedot

Mikä on asuinkuntasi?

- ◯ Vantaa
- ◯ Helsinki
- ◯ Espoo
- ◯ Kerava
- ◯ Tuusula
- ◯ Sipoo
- ◯ Nurmijärvi
- ◯ Joku muu

Jos asut Vantaalla, niin millä suuralueella?

- ◯ Myyrmäki (Askisto, Petikko, Varisto, Hämeenkylä, Pähkinärinne, Hämevaara, Linnainen, Kaivoksela, Vantaanlaakso, Martinlaakso, Myyrmäki, Vapaala, Rajatorppa)
- ◯ Kivistö (Kivistö, Keimolanmäki, Keimola, Lapinkylä, Luhtaanmäki, Vestra, Myllymäki, Vehkala, Piispankylä, Seutula, Riipilä, Kiila)
- ◯ Aviapolis (Pakkala, Kartanonkoski, Tammisto, Veromies, Viinikkala, Ylästö)
- ◯ Tikkurila (Helsingin pitäjän kirkonkylä, Hiekkaharju, Jokiniemi, Koivuhaka, Kuninkaala, Hakkila, Ruskeasanta, Simonkylä, Tikkurila, Viertola)
- ◯ Koivukylä (Asola, Havukoski, Ilola, Koivukylä, Leinelä, Päiväkumpu, Rekola)
- ◯ Korso (Korso, Kulomäki, Leppäkorpi, Metsola, Mikkola, Matari, Nikinmäki, Jokivarsi, Vallinoja, Vierumäki)
- ◯ Hakunila (Hakunila, Itä-Hakkila, Kuninkaanmäki, Länsimäki, Länsisalmi, Ojanko, Rajakylä, Sotunki, Vaarala)
- ◯ En asu Vantaalla

Jos asut Vantaalla, niin kuinka kauan olet asunut täällä?

- ◯ Alle vuoden
- ◯ 1-10 vuotta
- ◯ Yli 10 vuotta

Sukupuoli

- ◯ Nainen
- ◯ Mies
- ◯ Jokin muu

Mikä on ikäsi?

- ◯ Alle 25
- ◯ 25-39
- ◯ 40-54
- ◯ 55-64
- ◯ 65+

Mikä on nykyinen perhemuotosi?

- ◯ Yksin asuva
- ◯ Pariskunta
- ◯ Yhden huoltajan lapsiperhe
- ◯ Kahden huoltajan lapsiperhe
- ◯ Asun vanhempieni kanssa
- ◯ Muu

Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat? (Voit valita useamman ikäryhmän)

0-6	◯
7-12	◯
13-15	◯
16-17	◯
18+	◯

Onko taloudessanne auto?

- ◯ Ei
- ◯ 1 auto
- ◯ 2 autoa tai useampia

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti eri matkoihin liikkuessasi lähiseudulla?

	Joukkoliikenne	Auto	Polkupyörä	Kävely	Muu
Opiskelu- tai työmatkat	◯	◯	◯	◯	◯
Harrastus- ja vapaa-ajanmatkat	◯	◯	◯	◯	◯
Ostos- ja asiointimatkat	◯	◯	◯	◯	◯

Ovatko tarvitsemasi palvelut saavutettavissa julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei

Mitä et saavuta julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen?

Lyhteiden selitteet:

Toimiala

KASO	Kasvatuksen ja oppimisen toimiala
SOTE	Sosiaali- ja terveystoimen toimiala
KAKU	Kaupunkikulttuurin toimiala
MUU	Kaupunkiympäristön toimiala

Palvelualue

LIIPA	Kasvatuksen ja oppimisen toimialan liikuntapalvelut

Palvelujen saavutettavuus –kyselyn tuloksia

1

Vantaalaisten vastausten jakautuminen suuralueittain (%, n=769)

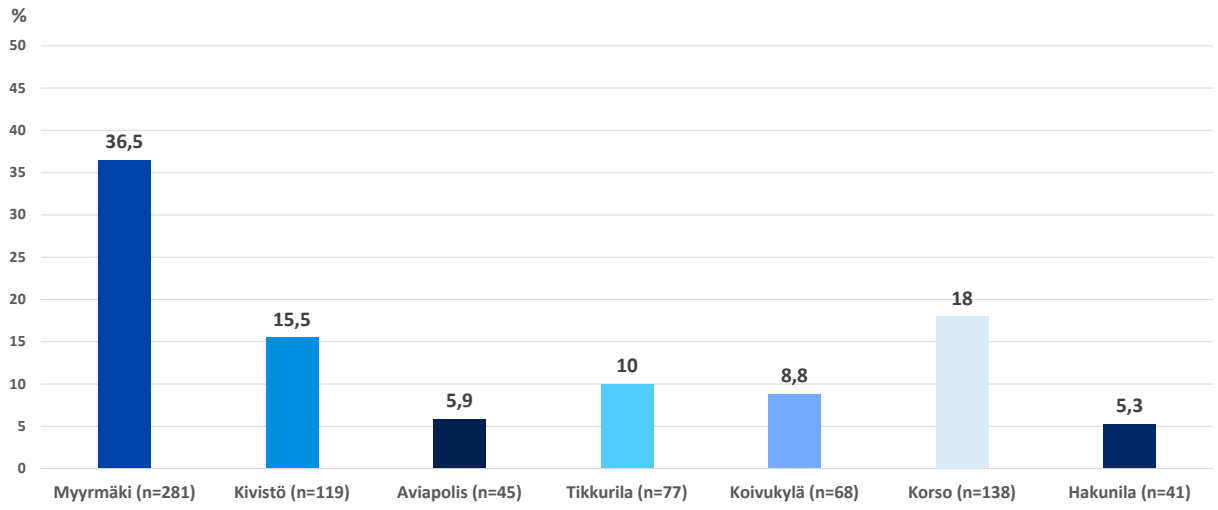

2

Vantaalaisten vastaajien ikäjakauma (lkm n=769 ja %-osuus)

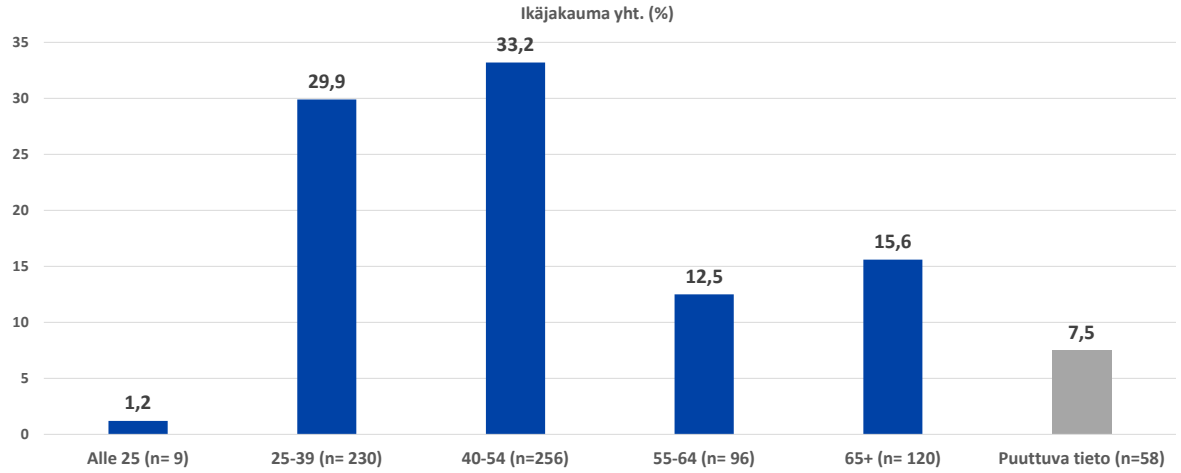

5

Kauanko olet asunut Vantaalla? (%, n=769)

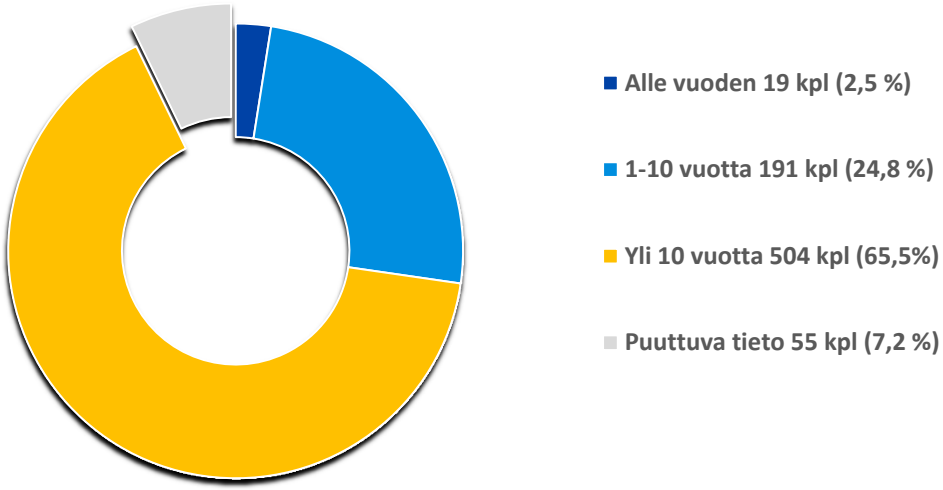

6

Vantaalaisten vastaajien perhemuoto (%, n=769)

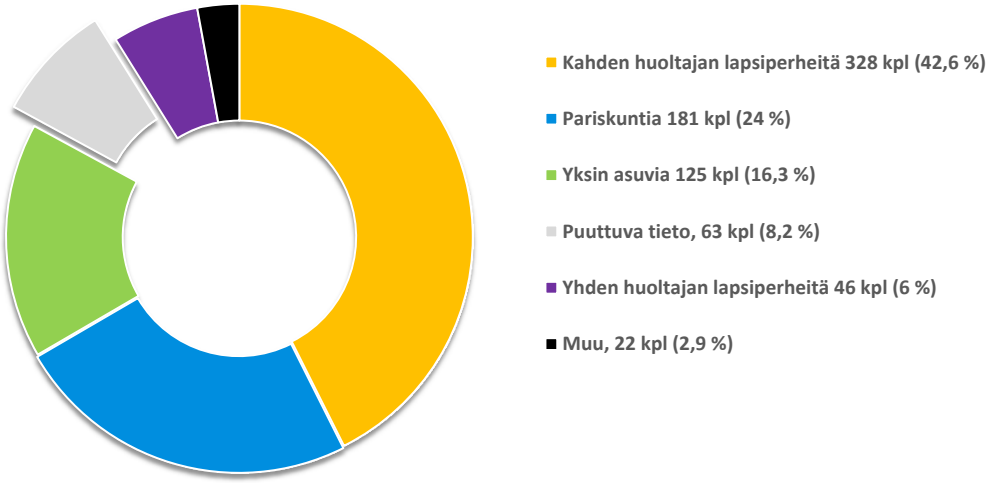

7

Lasten ikäjakauma % (n=508)

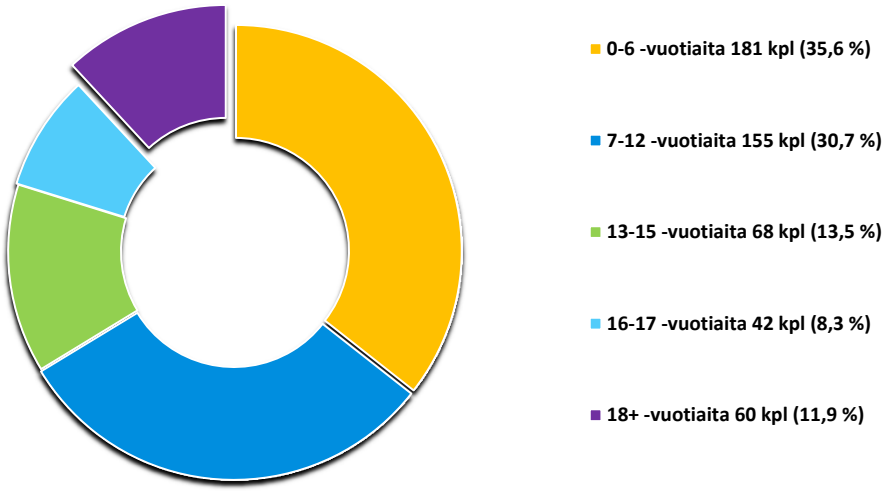

8

Vantaalaisten vastaajien auton omistus (%, n=769)

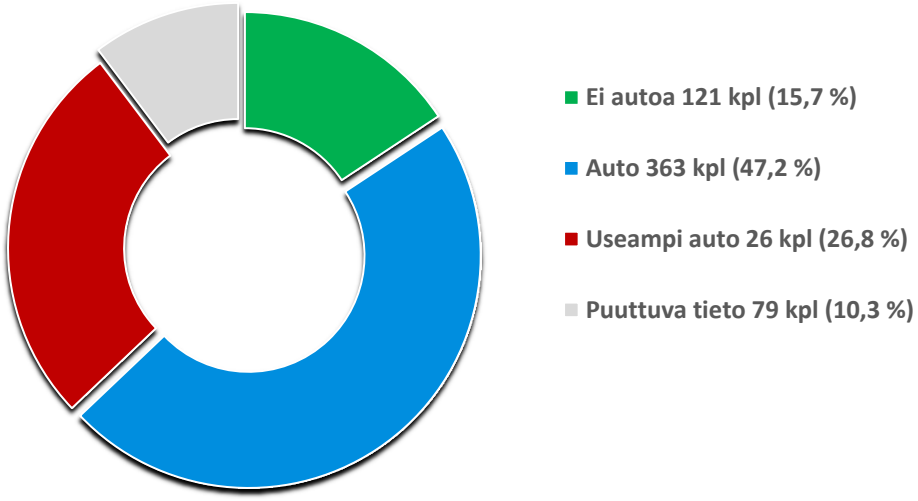

9

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti eri matkoihin liikkuessasi lähiseudulla? (%, n=769)

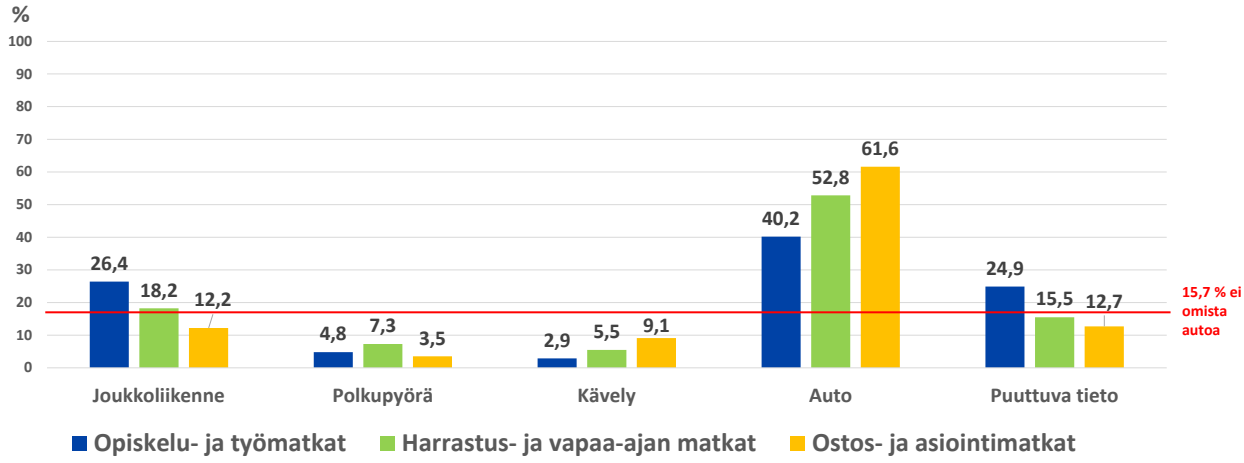

10

Ovatko tarvitsemasi palvelut saavutettavissa julkisella kulkuvälineellä, pyörällä tai kävellen? (%, n=769)

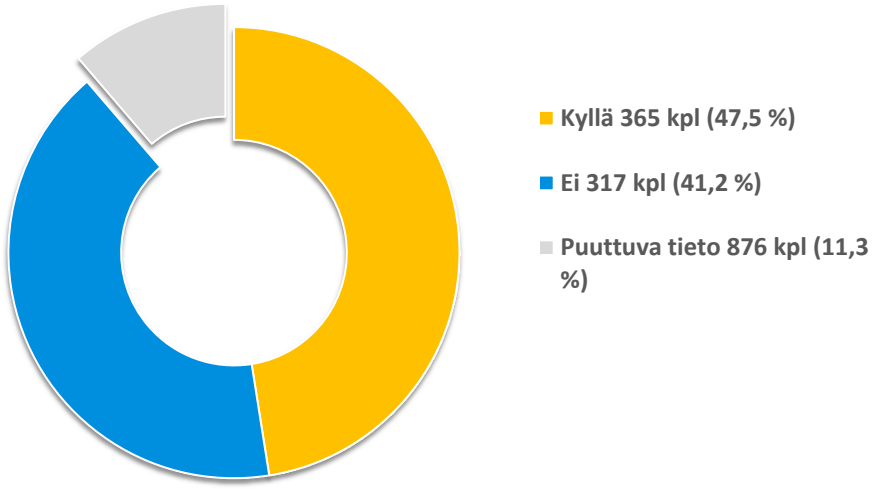

11

Tärkeimmät kehittämiskohteet palveluiden saavutettavuudessa - nostot

- **Suomenkielinen varhaiskasvatus. Lukio (Kivistö, Aviapolis)**
- **Kirjastot, nuorisotilat, lähiliikuntapaikat. Uimahalli (Kivistö, Koivukylä, Aviapolis, Korso, Hakunila). Asukastilat, aikuisopistot (Aviapolis). Kuusijärvi (Tikkurila, Hakunila). Kuntoportaat (Hakunila).**
- **Vantaan työllisyyspalvelut, Nuorten Ohjaamo**
- **Terveysasemat ja suun terveyden huollon palvelut (palveluun pääsy)**
- **Joukkoliikenne (joukkoliikenteen saavutettavuus arvioidaan hyväksi, mutta samalla tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi kaikkialla)**

Huom! Sinisellä koko kaupunkia kyselyn perusteella koskevat tärkeimmät kehittämiskohteet.

12

Kyselyaineisto

13

Kyselyaineistosta

- Kyselyssä pakollista on ollut vastata vain suuralue -kysymykseen.
- Vastaaja on voinut jättää vastaamatta kysymyksiin tai hän on voinut valita useamman vaihtoehdon kustakin "kysymyspatteristosta".
- Vain kysymyksessä, jossa vastaajia on pyydetty valitsemaan "Tärkein palvelu, jonka saavutettavuutta tulisi parantaa" vastaaja on voinut valita vain yhden vastausvaihtoehdon.
- Suuralueella vastausten määrät/kysymys on suhteutettu suuralueelta saatuihin vastauksiin. Kunkin kysymyksen vastaajamäärä on laitettu näkyviin (n=x).

14

Myyrmäki

15

Vastaajien määrä 281

Vastaajien sukupuolijakauma %

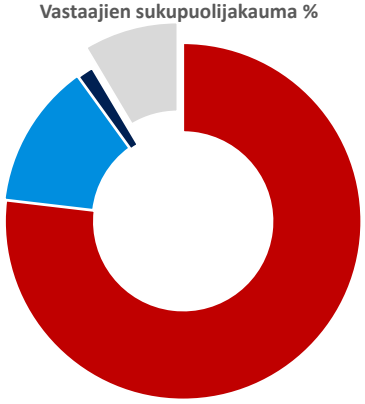

Vastaajien ikäjakauma %

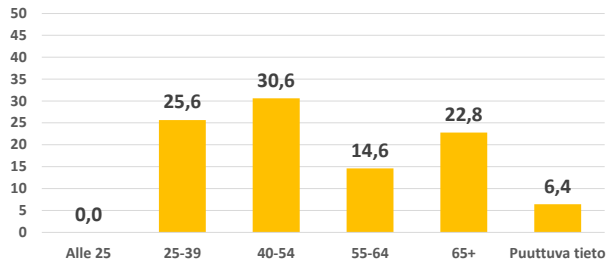

Vastaajien perhemuotojakauma %

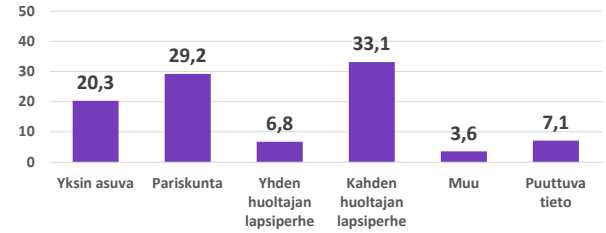

16

MYYRMÄKI Kaso

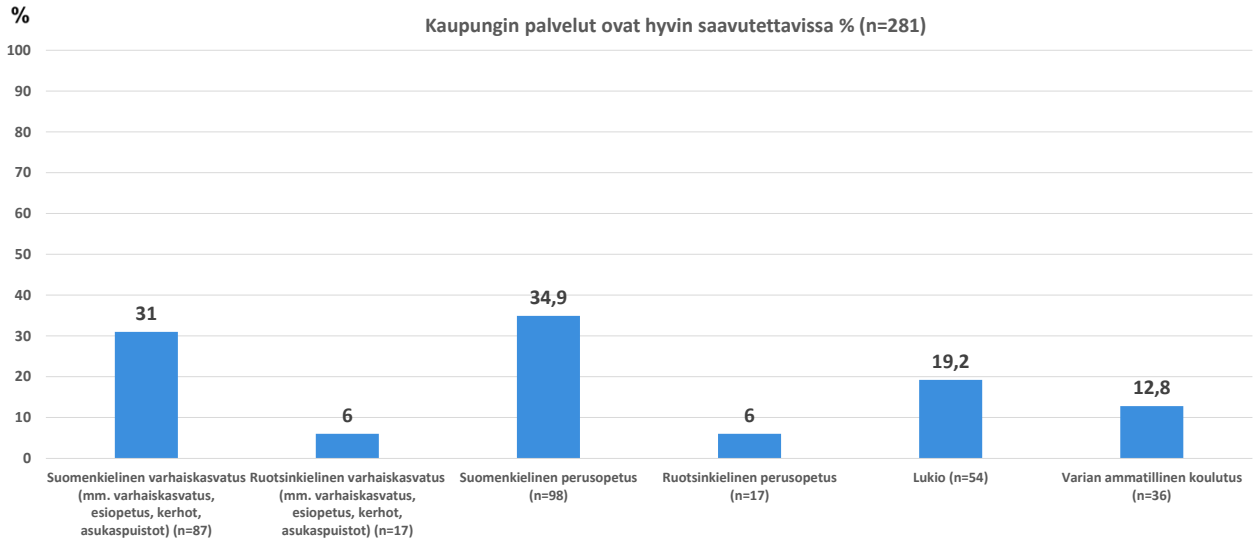

Huom. Vastaaja on voinut valita useita vaihtoehtoja tai jättää kohdan tyhjäksi.

17

MYYRMÄKI Kaso

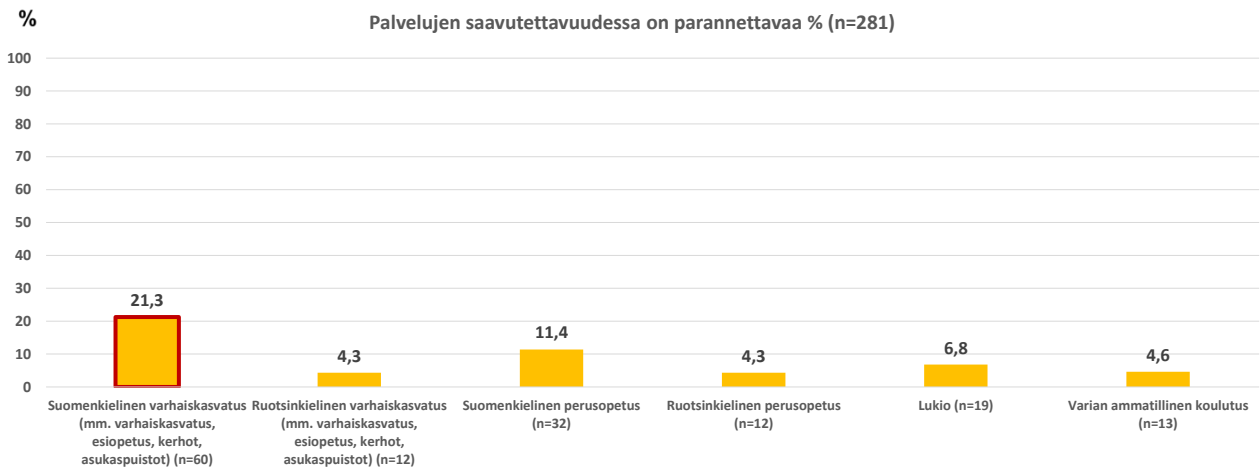

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

18

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Lähipalvelun toteutuminen varhaiskasvatuksessa: tarvitaan lisää päiväkoteja ja hoitopaikkoja, jotta toteutuisi lähipalveluna. Päiväkodit täynnä alueella.
- Perusopetus: tarkistettaisiin oppilaaksiottoalueiden rajat (ala- ja yläkoulu) esim. Pähkinärinteen alueella
- Kerhoja lapsille
- Perusopetus ja julkinen liikenne: aikataulut sopimaan paremmin koulutuntien alkamisajankohtiin.
- Ruotsinkielinen perusopetus ja lukio (Helsinge skola): bussiaikataulujen sovittaminen paremmin tuntien alkamisajankohtiin.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus

19

MYYRMÄKI
Kaku

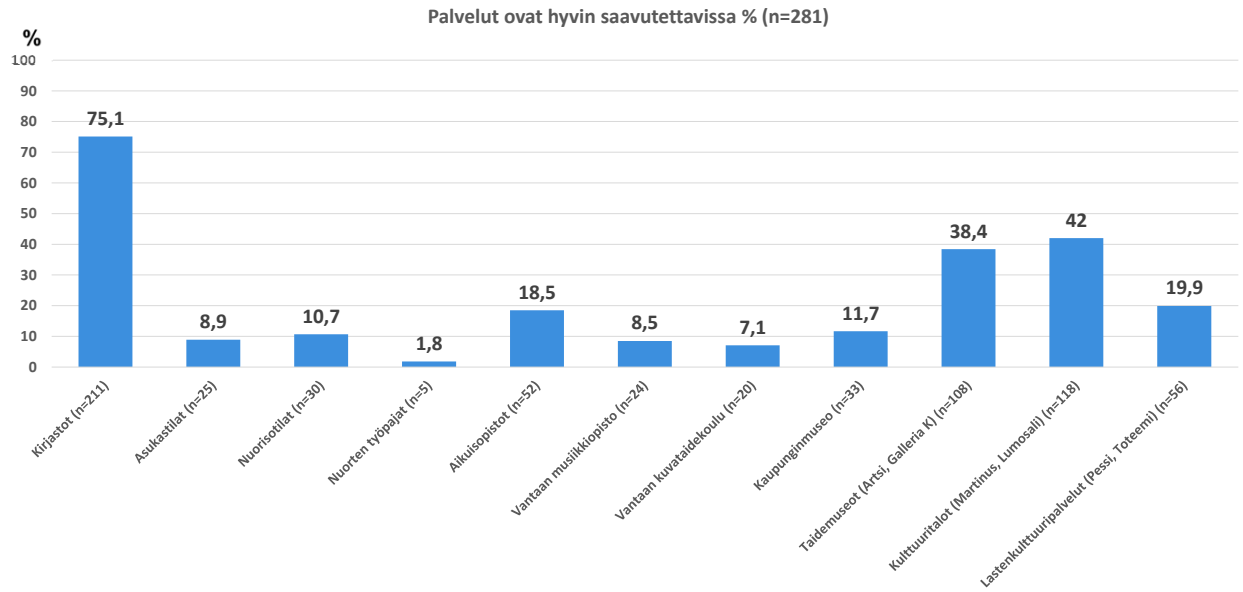

20

MYYRMÄKI Kaku

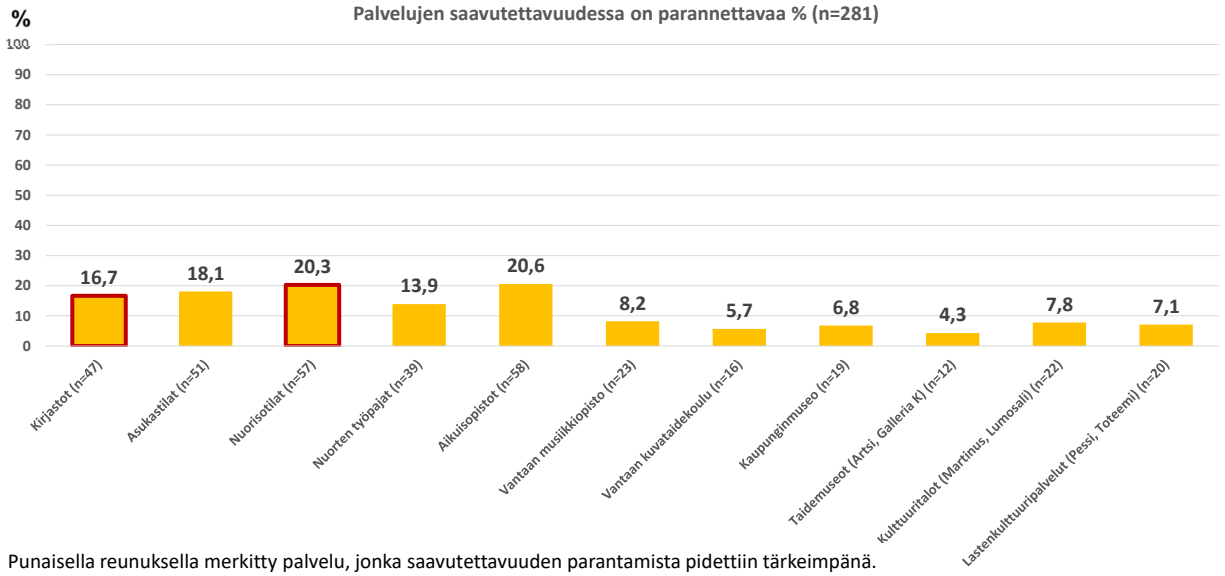

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

21

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Pähkinärinteen kirjaston säilyttäminen ja aukioloaikojen parantaminen (joustavuus)
- Nuorisotiloja ja nuorten kokoontumispaikkoja tarvitaan lisää (mm. Pähkinärinne, Hämevaara)
- Asukastiloja tarvitaan alueelle (mm. Martinlaakso, pientaloalueet)
- Aikuisopistolle enemmän kurssipaikkoja ja kurssitarjonta laajemmaksi, enemmän kursseja
- Kirjastojen aukioloajat: aukioloaikojen pidentäminen arkisin ja avoinna olo viikonloppuina
- Enemmän lasten kulttuuritoimintaa Toteemiin.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Asukastilat (puuttuvat), nuorisotilat
- Kirjastot mm. aukioloajat liian lyhyet ja palvelut eivät ole auki viikonloppuisin.
- Musiikkiopisto, kuvataidekoulu, musiikkileikkikoulu
- Museot, elokuvateatteri, aikuisopiston kurssit

22

MYYRMÄKI
Liipa

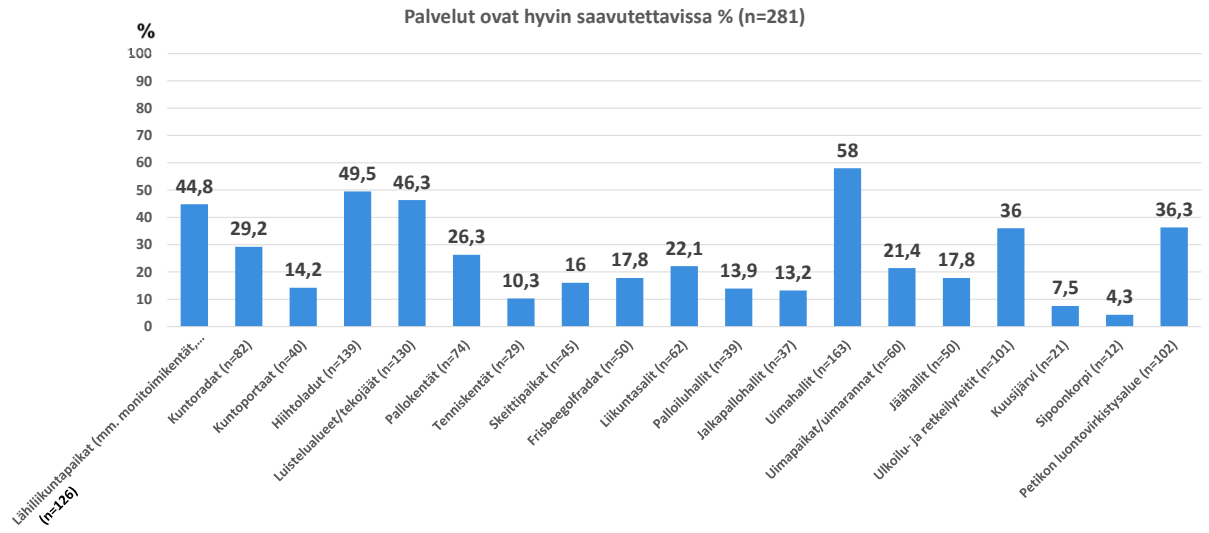

23

MYYRMÄKI
Liipa

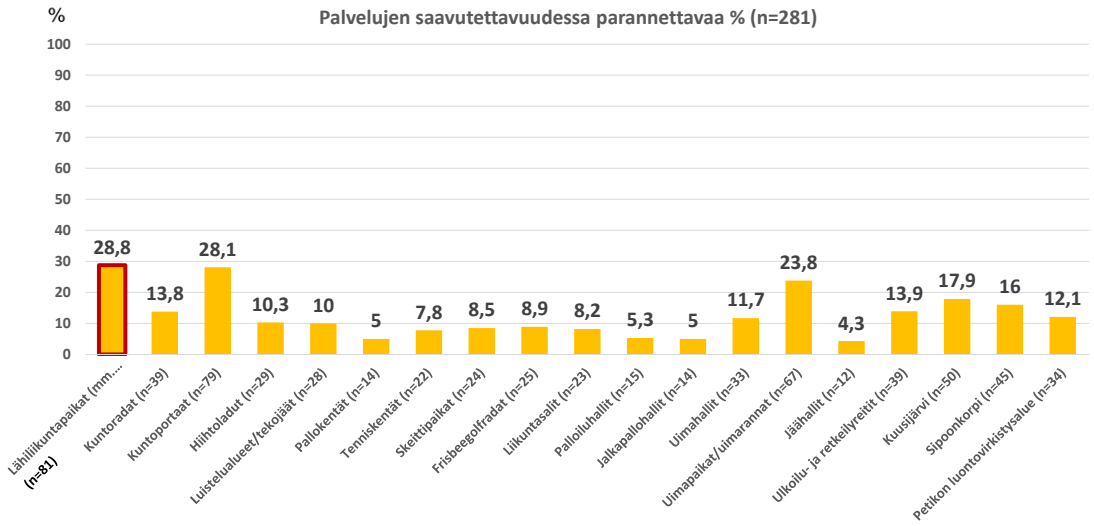

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

24

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Pähkinärinteeseen ulkokuntoilulaitteita ja kunnollinen lähiliikuntapaikka
- Lisää uimapaikkoja Länsi-Vantaalle (esim. lammaslampi, maauimala)
- Lisää tekojäitä alueelle
- Lisää skeittipaikkoja
- Kuntoportaat alueelle
- Petikko, Vetokannas, Kuusijärvi lisää pysäköintipaikkoja
- Petikon opasteet paremmiksi
- Bussiyhteydet Kuusijärvelle (yhteydet itä-länsi)
- Tenniskenttä

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimapaikat, uimahalli, tenniskenttä, skeittipaikka, Kuusijärvi ja Sipoonkorpi, lähiliikuntapaikat, kuntoportaat, hiihtoladut

25

MYYRMÄKI Kasvupalvelut

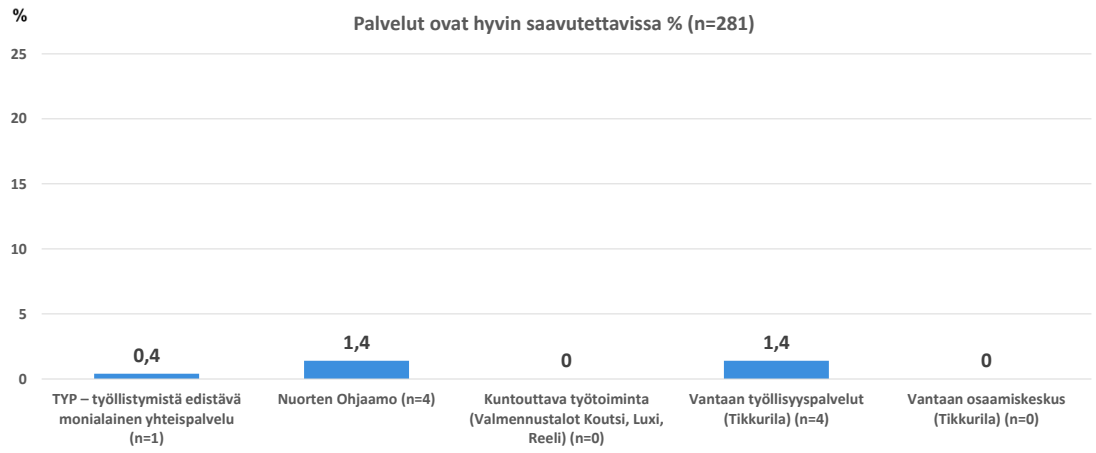

26

MYYRMÄKI
Kasvupalvelut

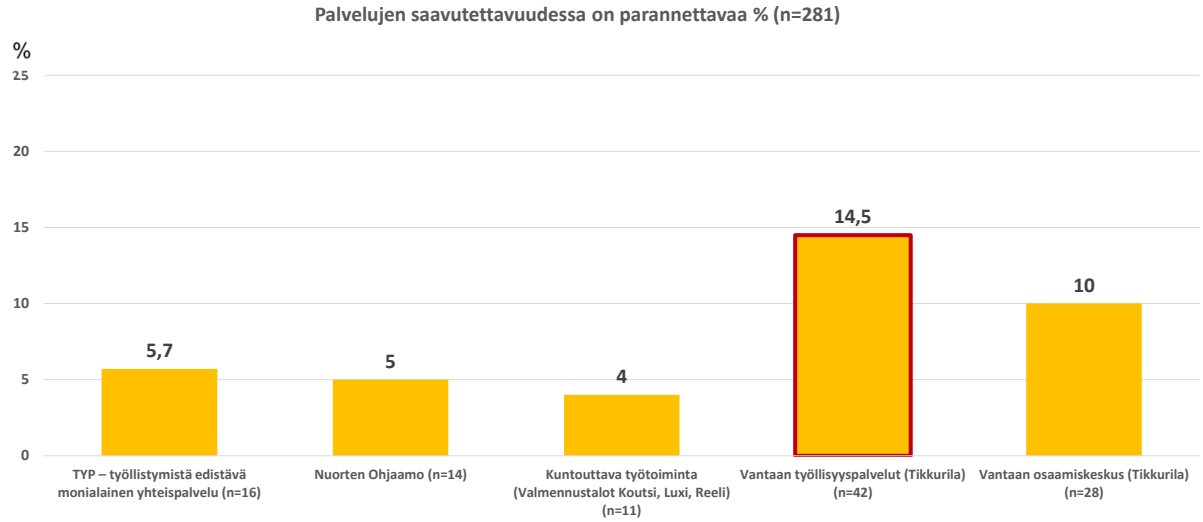

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

27

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Työvoimatoimisto ja työllisyyspalveluita takaisin Myyrmäkeen
- Vantaan osaamiskeskus myös Myyrmäkeen
- Saavutettavuutta esim. puhelimitse tulisi parantaa, nyt ketään ei tavoita

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Työllisyyspalvelut

28

Myyrmäki, sote

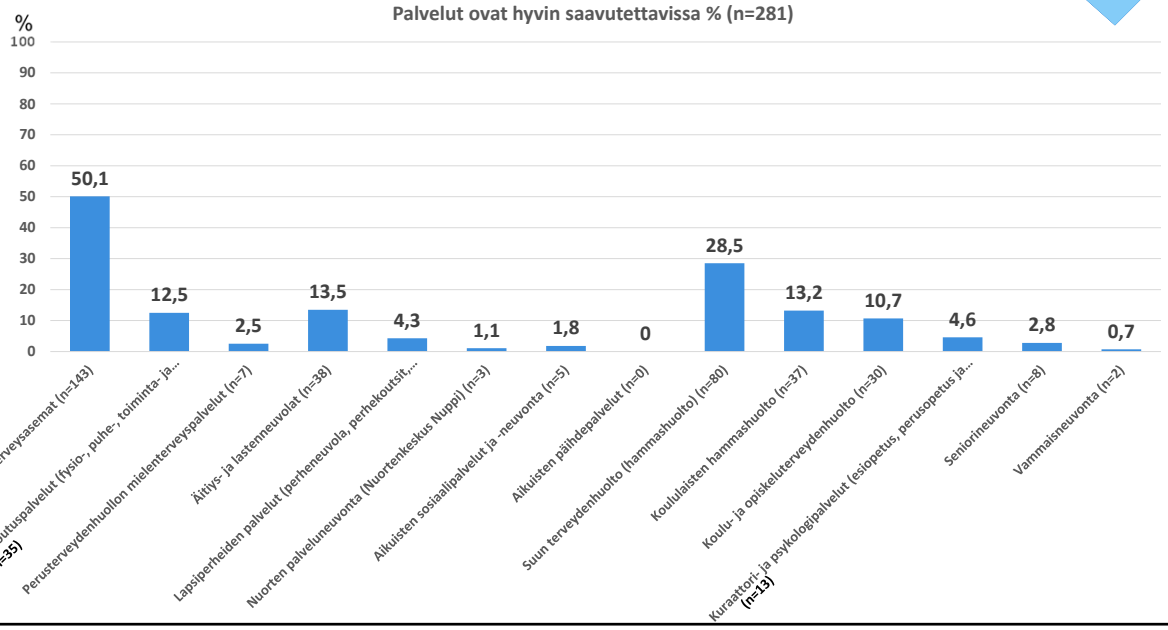

29

Myyrmäki, sote

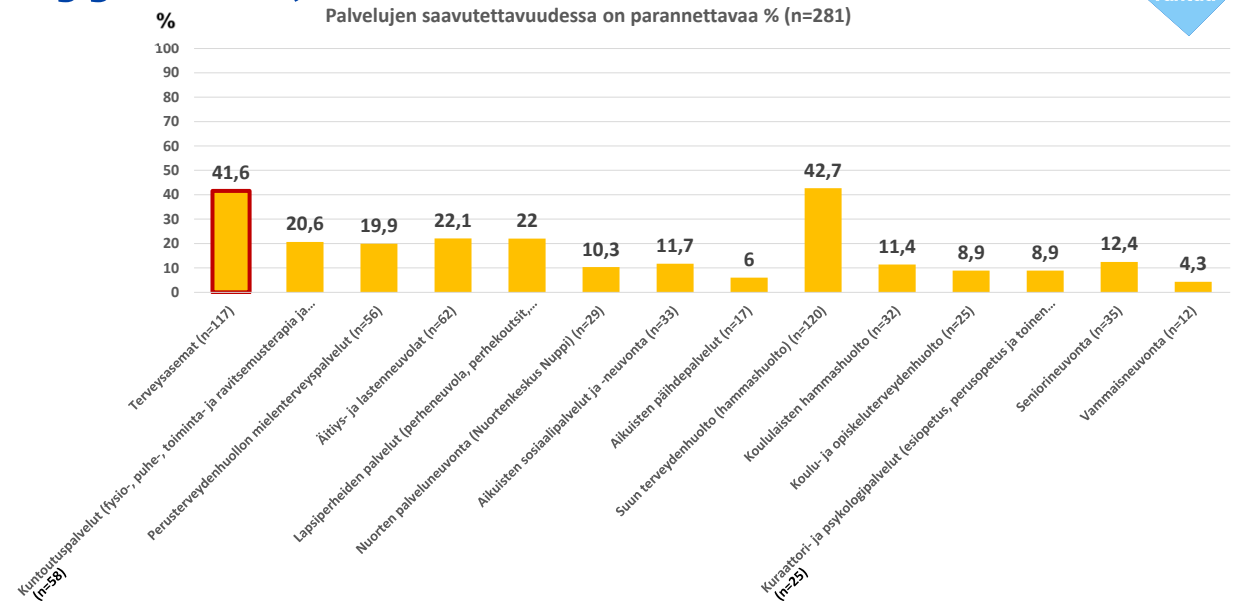

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

30

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Lähineuvolat takaisin, neuvoloita ei saa keskittää

-Aikojen saaminen terveydenhuoltoon ja suun terveydenhuoltoon, lisää aikoja ja laajemmat aukioloajat mm. iltoihin - ja viikonloppuihin.

-Koululaisten hammashuolto kouluille

-Ravitsemusterapia ja lasten neurologia palveluita myös Myyrmäkeen.

-Terveysasemalle ja hammaslääkärille päivystys Myyrmäkeen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-terveysaseman palvelut, suun terveyden huolto, perheneuvola, neuvolalääkäri, kuntoutus, koulupsykologi, psykologi

31

MYYRMÄKI, muut palvelut

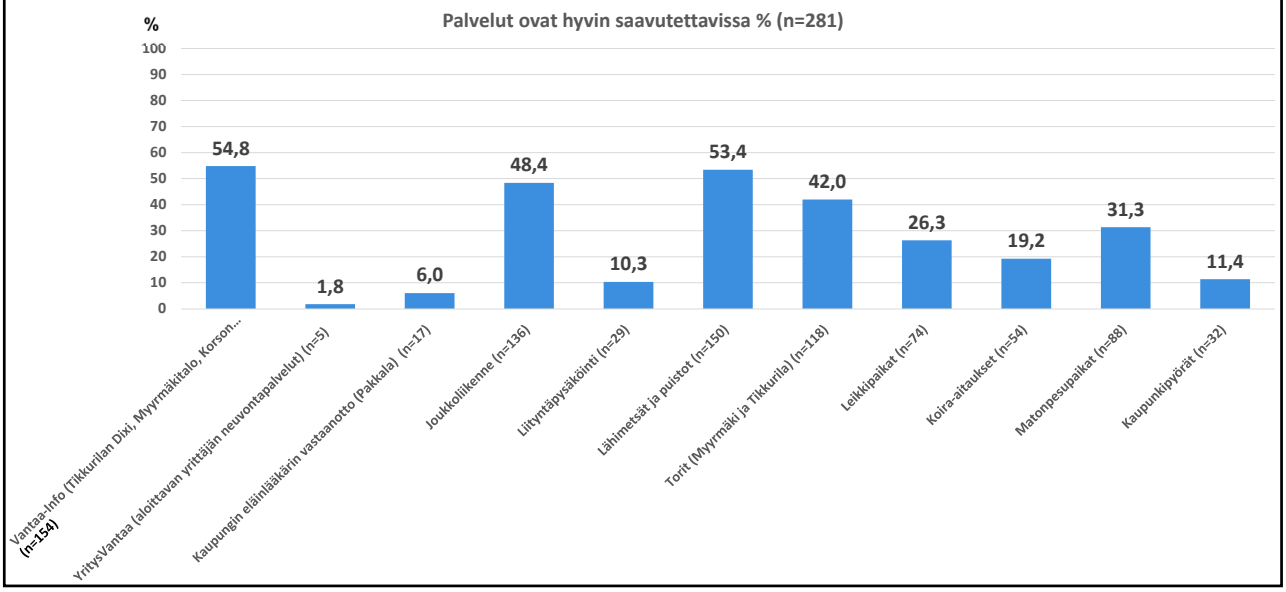

32

MYYRMÄKI
Muut palvelut

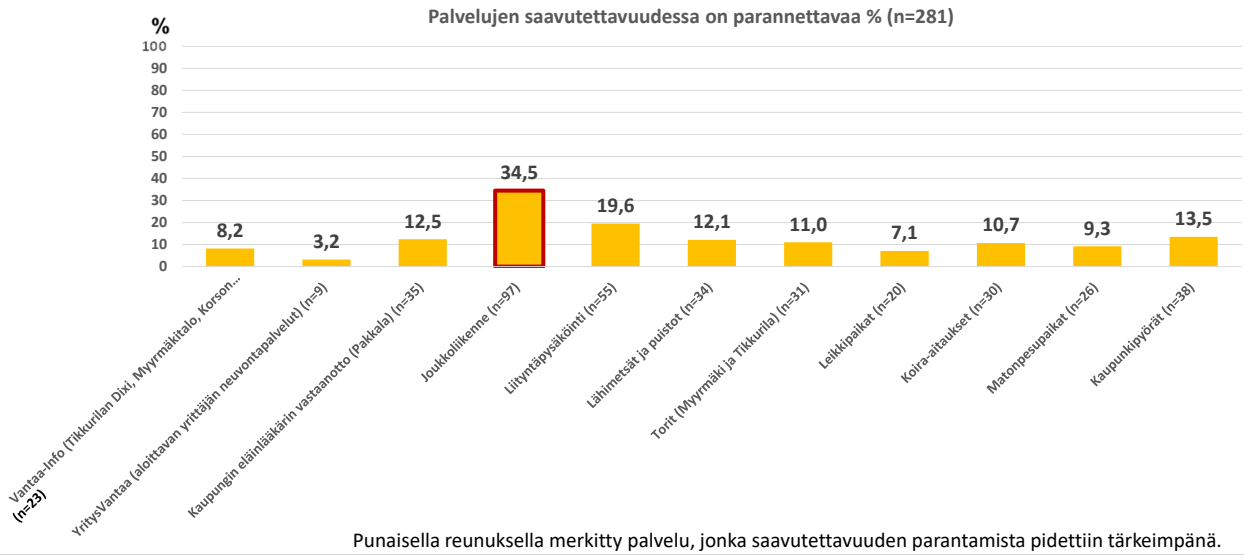

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

33

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Suoria joukkoliikenne linjoja. Vaihdollisilla yhteyksillä aikaa kuluu odotteluun. Vaihtoihin varattava aika pakottaa tiukassa aikataulussa lähtöön aiemmalla yhteydellä, ettei jatkosta myöhästy. Tämä heikentää merkittävästi joukkoliikenteen houkuttelevuutta.

-Yhtenäinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle

-VantaaInfo myös Martinlaaksoon, pidemmät aukioloajat ja mm. poliisin lupapalvelut takaisin.

-Suorat bussiyhteyden Helsinkiin säilytettävä.

-Bussiyhteyksiin ja vuoroväleihin parannusta.

-Poikittaisliikennettä lännestä jumboon parannettava.

-Kävelyteiden kunnossapitoa parannettava (talvella)

-Liityntäpysäköintimahdollisuuksia tulisi lisätä

-Kaupungin eläinlääkäripalveluja länteen.

-Toreille oikeaa toritoimintaa

-Lähimetsien säilyttäminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-VantaaInfo aukioloaikojen vuoksi, koirapuistot, kaupunkipyörät, julkinen liikenne, kaupungin eläinlääkäri

34

Kivistö

35

Vastaajien määrä 119

Vastaajien sukupuolijakauma %

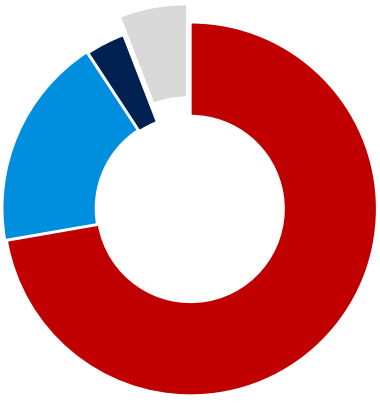

Vastaajien ikäjakauma %

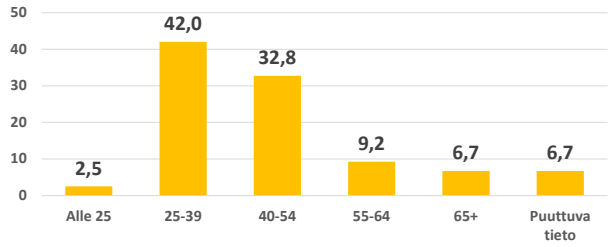

Vastaajien perhemuotojakauma %

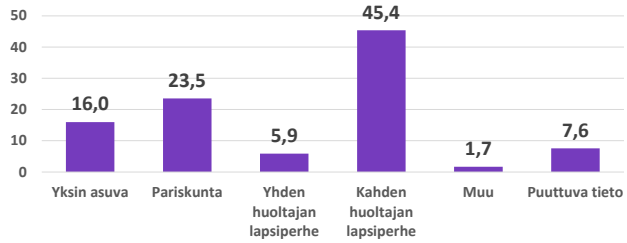

36

KIVISTÖ
Kaso

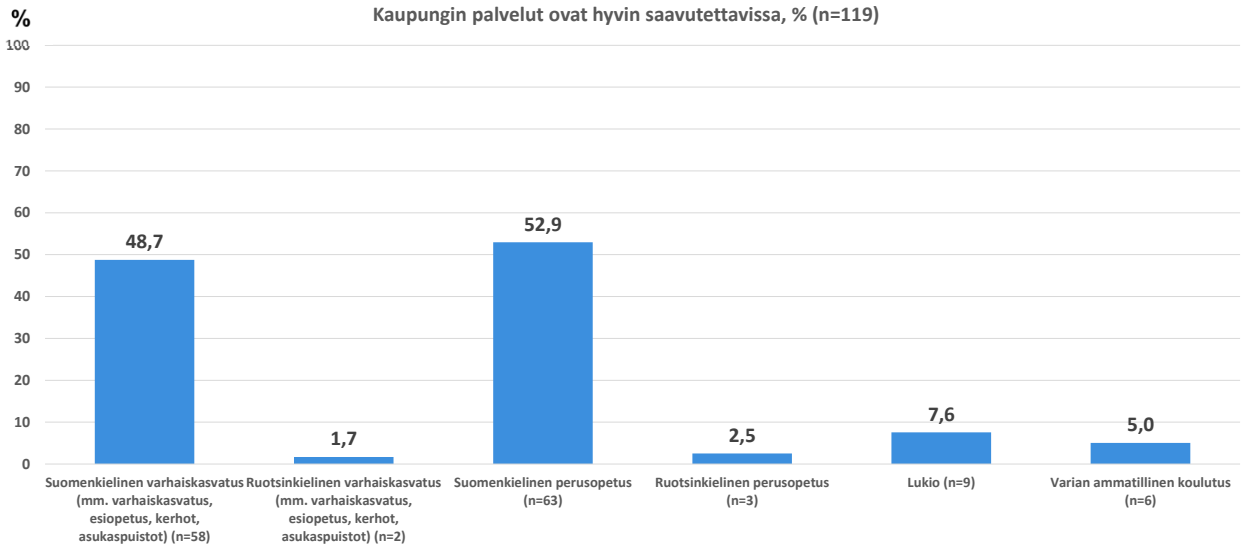

37

KIVISTÖ
Kaso

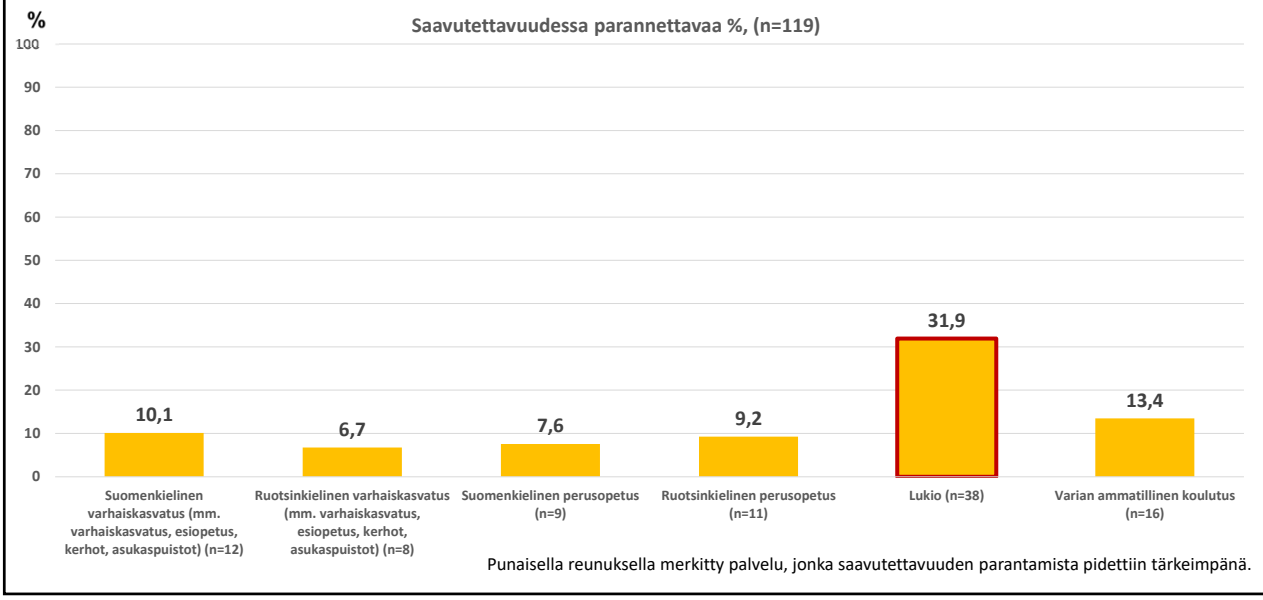

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

38

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Lähipalvelun toteutuminen varhaiskasvatuksessa: alueelle tarvitaan lisää päiväkoteja

-Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus voisivat toimia suomenkielisen yhteydessä.

-Kivistöön tarvitaan lukio

- Kivistöön kielikylpypäiväkoti (ruotsi, englanti)

-Liikenneyhteyksien parantaminen Kivistöstä ruotsinkieliseen yläkouluun ja lukioon

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus, lukio, kouluterveydenhoitaja/lääkäri

39

KIVISTÖ
Kaku

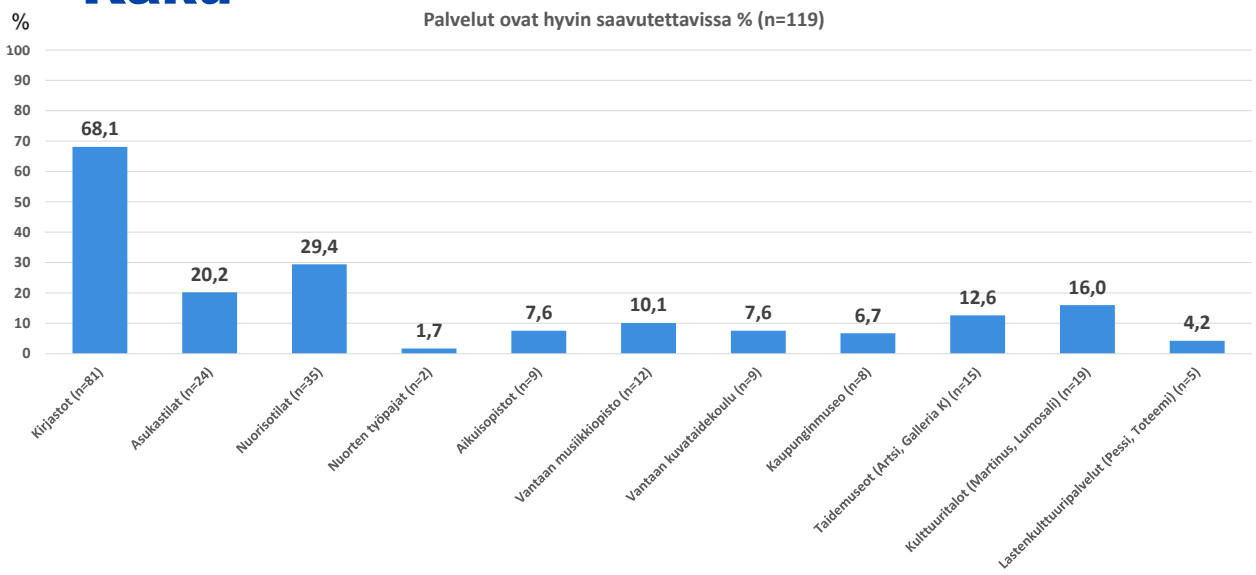

40

KIVISTÖ
Kaku

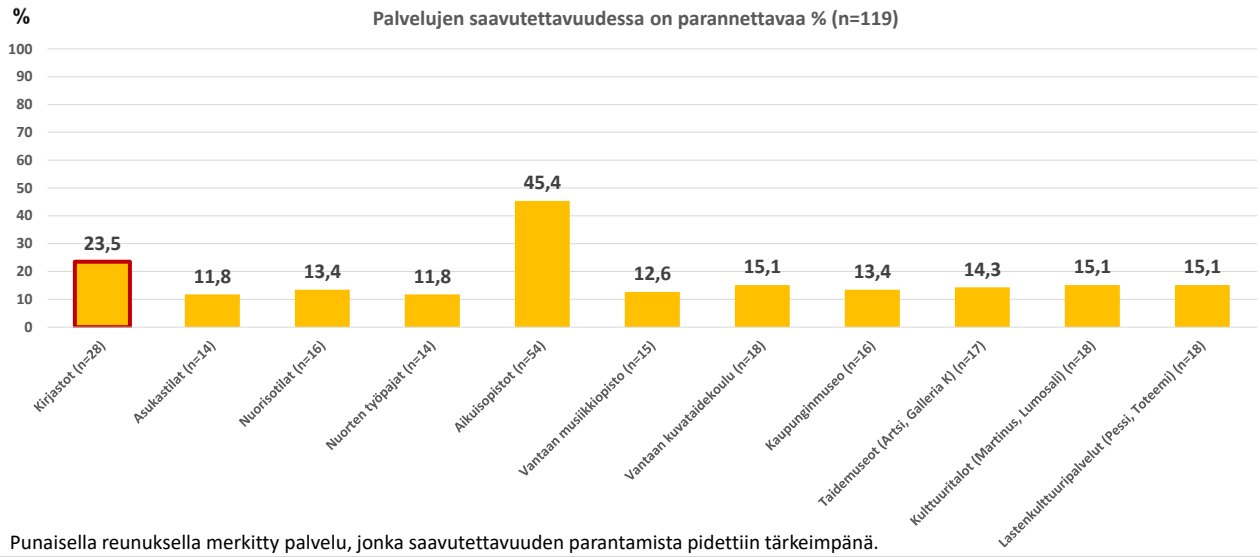

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

41

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Musiikkiopiston ja kuvataidekoulun tarjonta laajemmaksi

-Aikuisopiston kurssitarjontaa alueelle

-Tekemistä ja toimintaa nuorisolle, nuorisotiloja

-Kulttuuri, kirjasto- ja asukastilojen ilta- ja viikonloppu aukioloaikoja pidemmiksi

-Kirjastopalvelut paremmiksi

-Parkkipaikkoja enemmän alueelle (myös palvelujen yhteyteen)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Nuorisotilat, musiikkiopisto, kuvataidekoulu, aikuisopiston kurssit, lastenkulttuuri, kirjasto, elokuvateatteri

42

KIVISTÖ, Liipa

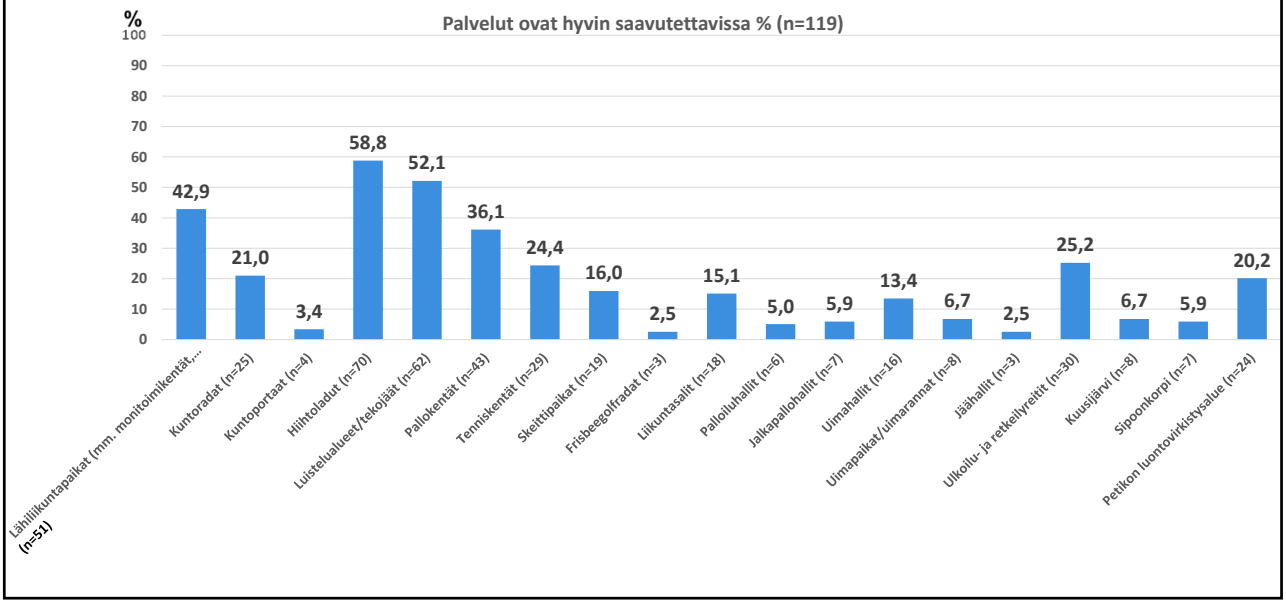

43

KIVISTÖ, Liipa

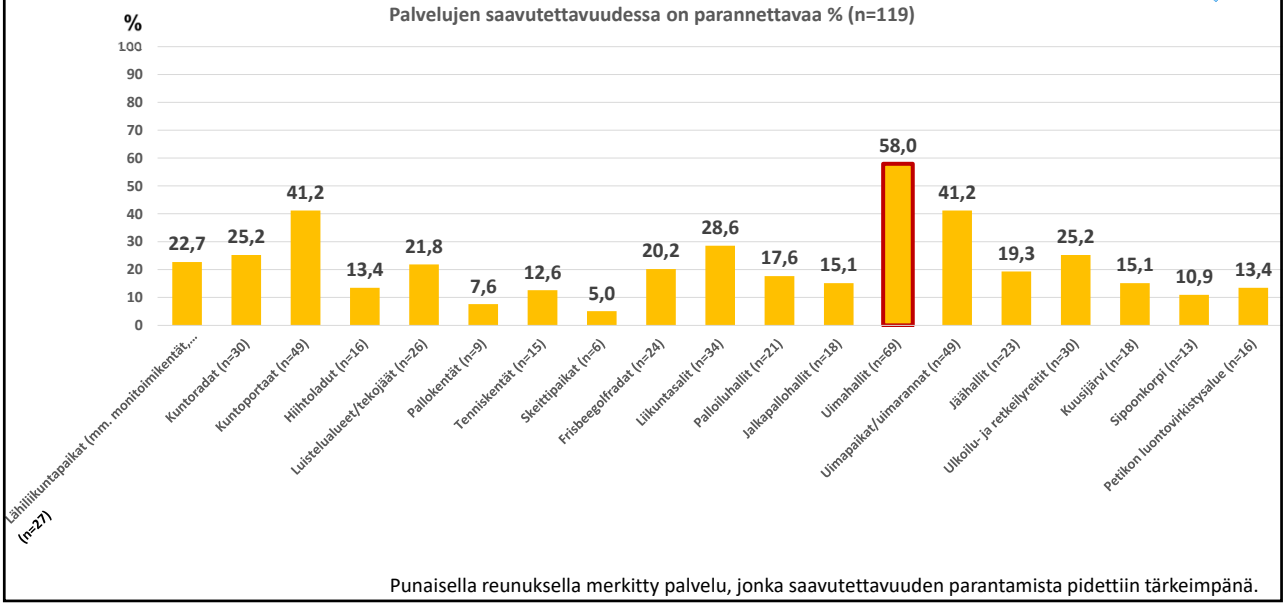

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

44

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Uimahalli ja uimapaikka Kivistöön, uimapaikka Vantaanjokeen

-Ulkoliikuntapaikkoja ja kuntoportaat, ulkokuntosali alueelle

-Jäähalli alueelle

-Petikon ulkoilualueelle lisää pysäköintitilaa ja paremmat opasteet

-Liikuntapaikkoja lisää Kivistöön, monitoimihalli ja kuntosali

-Luistelupaikkojen jäiden ja latujen kunnossapito paremmaksi

-Frisbeegolfrata ja Padel-kenttä Kivistöön

-Yhteyksien parantaminen Keimolan ja Petikon kuntoradoille ja retkeilyreiteille

-Keimolan suolle opasteet ja ulkokuntoiluvälineet

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Uimaranta, uimahalli, kuntosali, frisbeegolf, Sipoonkorpi, jäähalli, jumpat, luistelukentät

45

KIVISTÖ Kasvupalvelut

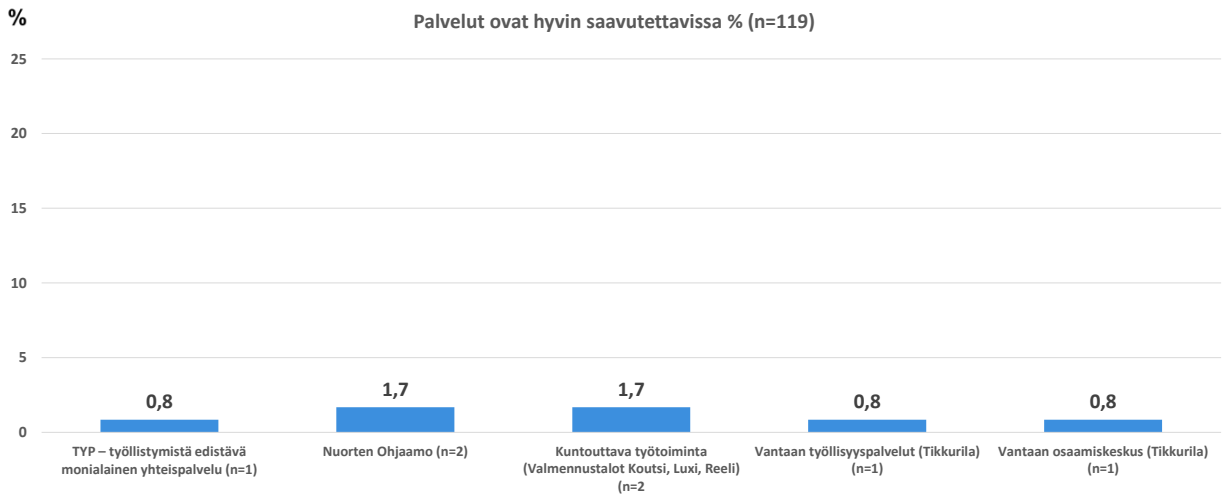

46

KIVISTÖ
Kasvupalvelut

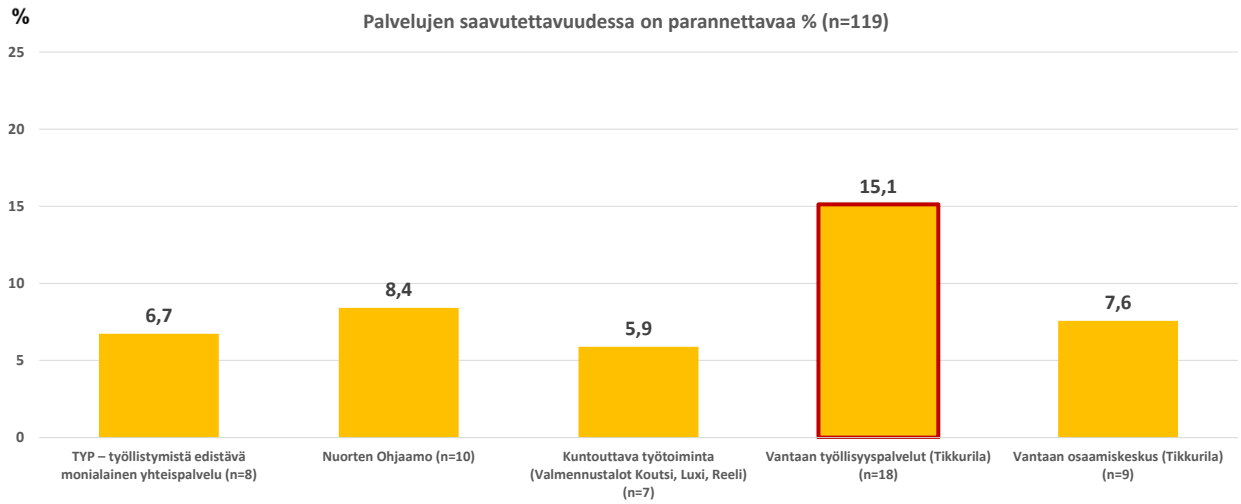

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

47

Avovastausten teemat

Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Palveluiden tuominen Länsi-Vantaalle, josta ne puuttuvat kokonaan. Tikkurila hankalan matkan päässä.
- Konkreettisen avun tarjoaminen Ohjaamossa neuvomisen ja opastamisen lisäksi.

48

KIVISTÖ, sote

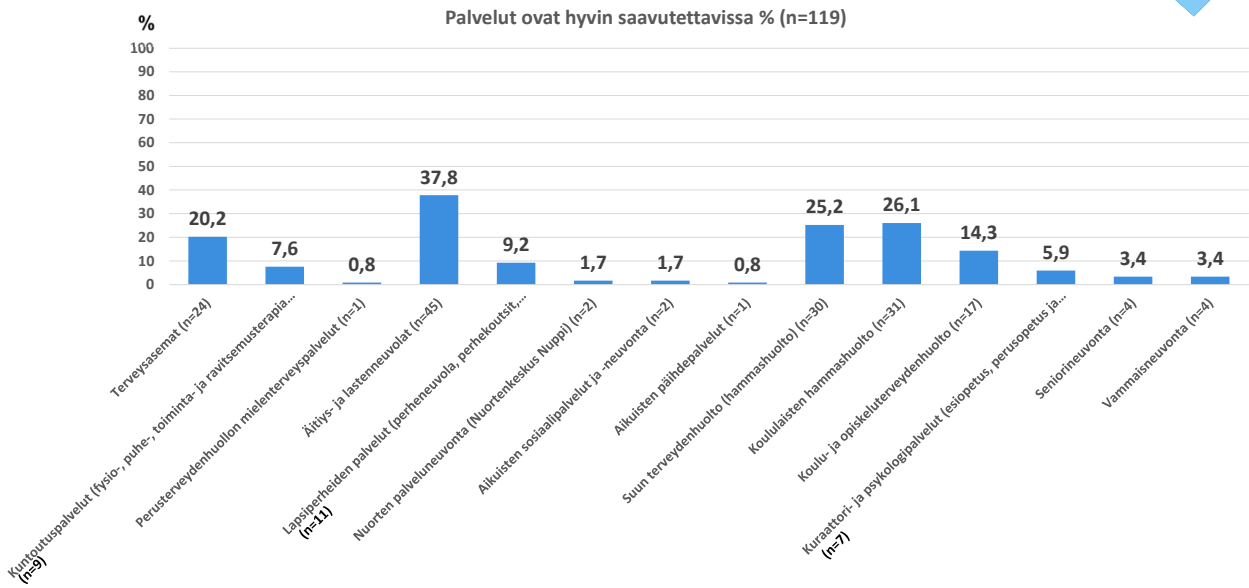

KIVISTÖ, sote

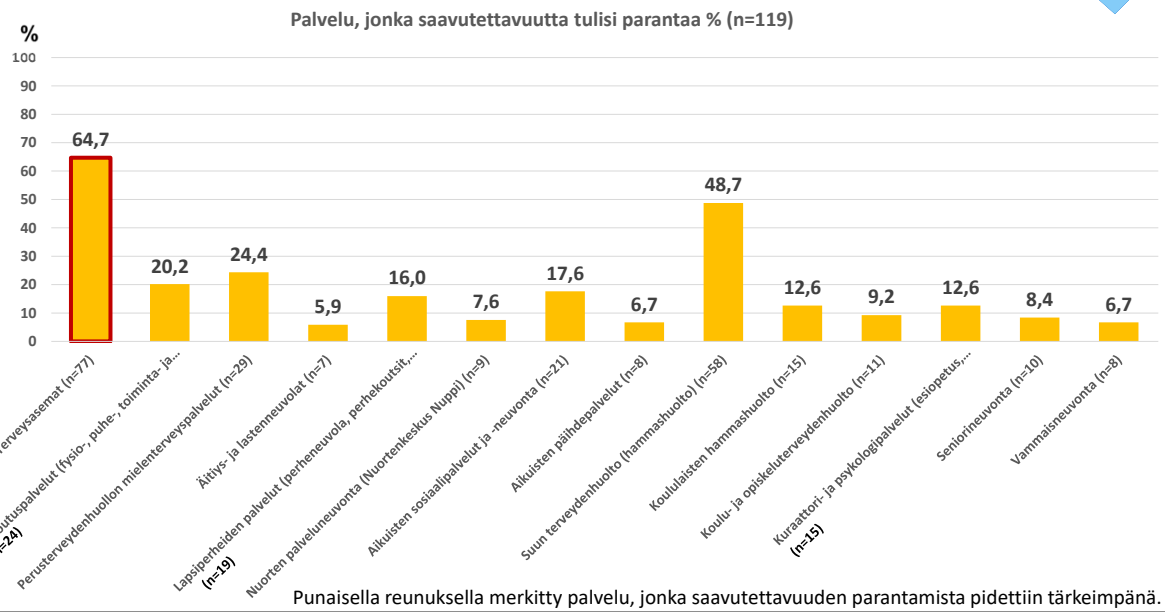

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveysasema Kivistöön, samaan yhteyteen laboratoriopalvelut

-Suunterveydenhuollolle oma palvelupiste Kivistöön ja lisää aikoja, että pääsisi hoitoon lähelle. Kiireellisen hoitoon pitäisi myös päästä Kivistössä.

-Nuorten päihdepalveluja ja mielenterveyspalveluja alueelle

-Puheterapiapalvelut ja ravitsemusterapeuttien palvelut puuttuvat

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-terveysaseman palvelut, suun terveyden huolto, seniori- ja vammaisneuvonta, neuvolalääkäri, neuvolapalvelut, koulupsykologi/kuraattori, fysioterapia, aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

51

KIVISTÖ
Muut palvelut

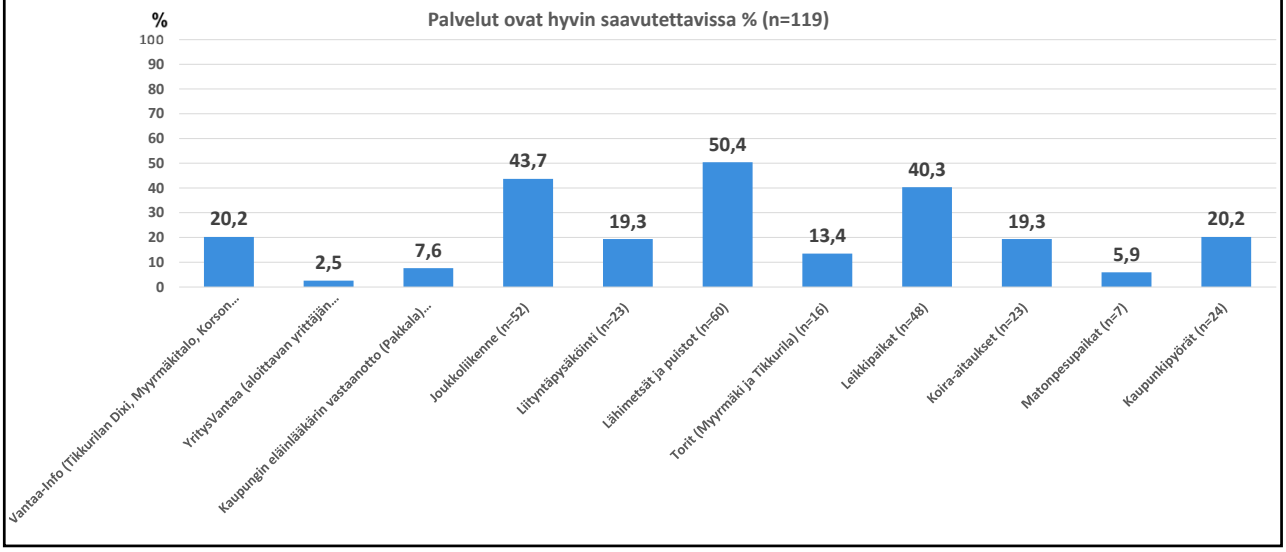

52

KIVISTÖ
Muut palvelut

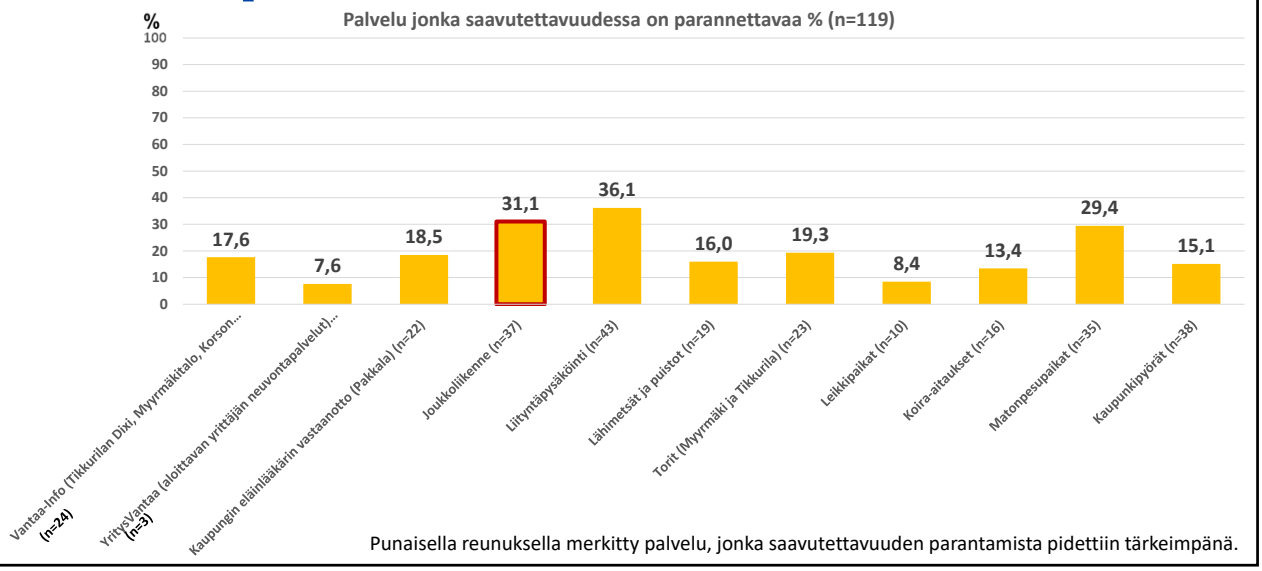

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

53

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

- Pysäköinti ongelmana. Parkkipaikkoja palveluiden yhteyteen. Vieraspaikat puuttuvat, liityntäpysäköinti maksuttomaksi ja parkkipaikkoja lisää liityntäpysäköintipaikoille. Syrjäisempien liityntäpysäköintipaikkojen ilkivallan estäminen.

-Julkisen liikenteen kehittäminen. Junan tulisi kulkea nykyistä myöhempään, jotta se palvelisi mm. lento-asemalla työskenteleviä. Bussiyhteyden juna-asemalle suuralueen reunamilta paremmiksi, vuorovälien tihentäminen. Suorat bussiyhteydet Helsingin keskustaa, Peijakseen ja Jumboon.

-Yhtenäinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle. Lisää kaupunkipyöräpisteitä Kivistön alueelle mm. keskustaan Alepan luo sekä omakotialueille.

-Koirapuistoista isompia ja metsäisempiä. Koirapuisto Keimolanmäkeen.

- Matonpesupaikka Kivistöön ja Keimolanmäkeen.

-Siirtymäreitit Vestran ulkoilualueelle

-Lapinkylään asema

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-julkinen liikenne, liityntäpysäköinti, kaupunkipyörät, eläinlääkäri, matonpesupaikat, parkkipaikat ja harrastukset. Lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet puutteellisten opasteiden takia.

54

Aviapolis

55

Vastaajien määrä 45

Vastaajien sukupuolijakauma %

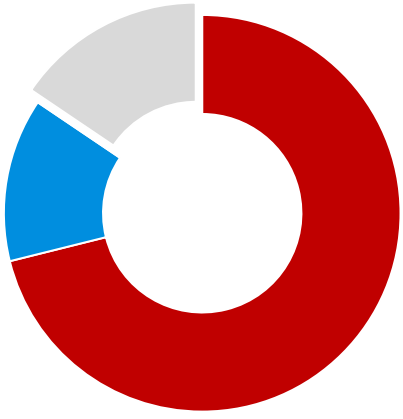

- Nainen 71,1 % (n=32)
- Mies 13,3 % (n=6)
- Muu 0 % (n=0)
- Puuttuva tieto 15,6 % (n=7)

Vastaajien ikäjakauma %

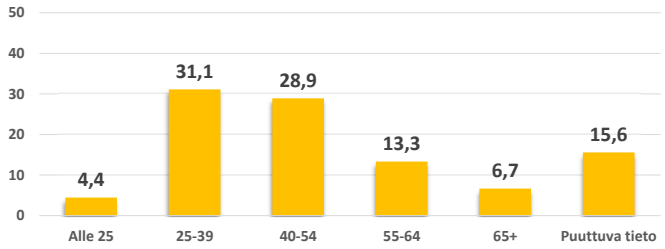

Vastaajien perhemuotojakauma %

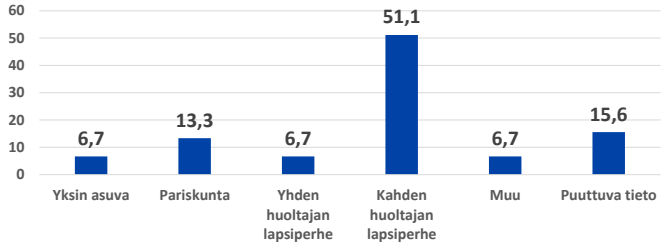

56

AVIAPOLIS
Kaso

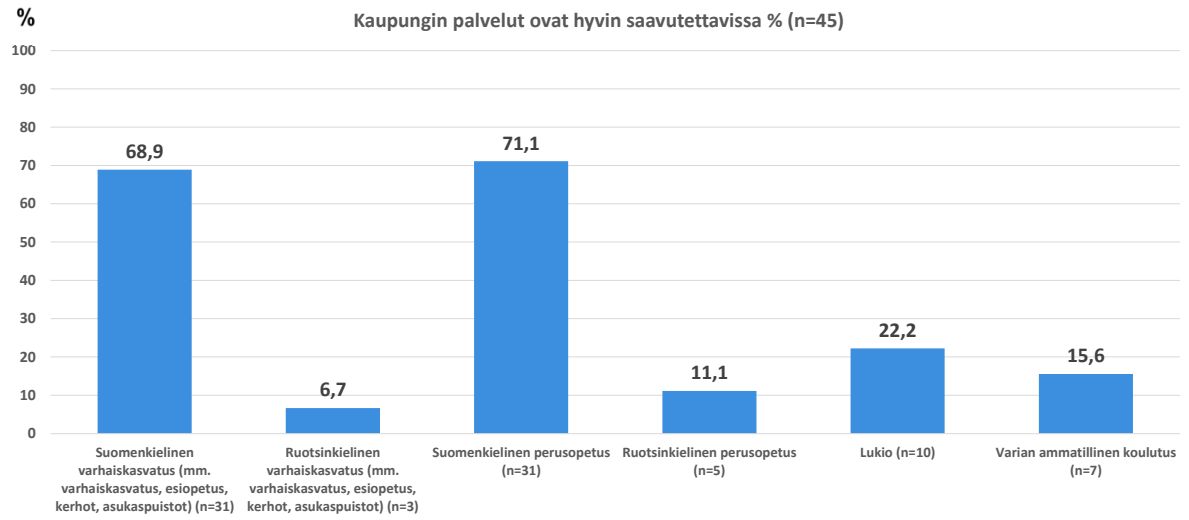

57

AVIAPOLIS
Kaso

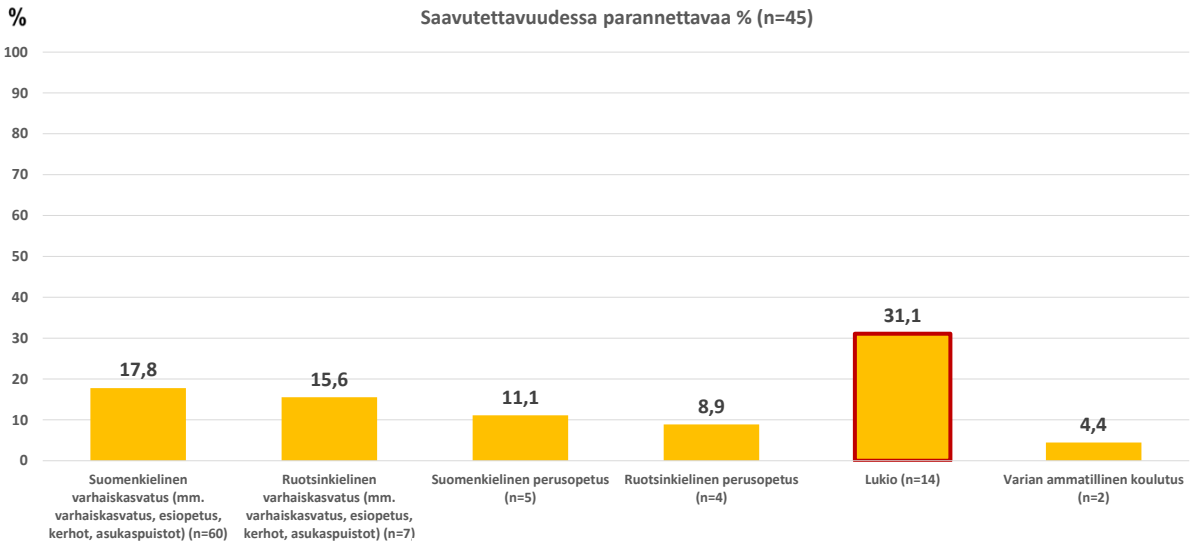

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

58

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Oma lukio Aviapoliksen alueelle

-Lisätiloja perusopetukseen

-Varhaiskasvatuksen kapasiteettia tarvitaan lisää alueelle, päiväkodit ovat täynnä.

-Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelut puuttuvat alueelta

-Palveluiden hankkiminen kolmannelta osapuolelta täydentämään palveluja

59

AVIAPOLIS Kaku

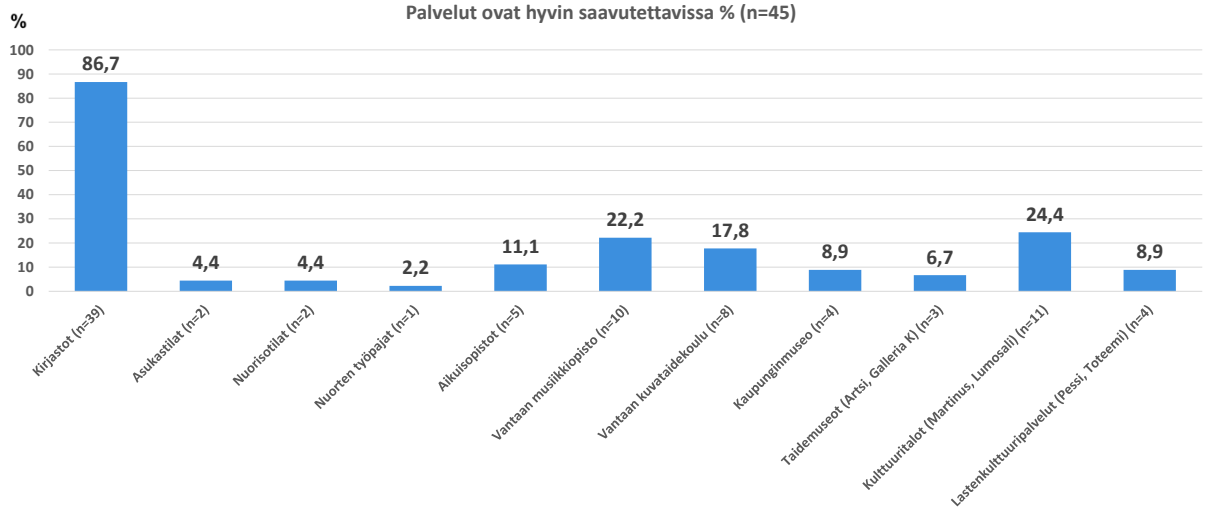

60

AVIAPOLIS
Kaku

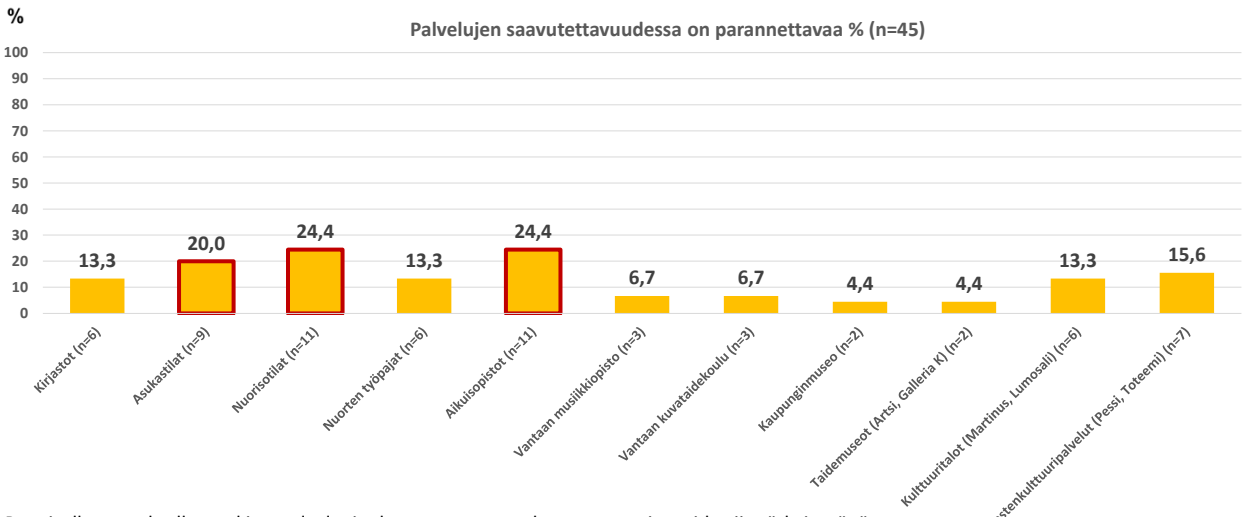

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

61

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Aviapoliksen alueelta puuttuu paljon palveluja. Alueelle tarvittaisiin nuorisotilat, asukastilat, lastenkulttuuripalveluita, musiikkiopiston palveluita, aikuisten- ja lasten harrastus- ja kulttuuritoimintaa.

-Julkisen liikenteen parantaminen alueella, nyt harrastuksiin pitää kulkea autolla.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Musiikkiopisto, kuvataidekoulu, aikuisopiston kurssit, nuorisotilat.

62

AVIAPOLIS
Liipa

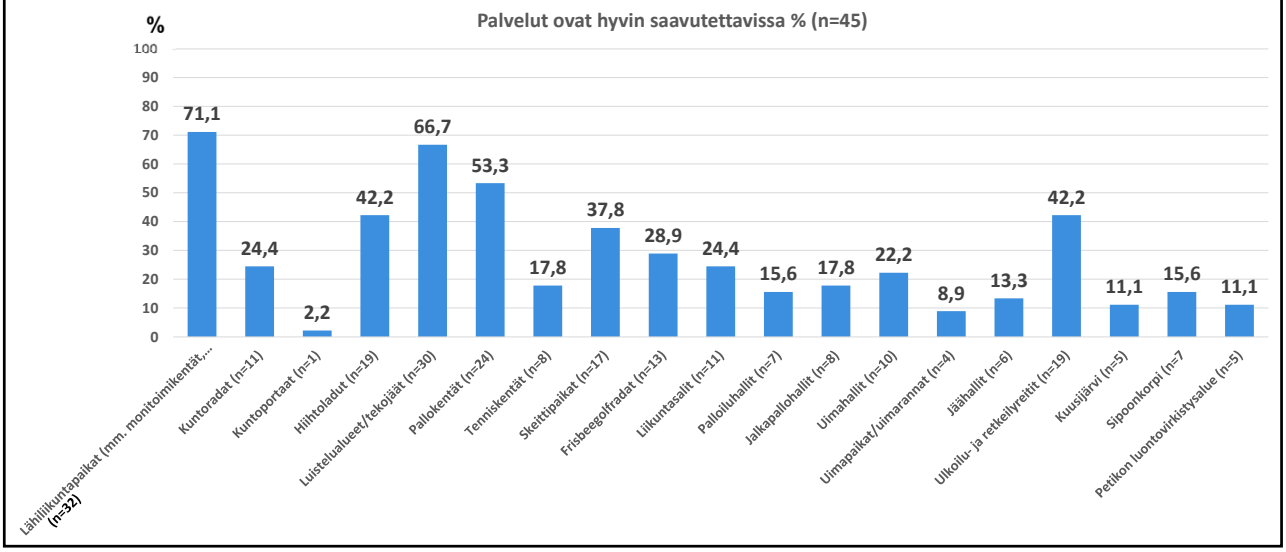

63

AVIAPOLIS
Liipa

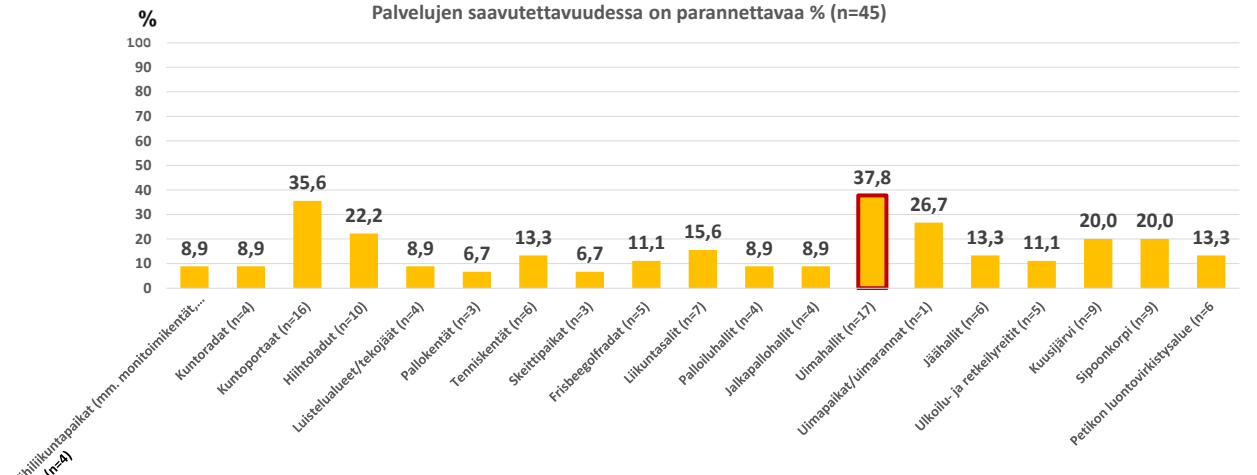

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

64

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Uimahalli alueelle

-Uimapaikka, kuntoportaat, yleisurheilukenttä, skeittiparkin laajentaminen, luistelua ja jääkiekkoa varten enemmän jäitä, kuntorata Ylästöntien pohjoispuolelle.

-Silta Vantaanjoen yli Ruutinkosken kohdalta. Vantaanjoen rantaa pitkin reitti Ylästöön asti.

-Hiihtolatujen kunnossapito paremmaksi, hiihtolatuyhteys Paloheinään.

-Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle Sipoonkorpeen ja Petikon luontovirkistysalueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Uimahalli, uimarannat, kuntoportaat, Sipoonkorpi ja Kuusijärvi, luistelu, yleisurheilu. Urheilukenttä puuttuvan esteettömän sisäänkäynnin vuoksi.

65

AVIAPOLIS Kasvupalvelut

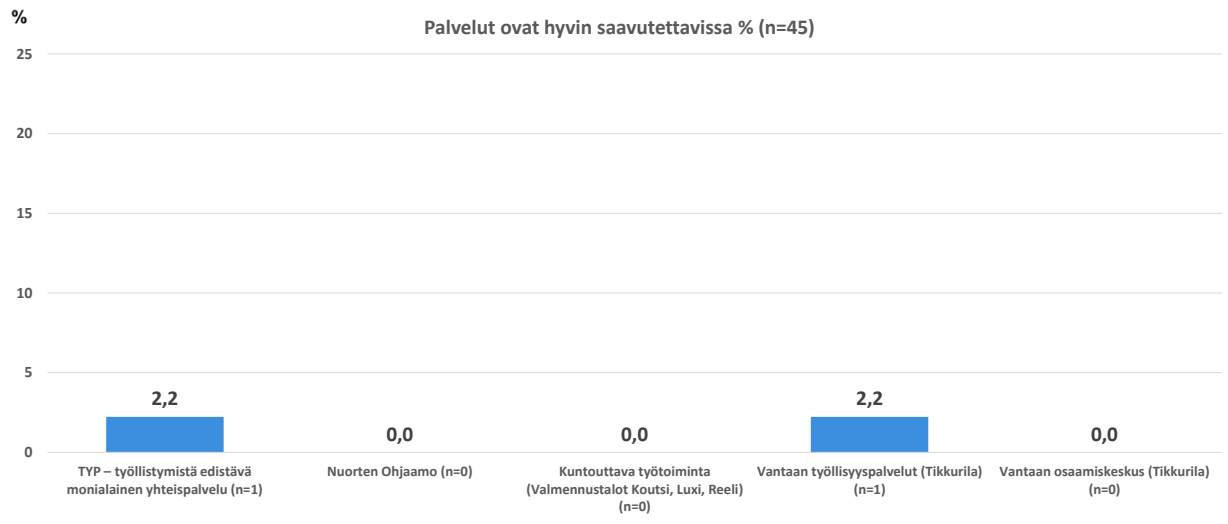

66

AVIAPOLIS
Kasvupalvelut

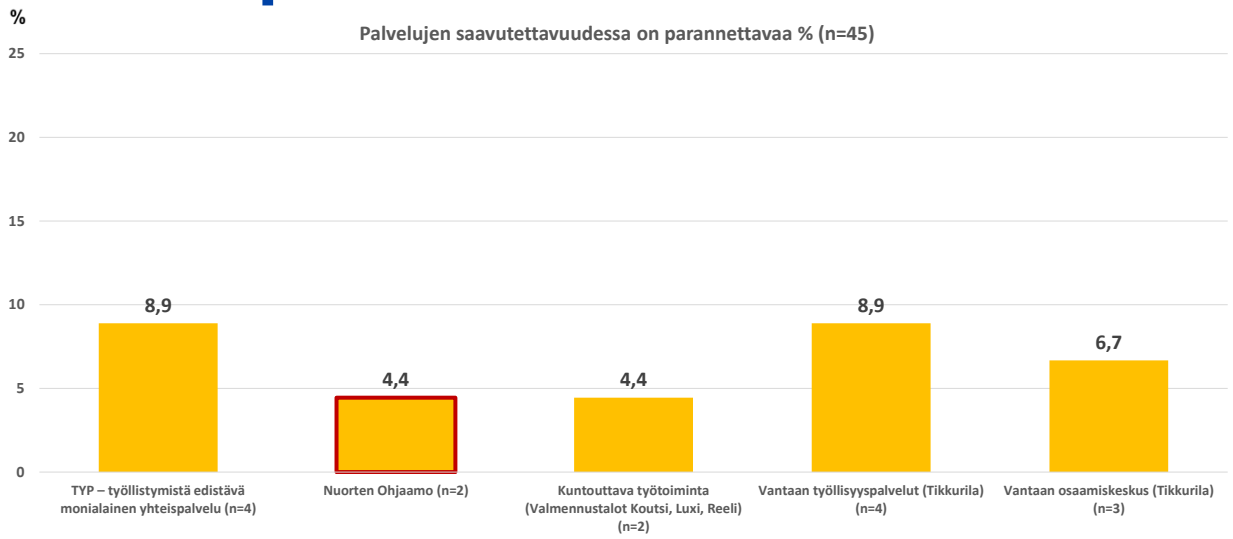

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

67

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Monialaisia yhteispalveluja, jossa saisi monialaista palvelua – ei juoksuttamista luukulta toiselle.

-Tiedottamista tarjolla olevista palveluista paremmaksi.

-Enemmän konkreettista tukea työllistymiseen.

68

AVIAPOLIS, sote

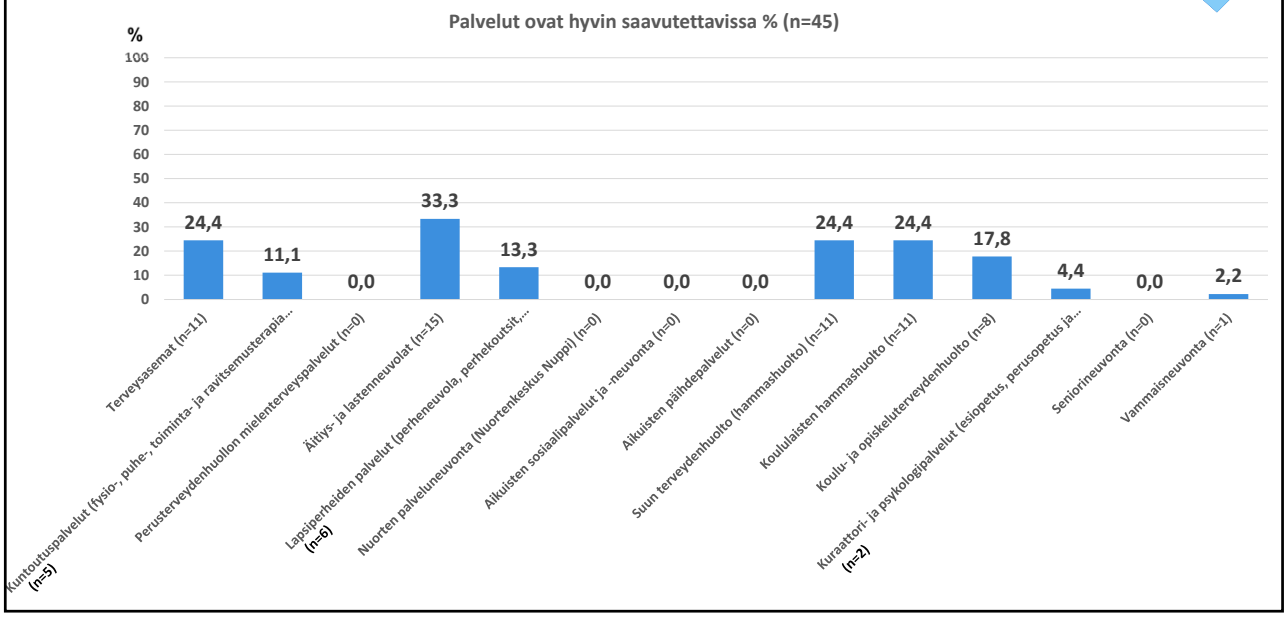

69

AVIAPOLIS, sote

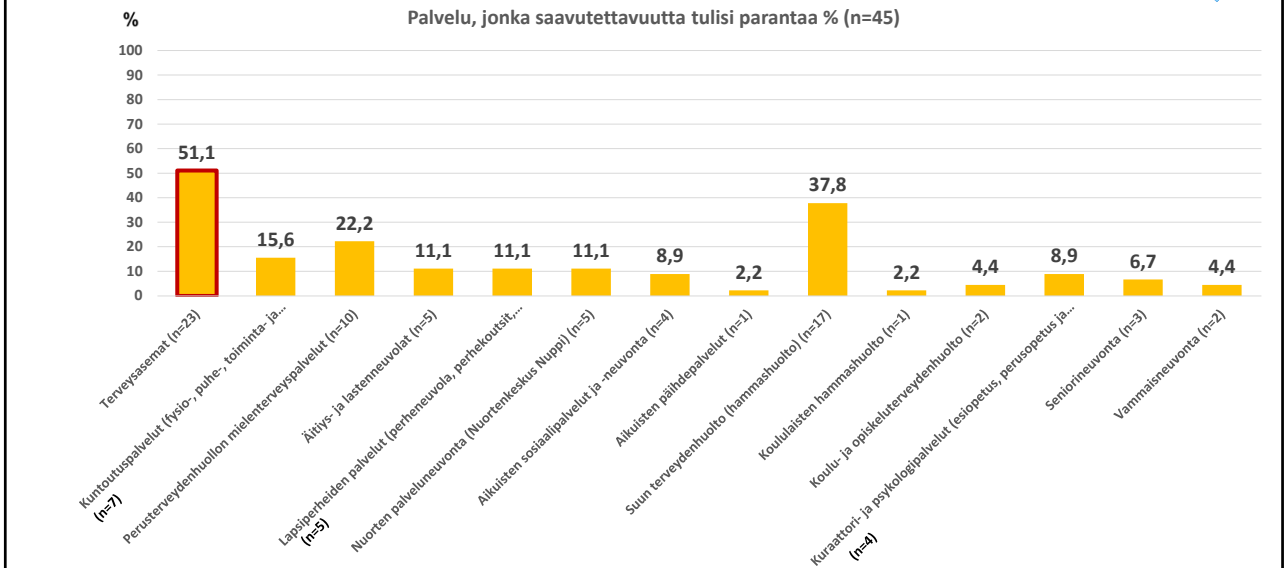

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

70

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveysasemalle ja suun terveyden huollon aikojen saaminen, palveluun pääsyä parannettava.

-Terveyskeskus kaukana, Jumbon yhteyteen alueen asukkaille terveysasema.

-Julkiselle liikenteellä kulku terveyspalveluihin on hankalaa useiden vaihtojen takia.

-Koulupsykologille ajan saaminen.

-Kartanonkosken neuvolaan pysäköintitilaa.

-Palveluverkko on sellainen, että omaa autoa tarvitaan.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Terveyspalvelut, suun terveydenhuolto, Nuppi, perheneuvola, neuvola.

71

AVIAPOLIS, muut palvelut

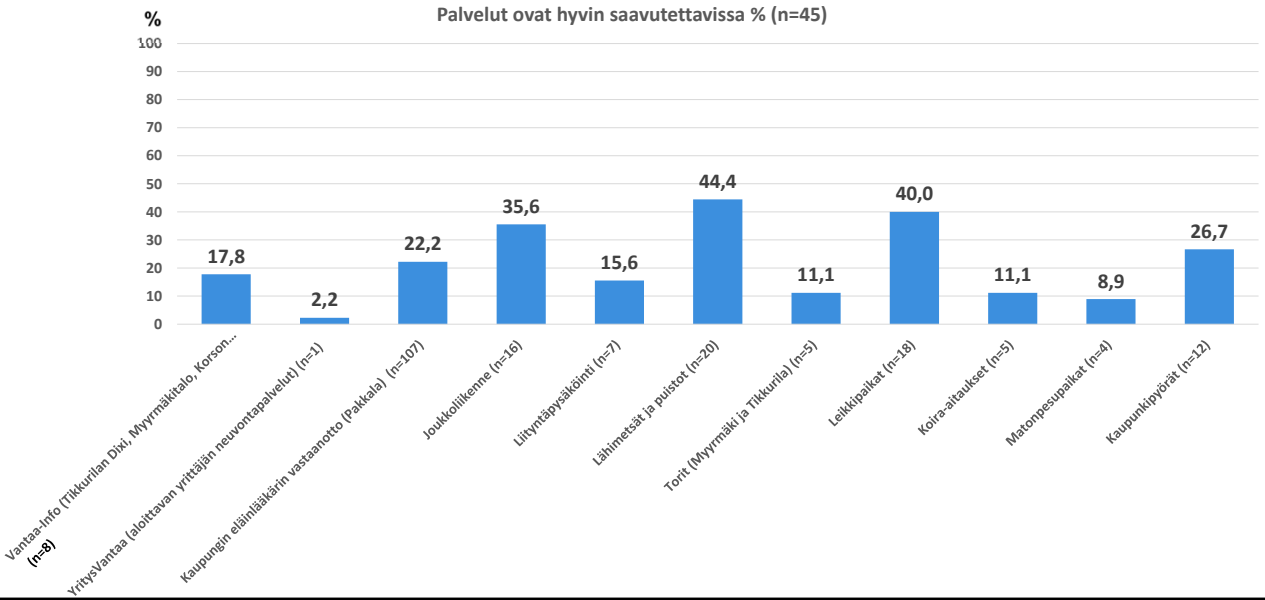

72

AVIAPOLIS, muut palvelut

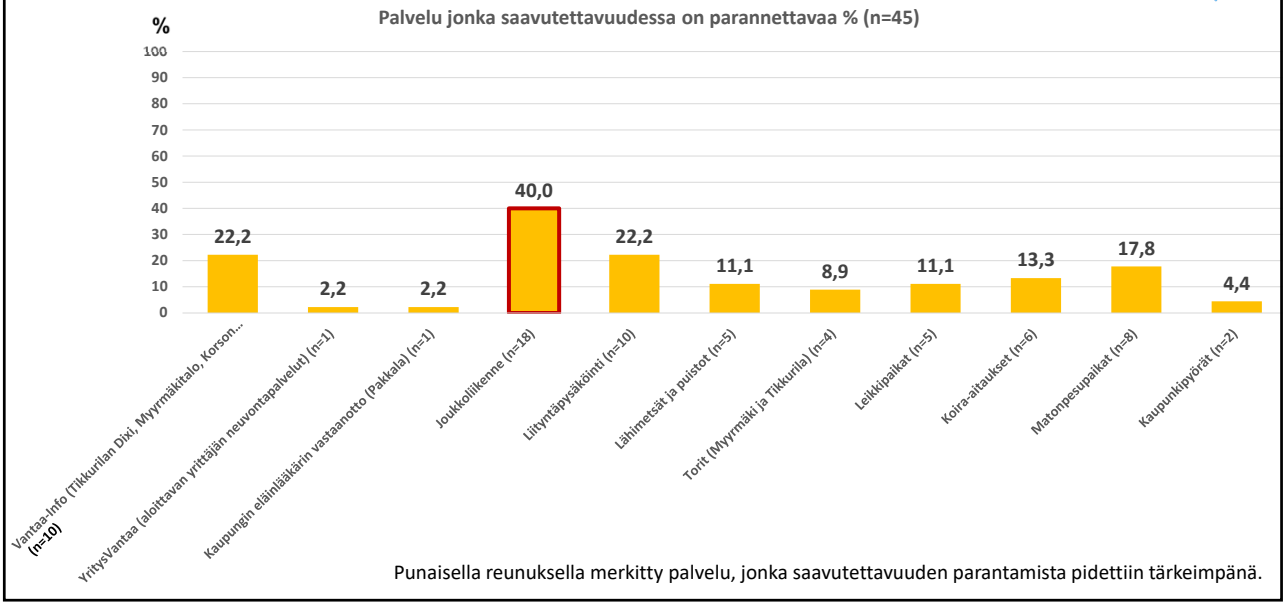

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

73

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-VantaaInfo Jumboon
-Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen Ylästössä
-Julkisen liikenteen suoria yhteyksiä Tikkurilaan nopeutettava ja yhteyksiä Helsinkiin parannettava.
-Suoria linjoja 614/415 ei saa lakkauttaa. 614 takaisin Ylästöön.
-Liityntäpysäköintipaikkoja lisää
-Ilmaiset pysäköintipaikat kaupungin palvelujen yhteyteen
-Vantaalle samat kaupunkipyörät kuin Espoolla ja Helsingillä.
-Koira-aitaus Ylästöön
-Asukaspuisto ja asukkaiden tapaamispaikkoja sekä ulko- että sisätiloihin.
- Iso leikkipuisto alueelle
-Toritoiminnan kehittäminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Joukkoliikenne, liityntäpysäköinti, kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautot

74

Tikkurila

75

Vastaajien määrä 77

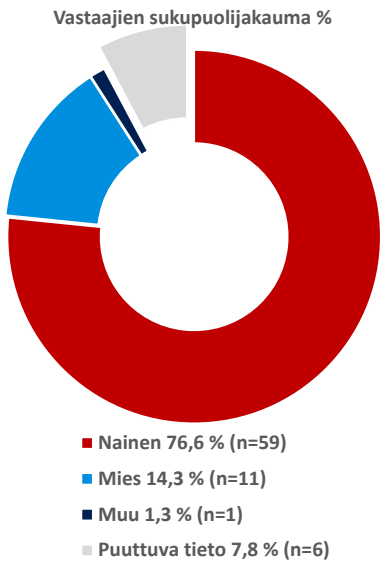

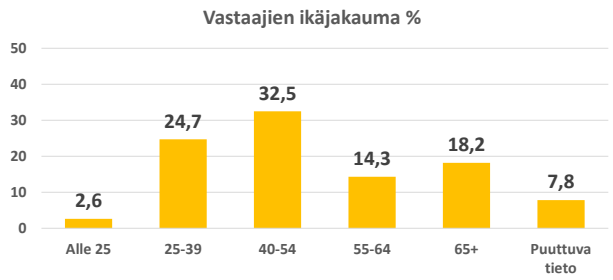

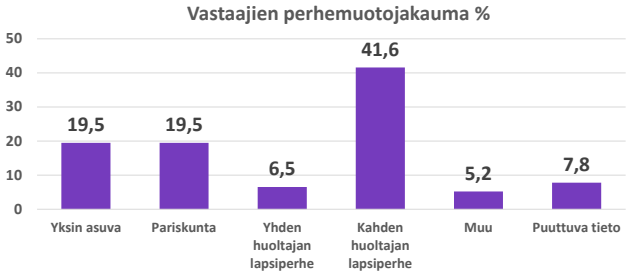

76

TIKKURILA
Kaso

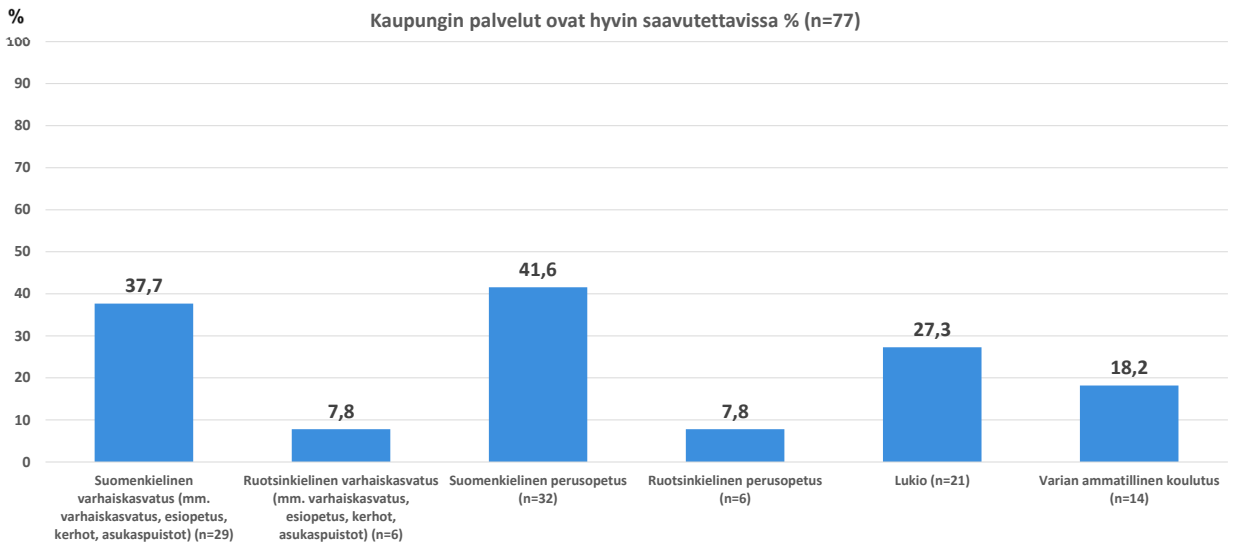

77

TIKKURILA
Kaso

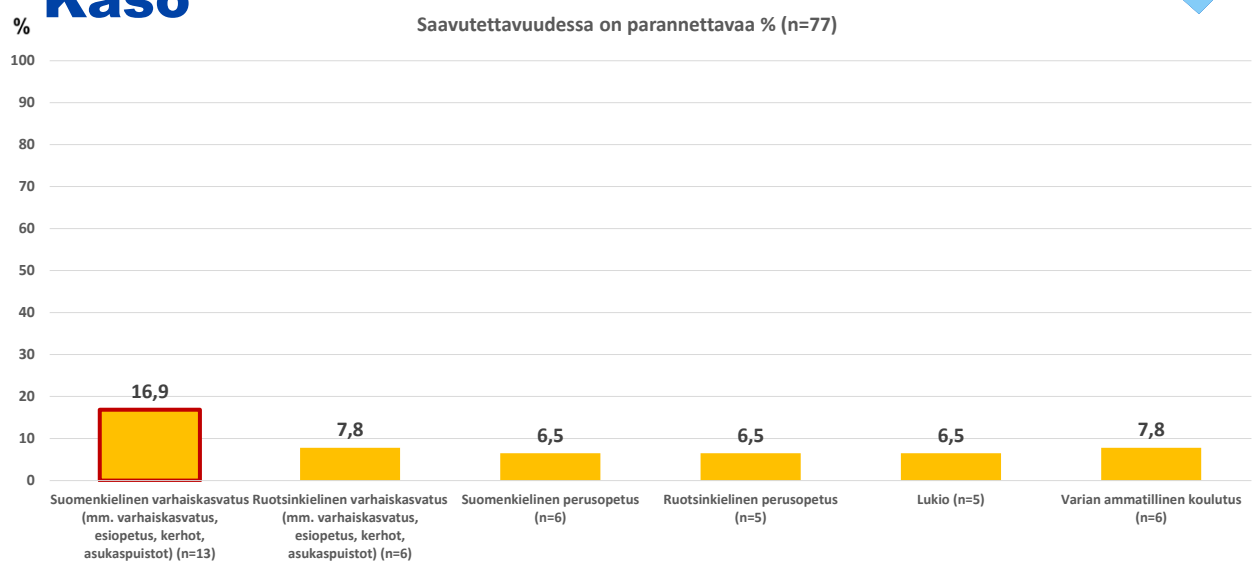

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

78

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Lisää varhaiskasvatuspalveluja ja paikkoja Tikkurilaan. Päivähoitopaikan saaminen lapsille lähipalveluna. Nyt paikkoja liian vähän.

-Päiväkotien saattoliikenteen parkkipaikkatilat liian pieniä.

-Ruotsinkielistä kielikylpyä tarjolle varhaiskasvatukseen

-Avoin päiväkoti, iltapäiväkerhoja ja leikkipuistotoimintaa alueelle.

-Tiedottamisen parantaminen varhaiskasvatuksen paikkojen hakemiseen ja esikouluun liittyen.

-Tiedonkulun parantamine oppilaille.

-Tilat sisäilmaltaan turvallisiksi.

-Varia - mainostuksen kehittäminen.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-varhaiskasvatus, perhekerhot.

TIKKURILA
Kaku

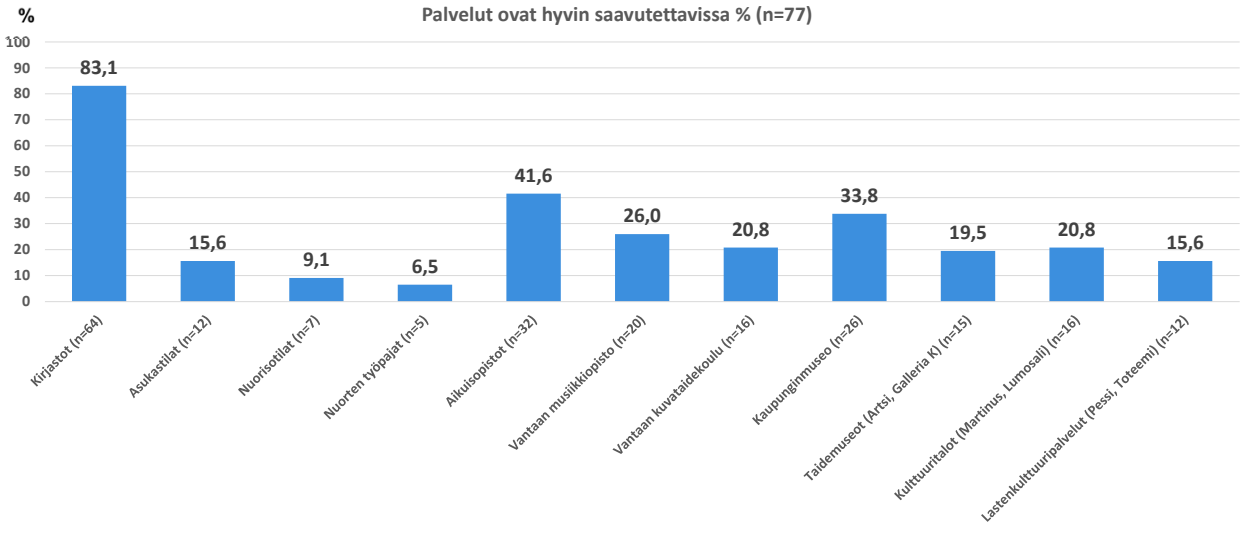

TIKKURILA
Kaku

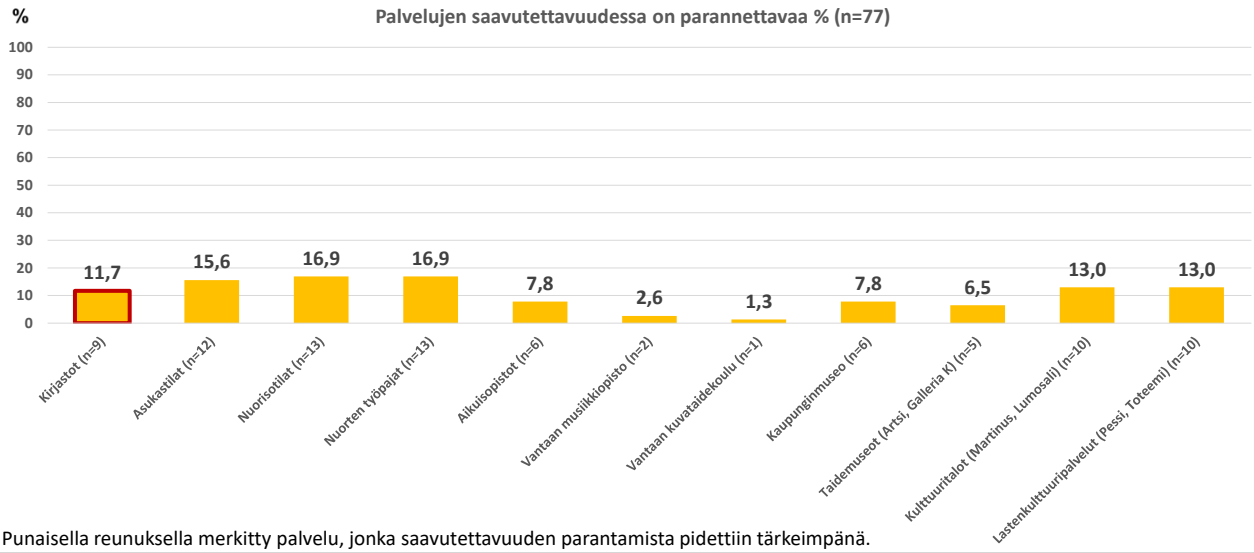

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

81

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Tiedottaminen palveluista paremmaksi, nyt tieto kulkee suusta suuhun. Tiedotusta lisää lapsiperheille palveluista.

-Kirjaston aukioloaikojen pidentäminen arkisin ja viikonloppuisin.

-Nuorisotoimintaa ja nuorisotiloja lisää alueelle.

-Kuvataidekouluun lyhyitä kursseja (edullisempia kuin lukukausimaksut)

-Pysäköintipaikkoja lisää kaupungin palvelujen yhteyteen esim. kirjasto. Invapaikkoja liian vähän palvelujen yhteydessä.

-Bussiyhteydet paremmiksi Tikkurilan suuntaan

-Paremmat julkisen liikenteen yhteydet Tikkurilasta Martinukseen.

-Pessiin hankala päästä pysäköinnin takia.

-Työpajatoimintaa aikuisille.

-Lastenkulttuuritarjontaa myös ilta-aikoihin ja viikonloppuihin.

-Pessiin ruotsinkielistä lastenkulttuuritarjontaa myös muulloin kuin keskellä päivää.

-Martinusta vastaavat tilat Itä-Vantaalle.

-Ruotsinkielistä vapaa-ajan toimintaa Tikkurilan alueelle

-Kunnallisten muskareiden, kerhojen, jumppien ja leikkipuistojen, kohtaamispaikkojen tarjontaa myös ilta-aikaan työssäkäyvien perheiden lapsille.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Kirjasto, kulttuuri palvelut mm. invapaikkojen puutteen vuoksi ja aukioloaikojen vuoksi. Nuorisotilat, nuorten työpajat, lasten kulttuuripalvelut, kuvataidekoulun kurssit. Aikuisopiston palvelut parkkipaikkojen puutteen vuoksi.

82

TIKKURILA
Liipa

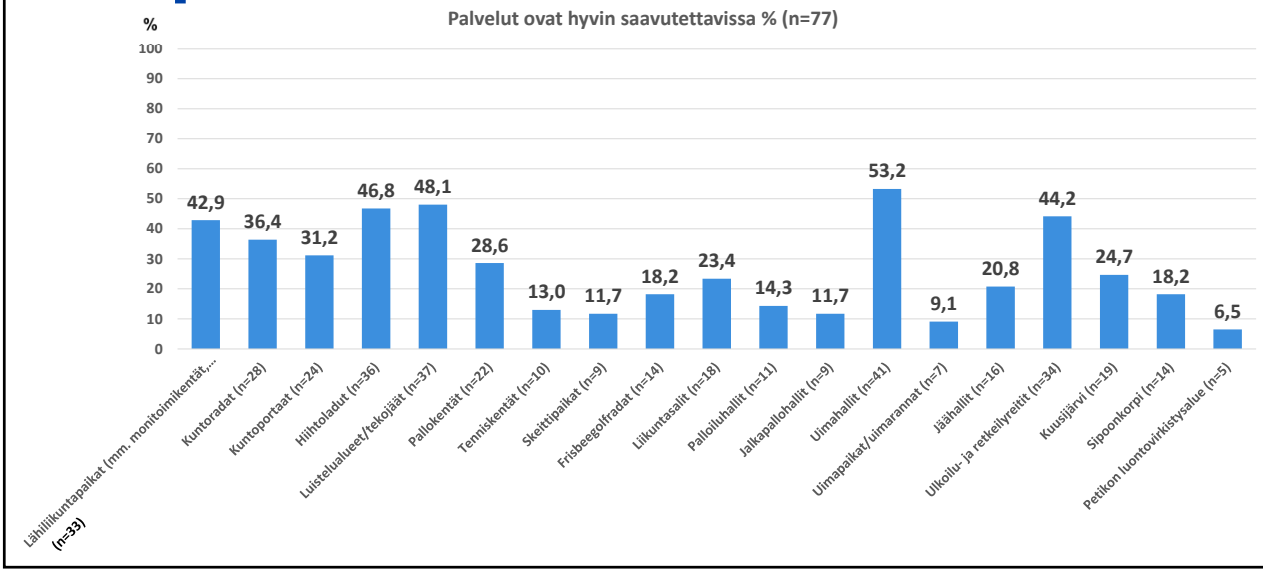

83

TIKKURILA
Liipa

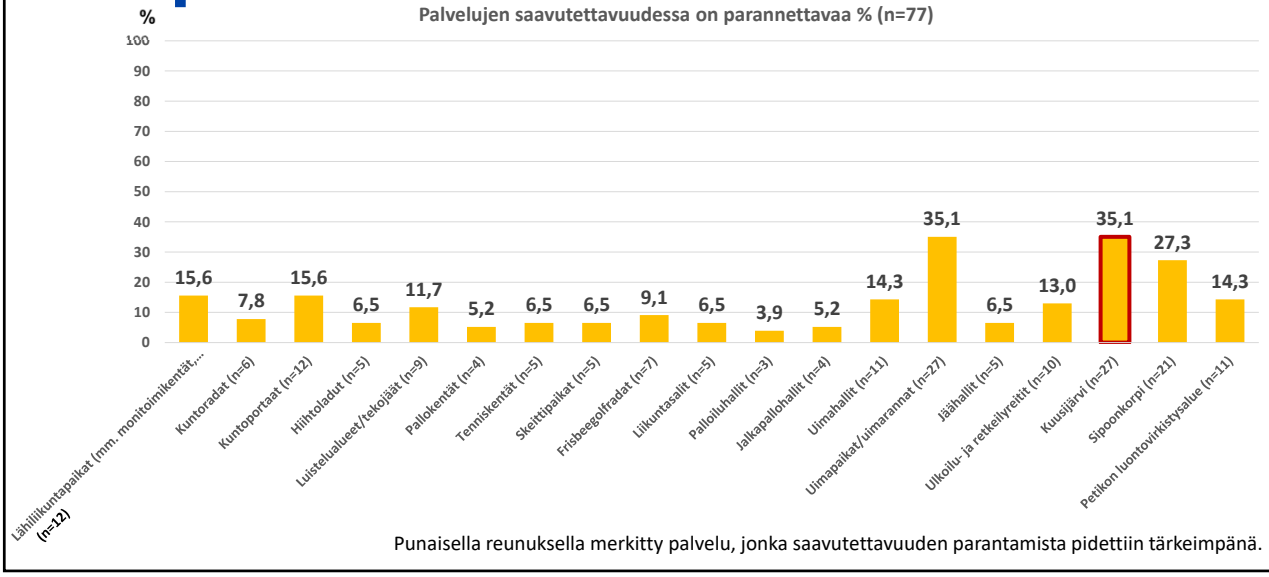

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

84

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Julkisen liikenteen yhteyden paremmiksi Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.

-Bussiyhteyksien parantaminen Tikkurilan urheilupuiston alueelle.

-Sipoonkorven alueille lisää parkkipaikkoja.

-Tekojää Tikkurilan urheilupuistoon, luistelupaikka Ruskeasuolle.

-Maauimala, uimapaikkoja Tikkurilaan.

-Ulkokuntoilupaikkoja lisää ja kuntoportaat Tikkurilaan.

-Enemmän skeittipuistoja ja frisbeegolf ratoja alueelle.

-Koripallon heittelypaikkoja lisää.

-Ulkoliikunta-alueiden parempi huolto ja kunnossapito, valaistus.

-Työikäisille lisää esim. liikuntatoimintaa iltaisin.

-Nuotiopaikka Ruskeasantaan.

-Paremmat opasteet luontovirkistysalueille

-Petikon luontovirkistysalueen mainostaminen

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Ulkoilu- ja retkeilyreitit, Kuusijärvi, Sipoonkorpi, Petikko. Petikko huonojen opasteiden ja julkisen liikenteen yhteyksien vuoksi. Uinti, uimahalli, luistelu, frisbeegolf.

85

TIKKURILA Kasvupalvelut

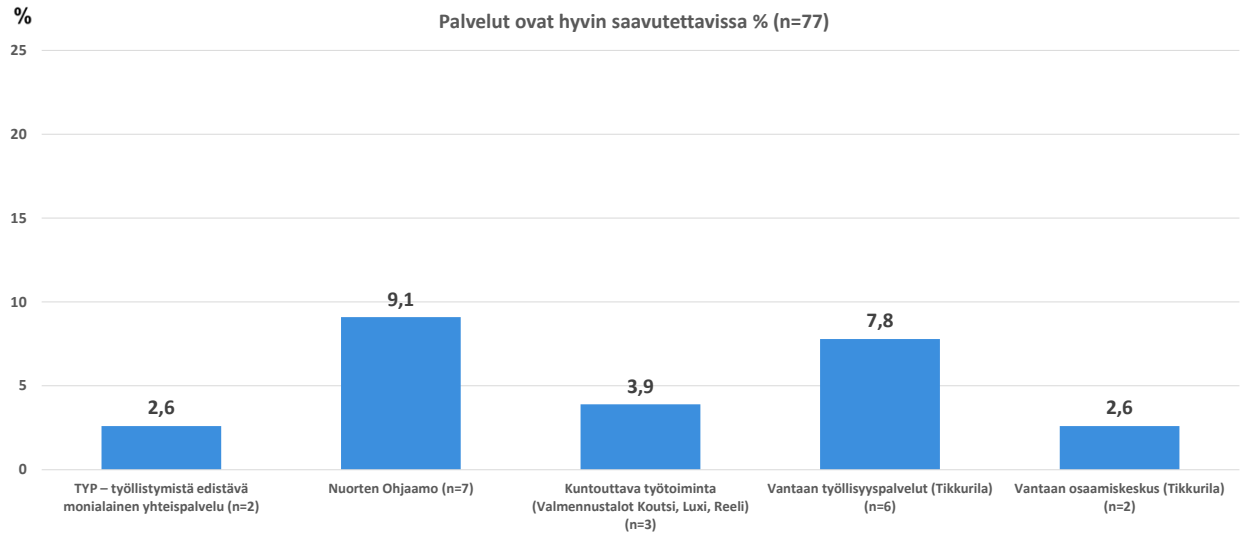

86

TIKKURILA
Kasvupalvelut

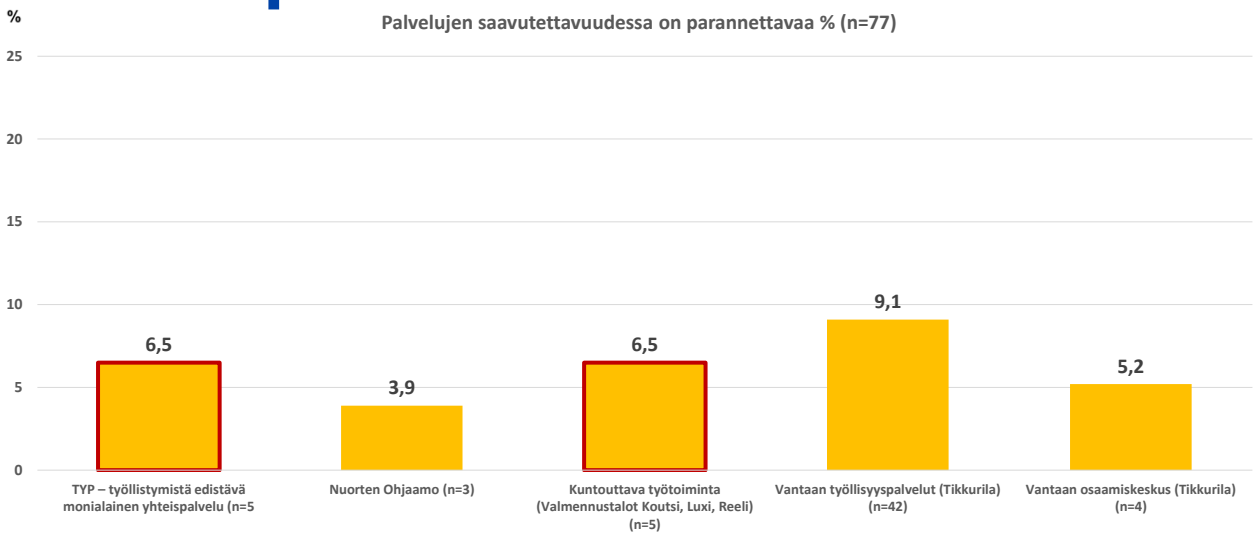

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

87

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Tiedotus kuntouttavasta työtoiminnasta ja Vantaan osaamiskeskuksesta kuntoon.

-Yhteistyötä enemmän työnantajien kanssa.

-Nyt vaikeaselkoinen palvelukokonaisuus, sitä on selkiytettävä.

-Nuorelle tulevat kirjeet ovat vaikeaselkoista byrokratiakieltä, viestintä selkokielelle.

-Ohjaamoon pääsyä parannettava.

-Asiakkaan ohjaaminen soveltuville kursseille (ei vaan kursseille joissa on tilaa).

-Kuntouttavassa työtoiminnassa on todella pitkät jonot, jonojen purku.

88

TIKKURILA, sote

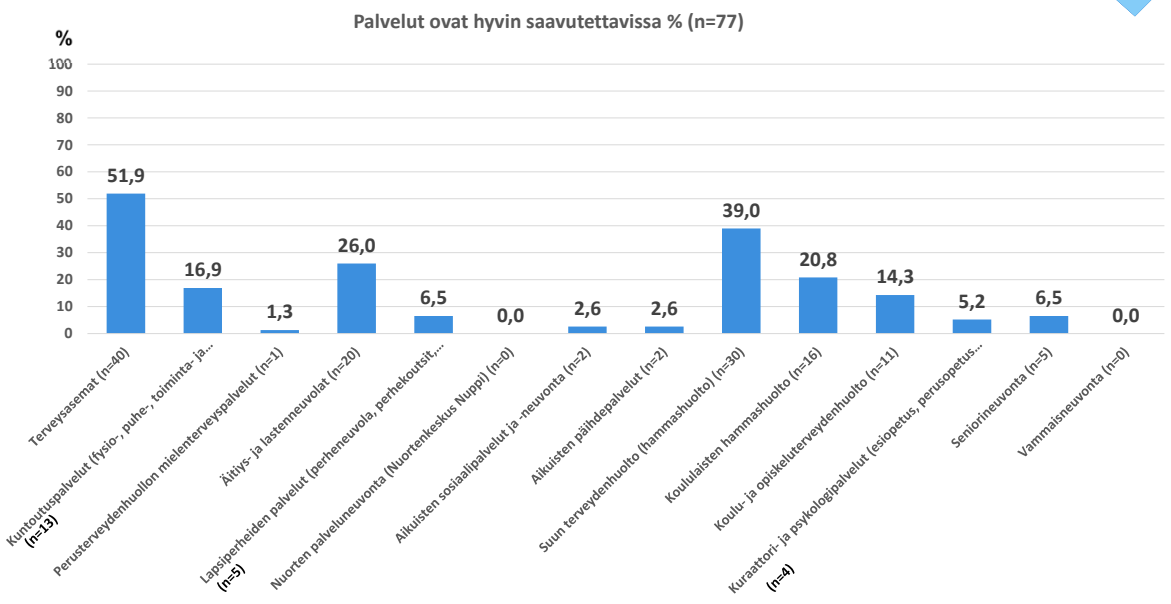

89

TIKKURILA, sote

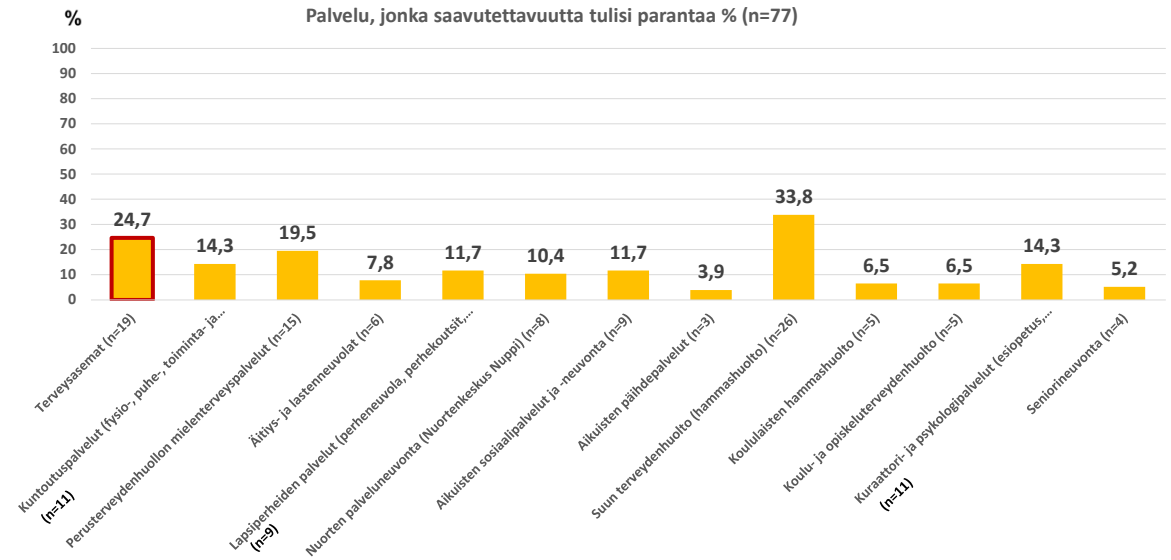

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

90

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveyskeskuksesta ajan saaminen, lisää aikoja

-Suun terveyden huoltoon pääsy, lisää aikoja

-Mielenterveyspalveluihin ja mielenterveyskuntoukseen pääsyn helpottaminen, lisää aikoja

-Perheneuvola ja koulukuraattori sekä lasten psykologipalveluja lisää

-Lapsiperheiden tukipalveluja parannettava ja apua tarjottava ennaltaehkäisevästi

-Nuorten sosiaalipalveluihin pääsyä parannettava

-Nupin palvelujen kehittäminen, lisää ennaltaehkäisevää toimintaa

-Kehitetään terveyspalveluja yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa. Otetaan malli Hollannista ja Kanadasta.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Terveyskeskuksen palvelut, hammashuolto, vammaisneuvonta, vanhusten päivätoiminta, nuppi ja lastensuojelu, mielenterveyspalvelut,

91

TIKKURILA
Muut palvelut

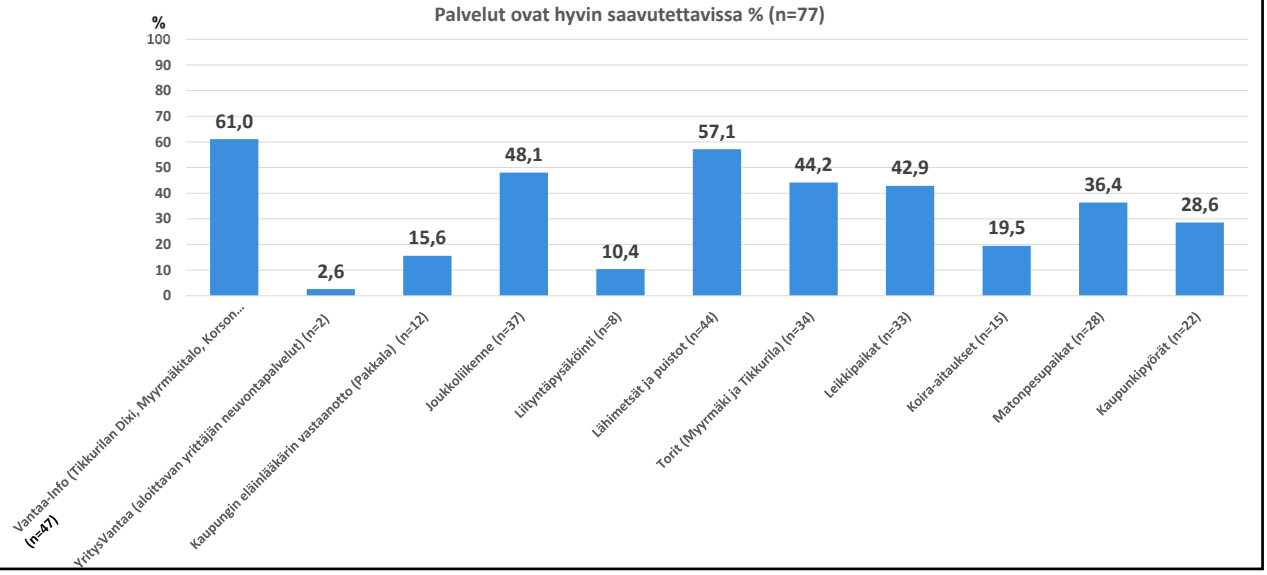

92

TIKKURILA
Muut palvelut

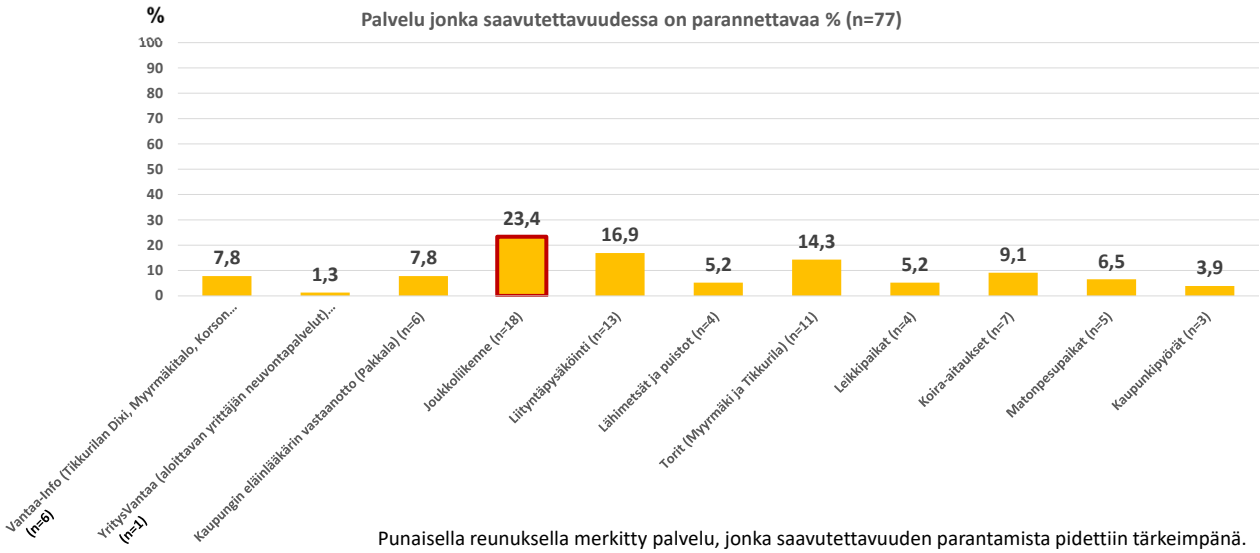

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

93

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Julkista liikennettä kehitettävä, suoria linjoja lakkautettu ja pysäkkejä vähennetty. Bussireitit ovat hitaita, koska ne kiertelevät. Suorempia reittejä lisää. Ruskeasannasta suora bussiyhteys Tikkurilaan, Leinelään ja Helsinkiin.

-Ruskeasantaan juna-asema.

-Lisää liityntäpysäköintipaikkoja juna-asemien yhteyteen. Liityntäpysäköinti toimimaan matkalipulla (ei erillismaksua).

-Invapysäköintipaikkoja lisää.

-Koira-aitaus Jokiniemeen/Tikkurilaan. Koirametsä alueelle.

-Matonpesupaikkojen huolto paremmaksi.

-Leikkipaikkojen kunnostaminen ja tuominen varusteiltaan tähän päivään.

-Kaupunkipyöriä Ruskeasantaan ja Simonkylään.

-Asukaspuisto Koivuhakaan keskuspuiston alueelle.

-Grillauspaikka Ruskeasantaan.

-VantaaInfon näkyvyyttä parannettava.

-Rakennusvalvonnan toiminta asiakasystävällisemmäksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Julkinen liikenne, liityntäpysäköinti, rakennusvalvonta, VantaaInfo. Kaupunkipyörät, koska niillä ei voi mennä Helsinkiin.

94

Koivukylä

95

Vastaajien määrä 68

Vastaajien sukupuolijakauma %

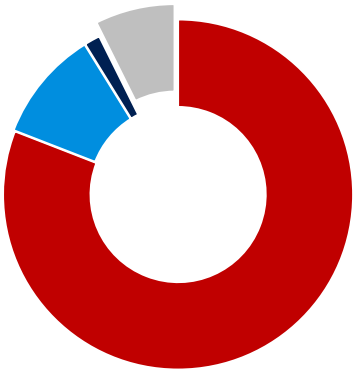

Vastaajien ikäjakauma %

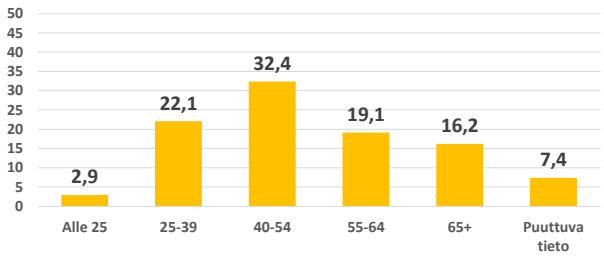

Vastaajien perhemuotojakauma %

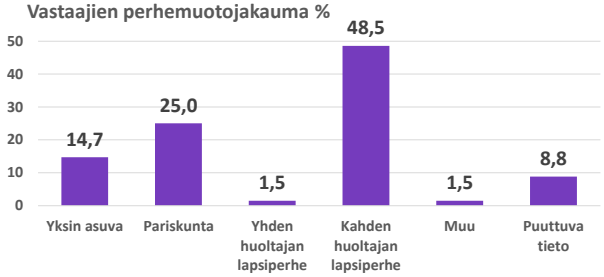

96

KOIVUKYLÄ
Kaso

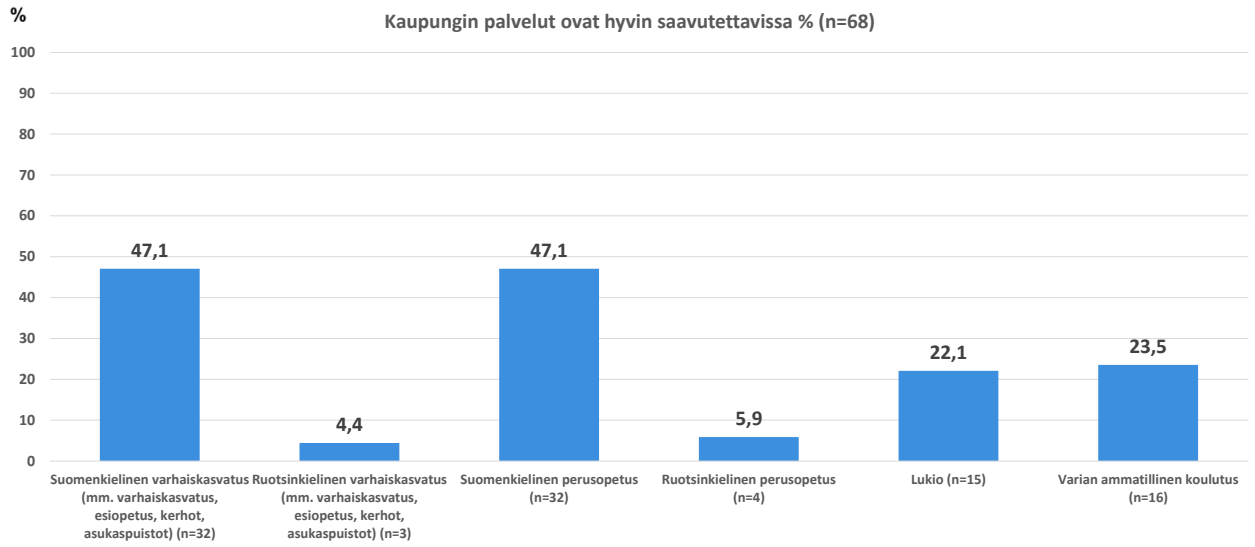

97

KOIVUKYLÄ
Kaso

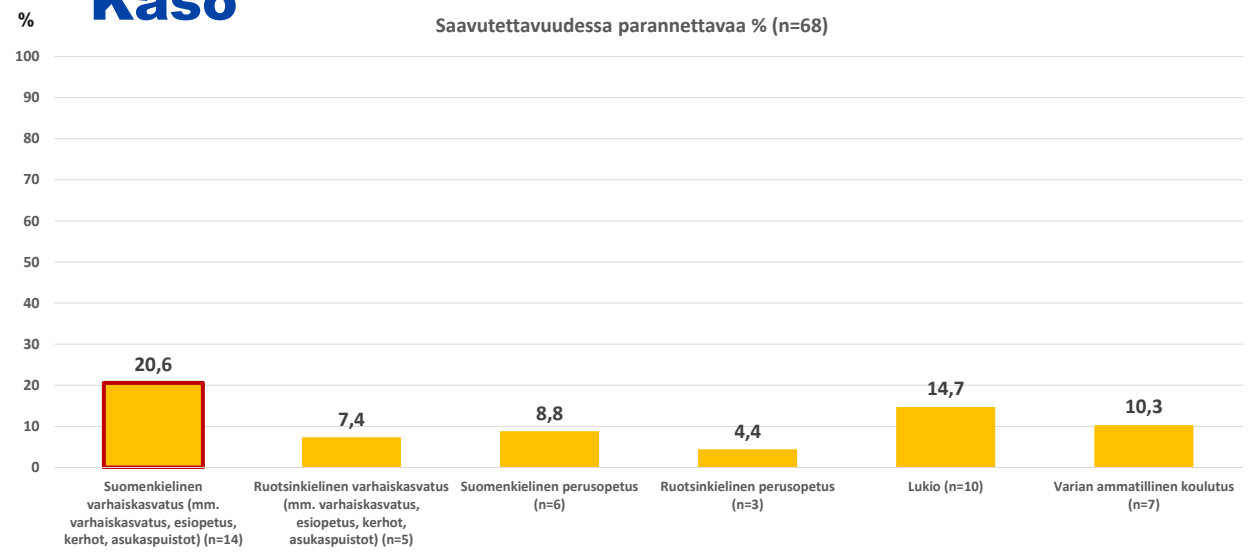

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

98

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Päivähoitopaikan saaminen läheltä kotia. Alueen päiväkodit täynnä.

-Avoin päiväkoti, perhekahvila ja asukaspuisto alueelle.

-Bussiyhteydet Päiväkummusta kouluille huonot. Lukioon Lumoon, Tiluun tai Sotunkiin eikä Variaan pääse enää suoralla bussilla.

-Lukio takaisin Koivukylään.

-Pikkulasten kerhoja, avoin päiväkoti, perhekahvila ja asukaspuisto alueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Varhaiskasvatus, kerhot, asukaspuistot

99

KOIVUKYLÄ
Kaku

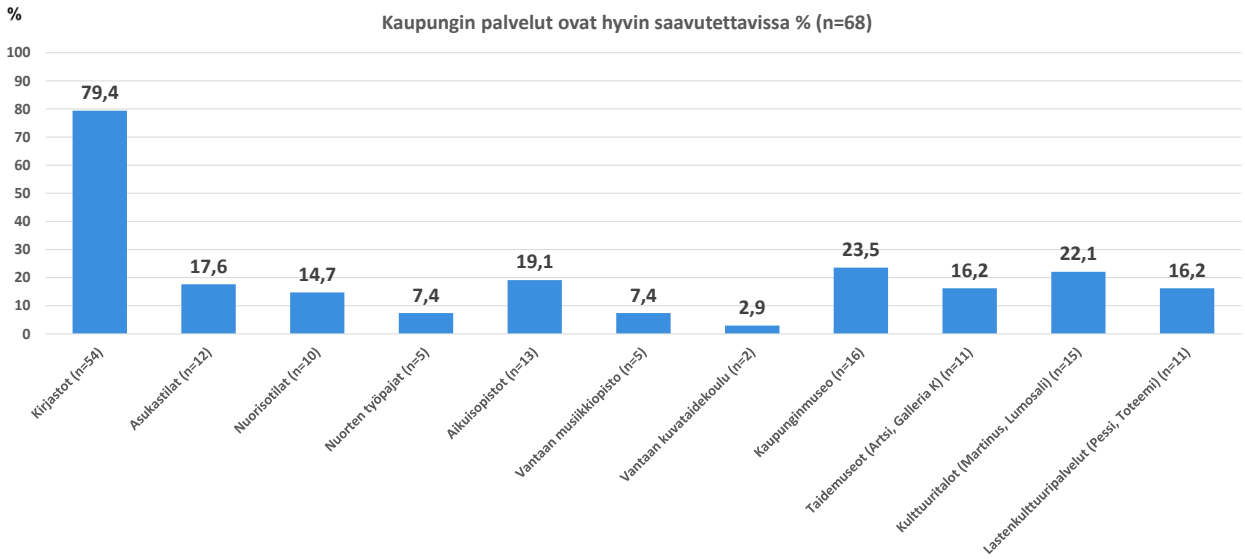

100

KOIVUKYLÄ
Kaku

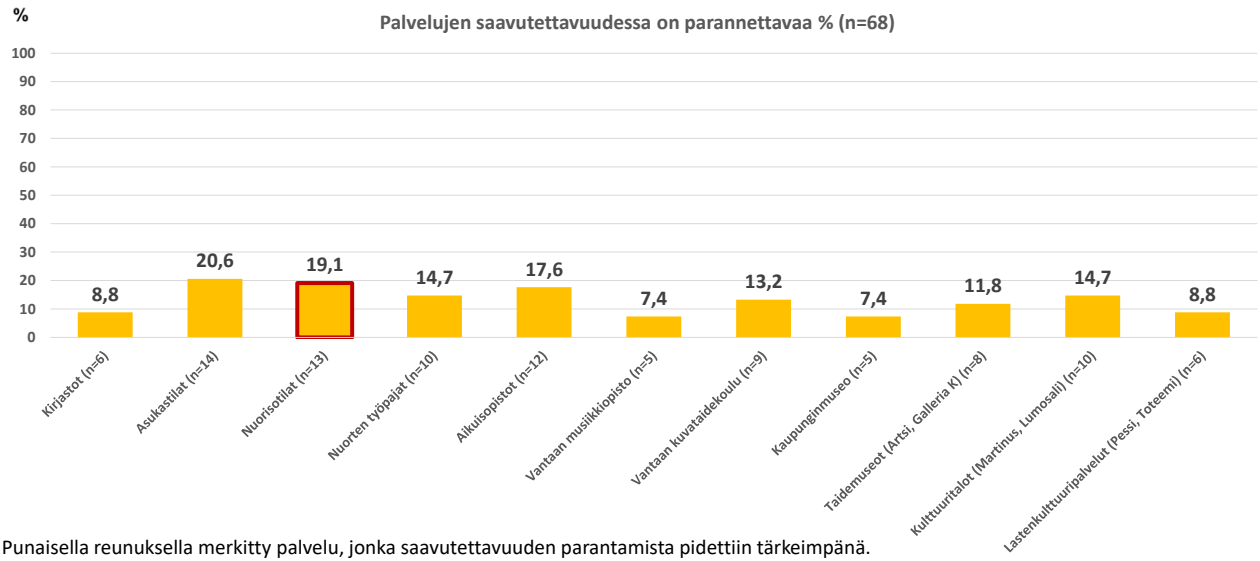

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

101

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Kirjasto parempaan paikkaan Koivukylässä (nyt turvaton). Kirjaston valikoimaa laajemmaksi. Kirjastoauto säilytettävä Päiväkummussa.

-Asukastila alueelle (Havukoski), aukiolo myös iltaisin ja viikonloppuisin.

-Nuorisotila Ilolaan.

-Nuorten työpaja Koivukylään.

-Aikuisopiston palveluihin lisää verkkokursseja.

-Toimintaa lisää alakouluikäisille.

-Palvelujen estettömyyden parantaminen.

-Palvelujen tarjoaminen iltaisin.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Nuorisopalvelut, musiikkiluokat, Korson kirjasto, lumosali, lasten kerhopalvelut, kirjasto, asukastilat, kuvataidekoulu, aikuisopisto.

102

KOIVUKYLÄ
Liipa

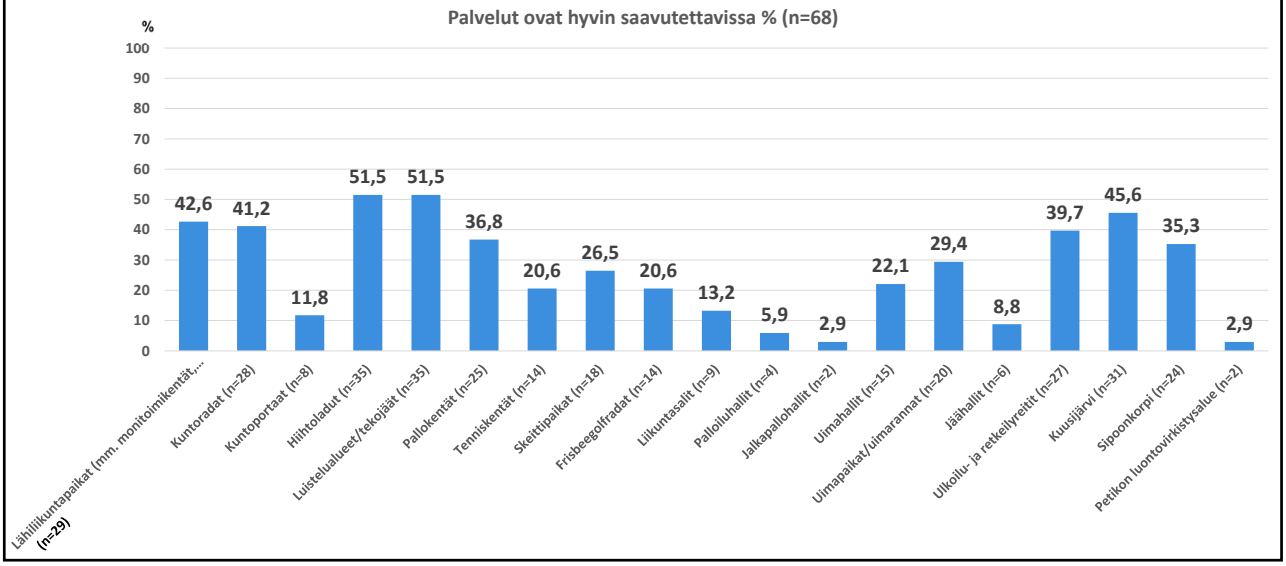

103

KOIVUKYLÄ
Liipa

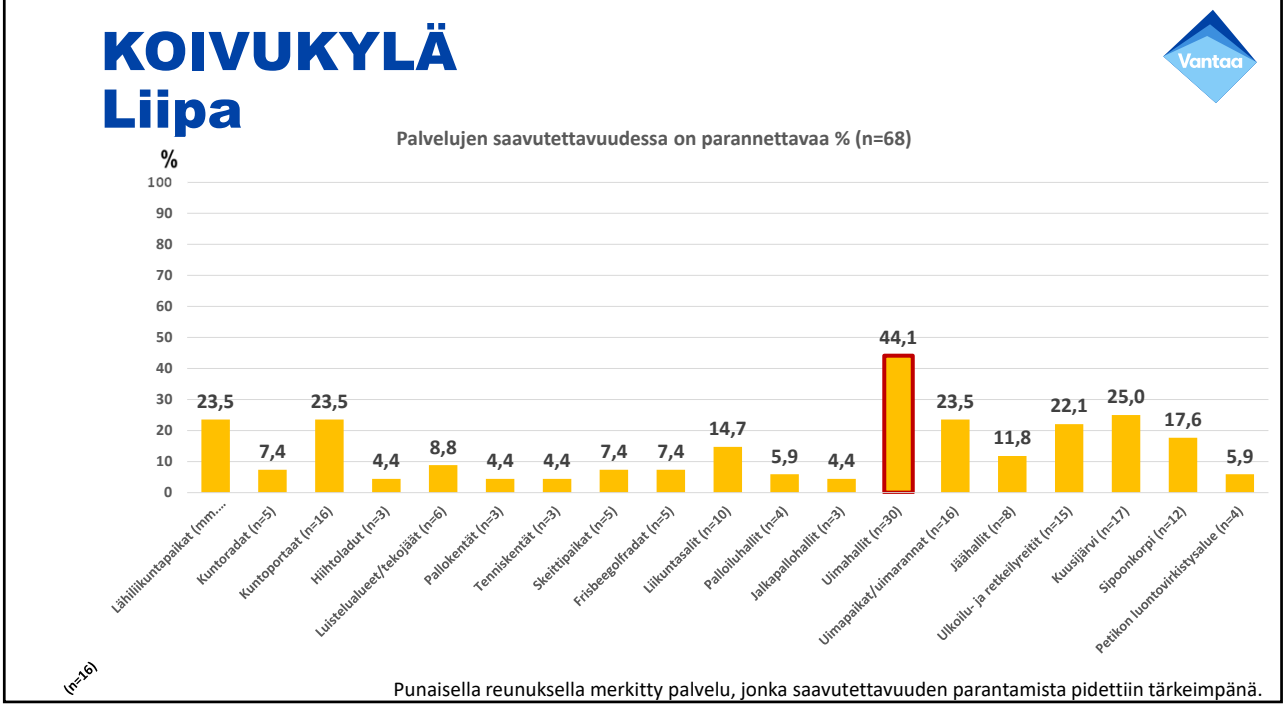

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

104

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Uimahalli ja uimapaikkoja lisää.

-Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.

-Lähiliikuntapaikkoja, liikuntahalleja ja jäähalli, ulkoilureittien opasteet ja kartat paremmiksi.

-Kuntoportaat ja ulkokuntoilulaitteita. Ulkokuntosali Koivukylään/Havukoskelle. Ilolaan frisbeegolf rata, ulkokuntosali ja kunnon leikkipuisto.

-Saunojen aukioloaikojen pidentämine Kuusijärvellä. 10 kerran sarjalippu takaisin. Kausiranneke myös kesäkaudelle. Savusaunojille omat suihkutilat.

-Keravanjokivarteen ulkoilureitti.

-Maastopyöräreitti alueelle.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Uimapaikat, uimahalli, jumpat, Petikon virkistysalue, Kuusijärvi, luistelu.

105

KOIVUKYLÄ Kasvupalvelut

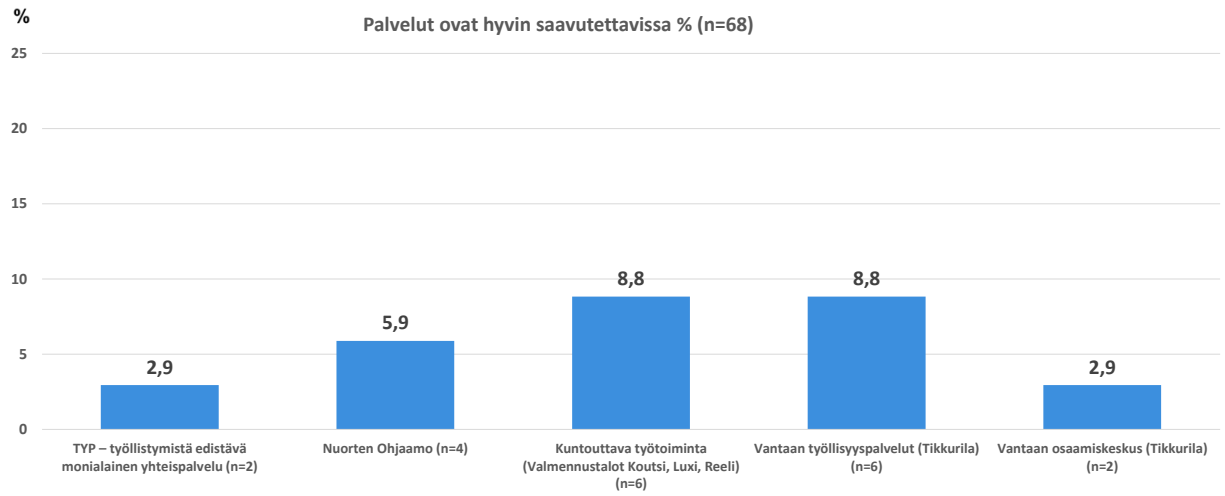

106

KOIVUKYLÄ
Kasvupalvelut

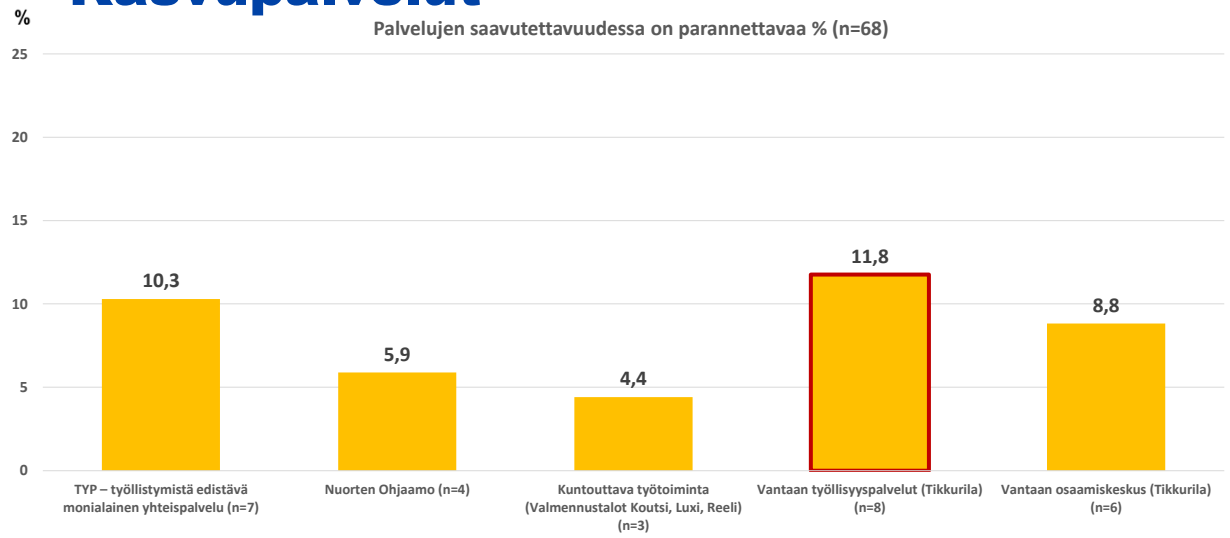

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

107

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Sillä, että omakohtaiset työnhaussa avustavat henkilöt pitäisivät yhteyttä asiakkaisiin (kuten TE-toimistossa)

-Tiedottaminen olemassa olevista palveluista

108

KOIVUKYLÄ, sote

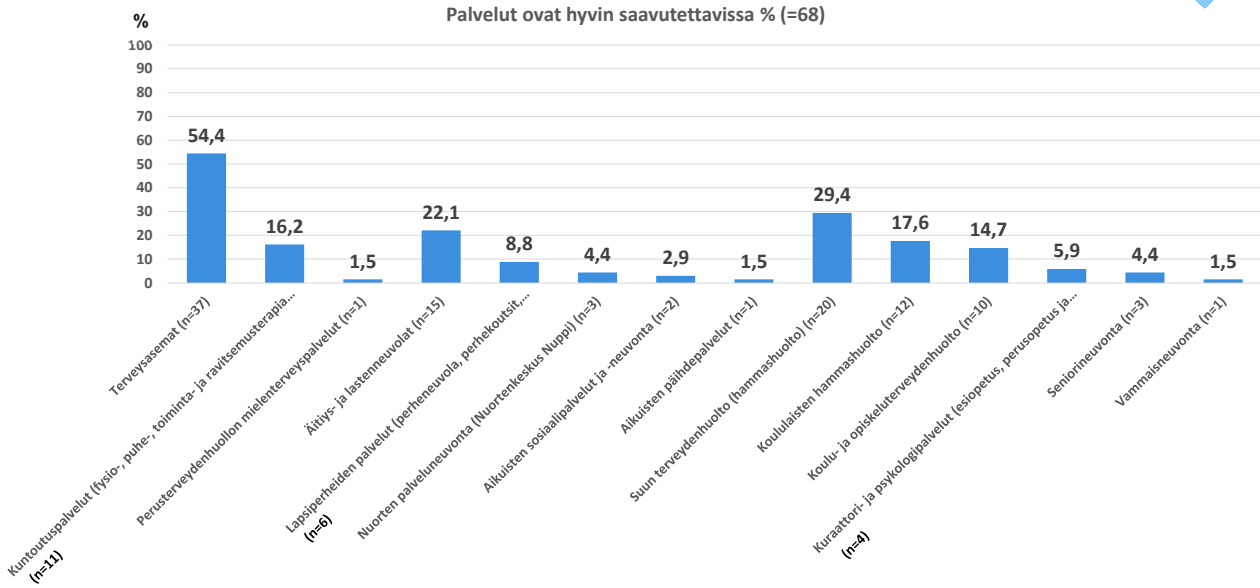

109

KOIVUKYLÄ, sote

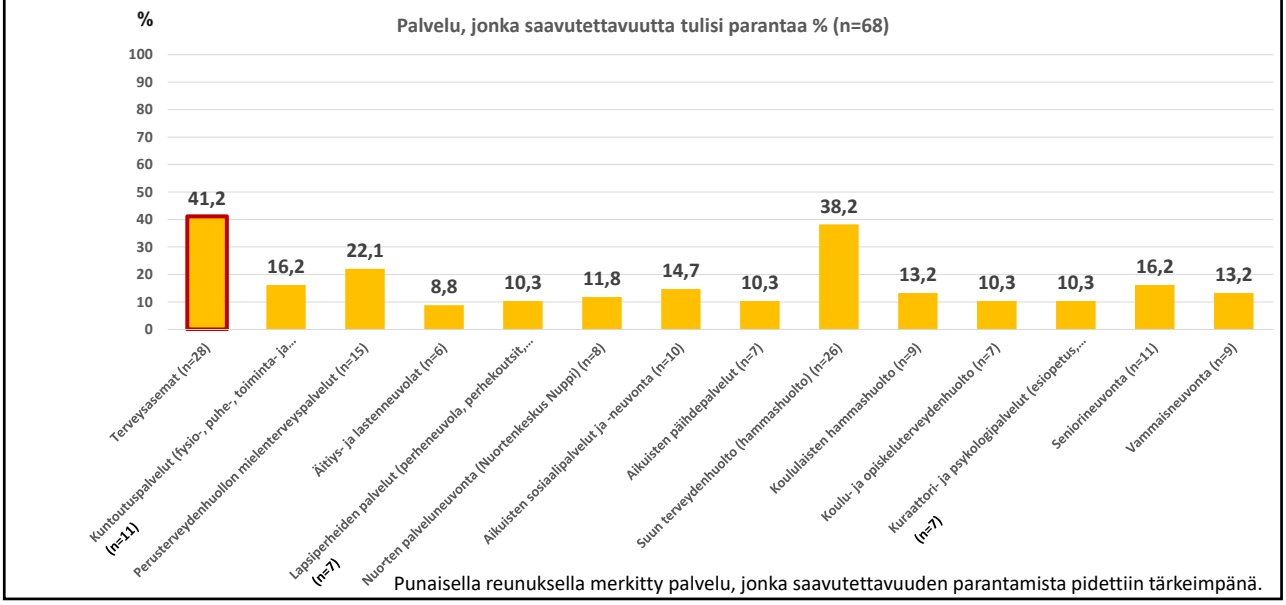

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

110

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveysasemalle ajan saaminen. Enemmän vastaanottoaikoja terveysasemalle, ilta-aikoja tarvitaan.

-Suun terveydenhuollon aikojen saaminen. Lisää aikoja.

-Psykologin palveluun pääsy. Lisää aikoja.

-Lapsiperheiden palveluista tiedottaminen, mahdollisuus etäpalveluun.

-Nuorten aikuisten mielenterveyspalveluihin pääsy. Nuppiin pääsy nopeammaksi.

-Enemmän ennaltaehkäisevää toimintaa.

-Seniorineuvonnan palvelupisteitä ja palveluaikoja lisää.

-Vammaispalveluun pääsy. Lisää aikoja.

-Matalan kynnyksen kotiapu mahdolliseksi

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Mielenterveyspalvelut, terveyskeskuksen palvelut, suun terveyden huolto, perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut, neuvola, kouluhammashoito.

111

KOIVUKYLÄ
Muut palvelut

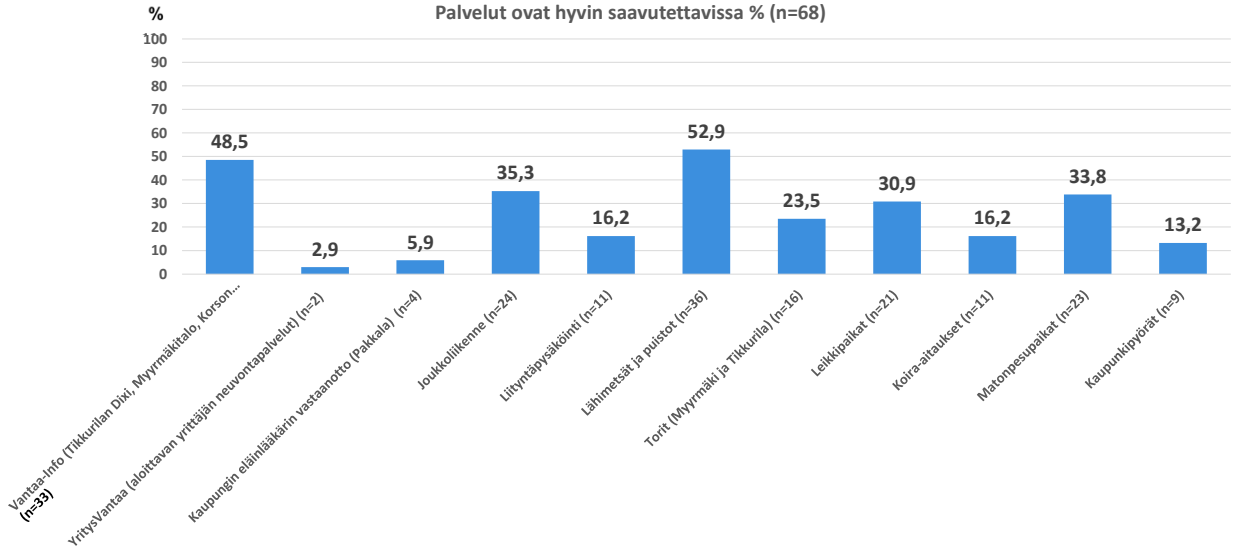

112

KOIVUKYLÄ
Muut palvelut

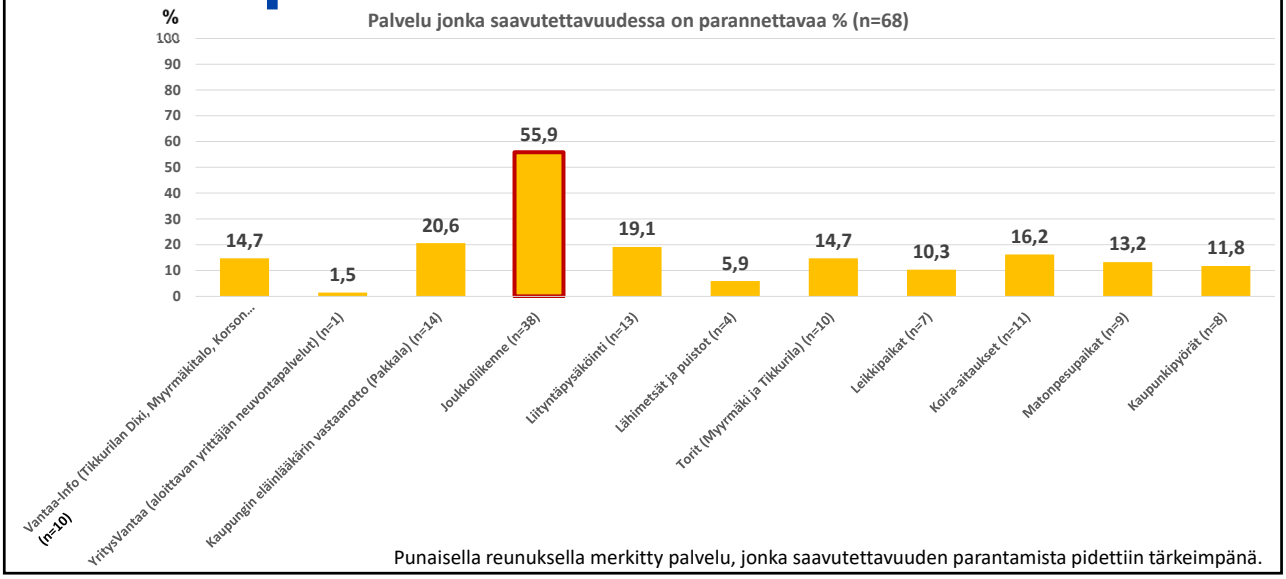

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Julkista liikennettä pitää kehittää. Joukkoliikenteen vuorovälien lyhentäminen. Liikennöintivuoroja pitää lisää iltoihin ja viikonloppuihin.

-Päiväkummusta tarvitaan suorat bussiyhteydet Korsoon, Tikkurilaan ja Sotunkiin/Hakunilaan (mm. lukiot, harrastuspaikat) sekä Helsinkiin moottoritien kautta. Bussilinjat 739 ja 735 tarvitaan takaisin.

-Bussireittien lakkauttaminen hankaloittaa autottomien liikkumista Vantaalla.

-Liityntäpysäköinti ilmaiseksi. Vartiointi liityntäpysäköintialueille.

-VantaaInfo Koivukylään.

-VantaaInfojen aukioloaikojen pidentäminen, palvelut auki myös viikonloppuisin.

-Kaupungineläinlääkäriin kulkeminen hankalaa julkisella liikenteellä, palvelu on liian kaukana.

-Päiväkumpuun koirapuisto pienille koirille. Koirapuisto/aitaus (mm. Ilolaan)

-Kaupunkipyörät pitäisi yhdistää Helsingin ja Espoon järjestelmään.

-Kaupunkipyöriä Päiväkumpuun.

-Viheralueiden kunnossapitoon huomiota, lähimetsien säilyttäminen tärkeää.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Julkinen liikenne, koirapuisto, kaupungin eläinlääkäri, Tikkurilan tori, Lumo, matonpesu.

Korso

115

Vastaajien määrä 138

Vastaajien sukupuolijakauma %

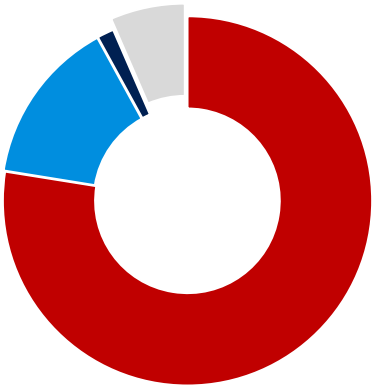

Vastaajien ikäjakauma %

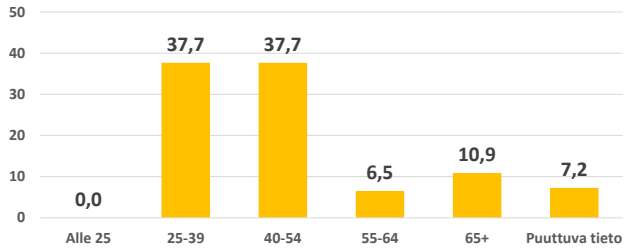

Vastaajien perhemuotojakauma %

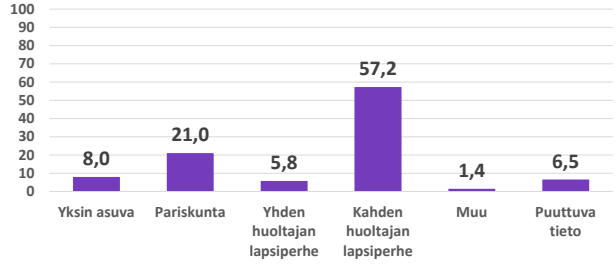

116

KORSO
Kaso

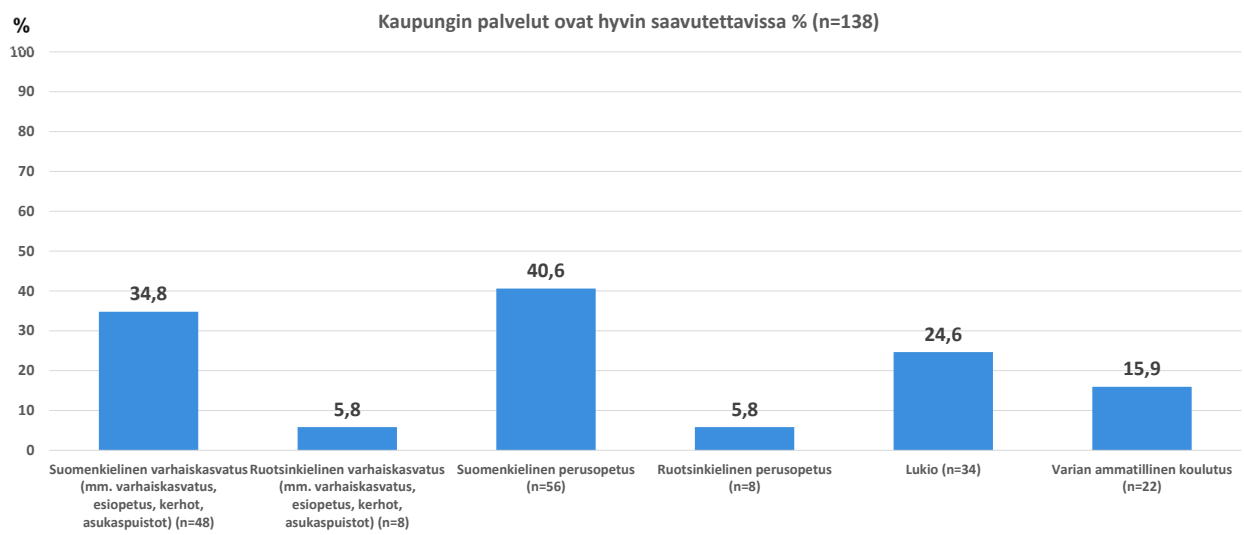

117

KORSO
Kaso

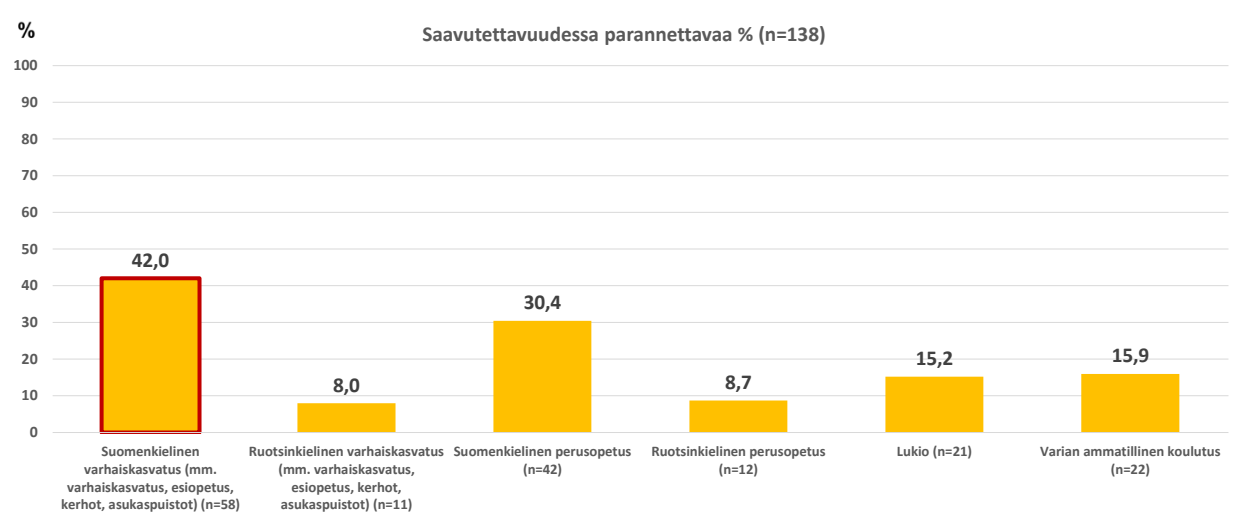

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

118

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Nikinmäkeen tarvittaisiin päiväkoti. Varhaiskasvatuksen paikkoja riittämättömästi alueella, palvelu tulisi saada lähipäiväkodista.

-Nikinmäkeen tarvittaisiin ylä-aste.

-Nikinmäen alakoulun opetuspiste liian pieni alueen oppilasmäärään nähden. Oman alueen päiväkotiin ja alakouluun pääsyn varmistaminen.

-Kerhotoimintaa pienille lapsille.

-Ruotsinkielinen perusopetus puuttuu alueelta. Matka ja matka-aika liian pitkä ja hankala julkisella liikenteellä ruotsinkielisiin palveluihin.

-Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen yksikkö alueelle.

-Bussiyhteydet lähilukioihin.

-Ryhmäperhepäiväkoteja lisää Vantaalle.

-Asukaspuisto alueelle

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

- Varhaiskasvatus, Varia, kerhot, erityisluokka, lukio, asukaspuisto

119

KORSO Kaku

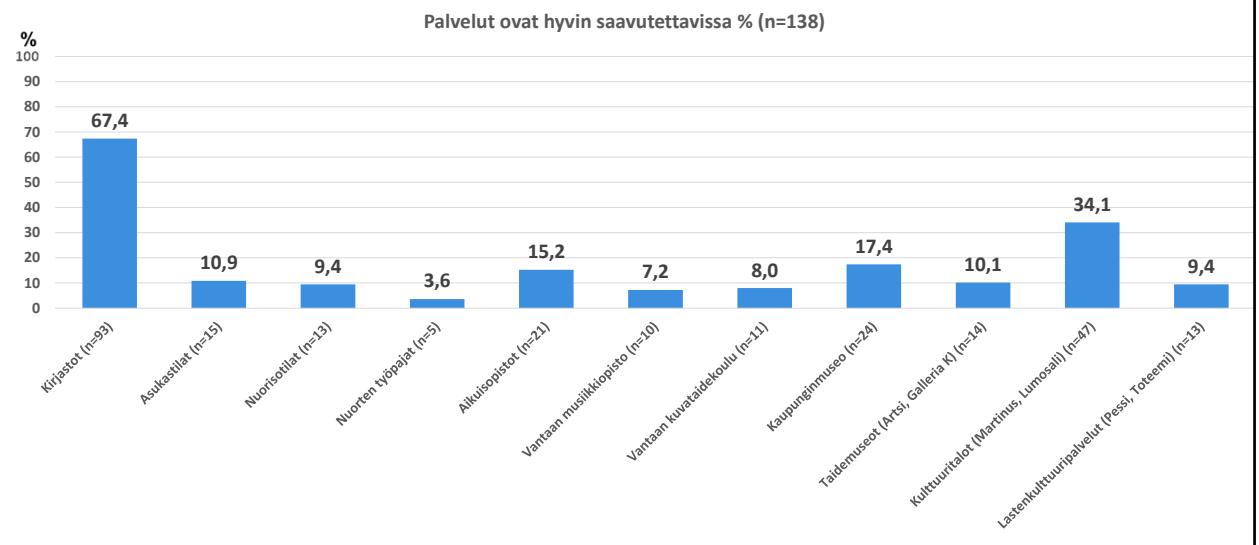

120

KORSO Kaku

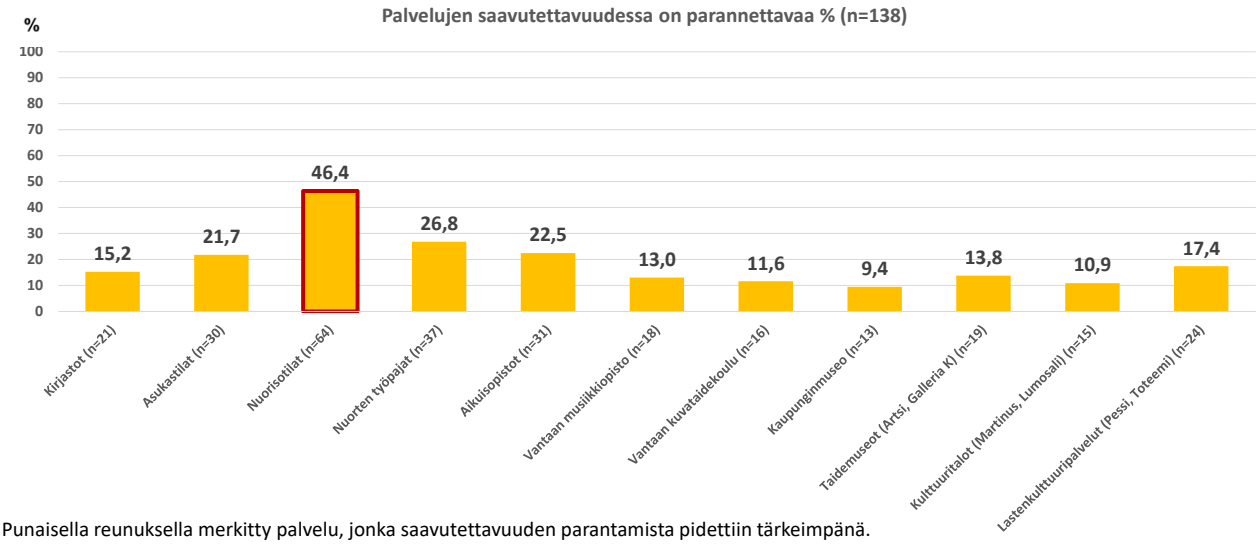

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

121

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Nuorisotiloja ja avointa nuorisotyötä alueelle, nuorisotilat auki myös viikonloppuisin

-Toimintaa kaupungin taholta nuorisotiloihin Nikinmäkeen, tilat auki myös viikonloppuisin.

-Lasten ja nuorten harrastukset sekä vapaa-ajan toiminta tarvitaan alueelle. Ohjattuja harrastusmahdollisuuksia vähän.

-Koulujen loma-ajoille lisää nuorisotoimintaa.

-Lastenkulttuuripalveluita tarvitaan lisää lapsille ja nuorille.

-Ruotsinkielinen muskari alueelle.

-Palveluita voisi tuoda aktiivisemmin pop up -hengessä esimerkiksi kirjastoihin ja asukastiloihin.

-Kirjastojen aukioloajat pidemmiksi.

-Asukastiloja tarvittaisiin lisää. Asukastilan toiminnasta enemmän tiedottamista.

-Lisää kulttuuritapahtumia Lumosaliin. Tilaisuuksista tiedottaminen paremmaksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Lasten kulttuuripalvelut- ja tapahtumat, nuorisotilat, Artsi, aikuisopiston kurssit, lähikirjasto, musiikkiopisto.

122

KORSO Liipa

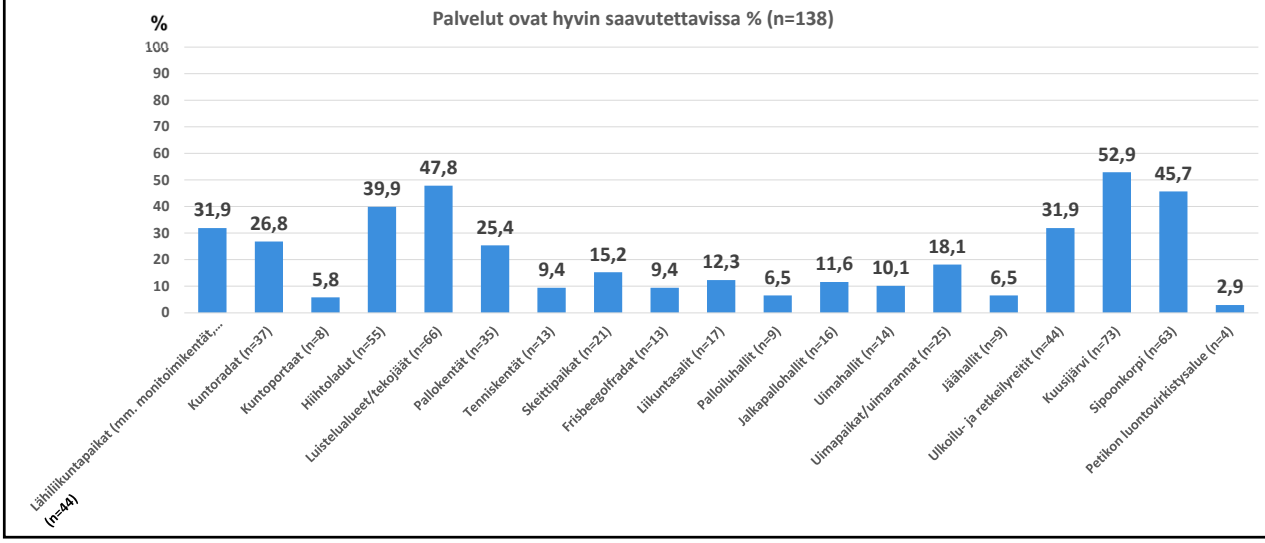

123

KORSO Liipa

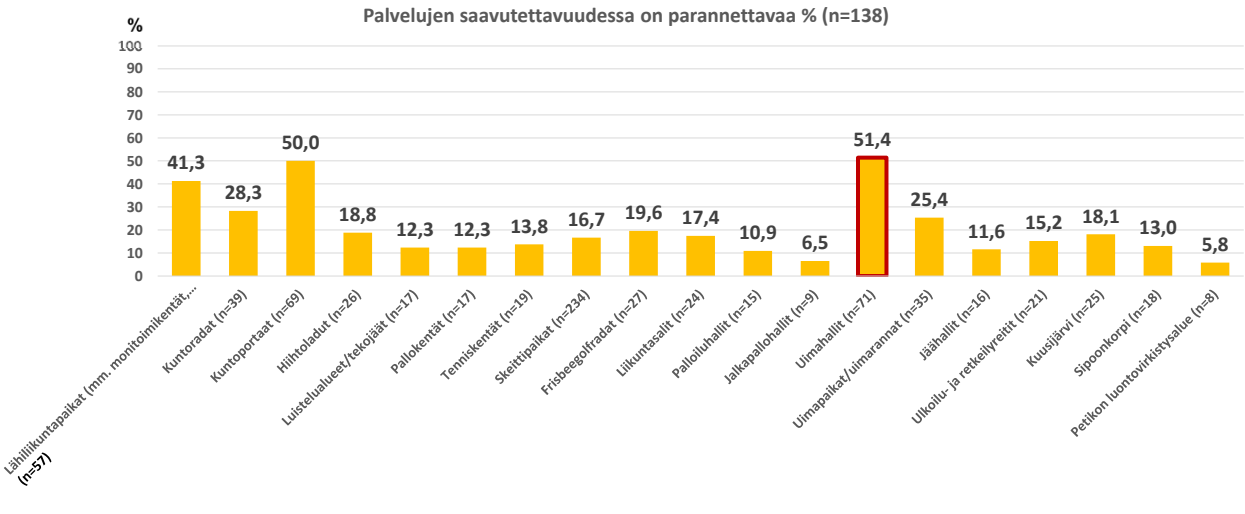

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

124

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Uimahalli alueelle ja hyvä julkiset yhteydet sinne.

-Lisää uimapaikkoja/ulkoaltaita.

-Kuntoratoja, ulkoliikuntapaikkoja ja kuntoportaat. Kuntoportaat esim. Ankkapuiston rinteeseen.

-Kuntoilulaitteet Metsolansuon ja Vierumäen kuntoradoille.

-Lähiliikuntapaikka ja ulkokuntoiluvälineet Nikinmäkeen.

-Pohjois-Nikinmäestä kuntoratayhteys Keinukallioon.

-Nikinmäkeen luistelupaikka ja hiihtolatuja.

-Skeittipaikka/parkourpuisto alueelle.

-Julkisen liikenteen yhteydet Kuusijärvelle, Sipoonkorpeen ja Petikkoon paremmiksi.

-Frisbeegolfrata Korsoon.

-Jäähalli alueelle.

-Uimapaikka koirille Keravanjoen varteen.

-Keravanjoen varteen valaistut kävelytiet (Nikinmäki).

-Kenttien hoito paremmaksi.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Ulkokuntosali, uimaranta, uimahalli, Kuusijärvi, Sipoonkorpi, jumpat, luistelu, frisbeegolf, padel, hiihto, Petikko, palloiluhallit, lähiliikuntapaikat, sisäliikunta, tenniskenttä, kuntoportaat, kuntosali, kuntoportaat, koirapuisto, skeittipaikka.

125

KORSO Kasvupalvelut

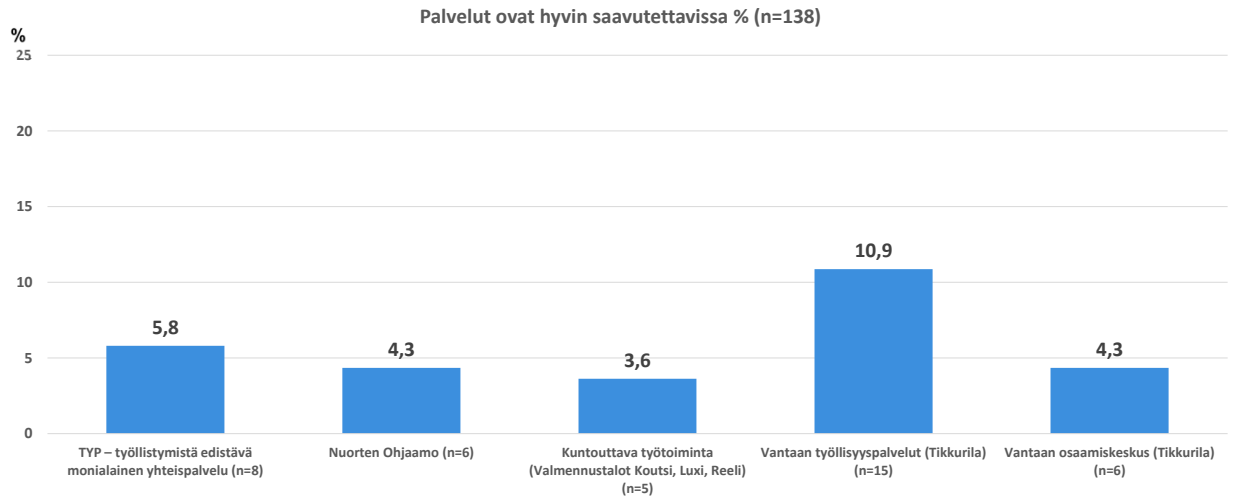

126

KORSO
Kasvupalvelut

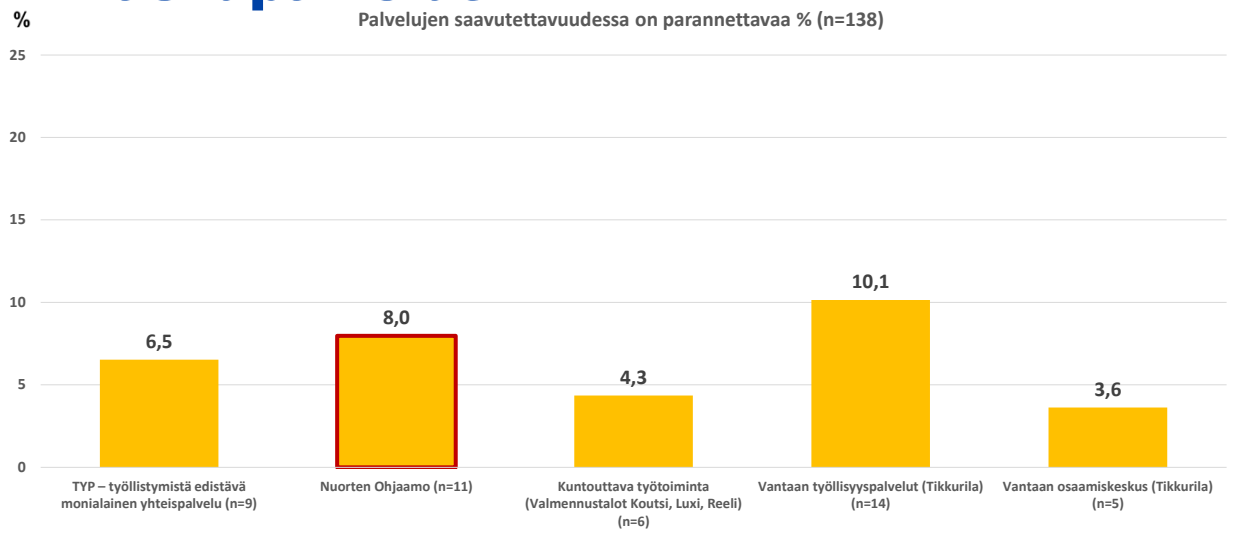

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

127

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Tikkurilan työllisyyspalveluiden löydettävyyttä pitäisi parantaa, tietoisuus palveluista heikkoa.

-Parempaa tukea nuorille työnhakemiseen.

-Nuorten Ohjaamon lisäksi Ohjaamo myös yli 30-vuotiaille.

-Palvelujen aukioloaikojen pidentäminen.

128

KORSO, sote

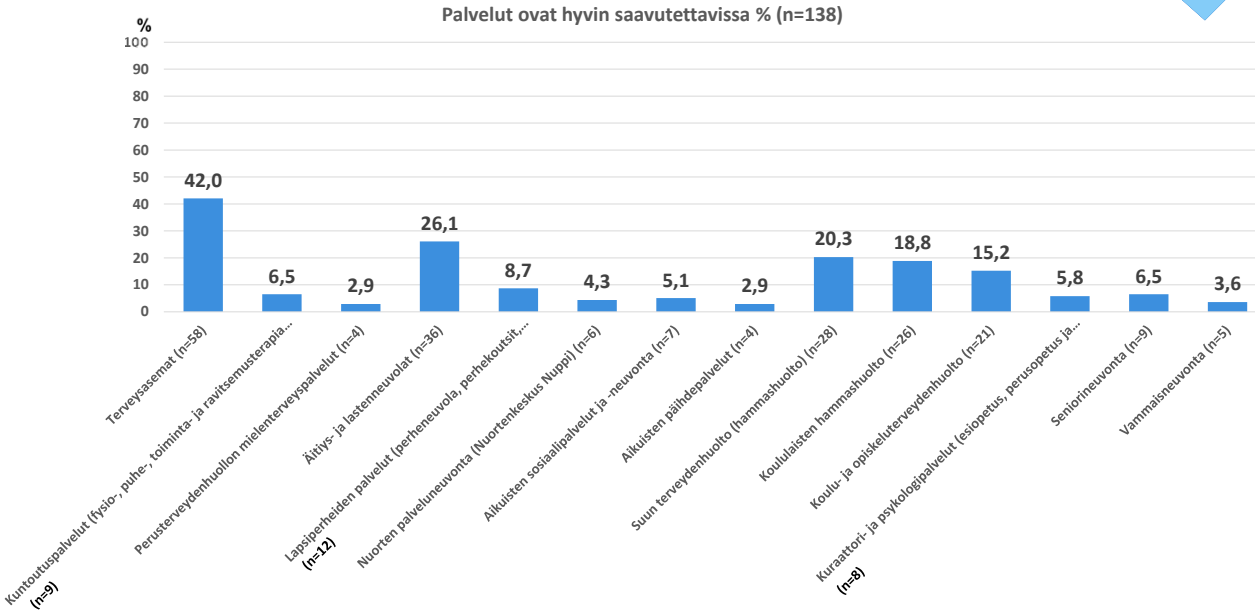

129

KORSO, sote

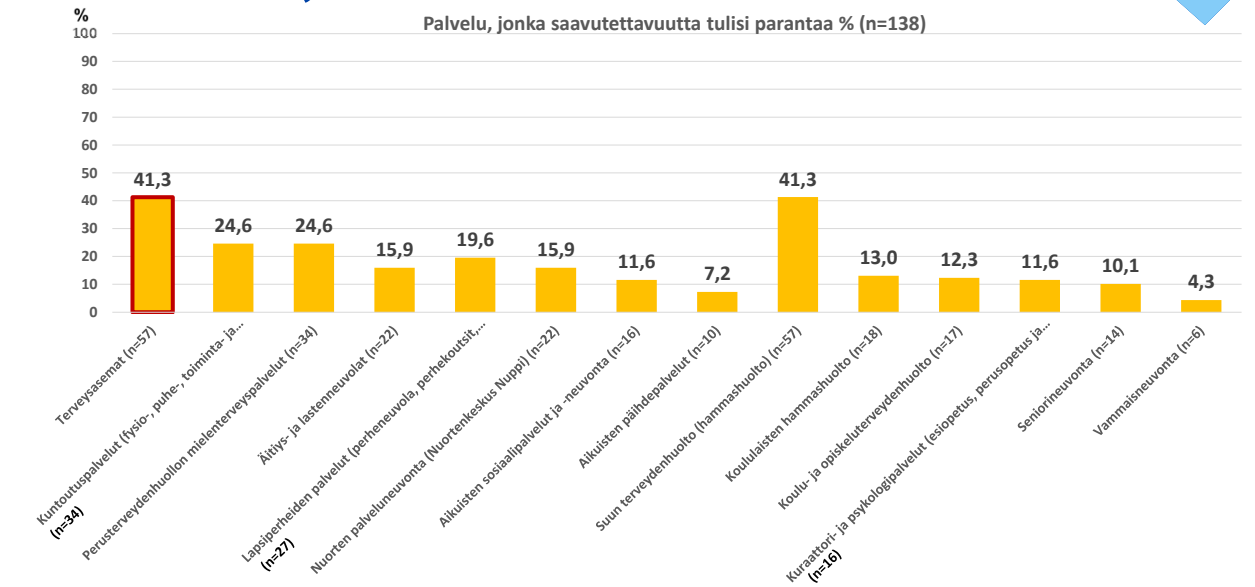

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

130

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveysasemalle ajan saaminen hankalaa, lisää aikoja.

-Terveyspalvelubusseja alueelle.

-Suun terveyden huollon palvelujen tarjoaminen lähialueelta, ei toiselta puolelta Vantaata.

-Laajemmat aukioloajat terveydenhuollossa ja suun terveydenhuollossa.

-Neuvola- ja lastenlääkäripalvelut lähemmäksi.

-Nopeampi ja helpompi pääsy Nuppiin ja mielenterveyspalveluihin.

-Koulukuraattorille ja psykologille pääsy, lisää aikoja ja resursseja.

-Lapsiperheiden tukipalvelujen resurssointi paremmaksi, palveluun pääsy helpommaksi.

-Sähköisten palvelujen parantaminen. Ajanvaraukset palveluihin nettiin.

-Pop-up palveluita tarjolle.

-Vanhustenneuvoloita Vantaalle.

-Lapsiperheille kotipalveluita.

-Perheneuvola alueelle.

-Kuntoutuspalveluita ja puheterapeutin palveluita saataville alueella.

-Koululaisten oikomishoito hankalan matkan päässä Leinikkitiellä. Lapset eivät voi kulkea sinne omatoimisesti.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Terveyspalvelut, seniorineuvonta, Peijas, suun terveydenhuolto.

131

KORSO, muut palvelut

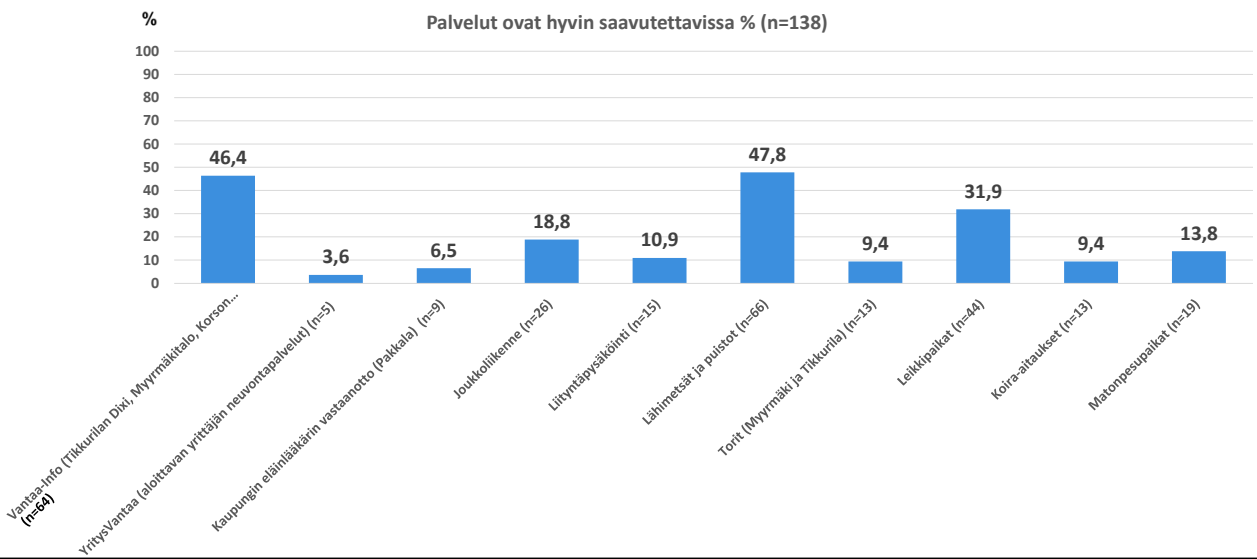

132

KORSO, muut palvelut

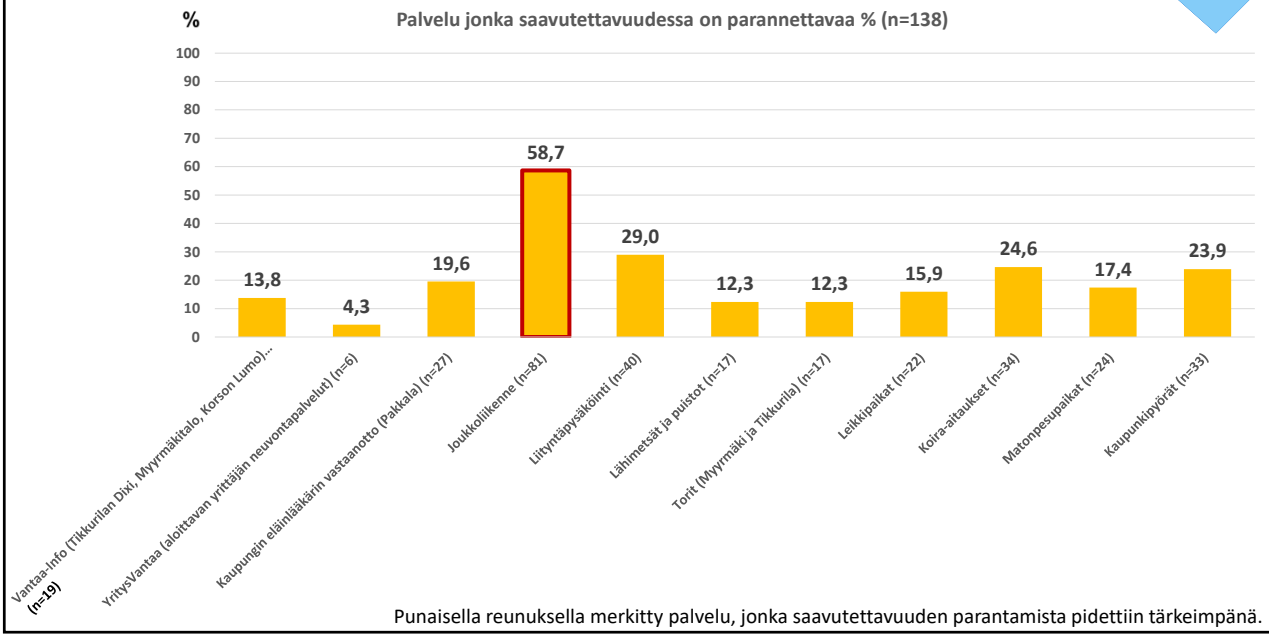

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

133

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen alueella. Parempaa joukkoliikennettä omakotialueille. Nikinmäen joukkoliikenteen parantaminen, erityisesti koululaisten tarpeiden huomioiminen. Suorat joukkoliikenneyhteydet Helsingin keskustaan (Nikinmäki, Matari). Bussiyhteydet toimiviksi viikonloppuisin, öisin, päivisin ja iltaisin. 731N ei palvele enää Nikinmäkeä.

-Matka-aika Nikinmäestä Korson keskustaan liian pitkä ja vuoroväli liian harva.

-Bussiyhteys Nikimäestä Peijakseen puuttuu. Joukkoliikenneyhteydet Tikkurilaan Nikinmäestä huonot.

-Liityntäpysäköinnin parantaminen. Liitäntäpysäköinti maksuttomaksi, nyt kallista. Lukollinen pyöräsuoja Korson asemalle.

-VantaaInfojen aukioloaikojen pidentäminen.

-Kaupungineläinlääkärin sijainti junaradan varrelle. Tiedotuksen parantaminen kaupungineläinlääkärin palveluista.

-Koira-aitaus Nikinmäkeen ja Kulomäkeen.

-Sipoonkorpeen menijöille pysäköintipaikkoja myös Viirilään. Parempi markkinointi Sipoonkorven sukkulabussille.

-Monipuolinen leikkipuisto alueelle Nikinmäkeen ja Vierumäkeen.

-Lähimetsien säilyttäminen.

-Toimivia toripalveluita.

-Korson keskustan uudistamiseen vauhtia.

-Yhteinen kaupunkipyöräjärjestelmä pääkaupunkiseudulle. Kaupunkipyöriä Nikimäkeen ja Korsoon.

-Leikkipuistojen kunnossapitoon parannuksia.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Joukkoliikenne, liityntäpysäköinti, harrastukset, Tikkurilan tori, matonpesupaikka, lähimetsät, koirapuisto, liityntäpysäköinti polkupyörällä, kaupungin eläinlääkäri.

134

Hakunila

135

Vastaajien määrä 41

Vastaajien sukupuolijakauma %

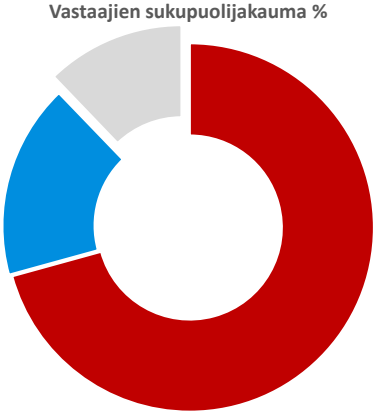

- Nainen 70,7 % (n=29)
- Mies 17,1 % (n=7)
- Muu 0 % (n=0)
- Puuttuva tieto 12,2 % (n=5)

Vastaajien ikäjakauma %

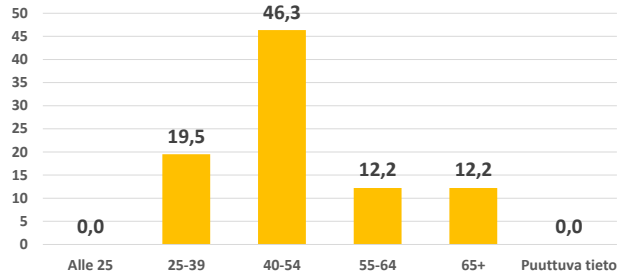

Vastaajien perhemuotojakauma %

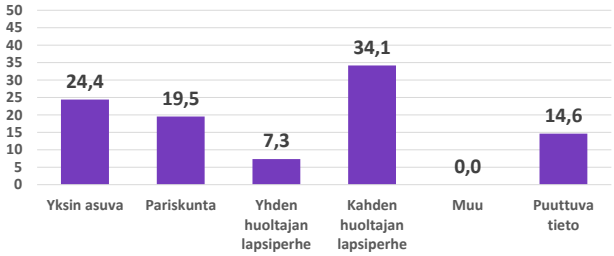

136

HAKUNILA
Kaso

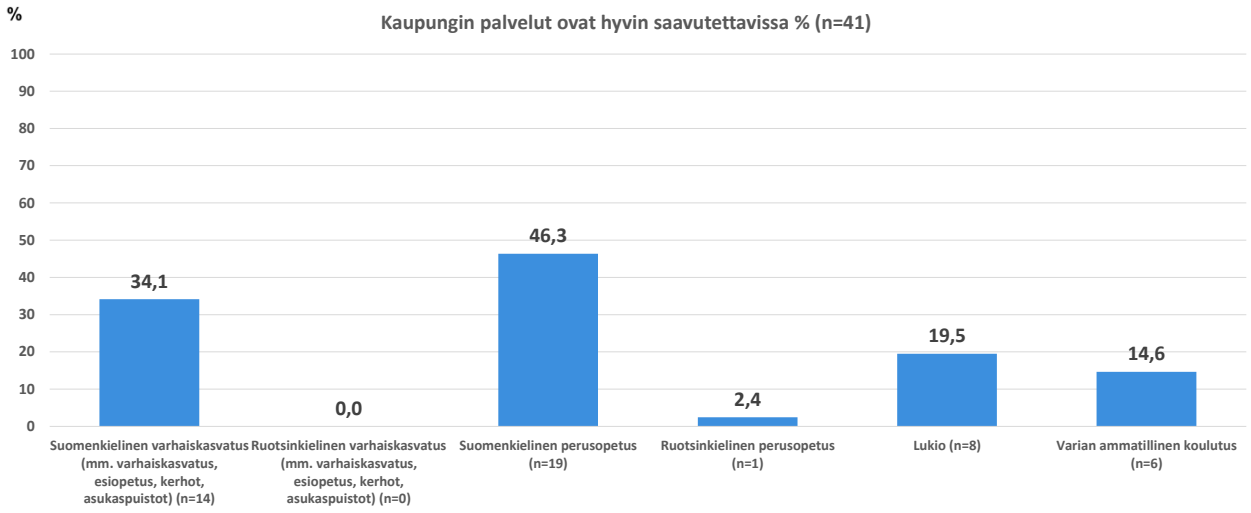

137

HAKUNILA
Kaso

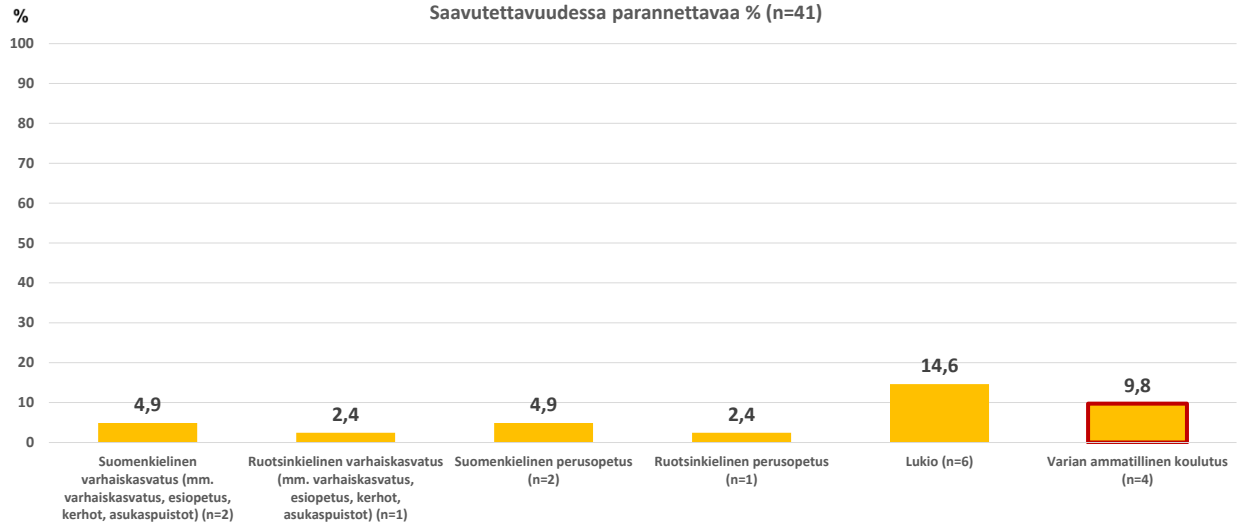

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

138

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Päiväkotien sijainnit paremmin joukkoliikenneyhteyksien varteen.

-Saattoliikenteen parempi huomiointi päiväkotien suunnittelussa.

-Uusi koulu Hakunilan alueelle ja segregaatio kehityksen estämiseen lisää huomiota

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Yläaste, lukio

139

HAKUNILA
Kaku

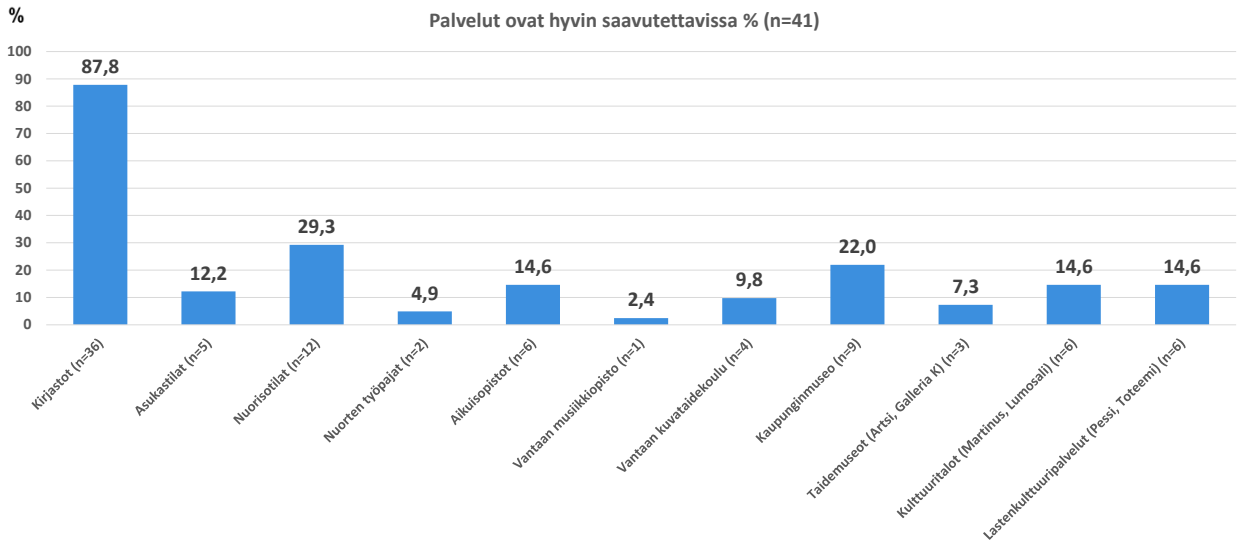

140

HAKUNILA
Kaku

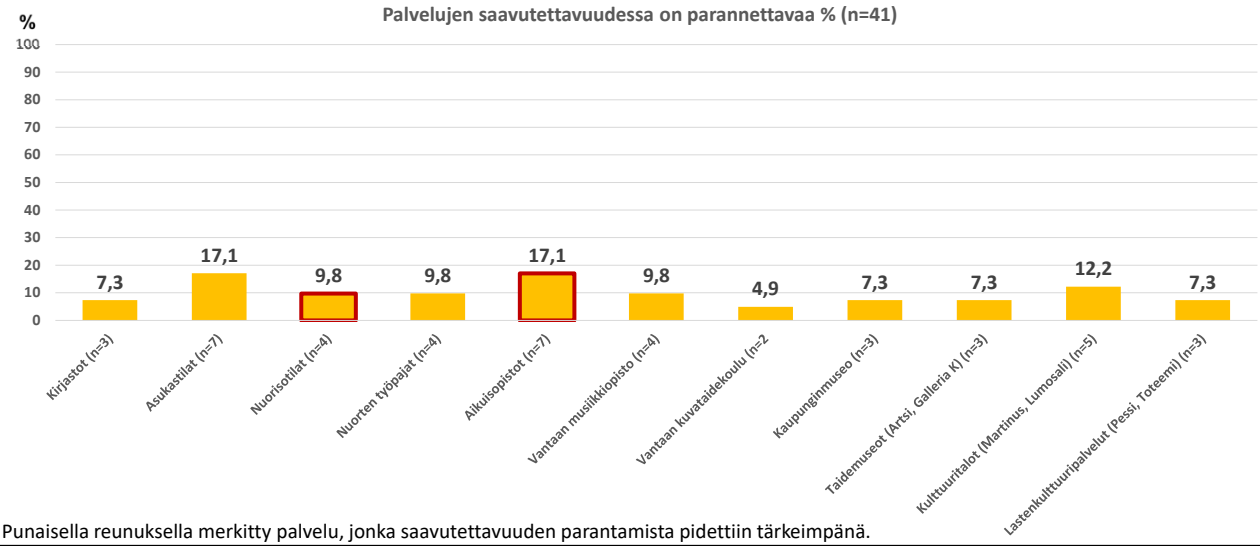

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

141

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Kirjasto ja asukastiloja Rajakylään.

-Aikuisopiston kurssitarjonta paremmaksi alueella.

-Mitä tahansa virikkeitä ja kohtaamispaikkoja alueelle

-Kirjasto takaisin Itä-Hakkilaan.

-Asukastilojen toiminnasta huonosti tietoa saatavilla, tiedottamisen lisääminen.

-Kulttuuritalo Tikkurilaan

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Kirjasto, asukastilat, aikuisopiston kurssit

142

HAKUNILA
Liipa

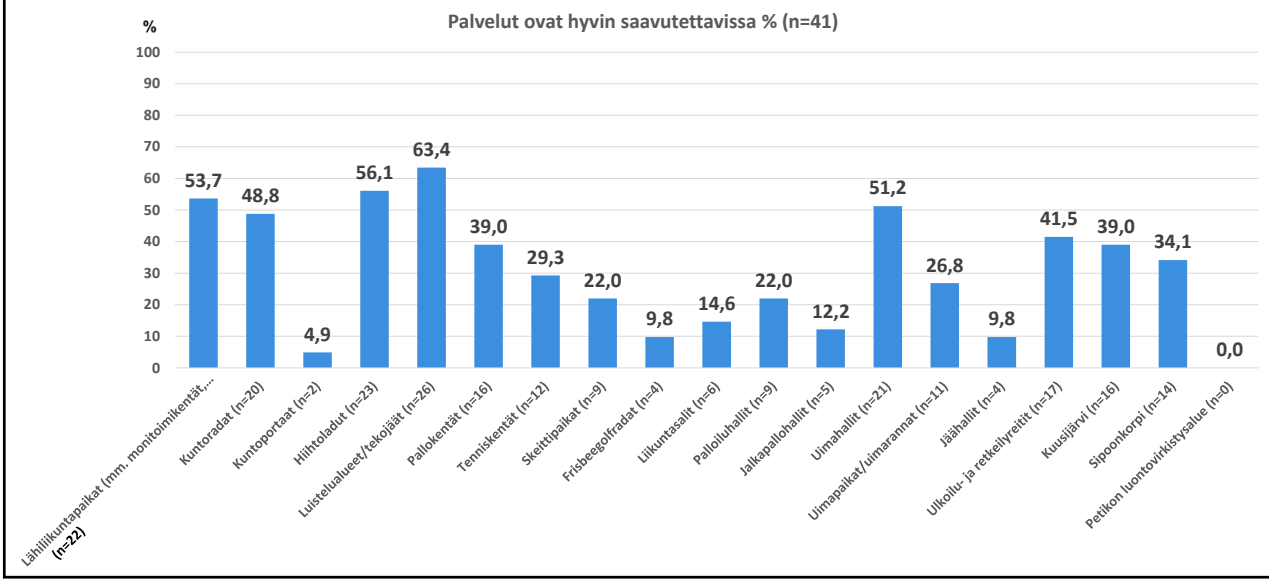

HAKUNILA
Liipa

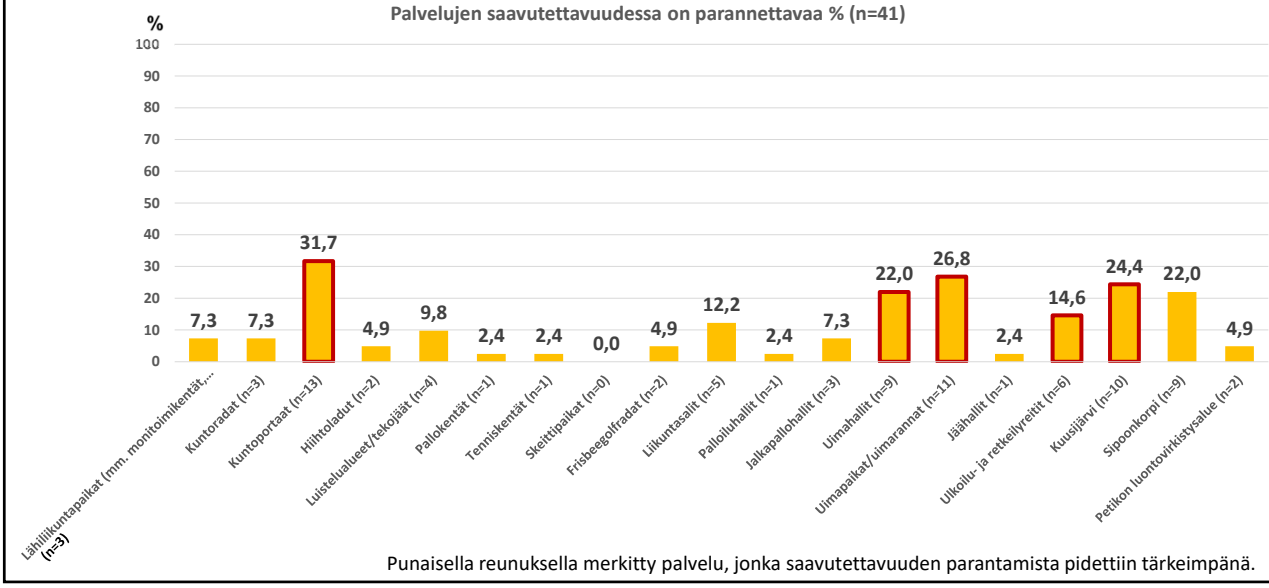

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Padel kenttiä ja kuntoportaat Hakunilan urheilupuistoon.

-Moukarinheittopaikka Hakunilan kentälle

-Kävelyreittejä Hakunilasta Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.

-Bussiyhteydet Kuusijärvelle ja Sipoonkorpeen.

-Pysäköintipaikkoja Sipoonkorpeen.

-Enemmän kävelyreittejä. Kävelyreittejä myös talvisin kävelykäyttöön.

-Uimahallin tarjonta (ryhmät aina täynnä), uimapaikka alueelle

-Tekojää

-Liikuntasaleja Hakunilaan.

-Jalkapallohalli. Hiekkapohjainen kuplahalli talviharjoittelupaikaksi (Kuula,Kiekko,Petanque,Mölkky,Renkaanheitto,Voimakiekko,Saappaanheitto,Linkopallo)

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Uimaranta, tekojääkenttä, kuntoportaat, kuntoportaat, Sipoonkorpi, leikkipuistot, harrastustoiminta lapsille, metsät, vesijumppa.

145

HAKUNILA
Kasvupalvelut

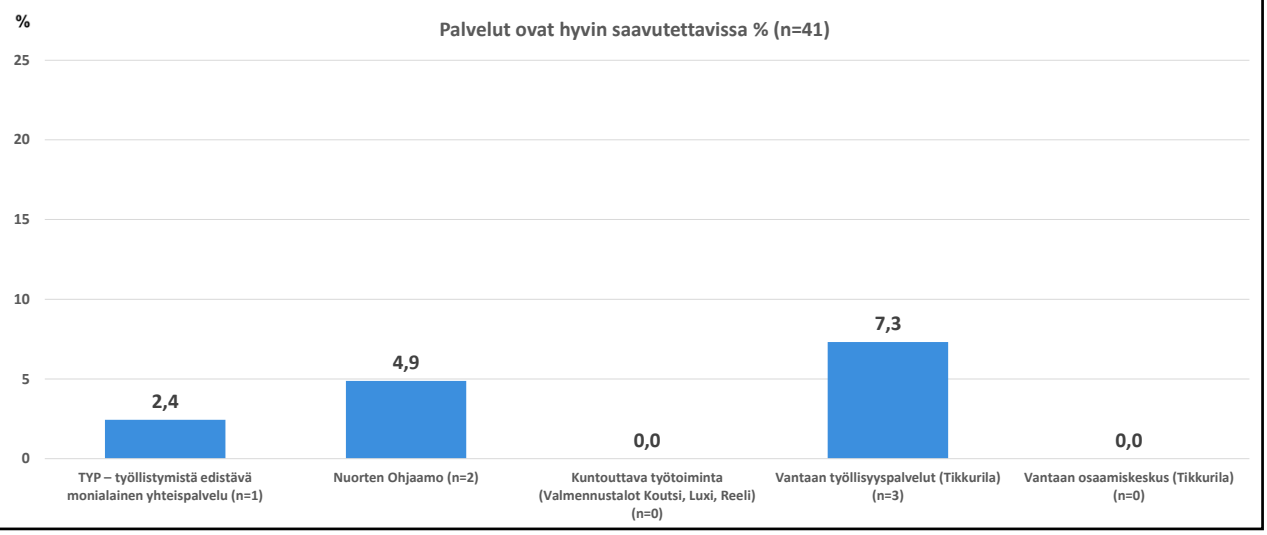

146

HAKUNILA
Kasvupalvelut

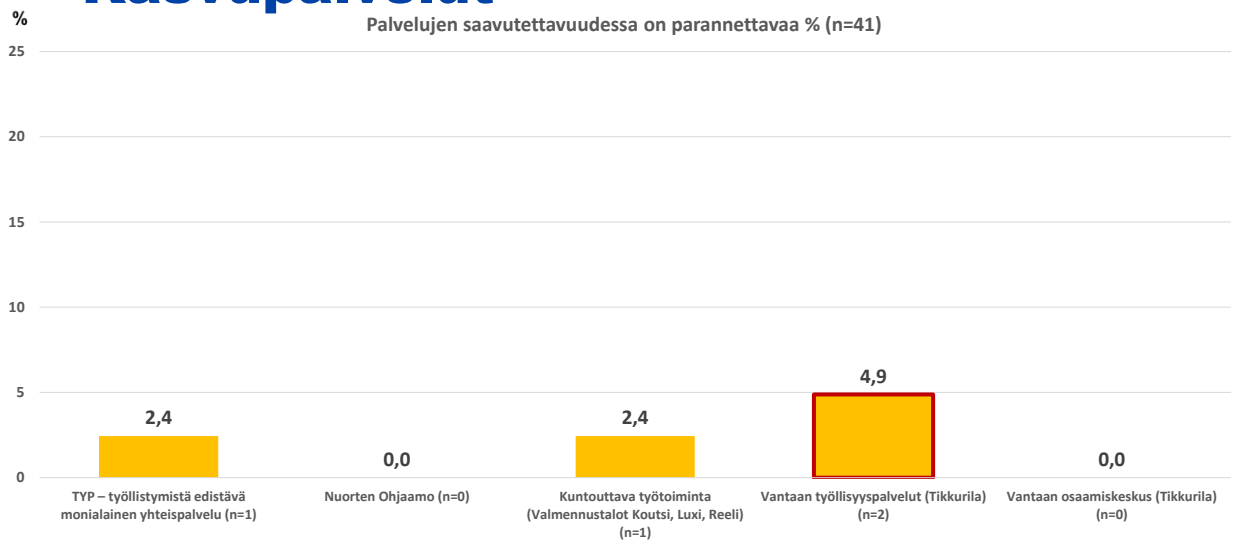

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

147

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Lisää työvoimaatyövoimatoimistoon, jotta apua oikeasti saisi.

-Länsimäkeen oma työvoimatoimiston piste. Tikkurila liian kaukana.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Työvoimatoimiston palvelut.

148

HAKUNILA, sote

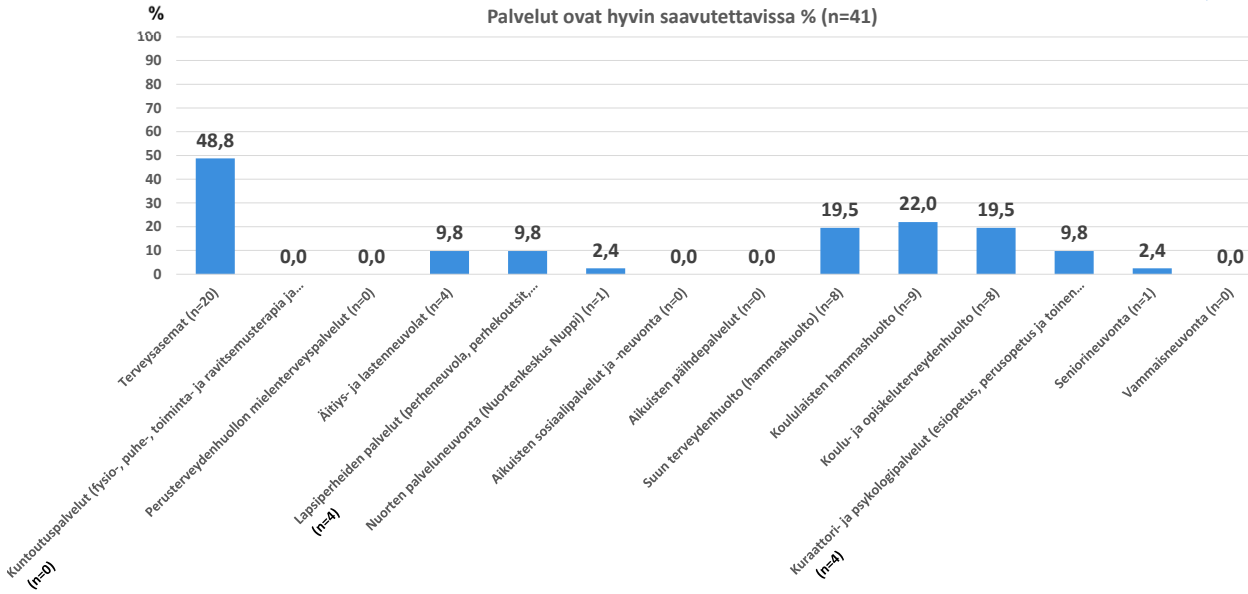

149

HAKUNILA, sote

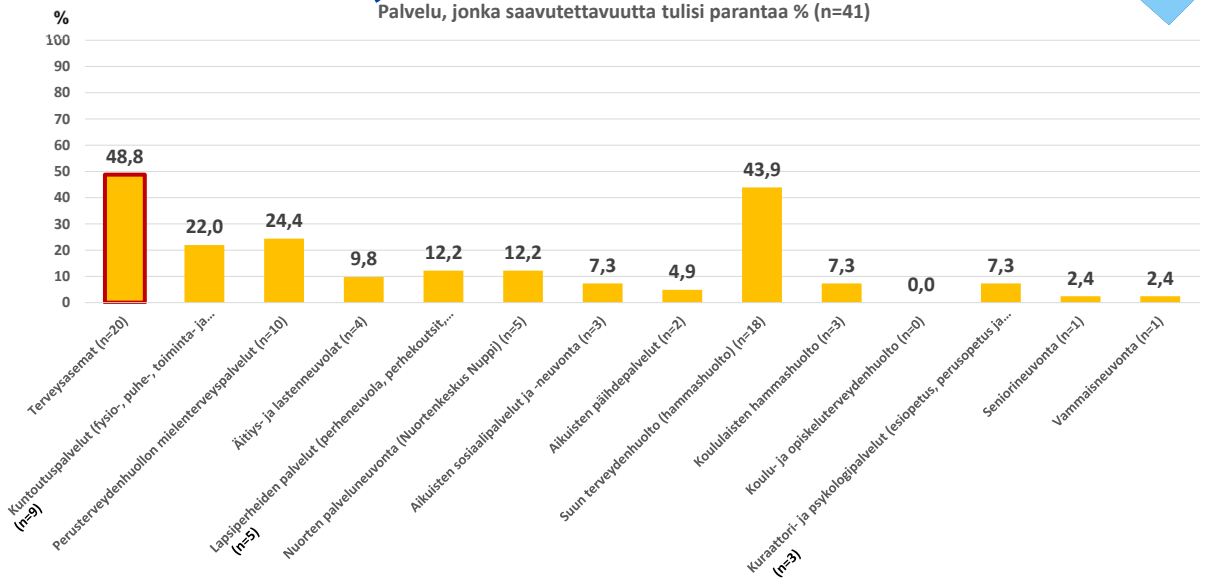

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

150

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-Terveysasemille ja hammashuoltoon pitäisi saada myös ilta-aikoja. Nyt aikoja ei saa. Aukioloajat pidemmiksi.

-Suunterveyden huoltoon pääsy. Takaisinsoitto ei toimi, koska takaisin ei soiteta.

-Koulujen hammashoitoloiden lakkauttaminen ollut virhe.

-Psykologin aikojen saatavuus huono, lisää aikoja, myös soittoaikoja.

-Neuvolapalveluita Länsimäkeen ja Rajakylään.

-Lääkäri- ja hammashuollon aikojen varaaminen Maisaan.

-Länsimäen terveysaseman aukioloa parannettava ja laboratoriopalvelut alueelle.

-Nuorten mielenterveyspalvelujen ja palveluun pääsyn parantaminen.

-esim. vanhusten palveluista tiedottaminen paremmaksi

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-Lääkäri, suun terveydenhuolto, nuppi, fysioterapeutti, kuntoutus, virtuaalijumpat

151

HAKUNILA, muut palvelut

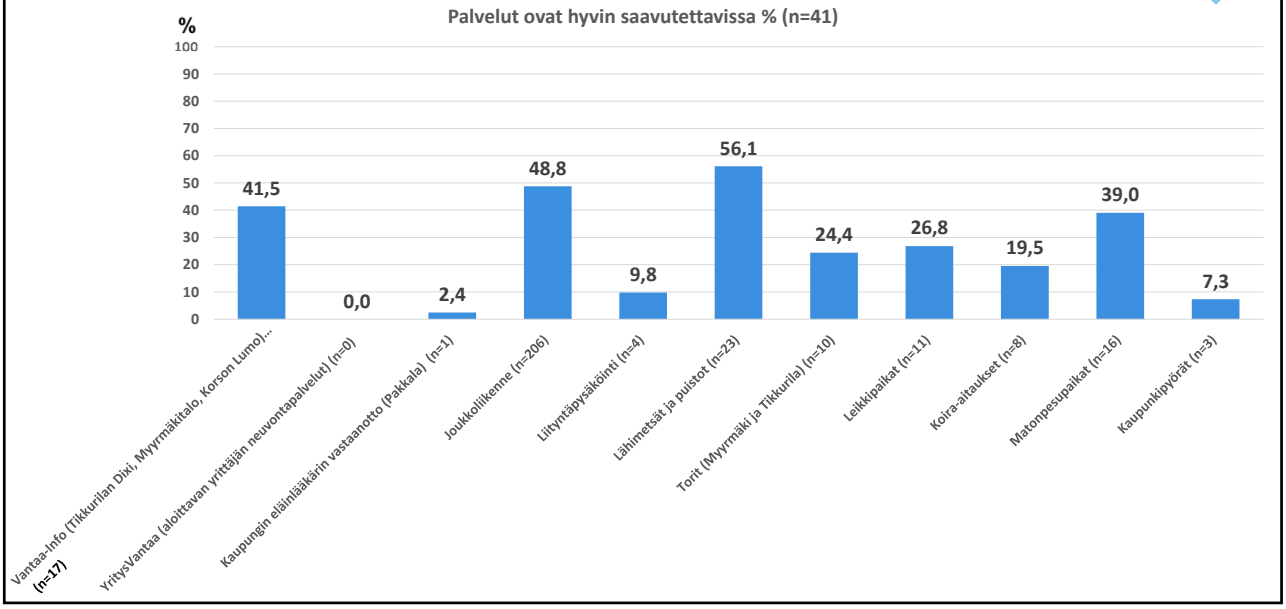

152

HAKUNILA, muut palvelut

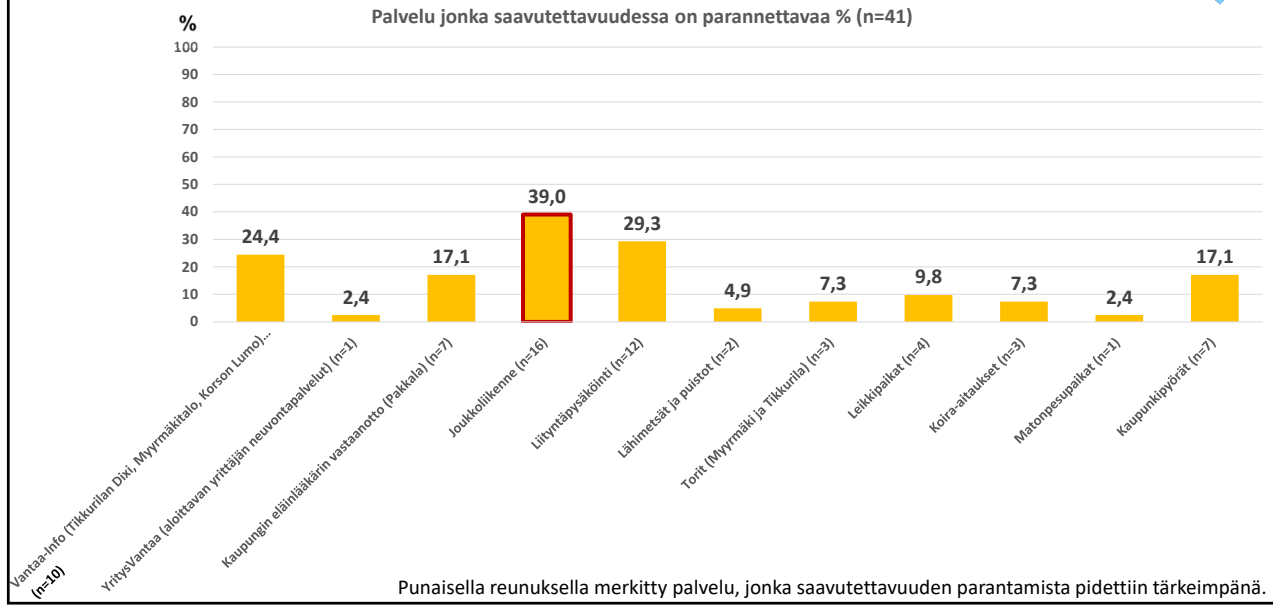

Punaisella reunuksella merkitty palvelu, jonka saavutettavuuden parantamista pidettiin tärkeimpänä.

153

Avovastausten teemat

Miten näiden palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

-VantaaInfo myös Hakunilaan.

-Joukkoliikenneyhteyksien parantaminen alueella. Bussilinja 562 pysäkkien palauttaminen 570 linjalle.

-Ratikka Hakunilaan mahdollisimman nopeasti. Bussit jumissa muun liikenteen seassa. Bussimatka kestää aivan älyttömän kauan.

-Liityntäpysäköinteihin enemmän 30 min paikkoja.

-Liityntäpysäköinti ilmaiseksi.

-Kaupunkipyöriä Hakunilan suuralueelle.

-Jalankulkuväylien tavikunnossapitoon parannuksia.

-Kaupungin eläinlääkäripalvelujen lakkauttaminen ja toiminnot Viikkiin.

-Koirapuistoihin nurmi, ei hiekkapintaa.

Onko joku tarvitsemasi palvelu jäänyt sinulta tai perheeltäsi käyttämättä sen huonon saavutettavuuden vuoksi?

-VantaaInfo, liityntäpysäköinti, leikkipuistot, kaupunkipyörä, joukkoliikenne

154

Sähköiset palvelujen kehittäminen - palautteet

155

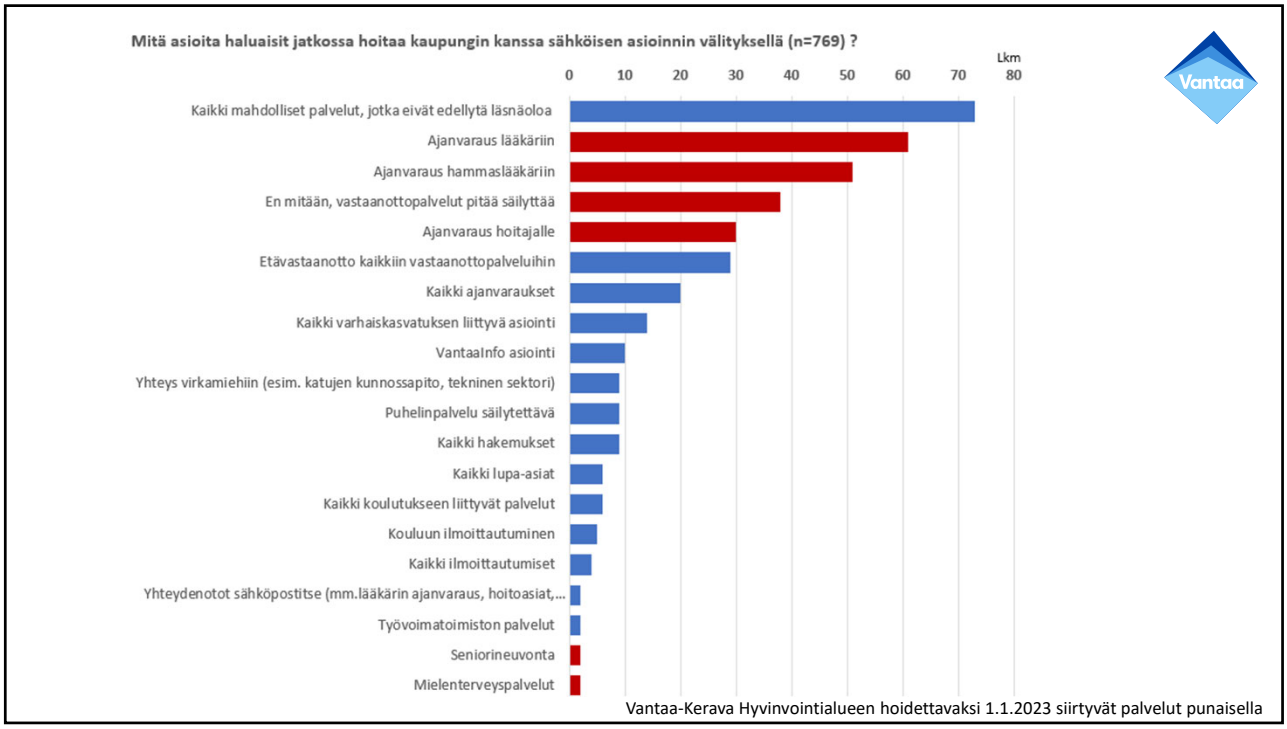

156

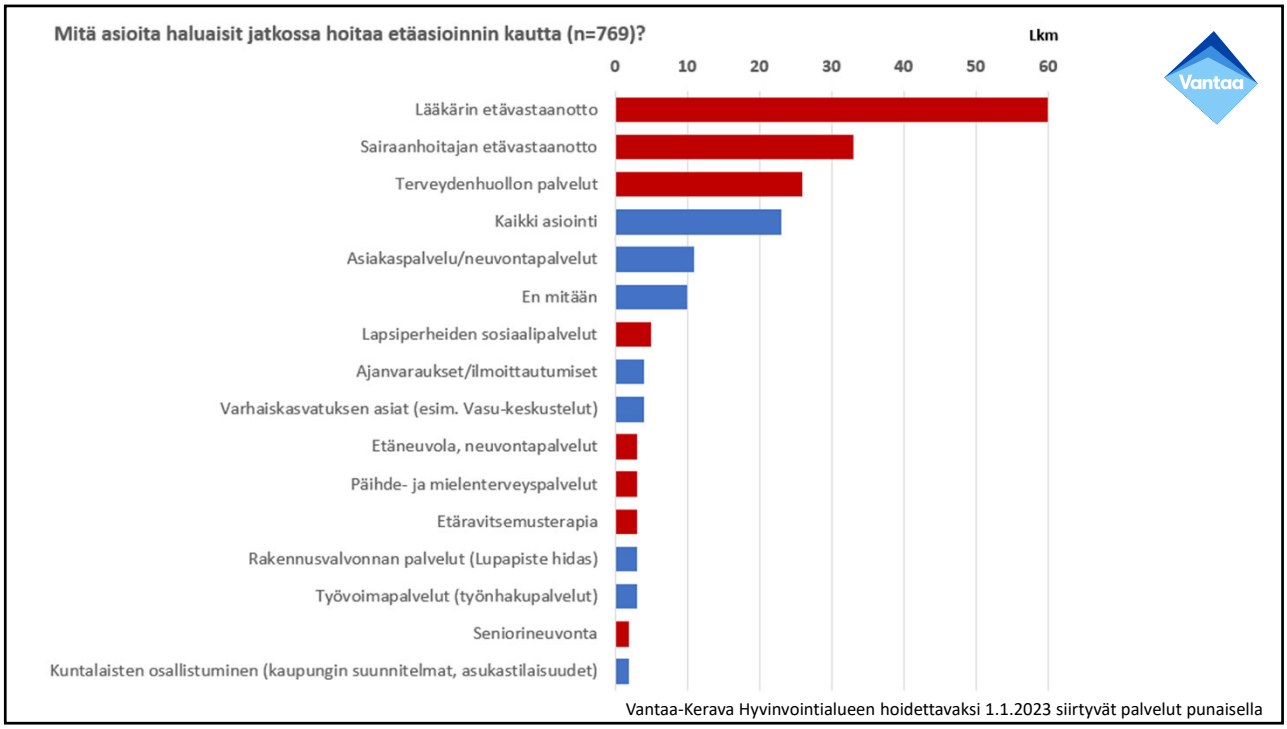
Mitä asioita haluaisit jatkossa hoitaa etäasioinnin kautta (n=769)?
Lkm
0
10
20
30
40
50
60
Lääkärin etävastaanotto
Sairaanhoitajan etävastaanotto
Terveydenhuollon palvelut
Kaikki asiointi
Asiakaspalvelu/neuvontapalvelut
En mitään
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut
Ajanvaraukset/ilmoittautumiset
Varhaiskasvatuksen asiat (esim. Vasu-keskustelut)
Etäneuvola, neuvontapalvelut
Päihde- ja mielenterveyspalvelut
Etäravitsemusterapia
Rakennusvalvonnan palvelut (Lupapiste hidas)
Työvoimapalvelut (työnhakupalvelut)
Seniorineuvonta
Kuntalaisten osallistuminen (kaupungin suunnitelmat, asukastilaisuudet)
Vantaa-Kerava Hyvinvointialueen hoidettavaksi 1.1.2023 siirtyvät palvelut punaisella

157

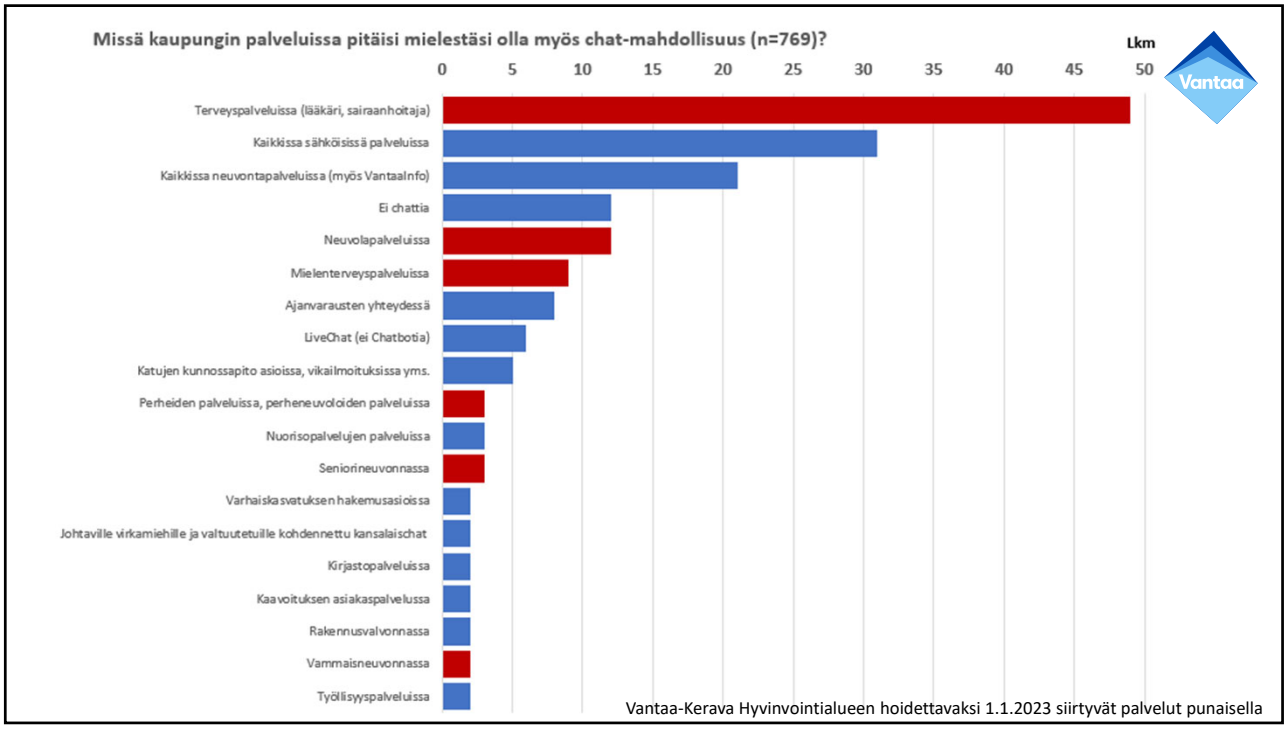
Missä kaupungin palveluissa pitäisi mielestäsi olla myös chat-mahdollisuus (n=769)?
Lkm
0
5
10
15
20
25
30
35
40
45
50
Terveyspalveluissa (lääkäri, sairaanhoitaja)
Kaikkissa sähköisissä palveluissa
Kaikkissa neuvontapalveluissa (myös VantaaInfo)
Ei chattia
Neuvolapalveluissa
Mielenterveyspalveluissa
Ajanvarausten yhteydessä
LiveChat (ei Chatbotia)
Katujen kunnossapito asioissa, vikailmoituksissa yms.
Perheiden palveluissa, perheneuvoloiden palveluissa
Nuorisopalvelujen palveluissa
Seniorineuvonnassa
Varhaiskasvatuksen hakemusasioissa
Johtaville virkamiehille ja valtuutetuille kohdennettu kansalaischat
Kirjastopalveluissa
Kaavoituksen asiakaspalvelussa
Rakennusvalvonnassa
Vammaisneuvonnassa
Työllisyyspalveluissa
Vantaa-Kerava Hyvinvointialueen hoidettavaksi 1.1.2023 siirtyvät palvelut punaisella

158

Vantaa
Vanda

8 § Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 / TeA

VD/7308/00.04.03/2022
TeA/HW/MH/EP/JH/K-ML/RK-K

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pyytää perussopimuksensa mukaisesti lausuntoa 31.8.2022 mennessä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2023–2025. Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Jäsenkuntien antamat lausunnot on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

HSL:n jäsenkuntia pyydetään ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1) Toimintasuunnitelma
    a. HSL:n keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet TTS-kaudella suhteessa strategiaan
    b. Liikenteen palvelutason arviointi ja markkinaymmärryksen perusteella suunniteltavat muutokset tarjontaan ja palvelutasoihin
2) Taloussuunnitelma
    a. Lipputulotavoitteet TTS-kaudella
    b. Kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin
    c. Kuntakohtaisen alijäämän kattaminen/ylijäämän käyttö TTS-kaudella
3) Hinnoittelun kehittäminen
    a. Näkemys tehdystä selvityksestä ja eri hinnoittelumallivaihtoehdoista

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 4 kohdan 6 mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023–2025.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan varajäsen Pasi Liukkonen poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila selosti asiaa kokouksessa.

Puheenjohtaja Kimmo Kiljunen esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023–2025
- Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023–2025
- Lausuntopyynnön liite: Hinnoittelumallien vaikutukset
- Lausuntopyynnön liite: HSL alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2025

Täytäntöönpano: Laki- ja valmistelupalvelut

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelupäällikkö Markus Holm, puh. 043 827 0942
liikenteen kehittämispäällikkö Emmi Pasanen, puh. 050 314 5075
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Liite

2.8.2022

VD/7308/00.04.03/2022

Vantaan kaupungin lausunto Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023–2025

Johdanto

Lausuntopyynnössään HSL pyytää jäsenkunnilta 31.8.2022 mennessä lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Erityisesti huomiota pyydetään kiinnittämään:

1) Toimintasuunnitelmaan
    a. HSL:n keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet TTS-kaudella suhteessa strategiaan
    b. Liikenteen palvelutason arviointi ja markkinaymmärryksen perusteella suunniteltavat muutokset tarjontaan ja palvelutasoihin
2) Taloussuunnitelmaan
    a. Lipputulotavoitteet TTS-kaudella
    b. Kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin
    c. Kuntakohtaisen alijäämän kattaminen/ylijäämän käyttö TTS-kaudella
3) Hinnoittelun kehittäminen
    a. Näkemys tehdystä selvityksestä ja eri hinnoittelumallivaihtoehdoista

HSL:n esitys Vantaan vuoden 2023 kuntaosuudeksi on 59,3 miljoonaa euroa ilman edellisten vuosien alijäämiä. Vantaan subventioaste olisi tällöin 49 %. Vuonna 2024 vastaavat luvut ovat 59,8 miljoonaa euroa ja 48 %. Vantaa hyväksyy HSL:n esityksen kuntaosuudeksi 2023. Vantaa korostaa, että jo vuoden 2022 aikana kuntayhtymän tulee tavoitella TTS-suunnitelmassa esitettyä alempaa subventioastetta.

HSL:n arvion mukaan Vantaan ylijäämäkertymä on n. 4,1 milj. euroa vuoden 2022 lopussa. HSL esittää, että ylijäämä jaetaan tasaisesti kolmelle tulevalle vuodelle 2023–2025, jolloin ylijäämä vähentää laskutettavaa kuntaosuutta vuosittain arviolta noin 1,4 milj. eurolla. Vantaa hyväksyy HSL:n esityksen ylijäämän käytöstä.

HSL:n tulee toimia kustannustehokkaasti ja toteuttaa omistajaohjauksen asettamat tavoitteet mm. tuottavuuden kehittämisessä. Tarve talouden tasapainottamiseen tulee vaikuttamaan useita vuosia. Kuntayhtymän tulee parantaa tuottavuuskehitystään laatimalla tuottavuusohjelma ja tehdä talouden tasapainottamiseksi vaadittavat toimenpiteet jäsenkuntien taloustilanne huomioiden. Lähtökohtaisesti joukkoliikenteen talouden tasapainottamisessa ei tässä poikkeuksellisessa tilanteessa tule sulkea mitään vaihtoehtoa pois. Kaikki käytössä olevat omistajaohjaustavoitteiden mukaiset keinot on syytä säilyttää keinovalikoimassa; lipunhintojen korottaminen sekä palvelutason ja tarjonnan sopeuttaminen. Tarvittavat talouden sopeutustoimet tulisi kohdistaa siten, että lipun hinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso pidetään kohtuullisessa tasapainossa.

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteen mukaan kuntayhtymän tuottavuuden nousun koko tarkastelukaudella tulee olla yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna. Tämä tulee ottaa kuntayhtymän valmisteleman tuottavuusohjelman keskeiseksi tavoitteeksi. Tuottavuusohjelmalla tulee tavoitella em. kuntakohtaista 50 % subventioastetta. Myös tariffiuudistuksen tavoitteeksi tulee asettaa kuntakohtainen 50 %:n subventioaste.

Vantaa pitää valitettavana, ettei HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaan sisälly kuntayhtymän esitystä koko tuottavuusohjelmaksi, koska Vantaa ei voi lausua tuottavuusohjelmasta kokonaisuudessaan tai arvioida sen vaikuttavuutta omistajaohjaustavoitteiden saavuttamisessa. Pelkästä tariffiuudistuksesta lausuminen on haasteellista, kun tuottavuusohjelman vaikutuksia ei ole esitetty kokonaisuudessaan.

Pääkaupunkiseudun kuntien omistajaohjaustavoitteet HSL:lle

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HUS:lle, HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Tavoitteiden valmistelussa vuosille 2023–2025 on lähtökohtana se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSL:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa:

1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015-2019 keskiarvoon verrattuna	2. Kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista	3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus
Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano sisältäen tuottavuusmittarien päivittämisen sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien taloustilanteet huomioon ottaen 2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman)	Mittarit: 1. Suunnitelman laatiminen kuntakohtaisen subventio-osuuden saavuttamiseksi 2. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain ja keskipitkän aikavälin (5–7 vuotta) ennusteilla 3. Joukkoliikenteen infra- ja operointikustannusten kumulatiivisen kehityksen tarkastelu kuntakohtaisesti ja koko HSL-alueen osalta vähintään suurten infrahankkeiden	Mittarit: 1. Suunnitelman laatiminen pandemian liikkumiseen aiheuttamiin muutoksiin sopeutumiseksi 2. Alueittainen asiakas- ja asukastyytyväisyys vuosittain 3. Joukkoliikenteen co2-päästöt vuoteen 2025 mennessä vähintään -90 % verrattuna vuoden 2010 tasoon

	suunnitteluvaiheessa päivitettävillä pitkän aikavälin ennusteilla, jotka tukevat jäsenkuntien hankekohtaista päätöksentekoa	

Omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena esitettiin, että kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

TTS valmistelussa tulee jatkossa näkyä selkeämmin pääkaupunkiseudun kuntien asettamat omistajaohjaustavoitteet ja suunnitelma on kaikilta osin laadittava asetettuja omistajaohjaustavoitteita noudattavaksi.

Keskeiset strategiset tavoitteet TTS-kaudella 2023–2025

Kestävän liikkumisen kulkutapaosuuden (joukkoliikenne, kävely ja pyöräily) nostamisella on merkittävä vaikutus paitsi liikenteen päästöjen vähenemiseen myös liikennejärjestelmän toimivuuteen, tasa-arvoiseen liikkumiseen ja kansanterveyteen. Joukkoliikenteen tarjonnan kehittämisellä tuleekin saada siitä entistä kilpailukykyisempi vaihtoehto henkilöautolle myös pidemmillä matkoilla. Kilpailukykyä parannetaan koko liikennejärjestelmän muutoksilla ja siihen vaikuttaa myös maankäytön tiivistyminen.

Vantaan kaupunkistrategiassa 2022–2025 tavoitellaan kestävien liikkumismuotojen kasvua ja seurattavina mittareina ovat mm. joukkoliikenteen matkustajamäärät, joiden osalta tavoitteena on paluu vuoden 2019 tasoon. Näin ollen HSL:n strateginen linjaus ”*Tekemisemme keskiössä on hyvän palvelutason säilyttäminen ja sitä kautta matkustajien houkutteleminen ja joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, joka puolestaan parantaa taloutta kasvaneina lipputuloina. Tavoittelemme ennen kaikkea matkustuksen lisäämistä, emme liikenteen supistamista.*”, on hyvin linjassa Vantaan kaupungin tavoitteiden kanssa.

HSL-alueen joukkoliikenteen järjestäminen ei voi olla pelkästään kustannuksia optimoivaa liiketoimintaa. Joukkoliikenne on myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymys sekä monelle hyvän elämän mahdollistavan liikkumisen edellytys. Kaikilla ei ole mahdollisuutta auton käyttöön esimerkiksi iän, terveydentilan tai tulotason puolesta eikä asuinpaikkaa mm. edellä mainituista syistä voi yleensä täysin vapaasti valita. Joukkoliikenteen esteettömyyteen on panostettu paljon, mutta joukkoliikenteen on myös tarjottava riittävä palvelutaso, jotta palvelujen saavuttaminen ja kaikenlaiseen toimintaan osallistuminen on mielekkäästi mahdollista. Joukkoliikenteen pitää myös olla niin turvallista, että kaikki uskaltavat sitä käyttää.

Vantaan näkemyksen mukaan kannattavien ja saavutettavien joukkoliikennelinjojen suunnittelu edellyttää syvällistä asiakasymmärrystä. Toiminnallisten tavoitteiden laadinnassa tulee huomiota kiinnittää siihen, miten yksittäisen kuntalaisen sukupuoli, ikä ja alue vaikuttavat haluun ja mahdollisuuksiin käyttää joukkoliikennettä sekä miten tämä tieto auttaisi kasvattamaan

matkustajamääriä. HSL:n tuleekin keskittyä entistä vahvemmin ydintekemiseensä eli matkustajiaan hyvin palvelevan ja kustannustehokkaan joukkoliikenteen suunnitteluun ja löytää siten tehokkaita keinoja vastata strategisiin tavoitteisiinsa. Em. perusteella on erinomaista, että HSL itsekin nostaa vahvasti esille datan hyödyntämisen suunnittelun pohjalla. Alueellisen tuntemuksen lisäämiseksi yhteistyö kaupungin kanssa erityisesti kaupungin tuleviin suunnitelmiin liittyen on tarpeen.

Erityisesti koronapandemian muutettua matkustamista ja työntekoa on HSL:n tavoite asiakasymmärryksen lisäämisestä tärkeä. Sen tulee kääntyä konkreettisiksi asiakkaita houkutteleviksi ratkaisuiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi uudenlaisiin työskentelytapoihin sopivat lipputuotteet sekä joukkoliikenteen matkojen houkuttelevuuden lisääminen myös vapaa-ajan matkoilla. Kehitystä pitää myös seurata tarkasti.

Suunnitelman mukaan muuttunut työnteko ja muuttunut liikkuminen otetaan huomioon myös uusia lipputuotteita suunniteltaessa jo vuosien 2022 ja 2023 aikana. Lipputuotteista on järjestetty asiakaskyselykin, mutta valitettavasti talous- ja toimintasuunnitelmassa ei ole uusista lipputuotteista mainittu mitään. Uusilla lipputuotteilla voidaan kuitenkin tehdä joukkoliikennematkustamisesta monille vielä houkuttelevampaa. Suunnitelluista lipputyypeistä olisi pitänyt saada yksityiskohtaisempaa tietoa, jotta HSL:n hinnoittelumalliselvitystä olisi voitu kokonaisuudessaan arvioida tarkemmin.

Lipputyyppejä suunniteltaessa on huomioitava myös ne, joille mobiiliratkaisujen hyödyntäminen on mahdotonta esimerkiksi terveyden tai korkean iän takia. Siitä huolimatta, että uudet iäkkäät ovat entistä tottuneempia käyttämään digitaalisia palveluita, iän tuomat haasteet esimerkiksi sormien koordinaatiokyvyn tai näön heikkeneminen vaikeuttavat esimerkiksi mobiililaitteiden käyttämistä.

Lipputuotteisiin olisi syytä saada mukaan myös joukkoliikennettä tukevat liikkumispalvelut. Esimerkiksi kaupunkipyörien tai liityntäpysäköinnin maksujen yhdistäminen joukkoliikennelippuun olisi asiakkaiden käyttökokemusta huomattavasti helpottavia uudistuksia. Ylipäänsä Vantaan kaupunki toivoo hyvää yhteistyötä HSL:n kanssa erilaisten liikkumispalveluiden edistämiseksi erityisesti ns. viimeisen kilometrin ratkaisuissa.

Joukkoliikennekokonaisuuteen integroidun seudullisen kaupunkipyöräpalvelun toteuttaminen yhteistyössä halukkaiden alueen kuntien kanssa on mainittu suunnitelmassa. Vantaa korostaa, että järjestelmän toteuttamiseksi on syytä jo lähiaikoina laatia hankintasuunnitelmia ja kartoittaa yhdessä kaupunkien kanssa toimenpiteitä, jotta uusi seudullinen järjestelmä on käytettävissä heti vuonna 2026, jolloin Helsingin, Espoon ja Vantaan nykyisten kaupunkipyöräjärjestelmien sopimukset ovat päättyneet.

Saumattoman ja kestävän liikkumisen edistäminen vaatii hyvää yhteistyötä kuntien kanssa. Matkaketjujen kehittäminen on tärkeää linjaston, infran ja informaation näkökulmista. Kun uusien suunnitelmien myötä matkat muuttuvat osittain enemmän vaihdollisiksi, tulee panostaa vaihtoyhteyksien toimivuuteen, aikatauluihin ja pysäkkien odotusolosuhteisiin. Pysäkkien ja

kävely-yhteyksien parantaminen on kaupungin vastuulla, joten kaupunki toivoo tiivistä yhteistyötä HSL:n kanssa, jotta parannustoimenpiteet osataan kohdistaa oikein ja kaupungilla on riittävä tieto HSL:n saamasta asiakaspalautteesta. Infran parantamistoimenpiteet suunnittelusta toteutukseen vievät usein vähintään vuoden, mutta mahdollisesti useampiakin vuosia.

Bussiliikenteen sujuvuutta tulisi kehittää systemaattisemmin. HSL:llä on käytössään jatkuvasti kehittyvää dataa joukkoliikenteen sujuvuudesta ja sen avulla on mahdollista suunnitella sujuvuutta parantavia toimenpiteitä kaupungin katuverkolla.

Vantaa tavoittelee hiilineutraalisuutta vuonna 2030, mihin yhtenä tekijänä vaikuttaa myös HSL:n tavoite joukkoliikenteen päästöttömyydestä vuonna 2035. Suunnitelmassa todetaan, että sähköbussit ovat tällä hetkellä erittäin kilpailukykyisiä dieselbusseihin nähden ja odotettavissa on, että sähköbussien määrä kasvaa voimakkaasti markkinaehtoisesti. Tarvittavan latausinfran järjestämiseksi mahdollisimman aikainen yhteistyö kaupungin kanssa on erittäin tärkeää.

Kestävä liikennejärjestelmä on sekä Vantaan että HSL:n tavoite. Maankäytön suunnittelussa yhteistyön vahvistaminen ja menettelytapojen kehittäminen on siten erittäin tervetullut tavoite ja odotamme sen johtavan nopeasti konkreettisiin toimenpiteisiin ja käytäntöihin. Vantaa on kiinnostunut omissa suunnitelmissaan hyödyntämään HSL:n keräämää tutkimustietoa ja luonnollisesti tarjoaa mielellään omia selvityksiään myös HSL:n hyödynnettäväksi. On toivottavaa, että tiedot olisivat helposti hyödynnettävissä ja että tietoja voitaisiin koota yhteisiin järjestelmiin. Esimerkiksi nyt pysäkeistä tietoa kerätään sekä kaupungilla että HSL:ssä.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset 2023–2025

Vantaan ratikan suunnittelusta on sovittu MAL-sopimuksessa 2020. Jatkosuunnittelu on parhaillaan käynnissä jatkuen ensi vuoteen 2023 asti, jolloin kaupunginvaltuusto päättää ratikan rakentamisesta. Suunnitelman liitteen 3 mukaan HSL varautuu Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen keväästä 2024 alkaen. Mikäli kaupunki päättää rakentaa ratikan, niin tarvittavat suunnitelmat bussiliikenteen poikkeusjärjestelyistä tulee välittömästi laatia yhteistyössä kaupungin kanssa, jotta tarvittavat katuverkon inframuutokset ehditään toteuttaa ajoissa. Näin turvataan bussiliikenteen mahdollisimman sujuva liikennöinti ratikan rakennustöiden aikana.

Vuosina 2021–2022 Vantaan joukkoliikenteeseen on aiheutunut suuria muutoksia mm. uusien linjastosuunnitelmien mukaisten runkolinjojen liikennöinnin myötä. Vantaa pitää tärkeänä, että linjastomuutosten vaikutuksia ja asiakaspalautetta seurataan tarkasti ja Vantaan kaupunki pidetään jatkuvasti ajan tasalla asiakaskokemuksen ja liikenteen toimivuuden kehittymisestä. Suunnitelmien laatimisen jälkeen mm. koronapandemia on aiheuttanut muutoksia kuntalaisten matkustuskäyttäytymiseen, joten tästäkin syystä uusien linjastojen seuranta on erittäin tärkeää. Erityisesti tulee tutkia ruuhkahuippujen madaltumisen hyödyntämismahdollisuudet sekä vapaa-ajan matkojen merkityksen kasvaminen liikenteen kustannustehokkuuden tavoittelussa. Joukkoliikenne on myös tasa-arvokysymys: mahdollisuus auton käyttöön voi olla rajallinen esimerkiksi iän, terveyden tai tulojen vuoksi. Vantaa esittää huolensa, että runkolinjojen

lisääntyessä matkustajien yhteydet pysäkeille samalla pitenevät, jos lähipysäkiltä ei ole muuta joukkoliikennettä.

Kuusijärvi on itäisen Vantaan keskeinen ulkoilualue ja portti Sipoonkorven kansallispuistoon. Kävijämäärät alueella ovat kasvaneet ja Vantaan kaupungin panostaessa alueen kehittämiseen vahvasti, kävijämäärien uskotaan kasvavan edelleen. Vantaan kaupunkistrategiassa 2022–2025 on Kuusijärvi yksi kaupungin kärkihankkeista. Strategian mukaan ”Kuusijärvestä kehitetään Vantaan luontomatkailun ja virkistyksen helmi maiseman ja alueen kantokyvyn määrittämissä suhteissa. Kuusijärvi on Etelä Suomen saavutettavin ympärivuotinen luonto- ja hyvinvointikohde. Saavutettavuudella tarkoitetaan sijaintia, hyviä kestäviä kulkuyhteyksiä kohteeseen ja yhdenvertaisia kokemuksia, koko kansan Kuusijärveä.”

Vantaa on useasti ilmaissut tarpeen kehittää Kuusijärven joukkoliikenneyhteyksiä. Sipoonkorven joukkoliikenneyhteyksien parantamiseksi lauantaisin ja sunnuntaisin on kesäksi toteutettu erillinen Sipoonkorpi Hop-On Hop-Off -bussi yhteistyössä Sipoon kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tämän ei kuitenkaan pitäisi olla ratkaisu Sipoonkorven saavutettavuuden parantamiseen vaan sekä Vantaan ja Sipoon ollessa HSL:n jäsenkuntia, tulee tällaiset joukkoliikennetarpeet hoitaa osana HSL:n normaalia joukkoliikennettä. Tällöin palvelu on kiinteä osaa normaalia joukkoliikennettä, näkyy osana joukkoliikenteen normaalia informaatiota esimerkiksi reittioppaassa ja siinä ovat käytettävissä normaalit joukkoliikenteen liput. Vantaan kaupunki esittää, että vuosille 2023–2026 perustetaan määräaikainen linjastokokeilu, jolla Kuusijärven ja Sipoonkorven yhteydet Tikkurilan ja Sipooseen järjestetään. Tämän kokeilun tulosten perusteella päätetään jatkosta.

HSL:n joukkoliikenteen palvelutasomäärittely tullaan uudistamaan lähivuosina. Uudistustyöhön liittyen HSL:n tulee tehdä selvitys Vantaan pientaloalueiden mm. Ylästön ja Nikinmäen joukkoliikenteen palvelutason kehittämisestä ottaen huomioon mm. kutsuliikenteen ja palvelulinjojen tarjoamat mahdollisuudet sekä liityntäyhteydet raideliikenteeseen.

Lipputulotavoitteet TTS-kaudella ja kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin

HSL esittää lipputulotavoitteeksi 375 milj. euroa vuonna 2023, 2024 tavoite on 390 milj. euroa ja 395 milj. euroa vuonna 2025. Vantaan osuus lipputuloista olisi 60,0 milj. euroa, 62,3 milj. euroa ja 63,1 milj. euroa. Vuonna 2019 HSL:n lipputulot olivat 383 milj. euroa, josta Vantaan osuus oli 61,4 milj. euroa. HSL:n esittämä tavoite siis ylittää vuoden 2019 lipputulot vuonna 2024.

Vantaa hyväksyy kunnianhimoisen lipputulotavoitteen, mutta esittää kuitenkin huolensa tavoitteen haasteellisuudesta. Vantaan näkemyksen mukaan lipputulotavoitteen saavuttaminen edellyttää syvällisempää asiakasymmärrystä kannattavampien ja saavutettavampien linjojen aikaansaamiseksi.

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kustannuksista, joista on vähennetty lipputulot ja tuet.

Joukkoliikenteen kokonaiskulut 2020–2025 ovat kasvamassa 158 milj. euroa (22 %). Kasvusta 61,2 milj. euroa on infrakuluja, 90,6 milj. euroa operointikustannuksia ja 6,7 milj. euroa yleiskuluja. Vantaan osuus kuluista on kasvamassa 15,5 milj. euroa, josta operointikustannuksia on 13,2 milj. euroa, 1,5 milj. euroa infrakuluja ja 0,8 milj. euroa yleiskuluja.

Vuoden 2023 talousarviossa joukkoliikenteen kokonaiskustannukset ovat 855 miljoonaa euroa. Lipputuloarvio on 375 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja tuet ovat 11,9 miljoonaa euroa. Kuntaosuudet ovat 468 milj. euroa ilman edellisten ilman edellisten vuosien alijäämiä. Kuntaosuuksilla katetaan kuluista 55 %. Vuonna 2024 kuntaosuuden arvioidaan olevan ilman edellisten vuosien alijäämää 480 miljoonaa ja subventioasteen 54 %.

Vantaan arvioitu osuus joukkoliikenteen kustannuksista on 121 miljoonaa euroa ja lipputuloista 60,0 miljoonaa euroa. Huomioitaessa suurten kaupunkien tuki 0,9 miljoonaa euroa ja ilmastoperusteinen tuki 1,3 miljoonaa euroa, HSL:n esitys Vantaan kuntaosuudeksi on 59,3 miljoonaa euroa ilman edellisten vuosien alijäämiä. Vantaan subventioaste olisi tällöin 49 %. Vuonna 2024 vastaava luvut ovat 59,8 miljoonaa euroa ja 48 %.

Vantaa hyväksyy HSL:n esityksen kuntaosuudeksi 2023. Koronapandemian lisäksi suuret infrahankkeet valmistuttuaan vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista lyhyellä aikavälillä. Pääkaupunkiseudun kuntien asettaman omistajaohjaustavoitteen mukaista 50 % subventioastetta mahdollistavia keinoja tulee edistää lippuhinnoittelussa, linjasuunnittelussa ja maankäytön suunnittelussa.

Vantaa korostaa, että valtion tuki HSL-alueen joukkoliikenteeseen on tällä hetkellä täysin riittämätön ja se tulisi saattaa käyttäjämäärien edellyttämälle tasolle. Joukkoliikenteen rahoitushaasteiden jatkuessa pandemian jälkeisen toimintaympäristön muutoksen ja energiakriisin myötä tulee HSL:n yhteistyössä Helsingin seudun kuntien kanssa vaikuttaa valtion pääkaupunkiseudulle antaman joukkoliikenteen tuen kasvattamiseksi.

Kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän takaisin maksaminen suunnitelmakaudella 2023–2025.

HSL:n viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen osoittama kuntakohtainen yli-/alijäämä otetaan huomioon seuraavien vuosien talousarvioissa kuntaosuuksia vähentävänä (kertynyt ylijäämä) tai lisäävänä eränä (kertynyt alijäämä). Ylijäämä on siis jaettu tasaisesti kolmelle TTS-kaudelle. HSL laskuttaa kuntaosuudet talousarvion mukaisina, eikä talousarvion ja toteuman välistä erotusta (yli-/alijäämää) laskuteta tai palauteta talousarviovuoden aikana, vaan se otetaan huomioon seuraavan kolmen vuoden TTS-suunnitelmissa.

HSL:n arvion mukaan Vantaan ylijäämäkertymä on n. 4,1 milj. euroa vuoden 2022 lopussa. HSL esittää, että ylijäämä jaetaan tasaisesti kolmelle tulevalle vuodelle 2023–2025, jolloin ylijäämä vähentää laskutettavaa kuntaosuutta vuosittain arviolta noin 1,4 milj. eurolla. Vantaa hyväksyy HSL:n esityksen.

Tuottavuusohjelman laatiminen

TTS-suunnitelman mukaan kuntayhtymä laatii syksyllä 2022 pitkän aikavälin tuottavuusohjelman, jonka tavoitteena on tarkastella toimintaa ja löytää eri osa-alueilta toimenpiteitä, joilla toimintaa voidaan tehostaa ja löytää keinoja tuottavuuden parantamiseksi. Tuottavuusohjelma ja muut toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat välttämiä HSL:n ennustamassa tulevien vuosien taloustilanteessa, jossa lipputulojen kehitykseen sisältyy merkittävää epävarmuutta ja infrakustannukset nousevat merkittävästi. Koska HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaan ei sisälly kuntayhtymän esitystä tuottavuusohjelmaksi, Vantaa ei voi arvioida tuottavuusohjelman vaikuttavuutta omistajaohjaustavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta.

Tuottavuusohjelmassa tulee lähteä siitä, että kuntayhtymän tulee parantaa tuottavuuskehitystään ja tehdä talouden tasapainottamiseksi vaadittavat toimenpiteet huomioiden jäsenkuntien taloustilanne. Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteen mukaan kuntayhtymän tuottavuuden nousun koko tarkastelukaudella tulee olla yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna. Tämä tulee ottaa kuntayhtymän tuottavuusohjelman keskeiseksi tavoitteeksi. Samoin tulee tavoitella 50 % kuntakohtaista subventioastetta.

Lähtökohtaisesti joukkoliikenteen talouden tasapainottamisessa ei tässä poikkeuksellisessa tilanteessa tule sulkea mitään vaihtoehtoa pois. Kaikki käytössä olevat omistajaohjaustavoitteiden mukaiset keinot on syytä säilyttää keinovalikoimassa; lipunhintojen korottaminen sekä palvelutason ja tarjonnan sopeuttaminen. Tarvittavat talouden sopeutustoimet tulisi kohdistaa siten, että lipun hinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso pidetään kohtuullisessa tasapainossa.

Hinnoittelun kehittäminen

HSL esittelemissä hinnoittelumalleissa esitetään neljä erilaista mallia. Ensimmäisessä mallissa pysyttäydytään muuten nykyisessä mallissa, mutta pelkän D-vyöhykkeen lippu poistuu tarjonnasta. Toisessa mallissa nykyiset C- ja D-vyöhykkeet yhdistetään. Kolmannessa mallissa nykyiset B- ja C-vyöhykkeet yhdistetään toisiinsa. Neljännessä vaihtoehdossa luovutaan vyöhykkeistä ja HSL-kuntien alueella on tasataksa.

Jokainen HSL:n esittelemä hinnoittelumallivaihtoehto nostaisi Vantaan kuntaosuuksia, eikä yksikään malleista siten toteuttaisi HSL:n perussopimuksen ja pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteiden mukaista 50 %:n subventio-osuutta, jonka tulisi olla keskeinen hinnoittelumallin uudistamista ohjaava tavoite.

Koska HSL:n tuottavuusohjelmaa ei ole tässä yhteydessä vielä lausuttavana, uuden hinnoittelujärjestelmän arvioiminen osana kokonaisuutta on mahdotonta. Myöskään uusia

suunniteltuja lipputuotteita ei ole tässä yhteydessä kuvattu, joten lippukokonaisuuden arvioiminen ei ole mahdollista.

Vantaan näkemyksen mukaan Vantaan lävitse ei saa kulkea vyöhykerajaa, joka asettaa eri alueilla olevat eriarvoiseen asemaan lipun hinnan suhteen. Kaupungin näkökulmasta on ongelmallista, että B-vyöhykkeen matkustajia subventoidaan nykyjärjestelmässä huomattavasti C-vyöhykkeellä asuvia enemmän. Vyöhykkeillä on vaikutusta myös asumisen ja yritysten sijoittumisen houkuttelevuuteen, koska ABC-vyöhykkeen lippu on selvästi kalliimpi kuin AB-lippu.

Nykyisessä järjestelmässä vyöhykeraja halkaisee Vantaa Kehä III:n kohdalta, mikä hankaloittaa tarkoituksenmukaista joukkoliikenteen käyttämistä. Esimerkiksi nykyisin Aviapolis-alue jakautuu C ja B vyöhykkeisiin Kehäradan aseman sijaitessa C-vyöhykkeellä. Näin ollen Kehä III:n eteläpuolelta ei ole houkuttelevaa hyödyntää Aviapoliksen asemaa, koska sitä kautta A-vyöhykkeelle matkustaminen nostaa matkan hintaa selvästi. Vyöhykeraja näkyy myös Länsi-Vantaan liityntäpysäköinnissä: Vehkalaan pysäköivä joutuu maksamaan junamatkastaan enemmän kuin sen eteläpuoleisille asemille pysäköivä, mikä houkuttelee ajamaan autolla pidemmälle. Vantaa pyrkii korjaamaan tätä edellyttämällä B-vyöhykkeen liityntäpysäköintialueilla matkalipun lisäksi yhden euron maksua pysäköinnistä.

Kaikki esitellyt mallit lisäävät joukkoliikenteen matkustajamäärää ja tukevat siten Vantaan kaupungin strategisia tavoitteita. Hinnoittelumallimuutoksessa Vantaan yksi tärkeimmistä tavoitteista on, että Vantaan sisällä ei saa kulkea vyöhykerajaa. Esitetyistä malleista mallit 3 (B- ja C-alueet yhdistetään) ja 4 (tasahinnoittelu) tukevat tätä Vantaan tavoitetta, mutta kaupungin talouden osalta molempiin malleihin liittyy riskejä.

Tasahinnoittelumalli on matkustajan kannalta selkeä ja esitetyillä hinnoilla pienentäisi kolmen vyöhykkeen lipunhintoja selvästi sekä kasvattaisi kahden vyöhykkeen lipunhintoja hyvin maltillisesti nykyisestä. Toisaalta tasahinnoittelumalli johtaisi pienempien kuntien kuntaosuuksien huomattavaan kasvuun. Vantaan näkemyksen mukaan uuden hinnoittelun tulee olla sellainen, ettei se johda yhdenkään HSL-kunnan kuntaosuuden kohtuuttomaan kasvuun, vaan pikemminkin kannustaisi jatkossa esimerkiksi Järvenpäätä ja Nurmijärveä liittymään HSL:n jäseneksi. Mahdollisimman laaja, yhtenäinen joukkoliikennejärjestelmä on koko seudun etu, joten pienempien kuntien irtautumista HSL:stä tai uusien kuntien liittymisen esteitä pitää ehdottomasti välttää.

Esitetyissä malleissa Vantaan kuntaosuus kasvaisi 2–3 miljoonaa euroa, mikä sekään ei ole yhtään toivottavaa Vantaan kaupungin talouden kannalta. Vantaa myös epäilee, että esitysmateriaalissa on arvioitu aivan liian optimistisesti nykyisten 3- ja 4-vyöhykkeen matkalippujen hintojen halpenemisen vaikutusta kuntakohtaisten lipputulojen vähenemiseen. Esitetyissä malleissa Vantaalle tärkeän nykyisen ABC-kertalippua vastaavan tuotteen hinta olisi B- ja C-vyöhykkeet yhdistävässä mallissa 18 % alempi ja tasahinnoittelumallissa 26 % alempi. Näin suurten alennusten aiheuttamien lipputulomenetysten kattaminen uusien joukkoliikenteen käyttäjien mukanaan tuomilla lisälipputuloilla tulee käytännössä olemaan erittäin haasteellista.

Vantaa esittää huolenaan, että tasahinnoittelumallissa tai muissa vaihtoehdoissa esitetyt matkalippujen hinnat eivät todellisuudessa ole mahdollisia. Mikäli kuntaosuudet vaikuttaisivat karkaavan kestämättömälle tasolle, eivät lippujen hinnat esimerkiksi tasahinnoittelumallissa voi olla nyt laskelmissa esitetyt, vaan paljon korkeammat. Tämä on ongelmallista varsinkin lyhyiden matkojen osalta eivätkä tasahinnoittelumallin edut olekaan enää selvät. Mihin tahansa malliin päädytäänkään, Vantaalle kohdennettavien lipputulojen suuruusluokan on säilyttävä nykyisen mallin mukaisella tasolla.

Vantaa katsoo, että tasatariffin toteuttaminen ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista. Mikäli tasatariffiin siirrytään, tulee samassa yhteydessä tarkastaa kustannusjakomalli sekä todennäköisesti muuttaa HSL:n perussopimusta. Nykyinen kuntaosuusjärjestelmä toisaalta tukee suuria joukkoliikenneinfrahankkeita, koska myös muut kunnat maksavat linjan infra- ja operointikuluja osana kuntaosuutta. Toisaalta suuremmasta matkustajamäärästä aiheutuvat kulut voivat ylittää lipputulojen kasvun. Kuntaosuusmallia tulisi muokata siten, että kunnilla on rahallinen kannustin kasvattaa joukkoliikenteen käyttäjien määrää, eivätkä investointihankkeet rajoita tätä kannustinta.

Täten esitetyistä vaihtoehdoista malli 3 eli B- ja C-alueiden yhdistäminen on Vantaan näkökulmasta tavoiteltavin. Vantaa kuitenkin esittää tutkittavaksi uutta mallia, jossa koko PK-seutu (nykyinen ABC-alue) muodostaa oman vyöhykkeensä ja nykyiset kehyskunnat toisen vyöhykkeen (nykyinen D-alue). Tämä mallin etuna olisi, että Vantaan ja Espoon läpi ei kulkisi vyöhykerajaa. Lisäksi hinnoittelulla voidaan paremmin huolehtia kuntaosuuksien pysymisestä kestävällä tasolla.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO

14.6.2022

Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Vantaan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Keravan kaupunki
Kirkkonummen kunta
Sipoon kunta
Siuntion kunta
Tuusulan kunta

LAUSUNTOPYYNTÖ JÄSENKUNNILLE HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE – KUNTAYHTYMÄN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAEHDOTUKSESTA VUOSILLE 2023 – 2025

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman, tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL:n hallitus käsitteli toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotusta kokouksessaan 14.6.2022 ja päätti pyytää siitä jäsenkuntien lausunnot.

Perussopimuksen mukaan jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta. Pyydämme toimittamaan lausunnot (tai tietoa lausunnon sisältöluonnoksesta) aikataulussa, koska HSL:n hallitus aloittaa lopullisen Toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun vuosille 2023-2025 heti syyskuun alussa.

Lausuntopyyntö 2023-2025

HSL pyytää jäsenkunnilta 31.8.2022 mennessä lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 sekä kannanottoa erityisesti seuraaviin kysymyksiin.

1. Toimintasuunnitelma

   - HSL:n keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet TTS-kaudella suhteessa strategiaan
   - Liikenteen palvelutason arviointi ja markkinaymmärryksen perusteella suunniteltavat muutokset tarjontaan ja palvelutasoihin

2. Taloussuunnitelma

   - Lipputulotavoitteet TTS-kaudella

HSL Helsingin seudun liikenne · PL 100 · 00077 HSL · Puhelin (09) 4766 4444 · Faksi (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · Y-2274586-3
HRT Helsingforsregionens trafik · PB 100 · 00077 HRT · Telefon (09) 4766 4444 · Fax (09) 4766 4441 · hsl@hsl.fi · FO-2274586-3

www.hsl.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 14.6.2022
Dn:o VD/7308/00.04.03/2022

14.6.2022

- Kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin
- Kuntakohtaisen alijäämän kattaminen/ylijäämän käyttö TTS-kaudella

3. Hinnoittelun kehittäminen

- Näkemys tehdystä selvityksestä ja eri hinnoittelumallivaihtoehdoista

Lausunnot pyydetään toimittamaan HSL:n kirjaamon sähköpostiin hsl@hsl.fi .

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Ilmari Mäkinen
johtaja

LIITTEET

Pöytäkirjanote hallituksen päätöksestä 14.6.2022

Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 – 2025.

Hinnoittelumallien vaikutukset

LISÄTIEDOT

Toimitusjohtaja Mika Nykänen, p. 040 825 7329

Johtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772

Liikenne, johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685 (erityisesti: liikenteen palvelutaso, palvelutason muutokset, liikenteen hankinta)

Markkinat, johtaja Mari Flink, p. 040 715 0440 (erityisesti: lippujen hinnoittelu, myynti ja maksaminen, markkinointi)

Strategia, johtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362 (erityisesti: liikennejärjestelmäsuunnittelu, MAL)

Teknologia, johtaja Hannu Heikkinen, p. 050 575 5510

Viestintä, johtaja Päivi Alakuijala, p. 040 840 0251

tai sähköpostilla: talous@hsl.fi johon tulleita viestejä seurataan myös kesälomakaudella.

Hinnoittelumallit

Vaikutusarviot / Hallituksen iltakoulu 8.6.2022

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 8 §

Esityksen täydennykset 8.6. iltakouluun

→ Vaikutus vuosittaiseen tieliikennesuoritteeseen ja CO2-päästöihin (diat 14-17)

→ Tarkempi analyysi tieliikennekilometrien muutoksista tasahinnoittelussa (diat 18-22)

→ Kuntien lausuntopyyntö (diat 43-45)

→ Kuntaosuuksien arviointimenetelmä (diat 58-59)

Sisällysluettelo

1. Työn toteutuksen taustat
2. Vaihtoehtoisten mallien vaikutukset liikkumiseen ja joukkoliikenteen käyttöön
3. Vaihtoehtoisten mallien vaikutukset asiakaskokemukseen
4. Vaihtoehtoisten mallien vaikutukset kuntaosuuksiin
5. Vaihtoehtoisten mallien vaikutukset maankäyttöön
6. Vaihtoehtoisten mallien toteutettavuus ja soveltuvuus tulevaisuuden tilanteisiin
7. HSL:n esitys käyttöön valittavaksi hinnoittelumalliksi
8. LIITTEET

Strategiset tavoitteemme 2025

Kohti päästötöntä joukkoliikennettä

- Joukkoliikenteen Co2 päästöt -90% verrattuna vuoden 2010 tasoon

Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa

- Nousut 400 milj. kappaletta

Kustannustehokas joukkoliikenne:

- Matkustajakilometrikustannus (pl. Infra) 0,25 € /km

Tasapainoinen talous:

- Tulot yhteensä 400 M€, Kuntaosuus 50-55 %

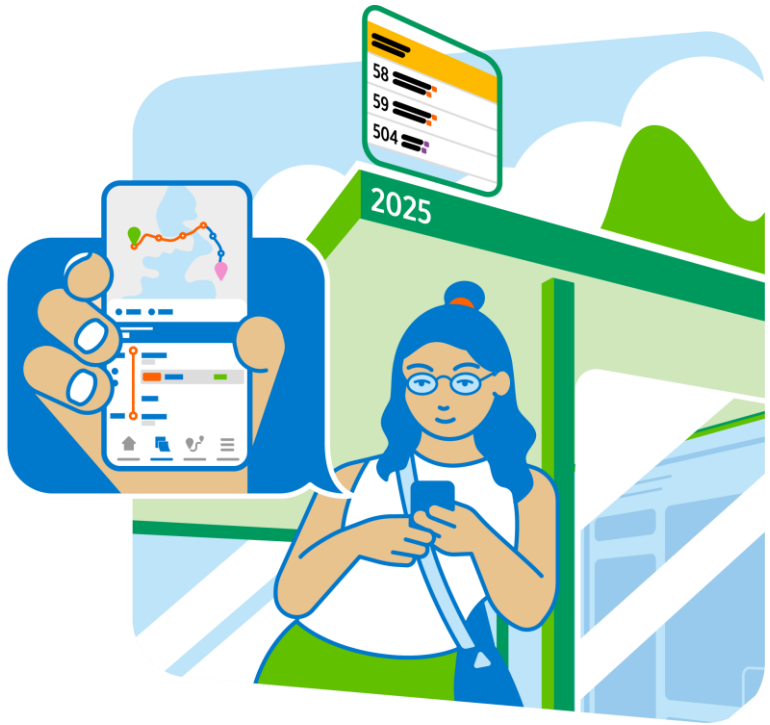

Työn toteutuksen taustat

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 8 §

Taustoitusta

- → Esityksessä tarkastellaan jatkokehitykseen valittujen hinnoittelumallien vaikutuksia.
- → Kukin malli esitetyin hinnoin tuottaa saman lipputulon. Vuoden 2024 hinnoilla saavutetaan n.390 milj. € lipputulo. Työn ensisijaiseksi tavoitteeksi on määritelty **kestävien kulkumuotojen edistäminen.**
- → Vaikutusarvioinnit on tehty niin, että kunkin hinnoittelumallin vaikutukset vertautuvat nykyisen vyöhykemallin hinnoitteluun. Toisin sanoen, vastataan kysymykseen, **mitkä ovat vaikutukset, jos siirrymme uuteen hinnoittelumalliin?**
- → Arviointityössä on käytetty kaksia eri hintoja
  - Helmet mallinnuksessa vuoden 2024 hintoja.
  - Asiakasosallistamisissa nykyhintoihin vertautuvia hintoja.

Hinnoittelumallit 2022 hinnoin

Osallistamisissa asiakkaille ja sidosryhmille esitetyt hinnat on suhteutettu nykyhintoihin arvioinnin helpottamiseksi.

Uudet hinnoittelumallit

0. Nykyinen vyöhykemalli

Malli, johon uusia malleja verrataan

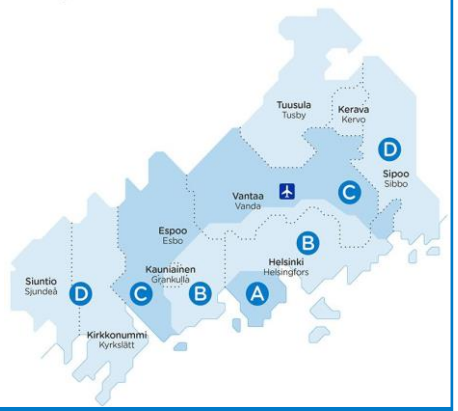

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	2,80 €	65,30 €
A B C D	4,10 €	99,70 €
A B C D	5,70 €	142,70 €
A B C D	2,80 €	65,30 €
A B C D	4,10 €	99,70 €
A B C D	3,20 €	83,90 €
A B C D	2,80 €	65,30 €

1. Nykyinen vyöhykemalli uusin hinnoin

Yhdistetty D-lippu C:n kanssa

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,00 €	67,50 €
A B C D	3,10 €	74,40 €
A B C D	3,60 €	89,30 €
A B C D	3,00 €	67,50 €
A B C D	3,10 €	74,40 €
A B C D	2,70 €	67,50 €

2. ABC-vyöhykemalli

Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

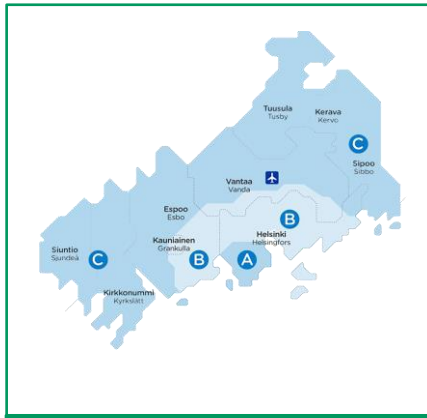

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,20 €	70,80 €
A B C	2,80 €	62,40 €
A B C	1,90 €	48,00 €
A B C	3,50 €	86,60 €

3. ABC-vyöhykemalli

Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	4,20 €	104, 20 €

4. Tasahinnoittelu

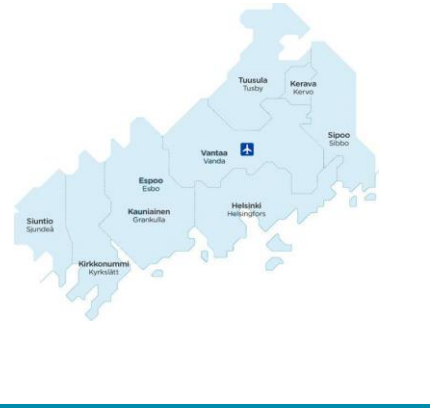

Kertalippu	3,10 €
30 vrk kausilippu	68,50 €

Hinnoittelumallit 2024 hinnoin

390 milj. € lipputulo vuonna 2024 vaatii n. 11% yleiskorotukset suhteessa vuoden 2022 lippujen hintoihin. Vaikutukset liikkumiseen ja kuntaosuuksiin on laskettu näillä hinnoilla.

Uudet hinnoittelumallit

0. Nykyinen vyöhykemalli

Malli, johon uusia malleja verrataan

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,20 €	72,40 €
A B C D	4,60 €	110,70 €
A B C D	6,30 €	158,40 €
A B C D	3,20 €	72,40 €
A B C D	4,60 €	110,70 €
A B C D	3,70 €	93,10 €
A B C D	3,20 €	72,40 €

1. Nykyinen malli uusin hinnoin

Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

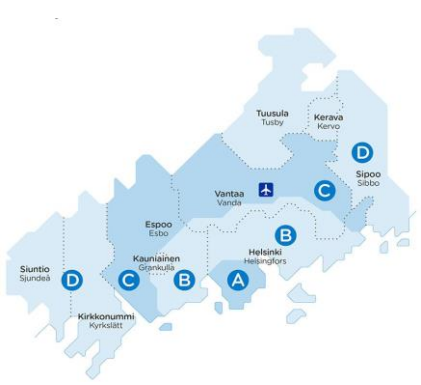

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	4,00 €	99,00 €
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	3,30 €	74,70 €

2. ABC-vyöhykemalli

Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,50 €	78,50 €
A B C	3,10 €	64,80 €
A B C	2,40 €	49,80 €
A B C	3,80 €	89,90 €

3. ABC-vyöhykemalli

Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	4,60 €	115,60 €

4. Tasahinnoittelu

Kertalippu	3,40 €
30 vrk kausilippu	75,90 €

Mallien vaikutusarviot

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 8 §

Vaikutukset liikkumiseen ja joukkoliikenteen käyttöön HSL-alueella

Vaikutusarvioiden toteutustapa

- → Mallien liikenteellisiä vaikutuksia arvioitiin Helsingin seudun liikenne-ennustemalli HELMETillä.
- → Vaikutusarvioissa mallien liikenteellisiä vaikutuksia on verrattu suhteessa nykyiseen hinnoittelumalliin.
- → Mallinnusskenaarioissa liikenneverkkona on käytetty vuoden 2030 MAL Ve0 liikenneverkkoa ja maankäyttöä.
- → Kysyntämallina on käytetty Muuttuneet liikkumisen tarpeet työssä luotua etätyön vaikutuksen huomioonottavaa skenaariota.

Vaikutusten yhteenveto

- → Liikenteelliset arviot kaikista malleista tehtiin verraten kyseistä mallia nykyiseen hinnoittelumalliin.
- → HELMET-mallin arvioiden perusteella **kaikkien vaihtoehtoisten mallien vaikutus kestävien kulkutapojen kulkutapaosuuteen on positiivinen.** Joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen määrä lisääntyy 0,85 – 1,52 % riippuen mallista.
- → Mallit eroavat hieman myös siinä, miten kestävien kulkutapojen matkamäärä muuttuu kunnittain. Toisissa malleissa pääkaupunkiseutu painottuu enemmän ja toisissa kehyskunnat.
- → Joukkoliikenteen kuormitusmuutokset (liitteenä) vaihtelevat hieman malleittain, mutta mikään malli ei aiheuta erityisiä toimenpiteitä kuormitusmuutosten seurauksena.

Vaikutusten yhteenveto

1. Nykyinen malli uusin hinnoin
Yhdistetty D-lippu C:n kanssa

Edistää kestävien kulkutapojen käyttöä tasaisimmin tutkituista malleista. Mallien kesken pienimmät vähenemät Helsingin kestävien kulkutapojen käytössä, sekä automatkojen lisääntymisessä. Toisaalta pienin kestävien kulkutapojen lisääntyminen Espoossa ja Vantaalla.

Kestävien kulkutapojen matkamäärän muutos

+0,35 %

2. ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

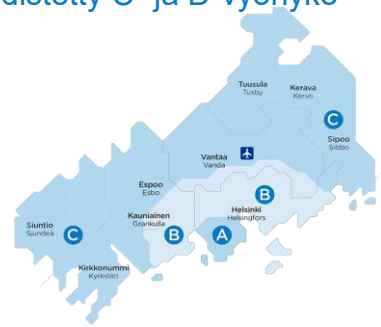

Alueellisesti polarisoivin malli, mutta myös tasatariffin kanssa eniten kestävien kulkutapojen käyttöä lisäävä. Lisäys keskittyy vahvemmin pääkaupunkiseudulle, kuin tasatariffissa. Helsingissä suurin pudotus kestävien kulkutapojen käytössä tutkituista malleista. Eniten kestävien kulkutapojen käyttöä lisäävä malli Tuusulassa ja Siuntiossa.

Kestävien kulkutapojen matkamäärän muutos

+0,49 %

3. ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

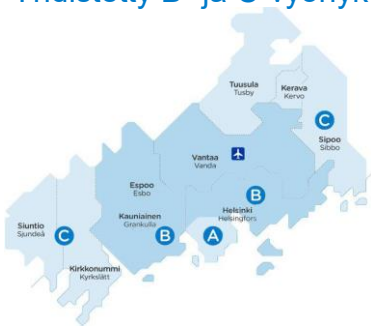

Vähiten kestävien kulkutapojen käyttöä seudullisesti lisäävä malli. Ainoa malli, joka lisää kestävien kulkutapojen käyttöä A-vyöhykkeellä asuvilla. Vähiten kestävien kulkutapojen käyttöä kehyskunnissa lisäävä malli. Vähentää runsaasti AB-rajan ylittäviä matkoja, mikä näkyy esimerkiksi itämetron kuormituksen laskuna.

Kestävien kulkutapojen matkamäärän muutos

+0,27 %

4. Tasahinnoittelu

Eniten kestävien kulkutapojen käyttöä lisäävä **2. ABC-vyöhykemallin** kanssa. Eniten kehyskunnissa kestävien kulkutapojen käyttöä lisäävä malli. Lisää kestävien kulkutapojen käyttöä erityisesti Kirkkonummella, Keravalla ja Sipoossa. Vähentää kestävien kulkutapojen käyttöä Helsingissä toiseksi vähinten tutkituista malleista.

Kestävien kulkutapojen matkamäärän muutos

+0,47 %

8.6.2022

1. Nykyinen vyöhykemalli uusin hinnoin

Alueet, joilla malli erityisesti lisäisi tai vähentäisi kestävien kulkutapojen käyttöä

Vaikutus vuosittaiseen joukkoliikennematkojen määrään **+1,12 %**

Vaikutus vuosittaiseen tieliikennesuoritteeseen **-43 milj.km**

Vaikutus vuosittaisiin CO2-päästöihin **-7 000 t CO2**

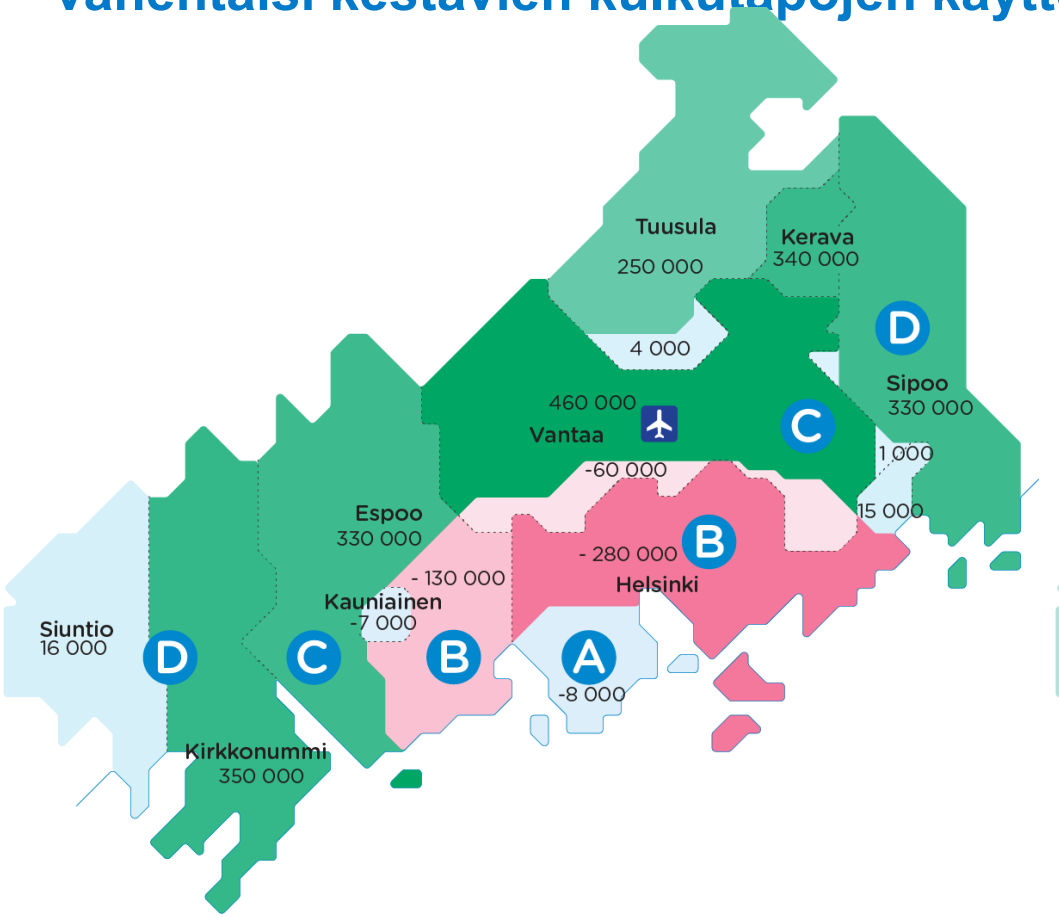

Matkojen määrän muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

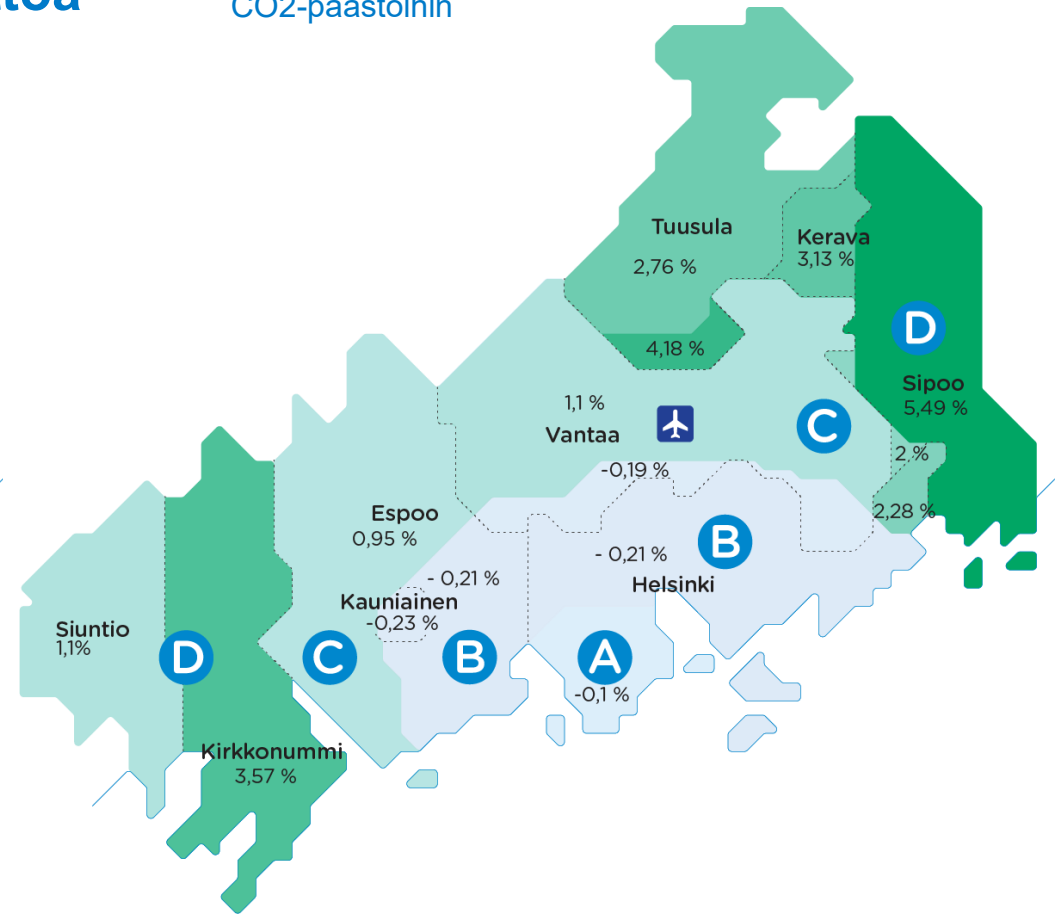

Matkojen prosentuaalinen muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

Nykyinen malli uusin hinnoin
Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	4,00 €	99,00 €
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	3,30 €	74,70 €

* Noin 0,6 % vähenemä verrattuna vuoden 2020 tieliikenteen päästöihin pääkaupunkiseudulla

Tieliikenne = Henkilöautot, pakettiautot, kuorma-autot, yhdistelmä-perävaunut

2. ABC-vyöhykemalli

Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

Alueet, joilla malli erityisesti lisäisi tai vähentäisi kestävien kulkutapojen käyttöä

Vaikutus vuosittaiseen joukkoliikennematkojen määrään **+1,52 %**

Vaikutus vuosittaiseen tieliikennesuoritteeseen **-58 milj.km**

Vaikutus vuosittaisiin CO2-päästöihin **-10 000 t CO2**

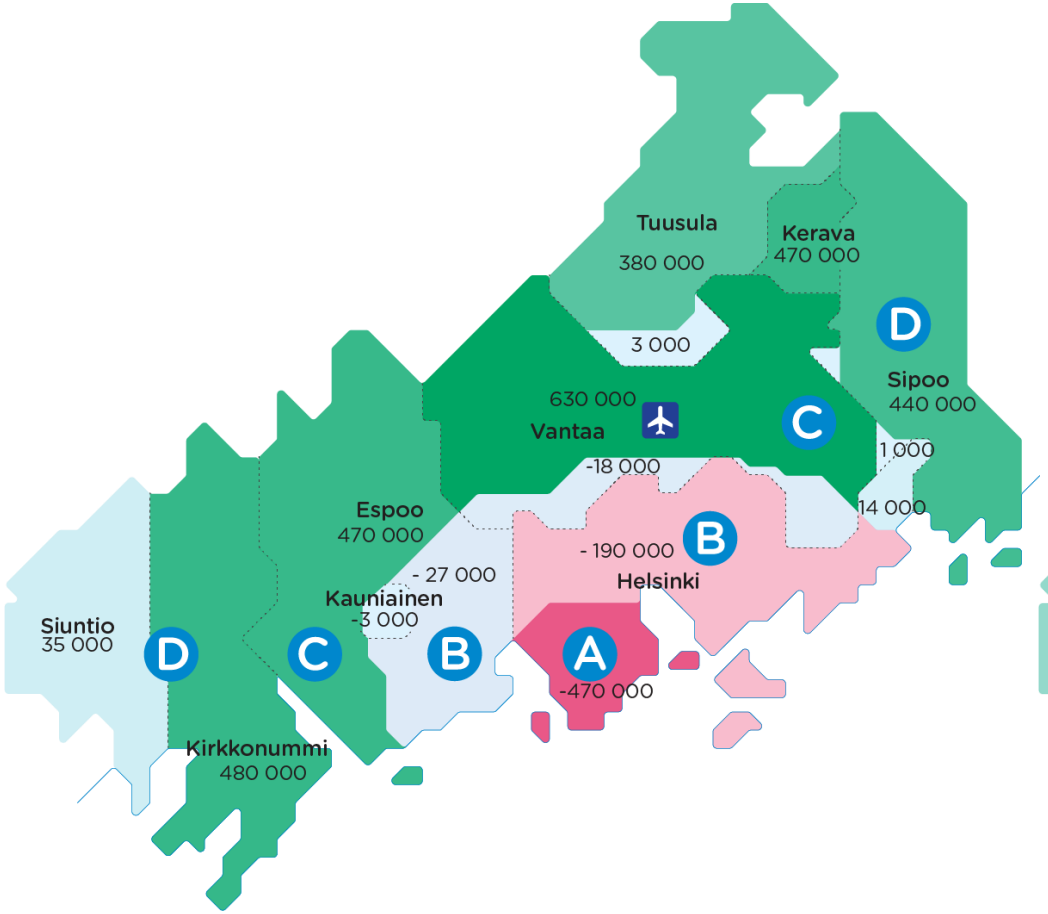

Matkojen määrän muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

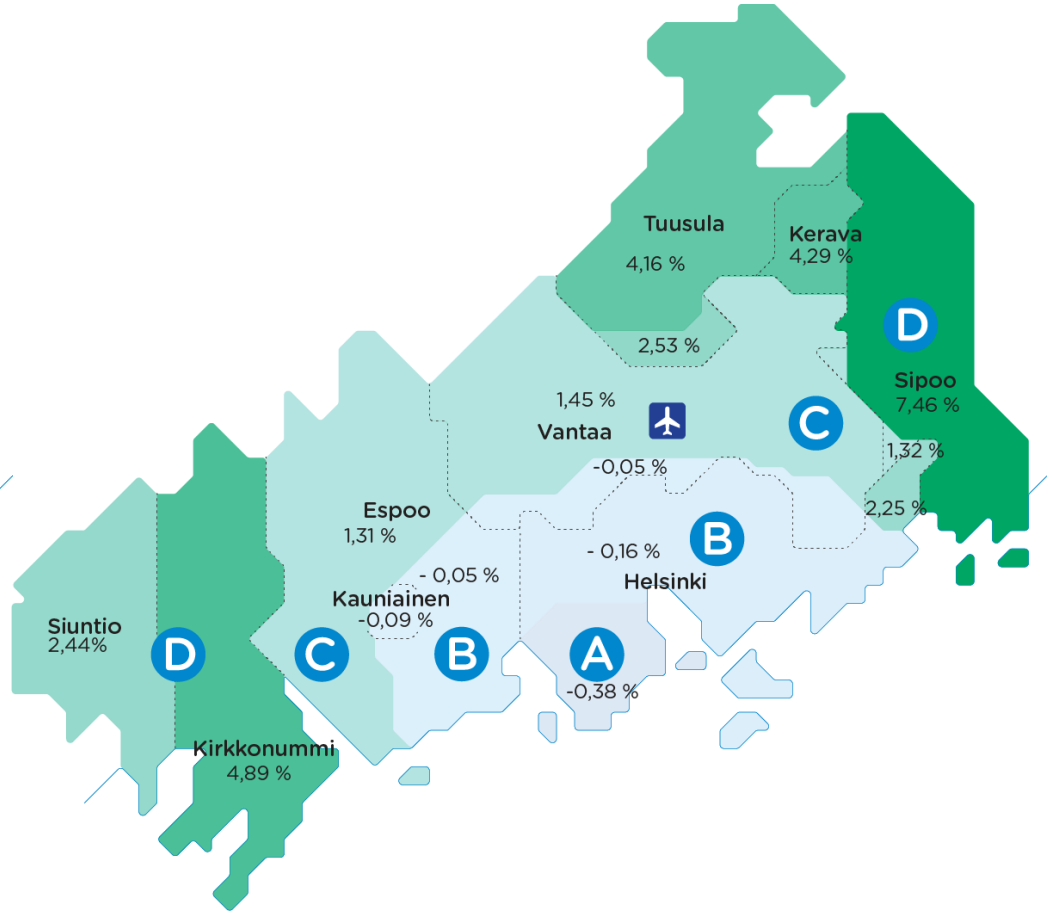

Matkojen prosentuaalinen muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,50 €	78,50 €
A B C	3,10 €	64,80 €
A B C	2,40 €	49,80 €
A B C	3,80 €	89,90 €

* Noin 0,9 % vähenemä verrattuna vuoden 2020 tieliikenteen päästöihin pääkaupunkiseudulla

Tieliikenne = Henkilöautot, pakettiautot, kuorma-autot, yhdistelmä-perävaunut

3. ABC-vyöhykemalli,

Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

Alueet, joilla malli erityisesti lisäisi tai vähentäisi kestävien kulkutapojen käyttöä

Vaikutus vuosittaiseen joukkoliikennematkojen määrään **+0,85 %**

Vaikutus vuosittaiseen tieliikennesuoritteeseen **-34 milj.km**

Vaikutus vuosittaisiin CO2-päästöihin **-5 000 t CO2**

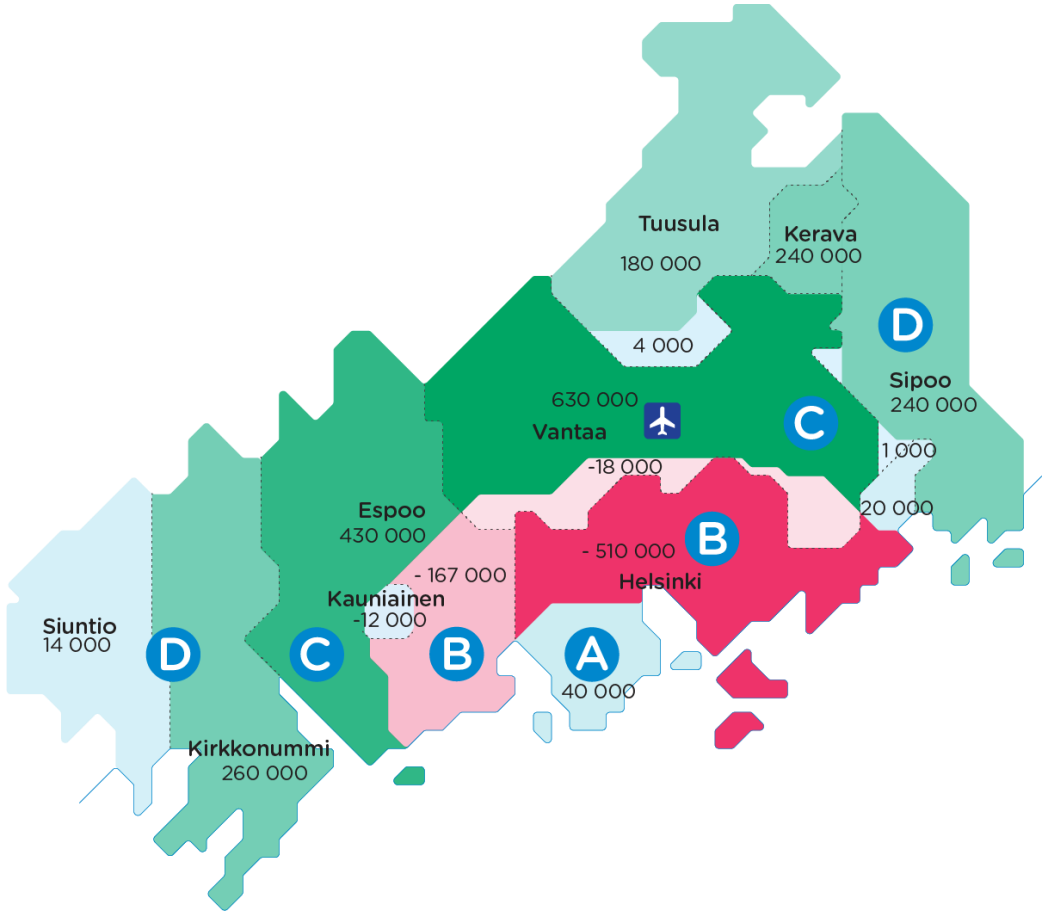

Matkojen määrän muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

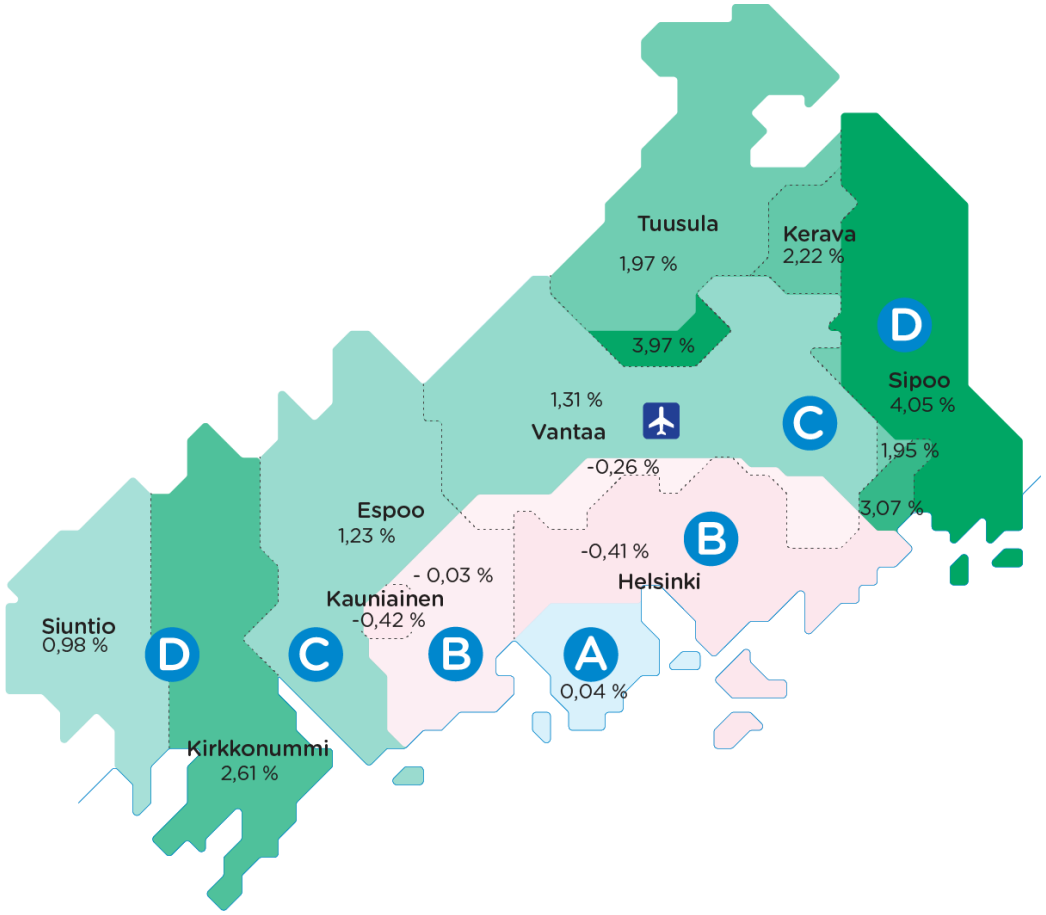

Matkojen prosentuaalinen muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

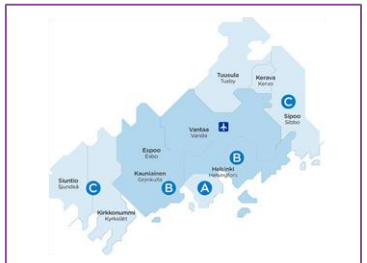

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	4,60 €	115,60 €

* Noin 0,45 % vähenemä verrattuna vuoden 2020 tieliikenteen päästöihin pääkaupunkiseudulla

Tieliikenne = Henkilöautot, pakettiautot, kuorma-autot, yhdistelmä-perävaunut

4. Tasahinnoittelu

Alueet, joilla malli erityisesti lisäisi tai vähentäisi kestävien kulkutapojen käyttöä

Vaikutus vuosittaiseen joukkoliikennematkojen määrään **+1,51 %**

Vaikutus vuosittaiseen tieliikennesuoritteeseen **-59 milj.km**

Vaikutus vuosittaisiin CO2-päästöihin **-10 000 t CO2 ***

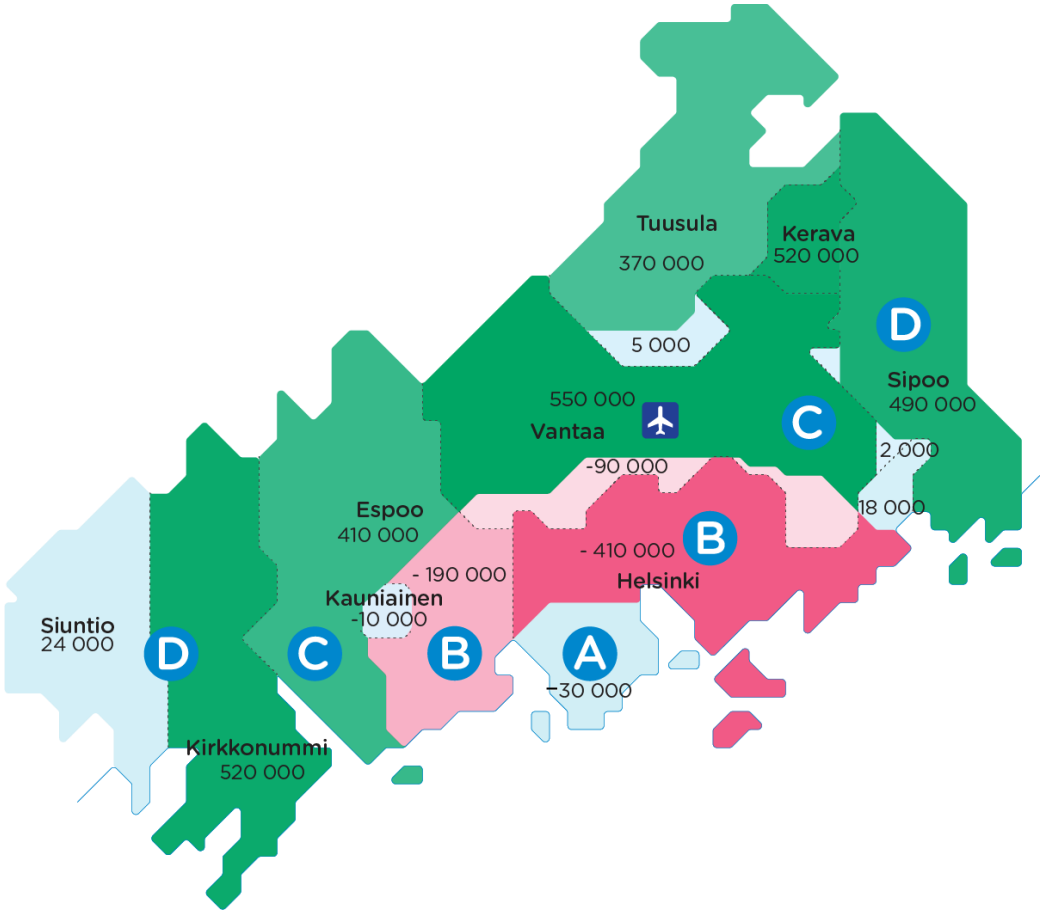

Matkojen määrän muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

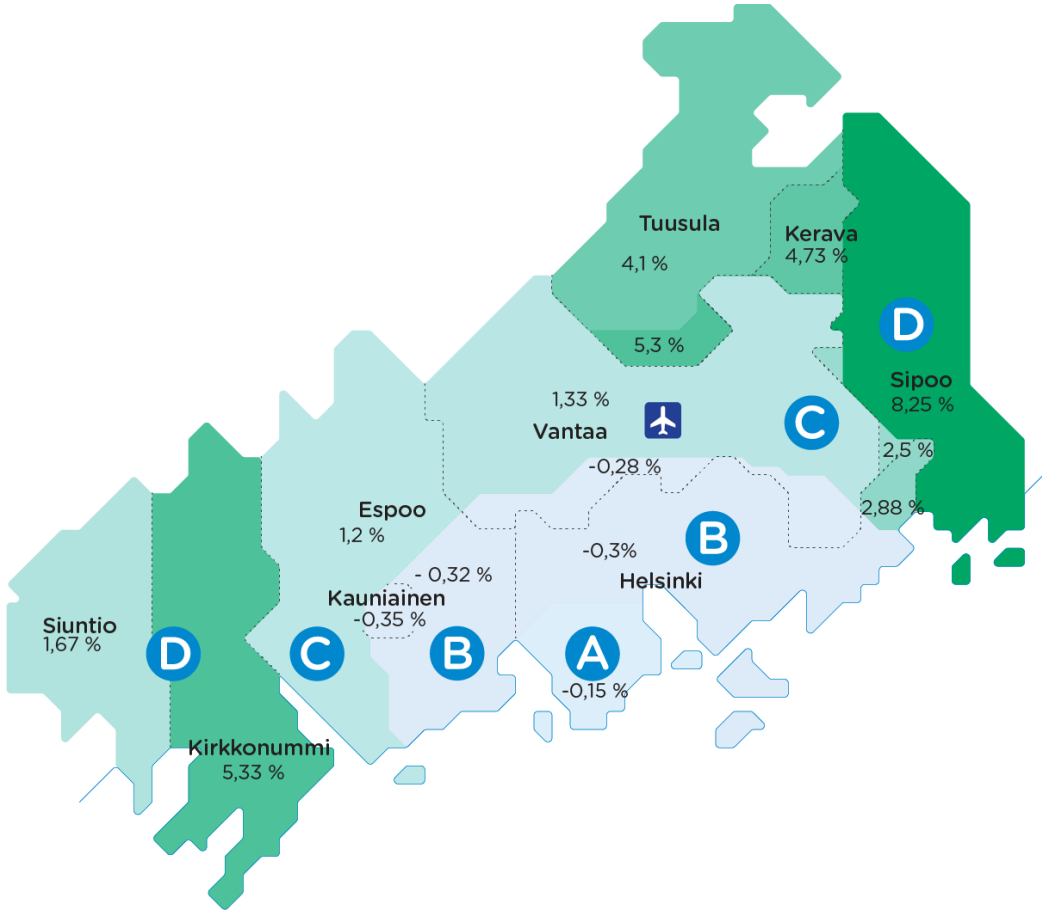

Matkojen prosentuaalinen muutos suhteessa nykyiseen malliin ja hintoihin vuodessa

Tasahinnoittelu

* Noin 0,9 % vähenemä verrattuna vuoden 2020 tieliikenteen päästöihin pääkaupunkiseudulla

Tieliikenne = Henkilöautot, pakettiautot, kuorma-autot, yhdistelmä-perävaunut

Tarkempi analyysi eri kulkutapojen liikennekilometrien muutoksista tasahinnoittelussa

(muiden mallien muutokset samansuuntaisia)

Eri kulkutapojen liikennekilometrien muutokset verrattuna nykyvyöhykkeisiin

Kunta	Kestävien kulkumuoto-kilometrien muutos, sis. pyöräily (km/vuosi)	Muutos %	Tieliikenne-kilometrien muutos (km/vuosi)	Muutos %	Pyöräily-kilometrien muutos (km/vuosi)	Muutos %
Helsinki	+112 000 000	+4,43	-5 500 000	-0,24	-702 600	-0,22
Espoo	+50 000 000	+6,39	-15 400 000	-0,85	-1 116 900	-0,85
Vantaa	+57 000 000	+6,37	-13 100 000	-0,86	-1 169 400	-1,00
Kauniainen	+5 000 000	+11,61	-38 000	-0,25	-47 100	-0,87
Kirkkonummi	+16 000 000	+11,82	-6 500 000	-2,19	-559 200	-1,04
Kerava	+11 000 000	+7,22	-4 500 000	-1,76	-387 600	-2,61
Sipoo	+9 000 000	+16,41	-7 100 000	-2,19	-402 600	-2,63
Tuusula	+6 000 000	+4,85	-5 900 000	-1,52	-400 200	-1,30
Siuntio	+400 000	+0,78	-430 000	-0,85	-5 100	-0,39
YHTEENSÄ	**+270 000 000**	**+5,59**	**-58 000 000**	**-0,83**	**-4 790 700**	**-1,21**

Kestävien kulkumuotokilometrien* muutos tasahinnoittelussa verrattuna nykyvyöhykkeisiin

- → Luvut **kunnan alueella** kuljettujen kilometrien muutoksia, ei kuntalaisten kulkemien kilometrien muutoksia.
- → Joukkoliikenteellä kuljetut kilometrit kasvavat kaikissa kunnissa.
- → Suuret kasvut suhteessa matkojen kasvuun johtuvat siitä, että autoilusta joukkoliikenteeseen siirtyvät matkat ovat pitkiä ja kulkevat monen kunnan läpi

	Kestävien kulkumuotokilometrien muutos (km/vuosi)	Muutos (%)
Helsinki	+112 000 000	+4,43
Espoo	+50 000 000	+6,39
Vantaa	+57 000 000	+6,37
Kauniainen	+5 000 000	+11,61
Kirkkonummi	+16 000 000	+11,82
Kerava	+11 000 000	+7,22
Sipoo	+9 000 000	+16,41
Tuusula	+6 000 000	+4,85
Siuntio	+400 000	+0,78
YHTEENSÄ	**+270 000 000**	**+5,59**

* Joukkoliikenne ja pyöräily

Tieliikennekilometrien muutos tasahinnoittelussa verrattuna nykyvyöhykkeisiin

- → Luvut **kunnan alueella** kuljettujen kilometrien muutoksia, ei kuntalaisten kulkemien kilometrien muutoksia.
- → Tieliikenteen ajetut kilometrit vähenevät kaikissa kunnissa.
- → Absoluuttisesti suurimmat vähenemät tapahtuvat Espoossa ja Vantaalla.
- → Suhteellisesti suurimmat vähenemät tapahtuvat Kirkkonummella ja Sipoossa

	Tieliikennekilometrien muutos (km/vuosi)	Muutos (%)
Helsinki	-5 500 000	-0,24
Espoo	-15 400 000	-0,85
Vantaa	-13 100 000	-0,86
Kauniainen	-38 000	-0,25
Kirkkonummi	-6 500 000	-2,19
Kerava	-4 500 000	-1,76
Sipoo	-7 100 000	-2,19
Tuusula	-5 900 000	-1,52
Siuntio	-430 000	-0,85
YHTEENSÄ	**-58 000 000**	**-0,83**

Aamuhuipputunti 2030

Muutos: 1. Nykyinen vyöhykemalli -> 4. Tasahinnoittelu
Yksikkö: ajoneuvoa tunnissa

- → Ajoneuvoliikenteen määrä laskee erityisesti pääkaupunkiseudun sisääntuloväylillä.
- → Liikennemäärät pääosin laskevat myös Helsingissä, vaikka automatkojen määrä kasvaakin.

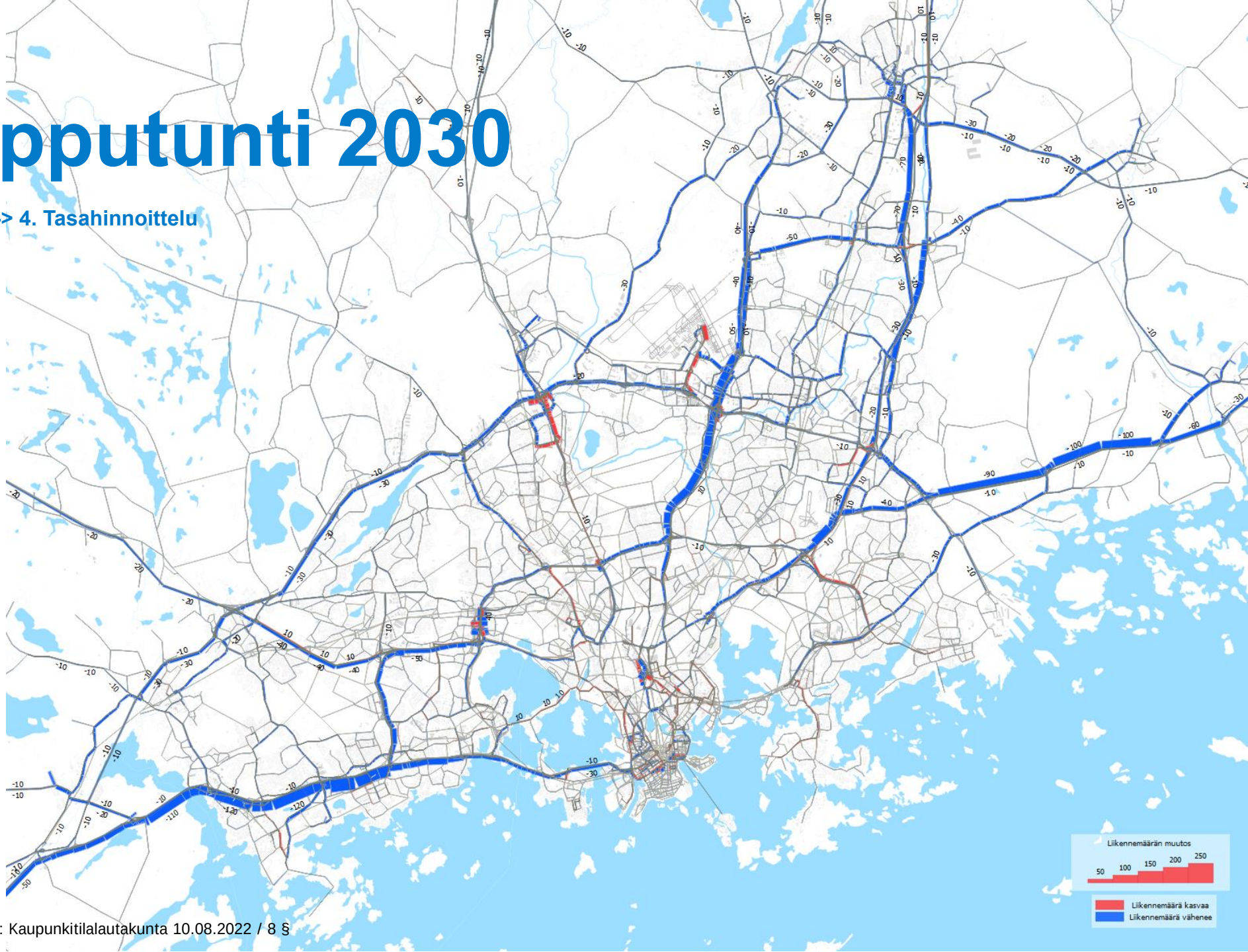

Päivätunti 2030

Muutos: 1. Nykyinen vyöhykemalli -> 4. Tasahinnoittelu
Yksikkö: ajoneuvoa tunnissa

→ Päivätunnin liikennemäärien muutokset ovat pieniä, mutta keskittyvät edelleen sisääntuloväylille.

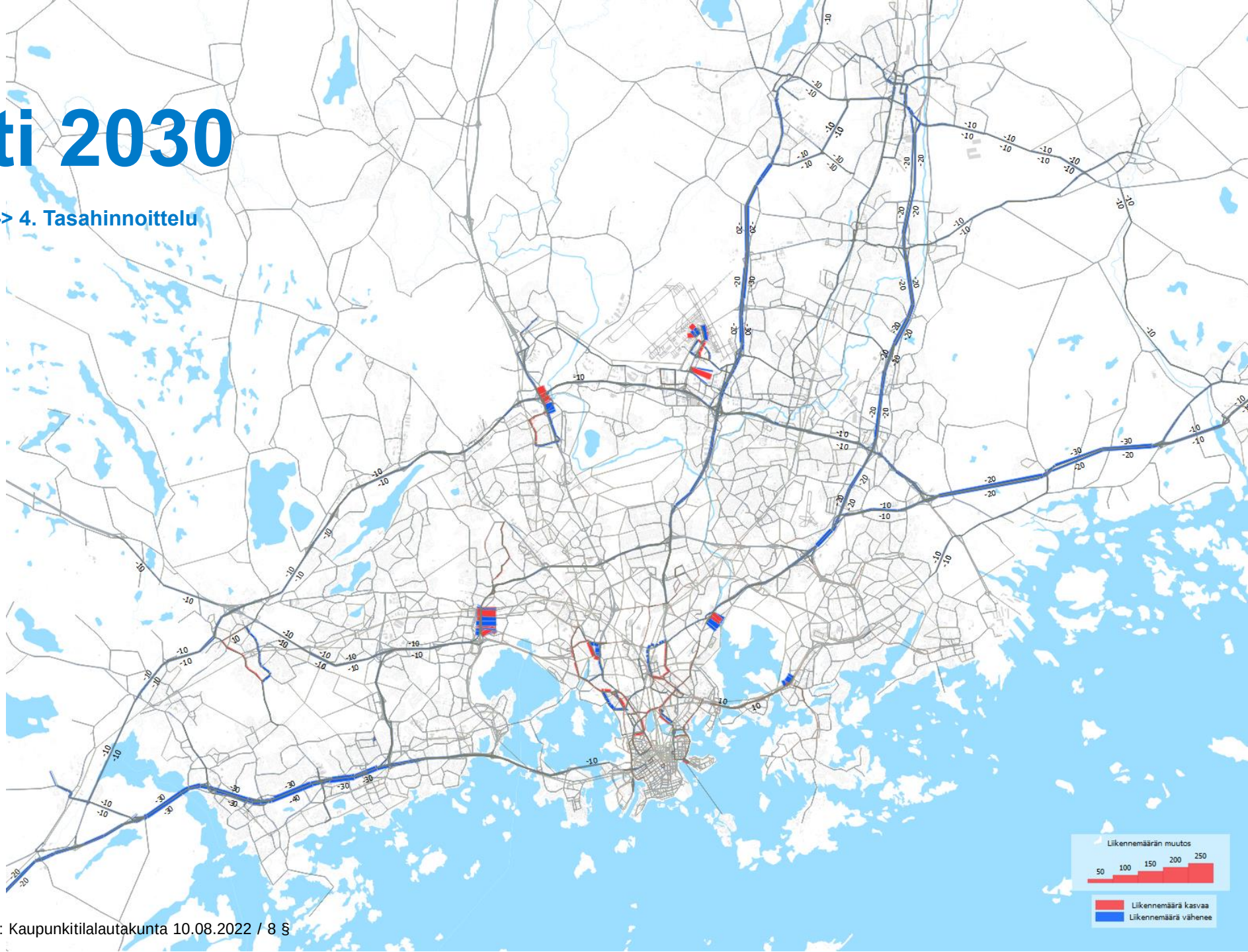

Iltahuipputunti 2030

Muutos: 1. Nykyinen vyöhykemalli -> 4. Tasahinnoittelu
Yksikkö: ajoneuvoa tunnissa

- → Ajoneuvoliikenteen määrä laskee erityisesti pääkaupunkiseudun sisääntuloväylillä.
- → Liikennemäärät pääosin laskevat myös Helsingissä, vaikka automatkojen määrä kasvaakin.

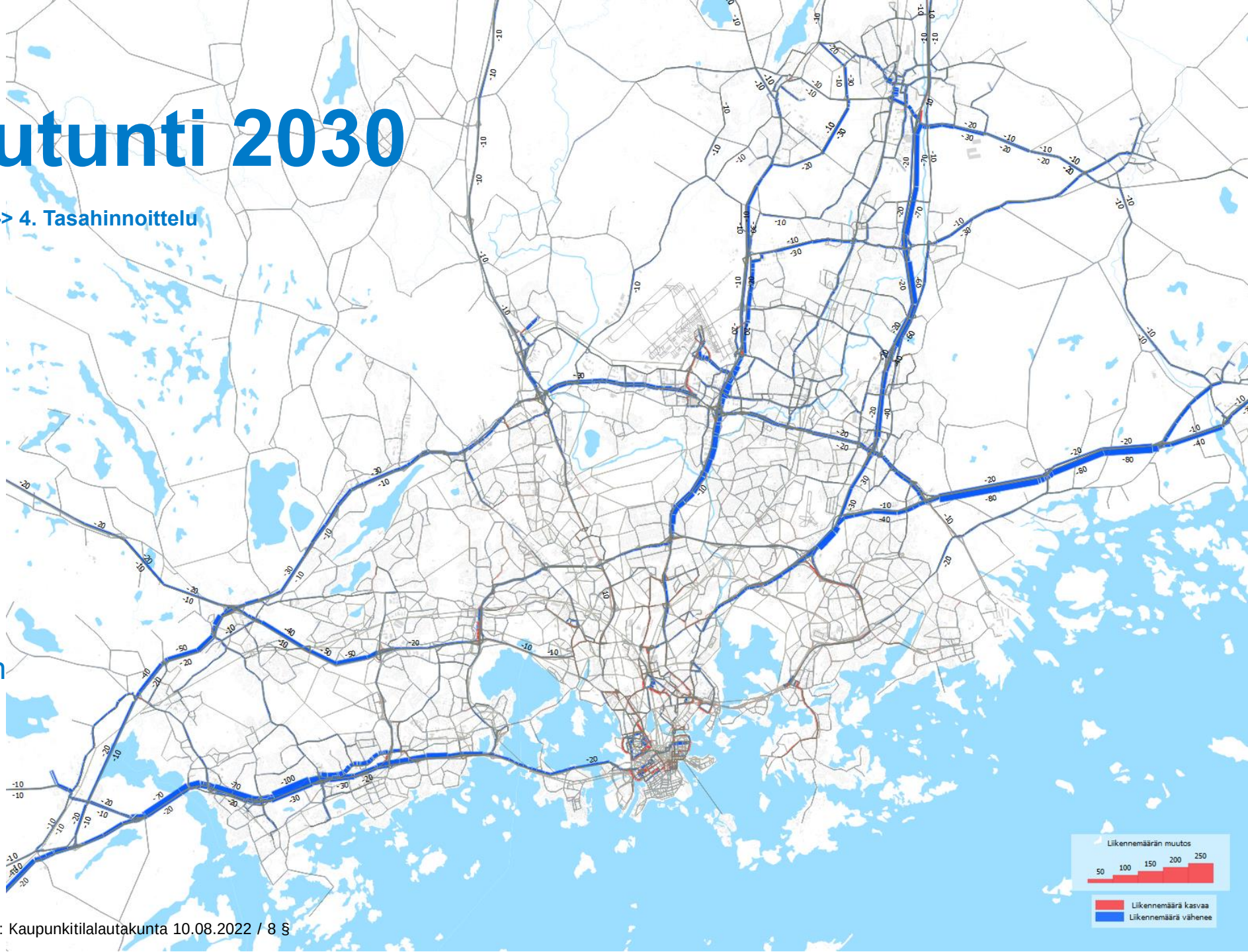

Vaikutukset asiakaskokemukseen

Yhteenveto tutkittujen vyöhykemallien vaikutuksista asiakaskokemukseen

- → Ei ole mallia, joka ratkaisisi sekä A- ja C-vyöhykkeellä olevien asiakkaiden nykyisessä vyöhykemallissa kokemat ongelmat ja joka olisi tasapuolisesti koko HSL-alueen asukkaille parempi kuin nykyinen vyöhykemalli. Nykyisiä haasteita ovat esimerkiksi A-vyöhykkeen lipun / lyhyen matkan lipun puuttuminen, Vantaan ja Espoon jakautuminen kahdelle vyöhykkeelle, koko alueen kallis hinta, sekä vyöhykerajojen muistaminen.
- → **Testatuissa vaihtoehtoisissa malleissa asiakkaat arvostivat vyöhykkeiden vähentymisen tuomaa selkeyttä, ja mitä vähemmän eri hintapisteitä oli, sitä selkeämmäksi malli koettiin.** Ne asiakkaat joiden hinta aleni, kokivat selkeyden selkeästi suurempana asiakasarvona kuin muut.
- → **Tasahinnoittelu saa kiitosta äärimmäisellä yksinkertaisuudestaan ja reiluudestaan ja selkeästi pientä hinnan korotusta ollaan valmiit hyväksymään, kun sillä saa vastineeksi helppoutta ja vapautta**. Tässä vähiten hajontaa asiakkaiden välillä (eli riippumatta asuinpaikasta tai millä lipulla kulkee). Muut mallit jakoivat mielipiteitä sen mukaan kuuluiko kyseinen asiakas voittajiin (hinta laskee) vai häviäjiin (hinta nousee).
- → **Tasahinnoittelu** sai tutkituista vyöhykemalleista selvästi positiivisimman vastaanoton ja **62 %** vastaajista piti sitä nykyistä mallia parempana. Heikoimmat arviot sai ABC-vyöhykemalli, jossa C ja D -vyöhykkeet on yhdistetty. **Asiakkaat kertoivat myös, että tasatariffi todennäköisimmin lisäisi joukkoliikennematkojen määrää ja saisi liikkumaan alueilla, joissa nyt ei tule käytyä sekä vähentäisi autoilua malleista eniten**.
- → Testatuissa malleissa AB-lippua käyttävät häviävät ja se aiheuttaa helposti keskustelun kärjistymisen “helsinkiläiset vs muut” sävyyn ja herättää ihmetystä miksi joukkoliikenteen käyttöön ei haluta kannustaa näiden asukkaiden osalta (Helsinkiläiset eivät halua subventoida muiden edullisempia lippuja).
- → Eniten **positiivista** vaikutusta joukkoliikenteen kiinnostavuuteen ja käyttöön tapahtuisi **C- ja D-vyöhykkeellä** asuvilla hintojen reilujen alennusten myötä.
- → Kaikki tutkitut vyöhykemallit **vähentäisivät** joukkoliikenteen käyttöä korostuneesti **A-vyöhykkeellä** asuvien parissa. Syynä on se, että mikään malli ei ratkaisisi A-vyöhykeläisten toivetta saada huomattavasti nykyistä edullisempi yksittäinen A-vyöhykkeen lippu (tai raitiovaunulippu) ja siksi vastaukset ovat olleet kaikkien mallien osalta määrällisessä kyselyssä hyvin negatiivia.

HUOM! Asiakkaille esitetyt hinnat laskettu vuoden 2022 hintatasoon

Vaihtoehtoiset vyöhykemallit verrattuna nykyiseen

Tasatariffia pidettiin useimmin nykyistä parempana mallina, mutta arvioissa on huomattavia eroa vastaajan asuinvyöhykkeen mukaan.

A ja B-vyöhykkeillä asuvat arvioivat esitettyjä malleja korostuneesti muita kriittisemmin. Yksikään esitetyistä malleista nouse A-vyöhykkeellä asuvilla nykyistä paremmaksi. B-vyöhykkeellä asuvien enemmistö (59 %) puolestaan pitää tasatariffia nykyistä mallia parempana vaihtoehtona.

C ja D-vyöhykkeellä asuvat kokivat kaikkien vaihtoehtojen tuovan parannusta nykytilaan verrattuna, erityisen toimivana hekin näkevät tasatariffin.

Nykyinen uusin hinnoin
Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,00 €	67,50 €
A B C D	3,10 €	74,40 €
A B C D	3,60 €	89,30 €
A B C D	3,00 €	67,50 €
A B C D	3,10 €	74,40 €
A B C D	2,70 €	67,50 €

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,20 €	70,80 €
A B C	2,80 €	62,40 €
A B C	1,90 €	48,00 €
A B C	3,50 €	86,60 €

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	4,20 €	104, 20 €

Tasahinnoittelu

Kertalippu	3,10 €
30 vrk kausilippu	68,50 €

Vyöhykemalli on nykyistä parempi / huonompi, % vastaajista

Nykyistä parempi	35 %	28 %	45 %	62 %
Nykyistä huonompi	41 %	51 %	40 %	26 %
Nettovaikutus	**-6**	**-23**	**+5**	**+36**

Onko esitetty uusi vyöhykemalli mielestäsi?
Selvästi nykyistä parempi / Jonkin verran nykyistä parempi / Ei huonompi eikä parempi/ Jonkin verran nykyistä huonompi / Selvästi nykyistä huonompi. n=35 238

Vyöhykemallien vaikutukset HSL-mielikuviin

Tasahinnoittelulla on selvästi eniten **potentiaalia** lisätä kiinnostusta joukkoliikennettä kohtaan.

Vyöhykemalli lisäisi kiinnostustani joukkoliikennettä kohtaan

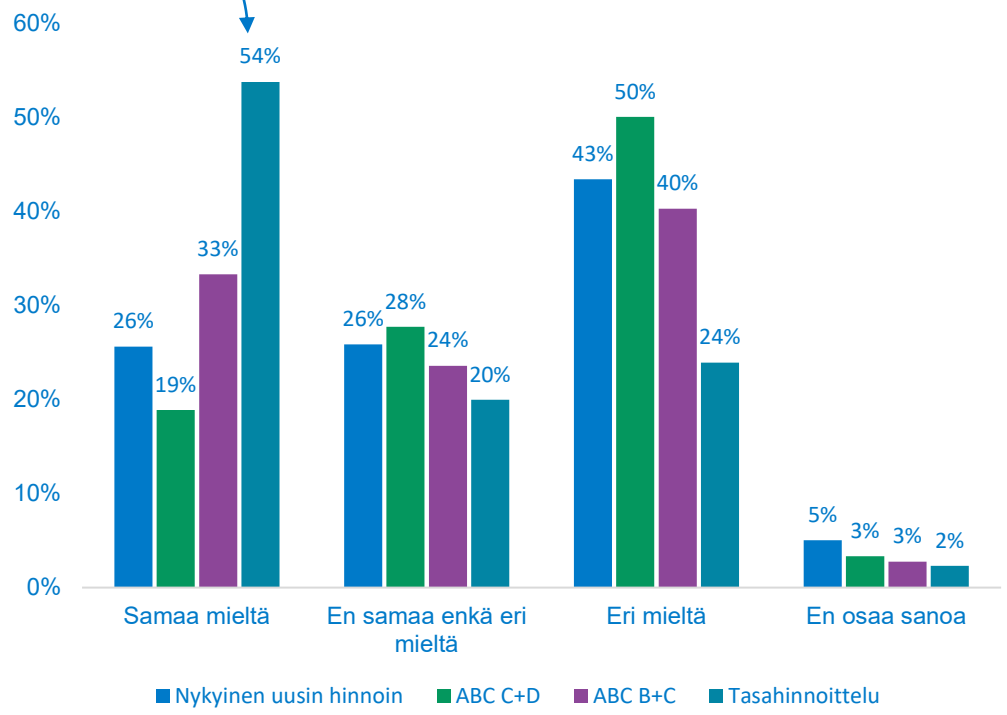

ABC-mallia, jossa C ja D yhdistetty pidettiin epäreiluna selvästi muita malleja useammin.

Vyöhykemalli on itselleni epäreilu

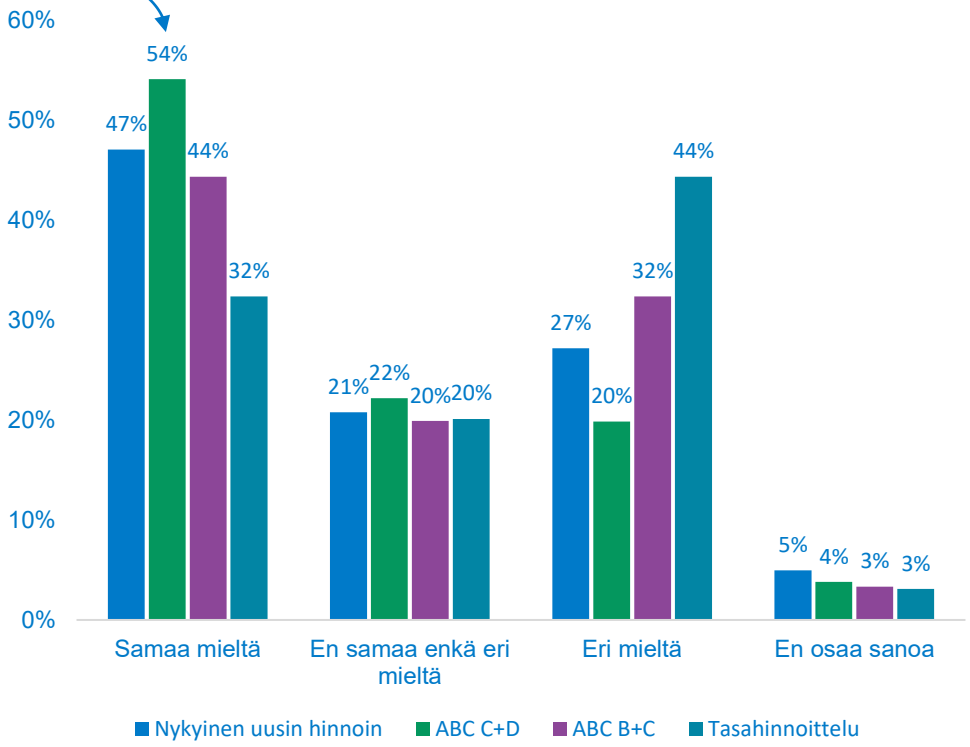

Kuinka hyvin seuraavat väittämät kuvaavat mielestäsi esiteltyä vyöhykemallia? n=35 238

1. Nykyinen malli uusin hinnoin

Asiakkaiden reaktiot nykyiseen vyöhykemalliin verrattuna
(%vastaajista)

35 %	24 %	41 %
nykyistä parempi	ei vaikutusta	nykyistä huonompi

Alueet, joissa mallia pidetään korostuneesti nykyistä parempana / huonompana

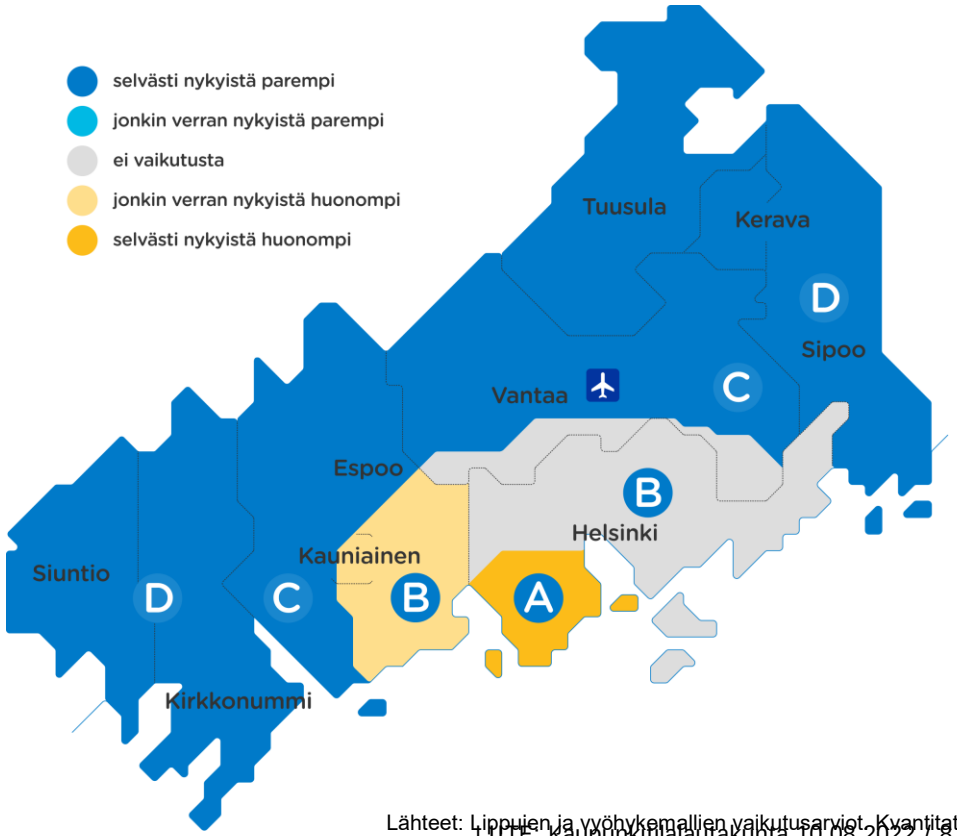

Voittajat
• Ne joiden lippujen hinnat laskee
Häviäjät
• AB-lippua käyttävät

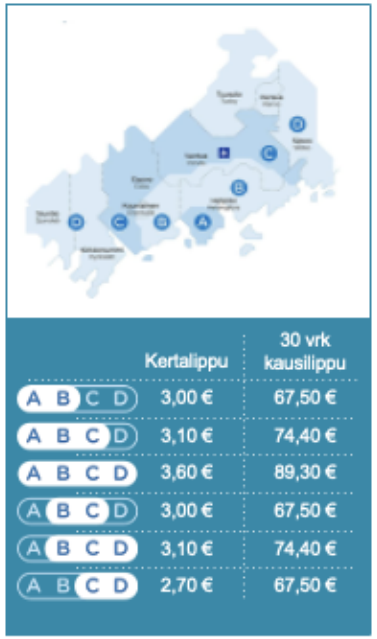

Asiakaskokemuksen plussat ja miinukset *

+ Hieman suppeampi lippuvalikoima, selkeämpi kuin nykyinen
+ Edulliset liput C- ja D- vyöhykkeellä

- Kertalipun ja kausilipun hintasuhde koettiin huonona. Ei houkuttele satunnaiseen joukkoliikenteen käyttöön
- Ei ratkaise A-vyöhykeläisten toivetta lyhyen matkan lipusta
- AB-lipun hinnankorotus, erityisesti kertalipun osalta, merkittävä esim. eläkeläisille ja vähän joukkoliikennettä käyttäville
- Pienikin nousu D-vyöhykkeen koulutoimelle on merkittävä kokonaissummassa

Lähteet: Lippujen ja vyöhykemallien vaikutusarviot. Kvantitatiivinen tutkimus 03/2022, n=35 238. * Laadullinen asiakasosallistaminen: työpajat 08/2021-03/2022

2. ABC, jossa C+D

Asiakkaiden reaktiot nykyiseen vyöhykemalliin verrattuna
(%vastaajista)

28 %	21 %	51 %
nykyistä parempi	ei vaikutusta	nykyistä huonompi

Alueet, joissa mallia pidetään korostuneesti nykyistä parempana / huonompana

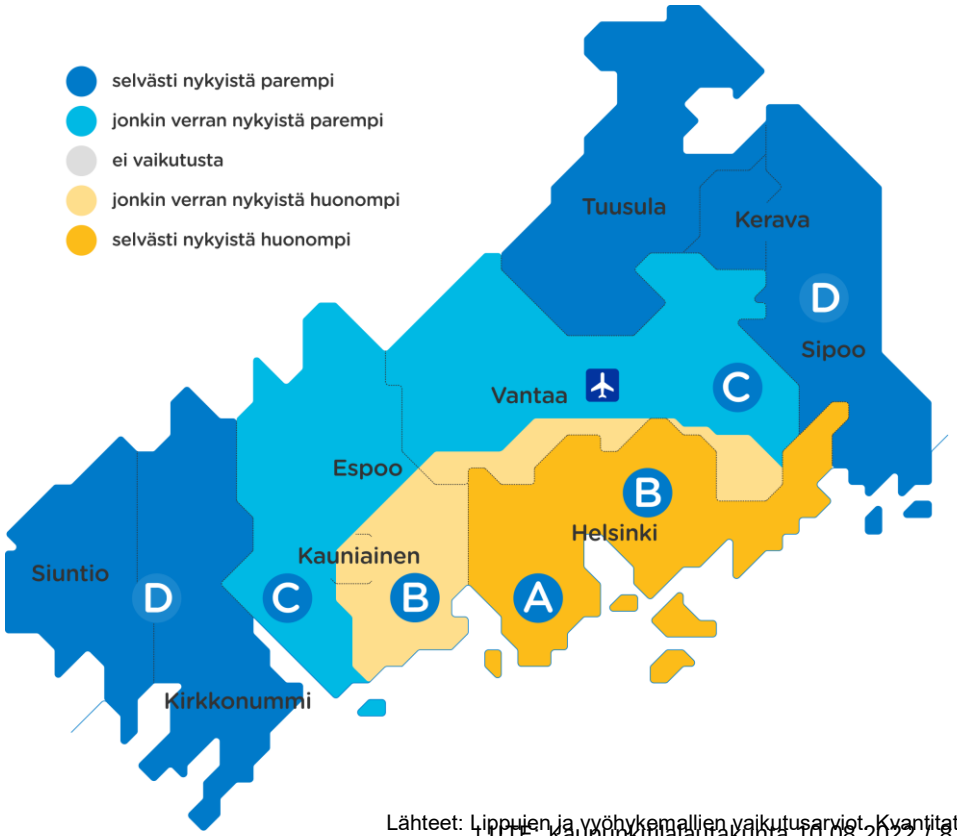

Voittajat
• Muuta kuin AB-lippua käyttävät
Häviäjät
• AB-lippua käyttävät A- sekä B-vyöhykeläiset

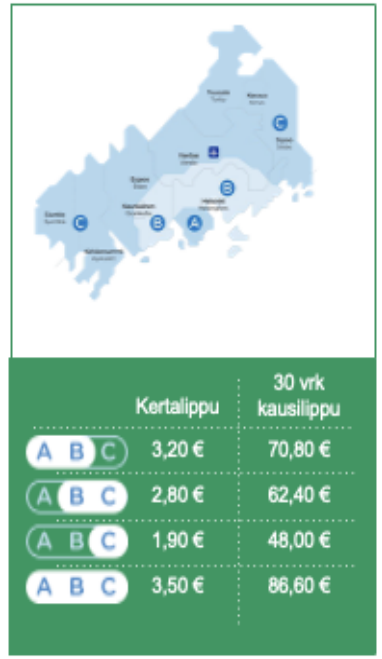

Asiakaskokemuksen plussat ja miinukset *

+ Suppeampi lippuvalikoima, ja sen takia selkeämpi kuin nykymalli
+ Nykyisten C- ja D-vyöhykkeiden asukkaille hyvä, koska liput merkittävästi nykyistä edullisemmat.

- Ei ratkaise A-vyöhykeläisten toivetta lyhyen matkan (ratikka)lipusta
- A ja B-vyöhykkeen hinnan korotus yli kipurajan
- Laaja C-vyöhyke on todella iso alue verrattuna muihin vyöhykkeisiin ja hinta hyvin edullinen → Alueet epäsuhtaisen kokoisia ja hinnoittelu ei täsmää vyöhykkeiden kokoon
- Malli tuntui epäreilulta sisempiä vyöhykkeitä kohtaan

Lähteet: Lippujen ja vyöhykemallien vaikutusarviot. Kvantitatiivinen tutkimus 03/2022, n=35 238. * Laadullinen asiakasosallistaminen: työpajat 08/2021-03/2022

3. ABC, jossa B+C

Asiakkaiden reaktiot nykyiseen vyöhykemalliin verrattuna
(%vastaajista)

45 %	15 %	40 %
nykyistä parempi	ei vaikutusta	nykyistä huonompi

Alueet, joissa mallia pidetään korostuneesti nykyistä parempana / huonompana

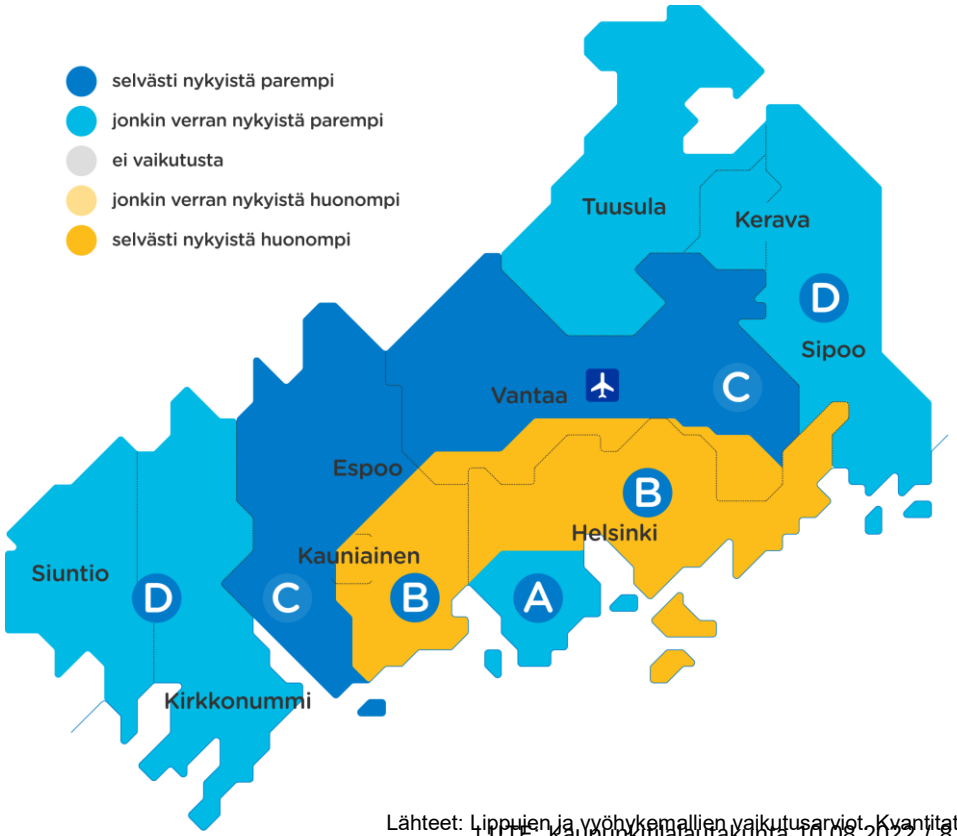

Voittajat

- A-vyöhykeläiset, jotka kulkevat todella VAIN A:lla
- Entistä BCD-lippua ostaneet, sekä koko kaikkien vyöhykkeiden lippua käyttävät
- Entiset D-vyöhykeläiset

Häviäjät

- AB-lippua tarvitsevat. Etenkin B-vyöhykkeellä asuvat Helsinkiläiset

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	2,80 €	62,50 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	3,40 €	75,90 €
A B C	4,20 €	104, 20 €

Asiakaskokemuksen plussat ja miinukset

+ Helposti omaksuttava lippuvalikoima
+ Hinnoittelulogiikka on selkeä
+ Merkittävästi nykyistä edullisemmat liput C- ja D-vyöhykkeillä
+ Mahdollisuus ostaa yhden vyöhykkeen lippuja

- A-vyöhykkeen yhden vyöhykkeen lippu on kallis alueeseen nähden ja Helsinki jakautuu kahteen vyöhykkeeseen.
- A-vyöhyke on niin pieni, että sen ostamista halutaan välttää (Pasilaa toivottiin B:lle)
- Hinnannousu B-vyöhykkeellä koetaan epäreiluna
- Koko alueen lippu on edullinen, mutta toivottiin sen olevan alle 100€ (psykologinen vaikutus)

Lähteet: Lippujen ja vyöhykemallien vaikutusarviot. Kvantitatiivinen tutkimus 03/2022, n=35 238. * Laadullinen asiakasosallistaminen: työpajat 08/2021-03/2022

4. Tasahinnoittelu

Asiakkaiden reaktiot nykyiseen vyöhykemalliin verrattuna

(%vastaajista)

62 %	12 %	26 %
nykyistä parempi	ei vaikutusta	nykyistä huonompi

Alueet, joissa mallia pidetään korostuneesti nykyistä parempana / huonompana

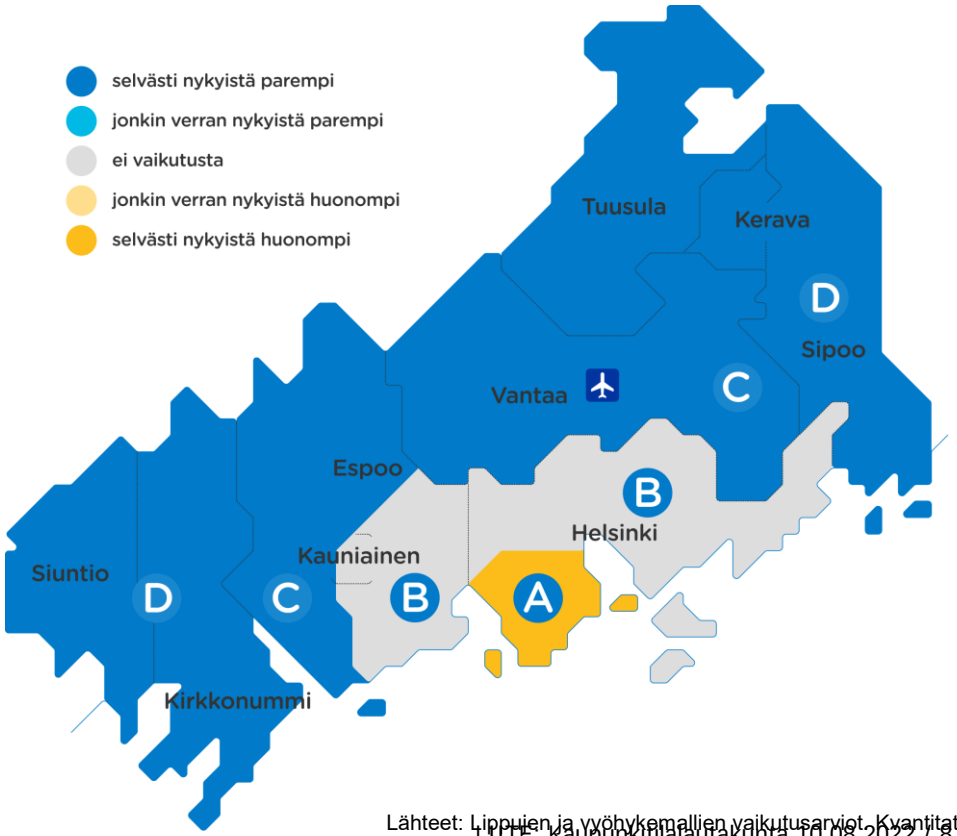

Voittajat
• Kaikki jotka toivovat äärimmäistä selkeyttä ja haluavat unohtaa vyöhykerajat • Pitkiä matkoja tekevät
Häviäjät
• Lyhyitä matkoja tekevät

Asiakaskokemuksen plussat ja miinukset *

+ Äärimmäisen selkeä ja yksinkertainen malli
+ Helppo omaksua, ei tarvitse opetella lippuvalikoimaa
+ Tasapuolinen ja tasa-arvoinen
+ Ensimmäinen täysin ”saavutettava” malli
+ Ei vyöhykerajoja muistettavana
+ Sama lippu käy kaikkialla
+ Lipun pitkä voimassaoloaika voisi kompensoida lyhyen matkan lipun tarvetta

- Lyhyen matkan lippu puuttuu (erityisesti A-vyöhykkeellä)
- Noin 70€ kausilipun hinta on monelle kipurajoilla

Lähteet: Lippujen ja vyöhykemallien vaikutusarviot. Kvantitatiivinen tutkimus 03/2022, n=35 238. * Laadullinen asiakasosallistaminen: työpajat 08/2021-03/2022

Vaikutukset kuntaosuuksiin

Kuntaosuus vaikutusten yhteenveto

- → Nykyisen kuntaosuusjärjestelmän sisällä kustannuksia jaetaan kuntalaisten joukkoliikenteen käyttömäärien mukaan. **Kun lippujen hinnat laskevat, joukkoliikenteen käyttö lisääntyy, mikä kasvattaa kunnalle kohdistuvia kustannuksia.**
- → Kaikissa malleissa Helsingin ja Kauniaisen kuntaosuus laskee ja muiden kuntien kuntaosuus nousee.
- → Kuntaosuuksien nousu vaihtelee noin 0,1 – 3 miljoonan välillä.
- → Kehyskunnissa tämä vastaa noin 14 – 55 % nousua kuntaosuuksissa ja Espoossa ja Vantaalla noin 1 – 4 % nousua.

Kuntaosuuden muutokset vaihtoehtoisissa malleissa

Muutokset verrattuna nykyisen vyöhykemallin vuoden 2024 ennakoituihin kuntaosuuksiin.

	1. Nykyinen malli uusin hinnoin Yhdistetty D:n osto C:n kanssa		**2 ABC-vyöhykemalli** Yhdistetty C- ja D-vyöhyke		**3 ABC-vyöhykemalli** Yhdistetty B- ja C-vyöhyke		**4 Tasahinnoittelu**	
Kunta	**Muutos (M€)**	**Muutos (%)**	**Muutos (M€)**	**Muutos (%)**	**Muutos (M€)**	**Muutos (%)**	**Muutos (M€)**	**Muutos (%)**
Helsinki	-9,5	-4	-11,5	-5	-9,7	-4	-12,8	-5
Espoo	+1,7	+1	+1,5	+1	+2,5	+2	+2,0	+1
Kauniainen	-0,1	-5	-0,1	-4	-0,1	-5	-0,1	-7
Vantaa	+2,2	+4	+2,2	+4	+3,0	+5	+2,7	+4
Kerava	+1,6	+34	+2,3	+49	+1,2	+24	+2,6	+55
Kirkkonummi	+1,9	+23	+2,6	+31	+1,5	+18	+2,9	+35
Sipoo	+1,2	+30	+1,4	+38	+0,9	+23	+1,7	+46
Tuusula	+1,0	+23	+1,3	+32	+0,7	+16	+0,9	+21
Siuntio	+0,1	+14	+0,1	+21	+0,0	+10	+0,1	+20

Vaikutukset maankäyttöön

Vaikutukset maankäyttöön

- → Hinnoittelumallit vaikuttavat maankäyttöön nostamalla asumisen kysyntää alueilla, joilla joukkoliikennelippujen hinnat laskevat.
  - Kysynnän muutokset perustuvat liikkumisen hinnan muutoksiin. Esimerkiksi, jos tariffimuutoksen seurauksena jollain alueella vuosittaiset liikkumiskulut laskevat 300 euroa, ihmiset ovat halukkaampia muuttamaan kyseiselle alueelle. Tällä on vaikutuksia myös asuntojen hinnoille kyseisellä alueella.
  - Lippujen hintojen nousu vaikuttaa alueilla, joissa hintamuutoksella ei ole käytännössä merkitystä asumisen kysyntään.
- → Alueiden, joilla asumisen kysyntä kasvaa, vetovoima rakentamisalueina kasvaa.
- → Vaikutus kohdistuu erityisesti asuinalueisiin, joissa on hyvät joukkoliikenneyhteydet ja hinnat muuttuvat merkittävästi suhteessa nykyiseen vyöhykemalliin.

Vaikutukset maankäyttöön

- → Hintamuutosten ja joukkoliikennematkojen määrän muutosten perusteella kaikilla malleilla on samansuuntaiset vaikutukset
- → Pääasiassa maankäyttövaikutukset kohdistuvat siten HSL-alueen ulompiin kuntiin lisäten paikalliskeskusten täydennysrakentamista.
  - Erityisesti niihin paikalliskeskuksiin, joilta käydään runsaasti AB-alueella töissä
  - Mallien vaikutus maankäyttöön on hajakeskittävä, mutta vaikutukseltaan **hyvin maltillinen**

Toteutettavuus ja soveltuvuus tulevaisuuden tilanteisiin

Mallien toteutettavuusarviot

Tilipohjaisen järjestelmän toteutusvaiheessa vyöhykkeet toteutetaan siirtymävaiheen ajaksi joka tapauksessa.

Ylläpitovaiheessa, jos siirryttäisiin tasatariffiin, kustannussäästö suhteessa vyöhykemalleihin on karkean arvion mukaisesti digiratkaisujen toteutuksen ja testauksen osalta n. 100 000 – 200 000€ vuodessa.

Mallien soveltuvuus tulevaisuuden tilanteisiin

→ HSL-alueen laajentuminen

- Liittyvien kuntien mahdollisuus kuntaosuuden määrittämiseksi pienenee hintavyöhykkeiden määrään vähentyessä.
- Vyöhykemalleissa kuntaosuuden säätövara ja jopa uuden vyöhykkeen lisääminen on mahdollista.
- Tasatariffissa em. mahdollisuudet eivät ole mahdollisia.

→ Nykyisen kuntaosuusjärjestelmän vaatimukset

- Riittävän usea hintavyöhyke mahdollistaa sen, että hinnoittelulla voidaan säätää yksittäisen kunnan kuntaosuuden määrää.
- Tasatariffissa em. mahdollisuudet eivät ole mahdollisia.

Mallien soveltuvuus tulevaisuuden tilanteisiin

→ Joukkoliikenteen kysynnän ohjaus hinnoittelulla, erityisesti aamun ja mahdollisesti myös iltapäivän ruuhkahuippujen madaltamiseksi.

- Mallien välillä ei ruuhkahinnoittelun toteutustavan osalta ole eroavuuksia. Liput ovat kaikissa malleissa samat (kerta-, vrk- ja kausilippu)
- Kertalippujen osalta voidaan hyödyntää esim. ajan mukaan vaihtuvaa dynaamista hintaa.
- Kausilippujen osalta hinnan dynaamisuutta avorahastuksessa ei voida toteuttaa, koska asiakasta ei nykyisen käytännön mukaisesti tunnisteta nousun yhteydessä. Ruuhkahinnoittelun toteuttamiseksi kausilippuihin tarvitaan kaksi eri hintaista lippua, toinen kaikkina aikoina ja toinen ruuhka-aikojen ulkopuolella käytettäväksi.

Kuntien lausuntoja pyydetään

Tasahinnoittelu

→ Vaikutustenarvioinnin perusteella tavoitteiden kannalta paras vaihtoehto olisi tasahinnoittelu:

- Hintasuhteet muuttuvat parhaiten kestäviä kulkumuotoja edistäväksi, jossa AB- vyöhykehinta kallistuu suhteessa ABC- ja ABCD-vyöhykehintoihin.
- Suuri osa asiakkaista kokee tasahinnoittelun selkeäksi, helppokäyttöiseksi ja oikeudenmukaiseksi malliksi, jossa rajaton matkustusoikeus tarjoaa nykyistä paremman palvelun.
- Tasahinnoittelu poikkeaa vyöhykemalleista merkittävästi. Lipun ostamisen yhteydessä ei valita matkustusvyöhykettä, joten malli on käyttäjälle hyvin yksinkertainen. Tasatariffi mahdollistaa myös esim. Tap-In – tyyppisen matkustusoikeuden ostamisen uudenlaisen tuotteistuksen joukkoliikennevälineeseen nousemisen yhteydessä, ainakin kertalippujen osalta. **Tasatariffi saattaisi mahdollistaa nyt kertalippuja käyttävien ja harvoin joukkoliikenteellä matkustavien kohderyhmissä joukkoliikenteen lisääntyvää käyttöä.**
- Malli ei mahdollista vyöhykekohtaisen hinnoittelun säätövaraa mm. HSL-alueen laajenemisen yhteydessä ja kunnille kohdistuvien kulujen määräytymisessä.
- Kertalipun hinta nousee korkeaksi lyhyillä matkoilla

Vyöhykemallivariaatiot

→ Eri vyöhykemalleista asiakkaille helpoin malli olisi nykyvyöhykkeet uusilla hintasuhteilla:

- Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuuksien edistäminen on mahdollista vyöhykkeitä yhdistelemättä. Tutkitut hinnoittelumallivaihtoehdot 2 ja 3 eivät selvityksen mukaan edistä tätä tavoitetta nykyvyöhykejakoa paremmin, eikä asiakaskokemuskaan parane nykyisestä kaikilla vyöhykkeillä.
- Hintasuhteita voidaan kehittää nykyisellä vyöhykejaolla kohti kestäviä kulkumuotoja edistäviksi, jossa AB-vyöhykehinta kallistuu suhteessa ABC- ja ABCD-vyöhykehintoihin.
- Malli mahdollistaa siirtymisen kohti uusia hintasuhteita jo vuodesta 2023 alkaen.
- Malli mahdollistaa edelleen vyöhykekohtaisen hinnoittelun säätövaran mm. HSL-alueen laajenemisen yhteydessä ja kunnille kohdistuvien kulujen määräytymisessä.
- Vältetään asiakkaille mallin vaihtumisesta (vyöhykkeiden yhdistämisestä) koituvaa uudelleenoppimista ja säästetään matkustajainformaation toteutuksen muutoksilta (pois lukien D-lipun poistaminen)

→ Pyydämme kunnilta näkemystä erilaisiin hinnoitteluvaihtoehtoihin

Liitteet

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 8 §

HSL-alueen asukasmäärät vyöhykkeittäin ja kunnittain

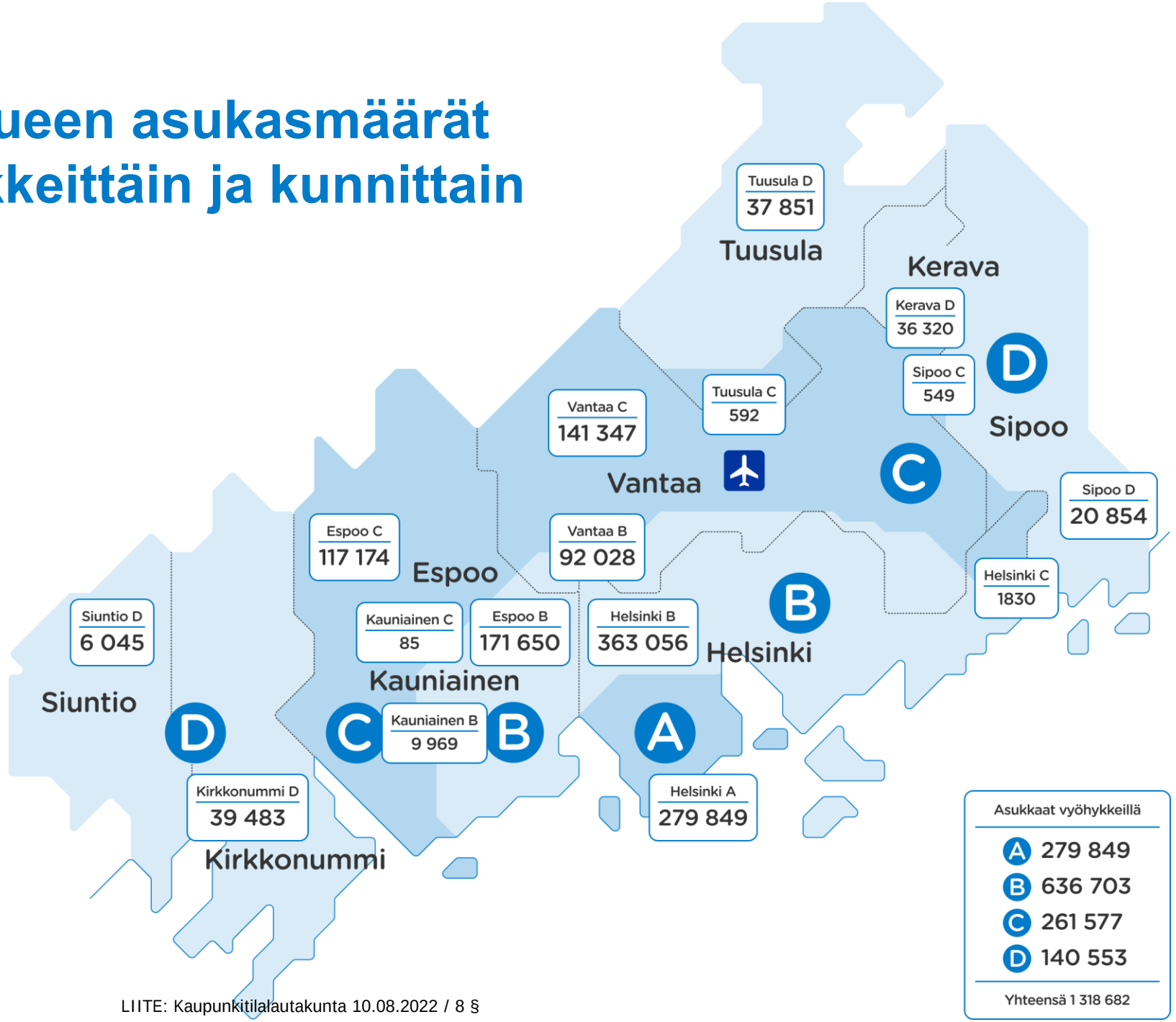

Osallisuus

Hinnoittelumallit on kehitetty asiakkaita ja sidosryhmiä osallistaen

- → Hinnoittelumalleja on kehitetty yhdessä asiakkaiden, sidosryhmien ja HSL:n asiantuntijoiden ja päättäjien kanssa.
- → **Osallistamisen tavoitteena on ollut läpinäkyvyys prosessiin sekä kaikkien erilaisten asiakas- ja sidosryhmien kuulluksi tulemisen tunne.**
- → Konseptivaihe ja mallien karsintavaiheen aikana (2021-2022) testattiin sekä erilaisia hinnoittelumalleja (kuten Omavyöhykemalli sekä kilometripohjainen malli) ja useita erilaisia versioita nykyvyöhykkeiden muutoksista. (Liitteissä syksyn 2022 aikana testissä olleet variaatiot).
- → Menetelmänä on käytetty online haastatteluja ja työpajoja. Eri vaiheissa saatu (asiakas)ymmärrys vei malleja ja hinnoittelua eteenpäin, kohti määrällistä tutkimusta, johon valikoitui laadullisen työn aikana parhaiten menestyneet mallit.
- → Vuosien 2021 ja 2022 aikana on järjestetty yli 20 työpajaa ja lukuisia haastatteluja HSL seudun asukkaille. Määrälliseen kyselyyn helmikuussa 2022 tuli yli 30.000 vastausta.
- → Lähtökohtana oli sekä asiakkailta, että kunnilta oli tullut toive tutkia vielä mahdollisuutta osta erillinen lippu A-vyöhykkeellä sekä liittää tuleva Länsimetron jatkeen alue B-vyöhykkeelle.
- → Tärkeimmät asiakaskokemustekijät hinnoittelumallissa ovat:
  - Subjektiivinen kokemus siitä, että liput ja hinnoittelu **sopivat omiin liikkumistarpeisiin** ja **hinnoittelu on reilu**.
  - Käytettävyystekijät, kuten hinnoittelumallin **ymmärrettävyys, selkeys** ja käytön **helppous** (ja maksamisen nopeus).

Asiakkaiden kommentteja:

”Hienoa, että näitä lippulaji- ja vyöhykeasioita kartoitetaan.”

”Mainiota, että kehitätte erilaisia lippuvaihtoehtoja”

”Hienoja ja houkuttelevia vaihtoehtoja, kiitos!”

Kehitystyön ja osallistamisen aikajana

2018-2019 — 2020 — 2021 / kevät — 2021 / syksy — Nyt tässä

Ennakointityö ja asiakastutkimus

N29 / ASIAKKAAT
Asiakashaastattelut ja työpajat

SKENAARIOTYÖ 2018
Asiantuntijatyöpajat

LAITETYÖ
N35 / ASIAKKAAT
Lähimaksun ja uusien maksutapojen tutkimukset

Muut taustalähteet

NPS, BEST,
Liikkumistutkimus / liikkujasegmentit
Vyöhykemallin vaikutusarviointi

Valmisteluprojekti ja tavoiteasetanta

N11 / ASIAKKAAT
Asiakashaastattelut

N8 / HSL:n ASIANTUNTIJAT
Asiantuntijatyöpajat

SKENAARIOTYÖ 2020
Asiantuntijatyöpajat

Johdon workshop I-II
Joulu/Tammikuu 2021

KYSELY TAVOITTEISTA:
Asiakkaat, N 1500
Sidosryhmät
HSL.n työntekijät

Osallistamissuunnitelma

Palvelumallin konseptointi

Testattavien palvelumallien tarkempi suunnittelu
Maksajaprofiilit
Mitä ongelmia lähdetään ratkaisemaan?

SPRINT I-III
Osallistaminen:
- Sidosryhmät
- HSL-hallitus
- HSL:n asiantuntijat
- Asiakkaat

Protyypit syntyivät yhdessä tehden ja osallistamisessa syntynyttä ymmärrystä käyttäen. Iteroiden aina kohti seuraavia testauksia.

VIESTINNÄN TESTAUS
Asiakashaastattelut

BENCHMARK, FLOU
Nykyvyöhykemallin arviointi

HSL hallitus 15.6.
Päätös jatkokehitykseen menevistä malleista

Laadullinen asiakastestaus & viimeistely

N=20
Asiakastyöpajoja ja haastatteluja
hinnoittelumalleista

N=18
Työpajoja HSL:n omille
asiantuntijoille

Työpajat
Hallitukselle ja johdolle

Asiakastestauksen tarkempi suunnittelu

Protypointi ja asiakastestukset

Hinnoittelun suunnittelu

Viestintä palvelumallin asiakaskeskeisestä kehittämisestä, mihin voi vaikuttaa, mitä jo päätetty, reunaehdot läpinäkyvästi

Keskustelu jatkoon menevistä konsepteista 23.02.22 hallituksen iltakoulu

Määrällinen testaus ja vaikutusten arviointi

N=35000
Määrällinen asiakastestaus ja palvelumallin/palvelumallien toimivuuden & houkuttelevuuden validointi.

Vaikutusarviot.

N= 30
Sidosryhmä- ja yritysasiakkaiden laadullinen osallistaminen

Analyysi asiakastesteistä, tarkastellaan yhdessä liiketoiminnan ja liikkennemallinnusten kautta

Tulokset kuntiin lausunnolle

Viestintä asiakastestauksesta

HSL HRT

hellon

Määrällisen tutkimuksen toteutus

- **Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselynä 28.2.- 13.3.2022**. Lomakkeet laadittiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tutkittavia vaihtoehtoisia vyöhykemalleja 4 kpl.
- **Kyselyyn vastasi yli 30.000 ihmistä.** (N=35 238)
- Kyselylinkit löytyivät **HSL:n verkkosivuilta** ja asiakkaita informoitiin kyselyistä **sähköpostiuutiskirjein** sekä HSL:n **sosiaalisen median kanavissa**. Myös Helsingin Sanomat ja Hufvudstadsbladet uutisoivat tutkimuksen kohteena olevista muutoksista.
- Vastausten paremman edustavuuden takia otosta täydennettiin lisäksi **Norstatin kuluttajapanelistien vastauksilla** (paneeliotoksen n=1757). Paneelin kautta mukaan saatiin HSL-alueella asuvia, mutta pääasiassa **muita kulkumuotoja**, kuin joukkoliikennettä käyttäviä vastaajia. Kuitenkin on hyvä huomioida, että täydennysotoksen vastaajamäärä on hyvin pieni suhteutettuna koko tutkimuksen vastaajamäärään.
- Tulosten edustavuuden varmistamiseksi on tutkimuksen vastauksia jälkikäteen **painotettu** iän, sukupuolen ja asuinvyöhykkeen mukaan. Painotuskertoimet määriteltiin erikseen HSL:n omien kanavien ja Norstatin kuluttajapaneelin kautta tulleille vastauksille. Painotuskertoimet pohjautuvat Liikkumistutkimuksen 2018 painokertoimiin, jossa vastausaineisto on laajennettu väestötasoiseksi.

Yhteenveto löydöksistä sidosryhmien kokemuksista eri malleihin

Yritysasiakkaat

- → Yritysasiakkaat eivät ole yhtä hintaherkkiä kuin yksityisasiakkaat. Muutamien eurojen hinnan nousu ei tunnu niin suurelta kuin kuluttajille. Yhdenvertaisuus ja tasapuolisuus korostuvat yrityksen tarpeissa (että työntekijöillä on tasapuoliset edut asuinpaikasta riippumatta).
- → Tasahinnoittelu toisi selkeyttä ja helppoutta myöntämiseen, mutta toisaalta alue koetaan liian laajaksi.
- → Lisäksi mallin helppo hallinnointi koettiin tärkeäksi (esim. mallin ymmärrettävyys ja muutokset työntekijöiden lippuihin).

Kuntien sosiaali- ja koulutoimi

- → Paikallinen alue on koulutoimen näkökulmasta tärkein, joten korostuu tarve pienempien vyöhykkeiden lipuille niiden suhteellisen edullisuuden vuoksi. **Eli poiketen kuluttajien näkemyksestä tasahinnoittelu EI ole koulutoimen näkökulmasta paras.**
- → Koulutoimella korostuu hintaherkkyys, joka ei yritysasiakkailla ollut niin suuri.
- → Koulutoimen ja yritysasiakkaiden osalta molemmille on tärkeää lipun myöntämisen helppous.
- → Sipoon ja Kirkkonummen koulutoimen näkökulmasta parhaaksi malliksi koettiin ABC-malli, jossa C+D.
- → Espoon ja Vantaan näkökulmasta ABC-malli, jossa B+C koettiin parhaaksi, sillä malli yksinkertaistaisi lippujen myöntämistä huomattavasti.
- → Tasahinnoittelu koettiin äärimmäisen selkeäksi, mutta se ei kuitenkaan herättänyt koulutoimen osalta D-vyöhykkeeltä innostusta (Sipoo ja Kirkkonummi), sillä hinta nousee eikä niin laajaa aluetta tarvitsisi myöntää. Poikkeuksena Sipoon sosiaalitoimen edustaja, joka myöntää usein ABCD lippuja asiakkailleen.

Kuntien vanhusneuvostot ja vammaisjärjestöt

- → Vanhus- ja vammaisjärjestöjen edustajat keskittyivät antamaan palautetta saavutettavuusasioista – näkövammaiset eivät voi leimata lippua, jalankulun kunnossapidossa puutteita niin että ei pääse sujuvasti talven läpi kulkemaan pysäkille, kuurojen tiedonsaanti huonoa ja toivottiin enemmän viittomakielisiä opastusvideoita.
- → Saavutettavuudella koettiin yleisesti olevan enemmän vaikutusta kuin hinnoittelumalleilla ja lipuilla. Poikkeuksena harmitus siitä, ettei eläkeläisalennusta saa kertalipuista, joita käytetään paljon.
- → AB-lipun hinnan korotus koettiin kovaksi ja olevan jo nykyään kipurajoilla. Mallit koettiin epäreiluksi ja tukevan lähinnä uloimpien vyöhykkeiden liikkumista.
- → Tasatariffin huonona puolena nähtiin, että lyhyet matkat olisivat hyvin hintavat ja ehdotettiin tämän lisäksi lyhyen matkan (15 min tai 30 min) lippua.
- → Näkövammaisille tasatariffi olisi suuri kehitysaskel sillä näkövammaiset voisivat leimata lipun. Koettiin ensimmäiseksi malliksi, joka olisi esteetön.

Mallien eroavuudet käytettävyyden näkökulmasta

Asiantuntija-arviona voidaan todeta

→ Vyöhykemallivariaatiot eivät eroa käytettävyydeltään merkittävästi toisistaan. Vaikka malleissa on keskenään eroja vyöhykkeiden määrässä, hinnoittelun ymmärtämisen, lippujen ostamisen ja käyttämisen näkökulmasta eroja ei synny. Ei ole todennäköistä, että vyöhykemallia hieman yksinkertaistamalla, esim. yhden vyöhykkeen vähentämisellä nykyisestä neljän vyöhykkeen mallista kolmen vyöhykkeen malliin, olisi käytännössä merkitystä joukkoliikenteen käyttöön.

→ Tasatariffi poikkeaa vyöhykemalleista merkittävästi. Lipun ostamisen yhteydessä ei valita matkustusvyöhykettä, joten malli on käyttäjälle hyvin yksinkertainen. Tasatariffi mahdollistaa myös esim. Tap-In – tyyppisen matkustusoikeuden ostamisen uudenlaisen tuotteistuksen joukkoliikennevälineeseen nousemisen yhteydessä, ainakin kertalippujen osalta. **Tasatariffi saattaisi mahdollistaa nyt kertalippuja käyttävien ja harvoin joukkoliikenteellä matkustavien kohderyhmissä joukkoliikenteen lisääntyvää käyttöä.**

Vaikutus liikkumiseen ja joukkoliikenteen käyttöön kunnittain

Nykyinen malli uusin hinnoin
Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

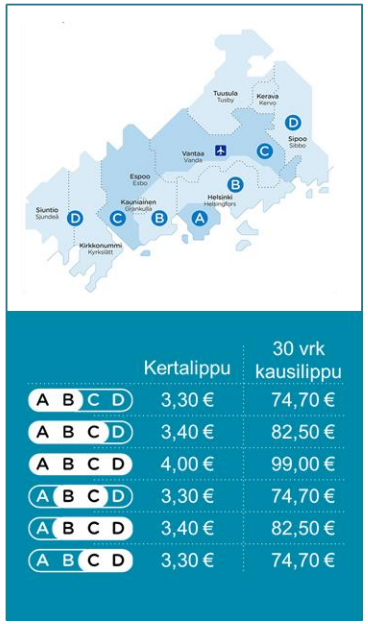

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	4,00 €	99,00 €
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	3,30 €	74,70 €

Vaikutus liikkumiseen

Matkan lähtöpisteen mukaan

	Matkojen määrän muutos kestävillä kulkutavoilla (kpl)	Joukkoliikennematkojen määrän muutos (kpl)	Automatkojen määrän muutos (kpl)
Helsinki A	-8 000	-210 000	160 000
Helsinki B	-280 000	-460 000	290 000
Helsinki C	15 000	13 000	-15 000
Espoo B	-130 000	-160 000	120 000
Espoo C	330 000	420 000	-370 000
Vantaa B	-60 000	-78 000	48 000
Vantaa C	460 000	570 000	-530 000
Kauniainen	-7 000	-8 000	7 000
Kirkkonummi	350 000	460 000	-370 000
Kerava	340 000	490 000	-380 000
Sipoo C	1 000	2 000	-1 000
Sipoo D	330 000	360 000	-380 000
Tuusula C	4 000	5 000	-5 000
Tuusula D	250 000	290 000	-290 000
Siuntio	16 000	14 000	-17 000
YHTEENSÄ	**1 600 000**	**1 700 000**	**-1 700 000**

Vaikutus liikkumiseen

Matkan lähtöpisteen mukaan

	Matkojen määrän muutos kestävillä kulkutavoilla (kpl)	Joukkoliikennematkojen määrän muutos (kpl)	Automatkojen määrän muutos (kpl)
Helsinki A	-470 000	-1 000 000	500 000
Helsinki B	-190 000	-300 000	240 000
Helsinki C	14 000	13 000	-15 000
Espoo B	-27 000	-23 000	27 000
Espoo C	470 000	660 000	-500 000
Vantaa B	-18 000	-10 000	10 000
Vantaa C	630 000	880 000	-690 000
Kauniainen	-3 000	-2 000	2 000
Kirkkonummi	480 000	610 000	-510 000
Kerava	470 000	630 000	-520 000
Sipoo C	1 000	1 000	-1 000
Sipoo D	440 000	460 000	-510 000
Tuusula C	3 000	3 000	-3 000
Tuusula D	380 000	410 000	-410 000
Siuntio	35 000	27 000	-38 000
YHTEENSÄ	**2 200 000**	**2 300 000**	**-2 400 000**

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,50 €	78,50 €
A B C	3,10 €	64,80 €
A B C	2,40 €	49,80 €
A B C	3,80 €	89,90 €

Vaikutus liikkumiseen

Matkan lähtöpisteen mukaan

	Matkojen määrän muutos kestävillä kulkutavoilla (kpl)	Joukkoliikennematkojen määrän muutos (kpl)	Automatkojen määrän muutos (kpl)
Helsinki A	40 000	110 000	-50 000
Helsinki B	-510 000	-910 000	600 000
Helsinki C	20 000	17 000	-20 000
Espoo B	-167 000	-210 000	180 000
Espoo C	430 000	560 000	-470 000
Vantaa B	-75 000	-98 000	74 000
Vantaa C	550 000	700 000	-630 000
Kauniainen	-12 000	-14 000	12 000
Kirkkonummi	260 000	330 000	-270 000
Kerava	240 000	340 000	-270 000
Sipoo C	1 000	2 000	-10 000
Sipoo D	240 000	260 000	-280 000
Tuusula C	4 000	4 000	-4 000
Tuusula D	180 000	200 000	-200 000
Siuntio	14 000	12 000	-15 000
YHTEENSÄ	**1 200 000**	**1 300 000**	**-1 300 000**

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

Vaikutus liikkumiseen

Matkan lähtöpisteen mukaan

	Matkojen määrän muutos kestävillä kulkutavoilla (kpl)	Joukkoliikennematkojen määrän muutos (kpl)	Automatkojen määrän muutos (kpl)
Helsinki A	-30 000	-330 000	240 000
Helsinki B	-410 000	-690 000	430 000
Helsinki C	18 000	16 000	-19 000
Espoo B	-190 000	-240 000	180 000
Espoo C	410 000	530 000	-460 000
Vantaa B	-90 000	-120 000	73 000
Vantaa C	550 000	690 000	-650 000
Kauniainen	-10 000	-12 000	10 000
Kirkkonummi	520 000	690 000	-560 000
Kerava	520 000	750 000	-570 000
Sipoo C	2 000	2 000	-2 000
Sipoo D	490 000	560 000	-570 000
Tuusula C	5 000	6 000	-6 000
Tuusula D	370 000	430 000	-430 000
Siuntio	24 000	21 000	-26 000
YHTEENSÄ	**2 200 000**	**2 300 000**	**-2 300 000**

Vaikutus joukkoliikenteen kuormitukseen

Vaikutus joukkoliikenteen kuormitukseen - AHT

- → Aamuhuipputunnin kuormitus kasvaa etenkin pääradalla Keravalta lisääntyvien nousujen seurauksena.
- → Espoon raide- ja metroyhteydet kuormittuvat myös enemmän verrattuna nykymalliin.
- → Kuormitus lisääntyy myös Tuusulan ja Sipoon bussiyhteyksillä Helsingin suuntaan.
- → Kuormituksen vähenemät jakautuvat tasaisemmin Helsingin sisäisille linjoille, eikä mikään erityinen yhteys nouse esille.

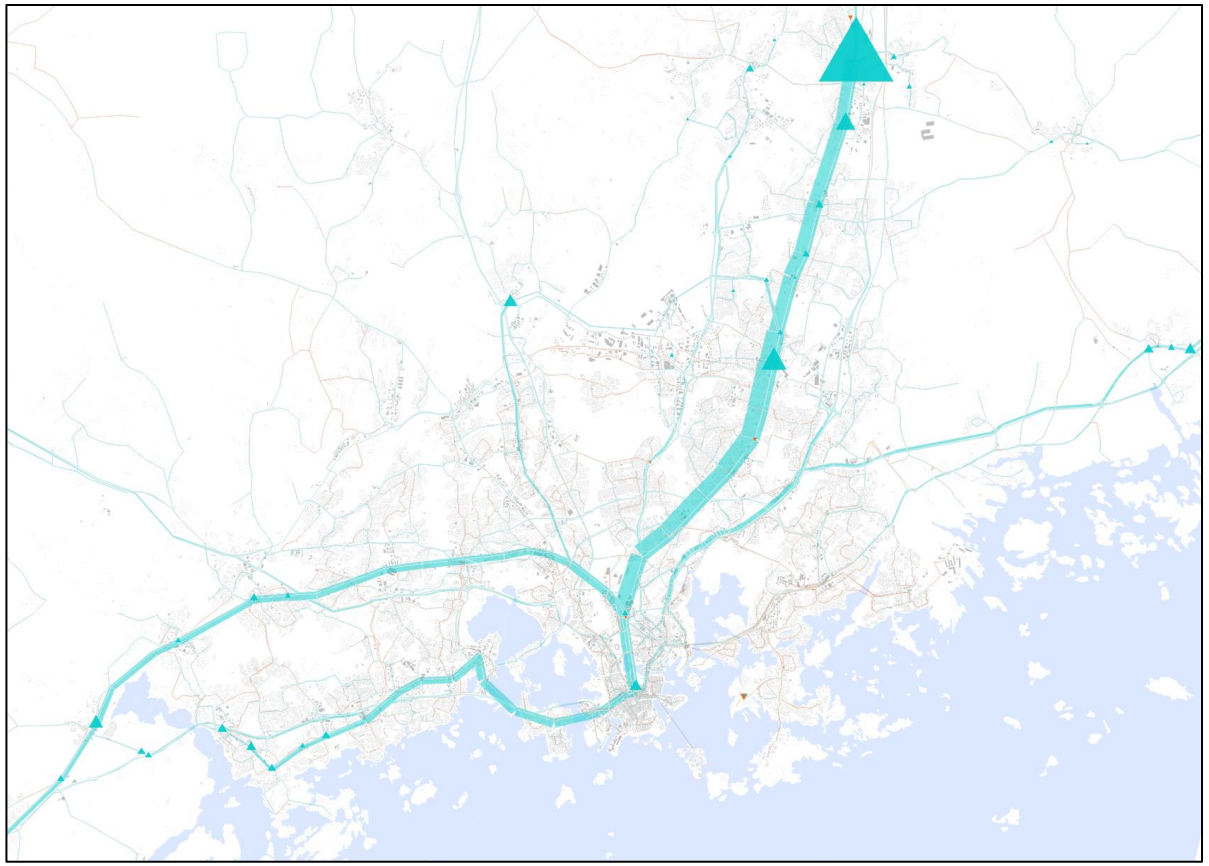

Muutos verrattuna nykyiseen vyöhykemalliin

Nykyinen malli uusin hinnoin
Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	4,00 €	99,00 €
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	3,30 €	74,70 €

Vaikutus joukkoliikenteen kuormitukseen - AHT

- → Aamuhuipputunnin kuormitus kasvaa etenkin pääradalla Keravalta lisääntyvien nousujen seurauksena.
- → Espoon raide- ja metroyhteyksien kuormitus kasvaa, mutta maltillisesti.
- → Kuormitus lisääntyy myös Tuusulan ja Sipoon bussiyhteyksillä Helsingin suuntaan.
- → Helsingin sisäiset linjat kuormittuvat vähemmän johtuen kasvaneesta AB-lipun hinnasta. Vaikutus on havaittavissa erityisesti itämetrossa.

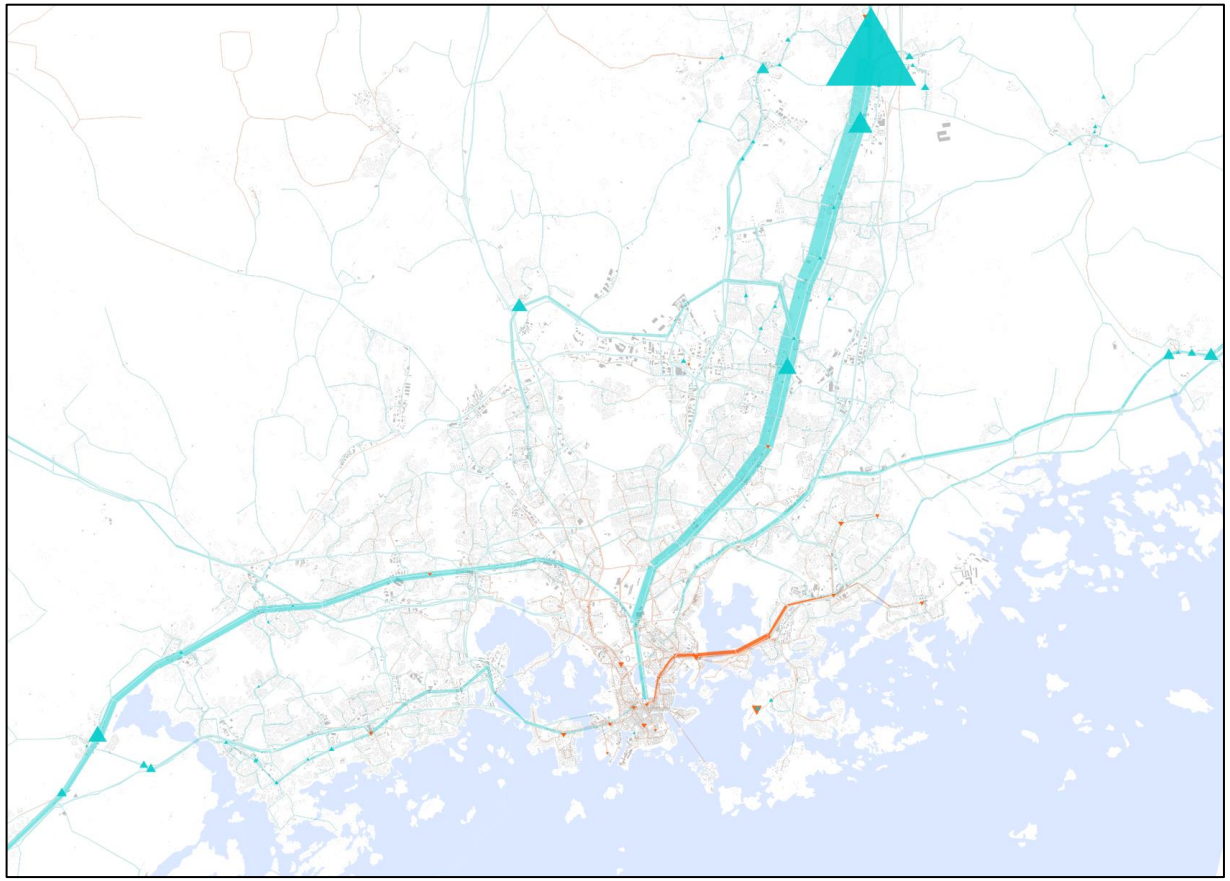

Muutos verrattuna nykyiseen vyöhykemalliin

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,50 €	78,50 €
A B C	3,10 €	64,80 €
A B C	2,40 €	49,80 €
A B C	3,80 €	89,90 €

Vaikutus joukkoliikenteen kuormitukseen - AHT

- → Aamuhuipputunnin kuormitus kasvaa etenkin pääradalla Keravalta lisääntyvien nousujen seurauksena.
- → Nousut B-vyöhykkeellä olevilta juna- ja metropysäkeiltä laskevat. Tästä huolimatta Espoon raide- ja metroyhteyksien kuormitus kasvaa hieman.
- → Helsingin sisäiset linjat kuormittuvat vähemmän johtuen kasvaneesta AB-lipun hinnasta. Vaikutus on havaittavissa erityisesti itämetrossa, jonka käyttöä tämä malli vähentää eniten.

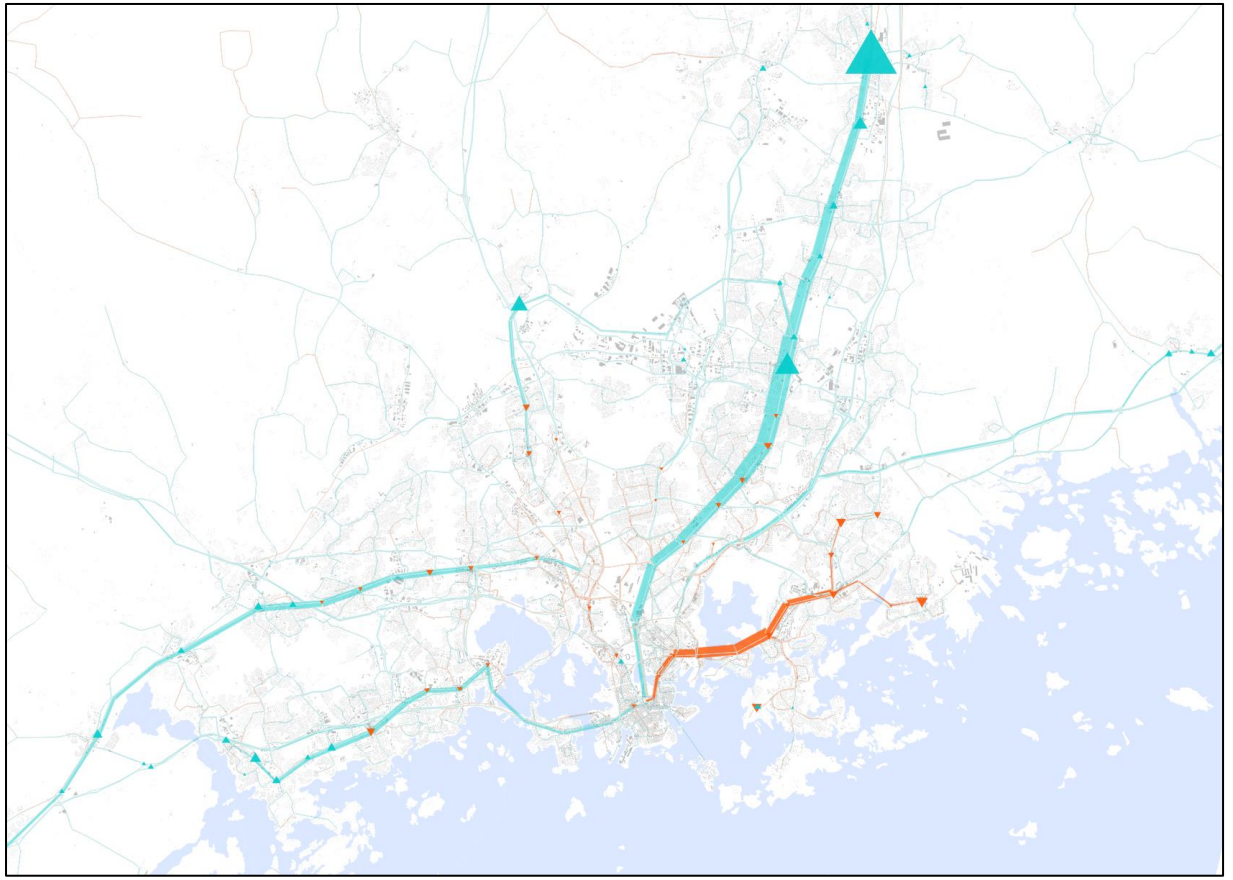

Muutos verrattuna nykyiseen vyöhykemalliin

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	4,60 €	115,60 €

Vaikutus joukkoliikenteen kuormitukseen - AHT

- Aamuhuipputunnin kuormitus kasvaa etenkin pääradalla Keravalta lisääntyvien nousujen seurauksena.
- Espoon raide- ja metroyhteyksien kuormitus kasvaa.
- Kuormitus lisääntyy myös Tuusulan ja Sipoon bussiyhteyksillä Helsingin suuntaan.
- Kuormituksen vähenemät jakautuvat tasaisemmin Helsingin sisäisille linjoille, eikä mikään erityinen yhteys nouse esille.
- Nousut lisääntyvät erityisesti D-vyöhykkeeltä.

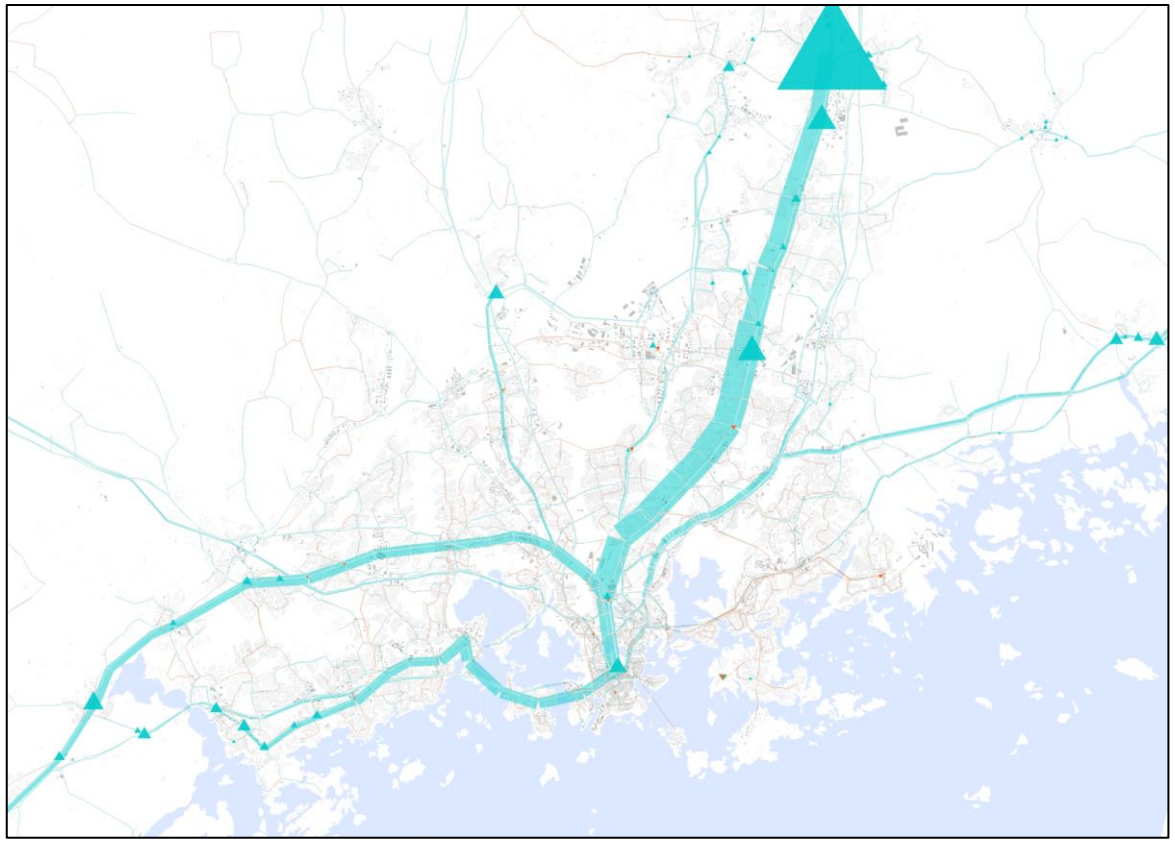

Muutos verrattuna nykyiseen vyöhykemalliin

Vaikutus kuntaosuuksiin

Arviointimenetelmä

- Kuntaosuudet arvioi Ramboll.
- Tarkastelu on tehty muutosmalliperiaatteella, eli liikennemallilla ennustettujen matkamäärien avulla on laskettu, miten vaihtoehdot vaikuttaisivat kustannusten ja lipputulojen jakaantumiseen 2024 tilanteessa.
- Tarkastelussa on oletettu, että aamuruuhkatunnin aikana alkavat joukkoliikennematkat ja niiden muutos kuvaa riittävällä tarkkuudella kunkin kunnan asukkaiden matkustustottumusten muutosta. Oletus perustuu siihen, että aamuruuhkassa matkat alkavat tyypillisesti kotoa.
- Käytännössä aamuruuhkan vaihtoehtokohtaiset joukkoliikenteen kysyntämatriisit on sijoiteltu kunta kerrallaan joukkoliikenneverkolla, jolloin on saatu tulokseksi kunnittain ja vaihtoehdoittain linjakohtaiset nousu- ja matkustajakilometrit.

Kustannusten ja tulojen jako

- Kustannus- ja lipputulomuutosten vertailukohtana on käytetty perustilanteen joukkoliikennematkojen määrää ja nykyisiä joukkoliikennelippujen hintoja.
- **Operointikustannusten** jakautumisen muutos on arvioitu linjastoittain kunnittaisten matkustajakilometrien suhteellisten osuuksien muutosten mukaan, paitsi junaliikenne, jossa on otettu huomioon matkustaja-kilometrien lisäksi myös nousujen suhteellisten osuuksien muutos.
- **Infra- ja yleiskustannukset** jakautumisen muutos on arvioitu linjastoittain kunnittaisten nousujen suhteellisten osuuksien muutosten mukaan.
- **Lipputulojen** muutos on arvioitu kunnittain aamuruuhkassa ko. kunnan alueelta alkavien joukkoliikennematkojen ja lipunhintojen tulon suhteellisen muutoksen mukaan. Koko HSL-alueen lipputulot ovat samat eri malleissa.

Nykyinen malli uusin hinnoin
Yhdistetty D:n osto C:n kanssa

Vaikutus kuntaosuuksiin

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	4,00 €	99,00 €
A B C D	3,30 €	74,70 €
A B C D	3,40 €	82,50 €
A B C D	3,30 €	74,70 €

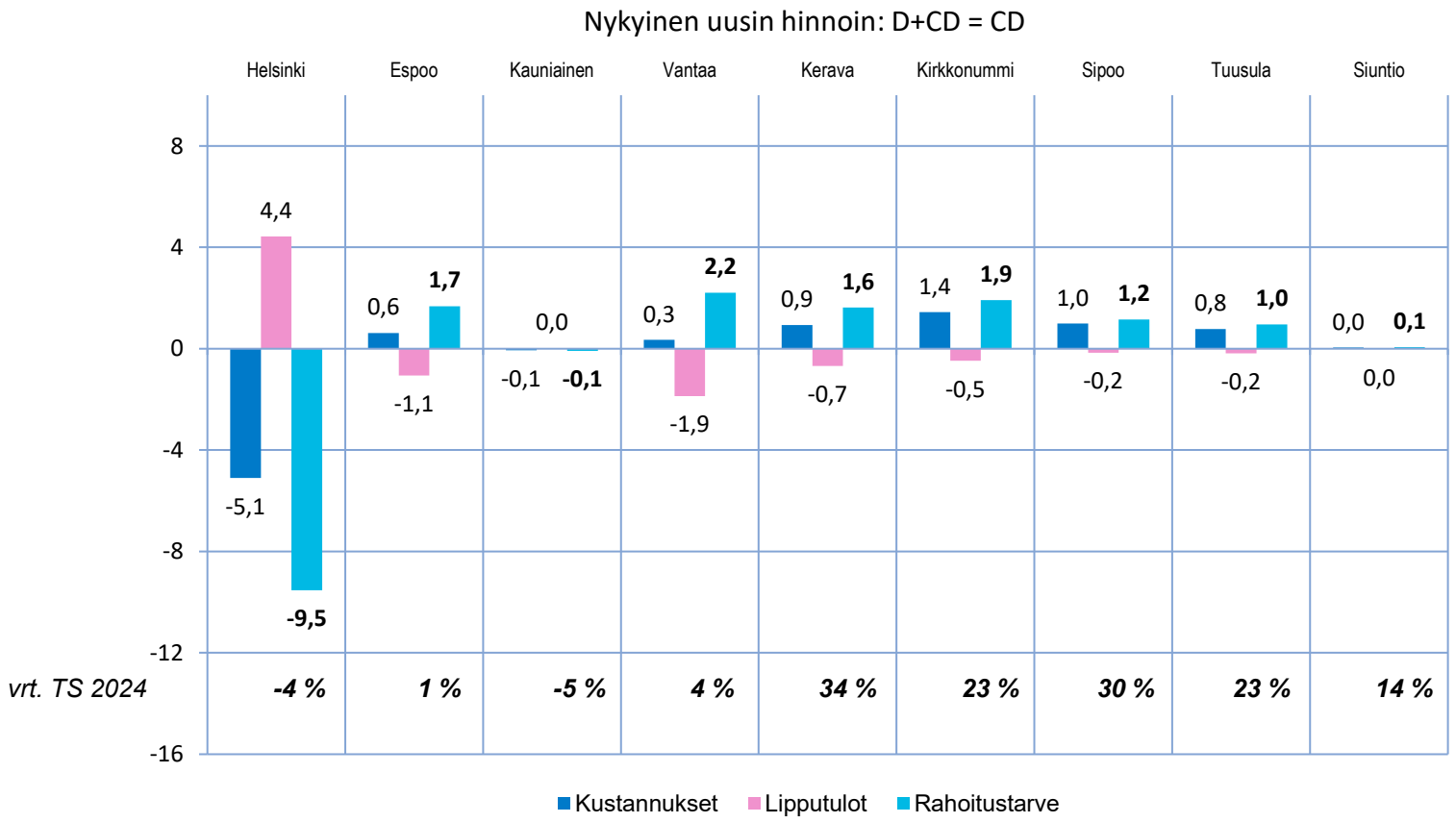

Vaikutus kuntaosuuksiin

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty C- ja D-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,50 €	78,50 €
A B C	3,10 €	64,80 €
A B C	2,40 €	49,80 €
A B C	3,80 €	89,90 €

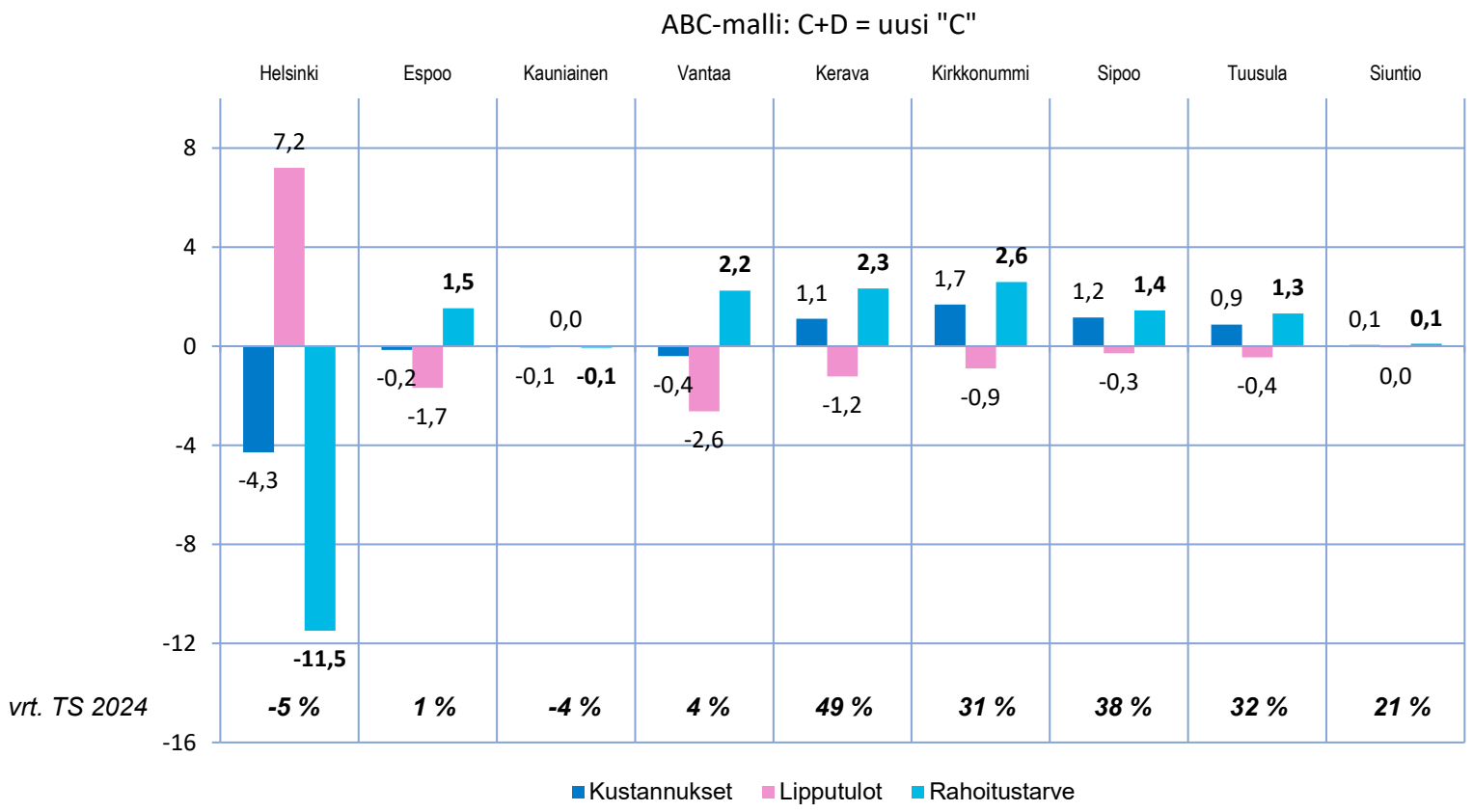

Vaikutus kuntaosuuksiin

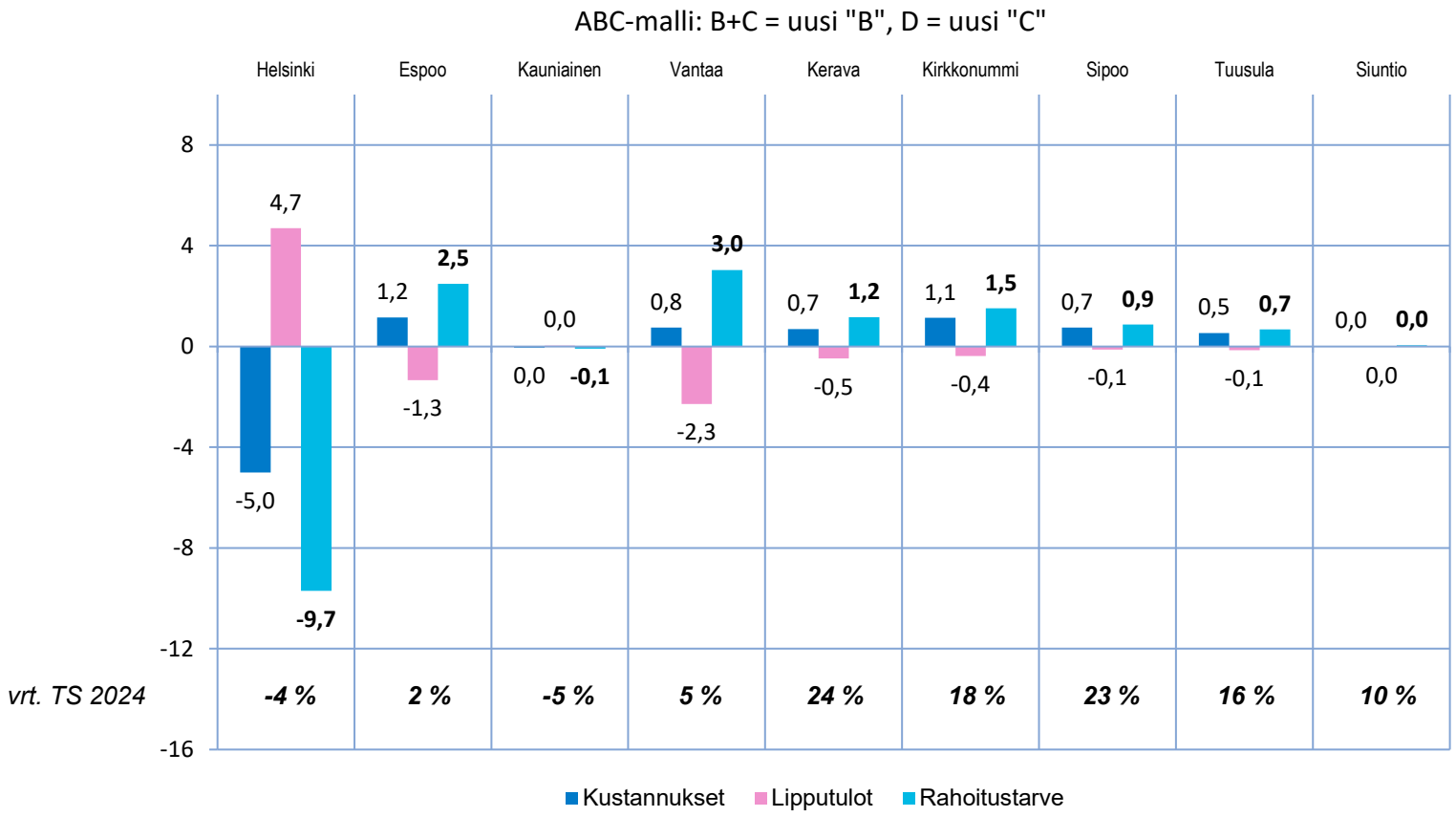

ABC-vyöhykemalli
Yhdistetty B- ja C-vyöhyke

	Kertalippu	30 vrk kausilippu
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,10 €	69,30 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	3,80 €	84,20 €
A B C	4,60 €	115,60 €

Vaikutus kuntaosuuksiin

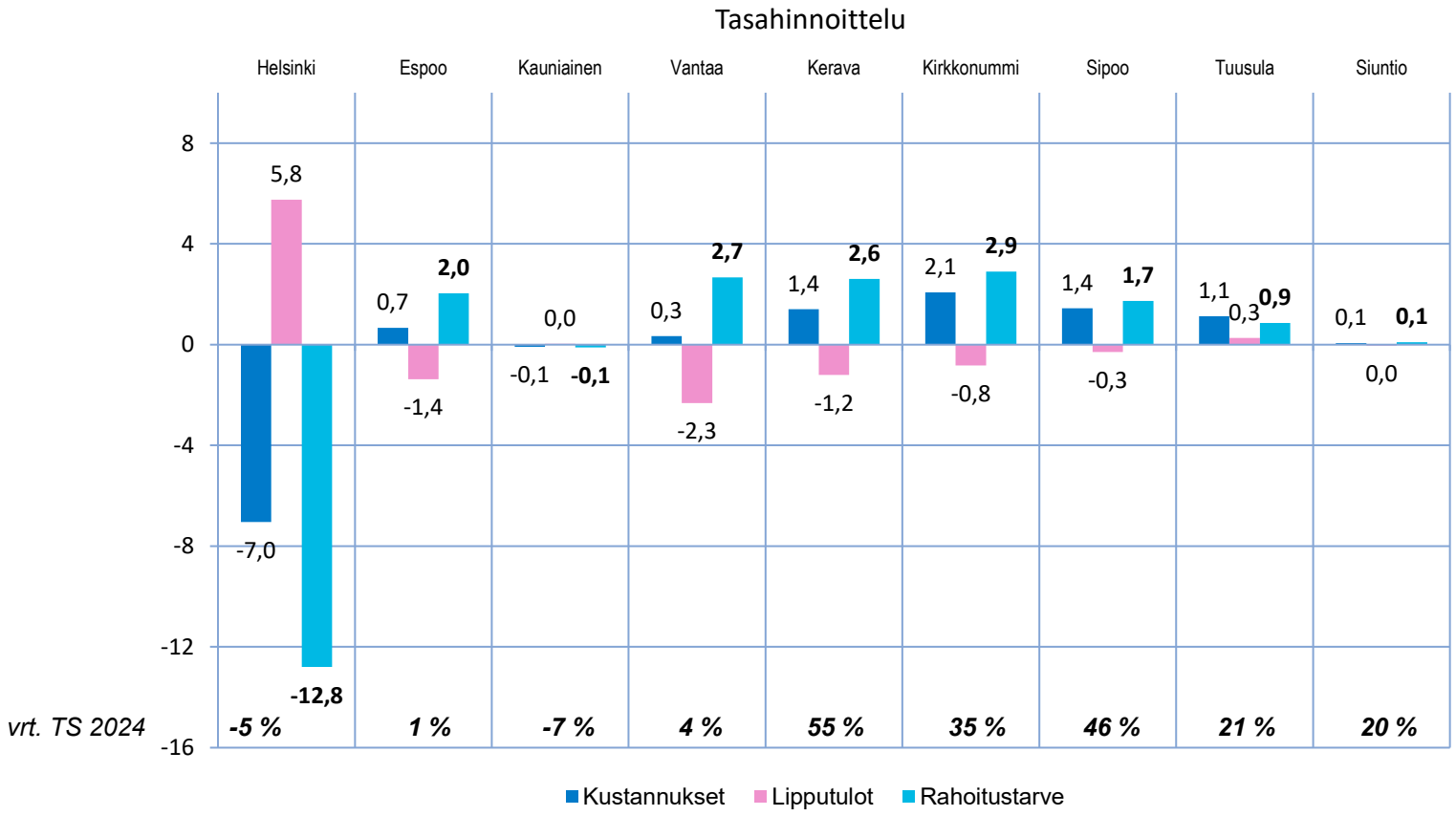

Vaikutus maankäyttöön

Arviointimenetelmä

- → Hinnoittelumallien vaikutusta kuntien paikalliskeskusten maankäyttöön arvioitiin laskemalla esimerkit tariffimuutosten aiheuttamasta joukkoliikenteen hintamuutokset kunkin pääkeskuksen kohdalla
  - Esimerkiksi D-alueella asuva, joka käy AB-alueella töissä, B-alueella asuva, joka käy C-alueella töissä tai AB-alueella asuva, joka käy AB-alueella töissä
- → Kokonaishyöty tariffimuutoksesta arvioitiin 30 vuoden laskenta-ajalla ja 3,5 % reaalikorolla.
  - Tällöin esimerkiksi 300 € vuosittainen liikkumiskustannuksen alenema on kokonaisuudessaan 4 600 € arvoinen
- → Tämän hyödyn oletetaan siirtyvän paikalliskeskusten asuntojen hintaan, mikä kasvattaa alueen houkuttelevuutta täydennysrakentamiskohteena.
- → Seuraavan kalvon arviot hinnoittelumallin vaikutuksesta täydennysrakentamiseen perustuvat näin tehtyihin laskelmiin ja ovat **suuntaa-antavia**.

Suuntaa antava arvio täydennysrakentamisen houkuttelevuuden muutoksesta perustuen asuntojen hintojen muutokseen

Kunta	Paikalliskeskukset, joiden täydennysrakentamisen vetovoima muuttuu	Nykymalli uusin hinnoin	ABC (C+D)	ABC (B+C)	Tasahinnoittelu
Helsinki	Metronvarsi	0	0	0	0
Espoo	B-alueen radan- ja metronvarsi	0	0	0	0
	C-alueen radan- ja metronvarsi	+	+	+	+
Vantaa	Tikkurila	+	+	+	+
	Koivukylä	+	+	+	+
	Kivistö	+	+	+	+
	B-alueen radanvarsi	0	0	0	0
Kauniainen	Asemanseutu	0	0	0	0
Kirkkonummi	Munkinmäki	++	+++	++	++++
Kerava	Keravan keskus	++	+++	++	++++
Sipoo	Söderkulla	++	+++	++	++
Tuusula	Hyrylä	++	+++	++	++++
	Jokela	++	+++	++	++++
Siuntio	Bläsaby	++	+++	++	++++

Alustavan arvion mukaan hintavaikutus HSL-alueella on **hyvin maltillinen**, n. 0-4% positiivinen.

0 = ei vaikutusta

\+ - ++++ = positiivisen vaikutuksen suuruus

Alustava

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025

Talousarvioehdotus vuodelle 2023
Taloussuunnitelmaehdotukset vuosille 2024-2025

HSL:n hallitus 14.6.2022

HSL Helsingin seudun liikenne

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL00520 Helsinki
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Mika Nykänen, toimitusjohtaja
Ilmari Mäkinen, osastonjohtaja
Maarit Hauskamaa, talouspäällikkö
etunimi.sukunimi(at)hsl.fi

Sisällysluettelo

1 Toimitusjohtajan esipuhe 2

1.1 Lausuntopyyntö jäsenkunnille **3**

1.2 Kuntayhtymän strategia **4**

2 Yleisperustelut 6

2.1 Yleinen talouskehitys ja toimintaympäristö **6**

2.2 Keskeisiä linjauksia taloussuunnitelman laadinnassa **8**

2.3 HSL-alue ja perustehtävä **9**

2.4 Organisaatiorakenne ja toimintamalli **10**

3 Keskeiset strategiset tavoitteemme TTS-kaudella 2023-2025 12

3.1 Strategiset menestystekijät varmistavat tavoitteiden saavuttamisen **12**

3.1.1 Kasvu asiakasymmärryksellä 12

3.1.2 Sujuvat matkaketjut 14

3.1.3 Tieto ja osaaminen 16

3.2 Hinnoittelumalli 2024 ..... **17**

4 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa 19

4.1 Talousarvion sitovuus **19**

4.2 Toimintatulot **19**

4.2.1 Lipputulot 20

4.2.2 Kuntaosuudet 21

4.2.3 Muut tulot 22

4.3 Toimintamenot **23**

4.3.1 Palvelujen ostomenot 23

4.3.2 Henkilöstömenot 27

4.3.3 Muut toimintamenot 28

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut **28**

5 Investoinnit ja poistot 30

Liitteet:
Liite 1: Tuloslaskelma 2023-2025
Liite 2: Rahoituslaskelma 2023-2025
Liite 3: Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025
Liite 4: Kuntaosuuslaskelmat ja kuntaosuuksien laskentaperusteet
Liite 5: Suoritteet ja tunnusluvut 2010-2025
Liite 6: Dokumentissa käytetyt lyhenteet
Liite 7: Hinnoittelumallien vaikutukset (erillinen liite)

1 Toimitusjohtajan esipuhe

HSL:n uusi strategia hyväksyttiin yhtymäkokouksessa tammikuussa 2022. Hyvässä yhteistyössä koko henkilöstön ja hallituksen kanssa valmisteltu strategia määrittelee meille selkeän suunnan. Visiomme on olla vuonna 2030 kestävän liikkumisen johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Alkuvuonna olemme aloittaneet markkinoilla loitonneiden strategiatavoitteiden tavoittelun sekä uudistaneet organisaatiorakenteemme ja toimintamallimme. Näillä toimenpiteillä haluamme varmistaa edellytykset saavuttaa vuodelle 2025 asetetut poikkeuksellisen kunnianhimoiset strategiset tavoitteet, jotka liittyvät talouden tervehdyttämiseen, asiakkaiden paluuseen joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentämiseen.

Koronapandemia iski raskaasti hyvällä kasvu-uralla olleeseen joukkoliikenteen käyttöön. Palautuminen joukkoliikenteen pariin on alkanut vähitellen kevään aikana, mutta matkustajamäärän ennustetaan jäävän koko vuonna neljänneksen pienemmäksi kuin ennen pandemiaa. Lisäksi meneillään on liikkumisen systeeminen muutos, joka on HSL-alueella suuri ja poikkea muusta Suomesta. Joukkoliikenteen matkustajamäärien arvioidaankin teknisen ennusteen perusteella jäävän vuonna 2025 strategian tavoitteesta ja alittavan ennätysvuoden 2019 määrät yhdeksällä prosentilla. Valmisteilla olevan tuottavuusohjelman toimenpiteillä ja oman liiketoiminnan parantamisella pyrimme kuitenkin määrätietoisesti 400 miljoonan nousun tavoitteeseen vuonna 2025. Tavoitteen saavuttaminen vaatii kovaa työtä ja rohkeutta uudistua kaikilta osapuolilta.

Suunnitelmakautta leimaa kaupunkien päätöksistä johtuvien infra- ja operointikustannusten nopea nousu. Merkittävimmät ovat Länsimetron jatkeen ja Raide-Jokerin käyttöönotto sekä kaupunkiraitiotien laajennukset Helsingissä. Jatkossa uudet merkittävät joukkoliikenneinvestoinnit kasvattavat HSL:n infrakustannuksia ja vaikuttavat osaltaan joukkoliikenteen matkalippujen hintoihin. Nämä HSL:lle käytännössä kiinteät kustannukset eivät kaikissa tapauksissa lisää asiakkaita tai lipputuloja. Valmistuvat suuret infrahankkeet luovat painetta korottaa lippujen hintoja tai kasvattaa kuntien rahoitusosuutta, mikäli palvelutaso halutaan säilyttää. Joukkoliikenneinfrasta maksettavat korvaukset kasvavat reilulla 40 prosentilla strategiakauden loppuun mennessä. Infrakorvaukset nousevat 210 milj. euroon kun vuonna 2022 infrakorvauksia maksetaan 147 milj. euroa. Samaan aikaan myös liikennöinnistä maksettavat operointikustannukset kasvavat 597 milj. euroon eli kasvua on noin 60 milj. euroa verrattuna vuoden 2022 ennusteeseen. Pelkästään infra- ja operointikustannukset kasvattavat HSL:n kustannuksia vuoteen 2025 mennessä yhteensä reilut 120 milj. euroa verrattuna kuluvan vuoden kustannuksiin.

Joukkoliikenne edistää osaltaan alueen kestävää kehitystä. Se on itsesään kestävä liikkumismuoto, ja tavoitteenamme on vuonna 2035 päästötön joukkoliikenne. Sähköbussien määrän kasvu ja biodieselin lisääntyvä käyttö vievät kohti strategiamme vuoden 2025 päästövähennystavoitetta. Kestävien kulkumuotojen edistäminen on keskeistä myös hinnoittelumalleja arvioitaessa.

Poikkeukselliset ajat jatkuvat, kun kuluvaa vuotta leimaa pandemian vaikutusten lisäksi Ukrainan sota ja siitä johtuva korkea polttoaineiden ja sähkön hinta. Yhteensä näiden hinnankorotusten ennustetaan lisäävän tänä vuonna kustannuksia 25 miljoonaa euroa. Vielä 2022 merkittävä taloutemme tasapainottaja ovat valtion koronatuet ja avustukset, joilla kompensoidaan matkustajamääristä aiheutuvaa lipputulomenetystä. Syksyllä valmistuvassa tuottavuusohjelmassa keskitytään tarkastelemaan ja selvittämään toimenpiteitä, joilla pystytään tasapainottamaan taloutta ja saavuttamaan strategiakaudella haluttu tasapaino kuntaosuuden tason ja muun tulorahoituksen välillä. Tuottavuusohjelman tavoitteena on tunnistaa keinoja, joilla tuottavuutta parannetaan pidemmällä tähtäimellä, pysyviä, rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla.

Kaikki toiminta HSL:ssä tähtää strategisten tavoitteiden saavuttamiseen vuonna 2025. Hyvien palvelujen, asiakkailta saatavien lipputulojen ja kuntaosuuksien toimivan tasapainon ytimessä on liiketoiminnan tuloksellisuuden parantaminen. Se onnistuu vain hyvällä yhteistyöllä henkilöstömme, jäsenkuntien, muiden viranomaisten, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Haluankin kiittää kaikkia tahoja tähänastisesta yhteistyöstä. Vain yhdessä voimme onnistua.

Mika Nykänen
toimitusjohtaja

1.1 Lausuntopyyntö jäsenkunnille

Perussopimuksen mukaisesti HSL:n taloussuunnitelma ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi ja hallituksen laatimasta ehdotuksesta pyydetään jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma toimitetaan lausunnolle jäsenkunnille perussopimuksen mukaan viimeistään 15. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion kanssa. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman, tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien tulee perussopimuksen mukaan antaa lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetyt tehtävät.

Lausuntopyyntö 2023-2025
HSL pyytää jäsenkunnilta lausuntoa alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2023-2025 sekä kannanottoa erityisesti seuraavista asioista:

1. Toimintasuunnitelma
- **HSL:n keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet TTS-kaudella suhteessa strategiaan**
- **Liikenteen palvelutason arviointi ja markkinaymmärryksen perusteella suunniteltavat muutokset tarjontaan ja palvelutasoihin**

2. Taloussuunnitelma
- **Lipputulotavoitteet TTS-kaudella**
- **Kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin**
- **Kuntakohtaisen alijäämän kattaminen/ylijäämän käyttö TTS-kaudella**

3. Hinnoittelun kehittäminen
- **Näkemys tehdystä selvityksestä ja eri hinnoittelumallivaihtoehdoista**

1.2 Kuntayhtymän strategia

HSL:n strategia 2022-2025 – Asiakkuuksista kestävään kasvuun on hyväksytty yhtymäkokouksessa tammikuussa 2022. Visionamme on olla vuonna 2030 kestävän liikkumisen johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Johdamme seudun kaupunkiliikenteen ekosysteemin kehittämistä omia vahvuuksiamme hyödyntämällä ja hakemalla koko seudulle parhaita ratkaisuja. Mahdollistamme sujuvan liikkumisen koko seudulla. Toimimme alustana innovaatioille ja kehittämiselle, mutta emme toteuta kaikkea itse. Vahva yhteistyö on onnistumisemme ja seudun elinvoimaisuuden edellytys. Rakennamme lisäarvoa tuottavia kumppanuussuhteita saumattoman liikenteen mahdollistamiseksi.

Arvot ohjaavat valintojamme, kun pyrimme kohti kunnianhimoisia tavoitteitamme. Uuden strategian mukaiset arvomme ovat:

- **Olemme luottamuksen arvoisia:** Luotamme toisiimme ja meihin voi luottaa. Pidämme antamamme lupaukset ja toimimme vastuullisesti niin taloudellisesti, ekologisesti kuin sosiaalisesti. Toimintamme on johdonmukaista ja avointa.
- **Uudistamme rohkeasti:** Uudistamme ja uudistumme asiakastarpeita kuunnellen. Kehitämme osaamistamme ja asiakasymmärrystämme. Kokeilemme rohkeasti vaihtoehtoisia toimintatapoja ja meillä on lupa oppia myös virheistämme.
- **Onnistumme yhdessä:** Haluamme onnistua yhdessä. Olemme sitoutuneita yhteisiin tavoitteisiimme ja vastaamme niiden saavuttamisesta yhdessä ja yksilöinä. Kuuntelemme, kommunikoimme ja jaamme tietoa aktiivisesti.

Kuva 1: HSL:n strategia 2022-2025 – Asiakkuuksista kestävään kasvuun

Meillä on **neljä strategista tavoitetta, joissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentäminen:**

- Kohti päästötöntä joukkoliikennettä

- Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa
- Kustannustehokas joukkoliikenne
- Tasapainoinen talous

2 Yleisperustelut

2.1 Yleinen talouskehitys ja toimintaympäristö

Yleinen talouskehitys
Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % vuonna 2022, BKT kasvaa 1,7 % vuonna 2023 ja 1,5 % vuonna 2024. Reaktiona Venäjän hyökkäykselle Ukrainaan länsimaat ovat asettaneet talouspakotteita Venäjälle, minkä seurauksena Suomen talouskasvu hidastuu. Kuluttajahintojen nousun seurauksena BKT:n kasvu hidastuu, kun kotitalouksien ostovoima heikkenee ja yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu. Valtiovarainministeriö olettaa ennusteessaan, että nyt olemassa olevat Venäjään kohdistuvat pakotteet jäävät voimaan puolin ja toisin. Keskeistä talouden kannalta on, että raaka-aineiden ja energian saatavuus Venäjältä Eurooppaan häiriintyy, mutta ei keskeydy.

Koronakriisin helpotettua Suomen julkisen talouden rahoitusasema on kohentunut ripeästi suotuisan taloustilanteen vetämänä. Julkinen talous vahvistuukin lyhyellä aikavälillä, mutta alkaa myöhemmin heiketä. Taloudellinen aktiivisuus hidastuu ja pandemian torjumisen jälkeiset varautumis- ja tukitoimet heikentävät julkista taloutta. Väliaikaiseksi ennustettu inflaatio on kevään 2022 kiihtynyt ja häiriöt talouden tarjontapuolella nostavat hintapaineita entisestään. Markkinat odottavat Euroopan keskuspankilta koronnostoja. Toukokuussa korkomarkkinoilla reaalikorot ovat nousseet, mutta nimelliset korot ovat laskeneet selvästi pidemmän aikavälin inflaatio-odotusten laskiessa. Keskuspankit taiteilevat nyt yhä nopeana jatkuvan inflaation ja kohoavien taantumariskien välillä.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan nostaa monien valmiiksi kalliiden raaka-aineiden hintoja, mikä heijastuu laajasti yritysten kustannuksiin ja yhä enemmän myös kuluttajahintoihin. Suomessa inflaation kiihtyminen on toistaiseksi perustunut pitkälti energiaan eli ennen kaikkea bensiinin ja sähkön hintojen nousuun. HSL:n talouteen vaikuttavat erityisesti bussiliikenteen käyttämän dieselin hinnannousu sekä korkea sähkön hinta. Henkilöautoilun muuttuvat kustannukset ovat nousseet melko tasaisesti BKT:n tahdissa. Erityisesti sähköautojen yleistyminen (vuosiin 2030-2040 mennessä) tarkoittaa nykykehityksellä autoilun keskimääräisten kustannusten laskua samoin kuin liikenteen verotulojen laskua. Joukkoliikenteen kustannukset ovat nousussa ja matkustajamäärät ja lipputulot ovat vasta hitaasti palautumassa koronan aiheuttaman romahduksen jälkeen.

Venäjän hyökkäys on muuttanut perustavanlaatuisesti myös Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristöä. On todennäköistä, että kyber- ja informaatio-operaatiot lisääntyvät myös kuntatason toimijoita kohtaan. Venäjän eristäminen läntisestä maailmasta muuttaa Suomen geotaloudellista asemaa. Kilpailu kansainvälisistä osaajista ja investoinneista voi vaikeutua, mikä saattaa pitkällä aikavälillä heikentää myös Helsingin seudun vetovoimatekijöitä.

Helsingin seudun asukkaat, asuminen ja elinkeinoelämä
Helsingin seudulla asuu runsaat 1,5 miljoonaa ihmistä. Koronavirusepidemian käynnistyttyä vuonna 2020 väestönkasvu hidastui pääkaupunkiseudulla ja nopeutui kehyskunnissa. Vuodesta 2020 vuoteen 2021 kehysalueen väestö kasvoi 1,1 % ja pääkaupunkiseudun väestö 0,7 %. Helsingin seudulla väestö kasvoi 0,8 %.

Helsingin seudun väestö ikääntyy. 65 vuotta täyttäneiden osuus on kasvanut seudulla jaksolla 2000–2021 11 %:sta 17 %:iin. Ikärakenne on muuttunut maltillisemmin pääkaupunkiseudulla kuin kehyskunnissa, todennäköisesti mm. maahanmuuton vuoksi. Vieraskielisten asukkaiden osuus Helsingin seudun väestöstä kasvaa. Vuonna 2021 17 % seudun väestöstä oli vieraskielisiä. Pääkaupunkiseudulla vieraskielisten osuus oli 19 % ja kehyskunnissa 8 %. Suurimman vieraskielisten ryhmän muodostavat venäjänkieliset. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat viro, arabia ja somali.

Työllisiä on n. 800 000 ja työttömiä noin 83 000. Työllisten osuus on kasvoi vuonna 2021 4,7 %. Työllisyysaste on Helsingin seudulla korkeammalla kuin kertaakaan 30 vuoteen. Yritykset tarvitsevat erityisesti maisteri- ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita työntekijöitä. Uudellamaalla yritysten toimintaa rajoittaa pula osaavasta työvoimasta sekä raaka-aineiden ja komponenttien hintojen nousu, toimitusvaikeudet ja kohonneet kuljetuskustannukset. Koronan vaikutukset painavat edelleen Helsingin seudun tuotantoa.

Lähitulevaisuudessa on syytä ottaa huomioon erityisesti seudun muuttoliikkeen suuntautuminen toisin kuin ennen pandemiaa sekä Helsingin seudun kilpailukyvyn ylläpitäminen.

MAL-työssä on selvitetty koronan vaikutuksia muuttoliikkeeseen. Sen mukaan Helsingin ja muun pääkaupunkiseudun muuttovoitot ovat vaihtuneet pandemian aikana muuttotappioiksi. Muuttotappiot ovat olleet erityisen suuria vuonna 2021, mutta Helsingin kaupunki kärsi tappioita jo vuonna 2020. Helsingin sekä muun pääkaupunkiseudun heikkenemistä selittää ensisijaisesti merkittävästi lisääntyneet lähtömuutot. Helsingissä tulomuuttojen määrä ei ole juuri muuttunut aiemmasta, mutta muulla pääkaupunkiseudulla tulomuuttojen määrä on kasvanut, vähentäen muuttotappioita. Kuuma-kuntien muuttovoitot ovat kasvaneet pandemia-aikana merkittävästi. Taustalla vaikuttaa etenkin tulomuuttojen määrän kasvu. Toisaalta Kuuma-kunnista on myös muutettu tavallisempaa enemmän pandemia-aikana.

MAL 2023:n osana tehty Helsingin seudun kilpailukyky –selvityksessä Helsingin seutua verrattiin viiteen muuhun Itämeren alueen kaupunkiseutuun. Vertailun tuloksena Tukholman seutu oli kilpailukykyisin ja sen kintereillä Oslon ja Kööpenhamina-Malmön kaupunkiseudut. Helsingin kaupunkiseutu oli neljäntenä selkeästi kolmen kärkeä jäljessä. Helsingin seudun vahvuudet suhteessa verrokkeihin liittyvät teknologiateollisuus- ja startup-vetoiseen innovatiivisuuteen, tasa-arvoon sekä hyvään työelämän ja vapaa-ajan tasapainoon.

Helsingin seutu on tulosten mukaan onnellinen, turvallinen ja terveellinen ympäristö ja onnistunut välttämään segregaatiota verrokkikaupunkiseutuja paremmin. Petrattavaa Helsingin kaupunkiseudulla on erityisesti tuottavuudessa ja innovaatiokyvykkyydessä ja niihin oleellisesti liittyvässä nettomaahanmuutossa. Helsingin seutu on vertailluista alueista ainoa, missä asukaskohtainen bruttokansantuote on laskenut 2010-luvulla. Lisäksi alueen työllisyys on alhaisin ja työttömyys korkein. Koulutetun työvoiman saatavuudessa sekä tutkimus- ja kehitysmenoissa Helsingin seutu on pohjoismaisten verrokkien hännänhuippu.

Kestävään kehityksen liittyvissä kysymyksissä Helsingin seutu on myös selkeällä takamatkalla: hiilinieluja ja suojeltuja alueita on verrokkeja vähemmän ja hiilineutraaliustavoitteet ovat pohjoismaista keskikastia.

Lähteet: Covid 19- pandemian vaikutukset Helsingin seudun muuttoliikkeeseen, Kuntarahoituksen, Eduskunnan ja valtiovarainministeriön ajankohtaiskatsaukset, MAL 2023 kilpailukykyselvitys, COVID-19 pandemian vaikutukset muuttoliikkeeseen, tilastotarkastelu.

2.2 Keskeisiä linjauksia taloussuunnitelman laadinnassa

HSL:ssä on valmisteltu kevään aikana **tuottavuusohjelmaa**, joka valmistuu syksyllä 2022. Tuottavuusohjelmassa keskitytään tarkastelemaan ja selvittämään toimenpiteitä, joilla pystytään tasapainottamaan taloutta ja saavuttamaan strategiakaudella haluttu tasapaino kuntaosuuksien keskimääräisen tason ja muun tulorahoituksen välillä.

Tuottavuusohjelman tavoitteena on tunnistaa keinoja, joilla tuottavuutta parannetaan pidemmällä tähtäimellä, pysyviä, rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla. Tuottavuuden kehittämisellä ei haeta automaattisesti kustannusten karsimista tai palvelutason heikennyksiä. Tuottavuutta voidaan parantaa myös panostuksilla tärkeiksi havaittuihin hankkeisiin tai kohteisiin. Tuottavuuden parantamisella haetaan laajemmin esimerkiksi priorisointia, tuottavuutta parantavia toimenpiteitä nykyisillä resursseilla ja myös kokonaan uusia avauksia. Tuottavuusohjelmassa jo alustavasti tunnistettuja toimenpiteitä on sisällytetty TTS-vuosien talouslaskelmiin.

Joukkoliikenteen matkustajamäärien arvioidaan jäävän vuonna 2025 strategian tavoitteesta ja alittavan vuoden 2019 määrät yhdeksällä prosentilla. Alustavan TTS-esityksen taloussuunnitelman tavoitteisiin pyritään pääsemään tuottavuusohjelmassa määritellyillä toimenpiteillä, joilla strategian tavoitteet pyritään saavuttamaan strategiakauden loppuun mennessä.

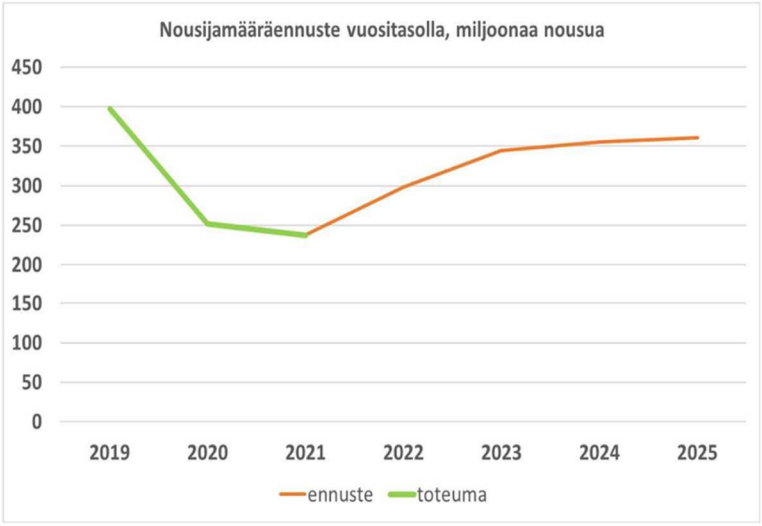

		miljoonaa	% / 2019
toteuma	2019	396,9	0 %
toteuma	2020	251,9	-37 %
toteuma	2021	237,6	-40 %
ennuste	2022	298,3	-25 %
ennuste	2023	344,7	-13 %
ennuste	2024	355,2	-11 %
ennuste	2025	360,5	-9 %

Tavoitearvo 2025	Ennustetun ja tavoitearvon ero 2025
400 milj.	39,5 milj.

Kuva 2: Nousijamääräennuste

TTS-kaudelle asetettu **lipputulotavoite edellyttää lippujen hintoihin tehtäviä korotuksia, alennusryhmien ja vapaan matkustusoikeuden tarkastelua jo vuonna 2023.** Pidemmällä tähtäimellä uuden hinnoittelumallin yhtenä tavoitteena on löytää strategian lipputulotavoitetta tukeva, parhaiten kestäviä kulkumuotoja edistävä ja samalla asiakkaillemme suotuisa hinnoittelumalli. Muita uusia tulolähteitä etsitään esimerkiksi mainostuloista, mutta merkittäviä tuloksia saadaan vasta TTS-kauden lopulla.

Liikenteessä on tehty säästötoimenpiteitä koko korona-ajan ja jo päätettyjä toimenpiteitä jatketaan TTS-kaudella järjestelmämuutosten rinnalla. Pelkkä lisäsäästöjen tekeminen ei kuitenkaan auta matkustajia palaamaan liikenteeseen, vaan säästöt saattavat palvelutason heikentyessä liikaa johtaa jopa lipputulojen menettämiseen ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden pienenemiseen. Tasapainoinen

talous on yksi keskeisimmistä strategiakauden tavoitteista, ja Yhtymäkokous on myös edellyttänyt etsimään toimenpiteitä, joilla päästään lähemmäs kuntakohtaista tasapainoa. Tuottavuusohjelman laatimisen yhteydessä onkin tunnistettu tarve vahvaan asiakas- ja markkinaymmärrykseen perustuville alueellisille linjastotarkasteluille ja linjaston optimoinnille.

Linjastotarkastelut on tarkoitus aloittaa syksyn 2022 aikana ja mahdolliset tarjonnan muutokset voidaan ottaa käyttöön vaiheittain strategiakauden aikana. Linjastotarkastelujen yhteydessä tarkastellaan kriittisesti myös nykyisiä palvelutasoluokituksia, joita muutetaan tarvittaessa markkinaymmärryksen perusteella. Asiakastarpeet ja joukkoliikenteen markkinatilanne voivat vaihdella paljonkin alueittain ja myös isommat muutokset nykyisiin palvelutasoluokkiin ovat mahdollisia palvelutason optimoimiseksi. Strategiset tavoitteet ohjaavat linjastotarkastelujen tavoiteasetantaa ja tavoitteena onkin tuottaa mahdollisimman hyvin asiakastarvetta vastaavaa, kustannustehokasta joukkoliikennepalvelua. HSL:n linjastosuunnittelun osallisuuden periaatteet muodostavat lähtökohdat asukkaiden, sidosryhmien ja omistajakuntien kanssa tehtävälle yhteissuunnittelulle.

Jäsenkuntien subventiotaso pyritään saamaan mahdollisimman nopeasti vastaamaan omistajien tahtotilaa ja strategiatavoitetta asettuen keskimäärin 50-55 %:iin. TTS-suunnitelmassa TTS-kauden lopulla 2025 subventio on keskimäärin 54 %.

PKS-omistajaohjauksen tavoitteena oleva **kuntakohtaisen subvention toteutuminen 50 %:in tasossa on mahdotonta kuntakohtaisesti toteuttaa.** Kuntakohtaiseen subventiotasoon vaikuttaa merkittävästi joukkoliikenteen palvelutaso ko. kunnassa, joukkoliikenteen käyttö (lipputulot) sekä investoinnit joukkoliikenneinfraan, joiden kustannukset laskutetaan HSL:ltä käyttökorvauksina ja jotka edelleen rasittavat kuntaosuuksia ja luovat painetta lipun hintojen korotuksille. Esimerkiksi Länsimetron 2-vaiheen ja Raidejokerin valmistuessa, HSL:ltä laskutettavat infran käyttökorvaukset kasvavat merkittävästi kasvattaen HSL:n toimintakuluja, joista edelleen noin puolet katetaan lipputuloilla ja toinen puoli kuntaosuuksina.

2.3 HSL-alue ja perustehtävä

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään kuuluu yhdeksän jäsenkuntaa: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Siuntio ja Tuusula. Perussopimuksen mukaan HSL voi laajentua kattamaan Helsingin seudun 14 kuntaa. HSL vastaa liikennejärjestelmäsuunnittelusta näiden 14 kunnan ja Siuntion alueella.

Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa myös Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin siten, että kuntayhtymä tekee ao. kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä. Alustava TTS-suunnitelma ei sisällä mahdollisten uusien jäsenkuntien liittymisten kustannuksia TTS-kaudella.

HSL:n perustehtäviä ovat:

- Vastata Helsingin seudun liikenne-järjestelmäsuunnitelman laatimisesta (HLJ).
- Suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikenteen ja edistää sen toimintaedellytyksiä.
- Hankkia bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut.
- Hyväksyä joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä joukkoliikenteen taksat.
- Vastata joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta.

- Järjestää lippujen myynnin ja vastata matkalippujen tarkastuksesta.

2.4 Organisaatiorakenne ja toimintamalli

Perusopimuksen mukaan kuntayhtymää johdetaan hyväksytyn strategian, sen arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Strategiassa määritellään kuntayhtymän visio, arvot, strategiset päämäärät ja mitattavat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan vuosittain.

Osana uutta strategiaa olemme uudistaneet myös toimintamalliamme ja organisaatiorakennetta. HSL:n hallitus vahvisti uuden organisaatiorakenteen mukaiset tulosalueet helmikuussa 2022 ja toimitusjohtaja päätti tulosalueiden yksikkörakenteista maaliskuussa 2022. Uusi organisaatiorakenne tuli voimaan 1.4.2022. Tavoitteenamme on varmistaa, että toimintamalli ja organisaatio tukevat strategian tavoitteiden toteutumista.

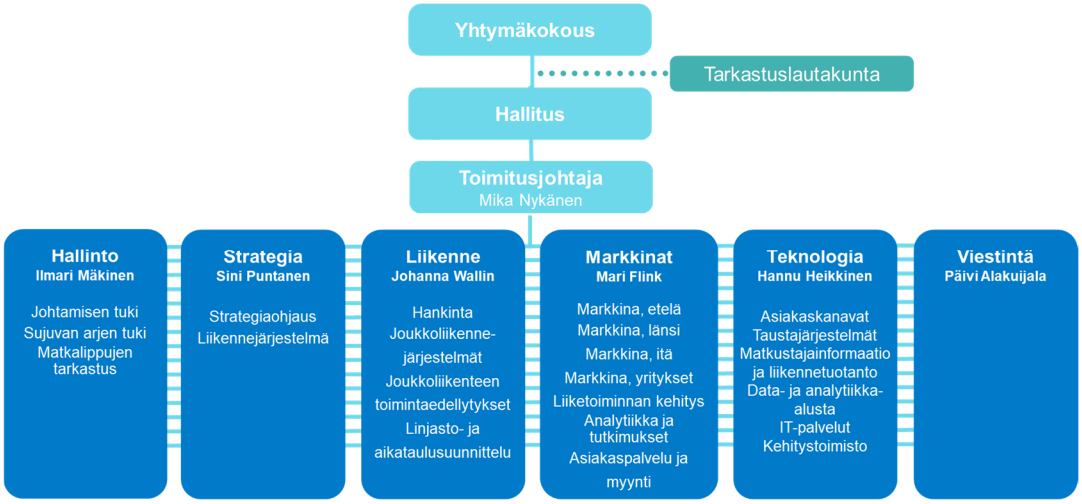

Kuva 3: HSL:n organisaatiokaavio

Strategian päivityksen yhteydessä uusimme **toimintamallimme**, jonka keskeisimpiä tavoitteita on päästä lähemmäs markkinoita ja asiakkaita sekä kerätä nykyistä tarkempaa ja parempaa dataa kysynnän ja tarjonnan suunnitteluun. Uudessa tavassa toimia on **tavoitteena ymmärtää paremmin eri alueiden erilaisia liikkumistarpeita ja kohdentaa tarjontaa kyseiseen markkinaan nykyistä paremmin**. Toinen tavoite on pystyä **seuraamaan palvelutarjonnan, linjastojen ja linjojen kustannustehokkuutta ja tunnistaa linjastojen välisiä kannattavuuseroja ja kytkeä mukaan pidemmän aikavälin kustannusnäkymää**. Kolmantena tavoitteena on **kohdentaa myynti- ja markkinointitoimenpiteet nykyistä tarkemmin markkina-alueille ja mitata niiden vaikutuksia ko. alueiden matkustuksessa**.

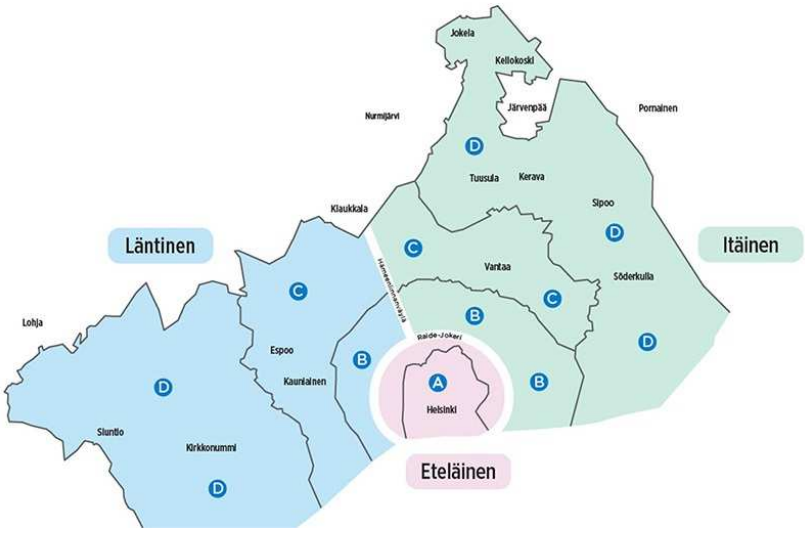

Kuva 4: Markkina-alueet (etelä, itä, länsi)

HSL:ssä oli vuoden 2022 alkaessa 402 työntekijää. Vakituisessa palvelussuhteessa oli 92 % henkilöstöstä. Määräaikaista henkilöstöä työskenteli erityisesti asiakaspalvelussa ja asiakastutkimusten kenttätyössä, joissa työn määrä vaihtelee. **Tavoitteemme on, että hoidamme perustehtävän ja tavoitteiden mukaisen työn tehokkaasti.** Henkilöstömäärässä ei suunnitelmakaudella tapahdu merkittäviä muutoksia. Talon ulkopuolelta ostettavilla palveluilla täydennämme omaa osaamista silloin, kun se on strategisesti tai taloudellisesti järkevää. Omana työnä tehtyä työtä voidaan ulkoistaa, jos se on toiminnan sujumisen ja tehokkuuden kannalta järkevää.

3 Keskeiset strategiset tavoitteemme TTS-kaudella 2023-2025

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2023-2025 tavoitteet ja budjetointi perustuvat HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymään strategiaan ja edellä mainittuihin toiminnan suunnittelua koskeviin linjauksiin ja skenaarioihin.

Tekemisemme keskiössä on hyvän palvelutason säilyttäminen ja sitä kautta matkustajien houkutteleminen ja joukkoliikenteen käytön lisääntyminen, joka puolestaan parantaa taloutta kasvaneina lipputuloina. Tavoittelemme ennen kaikkea matkustuksen lisäämistä, emme liikenteen supistamista

Tavoite	Mittari
Kohti päästötöntä joukkoliikennettä	*Joukkoliikenteen Co2 päästöt -90% verrattuna vuoden 2010 tasoon*
Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa	*Nousijamäärä 400 milj.*
Kustannustehokas joukkoliikenne	*Matkustajakilometrikustannus pl. infra 0,25 € /km*
Tasapainoinen talous	*Tulot yhteensä 400 M€, kuntaosuus 50-55 %*

Kuva 5: Keskeiset strategiset tavoitteet

3.1 Strategiset menestystekijät varmistavat tavoitteiden saavuttamisen

Olennaisena osana strategiaamme on tunnistettu ne kriittiset menestystekijät, joiden avulla varmistamme strategian tavoitteiden saavuttamisen. Kuhunkin menestystekijään liittyy suoraan strategisten tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä toimenpiteitä sekä osaamisen ja organisaation kyvykkyyden määrätietoista kasvattamista koko strategiakauden ajan. Menestystekijöissä on osittain sisäkkäisiä elementtejä ja ne tukevat toisiaan. Kehittämistoimet ovat kiinteä osa HSL:n toimintaa ja sen parantamista. Menestystekijöiden kehittymistä seurataan tarkemmilla mittareilla osana strategiakokonaisuutta.

3.1.1 Kasvu asiakasymmärryksellä

Kasvatamme tyytyväisten ja uskollisten asiakkaidemme määrää houkuttelevilla ja asiakastarpeisiin kohdennetuilla palveluilla.

Liikkumisen tarpeet ovat muuttuneet ja muuttuvat yhä. Työnteko ja liikkuminen ovat murroksessa ja pandemia on vaikeuttanut muutosten ennakointia. Asiakasymmärryksen merkitys vahvistuu entisestään, kun pyrimme lisäämään myyntiä ja joukkoliikenteen käyttöä.

Näemme asiakastarpeisiin kohdennetut ja houkuttelevat palvelut edellytyksenä asiakasmäärien ja lipputulojen kasvulle. Tuomme asiakaskokemuksen ja asiakkuuksien johtamisen erottamattomaksi osaksi kaikkea toimintaamme. Asiakasymmärryksen kasvattaminen lisää tuloja ja parantaa kustannustehokkuutta.

Rakennamme systemaattista lähestymistapaa asiakkuuksien johtamiseen

Asiakkuuksien johtaminen ja hallinta tulee olemaan uuden HSL-markkinointikyvykkyyden osakokonaisuus. HSL-markkinointikyvykkyys rakentuu uuden HSL organisaation myötä vastaaman sekä strategian kasvutavoitteisiin, että yleisemmin digitalisaation mukanaan tuomiin vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin markkinoinnille ja myynnille. Markkinointikyvykkyyttä vahvistetaan vuonna 2022. Monikanavaviestintäratkaisun kehitys saatetaan loppuun vuoden 2022 aikana, mikä mahdollistaa HSL:lle kohdennetumman, personoidumman ja joustavamman kyvykkyyden kommunikoida eri asiakasryhmille. Asiakkuuksien hoitomallien määrittely aloitetaan markkinointistrategian luonnin yhteydessä 2022 ja näiden käyttöönotto tapahtuu ja mahdollistuu viimeistään tilipohjaiseen maksujärjestelmään siirryttäessä vuonna 2023 ja sen myötä paremmin kerääntyvän laadukkaamman asiakasdatan myötä.

Tarjoamme entistä kohdennetumpaa palvelua ja hinnoittelua hyödyntämällä keräämämme tietoa

Asiakasdata ja sen pohjalta muodostettu asiakas- ja markkinaymmärrys on oleellinen komponentti alueellisen liikennepalvelun suunnittelussa. Liikennetarjontaa tullaan optimoimaan ja kohdentamaan vahvemmin markkinaymmärryksen perusteella. Alueellisten liiketoimintayksikköjen tarvitsema asiakas- ja markkinaymmärrys syntyy monialaisesti analytiikan, tutkimuksen, asiakaskokemuksen ja liiketoiminnan kehityksen asiantuntijoiden yhteistyössä. Hinnoittelussa asiakasymmärrys varmistaa, että tehdyt muutokset hinnoitteluun saavat haluttua asiakaskokemusta aikaiseksi niin, että muodostuva asiakasarvo tukee HSL:n liiketoimintatavoitteita.

Kohdistamme myyntiä asiakkaisiin, joilla potentiaalia lisätä joukkoliikenteen käyttöä ja lipputuloja

Myynnin kohdentamisen edellytys on asiakas- ja markkinaymmärrys sekä kyvykkyys vaadittaviin myynnin toimenpiteisiin. Myynnin kohdentamista ja kasvattamista tehdään sekä HSL:n omin voimin, että kumppaneiden avulla. HSL Sovelluksen liiketoimintaomistajan vastuulla on sovellusmyynnin sekä HSL.fi lippukaupan myynnin kasvattaminen tavoitteiden mukaisesti. Ulkoisten kumppaneiden avulla haetaan digitaalisen myynnin kokonaiskasvua.

Lisämyynnin ja uusasiakkuuden potentiaalin tunnistaminen vaatii syvällistä alueellista ja näillä alueilla asuvien ihmisten liikkumistarpeiden ymmärrystä. Asiakaspotentiaalin selvittäminen ja sen muutosten seuraamisen prosessi tulee olemaan alueellisten markkinayksiköiden, analytiikka ja tutkimukset -yksikön sekä Liiketoiminnan kehitys -yksikön tärkeimpiä tehtäviä. Yritysmyynnistä haemme kasvua poistamalla sisäisiä myynnin esteitä ja lisäämällä sekä myynnin kyvykkyyttä, että resursseja. Yrityskumppanuuksien avulla on mahdollista saavuttaa meille aiemmin ulottumattomissa olleita asiakkaita. Yritys- ja kumppanikentästä tuleva kasvu painottuu strategiakauden loppupuolelle.

Kehitämme hinnoitteluratkaisuja vastaamaan asiakkaiden tarpeita

Käynnissä oleva lipputilihankkeen merkittävä suunnittelua ohjaava tekijä on ollut määrällisen ja laadullisen datan pohjalta tuotettu asiakasymmärrys. Samat markkina- ja asiakasymmärryksen hankkimisen ja käytön periaatteet ovat käytössä myös lipputilihankkeen valmistuttua. Kun sen ytimessä oleva tilipohjainen maksamisen järjestelmä on kaikkiensa käytössä vuonna 2023, on asiakas- ja liiketoimintalähtöisten lipputuotteiden ja hinnoitteluratkaisujen kehittäminen nykyistä huomattavasti nopeampaa,

tehokkaampaa ja ketterämpää. Asiakastarpeiden ja erityisesti liikkumisen tarpeiden muutosten seuraaminen tapahtuu systemaattisella seurannalla. Tämän kriittisyys on konkretisoitunut Korona -epidemian aikana, jolloin Koronan synnyttämä etätyö ja monipaikkaisen työn malli on muuttanut ihmisten liikkumisen tarpeita. Muuttunut työnteko ja muuttunut liikkuminen otetaan huomioon myös uusia lipputuotteita suunniteltaessa jo 2022 ja 2023 aikana.

Kehitämme edelleen digitaalisia myynti- ja palvelukanavia

Digitaalisten myyntikanavien edelleen kehittäminen tapahtuu vahvistamalla HSL-sovelluksen liiketoimintaa myyntitavoitteisiin pääsemiseksi. Lipputilihankkeen uusien lukijalaitteiden mahdollistama lähimaksu helpottaa tiettyjen asiakasryhmien, kuten turistien lipunostamista ja toisaalta se madaltaa kynnystä joukkoliikenteen kokeiluun uusien ja harvoin joukkoliikennettä käyttävien asiakkaiden osalta. Kumppaneilta ostettava kasvumarkkinoinnin toimenpiteet tulevat omalta osalta lisäämään digitaalisten myyntikanavien myyntiä.

3.1.2 Sujuvat matkaketjut

Varmistamme yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa asiakkaillemme saumattoman ja kestävän liikkumisen.

Liikkumisen ja matkaketjujen sujuvuudella on yhä tärkeämpi rooli hyvän asiakaskokemuksen sekä joukkoliikenteen kilpailukyvyn määrittäjänä. Saumattomuuden lisäksi matkaketjujen on oltava myös kestäviä. Panostamme liikkumisen kestävyyteen mm. joukkoliikenteen sähköistämisellä.

Tavoitteenamme on lisätä asiakkaiden tyytyväisyyttä liikkumisen sujuvuuteen. Matkaketjut onnistuvat eri toimijoiden yhteistyön avulla. Saumattomat matkaketjut lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja käyttöä sekä lipputuloja. Yhteistyö kumppaneiden kanssa tarjoaa mahdollisuuksia taloudelliseen tehokkuuteen.

Kehittääksemme sujuvia matkaketjuja meidän on tunnettava asiakastarpeet tarkasti. Joukkoliikennematkan sisältävän matkaketjun valinta voi olla kiinni moninaisista ja hyvinkin pienistä tekijöistä. Asiakasymmärryksen pohjalta tunnistamme nämä tekijät ja etsimme ratkaisuja monipuolisilla toimenpiteillä. Tarvittaessa kehitämme asiakastutkimuksia saadaksemme tarkempaa tietoja erityyppisten matkaketjujen matkavastuksista.

Panostamme ekosysteemijohtamiseen ja rakennamme aktiivisesti kumppanuuksia

Rakennamme kumppanuuksia systemaattisesti ja madallamme lipunostamisen kynnystä tuomalla lipun osaksi kumppaneidemme tuotteita tai palveluita esimerkiksi hakemalla kumppaneita tapahtuma- ja majoitusalan toimijoista.

Luomme mahdollisuudet integroituun seudulliseen kaupunkipyöräjärjestelmään, joka palvelee liityntäliikennettä entistä paremmin, lyhentää matka-aikoja, lisää saavutettavuutta ja on jatkossa koko alueen kattava järjestelmä. Tuotamme muihin joukkoliikennekokonaisuuteen integroidun seudullisen kaupunkipyöräpalvelun, yhteistyössä halukkaiden alueen kuntien kanssa. Palvelu tulee toimimaan entistä paremmin osana muuta joukkoliikennettä, käyttöliittymiä ja maksujärjestelmää, näin palvelun käytön aloittamisesta ja käyttämisestä tehdään entistä houkuttelevampaa ja vaivattomampaa. Tavoitteena on kehittää koko aluetta palveleva yhteiskäyttöisten pyörien järjestelmä, jonka käytöstä tulee luonnollinen osa matkaketjua yhä useammalle seudulla liikkuvalle.

Kehitämme matkatiedon laatua ja tuemme ekosysteemissä kokeiluja

Parannamme matkatiedon laatua ja edistämme sen avoimuutta ja jatkokäyttöä. Tavoitteemme on lisätä matkaketjujen saumattomuutta sekä liikkumisen kokonaisratkaisun houkuttelevuutta. Osana sujuvia matkaketjuja esitämme tulevaisuudessa useita eri liikkumismuotoja Reittiopas-palveluissa. Tarjoamme samalla alustan myös muille liikkumisen toimijoille tarjota asiakkaillemme lisäarvoa tuottavia liikkumistapoja.

Toimimme osana liikkumispalveluiden ekosysteemiä ja kerromme matkaketjujen kehitystyöstä aktiivisesti asiakkaille ja kumppaneille.

Toteutamme uusiin liikkumismuotoihin liittyen kokeiluja, joiden perusteella kehitämme taloudellisesti kestäviä toimintamalleja. Teemme matkaketjujen osalta yhteistyötä eri liikkumistoimijoiden kanssa. Otamme huomioon myös erityisryhmien vaatimukset sujuvien matkaketjujen osalta; tarjoamme enemmän matkustajainformaatiota matkaketjujen esteettömyydestä niin digitaalisissa palveluissa kuin myös fyysisessä ympäristössä.

Vähennämme joukkoliikenteen matkaketjujen päästöjä

HSL:n tavoitteena on leikata joukkoliikenteen ilmanlaatuun vaikuttavia lähipäästöjä (NOx, PM), sekä hiilidioksidipäästöjä (CO2) yli 90 % vuodesta 2010 vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteena on päästötön joukkoliikenne vuonna 2035.

Sähköbussit tukevat HSL:n strategista tavoitetta lisätä vähäpäästöisen liikenteen osuutta joukkoliikenteessä. HSL:n tavoitteena on kasvattaa voimakkaasti sähköbussien määrää. Vuoden 2022 lopussa sähköbusseja on yli 300 sähköbussia liikenteessä. Sähköbussit ovat tällä hetkellä erittäin kilpailukykyisiä dieselbusseihin nähden ja odotettavissa on, että sähköbussien määrä kasvaa voimakkaasti markkinaehtoisesti. Vuonna 2025 sähköbusseja on arviolta 650 – 850 kpl, mikä vastaa noin 50% - 65% HSL-alueen bussikalustosta.

HSL: llä on käytössä ympäristöbonusmalli, jolla voidaan joustavasti ja kustannustehokkaasti hyvittää HSL:n sopimusliikennöitsijöitä päästöjä alentavista toimenpiteistä. Esimerkiksi vuoden 2022 aikana HSL:n bussiliikenteessä tullaan käyttämään 8,4 miljoonaa litraa 100% biodieseliä.

Sähköbussien määrän voimakkaan kasvun sekä biodieselin käytön suhteellisen lisääntymisen myötä vuoden 2025 päästövähennystavoitteeseen (CO2) pääseminen on mahdollista, mutta edellyttää samanaikaisesti sähköbussien määrän lisääntymistä odotusten mukaisesti sekä biodieselin käytön suhteellista lisääntymistä ympäristöbonuksen avulla. Pienetkin negatiiviset muutokset oletettuun kehityskulkuun voivat myöhästyttää päästötavoitteen saavuttamista.

Pyrimme vaikuttamaan sidosryhmiin toimivan joukkoliikenneinfrastruktuurin ja sen liityntäyhteyksien varmistamiseksi kestävillä kulkutavoilla

Joukkoliikenteen nopeuttamistoimet tie- ja katuverkolla vaikuttavat suoraan bussiliikenteemme kustannustehokkuuteen ja vahvistamme tienpitäjän ja omistajakuntien yhteistyön vaikuttavuutta.

Kävelyn sekä pyörä- ja autoliityннän parantamiseksi vahvistamme yhteistä näkemystä ja edunvalvontaa seudun ja valtion MAL-yhteistyössä. Päivitämme liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman syksyllä

2022, jonka kautta lisätään kuntien ja valtion sitoutumista liityntäpysäköinnin määrän ja laadun parantamiseen. Parannamme liityntäpysäköinnistä tarjottavaa tietoa ja kytkemme seudullisen liityntäpysäköinnin paremmin osaksi valtakunnallisten matkaketjujen informaatiota.

Kestävän liikkumisen infratoimien osalta etsimme yhteistyömahdollisuuksia myös yksityisten toimijoiden kanssa. Keskeisissä solmupaikoissa teemme yhteistyötä kaupallisten toimijoiden kanssa ja kartoitamme myös mahdollisuuksia yhteisrahoitteisiin toimenpiteisiin.

Vahvistamme maankäytön yhteistyötä ja kehitämme menettelytapoja yhdessä kuntien kanssa tukien sekä kuntien omia että HSL:n strategisia tavoitteita kestävästä liikennejärjestelmästä ja matkaketjuista.

3.1.3 Tieto ja osaaminen

Hyödynnämme oikea-aikaista, laadukasta tietoa ja korkeaa asiantuntemustamme asiakasarvomme ja tuottavuutemme vahvistamiseksi. Mm. henkilöstön osaamisen kehittäminen ja organisaation kyvykkyyden kehittäminen mm. toimintamallin ja muutoksen toteuttaminen.

Tiedolla johtamisen ja analytiikan merkitys toiminnan suunnittelussa on noussut keskeiseksi kilpailutekijäksi. Kehitämme kyvykkyyttämme tiedon tuottamiseen ja hyödyntämiseen. Tuotamme analytiikan avulla arvoa asiakkaillemme ja muille sidosryhmillemme.

Liikennejärjestelmän laaja-alainen kehittäminen osana muuttuvaa yhteiskuntaa sekä asiakastarpeiden ja kaupunkikehityksen yhteensovittaminen vaativat monipuolista tietoa ja osaamista. Kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen on mahdollista hyödyntämällä dataa, automaatiota ja tekoälyä osana joukkoliikenteen kehittämistä.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää korkeaa osaamistasoa strategisesti kriittisessä osaamisessa. Tavoitteenamme on olla alamme paras asiantuntija.

Määritämme datahallintaprosessin

Analytiikka ja aineistolähtöinen tieto rakentuu tavoitteiden ympärille. Määritämme millainen tieto on strategisen ja operatiivisen päätöksenteon ja ohjauksen/kehittämisen kannalta kaikkein merkityksellisintä. Liiketoimintatavoitteet sisältävän päivittyvän tilannekuvan avulla mahdollistetaan systemaattinen ja läpinäkyvä menettely arjessakin priorisointia käyttävälle liiketoiminnalle. Keskitymme lisäarvoa tuottavaan tietoon.

Vahvistamme kyvykkyyttämme tarvittavan tiedon hankkimiseksi ja analysoimiseksi

Kyvykkyyttä on jäsentää eri tietojen keskinäiset riippuvuudet, erityisesti liiketoiminnan kontekstissa sekä eri tyyppiset datat (laadullista tai määrällistä). Merkityksellisimpien tietojen osalta varmistetaan, että data on saatavilla ja käytettävissä, iteratiivisesti ja modulaarisesti rakentaen, pala kerrallaan. Kehitämme monialaisessa yhteistyössä osaamistamme tiedon analysoinnissa ja yhdistelyssä, erityisesti liiketoimintamerkityksiä palvellen.

Markkina-alueittain voimme yhdistellä monipuolista asiakas- ja liikkumistietoa liikennetarjonnan tietoihin ja kehitämme itsepalveluanalytiikkaa arjen oman työn tiedolla johtamista varten. Kyvykkyyttä ra-

kennetaan myös tuomalla tuloskorttimittareista näkymät markkina-aluetasolle sekä rakentamalla mittarit eri toiminnoille, esimerkiksi markkinoinnille ja asiakaspalvelulle. Tiedon osuvuuden ja lisäarvon parantamista edistetään iteratiivisesti ja kohti reaaliaikaisempaa tietoa.

Myös strategisen liikennejärjestelmäsuunnittelun vaikutusarviointimenetelmiä kehitetään ottamaan entistä paremmin huomioon monipuolisia tietoja sekä tulevaisuuden epävarmuutta.

Hyödynnämme tietoa liikennekapasiteetin tarkemmaksi ja dynaamisemmaksi kohdentamiseksi

Liikennöintisopimuksissa haemme optimaalisen tasapainon kustannusten ja mukautettavuuden välillä. Tavoitteena on liikennekapasiteetin dynaamisempi sovittaminen asiakkaiden muuttuviin liikkumistarpeisiin ja optimointi suhteessa asiakkaan palveluostokäyttäytymiseen.

Kehitämme organisaation läpileikkaavia prosesseja tuottavuuden ja lisäarvon parantamiseksi

Kehitämme jatkuvasti vuonna 2022 laadittuja ydinprosesseja arvoon fokusoiden ja hukkaa välttäen. Lisäämme tulostavoitteellisuuden kulttuuria. Jalkautamme ajatustavan, että resurssit ovat rajallisia. Käytämme panos-tuotos –tietoa tehdessä valintoja arjessa.

Olennaista on kyky toistettavalla tavalla tavoitelähtöisesti priorisoida sekä operatiivista arkea että kehittämistoimintaa. Näin huomioidaan priorisoitavan kohteen vaikutteet tavoitteisiin ja myös muihin priorisoitaviin kohteisiin.

Tunnistamme strategian toteutumisen kannalta kriittisen osaamisen ja kehitämme asiantuntijoidemme osaamista erityisesti siinä

Varmistamme, että strategista osaamista hyödynnetään laajasti HSL:n toiminnassa. Varmistamme strategian toteuttamista tunnistamalla tavoitteisiin liittyvän tärkeän osaamisen ja sen kehittämisen keinot. Tartumme tehokkaasti osaamistarpeisiin ja hyödynnämme monipuolisesti osaamismuotoilua, reflektointia, työkiertoa ja uusia kehittymisen keinoja. Opimme yhdessä jakamalla osaamista ja tekemällä yhteistyötä. Tuemme kehittymistä esihenkilötyöllä ja palkitsemisella.

Käytämme rekrytointia aktiivisesti osaamisen kehittämiseen. Viemme rekrytointiprosessia ja rekrytoinnin työkaluja eteenpäin hyödyntämällä eri kanavista saatavaa hakijakokemusta ja muuta tietoa. Markkinoimme HSL:ää työpaikkana, jossa “Onnistumme yhdessä”.

3.2 Hinnoittelumalli 2024

Osana lipputilihanketta HSL on tutkinut vaihtoehtoisia tapoja hinnoitella joukkoliikenteen käyttöä. Tavoitteena on ollut selvittää, löytyykö nykyistä vyöhykemallia parempi ratkaisu, joka voitaisiin ottaa käyttöön viimeistään vuoden 2024 alussa. Työssä on tarkasteltu sekä maailmalla käytössä jo olevia, että kehitteillä olevia eri tyyppisiä hinnoittelumalleja, joista konseptoitiin HSL:n tarpeisiin soveltuvia ratkaisuluonnoksia asiantuntija-, asiakas- ja sidosryhmäarviointeja varten. Näitä olivat erilaiset vyöhykkeisiin perustuvat, mukaan lukien omavyöhyke- ja tasahinnoittelumallit, sekä joukkoliikenteen käyttöön, esim. toteutuneisiin kilometreihin, perustuvat mallit. Samassa yhteydessä tehdyn kansainvälisen vertailuanalyysin perusteella todettiin, että HSL:n nykyinen vyöhykemalli on jo sinällään varsin edistyksellinen ja toimiva, myös kansainvälisellä mittapuulla arvioiden.

Lopullisiin vaikutusten arviointiin päätettiin ottaa nykyisiin vyöhykerajoihin perustustuvat kolme erilaista mallivariaatiota sekä tasahinnoittelu. Näihin päädyttiin käyttöönoton aikaikkuna, saatavilla olevat teknologiset ratkaisut, liiketoimintapotentiaali, HSL:n liikenneinfrastruktuuri, nykyiset lippu- ja matkustuskäytännöt sekä asiakaskokemus huomioiden. Jatkotarkasteluissa tavoitteena on ollut löytää vuoden 2024 lipputulotavoite huomioiden parhaiten kestäviä kulkumuotoja edistävä ja samalla asiakkaillemme suotuisa hinnoittelumalli. Tarkastelut on toteutettu liikkumisen ja lipputulojen osalta Helmet-liikennemallianalyysein ja asiakaskokemuksen osalta sekä laadullisin, että määrällisin asiakas- ja sidosryhmäanalyysein.

Sekä laajan asiakasosallistamisen että liikennemallitarkastelujen perusteella parhaiten kestäviä kulkumuotoja tukevaksi ja HSL:n strategisia tavoitteita edistäväksi osoittautui tasahinnoittelu. Tasahinnoittelu edistää parhaiten kestäviä kulkumuotoja ja vähentää eniten autokilometrejä ja päästöjä seudulla. Suurin osa asiakkaista kaikissa kunnissa kokee tasahinnoittelun selkeäksi, helppokäyttöiseksi ja oikeudenmukaiseksi malliksi, jossa rajaton matkustusoikeus tarjoaa nykyistä paremman palvelun. Tasahinnoittelu tarjoaa eri vaihtoehdoista myös parhaat edellytykset sekä kuluttaja- että yritysmarkkinoiden liiketoiminnan kehittämiseen ja sen päälle rakennettavaan tulevaan palvelukehitykseen, esim. aikaperusteiseen hinnoitteluun.

Tasahinnoittelu helpottaa ja yksinkertaistaa lipunostoa merkittävästi verrattuna nykyiseen vyöhykemalliin. Lipun ostamisen yhteydessä ei tarvitse valita matkustusvyöhykettä, jolloin käyttökokemus on hyvin yksinkertainen. Yritys- ja organisaatioasiakkaat ovat myös toivoneet laajasti tasahinnoittelun käyttöönottoa, joka yksinkertaistaa paljon työsuhde-edun hallinnointia, kun työnantajan ei tarvitse ylläpitää järjestelmissään työntekijän matkatietoja asuin- ja työpaikan välillä. Juuri yksinkertaisuutensa ja helppoutensa vuoksi tasahinnoittelu mahdollistaa harvoin joukkoliikenteellä matkustavien kohderyhmässä joukkoliikenteen lisääntyvää käyttöä. Tasahinnoittelu vähentää Helsingissä kuntasubvention tarvetta merkittävästi mutta lisää sitä suhteellisesti eniten kehyskunnissa.

Muissa tutkituissa malleissa selvitettiin eri vyöhykerajojen yhdistämistä, esim. rajan poistamista B:n ja C:n väliltä tai C:n ja D:n väliltä. Lisäksi tutkittiin nykyisten vyöhykkeiden säilyttämistä, mutta pitkien matkojen hintatasojen merkittävää alentamista suhteessa kahden vyöhykkeen matkoihin. Tulosten perusteella kestävien matkojen kulkumuotojen edistäminen onnistuu hintasuhteita muuttamalla myös ilman, että asiakkaiden täytyy opetella uudenlainen vyöhykemalli. Kuitenkaan tasahinnoittelun yksinkertaisuutta ja sen helppoudesta koituvia hyötyjä ei nykymallilla tai sen eri variaatioilla saavuteta kuluttajamarkkinoilla eikä yritysmarkkinoilla. Nykymalli uusilla hintasuhteilla vähentää myös subvention tarvetta Helsingissä ja lisää sitä kehyskunnissa, mutta hintatasoja säätämällä subvention kasvua voidaan maltillistaa kehyskunnissa.

Pyydämme kunnilta lausuntoa tehdystä selvityksestä ja eri hinnoittelumalleista. HSL:n hallitus päättää hinnoittelusta syksyllä 2022.

4 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

4.1 Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan vuoden loppuun mennessä on hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat strategiaa ja edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavia kuntaosuuksia. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa on noudatettava talousarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Taulukko 1: Sitovat erät

	TA2022	TAE2023	ERO TAE2023/TA2022	
Toimintamenot	731 000 000 €	850 000 000 €	119 000 000	16,3 %
Investointimenot	26 669 000 €	17 440 000 €	-9 229 000	-34,6 %
Kuntaosuudet	435 781 000 €	464 239 000 €	28 458 000	6,5 %

4.2 Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2023 ovat yhteensä 860,6 milj. euroa. Kasvua vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna on 86,7 milj. euroa (11,2 %). Toimintatulojen arvioidaan olevat 888,6 milj. euroa vuonna 2024 ja 889,5 milj. euroa vuonna 2025.

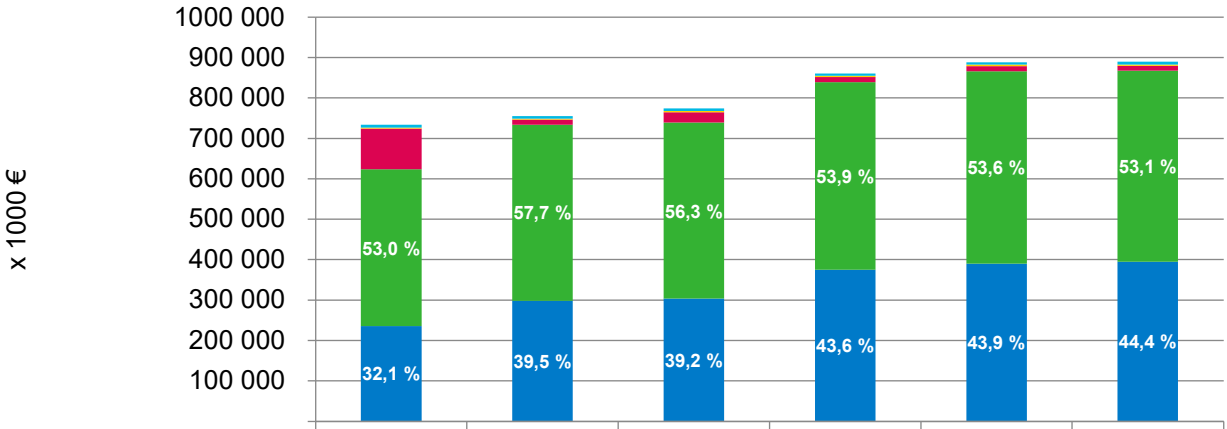

	TP2021	TA2022	ENN2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Muut	7 143	6 313	6 313	5 894	6 219	6 482
Vuokratuotot	2 329	2 635	2 635	3 100	3 315	3 555
Tuet ja avustukset	100 174	12 574	25 661	12 277	12 736	12 277
Kuntaosuudet	388 544	435 781	435 781	464 239	476 281	472 177
Lipputulot	235 254	298 074	303 488	375 089	390 000	395 000
Toimintatulot yhteensä	733 444	755 377	773 878	860 598	888 551	889 491

Kuva 6. Toimintatulot 2021-2025

4.2.1 Lipputulot

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu skenaarioon, jossa matkustus laskee vuonna 2023 -13% vuoden 2019 tasosta. Vuonna 2024 matkustajamäärät ovat -11 % alle vuoden 2019 ja vuonna 2024 jäädään vielä -9 % vuoden 2019 tasosta.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2023 arvioidaan kertyvän lipputuloja yhteensä 375,1 milj. euroa. Vuoden 2023 lipputulotavoite on kunnianhimoinen ja se on vain 2,1 % alle vuoden 2019 toteuman. Lipputulot muodostavat 43,6 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2023. Lipputulojen arvioidaan olevan 390,0 milj. euroa vuonna 2024 ja 395,0 milj. euroa vuonna 2025.

Lipputuloarvio vuonna 2023 on 71,6 milj. euroa kuluvan vuoden ennustetta suurempi ja edellyttää toteutuakseen sekä hintatason että muiden hinnoittelutekijöiden kriittistä tarkastelua syksyllä 2022, kun HSL:n hallitus tekee päätöksen lippujen hinnoista vuodelle 2023.

Edelleen jatkuvasta pandemiasta aiheutuneen liikkumisen muutoksen sekä yllä mainittujen hintatarkasteluun liittyvien ehtojen vuoksi HSL alueen joukkoliikenteen käyttöön ja lippujen hankintaan vaikuttavat muutokset lähitulevaisuudessa saattavat johtaa siihen, että lipputulokertymä voi poiketa huomattavastikin arvioidusta.

<u>Lipputulot vyöhykkeittäin 2022</u>

- AB vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 252,0 miljoonaa euroa. AB lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 67 %.
- ABC vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 54,5 miljoonaa euroa. ABC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 15 %.
- ABCD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 17,7 miljoonaa euroa. ABCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 5 %.
- BC vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 39,8 miljoonaa euroa. BC lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 11 %.
- BCD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 3,6 miljoonaa euroa. BCD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.
- CD vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 3,8 miljoonaa euroa. CD lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.
- D vyöhykkeen lipputulojen arvioidaan olevan 3,7 miljoonaa euroa. D lippujen osuus koko lipputulokertymästä on 1 %.

4.2.2 Kuntaosuudet

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti. Pääperiaate on, että jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuvat lippulajitutkimuksiin ja matkalippujärjestelmän keräämiin tietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin.

HSL laskuttaa kuntaosuuksia jäsenkunnilta vuonna 2023 yhteensä 464,2 milj. euroa. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 54,7 % kuntaosuuksiin kohdistetuista kustannuksista (keskimääräinen subventio-% on 54,7). HSL:n strategiakauden tavoitteena on, että kuntaosuudet keskimäärin asettuvat 50-55 %:in subventiotasoon. Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että strategiakauden tavoitteeseen päästään jo talousarviovuonna 2023.

Taulukko 2. Kuntaosuudet ennen edellisten vuosien ali- ja ylijäämää kunnittain 2020-2025

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Sipoo	Tuusula	Siuntio	Yhteensä
2020	227,2	111,8	1,4	58,7	4,0	6,9	3,0	3,0	0,5	416,4
2021	214,7	97,5	1,1	54,1	1,3	3,8	2,8	2,5	0,4	378,1
2022 ENN	234,6	115,8	1,5	61,7	4,0	6,4	3,5	4,3	0,3	432,2
2023 TAE	238,8	150,1	1,6	59,3	3,3	6,5	3,7	4,2	0,7	468,2
2024 TS	248,3	151,8	1,8	59,8	3,4	6,4	3,6	4,2	0,9	480,2
2025 TS	246,0	150,3	1,8	59,4	3,5	6,4	3,6	4,2	0,9	476,1

Kuntakohtaisen yli-/alijäämien käyttö

HSL:n viimeisimmän osavuosikatsauksen sisältämän kuntaosuusennusteen osoittama kuntakohtainen yli-/alijäämäennuste on otettu huomioon seuraavien vuosien talousarvioissa kuntaosuuksia vähentävänä (kertynyt ylijäämä) tai lisäävänä eränä (kertynyt alijäämä). HSL laskuttaa kuntaosuudet talousarvion mukaisina, eikä talousarvion ja toteuman välistä erotusta (yli-/alijäämää) laskuteta tai palauteta talousarviovuoden aikana, vaan se otetaan huomioon seuraavan kolmen vuoden TTS-suunnitelmissa.

Suunnitelmavuosien 2023-2025 kuntaosuuksissa on hyvitettäviä/laskutettavia kumulatiivisia yli-/alijäämiä, tilinpäätöksen 2021 kertymä huomioituna vuoden 2022 ennusteen mukaisella arvioidulla kertyvällä ylijäämällä, yhteensä 11,9 milj. euroa. Ylijäämä on taloussuunnitelmassa jaettu tasaisesti kolmelle tulevalle vuodelle 2023–2025 ja vähentää laskutettavaa kuntaosuutta vuosittain 4,0 milj. eurolla.

Taulukko 3. Kuntakohtaiset ali- ja ylijäämäkertymät (miinusmerkkinen luku laskutettavaa alijäämää)

	Kumulat. yli-/alijäämä	Käyttöennuste	Yli-/alijäämäennuste	Jaettuna TS-vuosille		
M€	31.12.2021	2022	31.12.2022	2023	2024	2025
Helsinki	7,999	-10,125	-2,126	-0,709	-0,709	-0,709
Espoo	-1,071	4,907	3,836	1,279	1,279	1,279
Kauniainen	0,066	-0,059	0,007	0,002	0,002	0,002

	Kumulat. yli-/ali-jäämä	Käyttöennuste	Yli-/alijäämä-ennuste	Jaettuna TS-vuosille		
Vantaa	-3,433	7,509	4,076	1,359	1,359	1,359
Kerava	1,350	0,872	2,222	0,741	0,741	0,741
Kirkkonummi	2,724	1,029	3,753	1,251	1,251	1,251
Sipoo	-0,276	0,078	-0,198	-0,066	-0,066	-0,066
Tuusula	0,962	-0,689	0,274	0,091	0,091	0,091
Siuntio	0,031	0,022	0,053	0,018	0,018	0,018
Yhteensä	**8,353**	**3,544**	**11,898**	**3,966**	**3,966**	**3,966**

4.2.3 Muut tulot

Tarkastusmaksun määrä voi olla enintään 40 kertaa niin suuri kuin alin aikuisen kertamaksu (laki joukkoliikenteen tarkastusmaksusta § 5). Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 alkaen 80 euroa. Vuoden 2023 tarkastusmaksuun tullaan esittämään korotusta. Tarkastusmaksutuottoja arvioidaan kertyvän 4,0 milj. euroa vuosina 2023-2025. Tarkastusmaksuista kirjataan luottotappiota/-varauksia yhteensä noin 1,5 milj. euroa vuosittain. Tarkastusmaksutuotot on laskettu TTS:ään voimassaolevan 80 euron tarkastusmaksun määrän mukaisina.

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 11,9 milj. euroa vuosina 2023–2025. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa. Valtion tuissa ei ole huomioitu TTS-kaudella mahdollisesti saatavaa lisärahoitusta joukkoliikenteen järjestämiseen poikkeusoloissa tai palvelutason ylläpitämiseen. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 0,4 milj. euroa vuonna 2023, 0,8 milj. euroa vuonna 2024 ja 0,3 milj. euroa vuonna 2025.

Vuokratuloja arvioidaan saatavan matkakorttijärjestelmän laitteista ja taukotiloista sekä toimitilojen ulosvuokrauksesta 3,1 milj. euroa vuonna 2023.

Muut tulot, 1,9 milj. euroa vuonna 2023, syntyvät erilaisista palvelumaksuista ja edelleen veloitettavista korvauksista.

4.3 Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2023 ovat yhteensä 849,4 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2022 ennusteesta 97,4 milj. euroa (13,0 %). Vuonna 2024 toimintamenojen arvioidaan olevan 876,9 milj. euroa ja 877,0 milj. euroa vuonna 2025.

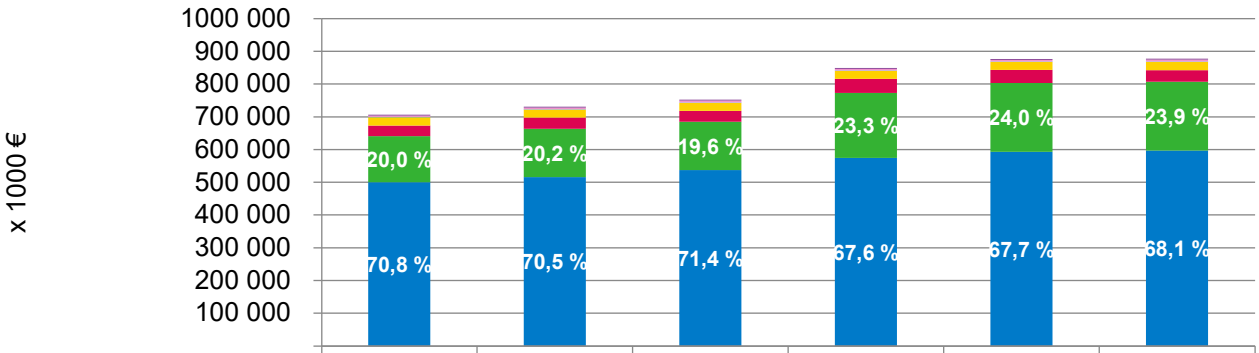

	TP2021	TA2022	ENN2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Muut kulut	2 484	2 797	2 797	2 941	2 916	2 931
Vuokrakulut	4 401	5 348	5 348	5 078	5 143	5 203
Aineet ja tarvikkeet	800	1 104	1 104	736	735	740
Henkilöstökulut	24 936	24 122	24 122	24 773	25 219	25 673
Muut palvelujen ostot	32 807	34 729	33 889	43 194	39 398	35 626
Infrakulut	140 950	147 443	147 443	198 208	210 226	209 968
Operointikulut	499 626	515 496	537 276	574 476	593 238	596 908
Toimintakulut yhteensä	706 005	731 039	751 980	849 406	876 875	877 049

Kuva 7. Toimintamenot 2021-2025

4.3.1 Palvelujen ostomenot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 815,9 milj. euroa vuonna 2023, 96,1 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2024 yhteensä 842,9 milj. euroa ja 842,5 milj. euroa vuonna 2025.

Liikennöitsijöille maksettavat korvaukset

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2023 yhteensä 574,5 milj. euroa, joka on 67,6 % HSL:n toimintamenoista.

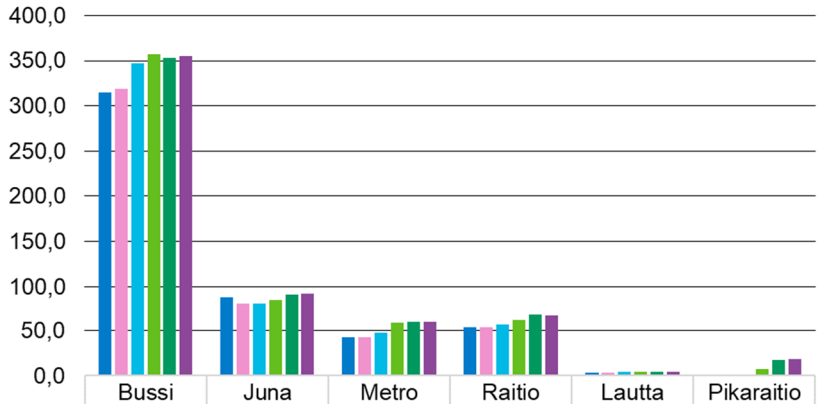

	Bussi	Juna	Metro	Raitio	Lautta	Pikaraitio
2020 TP	315,3	87,8	42,6	54,2	3,9	0,0
2021 TP	319,3	80,4	42,5	53,8	3,6	0,0
2022 ENN	347,0	80,2	47,9	57,3	4,3	0,5
2023 TAE	357,3	84,7	59,0	61,6	4,2	7,7
2024 TS	353,0	90,8	60,0	67,7	4,5	17,3
2025 TS	354,7	92,2	59,8	67,4	4,6	18,3

Kuva 8. Operointikustannukset 2020-2025 liikennemuodoittain

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 357,3 milj. euroa vuonna 2023. Kustannustaso on kasvanut merkittävästi vuodesta 2021 alkaen. Kustannustason kasvun arvioidaan olevan maltillisempaa loppuvuonna 2022, mutta koko vuoden vaikutuksen arvioidaan olevan 9,3 % ja edelleen vuonna 2023 noin 3 %. Kustannustasoon kasvuun vaikuttaa pääasiassa polttoaineiden hintojen nousu. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,0 milj. euron varauksen ympäristöbonuksen. Kuntaosuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,1 milj. euroa ja Ojangon bussivarikon vuokrakustannuksia 1,2 milj. euroa. Vuonna 2024 kustannuksiksi arvioidaan 353,0 milj. euroa ja 354,7 milj. euroa vuonna 2025. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvio vuodelle 2022 sisältää varauksia työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämiseksi 7,1 milj. euroa. Lisäksi korvauksiin sisältyy uusia luotettavuuskorvauksia ja korvauksia liikennöitsijöille maksettavasta matkustajalaskennasta yhteensä 2,7 milj. euroa.

Metroliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 59,0 milj. euroa vuonna 2023. Metroliikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 12,8 % ja vuonna 2023 4,1 %. Kustannustason kasvuun vaikuttaa pääasiassa käyttöenergian hinta. Vuonna 2024 kustannuksiksi arvioidaan 60,0 milj. euroa ja 59,8 milj. euroa vuonna 2025. Suunnitelmakauden ennusteissa on varauduttu siihen, että HSL korvaa uuden Sammalvuoren varikon ylläpito- ja pääomakustannukset. Suunnitelmakaudella kaluston pääomakorvaukset kasvavat uusien M300-junien ja peruskorjaushankkeiden myötä.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 61,6 milj. euroa. Raitioliikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 noin 5,3 % ja vuonna 2023 3,7 %. Kustannuksiksi arvioidaan 67,7 milj. euroa vuonna 2024 ja 67,4 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2024 aikana varaudutaan vanhojen varikoiden lisäksi korvaaman jatkossa uuden Ruskeasuon varikon vuokrat.

Pikaraitioliikenne: Suunnitelmakaudella varaudutaan pikaraitiolinjan 550 liikenteen aloittamiseen. Vuonna 2023 varaudutaan maksamaan liikenteen käynnistyskorvauksia ja vuokria uudesta Roihupellon varikosta.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 4,2 milj. euroa, vuonna 2024 4,5 milj. euroa ja vuonna 2025 4,6 milj. euroa.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 84,7 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokrakuluja 0,8 milj. euroa. Vuonna 2024 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 90,8 milj. euroa sekä 92,2 milj. euroa vuonna 2025.

Infrakustannukset
Joukkoliikenteen infralla tarkoitetaan jäsenkuntien suoraan tai välillisesti omistamaa, käytössä olevaa joukkoliikenneinfraomaisuutta, josta on erillinen sopimus HSL:n ja jäsenkuntien kesken. Erillisissä sopimuksissa sovittuun joukkoliikenteen infraan ei lueta operointikalustoa, varikkoinfraa, joukkoliikenteen staattisen tai sähköisen informaation infraa, kuljettajien sosiaalitiloja, liityntäpysäköinnin infra, liiketiloja eikä mainospaikkoja.

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Mikäli kaupungin infran toteutuneet kustannukset poikkeavat HSL:n vahvistetusta talousarviosta, tehdään oikaisut siten, että HSL ottaa mahdollisen ali-/ylijäämän huomioon tilinpäätösvuotta seuraavana vuonna laadittavassa talousarviossaan. Mikäli talousarviovuoden aikana tulee tietoon huomattavia muutoksia infrakorvauksen suuruuteen, käsitellään ne HSL:ssä talousarvion muutoksena.

Kuntien laskuttamiin inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja 50 % poistamattomalle pääomalle lasketusta 5 % korosta sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena on ennen vuotta 2010 käyttöönotetun infran osalta käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta, johon on lisätty 5 % vuotuinen rakennusaikainen korko.

Vuonna 2023 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 196,2 milj. euroa. Kuntien HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset ovat seuraavat:

- Helsingiltä 86,3 milj. euroa
- Espoolta 97,2 milj. euroa
- Vantaalta 12,3 milj. euroa ja
- Kirkkonummelta 0,4 milj. euroa.

Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa sijaitsevan sähköbussien latausinfran 1,7 milj. euroa ja Helsinkiin sijoiteltavan latausinfran kokonaiskustannuksiltaan 0,5 milj. euroa. Kustannukset sisältävät varaukset kannusteisiin ja sähkönsiirtoon. HSL:n hankkiman kustannukset käsitellään infrasopimusten periaatteiden mukaisesti ja puolet niiden pääomakustannuksien arvosta vähennetään ko. kuntien oman jl-infrakorvauslaskutuksen yhteydessä.

Kerava ei laskuta infrakustannuksia vuonna 2022, kun vanhan infran pääoman viimeiset pääomaosuudet poistettiin vuonna 2019. Kauniaisilla, Sipoolla, Tuusulalla ja Siuntiolla ei ole infrasopimusten mukaista laskutettavaa joukkoliikenneinfraa.

Infrakustannukset yhteensä ovat vuonna 2023 50,8 milj. euroa (34,4 %) suuremmat kuin vuonna 2022. Suunnitelmakautena kustannukset kasvavat Länsimetron laajentumisen ja pikaraitiolinja 550 käyttöönoton myötä. Uudet joukkoliikenneinvestoinnit kasvattavat merkittävästi HSL:n infrakustannuksia ja vaikuttavat osaltaan joukkoliikenteen matkalippujen hintoihin. Valmistuvat suuret infrahankkeet luovat painetta korottaa lippujen hintoja kustannustason nousua enemmän. Mikäli lippujen hintoja ei koroteta kustannusten kasvua vastaavasti ja joukkoliikenteen palvelutaso halutaan säilyttää nykyisellään, syntyy paineita kuntien rahoitusosuuksien kasvattamiseen.

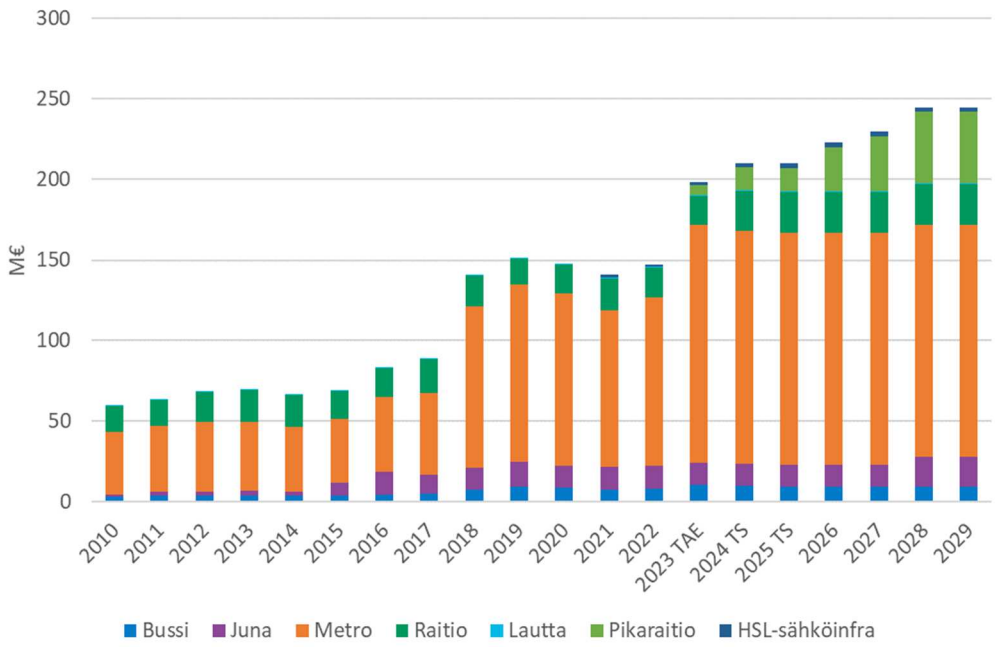

Kuva 9. Infrakustannukset 2010-2029 liikennemuodoittain. Vuodet 2026-2029 sisältävät Kruunusiltojen, Vantaan ja Vihdintien pikaraitioteiden ja Espoon kaupunkiradan ennakkotietojen perusteella lasketut vaikutukset.

HSL:n ja sen jäsenkuntien välinen sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta on ollut voimassa vuodesta 2010. Sopimuksen 8.2. kohdan mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien aiheuttamien infrakulujen kohdistamisesta sovitaan kokonaan erikseen. Tällaisia uusia, merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat sopimuksen mukaan olleet Länsimetro ja Kehärata. Talous- ja toimintasuunnitelmassa infrakustannusten jaossa on sovellettu Kehäradan ja Länsimetron osalta 27.5.2015 hyväksytyn sopimuksen periaatteita. Vantaan infrasopimuksen mukaisesti Kehäradan käyttöönoton aiheuttamasta kertaseutulipputulojen kasvusta kohdistetaan Vantaalle vuosittain suoraan 3,0 milj. euroa.

Pikaraitiolinja 550 on kuntaosuuslaskelmassa käsitelty omana joukkoliikennemuotonaan. Laskennassa on siis oletettu, että infrasopimuksiin tullaan lisäämään pikaraitiolinjat uutena sopimuskohtana ja siten jaettavana infrakokonaisuutena.

<u>Muut ostopalvelut</u>
Muuhun kuin liikennöitsijöille maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 43,2 milj. euroa vuonna 2023. Muihin palvelujen ostoon käytetään 39,4 milj. euroa vuona 2024 ja 35,6 milj. euroa vuonna 2025.

IT-käyttöpalveluiden kustannukset (26,0 milj. euroa vuonna 2023) sisältävät lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. Suurimmat yksittäiset IT-kustannuserät ovat LIJ-järjestelmän ohjelmistojen ja jatkuvien palveluiden ylläpito sekä kapasiteettipalvelut, joihin käytetään yhteensä noin 14,3 milj. euroa. IT-käyttöpalveluiden kustannusten ennakoidaan laskevan TTS-kaudella kun LMJ:n kanssa yhteistyössä tehtävä lipputilihanke valmistuu ja lippujärjestelmää uusitaan.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2023 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 5,4 milj. euroa. Asiantuntijapalveluista 0,9 milj. euroa käytetään joukkoliikenteen järjestämiseen liittyviin palveluihin, kuten sähköbussien ja vähäpäästöisen liikenteen edistämiseen liittyviin konsultointipalveluihin. Asiakaskokemuksen ja palvelumuotoilun kehittämiseen varataan 0,5 milj. euroa. MAL-jatkotöihin ja muihin liikennejärjestelmän kehittämiseen ja tutkimiseen liittyviin palveluihin käytetään 0,5 milj. euroa. Erilaisiin tietojärjestelmien kehittämisen asiantuntijatöihin yhteensä noin 1,4 milj. euroa. Muihin asiantuntijapalveluihin käytetään yhteensä 2,5 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 4,0 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinoinnin suunnittelupalvelut. Varaukseen sisältyy myös koronatilannetta elvyttävien markkinointi- ja viestintätoimien toteuttaminen.

Vartiointipalveluihin käytetään 1,3 milj. euroa. Bussiliikenteen vartiointi- ja järjestyksenvalvontapalveluiden lisäksi järjestyksenvalvojat toimivat matkalippujen tarkastajien avustavissa tehtävissä.

Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 6,5 milj. euroa vuonna 2023. Tämä ryhmä sisältää mm. rakennusten, koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapidon palvelut, staattisen informaation hoitopalvelut, toimitiloihin liittyvät palvelut sekä henkilöstöön liittyvät palvelut, kuten työterveyshuollon palvelut sekä koulutus- ja matkustuspalvelut.

Taulukko 4: Muut palveluostot 2021-2025

x 1 000 €	TP2021	TA2022	ENN2022	TAE2023	Ero TAE2023/ENN2022		TS2024	TS2025
IT-palvelut, ohjelmistot ja käyttöpalvelut	18 700	19 111	19 111	25 989	6 878	36,0 %	22 585	18 928
Asiantuntijapalvelut	3 870	5 517	4 517	5 386	869	19,2 %	4 788	4 644
Laitteiden huoltopalvelut	2 860	2 460	2 460	3 336	875	35,6 %	3 599	3 664
Ilmoitukset ja markkinointi	3 601	3 044	3 044	3 564	520	17,1 %	3 564	3 564
Painatukset	520	581	581	482	-99	-17,0 %	502	502
Vartiointipalvelut	532	1 161	1 161	1 305	144	12,4 %	1 311	1 313
Muut palvelut	2 724	2 855	3 015	3 132	117	3,9 %	3 050	3 012
Muiden palveluiden ostot yhteensä	**32 807**	**34 729**	**33 889**	**43 194**	**9 305**	**27,5 %**	**39 398**	**35 626**

4.3.2 Henkilöstömenot

HSL:n henkilöstömenot ovat 24,8 milj. euroa vuonna 2023, joka on 2,9 % toimintamenoista. Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstömenoista on yhteensä 20,0 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 4,8 milj. euroa.

Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 408 henkilön työpanokseen ja kunta-alan palkkojen arvioituun yleiskorotukseen 2022-2023. Henkilöstömäärä ei merkittävästi kasva, mutta vuonna 2022 järjestetään

uusi matkalippujen tarkastajien kurssi, josta saadaan täydennystä matkalippujen tarkastuksen resursseihin. Osa uusista tarkastajista tulee olemaan korvausrekrytointeja. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustepalkkion maksamiseen. Sekä tulospalkkiojärjestelmä että kannustinjärjestelmä perustuvat periaatteelle, että palkitseminen tulee normaalin tekemisen ylittävästä suorituksesta, eikä sitä varten tehdä erillistä varausta talousarvioon.

4.3.3 Muut toimintamenot

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2023 varattu 0,7 milj. euroa. Vuoden 2024 ja 2025 varaus on myös 0,7 milj. euroa molempina vuosina. Tämä menoerä sisältää toimisto- ja IT-tarvikkeet, pienet IT-laitehankinnat (jotka eivät ole investointeja), matka- ja kertakorttipohjien hankinnat, kalustohankinnat ym. tarvikehankinnat.

Vuokramenot vuonna 2023 ovat 5,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten kuljettajien sosiaalitiloista maksettavia vuokria 1,6 milj. euroa. HSL:n vuokramenot kasvavat suunnitelmakaudella Ojangon bussivarikon käyttöönoton myötä. Vuonna 2024 vuokramenojen arvioidaan olevan 5,1 milj. euroa ja vuonna 2025 5,2 milj. euroa..

Muut menot vuosina 2023-2025 ovat 2,9 milj. euroa vuosittain. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan noin 1,5 milj. euroa vuosina 2023-2025. Muihin menoihin sisältyvät myös luottokortti- ym. provisiot, joiden arvioidaan olevan TTS-kaudella 1,0 milj. euron luokkaa vuosittain.

Toimintakatteen ennen rahoitustuottoja –ja kuluja sekä poistoja, arvioidaan olevan vuonna 2023 11,2 milj. euroa ylijäämäinen.

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025 sisältää vuonna 2020 nostetun 50,0 milj. euron talousarviolainan kustannukset takaisinmaksuerinä rahoituslaskelmassa ja korkoina tuloslaskelmassa.

Alustava TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. Uuden lainan nostotarve arvioidaan uudestaan syksyllä lopulliseen TTS-suunnitelmaan. Mikäli talous kehittyy alustavan talousarvion mukaisena, uutta talousarviolainaa ei tarvitse nostaa vuosina 2023-2025.

Ylimääräisten kassavarojen sijoituksissa noudatetaan HSL:n hallituksen hyväksymää sijoituspolitiikkaa. Sijoituksia tehdään kassavarojen turvaamiseksi pankkien perimiltä negatiivisilta talletuskoroilta, mikäli ylimääräisiä kassavaroja TTS-kaudella on jäljellä.

Rahoituksen nettomenojen arvioidaan olevan 0,1-0,2 milj. euroa vuosina 2023-2025.

Jäsenkunnille maksettavat tai laskutettavat korot

Jäsenkunnille on HSL:n yhtymäkokouksen päätöksen perusteella maksettu korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä (tai laskutettu korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä). Koron laskentaperusteena on ollut ti-

linpäätösvuoden ensimmäisen ja viimeisen päivän kuntakohtaisen kumulatiivisen yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän vuoden euribor-korkoa. Koron määräytymispäivä on kunkin tilinpäätösvuoden ensimmäinen pankkipäivä ja maksupäivä tilinpäätösvuotta seuraavan vuoden kesäkuun 30. päivä.

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien hyväksymien omistajaohjauksen tavoitteiden mukaan kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan vuodesta 2022 alkaen huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 11,2 milj. euroa ylijäämäinen, ja se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat 15,1 milj. euroa vuonna 2023.

Tilikauden 2023 alijäämäksi arvioidaan 4,0 milj. euroa ja se voidaan kattaa edellisvuosien ylijäämästä. Alijäämä katetaan taseeseen jäsenkunnille kertyneestä kumulatiivisesta ylijäämästä, joka otetaan huomioon talous- ja toimintasuunnitelmavuosien kuntaosuuksissa jäsenkuntien laskutettavia kuntaosuuksia vähentävänä eränä.

5 Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 17,4 milj. euroa vuonna 2023, 10,4 milj. euroa vuonna 2024 ja 9,0 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2023 investoinneissa painottuvat uusien lukijalaitteiden hankinta, joka mahdollistaa mm. lähimaksamisen kehittämisen sekä lipputilihankkeen kehittäminen.

Uusien lukijalaitteiden ja reitittimien hankintaan on varattu yhteensä 3,5 milj. euroa. Lippujärjestelmän uusimiseen eli lipputilihankkeeseen on budjetoitu yhteensä 3,5 milj. euroa. Euromäärältään merkittävin hanke TTS-kaudella (2023-2025) on HSL-sovellus, jonka kehittämiseen panostetaan suunnitelmakaudella yhteensä 5,1 milj. euroa. Liikenteen operoinnin sopimusseurantaa kehitetään 4,1 milj. eurolla.

Taulukko 5: Investoinnit 2022-2025

x 1 000 € **Investointihanke**	**Ennuste 1/2022**	**TAE2023**	**TS2024**	**TS2025**
Lukijalaitteet	2 875	2 096		
Lipputilihanke		2 014	1 514	
HSL-sovelluksen jatkokehitys	1 700	1 700	1 700	1 700
LIJ lippu- ja myyntijärjestelmän kehittäminen	1 900	1 500	250	
Reitittimet	1 284	1 434		
Sopimusseuranta	1 077	1 392	1 332	1 332
JORE 4.0 (kokonaisuudistus)	1 000	1 000	400	400
Tietovarasto- ja raportointiratkaisu (+Matkustajadata DW)	840	840	800	800
Reittiopas 4.0 ja Digitransit (ohjelmistot)		744	750	768
HSL.fi -palvelu ja kaupunkipyörät	710	730	730	730
Sähköiset näytöt – TFT	410	630	450	300
HSL Yrityspalveluiden digitalisointi		500	400	300
Matkustajalaskentalaitteet	200			1 200
Muut hankkeet[1)]	4 194	2 860	2 068	1 474
YHTEENSÄ	**16 190**	**17 440**	**10 394**	**9 004**

[1)] Yksittäiset alle 0,5 M€:n investoinnit.

Suunnitelman mukaiset poistot

Investoinnit realisoituvat kuntaosuuksiin suunnitelman mukaisten poistojen kautta. Talousarviossa poistot ovat yhteensä 15,1 milj. euroa vuonna 2023, 15,5 milj. euroa vuonna 2024 ja 16,3 milj. euroa vuonna 2025. Poistot sisältyvät kuntaosuuslaskennassa yleiskustannuksiin.

Poistoajat ovat HSL:n hyväksytyn poistosuunnitelman mukaiset. Poistoajat ovat lippu- ja informaatiojärjestelmien hankkeiden osalta pääosin 8 vuotta (laitteet ja muut aineelliset hankinnat) tai 5 vuotta (ja muut aineettomat hankinnat). Poistomenetelmänä on tasapoisto.

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2023–2025

x 1 000 €	TP 2021	TA 2022	Ennuste 1/2022 [1)]	TAE 2023	ERO TAE2023/ENN2022 €	ERO TAE2023/ENN2022 %	TS 2024	ERO TS2024/TAE2023 €	ERO TS2024/TAE2023 %	TS 2025	ERO TS2025/TS2024 €	ERO TS2025/TS2024 %
Toimintatuotot	**733 444**	**755 377**	**773 878**	**860 598**	**86 720**	**11,2 %**	**888 551**	**27 953**	**3,2 %**	**889 491**	**940**	**0,1 %**
Myyntituotot	**235 607**	**298 374**	**303 788**	**375 289**	71 501	23,5 %	**390 200**	14 911	4,0 %	**395 200**	5 000	1,3 %
Lipputulot yhteensä	**235 254**	**298 074**	**303 488**	**375 089**	**71 601**	**23,6 %**	**390 000**	**14 911**	**4,0 %**	**395 000**	**5 000**	**1,3 %**
Muut myyntituotot yhteensä	**353**	**300**	**300**	**200**	**-100**	**-33,3 %**	**200**		**0,0 %**	**200**		**0,0 %**
Korvaukset kunnilta	**388 544**	**435 781**	**435 781**	**464 239**	**28 458**	**6,5 %**	**476 281**	**12 042**	**2,6 %**	**472 177**	**-4 104**	**-0,9 %**
Muut myyntitulot	**2 915**	**2 037**	**2 037**	**1 694**	**-343**	**-16,9 %**	**1 769**	**76**	**4,5 %**	**1 782**	**12**	
Tuet ja avustukset	**100 174**	**12 574**	**25 661**	**12 277**	**-13 384**	**-52,2 %**	**12 736**	**459**	**3,7 %**	**12 277**	**-459**	**-3,6 %**
Vuokratuotot	**2 329**	**2 635**	**2 635**	**3 100**	**465**	**17,7 %**	**3 315**	**215**	**6,9 %**	**3 555**	**240**	**7,2 %**
Muut toimintatuotot	**3 875**	**3 976**	**3 976**	**4 000**	**24**	**0,6 %**	**4 250**	**250**	**6,3 %**	**4 500**	**250**	**5,9 %**
Toimintakulut	**-706 005**	**-730 499**	**-751 980**	**-849 406**	**-97 426**	**13,0 %**	**-876 875**	**-27 469**	**3,2 %**	**-877 049**	**-175**	**0,0 %**
Henkilöstökulut	**-24 936**	**-24 122**	**-24 122**	-24 773	-651	2,7 %	-25 219	-446	1,8 %	-25 673	-454	1,8 %
Palvelujen ostot	**-673 383**	**-697 128**	**-718 609**	**-815 878**	**-97 269**	**13,5 %**	**-842 862**	**-26 984**	**3,3 %**	**-842 502**	**360**	**0,0 %**
Bussiliikenteen operointikustannukset	-319 329	-326 819	-347 041	-357 283	-10 242	3,0 %	-353 012	4 272	-1,2 %	-354 681	-1 670	0,5 %
Junaliikenteen operointikustannukset	-80 352	-80 696	-80 231	-84 679	-4 449	5,5 %	-90 798	-6 119	7,2 %	-92 181	-1 383	1,5 %
Metroliikenteen operointikustannukset	-42 524	-46 284	-47 915	-59 019	-11 104	23,2 %	-60 025	-1 006	1,7 %	-59 798	227	-0,4 %
Raitioliikenteen operointikustannukset	-53 782	-56 888	-57 266	-61 595	-4 330	7,6 %	-67 676	-6 080	9,9 %	-67 431	244	-0,4 %
Lauttaliikenteen operointikustannukset	-3 640	-4 270	-4 284	-4 150	134	-3,1 %	-4 450	-300	7,2 %	-4 550	-100	2,2 %
Pikaraitioliikenteen operointikustannukset		-540	-540	-7 749	-7 209	1335,1 %	-17 278	-9 529	123,0 %	-18 267	-989	5,7 %
Liikenteen operointikustannukset yhteensä	**-499 626**	**-514 956**	**-537 276**	**-574 476**	**-37 199**	**6,9 %**	**-593 238**	**-18 762**	**3,3 %**	**-596 908**	**-3 671**	**0,6 %**
Bussiliikenteen infrapalvelut	-7 155	-7 913	-7 913	-10 272	-2 359	29,8 %	-9 650	621	-6,0 %	-9 375	276	-2,9 %
Junaliikenteen infrapalvelut	-14 225	-14 265	-14 265	-13 688	577	-4,0 %	-13 605	83	-0,6 %	-13 412	194	-1,4 %
Metroliikenteen infrapalvelut	-97 482	-105 073	-105 073	-147 723	-42 650	40,6 %	-145 236	2 486	-1,7 %	-144 293	943	-0,6 %
Raitioliikenteen infrapalvelut	-19 724	-18 142	-18 142	-18 144	-2	0,0 %	-24 151	-6 007	33,1 %	-25 240	-1 090	4,5 %
Lauttaliikenteen infrapalvelut	-652	-378	-378	-744	-366	96,9 %	-638	106	-14,3 %	-625	14	-2,1 %
Pikaraitioliikenteen infrapalvelut				-5 782	-5 782		-14 526	-8 744	151,2 %	-14 304	222	-1,5 %
Muut infrapalvelut	-1 712	-1 672	-1 672	-1 856	-183	10,9 %	-2 420	-564	30,4 %	-2 720	-300	12,4 %
Infrapalvelut yhteensä	**-140 950**	**-147 443**	**-147 443**	**-198 208**	**-50 765**	**34,4 %**	**-210 226**	**-12 019**	**6,1 %**	**-209 968**	**259**	**-0,1 %**
Muut palvelujen ostot yhteensä	**-32 807**	**-34 729**	**-33 889**	**-43 194**	**-9 305**	**27,5 %**	**-39 398**	**3 796**	**-8,8 %**	**-35 626**	**3 772**	**-9,6 %**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-800**	**-1 104**	**-1 104**	**-736**	**368**	**-33,3 %**	**-735**	**2**	**-0,2 %**	**-740**	**-5**	**0,7 %**
Vuokrakulut	**-4 401**	**-5 348**	**-5 348**	**-5 078**	**269**	**-5,0 %**	**-5 143**	**-65**	**1,3 %**	**-5 203**	**-60**	**1,2 %**

LIITE 1:

Tuloslaskelma 2023–2025

x 1 000 €	TP 2021	TA 2022	Ennuste 1/2022 [1)]	TAE 2023	ERO TAE2023/ENN2022 €	ERO TAE2023/ENN2022 %	TS 2024	ERO TS2024/TAE2023 €	ERO TS2024/TAE2023 %	TS 2025	ERO TS2025/TS2024 €	ERO TS2025/TS2024 %
Muut kulut	**-2 484**	**-2 797**	**-2 797**	**-2 941**	**-143**	**5,1 %**	**-2 916**	**25**	**-0,8 %**	**-2 931**	**-15**	**0,5 %**
Toimintakate	**27 439**	**24 878**	**21 898**	**11 192**	**-10 706**	**-48,9 %**	**11 676**	**485**	**4,3 %**	**12 441**	**765**	**6,6 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-8**	**-70**	**-70**	**-40**	**30**	**-43,1 %**	**-100**	**-60**	**150,0 %**	**-150**	**-50**	**50,0 %**
Vuosikate	**27 431**	**24 808**	**21 828**	**11 152**	**-10 676**	**-48,9 %**	**11 576**	**425**	**3,8 %**	**12 291**	**715**	**6,2 %**
Poistot	**-17 023**	**-17 605**	**-18 283**	**-15 118**	**3 166**	**-17,3 %**	**-15 542**	**-425**	**2,8 %**	**-16 257**	**-715**	**4,6 %**
Tilikauden yli-/alijäämä	**10 408**	**7 203**	**3 544**	**-3 966**	**-7 510**	**-211,9 %**	**-3 966**		**0,0 %**	**-3 966**		**0,0 %**
Tuloslaskelman tunnusluvut												
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	103,9 %	103,4 %	102,9 %	101,3 %			101,3 %			101,4 %		
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia, 1 000 €	344 900	319 596	338 097	396 359			412 270			417 314		
- ilman kuntaosuuksia, %	48,9 %	43,8 %	45,0 %	46,7 %			47,0 %			47,6 %		
Toimintakate, %	3,7 %	3,3 %	2,8 %	1,3 %			1,3 %			1,4 %		
Vuosikate, %	3,7 %	3,3 %	2,8 %	1,3 %			1,3 %			1,4 %		
Vuosikate / Poistot, %	161,1 %	140,9 %	119,4 %	73,8 %			74,5 %			75,6 %		

[1)] *Ennuste 2022: Osavuosikatsaus 1/2022*

LIITE 2:

Rahoituslaskelma 2023-2025

1 000 €	2021	TA2022	ENN2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	27 431	24 268	21 828	11 152	11 576	12 291
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-11 741	-26 669	-16 190	-17 440	-10 394	-9 004
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 284					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-85					
Toiminnan ja investointien rahavirta	**16 889**	**-2 401**	**5 638**	**-6 288**	**1 182**	**3 287**
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-5 000				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 263		-5 263	-5 263	-5 263	-5 263
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17 280					
Rahavarojen muutos	**-5 654**	**-7 401**	**375**	**-11 551**	**-4 081**	**-1 976**
Rahavarat 31.12	74 037	54 193	74 412	62 861	58 780	56 804
Rahavarat 1.1	79 692	61 594	74 037	74 412	62 861	58 780
Investointien tulorahoitus %	262,3 %	91,0 %	134,8 %	63,9 %	111,4 %	136,5 %
Kassan riittävyys, pv	38,3	27,1	36,1	27,0	24,5	23,6

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Ostoliikennesopimusten piirissä olevan bussi-, metro-, lähijuna- ja raitioliikenteen osalta muutokset suunnitelmakaudella ovat seuraavat:

Muutokset vuonna 2023

Metroliikenne

Kivenlahden metroliikenne aloitetaan Länsimetron vaiheen 2 valmistuttua.
Puolet metrovuoroista liikennöidään Kivenlahteen ja puolet Tapiolaan päivä- ja ruuhka-ajan liikenteessä. Metrolinjojen ruuhka-ajan vuoroväli on 5 minuuttia, jolloin vuoroväli Tapiolan ja Itäkeskuksen välillä on 2,5 minuuttia.
Iltaisin noin klo 20.30–23.30 sekä viikonloppuaamuisin ajetaan kaikki lähdöt Kivenlahteen asti. Metrolinjojen vuoroväli on tällöin 15 minuuttia, jolloin Kivenlahden ja Itäkeskuksen välisen osuuden vuoroväliksi tulee 7,5 minuuttia.

Kustannusvaikutus vuonna 2023 ja vuositasolla n. 2,3 M€.

Lähijunaliikenne

HSL:n tilaamassa lähijunaliikenteessä jatketaan vuonna 2023 edelleen koronakriisin taloudellisten vaikutusten takia käyttöönotettuja sopeutustoimia.

Lähijunaliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Raitioliikenne

Raitioliikenteessä jatketaan vuonna 2023 edelleen koronakriisin taloudellisten vaikutusten takia aikaisemmin käyttöönotettuja sopeutustoimia.

Melkinlaiturin kääntöpaikan käyttöönotto

Varaudutaan linjan 8 jatkeeseen Jätkäsaaressa osuudella Saukonpaasi – Melkinlaituri.

Kustannusmuutokset: +150 000 € vuonna 2023 ja +370 000 € vuosittain.

Rosina Heikelin puiston käyttöönotto

Varaudutaan jatkamaan linja 7 Pasilasta Meilahden uudelle kääntöpaikalle. Kustannusarviossa on vertailukohtana tilanne, jossa linjan 7 pohjoinen päätepysäkki on Pasilan asemalla.

Kustannusmuutokset: +400 000 € vuonna 2023 ja +1 000 000 € vuosittain.

Linja 9N aloittaa liikenteen

Korvataan linja 23N uudella linjalla 9N perjantai- ja lauantaiöisin.

Kustannusmuutokset: +45 000 € vuonna 2023 ja +115 000 € vuosittain.

Asemapäällikönkadun molempisuuntaistaminen

Pasilassa otetaan käyttöön uusi rataosuus Asemapäällikönkadulla. Itä-Pasilassa linjat 7 ja 9 siirtyvät kulkemaan molempiin suuntiin Asemapäällikönkatua pitkin. Linjat eivät enää kierrä Messukeskuksen kautta. Linjan 2 päätepysäkki siirtyy Messukeskukselle.

Linjan 9 kustannusmuutokset -20 000 € vuonna 2023 ja -50 000 € vuosittain.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Varautuminen pikaraitiolinjan 550 käyttöönottoon

Varaudutaan pikaraitiolinjan 550 liikenteen varaudutaan liikenteen käynnistämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Kustannusmuutokset: +2 285 000 € vuonna 2023.

Poikkeusreitit

Vuonna 2023 Pasilan ratatyöt sekä Mannerheimintien alkavaksi suunniteltu peruskorjaus aiheuttavat laajoja raitioliikennekatkoja ja poikkeusreittejä.

Bussiliikenne

Länsimetron vaiheen 2 valmistuminen

Toteutetaan Länsimetron jatkeen uuden liityntälinjastosuunnitelman mukaiset muutokset bussiliikenteeseen.

Linjastosuunnitelmalla on merkittäviä vaikutuksia liityntäyhteyksiin Etelä-Espoon läntisimmän joukkoliikenteen solmukohdan siirtyessä Matinkylästä Espoonlahteen. Suunnitelmalla on vaikutuksia myös Kirkkonummen sisäiseen liikenteeseen ja etenkin Espoon ja Kirkkonummen väliseen seutuliikenteeseen.

Kustannusvaikutus vuositasolla on noin - 2 400 000 €.

Linjastosuunnitelman käyttöönotto tapahtuu vaiheittain. Metroliikenteen käynnistyessä muutetaan suurin osa linjastosta linjastosuunnitelman mukaiseksi. Osa suunnitelmassa esitetyistä muutoksista tapahtuu 8/2023 alkaen runkolinjojen 520 ja 530 perustamisen yhteydessä.

Tapiola - Leppävaara -linjastosuunnitelma

Varaudutaan toteuttamaan Tapiolan ja Leppävaaran linjastosuunnitelman mukaiset bussiliikenteen muutokset 8/23 alkaen. Muutoksilla ei ole merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Pikaraitiolinjan 550 käyttöönotto

Varaudutaan pikaraitiolinjan 550 liikenteen käynnistykseen syyskaudella 2023, jolloin nykyinen runkobussilinjan 550 lakkautetaan.

Bussiliikenteen kustannusvaikutus: -3 470 000 € syksyllä 2023 ja -8 100 000 € vuositasolla.

Linjan 23N lakkauttaminen

Korvataan bussilinjan 23N liikenne raiotiolinjan 9N yöliikenteellä

Bussiliikenteen kustannusvaikutus: -44 000 € vuonna 2023 ja -113 000 € vuositasolla.

Linja 69 Kamppi – Pasila – Käpylä – Malmi – Jakomäki

Varaudutaan Malmin lentokentän ympäristön asukasmäärän kasvuun tihentämällä lisäämällä hieman tarjontaa linjalle 69 arkisin ruuhka-aikoina sekä viikonloppuiltaisin.

Kustannusvaikutus n. 47 000 € vuonna 2023 ja noin 103 000 € vuositasolla.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Linja 77 Rautatientori – Sepänmäki – Alppikylä – Jakomäki

Varaudutaan Malmin lentokentän ympäristön asukasmäärän kasvuun tihentämällä linjan 77 vuorovälit arkisin ruuhka-aikoina, lauantain alkuillassa sekä sunnuntain päiväliikenteessä koronapandemiaa edeltäneelle tasolle.

Kustannusvaikutus n. 62 000 € vuonna 2023 ja noin 144 000 € vuositasolla.

Sipoon saaristoyhteydet

Varaudutaan lisäämään Sipoon kesäliikenteeseen yksi auto sekä hieman kilometri- ja tuntisuoritteita, jotta voidaan palvella yhteyksiä Gumbostrandista ja Spjutsundista lähteville saaristolautoille.

Kustannusvaikutus n. 18 000 euroa vuonna 2023 ja vuositasolla.

Länsimetron jatkeen asemien ympäristöt

Varaudutaan Länsimetron jatkeen asemien ympäristöjen rakentamisen aikaisiin hidastuksiin liityntälinjastossa.

Kustannusvaikutus noin 150 000 € vuositasolla.

Mannerheimintien perusparannus

Varaudutaan Mannerheimintien perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen maaliskuusta 2023 alkaen.

Kustannusvaikutukset vuonna 2023 yhteensä n. 611 000 €
- Helsingin sisäiset linjat n. 211 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat n. 179 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 220 000 €

Herttoniemen metroaseman perusparannustyö

Varaudutaan Herttoniemen metroaseman perusparannustyön aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 500 000 € vuonna 2023.

Linnanrakentajantien ja Laajasalon katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien ja Laajasalontien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 600 000 € vuonna 2023.

Kruunusiltojen raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotien rakentamisen Koirasaarentietä kulkevaan bussiliikenteeseen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 300 000 € vuonna 2023.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Itäkeskuksen bussiterminaalin remontti

Varaudutaan Itäkeskuksen bussiterminaalin remontin tilapäisjärjestelyjen aiheuttamiin kustannuksiin 10/2023 alkaen.

Kustannusvaikutus n. 280 000 € vuonna 2023.

Espoon kaupunkirata

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus yhteensä n. 800 000 € vuonna 2023.

Kulosaaren sillan korjaus

Varaudutaan Kulosaaren sillan korjauksen aiheuttamiin viivästyksiin bussiliikenteessä.

Kustannusvaikutus yhteensä 400 000 € vuonna 2023.

Junatien sillan uudet järjestelyt

Varaudutaan Junatien sillan järjestelyjen rakentamisen aiheuttamisiin viivästyksiin bussiliikenteessä.

Kustannusvaikutus yhteensä 300 000 € vuonna 2023.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Muutokset vuonna 2024

Metroliikenne

Metroliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Lähijunaliikenne

Järvenpään HSL-jäsenyyden tähtäin on siirtynyt vuoteen 2024. Järvenpään kaupunginvaltuusto päätti lokakuussa 2019, että kaupunki liittyy HSL-jäseneksi 1.1.2022 lähtien. Päätökseen sisältyi ehto, että HSL:n perussopimukseen liitytään, mikäli jäsenyys tuo merkittävän parannuksen Järvenpään ja Helsingin välillä liikennöiviin junavuoroihin. Järvenpää on ilmoittanut tekevänsä jäsenyydestä aikanaan uudelleentarkastelun tähtäimessä vuosi 2024, jolloin myös Järvenpään sisäisen bussiliikenteen nykyinen sopimus on päättymässä.

HSL:n tavoitteena on, että ruuhka-aikojen ulkopuolella päiväliikenteessä ja lauantaisin klo 9-19 Helsingin ja Järvenpään välisen junaliikenteen vuoroväliä tihennetään siten, että junilla olisi syysliikenteen alusta 2024 alkaen noin 15 minuutin vuorovälit nykyisen 30 minuutin vuorovälin sijaan, mikäli Järvenpää liittyy jäseneksi. Ruuhka-aikoina Järvenpään junaliikenteen vuoroväli on ruuhkasuuntaan jo ennestään keskimäärin 15 minuuttia. Järvenpään perustarjonta muodostuu liikenne- ja viestintäministeriön ostoliikenteestä, johon kuuluvat VR:n liikennöimät Riihimäen suunnan D- ja R-junat, joita tarvittavin osin täydennettäisiin HSL:n tilaamalla junaliikenteellä Järvenpäähän.

Kustannusvaikutus, mikäli Järvenpää liittyy HSL:ään:
+400 000 € vuonna 2024 ja +1 000 000 € vuositasolla.

Raitioliikenne

Raitioliikenteessä jatketaan vuonna 2024 edelleen koronakriisin taloudellisten vaikutusten takia aikaisemmin käyttöönotettuja sopeutustoimia.

Kalasataman raitiotie

Varaudutaan Kalasataman raitiotien liikennöinnin aloitukseen Nihdin ja Länsi-Pasilan välillä.

Kustannusmuutokset: +1 070 000 € vuonna 2024 ja +2 730 000 € vuosittain.

Pikaraitiolinjan 550 matkustajaliikenne

Varaudutaan pikaraitiolinjan 550 matkustajaliikenteeseen.

Kustannusmuutokset: +6 670 000 € vuonna 2024 ja +7 145 000 € vuosittain.

Poikkeusreitit

Mannerheimintien peruskorjaus jatkuu vuonna 2024 ja aiheuttanee laajoja poikkeusreittitarpeita raitioliikenteelle. Poikkeusreittien laajuus sekä kustannukset selviävät suunnittelun tarkentuessa lähempänä toteutusta.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Bussiliikenne

Linja 977 Kerava - Kytömaa

Perustetaan uusi linja täydentämään linjan 977 palvelua Keravan Kytömaan ja Kivisillan uusilla alueilla

Kustannusvaikutus + 150 000 € vuonna 2024 ja + 330 000 € vuositasolla.

Linja 70 Kamppi – Töölö – Viikki – Pukinmäki – Malmi ja linja 71 Rautatientori – Arabia – Viikinmäki – Pihlajamäki – Malmi

Varaudutaan siirtämään linjojen 70 ja 71 päätepysäkit muualle Malmin alueella Ala-Malmin Pikkalankadun terminaalin poistuessa bussiliikenteen käytöstä Malmin uuden sote-keskuksen rakennustöiden alkaessa.

Päätepysäkit pyritään sijoittamaan esimerkiksi Pikitehtaankortteleiden alueelle paikkaan, jossa ne palvelevat samalla Malmin alueen tiivistyvää maankäyttöä, jolloin linjastoon ei ole tarpeen tehdä muita lisäyksiä kasvavan kysynnän palvelemiseksi.

Kustannusvaikutus n. 293 000 € vuonna 2024 ja noin 508 000 € vuositasolla.

Lahdenväylän seutulinjat 711 Hakaniemi - Tikkurila, 721 Hakaniemi - Koivukylä, 731 Hakaniemi - Kulomäki

Varaudutaan siirtämään liikenne Hakaniemestä Kalasatamaan uuden terminaalialueen valmistuessa Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukaisesti.

Ei merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Linja 111 Otaniemi – Matinkylä - Hyljelahti

Varaudutaan Meritien rakentamisen aikaisiin poikkeusjärjestelyihin. Meritien ollessa suljettuna Hyljelahtea palveleva bussilinja joutuu kiertämään Hyljetien kautta nykyistä selvästi hitaampaa reittiä.

Kustannusvaikutus noin 300 000 € vuositasolla.

Mannerheimintien perusparannustyö

Varaudutaan Mannerheimintien perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus v. 2024 yhteensä n. 804 000 €

- Helsingin sisäiset linjat n. 278 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat n. 236 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 290 000 €

Herttoniemen metroaseman perusparannus

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Varaudutaan Herttoniemen metroaseman perusparannustyön aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 500 000 € vuonna 2024.

Linnanrakentajantien ja Laajasalontien katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien ja Laajasalontien katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 600 000 € vuonna 2024.

Kruunusiltojen raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotien rakentamisen Koirasaarentietä kulkevaan bussiliikenteeseen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 300 000 € vuonna 2024.

Itäkeskuksen terminaalin remontti

Varaudutaan Itäkeskuksen bussiterminaalin remontin tilapäisjärjestelyjen aiheuttamiin kustannuksiin.

Kustannusvaikutus n. 900 000 € vuonna 2024.

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustyöt Leppävaarassa

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalin alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi tammikuusta 2024 alkaen.

Kustannusvaikutukset vuonna 2024 yhteensä noin 830 000 €

- Espoon sisäinen +540 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne +290 000 €

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus yhteensä n. 1 500 000 € vuonna 2024.

Vantaan raitiotien rakennustyöt

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen keväästä 2024 alkaen.

Kustannusvaikutus vuonna 2024 yhteensä n. 400 000 €

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Kalasatama – Pasila raitiolinjan rakentaminen

Varaudutaan Kalasatama – Pasila raitiolinjan rakentamisen aiheuttamiin viivästyksiin

Kustannusvaikutus vuonna 2024 100 000 €.

Aleksis Kiven Kadun remontti

Varaudutaan Aleksis Kiven Kadun rakentamisen aikaisten järjestelyjen aiheuttamiin viivästyksiin

Kustannusvaikutus vuonna 2024 300 000 €.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Muutokset vuonna 2025

Metroliikenne

Metroliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Lähijunaliikenne

Lähijunaliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Raitioliikenne

Raitioliikenteessä ei varauduta tarjonnan lisäyksiin.

Poikkeusreitit

Mannerheimintien peruskorjaus jatkunee vielä vuonna 2025 ja aiheuttaa edelleen poikkeusreittitarpeita raitioliikenteelle. Poikkeusreittien laajuus sekä kustannukset selviävät suunnittelun tarkentuessa lähempänä toteutusta. Lisäksi Pitkänsillan remontti on suunniteltu alkavaksi maaliskuussa ja päättyväksi vuoden lopussa, tämä on otettu huomioon vuosisuoritteita suunnitellessa.

Bussiliikenne

Linja 52 Kuninkaantammi – Kannelmäki – Huopalahti as. – Munkkivuori – Otaniemi

Varaudutaan jatkamaan linjan 52 reitti Kuninkaantammessa uudelle, Kuninkaantammentien itäpäähän valmistuvalle päätepysäkille.

Kustannusvaikutus n. 122 000 € vuonna 2025 ja noin 318 000 € vuositasolla.

Linja 87 Herttoniemi (M) - Kruunuvuorenranta

Varaudutaan lisäämään tarjontaa Kruunuvuorenrannan kasvavalle asuinalueelle.

Kustannusvaikutus n. 115 000 € vuonna 2025 ja noin 309 000 € vuositasolla.

Mannerheimintien perusparannus

Varaudutaan Mannerheimintien perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus v. 2024 yhteensä n. 804 000 €.

- Helsingin sisäiset linjat n. 278 000 €
- Espoon suunnan seutulinjat n. 236 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 290 000 €

Mäkelänkadun perusparannustyö

Varaudutaan Mäkelänkadun perusparannustyön aiheuttamaan bussiliikenteen hidastumiseen keväästä 2025 alkaen.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 yhteensä n. 506 000 €

- Helsingin sisäiset linjat n. 304 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 202 000 €

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

Herttoniemen metroaseman perusparannus

Varaudutaan Herttoniemen metroaseman perusparannustyön aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 500 000 € vuonna 2025.

Linnanrakentajantien ja Laajasalontien katutyöt

Varaudutaan Linnanrakentajantien ja Laajasalontien ympäristön katutöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus n. 600 000 € vuonna 2025.

Itäkeskuksen bussiterminaalin remontti

Varaudutaan Itäkeskuksen bussiterminaalin remontin tilapäisjärjestelyjen aiheuttamiin kustannuksiin.

Kustannusvaikutus n. 900 000 € vuonna 2025.

Sellon pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustyöt Leppävaarassa

Varaudutaan viivästyksiin ja poikkeusreitteihin Leppävaaran terminaalin alueella Sellon uusien pysäköinti- ja palvelutilojen rakennustöiden vuoksi.

Kustannusvaikutukset vuonna 2025 yhteensä noin 830 000 €

- Espoon sisäinen +540 000 €
- Seutu, poikittaisliikenne +290 000 €

Espoon kaupunkiradan rakennustyöt

Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.

Kustannusvaikutus yhteensä n. 1 500 000 € vuonna 2025.

Vantaan raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Vantaan ratikan rakennustöiden aiheuttamiin bussiliikenteen poikkeusjärjestelyihin sekä liikenteen hidastumiseen.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 yhteensä n. 600 000 €

- Vantaan sisäiset linjat n. 350 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 250 000 €

Kruunusiltojen raitiotien rakentaminen

Varaudutaan Kruunusiltojen raitiotieyhteyden rakentamisen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin ja bussiliikenteen hidastumiseen Hakaniemessä Siltasaarenkadun ja Hakaniemenrannan ympäristössä.

Kustannusvaikutus vuonna 2025 yhteensä n. 684 000 €.

LIITE 3:
Joukkoliikenteen palvelutasomuutokset 2023-2025

- Helsingin sisäiset linjat n. 500 000 €
- Vantaan suunnan seutulinjat n. 184 000 €

Kuntaosuudet 2023

A. Kustannukset kunnittain

Operointikustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ilman ymp.bonusta	**325,6**	**116,3**	**2,4**	**94,7**	**10,1**	**10,5**	**5,5**	**7,1**	**1,1**	**573,5**
Ympäristöbonus	**1,0**	**0,6**	**0,0**	**0,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**2,0**
Yhteensä	**326,6**	**117,0**	**2,4**	**95,0**	**10,2**	**10,5**	**5,5**	**7,1**	**1,1**	**575,5**
%-jakautuma	56,7 %	20,3 %	0,4 %	16,5 %	1,8 %	1,8 %	1,0 %	1,2 %	0,2 %	100,0 %

Muut kustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Muut toimintatuotot ja avustukset	-5,0	-1,4	0,0	-1,2	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-8,2
Henkilöstökulut	15,4	4,4	0,1	3,5	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	24,8
Palvelujen ostot	27,4	8,2	0,2	5,8	0,5	0,5	0,2	0,3	0,0	43,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Muut toimintakulut	3,7	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	6,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot	9,4	2,9	0,1	2,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	15,0
Yhteensä	**51,4**	**15,3**	**0,4**	**11,2**	**1,1**	**1,1**	**0,4**	**0,6**	**0,1**	**81,6**
%-jakautuma	63,0 %	18,8 %	0,5 %	13,7 %	1,3 %	1,4 %	0,5 %	0,7 %	0,1 %	100,0 %

Infrakustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**91,3**	**87,2**	**0,5**	**15,2**	**0,9**	**2,1**	**0,4**	**0,4**	**0,1**	**198,1**
%-jakautuma	46,1 %	44,0 %	0,3 %	7,7 %	0,4 %	1,1 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	100,0 %

Kustannukset yhteensä	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**469,3**	**219,4**	**3,3**	**121,4**	**12,1**	**13,7**	**6,3**	**8,2**	**1,4**	**855,2**
%-jakautuma	54,9 %	25,7 %	0,4 %	14,2 %	1,4 %	1,6 %	0,7 %	1,0 %	0,2 %	100,0 %

B. Lipputulot kunnittain

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**224,8**	**66,7**	**1,6**	**60,0**	**8,4**	**6,9**	**2,5**	**3,6**	**0,6**	**375,1**
%-jakautuma	59,9 %	17,8 %	0,4 %	16,0 %	2,3 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %

C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**244,6**	**152,8**	**1,7**	**61,4**	**3,6**	**6,8**	**3,9**	**4,6**	**0,8**	**480,1**
%-jakautuma	50,9 %	31,8 %	0,4 %	12,8 %	0,8 %	1,4 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-0,7	1,3	0,0	1,4	0,7	1,3	-0,1	0,1	0,0	4,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,4	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapa	3,5	1,6	0,1	1,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	7,1
Yhteensä	**5,1**	**3,9**	**0,1**	**3,5**	**1,1**	**1,6**	**0,1**	**0,4**	**0,1**	**15,9**
%-jakautuma	32,1 %	24,6 %	0,6 %	21,8 %	6,7 %	10,1 %	0,8 %	2,8 %	0,5 %	100,0 %

D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**239,458**	**148,858**	**1,632**	**57,943**	**2,569**	**5,200**	**3,736**	**4,118**	**0,725**	**464,239**
%-jakautuma	51,6 %	32,1 %	0,4 %	12,5 %	0,6 %	1,1 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Subventio% kunnittain										
- Yhteensä	**51,0 %**	**67,8 %**	**48,8 %**	**47,7 %**	**21,3 %**	**37,9 %**	**58,9 %**	**50,5 %**	**53,4 %**	**54,3 %**

Vertailu kuntaosuudet 2023 TAE ja 2022 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2023 TAE	**244,558**	**152,757**	**1,726**	**61,410**	**3,637**	**6,806**	**3,866**	**4,560**	**0,798**	**480,118**
2022 TA	**230,060**	**121,081**	**1,576**	**67,015**	**4,900**	**8,027**	**3,728**	**4,196**	**0,447**	**441,030**
Erotus	**14,498**	**31,676**	**0,150**	**-5,605**	**-1,263**	**-1,221**	**0,138**	**0,364**	**0,351**	**39,088**

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2023 TAE ja 2022 TA

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2023 TAE	**5,099**	**3,899**	**0,094**	**3,467**	**1,069**	**1,607**	**0,129**	**0,441**	**0,073**	**15,878**
2022 TA	**5,560**	**0,337**	**0,094**	**-2,144**	**0,012**	**0,563**	**0,127**	**0,606**	**0,094**	**5,250**

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2023 TAE	**239,458**	**148,858**	**1,632**	**57,943**	**2,569**	**5,200**	**3,736**	**4,118**	**0,725**	**464,239**
2022 TA	**224,500**	**120,744**	**1,482**	**69,159**	**4,888**	**7,464**	**3,601**	**3,590**	**0,353**	**435,780**
Erotus	**14,958**	**28,114**	**0,151**	**-11,216**	**-2,319**	**-2,265**	**0,135**	**0,528**	**0,372**	**28,458**

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2023 TAE	**238,750**	**150,137**	**1,635**	**59,301**	**3,309**	**6,451**	**3,670**	**4,209**	**0,743**	**468,205**
Subventio% kunnittain	**50,9 %**	**68,4 %**	**48,8 %**	**48,8 %**	**27,4 %**	**47,0 %**	**57,9 %**	**51,6 %**	**54,7 %**	**54,7 %**

Kuntaosuudet 2024

A. Kustannukset kunnittain

Operointikustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ilman ymp.bonusta	**337,3**	**120,1**	**2,6**	**97,3**	**10,5**	**10,8**	**5,6**	**7,2**	**1,3**	**592,8**
Ympäristöbonus	**0,7**	**0,5**	**0,0**	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**1,5**
Yhteensä	**338,1**	**120,6**	**2,6**	**97,5**	**10,6**	**10,8**	**5,6**	**7,3**	**1,3**	**594,3**
%-jakautuma	56,9 %	20,3 %	0,4 %	16,4 %	1,8 %	1,8 %	0,9 %	1,2 %	0,2 %	100,0 %

Muut kustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Muut toimintatuotot ja avustukset	-5,5	-1,5	0,0	-1,3	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-9,0
Henkilöstökulut	15,8	4,5	0,1	3,6	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	25,2
Palvelujen ostot	25,0	7,4	0,2	5,3	0,5	0,5	0,2	0,3	0,0	39,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Muut toimintakulut	3,8	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	6,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Poistot	9,7	3,0	0,1	2,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	15,4
Yhteensä	**49,2**	**14,6**	**0,4**	**10,6**	**1,0**	**1,0**	**0,4**	**0,6**	**0,1**	**77,9**
%-jakautuma	63,1 %	18,7 %	0,5 %	13,7 %	1,3 %	1,3 %	0,5 %	0,7 %	0,1 %	100,0 %

Infrakustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**100,6**	**88,6**	**0,6**	**16,1**	**0,9**	**2,1**	**0,4**	**0,5**	**0,1**	**209,9**
%-jakautuma	47,9 %	42,2 %	0,3 %	7,7 %	0,4 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %

Kustannukset yhteensä	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**487,9**	**223,8**	**3,6**	**124,2**	**12,5**	**14,0**	**6,4**	**8,3**	**1,6**	**882,2**
%-jakautuma	55,3 %	25,4 %	0,4 %	14,1 %	1,4 %	1,6 %	0,7 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

B. Lipputulot kunnittain

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**233,7**	**69,4**	**1,7**	**62,3**	**8,8**	**7,2**	**2,6**	**3,7**	**0,6**	**390,0**
%-jakautuma	59,9 %	17,8 %	0,4 %	16,0 %	2,3 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %

C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**254,1**	**154,4**	**1,9**	**61,9**	**3,7**	**6,8**	**3,8**	**4,5**	**1,0**	**492,2**
%-jakautuma	51,6 %	31,4 %	0,4 %	12,6 %	0,8 %	1,4 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-0,7	1,3	0,0	1,4	0,7	1,3	-0,1	0,1	0,0	4,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,4	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapa	3,5	1,6	0,1	1,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	7,1
Yhteensä	**5,1**	**3,9**	**0,1**	**3,5**	**1,1**	**1,6**	**0,1**	**0,4**	**0,1**	**15,9**
%-jakautuma	32,1 %	24,6 %	0,6 %	21,8 %	6,7 %	10,1 %	0,8 %	2,8 %	0,5 %	100,0 %

D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**249,029**	**150,518**	**1,781**	**58,442**	**2,634**	**5,175**	**3,702**	**4,097**	**0,904**	**476,282**
%-jakautuma	52,3 %	31,6 %	0,4 %	12,3 %	0,6 %	1,1 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Subventio% kunnittain										
- Yhteensä	**51,0 %**	**67,3 %**	**50,0 %**	**47,0 %**	**21,1 %**	**37,0 %**	**57,8 %**	**49,5 %**	**58,0 %**	**54,0 %**

Vertailu kuntaosuudet 2024 TS ja 2022 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2024 TS	**254,128**	**154,416**	**1,876**	**61,909**	**3,703**	**6,782**	**3,831**	**4,539**	**0,976**	**492,160**
2022 TA	**230,060**	**121,081**	**1,576**	**67,015**	**4,900**	**8,027**	**3,728**	**4,196**	**0,447**	**441,030**
Erotus	**24,068**	**33,335**	**0,300**	**-5,106**	**-1,197**	**-1,245**	**0,103**	**0,343**	**0,529**	**51,130**

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2024 TS ja 2022 TA

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2024 TS	**5,099**	**3,899**	**0,094**	**3,467**	**1,069**	**1,607**	**0,129**	**0,441**	**0,073**	**15,878**
2022 TA	**5,560**	**0,337**	**0,094**	**-2,144**	**0,012**	**0,563**	**0,127**	**0,606**	**0,094**	**5,250**

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2024 TS	**249,029**	**150,518**	**1,781**	**58,442**	**2,634**	**5,175**	**3,702**	**4,097**	**0,904**	**476,282**
2022 TA	**224,500**	**120,744**	**1,482**	**69,159**	**4,888**	**7,464**	**3,601**	**3,590**	**0,353**	**435,780**
Erotus	**24,529**	**29,774**	**0,300**	**-10,717**	**-2,254**	**-2,289**	**0,101**	**0,507**	**0,551**	**40,501**

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2024 TS	**248,320**	**151,796**	**1,784**	**59,801**	**3,375**	**6,426**	**3,636**	**4,188**	**0,922**	**480,248**
Subventio% kunnittain	**50,9 %**	**67,8 %**	**50,1 %**	**48,1 %**	**27,0 %**	**46,0 %**	**56,8 %**	**50,6 %**	**59,1 %**	**54,4 %**

Kuntaosuudet 2025

A. Kustannukset kunnittain

Operointikustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ilman ymp.bonusta	**338,6**	**120,2**	**2,6**	**98,1**	**10,8**	**10,9**	**5,6**	**7,3**	**1,4**	**595,4**
Ympäristöbonus	**1,3**	**0,8**	**0,0**	**0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**2,6**
Yhteensä	**339,8**	**121,1**	**2,6**	**98,5**	**10,8**	**10,9**	**5,6**	**7,3**	**1,4**	**598,0**
%-jakautuma	56,8 %	20,2 %	0,4 %	16,5 %	1,8 %	1,8 %	0,9 %	1,2 %	0,2 %	100,0 %

Muut kustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Muut toimintatuotot ja avustukset	-5,4	-1,5	0,0	-1,3	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-8,8
Henkilöstökulut	16,0	4,6	0,1	3,6	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	25,7
Palvelujen ostot	22,6	6,7	0,2	4,8	0,5	0,4	0,2	0,2	0,0	35,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Muut toimintakulut	3,8	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	6,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Poistot	10,1	3,1	0,1	2,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	16,2
Yhteensä	**47,6**	**14,2**	**0,4**	**10,4**	**1,0**	**1,0**	**0,4**	**0,6**	**0,1**	**75,6**
%-jakautuma	63,0 %	18,7 %	0,5 %	13,7 %	1,3 %	1,4 %	0,5 %	0,7 %	0,1 %	100,0 %

Infrakustannukset	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**101,0**	**88,0**	**0,6**	**15,8**	**0,9**	**2,1**	**0,4**	**0,5**	**0,1**	**209,5**
%-jakautuma	48,2 %	42,0 %	0,3 %	7,5 %	0,4 %	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	100,0 %

Kustannukset yhteensä	**Helsinki**	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**488,5**	**223,2**	**3,6**	**124,6**	**12,7**	**14,0**	**6,4**	**8,4**	**1,6**	**883,1**
%-jakautuma	55,3 %	25,3 %	0,4 %	14,1 %	1,4 %	1,6 %	0,7 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

B. Lipputulot kunnittain

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**236,7**	**70,3**	**1,7**	**63,1**	**8,9**	**7,3**	**2,6**	**3,8**	**0,6**	**395,0**
%-jakautuma	59,9 %	17,8 %	0,4 %	16,0 %	2,3 %	1,8 %	0,7 %	1,0 %	0,1 %	100,0 %

C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**251,8**	**153,0**	**1,9**	**61,5**	**3,8**	**6,7**	**3,8**	**4,6**	**1,0**	**488,1**
%-jakautuma	51,6 %	31,3 %	0,4 %	12,6 %	0,8 %	1,4 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Ed. vuosien yli-/alijäämä	-0,7	1,3	0,0	1,4	0,7	1,3	-0,1	0,1	0,0	4,0
Suurten kaupunkiseut. perusrahoitus	2,4	1,1	0,0	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4,8
Ilmastoperusteinen ja joukkoliikenteen kulkutapa	3,5	1,6	0,1	1,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	7,1
Yhteensä	**5,1**	**3,9**	**0,1**	**3,5**	**1,1**	**1,6**	**0,1**	**0,4**	**0,1**	**15,9**
%-jakautuma	32,1 %	24,6 %	0,6 %	21,8 %	6,7 %	10,1 %	0,8 %	2,8 %	0,5 %	100,0 %

D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Yhteensä	**246,668**	**149,063**	**1,772**	**58,066**	**2,743**	**5,122**	**3,700**	**4,133**	**0,910**	**472,178**
%-jakautuma	52,2 %	31,6 %	0,4 %	12,3 %	0,6 %	1,1 %	0,8 %	0,9 %	0,2 %	100,0 %

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
Subventio% kunnittain										
- Yhteensä	**50,5 %**	**66,8 %**	**49,6 %**	**46,6 %**	**21,6 %**	**36,5 %**	**57,5 %**	**49,4 %**	**57,9 %**	**53,5 %**

Vertailu kuntaosuudet 2025 TS ja 2022 TA, ennen vähennyksiä

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2025 TS	**251,768**	**152,962**	**1,866**	**61,533**	**3,812**	**6,728**	**3,829**	**4,575**	**0,983**	**488,056**
2022 TA	**230,060**	**121,081**	**1,576**	**67,015**	**4,900**	**8,027**	**3,728**	**4,196**	**0,447**	**441,030**
Erotus	**21,708**	**31,881**	**0,290**	**-5,482**	**-1,088**	**-1,299**	**0,101**	**0,379**	**0,536**	**47,026**

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2025 TS ja 2022 TA

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2025 TS	**5,099**	**3,899**	**0,094**	**3,467**	**1,069**	**1,607**	**0,129**	**0,441**	**0,073**	**15,878**
2022 TA	**5,560**	**0,337**	**0,094**	**-2,144**	**0,012**	**0,563**	**0,127**	**0,606**	**0,094**	**5,250**

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2025 TS	**246,668**	**149,063**	**1,772**	**58,066**	**2,743**	**5,122**	**3,700**	**4,133**	**0,910**	**472,178**
2022 TA	**224,500**	**120,744**	**1,482**	**69,159**	**4,888**	**7,464**	**3,601**	**3,590**	**0,353**	**435,780**
Erotus	**22,169**	**28,319**	**0,290**	**-11,093**	**-2,145**	**-2,342**	**0,099**	**0,543**	**0,557**	**36,398**

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli- /alijäämää

	Helsinki	**Espoo**	**Kauniainen**	**Vantaa**	**Kerava**	**Kirkkonummi**	**Sipoo**	**Tuusula**	**Siuntio**	**Yhteensä**
2025 TS	**245,960**	**150,342**	**1,774**	**59,425**	**3,484**	**6,373**	**3,634**	**4,224**	**0,928**	**476,144**
Subventio% kunnittain	**50,3 %**	**67,3 %**	**49,7 %**	**47,7 %**	**27,4 %**	**45,5 %**	**56,5 %**	**50,5 %**	**59,0 %**	**53,9 %**

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE-KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVA PERUSSOPIMUS

HSL-liikenteen kulut ja tuotot kohdennetaan jäsenkunnille perussopimuksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut kohdistetaan palvelujen käytön mukaisesti ja lipputulot kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella.

JOUKKOLIIKENTEEN KULUJEN JAKO

Perussopimuksessa jäsenkunnille jaettavat kulut on jaettu

- operointikuluihin (liikennöintikorvaukset)
- tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto- yms. kuluihin (ns. yleiskustannukset)
- infrakuluihin

Liikenteen operointikulut
Operointikuluilla tarkoitetaan ostopalveluina hankittavan joukkoliikenteen liikenteenhoidon kustannuksia. Kuntien maksuosuudet operointikuluista määritellään liikennemuodoittain kunkin kunnan asukkaiden tekemien matkustajakilometrien perusteella.

Bussiliikenne
Kulut jaetaan kunnille linjastokohtaisesti (Helsingin sisäiset, Espoon ja Kauniaisten sisäiset, Vantaan sisäiset, Keravan sisäiset, Sipoon sisäiset, Tuusulan sisäiset, seutulinjat Espoon suunta, seutulinjat Vantaan suunta, poikittaiset seutulinjat, seutulinjat Keravan suunta, seutulinjat Sipoon suunta, seutulinjat Tuusulan suunta, U-linjat suunnittain) kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut linjastokohtaiset matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja viimeisen käytettävissä olevien kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella. Vuositason nousujen ja keskimatkojen perusteella lasketaan linjastokohtaiset matkustajakilometrit kunnittain. Niistä lasketaan edelleen jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan kulut kunnille.

Junaliikenne
Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten nousujen ja matkustajakilometrien perusteella. Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan lippulajitutkimuksista saatavien nousujen ja keskimatkatietojen perusteella.

Junaliikenteen operointikustannukset jaetaan HSL:n tilaaman liikenteen korvauksiin ja VR:n lähiliikenteen lippuyhteistyökustannuksiin. Junaliikenteen kustannukset kohdistetaan junayksikkökilometrien perusteella HSL:n tilaamalle junaliikenteelle junalinjoittain. Lippuyhteistyön kustannukset kohdistetaan nousujen perusteella VR:n lähiliikenteen junille. Junakalustoyhtiön vuokrat sisällytetään HSL:n tilaamaan junaliikenteen operointikustannuksiin.

HSL:n tilaaman junaliikenteen operointikulut jaetaan kunnille matkustajakilometreistä ja nousuista laskettujen kuntakohtaisten jako-osuuksien painotettuna keskiarvoina junalinjoittain. Painoina on käytetty kummallekin osatekijälle 0,5.

Metroliikenne
Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen metroliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan metroliikenteen kulut kunnille.

Raitiovaunuliikenne
Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen raitiovaunuliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan raitiovaunuliikenteen kulut kunnille.

Lauttaliikenne
Kulut jaetaan kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Nousuina käytetään lippulajeittain laskettuja vuositason nousuja, jotka on kohdistettu kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen lauttaliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan lauttaliikenteen kulut kunnille.

Tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto yms. kulut
Ko. kuluilla tarkoitetaan HSL- organisaation eri yksiköiden nettokuluja lukuun ottamatta operointikuluja.

Joukkoliikenne- ja liikennejärjestelmäsuunnittelun, viestinnän ja markkinoinnin, lippu- ja informaatiojärjestelmien ylläpidon, hallinnon yms. kulut kohdistetaan kunnille liikennemuodoittain/linjastoittain kuntien asukkaiden tekemien nousujen perusteella.

Joukkoliikenneosaston (joukkoliikenteen suunnittelun) ja matkalippujen tarkastusyksikön nettokulut sekä LIJ-järjestelmän poistot kohdistetaan ensin arvioitujen työpanosten ja laitemäärien perusteella eri liikennemuodoille tai linjastoille. Loput kulut on jaettu nousujen perusteella.

Eri liikennemuodoille/linjastoille kohdistetut yleiskustannukset yhteensä jaetaan edelleen kunnille matkustajakilometrien laskennassa käytettyjä kuntakohtaisten nousujen ja niistä laskettujen jako-osuuksien perusteella.

Infrakulut
Ennen vuotta 2012 käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Bussiliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille linjastoittain nousujen suhteessa.
- Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa.
- Junaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

- Lauttaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Metroliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Raitioliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien merkittävien joukkoliikenneinvestointien jl-infrakulujen kohdistamisesta jäsenkaupungeille/kunnille on sovittu erikseen. Tällaisia uusia merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat sopimuksen mukaisesti ainakin Länsimetro ja Kehärata. Aikaisempi sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta jää sellaisenaan voimaan. Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Junaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Lauttaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Metroliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Raitioliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.

Bussiliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille linjastoittain nousujen suhteessa. Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa. Joukkoliikennekatujen, -tunnelien ja -siltojen osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille kyseisen joukkoliikennekadun, -tunnelin tai -sillan läpi kulkevien vuorojen suhteessa.

LIPPUTULOT

Lipputulot kohdistetaan kunnille vyöhykkeittäin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten aikuisten ja lasten mobiili- ja arvolipputulojen suhteella vyöhykkeittäin. Kehäradan tuomista lisääntyneistä ABC-lipputuloista vuosittain kohdistetaan kolme (3) miljoonaa euroa Vantaan kaupungille kattamaan Vantaalle kohdistuvia Kehäradan infrakustannuksia.

VALTION TUET

Kuntaosuuksia vähentävät valtiolta saadut tuet. Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki ja ilmastoperusteinen rahoitus ovat kohdistettu kuntien asukasluvun perusteella.

Suoriteseuranta 2010-2025 (yhteenveto)

Suoritteista ja muista tunnusluvuista on saatavilla lisätietoja HSL:stä.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ENN	2023 TAE	2024 TS	2025 TS
Lipputulot M€	243,5	252,8	269,7	277,9	287,3	307,0	331,4	357,7	370,1	383,1	243,3	235,3	303,5	375,1	390,0	395,0
Kokonaiskustannukset M€	478,9	508,3	545,7	564,6	578,7	589,5	611,1	646,9	714,1	740,8	724,58	711,96	760,7	855,2	882,2	883,1
Operointikustannukset M€	383,9	407,5	437	450,1	464,5	470,5	476,8	501,3	499,9	515,4	507,4	499,76	538,5	575,5	594,3	598,0
Infrakustannukset M€	59,1	63,2	68,3	69,5	66,1	68,6	83,2	88,4	141,2	150,7	148,34	141,00	147,4	198,1	209,9	209,5
Muut kustannukset M€	35,9	37,5	40,4	45	48,1	50,4	51,1	57,2	72,9	74,6	68,85	71,20	74,8	81,6	77,9	75,6
Nousut (milj.)	327	336	345	351	353	359	367	375	387	397	252	238	298	345	355	360
Linjakilometrit (milj.)	105	106	107	107	111	114	114	116	113	118	116	114	114	117	116	115
Paikkakilometrit (milj.) *	9 530	9 818	9 737	10 014	10 710	11 332	11 619	14 309	15 688	16 061	15 442	15 492	15 677	16 299	16 358	16 290
Istumapaikkakilometrit (milj.)*	6 004	6 168	6 058	6 218	6 695	7 098	7 428	7 636	8 088	8 296	8 530	8 075	16256	16800	17073	17030
Matkustajakilometrit (milj.)*	2288	2319	2378	2450	2378	2436	2554	2602	2488	2632	1667	1567	1966,2	2222,0	2237,9	2258,4
Kokonaiskustannukset pl. infra € / nousut	1,28 €	1,33 €	1,38 €	1,41 €	1,45 €	1,45 €	1,44 €	1,49 €	1,48 €	1,49 €	2,29 €	2,40 €	2,06 €	1,91 €	1,89 €	1,87 €
Kokonaiskustannukset pl. infra € / matk.km	**0,18 €**	**0,19 €**	**0,20 €**	**0,20 €**	**0,22 €**	**0,21 €**	**0,21 €**	**0,21 €**	**0,23 €**	**0,22 €**	**0,35 €**	**0,36 €**	**0,31 €**	**0,30 €**	**0,30 €**	**0,30 €**
Kokonaiskustannukset ml. infra € / matk.km	0,21 €	0,22 €	0,23 €	0,23 €	0,24 €	0,24 €	0,24 €	0,25 €	0,29 €	0,28 €	0,43 €	0,45 €	0,39 €	0,38 €	0,39 €	0,39 €
Operointikustannukset € / nousut	1,17 €	1,21 €	1,27 €	1,28 €	1,31 €	1,31 €	1,30 €	1,34 €	1,29 €	1,30 €	2,01 €	2,10 €	1,81 €	1,67 €	1,67 €	1,66 €
Operointikustannukset € / linja-km	3,65 €	3,83 €	4,08 €	4,20 €	4,19 €	4,12 €	4,17 €	4,32 €	4,41 €	4,36 €	4,38 €	4,37 €	4,73 €	4,93 €	5,13 €	5,18 €
Operointikustannukset € / paikka-km	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €	0,03 €	0,03 €	0,03 €	0,03 €	0,03 €	0,04 €	0,04 €	0,04 €
Operointikustannukset € / istuin-km	0,06 €	0,07 €	0,07 €	0,07 €	0,07 €	0,07 €	0,06 €	0,07 €	0,06 €	0,06 €	0,06 €	0,06 €	0,03 €	0,03 €	0,03 €	0,04 €
Keskimääräinen jäsenkuntien subventio-%	48 %	49 %	50 %	50 %	49 %	47 %	45 %	44 %	48 %	48 %	58 %	53 %	57 %	55 %	54 %	54 %

Lyhenne tai muu termi	Selite
ASTY	HSL:n joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimus.
BEST	Benchmarking European Service of public Transport. BEST:ssä tutkitaan yhtenäisellä menetelmällä Pohjoismaiden pääkaupunkien sekä eräiden Keski-Euroopan kaupunkien asukkaiden tyytyväisyyttä joukkoliikenteeseen. Tutkimukseen sisältyvät kaupungit: Bergen, Geneve, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma ja Helsinki.
DW	Data Warehouse, tietovarasto.
ENN2022	Ennuste (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. ENN2022 = Vuoden 2022 ennuste (osavuosikatsaus 1/2022, joka on laadittu huhtikuun tiedoilla).
IdeaLab	Liikkumispalveluiden ohjelma, jossa syntyviä ideoita HSL pilotoi yhdessä muiden toimijoiden kanssa (päättynyt 2020).
HSL-alue	Alue, jonka HSL:n yhdeksän jäsenkuntaa muodostavat.
JL (jl)	Joukkoliikenne
JOLA	Joukkoliikenteen laatututkimus.
Keskimatka	Lippulajitutkimuksissa matkustajilta kysytään ko. matkallaan kulloinkin tutkittavalla linjalla kulkuneuvoon nousupaikkaa ja määränpäätä sekä asuinkuntaa. Näitä tietoja käyttämällä lasketaan kuntakohtaiset keskimatkat.
KOTU	Koettu turvallisuus lähijunaliikenteessä –tutkimus.
MaaS	Mobility as a Service (MaaS) eli Liikkuminen palveluna. Palvelukokonaisuus, jossa liikkumistarpeet on paketoitu kokonaisuuksiksi ja käyttäjä päättää millaisia osia hän haluaa pakettiinsa ostaa.
MAL	MAL = Maankäyttö, asuminen ja liikenne. MAL-verkosto on valtakunnallinen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisverkosto. Verkoston toiminta perustuu valtion ja suurten kaupunkiseutujen kaupunkipolitiikkaan, seudullisen strategisen suunnittelun edistämiseen ja jäsenseutujen vertaisoppimiseen.
MAL 2019	MAL 2019 on Helsingin seudun 14 kunnan strateginen suunnitelma, jossa kerrotaan, miten Helsingin seutua kehitetään 2019–2050. Suunnitelma on tiekartta siihen, miten seudun liikenteen päästöt saadaan laskuun, asukkaiden arjesta tehdään sujuvaa, ihmiset voivat löytää kodin kohtuullisella hinnalla, hyvien liikenneyhteyksien varresta ja työpaikoille on helppo kulkea.
Matkustuskilometri	Matkustajakilometrit saadaan kertomalla nousut keskimatkatiedoilla.
Matkustajamäärä	Joukkoliikenteen matkustajamäärät tilastoidaan nousuina*).
Nousu*)	Matkustajan yksittäinen nousu liikennevälineeseen. Bussiliikenteen osalta tietoja käytetyistä lippulajeista saadaan LIJ-järjestelmästä ja mutta avorahastuksen osalta tiedot kerätään lippulajitutkimuksissa (raitio- ja junaliikenteessä myös matkustajalaskentalaitteista).
NPS	Asiakasuskollisuutta mittaava mittari (Net Promoter Score), jossa selvitetään kuinka todennäköisesti asiakas suosittelee yritystä.
OpenMaas	Avoin lipunmyynnin rajapinta kaikkien liikennepalveluista kiinnostuneiden toimijoiden käyttöön.
PKS	Pääkaupunkiseutu, johon lasketaan kuuluvaksi Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit.
TA2022 /TAE2023	Talousarvio (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TA2022 = vuoden 2022 talousarvio. TAE2023=Talousarvioennuste (alustava).
TS2024, TS2025	Taloussuunnitelma (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TS2024 = vuoden 2024 taloussuunnitelma.
TP2021	Tilinpäätös (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TP2021 = vuoden 2021 tilinpäätös.
TTS	Toiminta- ja taloussuunnitelma, joka laaditaan kolmelle toimintavuodelle. Ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.
VAKAVA-projekti	Lähijunakaluston ja varikoiden hankinnan valmisteluprojekti.

Kts. erillinen materiaali hinnoittelumallien vaikutuksista.

9 § **Lausunnon antaminen HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030 / TeA**

VD/7437/00.04.03/2022
TeA/HW/K-ML/RK-K/MOra

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (jatkossa HSY) hallitus on pyytänyt Vantaan kaupungilta 17.6.2022 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta (TTS) vuosille 2023–2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023–2032 sekä investointistrategioista 2030 ja HSY:n strategiasta 2030. Lausunto on pyydetty antamaan 31.8.2022 mennessä.

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle taloussuunnitelma, joka ajoittuu vähintään kolmelle seuraavalle vuodelle. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023–2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. TTS-kauden tavoitteiden ja hankkeiden pohjana ovat jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteet ja HSY:n strategian painopisteet ja päämäärät:

- Ympäristövastuu: hiilineutraali pääkaupunkiseutu, kiertotalouden keskiössä ja puhdas Itämeri
- Työn murros: pito- ja vetovoimainen työnantaja, osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: tehokasta ja taloudellista toimintaa, tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: vastuulliset ja kehittyvät palvelut, turvattu juomavesi, toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Suoritteet:
HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2023 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 97,2 miljoonaa m3 ja laskutettavan vedenmyynnin 76,8 miljoonaa m3. Viikinmäen ja Suomenojan jätevesipuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 154,8 miljoonaa m3 vuonna 2023, mikä tarkoittaa alle prosentin kasvua kuluvan vuoden ennusteesta.

Vuonna 2023 HSY:n asiakaskiinteistöillä tehdään n. 8,7 miljoonaa jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 386 000 tonnia, joista Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan yhteensä n. 207 000 tonnia jätteen energiakäyttöön. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 247 000 tonnia.

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2022-2024. Henkilöstömäärien toteutumat ovat aikaisemmin jääneet suunniteltua alemmalle tasolle.

Talous:
HSY:n toimintatuotot vuonna 2023 ovat 419,1 milj. euroa. Tuotot kasvavat 22,7 miljoonaa euroa (5,5 %) vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Vesitaksoihin on laskettu alustavasti 3 % reaalikorotus

inflaatiovaikutuksen 4 % lisäksi. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja niistä aiheutuvien rahoituskulujen kasvun kattamiseen. Liittymismaksut ovat edelleen korkealla tasolla, mutta niiden arvioidaan laskevan rakentamisen kiihkeimmän kasvun vuosista.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan hieman kasvavan. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan, mutta hyödynnettävien ja kierrätettävien jakeiden määrien jatkavan kasvuaan. Tulokertymää lisää biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen ja taksamuutokset. HSY valmistelee jätemaksujen korottamista keskimäärin 4,5 %. Korotus vastaa arvioitua kustannustason nousua erityisesti jätteen kuljetuksen ja käsittelyn osalta.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet vuonna 2023 ovat 4,49 miljoonaa euroa (vuonna 2022 4,34 milj. euroa). Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla.

HSY:n toimintamenot vuonna 2023 ovat 205,1 miljoonaa euroa, 10,8 miljoonaa euroa (5,0 %) vähemmän kuin vuoden 2022 ennusteessa. Menoissa on otettu huomioon toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla. Henkilöstökuluihin sisältyy arvioidun palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 2,5 %.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2022 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan vuosille 2023–2032. Vuoden 2023 investoinnit ovat yhteensä 204,6 miljoonaa euroa, josta 177,0 milj. euroa on vesihuollon ja 22,9 milj. euroa jätehuollon investointeja. Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen suunnitelmakaudella pudottaa vesihuollon investointien tason keskimäärin noin 180 milj. euroon vuodessa. Toisaalta jäsenkuntien investoinnit infrastruktuuriin säilyvät korkealla tasolla, ja tämä nostaa myös HSY:n vesihuollon investointeja näiltä osin. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita Vantaalla ovat Helsinki-Vantaan lentoaseman vedenjakelun parantaminen sekä Vantaan vedenjakelun vahvistamiseen liittyvät strategiset hankkeet. Haja-asutusalueen vesihuoltoa rakennetaan Kiilan sekä Riipilän ja Reunan alueilla.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Muun muassa investoidaan Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouskortteliksi.

Toimintakate vuonna 2023 on 216,2 miljoonaa euroa ja vuosikate 144,2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos vuonna 2023 on vuosikatteesta vähennettävien käyttöomaisuuspoistojen jälkeen 7,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten jälkeen tilikauden alijäämä on 7,4 miljoonaa euroa

Nettorahoitusmenot kasvavat koko suunnitelmakauden ajan vesihuollon suuren investointitarpeen aiheuttaman lisälainanoton seurauksena. Koko suunnitelmakaudella joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa noin 432,8 miljoonaa euroa. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 999 miljoonaa euroa. HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakaudella ollen vuoden 2025 lopussa 25,7 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,7 %

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 4 kohdan 6 mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 9

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023–2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023–2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023–2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030
- Lausuntopyyntö 17.6.2022
- HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2032
- Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032
- Jätehuollon investointistrategia 2030
- Vesihuollon investointiohjelma 2023-2032
- Vesihuollon investointistrategia 2030
- HSY:n strategia 2030

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallituksen konsernijaostolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lausunto

2.8.2022

VD/7437/00.04.03/2022

Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HUS:lle, HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Tavoitteiden valmistelussa vuosille 2023–2025 on lähtökohtana se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSY:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa:

1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	2. Ympäristövastuullisuuden lisääminen	3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen
Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja mittareiden tarkentaminen 2. Tuottavuusohjelman toimeenpano, toiminnan selkeä suuntaaminen perustehtävään ja investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarvetta vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään 3. Toimintamenot euroa/asukas	**Mittarit:** 1. Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2023: vähintään 56 % (vuoden 2025 tavoitetaso 60 %) 2. Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa, tavoitetaso 2023: enintään 102 000 t CO_2-ekv 3. Hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030 pääsemiseksi	**Mittarit:** 1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain 2. laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, tavoitetaso 2023: enintään 19 %

Omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena esitettiin, että kuntayhtymän vuosien 2023 ja 2024 osalta valmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1 %:n korvaus ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %:n korvaus.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2547713

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteiden mukaan HSY:n tulee tavoitella vähintään 1,5 % tuottavuuden nousua vuosittain. Yksi tavoitteeseen liittyen kirjatuista mittareista on HSY:n tuottavuusohjelman toimeenpano, toiminnan selkeä suuntaaminen perustehtävään, investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarve vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään. TTS:n mukaan suunnitellut vesihuollon hinnankorotukset vuodelle 2023 ovat inflaatio 4 % ja reaalikorotus 3 %. Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on huomioitu reaalikorotus 3 %. Vantaa esittää, että vesitaksoihin suunniteltuja hinnankorotuksista pyritään asetetun omistajaohjaustavoitteen mukaisesti hillitsemään. HSY:n tulee pyrkiä kattamaan investointeihin liittyvät korotustarpeet mm. kehittämällä tuottavuuttaan laatimaansa tuottavuusohjelmaa toteuttamalla ja tarkastelemaan edelleen kriittisesti investointiohjelman mitoitustaan sekä kohdennustaan. Lisäksi HSY:n tulee kyetä omistajaohjaustavoitteen mukaisesti suunnitelmakaudella laskemaan toimintamenoja/asukas vesihuollon sekä jätehuollon osalta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan päivitetyn resurssiviisauden tiekartan 28.2.2022. Se sisältää tavoitteita, jotka kytkeytyvät HSY:n toimintaan kiertotalouden, päästölaskennan, ilmansuojelun ja ilmastoneuvonnan osalla. Kaupunki on liittynyt EU:n Green City Accord -sitoumukseen, jossa on tavoitteita puhtaan ilman ja veden sekä kiertotalouden ja jätteiden lajittelun osalla. Hiilineutraalisuus ja resurssiviisaus ovat kaupungin uuden strategia, Innovaatioiden Vantaa 2022-2025, yhtenä keskeisenä painopisteenä. Se sisältää muun muassa tavoitteen, että vuonna 2025 yhdyskuntajätteen kierrätysaste on 60 % ja Vantaan alueen jätteiden määrästä on tieto saatavilla. Vantaa on sitoutunut Circwaste -edelläkävijäkuntana kiertotalouden ja valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteisiin. HSY:n asettamat kierrätysastetavoitteet ovatkin oikeansuuntaisia ja mahdollistavat Vantaan omin tavoitteiden saavuttamisen. Vantaa esittää, että HSY tekee selvityksen, jonka avulla voidaan siirtyä kuntakohtaiseen jätteiden määrän seurantaa.

HSY:llä on suuri merkitys kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen tuottajana ja siksi on keskeistä, että päästöjä vähentävät toimet ovat investointiohjelmassa merkittävällä painoarvolla. HSY:lle on asetettu omistajaohjaustavoitteeksi ympäristövastuullisuuden kehittämisen, jossa keskeisinä mittareina ovat kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa (tavoitetaso 2023: enintään 102 000 t CO2-ekv) sekä hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030 pääsemiseksi. Tämä on keskeistä myös Vantaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen 2030 toteuttamiseksi. Talous- ja toimintasuunnitelmaluonnoksessa ei ole esitetty, että HSY tavoittelisi omistajaohjaustavoitteen mukaisesti hiilineutraalisuutta v. 2030. Vantaa esittää, että HSY:n tulee omistajaohjaustavoitteen mukaisesti laatia oma suunnitelmansa hiilineutraalisuustavoitteen 2030 saavuttamiseksi.

HSY:n tavoitteena on vaatia vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöä 100 % uusissa urakointi- ja kuljetuspalvelusopimuksissa vuonna 2022, mutta omassa kalustossa on ainoastaan 95 %:n tavoite. Oman kaluston tavoite olisi syytä olla myös 100 %.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2547713

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että HSY:n ilmastoinfon toimintaa kehitetään edelleen kaupunkien ilmasto-ohjelmien toteuttamisen näkökulmasta. Vantaa on huolissaan ilmastoinfon henkilöresursoinnin riittävyydestä, koska nykyinen kahden henkilön työpanos ei voi millään riittää yli miljoonan asukkaan pääkaupunkiseudun energiansäästöneuvontaan ottaen lisäksi huomioon Ukrainan sodan akuutit vaikutukset energian saatavuuteen ja hintaan. Ilmastoinfon resursointipuute asettaa siten paineita lisätä kaupunkien omia tiedotusresursseja mm. energiasäästöneuvontaan liittyen, mikä ei ole kaupungin kannalta tarkoituksenmukaista. Keskitetty ratkaisu toimii paremmin ja sillä saadaan tavoiteltu näkyvyys, kunhan se vain on oikein resursoitu.

HSY:llä on käynnissä älykkäiden järjestelmien ja paikkatiedon hyödyntämisen hankkeita. HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeätä varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. avointen rajapintojen kautta.

HSY:n vesihuollon investointistrategian painopisteitä ovat ympäristökuormituksen vähentäminen, vesihuoltojärjestelmän kehittäminen saneeraamalla, kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen sekä varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen. Kaikki painopisteet ovat Vantaan kannalta tärkeitä ja investointiohjelman katsotaan tukevan em. strategian toteutumista. Tulevina vuosinakin Vantaan asuntorakentamisessa painottuu asemakaava-alueiden täydennysrakentaminen, mikä osaltaan helpottaa vesihuollon uudisrakentamisen kustannuspaineita, koska tarvittava infra on pääosin jo olemassa. Vantaan ratikan katusuunnittelu on käynnissä ja hankkeesta aiheutuu merkittäviä johtosiirtoja 2020-luvun puolivälistä alkaen, mikäli kaupunki päättää hankkeen toteuttamisesta vuonna 2023. Siirtojen tarve ja määrä tarkentuvat suunnittelun edetessä.

HSY:lle asetettu omistajaohjaustavoite vesihuollon toiminnan parantamisesta sisältää mittarin laskuttamattoman veden osuudesta verkostoon pumpatusta vesimäärästä. Tavoitetasona on vuonna 2023 enintään 19 %. Vantaa katsoo, että em. hävikkiä on suunnitelmakaudella pienennettävä kohdistamalla investointeja vesihukan vähentämisen kannalta olennaisiin investointikohteisiin. HSY:n hukkaveden prosentti on tällä hetkellä Vesilaitosyhdistyksen koontitiedon mukaan selkeästi suuren laitosten keskiarvoa (16,4 %) heikompi.

HSY:n omistajaohjaustavoitteeseen vesihuollon ja jätehuollon toiminnan parantamisesta liittyy myös asiakastyytyväisyyden parantuminen. Vantaa esittää, että HSY:n tulee suunnitelmakaudella pyrkiä parantamaan asiakas- ja toimintokohtaista asiakastyytyväisyyttä vuosittain.

HSY:n kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Viestintä- ja neuvontayksikköön kuuluvan Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2547713

saatavalla hankerahalla. Kuntaosuudet ovat pysyneet lähes aiempien vuosien tasolla ja Vantaa hyväksyy vuodelle 2022 esitetyn kuntaosuuden n. 0,952 miljoonaa euroa (n. 0,938 milj. euroa v.2021).

Kaupunkiympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamisohjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 4,0 miljoonalla eurolla. Rakentamisohjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei laskuta HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisikin ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 17.6.2022
Dn:o VD/7437/00.04.03/2022

HSY

Jakelussa mainituille

Lausuntopyyntö
17.06.2022

579/02.020.200.2000/2022

Lausuntopyyntö HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2032, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032 sekä investointistrategioista 2030 ja HSY:n strategiasta 2030

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä pyytää lausuntoanne HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2032, jäte- sekä vesihuollon investointiohjelmista 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030.

Lausunnot pyydetään toimittamaan HSY:n kirjaamoon 31.8.2022 mennessä.

Lisätietoja antaa talousjohtaja Minna Haapala, puh. 0504510030

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Minna Haapala
talousjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Liitteet
HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2032
Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032
Jätehuollon investointistrategia 2030
Vesihuollon investointiohjelma 2023-2032
Vesihuollon investointistrategia 2030
HSY:n strategia 2030

Jakelu
Helsingin kaupunginhallitus
Espoon kaupunginhallitus
Vantaan kaupunginhallitus
Kauniaisten kaupunginhallitus

Tiedoksi
HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 - 2025

HSY:n hallitus 17.06.2022

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Ilmalantori 1
00240 Helsinki
puhelin 09 156 11
faksi 09 1561 2011
www.hsy.fi

Lisätietoja
Minna Haapala
minna.haapala@hsy.fi

Copyright
Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY
Kansikuva: HSY

Sisällys

1 Johdanto 2
2 Strategiset tavoitteet 4
3 Talous 8
3.1 Tuloslaskelma 8
3.2 Investoinnit 13
3.3 Rahoitus 14
4 Henkilöstö 16
4.1 Tavoitteet 16
4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen 17
5 Toimialakohtaiset erittelyt 18
5.1 Vesihuolto 18
5.1.1 Toiminta 18
5.1.2 Investoinnit 21
5.1.3 Talous 23
5.2 Jätehuolto 27
5.2.1 Toiminta 27
5.2.2 Investoinnit 30
5.2.3 Talous 32
5.3 Seutu- ja ympäristötieto 35
5.3.1 Toiminta 35
5.3.2 Talous 37
5.4 Tukitoiminnot 38
5.4.1 Toiminta 38
5.4.2 Talous 40

Liite 1: Ympäristöohjelma

Liite 2: Tuottavuusohjelma

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2023 - 2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Tuottavuustavoite on myös yksi omistajaohjaustavoiteista. Muita toiminta- ja taloussuunnitelmassa huomioituja omistajaohjaustavoitteita ovat ympäristövastuullisuuden lisääminen sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin liittyvät tarkemmat mittarit on huomioitu strategisissa tavoitteissa kappaleessa 2. Syksyllä tehtävän lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi liitetään tuottavuusohjelma.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2023 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota menoeristä ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailman tilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Suunnitelmavuodet 2024 ja 2025 on esitetty vuoden 2023 hintatasossa.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2022 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. **Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023 - 2025 pyydetään 31.8.2022 mennessä.**

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2023 - 2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetetut mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Ympäristö-vastuu	**Hiilineutraali pääkaupunki-seutu**	HSY:n kokonaispäästöt, t CO2-ekv./a (omat päästöt sekä keskeiset ulkoiset palvelut)	102 000 t CO2-ekv vuonna 2023	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000 tCO2/a	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000 tCO2/a
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a	120 kg/as/a	100 kg/as/a	85 kg/as/a
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	56 % 2023 mennessä	60 % 2025 mennessä	63 % 2030 mennessä
	Puhdas itämeri	Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v	N 850 t, P 26 t	N 750 t, P 25 t	N 700 t, P 18 t
Työn murros	**Pito- ja vetovoimainen työnantaja**	Työntekijäkokemus–mittari NPS	-7	0	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi. 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio. 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä. 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.	3,4	3,5	4,0
Kestävä talous	**Tehokasta ja taloudellista toimintaa**	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä) Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	150 eur /as. (2021 rahan arvo)	145 eur /as. (2021 rahan arvo)	135 eur /as. (2021 rahan arvo)
	Tasapainoinen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	41 €/as/vuosi (velkasumma 1574 €/as.)	20 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)	0 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	enintään 19 %	19 %	*

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Asukas-kokemus	**Vastuulliset ja kehittyvät palvelut**	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	*	50 %	70 %
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain	4,2	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuus-indeksi koostuu mittarista: • Vaikuttavuudeltaan vakavien häiriötilanteiden määrä (kpl/a) • Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien • putkirikkojen määrä (kpl/a) • Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) • Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) • Kyberturvallisuus	*Mittari tarkennetaan lopulliseen TTS:ään*		
	Toimintaa lähi-ympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; • Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, • Kalaistutukset (kpl) • Jätevesiylivuodot (m3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) • Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus % (mittaustulosten ajallinen kattavuus) • Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	*Mittari tarkennetaan lopulliseen TTS:ään*		

**Mittarien arvot tarkennetaan syksyllä lopulliseen TTS;ään 2023-2025*

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu seuraavia ohjelmakokonaisuuksia. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoite; • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	• Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä • Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita. • Selvitämme hiilensidonnan mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme • Vähennämme työmaiden ja rakentamisen päästöjä. • Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan • Tuemme kaupunkien ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia yhteistyön kautta. • Edistämme pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteiden saavuttamista tiedon tuottamisen, analysoinnin, neuvonnan ja viestinnän keinoin • Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Kiertotalouden keskiössä	Kotitalousjätteen kierrätysasteen nostamisen ja alueen kiertotalouden edistämisen ohjelma Tavoite • Vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista.	• Kehitämme taksarakennetta lajitteluun kannustavaksi ja laajennamme jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita • Vaikutamme lajitteluaktiivisuuteen ja sekajätteen määrän pienentymiseen neuvonnan ja viestinnän keinoin sekä tarjoamalla asukkaille helppoja kierrätyspalveluita • Edistämme ravinteiden kierrätystä ja hyödynnämme lietteet kestävällä tavalla • Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa • Huomioimme kiertotalouden koko HSY:n tasolla mm. edistämällä kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa (hankinnat, rakentaminen, maamassat). • Edistämme kierrätettävien materiaalien saantia hyötykäyttöön ja kannustamme kestävään elämäntapaan ja kiertotalouteen neuvonnan, viestinnän ja tiedontuotannon keinoin
Puhdas itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	• Otamme käyttöön uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon. Käyttöönotto mahdollistaa 2025 tavoitteet. • Valmistaudumme Viikinmäen kiekkosuodatusinvestointiin (2028 - 2029) Fosforin osalta 2030 tavoitteen toteutuminen edellyttää Viikinmäen kiekkosuodatusinvestoinnin valmistumista aiotusti v. 2029. • Typen tulokuormituksen kasvua hallitaan rejektivesien käsittelyn tehostamisella • Etsimme ja korjaamme verkoston vuotokohtia aktiivisesti • Saneeraamme verkostoja • Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Pito- ja vetovoimainen työnantaja- ohjelma Tavoite • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen	• Kehitetään HSY:n tavoitteisiin perustuva palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, joka perustuu hyvään työsuoritukseen, laaja-alaiseen osaamiseen ja on joustava. • Johtamis- ja esihenkilötyössä ihmisten valmentavan johtamisosaamisen kehittäminen • Parannetaan avointa, yhdenvertaista ja monimuotoista työkulttuuria
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstön kehittymisen ohjelma Tavoite • Mielekkäät tehtävät, muutoskyvykkyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana	Mahdollistetaan omassa työssä kukoistaminen; • Luodaan toimiva urapolkumalli, joka sisältää myös vertikaalisen kehittymisen • Kehitetään suunnitelmallisesti strategisia kyvykkyyksiä ja henkilöstön osaamista • Laaditaan laaja osaamiskartoitus ja koulutussuunnitelma • Vahvistetaan henkilöstön työtehtävien kannalta olennaista digi-osaamista • Mahdollistetaan kehityskyvykkyys ja uuden oppiminen esim. kokeilujen kautta • Aloitetoiminnan uudelleen muotoilu • Vahvistetaan eri yksiköiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	• Tehostamme, sujuvoitamme ja suoraviivaistamme sisäisiä prosesseja • Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa • Parannamme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta • Kehitämme tuottavuudelle sitä kuvaavat mittarit
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite • Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	• Kehitämme omaisuudenhallintaa ja hallitsemme saneeraus-tarvetta • Kehitämme investointien priorisointia, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuutta • Määritämme, mikä on HSY:n velkaantumisen, saneerausvelan ja investointien suhde muihin vastaaviin toimijoihin • Suunnitelma tasapainoisen talouden saavuttamiseksi • Toteutamme vastuullista, säästämiseen ohjaava ja ennustettavaa taksapolitiikkaa. Teemme tahtotilaa tukevat taksapäätökset. • Tasapainotamme jäsenkuntien rakentamisen ja vesihuollon investoinnit • Määritämme HSY:n palveluiden rahoittamisen pitkällä aikajänteellä • Tarkastelemme kirjanpidollisia poistoaikoja talouden näkökulmasta

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma Tavoite • Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa	• Kehitetään palveluprosessien johtamista palvelumuotoilun, ”tuote edellä” -johtamisen sekä asiakassegmenttien näkökulmasta • Parannetaan palveluiden sujuvuutta erilaisten sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien kannalta • Kehitetään sähköistä asiakaspalvelua, asiakkaiden ohjaamista ja opastamista sähköisen asioinnin piiriin. • Kehitämme asiakkuuden johtamisjärjestelmää • Luomme sähköisen asiointikanava OmaHSY:n, johon kaikki HSY:n sähköinen asiointi ohjataan • Monipuolistamme ja laajennamme Sortti-palveluja
Turvattu juomavesi	Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi –ohjelma Tavoite • Toimintavarmuutemme on erinomaisella tasolla	• Varmistamme operatiivisen toiminnan korkean 24/7 toimintakyvyn riittävin määrällisin ja laadullisin henkilöresurssein • Varmistamme toimintavarmuutta riittävillä saneeraus- ja korvaus-investoinneilla. Investointien ohjelmointi perustuu systemaattiseen omaisuudenhallintaan • Parannamme fyysisten ja kyberuhkien ennakointikykyä, turvallisuutta sekä organisaation toipumiskykyä kyberhäiriö-tilanteissa • Kehitämme juomaveden turvallisuussuunnitelmaa • Kehitämme häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumista ja jatkuvuudenhallintaa. • Parannamme kohteiden suojausta
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	• Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä • Vähennetään haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantuminen ja lähivesien laatu) • Selvitämme ja seuraamme vesi- ja jätehuollossa mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja toteutamme monimuotoisuutta tukevia toimia • Luomme keinoja ja toimintamalleja haittojen vähentämiseksi ja myönteisten vaikutusten aikaansaamiseksi. • Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa ja paikkatietopohjaisia aineistoja. • Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

3 Talous

3.1 Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	**399 471**	**397 048**	**419 058**	**433 639**	**448 079**	**5,5 %**
Myyntituotot	390 479	388 266	409 831	423 978	438 191	5,6 %
Kuntaosuudet	4 286	4 342	4 486	4 827	4 975	3,3 %
Muut tuotot	4 706	4 440	4 741	4 834	4 913	6,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**2 287**	**2 200**	**2 300**	**2 300**	**2 300**	**4,5 %**
TOIMINTAMENOT	**-189 554**	**-215 902**	**-205 135**	**-209 362**	**-211 574**	**-5,0 %**
Henkilöstömenot	-48 862	-50 161	-51 741	-52 373	-53 117	3,1 %
Palvelujen ostot	-96 408	-106 615	-112 133	-118 331	-111 451	5,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 953	-34 344	-33 586	-33 852	-34 248	-2,2 %
Muut toimintakulut	-14 331	-24 782	-7 675	-4 807	-12 758	-69,0 %
TOIMINTAKATE	**212 204**	**183 346**	**216 223**	**226 576**	**238 805**	**17,9 %**
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	**-65 305**	**-65 328**	**-71 993**	**-73 533**	**-76 522**	**10,2 %**
VUOSIKATE	**146 899**	**118 018**	**144 230**	**153 043**	**162 283**	**22,2 %**
POISTOT	**-107 056**	**-122 243**	**-151 764**	**-150 459**	**-154 243**	**24,1 %**
TILIKAUDEN TULOS	**39 843**	**-4 225**	**-7 534**	**2 585**	**8 040**	**78,3 %**
VARAUSTEN MUUTOKSET	**592**	**592**	**113**	**65**	**65**	**-80,9 %**
TULOVEROT	**-3 218**	**-611**	**0**	**0**	**-200**	**-100,0 %**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**37 217**	**-4 244**	**-7 421**	**2 650**	**7 905**	**74,8 %**
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	213,3 %	185,8 %	206,6 %	209,4 %	214,1 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	69,3 %	55,7 %	68,1 %	72,2 %	76,6 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulorahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

Toimintatuotot

HSY:n toimintatuotot vuonna 2023 ovat 419,1 miljoonaa, 22,7 miljoonaa (5,5 %) enemmän vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon laskutuksen volyymiennusteen 0,6 % vuotuinen kasvu. Käyttö- ja perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle korotusta seuraavasti: inflaatio 4,0% ja reaalikorotus 3,0% (Talousmalli 2022). Myös suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on huomioitu reaalikorotus 3%. Vuosien 2023 ja 2025 reaalikorotus sisältää peruspääoman koron kompensaationa 0,9%/vuosi. Jätehuollon hintoihin kohdistuva korotuspaine on inflaation lisäksi 1,5% vuosittain, mikä on huomioitu tässä alustavassa talous- ja toimintasuunnitelmassa.

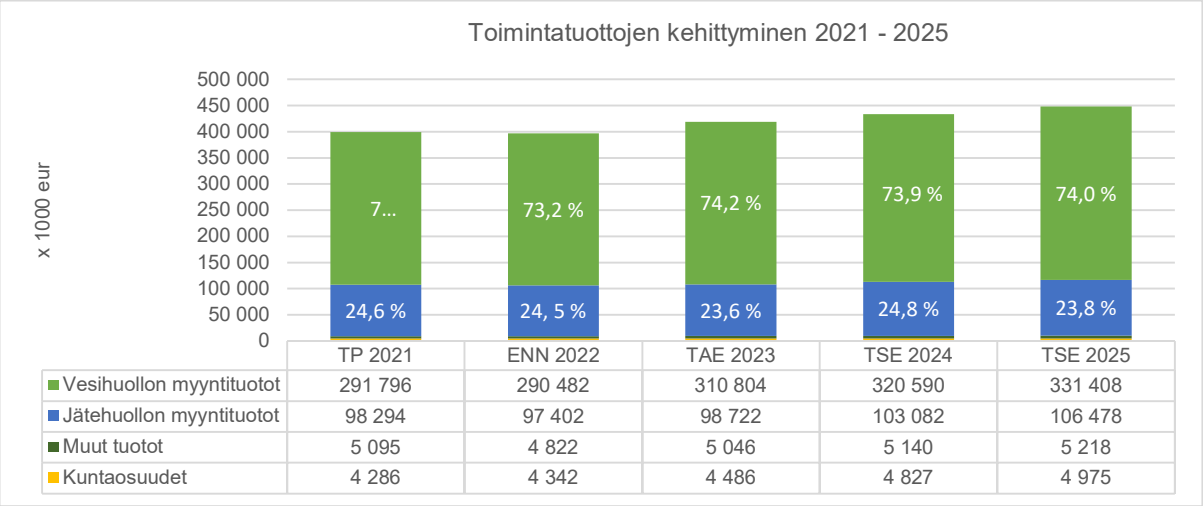

	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Vesihuollon myyntituotot	291 796	290 482	310 804	320 590	331 408
Jätehuollon myyntituotot	98 294	97 402	98 722	103 082	106 478
Muut tuotot	5 095	4 822	5 046	5 140	5 218
Kuntaosuudet	4 286	4 342	4 486	4 827	4 975

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2023 ovat 205,1 miljoonaa euroa, joka on 10,8 miljoonaa (5,0 %) vähemmän kuin vuoden 2022 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla. Vuosille 2023-2025 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannuksia yhteensä 17 milj. euroa ja vuodelle 2022 tehdään kustannusarvion 17 milj. euron varaus. Henkilöstökuluihin sisältyy arvioidun palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 2,5 %.

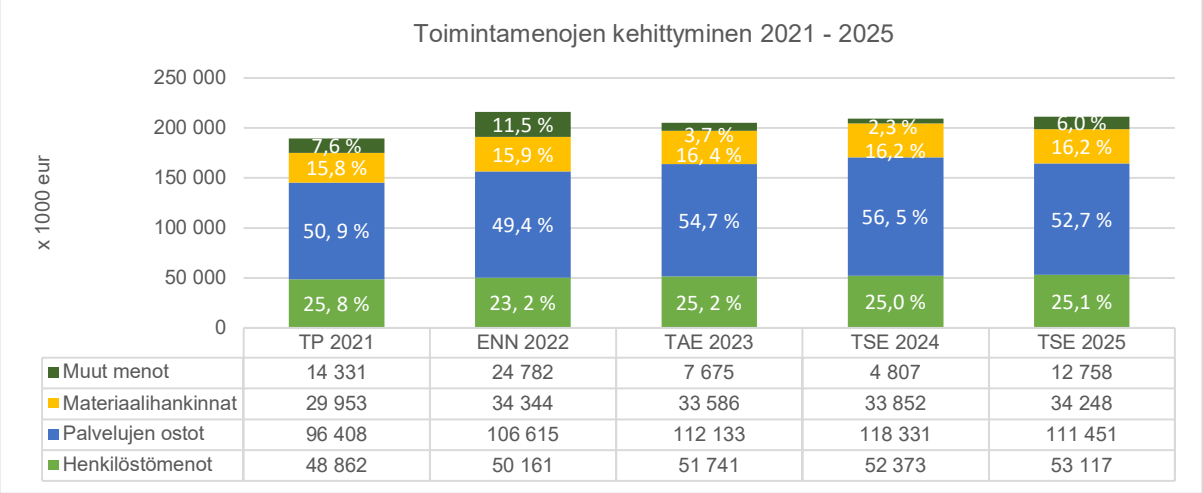

	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Muut menot	14 331	24 782	7 675	4 807	12 758
Materiaalihankinnat	29 953	34 344	33 586	33 852	34 248
Palvelujen ostot	96 408	106 615	112 133	118 331	111 451
Henkilöstömenot	48 862	50 161	51 741	52 373	53 117

Vuonna 2023 toimintakuluista noin 55 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 25 %, materiaalihankinnat 16 % sekä muut kulut 4 %.

Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2023 on 216,2 miljoonaa euroa (51,6 %), kun sen vuonna 2022 ennustetaan olevan 183,3 miljoonaa euroa (46,2 %). Ero johtuu suurelta osin vuodelle 2022 tehdystä varauksesta Suomenojan laitoksen purkuun sekä myyntituottojen arvioidusta kasvusta. Suunnitelmavuonna 2024 toimintakate paranee ja on 226,6 miljoonaa euroa (52,3 %) ja vuonna 2025 238,8 miljoonaa euroa (53,3 %).

Nettorahoituskulut vuonna 2023 ovat 72,0 miljoonaa euroa. Korkokuluista 59,8 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on 0,5% vuonna 2022 ja vuosina 2023-2024 1% ja vuonna 2025 1,5%. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,7 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä vuodelle 2023 ja vuosille 2024-2025 1,5 miljoonaa euroa. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat, ollen vuonna 2025 76,5 miljoonaa euroa.

Poistot ja rahoituskulut perustuvat investointiohjelmaan (5/2022). Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi loppuvuodesta 2022 eteenpäin.

Tilikauden tulos vuonna 2023 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 7,5 miljoonaa euroa alijäämäinen, vuonna 2024 2,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuonna 2025 8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten jälkeen tilikauden alijäämä on 7,4 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Tuottavuuden kehittyminen

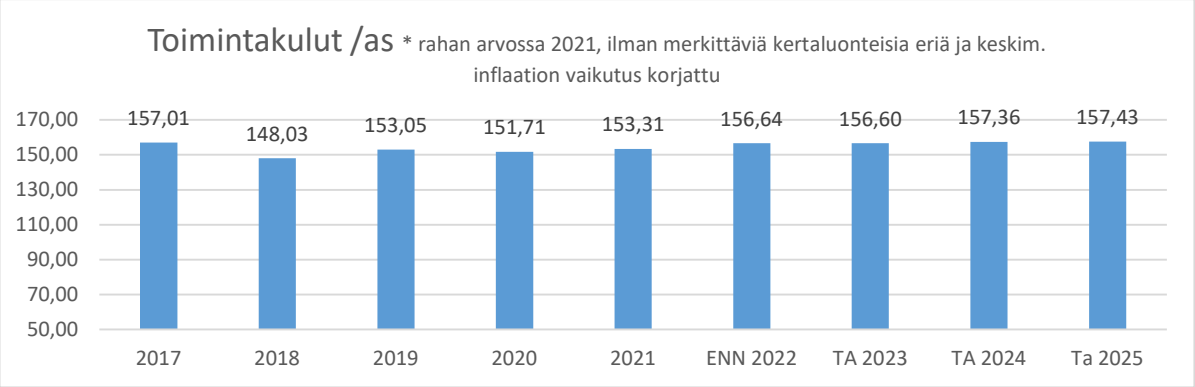

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteisiin pääseminen on hyvin haasteellista vallitsevassa maailmantilanteessa, jossa HSY:lle keskeiset kustannuserät mm kuljetuskustannukset, energia, kemikaalit ja tietyt verkostomateriaalit ovat nousseet keskimääräisestä inflaatiota nopeammin.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2023 vuosikate on 144,2 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 280 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 301 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 290 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 432,8 miljoonaa euroa.

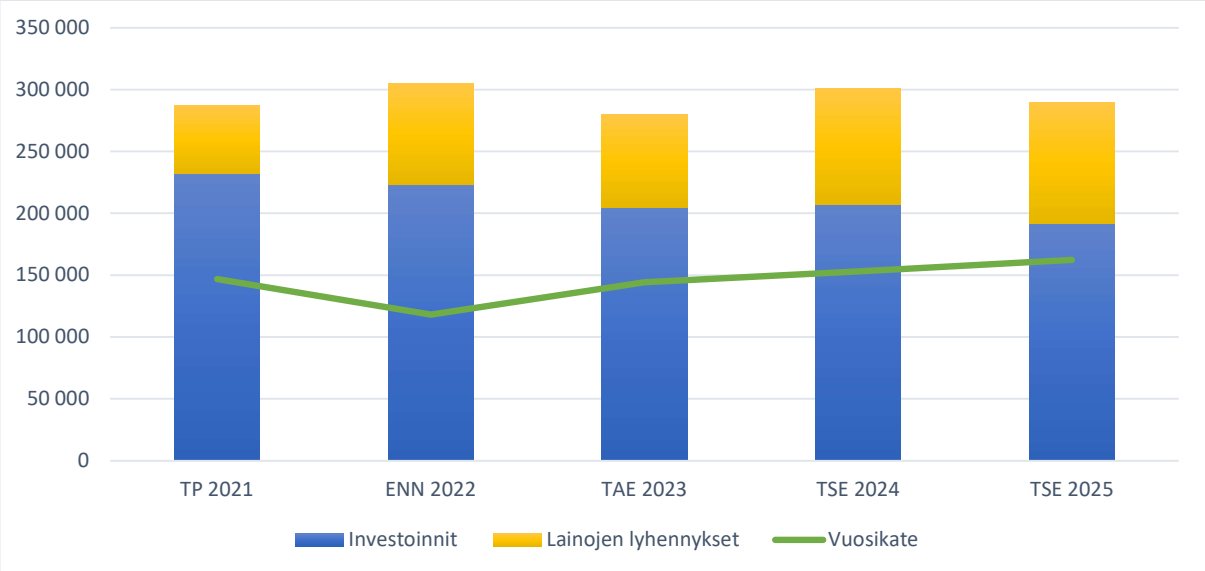

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2021 mukaisesti).

x 1 000 euroa	**TP 2021**	**ENN 2022**	**TAE 2023**	**TSE 2024**	**TSE 2025**	**Muutos-% 2023/2022**
Kuntaosuudet - Muuhun seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 150	4 131	4 523	4 390	4 538	9,5 %
- Ilmastoinfon toimintaan	423	428	437	437	437	2,0 %
Kuntaosuudet yhteensä	**4 573**	**4 559**	**4 960**	**4 827**	**4 975**	**8,8 %**
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-286	-217	-474	0	0	
Laskutettavat kuntaosuudet	**4 286**	**4 342**	**4 486**	**4 827**	**4 975**	**3,3 %**
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	**Osuus-%**	**ENN 2022**	**TAE 2023**	**TSE 2024**	**TSE 2025**	
Helsinki	50,0 %	2 171	2 243	2 413	2 487	
Espoo	27,1 %	1 175	1 218	1 310	1 350	
Kauniainen	1,0 %	43	45	48	50	
Vantaa	21,9 %	952	980	1 055	1 087	
Yhteensä	**100,0 %**	**4 342**	**4 486**	**4 827**	**4 975**	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta saatavalla hankerahalla. Ilmastoinfo siirrettiin vuonna 2022 osaksi seutu- ja ympäristötiedon organisaatiota, mutta se esitetään tässä taulukossa edelleen erillisenä.

Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2022 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,47 miljoonaa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligaation tuottoon lisättynä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. 10 vuoden sarjaobligaatioiden tuotto on viimeisten vuosien ajan pysynyt alle 2 %:n, mutta maailmantilanteessa johtuen koron kehitys sisältää epävarmuuksia. Tällä hetkellä perustamislainojen korot on laskettu vähimmäiskorolla. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja suunnitelmakaudella vuonna 2024, alkavat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset.

x 1 000 euroa	TAE 2023		TSE 2024		TSE 2025	
	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot
Helsinki	646 144	34 567	627 683	33 999	609 222	33 020
Espoo	246 479	13 186	239 437	12 969	232 395	12 595
Kauniainen	4 176	223	4 056	220	3 937	213
Vantaa	221 203	11 832	214 883	11 638	208 563	11 305
Yhteensä	**1 118 002**	**59 808**	**1 086 059**	**58 826**	**1 054 116**	**57 133**

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	2023/2022
Vesihuollon investoinnit	211 083	197 927	177 000	184 000	174 000	**-10,6 %**
Jätehuollon investoinnit	19 635	22 151	22 910	19 810	15 160	3,4 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	138	220	370	350	360	68,2 %
Tukipalvelujen investoinnit	470	2 411	3 663	2 505	1 955	51,9 %
Asiakaspalvelun investoinnit	272	0	0	0	0	-
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	782	510	683	690	370	33,9 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**232 379**	**223 219**	**204 626**	**207 355**	**191 845**	**-8,3 %**

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	146 899	118 018	144 230	153 043	162 283
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 257	9 771	-7 653	-10 653	-3 014
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-232 998	-223 969	-205 376	-208 105	-192 595
Rahoitusosuudet investointimenoihin	618	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-87 738**	**-95 430**	**-68 049**	**-64 965**	**-32 576**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	156 000	155 850	143 300	158 800	130 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54 329	-81 489	-75 495	-93 729	-98 141
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 779	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**96 892**	**74 361**	**67 806**	**65 071**	**32 559**
Rahavarojen muutos	**9 154**	**-21 069**	**-244**	**106**	**-17**
Rahavarat 31.12.	21 406	337	93	199	182
Rahavarat 1.1.	12 252	21 406	337	93	199
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-398 252	-479 756	-503 934	-451 745	-348 758
Investointien tulorahoitus %	63,2 %	52,9 %	70,5 %	73,8 %	84,6 %
Lainanhoitokate	1,76	1,24	1,46	1,35	1,36
Kassan riittävyys (pv)	14,4	0,2	0,1	0,1	0,1

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2022 lopussa ennusteen mukaan noin 756 miljoonaa, mikäli vuoden 2022 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 433 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 267 miljoonalla, josta 78 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun

pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 999 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. On tarpeen tarkastella investointimenojen, velkaantumisen ja taksapolitiikan tasapainoa. Nykyisen kaltaisen investointitason jatkuminen tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille kummallakin toimialalla. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena ja tasapainoisen talouden ohjelma on parhaillaan laadinnassa. Eräs keskeinen ohjelman sisältämä toimenpide on jo syksyllä 2022 käynnistymässä oleva vesihuollon maksurakenteen kehitysprojekti.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 731 244	2 832 220	2 885 083	2 941 979	2 979 581
Oma pääoma	773 806	769 562	762 141	764 791	772 695
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 827 601	1 887 962	1 955 768	2 020 838	2 053 397
- lainat jäsenkunnilta	*1 146 002*	*1 132 002*	*1 118 002*	*1 086 059*	*1 054 116*
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	*681 599*	*755 960*	*837 765*	*934 779*	*999 281*
Omavaraisuusaste (%)	27,7 %	26,9 %	26,2 %	25,8 %	25,7 %

Lähivuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2025 lopussa 25,7 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,7 %. Vuosien 2024 ja 2025 ylijäämäiset tulokset kasvattavat maltillisesti omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Uusi strategiakausi kattaa koko TTS 2023-2025 kauden. Keskeiset tavoitteet koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät, muutoskyvykkyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojensa mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Tulevina vuosina panostamme valmentavan johtamisen lisäksi yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkulttuurin edelleen kehittämiseen työyhteisöissämme. Lisäksi olemme panostamassa strategisiin kyvykkyyksiin. Yleisen osaamisen kehittämisen lisäksi panostamme ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Työturvallisuus on meidän tekemiseemme olennaisesti kuuluvaa ja tulemme panostamaan entistä enemmän työn tekemisen turvallisuuteen.

Keskeiset haasteet, joihin strategialla pureudutaan, liittyvät toisaalta rekrytointihaasteisiin, jotka tietyissä tehtävissä ovat erittäin haastavia, ja toisaalta olemassa olevan henkilöstön positiivista työntekijäkokemusta synnyttäviin tekijöihin, joista aivan keskeisen muodostaa kannustava ja oikeudenmukainen palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, mielekkäät ja kehittyvät työtehtävät, osaamisen kehittäminen monipuolisesti sekä vahvuuksista lähtevän ja kannustavan johtamisen ja työkulttuurin kehittäminen. Työnantajakuvatyötä tehdään kahdella kärjellä; jatkamme vetovoiman kasvattamista ja pyrimme positiivisen työntekijäkokemuksen kasvamisella lisäämään pitovoimaamme.

Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot ovat keskeisessä roolissa. Virheitä ei tarvitse pelätä ja onnistumisia saa juhlia. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2022 – 2024. Henkilöstömäärien toteutumat ovat aikaisemmin jääneet suunniteltua alemmalle tasolle. Henkilöstösuunnitelma päivitetään syksyn lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

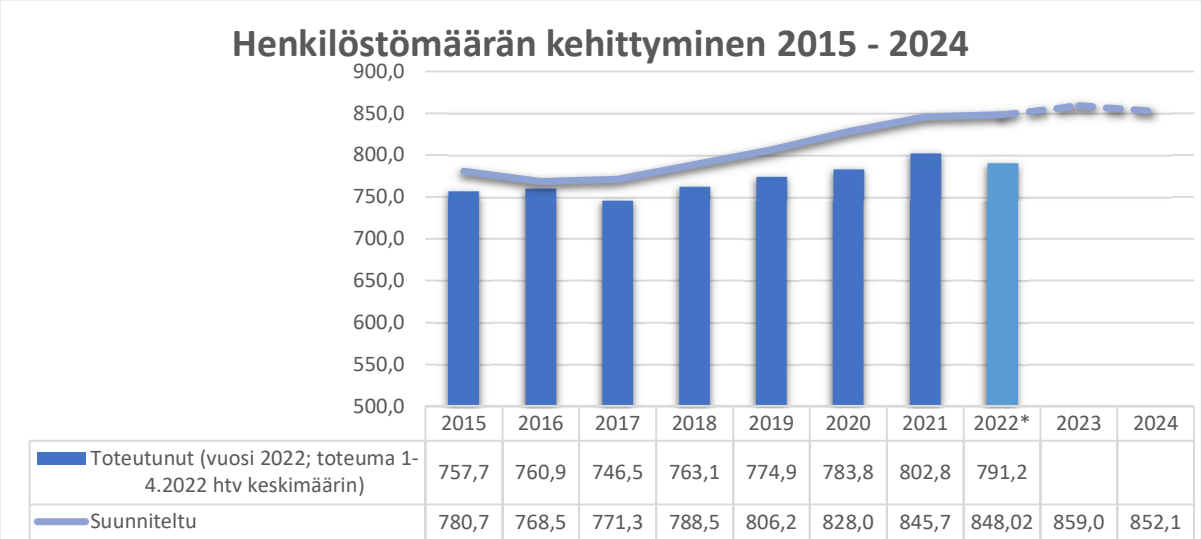

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023	2024
Toteutunut (vuosi 2022; toteuma 1-4.2022 htv keskimäärin)	757,7	760,9	746,5	763,1	774,9	783,8	802,8	791,2		
Suunniteltu	780,7	768,5	771,3	788,5	806,2	828,0	845,7	848,02	859,0	852,1

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toiminta

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäröi jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Toimintaa kehitetään suunnittelukautena muun muassa edelleen kehittämällä varautumista, parantamalla omaisuuden hallintaa ja investointien kohdentumista, edistämällä tiedon hyödyntämistä ja tiedolla johtamista sekä vähentämällä päästöjä mereen ja ilmakehään. Vesihuollon toimiala on edelläkävijä resurssitehokkuuden parantamisessa, ja tutkimusyhteistyö on aktiivista.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin. Tämä edellyttää merkittävää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta parantaviin investointeihin. Talousvedentuotantoon vaikuttaa koko TTS-kauden ajan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinnosto ja perusparannus. Urakan aikana vedentuotantokapasiteetti on osin rajoitettu. Tämä on huomioitu muiden talousvedentuotantoon tai -jakeluun merkittävästi vaikuttavien investointien vaiheistamisessa. Kasvaneeseen hybridivaikuttamisen uhkaan on reagoitu tehostamalla kriittisten kohteiden teknistä ja fyysistä suojausta. Toimenpiteitä jatketaan TTS-kaudella suunnitellusti. Vedensyötön toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä Vantaalla.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen- ja kyberturvallisuuden osa-alueita.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä on jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, millä vähennetään lähiluontoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja. Verkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Myös pumppaamoiden saneerausta jatketaan suunnittelukaudella. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluvat myös virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittäminen. Päämäärän osalta selvitetään myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita.

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupaehtoja kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen kautta. Tuoreempi toimenpide on yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimukseen liittyminen. Blominmäen jätevedenpuhdistamo on suunnittelukaudella otettu täysin käyttöön ja sen toimintaa

optimoidaan. Suunnittelukaudella jatketaan sekaviemäröidyn viemäriverkoston vaiheittaista eriyttämistä. Näiden toimenpiteiden arvioidaan vähentävän päästöjä mereen jo suunnittelukaudella. Viikinmäen puhdistamolla jatkuvat prosessin optimointi tavoitteena energiantehokkaampi ja vähäpäästöisempi prosessi.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa tuetaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat.

Kiertotalouden keskiössä

Vesihuollossa kiertotalouteen liittyy kolme kokonaisuutta;

- RAVITA-prosessin edelleen kehittäminen
- Lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö
- Kiertotaloustuotteiden käyttö HSY:n infrarakentamisessa

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan energiatehokkuushankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteinaan. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen.

Kestävä talous

Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestävälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain.

Talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat omaisuuden hallinnan kehittäminen ja investointien oikea-aikaisuuden edelleen kehittäminen. Laitosomaisuuden hallinnassa jatketaan omaisuuden ja kunnossapidon tietosisällön täydentämistä ja analysointia. Verkosto-omaisuuden hallinnassa keskitytään järjestelmän määritykseen ja tietosisällön täydentämistyöhön. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määritellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino.

Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotovesistrategian mukaisesti. Tavoitteena on pitää laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä vuonna 2023 enintään 19 % tasolla. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien hallinnassa.

Investointitaso jatkuu korkeana vielä vuonna 2023 ja tasaantuu seuraavina vuosina edellisiä vuosia hieman matalammalle tasolle. Erityisesti jäsenkuntien suuret raidehankkeet pitävät HSY:n vesihuollon kaupunkilähtöiset investoinnit korkealla tasolla koko suunnitelmakauden. Tämä johtaa valittujen vesihuoltolähtöisten hankkeiden aloitusten siirtoihin. Toteutettavista vesihuoltolähtöisistä hankkeista

suunnittelukaudella merkittäviä ovat esimerkiksi Pitkäkosken saneeraus- ja kapasiteetinnoston jatko, sekä Blominmäen käyttöönottoon liittyvien viemärikääntöjen sarja Espoossa.

Suunnittelukaudella käyttöön saatavien, investointien hallintaan kehitettyjen työkalujen sekä HSY:n hankintajärjestelmän uusimisen avulla on tavoitteena helpottaa projektipäälliköiden työtä, parantaa investointien ajantasaista seurantaa ja tehostaa laajana jatkuvan investointiohjelman hallintaa.

Suunnitelmakaudelle ei ole odotettavissa merkittäviä toimintaan vaikuttavia lainsäädännöllisiä muutoksia, mutta parhaillaan päivitysprosessissa oleva yhdyskuntajätevesidirektiivin uudistus voi tuoda tullessaan paineita esimerkiksi jäteveden haitallisten aineiden (esim. lääkeaineet) poiston toteuttamiseksi suunnittelukauden loppupuolella tai sen jälkeen. Lannoitelainsäädäntö on kansallisesti harmonisoitumassa ja vaikutukset yhdyskuntalietepohjaisten tuotteiden käytön osalta ovat vielä avoinna. Lietteiden jatkojalostukseen ja myyntiin voi lainsäädännön muutoksilla olla vaikutuksia, jotka lisäävät käyttö- tai investointikustannustarpeita. Tilanteen ollessa epäselvä, varautumia esimerkiksi investointiohjelmaan ei ole tehty.

Nykyinen maailmantilanne tuo lisähaasteita vesihuollossa kestävän talouden päämäärän tuottavuustavoitteille. Keskeisten raaka-aineiden ja hintojen nousu keväällä 2022 on ollut täysin poikkeuksellista. Avaamme toimialan kustannusrakennetta paremmalle tasolle. Pyrimme löytämään keskeiset kohteet, joihin pystymme omalla toiminnallamme vaikuttamaan. Tavoitteena on kustannustietoisuus ja hyvien aloitteiden ja toimintatapojen käyttöönotto organisaation joka tasolla.

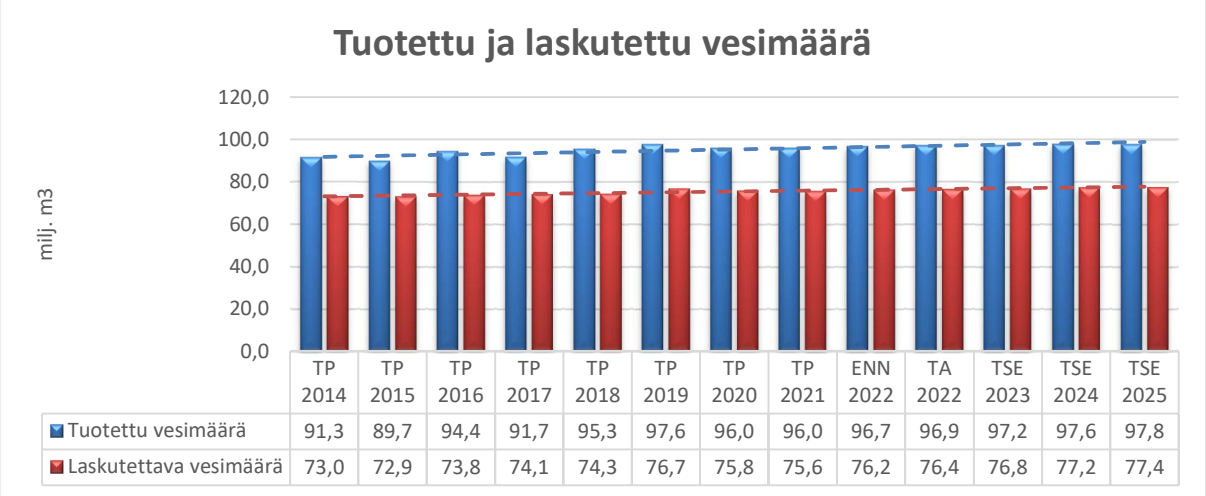

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	ENN 2022	TA 2022	TSE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tuotettu vesimäärä	91,3	89,7	94,4	91,7	95,3	97,6	96,0	96,0	96,7	96,9	97,2	97,6	97,8
Laskutettava vesimäärä	73,0	72,9	73,8	74,1	74,3	76,7	75,8	75,6	76,2	76,4	76,8	77,2	77,4

OBJ

5.1.2 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	**51 183**	**65 460**	**57 400**	**57 600**	**50 700**	**-12,3 %**
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	39 483	36 600	34 900	35 100	35 100	-4,6 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	523	2 800	3 800	2 500	1 800	35,7 %
3 Johtosiirrot	11 177	26 060	18 700	20 000	13 800	-28,2 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	**15 284**	**8 129**	**11 000**	**9 500**	**13 500**	**35,3 %**
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	219	479	1 700	1 800	1 100	254,9 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	32	0	0	0	0	
- Pitkäkoski	0	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	32	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	15 033	7 650	9 300	7 700	12 400	21,6 %
Vedenjakelu ja viemäröinti	**54 224**	**93 516**	**94 100**	**94 600**	**89 900**	**0,6 %**
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	8 414	11 500	12 900	12 900	16 900	12,2 %
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	10 041	11 144	15 500	17 600	19 800	39,1 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	31 439	66 590	58 100	57 400	46 500	-12,7 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	2 581	1 987	4 700	3 800	3 800	136,5 %
12 Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	1 750	2 295	2 900	2 900	2 900	26,4 %
Jätevedenpuhdistus	**87 513**	**23 592**	**7 100**	**9 000**	**10 000**	**-69,9 %**
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	85 166	18 500	0	1 100	2 100	-100,0 %
- Blominmäki	85 165	18 500	0	0	0	-100,0 %
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	1	0	0	1 100	2 100	-
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	2 347	5 092	6 600	6 900	6 900	29,6 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	0	500	1 000	1 000	-
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym)	**3 497**	**7 980**	**8 150**	**14 050**	**10 650**	**2,1 %**
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-618	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	**211 083**	**197 927**	**177 000**	**184 000**	**174 000**	**-10,6 %**

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla keskimäärin noin 180 milj. euroon vuodessa. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää.

Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella jatkuvat Kruunusiltojen ja Kalasataman raitiotiehankkeet ovat tyyppiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Lisäksi on varauduttu Espoon kaupunkiradan aiheuttamiin johtosiirtoihin. Kaavoituksen mukainen alueverkoston laajentuminen (kori 1) säilyy edelleen vakaana korkealla tasollaan.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut sopeuttamaan investointeja siirtämällä eteenpäin vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta myös vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Tämä johtuu muutamasta suuresta hankekokonaisuudesta, joiden viivästyttäminen on hankalaa tai epätarkoituksenmukaista. Esimerkkeinä mainittakoon Blominmäen käyttöönottoon liittyvät kokoojaviemärikäännöt, Vantaan vedenjakelun vahvistamiseen liittyvät strategiset hankkeet sekä yhteishankkeet jäsenkuntien kanssa. Nämä on aikataulutettu yhteistyössä niin, että muodostuu järkevä investointikokonaisuus. Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa (kori 7) jatkuu muun muassa Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinnosto ja perusparannus, Pitkäkosken pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus.

Vedenjakelun uudisinvestoinneissa (kori 8) vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäröinnin uudisinvestoinneissa (kori 9) Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäröinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäröinnin eriyttämisiä. Haja-asutusalueen (kori 2) suurimpia kohteita ovat Kiilan, Riipilän ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia (kori 10) tehdään em. suurten raidehankkeiden lisäksi erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

5.1.3 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	**294 885**	**294 089**	**314 596**	**324 382**	**335 200**	**7,0 %**
Myyntituotot	293 093	292 144	312 466	322 252	333 070	7,0 %
Muut tuotot	1 792	1 945	2 130	2 130	2 130	9,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**2 287**	**2 200**	**2 300**	**2 300**	**2 300**	**4,5 %**
TOIMINTAMENOT	**-107 286**	**-129 496**	**-115 971**	**-118 601**	**-119 952**	**-10,4 %**
Henkilöstömenot	-26 791	-27 348	-28 544	-29 258	-29 989	4,4 %
Palvelujen ostot	-42 074	-49 058	-52 807	-57 307	-49 507	7,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 816	-31 041	-29 632	-29 928	-30 227	-4,5 %
Muut toimintakulut	-11 604	-22 049	-4 988	-2 108	-10 229	-77,4 %
TOIMINTAKATE	**189 886**	**166 793**	**200 925**	**208 081**	**217 548**	**20,5 %**
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	**-66 789**	**-65 756**	**-73 218**	**-74 365**	**-77 354**	**11,3 %**
VUOSIKATE	**123 097**	**101 037**	**127 707**	**133 716**	**140 194**	**26,4 %**
POISTOT	**-87 551**	**-103 841**	**-132 040**	**-130 963**	**-135 492**	**27,2 %**
TILIKAUDEN TULOS	**35 546**	**-2 804**	**-4 333**	**2 753**	**4 702**	**54,5 %**
TULOVEROT	**-3 218**	**-611**	**0**	**0**	**-200**	**-100,0 %**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**32 329**	**-3 415**	**-4 333**	**2 753**	**4 502**	**26,9 %**
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	280,8 %	231,0 %	276,8 %	278,9 %	284,9 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	65,2 %	53,5 %	67,6 %	70,8 %	74,3 %	

Volyymiennuste vesihuollon laskutukselle on 0,6% vuosittaista kasvua. Käyttö- ja perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle korotusta seuraavasti: inflaatio 4,0% ja reaalikorotus 3,0% (Talousmalli 2022). Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on maksuissa huomioitu reaalikorotus 3%. Vuosien 2023 ja 2025 reaalikorotus sisältää peruspääoman koron kompensaationa 0,9%/vuosi. Liittymismaksut ovat edelleen korkealla tasolla, mutta niiden arvioidaan laskevan rakentamisen kiihkeimmän kasvun vuosista. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Henkilöstökustannuksiin on arvioitu yleiskorotus 2,5% ja palveluiden ostoihin inflaatiokorotus 4,0%, ellei tarkempaa tietoa kustannusten kehityksestä ole ollut tiedossa. Kun Blominmäen jätevedenpuhdistuslaitos otetaan käyttöön vuonna 2022, vuosille 2023-2025 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannusta yhteensä 17 milj. euroa. Tästä tehdään vuoden 2022 aikana tarkistetun kustannusarvion

mukaan varaus. Espoossa pääviemäritunnelin poistamisesta tulee suunnitelmavuosille 2,0 milj. euron kertakustannus. Poistot ja rahoituskulut perustuvat TTS-kaudelle esitettyihin investointeihin, jotka ovat investointiohjelman (5/2022) mukaiset. Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi vuodesta 2022 eteenpäin. Lisäksi vuonna 2023 poistoja lisää Suomenojan laitoksen alaskirjaus taseesta, mistä alustava arvio on 6 milj. euroa.

Vesihuollon tuottavuuden kehitys

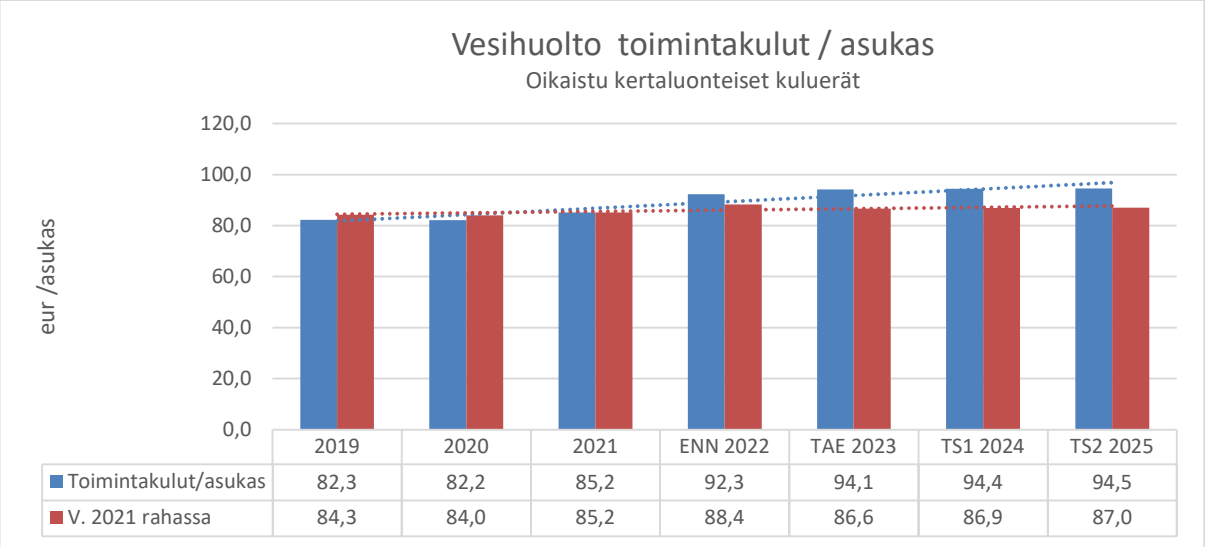

	2019	2020	2021	ENN 2022	TAE 2023	TS1 2024	TS2 2025
Toimintakulut/asukas	82,3	82,2	85,2	92,3	94,1	94,4	94,5
V. 2021 rahassa	84,3	84,0	85,2	88,4	86,6	86,9	87,0

Vesihuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa vesihuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Nykyinen mittari vaatii jatkossa laskentaperiaatteiden tarkastelua. Se ei huomioi esim. kasvaneen rakentamisen tuomaa lisätuottoa, josta samanaikaisesti liitostöiden kautta syntyy kustannuksia. Lisäksi vesihuolto palvelee osittain myös naapurikuntia, jota ei ole huomioitu asukasmäärissä. Tuottavuustavoitteen ennustaminen ja saavuttaminen tarkastelujakson alussa on haasteellista. Vesihuollossa hyvin keskeisiä kustannuseriä ovat energia, kemikaalit ja tietyt verkostomateriaalit. Vallitsevassa maailmantilanteessa ne ovat nousseet keskimääräistä inflaatiota nopeammin. Lisäksi henkilöstöä koskeva sopimusratkaisu on keväällä auki. Myös tuottavuusmittarin asukasmäärän kehitys on taittunut pandemian aikana laskuun. Toimialan kustannusrakenteesta johtuen tähän on vaikea reagoida nopeasti.

Tuottavuutta pyritään vesihuollossa parantamaan keskittymällä vesihuollon ydintoimintaan ja sen prosessien sujuvoittamiseen. Osallistumme aktiivisesti tukitoimintojen kanssa sovittuihin lean-prosesseihin, joilla tehostetaan esim. hankintaprosessia sekä henkilöstöhallinnon digitalisointia. Palveluiden ostot ovat vesihuollon käyttötalouden suurin kuluryhmä. Tarkastelemme kriittisesti käynnistettäviä projekteja, jotta resurssit kohdistuvat keskeisiin asioihin. Kehitämme talouden raportointia ja jalkautamme kustannustietoisuutta toimialan sisällä. Investointien uusi projektihallintajärjestelmä sekä raportointi, tukevat käynnistyessään toiminnan tehostamista. Motivoitunut, osaava henkilöstö on paras toimintamme tuottavuuden edistäjä.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

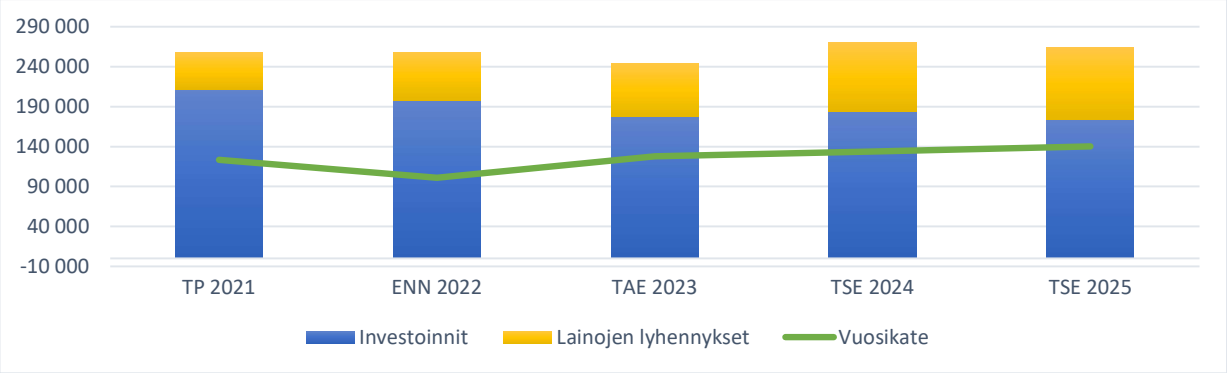

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	123 097	101 037	127 707	133 716	140 194
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 877	10 389	-7 000	-10 000	-2 200
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-211 701	-198 677	-177 750	-184 750	-174 750
Rahoitusosuudet investointimenoihin	618	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-89 863**	**-86 501**	**-56 293**	**-60 284**	**-36 006**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	156 000	126 950	126 200	146 900	125 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 651	-60 115	-67 321	-86 034	-89 566
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 669	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**101 680**	**66 835**	**58 879**	**60 866**	**35 434**

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 508 819	2 602 905	2 647 865	2 700 902	2 739 410
Oma pääoma	632 341	628 926	624 593	627 346	631 848
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 754 530	1 807 364	1 866 243	1 927 109	1 962 543
- lainat jäsenkunnilta	*1 146 002*	*1 132 002*	*1 118 002*	*1 086 059*	*1 054 116*
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	*608 527*	*675 362*	*748 241*	*841 050*	*908 427*
Omavaraisuusaste (%)	25,0 %	24,3 %	23,6 %	23,3 %	23,1 %

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toiminta

Jätehuollon toimiala tarjoaa jätehuoltopalveluja asukkaille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Edistämme kiertotaloutta ja tavoitteenamme on yhä tehokkaampi jätteiden hyödyntäminen. Toimintaa kehitetään suunnittelukautena muun muassa jätteiden erilliskeräystä laajentamalla, panostamalla asiakaskohtaamisiin ja uusiin palvelutuotteisiin sekä operatiivisiin tietojärjestelmiin.

Kiertotalouden keskiössä

Jätelainsäädäntöön tehdyt muutokset aiheuttavat useita muutoksia HSY:n toimintaan TTS-kauden aikana. Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan jätelain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen muutos koskee biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Uusina asiakkaina keräyksen piiriin tulevat 1-4:n huoneiston kiinteistöt. Ensimmäisillä alueilla keräys alkaa 1.7.2023 ja viimeisellä alueella 1.7.2024.

Jätelain muutokseen sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle uusi lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistöittäisessä erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisö ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisö maksaa kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta. HSY on liittynyt valtakunnalliseen sopimukseen, jonka mukaisten korvausten maksaminen alkaa 1.7.2023.

Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan ja kierrätettävien sekä hyödynnettävien jakeiden jatkavan kasvua. Muovi- ja kartonkipakkausten keräyksen kasvu on ollut nopeaa. Kasvun odotetaan kuitenkin tasaantuvan suunnitelmakaudella.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella toiminta muuttuu kiertotalouden muutosten myötä ja enenevässä määrin materiaaleja toimitetaan jatkossa alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa edistetään kiertotaloutta Ekomo-mallin mukaisella yritysyhteistyöllä sekä tutkimus- ja kehityshankkeilla.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 prosenttia viimeistään 1.1.2025, 60 prosenttia viimeistään 1.1.2030 ja 65 prosenttia viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). Tavoitteiden haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasäännöt tiukentuvat (Jäteasetus 24 §). HSY:n valmisteltavana olevassa strategiassa on päädytty tätä tasoa kunnianhimoisempaan tasoon asettamalla kotitalousjätteen kierrätysastetavoitteeksi vähintään 56 % vuonna 2023 ja 60 % vuodelle 2025.

Vuoden 2022 kotitalousjätteen kierrätysasteen ennustetaan olevan HSY-alueella 47 %. Sekajätteen määrästä ja koostumuksesta tehdyn tutkimuksen mukaan (syyskuu 2021) sekajätteen määrä asukasta kohden on kuitenkin vähentynyt kaikilla muilla kiinteistöillä paitsi omakotitaloissa. Eniten sekajäte on vähentynyt 5–9

huoneiston kiinteistöissä asuvilla. Tutkimustulos osoittaa, että jäteastioiden tuonti kiinteistölle on aktivoinut asukkaita lajittelemaan. Vaikka kierrätettävien, HSY:n kuljetuksessa olevien jätelajien määrä on kasvanut, kasvu ei kuitenkaan näy kierrätysasteen nousuna. Tähän vaikuttaa mm. kierrätysasteen laskentasäännön muuttuminen, mutta myös esimerkiksi paperijätteen määrän väheneminen. Kierrätysasteen rinnalle on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön myös muita lajittelutehokkuutta kuvaavia mittareita, kuten sekajätteen ja kierrätettävien jätejakeiden määrä.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon lisäksi Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus.

Alueelta kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä korvataan kivihiilen ja maakaasun käyttöä, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Sortti-asemien toimintaa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan muun muassa laajentamalla viikonloppuaukioloaikoja Konalan lisäksi Ruskeasantaan vuoden 2023 aikana. Sortti-asematoiminnan uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan talousarviokaudella.

Biojätteen keräyksessä kokeillaan ja otetaan käyttöön uusia keräystapoja, jotta keräys olisi entistä ympäristöystävällisempää sekä helpompaa ja edullisempaa asukkaille. Kokeilussa on muun muassa tuulettuva biojäteastia sekä jäteautoon tarvittaessa tyhjennettävä kompostori.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseksi tehtävät työt sekä jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviiden pintarakenteiden toteutus ja kaasunkeräysjärjestelmien saneeraus. Alueella tehostetaan vesienhallintaa ottamalla käyttöön uutta tasausallaskapasiteettiä. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Alueen maisemointi jatkuu ja samalla etsitään uusia tapoja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Kestävä talous

Jätehuollossa sujuvoitetaan toimintaa läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien liinauksella. Kiinnitetään huomiota jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi jatketaan aiemmin aloitettuja toimenpiteitä sekä uuden Strategia 2030:n mukaisten tavoitteiden toteuttamista tuottavuuden kehittämiseksi.

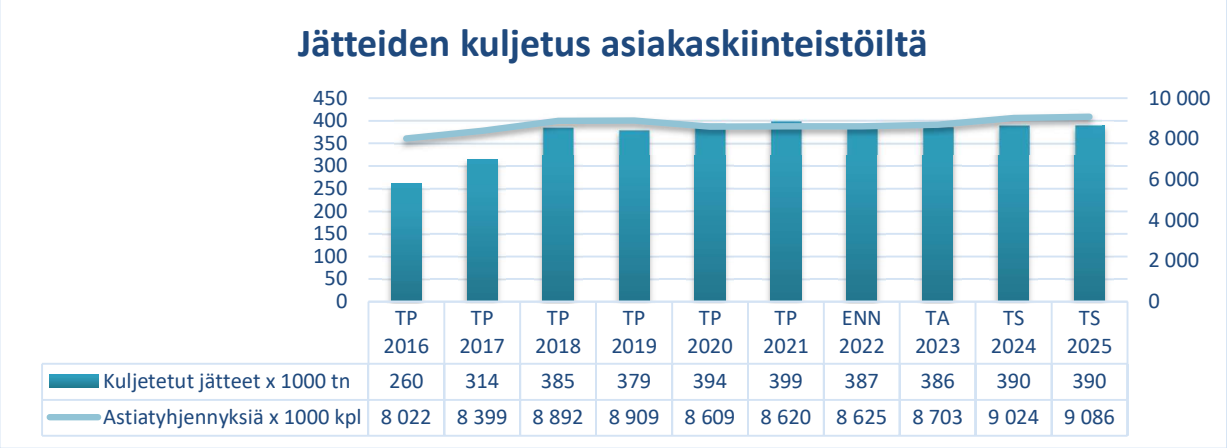

Kiinteistöltä kerätyn jätteen kokonaismäärän arvioidaan pysyvän suhteellisen tasaisena koko TTS-kauden ajan. Merkittävimpiä muutoksia jaksolla on biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1-4:n huoneiston kiinteistöille. Ensimmäisillä alueilla keräys alkaa 1.7.2023 ja viimeisellä alueella 1.7.2024. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan ja kierrätettävien sekä hyödynnettävien jakeiden jatkavan kasvua. Muovi- ja kartonkipakkausten kasvu on ollut nopeaa, niin tonneissa kuin tyhjennyksissäkin mitattuna. Kasvu on kuitenkin selvästi hidastunut eikä sen odoteta jatkuvan enää yhtä suurena kuin aiempina vuosina. Kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrään on vaikuttanut viimeisen kahden vuoden aikana merkittävästi Covid-19 pandemia, jonka vuoksi kotona työskentely ja kotona vietetty aika on lisääntynyt aiemmasta. Yhteiskunnan avautuminen ja paluu “uuteen normaaliin” voi kuitenkin muuttaa jätekertymiä. Jatkossa kotona vietetty aika ei välttämättä enää ole niin suurta kuin pandemian aikana, jolloin myöskin jätteen tuotto muuttuu. Lisäksi maailman yleinen turvallisuustilanne vaikuttaa tuotteiden, raaka-aineiden ja palveluiden saatavuuteen. Tällä voi olla myöskin merkittävä vaikutus jätteen kokonaismäärään ja kuluttajien kulutustottumuksiin sekä kulutuskäyttäytymiseen. Ulkoiset tekijät hankaloittavat kuljetettavien tonnien ja tyhjennysmäärien ennustamista TTS-kaudelle.

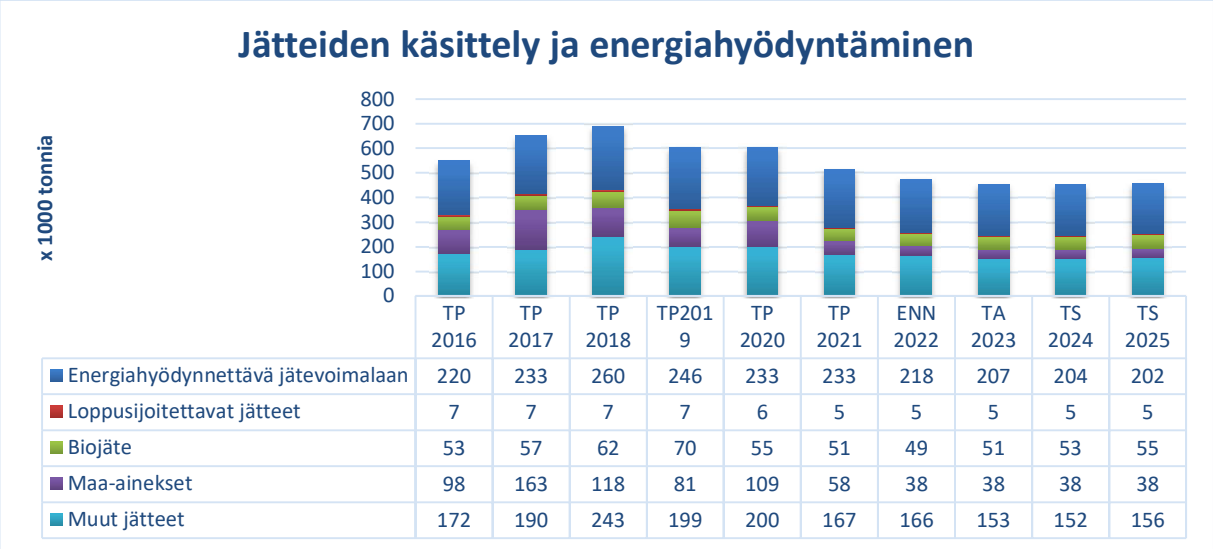

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa maa-ainesten ja muiden jätteiden määrän lasku näkyy TTS-kaudella. Biojätteen osalta odotetaan TTS-kaudelle lievää kasvua johtuen keräyksen laajentumisesta 1-4:n asunnon kiinteistöihin. Vuodesta 2024 alkaen ei enää vastaanota pilaantuneita maita, sillä puhdistetun maan hyödyntäminen ei ole enää mahdollista ekoteollisuuskeskuksen alueella.

5.2.2 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	**3 741**	**3 292**	**5 330**	**2 350**	**2 590**	**61,9 %**
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	991	51	750	0	0	1370,6 %
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 140	2 930	3 750	1 500	1 730	28,0 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	610	311	830	850	860	166,9 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	**3 389**	**4 501**	**3 100**	**1 300**	**1 100**	**-31,1 %**
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	393	600	900	350	350	50,0 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	587	2 799	1 100	150	450	-60,7 %
6 Viimeistelyrakenteet	2 408	1 102	1 100	800	300	-0,2 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	**6 564**	**10 183**	**9 920**	**11 310**	**9 220**	**-2,6 %**
7 Biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen	2 794	3 849	1 700	7 300	4 100	-55,8 %
8 Ämmässuon laajennusalue	86	1 149	5 600	1 250	3 200	387,4 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	3 602	5 015	2 200	2 300	1 100	-56,1 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet	83	170	120	120	120	-29,4 %
11 Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit	0	0	300	340	700	-
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	**2 085**	**1 800**	**2 500**	**3 100**	**200**	**38,9 %**
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	2 085	1 800	2 500	3 100	200	38,9 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	**3 855**	**2 375**	**2 060**	**1 750**	**2 050**	**-13,3 %**
13 Maahankinnat	0	0	200	500	200	-
14 Muut investoinnit	3 855	2 375	1 860	1 250	1 850	-21,7 %
Jätehuollon investoinnit yhteensä	**19 635**	**22 151**	**22 910**	**19 810**	**15 160**	**3,4 %**

Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät ensisijaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Investoinnit kohdennetaan vastaamaan asiakasryhmien pitkän aikavälin tarpeita. Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan yhteistyötä Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kanssa. Talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Talousarviovuonna valmistuvat myös Kivikon Sortti-aseman uudisrakennus- ja täydennystyöt, joilla parannetaan asiakaspalvelua ja aseman logistiikkaa, sillä nykyisen asiakastilan ahtaus heikentää aseman palvelutasoa ja asiakasturvallisuutta. Lisäksi Kivikon jätepalvelukeskuksessa ja Sortti-asemilla tehdään vuosittaisia korjaus- ja täydennystöitä kiinteistöjen toiminnallisuuden, turvallisuuden ja ulkonäön säilyttämiseksi. Sortti-asemille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti myös uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien

kehitystyötä. Lisäksi suoritetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat, kuten lava- ja puristinhankintoja.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät erityisesti ympäristövaikutusten hallintaan ja kiertotalouden edistämiseen, mutta tukevat myös HSY:n tavoitetta olla pito- ja vetovoimainen työnantaja. Investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja kaasunkeräysjärjestelmiä sekä maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla pyritään estämään kaasupäästöt ja mahdollistamaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon lisäksi Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus. Alueelle valmistuu uusi tasausallas (TAL 12) ja pienimuotoinen hulevesien suodatusjärjestelmä. Lisäksi toteutetaan Ekoteollisuuskeskuksen sähkösaneeraukset, joilla korvataan vanhentuneita järjestelmiä ja varmistetaan prosessien toimivuus. Talousarviovuonna käynnistetään myös investoinnit biokaasulaitoksen mädätteen ohjaamiseksi maatalouskäyttöön. Ohjaamalla mädäte maatalouskäyttöön, on biojäte mahdollista kompostoida nykyistä pidempään sisätiloissa, mikä pienentää alueen hajuhaittoja. Lisäksi tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Biojätteen käsittelyn investoinneilla pyritään toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan biojätteen käsittelyyn ja estetään hajujen leviämistä alueelta.

Käsittelypalvelut vastaa Vantaan jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan käsittelystä ja loppusijoittamisesta. Nykyisin käytössä olevan tuhkasolun T1 täytyttyä arviolta 2024 tulee käytössä olla uusi tuhkasolu T2. Talousarviovuonna investoidaan käsittelypalvelulähtöisinä investointeina vaarallisen jätteen kaatopaikan uuden solun T2 rakennustöihin ja vanhan solun T1 sulkemisen valmistelutöihin. Jätevoimalan kuonan ohjaaminen maanrakennuskäyttöön edellyttää kenttäalueita kuonan käsittelyä, suhteuttamista ja varastointia varten. Suunnittelukaudella käynnistetään ja toteutetaan kierrätystoiminnan edellyttämiä kenttärakenteita sekä Ämmässuolle että Seutulaan. HSY:n Ekomo-toiminta pyrkii lisäksi erilaisten kumppanuksien avulla edistämään kiertotaloutta. Jätteiden materiaalihyödyntämiseen tähtäävät Ekomo-toiminnat edellyttävät kenttätilaa ja mahdollisesti lajitteluun soveltuvia hallirakenteita. Kenttien rakenteissa on mahdollista hyödyntää jätevoimalan kuonaa.

Jätehuollon kehittäminen tukee pitkän tähtäimen suunnittelua ja niihin liittyviä investointeja tavoitteena parantaa ympäristön tilaa, lisätä resurssitehokkuutta ja edistää uusiutuvan energian hyödyntämistä.

Muut investoinnit tähtäävät pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen ja ympäristövastuulliseen toimintaan. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella hankitaan merkittävä määrä jäteastioita lajitteluvelvoitteiden ulottuessa pieniin 1-4:n asunnon kiinteistöihin. Lisäksi investoidaan jätehuollon operatiivisiin IT-järjestelmiin, Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouskortteliksi ja vähäisiin maanhankintoihin. Uuden Sortti-aseman maanhankintaan on varauduttu vuonna 2025.

5.2.3 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	**100 832**	**99 560**	**101 200**	**105 657**	**109 232**	**1,6 %**
Myyntituotot	98 530	97 749	99 123	103 483	106 879	1,4 %
Muut tuotot	2 302	1 811	2 077	2 174	2 353	14,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
TOIMINTAMENOT	**-80 107**	**-84 822**	**-87 852**	**-90 253**	**-91 295**	**3,6 %**
Henkilöstömenot	-8 217	-8 855	-9 007	-9 021	-9 034	1,7 %
Palvelujen ostot	-67 564	-71 823	-74 099	-76 505	-77 607	3,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 862	-2 815	-3 448	-3 418	-3 516	22,5 %
Muut toimintakulut	-1 465	-1 330	-1 297	-1 309	-1 139	-2,4 %
TOIMINTAKATE	**20 724**	**14 738**	**13 348**	**15 404**	**17 937**	**-9,4 %**
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	**1 538**	**508**	**1 305**	**912**	**912**	**156,9 %**
VUOSIKATE	**22 262**	**15 246**	**14 653**	**16 316**	**18 849**	**-3,9 %**
POISTOT	**-17 988**	**-16 533**	**-17 382**	**-16 488**	**-15 514**	**5,1 %**
TILIKAUDEN TULOS	**4 275**	**-1 287**	**-2 729**	**-172**	**3 335**	**112,0 %**
VARAUSTEN MUUTOKSET	**592**	**592**	**113**	**65**	**65**	**-80,9 %**
TULOVEROT	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**4 867**	**-695**	**-2 616**	**-107**	**3 400**	**276,2 %**
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	125,9 %	117,4 %	115,2 %	117,1 %	119,6 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	111,7 %	76,5 %	73,5 %	81,9 %	94,6 %	

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan hieman kasvavan TTS-kaudella. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan mutta hyödynnettävien ja kierrätettävien jakeiden määrien jatkavan kasvuaan. Erityisesti vuosina 2023 ja 2024 tulokertymää lisää biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1-4:n huoneiston kiinteistöille. Hintoihin kohdistuva korotuspaine on inflaation lisäksi vuosittain 1,5%, mikä lisää toimintatuottoja kaikkien vuosien osalta. Hinnankorotusten määrä tarkentuu lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmassa. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa suuresti näistä saataviin tuloihin. TTS-kaudella kuonan käsittely kilpailutetaan uudella tavalla eikä sen tulo/kulujakaumasta ole vielä tarkkaa käsitystä. Kaatopaikkakaasun arvioidaan vähenevän vuosittain noin 5 %.

Kulujen ennustetaan kasvavan inflaatiosta johtuen. Erityisesti kuljetuspalveluiden ostoissa polttoaineen kallistuminen ja biojätteen erilliskeräyksen laajentumisen mukanaan tuoma keräystarve kasvattavat kuljetuspalveluiden ostoja. Korona-aikana toteuttamatta jääneet kiertävät keräykset tuovat myös lisäkuluja

vertailuvuosiin nähden. Henkilöstökustannuksissa korotuksia tulee yleiskorotuksista ja sorttiasemien viikonloppuaukiolon laajentamisesta. Rahoituserissä laskevat osinkotuotot ja laskevat korkosuojauskulut kompensoivat toisiaan. Poistot pysyvät korkealla tasolla investointiohjelmasta johtuen.

Jätehuollon tuottavuuden kehittyminen

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa jätehuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Mittari on uusi jätehuollolle. Mittarin toimivuutta tulee seurata ja tarvittaessa tarkentaa.

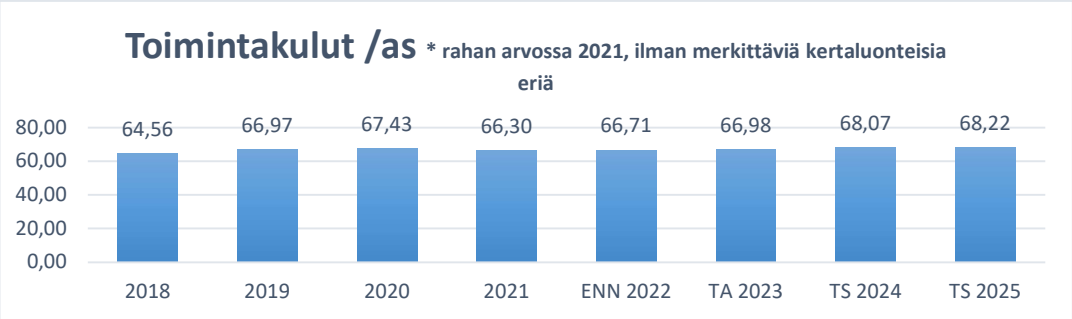

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

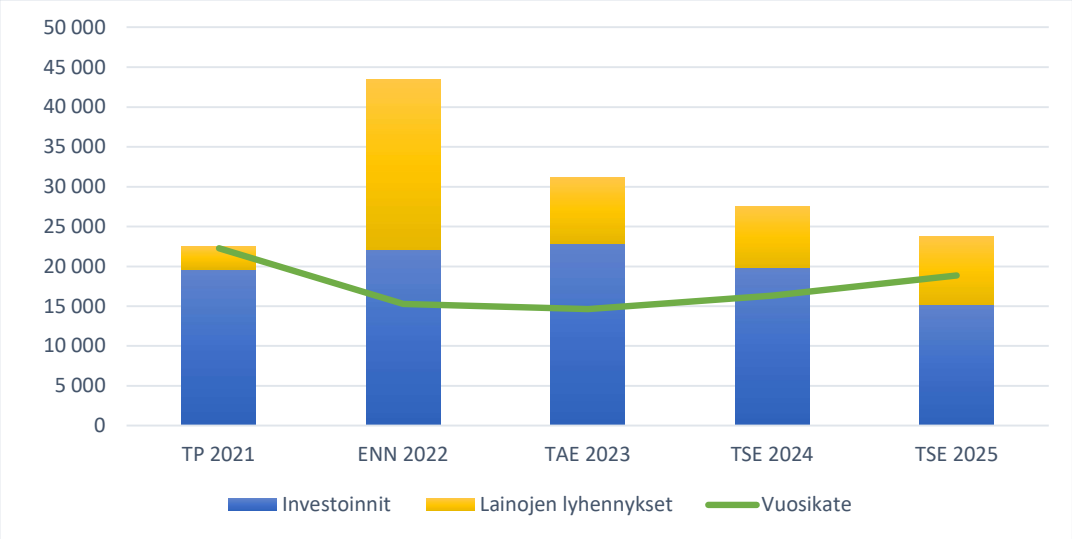

Suunnittelukaudella investointitarve on suuri, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta taksakorotuksilla.

Talousmallitarkastelu osoittaa investointien rahoittamisen vaativan taksakorotuksia, jotka sisältävät inflaatiovaikutuksen koko tarkastelujaksolla ja lisäksi 1,5 % reaalisen korotuksen vuosina 2023–2025.

Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2025. Omavaraisuuden ennakoidaan laskevan nykytasosta (41.5 % vuoden 2021 tilinpäätöksessä) vajaalla viidellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2024

mennessä. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään kohtuullisen hyvänä TTS-kauden korkeista investointimenoista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	22 262	15 246	14 653	16 316	18 849
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-380	-618	-653	-653	-814
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-19 635	-22 151	-22 910	-19 810	-15 160
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 247**	**-7 523**	**-8 910**	**-4 147**	**2 875**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	28 900	17 100	11 900	5 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 848	-21 374	-8 174	-7 695	-8 575
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	10 502	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**7 655**	**7 526**	**8 926**	**4 205**	**-2 875**

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	217 562	223 180	228 708	232 030	231 676
Oma pääoma	77 580	76 885	74 269	74 162	77 562
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	73 071	80 598	89 524	93 729	90 854
- lainat jäsenkunnilta	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	*73 071*	*80 598*	*89 524*	*93 729*	*90 854*
Omavaraisuusaste (%)	41,5 %	39,6 %	37,2 %	36,5 %	38,2 %

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Toiminta

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja niiden ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien tarpeista lähtien. Tuotamme, jalostamme ja visualisoimme ilmastotyön etenemisestä kertovaa tietoa. Edistämme tiedon hyödyntämistä eri sidosryhmissä. Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä yhteistyön ja neuvonnan keinoin.

Tuemme kaupunkien ilmastotyötä kehitystoiminnan avulla. Jatkamme pääkaupunkiseudun hiilinielujen tarkastelua. Hiilensidonnan kompensaatiokeinojen ja reunaehtojen arviointia tehdään seudullisessa yhteistyössä. Kuluttamisen kasvihuonekaasupäästölaskentaa kehitämme Suomen ympäristökeskuksen työn pohjalta.

Edistämme vaikuttavimpien Kestävän kaupunkielämän ohjelman toimenpiteiden toteuttamista yhteisesti kaupunkien tarpeista lähtien. Vahvistamme hillinnän, sopeutumisen ja kiertotalouden verkostomaista kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Kannustamme pääkaupunkiseudun asukkaita ilmastoystävälliseen ja energiaa säästävään elämään viestinnän ja neuvonnan keinoin. Täydennämme kaupunkien ilmastotavoitteiden mukaista asukkaille suunnattua ilmastoneuvontaa.

Kiertotalouden keskiössä

Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa. Parannamme kiertotalouden tietopohjaa tukemaan kaupunkien tarpeita. Valitsemme kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden indikaattoreita pitkäjänteiseen seurantaan.

Jatkamme maamassojen hallintaa edistävän SeutuMassan ylläpitoa ja hyödyntämistä. Selvitämme tarpeita ja mahdollisuuksia laajentaa palvelua kaupunkien rakentamisen materiaalivirtoihin.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien: Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisten ja asukkaiden hyödynnettäväksi. Kokoamme jäsenkaupunkien näkemykset mahdollisista tarpeista HSY:n tiedontuotannolle koskien luonnon monimuotoisuustietojen saatavuutta ottaen huomioon jo tarjolla olevan laajan muiden tahojen tiedontuotannon.

Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon toiminnan reaaliaikaisen ympäristöterveystiedon tuottamiseksi. Varaudumme erilaisiin ilmanlaadun mittausverkon ongelmatilanteisiin toimintavarmuuden takaamiseksi.

Hyödynnämme ilmansuojelun seurannassa uusia mitattavia ilmansaastesuureita kattavasti erilaisissa kaupunkiympäristöissä altistumisen arvioimiseksi. Kehitämme ennakoiden mittausdatan laadunvarmennusta WHO:n suosittelemille uusille mitattaville ilmanlaadun epäpuhtauksille kuten mm. musta hiili ja hiukkasten lukumääräpitoisuus.

Lisäämme tietoisuutta uudistuvasta ilmanlaatutiedosta kaupunkisuunnittelussa terveyden turvaamiseksi ja asukkaiden altistumisen vähentämiseksi. Seuraamme aktiivisesti ilmanlaadun direktiivin uudistusta, tiedotamme raja- ja ohjearvojen tiukkenemisesta sidosryhmille sekä käytämme uusia ohjearvoja ilmanlaadun arvioinnissa ja raportoinnissa. Mittaamme ilmanlaatua pysyvän mittausverkon ohella mm. Helsingissä nastarengaskiellon kokeilukadulla. Viestimme aktiivisesti katupölyn ja puunpolton päästöjen haasteista sekä kuntien onnistuneista toimenpiteistä ilman epäpuhtauksien vähentämiseksi.

Huolehdimme ilmansuojelun TKI-toimintaa varten tutkimus- ja kehittämisalustan erilaisissa kaupunkiympäristöissä ja osallistumme hankeyhteistyöhön. Varmistamme korvaavan mittauspaikan Mäkelänkadun supermittausasemalle kansallisen ja kansainvälisen TKI-toiminnan jatkuvuuden säilyttämiseksi.

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Uudistamme seudullisen perusrekisterin teknisen alustan, millä pyrimme toimintavarmuuden parantamiseen ja kustannustason hillintään. Kehitämme jatkuvasti tietojärjestelmien hankintaa ja ylläpitoa sekä tietoturvaa ja toimintavarmuutta palvelevaa osaamista. Parannamme ilmasto-, kiertotalous- ja ilmansuojelutyön taloudellisia edellytyksiä hakemalla mahdollisuuksia hyödyntää EU- ja kansallista hankerahoitusta yhteistyössä kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme seudullisia tietopalveluja ja tietotuotteita ja niistä viestintää yhteistyössä jäsenkaupunkien ohjausryhmien kanssa. Priorisoimme vaikuttavimmat toimet hiilineutraalisuustavoitteiden toteuttamiseksi ilmastotyössä ja ilmastoinfon toiminnassa yhteistyössä jäsenkaupunkiemme kanssa.

5.3.2 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	**5 061**	**5 675**	**5 805**	**6 142**	**6 190**	**2,3 %**
Myyntituotot	906	950	915	915	915	-3,7 %
Kuntaosuudet	3 863	4 235	4 486	4 827	4 975	5,9 %
Muut tuotot	291	490	404	400	300	-17,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
TOIMINTAMENOT	**-4 804**	**-5 608**	**-6 011**	**-5 953**	**-5 969**	**7,2 %**
Henkilöstömenot	-2 580	-2 779	-3 049	-2 953	-2 953	9,7 %
Palvelujen ostot	-1 887	-2 440	-2 579	-2 617	-2 633	5,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-103	-119	-103	-103	-103	-13,2 %
Muut toimintakulut	-233	-270	-280	-280	-280	3,7 %
TOIMINTAKATE	**257**	**67**	**-206**	**189**	**221**	**-408,1 %**
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
VUOSIKATE	**257**	**67**	**-206**	**189**	**221**	**-408,1 %**
POISTOT	**-202**	**-228**	**-268**	**-189**	**-221**	**17,3 %**
TILIKAUDEN TULOS	**55**	**-162**	**-474**	**0**	**0**	**193,4 %**
VARAUSTEN MUUTOKSET	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
TULOVEROT	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**55**	**-162**	**-474**	**0**	**0**	**193,4 %**

Seutu- ja ympäristötiedon lukujen vertailtavuuteen vaikuttaa keväällä 2022 tehty organisaatiomuutos, jossa siirrettiin ilmastoinfo ohjauksen ja kehittämisen viestinnästä ja neuvonnasta seutu- ja ympäristötietoon. Ennusteessa 2022 ilmastoinfo on seutu- ja ympäristötiedon luvuissa mukana osan vuotta ja toteumassa 2021 ilmastoinfo ei ole seutu- ja ympäristötiedon luvuissa mukana.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025	Muutos-% 2023/2022
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	138	220	370	350	360	68,2 %

Seutu- ja ympäristötiedon investointitasot nousevat vuodelle 2023 johtuen pääsääntöisesti vaadittavista järjestelmäinvestoinneista.

5.4 Tukitoiminnot

5.4.1 Toiminta

Tukitoiminnot edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä muutamista keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Henkilöstöyksikkö

Henkilöstöyksikkö vastaa keskitetysti HSY:n työnantajapolitiikasta, linjauksista, ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja työntekijöille. Henkilöstöyksikkö kehittää strategian mukaisia henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä koskevia palveluja yhteistyössä muun organisaation kanssa. Henkilöstöyksiköllä on keskeinen tehtävä organisaation muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistämisessä strategian hengessä ja tavoitteen mukaisesti. Keskeiset tavoitteet sisältyvät uuden strategian Työn murroksen painopisteen Pito- ja vetovoimainen työntekijä ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö -osakokonaisuuksiin. Näiden toteuttamiseksi kootaan ohjelmakokonaisuudet, jotka muodostuvat uusista hankkeista mm. valmentavan johtamisen ja työkulttuurin edelleen kehittämiseksi. Aiemmin toteutettuja ja käynnissä olevia hankkeita ja prosesseja (vrt Työkulttuuri hanke ja TVA-kehittämistyö, digiosaamismerkit ja työnantajakuvatyö) jatketaan uuden strategian ja sen tavoitteiden alla.

Viestintä ja neuvonta

HSY:n Viestintä ja neuvonta tukee strategian toteutumista toteuttamalla viestintää ja neuvontaa kaikkiin strategian osakokonaisuuksiin liittyen. Viestimme ja neuvomme kotitalouksien haitallisista aineista sekä jäteveden typpikuormituksen hillinnästä puhtaaseen Itämereen liittyen. Jatkamme hulevesiviestintää ja panostamme kiinteistöjen neuvontaan osana sujuvia palvelujamme. Markkinoimme hanavettä ja osallistumme tapahtumiin kuten Itämeripäivä ja Maailman vesipäivä. Huolehdimme kriisi- ja poikkeustilanteiden viestinnästä. Panostamme myös lasten ja nuorten ympäristöneuvontaan.

Kannustamme asukkaita lajittelemaan kodin jätteet. Laajan viestinnällisen ja neuvonnallisen keinovalikoiman keskiössä on Kiitos kun lajittelet -kampanjointi. Kerromme innovatiivisista ratkaisuista biojätteen lajitteluun kotikeittiössä, hyödyntäen aiempien hankkeiden tuloksia. Parannamme kohderyhmätuntemusta analysoimalla syvemmin asukkaiden kokemista lajittelun esteistä ja motivaatioista. Tiedon perusteella tarkennamme kohderyhmärajausta. Lisäämme tietoa lajittelumahdollisuuksista ja viestimme uusista keräyspalveluista sekä erilliskeräyksen mahdollisesta laajenemisesta.

Rakennamme sisäistä ja ulkoista luottamusta ja hyvää mainetta. Markkinoimme palveluitamme ja hankkeitamme. Tuemme viestinnän keinoin veto- ja pitovoimaista työnantajakuvaa, palvelemme mediaa ja mittaamme medianäkyvyyttämme. Ylläpidämme ja kehitämme tärkeimpiä viestintäkanaviamme, ulkoisia verkkosivuja ja intranet Hessua sekä kehitämme muita sähköisiä kanaviamme kuten sosiaalista mediaa.

Talous- ja hallintoyksikkö

Talous- ja hallintoyksikkö tukee strategian toteuttamista erityisesti kestävän talouden painopisteen strategisissa päämäärissä osallistumalla niihin laadinnassa olevien ohjelmien toteuttamiseen. Erityisesti yksikön toimintaan kuuluu tuottavuusmittareiden kehittäminen ja kustannusrakenteen avaaminen. Yksikkö pitää tuottavuustavoitetta esillä ja tehostaa tuottavuuden kehityksen seurantaa raportointia ja kustannuslaskentaa jatkuvasti kehittämällä, jotta käytettävissä on tuottavuuden parantamiseen liittyvä tieto. Myös prosessien tehostaminen ja automatisaation ja robotisoinnin hyödyntäminen on tärkeä osa tuottavuuden parantamista, ja nämä ovat erityisessä fokuksessa uusien talouden järjestelmien käyttöönottoprojektien yhteydessä vuosina 2022-2023. Tasapainoisen talouden ohjelmassa fokus on omaisuudenhallinnassa ja investoinneissa ja suunnitelmassa tasapainoisen talouden saavuttamiseksi. Konkreettinen toimenpide, joka tulee sisältymään ohjelmaan, ja jossa talous- ja hallintoyksikkö on mukana, on vesihuollon maksurakenteen kehitysprojekti, joka alkaa syksyllä 2022.

Kehittämisyksikkö

Laajamittainen prosessien sujuvoittaminen Lean-mallilla jatkuu TTS-kaudella koko HSY:ssä. Työlle tarjotaan tukea keskitetysti koulutuksellisin, viestinnällisin ja ohjaavin keinoin. Tavoitteena on tuottavuuden parantuminen, parempi asiakaskokemus sekä työtyytyväisyyden lisääntyminen. Vahvistamme edelleen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukea ja verkostomaista yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkopuolisten sidosryhmien kanssa, jolloin toimintojen tehostamiseen ja laadun parantamiseen tähtäävät kehitysideat, osaaminen ja parhaat työkäytännöt saadaan laajemmin hyödynnettyä.

Asiakaspalvelut

HSY:n asiakaspalvelut panostaa toimintakaudella peruspalveluiden turvaamisen lisäksi asiointipalveluidemme sujuvuuden ja nopeuden kehittämiseen. Itse asioinnilla ja palveluprosessien digitalisoinnilla, sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä tähtäämme erinomaiseen asiakaskokemukseen. Asioinnin kokonaisprosesseja, yli yksikkö- ja osastotasojen, sujuvoitetaan sisäisen asiakkuuden kehittämisellä.

Tukipalvelut

Tukipalvelut-tulosalueen kokonaisuuden kehittämiseksi esitettiin HSY:n johtoryhmälle maaliskuussa 2021 tukipalvelujen kehittämisohjelma. Sen avulla tehtiin tukipalveluista nykytila-analyysi, palvelujen tarvekartoitus sekä priorisoidaan kehittämisen kohteet. Kehittämisohjelman avulla jatketaan TTS 2023-2025 kaudella sekä uuden strategian 2030 mukaisten tavoitteiden mukaisesti myös tuottavuuden kehittämistä. Kehittämisohjelman priorisoinneilla määritellään ja karsitaan sellaisia toimintoja ja palveluja, jotka eivät nykytilanteessa tai tulevaisuudessakaan tuota riittävästi lisäarvoa HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Hankintojen osalta tuottavuuden parantamisessa on keskeistä, että palvelujen ja tavaroiden hankinnat perustuvat kilpailutettuihin määräaikaisiin sopimuksiin, jotka kilpailutetaan kilpailutuskalenterin mukaisesti hyvissä ajoin uudestaan ennen sopimuksen määräajan umpeutumista. Tällä vältetään se, että sopimuksia ei ole tarve jatkaa toistaiseksi voimassa olevina ilman kilpailutusta. Tukipalvelujen tuottamisen hintatason pitää olla kilpailukykyinen vastaavien palvelujen tuottamiseen julkisella sektorilla. Soveltuvin osin vertailukohtaa haetaan

myös yksityiseltä sektorilta. Lisäksi kaikkien olemassa olevien ja uusien ulkoisten tukipalvelutoimittajien kilpailuttaminen ja sopimushallinta on keskeistä tuottavuuden parantamisessa. Tukipalvelujen tuottavuuden kehittämisessä on lisäksi tärkeää avoimuus palvelujen kustannuksista, laadusta, sisäisistä jakoperusteista sekä tuottavuutta kuvaavien mittareiden kehittämisestä. Tuottavuuden kehittämistoimenpiteiden konkreettista toteutumista seurataan läpi vuoden ja tarvittaessa karsitaan toimintakuluja jo talousarviovuoden aikana, jos taloudellisiin tavoitteisiin ei muutoin päästä.

5.4.2 Talous

TOIMINTAMENOT **x 1 000 euroa**	**TP 2021**	**ENN 2022**	**TAE 2023**	**TSE 2024**	**TSE 2025**	**Muutos-%** **2023/2022**
Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt	-9 139	-10 166	-10 210	-10 210	-10 210	0,4 %
Asiakaspalvelu	-2 766	-2 882	-2 911	-2 911	-2 911	1,0 %
Tukipalvelut	-7 955	-9 312	-9 802	-9 802	-9 802	5,3 %
Investoinnit yhteensä	**-19 861**	**-22 360**	**-22 923**	**-22 923**	**-22 923**	**2,5 %**

Johdon, ohjauksen ja kehittämisen lukujen vertailtavuuteen vaikuttaa keväällä 2022 tehty organisaatiomuutos, jossa siirrettiin ilmastoinfo ohjauksen ja kehittämisen viestinnästä ja neuvonnasta seutu- ja ympäristötietoon. Ennusteessa 2022 ilmastoinfo on ohjauksen ja kehittämisen luvuissa mukana osan vuotta. Ennusteeseen verrattuna, organisaatiomuutoksella korjattujen, ohjauksen ja kehittämisen toimintamenojen ennakoidaan kasvavan pääsääntöisesti vain inflaation ja yleisten henkilöstömeno-oletusten verran. Asiakaspalveluiden kustannukset kasvavat inflaatiokorotuksen ja henkilöstömenojen yleisen kasvun verran ja lisäksi v 2023 kuluissa on huomioitu ennusteeseen 2022 verrattuna päivittyneiden järjestelmien lisenssikustannuksien säästöt. Tukipalveluiden kustannukset kasvavat erityisesti tietohallinnossa, jossa digitalisaatio, joka tukee ja tehostaa toimintaa, vastaa suurimmalta osin menojen kasvusta.

Investoinnit

x 1 000 euroa	**TP 2021**	**ENN 2022**	**TAE 2023**	**TSE 2024**	**TSE 2025**	**Muutos-%** **2023/2022**
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	782	510	683	690	370	33,9 %
Asiakaspalvelun investoinnit	272	0	0	0	0	-
Tukipalvelujen investoinnit	470	2 411	3 663	2 505	1 955	51,9 %
Investoinnit yhteensä	**1 523**	**2 921**	**4 346**	**3 195**	**2 325**	**48,8 %**

Ohjauksen ja kehittämisen investoinneissa vuonna 2022 alkaa kirjanpito- ja käyttöomaisuusjärjestelmän uusinta, joka jatkuu vuoden 2023 puolelle. Vuoden 2023 ja 2024 aikana ajankohtaisiksi tulevat myös henkilöstöhallinnon järjestelmiin liittyvät investoinnit. Asiakaspalveluiden ICT-investoinnit on suunnitelmavuosina keskitetty tukipalveluiden tietohallinnossa sijaitsevaan digitalisaatiotoimistoon. Tukipalveluiden investoinneissa on suunnitelmakaudella 2023-2025 muun muassa asiakkuuden hallintaan liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen (1,7 miljoonaa euroa) sekä yhteisiin kiinteistöihin liittyviä investointeja (1,5 miljoonaa euroa).

Liite 1: Ympäristöohjelma

Ympäristöohjelma valmistellaan HSY:n lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2022.

Liite 2: Tuottavuusohjelma

HSY:n tuottavuusohjelma 2022- 2025

Uudessa strategiassa 2030 on tuottavuuteen suoraan liittyvä strateginen painopiste; kestävä talous. Kestävään talouteen liittyy 2 strategista päämäärä ja ohjelmakokonaisuutta; Tehokasta ja taloudellista toimintaa sekä Tasapainoinen talous. Strategiset mittarit ja ohjelma kokonaisuudet on esitetty seuraavissa taulukoissa. Syksyllä tehtävässä Lopullisessa TTS 2023-2025 suunnitelmassa tuottavuusohjelmaa tarkennetaan; mitkä projektit sisältyvät kestävän talouden painopisteeseen ja mitkä ovat projektien tavoitteet, aikataulut ja resurssit.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Kestävä talous	**Tehokasta ja taloudellista toimintaa**	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä) Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	150 eur /as. (2021 rahan arvo)	145 eur /as. (2021 rahan arvo)	135 eur /as. (2021 rahan arvo)
	Tasapainoinen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	41 €/as/vuosi (velkasumma 1574 €/as.)	20 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)	0 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	enintään 19 %	19%	*

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	• Tehostamme, sujuvoitamme ja suoraviivaistamme sisäisiä prosesseja • Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa • Parannamme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta • Kehitämme tuottavuudelle sitä kuvaavat mittarit
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite • Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	• Kehitämme omaisuudenhallintaa ja hallitsemme saneeraus-tarvetta • Kehitämme investointien priorisointia, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuutta • Määritämme, mikä on HSY:n velkaantumisen, saneerausvelan ja investointien suhde muihin vastaaviin toimijoihin • Suunnitelma tasapainoisen talouden saavuttamiseksi • Toteutamme vastuullista, säästämiseen ohjaava ja ennustettavaa taksapolitiikkaa. Teemme tahtotilaa tukevat taksapäätökset. • Tasapainotamme jäsenkuntien rakentamisen ja vesihuollon investoinnit • Määritämme HSY:n palveluiden rahoittamisen pitkällä aikajänteellä • Tarkastelemme kirjanpidollisia poistoaikoja talouden näkökulmasta

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors
Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi
Helsinki Region Environmental Services Authority
P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi

Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032

Toukokuu 2022

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Sisällys

1 Investointiohjelman tavoitteet ja lähtökohdat 4
1.1 HSY:n jätehuollon investointien suunnittelu 4
1.2 Jätehuollon investointistrategia 4
1.3 Investointiohjelman rakenne 5
1.4 Investointiohjelman muodostaminen 5
2 Aluepalvelulähtöiset investoinnit 7
2.1 Sortti-asemat ja aluekeräys 7
2.1.1 Kori 1: Sortti-asemien rakentaminen (uudet) 7
2.1.2 Kori 2: Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt 8
2.1.3 Kori 3: Aluepalvelujen kalustohankinnat 9
3 Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit 11
3.1 Ympäristövaikutusten hallinta 11
3.1.1 Kori 4: Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen 11
3.1.2 Kori 5: Vesien keräys ja johtaminen 12
3.1.3 Kori 6: Viimeistelyrakenteet 13
3.2 Alueiden ja toimintojen kehittäminen 14
3.2.1 Kori 7: Biojätteen käsittely ja hyödyntäminen 14
3.2.2 Kori 8: Ämmässuon laajennusalue 15
3.2.3 Kori 9: Infran kehittäminen ja ylläpitäminen 16
3.2.4 Kori 10: Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet 17
3.2.5 Kori 11: Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit 18
4 Muut investoinnit 19
4.1 Muut toimintaa tukevat investoinnit 19
4.1.1 Kori 12: Jätteenkuljetuksen keräyskalusto 19
4.1.2 Kori 13: Maahankinnat 20
4.1.3 Kori 14: Muut investoinnit 20
5 Kokonaisinvestoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 22
6 Investointiohjelman 2023–2032 vaikuttavuus 23
6.1 Asukaskokemus 23
6.2 Ympäristövastuu 23
6.3 Työn murros 23
6.4 Kestävä talous 24

1 Investointiohjelman tavoitteet ja lähtökohdat

1.1 HSY:n jätehuollon investointien suunnittelu

HSY:n investointien johtaminen ja 10 vuoden investointiohjelman laatiminen on kuvattu HSY:n ISO 9001-standardin mukaisen toimintajärjestelmän prosessikuvauksissa, jotka löytyvät IMS-hallintaohjelmistosta. Investointiohjelman 2023–2032 laadintaa ovat ohjanneet samanaikaisesti valmistelussa olleet HSY:n strategia 2030 ja jätehuollon investointistrategia 2030 sekä vuoden 2021 lopussa ja 2022 alussa tehty jätehuollon investointien tarpeiden kartoitus. Investointiohjelman yhteydessä laadittiin myös talousmalli, jossa kuvataan investointien taloudelliset edellytykset.

1.2 Jätehuollon investointistrategia

Jätehuollon investointistrategia 2030 hyväksyttiin HSY:n hallituksessa 29.4.2022 investointiohjelman valmistelun pohjaksi. Investointistrategia perustuu samaan aikaan valmistelussa olleeseen HSY:n strategialuonnokseen 2030, jonka hallitus hyväksyi kokouksessa 29.4.2022 toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2025 valmistelun pohjaksi.

Jätehuollon investointistrategia pohjautuu HSY strategian mukaisiin neljään painopisteeseen ja strategiasta jätehuollon tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta valittuihin seitsemään tärkeimpään päämäärään.

Strategiset painopisteet

- Ympäristövastuu
- Työn murros
- Kestävä talous
- Asiakaskokemus

Investointistrategian päämäärät

- Hiilineutraali pääkaupunkiseutu
- Kiertotalouden keskiössä
- Pito- ja vetovoimainen työnantaja
- Tehokasta ja taloudellista toimintaa
- Tasapainoinen talous
- Vastuulliset ja kehittyvät palvelut
- Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Investointistrategiaan on lisäksi kirjattu, että jätehuollon tavoitteena on:

- Pitää talous tasapainossa ja tukea HSY:n strategisten tavoitteiden toteutumista.
- Saavuttaa perusinvestointien mukaiset vaikutukset
    - Ympäristölupien edellyttävät toimenpiteet
    - Ylläpitosaneeraukset
    - Välttämättömät kokonaisjätemäärien kasvuun ja erilliskeräyksen laajenemiseen liittyvät investoinnit (jäteastiat, laitoskapasiteetti)
- Vahvistaa HSY:n roolia ympäristövastuullisen toiminnan mahdollistajana

    - Kenttätilaa Ekomo-tarpeisiin rakennetaan ja alueita kehitettään kiertotalouden tarpeisiin (Ämmässuo ja Seutula)
- Ottaa maltillisesti käyttöön uutta kehittyneempää ja kiertotaloutta tukevaa teknologiaa
    - Uusia teknis-taloudellisesti parempia käsittelytekniikoita HSY:n vastuulla olevien jätteiden käsittelyyn (mm. jätevoimalan tuhkan käsittely ja mädätteen jalostus maatalouskäyttöön)
    - Tarvittavat automaatio- ja ICT-järjestelmien uusimiset (operatiivinen toiminta ja asiakaspalvelu)
    - Ämmässuolla syntyvän kaasun hyödyntäminen varmistetaan kaatopaikkakaasun määrän laskiessa ja laadun heikentyessä sekä mädätekaasua hyödyntävän leasing-laitoksen sopimuksen päättyessä
- Säilyttää palvelutason vähintään nykyisellä tasolla
    - Väestömäärän kasvuun vastataan mm. rakentamalla yksi uusi Sortti-asema sekä mahdollisuuksien mukaan Sortti-pienasemia

1.3 Investointiohjelman rakenne

Jätehuollon investointiohjelman rakenne perustuu korirakenteeseen, jossa investoinnit on jaettu kolmeen pääkokonaisuuteen ja 14 koriin. Pääkokonaisuudet ovat aluepalvelulähtöiset investoinnit, käsittelypalvelulähtöiset investoinnit ja muut investoinnit. Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit jakaantuvat kahteen alakokonaisuuteen, jotka ovat ympäristövaikutusten hallinta sekä alueiden ja toimintojen kehittäminen. Jätehuollon investointiohjelman korirakenne on esitetty kuvassa 1.

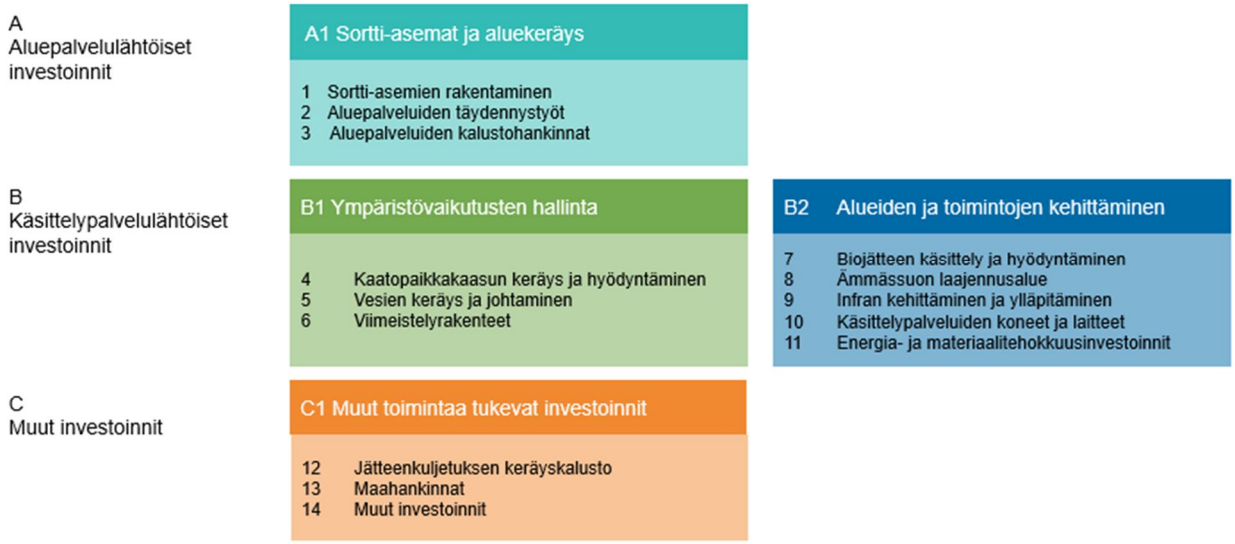

Kuva 1 Jätehuollon investointiohjelman korirakenne

1.4 Investointiohjelman muodostaminen

Jätehuollon investointiohjelmassa on kuvattu jätehuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2023–2032. Investointiohjelma laaditaan kahden vuoden välein. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2021–2030 ja käsiteltiin HSY:n hallituksessa toukokuussa 2020 ja hyväksyttiin yhtymäkokouksessa marraskuussa 2020. Jätehuollon investointitarpeet perustuvat vuonna 2021 tehtyihin jätehuollon laatimiin tarvetarkasteluihin, joita on täsmennetty keväällä 2022. Kaikki investointiohjelmassa esitetyt hankkeet, niiden aikataulu ja kustannukset ovat alustavia arvioita. Hankkeiden aloittaminen on riippuvainen mm. kaavoista ja luvista, joten niiden tiedot täsmentyvät lähempänä toteutusajankohtaa.

Kullekin investointikorille on määritelty päämäärä, palvelutaso, toimenpiteet ja strategian päämäärät, joihin korin investoinneilla vaikutetaan. Päämäärä kuvaa pitkän aikavälin tavoitetta, johon toiminnalla pyritään. Palvelutaso kuvaa tavoitteita, joita päämäärän saavuttaminen vaatii. Toimenpiteillä kuvataan päämäärän saavuttamista edistäviä toimia.

	Kuvaus
Päämäärä	Pitkän aikavälin tavoite, johon pyritään.
Palvelutaso	Tekniset tavoitteet, joita päämäärän saavuttaminen vaatii. Palvelutaso tarkentaa päämäärää.
Suunnitelmakauden toimenpiteet	Suunnittelukauden aikana toteuttavat päämäärän saavuttamista edistävät toimenpiteet.
Investointistrategian päämäärät	Investointistrategian päämäärät, joihin korin investoinneilla pystytään ensisijaisesti vaikuttamaan

Investointiohjelman vaikuttavuutta on arvioitu HSY:n strategisten päämäärien toteuttamisen näkökulmasta ja investointistrategiassa esitettyjen tavoitteiden pohjalta. Jokaisen investointiohjelmassa olevan hankkeen vaikuttavuus sekä strategisiin päämääriin että investointistrategian tavoitteisiin on arvioitu erikseen.

2 Aluepalvelulähtöiset investoinnit

Aluepalvelulähtöiset investoinnit toteutetaan HSY:n asiakasrajapinnassa ja ne liittyvät Sortti-asematoimintaan, toimipisteiden palvelukykyyn ja turvallisuuteen, yhteistyöhön Kierrätyskeskuksen kanssa sekä vaarallisten jätteiden huoltoon. Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät ensisijaisesti vastuullisten ja kehittyvien palveluiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Investoinnit kohdennetaan vastaamaan asiakasryhmien pitkän aikavälin tarpeita.

Aluepalvelulähtöisten investointien pääkokonaisuus jakaantuu kolmeen koriin: Sortti-asemamien rakentaminen, aluepalveluiden täydennystyöt sekä aluepalveluiden kalustohankinnat. Nämä sisältävät yhteensä 8 eri hankekokonaisuutta.

2.1 Sortti-asemat ja aluekeräys

Osakokonaisuus sisältää korit:

1) Sorttiasemien rakentaminen (uudet),
2) Aluepalvelujen täydennystyöt ja
3) Aluepalvelujen kalustohankinnat

Aluepalvelulähtöiset investoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 ovat n. 30,9 milj. € (edellisessä investointiohjelmassa 35,0 milj. €). Suunnitelmakauden merkittävimpiä hankkeita ovat yhden uuden Sortti-aseman sekä kolmen Sortti-pienaseman toteuttaminen. Suunnitelmakaudella toteutetaan Kivikon jätepalvelukeskuksen osalta mm. Kivikon Sortti-aseman uusi tukikohta sekä varikkorakennuksen saneeraustyöt. Lisäksi toteutetaan energiatehokkuusinvestointeja. Sortti-asemilla tehdään erilaisia korjaus- ja täydennysinvestointeja sekä kalustoinvestointeja liittyen mm. lavapaikkojen määrään kerättävien jätejakeiden lisääntyessä. Aluepalvelulähtöisten investointien osuus jätehuollon kokonaisinvestoinneista on suunnitelmakaudella n. 24 %.

2.1.1 Kori 1: Sortti-asemien rakentaminen (uudet)

Sortti-asemien rakentamisen osakokonaisuuteen kuuluu Sortti-asemien palveluverkoston laajentaminen.

Pääkaupunkiseudulla on viisi Sortti-asemaa ja yksi Kierrätyskeskuksen yhteyteen rakennettu Sortti-pienasema. Yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa pyritään ohjelmakaudella lisäämään Kierrätyskeskusten yhteyteen rakennettavien Sortti-pienasemien avulla. Vuoden 2021 aikana valmistui Koivukylän Kierrätyskeskuksen yhteyteen Sortti-pienaseman pilotointikohteeksi, jonka kokemusten perusteella suunnitellaan seuraavia Sortti-pienasemia ja palveluverkoston laajentamista jäsenkaupunkien alueella. Investointiohjelmassa on varauduttu uusien Sortti-pienasemien uusia Sortti-pienasemia rakentamalla. Yhtenä sijoitusvaihtoehtona on Keran alue. Investointiohjelmassa on varauduttu uusien Sortti-pienasemien rakentamiseen vuosina 2023, 2026–2027 ja 2030.

Ohjelmakaudella on lisäksi varauduttu yhden uuden täyden mittakaavan Sortti-aseman rakentamiseen sekä seuraavan aseman suunnittelun aloittamiseen. Pääkaupunkiseudun asukasmäärä kasvaa jatkuvasti ja jo tällä hetkellä mm. Helsingin läntinen osa ja Espoon itäinen osa ovat täysin ilman Sortti-asemapalvelua. Lisäksi nykyisistä asemista Konalan Sortti-asema on vuokratontilla ja vuokrasopimuksen jatko pidemmällä tähtäimellä epävarma Kehä II:n linjausten takia. Kiertotalouden vaatimukset kasvavat määrävälein ja HSY:n keinona nostaa kierrätysastetta on toteuttaa Sortti-perhettä. Sortti-asemien rakentaminen edellyttää kaavoitusta ja ympäristölupaa, joten niiden valmistelu on aloitettava vuosia ennen tarvetta. Uuden Sortti-aseman rakentamiseen on varauduttu vuosina 2028–2029.

Sortti-asemien rakentaminen (uudet), päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Päämäärä	- Sortti-asemien asiakaspalvelun taso säilytetään vähintään nykyisellä tasolla
Palvelutaso	- Sortti-asemien määrää lisätään vähintään asukasmäärän kasvun mukaisesti ja sähköisen asioinnin mahdollisuutta parannetaan
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Rakennetaan 3 kpl Sortti-pienasemia - Toteutetaan uusi nykyisenkaltainen Sortti-asema myöhemmin määriteltävään paikkaan ja aloitetaan seuraavan suunnittelu
Investointistrategian päämäärät	- Vastuulliset ja kehittyvät palvelut - Kiertotalouden keskiössä - Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Uusien Sortti-asemien rakentamisen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 10,1 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 15,5 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Sortti-pienasema	0,75			0,75	0,75			0,75			3,0
Sortti-asemat				0,10	0,40	3,00	3,50			0,10	7,1
YHTEENSÄ	0,8	0,0	0,0	0,9	1,2	3,0	3,5	0,8	0,0	0,1	10,1

2.1.2 Kori 2: Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt

Kori 2 sisältää Sortti-asemien ja Kivikon saneeraus- ja palvelutason parannustöiden edellyttämät investoinnit.

Kivikon jätepalvelukeskuksen toiminnan sujuvan jatkumisen turvaamiseksi, alueella tehdään ohjelmakaudella erilaisia korjaavia toimenpiteitä mm. kenttäpinnoitteinen ja teiden osalta. Ohjelmakaudella toteutetaan myös Kivikon varikkorakennuksen saneeraus, vaa'an saneeraus, uusi siltanosturi varikkorakennukseen, Kivikon varikkorakennuksen LVISA-saneeraus, rakennusten julkisivusaneerauksia sekä koko vaarallisen jätteen toimintojen kattaminen.

Vuonna 2023 toteutetaan Kivikon Sortti-asemalle uusi tukikohta parantamaan asiakaspalvelua ja aseman logistiikkaa. Nykyisen asiakastilan ahtaus heikentää aseman palvelutasoa ja asiakasturvallisuutta. Lisäksi Sortti-asemilla tehdään vuosittain investoineiksi luokiteltavia korjaus- ja täydennystöitä, jotta kiinteistöiden toiminnallisuus, turvallisuus ja ulkonäkö säilyvät. Myös uudet/muuttuvat toiminnot, kuten uusien jätejakeiden lajittelu, aiheuttavat tarvetta erilaisiin pienimuotoisempiin investointeihin.

Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Päämäärä	- Kivikon jätepalvelukeskuksen ja käytössä olevien Sortti-asemien toiminnan varmistaminen ja toimintojen energiatehokkuuden parantaminen
Palvelutaso	- Lainsäädännön, lupien ja määräysten mukaiset toimenpiteet tehty. - Kunnossapitotarveselvitysten sekä muiden rakennusosien kuntoarvioiden mukaiset saneeraukset tehtyinä - Muissa yhteyksissä, mm. turvallisuuskävelyillä ja tarvekartoituksissa, havaitut turvallisuutta ja toiminnallisuutta parantavat toimenpiteet toteutettuina
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Kivikon jätepalvelukeskuksessa suoritetaan vuosittain korjaus- ja täydennystöinä mm. piha-alueiden, rakennusten ja muiden rakenteiden saneeraustöitä toiminnan varmistamiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi. - Kivikon jätepalvelukeskuksen vaarallisen jätteen varasto piha-alue katetaan.

	- Käytössä olevilla Sortti-asemilla suoritetaan tarpeelliset korjaus- ja täydennystyöt. - Kivikon Sortti-aseman vanha tukikohta korvataan rakentamalla sen tilalle uusi tukikohta
Investointistrategian päämäärät	- Vastuulliset ja kehittyvät palvelut - Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystöiden kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 12,3 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 12,9 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Aluepalveluiden ylläpitosaneeraukset	1,75	1,50	0,73	1,05	0,96	1,06	0,60	0,48	0,73	0,48	9,3
Vaarallisen jätteen varaston kattaminen			1,00								1,0
Kivikon Sortin tukikohta	2,00										2,0
YHTEENSÄ	3,8	1,5	1,7	1,1	1,0	1,1	0,6	0,5	0,7	0,5	12,3

2.1.3 Kori 3: Aluepalvelujen kalustohankinnat

Kori 3 sisältää aluepalveluiden kalustohankinnat mm. Sortti-asemien lavat ja laitehankinnat sekä erilaisten digitaalisten ratkaisujen toteuttamiseen liittyvät hankinnat.

Sortti-asemien vaihtolavoja, puristimia ja työkoneita uusitaan niiden tullessa käyttöikänsä päähän. Uusimistarvetta on vuosittain. Lisäksi investoinneissa varaudutaan hankkimaan tarvittava kalusto uusille Sortti-asemille sekä uusien toimintojen tarpeisiin. Itsepalvelulaitteistoja otetaan ohjelmakaudella laajemmin käyttöön ja mahdollistetaan näin itsepalvelumaksaminen kaikilla Sortti-asemilla sekä ennakkoon eSortissa maksetun jätekuorman tuominen asemalle.

Vaarallisen jätteen keräysvälineillä mahdollistetaan vaarallisen jätteen kerääminen ja kuljettaminen, parannetaan konttien turvallisuutta esim. torjumalla varkauksia sekä parannetaan keräyspalvelun kattavuutta.

Ohjelmakauden loppupuoliskolla varaudutaan Sortti-asemille toteuttamaan optinen kamerajärjestelmä tms. tehostamaan täyttöasteen mittausta ja lavalogistiikan hallintajärjestelmä lavojen seurantaan ja varastotason hallintaan. Toiminnanohjaamisen järjestelmillä voidaan tavoitella merkittäviä kustannushyötyjä suhteutettuna toimintaan, kun lavojen täyttöaste paranee ja lavojen varastotason hallinta paranee.

Aluepalvelujen kalustohankinnat, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Päämäärä	- Sortti-asemien, Kivikon jätepalvelukeskuksen ja vaarallisen jätteen keräyksen sujuva ja turvallinen toiminta kaikissa tilanteissa
Palvelutaso	- Sortti-asemien ja Kivikon jätepalvelukeskuksessa turvallinen ja toimiva kalusto - Vaarallisen jätteen keräyskalusto ylläpidetty - Uudentyyppisiä digitaalisia järjestelmiä hyödynnetään asiakaspalvelussa
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Uusille Sortti-asemille hankitaan tarvittava kone- ja lavakalusto ennen käyttöönottoa. - Sortti-asemien kone- ja lavakalustoa, itsepalvelulaitteistoja sekä Kivikon vaarallisen jätteen kalustoa uusitaan tarpeen mukaan - Logistiikkaohjaus otetaan käyttöön tukemaan Sortti-asemien toimintaa
Investointistrategian päämäärät	- Tehokasta ja taloudellista toimintaa - Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Aluepalvelujen kalustohankintojen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 8,5 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 6,6 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Aluepalveluiden kalustohankinnat	0,53	0,55	0,76	0,83	0,53	0,46	0,89	0,46	0,72	0,56	6,3
Vaarallisen jätteen kalustohankinnat	0,30	0,30	0,10	0,13	0,11	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	1,5
Sortti-asemien logistiikkaohjaus					0,50	0,25					0,8
YHTEENSÄ (M€)	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	0,8	1,0	0,6	0,8	0,7	8,5

3 Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit sisältävät jätteen käsittelyyn ja jalostamiseen sekä välivarastointiin ja loppusijoittamiseen liittyviä hankkeita. Hankkeet sisältävät sekä ylläpitoinvestointeja että kapasiteetin lisäämiseen ja ympäristönäkökohtiin perustuvia investointeja. Ne tähtäävät erityisesti ympäristövaikutusten hallintaan ja kiertotalouden edistämiseen, mutta tukevat myös HSY:n tavoitetta olla pito- ja vetovoiman työnantaja.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit jakaantuvat kahteen pääkokonaisuuteen: ympäristövaikutusten hallinta sekä alueiden ja toimintojen kehittäminen. Ympäristövaikutusten hallinta sisältää kaatopaikkakaasun keräyksen ja hyödyntämisen, vesien hallinnan sekä viimeistelyrakentamisen investoinnit ja alueiden ja toimintojen kehittämisen, biojätteen käsittelyn, infrarakentamisen, energia- ja materiaalitehokkuuden ja käsittelypalvelulähtöisten koneiden ja laitteiden hankintaan liittyvät investoinnit. Näihin sisältyy yhteensä 29 hankekokonaisuutta.

3.1 Ympäristövaikutusten hallinta

Ympäristövaikutusten hallinnan pääkokonaisuus jakaantuu kolmeen koriin:

4) Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen,
5) Vesien keräys ja johtaminen ja
6) Viimeistelyrakenteet.

Ympäristövaikutusten hallinnan investoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 ovat n. 13,4 milj. € (edellisessä investointiohjelmassa 18,8 milj. €). Suunnitelmakauden merkittävimpiä hankkeita ovat vanhan kaatopaikan pinnan viimeistely niin, että koko kaatopaikan lopullinen tiivistysrakenne on valmis. Uuden kaatopaikan osalta toteutetaan väliaikaisia pinnan tiivistysrakenteita ympäristölupaehtojen mukaisesti. Investoinneilla pyritään estämään kaasupäästöt ja mahdollistamaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Suunnitelmakaudella lisätään kenttävesien tasauskapasiteettia sään ääri-ilmiöitä vastaan rakentamalla uusi tasausallas sekä kehitetään ratkaisuja hulevesien paikalliseen käsittelyyn. Ympäristövaikutusten hallinnan kokonaisuuteen liittyvien investointien osuus jätehuollon kokonaisinvestoinneista on suunnitelmakaudella n. 10 %.

3.1.1 Kori 4: Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen

Kori 4 sisältää kaatopaikkojen kaasunkeräysverkostot, kaasupumppaamot ja säätöasemat sekä kaasuvoimalaan liittyvät investoinnit.

Kaasunkeräysverkosto pidetään toimintakuntoisena toteuttamalla kaasun keräykseen ja hyödyntämiseen liittyvät investoinnit. Jätteenkäsittelykeskuksen vanhalla ja uudella kaatopaikalla korjataan ja rakennetaan kaasunkeräyskaivoja, imu- ja siirtolinjoja, pumppaamoja ja säätöasemia sekä tehdään tarvittavat automaatiojärjestelmiin liittyvät uudistukset. Korjaustarvetta kaasun imuputkistoihin aiheutuu mm. kaatopaikan painumisen takia. Investointikaudella varaudutaan myös tekemään tarvittaessa kaasun puhdistuksen ja/tai rikastamiseen liittyviä investointeja kaasun laadun turvaamiseksi. Tavoitteena on varmistaa laadukas kaasuntalteenotto ja minimoida ympäristö- ja hajuhaitat. Korkea kaasun talteenottoaste ja kaasun oikea laatu parantavat kaasuvoimalan käytettävyyttä ja lisäävät energiantuotannosta saatavia tuloja.

Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Kaasun tehokas keräys ja hyötykäyttö - Kaatopaikkakaasusta johtuvien ympäristöhaittojen minimointi

Palvelutaso	- Kaasunkeräysverkoston saneerausinvestoinnit kaasunkeräysverkoston toimintavarmuuden ylläpitämiseksi ja kaasunkeräystehokkuuden parantamiseksi - Kaasumoottoreiden toiminta suhteutetaan kerättävään kaasumäärään ja moottoreiden toiminta varmistetaan tarvittavin investoinnein
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Kaasunkeräysverkostoa saneerataan korjaustarpeiden mukaisesti ja verkostoa laajennetaan tarvittaessa. - Kaasunkeräyksen valvomo- ja automaatiojärjestelmän uusitaan sekä kaasupumppaamoiden P1-P4 automaation uusitaan - Kaatopaikkakaasun puhdistaminen ja/tai rikastaminen tarvittavilla menetelmillä
Investointistrategian päämäärät	- Hiilineutraali pääkaupunkiseutu - Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Kaatopaikkakaasun keräyksen ja hyödyntämisen investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 4,6 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 4,4 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Kaasunkeräyksen ylläpitosaneeraukset	0,40	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	3,6
Kaatopaikkakaasun puhdistus ja rikastaminen	0,50			0,25	0,25						1,0
YHTEENSÄ (M€)	0,9	0,4	0,4	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	4,6

3.1.2 Kori 5: Vesien keräys ja johtaminen

Kori 5 sisältää kaikki vesien keräykseen ja johtamiseen liittyvät investoinnit, kuten vesienhallintajärjestelmän, vesihuoltojärjestelmät sekä jätevesien esikäsittelyn ja kierrätyksen.

Vesien hallintaan liittyen joudutaan vuosittain tehdä normaalin kunnossapidon lisäksi tehdä välttämättömiä saneerauksia, joilla varmistetaan vesienhallintajärjestelmän pumppaamojen, putkistojen, altaiden, kierrätysvesijärjestelmän sekä instrumentointi- ja automaatiolaitteiden toimintavarmuus ja ympäristöystävällinen toiminta. Ohjelmakauden alussa varaudutaan mm. loppusijoitusalueen huoltotunnelin teräksisten suotovesiputkien korjaamiseen sekä biosuodatusalueen toteuttamiseen.

Ekomo-toiminta ja muut kiertotalouden hankkeet edellyttävät kenttäkapasiteetin lisäämistä, jotta toiminta pysyy ympäristölupien mukaisena. Kenttäpinta-alan kasvaessa ja sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä on tarve kasvattaa tasausallaskapasiteettia. Uuden jätevesien tasausaltaan toteutukseen on varauduttu vuosina 2026-2027.

Investointiohjelmassa varaudutaan myös rakentamaan lisää biosuodatusalueita, joilla puhdistetaan Ämmässuon alueelta maastoon johdettavia hulevesiä.

Vesien keräys ja johtaminen, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Jätteenkäsittelyalueiden vesien luvanmukainen ja ympäristön kannalta tehokas käsittely - Jäte- ja hulevesien hyödyntäminen kaatopaikkojen toiminnan tehostamisessa

Palvelutaso	- Kaikki nykyisten ja uusien jätteenkäsittelyalueiden vedet kerätään ja johdetaan käsittelyyn ympäristölupien ja viranomaismääräysten mukaisesti
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Ämmässuon toimintojen muuttuessa enemmän kenttätoimintoja vaativaksi lisätään alueella syntyvien ja viemäriin johdettavien valumavesien varastoallaskapasiteettia. - Vesiverkostoja ja järjestelmiä täydennetään lisäksi tarpeiden mukaisesti. - Tehostetaan hulevesien paikallista käsittelyä - Vesien kierrätystä lisätään mahdollisuuksien mukaan tehostamaan kaatopaikkakaasun tuotantoa ja lyhentämään jälkihoitoaikaa .
Investointistrategian päämäärät	- Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Vesien keräyksen ja johtamisen investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 4,5 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 5,8 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Vesienhallinnan ylläpitosaneeraukset ja korjaukset	0,15	0,15	0,45	0,10	0,40	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	1,7
Uudet jätevesialtaat ja putkiliitokset	0,55			0,50	1,00						2,1
Jätteenkäsittelykeskuksen hulevesien puhdistusjärjestelmä	0,30			0,30							0,6
Kaatopaikkaveden kierrättämisen tehostaminen	0,10										0,1
YHTEENSÄ (M€)	1,1	0,2	0,5	0,9	1,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	4,5

3.1.3 Kori 6: Viimeistelyrakenteet

Kori 6 sisältää Ämmässuon alueen kaatopaikkojen väliaikaiset ja pysyvät pintatiivistysrakenteet sekä maisemointityöt.

Uusi kaatopaikka avattiin vuonna 2007 ja samalla suljettiin vanha kaatopaikka. Uuden kaatopaikan pinta-ala on n. 12,4 ha. Uuden kaatopaikan luiska-alueet ovat saavuttaneet lopullisen lakikorkeuden, ja niillä on aloitettu ns. väliaikaisten pintarakenteiden rakentaminen vuonna 2018. Luiska-alueiden väliaikaiset pintarakenteet saatiin valmiiksi vuonna 2021.

Vanhan kaatopaikan pinta-ala on noin 53 hehtaaria. Ympäristöluvan mukaan vanhalle kaatopaikalle tulee rakentaa viimeistelyrakenteet, joilla kaatopaikan pinta tiivistetään ja estetään kaatopaikkakaasun pääsy ympäristöön. Tiiviitä pintarakenteita tarvitaan vielä n. 2 hehtaaria, ja ne rakennetaan vuosina 2022 ja 2023. Vanhan kaatopaikan lopullinen pintarakenne edellyttää, että tiiviiden pintarakenteiden päälle rakennetaan vielä n. 1,0 metrin paksuinen pintakerros. Pintakerros on ylin ja viimeinen kerros ympäristöluvan mukaisesta kaatopaikan pintarakenteesta. Tämä maa-aineksista rakennettu kerros toimii ns. vettä varastoivana ja haihduntaa edistävänä kerroksena sekä kasvualustana. Pintakerroksia on tarpeen rakentaa vuosien 2023–2032 aikana n. 12 hehtaaria. Pintakerrosten rakenteet pyritään toteuttamaan luonnonniittyinä. Rakennusjärjestyksestä on laadittu aineisto “Vanhan kaatopaikan tarkistettu muotoilu- ja viimeistelysuunnitelma” (päivätty 29.11.2021) ja se on toimitettu ympäristöviranomaiselle.

Viimeistelyrakenteet, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Kaasu- ja vesitiiviit ympäristölupamääräysten mukaiset pintatiivistysrakenteet käytöstä poistetuilla kaatopaikoilla ympäristön tilan parantamiseksi
Palvelutaso	- Viimeistelyrakentaminen ympäristölupaehtojen mukaisesti mahdollisuuksien mukaan jätteenkäsittelykeskuksessa jalostettuja kierrätyskelpoisia materiaaleja hyödyntäen (mm. jätevoimalan kuonat, Sortin mineraaliset jakeet, “Helsinki-moreeni” ja kompostipohjaiset multatuotteet)
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Vanhan kaatopaikan lakialueella toteutetaan pysyvä pintarakenne - Nykyiselle kaatopaikalle rakennetaan tilapäisiä pintarakenteita ja kuivatusjärjestelmiä.
Investointistrategian päämäärät	- Hiilineutraali pääkaupunkiseutu - Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Viimeistelyrakenteiden kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 4,3 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 8,6 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Uusi kaatopaikka, väliaikaiset pintarakenteet	0,40	0,30	0,30		0,30		0,30		0,30		1,9
Vanhan kaatopaikka pintarakenteet ja maisemointi	0,70	0,50		0,30		0,30		0,30		0,30	2,4
YHTEENSÄ (M€)	1,1	0,8	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	4,3

3.2 Alueiden ja toimintojen kehittäminen

Alueiden ja toimintojen kehittämisen pääkokonaisuus jakaantuu viiteen koriin:

7) Biojätteen käsittely ja hyödyntäminen,
8) Ämmässuon laajennusalue,
9) Infran kehittäminen ja ylläpitäminen,
10) Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet sekä
11) Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit

Alueiden ja toimintojen kehittämisen investoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 ovat n. 62,0 milj. € (edellisessä investointiohjelmassa 101,2 milj. €). Merkittävimmät investoinnit liittyvät biojätteen käsittelyyn, tuhkan käsittelyyn ja loppusijoittamiseen sekä hyötykäyttöalueiden rakentamiseen. Materiaali- ja energiatehokkuutta parannetaan toteuttamalla erilaisia pienimuotoisia jätteiden esikäsittely- ja lajitteluratkaisuja sekä energiatehokkuutta parantamalla. Alueiden ja toimintojen kehittämisen investointien osuus jätehuollon kokonaisinvestoinneista on suunnitelmakaudella n. 48 %.

3.2.1 Kori 7: Biojätteen käsittely ja hyödyntäminen

Kori 7 sisältää kompostointilaitoksiin ja biokaasun hyödyntämiseen liittyvät saneeraus- ja rakennusinvestoinnit, laitehankinnat sekä biojätteen käsittelykenttiin kohdistuvat rakennusinvestoinnit.

Biojätteen käsittely on erittäin kuluttavaa laitteistoille ja rakenteille. Käsittelylaitoksille joudutaan vuosittain tekemään normaalin kunnossapidon lisäksi saneerauksia, joilla varmistetaan kompostointilaitoksen ja

biokaasulaitoksen toimintavarmuus ja ympäristöystävällinen toiminta. Ohjelmakaudella tehdään mm. esikäsittelyyn ja seulontaan liittyviä investointeja ja automaatiojärjestelmien uusimista sekä varaudutaan erilaisiin ennakoimattomiin saneeraustarpeisiin.

Ohjelmakauden aikana tehdään myös erilaisia investointeja kapasiteetin nostoon, käsittelyn tehostamiseen ja biokaasun hyödyntämiseen liittyen. Investointiohjelmaan varauksiin sisältyy mm. biokaasulaitoksen mädätteen jalostus maatalouskäyttöön, biojätteen käsittelyn automaatiojärjestelmän uusiminen ja kompostointilaitoksen poistoilmapuhdistuksen tehostus. Vuonna 2028 on varauduttu tarvittaviin investointeihin nykyisen biokaasua hyödyntävän laitoksen leasing-sopimuksen päättyessä.

Biojätteen ja lietteen käsittely ja hyödyntäminen, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Erilliskerätyn biojätteen tehokas käsittely ja hyötykäyttö sekä biokaasun tehokas hyödyntäminen
Palvelutaso	- Ämmässuolla käsitellään kaikki HSY:n erilliskeräämä biojäte - Mädätyksen biokaasu hyödynnetään tehokkaasti - Biojätteen käsittelylaitokset pidetään toimintakuntoisena ja -varmoina
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Kompostointi- ja biokaasulaitoksilla tehdään ylläpitosaneerauksia ja peruskorjausta toiminnan laadun varmistamiseksi ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi - Tehdään tarvittavat investoinnit liittyen mädätteen jalostukseen maatalouskäyttöön - Prosesseja tehostetaan (mm. poistoilmanpuhdistuksen tehostus) - Biojätteen käsittelyn automaatiojärjestelmä uusinta - Vanha kompostointilaitos puretaan ja korvataan uudella rakennuksella
Investointistrategian päämäärät	- Hiilineutraali pääkaupunkiseutu - Kiertotalouden keskiössä - Pito- ja vetovoimainen työnantaja - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Biojätteen käsittelyn kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 27,1 M€ (edellinen investointiohjelma 47,0 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Biojätteen käsittelylaitosten peruskorjaukset ja saneeraukset	0,60	1,20	1,10	1,60	2,70	2,10	2,10	1,20	0,60	0,60	13,8
Biojätteen käsittelykapasiteetin nosto ja käsittelyn tehostaminen	1,10	6,10	3,00					0,10	2,00		12,3
Biokaasun hyödyntäminen							1,00				1,0
YHTEENSÄ (M€)	1,7	7,3	4,1	1,6	2,7	2,1	3,1	1,3	2,6	0,6	27,1

3.2.2 Kori 8: Ämmässuon laajennusalue

Kori 8 sisältää jätevoimalan kuonan ja tuhkien käsittelyn ja tuhkan loppusijoituksen edellyttämiä investointeja sekä muita laajennusalueen töitä.

Merkittävimmät investoinnit liittyvät jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavan tuhkan käsittelyyn ja loppusijoittamiseen. HSY vastaa Vantaan jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan käsittelystä. Nykyisin käytössä olevan T1-solun täytyttyä arviolta 2024 tulee käytössä olla uusi T2-solu. Investoinneissa on ohjelmakaudella varauduttu myös pilotoimaan uudentyyppistä tuhkan käsittelyä, joka voisi poistaa tulevaisuudessa kokonaan tuhkan loppusijoittamistarpeen ja tukea kiertotalouden tavoitteita monien raaka-aineiden osalta.

Osa laajennusalueen investoinnista liittyy tukialueiden rakentamiseen sekä muihin pienempimuotoisiin töihin. Vuosina 2023–2024 rakennettavat erityisesti kuonan käsittelyä ja välivarastointia mahdollistavia hyötykäyttökenttiä. Vuosille 2025–2032 on varattu 200 k€/a pienempimuotoisiin töihin.

Ämmässuon laajennusalue, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Tarvittavat käsittely- ja loppusijoitusalueet erityyppisille jätteille ympäristön kannalta kestävällä tavalla toteutettuina - Jätteenkäsittelyn toimintavarmuus korkea
Palvelutaso	- Ympäristölupien mukaiset rakenteet vaarallisen jätteen loppusijoitukseen - Kenttärakenteet palvelevat kuonan käsittelyä ja tehokasta hyödyntämistä
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltaville jätevoimalan tuhkille rakennetaan uutta loppusijoitusaluetta ja nykyisin käytössä oleva tuhkasolu suljetaan - Uutta kehittyneempää tuhkankäsittelylaitteistoa pilotoidaan - Laajennusalueen käsittelyalueita rakennetaan ja ylläpidetään muuttuvien käsittelytarpeiden mukaan
Investointistrategian päämäärät	- Kiertotalouden keskiössä - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Laajennusaluetta koskevien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 13,3M€ (edellisessä investointiohjelmassa 6,5 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Tuhkan käsittely ja loppusijoittaminen	5,40	0,05	1,00					1,20	0,60		8,3
Tukialueet ja muut laajennusalueen työt	0,20	1,20	2,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	5,0
YHTEENSÄ (M€)	5,6	1,3	3,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	0,8	0,2	13,3

3.2.3 Kori 9: Infran kehittäminen ja ylläpitäminen

Kori 9 sisältää sekä omaa että Ekomo-toimintaa tukevan infran kehittämiseen ja kunnossapitoon liittyviä investointeja.

HSY on asettanut strategiassa tavoitteeksi nostaa kierrätysaste 60 %:iin vuoteen 2025 ja 63 % vuoteen 2030 mennessä. HSY:n Ekomo-toiminta pyrkii erilaisten kumppanuksien avulla mahdollistamaan tähän tavoitteeseen pääsyä. Nämä jätteiden materiaalihyödyntämiseen tähtäävät Ekomo-toiminnat edellyttävät runsaasti kenttätilaa ja mahdollisesti myös uusia hallirakenteita. Lisäksi tilaa tarvitaan myös HSY:n omiin perustoimintoihin, erityisesti biojätteen käsittelyn.

Hyötykäyttökenttien laajentaminen aloitetaan vuonna 2022. Kentät viimeistellään ja kenttiä rakennetaan lisää suunnitelmakaudella tarpeiden mukaisesti. Lisäksi alueen infraa kehitetään ja ylläpidetään mm. lämpö-, ja sähköverkon sekä tiestön ja tukialueiden osalta.

Investoinneissa varaudutaan olemassa olevien rakennusten peruskorjauksiin, aluevalaistuksen vaiheittaiseen uusimiseen ja Ämmässuon 20 kV sähköverkon varmentamiseen sekä mahdollisen kierrätysterminaalin rakentaminen.

Päämäärä	- Ämmässuon infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit huomioiden oma toiminta ja Ekomo- tarpeet sekä energiatehokkuus
Palvelutaso	- Ekomo-toimintaa tukeva infra kunnossa - Muu omaa toimintaa tukeva infra: • Sähkö- ja lämpöverkko • Tieverkosto • Aluevalvonta toimii • Prosessit ja rakennukset energiatehokaita
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Uusia hyötykäyttökenttiä ja tarvittavia hallirakenteita toteutettu omiin ja Ekomo-toiminnan tarpeisiin Ämmässuolle - Katselmuksien perusteella tehtävät rakennusten ja tuotantolaitosten energiatehokkuusinvestoinnit tehty - Infraa kehitetty ja ylläpidetty
Investointistrategian päämäärät	- Kiertotalouden keskiössä - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Infran kehittämistä ja ylläpitoa koskevien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 15,5 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 15,1 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Hyötykäyttökenttien laajentaminen	1,50	1,30	0,00	1,00	1,00				1,50	1,50	7,8
Alueen saneeraus- ja täydennystyöt	0,70	1,00	1,10	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	7,7
YHTEENSÄ (M€)	2,2	2,3	1,1	1,7	1,7	0,7	0,7	0,7	2,2	2,2	15,5

3.2.4 Kori 10: Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet

Kori 10 sisältää käsittelypalveluiden koneiden ja laitteiden hankinnat.

Käsittelypalveluissa toteuttavaan alueinfran kunnossapitoon liittyy erilaisia pienempimuotoisia investointeja kuten aluehoitokoneiden ja -laitteiden hankintoja. Lisäksi laiteinvestointeja tehdään mm. biojätteenkäsittelyyn ja valvontajärjestelmiin liittyen.

Päämäärä	- Käsittelypalveluiden toimintavarmuuden ylläpito - Materiaalihyödyntämisen laadun varmistaminen sopivalla laitteistolla
Palvelutaso	- HSY:n käsiteltäväksi tulevien jätejakeiden käsittely ympäristölupien mukaisesti - HSY:n valmius käsitellä erilaisia jätteitä nykyistä parempi ja hyötykäyttöön ohjautuu enemmän jätejakeita
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Alueinfran kunnossapitoon liittyvät laiteinvestoinnit tehtynä - Käsittelytoimintaa tukevat koneet ja laitteet tarvittavilta osin hankittuna - Alueella toimintaan ja valvontaan liittyvät ylläpito- ja laitteistoinvestoinnit tehtynä
Investointistrategian päämäärät	- Kiertotalouden keskiössä - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Käsittelypalveluiden koneisiin ja laitteisiin kohdistuvien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 1,1 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 1,2 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Käsittelypalveluiden koneet ja laitteet	0,12	0,12	0,12	0,05	0,19	0,17	0,05	0,12	0,10	0,10	1,1
YHTEENSÄ (M€)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	1,1

3.2.5 Kori 11: Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit

Kori 11 sisältää investointeja energiatehokkuuden parantamiseen sekä kiertotalouden hankkeisiin.

HSY:n investointistrategiassa tavoitteena on uusiutuvan energian lisääminen ja energiaomavaraisuuden säilyttäminen. Ohjelmakaudelle suunnitellut energiainvestoinnit. Aurinkopaneeleita lisätään mm. uusille Sortti-asemille ja mahdollisesti myös Ämmässuon alueelle.

HSY on asettanut strategiassa tavoitteeksi nostaa kierrätysaste 60 %:iin vuoteen 2025 ja 63 % vuoteen 2030 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen pelkästään kotitalouksissa tapahtuvaa kierrätystä tehostamalla on vaativaa, joten investointiohjelmassa varaudutaan lisäämään eri tavoin pienimuotoista mekaanista käsittelyä. Kaiken mekaanisen käsittelyn tavoitteena on ensisijaisesti hyötykäyttöön ohjautuvien jakeiden erottaminen ennen polttoa ja sitä kautta kierrätysasteen nostaminen.

Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden tavoitteet:

Päämäärä	- Kiertotalouden edistäminen siten, että kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle on HSY:n strategisten tavoitteiden mukaisesti vuonna 2025 on 60 % ja vuonna 2030 63 % - Energiaomavaraisuuden varmistaminen energiatehokkuustoimenpiteillä ja/tai uusiutuvan energian määrää kasvattamalla
Palvelutaso	- Oman energiatuotannon suhde käytettyyn energiaan säilyy yli 100%:ssa huolimatta kaatopaikkakaasun vähenemisestä. - Jätettä käsitellään mekaanisesti lajitteluasteen parantamiseksi
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Aurinkoenergiaa lisätään jätehuollon toimintojen yhteyteen - Energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota investoinneissa - Jätteen mekaanista lajittelua lisätään pienimuotoisilla investoinneilla (esim. Sortin sekajäte)
Investointistrategian päämäärät	- Hiilineutraali pääkaupunkiseutu - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Energia- ja materiaalitehokkuusinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 5,0M€ (edellisessä investointiohjelmassa 31,5 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Energiainvestoinnit	0,30	0,20	0,20	0,70	0,20	0,20	0,50	0,20	0,20	0,50	3,2
Jätteen laitosmainen käsittely		0,14	0,50	0,50				0,70			1,8
YHTEENSÄ (M€)	0,3	0,3	0,7	1,2	0,2	0,2	0,5	0,9	0,2	0,5	5,0

4 Muut investoinnit

Muut investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja. Investoinneilla tähdätään pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen sekä ympäristövastuulliseen toimintaan. Muihin investointeihin sisältyy yhteensä 7 hankekokonaisuutta.

4.1 Muut toimintaa tukevat investoinnit

Muiden investointien pääkokonaisuus sisältää korit:
12) Jätteenkuljetuksen keräyskalusto
13) Maahankinnat
14) Muut investoinnit.

Muut investoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 ovat n. 23,4 milj. € (edellisessä investointiohjelmassa 27,1 milj. €). Merkittäviä investointeja kohdistuu mm. jäteastiahankintoihin, jätehuollon operatiivisiin tietojärjestelmiin sekä Sortti-asemaverkostoa ja kiertotalouden hankkeita tukevaan maahankintaan. Investointeja kohdistuu lisäksi Seutulan kehittämiseen kiertotalouden tarpeisiin. Muiden investointien osuus jätehuollon kokonaisinvestoinneista on suunnitelmakaudella n. 18 %.

4.1.1 Kori 12: Jätteenkuljetuksen keräyskalusto

Kori 12 sisältää kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen liittyvät astiahankinnat.

Jätteenkuljetuksen keräysastioihin liittyvistä investoinneista merkittävin osa koostuu ohjelmakaudella toteuttavista sekajäteastiahankinnoista sekä uusista biojäteastioista. HSY:n tavoitteena on, että kaikilla HSY:n asiakkailla on samantasoiset astiat ja astioiden jakelu on nykyistä hallitumpaa sekä HSY:lle taloudellisesti edullisempaa. HSY on aloittanut vuonna 2021 siirtämään sekajäteastioita hallintaansa toimialueellaan ja tästä aiheutuu astiahankintoja vielä vuosille 2023–2024. Astiahuollon siirtymisen lisäksi myös jätehuoltomääräysten muuttuminen lisää merkittävästi jäteastioiden määrää erityisesti biojätteen erilliskeräyksen laajentumisen osalta vuosina 2023–2024.

Jätteenkeräyksen keräyskalusto, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden toimenpiteet:

Päämäärä	- Toimivat jätekuljetukset HSY-alueella, asiakaskokemus parantunut - Kustannustehokas astioiden hallinta
Palvelutaso	- Kaikilla jätehuollon asiakkailla siistit, hyväkuntoiset ja yhtenäiset astiat kaikille tarvittaville jätelajeille - Pientaloasujilla mahdollisuus monilokeroastioihin ja erilaisia vaihtoehtoja biojätteen erilliskeräykseen
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Jäteastiahankinnat: o Sekajäteastiat (astiat HSY:n haltuun) o Biojäteastiat (erilliskeräyksen laajentuminen) o Muut jäteastiat (mm. monilokerot)
Investointistrategian päämäärät	- Kiertotalouden keskiössä - Vastuulliset ja kehittyvät palvelut - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Jätteenkuljetuksen keräyskalustoon liittyvien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 7,2 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 8,0 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Jäteastiainvestoinnit	2,50	3,10	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	7,2
YHTEENSÄ (M€)	2,5	3,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	7,2

4.1.2 Kori 13: Maahankinnat

Kori 13 sisältää jätehuollon toimintaa tukevat maahankinnat.

Toimintojen laajentuessa jätehuollon käyttöön on tarpeen hankkia uusia alueita ja kiinteistöjä. Maahankintoja tehdään mm. uusia Sortti-toimintoja ja erilaisia varastointi- ja käsittelytoimintoja varten. Ämmässuon alueella on nähty tavoitteena lunastaa ohjelmakauden aikana HSY:lle ainakin jätteenkäsittelyyn kaavoitetut alueet sekä jätteenkäsittelykeskuksen ympärillä olevat suojaviheralueet.

Maahankinnat päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden toimenpiteet:

Päämäärä	- HSY:n toimintaa tukevien maa-alueiden ja kiinteistöjen hankkiminen HSY:n omistukseen
Palvelutaso	- HSY:n maaomistukset tukevat kiertotalouden edistämistä
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Ämmässuolla HSY:n omistuksessa ainakin jätteenkäsittelyyn kaavoitetut alueet sekä jätteenkäsittelykeskuksen ympärillä olevat suojaviheralueet - Tarvittavat maahankinnat Sortti-verkoston laajentamiseksi
Investointistrategian päämäärät	- Vastuulliset ja kehittyvät palvelut - Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Maa- ja kiinteistöhankintoihin liittyvien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 3,1 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 5,5 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2026	2028	2029	2030	2031	2023-2032
Maahankinnat	0,20	0,50	0,20	0,20	1,00	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	3,1
YHTEENSÄ (M€)	0,2	0,5	0,2	0,2	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	3,1

4.1.3 Kori 14: Muut investoinnit

Kori 14 sisältää muut toimintaa tukevat investoinnit, kuten Seutulan alueen kehittämisen ja jätehuollon operatiivisen toiminnan IT-investoinnit.

HSY omistaa Seutulan alueella maata noin 64 ha, joista 17 ha muodostaa Seutulan kaatopaikka-alueen. Seutulan kaatopaikan käyttö on lopetettu 1987 ja HSY vastaa kaatopaikan jälkihoidosta. Tuusulan kunta on käynnistämässä syksyllä 2022 kiertotalousalueen osayleiskaava (OAS) tai asemakaavatyön HSY:n omistuksessa olevan Tuusulan puoleisen maa-alueen kaavoittamiseksi kiertotaloustoiminnoille. Seutulan Tuusulan puoleiselle alueelle on muodostumassa kiertotalouden keskiössä tavoitetta tukeva ja kiertotalouden toimintoja mahdollistavaksi keskittymä. Seutulan alueelle on edellisinä vuosina toteutettu puujätteen käsittely- ja varastointikenttä sekä jätteenkuljetuksen keräyskaluston huolto- ja varastointihalli. Seutulan Vantaan puoleista aluetta kehitetään ohjelmakaudella erilaisiin kiertotalouden ja astiahuollon tarpeisiin. Vuonna 2021 valmistunutta jäteastioiden varasto- ja huoltohallia laajennetaan vastaamaan kasvaneisiin astiahuollon tarpeisiin.

Jätehuollon ITC-investointien merkitys teknisen toimintavarmuuden takaamiseksi ja asiakaskokemuksen ja raportoinnin parantamiseksi on suuri. Investointiohjelmaan sisältyy operatiivisten järjestelmien (logistiikka, Sortti-palvelut) uudistamiseen tarvittavin osin.

Investointiohjelmassa on varauduttu tarvittaessa meluvallien rakentamiseen Ämmässuon ja Seutulan alueilla. Rakentaminen on mahdollista asemakaavan perusteella Kirkkonummen asemakaavan vaikutusalueelle.

Muut investoinnit, päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmakauden toimenpiteet:

Päämäärä	- Seutulan alueen ylläpito ja kehittäminen - Toimiva astiahuolto jätteenkuljetusta tukemassa - Toimiva ICT operatiivisen toiminnan tukena
Palvelutaso	- Seutulan kaatopaikan jälkihoito ympäristölupien mukaista - Seutulan alueelle rakennettu tarvittavaa toimintaa kehittävää infraa - Jätehuollon operatiiviset järjestelmät uudistettu tarvittavilta osin - Seutulan ja Ämmässuon alueelle toteutettu tarvittavat meluvallirakenteet
Suunnitelmakauden toimenpiteet	- Toteutetaan tarvittavat Seutulan alueen ylläpitoinvestoinnit - Seutulan alueelle rakennetaan uusia kenttiä ja jätteenkuljetuksen varasto- ja huoltohallia laajennetaan - Tarvittavat ICT-hankkeet toteutetaan - Tarvittavat meluvallirakenteet toteutetaan
Investointistrategian päämäärät	- Kiertotalouden keskiössä - Vastuulliset ja kehittyvät palvelut - Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Muihin investointeihin kuuluvien investointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 13,1 M€ (edellisessä investointiohjelma 13,7 M€). Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Seutulan alueen kehittäminen (sis. astiahalli)	0,96	0,80	1,20	0,10	0,70	0,10	0,40	0,70	0,10	0,70	5,8
Seutulan kaatopaikka-alueen jälkihoito ja peruskorjaus	0,10	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,6
Jätehuollon operatiiviset tietojärjestelmä-investoinnit	0,80	0,40	0,40	0,40	0,40	1,00	0,40	0,40	0,40	1,00	5,6
Meluvallit (Ämmässuo ja Seutula)			0,20			0,50		0,50			1,2
YHTEENSÄ (M€)	1,9	1,3	1,9	0,6	1,2	1,7	0,9	1,7	0,6	1,8	13,1

5 Kokonaisinvestoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032

Suunnitelmakauden 2023–2032 kokonaisinvestoinnit ovat 129,7 Me (edellisessä investointiohjelmassa 182,1 M€). Investointien kokonaistaso on laskenut edellisestä investointiohjelmasta. Investoinnit painottuvat ohjelmakauden alkuvuosille. Kokonaisinvestoinnit vuosittain ja koreittain on esitetty taulukossa 1 ja jakautuminen eri koreille ja kokonaisuuksille kuvassa 2.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
SORTTI-ASEMAT JA ALUEKERÄYSVERKOSTO	**5,3**	**2,4**	**2,6**	**2,9**	**3,2**	**4,9**	**5,1**	**1,8**	**1,6**	**1,3**	**30,9**
1 Sortti-asemien rakentaminen (uudet)	0,75	0,00	0,00	0,85	1,15	3,00	3,50	0,75	0,00	0,10	10,1
2 Aluepalveluiden korjaus- ja täydennystyöt	3,75	1,50	1,73	1,05	0,96	1,06	0,60	0,48	0,73	0,48	12,3
3 Aluepalveluiden kalustohankinnat	0,83	0,85	0,86	0,96	1,14	0,81	0,99	0,57	0,83	0,67	8,5
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN HALLINTA	**3,1**	**1,3**	**1,1**	**1,8**	**2,3**	**0,8**	**0,8**	**0,8**	**0,8**	**0,8**	**13,4**
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	0,90	0,35	0,35	0,60	0,60	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	4,55
5 Vesien keräys ja johtaminen	1,10	0,15	0,45	0,90	1,40	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	4,50
6 Viimeistelyrakenteet	1,10	0,80	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	4,30
ALUEIDEN JA TOIMINTOJEN KEHITTÄMINEN	**9,9**	**11,3**	**9,2**	**4,8**	**5,0**	**3,4**	**4,6**	**4,4**	**5,9**	**3,6**	**62,0**
7 Biojätteen käsittely ja hyödyntäminen	1,70	7,30	4,10	1,60	2,70	2,10	3,10	1,30	2,60	0,60	27,1
8 Ämmässuon laajennusalue	5,60	1,25	3,20	0,20	0,20	0,20	0,20	1,40	0,80	0,20	13,3
9 Infran kehittäminen ja ylläpito	2,20	2,30	1,10	1,70	1,70	0,70	0,70	0,70	2,20	2,20	15,5
10 Käsittelypalveluiden koneet ja laitteet	0,12	0,12	0,12	0,05	0,19	0,17	0,05	0,12	0,10	0,10	1,1
11 Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit	0,30	0,34	0,70	1,20	0,20	0,20	0,50	0,90	0,20	0,50	5,0
MUUT INVESTOINNIT	**4,6**	**4,9**	**2,3**	**1,0**	**2,4**	**2,1**	**1,3**	**2,1**	**1,0**	**2,2**	**23,4**
12 Jätteenkuljetuksen keräyskalusto	2,50	3,10	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	7,2
13 Maahankinnat	0,20	0,50	0,20	0,20	1,00	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	3,1
14 Muut investoinnit	1,86	1,25	1,85	0,55	1,15	1,65	0,85	1,65	0,55	1,75	13,1
YHTEENSÄ (M€)	**22,9**	**19,8**	**15,2**	**10,4**	**12,9**	**11,0**	**11,6**	**9,0**	**9,2**	**7,8**	**129,7**

Taulukko 1 Jätehuollon investointiohjelma 2023–2032 kokonaisinvestoinnit

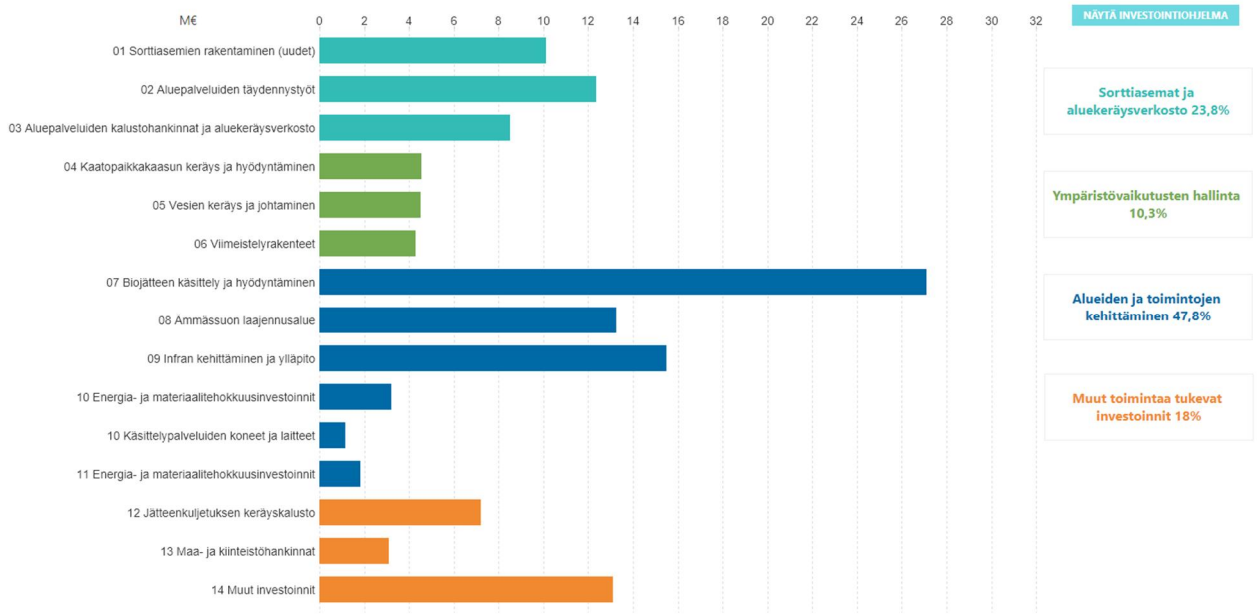

Kuva 2 Kokonaisinvestointien jakaantuminen kokonaisuuksittain ja koreittain

6 Investointiohjelman 2023–2032 vaikuttavuus

Investoinnit edesauttavat omalta osaltaan strategisten päämäärien ja yksityiskohtaisempien tavoitteiden saavuttamista. Investoinneilla luodaan puitteet tavoitellulle palvelutasolle, mutta palvelutason toteutuminen edellyttää lähes kaikkien tavoitteiden osalta oikeanlaista käyttöä ja kunnossapitoa.

Investointiohjelman vaikuttavuutta on tässä arvioitu jätehuollon strategian painopisteiden ja investointistrategiaan valittujen päämäärien näkökulmasta.

6.1 Asukaskokemus

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Rakentamalla uusia Sortti-asemia ja saneeraamalla nykyisiä, säilytämme palvelutasomme alueellisen keräyksen osalta vähintään nykyisellä tasolla kaupunkien kasvaessa. Asukaskokemus paranee myös mm. Sortti-asemien asiakas- ja itsepalvelua parantavilla tietojärjestelmäinvestoinneilla.

Astiahuollon kehittäminen ja monipuolisen astiavalikoiman tarjoaminen on osa asiakkaille näkyvää kehittyvää palvelua.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Investoinneilla toteutetaan teknisiä ratkaisuja, joilla pyritään vähentämään jätteenkäsittelytoimintojen negatiivisia vaikutuksia lähiympäristöön. Hyvin toteutetut investoinnit vähentävät jätteenkäsittelystä johtuvia ympäristöpalautteita.

Ympäristövaikutukset selvitetään ja huomioidaan jo investointien esisuunnitteluvaiheessa.

Kaatopaikkojen maisemoinnissa huomioidaan niityttäminen.

6.2 Ympäristövastuu

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Päästöt ilmaan vähenevät ohjelmakaudella nykyisestä sekä metaanin että hiilidioksidin osalta. Kaatopaikkojen keräystehokkuus nousee viimeistelyrakentamiseen ja kaasunkeräysjärjestelmiin tehtävien investointien ansiosta. Kerätty kaasu on hyvänlaatuista ja se pystytään hyödyntämään täysimääräisesti sähkön- ja lämmöntuotantoon. Kaasuista aiheutuvat ympäristöhaitat pienenevät samassa suhteessa.

Kiertotalouden keskiössä

Jätteen keräyksen ja käsittelyn tehostaminen edistää kiertotalouden tavoitteiden toteutumista. Tavoitteena on tukea investoinneilla kierrätysasteen nostamista 63 %:iin ohjelmakaudella. Kiertotaloutta pyritään edistämään myös ottamalla käyttöön tehokkaampia biojätteen käsittelymenetelmiä sekä edistämällä jätevoimalan tuhkan käsittelyä ja hyödyntämistä. Omissa rakennushankkeissa hyödynnetään uusimateriaaleja, kuten jätevoimalan kuonaa.

6.3 Työn murros

Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Erilaisilla saneerausinvestoinneilla varmistetaan, että työympäristö on aina ajanmukainen ja turvallinen. Päivittäessämme rakenteita, tiloja ja laitteistoja parannetaan myös työskentely-ympäristöä.

6.4 Kestävä talous

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Investoinnit toteutetaan tuotteiden elinkaari ja ympäristövaikutukset huomioiden kestävällä ja energiatehokkaalla tavalla. Investoinnit tukevat HSY:n tuottavuusohjelman toteuttamista.

Tasapainoinen talous

Saneerausinvestointeja tehdään Kivikon jätepalvelukeskuksessa, Sortti-asemilla, biojätteen käsittelyssä sekä kaasun- ja vesienhallinnassa. Saneerausinvestoinneilla ylläpidetään omaisuuden arvoa ja tuetaan tätä kautta tasapainoista taloutta.

Investointitaso on mitoitettu niin, että ne pystytään rahoittaa jätemaksuista kertyvällä tulorahoituksella. Lisävelkaa otetaan maltillisesti strategiakauden ensimmäisinä vuosina, mutta lopussa velkaa päästään lyhentämään. Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2025.

Jätehuollon investointistrategia 2030

HSY:n hallitus 29.4.2022

Yhdessä kestävään huomiseen

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Tavoite 2030

Tavoitteenamme on pitää talous tasapainossa ja tukea HSY:n strategisten tavoitteiden toteutumista

Saavutamme perusinvestointien mukaiset vaikutukset

- Ympäristölupien edellyttävät toimenpiteet
- Ylläpitosaneeraukset
- Välttämättömät kokonaisjätemäärien kasvuun ja erilliskeräyksen laajenemiseen liittyvät investoinnit (jäteastiat, laitoskapasiteetti)

Roolimme ympäristövastuullisen toiminnan mahdollistajana vahvistuu

- Kenttätilaa Ekomo-tarpeisiin rakennetaan ja alueita kehitettään kiertotalouden tarpeisiin (Ämmässuo ja Seutula)

Otamme maltillisesti käyttöön uutta kehittyneempää ja kiertotaloutta tukevaa teknologiaa

- Uusia teknis-taloudellisesti parempia käsittelytekniikoita HSY:n vastuulla olevien jätteiden käsittelyyn (mm. jätevoimalan tuhkan käsittely ja mädätteen jalostus maatalouskäyttöön)
- Tarvittavat automaatio- ja ICT-järjestelmien uusimiset (operatiivinen toiminta ja asiakaspalvelu)
- Ämmässuolla syntyvän kaasun hyödyntäminen varmistetaan kaatopaikkakaasun määrän laskiessa ja laadun heikentyessä sekä mädätekaasua hyödyntävän leasing-laitoksen sopimuksen päättyessä

Säilytämme palvelutason vähintään nykyisellä tasolla

- Väestömäärän kasvuun vastataan mm. rakentamalla yksi uusi Sortti-asema sekä mahdollisuuksien mukaan Sortti-pienasemia

HSY

Ympäristövastuu

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

- Kaatopaikkapaikkojen hajapäästöt pienentyneet
- Jätehuollolla vahva rooli ympäristövastuullisen toiminnan mahdollistajana

Kiertotalouden keskiössä

- Hiilensidonta ja arvoaineiden talteenotto huomioitu prosesseissa
- Kuntavastuullisen sekajätteen määrä laskenut
- Keskeisten jätefraktioiden kierrätysasteet nousseet

Strategian tavoitteet

- Hiilineutraali jätehuolto
- Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu
- Vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista.

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Työn murros

Pito- ja vetovoimainen työnantaja

- Ajanmukainen ja turvallinen työympäristö.
- Päivittäessämme rakenteita, tiloja ja laitteistoja parannamme myös työskentely-ympäristöä.

Strategian tavoitteet

- Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Kestävä talous

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

- Toteutamme investoinnit tuotteiden elinkaari ja ympäristövaikutukset huomioiden kestävällä ja energiatehokkaalla tavalla.

Tasapainoinen talous

- Ylläpidämme omaisuuden arvoa saneerausinvestoinneilla.
- Rahoitamme investoinnit tulorahoituksella.

Strategian tavoitteet

- Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin.
- Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Asukaskokemus

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

- Vastaamme kaupunkien kasvuun ja palvelun kysynnän muuttuviin tarpeisiin säilyttäen samalla palvelutasomme vähintään nykyisellä tasolla

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

- Jätteenkäsittelytoimintojen vaikutukset lähiympäristöön vähentyneet ja niitä estetään teknisin toimenpitein

- Selvitämme ja huomioimme ympäristövaikutukset jo investointien esisuunnitteluvaiheessa

Strategian tavoitteet

- Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa.
- Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Vesihuollon investointiohjelma 2023–2032

Toukokuu 2022

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Sisällys

1 Investointiohjelman tavoitteet ja lähtökohdat 4
1.1 HSY:n vesihuollon investointien suunnittelujärjestelmä 4
1.2 Vesihuollon investointistrategia 4
1.3 Investointiohjelman rakenne 4
1.4 Investointiohjelman muodostaminen 5
1.4.0 Ohjelman lähtötiedot ja tehdyt oletukset 5
1.4.1 Päämäärät, toimintojen palvelutasot ja tehtävät toimenpiteet 6
1.4.2 Vaikutusten arviointi 6
1.5 Muutokset edelliseen ohjelmaan 7
1.6 Investointien rahoitus 8
2 Kaupunkilähtöiset investoinnit 9
2.1 Toiminta-alueen laajeneminen ja kaavoitus 9
2.1.0 Kori 1: Kaavoituksen mukainen laajentuminen 9
2.1.1 Kori 2: Laajentuminen haja-asutusalueille 10
2.1.2 Kori 3: Johtosiirrot 10
3 Vesihuoltolähtöiset investoinnit 12
3.1 Vedenhankinta ja -puhdistus 12
3.1.0 Kori 4: Vedenhankinnan uudisinvestoinnit 12
3.1.1 Kori 5: Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit 12
3.1.2 Kori 6: Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit 13
3.1.3 Kori 7: Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit 13
3.2 Vedenjakelu ja viemäröinti 13
3.2.0 Kori 8: Vedenjakelun uudisinvestoinnit 14
3.2.1 Kori 9: Viemäröinnin uudisinvestoinnit 15
3.2.2 Kori 10: Verkostojen saneerausinvestoinnit 16
3.2.3 Kori 11: Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit 18
3.2.4 Kori 12: Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit 18
3.3 Jätevedenpuhdistus 19
3.3.1 Kori 13: Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit 20
3.3.2 Kori 14: Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit 20
3.3.3 Kori 15: Purkutunneleiden uudisinvestoinnit 21
3.3.4 Kori 16: Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit 22
4 Rakennukset ja muu irtain 23
5 Kokonaisinvestoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032 24
6 Investointiohjelman 2023–2032 vaikuttavuus 25
6.1 Asukaskokemus 25
6.2 Ympäristövastuu 26
6.3 Työn murros 26
6.4 Kestävä talous 27

1 Investointiohjelman tavoitteet ja lähtökohdat

1.1 HSY:n vesihuollon investointien suunnittelujärjestelmä

HSY:n vesihuollon investointiohjelma on osa vesihuollon investointien suunnittelujärjestelmää. Suunnittelujärjestelmä sisältää vesihuollon kehittämissuunnitelmat, vesihuollon investointistrategian ja vesihuollon investointiohjelman. Vesihuollon investointiohjelma sisältää vesihuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2023-2032. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2021-2030.

1.2 Vesihuollon investointistrategia

HSY:n strategia 2030 ”Yhdessä kestävään huomiseen” sekä Vesihuollon investointistrategia 2030 hyväksyttiin HSY:n hallituksessa 29.4.2022 lähetettäväksi omistajakaupungeille lausunnoille ja käytettäväksi investointiohjelman valmistelun pohjaksi. Investointistrategia noudattaa kuntayhtymän strategian painopisteitä ja ohjelman investoinnit tukevat asetettujen päämäärien saavuttamista. Jokainen vesihuollon investointi edesauttaa yhden tai useamman strategisen päämäärän saavuttamista.

Vesihuollon investointistrategian tavoitteet vuoteen 2030 ovat:

- *Asiakkaidemme palvelutaso on säilynyt erinomaisena.*
- *Vesihuoltoinfra vastaa kaupunkien kehityksen ja muuttuvan ilmaston tarpeita.*
- *Tuotamme vesihuoltopalvelut ajanmukaisissa ja turvallisissa työtiloissa.*
- *Vesihuolto-omaisuuden kuntoa hallitaan suunnitelmallisesti.*
- *Toiminnan kasvusta huolimatta vesistökuormitus on pienentynyt*
- *Kustannamme investoinnit tulorahoituksella.*

Strategian päämäärät, joita investoinneilla toteutetaan ovat painopisteiden mukaan ryhmiteltyinä seuraavat:

- *Asukaskokemus*
    - *Vastuulliset ja kehittyvät palvelut*
    - *Turvattu juomavesi*
    - *Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien*
- *Ympäristövastuu*
    - *Puhdas Itämeri*
- *Työn murros*
    - *Pito- ja vetovoimainen työnantaja*
- *Kestävä talous*
    - *Tasapainoinen talous*

Lisäksi osa vesihuollon investoinneista edesauttaa osaltaan, mutta ei ratkaisevasti päämäärän Hiilineutraali pääkaupunkiseutu toteutumista. Investointien priorisoinnilla sekä toteutus- ja toimintatapojen ratkaisuilla toteutetaan päämäärää Tehokasta ja taloudellista toimintaa.

1.3 Investointiohjelman rakenne

Investointiohjelma jakautuu investointikoreihin (kuva 2). Korirakenne perustuu kaupunkien kehittymiseen liittyviin investointeihin (kaupunkilähtöiset investoinnit) sekä vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen investointeihin (vesihuoltolähtöiset investoinnit). Lisäksi vesihuollon investointiohjelmassa 2023-2032 ovat mukana vesihuoltoon liittyvät kiinteistöinvestoinnit ja investoinnit irtaimeen käyttöomaisuuteen (muut investoinnit).

Kaupunkilähtöiset investoinnit on jaettu kaavoituksen mukaisiin alueinvestointeihin, vesihuollon kehittämissuunnitelmien mukaiseen laajentumiseen haja-asutusalueille sekä kaupungin kehittämisen aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin. Vesihuoltolähtöiset investoinnit on jaettu vesihuoltojärjestelmän (vedenhankinta, vedenpuhdistus, vedenjakelu, viemäröinti ja jätevedenpuhdistus) mukaisiin osakokonaisuuksiin sekä edelleen uudisinvestointi- ja saneerausinvestointeihin.

Kuva 2. Vesihuollon investointiohjelman korirakenne.

1.4 Investointiohjelman muodostaminen

1.4.0 Ohjelman lähtötiedot ja tehdyt oletukset

Investointiohjelman 2023–2032 on laadinnan pohjana ovat olleet HSY:n jäsenkuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmat 2021–2030, jäsenkuntien kunnallistekniikan rakentamisohjelmat, ohjelman laatimisen yhteydessä hyväksytyt vesihuollon investointistrategia ja HSY:n strategia 2030 sekä investointien tarveselvitykset.

Investointien tarpeet on päivitetty loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Ennusteina tarveselvityksiin tehtyihin tarkistuksiin on käytetty samoja ennusteita (esimerkiksi vedenkulutuksen kehittymisestä HSY:n alueen eri osissa) kuin vuonna 2017 laadituissa tarveselvityksissä. Ennusteet perustuvat MAL-sopimuksen mukaiseen Helsingin seudun väestöennusteeseen. Siten kapasiteetin osalta investointitarpeet perustuvat pääosin vuonna 2017 tunnistettuihin tarpeisiin. Keväällä 2022 valmistunutta MAL-ennustetta voidaan hyödyntää seuraavaa investointiohjelmaa laadittaessa. Saneerausinvestointien kohdistamista on tarkistettu viime ohjelmakauden esityksestä perustuen uusimpiin omaisuuden kunto- ja vikatietoihin. Kaupunkien rakentamisohjelmiin sisältyy vesihuollon toteutuksen kannalta suuria epävarmuuksia, ja kaupunkilähtöisiä hankkeita ja niiden kustannusarvioita pystytään ennakoimaan riittävällä tarkkuudella useimmiten vain kauden ensimmäisten vuoden osalta.

Investointiohjelman yhteydessä on laadittu talousmalli investointiohjelman suunnittelukaudelle. Talousmallin avulla on tarkasteltu investointitarpeiden toteuttamisen taloudellisia edellytyksiä. Rahoituksen suunnittelemiseksi on tärkeää ennakoida koko kauden investointitason suuruusluokka. Kaikkia kauden loppupuolen investointitarpeita ei voida hankekohtaisesti paikantaa ja kohdentaa. Tämän vuoksi ohjelmakauden loppuvuosille on useimpiin koreihin tehty varauksia, jolla kokonaisinvestointitaso on saatu esimerkiksi ylläpitosaneerausten osalta omaisuuden laajuutta vastaavalle tasolle. Näiden varausten lisäksi on varauduttu 10-vuotiskaudella yhtensä 68 M € riskivaraukseen. Varaukset painottuvat ohjelmakauden loppupuolelle, ja niillä varaudutaan vielä ennakoimattomiin tarpeisiin ja kustannusnousuihin.

1.4.1 Päämäärät, toimintojen palvelutasot ja tehtävät toimenpiteet

Investointiohjelman tavoitteiden konkretisoimiseksi kullekin investointikorille on laadittu korikohtainen päämäärä ja palvelutaso. Korikokonaisuuden päämäärä kuvaa pitkän aikavälin tavoitetta, johon pyritään. Palvelutaso kuvaa teknisiä tavoitteita, joita päämäärän saavuttaminen vaatii. Suunnitelmakauden toimenpiteet ovat investointeja, joilla asetettu päämäärä ja palvelutaso saavutetaan. Lisäksi joitain päämääriä on tarkennettu yksityiskohtaisemmilla tavoitteilla. Investointien korikokonaisuudet tukevat osaltaan eri vesihuollon investointistrategiassa 2030 asetettujen päämäärien saavuttamista.

	Kuvaus
Korikokonaisuuden päämäärä	Pitkän aikavälin tavoite, johon korin investointien avulla pyritään.
Palvelutaso	Tekniset tavoitteet, joita päämäärän saavuttaminen vaatii. Investoinneilla järjestettyjen puitteiden lisäksi palvelutason saavuttaminen edellyttää oikeanlaista käyttöä ja kunnossapitoa.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Suunnitelmakauden investoinnit, joilla asetettu päämäärä ja palvelutaso mahdollistetaan. Lisäksi joitain päämääriä on tarkennettu yksityiskotaisemmilla tavoitteilla.
Strategian päämäärä	Vesihuollon investointistrategian 2030 päämäärä(t), jonka/joiden saavuttamista korikokonaisuuden investoinnit edesauttavat.

1.4.2 Vaikutusten arviointi

Investointiohjelman vaikuttavuuden maksimoimiseksi, asetettujen tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi ja investointikorien yhteisten tavoitteiden esiin tuomiseksi hankkeet on lisäksi ryhmitelty teemoihin ja osa hankkeista on ryhmitelty hankekokonaisuuksiksi.

Hankekokonaisuus koostuu yksittäisistä hankkeista, joiden kustannukset on voitu osoittaa eri investointikoreille. Nämä hankkeet ovat sidoksissa toisiinsa ajallisesti ja maantieteellisesti. Lisäksi hankekokonaisuuteen kuuluvilla hankkeilla on yhteinen tavoite, jonka saavuttamiseksi kaikki hankkeet on toteutettava. Hankekokonaisuus voi muodostua esimerkiksi silloin, kun verkostojen saneerauksen yhteydessä rakennetaan uusi runkovesijohto sekä uusi jätevesipumppaamo.

Yhteistä laajempaa tavoitetta toteuttavat hankkeet kuuluvat samaan teemaan. Teemat kuvaavat hankkeiden vaikuttavuutta eli sitä millaisiin asioihin hankkeilla pyritään vaikuttamaan (kuva 3.). Teemoilla ei ole ajallista tai maantieteellistä yhteyttä ja saman teeman hankkeet ovat useimmiten toisistaan riippumattomia. Samaan teemaan voi kuulua hankkeita eri investointikoreista ja toisaalta sama hanke voi kuulua useampaan teemaan. Yhden teeman muodostavat esimerkiksi hankkeet, joissa eriytetään sekaviemäriverkostoa.

Hankkeiden vaikuttavuuden arviointia on kehitetty osana ohjelman valmistelua. Investointien vaikuttavuuden suuruutta eri tavoitteisiin on pyritty arvioimaan hankekohtaisesti. Lisäksi verkostohankkeiden osalta on arvioitu uudis- ja saneerausinvestointien laajuus linjapituuksina. Vaikuttavuudet ja suoritteet on esitetty koosteena luvussa 6. Vaikutusarvioiden avulla voidaan tunnistaa kehityksen suunnat, mutta esimerkiksi hankkeiden keskinäistä vaikuttavuutta ei ole mahdollista vertailla. Työ vaikuttavuuden arvioinnin ja todentamisen kehittämiseksi jatkuu.

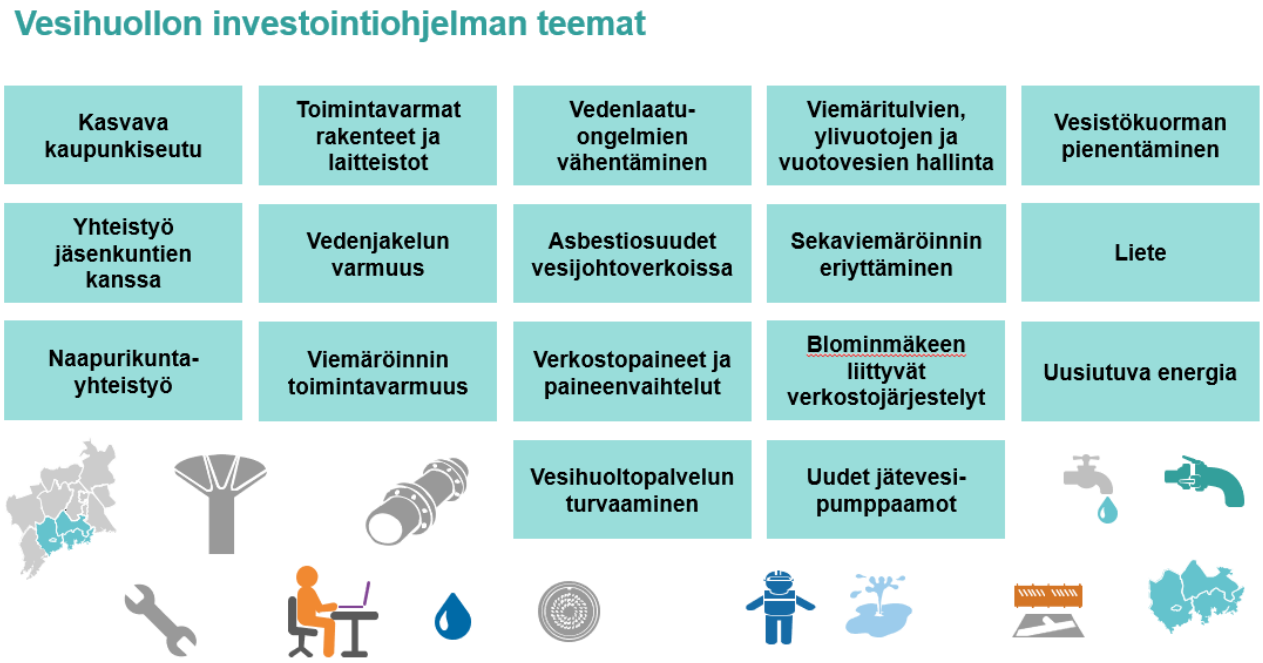

Kuva 3. Vesihuollon investointiohjelman 2023-2032 teemat.

1.5 Muutokset edelliseen ohjelmaan

Ohjelman investointikokonaisuus on 1752 M€, mikä on 12 % (193 M€) suurempi kuin vuosille 2021–30 laadittu ohjelma.

Ohjelmalla voidaan toteuttaa suuri osa edellisen ohjelman hankkeista. Verkostohankkeiden jälkilaskentaa on tehty aiempaa enemmän, minkä seurauksena kustannusarvioissa käytettävät yksikkökustannukset ovat tarkentuneet, ja hankkeiden kustannusarviot on muutettu päivitetyn tason mukaisiksi. Tarkennukset ovat laskeneet joidenkin hankkeiden kustannusarvioita, mutta kokonaisuutena verkostohankkeiden kustannusarvioita on korotettu. Verkostosaneerausten (korin 10) osalta yksikkökustannuksia oli korotettu jo edelliseen ohjelmaan, joten näiden osalta korotus ei ole yhtä suuri kuin uudishankkeiden.

Suurimmat lisäykset on tehty johtosiirtoihin (kori 3) +34 % / 28 M€, sekä viemäröinnin uudisinvestointeihin. Johtosiirtojen osalta investointimäärän nousua selittää keskimääräisten yksikkökustannusten nousua suuremmat kustannusarvioiden tarkistukset (esim. Vantaan raitiotien osalta +6,5 M€ ja Länsi-Helsingin raitiotien osalta +4,5 M€), Kalasataman raitiotien johtosiirtojen aikataulun siirtyminen edellisestä ohjelmasta sekä ohjelmaan lisätty Espoon kaupunkiradan hanke (johtosiirtojen osuus n. 17 M€).

Ratahankkeiden lisäys muuttaa myös verkostosaneerausten (kori 10) painotusta. Tämän kauden saneerauksista 27 % on kaupunkilähtöisiä saneerauksia, kun viime ohjelmassa osuus oli vain 18 %. Painotuksen muutoksen vuoksi mm. useita vesihuoltolähtöisiä aluesaneerauksia on jouduttu siirtämään pois ohjelmakaudelta. Kaupunkilähtöisten saneerausten yksikkökustannukset ovat keskimäärin korkeampia kuin vesihuoltolähtöisten saneerausten, eli samalla kustannuksella saadaan saneerattua vähemmän linjakilometrejä. Verkostosaneerausten kokonaisvaraus on 539 M€, mikä on 6 % enemmän kuin viime ohjelmakaudella, mutta painotuksen muutoksen vuoksi saneerattavan linjapituuden ei arvioida kasvavan.

Vesihuoltolähtöisistä hankkeista suurin lisäys on viemäröinnin uudisinvestoinneissa (kori 9) +43 % / 61 M€. Investointivarausten nousua selittää yksikkökustannusten tarkistuksesta seuranneen nousun lisäksi hankemäärän lisääminen. Kauden lopulla toteutettava viemäriyhteys Viikinmäen alueelta Blominmäen puhdistamolle, jonka investointi painottuu kauden loppuvuosille. Lisäksi useat (yht. 24M€) vuosille 2021–22 suunnitellut hankkeet ovat siirtyneet kaudelle 2023-32 ja joitain hankkeita on siirretty korista 10 koriin 9.

Varaus jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinneille (kori 13) on tässä ohjelmassa -69 % / 84 M€ pienempi, koska Blominmäen puhdistamon investointi valmistuu 2022 ja lisäksi ohjelmakaudelta on siirretty pois merkittäviä hankkeita. Viime kauden ohjelmassa oli varauduttu lietteen jatkokäsittelyn toteutuksen aloittamiseen. Jos lietteen hyödyntäminen estyy nykyisellä käsittelyllä, joudutaan lietteen jatkokäsittelyä ostamaan palveluna. Haitallisten aineiden poiston hankkeen aloittamista on siirretty vuodelta 2029 vuoteen 2032.

Muiden käyttökohteiden (vedenpuhdistuksen uudis- ja saneerausinvestoinnit, jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit, vedenjakelun ja viemäröinnin laitteiden sekä kiinteistöjen saneerausinvestoinnit) investointitasoon ei ole tehty merkittäviä muutoksia.

1.6 Investointien rahoitus

Vuosien 2023–32 investointiohjelman suuruus on 1752 M€. Aiempaa suurempi investointikokonaisuus sekä viime ohjelman yhteydessä ennustettua vuosien 2020 ja 2021 osalta suurempana toteutunut lainanlisäys asettavat aiempaa tiukemmat rajoitteet investointien rahoittamiselle.

Erisuuruisten investointitasojen vaikutusta talouteen ja toiminnan tasoon on simuloitu strategiatyön yhteydessä. Simuloinneista valittiin tämän ohjelmakokonaisuuden mukainen investointitaso. Kaikkia kaudelle 2023–32 tunnistettuja investointitarpeita ei ole ollut mahdollista sisällyttää ohjelmakauteen. Esitettyä ohjelmaa laajempi kokonaisuus edellyttäisi esitettyä suurempaa taksojen korotusta tai suurempaa velanottoa. HSY:n strategian 2030 tasapainoisen talouden päämäärän mukaisesti investoinnit tulee rahoittaa tulorahoituksella ja lisälainaa voidaan ottaa rajallisesti. Myös vesihuoltolaki edellyttää, että vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa myös vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit. Talouden mallinnus on laadittu investointiohjelman yhteydessä. Strategian mukainen talouden tasapainon tavoite ja investointiohjelman toteuttaminen esitetyssä laajuudessa edellyttävät aiempaa suurempia maksukorotuksia. Laaditussa ohjelmassa ja talousmallissa investointitaso ja maksujen kehitys ovat tasapainossa. Kaupunkilähtöisten investointien ennakoimiseen sisältyy suuria epävarmuuksia. Mikäli tarpeet kasvavat ennakoitua suurempina, strategisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää joko lisäystä rahoitukseen tai tavoitteiden karsimista.

2 Kaupunkilähtöiset investoinnit

Kaupunkilähtöiset investoinnit ovat hankkeita, jotka toteutuvat kaupunkien kehittymisen aikataulussa. Kaupunkilähtöisissä investoinneissa on vain yksi osakokonaisuus: Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus.

2.1 Toiminta-alueen laajeneminen ja kaavoitus

Osakokonaisuus sisältää korit:

1) Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueinvestoinnit)
2) Laajentuminen haja-asutusalueille
3) Johtosiirrot

Toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen suunnitellut investoinnit ohjelmakaudelle 2023-2032 ovat 500 M€ (edellisessä investointiohjelmassa 415 M€).

2.1.0 Kori 1: Kaavoituksen mukainen laajentuminen

Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus osakokonaisuus sisältää Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan uusien ja tiivistyvien kaava-alueiden sisäisten vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostojen toteuttamisen sekä laiteinvestoinnit pois lukien vesitornit. Vesitornien uudisinvestoinnit ovat korissa 8 ja saneerausinvestoinnit korissa 11.

Asemakaava-alueiden verkostolaajennusten investointikokonaisuuden päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Jäsenkuntien asemakaava-alueiden asiakkaille tarjotaan tarvittavat vesihuoltopalvelut.
Palvelutaso	Asemakaava-alueille rakennetaan toimivat vesijohto-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä kaava-alueen sisäiset runkoyhteydet. Vesihuoltoverkosto täyttää alueen vesihuollolle vesihuoltolaissa, HSY:n perussopimuksessa ja KT-sopimuksessa asetetut tavoitteet.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Tarvittavat vesihuoltopalvelut toteutetaan väestönkasvun ja maankäytön kehittymisen edellyttämällä tavalla. Ohjelmassa varaudutaan järjestämään vesihuoltopalvelut HSY:n alueen kasvun mukaisesti. Uutta vesi- ja jätevesiverkostoa arvioidaan rakennettavan noin 360 km ja uutta hulevesiverkostoa 290 km. Arvio asukasmäärän kasvusta on 116 000 asukasta vuosina 2023-2032.
Strategian päämäärä	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Alueen asukasmäärän kasvu on arvioitu hieman pienemmäksi kuin viime ohjelmassa. Investointikohteiden määrän on kuitenkin ennakoitunut pysyvän ennallaan.

Kaavoituksen mukaisen laajentumisen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 371 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	35,1	35,8	35,1	35,1	35,1	39,1	39,1	39,1	38,9	38,8	370,8

Merkittävimpiä ohjelmakaudelle suunniteltuja hankkeita ovat Espoossa Kera, Suurpelto, Lasihytti ja Finnoo. Helsingin merkittävimmät hankkeet ovat Malmin lentokenttä, Jätkäsaari, Koivusaari, Hernesaari, Kauniaisissa Bensowinkujan alue ja Vantaalla, Aviacore, Tikkurilan keskusta, Huberila, Lustikulla ja Annefred ja Grand Wing.

2.1.1 Kori 2: Laajentuminen haja-asutusalueille

Kori 2 sisältää vesihuollon kehittämissuunnitelmissa 2021-2030 määriteltyjen haja-asutusalueiden vesihuollon toteuttamisen sekä HSY:n osuuden kaupunkien muiden haja-asutusalueiden vesihuollon toteuttamisesta. Vesihuollon kehittämissuunnitelmissa on esitetty hankkeita vuoteen 2027 asti. Ohjelmakauden loppuvuosille on tehty varaukset, jotka vastaavat HSY:n vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitettyä haja-asutusalueiden kehittämisen investointitasoa.

Haja-asutusalueiden verkostolaajennusten investointikokonaisuuden päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden asukkaille tarjotaan vesihuoltopalvelut niiden tarpeeseen perustuen.
Palvelutaso	Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa määritellään alueet, joilla on tarve HSY:n järjestämille vesihuoltopalveluille, eikä vesihuoltoa järjestetä muilla tavoin. Vesihuoltoverkosto täyttää alueen vesihuollolle asetetut tavoitteet.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Toteutetaan vesihuollon kehittämissuunnitelmissa vuosille 2023–2027 nimetyt hankkeet sekä varaudutaan loppukauden investointitarpeeseen ohjelman määrittämässä laajuudessa. Näiden hankkeiden myötä vesihuoltoverkostojen piiriin saatetaan noin 1500 asukasta ja uutta vesihuoltoverkostoa rakennetaan noin 20 km. Lisäksi osallistutaan HSY:n osuudella muihin kaupunkien toteuttamiin haja-asutusaleuiden hankkeisiin.
Strategian päämäärä	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Haja-asutusalueille laajentumisen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 15 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	3,6	1,8	1,8	1,7	0,6	1,2	1,2	1,2	1,0	0,9	15,0

Toteutettaviksi alueiksi on esitetty vesihuollon kehittämissuunnitelmissa vuosille 2023–2027 Espoossa Brobacka ja Kunnarla-Kalmari, Vantaalla Riipilä ja Reuna, Katriina sekä Kiilan alueen loppuun rakentaminen. Kehittämissuunnitelmassa esitetty Helsingin Leppäniementie sisältyy korin 1 ohjelmaan.

2.1.2 Kori 3: Johtosiirrot

Kori 3 sisältää HSY:n osuuden kaupunkien tarpeesta syntyvien johtosiirtojen kustannuksista. Tarve johtosiirroille syntyy, kun maankäyttöä kehitetään ja tiivistetään. Investointiohjelmakaudella toteutetaan useita raitiotiehankkeita, minkä seurauksena johtosiirtojen määrä on suuri.

Johtosiirtojen investointikokonaisuuden päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Johtosiirtoja toteuttamalla tuetaan jäsenkuntien maakäytön kehittymistä.
Palvelutaso	Kaavoituksesta sekä liikenne- ja katujärjestelyiden muutoksista johtuvat vesijohto- sekä jätevesi- ja hulevesiviemäriverkoston siirto- ja muutostyöt toteutetaan alueen rakentamisen edellyttämässä aikataulussa. Johtosiirtojen myötä alueen vesihuoltoverkoston palvelutaso ei heikkene lähtötilanteesta.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Johtosiirto- ja muutostyöt toteutetaan uusille kaava-alueille yhtä aikaa katurakentamisen kanssa. Johtosiirroilla mahdollistetaan raitiotiehankkeiden ja muiden rakentamishankkeiden suunniteltu eteneminen. Arvio kaudella siirrettävien johtojen kokonaispituudesta on 46 km vesijohtoa ja jätevesiviemäriä ja 23 km hulevesiviemäriä.
Strategian päämäärä	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Johtosiirtojen kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 115 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	18,7	20,0	13,8	11,9	15,1	8,5	7,5	6,5	7,1	5,8	114,5

Merkittävimpiä ohjelmakaudelle suunniteltuja johtosiirtoinvestointeja ovat Vantaan ratikan, Espoon kaupunkiradan Raide-Jokerin, Kruunusiltojen, Kalasataman raitiotien ja Länsi-Helsingin raitiotien rakentamisesta aiheutuvat johtosiirrot. Edellisen kauden ohjelmassa tunnistettujen hankkeiden lisäksi ohjelmaan on lisätty uutena hankkeena Espoon kaupunkiradan hanke (johtosiirtojen osuus 17 M€). Kustannusarvion tarkentuessa Länsi-Helsingin raitiotiehankkeelle on tässä ohjelmassa varattu 4,5 M€ enemmän kuin edellisessä ohjelmassa.

3 Vesihuoltolähtöiset investoinnit

Vesihuoltolähtöiset investoinnit ovat ylläpitonäkökulmasta toteutettavia hankkeita sekä toimintavarmuuden lisäämiseen ja kapasiteetin kasvattamiseen tähtääviä hankkeita, jotka toteutetaan HSY:n määrittelemässä aikataulussa. Vesihuoltolähtöisten investointien osakokonaisuudet ovat vedenhankinta ja -puhdistus, vedenjakelu ja viemäröinti sekä jätevedenpuhdistus.

3.1 Vedenhankinta ja -puhdistus

Vedenhankinta ja -puhdistus on jaettu uudis- ja saneerausinvestointeihin. Osakokonaisuus sisältää korit:

4) Vedenhankinnan uudisinvestoinnit
5) Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit
6) Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit
7) Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen suunnittelut investoinnit ohjelmakaudelle 2023-2032 ovat 93 M€ (edellisen ohjelman varaus 94 M€).

3.1.0 Kori 4: Vedenhankinnan uudisinvestoinnit

Vedenhankinta käsittää raakavesilähteiden vedenottorakenteet ja vedenjohtamisen vedenpuhdistuslaitoksille, vedenpuhdistuslaitosten väliset tunnelit rakenteineen, varavesilähteiden vedenottorakenteet sekä Kuninkaanlähteen pohjavedenottamon. Vedenhankinnan uudisinvestointien korissa ei ole investointeja tällä ohjelmakaudella.

3.1.1 Kori 5: Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit

Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit sisältävät erilaiset vedenottorakenteisiin liittyvät saneerausinvestoinnit ja säännöstelyn. Vedenhankinnan saneerausten investointikokonaisuuden päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Nykyiset vedenhankinnan ja varavesilähteiden rakenteet ja laitteistot pidetään toimintakuntoisina siten, että vedenpuhdistuslaitoksille johdetaan normaali- ja häiriötilanteissa jatkuvasti riittävä määrä hyvälaatuista raakavettä.
Palvelutaso	Varmistetaan riittävä raakaveden saanti normaali- ja häiriötilanteissa. Varavesilähteen käyttöönotto ei aiheuta katkosta vedenjakelussa ja pohjavedenottamot pidetään valmiussuunnitelman määrittämässä toimintavalmiudessa. Varavedenotto voidaan käynnistää varautumissuunnittelussa määritetyllä vasteajalla vedenjakelun häiriintymättä.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Jokivedenottamoiden kuntoa parannetaan, jolloin niiden toimintavarmuus paranee. Säännöstelymuutosten mukaiset toimenpiteet tehdään Toimintavarmuutta ja resurssitehokkuutta parannetaan entisestään.
Strategian päämäärät	Turvattu juomavesi; Pito- ja vetovoimainen työnantaja; Tasapainoinen talous; Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Vedenhankinnan saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 9 M€. Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	1,7	1,8	1,1	1,7	1,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	8,5

Merkittävimpiä ohjelmakaudelle suunniteltuja vedenhankinnan saneerausinvestointeja ovat esimerkiksi Pitkäkosken ja Vanhankaupungin jokivedenottamoiden saneeraukset.

3.1.2 Kori 6: Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit

Vedenpuhdistuksella tarkoitetaan Vanhankaupungin ja Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksia koskevia investointeja. Vedenpuhdistuslaitoksia koskevia uudisinvestointeja ei ole suunnitella investointikaudelle.

3.1.3 Kori 7: Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneilla varmistetaan ja parannetaan vedenpuhdistuslaitosten toimintaa. Vedenpuhdistuksen saneerausten investointikokonaisuuden päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Pitkäkosken ja Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitokset pidetään täydessä toimintakunnossa siten, että ne tuottavat jatkuvasti riittävästi hyvää talousvettä. Laitosten toimintavarmuutta ja resurssitehokkuutta parannetaan jatkuvasti.
Palvelutaso	Tuotetaan kulutusta vastaava määrä hyvälaatuista STM:n asetuksen laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävää talousvettä kaikissa olosuhteissa. Vedenpuhdistuksen laitosten ja laitteiden saneerauksissa otetaan huomioon resurssitehokkuus ja toimintavarmuus. Häiriöt vedenpuhdistuslaitosten toiminnassa eivät aiheuta häiriötä talousveden syöttämiseen jakeluverkostoon.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitos perusparannetaan ja sen toimintavarmuutta ja laitoksen kapasiteettia nostetaan. Pitkäkosken laitoksen investoinneilla koko vedentuotannon kapasiteetti kasvaa 13 %. Vedenpuhdistuslaitoksilla tehdään vuosisaneerausohjelman mukaiset investoinnit, jotka parantavat toimintavarmuutta ja resurssitehokkuutta.
Strategian päämäärät	Turvattu juomavesi; Pito- ja vetovoimainen työnantaja; Tasapainoinen talous

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 84 M€. Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	9,3	7,7	12,4	14,0	7,9	7,1	7,5	6,0	6,0	6,0	83,9

Merkittävin ohjelmakaudelle suunniteltu investointi on Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen perusparannus ja kapasiteetin nostamisen hanke. Lisäksi merkittävä osa investoinneista kohdistuu Vanhankaupungin ja Pitkäkosken laitosten toimintavarmuuden ja rakenteiden kunnon ylläpidon varmistaviin saneerauksiin.

3.2 Vedenjakelu ja viemäröinti

Vedenjakelun ja viemäröinnin investoinnit on jaettu uudis- ja saneerausinvestointeihin. Uudisinvestoinnit on jaettu vedenjakeluun ja viemäröintiin siten, että kumpikin kokonaisuus sisältää sekä verkostojen että laitteiden uudisinvestoinnit. Uudisinvestoinnit sisältävät maankäytön laajentumisen ja tiivistymisen aiheuttamat

kapasiteetti- ja toimintavarmuusinvestoinnit sekä muut järjestelmän kehittämiseen liittyvät investoinnit. Uusille ja tiivistyville alueille toteutettavat jakelu- ja keräilyverkostot sisältyvät kaavoituksen mukaisen laajentumisen ja haja-asutusalueiden investointeihin (korit 1 ja 2).

Saneerausinvestoinnit on jaettu erikseen verkostojen saneerausinvestointeihin sekä vedenjakelun ja viemäröinnin laitteiden saneerausinvestointeihin.

Osakokonaisuus sisältää korit:

8) Vedenjakelun uudisinvestoinnit
9) Viemäröinnin uudisinvestoinnit
10) Verkostojen saneerausinvestoinnit
11) Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit
12) Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit.

Vedenjakelun ja viemäröinnin suunnitellut investoinnit ohjelmakaudelle ovat 929 (816) M€. Investointikustannusten kasvaminen selittyy kustannusarvioiden laskemista varten määritettyjen yksikköhintojen tarkistamisella, Viikinmäen jätevesien kääntöön liittyvien hankkeiden toteutuksella kauden lopulla sekä hankkeiden siirtymisellä vuosilta 2021-22 myöhemmäksi.

3.2.0 Kori 8: Vedenjakelun uudisinvestoinnit

Vedenjakelujärjestelmä koostuu vesijohtoverkostosta ja verkostossa olevista laitteista sekä niiden ohjausjärjestelmästä. Vedenjakelujärjestelmän osia ovat pääjohdot, jakelujohdot, tunnelirakenteet, paineenkorotusasemat, vesitornit, alavesisäiliöt, venttiili- ja mittausasemat sekä ohjausjärjestelmä.

Vedenjakelun uudisinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Asiakkaille johdetaan riittävä määrä talousvettä ja sammutusvettä normaali- ja häiriötilanteiden aikana. Vesijohtoverkoston vuotovesimäärä on pieni ja vedenjakelujärjestelmää valvotaan, ohjataan, kehitetään ja analysoidaan kokonaisuutena.
Palvelutaso	Vedenjakelun kapasiteetti on sellainen, että sen avulla voidaan toimittaa asiakkaille riittävästi hyvälaatuista, STM:n asetuksen laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävää talousvettä. Verkostopaineen tavoitetaso on välillä 3…5 baaria. Painetaso vaihtelee liitospisteessä enintään 10 metriä vuorokauden aikana. Yksittäinen häiriö ei aiheuta laajaa vedenjakelun häiriötä.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Vedenjakelun kapasiteetti varmistetaan rakentamalla uusia runkolinjoja siellä, missä kapasiteetti jää vajaaksi kaupunkien kasvaessa. Uusia runkojohtoja rakennetaan noin 80 km. Uusilla vedenjakeluverkoston alueilla verkostopaine on tavoitetason mukainen. Vedenjakelun varmuutta parannetaan rakentamalla rinnakkaisyhteyksiä päävesijohdoille. Näin saavutetaan tilanne, jossa 80 % asukkaista asuu alueella, jossa laajoja vedenjakeluhäiriöitä ei aiheudu. Vuotojenhallinnan tehostamiseksi verkostopainetta alennetaan mahdollisuuksien mukaan muiden investointihankkeiden yhteydessä.
Strategian päämäärät	Turvattu juomavesi; Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vedenjakelun uudisinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 123 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	12,9	12,9	16,9	17,0	15,0	10,3	12,5	10,3	10,1	4,9	122,8

Vedenjakeluverkoston merkittävimmät ohjelmakaudelle suunnitellut uudisinvestoinnit ovat Vantaan vedenjakelun varmuuden parantaminen suurilla runkolinjahankkeilla muiden muassa Myyrmäen (12 km), Tikkurilan (6 km) ja Korson (4 km) painepiireissä. Espoon ja Helsingin alueilla lisätään vedenjakelun kapasiteettia mm. Saunalahdessa (5 km), Otaniemen painepiirissä (4 km) ja Kaupintiellä (2 km). Paineenkorotusasemien saneeraus takaa uusien linjojen täyden hyödyntämisen.

3.2.1 Kori 9: Viemäröinnin uudisinvestoinnit

Viemäröintijärjestelmä koostuu jätevesiviemäri-, sekaviemäri- ja hulevesiverkostoista sekä niissä olevista laitteista. Viemäröintijärjestelmän osia ovat kokoojaviemärit, keräilyviemärit, viemäritunnelit ja jätevedenpumppaamot ja hulevesiviemärit. Sekaviemäriverkostoa sijaitsee ainoastaan Helsingin kantakaupungin alueella.

Viemäröinnin uudisinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Kaikki jätevedet ohjataan jätevedenpuhdistamoille ilman ylivuotoja, ohituksia ja ympäristöhaittoja. Hulevedet johdetaan hallitusti vesistöön tai maastoon HSY:n ja jäsenkaupunkien vastuunjaon mukaisesti. Viemäröintijärjestelmää valvotaan, ohjataan, optimoidaan ja analysoidaan kokonaisuutena.
Palvelutaso	Viemäröintijärjestelmän kapasiteetti on sellainen, että kaikki jätevedet saadaan johdettua jätevedenpuhdistamoille. Jätevedenpuhdistamoiden keskinäistä kuormitusta tasataan viemäröintijärjestelyin. Yksittäinen häiriö ei aiheuta laajaa viemäröinnin häiriötä.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Jäteveden puhdistamoiden ja viemäriverkostojen keskinäistä kuormitusta tasataan johtamalla Espoon ja Länsi-Vantaan lisäksi Länsi-Helsingin jätevedet Blominmäen puhdistamolle. Lisäksi toteutetaan Blominmäen tulotunnelin mahdollistamia uusia viemäröintijärjestelyitä. Viemäröinnnin kapasiteettia lisätään kasvavan kaupunkiseudun tarpeisiin sekä ylivuotojen vähentämiseksi. Uusia jäteveden runkolinjoja rakennetaan noin 35 km ja olemassa olevan verkoston kapasiteettia lisätään noin 13 km osuudelta. Sekaviemäröintialueen ylivuotoja hillitään ja sekaviemäreitä eriytetään. Viemäriverkoston aluemittausjärjestelmää rakennetaan muiden hankkeiden yhteydessä. Toimintavarmuutta parannetaan kahdentamalla kooltaan yli 300 l/s pumppaamoiden paineviemäreitä saneerausten yhteydessä.
Strategian päämäärä	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien; Vastuulliset ja kehittyvät palvelut; Puhdas Itämeri

Viemäröinnin uudisinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 203 M€. Kustannukset jakautuvat vuosittain ja kohteittain seuraavasti:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	15,5	17,6	19,8	21,5	20,7	16,1	24,6	21,9	22,4	22,8	202,8

Merkittävimmät viemäröintijärjestelmän ohjelmakaudelle suunnitellut uudisinvestoinnit ovat Viikinmäen vesien kääntöön liittyvät hankkeet: tunneliyhteys Söderskåg-Lansa-Säteri ja Lassila-Säteri viemärilinja sekä tunneli Esplanadilta Munkkisaaren tunneliin (1,5 km) ja Esplanadin sekaviemäröinnin eriyttämisen aloittaminen.

3.2.2 Kori 10: Verkostojen saneerausinvestoinnit

Verkostojen saneerausinvestoinnit sisältävät sekä vesijohto- että viemäriverkostojen saneerausinvestoinnit. Vedenjakelun ja viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit ovat omissa koreissaan.

Verkostojen saneeraus- ja kehittämishankkeilla parannetaan verkostojen kuntoa, toiminnallisuutta ja varmuutta huomioimalla asiakaskokemus, vahinkojen ehkäiseminen, maankäytön kehittyminen, pelastuslaitosten tarpeet sekä sekaviemäriverkostojen eriyttäminen. Saneeraukset yhteensovitetaan kaupunkien katusaneerausten kanssa, jotta kaupunkilaisille töistä aiheutuva haitta on mahdollisimman pieni.

Verkostojen saneerausinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Verkostojen toimintavarmuus ja palvelutaso on turvattu. Vedenkäyttäjät saavat keskeytyksettä hyvälaatuista vettä. Viemäriverkostojen toiminta ylläpidetään tasolla, jolla ei aiheudu terveysriskejä, ympäristö- tai omaisuushaittoja. Verkostojen vuotovesimäärät ovat pienet. Hulevedet eivät päädy jätevedenpuhdistamolle, mm. sekaviemäröinti eriytetään pitkällä aikajänteellä. Verkostojen investointi- ja kunnossapitotoimet ovat tasapainosassa.
Palvelutaso	Verkostovesi täyttää STM:n laatuvaatimukset ja –tavoitteet. Suunnittelemattomasti ilman vettä jäävien asukkaiden lukumäärä on pienempi kuin 30 000 asukasta vuodessa ja kulutuskeskeytysaika on keskimäärin alle 7 min (tavoite 2030). Merkittävien viemäriverkostojen (jv, skv, hv) häiriöihin liittyvien ympäristöön johtuvien ylivuotojen, tulvien ja kiinteistöjen tulvavahinkojen määrä ei kasva.

Toimenpiteet ja tavoitteet	Saneerausinvestoinnit kohdennetaan kunto- riski- ja kriittisyysperusteisesti. Verkostojen toimintavarmuutta kehitetään, toiminnallinen kunto säilytetään ja hillitään ikääntyvän verkoston kunnon heikkenemistä. Investoinneilla varmistetaan, että palvelutaso saadaan ylläpidettyä kunnossapitotoimilla. Vesijohtoja saneerataan 230 km, jätevesiviemäreitä 220 km ja hulevesiverkostoa 100 km. Sekaviemäriä eriytetään noin 30 km. Ohjelman saneeraustasolla huonokuntoisen verkoston määrä kaksinkertaistuu ja esimerkiksi putkirikkojen kokonaismäärän arvioidaan kasvavan hieman. Toimintahäiriöitä ennaltaehkäisevistä nykyisistä säännöllisistä viemärihuuhtelukohteista poistuu noin 25 %. Kriittisten verkostojen kuten, päävesijohtojen, pääviemäreiden ja tunneleiden saneerausta lisätään, koska niiden rikkoontuminen saattaa aiheuttaa laajan häiriön vedenjakeluun, suuren vahingon omaisuudelle tai ympäristölle sekä vakavan työtapaturmariskin. Muun verkoston saneeraukset kohdennetaan kohteisiin, joissa haitat ovat toistuvia, vahinkoriski korkea tai tilannetta ei pystytä hallita kunnossapidon toimenpiteillä. Saneeraukset vaikuttavat myös verkostojen vuotavuuteen. Edistämme tonttijohtojen saneerausta.
Strategian päämäärät	Tasapainoinen talous, Pito- ja vetovoimainen työnantaja; Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien; Turvattu juomavesi

Verkostojen saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 539 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	58,1	57,4	46,5	43,4	48,1	64,7	48,0	55,9	53,0	63,5	538,6

Saneerausten ensisijainen tarkoitus on turvata verkoston toimintavarmuus ja palvelutaso. Ohjelman investointitasolla pystytään hillitsemään ikääntyvästä verkostosta aiheutuvien haittojen kasvua, ja investoinnit kohdennetaan kunto- ja kriittisyysperusteisesti, jotta säilytetään verkoston toiminnallinen kunto. Tunnistettuja ongelmakohteita saadaan poistettua saneerauksilla, mutta ohjelmakauden aikana verkoston ikääntyessä muodostuu uusia kunnossapito- ja häiriökohteita niin, että tällä saneerausmäärällä huonokuntoisen verkoston määrän ennakoidaan kaksinkertaistuvan ohjelmakauden loppuun mennessä. Kaudella saneerataan useita päävesijohtoja ja niiden yhteydessä muitakin verkostoja, esim. Tattariharjuntien päävesijohdon saneeraus. Lisäksi vähennetään tunnistettuja vedenlaatuongelmia, vuotoherkkiä linjaosuuksia ja asbestisia vesijohtoja. Osa näistä hankkeista on laajoja aluesaneerauksia Vuosaaressa, Tapaninvainiossa ja Pirkkolassa. Investoinneilla parannetaan tunneleiden kalliorakenteita ja tunneleihin sijoittuvia verkostoja. Lisäksi saneerauksilla parannetaan viemäreiden välityskykyä ja hillitään viemäritulvien ja niistä aiheutuvien vahinkojen riskiä, esim. Blominmäen itäisen valuma-alueen viemäröinti. Verkostojen saneerauksen yhteydessä eriytetään sekaviemäröintiä. Viemärien eriyttäminen vähentää jätevedenpuhdistamolle päätyvän huleveden määrää sekä ylivuotoja ja jätevesitulvia. Eriyttäminen on erittäin pitkäjänteinen hanke, joka jatkunee lähemmäs 100 vuoden ajan.

3.2.3 Kori 11: Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit

Vedenjakelun laitteita ovat paineenkorotusasemat, vesitornit sekä venttiili- ja mittausasemat.

Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Talousvesi johdetaan verkostoon ja asiakkaille jaettavaksi hyvälaatuisena tarkoituksenmukaisilla paineenkorotusasemilla, säätöventtiiliasemilla, vesitorneilla ja automaatiojärjestelmällä ilman häiriöitä kaikkina vuorokaudenaikoina, myös häiriötilanteiden aikana. Vedenjakelujärjestelmää valvotaan, ohjataan, optimoidaan ja analysoidaan kokonaisuutena.
Palvelutaso	Verkostovesi täyttää STM:n laatuvaatimukset ja –tavoitteet. Vedenjakelun kapasiteetti sekä painetaso ovat sopivalla tasolla. Vedenjakelun laitteet pidetään hyvässä toimintakunnossa. Vesitornit ja paineenkorotusasemat ovat varmatoimisia ja energiatehokkaita sekä mahdollistavat toimitettavan talousveden laadun pysymisen korkeana.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Paineenkorotusasemat saneerataan toimintavarmuuden ja riittävän kapasiteetin ylläpitämiseksi. Lisäksi paineenkorotusasemien sähkönsyöttöä varmennetaan ja lisätään energiatehokkuutta. Vesitorneille tehdään kuntoarvioiden mukaiset korjaukset, saneeraustarvetta on erityisesti julkisivuissa ja vesiteknisissä tiloissa.
Strategian päämäärät	Tasapainoinen talous, Turvattu juomavesi, Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 34 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	4,7	3,8	3,9	4,0	2,5	2,5	2,9	3,1	3,2	3,1	33,6

Saneerausten ensisijainen tarkoitus on säilyttää laiteasemien ja vesisäiliöiden toiminnallinen ja rakenteellinen kunto. Vedenjakelun laitteiden ohjelmakaudelle suunnitellut saneerausinvestoinnit sisältävät vesitornien ja paineenkorotusasemien vuosisaneerauksia. Lisäksi vesitorneille tehdään kuntotarkastukset ja niiden edellyttävät saneeraustoimenpiteet.

3.2.4 Kori 12: Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit

Viemäröinnin laitteita ovat jätevedenpumppaamot ja mittausasemat.

Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Jätevedet pumpataan ilman kapasiteetin puutteesta aiheutuvia ylivuotoja ja ympäristöhaittoja jätevedenpuhdistamoille ja hulevedet purettavaksi vesistöön tai maastoon. Viemäröintijärjestelmää valvotaan, ohjataan, optimoidaan ja analysoidaan kokonaisuutena.
Palvelutaso	Jätevedenpumppauksen kapasiteetti on riittävä ja pumppaamoiden toiminta on varmistettu. Pumppaamot ovat energiatehokkaita ja ne varustetaan järjestelmän valvonnan, ohjauksen, optimoinnin ja analysoinnin kannalta tarpeellisilla laitteilla.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Nykyisten pumppaamoiden kapasiteettia lisätään kasvavien vesimäärien mukaan. Pumppaamoiden toiminta varmistetaan ja toimintavarmuutta kasvatetaan saneerausten avulla. Samalla vähennetään pumppaamoiden ympäristöhaittoja teknisillä ratkaisuilla. Pumppaamoautomaatiojärjestelmää kehitetään vuotovesien hallinnan tarpeita vastaavaksi. Kriittisille pumppaamoille lisätään virtaamamittauksia virtaamatiedon laadun ja edelleen viemäriverkoston kokonaiskapasiteetin hallinnan parantamiseksi. Viemäriverkoston aluemittausjärjestelmää rakennetaan muiden hankkeiden yhteydessä.
Strategian päämäärät	Tasapainoinen talous, Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien, Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 31 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	3,0	3,4	3,4	3,5	3,5	31,3

Saneerausten ensisijainen tarkoitus on säilyttää pumppaamoiden ja laiteasemien toiminnallinen ja rakenteellinen kunto. Ohjelmakauden saneeraukset sisältävät jätevesipumppaamoiden saneerauksia sekä toimintavarmuutta parantavia muutoksia.

3.3 Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistuksen osakokonaisuuteen kuuluvat jätevedenpuhdistus ja purkutunnelit. Investoinnit on jaettu uudis- ja saneerausinvestointeihin.

Osakokonaisuus sisältää korit:

13) Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit
14) Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit
15) Purkutunneleiden uudisinvestoinnit
16) Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit.

Jätevedenpuhdistuksen suunnitellut investoinnit ohjelmakaudella 2023-2032 ovat 107 (186) M€. Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen edellisellä ohjelmakaudella pienentää investointitarvetta edelliseen ohjelmaan verrattuna. Lisäksi lietteen jatkokäsittelyn ja haitallisten aineiden poiston hankkeiden aloittamista on siirretty edellisen ohjelman aikataulusta.

3.3.1 Kori 13: Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit

Jätevedenpuhdistukseen uudisinvestointeihin kuuluvat Viikinmäen, Suomenojan ja Blominmäen jätevedenpuhdistamoihin sekä Metsäpirtin kompostointialueelle tehtävät uudisinvestoinnit.

Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Jätevesi puhdistetaan lupamääräysten ja HSY:n tavoitteiden mukaisesti ja johdetaan puhdistettuna vesistöön niin, että sen haitta ympäristölle on mahdollisimman vähäinen. Jätevesilietteestä valmistetaan sellaisia tuotteita, jotka voidaan hyötykäyttää.
Palvelutaso	Kaikki jätevedet käsitellään ensisijaisesti biologisesti. Kaikkein korkeimpiin huippuvirtaamapiikkeihin ja häiriötilanteisiin varaudutaan myös tehokkaalla kemiallis-fysikaalisella käsittelyllä. Puhdistuskapasiteettia lisätään kasvavan pääkaupunkiseudun tarvetta vastaavasti. Puhdistusprosessia kehitetään siten, että ravinnekuormitus mereen on lupamääräysten ja HSY:n tavoitteiden mukaista. Lietteenkäsittely mahdollistaa lietteen 100 % hyötykäytön.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Viikinmäen jätevedenpuhdistamon kapasiteettia kasvatetaan niin, että koko jätevedenpuhdistuksen kapasiteetti nousee 13 %. Kemikaalien kulutusta vähennetään toteuttamalla rejektivesien erilliskäsittely. Viikinmäen fosfori- ja mikromuovikuormitusta Itämereen pienennetään jälkikäsittelyn avulla ja lisäksi varaudutaan haitta-aineiden poistoon tähtäävien investointien aloittamiseen. Vuosittainen fosforikuorma pienenee suunnittelukauden aikana 12 tn/a (40 %) ja typpikuorma 50 tn/a (5%).
Strategian päämäärät	Puhdas Itämeri; Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 38 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	0,0	1,1	2,1	4,7	8,6	8,0	4,0	4,0	5,0	0,5	38,1

Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestointien merkittävimpiä suunniteltuja hankkeita ohjelmakaudella ovat Viikinmäen kapasiteetin noston hankkeet, eli jälkiselkeytyksen hydraulisen kapasiteetin kasvatus, fosforin poistoa tehostava jälkikäsittely, ohitusvesien erilliskäsittely sekä rejektivesien erilliskäsittely. Toimintakentän muutoksiin vastataan varautumalla kauden lopussa käynnistyvällä Viikinmäen haitallisia aineita poistavan jälkikäsittelyn hankkeella.

3.3.2 Kori 14: Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit

Jätevedenpuhdistukseen saneerausinvestointeihin kuuluvat Viikinmäen ja Blominmäen jätevedenpuhdistamoihin sekä Metsäpirtin kompostointialueelle tehtävät saneerausinvestoinnit.

Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Jätevedenpuhdistuksen ja lietteen käsittelyn toiminta on ympäristölupamääräysten mukaista, käyttöaste on korkea ja häiriötilanteet vältetään mahdollisimman täydellisesti. Laitosten energia-, ympäristö- ja resurssitehokkuus paranee jatkuvasti. Lietteenkäsittely mahdollistaa lietteen 100 % hyötykäytön.
Palvelutaso	Viikinmäen ja Blominmäen puhdistamot pidetään täydessä toimintakunnossa siten, että ne pystyvät käsittelemään jätevedet vaatimusten ja HSY:n tavoitteiden mukaiseen puhdistustasoon. Ravinnekuormitus mereen on lupamääräyksiä tiukempien omaehtoisten tavoitteiden mukainen. Metsäpirtin avokompostikenttä toiminnallisuuksineen pidetään täydessä toimintakunnossa siten, että siellä pystytään tuottamaan puhdistamoiden lietteestä lannoitevalmistelain vaatimukset täyttävää maanparannusainetta.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Toteutetaan Viikinmäen, Blominmäen ja Metsäpirtin tarvittavat vuosisaneeraukset. Uusitaan Metsäpirtin kompostikentän pinnoite vedenpitävyyden ylläpitämiseksi. Parannetaan laitosten energiatehokkuutta.
Strategian päämäärät	Puhdas Itämeri, Tasapainoinen talous, Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 60 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	6,6	6,9	6,9	7,0	3,9	5,2	5,4	5,5	6,5	6,6	60,4

Jätevedenpuhdistuksen suunnittelut saneerausinvestoinnit ohjelmakaudella sisältävät Viikinmäen puhdistamon ja Metsäpirtin sekä loppukaudesta myös Blominmäen puhdistamon vuosisaneeraukset. Lisäksi Metsäpirtin kompostointikenttä pinnoitetaan uudelleen, millä varmistetaan sen vedenpitävyys ja ympäristöluvan mukainen toiminta.

3.3.3 Kori 15: Purkutunneleiden uudisinvestoinnit

Purkutunneleiden uudisinvestointeihin kuuluvat jätevedenpuhdistamoiden purkutunneleiden ja varapurkuyhteyksien uudisinvestoinnit.

Purkutunneleiden uudisinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Puhdistettu jätevesi virtaa kaikissa tilanteissa hallitusti purkupaikalle. Purkupisteet aiheuttavat ympäristölle mahdollisimman vähän haittaa.
Palvelutaso	Jokaisella puhdistamolla on kaksi vaihtoehtoista purkureittiä, joiden kapasiteetti on riittävä sekä normaali- että häiriötilanteissa.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle rakennetaan vaihtoehtoinen purkureitti välille Viikinmäki-Viikki, jolla ehkäistään riski, että tunnelisortuma tällä välillä Viikinmäki-Viikki pysäyttäisi kokonaan jäteveden käsittelyn laitoksella pitkäksi ajaksi. Vara- ja hätäpurkuyhteydet säilytetään alueiden maankäytön muutoksista huolimatta ja integroidaan kehittyvään kaupunkiympäristöön. Kyläsaaren varapurkuyhteyden kapasiteettia kasvatetaan aluerakentamisen yhteydessä.
Strategian päämäärät	Puhdas Itämeri, Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien, Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Purkutunneleiden uudisinvestointien kustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 9 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Yhteensä M€	0,5	1,0	1,0	1,0	1,5	1,0	1,0	1,0	0,5	0,0	8,5

Purkutunneleiden suunnitellut uudisinvestoinnit sisältävät Viikinmäen jätevedenpuhdistamon purkutunnelin kahdentamisen välillä Viikinmäki-Viikki samoin kuin Kyläsaaren varapurkuyhteyden parantamisen ja Viikin alueen kehittämisen.

3.3.4 Kori 16: Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit

Purkutunneleiden saneerausinvestointeihin kuuluvat jätevedenpuhdistamoiden purkutunneleiden ja varapurkuyhteyksien saneerausinvestoinnit. Korissa ei ole investointeja tällä ohjelmakaudella, mutta purkutunnelien kuntoa tutkitaan säännöllisesti saneeraustarpeen kartoittamiseksi.

Purkutunneleiden saneerausinvestointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Puhdistettu jätevesi virtaa kaikissa tilanteissa hallitusti purkupaikalle. Purkupisteet aiheuttavat ympäristölle mahdollisimman vähän haittaa.
Palvelutaso	Purkutunnelit pidetään kunnossa siten, että niiden välityskyky varmistetaan kaikissa olosuhteissa.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Kuntotarkastusten perusteella tämänhetkinen kunto ei edellytä saneerausinvestointeja ohjelmakaudella. Purkutunneleiden kuntoa seurataan saneeraustarpeiden arvioimiseksi.
Strategian päämäärät	Puhdas Itämeri, Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien, Tasapainoinen talous, Pito- ja vetovoimainen työnantaja

4 Rakennukset ja muu irtain

Vesihuollon investointiohjelmassa oman osakokonaisuutensa muodostavat rakennukset sekä muu irtain. Rakennusten osakokonaisuudelle on investointikori 17 Rakennukset ja muulle irtaimelle investointikori 18 Muu irtain.

Rakennukset-investointikoriin kuuluvat HSY:n omistamien toimitilojen, kuten Ilmalan vesitornien toimistotilojen sekä Verkon tukikohtien uudis- ja saneerausinvestoinnit. Lisäksi kori sisältää energiatehokkuuteen liittyviä investointeja, kuten aurinkopaneeleiden asentamista. Tuotantolaitosten rakennusten uudis- ja saneerausinvestoinnit ovat kyseistä tuotantolaitosta koskevassa investointikorissa, esimerkiksi koreissa 6, 7, 13 ja 14.

Muuhun irtaimeen kuuluvat esimerkiksi HSY:n ajoneuvokaluston uudistamisinvestoinnit, vesimittari- ja pienlaiteinvestointeja ja investoinneiksi luettavia ohjelmistohankintoja.

Rakennusten ja muun irtaimen investointikustannukset ohjelmakaudella ovat yhteensä 34 ja 22 M€:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032
Kori 17 Rakennukset, M€	3,7	8,6	7,3	6,3	5,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,8	33,5
Kori 18 Muut, M€	2,3	2,0	2,2	2,2	2,0	2,5	2,5	2,0	2,0	2,0	21,7

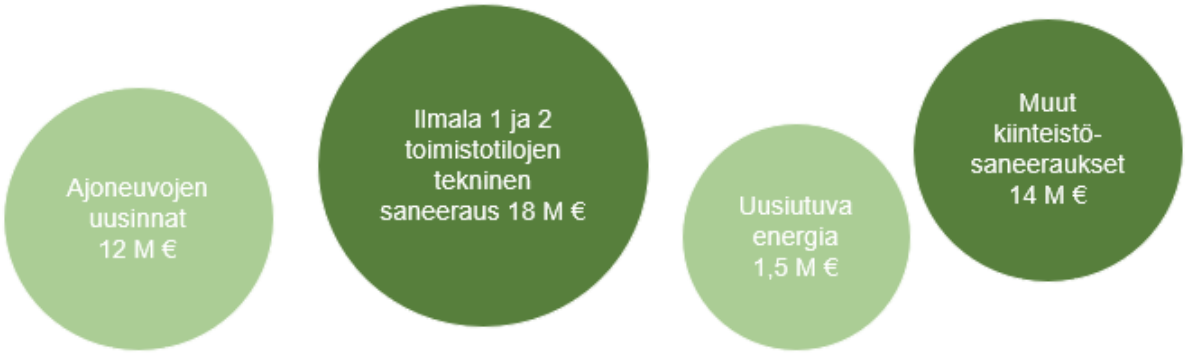

Rakennusten ja muun irtaimen investointien päämäärä, palvelutaso ja suunnitelmankauden tavoitteet:

Korikokonaisuuden päämäärä	Ajanmukaiset toimitilat ja työvälineet mahdollistavat vesihuoltopalveluiden tuottamisen.
Palvelutaso	Toimitilojen ja ajoneuvojen kunto ylläpidetään.
Toimenpiteet ja tavoitteet	Toimitilojen kuntoa ylläpidetään saneerauksilla ja ajoneuvokalustoa uusitaan taloudellisesti. Järjestelmähankinnoilla tuetaan toimintatapojen kehittämistä.
Strategian päämäärät	Tasapainoinen talous, Pito- ja vetovoimainen työnantaja (Hiilineutraali pääkaupunkiseutu)

5 Kokonaisinvestoinnit suunnitelmakaudella 2023–2032

Ohjelman kokonaisinvestoinnit ovat 1 752 M€ ja ohjelmaan kuuluu yhteensä 519 hanketta. Hankekokonaisuuksia on muodostettu 43 kpl. Ohjelman mukaisella investointitasolla HSY pystyy ylläpitämään vesihuolto-omaisuutensa kunnon ja toimintavarmuuden riittävällä tasolla sekä tuottamaan tavoitteidensa mukaiset palvelut säilyttämällä kuitenkin talouden tasapainon. Ohjelmakauden investoinneista noin 85 % kohdistuu verkostoihin, noin 5 % talousveden tuotantoon ja 6 % jäteveden puhdistukseen.

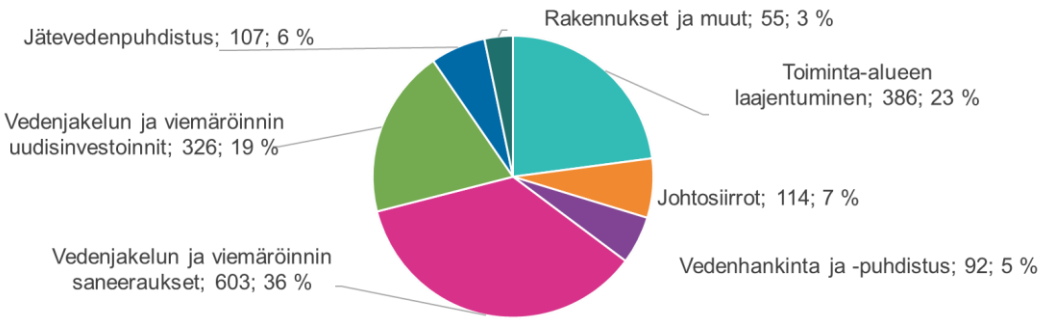

Ohjelmakauden investoinnit, vuosien 2020–21 toteumat ja vuoden 2022 talousarviovaraukset:

	TOT 2020	TOT 2021	TA 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	INVOHJ 2023-2032
Vesihuollon investoinnit yhteensä, M€	263	211	198	177	184	174	175	174	174	174	174	174	172	1752
A Kaupunkilähtöiset investoinnit	67	51	58	57	58	51	49	51	49	48	47	47	45	500
A1 Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	67	51	58	57	58	51	49	51	49	48	47	47	46	500
01 Kaavoituksen muk. laajentuminen	46	39	33	35	36	35	35	35	39	39	39	39	39	371
02 Laajentuminen haja-asutusalueille	2	1	5	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1	15
03 Johtosiirrot	19	11	21	19	20	14	12	15	9	7	6	7	6	114
B Vesihuoltolähtöiset investoinnit	199	159	141	112	113	113	117	112	118	109	111	110	111	1129
B1 Vedenhankinta ja –puhdistus	11	15	10	11	10	14	16	9	7	8	6	6	6	92
04 Vedenhankinnan uudisinv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05 Vedenhankinnan saneerausinv.	0	0	2	2	2	1	2	1	0	0	0	0	0	8
06 Vedenpuhdistuksen uudisinv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07 Vedenpuhdistuksen saneerausinv.	11	15	8	9	8	12	14	8	7	8	6	6	6	84
B2 Vedenjakelu- ja viemäröinti	57	54	101	94	95	90	89	89	97	91	95	92	98	929
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	13	8	14	13	13	17	17	15	10	13	10	10	5	123
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	13	10	20	15	18	20	22	21	16	25	22	22	23	203
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	28	31	61	58	57	46	43	48	65	48	56	53	63	539
11 Vedenjakelun laitteiden saneeraus	1	3	4	5	4	4	4	2	3	3	3	3	3	34
12 Viemäröinnin laitteiden saneeraus	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	31
B3 Jätevedenpuhdistus	128	87	24	7	9	10	13	14	14	10	11	12	7	107
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinv.	124	85	19	0	1	2	5	9	8	4	4	5	1	38
14 Jätevedenpuhdistuksen saneeraus	4	2	5	7	7	7	7	4	5	5	6	7	7	60
15 Purkutunneleiden uudisinv.	0	0	0	1	1	1	1	2	1	1	1	1	0	9
16 Purkutunneleiden saneeraus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C Rakennukset (17)	3	3	6	4	9	7	6	5	0	0	0	1	1	33
D Muu irtain (18)	sis. koriin 17			2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	22
Rahoitusosuudet	-5	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Riskivara	-	-	-	2	3	1	0	4	4	14	14	14	13	68

6 Investointiohjelman 2023–2032 vaikuttavuus

Investoinnit edesauttavat omalta osaltaan strategisten päämäärien ja yksityiskohtaisempien tavoitteiden saavuttamista. Investoinneilla luodaan puitteet tavoitellulle palvelutasolle, mutta palvelutason toteutuminen edellyttää lähes kaikkien tavoitteiden osalta oikeanlaista käyttöä ja kunnossapitoa.

Kasvava kaupunkiseutu edellyttää HSY:ltä verkostojen laajentamista ja tiivistämistä kaavoitettaville alueille sekä riittävän kapasiteetin varmistamista niin vedenjakeluverkostossa, jätevesiviemäriverkostossa, vedenpuhdistuksessa kuin jäteveden käsittelyssäkin. HSY:n alueen asukasmäärän on arvioitu kasvavan noin 116 000 asukkaalla vuosina 2022-2032.

Investoinneilla saavutettavat vaikutukset on seuraavassa jaoteltu sen strategisten päämäärän mukaan, joita ne ensisijaisesti toteuttavat. Investointihankkeella voidaan mahdollistaa yhtä tai useampaa päämäärää.

6.1 Asukaskokemus

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Ohjelmakaudella rakennetaan uutta verkostoa arviolta seuraavasti:

- vesijohtoja 460 km
    - josta jakeluverkostoa asemakaava-alueelle noin 360 km
    - jakeluverkostoa haja-asutusalueelle noin 20 km
    - pääjohtoja 80 km
- jätevesiviemäriä 420 km
    - josta jakeluverkostoa asemakaava-alueelle noin 360 km
    - jakeluverkostoa haja-asutusalueelle noin 20 km
    - pääviemäreitä 35 km
- hulevesiviemäriä 320 km.

Ohjelmakaudella saneerataan nykyistä verkostoa arviolta seuraavasti:

- vesijohtoja 280 km
    - josta johtosiirtoina 50 km
- jätevesiviemäriä 290 km
    - josta johtosiirtoina 50 km
- hulevesiviemäriä 120 km
    - josta johtosiirtoina 20 km
- sekaviemäriä eriytetään 30 km.

Uudisrakentamisen osalta arvioidut määrät ovat suuntaa antavia, koska vain osa ohjelmakauden hankealueista on tiedossa ja lisäksi on varauduttu vielä paikantamattomiin verkostolaajennuksiin väestöennusteen mukaisella tasolla.

Kuntoperusteisten verkostosaneerausten (kori 10) osalta määräarvio on tarkempi ja perustuu suurelta osin alueellisesti kohdennettuihin kohteisiin koko kauden osalta. Kaupunkien maankäytön muutosten edellyttämät johtosiirrot sisältyvät saneerausmääriin, mutta useimmiten ne kohdistuvat johtoiin, jotka eivät vielä ole kuntonsa puolesta saneerausvaiheessa. Johtosiirtojen osuus verkostosaneerauksista on noin 17 %. Myös johtosiirtojen määräarvio on suuntaa antava, koska vain osa ohjelmakauden johtosiirtokohteista on tiedossa.

Ohjelmakaudella vesihuollon asiakasmäärän arvioidaan kasvavan noin 118 000 asukkaalla. Tästä määrästä noin 1500 on nykyisiä kuntalaisia, jotka liittyvät haja-asutusalueille rakennettaviin verkostoihin. Asemakaava-alueille toteutettavien verkostojen liittyjätiheys on noin 3 m/as ja kustannus uutta vedenkäyttäjää kohden on

noin 3000 €/asukas. Haja-asutusalueille toteutettavien verkostojen liittyjätiheys on noin 15 m/asukas ja kustannus uutta vedenkäyttäjää kohden on noin 10 000 €/asukas.

Asukasmäärän kasvun vuoksi sekä veden- että jätevedenpuhdistuksen kapasiteettia lisätään ohjelmakaudella 13 %. Lisäksi ohjelmaan sisältyy varavedenottojärjestelyiden saneerauksia, joilla parannetaan niiden toimintavarmuutta.

Turvattu juomavesi

Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen perusparannus lisää merkittävästi laitoksen toimintavarmuutta ja nostaa koko vedentuotannon kapasiteettia 13 %. Vedenjakelun päälinjojen kapasiteettia nostetaan vesimäärien kasvuennustetta vastaavasti. Vedenjakelun varmuutta parantamalla varmistetaan vedenjakelu toimivuus esimerkiksi putkirikkojen tai laitehäiriöiden aikana. Nämä kiertoyhteydet mahdollistavat häiriöttömän vedenjakelun myös silloin, kun nykyistä verkostoa saneerataan. Ohjelmakauden investoinneilla toisistaan riippumattomien vedenjakeluyhteyksien piirissä olevien asukkaiden määrä kasvaa noin 30 %-yksikköä, ollen kauden lopussa strategian tavoitteiden mukaisesti noin 80 %. Lisäksi päävesijohtojen uudisinvestoinneilla vähennetään paineongelmia. Nykyisistä verkostopaineen ongelma-alueista saadaan asukasmääränä laskettuna poistettua viidennes

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Viemäröinnin päälinjojen kapasiteettia nostetaan jätevesimäärien kasvuennustetta vastaavasti. Investointeja kohdennetaan 11 viemärikohteeseen, joissa runsaat vuotovedet ovat aiheuttaneet jäteveden ylivuotoja. Vuosien 2016–2020 ylivuotojen määrästä nämä kohteet vastaavat noin 85 %. Eriyttämällä sekaviemäriverkostoa jäte- ja hulevesiviemäriverkostoiksi sekä saneeraamalla huonokuntoisia jätevesiviemäreitä voidaan vähentää ylivuotoja, tulvimista sekä jätevedenpuhdistamoiden hydraulista kuormitusta ja siten viivästyttää puhdistamoiden laajennusinvestointeja.

6.2 Ympäristövastuu

Puhdas Itämeri

Jäteveden käsittelyn vesistökuormaa pienennetään merkittävästi kehittämällä ja tehostamalla jätevedenpuhdistuksen prosesseja sekä vastaamalla kasvun aiheuttamaan kapasiteettitarpeeseen. Ohjelmakauden tuloksena vuosittaiset fosforipäästöt vähenevät noin 12 tn/a (40 % nykyisestä, ottaen huomioon ohitustarpeen kasvun) ja typpipäästöt vähenevät noin 50 tn/a (5 % nykyisestä).

6.3 Työn murros

Pito- ja vetovoimainen työnantaja

Useimmilla saneerausinvestoinneilla voidaan parantaa työnteon turvallisuutta, ergonomiaa ja mielekkyyttä. Ohjelman investoinneilla säilytetään kiinteistöjen ja ajoneuvokaluston keskimääräinen kunto.

Ohjelmakaudella kehitetään omaisuudenhallinnan järjestelmää. Tuloksekkaan omaisuudenhallinnan perusta on ajantasainen ja laadukas tietopohja, jota kehitetään osana järjestelmää. Tietopohjan laajeneminen ja tarkentuminen lisää työn mielekkyyttä. Investointien järjestelmällisessä ja ennakoivassa suunnittelussa otetaan huomioon sekä eri tarpeet että kokonaisetu. Omaisuutta koskevat päätökset tehdään laajan työntekijäjoukon tuottaman, päivittämän tai analysoiman tiedon varassa. Vastavuoroisesti omaisuudenhallinnan järjestelmä tarjoaa myös työntekijälle mahdollisuuden tunnistaa oman työnsä vaikutukset.

6.4 Kestävä talous

Tasapainoinen talous

Jatkuva ja häiriötön talousveden tuotanto ja vedenjakelu sekä jäteveden viemäröinti ja -käsittely edellyttävät toimintavarmoja rakenteita ja laitteita. Laitosten saneerauksiin kohdennetuilla investoinneilla pystytään ylläpitämään rakenteiden ja laitteiden toimintavarmuus ja keskimääräinen kunto. Ohjelman investointitasolla nykyiset jätevedenpuhdistamoiden rakenteet ja laitteistot voidaan pitää toimintakuntoisina ja säilyttää niiden keskimääräinen kunto. Vedenhankinnan ja -puhdistuksen toimintavarmuus ja rakenteiden ja laitteistojen keskimääräinen kunto paranee. Vesitornien, paineenkorotus- ja laiteasemien sekä jätevedenpumppaamoiden saneeraustaso on mitoitettu niin, että niiden keskimääräinen kunto säilyy.

Asiakkaiden vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi HSY saneeraa vedenjakelu- ja viemäriverkostojaan riskiperusteisesti. Ohjelmakaudella verkoston ikääntyminen kiihtyy ja kauden investointitasolla voidaan hillitä verkoston kunnon heikkenemistä. Tällä, aiempia vuosia suuremmalla saneeraustasollakin huonokuntoiseksi arvioidun verkoston määrä kaksinkertaistuu. Keskimäärisen kunnon heikkenemisen ei kuitenkaan arvioida merkittävästi vielä heikentävän palvelutasoa. Tällä saneeraustasolla putkirikkojen määrän arvioidaan kasvavan kaudella hieman (n. 8 %). Ohjelmakauden saneerauskohteissa on esiintynyt yhteensä keskimäärin 40 vuotoa vuosittain (13 % HSY:n vesijohtovuodoista). Nykyisistä jätevedenviemäröinnin toiminnan kannalta välttämättömistä vakiohuuhteluista poistuu neljännes (n. 400 käyntiä/v). Vuotovesimäärien kehitykseen voidaan vaikuttaa vain osin saneerauksilla, ja pelkkien saneerausmäärän perusteella ei ole mahdollista arvioida vuotovesimäärien kehitystä. Ohjelman verkostosaneerauksilla pystytään poistamaan vesijohtoverkoston nykyisistä vuotovesistä laskennallisesti noin 3 000 m3/vrk sekä jätevesiverkostoon sisään vuotavista vesistä noin 11 000 m3/vrk määrä. Optimoitu omaisuudenhallinta edellyttää riittävien investointien lisäksi oikein mitoitettua ja kohdennettua kunnossapitoa. Tämän ohjelmakauden investoinneilla palvelutason ylläpitäminen vaatii aiempaa suurempaa resurssointia ennakoivaan verkosto-omaisuuden kunnossapitoon.

Vesihuollon investointistrategia 2030

HSY:n hallitus 29.4.2022

Yhdessä kestävään huomiseen

Tavoite 2030

- Asiakkaidemme palvelutaso on säilynyt erinomaisena.
- Vesihuoltoinfra vastaa kaupunkien kehityksen ja muuttuvan ilmaston tarpeita.
- Tuotamme vesihuoltopalvelut ajanmukaisissa ja turvallisissa työtiloissa.
- Vesihuolto-omaisuuden kuntoa hallitaan suunnitelmallisesti.
- Toiminnan kasvusta huolimatta vesistökuormitus on pienentynyt.
- Kustannamme investoinnit tulorahoituksella.

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Ympäristövastuu

Puhdas Itämeri

- Vähennämme Itämeren ravinnekuormitusta tehostamalla ja laajentamalla jäteveden puhdistusprosesseja
- Hillitsemme ikääntyvästä viemäriverkostosta ja sekaviemäröinnistä aiheutuvia ongelmia verkostoja saneeraamalla ja eriyttämällä.

Investoinneilla

- Vähennämme vuosittaista typpikuormitusta 500 000 kg ja fosforikuormitusta 12 000 kg
- Jatkamme sekaviemäröidyn verkoston suunnitelmallista eriyttämistä

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Työn murros

Pito- ja vetovoimainen työnantaja

- Työympäristömme on ajanmukainen ja turvallinen.
- Päivittäessämme rakenteita, tiloja ja laitteistoja parannamme myös työskentely-ympäristöä.

Investoinneilla

- Mahdollistamme hyvän ja turvallisen työntekijäkokemuksen

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Kestävä talous

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

- Priorisoimme investoinnit kattavan ja laadukkaan tiedon avulla.
- Investoinnit toteutetaan kestävästi ja tehokkaasti projektihallinnan työkaluilla.

Tasapainoinen talous

- Hallitsemme vesihuolto-omaisuuden kunnon kehitystä omaisuudenhallinnan järjestelmillä.
- Ylläpidämme laitosomaisuuden arvoa saneerausinvestoinneilla.
- Hillitsemme ikääntyvän verkoston kunnon heikkenemistä Saneerauksilla. Nostamme verkoston saneeraustasoa merkittävästi.
- Rahoitamme investoinnit tulorahoituksella.

Investoinneilla hallitaan omaisuuden kuntoa

- Verkostosaneerausten tasoa lisätään 20 M€/v aiempaan tasoon nähden. Tästä huolimatta huono-kuntoisen vesihuoltoverkoston määrä kaksinkertaistuu strategiakaudella.

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Asukaskokemus

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

- Vastaamme kaupunkien kasvuun ja muuttuvaan ilmastoon säilyttämällä vesihuollon palvelutason. Rakennamme vesihuollon jakeluverkostoa sekä lisäämme siirtolinjojen ja tuotantolaitosten kapasiteettia.

Turvattu juomavesi

- Parannamme vedenjakelun toimintavarmuutta lisäämällä vedensyöttöyhteyksiä ja vedentuotannon kapasiteettia

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

- Vähennämme ympäristöhaittoja ja tuemme luonnon monimuotoisuuden säilymistä kasvattamalla viemäröinnin kapasiteettia.
- Selvitämme ja huomioimme ympäristövaikutukset jo investointien esisuunnitteluvaiheessa

Investoinneilla varmennetaan 24/7 toimintakykyä

- Toisistaan riippumattomien vedenjakeluyhteyksien piirissä on noin 75 % asukkaista
- Vedentuotannon kapasiteettia lisätään 13 % strategiakaudella.
- Investointeja kohdennetaan toistuvasti ylivuotaviin rakenteisiin.

Yhdessä kestävään huomiseen

Strategia vuoteen 2030, luonnos 23.4.2022

Kestävä talous
Tuotamme vesi-ja jätehuollon
Työn murros
palveluja, sekä seudullista tietoa
HSY
Yhdessä teemme maailman kestävimmän kaupunkiseudun
Palveluhenkisesti, avoimesti, vastuullisesti ja yhteistyössä
Ympäristövastuu
Asukaskokemus

Ympäristövastuu
HSY
6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO
9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA
11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
13 ILMASTOTEKOJA
14 VEDENALAINEN ELÄMÄ

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

HSY:n hiilineutraaliusohjelma

- Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä.
- Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita.
- Selvitämme hiilensidonnan mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme.
- Vähennämme työmaiden ja rakentamisen päästöjä.
- Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan.
- Tuemme kaupunkien ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia yhteistyön kautta.
- Edistämme pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteiden saavuttamista tiedon tuottamisen, analysoinnin, neuvonnan ja viestinnän keinoin.
- Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä.

Tavoite

- Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto
- Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu

Mittari

HSY:n kokonaispäästöt, t CO2-ekv./a (omat päästöt sekä keskeiset ulkoiset palvelut)

- 2025: -56 % v. 2016 tasosta, 89 000 tCO2/a
- 2030: -67 % v. 2016 tasosta, 64 000 tCO2/a
- 102 000 t CO2-ekv vuonna 2023

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Kiertotalouden keskiössä

Kotitalousjätteen kierrätysasteen nostamisen ja alueen kiertotalouden edistämisen ohjelma

- Kehitämme taksarakennetta lajitteluun kannustavaksi ja laajennamme jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita.
- Vaikutamme lajitteluaktiivisuuteen ja sekajätteen määrän pienentymiseen neuvonnan ja viestinnän keinoin sekä tarjoamalla asukkaille helppoja kierrätyspalveluita.
- Edistämme ravinteiden kierrätystä ja hyödynnämme lietteet kestävällä tavalla.
- Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa.
- Huomioimme kiertotalouden koko HSY:n tasolla mm. edistämällä kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa (hankinnat, rakentaminen, maamassat).
- Edistämme kierrätettävien materiaalien saantia hyötykäyttöön ja kannustamme kestävään elämäntapaan ja kiertotalouteen neuvonnan, viestinnän ja tiedontuotannon keinoin.

Tavoite

- Vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista.

Mittari

Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a

- 2025: 100 kg/as/a
- 2030: 85 kg/as/a

Kotitalousjätteen kierrätysaste, %

- 56 % 2023 mennessä
- 60 % 2025 mennessä
- 63 % 2030 mennessä

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Puhdas Itämeri

Itämeri-toimenpideohjelma

- Otamme käyttöön uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon. Käyttöönotto mahdollistaa 2025 tavoitteet.
- Valmistaudumme Viikinmäen kiekkosuodatusinvestointiin (2028 - 2029) Fosforin osalta 2030 tavoitteen toteutuminen edellyttää Viikinmäen kiekkosuodatusinvestoinnin valmistumista aiotusti v. 2029.
- Typen tulokuormituksen kasvua hallitaan rejektivesien käsittelyn tehostamisella.
- Etsimme ja korjaamme verkoston vuotokohtia aktiivisesti
- Saneeraamme verkostoja.
- Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein.

Tavoite

- Vähennämme vesistöjen kuormitusta

Mittari

Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v

- 2025: N 750 t, P 25 t
- 2030: N 700 t, P 18 t

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Työn murros

HSY

Pito- ja vetovoimainen työnantaja

- Kehitetään HSY:n tavoitteisiin perustuva palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, joka perustuu hyvään työsuoritukseen, laaja-alaiseen osaamiseen ja on joustava.
- Johtamis- ja esihenkilötyössä ihmisten valmentavan johtamisosaamisen kehittäminen.
- Parannetaan avointa, yhdenvertaista ja monimuotoista työkulttuuria.

Tavoite

- Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen.

Mittari

Työntekijäkokemus–mittari NPS

- 2025 = 0
- 2030 = 13

Osaava ja kehittyvä henkilöstö

Henkilöstön kehittymisen ohjelma

Mahdollistetaan omassa työssä kukoistaminen

- Luodaan toimiva urapolkumalli, joka sisältää myös vertikaalisen kehittymisen.
- Kehitetään suunnitelmallisesti strategisia kyvykkyyksiä ja henkilöstön osaamista.
- Laaditaan laaja osaamiskartoitus ja koulutussuunnitelma.
- Vahvistetaan henkilöstön työtehtävien kannalta olennaista digiosaamista.
- Mahdollistetaan kehityskyvykkyys ja uuden oppiminen esim. kokeilujen kautta.
- Aloitetoiminnan uudelleen muotoilu.

Vahvistetaan eri yksiköiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta.

Tavoite

- Mielekkäät tehtävät, muutoskyvykkyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

Mittari

Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi

Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo

1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi.
2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio.
3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä.
4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.

- **2021: 3,25**
- **2025: 3,5**
- **2030: 4,0**

Kestävä talous

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen

- Tehostamme, sujuvoitamme ja suoraviivaistamme sisäisiä prosesseja.
- Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa.
- Parannamme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.
- Kehitämme tuottavuudelle sitä kuvaavat mittarit.

Tavoite

- Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin.

Mittari

Toimintamenot eur/as/v.

(huomioitu rahan arvo ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä)

2025:145 eur /as.*
2030:135 eur /as.*
(*2021 rahan arvo)

Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Tasapainoinen talous

Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille

- Kehitämme omaisuudenhallintaa ja hallitsemme saneeraustarvetta.
- Kehitämme investointien priorisointia, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuutta.
- Määritämme, mikä on HSY:n velkaantumisen, saneerausvelan ja investointien suhde muihin vastaaviin toimijoihin
- Suunnitelma tasapainoisen talouden saavuttamiseksi
- Toteutamme vastuullista, säästämiseen ohjaava ja ennustettavaa taksapolitiikkaa. Teemme tahtotilaa tukevat taksapäätökset.
- Tasapainotamme jäsenkuntien rakentamisen ja vesihuollon investoinnit.
- Määritämme HSY:n palveluiden rahoittamisen pitkällä aikajänteellä.
- Tarkastelemme kirjanpidollisia poistoaikoja talouden näkökulmasta.

Tavoite

- Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.

Mittari

Lisävelka, €/as./vuosi

- **2021: lisävelka 100 €/as/vuosi (velkasumma 1500 €/as.)**
- **2025: 20 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)**
- **2030: 0 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)**

Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, tavoitetaso 2023: **enintään 19 %**

Asukaskokemus

HSY

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma

- Kehitetään palveluprosessien johtamista palvelumuotoilun, ”tuote edellä” -johtamisen sekä asiakassegmenttien näkökulmasta.
- Parannetaan palveluiden sujuvuutta erilaisten sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien kannalta.
- Kehitetään sähköistä asiakaspalvelua, asiakkaiden ohjaamista ja opastamista sähköisen asioinnin piiriin.
- Kehitämme asiakkuuden johtamisjärjestelmää
- Luomme sähköisen asiointikanava OmaHSY:n, johon kaikki HSY:n sähköinen asiointi ohjataan.
- Monipuolistamme ja laajennamme Sortti-palveluja.

Tavoite

- Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa.

Mittari

Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %

2025 50%
2030 70%

Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Turvattu juomavesi

Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi –ohjelma

- Varmistamme operatiivisen toiminnan korkean 24/7 toimintakyvyn riittävin määrällisin ja laadullisin henkilöresurssein.
- Varmistamme toimintavarmuutta riittävillä saneeraus- ja korvausinvestoinneilla. Investointien ohjelmointi perustuu systemaattiseen omaisuudenhallintaan.
- Parannamme fyysisten ja kyberuhkien ennakointikykyä, turvallisuutta sekä organisaation toipumiskykyä kyberhäiriötilanteissa.
- Kehitämme juomaveden turvallisuussuunnitelmaa.
- Kehitämme häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumista ja jatkuvuudenhallintaa.
- Parannamme kohteiden suojausta.

Tavoite

- Toimintavarmuutemme on erinomaisella tasolla.

Mittari

Toimintavarmuus-indeksi koostuu viidestä mittarista

1. Vaikuttavuudeltaan vakavien häiriötilanteiden määrä (kpl/a)
2. Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a)
3. Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%)
4. Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%)
5. Kyberturvallisuus

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

- Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä.
- Vähennetään haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantuminen ja lähivesien laatu).
- Selvitämme ja seuraamme vesi- ja jätehuollossa mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja toteutamme monimuotoisuutta tukevia toimia.
- Luomme keinoja ja toimintamalleja haittojen vähentämiseksi ja myönteisten vaikutusten aikaansaamiseksi.
- Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa ja paikkatietopohjaisia aineistoja.
- Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi.

Tavoite

- Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.

Mittari

Lähiympäristöindeksi koostuu viidestä mittarista

1. **Niitytys** HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, 2025 8 ha ja 2030 15 ha
2. **Kalaistutukset** (kpl), meritaimenia 2025 30 000 kpl ja 2030 40 000 kpl, siikoja 2025 237 500 kpl ja 2030 250 000 kpl
3. **Jätevesiylivuodot** (m^3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona), 2025: 7500 ja v. 2030: 7000
4. **Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus** (mittaustulosten ajallinen kattavuus), % 2025: ≥98% ja 2030: ≥98%
5. **Ympäristöpalautteiden määrä**, palautepäiviä/a

HSY:n vastaa strategialla useisiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 9 §

Puhtaasti parempaa arkea | En rent bättre vardag | Purely better, every day

Kiitos

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

10 § Kanniston koulun laajennus ja tilamuutokset tarveselvityksen hyväksyminen

VD/12149/10.03.02.01/2021
AK/PW/EK/JH

Kanniston koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi vastaamaan Kivistön alueen perusopetusikäisten lasten määrän kasvuun. Koulun laajennukseen toteutetaan erityisesti yläkouluikäisten aineopetustiloja 580 oppilaalle. Koulun nuorisotilat otetaan perusopetuksen käyttöön (noin 105 oppilaspaikkaa), nuorisotilan toiminta lakkaa ja toiminta siirretään Kivistöön uusiin tiloihin. Olemassa olevassa koulussa tehdään tilamuutoksia kasvavan oppilasmäärän tarpeisiin. Yhtenäiskoulun oppilaspaikkamäärä nousee 1070 oppilaaseen. Laajennushanke sisältyy valtuuston hyväksymään investointiohjelmaan ja hankkeen suhdannekorjattu investointivaraus on 20,1 milj. euroa (alv 0 %). Tilamuutoksille ei ole investointivarausta. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2023–2025 ja kokonaisuus otetaan käyttöön elokuussa 2025.

Tarveselvitys on tehty yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja toimitilajohtamisen kanssa. Se liittyy Kanniston koulun tarveselvitys-hankesuunnitelmaan, vaihe I (2007) sekä Kanniston koulun pedagogiseen suunnitelmaan (2021).

Tarve oppilaspaikkojen lisäämiselle on Kivistön alueella aikaistunut. Suuralueen lasten määrä kasvaa voimakkaasti, vuoteen 2031 kasvu on noin 80 perusopetusikäistä lasta vuodessa. Tarve on kasvattaa koulun oppilaspaikkamäärää yhteensä 685 oppilaspaikalla suuralueen perusopetusikäisten määrän kasvuun vastaamiseksi.

Laajennuksen koko on noin 5 077 brm² ja tilamuutosten koko noin 1 478 brm².

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuosien 2022–2031 investointiohjelmassa on varattu Kanniston koulun laajennukselle määrärahaa 20,1 milj. euroa, kustannusluokka 106–107. Tilamuutoksille ei ole investointivarausta.

Tarveselvityksen kustannusennuste on yhteensä 22,37 milj. euroa, (alv 0 %, KL113), josta laajennuksen osuus on 19,43 milj. euroa ja tilamuutosten osuus 2,94 milj. euroa. Investointimäärärahavaraus tarkistetaan kustannusennusteen mukaisena seuraavan talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Tarveselvitysvaiheessa on ilmennyt tilamuutoksissa ennakoituja suurempia tarpeita, mm. keittiön, vammaisopetuksen, hallintotilojen sekä nuorisotilojen osalta.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on osaltaan hyväksynyt tarveselvityksen 13.6.2022 § 9. Kaupunkikulttuurilautakunta on osaltaan päättänyt 14.6.2022 § 16, että nuorisopalvelut luopuu 30.6.2023 kiinteistöistä Kenraalintie 6 toiminnan siirtyessä uuteen palvelukeskittymään sillä ehdolla, että mikäli palvelukeskittymä ei valmistu suunnitellussa aikataulussa, tulee kaupungin etsiä toiminnalle korvaavat tilat uusien tilojen valmistumiseen saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 29 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) hyväksymisestä.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 10

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään

a) esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Kanniston koulun laajennus ja tilamuutos 31.5.2022 päivätty tarveselvitys ja sen kustannusennuste 19 430 000 + 2 940 000 euroa (alv 0 %, KL 113) hankesuunnittelun pohjaksi, ja
b) todeta, että rakentamispäätös edellyttää määrärahojen osalta valtuuston hyväksyntää seuraavan talousarvion yhteydessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Kanniston koulun laajennus ja tilamuutokset, 31.5.2022 päivätty tarveselvitys liitteineen

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Jussi Hyvärilä, puh. 040 621 1482
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TARVESELVITYS

KANNISTON KOULUN LAAJENNUS JA TILAMUUTOKSET

31.5.2022 (versio 2.0) Hankevalmistelu

/ Sini Koskinen (Jussi Hyvärilä), rakennuttaja-arkkitehti

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARVETIETOKORTTI 4

2. YHTEENVETO 5

3. PERUSTELUT TARPEELLE 5

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan 5

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen,....5

3.3 Aiemmat päätökset ja selvitykset 6

4. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET 6

4.1 Toiminnalliset tavoitteet....6

4.2 Lasten ja nuorten osallistaminen....9

4.3 Ateriapalvelun tavoitteet....9

4.4 Puhtauspalvelun tavoitteet 10

4.5 Väestönsuoja 11

4.6 Muut erilliset tavoitteet....11

4.7 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, monikäyttöisyys- ja laatutasotavoitteet....12

4.7.1 Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet....12

4.7.2 Muunneltavuustavoitteet....12

4.7.3 Piha....13

4.8 Arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset tavoitteet 13

4.9 Tilamitoitustavoitteet htm2 (huoneistoala)/ tilapaikka 13

4.10 Tekniset tavoitteet....14

4.10.1 Rakennetekniset tavoitteet 14

4.10.2 LVI-tavoitteet 16

4.10.3 Sähkö 17

4.11 Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet....23

4.12 Sisäilmatavoitteet....24

5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA....25

5.1 Sijainti ja hallinta....25

5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet....25

5.3 Tontin rakennettavuus, alustava rakennettavuusselvitys 26

5.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys 26

5.5 Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely 26

6. VÄISTÖTILATARVE 27

7. KUSTANNUKSET 27
7.1 Investointikustannusennuste 27
7.2 €/tilapaikka 27
7.3 Väistötilakustannukset 27
7.4 Purkukustannukset 27
8. RAHOITUS JA AIKATAULU 27
8.1 Rahoitus investointiohjelmassa 27
8.2 Aikataulu (määrärahavaraus ja vuodet) 28
9. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET 28
9.1 Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto) 28
9.2 Toimintakustannukset 28
10. TYÖTURVALLISUUSASIAT 28
11. RISKIT 28
11.1 Aikataulu, kustannukset 28
11.2 Väistötilat 28
11.3 Rakentaminen 29
12. TYÖRYHMÄN JÄSENET 29

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue / Toimitilajohtamisen palveluyksikkö / Hankevalmistelu
05/2020 / rakennuttaja arkkitehti / Sini Koskinen (Jussi Hyvärilä)

Liitteet
Liite 1: sijaintikartta
Liite 2: asemakaavaote ja määräykset
Liite 3: HAVAT-riskikartta
Liite 4: tilaohjelma
Liite 5: kustannusennuste
Liite 6: osallisuussuunnitelma

1. TARVETIETOKORTTI

VD/12149/10.03.02.01/2021

Kohteen nimi:

Kanniston koulu

Tarpeen kuvaus:
Kanniston koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi vastaamaan Kivistön alueen perusopetusikäisten lasten määrän kasvuun. Koulun laajennukseen toteutetaan erityisesti yläkouluikäisten aineopetustiloja 580 oppilaalle. Koulun nuorisotilat otetaan perusopetuksen käyttöön (noin 105 oppilaspaikkaa), mikäli nuorisotilan toiminta lakkaa ja toiminta siirretään Kivistöön uusiin tiloihin. Olemassa olevassa koulussa tehdään tilamuutoksia kasvavan oppilasmäärän tarpeisiin.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Kanniston koulun tarveselvitys-hankesuunnitelma, vaihe I (2007)

Tarpeen perustelut:
Tarve oppilaspaikkojen lisäämiselle on Kivistön alueella aikaistunut. Suuralueen lasten määrä kasvaa voimakkaasti, vuoteen 2031 kasvu on noin 80 perusopetusikäistä lasta vuodessa. Tarve on kasvattaa koulun oppilaspaikkamäärää yhteensä 685 oppilaspaikalla suuralueen perusopetusikäisten määrän kasvuun vastaamiseksi. Yhtenäiskoulun oppilaspaikkamäärä nousee 1070 oppilaaseen.

Käyttäjätoimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kaupunginosa:	Kiinteistötunnus:	Tontin pinta-ala:
Kivistö	092-023-0123-0001	39896 m²
Osoite ja tontti: Kenraalintie 6	Kaavatiedot: Asemakaava 001981, lainvoimainen 12.6.2008, Y yleisten rakennusten kortteli	Rakennusoikeus: 15 000 m2 (käytetty 8063 m2)

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	brm²	htm²	hym²	Investointikustannus €	€/brm²	€/htm²
Uudisrakennus						
Laajennus / lisärakennus	5077	4652	3526	19430000	3827	4177
Muutos / peruskorjaus	1476	1360	1332	2940000	1992	2162

Hankkeen tilapaikkamäärä	580 laajennus, yht. 1070
Investointikustannus tilapaikkaa kohden	4 564 € / tilapaikka

Väistötilan tarve:
Paviljongin oppilaat siirtyvät koulun tiloihin väistöön, koulun oppilaille ei väistöä tarvita

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
20,1 M€

Hankkeen toteutusaikataulu:
2022-2025 (rakentaminen 01/2024-06/2025, käyttöönotto 08/2025)

Ylläpitokustannukset €/v (alv 0%):
269 630 (laaj.) + 78 826 (tilamuut.) = 348 456 (yhteensä)

Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle:
2.211.000e/vuosi (kustannuksista 381.000e/vuosi 2023 alkaen; nuorisotilojen käyttöönotto)

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:
523 180€ (468 oppilasta + 2 vammaisopetuksen ryhmää eli n.16 oppilasta + nuorisotila 105 oppilasta)

Vuokra-arvio käyttäjätoimialalle:

Tuleva vuokra 1 556 568 + 290 640 = 1 847 208 €/v		45,69 € / m² / kk
Vuokravaikutus	153 934 € / kk	1 847 208 € / v
Vuokravaikutus / tilapaikka		1 726 € / kk

Laatija(t):	Päivämäärä:
Sini Koskinen (Jussi Hyvärilä), Hannu Haarala, Petri Kokkonen	31.5.2022

2. YHTEENVETO

Kanniston koulun laajennus ja tilamuutokset -tarveselvitys on laadittu toimitilajohtamisessa yhteistyössä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan asiantuntijoiden kanssa. Kanniston koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi vastaamaan Kivistön alueen perusopetusikäisten lasten määrän kasvuun.

Koulun laajennukseen toteutetaan erityisesti yläkouluikäisten aineopetustiloja 580 oppilaalle. Koulun nuorisotilat otetaan perusopetuksen käyttöön (noin 105 oppilaspaikkaa), mikäli nuorisotilan toiminta lakkaa ja toiminta siirretään Kivistöön uusiin tiloihin.

Olemassa olevassa koulussa tehdään tilamuutoksia kasvavan oppilasmäärän tarpeisiin.

Valmistuessaan yhtenäiskoulun oppilaspaikkamäärä nousee 1070 oppilaaseen.

3. PERUSTELUT TARPEELLE

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Kanniston koulun ensimmäisessä vaiheessa valmistui alakoulu (1.–6. luokat), ja laajennus yhtenäiskouluksi (7.–9. luokat) suunnitellaan tämän tarveselvityksen pohjalta hankkeen toisessa vaiheessa. Toisen vaiheen valmistumiseen saakka Kivistön suuralueen yläkoulupalvelut (7.–9. luokat) ovat Aurinkokiven koulussa, jonka yläkouluikäisten oppilaspaikkamäärä ylittyy viimeistään vuonna 2023. Kanniston koulu kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027. Koulu on oleellinen osa Kivistön kasvavan suuralueen peruskouluverkkoa, koska vuonna 2021 laaditun Vantaan väestöennusteen 2021–2031 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa voimakkaasti ennusteajanjakson ajan. Kanniston koulu toimii lähikouluna pääasiassa Kivistön ja Lapinkylän kaupunginosien perusopetusikäisille lapsille.

Koulussa järjestettävä vammaisopetus on merkittävä osa kaupunkitasoista palvelutarjontaa.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen,

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Kivistön suuralueen väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson 2021–2031 ajan. Väestönkasvu painottuu Kivistön kaupunginosaan, mutta myös Keimolan kaupunginosassa oppilasmäärän ennustetaan kasvavan. Virallisen väestöennusteen perusteella Kivistön suuralueen perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan noin 775 lapsen verran ennusteajanjakson aikana.

3.3 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Kanniston koulun tarveselvitys-hankesuunnitelma, vaihe I ja II (2007)
Kanniston koulun pedagoginen suunnitelma (2021)

4. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET

4.1 Toiminnalliset tavoitteet

Kanniston nykyinen koulurakennus on monikäyttöinen palvelurakennus, jonka tilojen pääkäyttäjiä ovat kasvatuksen ja oppimisen toimiala, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ja kaupunkikulttuurin toimiala, siten että rakennuksessa toimivat koulu, päiväkoti, hammashoitola sekä nuorisotoimi. Rakennus valmistui vuonna 2011. Koulun oppilaspaikkamäärä on 385 lasta. Koulussa järjestetään erityisen tuen ryhmämuotoista opetusta (vammaisopetusta) kolmelle ryhmälle, joka on otettu huomioon koulun oppilaspaikkamäärässä.

Ensimmäisessä vaiheessa on toteutettu keskeisiä yhteistoimintatiloja sekä nuoria ja pieniä lapsia palvelevia tiloja. Toisessa vaiheessa (laajennukseen) toteutetaan yläkouluikäisiä lapsia palvelevia tiloja sekä yhteistoimintatiloja. Tämä tarveselvitys koskee Kanniston koulun toista vaihetta, eli koulun laajentamista yhtenäiskouluksi. Olemassa olevaan kouluun tehdään tilamuutoksia, jotka vaikuttavat toisen vaiheen laajennuksen laajuuteen sekä koulun oppilaspaikkamäärään.

Kanniston koulun laajennus (toinen vaihe) mitoitetaan n. 580 oppilaalle sisältäen kaksi erityisen tuen ryhmää (vammaisopetus). Lisäksi nykyiset nuoristoimen tilat muutetaan perusopetuksen käyttöön. Koulun kokonaisoppilaspaikkamäärä on laajennuksen valmistuttua noin 1070 oppilasta. Hankkeen laajuus- ja sisältömitoitus perustuu mitoitusopiskelijamäärään ja tavoiteryhmäkokoihin sekä opetuksen toiminta-aikoihin. Laajennuksen sisältömitoitus vertautuu läheisesti Hämeenkylän koulun toteutuneisiin aineopetustiloihin. Tilat ja toiminnot suunnitellaan uuden tilaohjelman mukaisesti Vantaan kaupungin Kasvatuksen ja oppimisen toimialan linjausten mukaisesti.

Olemassa olevaan koulurakennukseen kohdistuu tilamuutostöitä koulun laajentamisen yhteydessä, koska ensimmäisessä vaiheessa rakennetut koulutilat eivät kaikilta osin mahdollista uuden oppimisen tavoitteiden toteutumista, eivätkä pysty vastaamaan sellaisinaan koulun kasvavaan oppilasmäärään.

Laajennukseen sijoitettavat tilat
Taito- ja taideaineista nykyisissä koulun tiloissa on valmiiksi, tai niihin on suunniteltu sijoitettavaksi: liikuntasali sekä pehmeät ja kovat käsityöt. Laajennukseen taito- ja

taideaineista tullaan sijoittamaan kuvataiteentilat, makerspace, musiikin oppimistilat[1] sekä kotitalouden oppimistilat. Perusopetuksen suunnitteluohjeen (2019) mukaisesti käsityöt ja kuvataide muodostavat yhteisen oppimisalueen, joka mahdollistaa oppiaineiden rajoja ylittävän toiminnan ja yhteisopettajuuden oppiaineiden välillä. Tavoitteena on sijoittaa kuvataiteen tilat laajennukseen niin, että ne sijaitsevat nykyisten käsityötilojen välittömässä yhteydessä. Musiikin oppimistilat sijoitetaan siten, että toinen musiikin oppimistiloista toimii myös näyttämönä opinportaiden suuntaan. Musiikin tilat suunnitellaan siten, ettei musiikin opetus häiritse muita oppitunteja, eikä opinportailla opiskelevia. Hankesuunnitelma-vaiheessa tarkastellaan vaihtoehtoa sijoittaa musiikin oppimistilat nuorisotiloihin, tilaan, jossa on hyvä äänieristys. Nykyisessä koulussa on liikuntasali (n. 500m2), ja nuoristilojen käyttöönoton yhteydessä koululle saadaan käyttöön pieni liikuntasali (n. 155m2). Laajennukseen tulee vammaisopetuksen terapia- ja liikuntasali (200m2), jota myös yleisopetus voi käyttää liikuntatunneilla. Terapia- ja liikuntasaliin tulee sähköisen kalenterivarauksen mahdollisuus sekä puulattia ja suuri peili.

Kotitalouden tilat sijoitetaan laajennukseen katutasolle tavarankuljetuksen ja huoltoajon vuoksi sekä hyötypuutarhan käytön tarpeen vuoksi. Kotitalous kuuluu Perusopetuksen suunnitteluohjeen mukaisesti samaan oppimisalueeseen fysiikan, kemian, biologian ja maantiedon kanssa. Laajennukseen sijoitetaan kemian opetusta varten kevyt- ja raskaasti varusteltu laboratorio. Fysiikan opetuksessa käytetään kemian laboratorioita. Biologian ja maantiedon opetuksessa käytetään aineille yhteistä oppimisaluetta. Fysiikan, kemian, biologian ja maantiedon oppimistilat voidaan sijoittaa ylempiin kerroksiin, koska laajennuksen katutasoon sijoitetaan kotitalouden lisäksi myös kuvataiteen tilat sekä esteettömyyden tavoitteen vuoksi oppimistilat kahdelle vammaisopetuksen ryhmälle[2].

Laajennukseen suunnitellaan oppimisalueita äidinkielen, kielten, historian, yhteiskuntaopin, matematiikan, uskonnon, terveystiedon ja opinnonohjauksen oppiaineita varten. Oppimis-alueet ovat monitoimitiloja, joita rajaavat kiinteät seinät, mutta varsinainen tila on jaetta-vissa esim. pyörällisillä kalusteilla erilaisiin toimintaympäristöihin (n. 50-100 oppilaan ja 2-5 opettajan käyttöön). Avoimessa tilassa voi olla seinillä erotettuja tiloja rauhallisempaa työskentelyä tai opettajatiimin työskentelyä varten. Lisäksi oppimisalueissa on eri tavoin joustavasti muokattavia yleistiloja ja yhteisvarastoja. Oppimisalueet mitoitetaan laskennallisesti 50-100 oppilaan käyttöön. Oppimisalueita voidaan jakaa eri kokoisiin

[1] Makerspace-tilan ja musiikin oppimistilojen sijoittamisen vaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan myöhemmissä suunnitteluvaiheissa.
[2] Vammaisopetuksen tilojen sijoittamisen vaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan myöhemmissä suunnitteluvaiheissa.

oppimisen tiloihin (opetus- ja oppimistuokiot) kouluaikana, ja opetus voi hyödyntää rakennuksen muita yhteistiloja tarvittaessa (esim. ruokala, yleisopetuksen tilat). Oppimis-tiloissa työskentelee ryhmätila-ajattelun mukaisesti eri ikäryhmiä. Oppimistiloja jaetaan myös elämän- tai päivänkaariajatuksella: tila voi toimia eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai asukasyhdistyksen kokoustilana. Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina.

Laajennukseen toteutetaan tilat erityisen tuen ryhmiä varten kahdelle vammaisopetuksen ryhmälle sekä kahdelle erityisopetuksen ryhmälle. Tilasuunnittelussa varaudutaan siihen, että toinen laajennukseen sijoitettavista vammaisopetuksen ryhmistä on TOI-ryhmä. Laajennukseen toteutetaan terapia- ja liikuntasali (200m2) vammaisopetuksen ja yleisopetuksen tarpeisiin, sekä riittävä määrä monikäyttöisiä pienryhmä-, neuvottelu- ja työskentelytiloja sekä eriyttämistiloja. Opetusvälineiden ja materiaalin säilyttämistä varten laajennukseen sijoitetaan pienvarastoja. Tavoitteena on hyödyntää käytäviä, aulatiloja ja opinportaita opetusympäristönä siinä määrin missä se on mahdollista.

Myöhemmät suunnittelun vaiheet

Osa koulun toiminnoista mahdollistetaan tilamuutoksin nykyisen koulun tiloihin ja osa laajennukseen. Osa kyseisistä toimintojen sijoittamisen ratkaisuista päätetään myöhemmissä suunnitteluvaiheissa. Näitä tiloja ovat oppilashuollon tilat, makerspace-tila, erityisen tuen ryhmämuotoisen opetuksen tilat (vammaisopetus) sekä musiikin tilat. Oppilashuollon tilat, makerspace-tila ja musiikin tilat ovat sisällytettyinä laajennuksen tilaohjelmaan, mutta ne voidaan vaihtoehtoisesti mahdollisuuksien mukaan toteuttaa tilamuutoksilla olemassa olevan koulun tiloihin. Oppilashuollon tilat voivat jäädä nykyiselle paikalleen, jos koulun hallinnon tiloja ei tarvitse siirtää niiden paikalle henkilökunnan määrän kasvaessa. Lisäksi myöhemmissä suunnitteluvaiheissa tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa riittävät tilat nykyisille kolmelle erityisen tuen ryhmälle (vammais-opetuksen ryhmälle) nykyisen koulun tiloihin. Jos tilat kolmelle ryhmälle voidaan toteuttaa nykyisille paikoille tilamuutoksilla, laajennukseen toteutetaan tilat kahdelle erityisen tuen ryhmälle. Muussa tapauksessa laajennukseen toteutetaan tilat viidelle erityisen tuen ryhmälle. Koulun laajennuttua yhtenäiskouluksi koululla toimii yhteensä viisi erityisen tuen (vammaisopetuksen) ryhmää, joista kaksi on TOI-ryhmää. Musiikin tilojen sijoittamista nykyisiin nuorisotoimen tiloihin tulee tarkastella tiloissa valmiiksi olevan hyvän äänieristyksen vuoksi. Osa laajennuksen tilaohjelman tiloista, esimerkiksi liikuntatilojen puku- ja pesutilat, varastoja sekä osa henkilökunnan sosiaali- ja saniteettitiloista sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan väestönsuojaan sen hyötykäytön maksimoimiseksi, mikä alentaa hankkeen kokonaislaajuutta- ja kustannuksia.

Tulevan rakennuksen toimintakulttuuriin kuuluu olennaisena osana monikäyttöisyys ja uusien oppimisympäristöjen tuomat mahdollisuudet. Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteis-opettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen

yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä. Uusi oppiminen huomioidaan myös irtokalustussuunnittelussa. Laajennuksen myötä tiloissa tulevat toimimaan iltakäyttäjinä musiikkiopisto ja kuvataidekoulu

Uuden oppimisympäristön vaatimukset ja tavoitteet asettavat uudenlaisia tavoitteita tilojen jäsentymiselle ja toimintojen järjestämiselle. Koulurakennus on monitoimitila. Tilat jaotellaan toiminnoiltaan julkisiin, puolijulkisiin ja yksityisiin tiloihin siten, että tilojen käyttö on joustavaa eri tilanteissa ja tarpeissa. Monitoimitilan käyttäjiä ovat myös organisaation ulkopuoliset käyttäjät varsinaisen koulutyöskentelyaikojen ulkopuolella. Kanniston laajennukseen suunnitellaan pääasiassa aineopetustiloja.

Laajennukseen vaikuttavat tilamuutokset nykyisen koulun puolella
Keittiötä laajennetaan kasvavan oppilasmäärän tarpeita vastaavaksi, ja nuorisotoimen tiloja suunnitellaan otettavaksi perusopetuksen käyttöön jo vuonna 2023. Laajennuksen tieltä väistyville siivouksen ja vaatehuollon tiloille osoitetaan tilat laajennuksesta.

Nykyisen koulun tilamuutokset
Koulun kolmen vammaisopetuksen ryhmän tilat laajennetaan ja tehdään muunto-joustavammiksi. Yhteen tiloista mahdollistetaan TOI-ryhmän (toiminta-alueittain ryhmän) toiminta, joten tilojen läheisyyteen tarvitaan myös lavetti-wc (pesu-wc). Nykyisestä henkilökunnan huoneesta tehdään monitilatoimisto, joka laajuudeltaan palvelee laajennuksen myötä kasvavaa henkilökunnan määrää. Nykyisistä oppilashuollon tiloista tehdään hallinnon tiloja, kuten rehtorin ja sihteerin huoneet. Koulun käsityötiloihin tehdään tarvittavat muutokset kasvavaa oppilasmäärää varten. Käsityötilat muutetaan turvallisemmiksi muun muassa parantamalla opettajan valvonnan mahdollisuuksia konesalissa tapahtuvaan oppilaiden työskentelyyn.

4.2 Lasten ja nuorten osallistaminen

Osallisuuden suunnittelussa ja menetelmien valinnassa lasten lisäksi huomioidaan koulun henkilöstö, lasten huoltajat ja lähialueen asukkaat sekä muut Kanniston koulun toimijat. Kanniston koulun hankkeeseen on laadittu osallisuussuunnitelma, jossa on määritelty tarkemmin osallisuuden toteuttamisen tavoitteet ja toteutustavat hankkeen aikana. Osallisuussuunnitelma on tarveselvityksen liitteenä.

4.3 Ateriapalvelun tavoitteet

Kanniston koulun keittiö toimii nykyisin palvelukeittiönä. Keittiö tulee toimimaan laajennuksen jälkeen Cook and Chill -vastaanottavana kuumennuskeittiönä. Oppilaita koulussa on nykyisin n. 430 ja päiväkotilapsia n. 100. Kokonaismäärä kasvaa laajennuksen myötä 1080 oppilaaseen, samoin henkilökunta lisääntyy n. 140:een (opettajat, keittiö, siistijät ja huoltohenkilöstö).

Keittiön toiminnan muutos edellyttää keittiötilojen laajennuksen, mm. varastotiloja pitää kasvattaa. Tavaran vastaanotto, rullakko/laatikkovarastot sekä kylmätilat kasvavat, laite-kapasiteettia tarvitaan lisää ja myös astianpesuosasto tulee kasvamaan.

Koulun lapsi- ja henkilökuntamäärän tuplaantuminen edellyttää ruokasalitilojen laajennusta tai vuororuokailua. Koulussa opiskelee erityislapsia, noin 48 lasta, ja myös he ruokailevat salissa. Salin on siis täytettävä sekä erityislasten että muiden palvelutarpeet. Linjastojen riittävyys ja käytävien turvallinen väljyys pyörätuolilapsille on varmistettava, erityis- ja päiväkotilasten dieettilinjasto tulee olla mallia matala. Ruokailu toteutetaan pääasiassa ilman tarjottimia, mikä tarkoittaa, että linjastot lyhenevät. Juoma- ja leipäpisteitä on kuitenkin sijoitettava sopiviin kohtiin ruokasalia. Mikäli ruokailu porrastetaan neljään vuoroon, on istumapaikkoja oltava noin 400.

Astianpalautuslinjastoa on kasvatettava noin 10 koripaikkaiseksi (nyt paikkoja on 7). Laajennuksen jälkeen astianpalautuksen on oltava kaksisuuntainen.

Tarveselvitys tulee tarkentumaan hankesuunnitteluvaiheessa. Kokonaisuutena on tarkistettava nykyinen ruokasalin laajuus, linjastojen tarpeet ja lisäykset sekä kulkureitit ja astianpalautuksen kasvaminen. Nykyinen tilanne yhteensovitettuna merkittävään oppilas-määrän kasvuun sekä tilahaasteisiin (esimerkiksi keittiön ja ruokasalin koko, muoto ja sijainti) vaativat tarkempaa suunnittelua ja eri vaihtoehtojen avointa tarkastelua. Vaihto-ehtoja tullaan huolellisesti tutkimaan hakesuunnitteluvaiheessa arkkitehtikonsultin kanssa ja päätetään toimivin ratkaisu.

4.4 Puhtauspalvelun tavoitteet

Rakennuksen puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilma-ongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaina. Esim. yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista.
Lattioiden vahaustarvetta ei saa materiaalivalinnoilla syntyä.
Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä.
Siivouskeskus toteutetaan tavaratoimitusten ja jätehuollon joustavuuden vuoksi 1. krs:een.
Siivouskeskus toimii laitoshuollon tavaravarastona, joten tilan tulee olla riittävän suuri.
Tilassa pestään päivittäin siivouksen pyykkiä, joten tilan ilmanvaihdon pitää olla hyvä. Jos rakennus toteutetaan useampaan kerrokseen, niin jokaisessa kerroksessa tulee olla erillinen siivoustila.
Tilojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen esteettömyys, siivouksen helpottamiseksi.
Materiaalien päästöluokka M1.
Rakentamisen puhtausluokka P1.

Jätehuolto

Koulun nykyinen jätehuolto on toteutettu syväkeräyssäiliöin. Tulevan laajennuksen ja kasvavan oppilasmäärän vuoksi syväkeräyssäiliöiden määrää tulee lisätä myös uusille kierrätettäville jätejakeille. Jätepisteen paikka tulee suunnitteluvaiheessa vielä tarkentaa, jotta jätepiste palvelee jatkossa koko kiinteistön tarpeita.

4.5 Väestönsuoja

Vaiheessa I on rakennettu väestönsuojatiloja 239.9 m2. Vaiheessa II rakennetaan uusia väestönsuojatiloja niin, että laajennuksen osalta suojatiloja on yhteensä kaksi prosenttia. Huomioitava, että vss-periaate on tarkistettava rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen kanssa heti hankesuunnittelun alkuvaiheessa.

4.6 Muut erilliset tavoitteet

4.6.1 Äänitekniset tavoitteet

Noudatetaan Ympäristöministeriön asetusta 796/2017 rakennuksen ääniympäristöstä perusteluineen ja ohjeineen.

Ympäristöministeriön asetuksessa edellytetään muun muassa, että opetus-, kokous-, ruokailu-, hoito-, harrastus-, liikunta- ja toimistotilojen ääneneristys on suunniteltava ja toteutettava tilan käyttötarkoitus huomioon ottaen siten, että niissä saavutetaan toimintaa vastaava riittävän hyvä ääniympäristö. Rakennuksen opetus-, kokous-, ruokailu-, hoito-, harrastus-, liikunta- ja toimistotilojen melun- ja tärinäntorjunta on suunniteltava ja toteutettava tilan käyttötarkoitus huomioon ottaen siten, että niissä saavutetaan toimintaa vastaava riittävän hyvä ääniympäristö ja käyttötarkoitus huomioon ottaen riittävä puheenerotettavuus. (Yma 796/2017)

Asetuksen perustelumuistiossa todetaan, että uuden rakennuksen taloteknisistä laitteista tai hissistä aiheutuva keskiäänitaso ei saisi ylittää 28 desibeliä. Puheenerottavuutta koskevan vaatimuksen täyttymiseksi käytettäviä arvoja perustelumuistion mukaan.

Taulukko 4. Ympäristöministeriön asetuksen 796/2017 vaatimukset erilaisten tilojen akustisista ominaisuuksista koskien jälkikaiunta-aikaa ja puheensiirtoindeksiä.

Huonetila	Jälkikaiunta-aika T (s)	Puheensiirtoindeksi STI
Opetus- tai kokoustila	0,5 - 0,7	≥ 0,7
Ruokailu- tai liikuntatila	≤ 1,2	≥ 0,6
Potilashuone, hoito- tai harrastustila	≤ 0,8	≥ 0,6
Toimistotila	≤ 0,6	≤ 0,5

Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä määrittelee mm. seuraavaa: Koulun opetustiloissa kommunikoinnin tulee olla vaivatonta. Koulun opetushuoneen jälkikaiunta-ajan T ohjearvo on pienempi tai yhtä suuri kuin 0,6 sekuntia.

Opetustiloissa kommunikoinnin opettajan ja oppilaan, sekä oppilaiden välillä tulee olla vaivatonta. Opetustilan jälkikaiunta-ajan T ohjearvo on välillä 0,5 - 0,7 sekuntia ja puheensiirtoindeksin STI ohjearvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,7. Avoimissa oppimisryhmissä puheenerotettavuuden lukuarvo koskee yksittäistä oppimisryhmää lyhyillä etäisyyksillä. Oppimisryhmien välillä pyritään siihen, että puheen erotettavuus on mahdollisimman pieni. Luentosaleissa puheenerotettavuutta koskeva vaatimus on tarkoituksenmukaista toteuttaa käyttämällä sähköistä äänentoistoa, jos lukuarvot eivät toteudu huoneakustisella suunnittelulla. Kokoustilan jälkikaiunta-ajan T ohjearvo on välillä 0,5 - 0,7 sekuntia ja puheensiirtoindeksin STI ohjearvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,7.

4.7 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, monikäyttöisyys- ja laatutasotavoitteet

4.7.1 Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet

Koulun suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin toimitilajohtamisen Ohjetta suunnittelijoille.

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta ja täydentävien rakennusosien osilta 50 vuotta. Rakennus on kolmikerroksinen.

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017); Opetusrakennus ja päiväkoti (luokka 6) mukaan koulun energiatehokkuuden vertailuluku saa olla enintään 100 kWhE / (m²a). Rakennuksen tavoitteellinen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) on 80 kWhE / (m²a). Energiatehokkuuden suunnittelu edellyttää kaikkien suunnittelualojen saumatonta yhteistyötä.

Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla, joilla tuotetaan rakennuksen kesäaikaisen peruskulutuksen mukaan mitoitettu sähköenergiamäärä.

Piharakennusten ja -rakennelmien katot toteutetaan viherkattoisina.

4.7.2 Muunneltavuustavoitteet

Koulun suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin toimitilajohtamisen Ohjetta suunnittelijoille.

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

Koulun tiloja tulee voida yhdistää ja erottaa siirtoseinin.

Lisäksi koulun tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

4.7.3 Piha

Pyrkimys säilyttää koulun olemassa oleva pihan infrastruktuuri mahdollisimman koskemattomana. Koulun pihaa laajennetaan kiinteistön alueella lounaan suuntaan, otetaan koko kiinteistö koulun käyttöön. Nyt lounaisosa tyhjillään.

4.8 Arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset tavoitteet

Uudisrakennuksen tulee noudattaa Vantaan arkkitehtuuriohjelman periaatteita ja sen tavoitetta laadukkaasta ja ilmaisuvoimaisesta arkkitehtuurista: ”Luomme ilmaisuvoimaisella ja kekseliäällä arkkitehtuurilla vantaalaista identiteettiä. Anonyymin modernismin sijaan tavoittelemme erilaisuutta ja elämyksiä sekä luomme paikkoja ja tiloja, joissa viihdytään ja jotka palvelevat sosiaalista integroitumista. Luomme arkkitehtuuria teknisesti koetelluin ratkaisuin.” Koulun tulee olla luonteeltaan julkinen rakennus, ja arkkitehtuuriltaan ohjelman periaatteen mukainen.

Koulun arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista. Rakennuksen sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Julkisivusommittelun tulee olla pienimittakaavaista ja kävelymiljöötä korostavaa. Pihavarastot tulee tehdä viherkattoisina. Piharakennukset ja sääsuojat tulee suunnitella osin kivi- tai massiivipuuaineisina ja arkkitehtuurilta korkea-luokkaisina, samoin huoltoalueen rajaukset.

4.9 Tilamitoitustavoitteet htm2 (huoneistoala)/ tilapaikka

Laajennusosa 3428hym2 / 580 oppilasta = 5,91 hym2/oppilas
(vammaisopetus sisältyy, mutta ei huomioitu erikseen).

Laajennusosa 5,91 hym2/oppilas (x1,13) = 6,68htm2/oppilas.

Koko koulu valmistuessaan 7646-7825hym2 / 1070 oppilasta = 7,16-7,31hym2/oppilas.

Koko koulu valmistuessaan 7,16-7,31hym2/oppilas (x1,13) = 8,09-8,26htm2/oppilas.

4.10 Tekniset tavoitteet

4.10.1 Rakennetekniset tavoitteet

Laajennus (uudisrakennus)

Rakennus suunnitellaan rakennusteknisesti siten, että rakenneratkaisut ovat turvallisia, luotettavia ja hyvän rakentamistavan mukaisia. Kaikessa suunnittelussa noudatetaan YM:n, RakMK:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakennus perustetaan suunnitteluvaiheessa laadittavan perustamistapalausunnon mukaisesti. Alustavasti perustamistapa on paalutus. Paalupituudet vaihtelevat arviolta 5…15 metriin. Perustukset routasuojataan ja rakennus salaojitetaan. Maata vasten rakennettavat rakenteet vesieristetään ja rakenteet otetaan salaojituksessa huomioon. Valittavan kantavan rakenteet mukaan valitaan joko jatkuvat anturalinjat tai pilarianturat. Erityistä huomiota on kiinnitettävä liittyessä olemassa olevaan rakennukseen.

Rakennuksen alapohja tehdään kantavana alustatilallisena koneellisella ilmanvaihdolla ja radoninpoistolla varustettuna. Ryömintätilan perusmaan päälle asennetaan 150 mm kevytsorakerros alustatilan kosteudenhallintaa varten. Perusmaa kallistetaan salaojiin päin.

Rakennukseen tulee väestönsuoja.

Runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia ja pitkittäisiä kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojoustavuutta. Runkojärjestelmänä suositellaan käytettäväksi pilari-palkki-järjestelmää rakennusrungon sisällä.

Kerroskorkeudeksi valitaan riittävä (Kanniston koulu vaihe I, kerroskorkeus on 3800 mm), joka mahdollistaa muuntojoustavuuden mahdollisissa talotekniikkamuutoksista ja niiden risteilyissä sekä huomioi rakenteelliset esteet kuten mahdolliset palkkien leuat ja vastaavat.

Ulkoseinälinjoilla on kantavana rakenteena joko pilari-palkki-rakenneratkaisu tai kantava rankarakenne. Pilari-palkki-rakenneratkaisu voi olla myös CLT:tä tai massiivipuuta. Ulkoseinien rakenteet voidaan tehdä myös massiivipuurakenteisina tai rankarakenteisina puusta. Rakennus on kolmekerroksinen ja rakennukseen tulee hissi. Kantavien rakenteiden ollessa puurakenteisia on olemassa olevan rakennuksen ja laajennuksen yhdyskohtaan rakennettava palomuuri, jonka rakenteellinen palonkestävyysvaatimus on EI-M 120.

Olemassa olevan rakennuksen porraskäytävän (tila 1.082) poistumistie joudutaan muuttamaan niin, ettei poistumistie mene rakennettavan palomuurin kautta.

Puurakenteisessa yläpohjassa höyrynsulku tiivistetään lämmöneristekerrosta vasten esimerkiksi puukuitulevyllä.

Rakennukseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Julkisivu- ja runkomateriaalivalinnassa on vältettävä palonleviämisen kannalta epäedullisia materiaaleja. Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi laaditaan detaljit kaikista erilaisesta liitos- ja epäjatkuvuuskohdista.

Lämmöneristeiden ja rakenteiden kastumisen estämiseksi hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja Kuivaketju 10 -järjestelmän tai Kosteusjumppa-järjestelmän noudattamista, lisäksi on mahdollisuus hyväksyttää myös oma kosteudenhallinta-menettelynsä, jonka periaatteet noudattavat kuivaketju10.fi -sisältöä.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Rakennuksen paloluokka on P1.

Rakennustöiden puhtausluokka on P1, varmistettava hankesuunnitteluvaiheessa.

Olemassa oleva koulurakennus

Rakennuksessa tehdään tilamuutoksia. Ei kantavia rakenteita puretaan ja uusia ei kantavia rakenteita rakennetaan.

Korjattavien rakennusosien purkutyöt ja uudelleen rakentaminen suunnitellaan rakennusteknisesti siten, että rakenneratkaisut ovat turvallisia, luotettavia ja hyvän rakentamistavan mukaisia.

Kaikessa suunnittelussa noudatetaan YM:n, RakMK:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakenneratkaisuissa vältetään monikertaisia työvaiheita vaativia rakenteita ja suositaan mahdollisimman yksinkertaisia ratkaisuja. Kaikissa rakenneratkaisuissa huomioidaan rakennusaikainen kosteudenhallinta.

Rakennustöiden puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018), varmistettava hankesuunnitteluvaiheessa.

Pintamateriaalit M1 luokkaa (Sisäilmastoluokitus 2018).

Poissiirrettävä paviljonkipäiväkoti ja purettavat perustukset

Väliaikaiseksi vuonna 2016 rakennettu. laajennusosan paikalla sijaitseva, paviljonkipäiväkoti puretaan. Rakennus on perustettu teräsputkipaaluin teräskehikon varaan.

4.10.2 LVI-tavoitteet

LVIA-teknisten järjestelmien tavoitteena on tuottaa rakennukseen hyvät toimintaolosuhteet; lämmityksen, sisäilman laadun, sekä vesi- ja viemäritoimintojen osalta. Olosuhteet luodaan energiatehokkaalla tavalla. Tavoite huomioidaan suunnittelussa, sekä laite- ja järjestelmä-hankinnoissa ja -asennuksissa. Automaatiojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien hyvän hallittavuuden, sekä energian ja veden käytön etäseurannan.

Suunnittelu- ja toteutustyössä noudatetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjeita suunnittelijoille. Tiloissa missä tehdään tilamuutoksia, LVIA-järjestelmät uusitaan tarvittaessa, nykyisiä järjestelmiä hyödynnetään soveltuvin osin.

Laajennus liitetään Vantaan Energian kaukolämpöverkoston piiriin (kts. alueen johtokartta alla) ja lämmönjako tapahtuu lämmityspatterein. Laajennus liitetään kunnallisen vesi- ja viemärijärjestelmän piiriin. Laajennus varustetaan koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Ilmanvaihtokoneet varustetaan tehokkailla lämmöntalteenottolaitteilla ja suunnitteluohjeessa esitetyillä energiatehokkailla puhaltimilla.

Automaatio, toiminnot, lvi-tekniikan laitteet, varusteet ja ohjelmat suunnitellaan ja rakennetaan Vantaan kaupungin käytössä oleviin järjestelmiin ja toimintoihin yhteensopiviksi.

4.10.3 Sähkö

Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Kanniston koulurakennus on valmistunut vuonna 2011. Rakennuksessa havaittiin sisäilmaongelma vuonna 2013 ja korjaustoimenpiteitä on tehty kesällä 2014. Rakennukseen tehdään laajennusosa sekä nykyiseen rakennukseen tilamuutoksia. Tilamuutoksia tulee seuraaviin mm. seuraaviin tiloihin: keittiö / ruokala, vammaisopetuksen tilat ja opettajien / henkilökunnan tilat.

Tiloissa missä tehdään tilamuutoksia, sähköjärjestelmät uusitaan tarvittaessa, nykyisiä järjestelmiä hyödynnetään soveltuvin osin.

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia. Johtoreittien ja sähkölaitteiden asennuksissa huomioidaan muuntojoustavuus.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnittelu-ratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennuksen nykyiset sähkö-, tietoliikenne- ja kiinteistöautomaatioliittymät säilytetään. Sähköliittymän koko tarkistetaan suunnitteluvaiheessa ja sitä kasvatetaan tarvittaessa. Laajennusosan videovalvonta liitetään nykyisen koulun kautta Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Nykyinen piha-alueiden valaistus on toteutettu valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennetuilla seinä- ja katosvalaisimilla. Valaisimet uusitaan tarvittaessa ja asennetaan nykyisille paikoille, lisäksi parannetaan pihan valaistusta ja lisätään valaisimia tarpeen mukaan. Kaapelointi ja pylväät säilytetään pääosin. Pylväsvalaisinten sijoittelu toteutetaan pihasuunnitelman mukaisesti.

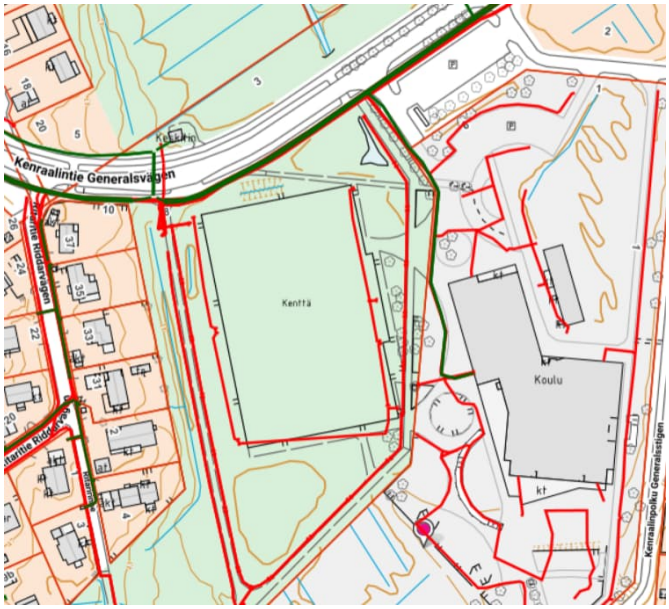

Sähköjärjestelmät (400V) ja energiamittaukset

Rakennuksen laajennusosa varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.
Mitattavia suureita ovat mm. kiinteistö- ja LVI-laitteiden sähköenergian kulutus sekä aurinkosähköjärjestelmän tuottama energia.

Johtotiet

Koulun nykyiset johtotiet uusitaan pääsääntöisesti muutosalueilla. Nykyisiä kaapelihyllyjä hyödynnetään soveltuvin osin.

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta ja kuiluissa on avattavat luukut. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää. Sähkökalusteiden (rasiat ym.) sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

Maadoitukset ja potentiaalin tasaukset

Maadoituksen tarkoitus on estää vaarallisten kosketusjännitteiden muodostuminen sähkölaitteiden vikatapauksissa. Maadoitukset takaavat sähköverkon vikavirralle luotettavan reitin ja varmistavat suojalaitteiden luotettavan ja nopean toiminnan. Maadoitusverkon kunto ja riittävyys arvioidaan suunnitteluvaiheessa ja parannetaan tarvittavin osin. Potentiaalintasausta täydennetään.

Valaistusjärjestelmät

Koulun nykyiset valaisimet on pääsääntöisesti vaihdettu uusiin energiatehokkaisiin led-valaisimiin. Joitakin valaisimia on voinut jäädä vaihtamatta, valaisimet tarkistetaan ja vaihdetaan tarvittaessa. Mikäli uusia led- valaisimia joudutaan purkamaan, ne varastoidaan ja hyödynnetään toisaalla. Tilojen valaistustasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistus-voimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia, himmentimiä ja järkevää valaistusryhmitystä.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida uuden oppimisympäristön edellyttämät seikat.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

Tele- ja turvajärjestelmät

Yleiskaapelointijärjestelmä

Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan Cat 6a mukaisella yleiskaapelointijärjestelmällä (U/FTP). Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, puhelinyhteyksiä, info-tv-, (aikatauluneuvonta)- sekä aurinkopaneelijärjestelmän seurantanäyttöjä ja videovalvontaa.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omaan erilliseen lukittavaan teletilaan. Rasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, opetustiloihin, auloihin, neuvottelutiloihin, ruokalaan, saliin, teknisiin tiloihin, yms.

Rakennus laajennusosa ja muutosalueet varustetaan kattavalla langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi rakennuksen seinustoille ulos asennetaan langattoman lähiverkon tukiasemat ulko-opetustoimintaa varten.

Väestönsuojaan asennetaan passiiviantenni palvelemaan mobiiliverkon kuuluvuutta varten. Väestönsuojan ulkopuolelle ulkoantenni.

Virve- ja mobiiliverkot

Rakennus varustetaan viranomaisverkkoa (Virve) palvelevalla laitteistolla ja kaapeloinnilla.

Rakennukseen varataan johtoreitit teleoperaattoreiden matkapuhelinverkon sisäkuuluvuutta parantaville kaapeleille sekä lukittava laitetila teleoperaattoreiden ulkoisten tukiasemien laitteille.

Virve-verkon laajuuden tarve sekä mobiiliverkkojen kuuluvuus todennetaan kuuluvuusmittauksin.

Yhteisantennijärjestelmä

Koulun nykyinen yhteisantennijärjestelmä säilytetään. Laajennusosalle ei asenneta yhteisantenniverkkoa, vaan hyödynnetään tietoliikenneverkkoa.

Info-Tv-järjestelmä
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Laitteet ja ohjelmistot käyttäjien erillishankinnassa.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet liitetään nykyiseen keskusradiojärjestelmään. Kaiuttimia asennetaan mm. luokkiin, käytäville auloihin ja henkilökunnan tiloihin. Kuulutus-järjestelmää käytetään paikallisesti opettajan huoneesta sekä keskusradiojärjestelmästä.

Laajemmat oppimisympäristöt varustetaan ääniopetusjärjestelmän (kuten Front Row) kaapeloinnilla ja rasioinnilla. Laitteet käyttäjien erillishankinnassa.

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. videoprojektorilla / älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet liitetään nykyiseen keskuskellojärjestelmään. Kelloja asennetaan mm. opetustiloihin, auloihin, käytäville ja neuvottelutiloihin sekä mahdollisesti ulos.

Avunpyyntöjärjestelmä:
LE-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä, joiden rinnakkaishälytys-merkkilamput sijoitetaan opettajien huoneeseen.

Soittokellot/ovipuhelimet, varattu- valot ja sisäänpyyntölaitteet:
Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokello ja/tai kuvapuhelin-järjestelmällä.

Neuvottelutilat ja auditorio varustetaan varattu -valolaitteilla.

Toimistohuoneet varustetaan sisäänpyyntölaitteilla.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet liitetään nykyiseen kiinteistöautomaatio-järjestelmään. Järjestelmällä ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

Yhteishälytys johdetaan vartiointiliikkeelle murtohälyttimen välitinlaitteen kautta. Tällä hetkellä Vantaan Kaupungin puitesopimustoimittaja on Fidelix.

Murtoilmaisujärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet liitetään nykyiseen murtoilmaisujärjestelmään. Muutosalueiden nykyiset ilmaisimet säilytetään ja uusia lisätään tarvittaessa. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla. Hälytystoiminto liitetään vartiointiliikkeeseen langattomasti. Laitteet (Hedegren HHL) ja niiden asennus tilaajan erillishankinta.

Videovalvontajärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan IP-pohjaisella videovalvonta-järjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja sekä osin piha-aluetta ja katoksia. Lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita. Kaapelointi toteutetaan osana yleiskaapelointiverkkoa. Laitteet tilaajan erillishankinnassa.

Sähköiset ovilukitukset ja kulunvalvontajärjestelmä:
Rakennusten pääkulkureittien uudet ja mahdollisesti uusittavat ulko-ovet ja jotkin uusittavat osastoivat ovet varustetaan sähkölukoilla ja liitetään koulun nykyiseen lukitusjärjestelmään. Suunnitteluvaiheessa tarkistetaan ohjattavat ovet ja selvitetään hätälukitusjärjestelmän mahdollisuus. Kohteeseen on vaihdettu iloq- lukitusjärjestelmä syksyllä 2021.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan merkki- ja turvavalaistus-järjestelmällä, joka liitetään nykyiseen järjestelmään.

Paloilmoitinjärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan paloilmoitinjärjestelmällä. Paloilmoitinjärjestelmä liitetään koulun nykyiseen järjestelmään.

Savunpoistojärjestelmä:
Rakennuksen laajennusosa ja muutosalueet varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät. Savunpoistojärjestelmä liitetään koulun nykyiseen järjestelmään.

Sähköautojen latauspisteet:
Rakennuksen pysäköintialue varustetaan sähköajoneuvojen latausasemilla lain 733/2020 mukaisesti.

Pysäköintipaikoille asennetaan 22 kW:n sähköauton latauspisteet. Lisäksi pysäköintipaikoille asennetaan varaputkitus mahdollisille tuleville sähköautojen latauspisteille. Sähköauton latauspisteille asennetaan oma Vantaan Energian mittari keskuksen mittaamattomasta osasta. Latausasemia ja varauksia varten asennetaan oma sähkökeskus (voi olla myös pääkeskuksen tai nousukeskuksen osa).

Aurinkosähköjärjestelmä:

Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkosähköpaneeleilla.

Lähtökohtana voimalan mitoituksessa on, että rakennuksessa tuotettava sähköenergia käytetään pääsääntöisesti sen sähköjärjestelmissä. Tyypillisesti voimala mitoitetaan siten, että se tuottaa rakennuksen kesäaikaisen tunneittaisen peruskulutuksen ja rakennuksesta syötettävän sähköautolatauksen tunneittaisen peruskulutuksen mukaisen sähköenergiamäärän.

Aurinkosähköjärjestelmän suunnittelussa tulee huomioida pelastuslaitoksen ohjeistus ja suunnitelma tulee myös hyväksyttää pelastuslaitoksella.

Huomioitava myös, seuraavat ohjeet: Vantaan energia on laatinut erillisohjeen ”Pientuotannon liittäminen jakeluverkkoon” sekä Vantaan Kaupungin ohjeistus “Aurinkosähkön suunnittelu_Vantaa_Ohje 2.0”.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesu- ja kenkäsäilytystilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Vesi- ja viemäröintiliittymät varustetaan sähkölämmityksellä. Keittiölaitteille, pesukoneille/kuivauskoneille sekä ruoan kuljetus- ja säilytys- vaunuille asennetaan sähköliitännät. Lvi-laitteille asennetaan sähköliitännät.

Siivouksen pyykinpesu-/kuivauskoneille asennetaan 3-vaiheliitäntä (400V). Pistorasiaksi valitaan erikoispistorasia (kombirasia), joka soveltuu 1-, 2- ja 3-vaihekäyttöön.

4.11 Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet

4.11.1 Elinkaaritavoite (käyttäjän aikatavoite)

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentävien rakennusosien osalta 50 vuotta. Vahvavirtakaapeliverkon ja sähkökeskusten tekninen tavoitekäyttöikä on 40 vuotta. LVI-runkokanava-, putki- ja johtoverkkojen tekninen tavoitekäyttöikä 50 vuotta.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän koulurakentamisen tasoa. Rakennus-, rakenne-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, rakennusfysikaaliseen toimivuuteen, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, valaistukseen, energiatehokkuuteen sekä äänenvaimennukseen.

4.11.2 Energiatehokkuustavoitteet

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017); Opetusrakennus ja päiväkoti (luokka 6) mukaan koulun energiatehokkuuden vertailuluku saa olla enintään 100 kWhE/ (m²a).

Koulurakennuksen tavoitteellinen, laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) on 80 kWhE/m²a. Energiatehokkuuden suunnittelu edellyttää kaikkien suunnittelualojen saumatonta yhteistyötä.

Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavalla tai vesikatolle asennettavalla aurinkosähkövoimalalla, jonka suunnittelun lähtökohtana on rakennukselle arvioitu kesäaikainen sähkötehon tunneittainen peruskulutus. Kattomuodon on tuettava aurinkosähkövoimalan sijoittumista etelään ja länteen.

Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta asentaa rakennukseen maalämpöjärjestelmä sekä asennetaan kohdan 5.13 mukaisesti LED-valaisimet sekä sähköautojen latausasemat.

Rakennuksen energiatehokkuustavoitteiden toteutumisen seurantaa varten se varustetaan sähkön-, lämmön- ja vedenkulutuksen päämittauksilla sekä riittävällä määrällä alamittareita tilakeskuksen ohjeen (Mittarointiohje LVIAS-suunnittelijoille, 13.8.2019) mukaisesti.

4.11.3 Tiiveysvaatimus

Noudatetaan ympäristöministeriön asetusta uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017). Ilmanpitävyys varmistetaan tiiveysmittauksilla.

4.12 Sisäilmatavoitteet

Hankkeen tavoitteet, suunnittelu ja rakentaminen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeen mukaan. Tilojen sisäilman tulee täyttää Sisäilmastoluokituksen 2018 sisäilmaluokan S2-vaatimukset muutamin poikkeuksin. Sisälämpötilan lämmönhallinnan yläraja sisäilmaluokka S3:sen mukaan. Rakennusmateriaalien tulee täyttää Sisäilmastoluokituksen 2018 päästöluokan M1 vaatimukset.

5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

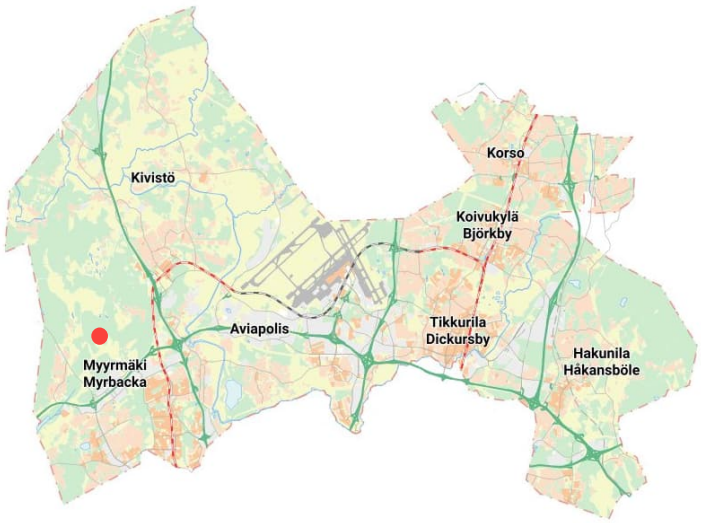

5.1 Sijainti ja hallinta

Kenraalintie 6, kiinteistötunnus 092-023-0123-0001, tontti on YO-tontti, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa. Tontilla oleva paviljonkipäiväkoti puretaan.

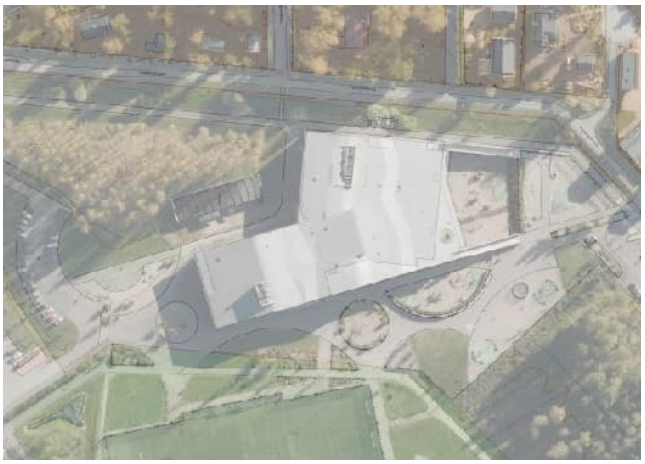

Kuva 1. Tontilla sijaitseva paviljonkipäiväkoti puretaan. Lähde Vampatti 30.11.2021.

5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Yleiskaavassa (2007) koulun korttelialue on varustettu merkinnällä PY, julkisten palvelujen ja hallinon alue. Yleiskaavassa (2020, ei valmisteluhetkellä lainvoimainen) koulun korttelialue lukeutuu osaksi laajempaa aluetta, joka on varustettu merkinnällä AP, pientalovaltainen asuinalue. Alueella voi asumisen lisäksi sijaita lähipalveluita.

Asemakaavassa korttelialue on varustettu merkinnällä YO: opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Tontille voidaan sijoittaa peruskoulun ala- ja yläasteen, päiväkoti-, asukas- ja nuorisotiloja, hammashoitola sekä niihin verrattavia tiloja. Kaavassa on osoitettu tontin itälaita istutettavaksi, muuten rakennusten ja toimintojen sijoittelu on vapaata. Tontin

suurin sallittu kerrosluku on kolme. Lisäksi asemakaavassa on annettu vähimmäismääräykset rakennettavien tilojen ääneneristävyydestä sekä autopaikkojen vähimmäismäärät suhteessa rakennettavaan kerrosalaan.

Koulun korttelialue muodostuu kokonaisuudessaan kiinteistöstä 92-23-123-1, jonka pinta-ala on 39896 m2. Tontilla on kaksi rakennusta: koulurakennus sekä paviljonki, joka tullaan siirtämään pois tontilta.

Kiinteistöllä ei ole rasitteita.

5.3 Tontin rakennettavuus, alustava rakennettavuusselvitys

Rakennuspaikalla on suoritettu pohjatutkimuksia huhtikuussa 2009. Maanpinta vaihtelee laajennusalueella välillä +39.44 - +40.46. Laajennuksen rakennusalueella on 1.10 m – 5.00 m lihavaa savea, jonka jälkeen silttiä 1 - 4 metriä ja tämän jälkeen moreenia. Kallionpinta vaihtelee laajennusalueella arviolta välillä +29.39 - +36.42. Pohjaveden pinta on havaittu olevan 23.4.2009 tasolla +39.42. Korot NN-järjestelmän mukaan.

5.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys

Liikenne ja pysäköinti

Olemassa oleva koulun pihan infrastruktuuri, piha-alue, ajoliittymineen sekä pysäköinti-alueineen pyritään pitämään mahdollisimman koskemattomana. Pysäköintipaikkojen määrän lisääntyminen tarkastellaan hankesuunnitteluvaiheessa. Uusien pysäköinti-paikkojen sekä saatto- ja huoltoliikenteen tarvittavat lisäykset ja muutokset pyritään hoitamaan Kenraalinpolun eteläpään kautta, kuitenkin varmistamalla lähialueen asukkaille mahdollisimman vähän haittaa tai vaaraa liikennemäärien kasvusta.

Vesihuolto

Uusi rakennus voidaan liittää Kenraalinpolulla ja Kenraalinkujalla kulkeviin HSY:n vesi-johto- ja viemäriverkkoon tai hyödyntää koulun ja päiväkodin nykyisiä tonttijohtoja ja liitoskohtia.

Kaukolämpö

Kenraalintiellä kulkee kaukolämpöverkko, johon nykyinen koulurakennus on liitetty.

5.5 Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Hulevesien käsittely

Uusi rakennus voidaan liittää Kenraalinpolun ja Kenraalinkujan hulevesiviemäriin. Kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti hulevesien muodostumista tulisi ehkäistä esimerkiksi vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla ja ohjaamalla vesiä kasvillisuuden käyttöön. Muodostuvia hulevesiä tulisi imeyttää tai viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon.

Laajennusosa tulee nykyisen hulevesialtaan kohdalle, joten uusi tilanne on tutkittava hankesuunnitteluvaiheessa.

6. VÄISTÖTILATARVE

Paviljongin lapset siirtyvät paviljongin purun jälkeen nuorisotiloilta vapautuviin (ehdollinen päätös) tiloihin koulurakennukseen, joten väistötiloja opetustiloille ei tarvita.

Nykyistä keittiötä ja ruokasalia tullaan laajentamaan ja ne ovat pois käytöstä ko. tilamuutosten ajan, joten keittiölle tarvitaan väistötila. Koska myös ruokasali ja asianpesulinjasto ovat yhtä aikaa remontissa, tutkitaan mahdollisuutta käyttää moduulikeittiövaihtoehtoa. Siirrettävä kuumennuskeittiö (moduuli) tuotaisiin koulun tontille ja liitetään keittiön sähkö-, vesi- ja viemäriverkkoon. Koulun liikuntasalia pyritään hyödyntämään ruokasalina. Linjastojen siirrettävyys tutkittava. Mikäli tämä kokonaisuus ei tilamuutosten vuoksi onnistu, on väistötila opiskelijoille etsittävä muualta, esim. Sanomalan väistötilan käytettävyys tarkistettava. Väistötilan tarve ja muoto tarkentuu hankesuunnitteluvaiheessa yhdessä arkkitehtikonsultin kanssa.

Laajennus voidaan toteuttaa olemassa olevan rakennuksen vierellä erillisenä työmaana, jolloin pääkoulun opiskeluolosuhteet eivät muutu rakennustyön aikana. Laajennusosan liittyminen olemassa olevaan rakennukseen tulee aikatauluttaa siten, että koulutyötä ei tarvitse keskeyttää työn ajaksi, esimerkiksi koulujen kesäloman aikana.

7. KUSTANNUKSET

7.1 Investointikustannusennuste

19 430 000 € (laajennus) + 2 940 000 € (tilamuutokset), yhteensä 22 370 000 €

Tilamuutokset eivät sisälly hyväksyttyyn toimitilainvestointiohjelmaan 2022 - 2031 eikä taloussuunnitelmaan 2022 - 2025. Kasvatus ja Oppiminen on tehnyt korjaus- ja muutostöistä investointiesityksen, jota esitetään sisällytettäväksi valmisteilla olevaan uuteen investointiohjelmaan 2023 – 2032 ja taloussuunnitelmaan 2023 – 2026.

7.2 €/tilapaikka

4 564 € / tilapaikka, yhteensä (laajennus ja tilamuutokset)

7.3 Väistötilakustannukset

Keittiön ja ruokasalin mahdolliset väistötilatarpeet tarkentuvat hankesuunnitteluvaiheessa.

7.4 Purkukustannukset

Laajennuksen alta puretaan pois tilapäinen paviljonki.

8. RAHOITUS JA AIKATAULU

8.1 Rahoitus investointiohjelmassa

20,1 M€ (kustannustarkistettu)

8.2 Aikataulu (määrärahavaraus ja vuodet)

Hankkeen toteutusaikataulu 2022–2025

Suunnitteluhankinta	06-08/2022
Hankesuunnitelma	09/2022–01/2023
SR-urakka, suunnittelu	02/2023–12/2023
SR-urakka, rakentaminen	01/2024–06/2025
Käyttöönotto	08/2025

9. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

9.1 Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto)

269 630 € (laajennus) + 78 826 € (tilamuutokset) = 348 456 € (yhteensä)

9.2 Toimintakustannukset

2 211 000 € / vuosi (kustannuksista 381 000 e/v 2023 alkaen; nuorisotilojen käyttöönotto)

10. TYÖTURVALLISUUSASIAT

Rakennustyön turvallisuus

Suunnitteluvaiheen turvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta, liite.

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuus-tehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

11. RISKIT

11.1 Aikataulu, kustannukset

Tilamuutoksiin sisältyy kustannusriski. Tilamuutokset eivät sisälly hyväksyttyyn toimitila-investointiohjelmaan 2022 - 2031 eikä taloussuunnitelmaan 2022 - 2025. Kasvatus ja Oppiminen on tehnyt korjaus- ja muutostöistä investointiesityksen, jota esitetään sisäl-lytettäväksi valmisteilla olevaan uuteen investointiohjelmaan 2023 – 2032 ja talous-suunnitelmaan 2023 – 2026.

11.2 Väistötilat

Nuorisotilojen siirtyminen on ehdollinen. Jos se ei toteudu, syntyy väistötilatarve paviljongista siirtyville oppilaille.

11.3 Rakentaminen

Globaalin taloustilanteen vuoksi kustannuskehitys ei ole tarkasti ennustettavissa.

12. TYÖRYHMÄN JÄSENET

Kasvatus ja oppiminen:

Hannu Haarala, palveluverkkoasiantuntija
Kiuru Petri, rehtori Kanniston koulu

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:

Toimitilajohtaminen, Hankevalmistelu:

Sini Koskinen (Jussi Hyvärilä), rakennuttaja-arkkitehti
Eija Kivineva, hankepäällikkö

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:

Toimitilajohtaminen, Suunnittelu- ja hankepalvelut

Petri Kokkonen, kustannusasiantuntija
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri
Katri Onnela, LVI-insinööri
Jonna Rosenblad, sähköinsinööri
Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:

Toimitilajohtaminen, Tilahallinta:

Pasi Simola, isännöitsijä
Sirpa Eskelinen, energia-asiantuntija

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:

Toimitilajohtaminen, Kunnossapito:

Jussi-Pekka Sojakka, kunnossapitopäällikkö
Marika Suotula, pihavastaava

Kaupunkisuunnittelu:

Anna-Riitta Kujala, aluearkkitehti
Noora Laak, asemakaava-arkkitehti

Rakennusvalvonta:

Ilkka Rekonen, lupapäällikkö

Talousohjaus/ Kaupunkistrategia ja johto

Kirsi Vaten, erityisasiantuntija

Kuntatekniikan keskus:

Jarmo Lagstedt, suunnitteluinsinööri, liikennesuunnittelu
Anna-Leena Karhunen, geotekniikka, suunnitteluinsinööri
Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö
Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, maaperän vesihuoltoasiat

Tietohallinnonpalvelukeskus:

Ilkka-Aleksi Ylioja

Työsuojeluvaltuutetut:

Työsuojeluvaltuutettu Jukka Mölsä, puh. 043 825 4941

Liitteet

Liite 1: sijaintikartta

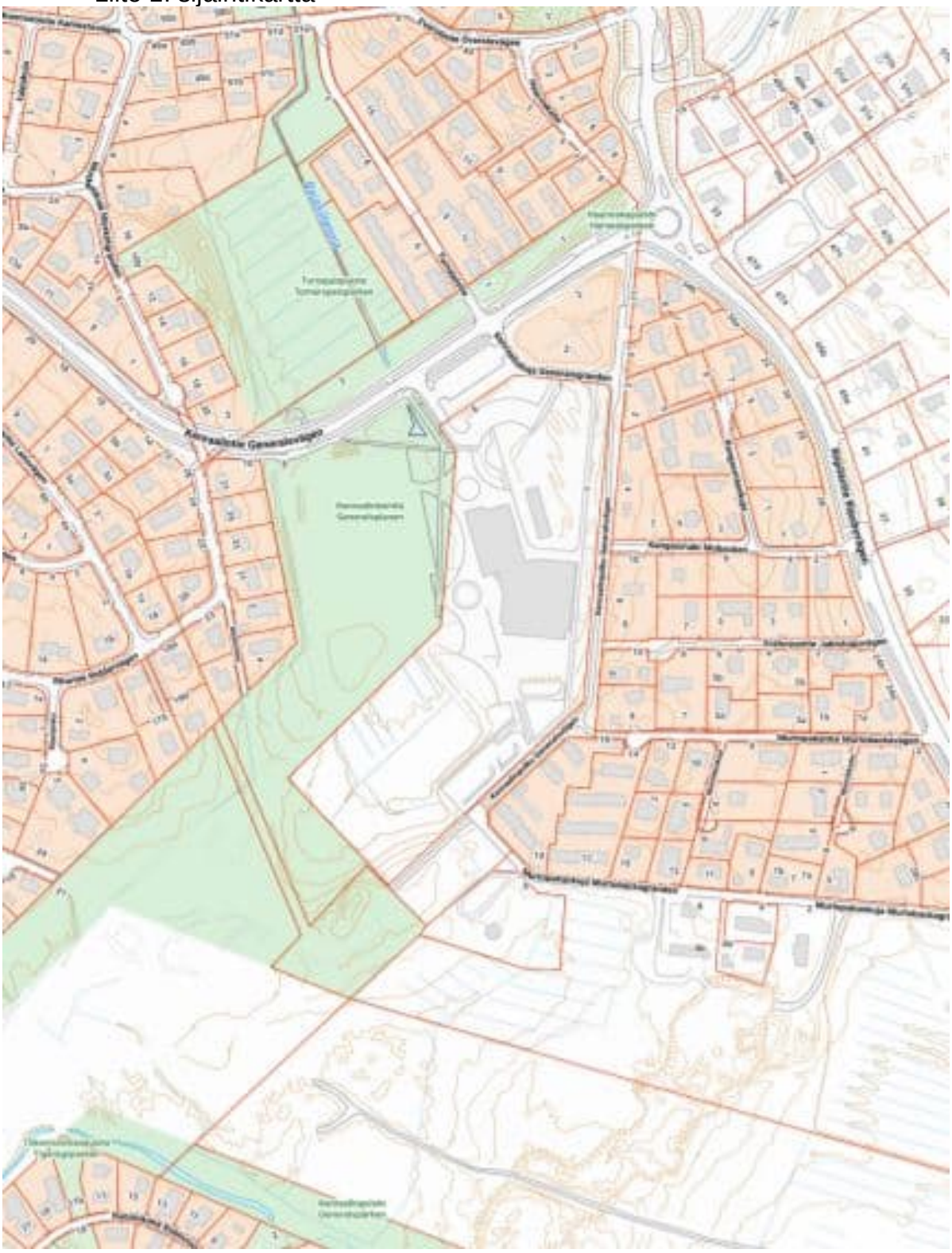

Liite 2: asemakaavaote ja määräykset

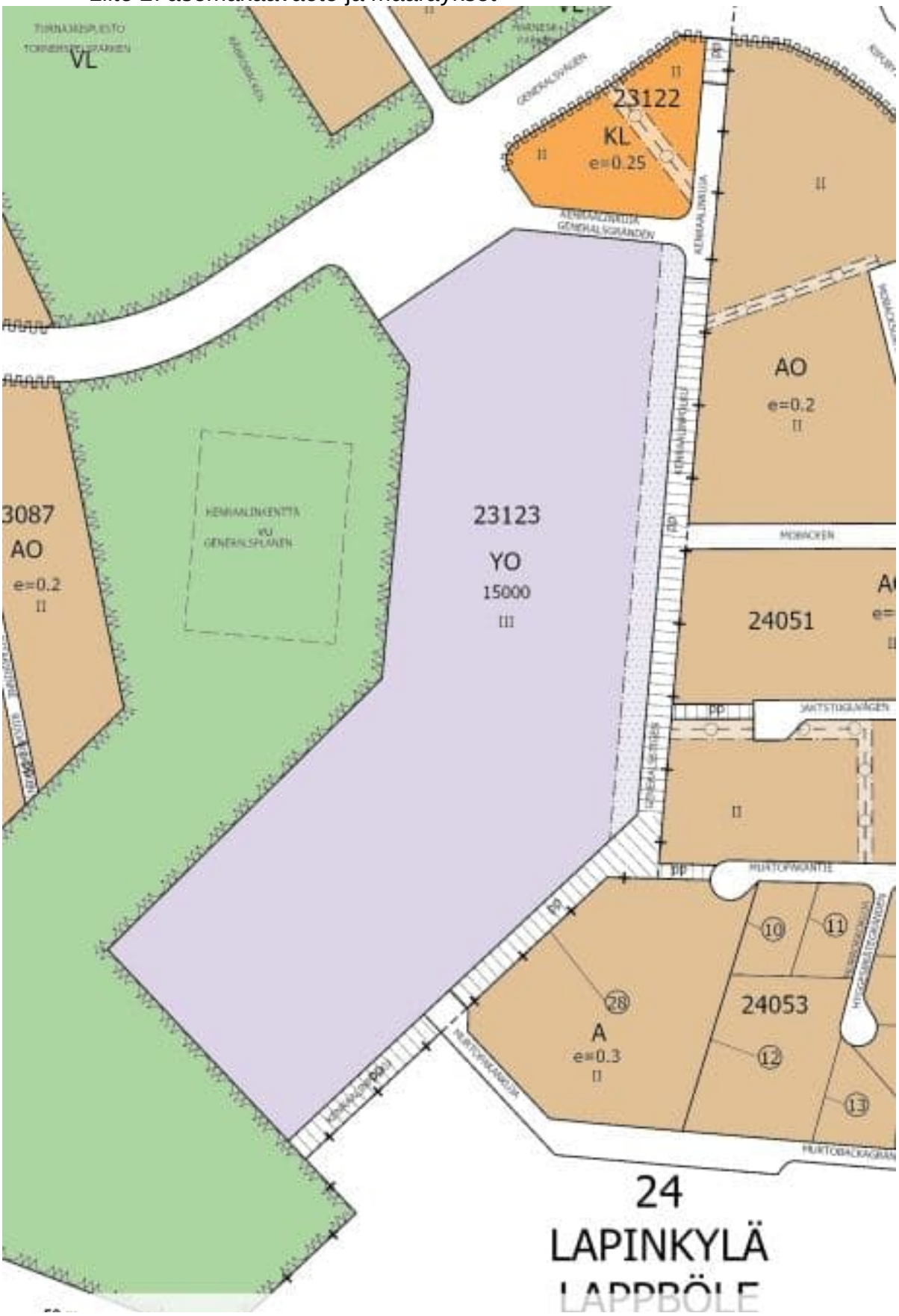

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
001981	18.6.2006 17.11.2006 tarkistettu	90/47. 91/47

Vantaan kaupunki
Asemakaavan muutos
Kaupunginosa 23

KIVISTÖ

Kortteli 23123 sekä katualuetta.

Kaupunginosa 24

LAPINKYLÄ

Osa korttelia 24053 sekä katualuetta.

Tonttijako
Osa korttelia 24053.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 24053.

1:2000

Vanda stad *Kv 15.12.2008*
Ändring av detaljplanen
Stadsdel 23

KIVISTÖ

Kvarter 23123 samt gatuområde.

Stadsdel 24

LAPPBÖLE

Del av kvarteret 24053 samt gatuområde.

Tomtindelning
Del av kvarteret 24053.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 24053.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

A — Asuinrakennusten korttelialue.

A-aluetta korttelissa 24503 koskevia määräyksiä:

Jokaisella asunnolla tulee olla tarkoituksenmukaisesti näkösuojattu ulko-oleskelutila.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Toimisto-, ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1,5 ap/ asunto
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m²

YO — Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

YO-korttelia 23123 koskevia määräyksiä:

Alueelle voidaan sijoittaa peruskoulun ala- ja yläasteen, päiväkoti-, asukas- ja nuorisotiloja, hammashoitola sekä niihin verrattavia tiloja.

Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.

Bestämmelser som gäller A-området i kvarter 24503:

Varje bostad skall ha en plats för utomhusvistelse och platsen ska vara skyddad mot insyn på ett ändamålsenligt sätt.

På området får byggas sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetsutrymmen som inte stör boendet, sammanlagt högst 20 % av tomtens byggrätt.

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller i bostadsrummens ytterväggar ΔL skall vara minst 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska vara minst 28 dB i kontors- och arbetsrum.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1,5 bp/ bostad
Kontors- och arbetslokaler	1 bp/ 50 m2-vy

Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.

Bestämmelser som gäller YO-kvarteret 23123:

I området får man placera lokaler för grundskolans låg- och högstadium, daghems-, invånar- och ungdomslokaler, en tandklinik samt med dessa jämförbara lokaler.

I området får man bygga bostäder som är nödvändiga för fastighetsskötseln.

001981 *2 (2)*

Asuin-, potilas-, opetus-, ja kokoontumishuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Toimisto-, ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asukas- ja nuorisotilat	1 ap/ 150 k-m²
Asunnot	1 ap/ asunto
Hammaslääkärin vastaanottotilat	12 ap yhteensä
Koulun opetustilat	1 ap/ 150 k-m²
Päiväkoti	1 ap/ 150 k-m²
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m²

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

23 — Kaupunginosan numero.

KIVIS — Kaupunginosan nimi.

23123 — Korttelin numero.

KENRAALIN — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

15000 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

III — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.30 — Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Rakennusala.

Istutettava alueen osa.

pp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella olevlin korttoleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller i bostads-, patient-, undervisnings- och samlingsrummens ytterhölje skall vara minst 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska vara minst 28 dB i kontors- och arbetsrum.

Minimiantalet bilplatser:

Invånar- och ungdomslokaler	1 bp/ 150 m2-vy
Bostäder	1 bp/ bostad
Lokaler för tandläkarmottagning	12 bp sammanlagt
Skolans undervisningslokaler	1 bp/ 150 m2-vy
Daghem	1 bp/ 150 m2-vy
Kontors- och arbetslokaler	1 bp/ 50 m2-vy

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Byggnadsyta.

Del av område som bör planteras.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Liite 3: HAVAT-riskikartta

Rakennushankkeen turvallisuusriskit, HAVAT Riskikartta

KOHDE: Kanniston koulu vaihe II

PÄIVÄYS: 10.01.2022
LAATIJAT: Sini Koskinen ja Jukka Tuhkanen

Rakennushankkeen ominaisuudet

- ☐ Koko
- ☐ Muoto
- ☐ Suuruus
- ☐ Mitat
- ☐ Poikkeuksellisuus
- ☐ Ainutkertaisuus
- ☐ Materiaalivalinnat
- ☒ Tekniset ratkaisut
- ☒ Runkoratkaisu, jos puurakenteinen
- ☐ Ajankohta
- ☐ Suunnitteluratkaisut
- ☒ Vaativuus, liittyminen olemassa olevaan rakennukseen
- ☐ Rakennuksen kunto
- ☐ Talotekniikka
- ☒ Muu, luontoriski (liito-orava, lahokaviosammal)

Työturvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot

- ☐ Mikrobit (Home)
- ☐ Pöly
- ☐ Kaasut
- ☐ Muut ilman epäpuhtaudet
- ☐ Melu, tärinä
- ☐ Kuumuus/kylmyys
- ☐ Säteily
- ☐ Häikäisy
- ☐ Happipitoisuus, hapen puute
- ☐ Myrkyt
- ☐ Vaaralliset aineet
- ☐ Altistuminen
- ☐ Ergonomia, hankalat työasennot
- ☐ Vaaralliset työt
- ☐ Räjähdys
- ☐ Syttyminen
- ☐ Muu

Rakennushankkeen luonne

- ☒ Työmaan johtamisen erityispiirteet, tontilla toimiva koulu
- ☐ Yhteensovittamisen erityispiirteet
- ☒ Aikataulu, aikataulussa pysyminen
- ☐ Urakoitsijoiden määrä
- ☐ Urakkarajat
- ☐ Erillistoimitukset
- ☐ Töiden läheisyys/peräkkäisyys
- ☐ Töiden päällekkäisyys
- ☐ Tiedonkulun erityispiirteet
- ☐ Työmenetelmien reunaehdot
- ☒ Muu, kustannukset

Rakennushankkeen olosuhteet

- ☒ Varottavat rakenteet, olemassa oleva rakennus
- ☐ Vaaralliset johdot
- ☐ Varottavat toiminnot
- ☒ Asukkaat, asiakkaat, tilaajan henkilöstö, vuokralaiset, käyttäjät, koulun käyttäjät
- ☐ Liikenne, liikennemuodot
- ☐ Työkoneiden käyttö
- ☐ Työvälineiden käyttö
- ☐ Materiaalit ja aineet
- ☐ Vaaralliset jätteet
- ☐ Teollinen toiminta lähellä, prosessit
- ☐ Tilojen rakennusaikainen käyttö
- ☐ Muu toiminta
- ☐ Herkät laitteet ja laitteistot
- ☐ Muut ympäristötekijät
- ☐ Purettavat rakenteet
- ☐ Sähkökaapelit/kaasuputket
- ☐ Muu

Työhön liittyviä vaaroja

- ☐ **Arvioitava aina VNp629/94 liitteen 2 mukaista erityistä vaaraa sisältävät työt**
- ☐ Rakennusratkaisuihin liittyvät vaarat

Liite 4: tilaohjelma

Kanniston laajennuksen mitoitus: 535 oppilasta + 2 vammaisopetuksen ryhmää (6-8 oppilasta/ryhmä)
Aineopetustiloja käyttää 535 oppilasta (6.lk-9.lk). Lisäksi 3-5.lk käyttää ks, kuvis, makerspace ja musiikin tiloja
Mitoitus (oppilasta) sarakkeessa tulee huomioida käyttöasteen kerroin 0,85.

KANNISTON YHTENÄISKOULU

Huonetilaohjelma tarvelvitystä varten

4.2.2022.	kpl	a˚ hym2	hym2 yht.	Mitoitus (oppilasta)	Huom!
Aineopetuksen tilat					
					Jaettavissa kahdeksi erilliseksi tilaksi siirtolasiseinällä. 75 oppilaan yhtäaikainen opetus.
Äidinkieli	1	190	190	75	Lukunurkkaus.
Äidinkieli pienryhmätila 1	1	19	19	0	
Äidinkieli pienryhmätila 2	2	10	20	0	
Äidinkieli pienryhmätila 3	1	19	19	0	Myös historia-yhteiskuntaopin käytössä
Historia-yhteiskuntaoppi	1	108	108	50	Jaettavissa kahdeksi erilliseksi tilaksi siirtolasiseinällä
Kielet 1 (englanti, ruotsi)	1	100	100	50	
Kielet 2 (englanti, ruotsi)	1	105	105	50	Jaettavissa kahdeksi erilliseksi tilaksi lasisiirtoseinällä.
Kielet pienryhmätila 1	2	15	30	0	Sijoitetaan kielten tilojen ja historia-yhteiskuntaopin väliin.
Kielet pienryhmätila 2	2	8	16	0	Sijoitetaan kielten tilojen ja historia-yhteiskuntaopin väliin.
					Jaettavissa kahdeksi erilliseksi tilaksi siirtolasiseinällä. 75 oppilaan yhtäaikainen opetus.
Matematiikka	1	154	154	75	Lukunurkkaus.
Matematiikan pienryhmätilat	4	10	40	0	Sijoitetaan matematiikan ja biologia-maantietotilojen väliin.
					Jaettavissa kahdeksi erilliseksi tilaksi siirtolasiseinällä. Toinen puoli likaisemmalle työskentelylle ja toinen puhdas tila. Luonnonvalo tärkää. Erillinen sisäänkäynti eläinvierailuille. Mahdollistetaan
Biologia-maantieto	1	139	139	50	monipistetyöskentely
Kemia laboratorio (raskas varustelu)	2	75	150	40	Yhdistettävissä siirtolasiseinällä
Kemia laboratorio (kevyt varustelu)	1	73	73	20	Mitoitettu niin, että voidaan opettaa mitä tahansa ainetta 20 oppilaalle. Myös fysiikan ja biologian yhteiskäyttötila
Kemian ja fysiikan varasto (sisältää opetuksen valmistelutil	1	21	21		Käynti molemmista kemian laboratotioista (raskas varustelu).
Fysiikka	0	0	0	0	Fysiikan opetuksessa käytetään kaikkia kemian tiloja.
Uskonto, terveystieto, opo	1	115	115	50	Jaettavissa äänimaailmaltaan kahdeksi erilliseksi tilaksi. Myös alakoululaisten käytössä. Kolme vesipistettä, syvät altaat ja saostuskaivo. Sijoitetaan käsitöiden läheisyyteen.
Kuvaamataito (sisältää varaston, keramiikkauunin ja märkä	1	164	164	40	Luonnonvalo tärkeää.
Makerspace (pölytön)	1	75	75	18	Olemassa olevien käsityötilojen yhteyteen
Varasto (käsityö ja kuvaamataitotöiden kuivatus)	1	18	18		Käsityö- ja kuvaamataitotilojen yhteyteen.
Kotitalous 1	1	92	92	18	Kotitalous 1 ja kotitalous 2 yhdistettävissä siirtolasiseinän avulla. Esteetön liikkuminen kotitalousluokkien välillä.
Kotitalous 2	1	74	74	18	Uloskäynti hyötypuutarha-alueelle. Kotitalous 2 yhteyteen.
Kabinetti	1	34	34	0	Minikeittiö. Suljettavissa erilliseksi tilaksi väliseinällä.
Kotitalous varastot	1	10	10	0	Käynti sekä kotitalous 1 että kotitalous 2 luokasta. Käynti myös käytävän puolelta.
Kotitalouden vaatehuone (kodinhoidon opetustila)	1	15	15		Monikäyttöinen tila. Ikkuna kotitalouden luokkiin.
Musiikki (opetustila 1)	1	100	100	30	Toimii myös näyttämönä opinportaiden edessä. Tilan alle tuolivarasto. Raskas siirtoseinä eristämään ääntä, kun ei tila toimi näyttämönä, vaan suljettuna musiikkiluokkana. Äänieristetty.
Musiikki (opetustila 2)	1	88	88	25	Musiikki opetustila 1 ja 2 sisältää yhteisen varaston ja äänitystilan (noin 6m2) ja bänditilan, joka voi olla erillinen.
Monitoimi pienryhmätila (soitonopetus, neuvottelutila)	2	10	20	0	Äänieristetty
Mediatila, monilukutaitotila	1	76	76	25	Greenscreen, teknologia, kirjasto, "Mediateekkitila". Tilassa sähköt ym. valmiudet muuntaa makerspace tilaksi.
Aineopetustilat yhteensä			***2065***	**634**	
Erityisen tuen opetuksen tilat					
Vammaisopetuksen oppimistilat	2	68	136	12	
Vammaisopetuksen varastotila/eriyttämistila/työpiste	2	10	20		Tiloissa lukittavat kaapit. Vammaisopetuksen oppimistilojen yhteyteen tai välittömään
Rauhoittumistila	1	8	8		läheisyyteen.
Kahvi- ja neuvottelutila henkilökunnalle	1	10	10		Minikeittiöllä, vammaisopetuksen oppimistilojen yhteyteen. Myös yleisopetuksen käytössä.
Vammaisopetuksen terapia-/liikuntatila	1	200	200	21	Sähköinen kalenterivaraus. Tilassa iso peili. Puulattia.

Oppilaiden puku- ja pesutilat	2	28	56		terapia-/ liikuntatilan yhteyteen
Terapia/liikuntatilan varasto	1	10	10		Toteutetaan terapia-/liikuntatilan yhteyteen. Terapiavälineille.
Vammaisopetuksen märkäeteinen (pyörätuolin pesupaikka	1	24	24		Oma sisäänkäynti, mutta viereinen yleisopetuksen sisäänkäynnin kanssa. Ovien välissä seinä. Erilliset eteiset. Iso tuulikaappi, lattiakaivo, pidee-suihku ja kenkätelineet
Erityisen tuen opetustilat yhteensä			**464**		
Muut opetustilat ja varastot					
Pienryhmä- ja neuvottelutilat	3	30	90		Laajennuksen ja alakoulun nivelkohtaan. Kaksi 30m2 tilaa yhdistettävissä 60m2 tilaksi, joka toimii tarvittaessa laajennuksen kolmannen vammaisopetuksen ryhmän tilana. Tilat jaettavissa myös pieniksi pienryhmätiloiksi.
Yleinen pienryhmätila (laaja-alainen, S2, erityisopetus)	2	40	80	30	Jaettavissa 2x20m2 tiloiksi.
Eriyttämistilat/parityöskentelytilat	3	8	24		Yleisten pienryhmätilojen yhteyteen.
erillinen opetusvälinetila (liikunna ja näyttämön varastot)	1	30	30		
Maastotyöskentelyvarasto	1	20	20		Biologia-maantieto oppimistilan yhteyteen sisätiloihin. Käynti suoraan ulos.
Yleis- ja oppimateriaalivarastot	3	8	24		Eri kerroksiin
Vararuokakaappien tila	1	10	10		
Muut opetustila ja varatot yhteensä			***278***		
Opinportaat ja säilytystilat					
Oppilaiden vaate-, kenkä- ja henkilökohtaisen omaisuuden säilytystilat	1	214	214		
Opinportaat ja näyttämön edustila	1	100	100		Opinportaiden ja näyttämön (musiikki opetustila 1) edessä tilaa tuoleille.
Opinportaat, näyttämö ja säilytystilat yhteensä			**314**		
Oppilashuollon ja opinnonohjauksen tilat					
Terveydenhoitajan huone	2	15	30		
Lepohuone	2	8	16		Terveydenhoitajien huoneiden yhteyteen
kuraattorin huone	1	15	15		
Psykologin huone	1	12	12		
Kuraattorin ja psykologin huone	1	15	15		
Lääkärin ja psykiatrisen sairaanhoitajan huone	1	15	15		
Oppilashuollon tiloihin wc ja odotustila	1	10	10		
Opinnonohjaajan huone	2	12	24		Oppilaiden lähelle, ettei oppilaiden tarvitse mennä henkilöstötiloihin.
Oppilashuollon ja opinnonohjauksen tilat yhteensä			**137**		
Sosiaalitilat ja wc-tilat					
Oppilaiden wc:t	24	1,5	36		
Lavetti-/pesu wc:t	1	14	14		Vammaisopetuksen luokkien läheisyyteen. TOI-ryhmätasoinen varustelu (esim. kiskot).
le-wc	3	10	30		Jokaiseen kerrokseen yksi. Sekä oikea, että vasenkätisille. Myöhemmissä suunnitteluvaiheissa ratkaistaan tarvitaanko 2 vai 3 le-wc:tä.
Henkilökunnan sosiaalitilat (vaatevaihto ja pesutilat)	2	30	60		Laajennuksen ja alakoulun nivelkohtaan.
Sosaalitilat ja wc-tilat yhteensä			**140**		
Puhtauspalvelut					
Siivouskeskus	1	20	20		
Siivoustilat kerroksille	2	5	10		
Puhtauspalvelut yhteensä			**30**		
Yhteensä			**3428**	697	Tiloihin mahtuva oppilasmäärä
Hym2/oppilas (mukana vammaisopetus)				5,79	Täyttö- ja käyttöasteen kerroin on 0,85

Liite 5: kustannusennusteet, laajennus ja tilamuutokset

KANNISTON KOULU, LAAJENNUS
Kenraalintie 6, 01730 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	5 077	brm2
hyötyala	3 526	hym2
huoneistoala	4 652	htm2
tilavuus	20 673	rm3
tehokkuusluku	1,44	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut		2 520 000	496,36	714,69	121,90
suunnittelu	1 440 000				
rakennuttaminen	890 000				
liittymismaksut	190 000				
Rakennustekniset työt		12 220 000	2 406,93	3 465,68	591,11
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		2 310 000	454,99	655,13	111,74
LVV-työt	1 300 000				
IV-työt	940 000				
Säätölaitteet	70 000				
Sähkötyöt		1 400 000	275,75	397,05	67,72
Erillishankinnat		50 000	9,85	14,18	2,42
Muutos- ja lisätyövaraus		930 000	183,18	263,75	44,99
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		19 430 000	3 827,06	5 510,49	939,87
KUSTANNUSENNUSTE (alv 24%)		24 093 200	4 745,56	6 833,01	1 165,44

Hintataso KL 113 (3/22)

KANNISTON KOULU, TILAMUUTOKSET
Kenraalintie 6, 01730 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	1 476	brm2
hyötyala	1 332	hym2
huoneistoala	1 360	htm2
tilavuus	6 128	rm3
tehokkuusluku	1,11	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut		420 000	284,55	315,32	68,54
suunnittelu	240 000				
rakennuttaminen	150 000				
liittymismaksut	30 000				
Rakennustekniset työt		1 260 000	853,66	945,95	205,61
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		450 000	304,88	337,84	73,43
LVV-työt	110 000				
IV-työt	330 000				
Säätölaitteet	10 000				
Sähkötyöt		320 000	216,80	240,24	52,22
Erillishankinnat		230 000	155,83	172,67	37,53
Muutos- ja lisätyövaraus		260 000	176,15	195,20	42,43
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		2 940 000	1 991,87	2 207,21	479,77
KUSTANNUSENNUSTE (alv 24%)		3 645 600	2 469,92	2 736,94	594,91

Hintataso KL 113 (3/22)

Liite 6: Osallisuussuunnitelma

OSALLISUUS-SUUNNITELMA

KOHDE/PALVELU/TOIMINTA Kanniston koulun laajennus

LAATIJAT Sini Koskinen, Petri Kiuru, Hannu Haarala, Sanna Iranta

YHTEYSTIEDOT etunimi.sukunimi@vantaa.fi

PVM 10.2.2022

HUOMIOITAVAA *aikataulu tarkentuu hankesuunnittelussa*

LAPSET

TOIMENPITEET

Kysely luokissa ja Missä opin parhaiten -piirustukset 2021
Suunnitelmat/fiiliskuvat kommenteille/esille 2023
Osallistava taide suunnittelu 2023, toteutus 2025
Osallistuva budjetointi /kalustaminen 2024

VASTUUHENKILÖT

rehtori,
osallisuusasiantuntija ja -koordinaattori,
arkkitehti/suunnittelija

AIKATAULU 2021-24

HUOLTAJAT

TOIMENPITEET

Kysely 2021
Suunnittelun alkuun asukastilaisuus/työpaja.
Suunnitelmat/fiiliskuvat esille 2023

VASTUUHENKILÖT

rehtori,
osallisuusasiantuntija ja -koordinaattori,
arkkitehti/suunnittelija

AIKATAULU 2021-24

HENKILÖKUNTA

TOIMENPITEET

Kysely 2021
Suunnitelmat/fiiliskuvat kommenteille/esille 2023

VASTUUHENKILÖT

rehtori,
arkkitehti/suunnittelija

AIKATAULU 2021-24

LÄHIALUE JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

TOIMENPITEET

Kysely urheiluseuroille ym iltakäyttäjille jos tulee lisäliikuntatilaa yhteiskäyttöön 2023 alkuvuosi
Suunnittelun alkuun asukastilaisuus/työpaja.
Suunnitelmat/fiiliskuvat esille 2023

VASTUUHENKILÖT

rehtori,
osallisuusasiantuntija ja -koordinaattori,
arkkitehti/suunnittelija

AIKATAULU 2021-24

AINEISTON KÄSITTELYAIKATAULU JA VIESTINTÄ

Aineiston käsittely kunkin toimenpiteen jälkeen.
Viestintä koulun kk-tiedotteessa, OsallistuvaVantaa.fi, alueen someryhmät ja suora sähköpostiviestintä sidosryhmille.

11 § **Jokivarren koulun tilamuutosten hankesuunnitelman hyväksyminen / AK**

VD/5774/10.03.02.01/2022
AK/PW/EK/JC

Jokivarren kouluun tarvitaan tilatiivistystä ja tilamuutoksia uuden oppimiskäsityksen mukaan sekä tilojen teknisiä kunnostuksia ja välttämättömiä osakorjauksia. Tilamuutokset toteutetaan pääosin kesän 2023 aikana. Hankkeen tavoitehinta on 1,47 milj. euroa (alv 0 %, KL 114).

Jokivarren koulu sijaitsee Korson suuralueella, Jokivarren kaupunginosassa. Koulu on valmistunut vuonna 1957 ja sitä on laajennettu ja saneerattu vuonna 1997. Tontilla oleva väliaikainen paviljonkirakennus on rakennettu vuonna 2002, asuintalo vuonna 1957 ja pukusuojarakennus. Kohteen osoite on Sorvatie 16, 01480 Vantaa.

Jokivarren koulussa on 1.–6. luokat ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027. Oppilaat tulevat pääosin Jokivarren ja Nikinmäen alueelta kouluun. Jokivarren koulun lisäksi muita kouluja Korson suuralueella ovat Nikinmäen ja Kulomäen opetuspiste ja Vierumäen alakoulu sekä Leppäkorven ja Mikkolan yhtenäiskoulut.

Jokivarren koulussa on 358 oppilasta 1–6 luokilla ja 34 henkilökuntaan kuuluvaa. Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Jokivarren ja Nikinmäen kaupunginosien alakouluikäisten laskee hieman ennusteajanjaksolla 2021–2031 noin 46 lapsella, ja samoin on Korson suuralueella muiden kaupunginosien osalta kehitys laskeva ennusteajanjaksolla Vallinojaa lukuun ottamatta.

Koulurakennuksen korjaus- ja muutostöiden investointi on tarpeellinen, sillä kunto- ja sisäilmatutkimusten perusteella rakennus on tällä hetkellä peruskorjauksen tarpeessa. Koulussa on esiintynyt sisäilmaongelmia, joita on korjattu kunnossapitotöinä. Nykyisiä tiloja tarvitaan jatkossakin.

Uuden opetussuunnitelman ja toimintakulttuurin myötä koulutiloilta vaaditaan joustavampia ja monikäyttöisempiä oppimisympäristöjä sekä oppimistilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia.

Tarveselvitys Korson koulua korvaavat tilat 20.9.2017 on hyväksytty Opetuslautakunnassa 2.10.2017 § 21, Teknisessä lautakunnassa 3.10.2017 § 5 ja Kaupunginhallituksessa 10.10.2017 § 19.

Hankesuunnitelma koskee koulurakennuksen, tilamuutosta ja osakorjauksia, mutta samassa yhteydessä on selvitetty uuteen oppimisympäristöön ja opetussuunnitelmaan liittyviä tilatiivistyksiä ja -muutoksia sekä niistä aiheutuvia rakennusteknisiä muutoksia, jotta tilat palvelisivat käyttäjien tämänhetkisiä ja tulevaisuuden toiminnallisia vaatimuksia ja tarpeita. Tilamuutosten ja osakorjausten myötä tiloista tulee turvalliset ja terveelliset käyttäjille.

Toimitilajohtamisen hankesuunnittelussa on hankkeelle laskettu 11.5.2022 päivätty tavoitehinta 1 470 000 euroa (alv 0 %), KL 114.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on osaltaan hyväksynyt hankesuunnitelman 13.6.2022 § 8.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 2 mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää toimintaan liittyvien 1 000 000–3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yli 1 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 11

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Jokivarren koulun 20.5.2022 päivätty hankesuunnitelma ja sen tavoitehinta 1 470 000 euroa (alv 0 %, KL 114).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Jokivarren koulun tilamuutosten hankesuunnitelma 20.5.2022 liitteineen.

Täytäntöönpano: Toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Josée Courtemanche, puh 040 549 0059,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

HANKESUUNNITELMA

JOKIVARREN KOULU TILAMUUTOSHANKE

Sorvatie 16, 01480 Vantaa

VD/5774/10.03.02.01/2022

20.5.2022 Hava/JCo

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

1. HANKETIETOKORTTI 4

2. YHTEENVETO....5

3. PERUSTELUT TARPEELLE....6

4. RAKENNUKSEN KUNTO 8

5. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET....14

6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 38

7. VÄISTÖTILATARVE....38

8. KUSTANNUKSET 39

9. RAHOITUS JA AIKATAULU 39

10. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET....40

11. TYÖTURVALLISUUSASIAT 40

12. RISKIT 41

13. TYÖRYHMÄN JÄSENET 42

1.1. Sidosryhmät....43

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue / Toimialajohtamisen palveluyksikkö / Hankevalmistelu 20.5.2022
Rakennuttaja-arkkitehti Josée Courtemanche

Liitteet

Liite 1: sijaintikartta
Liite 2: ilmakuva
Liite 3: asemakaavaote ja kaavamääräykset
Liite 4: johtokartta
Liite 5: tilaohjelma
Liite 6: tavoitehintalaskelma

Oheismateriaali:

1. Jokivarren koulun, tilamuutosten tilakaaviot 20.5.2022
2. Kosteus- ja sisäilmatekniset kuntotutkimukset, 2020-2022, lista kohdassa 3.4.
3. Vantaan kaupungin perusopetuksen tilakortit
4. Vantaan kaupungin tilakeskuksen LVIA- suunnitteluohjeet
5. Vantaan kaupungin tilakeskuksen ohjeita suunnittelijoille

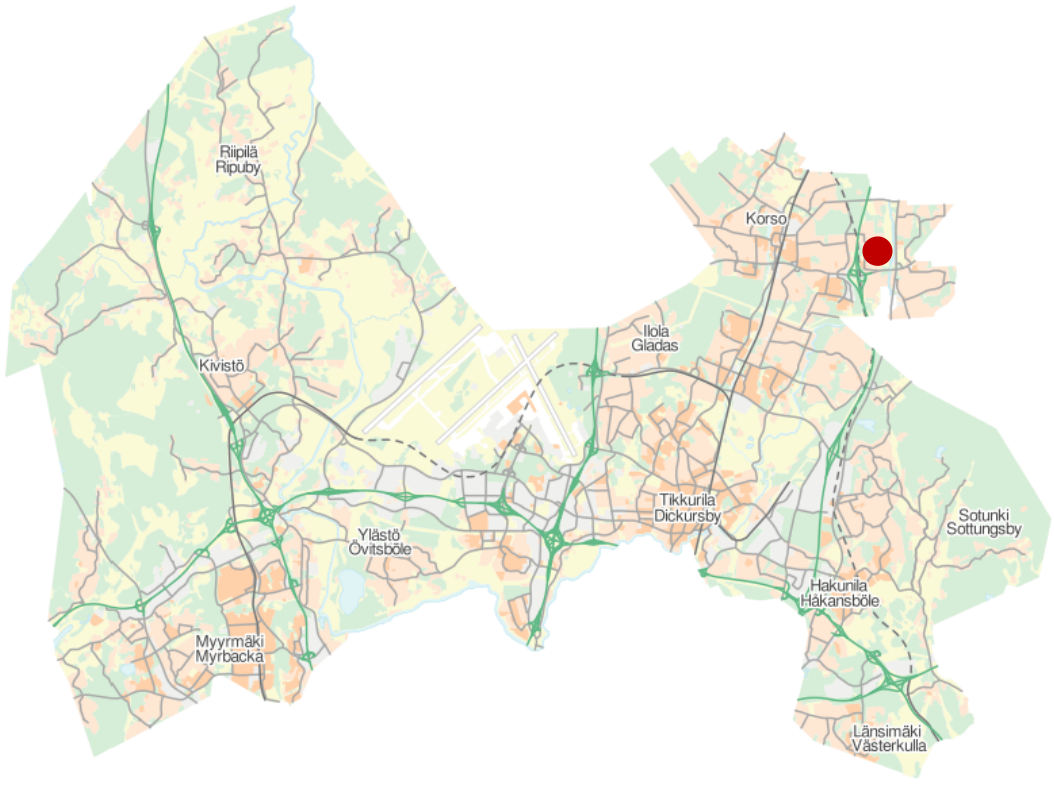

Kuva 1: Jokivarren koulun sijainti, Sorvatie 16, Jokivarsi, Koillis-Vantaa

1. HANKETIETOKORTTI

VD/5774/10.03.02.01/2022

Kohteen nimi: Jokivarren koulu						
Tarpeen kuvaus: Jokivarren kouluun tarvitaan tilatiivistystä/muutoksia uuden oppimiskäsityksen mukaan sekä tilojen teknisiä kunnostuksia ja välttämättömiä osakorjauksia.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Vantaan kaupungin Korson korvaavat tilat - tarveselvitys (2017)						
Tarpeen perustelut: Tilamuutosten ja osakorjausten myötä tiloista tulee turvalliset ja terveelliset käyttäjille. Kouluun tehdään toiminnan, turvallisuuden ja ylläpidon kannalta tarpeelliset muutokset.						
Käyttäjätoimiala: Kasvatus ja oppiminen (KASO)						
Kaupunginosa: 85 Jokivarsi	Kiinteistötunnus: 92-085-0018-0001			Tontin pinta-ala: 16 566 m^2		
Osoite ja tontti: Sorvatie 16, 10480 Vantaa	Kaavatiedot: Asemakaava 85018 (2000) YO-tontti.			Rakennusoikeus: 5000 m^2 III-kerrosta rakennettu 4662 m^2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%) (KL 114)	brm^2	htm^2	hym^2	Investointikustannus €	€ / brm^2	€ / htm^2
Uudisrakennus	-	-	-			
Laajennus / lisärakennus	-	-	-	-	-	-
Muutos / osakorjaus (toimenpidealue)	1527	1411	1122	1,47 milj.	963	1042
Hankkeen tilapaikkamäärä: 358 oppilasta						
Investointikustannus tilapaikkaa kohden				4 106 € / tilapaikka		
Väistötilan tarve: ei väistötilatarvetta						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: 1,55 milj. €. (KL 103)						
Hankkeen toteutusaikataulu: Valmistuu kesällä 2023						
Ylläpitokustannukset (hankkeen aiheutuva lisäys): 81 782 euroa/v						
Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle: 334 000 euroa/v						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: tarkentuu suunnitteluvaiheessa						
Vuokra-arvio käyttäjätoimialalle (hankkeen aiheutuva lisäys):						
Tuleva vuokra				12,21 € / htm^2 / kk		
Vuokravaikutus	17 227 € / kk			206 724 € / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka				48,1 € / kk		
Laatija(t): Josee Courtemanche, Satu Turunen, Petri Kokkonen				Päivämäärä: 20.5.2022		

2. YHTEENVETO

Jokivarren koulu sijaitsee Korson suuralueella, Jokivarren kaupunginosassa. Koulu on valmistunut vuonna 1957 ja sitä on laajennettu ja saneerattu vuonna 1997. Tontilla oleva väliaikainen paviljonkirakennus on rakennettu vuonna 2002, asuintalo vuonna 1957 ja pukusuojarakennus. Kohteen osoite on Sorvatie 16, 01480 Vantaa.

Jokivarren koulussa on 358 oppilasta 1-6 luokilla ja 34 henkilökuntaan kuuluvaa. Jokivarren kouluun lapset tulevat pääsääntöisesti Jokivarren ja Nikinmäen alueilta. Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Jokivarren ja Nikinmäen kaupunginosien alakouluikäisten laskee hieman ennusteajanjaksolla 2021–2031 noin 46 lapsella, ja samoin on Korson suuralueella muiden kaupunginosien osalta kehitys laskeva ennusteajanjaksolla Vallinojaa lukuun ottamatta.

Koulurakennuksen korjaus- ja muutostöiden investointi on tarpeellinen, sillä kunto- ja sisäilmatutkimusten perusteella rakennus on tällä hetkellä peruskorjauksen tarpeessa. Koulussa on esiintynyt sisäilmaongelmia, joita on korjattu kunnossapitotöinä. Nykyisiä tiloja tarvitaan jatkossakin.

Uuden opetussuunnitelman ja toimintakulttuurin myötä koulutiloilta vaaditaan joustavampia ja monikäyttöisempiä oppimisympäristöjä sekä oppimistilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia.

Hankesuunnitelma koskee koulurakennuksen, tilamuutosta ja osakorjauksia, mutta samassa yhteydessä on selvitetty uuteen oppimisympäristöön ja opetussuunnitelmaan liittyviä tilatiivistyksiä ja -muutoksia sekä niistä aiheutuvia rakennusteknisiä muutoksia, jotta tilat palvelisivat käyttäjien tämänhetkisiä ja tulevaisuuden toiminnallisia vaatimuksia ja tarpeita.

Tilamuutosten ja osakorjausten myötä tiloista tulee turvalliset ja terveelliset käyttäjille.

Hankesuunnitelma ei koske asuntolarakennusta eikä pukusuojarakennusta.

Hankesuunnitelman mukaan tavoitehinta on 1 470 000 € (alv 0 %), KL 114 (5/22).

3. PERUSTELUT TARPEELLE

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Koulu on tarpeellinen ja kuuluu palveluverkkoon.

Jokivarren koulu sijaitsee Korson kaupunginosassa. Jokivarren koulussa on 1.–6. luokat ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027. Oppilaat tulevat pääosin Jokivarren ja Nikinmäen alueelta kouluun. Jokivarren koulun lisäksi muita kouluja Korson suuralueella ovat Nikinmäen ja Kulomäen opetuspiste ja Vierumäen alakoulu sekä Leppäkorven ja Mikkolan yhtenäiskoulut.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Jokivarren koulun oppilaat tulevat kouluun pääosin Jokivarren ja Nikinmäen kaupunginosista. Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Jokivarren ja Nikinmäen kaupunginosien alakouluikäisten määrä laskee ennusteajanjaksolla 2021–2031 noin 46 lapsella, ja muiden kaupunginosien osalta kehitys on laskeva ennusteajanjaksolla Vallinojaa lukuun ottamatta. Jokivarren koulun tilamuutosten myötä mahdollistetaan uuden opetus-suunnitelman mukainen oppimisympäristö ja tuetaan uuden oppimiskulttuurin syntymistä

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselitykset)

Jokivarren koulu kuuluu kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2018–2027. Korson suuralueen koulukiinteistöjen investointitarpeita ja aikatauluja tarkasteltiin Boost Brothers Oy:n toimesta vuonna 2015. Hankkeesta on tehty Korson koulujen yhteinen tarveselvitys 20.9.2017.

Jokivarren koulun pedagoginen suunnitelma on laadittu vuonna 2022.

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset,

- Jokivarren koulu, alkuperäinen osa, haitta-ainetutkimus, Vahanen Rakennusfysiikka Oy 31.3.2022

- Sisäilma ja kosteustekninen kuntotutkimus (vanha osa, kellarikerros tila 1021), Sweco Asiantuntijapalvelut Oy, 24.3.2022

- Kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus, Sweco Asiantuntijat Oy, 11.2.2020

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Korson koulua korvaavat tilat - tarveselvitys 2017. VD/667/02.08.00.00/2017

4. RAKENNUKSEN KUNTO

Jokivarren koulu on valmistunut vuonna 1957. On laajennettu ja vanha osa on osittain saneerattu vuonna 1997. Rakennusta palvelee koneellinen tulo- ja poistoilmajärjestelmä vuodesta 1997. Vanhan osan luokkatiloihin 104, 205 ja 304 on tehty tiiviskorjauksia vuonna 2013.

Vanha koulurakennus on kolmekerroksinen ja kellaritilainen. Koulun laajennettu osa on kaksikerroksinen ilman kellaria (maanvarainen rakennus).

Tontilla oleva väliaikainen paviljonkirakennus on rakennettu vuonna 2012, asuintalo vuonna 1957 ja pukusuojarakennus. Rakennukset eivät ole suojeltu.

Asuintalo on osittain korjattu vuonna 2011.
Koulun piha on kunnostettu kesällä 2019.
Lämpömuoto vaihdetaan maalämmöksi vuonna 2022.

Hankesuunnitelma koskee vain koulurakennus ja sen laajennus.
Hankesuunnitelma ei koske asuintaloa eikä pukusuojarakennusta.

Boost Brothers (2015):

Boost Brothers *Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden* raportin mukaan, Jokivarren koulu on tyydyttävässä kunnossa.

Rakenteet

Vuonna 1957 rakennus on massatiilirakenteinen.

Vanha osa

Koulun vanha osa on valmistunut vuonna 1957. Rakennuksessa on kolme maanpäällistä kerrosta ja maanalainen kellarikerros.

Rakennus on perustettu maanvaraisin jatkuvin betonianturoin ulkoseinien osalta. Rakennuksen sisällä on maanvaraiset betoniset pilari- tai seinäanturat. Perustuksien päältä lähtee ulkoseinien kohdalla betoninen perusmuuri ja rakennuksen sisällä betonipilari tai -seinä. **Perustukset ovat kunnossa**.

Kellarikerroksen alapohja on tilassa 1021 maanvarainen betonilaatta, jossa ei ole veden- tai lämmöneristettä. Lattiapinnoitteena on hyväkuntoinen lattialaatta. Rakenne on kuiva. Tilan alapohjarakenteiden liittymät on aiemmin tiivistetty. Kuntotutkimuksen merkkiainekokeissa tuli esille ilmavuotokohtia seinän ja lattian liittymästä sekä kynnyksen kohdalta. **Alapohjassa on kunnostustarpeita.**

Rakennuksen ulkoseinät kellarikerroksen kohdalla ovat teräsbetonia. Kellarikerroksen betonimuurin sisäpuolella on tiilimuuraus, lämmöneristettä seinärakenteessa ei ole vaan pelkkä ilmarako. Ulkoseinän sisäpuolella on vedeneristeenä pikisively (sisältää PAH-yhdisteitä). Seinärakenteen sisäpinnoilla ei ole havaittavissa kosteutta tai kosteuden aiheuttamia jälkiä. Tiilimuuraus ei ole ilmatiivis, ilmavuotoja on mm. ikkunaliittymissä, patterin ja sähkökourun kannakkeiden kohdilla sekä halkeamien kohdilla. Kellarin ulkoseinän yläosassa on lämmöneristehalkaisu. Lämmöneriste on kuntotutkimuksen avausten perusteella osassa halkaisua lastuvillasementtieristettä ja osassa mineraalivillaeristettä. Kuntotutkimuksen mikrobinäytteissä ei todettu poikkeavaa mikrobikasvustoa. Kellarikerroksessa on kosteusteknisiä riskitekijöitä ja rakenteissa arvioidaan olevan epäpuhtauksia. **Kellarikerros vaatii korjaustoimenpiteitä.**

Ulkoseinät maanpinnan yläpuolella ovat massiivitiiliseiniä, joiden julkisivupinta on rapattu. Ulkoseinien sisäreunassa on teräsbetoninen välipohjapalkisto. Sokkeleissa on halkeamia. Ulkoseinärakenteet ovat muutoin kunnossa. **Ulkoseinissä on kunnostustarpeita.**

Ikkunoiden puiset ulkokarmit ovat monin paikoin huonossa kunnossa (maalipinnat ja kittaukset). **Ikkunat vaativat kunnostustoimenpiteitä.**

Rakennuksen välipohjat ovat paikallavalettuja kantavia teräsbetonilaattoja.

Välipohjarakenne on 1.kerroksen lattian osalla ns. kaksoislaattarakenne. 1.kerroksen lattian laattojen välissä on puukuitusementtieristelevy. Eristelevyissä ja pintalaatan alle asennetuissa valusuojapahveissa ei todettu tutkituilta osin poikkeavaa mikrobikasvustoa kuntotutkimuksessa. Ensimmäisessä kerroksessa on tehty ulkoseinän ja kaksoislaattarakenteisen välipohjan liittymän tiivistyskorjauksia vuoden 2015 jälkeen. Lisäksi ulkoseinän ja välipohjan liittymää on tiivistyskorjattu. Tiivistyskorjauksia on tehty nykyisen kirjastotilan (tila 1105) ympäristössä.

Kuntotutkimuksen merkkiainekokeissa kirjastotilassa (tila1105) havaittiin ilmavuotoja lattian ja seinän liittymistä. Lisäksi kirjastotilan kohdan kuilurakenteesta havaittiin ilmavuoto kuilun ja alakaton liittymästä.

2. ja 3. kerroksen lattian välipohjarakenne on kantava teräsbetonilaatta. Välipohjalaatat tukeutuvat teräsbetonipalkkeihin ja -pilareihin

2. kerroksessa kuvaamataidon/musiikin tilassa (tila 1208) on alalaattarakenne, jonka päällä on lankkulattia. Tilan kohdalla välipohjan täytteenä on kuntotutkimuksen mukaan tiili- ja betonimurskaa ja puulastuja. Toisessa avauksessa samasta tilasta todettiin puukuitusementtieriste. Kuntotutkimuksessa täyttömateriaaleissa ei todettu poikkeavaa mikrobikasvustoa ja rakenteet olivat kuivia. 2.kerroksen siivoustilassa (sijainti tilan 1208 yhteydessä) on paikallinen kosteusvaurio alakatossa.

Tilassa 1207 todettiin pintalaatan alla puru/lastuvillan lastuja ennen kantavaa betonilaattaa. Puulastuissa ei todettu poikkeavaa mikrobikasvustoa kuntotutkimuksessa. Puulastuja on mahdollisesti jätetty valuun.

Tilassa 1204 tehdyn kuilurakenteiden merkkiainekokeen mukaan havaitiin ilmavuotoja kuilun ja lattian liittymästä sekä kuilun ja alakaton liittymästä. **Välipohjat vaativat korjaustoimenpiteitä.**

Rakennuksen yläpohjan kantava rakenne on paikalla valettu teräsbetonilaatta. Vanhojen suunnitelmien mukaan kantavan laatan yläpuolella on puukuitusementtieriste ja pintalaatta. Vesikaton kantavat puurakenteet tukeutuvat pintalaattaan. Rakennuksen kattomuoto on harjakatto ja katon pintamateriaali on pelti. Yläpohjan pinnoilla ei ole viitteitä kattovesivuodoista 3-kerroksen siivoustilaa (tila 1303) lukuun ottamatta. Siivoustilassa vesikaton läpiviennin liittymästä ja vesikatteen saumakohdasta on päässyt paikallisesti valumaan vettä yläpohjarakenteeseen. Akuuttia vesivuotoa ei havaittu kuntotutkimuksessa ja yläpohjalaatan alapinta oli pintakuiva. Siivoustilan kohdalla yläpohjan puukuitusementtieristeessä todettiin mikrobialyysissä poikkeavaa mikrobikasvustoa. puukuitusementtilevyssä oli myös aistinvaraisesti havaittavissa mikrobiperäistä hajua ja tummentumia. Yläpohjan alalaatan sisäpinta ei ole aistinvaraisesti havaittuna ilmatiivis. Yläpohjan lämmöneristeeseen on läpivientireikiä. Yläpohjan kosteustekninen kunto on

heikko 3.kerroksen siivoustilan (tila 1303) kohdalla vesikaton läpivientiliittymän vesivuotojen takia. Kastuneen ja mikrobivaurioituneen lämmöneristeen jättäminen rakenteeseen heikentää sisäilman laatua. Yläpohjalaatan alapinta ei ole yleisesti ilmatiivis siinä olevien läpivientireikien takia, jolloin ilmavuodot yläpohjan lämmöneristeestä huoneilmaan ovat todennäköisiä. **Yläpohja ja vesikatto vaativat kunnostustoimenpiteitä.**

Haitta-ainekartoituksen mukaan seuraavien materiaalien purkutyö ja poisto on tehtävä haitta-ainepurkutyönä tai asbestipurkutyönä VN 205/2009 mukaisesti.

- eteläpäädyn sisäänkäynnin (tila 1001) portaiden alustilan 250 x 250 mm vinyylilaatoitus sekä sen musta kiinnitysliima sisältävät asbestia
- kellarin alkuperäiset palo-ovet (4 kpl) ja -luukut karmeineen sisältävät asbestia
- kellarin betonilattioiden sinivihreän/vihreän maalin metalliyhdistepitoisuus ylittää sille asetetun vaarallisen jätteen raja-arvon koboltin ja lyijyn osalta (tilat 1001-1006, 1009, 1010 ja1020).

Laajennusosa

Koulua on laajennettu vuonna 1997. Laajennusrakennus on kaksikerroksinen. Laajennusosassa on väestönsuoja.
Laajennusosa on perustettu maanvaraisesti betonisin pilarianturoin. Väestönsuojan kohdalla on betoniset jatkuvat maanvaraiset anturat.
Perustukset ovat kunnossa.

Laajennuksen alapohja on maanvarainen teräsbetonilaatta. Laatan alapuolella on lämmöneriste ja routimaton soratäyttö ennen perusmaata. Märkätilojen kohdalla on maanvaraisen teräsbetonilaatan yläpuolella kallistettu pintabetoni, muovimatto vedeneristeenä ja kiinnityslaasti+ laatoitus. Liikuntatilan kohdalla teräsbetonilaatan ja lämmöneristeen välissä on muovikalvo ja teräsbetonilaatan päällä on Parla-joustolattia rakenteineen. 1.kerroksen väestönsuojatilassa olevan IV-konehuoneen lattiasta sekä siivouskeskuksen lattiasta lavuaarin vedenpoistoputken kohdalta on havaittu kosteutta.
Rakennuksen kantavan rungon muodostavat teräsbetoniset pilarit ja palkit sekä ulkoseinien teräsbetoniset sisäkuorielementit. Liikuntatilan ympärillä on kantavat teräsbetoniset seinäelementit myös rakennuksen sisällä. **Runkorakenteet ovat kunnossa.**

Väli- ja yläpohjan ja kantavina rakenteina toimivat ontelolaatat. **Väli- ja yläpohjan kantavat rakenteet ovat kunnossa.**

Rakennuksen ulkoseinät ovat kantavia sisäkuorielementtiseiniä. Sisäkuoren (teräsbetonia) ulkopuolella on lämmöneristys ja tuulensuojavilla, ilmarako ja tiilimuuraus + kolmekerrosrappaus.
Tilan 114 ulkoseinän merkkiainekokeiden mukaan havaittiin ilmavuotoa ikkunapenkin alareunan ja -päädyn ja ulkoseinärakenteen liittymästä sekä ikkunakarmin ja ulkoseinärakenteen liittymästä.
Tilojen 119 ja 120 ulkoseinien merkkiainekokeessa havaittiin ilmavuotoa lattian ja seinän liittymästä, ulkoseinän ja väliseinän liittymästä, sähkökotelon kannakkeiden kohdalta, ikkunapenkin ja -karmin ja ulkoseinärakenteen liittymästä, elementtisaumasta, patterikannakkeiden kohdalta, seinän kotelorakenteen kohdalta sekä katon ja seinän liittymästä.

Kuntotutkimuksen mukaan ulkoseinien sisäpintojen ja liittymien ilmatiiveydessä on parannettavaa. Elementtien saumoissa on oletettavasti betonin kuivumisesta johtuvat pitkittäishalkeamat, jotka eivät ole ilmatiiviit. **Ulkoseinät vaativat korjaustoimenpiteitä.**

Rakennuksen vesikatto harjakatto ja vesikaton kantavat rakenteet ovat puuta. Vesikaton pintamateriaali on konesaumattu sinkitty pelti. Rakenteessa on aluskate. Vesikaton lumikuormakestävyys on 180 kg/m2. **Vesikatto vaatii kunnostustoimenpiteitä.**

Koulun keittiön kunto on hyvä. Keittiölle on rakennettu uusi rullakkotila v. 2019. Koulun sisätilat pintarakenteiltaan pääasiassa hyvässä kunnossa.

Rakennuksessa saattaa olla asbesti- ja haitta-aineita.

GEO

Vanha osa

Rakennus on salaojitettu.

Salaojia on osittain uusittu pihaparannusten yhteydessä vuonna 2019. Ns. pienen sisäpihan salaojat sekä yhdyskäytävän salaoja on pihaparannusten yhteydessä uusittu. Pihaparannusten yhteydessä on laadittu koko salaojajärjestelmän uusimissuunnitelmat. **Salaojat vaativat toimenpiteitä.**

Laajennusosa

Laajennus on salaojitettu.

Salaojia on osittain uusittu pihaparannusten yhteydessä vuonna 2019. Ns. pienen sisäpihan salaojat sekä yhdyskäytävän alta menevä salaoja on pihaparannusten yhteydessä uusittu. Pihaparannusten yhteydessä on laadittu koko salaojajärjestelmän uusimissuunnitelmat. **Salaojat vaativat toimenpiteitä.**

Pihaa on kunnostettu vuonna 2019.

LVIA

Kuntotutkimuksen (Sweco 11.2.2020) mukaan;
“kohteen ilmanvaihtojärjestelmässä ei tutkimuksissa havaittu puutteita, jotka heikentäisivät sisäilman laatua. Havaitut puutteet ovat normaalin huoltotoiminnan yhteydessä korjattavia. Tärkeimmät korjaustarpeet ovat ilmanvaihtojärjestelmän alkuperäisten kenttälaitteiden uusiminen ja keittiön tiskaustilaa palvelevan JK3:n, sekä kellarin alustilan tuuletuksesta vastaavan TK2/pf5 toiminnan tarkastaminen.”

LVIA-järjestelmiä on uusittu ja laajennettu eri aikakausina. Järjestelmien toiminnallisuus ja kunto on kokonaisuutena tyydyttävä. Ilmanvaihtokoneiden uusiminen tulee ajankohtaiseksi laajemman saneerauksen yhteydessä, niiden käyttöteknisen iän täyttyessä, millä parannetaan sisäilmasto-olosuhteita, sekä energiatehokkuutta.

Tässä hankesuunnitelmassa vanhaan rakennusosaan kohdentuvat toimenpiteet rajataan koskemaan pääosin tilamuutoksista johtuvia toimia.

Lämpömuoto muutetaan maalämmöksi vuonna 2022 (erillishanke).

Sähkö

Tässä hankesuunnitelmassa vanhaan rakennusosaan kohdentuvat toimenpiteet rajataan koskemaan pääosin tilamuutoksista johtuvia toimia.

5. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET

5.1 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet ja opiskelijoiden osallistuminen:

Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2016. Pedagogiikan ja uudenlaisen oppimisen näkökulmasta on tarpeen toteuttaa toiminnallisia muutoksia nykyisiin tiloihin. Lisäksi opetussuunnitelman muutos on lisännyt tarvetta toiminnallisille muutoksille. Uudet oppimistavat, ilmiöpohjaisuus ja yhteisopettajuuden lisääntyminen ovat keskeisiä tekijöitä uudessa oppimisessa.

Opettajien ja oppilasryhmien yhteistyö edellyttää tiloja, joissa mahdollistuvat vuorovaikutus, oppilaan aktiivinen rooli opiskelussa, tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja tarvittaessa mahdollisuus häiriöttömään opiskeluun opettajan välittömässä ohjauksessa.

Oppilaiden lisääntyvän vastuunoton huomioiminen luo tarpeita rakentaa aiemmasta poikkeavia tilaratkaisuja (ns. luottamuksen kehä). Yhteistyöhön nojaavassa koulukulttuurissa koulutilojen ja kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Parhaimmillaan kolusuunnittelussa huomioitu monitila-ajattelu tarjoaa tilat myös kuntalaisille koulupäivän aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Uudenlaisissa tilaratkaisuissa korostuvat kalustevalinnat, joiden tulee myös olla monikäyttöisiä erilaisissa oppimistilanteissa.

Jokivarren koulussa painotetaan Vantaan perusopetuksen yhteisten arvojen lisäksi joustavuutta ja yhteistyötaitoja. Oppimisympäristöjen tulee tukea toiminnallista oppimista ja oppilaiden osallisuutta.

Oppiminen pyritään toteuttamaan mahdollisimman monipuolisesti ja toiminnallisesti. Toiminnallisuus vaatii tilaa ja tilan joustamista monenlaiseen työskentelyyn pienryhmistä yhdysluokkatyöskentelyyn.

Oppimista tapahtuu myös varsinaisten luokkahuoneiden ulkopuolella. Koulun muissa tiloissa, pihalla, lähimetsissä ja puistoissa voidaan työskennellä kuvaten, havainnoiden, materiaaleja keräillen, luontoon tutustuen. Myös koulun käytävät, aulat tai kirjastotila ovat osa oppimisympäristöä.

Jokivarren koulussa lapsia osallistetaan suunnitteluvaiheessa, kun toteutussuunnittelu on käynnistynyt. Koulun henkilökunta suunnittelee osallistamisen toteutuksen ja tarkemman aikataulun. Oppilaskunnan hallitus vetää

osallistamishanketta ja kaikki koulun oppilaat otetaan mukaan osallistumaan. Koulun henkilökuntaa on osallistettu pedagogista suunnitelmaa laadittaessa vuonna 2022. Pedagoginen suunnitelma on ohjeellinen ja se on suunnittelun tukena.

Uuden oppimisen mukaiset tavoitteet uusien tilojen ja tilamuutosten suunnittelulle:

Opiskelutilat ja -välineet tulee suunnitella ja järjestää siten, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Opetuksessa tulee käyttää oppiaineelle ominaisia menetelmiä ja monipuolisia työtapoja, joiden avulla tuetaan ja oh- jataan oppilaan oppimista. Työtapojen tehtävänä on kehittää oppimisen, ajattelun ja ongelman ratkaisun taitoja, työskentelytaitoja ja sosiaalisia taitoja sekä aktiivista osallistumista. (Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Tilat suunnitellaan huomioiden esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys. Kestävä kehitys/resurssiviisaus, ylläpidettävyys, iltakäyttö sekä kustannustehokkuus ovat tavoitteita kaikissa näkökulmissa.

Iltakäyttö ja tilojen monikäyttöisyys on huomioitava myös kulunvalvonnassa, lukituksissa, ilmanvaihdossa.

Tilasuunnittelu liittyy myös opetustoimen toimintakulttuurin muutokseen ja uuteen opetussuunnitelmaan. Ilmiöpohjainen oppiminen, tilojen toiminnallisuus, monikäyttöisyys, yhteisopettajuus, tietotekniikan tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä.

Koulu on rakennettu vuonna 1957 ja on ajalleen tyypillinen koulurakennus. Luokat ovat pääosin suuria, entisiä OT 3-kokoisia, pienryhmätiloja on niukalti. Tarvitaan perusopetustiloja, jotka ovat monikäyttöisiä eri kokoisille oppimisryhmille. Toiminnallisista syistä halutaan muokata Jokivarren tiloja vastaamaan nykytilan tarpeita.

Toimenpiteet sisältävät:

<u>Vanhan rakennuksen pohjakerrokselle:</u>

- tilan 1021 muokkaaminen monitoimiopetustilaksi (101 m^2) sisältäen kotitaloustila ja kirjasto
- varastot 1020 ja 1022-1024 maalataan siistiksi
- uudet poistumisovet (900 + 300), uudet kaiteet ja uusi lavahissi avoportaalle

<u>Vanhan rakennuksen 1. kerrokselle:</u>

- uusi alakatto käytävälle 1110 (42,2 m^2)

- uusi ovi (900) poistumisportaalle 1101
- uudet kaiteet ja uusi lavahissi avoportaalle
- tilojen 1105-1107 muokkaaminen oppilashuollontiloiksi (61,1 m^2)
- tilojen 1108-1114 muokkaaminen/laajentaminen opettajienhuoneeksi (61,1m^2)
- siivoustila 1121 ja oppilashuollon WC 1106 saneerataan
- tilojen 1121-1132 muokkaaminen kuvaamataito- ja tekstiililuokaksi ja niiden varastoksi, WC 1129 saneerataan

Vanhan rakennuksen 2. kerrokselle:

- uudet ovet (900+900) poistumisportaalle 1201
- uudet kaiteet ja uusi lavahissi avoportaalle
- tilan 1207 muokkaaminen pieniopetustilaksi ja 2 erilliseksi WC:ksi (16,6 m^2)
- pimiön 1211 poistaminen ja yhdistäminen varastoihin 1212 ja 1213.
- siivoustila 1203 saneerataan

Vanhan rakennuksen 3. kerrokselle:

- uudet ovet (900+900) poistumisportaalle 1300
- uudet kaiteet ja uusi lavahissi avoportaalle
- tilan 1302 muokkaaminen pieniopetustilaksi ja 2 erilliseksi WC:ksi (14,6 m^2)
- siivoustila 1303 saneerataan

Laajennuksen 1. kerrokselle:

- uusi alakatto kaarevan alakaton sijaiselle käytävälle 002 (49,8 m^2)
- lavavaraston 024 muokkaaminen ulkourheiluvälinevarastoksi (17,8 m^2)
- liikuntasaliin lisätään seinälle nostettava näyttämö, korjataan koripallon telineet, uusitaan pimennysverhot, siirretään esitysverhot ja niiden moottori ja uusitaan puolapuut.
- puretaan ja rakennetaan uusi väliseinä eripaikkaan, varastotilojen 025 ja 026 välissä.

Laajennuksen 2. kerrokselle:

- uusi alakatto kaarevan alakaton sijaiselle käytävälle 102 (108,1 m^2)
- korotetaan avoportaan kaiteet (noin 30 cm)
- puretaan opetustilan 103-104 väliseinä ja rakennetaan siirtoseinä (44 dB) sen sijaan. Asennettaan tekstiilipalamatto opetustiloihin 103-104 (117,4 m^2).

- puretaan opetustilan 119-120 väliseinä ja rakennetaan siirtoseinä (44 dB) sen sijaan. Asennettaan tekstiilipalamatto opetustiloihin 119-120 (118,4 m^2).
- opetustilaan 114 tehdään ilmatiiveys- ja ilmanlaatutoimenpiteet.

Pinta-alat yhteensä: 1370,8m^2 tai 1122 hym^2 (ilman portaita ja käyttäviä) (katso tilaohjelma).

Pihalle:

- salaojien uusiminen vanhan rakennuksen ympärille (paitsi sisäpihalle).

Liitteinä laajennuksen tilaohjelma ja oheismateriaalina tilakaaviot, joissa on esitetty toteutettavat korjaus- ja muutostoimenpiteet.

Muut liittyvät hankkeet:

Muiden hankkeiden liittyvät toimenpiteet ovat: (ks. tilaohjelma)

- maalämpöhanke, 2022
- LED-hanke (niille paikoille, jotka eivät kuuluu tähän hankkeeseen)

5.2 Ateriapalvelun tavoitteet

Keittiö toimii kuumennus keittiönä. Pääkeittiö on Nikinmäen koulussa, josta kuljetetaan ateriat päivittäin.

Keittiö on hyvässä kunnossa.

Opettajien kotikeittiön tilamuutosten tavoitteet:

Opettajien huoneeseen tarvitaan ”kotikeittiö” varustein, liesi/kiertoilmauuni, jääkaappi ja pakastekaappi (2 kpl), 4 kpl mikroaaltouuneja, esipesupöytä, astiankuivauskaappi, astianpesukone, työtasoa aterian valmistusta varten, sekä lasku tasoa kahvin/ vedenkeittimelle ja muille tarvittaville laitteille. Tilaan asennetaan hyllyjä ja kaapistoa astioiden ja kuiva-aineiden säilytystä varten. Keittiötilaan asennetaan riittävästi verkkovirtapistorasioita pienlaitteille.

Huomioitavat keittiö tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän yhteyden päässä.
- Keittiö sijoitetaan ruoka-, koulutus- kokoussalissa.

- Jäteastiat on oltava riittävän suuret.
- Käsipesupisteet (2 kpl) varusteineen keittiön oven vieressä.

Lisää tietoa oheismateriaalissa: Vantaan kaupungin, Keittiön laitteiden ja kalusteiden yleiset vaatimukset

Talousopetusluokan kotikeittiön tilamuutosten tavoitteet:

Luokkaan 1021 tarvitaan ”kotikeittiö” varustein, liesi/kiertoilmauuni (2kpl), jääkaappi ja pakastekaappi (2 kpl), 4 kpl mikroaaltouuneja, esipesupöytä, astiankuivauskaappi, astianpesukone, työtasoa aterian valmistusta varten, sekä lasku tasoa vedenkeittimelle ja muille tarvittaville laitteille. Tilaan asennetaan hyllyjä ja kaapistoa astioiden ja kuiva-aineiden säilytystä varten. Tilaan asennetaan myös korkeat kaapit kuivaruoansäilytykseen. Keittiötilaan asennetaan riittävästi verkkovirtapistorasioita pienlaitteille.

Huomioitavat keittiö tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän yhteyden päässä.
- Keittiö sijoitetaan ruoka-, koulutus- kokoussalissa.
- Jäteastiat on oltava riittävän suuret.
- Käsipesupisteet (2 kpl) varusteineen keittiön oven vieressä.

Lisää tietoa oheismateriaalissa: Vantaan kaupungin, perusopetustilojen tilakortit.

5.3 Puhtauspalvelutavoitteet

Uudisrakennuksen ja korjauksen puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaina, yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista.
Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon esteettömyys, korkeita kynnyksiä ei saa olla, siivottaviin tiloihin tulee olla esteetön kulku.
Vanhan osan kerroksilla ei erillistä hissiä. Siivouskoneiden hyödyntäminen siivouksessa hankalaa. Työturvallisuuden kannalta koneiden siirtämisen käsipelillä kuormittavaa. Tapaturmariskit suuret. Toivotaan portaikkoon kuljetinhissiä

Vanhan osan kerroksilla olevasta kolmesta siivoustiloista saneerataan pinnat, lattiat ja tilojen varusteet uusitaan Vantaa ohjeen mukaisesti. Siivoustiloista tulee poistaa rättipatterit ja tilalle levypatterit.
Tilojen ovien karmit ja jalkalistat ovat kuluneet. Seinäpinnat kaipaavat maalausta. Portaikkojen lattialaatoista irtoillut paloja.
Tilojen lattioiden muovimatot osin kellastuneet, pinnat kuitenkin ehjät.
Tilojen hygieniavarusteet tulee uusia. Käytävien ovien kahvat liian alhaalla, tulee asentaa normaaliin korkeuteen, ergonomian parantamiseksi.
Laajennusosan siivouskeskukseen tarvitaan RST-altaan läheisyyteen hiekanerottelukaivo, koneiden puhdistusta ja täyttöä varten.
Voimistelusalin puolapuiden kunto tulee tarkastaa. Puolapuiden lattiaan kiinnitetyt alaosat poistetaan, jolloin siivous helpottuu.

Materiaalien päästöluokka M1
Rakentamisen aikainen puhtausluokka P1

Jätehuollontilat:
Jätehuoltotila säilyy entisellään, ei tehdä muutoksia.

5.4 Väestönsuoja

Kiinteistössä on rakennettu väestönsuoja. Kohteen peruskorjauksen ei pitäisi vaikuttaa väestösuojavelvoitteeseen kasvattavasti. Jos tarvitaan lisää väestönsuojaa, laajennuksen takia, sen mahdollinen sijoitus ja suunnitelmat tarkennetaan suunnitteluvaiheessa.

5.5 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, monikäyttöisyys- ja laatutasotavoitteet, piha

Tilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset. Tilojen tulee mahdollistaa uuden oppimisen tavoitteiden toteutuminen, myös vanhan rakennuksen suomissa mahdollisuuksissa.

Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisopettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa perusopetuksen opetussuunnitelman muuttunutta oppimisympäristöä. Uusi oppiminen huomioidaan myös sisustus- ja irtokalustussuunnittelussa.

Kaikessa suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota sekä tilojen ja materiaalien käyttäjäturvallisuuteen, että rakentamisen aikaiseen työturvallisuuteen. Hankkeeseen on nimetty turvallisuuskoordinaattori, joka vastaa työmaan turvallisuudesta sekä työsuojeluvaltuutettu, joka huolehtii toiminnan turvallisuuden näkökohtien huomioimisesta.

5.5.1 Ääniolosuhteet

Noudatetaan Ympäristöministeriön asetusta ja ohjetta rakennuksen ääniympäristöstä 2018. Päiväkotien ja koulujen toimintatiloissa, ryhmähuoneissa, liikunta- ja musiikkitiloissa sekä ruokasalissa noudatetaan jälkikaiunta-ajoissa ja puheensiirtoindekseissä standardin SFS 5907 luokkaa A/B mikäli se on asetuksen ohjetta tiukempi. Edellä esitetty koskee myös monitilatoimitilojen avotila-alueita. Muutoin, mikäli Ympäristönministeriön ohje ääniympäristöstä ei muuta edellytä, noudatetaan luokkaa C.

Perusopetuksessa tilojen vaimennus tulee saattaa sellaiseksi, että jälkikaiunta-aika oleskelu- ja työskentelytiloissa on enintään 0,6 - 0,9 sekuntia ja porrashuoneessa ja käytävässä enintään 1,3 sekuntia Em. vähimmäisvaatimuksia parempi vaimennus vähentää edelleen melusta aiheutuvaa häiriötä tiloissa. Musiikinopetustilat suunnitellaan toiminnan vaatimien normien mukaan.

Tilojen akustinen toimivuus suunnitellaan suunnitteluvaiheessa akustikon toimesta yhteistyössä arkkitehdin ja insinöörien kanssa.

Akustiikan lisäksi suunnitellaan tilojen äänieristys sellaiseksi, että opetus on mahdollista niin, ettei ääni kantaudu viereiseen luokkaan.

Kohteen vaativat ääniolosuhteet huomioidaan ilmanvaihdonsuunnittelussa!

5.5.2 Piha

Piha on kunnostettu vuonna 2019. Tässä hankkeessa ei edellytetä lisää pihamuutoksia.

5.6 Arkkitehtoniset ja rakennushistorialliset tavoitteet

Jokivarren koulun ulko- ja sisätiloissa on tehty hyvin vähän mitään muutos- tai korjaustöitä, jotka olisivat vaikuttaneet sen yleisilmeeseen, väritykseen tai materiaaleihin. Vuoden 1997 laajennuksen on tehty vanhan yleisilmeen kunnioittain. Vanha rakennuksen osa on sijainniltaan ja arkkitehtuuriltaan 1950-luvun rakennusvaiheen tyypillinen edustaja ja laajennuksen osa on 1990-luvun rakennusvaiheen tyypillinen edustaja.
Koulun rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat (V). (lähde: Vantaan kouluinventointi, Vantaan kaupunkisuunnittelu).

Materiaalivalinnat ovat olleet hyvää perustasoa, oman aikansa tyypillisiä materiaaleja. Julkisivut ovat pääosin rapattu ja sisäseinät ovat maalattu. Lattiapinnat ovat portaissa betonimosaiikkia, käytävillä klinkkerilaattoja ja luokissa muovimattoa. Alakatot ovat käytävillä ripustettuja ja opetustiloissa kattoonliimattuja mineraalivillalevyjä, joiden syrjät ovat suojaamatta ja nykytilanteessa likaisen ja pölyisen näköiset. Käytävien alaslaskettujen kattojen villalevyt on osittain uusittu vanhassa osassa.

Rakennuksen korjaukset ja laajennukset suunnitellaan alkuperäistä arkkitehtuuria ilmentäen ja kunnioittaen.

5.7 Tilamitoitustavoitteet htm^2 (huoneistoala)/ tilapaikka,

ks. kohta 5.8.

5.8 Tavoitetunnusluvut hm^2/brm^2, m^3, tilatehokkuus

Perusopetuksen uudisrakennuksissa koulurakennuksen tilatehokkuutta määritellään seuraavasti: pinta-alatavoitteena on 7,5 hum^2 – 8,5 hum^2 / oppilas.

Jokivarren koulun kokorakennuksen huoneala on noin 3362,10 hum^2 mutta käyttäjän osuus on 3193,80 hum^2 ja huonealassa sisältää matalakellarin osa, joka voisi toimia vain varastona, 140 hum^2. Jos poistamme matalakellarin osa, huoneala on 3053,7 hum^2. Nykytilanteessa koulussa on 358 opiskelijaa, eli 8,5 hum^2 / opiskelija.

Koulussa on 15 perusopetuksen ryhmää, yksi pienryhmä sekä kaksi vammaisopetuksen ryhmää. Ryhmäkoot ovat n. 20-25 oppilasta.

Nykyinen henkilökuntamäärä on yhteensä n. 35 henkilöä. Suurimmillaan henkilökuntamäärä on 40 henkilöä. Muuta henkilökuntaa on kolme keittiön henkilöä, kaksi siisitjää, koulusihteeri sekä vartija.

Lisäksi koulu käyttää viereisen paviljongin tiloja opetukseen.

5.9 Tekniset tavoitteet (Rak, LVIS)

5.9.1 RAK-GEO

Toimenpiteet

Vanha osa

Salaojat
Salaojat uusitaan niiltä osin, kun niitä ei ole v.2019 uusittu.

Sokkelit ja ulkoseinät
Sokkelin halkeamat paikkakorjataan.

Kellarikerros
Alapohjarakenteen ilmavuotokohdat; seinän ja lattian liittymässä ja kynnyksen kohdalla, tiivistetään ilmatiiviiksi tilassa 1021.
Ulkoseinärakenteen ilmavuotokohdat tiivistetään ilmatiiviiksi tilassa 1021.

Salaojien uusimisen yhteydessä asennetaan patolevy sokkeliseinän maanalaisille osille seinän ulkopintaan.
Kellarikerroksen laajempi kuntotutkimus.

Välipohjat
1.kerroksessa kaksoislaattarakenteisen välipohjan ilmatiiveyttä on suositeltava parantaa tilamuutoksia käsittävillä alueilla.

1.kerroksen wc-tilat (1107, 1108):
Puretaan: ulko-ovet (2 kpl), wc-tilojen kalusteet ja pintarakenteet.

Rakennetaan: uusi ulkoseinä (massiivitiiliseinä), uudet ikkunat (2 kpl), koko viereisten ikkunoiden mukaan, uudet lattiarakenteet portaiden kohdalle. Välipohjan liittymä ulkoseinään tiivistetään.

2. kerroksessa musiikkiluokan (tila 1208) vieressä olevan siivoustilan kosteusvaurio korjataan. Tilojen 1212 ja 1213 välissä oleva seinä puretaan.

Yläpohja ja vesikatto

Siivoustilan 1303 yläpuolella vesikaton läpiviennin liittymän vesitiiveyden korjaus, vesikatteen saumojen korjaus ja räystään veden ohjauksen korjaus. Vesikaton läpiviennin liittymän vesitiiveyden korjaus ja vesikatteen saumojen korjaus. Kastunut lastuvillasementtieriste poistetaan. Korjaustoimenpiteen jälkeen yläpohjan alalaatan kastuneet pinnat poistetaan ja uusitaan huomioiden, että yläpohjan alalaatan pinta jää ilmatiiviiksi. Yläpohjan läpiviennit tiivistetään tilamuutosten alueilta.

Portaat

Uuden lavahissin kannatus ja kiinnitys porrasrakenteisiin.

Väliseinät

Ei kantavia väliseiniä puretaan ja uusia rakennetaan tilamuutosten vaatimassa laajuudessa. Vanhoihin ei kantaviin väliseiniin tehdään uusia oviaukkoja.

Ikkunat

Ikkunoiden kunnostus, maalaus ja kittausten uusiminen.

Laajennusosa

Salaojat

Salaojat uusitaan niiltä osin, kun niitä ei ole v.2019 uusittu. Salaojien uusimisen yhteydessä asennetaan patolevy sokkelin ulkopintaan.

Alapohja

Väestönsuojassa olevan IV-konehuonetilan lattian kosteusteknistä kuntoa seurataan vuosittain. Siivouskeskuksen lattiapäällysteen/vedeneristeen uusiminen, kun lattia on kuivattu kosteaksi todetulta alueelta.

Välipohjat

Sisäportaan kaide korotetaan RT 103344 ohjekortin määräysten mukaiseksi: Kaiteen koko korkeus vähintään 1000 mm (putoamiskorkeus enintään 6000 mm) ja suojaavan osan korkeus vähintään 700 mm.

Väliseinät

Opetustilojen välistä ei kantavaa seinää puretaan opetustilojen 103 - 104 sekä 119 - 120 välistä. Puretun seinän tilalle rakennetaan uusi siirtoseinä.

Liikuntatilan vieressä olevien varastojen välinen tiiliseinä puretaan. Uusi väliseinä rakennetaan n. 2 m ruokalaan päin vanhasta, puretusta väliseinästä.

Ulkoseinät

Liikuntasalin uusi lavarakenne vaatii kiinnityksen tilan päätyulkoseinään.
Ulkoseinien sisäpintojen elementtisaumojen tiivistäminen.
Tiloissa 114 ja 120 ulkoseinärakenteiden liittymien ja läpivientien tiiveyskorjaus.
Ulkoseinärakenteiden ilmatiiveyden parantaminen muutostyöalueilla.

Yläpohja ja vesikatto

Yläpohjan ilmatiiveyden parantaminen muutostyöalueilla.
Aluskatteen alapinnan kosteusteknisen kunnon seuranta.
Länsilappeen peltikaton saumojen tiivistäminen ja katon maalaus ennen aurinkosähkövoimalan asentamista länsilappeelle.

Olemassa olevan rakennuksen paloluokka on P1, eli palonkestävä.

Rakenteet suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja toteutuskelpoisiksi. Rakenteissa huomioidaan opetustilojen vaatimukset sekä tiemelu.

Rakenneratkaisuissa käytetään mm. YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkosähköpaneeleilla (sijainti laajennusosan vesikatolla), joilla tuotetaan rakennuksen kesäaikaisen tunneittaisen peruskulutuksen ja rakennuksesta syötettävän sähköautolatauksen tunneittaisen peruskulutuksen mukainen sähköenergiamäärä.

5.9.2 LVIA

LVIA-tekniset tavoitteet

Yleistä:
Rakennus 1 on rakennettu vuonna 1957. Laajennusosa on rakennettu vuonna 1996 ja samalla on peruskorjattu rakennus 1. Paviljonkirakennus on pystytetty vuonna 2002. Varsinainen koulurakennus, rakennus 1 eli vanha osa, koostuu opetustiloista ja laajennusosa opetustiloista, keittiötiloista, ruokailutiloista, liikuntatiloista, teknisentyön tiloista sekä sosiaalitiloista. Rakennuksen vanha osa on peruskorjattu vuonna 1996. Asuinrakennus on peruskorjattu vuonna 2011. Vanhan osa luokkatiloihin on tehty tiivistyskorjauksia vuonna 2013.

Lämmityslaitteet:
Rakennusten lämmitys hoidetaan öljylämmityksellä ja kahdella kattilalla. Kattilahuone sijaitsee vanhan osan kellarikerroksessa, josta lämpö johdetaan myös laajennusosaan ja asuinrakennukseen. Paviljonki ja urheilukentän huoltorakennus ovat sähkölämmitteisiä. Kattilalaitos on peruskorjattu vuonna 1996 ja on hyvässä kunnossa eikä sillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä. Öljylämmitys on tarkoitus korvata maalämmöllä vuoden 2022 kesän aikana erillishankintana. Samalla uusitaan myös automaatiojärjestelmä erillishankintana Fidelixin automaatiojärjestelmään.
Lämpöjohtoverkoston putket ja lämpöpatterit ovat uusittu peruskorjauksen yhteydessä vuonna 1996. Lämpöjohtoverkoston sulku- ja säätöventtiilit sekä patteriventtiilit on uusittu peruskorjauksen yhteydessä vuonna 1996. Lämmitysverkostot varusteineen ovat hyvässä kunnossa kaikissa rakennuksissa eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Vesijohtolaitteet:
Rakennus on liitetty kunnallisiin vesi- ja viemäriverkostoihin. Käyttövesiputket on uusittu vuoden 1996 peruskorjauksen yhteydessä. Käyttövesiverkoston sulku- ja

säätöventtiilit on uusittu vuoden 1996 peruskorjauksen yhteydessä. Vesijohtokalusteet ovat pääosin uusittu vuoden 1996 peruskorjauksen yhteydessä. Vanhan osan kattilahuoneesta vesijohdot johdetaan myös laajennusosaan, asuinrakennukseen ja paviljonki rakennukseen. Käyttövesiputket varusteineen ovat hyvässä kunnossa kaikissa rakennuksissa eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Viemärilaitteet:
Sisäpuoliset muoviset jätevesiviemärit ovat pääosin uusittu vuoden 1996 peruskorjauksessa. Rakennuksessa on kuitenkin paikoin jäljellä vanhoja alkuperäisiä pohjaviemäreitä. Viemärikalusteet ovat osittain uusittuja ja osittain vanhoja alkuperäisiä. Vanhan osan salaojat ovat pääosin vanhoja vuodelta 1958.
Sisäpuoliset jätevesiviemärit varusteineen ovat hyvässä kunnossa kaikissa rakennuksissa eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Ilmanvaihtolaitteet:
Rakennuksessa 1 eli vahassa osassa on koneellinen ilmanvaihtojärjestelmä. Ilmanvaihtojärjestelmä on toteutettu vuoden 1996 peruskorjauksen yhteydessä uusitulla tulo- ja poistoilmakoneella ja vesikatolla sijaitsevilla wc-tilojen huippuimureilla (3kpl). Laajennusosan ilmanvaihto on toteutettu tulo- ja poistoilmakoneilla (4kpl) ja vesikatolla sijaitsevilla huippuimureilla. Asuinrakennuksen ilmanvaihto on toteutettu vuoden 2011 peruskorjauksessa koneellisella poistoilmanvaihdolla. Paviljonki rakennuksen ilmanvaihto on toteutettu alkuperäisellä vuonna 2002 tehdyllä koneellisella tulo- ja poistoilmakoneella.

Vanhan osan opetustiloja palvelee oma tulo- ja poistoilmakone vuodelta 1996 ja se sijaitsee omassa ilmanvaihtokonehuoneessaan. Ilmanvaihtokone on hyvässä kunnossa ja teknisesti täysin toimiva.
Laajennusosan eri tilojen ilmanvaihto on toteutettu neljällä ilmanvaihtokoneella. Opetustiloilla, keittiö- ja ruokailutiloilla, teknisentyön tiloilla ja sosiaalitiloilla on kullakin omat tulo- ja poistoilmakoneensa, jotka sijaitsevat samassa iv-konehuoneessa. Ilmanvaihtokoneet ovat hyvässä kunnossa ja teknisesti täysin toimivia. Asuinrakennuksen huippuimurit ovat hyvässä kunnossa ja teknisesti täysin toimivia. Paviljonki rakennuksen ilmanvaihtokone on hyvässä kunnossa ja teknisesti täysin toimiva.

Rakennusten vesikatoilla on useita huippuimureita, jotka palvelevat eri tiloja niiden käyttötarkoituksen mukaan. Huippuimurit ovat pääosin hyvässä kunnossa. Rakennusten kanavistot ja päätelaitteet ovat hyvässä kunnossa ja täysin toimivia nykyisissä järjestelmissä.

Säätö- ja valvontalaitteet:
Rakennusten rakennusautomaatio on toteutettu pääosin Atmostechin kiinteistövalvontajärjestelmällä. Pääosaa rakennusten ilmanvaihtokoneista ohjataan rakennusautomaation avulla ja poistot on pakkokytketty tuloilmakoneiden toiminnan mukaisesti. Nykyiset järjestelmät ovat mallinsa ja ikänsä puolesta täysin toimivia.
Vuoden 2022 kesällä tehtävän maalämpöurakan aikana on tarkoitus uusia nykyinen rakennusautomaatiojärjestelmä Fidelixin automaatiojärjestelmäksi erillishankintana.

Uuden opetussuunnitelman vaatimat muutokset:
Koulun tilojen saattaminen uutta opetussuunnitelmaa vastaaviksi aiheuttaa toiminnallisia muutoksia ja korjaustarpeita LVI-teknisiin laitteisiin.
Tilamuutosten vuoksi on lämmitysverkostoihin tehtävä kytkentäjohtomuutoksia ja pattereiden siirtoja ym. tarpeellisia toimenpiteitä.
Vesi- ja viemäriverkostoihin muutoksia aiheutuu märkätilojen ja muiden yksittäisten vesi- ja viemäripisteiden siirtojen vuoksi. Tällöin on uusittava vesi- ja viemärikalusteita sekä tehtävä uusia kytkentävesijohtoja ja -viemäreitä.
Ilmanvaihtojärjestelmiin muutokset vaikuttavat eri iv-koneiden palvelualueilla siten, että kaikkiin uusiin opetuspisteisiin on turvattava ilmamäärien riittävyys 6,0 l/s/henkilö. Muutoksia tulee täten kytkentäkanaviin ja tilojen pääte-elimiin. Eri palvelualueiden iv-koneiden ilmamäärien riittävyys on varmistettava tekemällä tarpeelliset toimenpiteet iv-koneiden ilmamäärien kasvattamiseksi.

5.9.3 Sähkö

Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Jokivarren koulu on valmistunut vuonna 1957 ja sitä on laajennettu ja saneerattu vuonna 1997.Varsinainen koulurakennus eli vanha osa, koostuu opetustiloista ja laajennusosa opetustiloista, keittiötiloista, ruokailutiloista, liikuntatiloista, teknisentyön tiloista sekä sosiaalitiloista.

Tiloissa missä tehdään tilamuutoksia, pääsääntöisesti sähköjärjestelmät uusitaan. Nykyisiä järjestelmiä hyödynnetään soveltuvin osin.

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia. Johtoreittien ja sähkölaitteiden asennuksissa huomioidaan muuntojoustavuus.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennuksen nykyiset sähkö-, tietoliikenne- ja kiinteistöautomaatioliittymät säilytetään. Rakennuksen videovalvonta on liitetty Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Nykyinen piha-alueiden valaistus on toteutettu valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennetuilla seinä- ja katosvalaisimilla. Valaisimet on pääsääntöisesti uusittu aiemman piharemontin yhteydessä. Joitakin valaisimia on voinut jäädä vaihtamatta, valaisimet tarkistetaan ja vaihdetaan tarvittaessa sekä asennetaan nykyisille paikoille, lisäksi parannetaan pihan valaistusta ja lisätään valaisimia tarpeen mukaan.

Jos rakennusten seinävalaisimia uusitaan, niin uusien valaisimien tulee sopia rakennuksen arkkitehtuuriin.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennuksen pääkeskus on uusittu eri projektin yhteydessä.

Rakennuksen muutosalueiden sähkökeskukset uusitaan ja keskuksissa huomioidaan saneerauksen vaatimat muutokset.

Johtotiet
Koulun nykyiset johtotiet uusitaan pääsääntöisesti muutosalueilla. Nykyisiä kaapelihyllyjä hyödynnetään soveltuvin osin.

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

Johdot ja niiden varusteet

Nousujohdot
Nousujohdoilla tarkoitetaan keskusten välisiä johtoja. Laajennusosan ja keittiönkeskuksille asennetaan uudet nousujohdot.
Voimaryhmäjohdot
Laitteiden uusimisen yhteydessä uusitaan myös niitä syöttävät ryhmäjohdot.
Valaistusryhmäjohdot
Valaistusryhmäjohdot, joiksi luetaan myös pistorasioiden syötöt, uusitaan ja niitä lisätään tarvittavassa laajuudessa.
Varusteet
Sähkökalusteet uusitaan saneerattaville alueille ja niitä lisätään tarvittavassa laajuudessa.

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella saneerauksen valmistumisen jälkeen. Esim. uusissa väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Maadoitukset ja potentiaalin tasaukset
Maadoituksen tarkoitus on estää vaarallisten kosketusjännitteiden muodostuminen sähkölaitteiden vikatapauksissa. Maadoitukset takaavat sähköverkon vikavirralle luotettavan reitin ja varmistavat suojalaitteiden luotettavan ja nopean toiminnan. Maadoitusverkon kunto ja riittävyys arvioidaan suunnitteluvaiheessa ja parannetaan tarvittavin osin. Potentiaalintasausta täydennetään.

Valaistusjärjestelmät
Koulun nykyiset valaisimet on pääsääntöisesti vaihdettu uusiin energiatehokkaisiin led-valaisimiin. Joitakin valaisimia on voinut jäädä vaihtamatta, valaisimet tarkistetaan ja vaihdetaan tarvittaessa. Mikäli uusia led- valaisimia joudutaan purkamaan, ne varastoidaan ja hyödynnetään toisaalla.

Portaikkojen valaisimet uusitaan ulkonäöltään vastaaviksi.

Tilojen valaistustasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia, himmentimiä ja järkevää valaistusryhmitystä.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida uuden oppimisympäristön edellyttämät seikat.

Ulkovalaisimiksi valitaan heti syttyvät energiatehokkaat (Led) valaisimet. Valaisimet

Tele- ja turvajärjestelmät

Yleiskaapelointijärjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet varustetaan Cat 6a mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, puhelinyhteyksiä, info-tv-, (aikatauluneuvonta)- sekä aurinkopaneelijärjestelmän seurantanäyttöjä ja videovalvontaa.

Rasiat ja kaapelointi uusitaan muutosalueilla, rasioiden lisäyksien tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa. Muutosalueiden ristikytkentätelineiden uusimisen tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Rakennuksen muutosalueet varustetaan kattavalla langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi rakennuksen seinustoille ulos asennetaan tarvittaessa langattoman lähiverkon tukiasemat ulko-opetustoimintaa varten.

Virve- ja mobiiliverkot:
Koko rakennus varustetaan viranomaisverkkoa (Virve2.0) palvelevalla laitteistolla ja kaapeloinnilla. Lisäksi Virve-verkon asennustöiden yhteydessä rakennukseen asennetaan monioperaattoriverkko.

Virve-verkon laajuuden tarve sekä mobiiliverkkojen kuuluvuus todennetaan kuuluvuusmittauksin.

Yhteisantennijärjestelmä:
Koulun nykyinen yhteisantennijärjestelmä säilytetään. Säilytettävien rasioiden tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa ja säilytettävät rasiat uusitaan.

Info-Tv-järjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Laitteet ja ohjelmistot käyttäjien erillishankinnassa.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät:
Rakennuksen muutosalueet liitetään nykyiseen keskusradiojärjestelmään. Kaiuttimia asennetaan mm. luokkiin, käytäville auloihin ja henkilökunnan tiloihin. Kuulutusjärjestelmää käytetään paikallisesti opettajan huoneesta sekä keskusradiojärjestelmästä.

Laajemmat oppimisympäristöt varustetaan ääniopetusjärjestelmän (kuten Front Row) kaapeloinnilla ja rasioinnilla. Laitteet käyttäjien erillishankinnassa.

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. videoprojektorilla / älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet liitetään nykyiseen keskuskellojärjestelmään.

Avunpyyntöjärjestelmä:
Le-wc-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä, joiden rinnakkaishälytysmerkkilamput sijoitetaan opettajien huoneeseen. Nykyisen järjestelmän uusimisen tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Hälytysjärjestelmä:
Terveydenhoitajien tilat varustetaan hälytysjärjestelmällä. Laitteet (Vivago) ja järjestelmän ylläpito ovat käyttäjien erillishankinnassa. Kaapelointi kuuluu urakkaan.

Soittokellot/ovipuhelimet, varattu- valot ja sisäänpyyntölaitteet:
Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokello ja/tai kuvapuhelinjärjestelmällä. Sisäänpyyntöjärjestelmän (lisäykset) tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa, nykyinen järjestelmä uusitaan.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet liitetään nykyiseen kiinteistöautomaatiojärjestelmään. Automaatiojärjestelmän uusiminen on erillinen projekti. Järjestelmällä ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

Murtoilmaisujärjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet liitetään nykyiseen murtoilmaisujärjestelmään. Muutosalueiden nykyiset ilmaisimet säilytetään ja uusia lisätään tarvittaessa. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla. Hälytystoiminto liitetään vartiointiliikkeeseen langattomasti. Laitteet (Hedegren HHL) ja niiden asennus tilaajan erillishankinta.

Videovalvontajärjestelmä:
Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Nykyinen videovalvontajärjestelmä uusitaan. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dometyyppisiä kameroita.

Sähköiset ovilukitukset ja kulunvalvontajärjestelmä:
Rakennusten pääkulkureittien uudet ja mahdollisesti uusittavat ulko-ovet ja jotkin uusittavat osastoivat ovet varustetaan sähkölukoilla ja liitetään koulun nykyiseen lukitusjärjestelmään. Suunnitteluvaiheessa tarkistetaan ohjattavat ovet ja selvitetään hätälukitusjärjestelmän mahdollisuus. Kohteessa on iloq- lukitusjärjestelmä.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:
Rakennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä, nykyinen järjestelmä uusitaan.

Paloilmoitinjärjestelmä:
Rakennuksen muutosalueet varustetaan paloilmoitinjärjestelmällä, ilmaisimia lisätään tarpeen mukaan. Paloilmoitinjärjestelmä liitetään koulun nykyiseen järjestelmään. Paloilmoitinjärjestelmän uusimisen tarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Aurinkosähköjärjestelmä
Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkosähköpaneeleilla.

Lähtökohtana voimalan mitoituksessa on, että rakennuksessa tuotettava sähköenergia käytetään pääsääntöisesti sen sähköjärjestelmissä. Tyypillisesti voimala mitoitetaan siten, että se tuottaa rakennuksen kesäaikaisen tunneittaisen peruskulutuksen ja rakennuksesta syötettävän sähköautolatauksen tunneittaisen peruskulutuksen mukaisen sähköenergiamäärän.

Aurinkosähköjärjestelmän suunnittelussa tulee huomioida pelastuslaitoksen ohjeistus ja suunnitelma tulee myös hyväksyttää pelastuslaitoksella.

Huomioitava myös, seuraavat ohjeet: Vantaan energia on laatinut erillisohjeen ” Pientuotannon liittäminen jakeluverkkoon” sekä Vantaan Kaupungin ohjeistus “Aurinkosähkön suunnittelu_Vantaa_Ohje”.

Sähköautojen latauspisteet:
Rakennuksen pääkeskus on uusittu ja sähköautojen latauspisteiden varaukset on huomioitu. Varausputkitukset parkkipaikkaan on jo tehty piharemontin yhteydessä vuonna 2019.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:
Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesu- ja kenkäsäilytystilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa. Sähköisiä lattialämmityksiä ei rakenneta, jos rakenteisiin ei kosketa.

5.10 Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen ja äänieristykseen.

Rakennuksen lämmitystapa vaihdetaan öljylämmöstä maalämmöksi 4-9/2022. Tilattu maalämpöjärjestelmä (pumpputeho 219 kW, COP 3,3) kattaa rakennuksen tarvitsemasta lämmitysenergiasta 96 %. Lisälämmitysratkaisu, joka sisältyy toimitukseen, on 118 kW tehoinen sähkökattila. Rakennukseen aiemmin asennettu, hyväkuntoinen 70 kW sähkökattila jää tukemaan lisälämmitystä. Järjestelmä sisältää myös 2 kpl 1000 l vesivaraajaa.

Nykyinen öljylämmitysjärjestelmä puretaan savupiippua lukuun ottamatta. Urakka on alkanut huhtikuussa maalämpökaivojen (14 kpl) poraamisella ja järjestelmän tulee olla valmis viimeistään 30.9.2022 mennessä. Urakan hinta kustannetaan erillisestä energiarahoituksesta.

Maalämpölaitteiston asentamisen yhteydessä suurennetaan nykyinen sähköliittymä ja sähköpääkeskus sekä uusitaan koko rakennusautomaatiojärjestelmä puitesopimustoimittajalta (Fidelix Oy).

Hankesuunnittelukokouksessa 1.4.2022 todettiin, että aurinkosähköjärjestelmän toteutus sisältyy hankkeeseen.

Paras sijoituspaikka aurinkosähkövoimalalle on uudemman osan länsilape. Kesällä voimalan tuotantoaikana koulun kuluttama sähkön keskiteho (ilman maalämpöjärjestelmän pumppuja ja/tai sähköautojen latausta) on jo tällä hetkellä yli 30 kW, jolloin voimalan tehomitoituksessa täytyy lähteä yli 40 kWp:sta siten, että voimala kuitenkin saadaan mahtumaan katolle.

Sähköpääkeskuksen uusinnassa varaudutaan aurinkosähköjärjestelmän asentamiseen. Asennusajankohta olisi alustavasti kesällä 2023.

Valaistuksen modernisointi LED-tekniikalle toteutetaan erillishankkeena vaiheittain vuonna 2022 ja 2023.

Korjattavien rakennusten korjaustöillä tavoitellaan julkisivujen osalta 40 vuoden, vesikaton 50 vuoden ja vedeneristys laatoituksen alla 30 vuoden kunnostussykliä. Pintamateriaalien osalta kunnostussykli määräytyy materiaalin laadun ja käytön mukaan. Korjaustöillä samalla poistetaan rakennuksesta asbesti- ja muut haitta-aineet. Hankkeessa korjataan rakennusosia, jossa on tapahtunut kosteusvauriota. Lisäksi korjataan niiden aiheuttajat.

Rakennuksen elinkaareen kuuluu rakentamis- ja käyttövaiheet sekä lopuksi rakennuksen purku. Käyttöiän pidentäminen kasvattaa käyttövaiheen kustannusten osuutta.
Esim. Mikäli käyttöikä on 50 v, jakautuvat elinkaarikustannukset jakautuvat siten, että rakentamisvaihe käsittää n. 10 %, käyttövaihe n. 90 % ja purku n. 1–2 % elinkaarikustannuksista.

Rakentamisvaiheen aikana kustannuksia minimoidaan mm. tarkoituksenmukaisilla suunnitteluratkaisuilla, pitkälle rationalisoidulla rakentamistekniikalla, työmaa-aikaisella kosteudenhallinnalla sekä optimoidulla rakentamisajalla.

Käyttövaiheen kustannuksiin vaikutetaan muuntojoustavalla ja energiatehokkaalla tilasuunnittelulla sekä järjestelmä/materiaalivalinnoilla. Valittavat materiaalit ovat pitkäikäisiä, mahdollisimman huoltovapaita, tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita.

Korjaustyöt toteutetaan Vantaan kaupungin energiaseurantajärjestelmä ohjeita soveltaen.
Suunnittelun aikana energiatehokkuuden parantaminen on yksi ratkaisujen valintaperusteista. Budjettivaraus ei kuitenkaan salli hankkeeseen erillisiä energiainvestointeja. Hankeen aikana tehdään energiaselvitys, joka sisältää myös tavoite-energiankulutuksen, suunnitteluohjeen mukaisesti. Tavoite-energiankulutusta hyödynnetään energiatavoitteen asettamisessa ja suunnittelun ohjauksessa kyseiseen tasoon sekä jälkiseurantaan.

Rakennuslupavaiheen energiatarkastelu sovitaan suunnitteluvaiheessa rakennuslupaviranomaisen kanssa.

Normaalitilanteessa luvanvaraisen korjaus- tai muutoshankkeen energiaselvityslomake (PKS- lomake YL01) toimitetaan tarvittaessa rakennusvalvontaan lupahakemuksen ja -asiakirjojen mukana.

Määräykset antavat korjaushankkeen energiatarkastelulle useita vaihtoehtoja: rakennusosien lämmöneristyksen parantaminen, rakennuksen laskennallisen energiankulutuksen vähentäminen tai kokonaisenergian kulutuksen eli E-luvun pienentäminen. Tässä hankkeessa sovelletaan ensisijaisesti rakennuksen laskennallisen energiankulutuksen vähentämistä.

Lomakkeeseen merkitään hankkeessa sovittu energiatarkastelun vaihtoehto, tehtävät toimenpiteet ja mahdolliset lisäselvitykset. Lomakkeen allekirjoittavat pääsuunnittelija ja energiaselvityksen laatija.

Paikalla tuotettavan uusiutuvan energian vaatimus toteutetaan esim. vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla. Energiankäytön tehostuksen ja uusiutuvan energian käytön toimenpiteet tulee pyrkiä toteuttamaan kustannustehokkuusjärjestyksellä (esimerkiksi takaisinmaksuaika).

5.11 Sisäilmatavoitteet

Tavoitteena on sisäilmaltaan terveelliset ja turvalliset tilat.

Hankkeessa noudatetaan Kuivaketju10-toimintamallia ja hankkeeseen määrätään kosteuskoordinaattori suunnittelun tilaamisvaiheessa rakennusten käyttöönottoon asti.

Hankkeessa noudatetaan P1-puhtaustasoa. Urakoitsijalla on hyvä olla pölynhallintasuunnitelma, johon puhtaustavoitteet kirjataan. Pölynhallinnassa suunnitellaan pölyävät työvaiheet ja huolehditaan, että työvaiheet tehdään oikeassa järjestyksessä. Osastoinnin ja alipaineistuksen lisäksi tulee ottaa huomioon myös työmaan aikainen materiaalien kuljetus, varastointi sekä suojaus. Urakoitsijan tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää vähemmän pölyäviä työmenetelmiä sekä varmistaa, että jätehuolto toteutuu pölyttömästi. Urakka-alueen siisteydestä ja käytännöistä huolehditaan siten, etteivät rakennusaikainen pöly ja lika pääse kulkeutumaan urakka-alueen ulkopuolelle.

Materiaalien päästöluokka M1
Rakentamisen aikainen puhtausluokka P1
Sisäilmastoluokitus S2

5.12 Muut resurssiviisauden tiekartan tavoitteet

<u>Yleistä</u>
Rakennuksen suunnittelussa resurssiviisauden tavoitteet on määritelty Vantaan kaupungin Tilakeskuksen Ohjeita suunnittelijoille -asiakirjassa, myös käyttäjän toimintaa ajatellen.

Koulun suunnittelu tehdään aina kestävän rakentamisen kriteerein Ks. Vantaan kaupungin Tilakeskuksen Ohjeita suunnittelijoille, (oheismateriaalina).

<u>Vähähiilisyys</u>
Koulun saneeraus toteutetaan mahdollisimman vähähiilisen rakentamisen kriteerein. Tämä varmistetaan suunnittelun aikana elinkaarikustannusten sekä elinkaaren aikaisen hiilijalanjäljen ja materiaalien hiilijalanjäljen laskennalla.

Rakennuksen hiilijalanjälkeen tulee kiinnittää huomiota. Rakennuksen elinkaaren hiilijalanjälki tulee laskea vähintään kaksi kertaa:

1 Toteutussuunnitteluvaiheessa

Lisäksi tärkeimpien hankintojen yhteydessä tulee tarkastella niiden vaikutusta hiilijalanjälkeen (kts. vastuulliset hankinnat).

Hiilijalanjälkilaskenta suoritetaan YM:n hiilijalanjäljen arviointimenetelmän mukaisesti, voimassa olevan ohjeistuksen mukaan.

Materiaalitehokkuus

Purkutöiden osalta rakentamisessa edellytetään tehokasta materiaalien kierrätystä ja uusiokäyttöä.

Hankinnat

Kaikki työmaalla käytetty puumateriaali ja puutuotteet ja kiinteistöön asennettavat puumateriaalit ovat sertifioitua puuta (PEFC, FSC)

Rakentamisen aikainen jätehuolto

Rakentamisen aikaisesta jätteestä kierrätetään 70 % (pl. maa- ja kiviainekset sekä vaaralliset jätteet). Rakentamisen aikana jätteet tulee lajitella vähintään seuraavalla laajuudella:

- puu
- kipsilevy
- metalli
- betoni ja tiilijäte
- energiajäte
- sekajäte
- keräyspaperi ja pahvi
- ongelmajätteet
- muovit

Käytönaikaisen jätehuollon varmistamiseksi jätetilassa tulee olla tilavaraus seuraaville erikseen lajiteltaville jätejakeille: paperi, muovi, metalli, kartonki, orgaaninen biojäte sekä sekajäte.

6. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

6.1 Sijainti ja hallinta

Jokivarren koulu sijaitsee osoitteessa Sorvatie 16, 01480 Vantaa. Kohteen kiinteistötunnus on 92–085–0018–0001. Kiinteistön omistaa Vantaan kaupunki. Tontin pinta-ala on 16 566 m^2.

Pihapaviljonki on rakennettu vuonna 2002, ja toimii väliaikaiseksi koulutilaksi.

6.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rakennettavuus, rasitteet

Tontti on kaavoitettu voimassa olevan asemakaavan 85018 mukaan opetustoiminnan palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO).

Koulurakennusten yhteenlaskettu rakennusoikeudellinen kerrosala on 3424 kem^2 ja kiinteistöllä on rakennettu yhteensä 4662 kem^2. Rakennusoikeudet ovat 5000 kem^2.

Kohteen sijaintikartta, sekä asemakaavaote ja -määräykset ovat tämän asiakirjan liitteinä.

6.3 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys

Kohde sijaitsee tiemelualueella (55–60 dB).

7. VÄISTÖTILATARVE

Ei väistötilatarvetta

8. KUSTANNUKSET

8.1 Kustannusennuste

Hankesuunnitelman mukaan tavoitehinta on 1 470 000 € (alv 0 %), KL 114 (5/22).

Arvio sisältää:	Tiiveyskorjaukset runkorakenteisiin Salaojien uusiminen osittain Kosteusvaurioiden korjaukset Aurinkosähköpaneelit
Arvio ei sisällä:	Käyttäjätehtävät kuten ensikertainen kalustaminen Maalämpöjärjestelmä ja automaatiojärjestelmä, erillishankkeessa LED-valaistus, erillishankkeessa Mahdolliset haitta-ainepurkutyöt Väestönsuojan mahdollinen laajennus Globaalin taloustilanteen vuoksi kustannuskehitys ei ole tarkasti ennustettavissa

8.2 €/tilapaikka

Investointikustannus tilapaikkaa kohden on 4106 euroa.

8.3 Väistötilakustannukset

-

9. RAHOITUS JA AIKATAULU

9.1 Rahoitus investointiohjelmassa

Yhteensä 1,55 milj. € (KL 103) jaettu niin:

250 000 € / 2022 selvityksiin ja suunnitteluun

1,3 milj. € / 2023 rakentamiseen

Vantaan kaupungin sisäinen tilausnumero 248500123

9.2 Aikataulu

- Hankesuunnitelma valmis 29.5.2022
- Lautakuntien käsittely 6/2022
- Toteutusaika on kesä 2022 ja kesä 2023

10. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

Hankkeen aiheuttava lisäykset ovat:
Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto): 81 782 €/vuosi.
Pääomakustannukset: 88 200 €/vuosi

Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle: 334 000 €/vuosi

11. TYÖTURVALLISUUSASIAT

Hankkeen työturvallisuuskoordinaattorina toimii tarveselvitys- ja hankesuunnitelmavaiheissa rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen, suunnittelu- ja toteutusvaiheissa nimetty projektipäällikkö.

Täytetään työturvallisuustehtävien tarkistuslistaa projektin edetessä (työturvallisuuskoordinaattori).

Työturvallisuus tulee ottaa huomioon suunnittelussa (kaikilla suunnittelualoilla) ja pääsuunnittelijan toimessa VNa 205/2009 mukaisesti sekä CE-merkinnän vaatimustasojen sekä kansallisen tason vaatimusten huomioon ottaminen ja määrittäminen suunnitelmissa rakennustuoteasetuksen (EU nro:305/2011) ja tuotehyväksyntälain (954/2012) mukaisesti.

Tarvittaviin haitta-ainepurkuihin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja ne tulee tehdä määräysten mukaisesti.

12. RISKIT

Hankkeen epävarmuustekijät ovat tavanomaisia liittyen rakentamiskustannuksiin sekä hankkeen onnistumiseen.

- Rakennuskustannusten yllättävä nousu toteutusaikana
- Markkinatilanteiden aiheuttama rakennusmateriaalien saamisvaikeudet
- Korjaustöiden aikana havaitaan ennakoitua suurempia rakenteellisia ja/tai sisäympäristöön liittyviä korjaustarpeita
- Pedagoginen malli muuttuu lähivuosina, jolloin rakennus ei ole enää käyttäjän tarpeen mukainen

Nämä riskit voidaan estää, jos

- Hanke toteutetaan tässä suunnitellussa ajassa.
- Rakennus suunnitellaan huolella ja toteutus valvotaan huolellisesti.
- Noudatetaan kuivaketju10-menettelytapaa
- Ulkovaippoihin kohdistuneet paikalliset korjaustyöt tehdään sääsuojan alla
- Suositaan avointa, käyttö- ja muuntojoustavaa rakentamista.

Olevan rakennuksen korjaukseen liittyy usein toteutusvaiheessa ilmeneviä rakenteisiin kohdistuvia yllätyksiä, jotka eivät ole tulleet esille selvitys- ja tutkimusvaiheessa. Näihin havaintoihin liittyvät toimenpiteet voivat viivästyttää toteutusta ja/tai lisätä rakentamiskustannuksia.

Rakennuksesta on laadittu HAVAT- riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

13. TYÖRYHMÄN JÄSENET

sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Tilaajan edustajat:

Kaupunkiympäristö/ Kiinteistöt ja tilat / Toimitilajohtaminen:

Hankepäällikkö:	Eija Kivineva
Rakennuttaja-arkkitehti:	Josée Courtemanche (hankkeenvetäjä)
Rakenneinsinööri:	Jukka Tuhkanen
LVIA-insinööri:	Ari Hällström
Sähköinsinööri:	Jonna Rosenblad
Energia-asiantuntija:	Sirpa Eskelinen
Puhtauspalveluasiantuntija:	Anne Valkeapää
Keittiöasiantuntija:	Tarja Aaltola
Sisäilma-asiantuntija:	Tommi Knuutinen
Kustannuslaskentainsinööri:	Petri Kokkonen
Pihavastaava:	Marika Suotula
Alueisännöitsijä:	Pasi Simola
Kunnossapitopäällikkö:	Jussi-Pekka Sojakka
Rakennesuunnitteluinsinööri:	Jouni Räsänen

Sidosryhmät:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala (KASO):

Palveluverkkoasiantuntija:	Satu Turunen
Aluepäällikkö:	Kirsi Paukku
Koulun rehtori:	Anna-Leena Säde
Terveydenhuolto:	Kirsi Linnoinen
Psykologi (esimies):	Nina Rantala
Kuraattori (esimies):	Tanja Tikkanen-Lamminen
Työsuojeluvaltuutettu:	Jouni Koivisto

Tietohallinto:

Tietoliikenne konsultti:	Ilkka-Aleksi Ylioja

LIITE 1
sijaintikartta

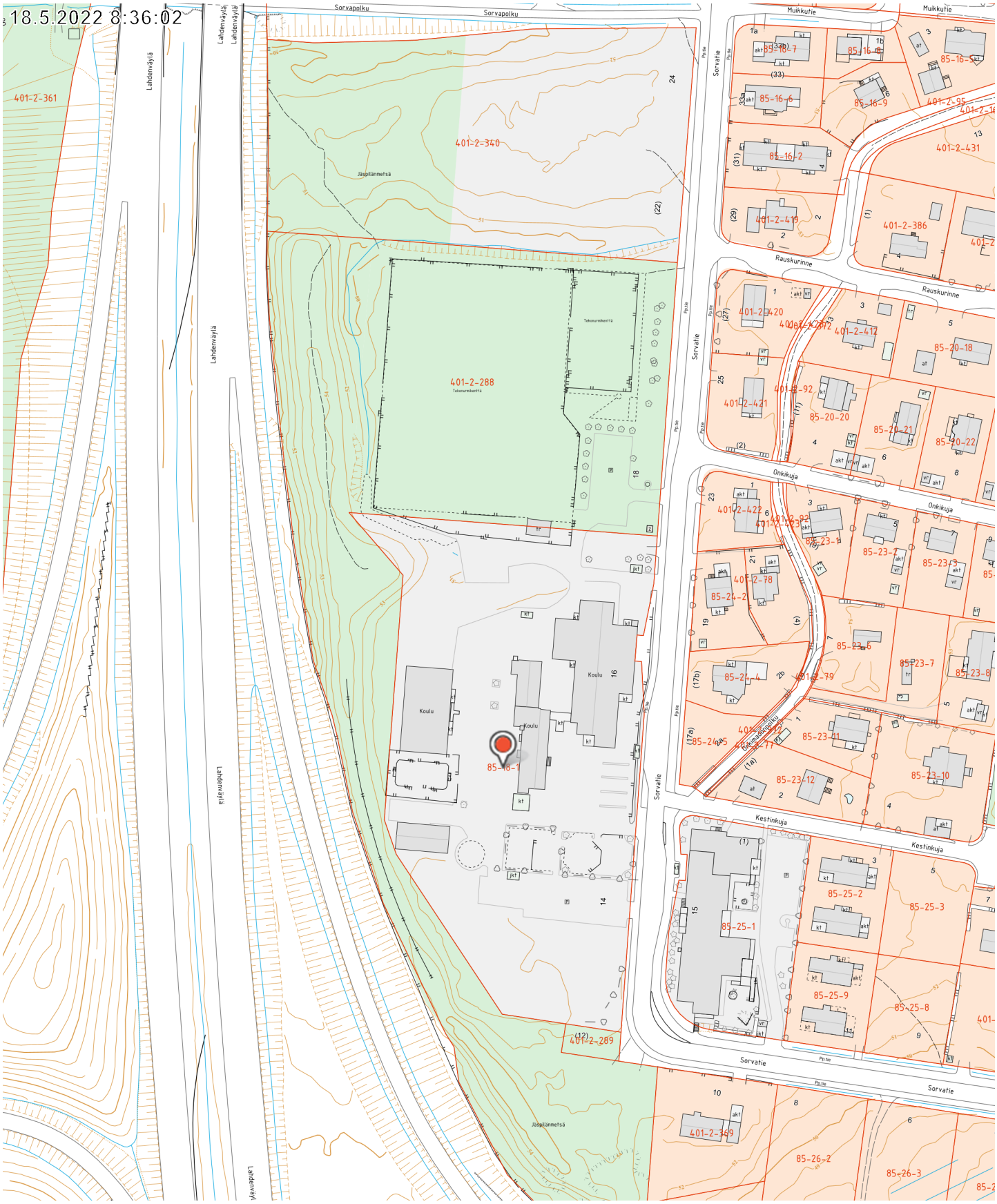

Jokivarren koulun tilamuutoshanke
Hankesuunnitelman liitteet
20.05.2022

LIITE 2
ilmakuva

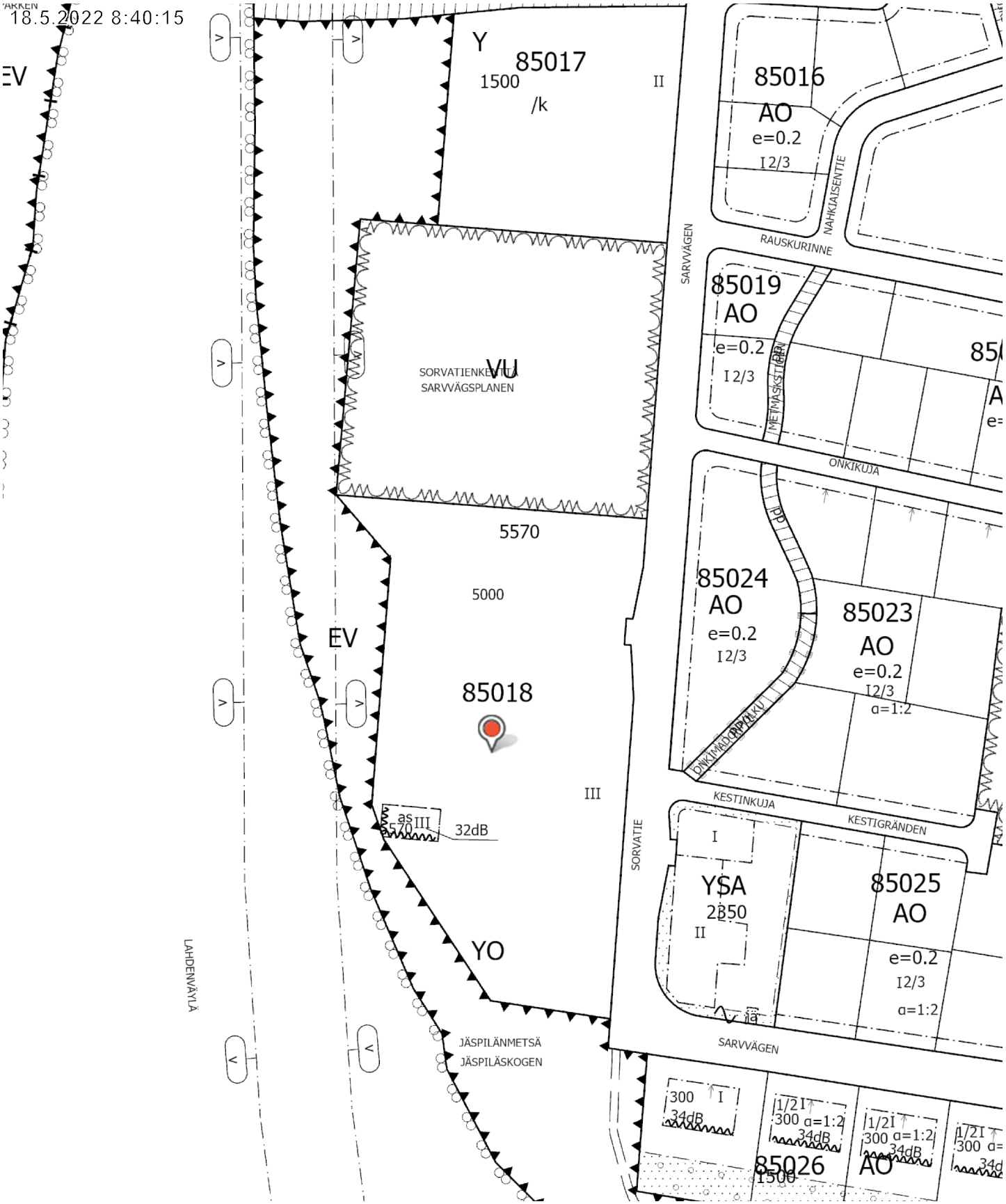

Jokivarren koulun tilamuutoshanke
Hankesuunnitelman liitteet
20.05.2022

1 (3)

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
850100	29.11.1999 tarkistettu (MRL)	92/61,62 93/61,62 94/61,62

Vantaan kaupunki
85. kaupunginosa, Jokivarsi

JOKIVARSI

Asemakaava
Korttelit 85001-85013, 85016-85035, 85037-85043 sekä katu-, virkistys-, liikenne-, erityis- ja vesialueet.

Asemakaavan muutos
Liikennealueen raja.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 85, Jokivarsi

Kv 28.02.2000

JOKIVARSI

Detaljplan
Kvarteren 85001-850013, 850016-85035, 85037-85043 samt gatu-, rekreations-, trafik-, special- och vattenområden.

Ändring av detaljplanen
Trafikområdegräns.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 metriä sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.	Linje 3 meter utanför det planområde som fastställelsen gäller.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	Kvartersområde för fristående småhus.
	AO-kortteleita 85001-85013, 85016, 85019-85024, 85026-85034, 85037-85043 sekä AO-alueita korttelessa 85025 ja 85035 koskevia määräyksiä:	För AO-kvarteren 85001-85013, 85016, 85019-85024, 85026-85034, 85037-85043 samt AO-områden i kvarteren 85025 och 85035 gällande bestämmelser:
	Tonttia kohden saa rakentaa korkeintaan kaksi asuntoa.	Per tomt får byggas högst två bostäder.
	Asuntojen tulee sijaita eri rakennuksissa.	Bostäderna skall placeras i skilda byggnader.
	Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin.	Byggnaderna kan sammanfogas med lätta konstruktioner.
	Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.	På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontors- och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.
	Olemassa olevia rakennuksia saa peruskorjata uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla sen estämättä mitä on määrätty rakennusoikeuksista, rakennusaloista tai kerrosluvuista.	På området redan befintliga byggnader får renoveras oberoende av vad som bestämts om byggnadsrätt, byggnadsytor eller våningsantal på sätt som motsvarar nybyggandet.
	Tontinomistajan tai -haltijan on ennen rakennustöiden aloittamista esitettävä selvitys tontilla tehdyistä mittauksista radonsäteilyn määrästä tai radonsäteilyn torjumisesta.	Tomtägaren eller -innehavaren skall innan byggnadsarbetena påbörjas förevisa utredning över på tomten utförda mätningar angående radonstrålningens styrka eller avvärjande av radonstrålningen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 autopaikkaa/asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bilplatser/bostad.
Y	Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
	Y-korttelia 85017 koskevia määräyksiä:	För Y-kvarteret 85017 gällande bestämmelser:
	Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömän asunnon.	På området får byggas för fastighetens skötsel nödvändig bostad.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 2 autopaikkaa/asunto Yleiset rakennukset 1 autopaikka/100 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 2 bilplatser/bostad Allmänna byggnader 1 bilplats/100 m2-vy

YO	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.
	YO-korttelia 85018 koskevia määräyksiä:	För YO-kvarteret 85018 gällande bestämmelser:
	Alueella saa säilyttää olevan asuinrakennuksen merkityllä rakennusalalla.	På området får befintlig byggnad bevaras på den anvisade byggnadsytan.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 1 autopaikka/asunto Yleiset rakennukset 1 autopaikka/200 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 1 bilplats/bostad Allmänna byggnader 1 bilplats/200 m2-vy
K	Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.	Kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader.
	K-aluetta korttelissa 85025 koskevia määräyksiä:	För K-området i kvarteret 85025 gällande bestämmelser:
	Tontille saa sijoittaa yhden asunnon.	På tomten får placeras en bostad.
	Ulkovarastojen näkösuojaksi on rakennettava riittävän korkea aita.	Mot utomhuslagren skall byggas ett tillräckligt högt staket som skydd mot insyn.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 1 autopaikka/asunto Liiketilat 1 autopaikka/50 k-m2 Toimistot 1 autopaikka/70 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 1 bilplats/bostad Affärslokaler 1 bilplats/50 m2-vy Kontor 1 bilplats/70 m2-vy
VP	Puisto.	Park.
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelualue.	Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.
LT	Kauttakulku- tai sisääntulotie suoja- ja näkemäalueineen.	Genomfarts- eller infartsväg med tillhörande skydds- och frisiktsområden.
E	Erityistoimintojen korttelialue.	Kvartersområde för specialfunktioner.
	E-aluetta korttelissa 85035 koskevia määräyksiä:	För E-området i kvarteret 85035 gällande bestämmelser:
	Alue jonka pihapiiri ja ympäristö on hoidettava siten, että niiden viljelyhistoriallinen luonne säilyy. Alueen kautta saa johtaa yleisiä jalankulkuteitä.	Område där gårdsplanen och miljön skall skötas så, att områdets odlingshistoriska karaktär bevaras. Allmänna gångvägar får dras genom området.
	Alueelle saa rakentaa asuinrakennuksia merkityille rakennusaloille.	På området får på anvisade byggnadsytor placeras bostadsbyggnader.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 autopaikkaa/asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bilplatser/bostad.
EV	Suojaviheralue.	Skyddsgrönområde.
W	Vesialue.	Vattenområde.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.	Bestämmelsegräns.
	Ohjeellinen eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.	Riktgivande bestämmelsegräns.
	Ohjeellinen tontin raja.	Riktgivande tomtgräns.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
85	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
JOKIV	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
85001	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
KULOMÄENTIE	Kadun, katuaukion, torin tai puiston nimi.	Namn på gata, öppen plats, torg eller park.
250	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
150+ta40	Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerrosalan neliömetrimäärän ja toinen luku taloustilaksi, autosuojaksi tai autokatokseksi varattavan kerrosalan neliömetrimäärän.	Talserie vars första tal anger bostadsvåningsytan i kvadratmeter och andra tal våningsytan i kvadratmeter för ekonomiutrymmen, garage eller skärmtak för bilar.
III	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
1/2 I	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten alapuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Brutet tal framför romersk siffra anger hur stor del av byggnads största vånings yta som, utan hinder av våningsantalet, får användas för utrymme som inräknas i våningsytan av det utrymme, som är beläget under de i planen till antalet angivna våningarna.
I 2/3	Murtoluku roomalaisen numeron takana osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten yläpuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Brutet tal efter romersk siffra anger hur stor del av byggnads största vånings yta som, utan hinder av våningsantalet, får användas för utrymme som inräknas i våningsytan av det utrymme, som är beläget ovanför de i planen till antalet angivna våningarna.
e=0.20	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.	Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

850100 *3 (3)*

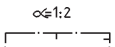	Kattokaltevuus.	Taklutning.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.	Byggnadsyta där bostadshus får placeras.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa maanalaisen väestönsuojan.	Byggnadsyta där underjordiskt skyddsrum får placeras.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sen sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden bör tangera.
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään 34 dB.	Beteckningen anger att mot denna sida av byggnadsytan bör byggnadens ytterväggars samt fönsters och andra konstruktioners ljudisolering mot trafikbuller vara minst 34 dB.
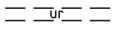	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
	Alueen osa, jolle on kehitettävä puista ja pensaista tiheä reunavyöhyke.	Del av område där träd och buskar skall bilda en tät avgränsande zon.
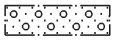	Alueen osa, joka on kokonaisuudessaan kehitettävä suojavihervyöhykkeeksi.	Del av område som i sin helhet skall planteras så att den utgör en skyddsgrönzon.
	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.	Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.
	Katu.	Gata.
	Katualue, jolla olevat kiviaidat tulee säilyttää.	Gatuområde på vilket belägna stengärdsgårdar skall bevaras.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
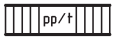	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.
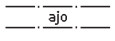	Alueella oleva ajoyhteys.	Körförbindelse inom området.
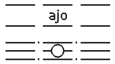	Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.	Riktgivande körförbindelse inom området.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Eritasoristeys.	Planskild korsning.
	Kadun tai liikennealueen alittava jalankulkukatu.	Gågata under gata eller trafikområde.
	Kadun tai liikennealueen ylittävä jalankulkukatu.	Gågata över gata eller trafikområde.
	Kadun tai liikennealueen alittava ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled under gata eller trafikområde.
	Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.	Ungefärligt läge för utfart.
	Katualueen rajan osa, jonka kautta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där utfart är förbjuden.
	Vaara-alueen raja.	Gräns för faroområde.
k	Indeksi osoittaa, että alue on varattu kunnan tarpeisiin.	Indexet anger att området har reserverats för kommunens behov.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkisuunnitteluyksikkö
Asemakaavoitus

Stadsplaneringsenheten
Detaljplanering

Anitta Pentinmikko
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284/99 vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284/99 kräver.

Vantaalla/Vanda 17.02.2000

Timo Velling
Kaupungingeodeetti/Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.02.2000.

Godkänd av stadsfullmäktige 28.02.2000.

LIITE 4
johtokartta

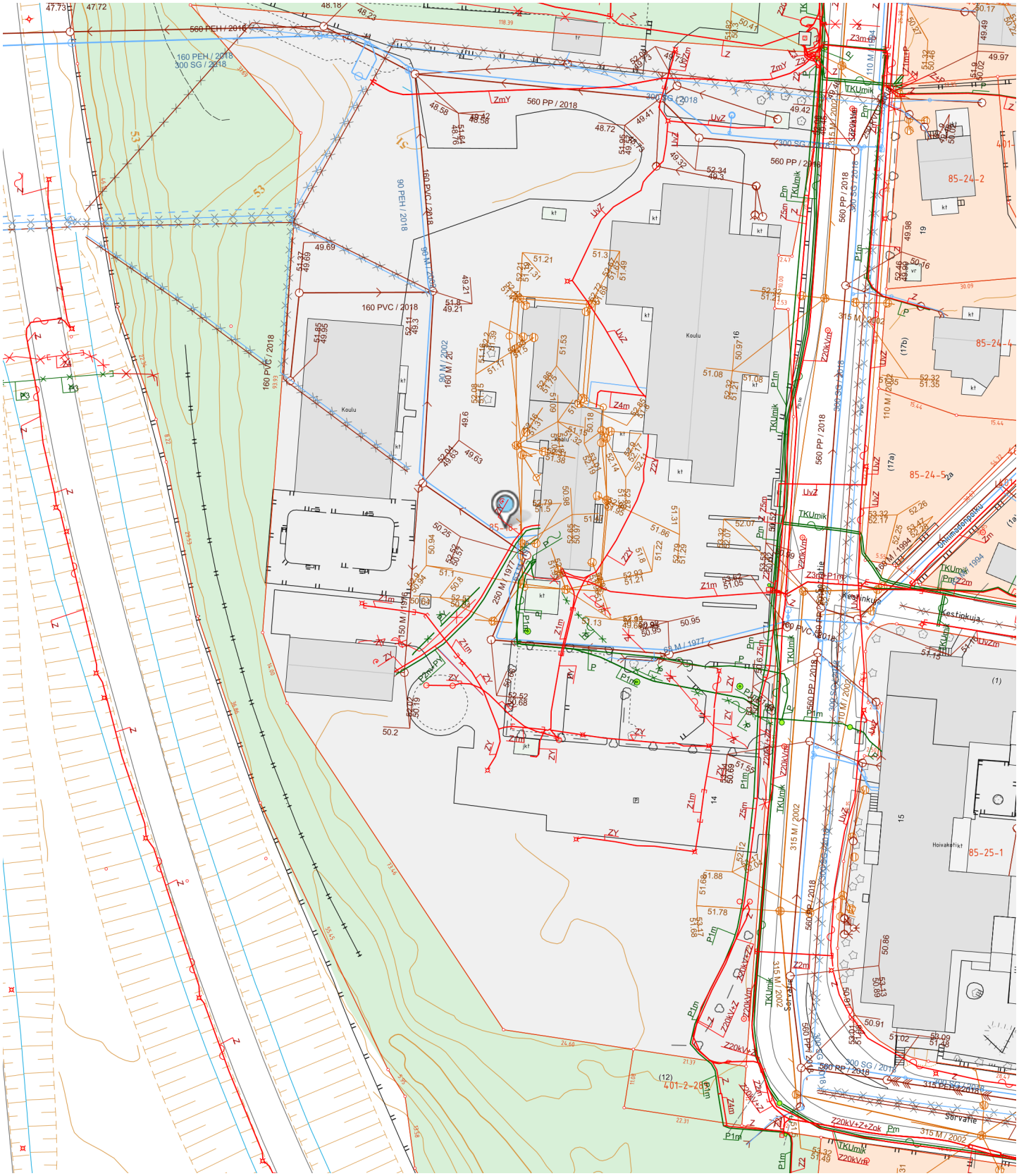

Vantaa

Jokivarren koulun tilamuutoshanke
Hankesuunnitelman liitteet
20.05.2022

Jokivarren koulun tilamuutoshanke - hankesuunnitelma
Alustava tilaohjelmataulukko 20.5.2022

Alue

			Olemassa oleva		Uusi		Toimenpidekuvaus
	krs	huone nro	Nimi	pinta-ala (hym)	Nimi	pinta-ala (hym)	
PIHA			salaojat		salaojat		uusitaan salaojia vanharakennusten ympärillä paitsi sisäpihalla

			Olemassa oleva		Uusi		Toimenpidekuvaus
	krs	huone nro	Nimi	pinta-ala (hym)	Nimi	pinta-ala (hym)	
VANHA OSA (v. 1957)	P	1021	kirjasto	101	opetustila	101	muokataan tila monitoimiopetustilaksi (kotitalous, kirjasto)
	P	1022-1024	ulkovälinevarasto	39	ulkovälinevarato	39	maalataan seiniä ja alakatto (pinnat siistiksi)
	P	1020	varasto (portaan alla)	6,9	varasto (portaan alla)	6,9	maalataan seiniä ja alakatto (pinnat siistiksi)
	P	1020	avoportaat	7,2	avoportaat	7,2	uudet ovet (900+300), uusi lavahissi (uudet kaitteet)
	1	1100	portaat	19,9	portaat	19,9	uusi lavahissi (uudet kaitteet)
	1	1100	käytävä	42,2	käytävä	42,2	uusi alakatto
	1	1101	portaat	21,8	portaat	21,8	uusi ovi 900
	1	1105	kirjasto	44,9	oppilashuollontilat	61,1	terveyshuollon (15m2), psykologi- ja kurattorin huoneet (15+15 m2),
	1	1106a	komero	1,2			lepohuone (8m2) ja aula (8m2)
	1	1107	WC:tila	13,1			
	1	1107a	WC:eteinen	1,9			
	1	1106	WC	1,5	WC	1,5	oppilashuollolle
	1	1108	WC:tila	13	opettiajienhuone	61,1	opettajienhuoneen laajennus, uusi kotikeittiö
	1	1108a	WC:eteinen	1,9			
	1	1114	opettajienhuone	45,1			
	1	1114a	puhelinkoppi	1,1			
	1	1121	siivoustila	4	siivoustila	4	siivoustila saneeraus
	1	1125	opetustila (tekstiili)	93,7	opetustila	132,5	kuvamaataito ja tekstiililuokka
	1	1126	varasto	8			
	1	1128	käytävä	8,7			
	1	1129	WC	2,3	WC	2,3	
	1	1130	terveydenhuolto	9,9	varasto	9,9	opetusmateriaalivarasto
	1	1131	terveydenhuolto	7,8			
	1	1132	terveydenhuolto	14,3			
	2	1201a	portaat	14,9		14,9	uudet ovet (900+900)
	2	1201b	avoportaat				uusi lavahissi (uudet kaitteet)
	2	1203	siivoustila	4	siivoustila	4	siivoustila saneeraus
	2	1207	psykologi (toimisto)	16,6	pienopetustila	13,6	uusi opetustila
					WC	1,5	uusi WC
					WC	1,5	uusi WC
	2	1211	pimiö	1,6	varasto	15,4	isompi varastotila (yhdistetyt tilat)
	2	1212	varasto	6,2			
	2	1213	varasto	7,6			
	3	1300a	portaat	14,9		14,9	uudet ovet (900+900)
	3	1300b	avoportaat				uusi lavahissi (uudet kaitteet), uudet ripustetut valaisimet
	3	1303	siivoustila	4	siivoustila	4	siivoustila saneeraus
	3	1302	kuraattori (toimisto)	14,6	pienopetustila	11,6	uusi opetustila
					WC	1,5	uusi WC
					WC	1,5	uusi WC
UUSI OSA (v. 1997)	1	002	käytävä	49,8	käytävä	49,8	uusi alakatto jossa on kaareva metaalikatto
	1	024	lavavarasto	17,8	ulkourheiluvarasto	17,8	pinnat siistiksi, uudet hyllyt ja koukut
	1	010	liikuntasali	255,2	liikuntasali	255,2	uusi seinälle nostettava näytämö, uudet pimmenysverhot, uudet puolapuut siiretään esintymisverhto + moottori (uudet sähköt)
	1	025	liikuntasalin varasto	24,8	liikuntasalin varasto	32,8	puretaan ja rakennetaan uusi väliseinä tilaan 102b ja uusi hyllystö + koukut poistetaan ovet liikuntasaliin ja asennetaan iso liukuovi (lukittava)
	1	026	tuolivarasto	25,4	tuolivarasto	17,4	puretaan ja rakennetaan uusi väliseinä tilaan 102a poistetaan ovet liikuntasaliin ja asennetaan iso liukuovi (lukittava)
	2	102	käytävä	108,1	käytävä	108,1	uusi alakatto jossa on kaareva metaalikatto
	2	102	avoportaat		avoportaat		korotetaan kaiteet 30 cm
	2	103	opetustila	58,6	opetustila	58,6	rakennetaan uusi siirtoseinä 103-104 välissä (puretaan väliseinä)
	2	104	opetustila	58,8	opetustila	58,8	uusi tekstiilipalamatto luokille 103 ja 104
	2	114	opetustila	59,1	opetustila	59,1	ilmativeys- ilmanlaatutoimenpiteet
	2	119	opetustila	58,9	opetustila	58,9	rakennetaan uusi siirtoseinä 119-120 välissä (puretaan väliseinä)
	2	120	opetustila	59,5	opetustila	59,5	uusi tekstiilipalamatto luokille 119-120
	2						
	2						
KATTO					aurinkopaneelia		katon länsilapeille
Yhteensä				1370,8		1370,8	
Yhteensä (ilman käytäviä ja portaita)				1122		1122	käytävät ja portaat lasketaan huoneistoalana

MUUT HANKKEET

	Kerros	No.	Olemassa oleva		Uusi	
			Nimi	pinta-ala (hym)	Nimi	pinta-ala (hym)
RAKENNUS			LED-Hanke maalämpöhanke			
Yhteensä				0		0

VANTAAN KAUPUNKI	**TAVOITEHINTA**
TILAKESKUS	**Hankesuunnitelma**
Suunnittelu- ja hankepalvelut	**11.5.2022**

JOKIVARREN KOULU TILAMUUTOSHANKE
Sorvatie 16, 01480 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	1 527	brm2
hyötyala	1 122	hym2
huoneistoala	1 411	htm2
tilavuus	6 836	rm3
tehokkuusluku	1,36	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		160 000	104,78	142,60	23,41
suunnittelu	90 000				
rakennuttaminen	60 000				
liittymismaksut	10 000				
Rakennustekniset työt		700 000	458,42	623,89	102,40
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		140 000	91,68	124,78	20,48
Sähkötyöt		190 000	124,43	169,34	27,79
Erillishankinnat		150 000	98,23	133,69	21,94
Muutos- ja lisätyövaraus		130 000	85,13	115,86	19,02
TAVOITEHINTA (alv 0%)		1 470 000	962,67	1 310,16	215,04
TAVOITEHINTA (alv 24%)		1 822 800	1 193,71	1 624,60	266,65

Hintataso KL 114 (5/22)

Arvio sisältää:
- Tiiveyskorjaukset runkorakenteisiin
- Salaojien uusiminen osittain
- Kosteusvaurioiden korjaukset
- Aurinkosähköpaneelit

Arvio ei sisällä:
- Käyttäjätehtävät kuten ensikertainen kalustaminen
- Maalämpöjärjestelmä ja automaatiojärjestelmä, erillishankkeessa
- LED-valaistus, erillishankkeessa
- Mahdolliset haitta-ainepurkutyöt
- Väestönsuojan mahdollinen laajennus
- Globaalin taloustilanteen vuoksi kustannuskehitys ei ole tarkasti ennustettavissa

Suunnittelu ja hankepalvelut 11.5.2022

Petri Kokkonen
Kustannusinsinööri

12 § **Kaupungin omistamien kiinteistö- ja osakeomistusten myynti / AK**

VD/5586/02.05.03.00/2022
AK/TH/SL/HK

Vuosien 2022–2023 tuottavuus- ja kasvuohjelman tavoitteena on kaupungin talouden tasapainottaminen. Esitetään, että kaupunki asettaa valitut omistamansa kiinteistö- ja osakeomistukset myyntiin osana tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteitä.

Tausta
Kaupunginhallitus asetti 4.5.2020 (§ 8) tuottavuus- ja kasvutoimikunnan valmistelemaan tuottavuus- ja kasvuohjelmaa. Kaupunginhallitus päätti 8.2.2021 (§ 13) merkitä tiedoksi toimikunnan laatiman ehdotuksen tuottavuus- ja kasvuohjelman vuosien 2022–2023 talouden tasapainottamisen linjauksiksi sekä ehdotukset seuraavan valtuustokauden 2022–2025 Vantaan kaupungin talousohjelman reunaehdoista ja yleistavoitteista. Yhdeksi tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteeksi on todettu kaupungin omaisuuden myynti ja myyntitulojen kasvattaminen. Myynnit kohdistuvat kiinteään ja irtaimeen omaisuuteen, kuten osakkeisiin.

Valmisteluprosessi
Kiinteistöhallinta ja asuminen -palveluyksikkö on käynyt läpi potentiaalisia myyntikohteita. Potentiaalisiksi myyntikohteiksi on tunnistettu seuraavat ryhmät; kaupungin omistuksessa olevat asunnot sekä ulkopaikkakunnilla sijaitsevat muussa kuin kaupungin omassa toiminnassa olevat kiinteistöt.

Myyntikohteita ovat myös emokaupungin omistamat 1.1.2023 alkaen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattavat kiinteistöt ja kiinteistöosakeyhtiöiden tilat. Hyvinvointialueuudistuksen johdosta sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön vuokratut kiinteistöt eivät kuntalaista johtuen voi olla emokaupungin suorassa omituksessa enää siirtymäkauden jälkeen.

Myyntiin esitettävät kohteet
Kaupungin omistuksessa olevat asunnot
Kaupungin omistuksessa on yksittäisiä asuinhuoneistoja lukuisissa eri asunto-osakeyhtiöissä sekä kokonaisia suoraomisteisia asuinrakennuksia. Asuntoja on vuokrattu kaupungin työntekijöille palvelusuhdeasuntoina sekä ns. tavallisille asunnonhakijoille. Lisäksi mukana on muutama sosiaalitoimen käytössä oleva asunto.

Kohteita ovat suoraomisteiset Kielotie 42 ja Knaapinkuja 8 sekä ns. asuntosalkut. Ns. asuntosalkkuja on kaksi; Yksiöt -salkku ja Palvelusuhdeasunnot (pasut) -salkku, joissa on yhteensä 151 asuntoa useassa eri asunto-osakeyhtiössä.

Lisäksi on tunnistettu asuntolakohteita, jotka voisivat olla myytävissä asemakaavamuutosten ja kiinteistötoimitusten jälkeen. Näitä tuodaan myöhemmin erikseen päätöksentekoon, eikä käsitellä tässä yhteydessä tarkemmin.

Ulkopaikkakunnilla sijaitsevat muun kuin kaupungin käytössä olevat kiinteistöt

Kaupunki omistaa Vantaan rajojen ulkopuolelta useampia kiinteistöjä, jotka ovat mm. majoitus- ja leirikäytössä. Näistä osa on nuorisopalveluiden aktiivisessa käytössä. Tällaisia kiinteistöjä ei esitetä myytäväksi.

Lisäksi kaupungin omistuksessa on muutamia rakentamattomia maa-alueita Vantaan rajojen ulkopuolella.

Potentiaalisia Vantaan kaupungin rajojen ulkopuolella sijaitsevia myyntikohteita ovat Vihdissä sijaitsevat matkailualueet Etelälahti sekä Rauhanniemi, jotka on vuokrattu leirintä- ja matkailupalveluita tuottaville yhdistyksille, Sipoon saaressa sijaitsevat Mölandetin kiinteistöt 753-406-280 ja -281, jotka kaupunkikulttuuri on vapauttanut käytöstä 2022, Inkoossa sijaitseva Bjursin ulkoilualue, joka on vuokrattu ulkoilu-, retkeily-, matkailu-, ravitsemus- ja virkistyspalveluita edistävälle yhdistykselle sekä liikuntapalveluiden hallinnoimat ulkoilualuekiinteistöt Sipoon Krokholmenin ja Tallholmenin saaressa sekä Kirkkonummen Vetokannas.

Hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat asuinhuoneistot

Emokaupungin omistuksessa on muutamia kiinteistöosakeyhtiöissä sijaitsevia asuinhuoneistoja, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä ja jotka vuokrataan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023 Valtioneuvoston asetuksen kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 mukaisin vuokrasopimuksin. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevia asuinhuoneistoja omistetaan seuraavista asunto-osakeyhtiöistä: As Oy Myyrinpaju ja As Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8

<u>Alustava aikataulu ja myyntivalmistelun eteneminen</u>
Myytäväksi esitettävien kaupungin omistuksessa olevien asuntojen ja ulkopaikkakunnan kiinteistöjen myynnit pyritään ajoittumaan vuosille 2022–2024, lukuun ottamatta asemakaavamuutosta vaativat kohteet, joiden aikataulu on riippuvainen asemakaavoituksen aikataulusta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavien, sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien asuinhuoneistojen myynnit pyritään ajoittamaan vuosille 2023–2024.

Kiinteistöosakeyhtiöiden ja kokonaisena myytävien asunto-osakeyhtiöiden (As Oy Sepänpuisto ja As Oy Katriinanrinne) osalta päätöksen myyntivalmistelun käynnistämisestä tekee konsernijaosto. Konsernijaosto käsittelee asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden myyntiesitykset sisältävää konserniomistusten kokonaissuunnitelmaa kokouksessaan 13.6.2022.

<u>Toimivalta</u>
Hallintosäännön 10 luvun 4 § kohdan 25 mukaan kaupunkitilalautakunta päättää Vantaan kaupungissa asemakaavoitetulla alueella sijaitsevan kiinteän omaisuuden ja rakennusten myymisestä sekä vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta, kun kauppahinta tai käypä markkina-arvo on yli 400 000 euroa.

Hallintosäännön 9 luvun 1 § kohdan 20 mukaan kaupunginhallitus päättää kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja merkitsemisestä sekä sen hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä ja vaihtamisesta, kun kauppa- tai merkintähinta on yli 2 000 000 euroa.

Hallintosäännön 9 luvun 1 § kohdan 35 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin palvelukäytöstä vapautuvan kiinteistöomaisuuden jatkokehittämisen periaatteista.

Ulkopaikkakunnilla sijaitsevien kiinteistöjen myymisestä ja luovuttamisesta päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupunkitilalautakunta 8.6.2022 § 15

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään

a) aloittaa suoraomisteisten asuinkiinteistöjen myynnin valmistelu ja niiden vaatimat toimenpiteet esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti,
b) esittää kaupunginhallitukselle asuinhuoneistojen ja 1.1.2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen myynnin valmistelun sekä niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti, ja
c) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ulkopaikkakunnilla sijaitsevien muun kuin kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen myynnin valmistelun ja niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti.

Käsittely:
Puheenjohtaja Kimmo Kiljunen esitti asian jättämistä pöydälle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunkitilalautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 12

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään

a) aloittaa suoraomisteisten asuinkiinteistöjen myynnin valmistelu ja niiden vaatimat toimenpiteet esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti,
b) esittää kaupunginhallitukselle asuinhuoneistojen ja 1.1.2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen myynnin valmistelun sekä niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti, ja
c) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ulkopaikkakunnilla sijaitsevien muun kuin kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen myynnin valmistelun ja niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti.

Käsittely:
Merkittiin, että kiinteistöjohtaja muutti esitystään seuraavilla tavoilla:

Esittelytekstin luku ”Hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat kiinteistöt ja tilat” muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”***Hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat asuinhuoneistot***

Emokaupungin omistuksessa on muutamia kiinteistöosakeyhtiöissä sijaitsevia asuinhuoneistoja, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä ja jotka vuokrataan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023 Valtioneuvoston asetuksen kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 mukaisin vuokrasopimuksin. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevia asuinhuoneistoja omistetaan seuraavista asunto-osakeyhtiöistä: As Oy Myyrinpaju ja As Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8.”

Esittelytekstin luvun ”Alustava aikataulu ja myyntivalmistelun eteneminen” ensimmäisen kappaleen viimeinen lause muutetaan kuulumaan seuraavasti: ” Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavien*, sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien asuinhuoneistojen* myynnit pyritään ajoittamaan vuosille 2023–2024”.

Liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” sivuilta 5 ja 21-36 poistetaan osio ”Emokaupungin omistamat hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat kiinteistöt” ja sivuilta 6 sekä 37-43 osiosta ”Emokaupungin omistamat hyvinvointialueelle 1.1.2023 vuokrattavat keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden tilat” poistetaan seuraavat kiinteistöt: ”Ruskeasannan Paloasema / Koy Vantaan Helikopteritukikohta” (sivu 37), ”Korso-Koivukylä sosiaali- ja terveyskeskus / Koy Korson Toimistokeskus” (sivu 39), ”KOy Vantaan Säästötalo” (sivu 42) ja ”KOy Tikkurilan Terveysasema” (sivu 43).

Kiinteistöjohtaja muutti esityksensä b-kohdan kuulumaan seuraavasti:
”b) esittää kaupunginhallitukselle asuinhuoneistojen myynnin valmistelun sekä niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti”.

Kaupunkitilalautakunnan jäsen Heidi Hummastenniemi esitti, ettei ulkopaikkakunnilla sijaitsevien kiinteistöjen myynnin valmistelua aloiteta. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös:
Hyväksyttiin kiinteistöjohtajan muutettu esitys ja päätettin

a) aloittaa suoraomisteisten asuinkiinteistöjen myynnin valmistelu ja niiden vaatimat toimenpiteet esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti,
b) esittää kaupunginhallitukselle asuinhuoneistojen myynnin valmistelun sekä niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti, ja
c) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ulkopaikkakunnilla sijaitsevien muun kuin kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen myynnin valmistelun ja niiden vaatimien toimenpiteiden aloittamista esittelytekstin ja liitteen ”Myyntiin esitettävät kohteet” mukaisesti.

Lisäksi merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava sosiaalidemokraattisen ryhmän pöytäkirjalausuma, johon perussuomalainen ryhmä ja vasemmistoliiton ryhmä yhtyivät:

”Kaupungin tulee varmistaa jatkossakin mahdollisuus työsuhdeasuntojen tarjoamiseen erityisesti pienituloisimmille kaupungin työntekijäryhmille ja myös varmistaa, että nykyisissä työsuhdeasunnoissa asuville on työsuhdeasunto jatkossakin olemassa.”

Lisäksi merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava vasemmistoliiton ryhmän pöytäkirjalausuma, johon vihreiden ryhmä ja sosiaalidemokraattinen ryhmä yhtyivät:

”Vantaan kaupungin omistamat ulkopaikkakunnilla sijaitsevat virkistyskäytössä olevat kiinteistöt pyritään myymään tahoille, jotka säilyttävät alueet yleisessä ja julkisessa virkistyskäytössä.”

Liitteet:
- Myyntiin esitettävät kohteet (II)

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kiinteistöjohtaja Antti Kari, puh. 040 568 6540
kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992
toimitilapäällikkö vs. Sari Lindqvist, puh. 043 824 8369
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MYYNTIIN ESITETTÄVÄT KOHTEET

MYYTÄVÄT OMAISUUS RYHMÄT

- KAUPUNGIN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ ASUNTO-OMAISUUS
- VANTAAN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ KIINTEISTÖOMAISUUS ULKOPAIKKAKUNNILLA
- EMOKAUPUNGIN OMISTAMAT HYVINVOINTIALUEELLE VUOKRATTAVAT MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄT KIINTEISTÖT JA TILAT

KAUPUNGIN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ ASUNTO-OMAISUUS

Kohde	Ehdotus
As Oy Vantaan Sepänpuisto + tontti	Selvitetään täydennysrakentamisen mahdollisuudet yhdessä VAV-konsernin kanssa ja tämän jälkeen myynti ensisijaisesti VAV:lle vuonna 2023
As Oy Vantaan Katriinanrinne + tontti	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2023
Knaapinkuja 8	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2023
Kielotie 42	Valmistellaan julkiseen myyntiin aikaisintaan vuodelle 2024
Yksiöt-salkku	Myydään vapaille markkinoille 2022 eteenpäin aina asuntojen vapautuessa vuokralaisesta. Myydään loppu salkku vapaille markkinoille vuoden 2024 aikana.
Pasut-salkku	Myydään vapaille markkinoille 2022 eteenpäin aina asuntojen vapautuessa vuokralaisesta. Myydään loppu salkku vapaille markkinoille vuoden 2024 aikana.

VANTAAN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ KIINTEISTÖOMAISUUS ULKOPAIKKAKUNNILLA

Kohde	Ehdotus
Rauhaniemi, Vihti	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2022
Etelälahti, Vihti	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2022-23
Krokholmen (saari), Sipoo	Jatketaan neuvotteluita Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa
Tallholmen (saari), Sipoo	Jatketaan neuvotteluita Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa
Iso-Mölis, Sipoo	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2023
Bjurs, Inkoo	Valmistellaan julkiseen myyntiin vuodelle 2024
Vetokannas, Kirkkonummi	Valmistellaan myyntiä ensisijaisesti Kirkkonummen kunnalle

EMOKAUPUNGIN OMISTAMAT HYVINVOINTIALUEELLE 1.1.2023 VUOKRATTAVAT KESKINÄISTEN KIINTEISTÖOSAKEYHTIÖIDEN TILAT

Kohde	Ehdotus
As Oy Myyrinpaju C32	Valmistellaan osakesarjan myyntiä
As Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8 as 37 / (Ent. Kipinä)	Valmistellaan osakesarjan myyntiä
KOy Tikkurilan Kauppakeskus (Tikkuri)	Valmistellaan osakkeiden myyntiä

VANTAAN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ ASUNTO-OMAISUUS

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 12 §

As Oy Vantaan Sepänpuisto

<u>Perustiedot</u>

Osoite: Taostie 2 / Takojantie 7, Vantaa

Kiinteistötunnus: 92-64-111-3

Tontin omistus: Vantaan kaupunki

Rakennusvuosi: 1990

Asuntojen lkm: 41

Asuntojakauma:

- 1h+k – 27 kpl
- 2h+k – 8 kpl
- 3h+k – 6 kpl

Asuntojen huoneistoala: 1 816,5 htm2

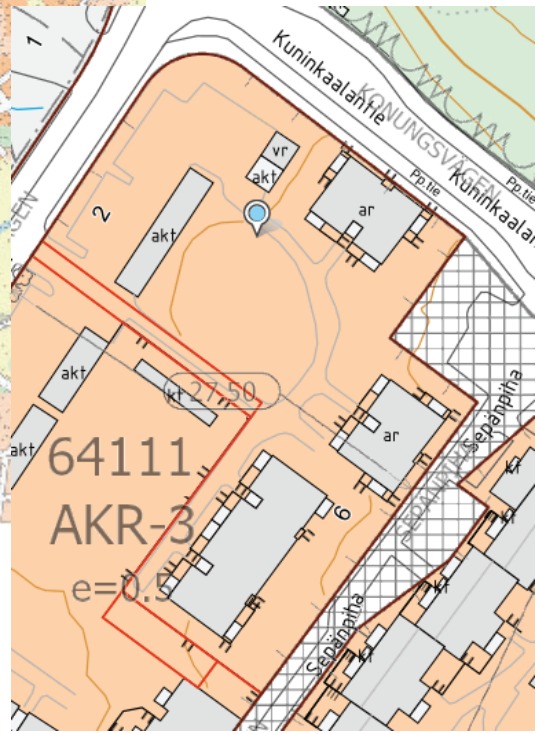

<u>Toimenpide-ehdotus</u>

Selvitetään täydennysrakentamisen mahdollisuudet yhdessä VAV-konsernin kanssa ja tämän jälkeen myynti VAV:lle

As Oy Vantaan Katriinanrinne

<u>Perustiedot</u>

Osoite: Knaapinkuja 10, Vantaa

Kiinteistötunnus: 92-33-1-10

Tontin omistus: Vantaan kaupunki

Rakennusvuosi: 1991

Asuntojen lkm: 40

Asuntojakauma:

- 2h+k – 32 kpl
- 3h+k – 8 kpl

Asuntojen huoneistoala: 2 124 htm2

<u>Toimenpide-ehdotus</u>

Asetetaan kiinteistö julkiseen myyntiin

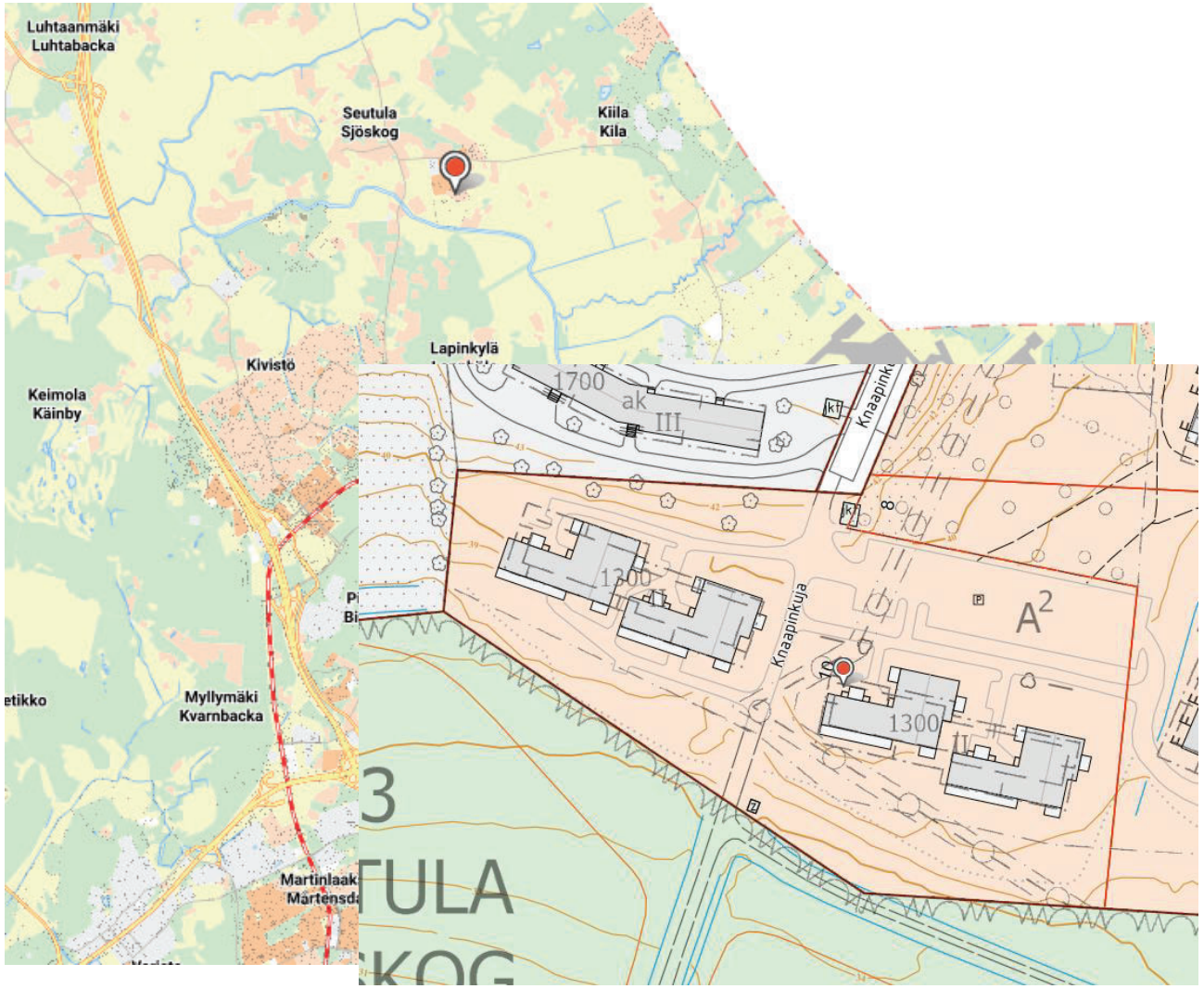

Knaapinkuja 8

<u>Perustiedot</u>

Osoite: Knaapinkuja 8

Kiinteistötunnus: 92-33-1-11

Tontin omistus: Vantaan kaupunki

Rakennusvuosi: 1981

Asuntojen lkm: 11

Asuntojakauma:

- 3h+k – 5 kpl
- 4h+k – 4 kpl

Asuntojen huoneistoala: 905 htm2

<u>Toimenpide-ehdotus</u>

Asetetaan kiinteistö myyntiin

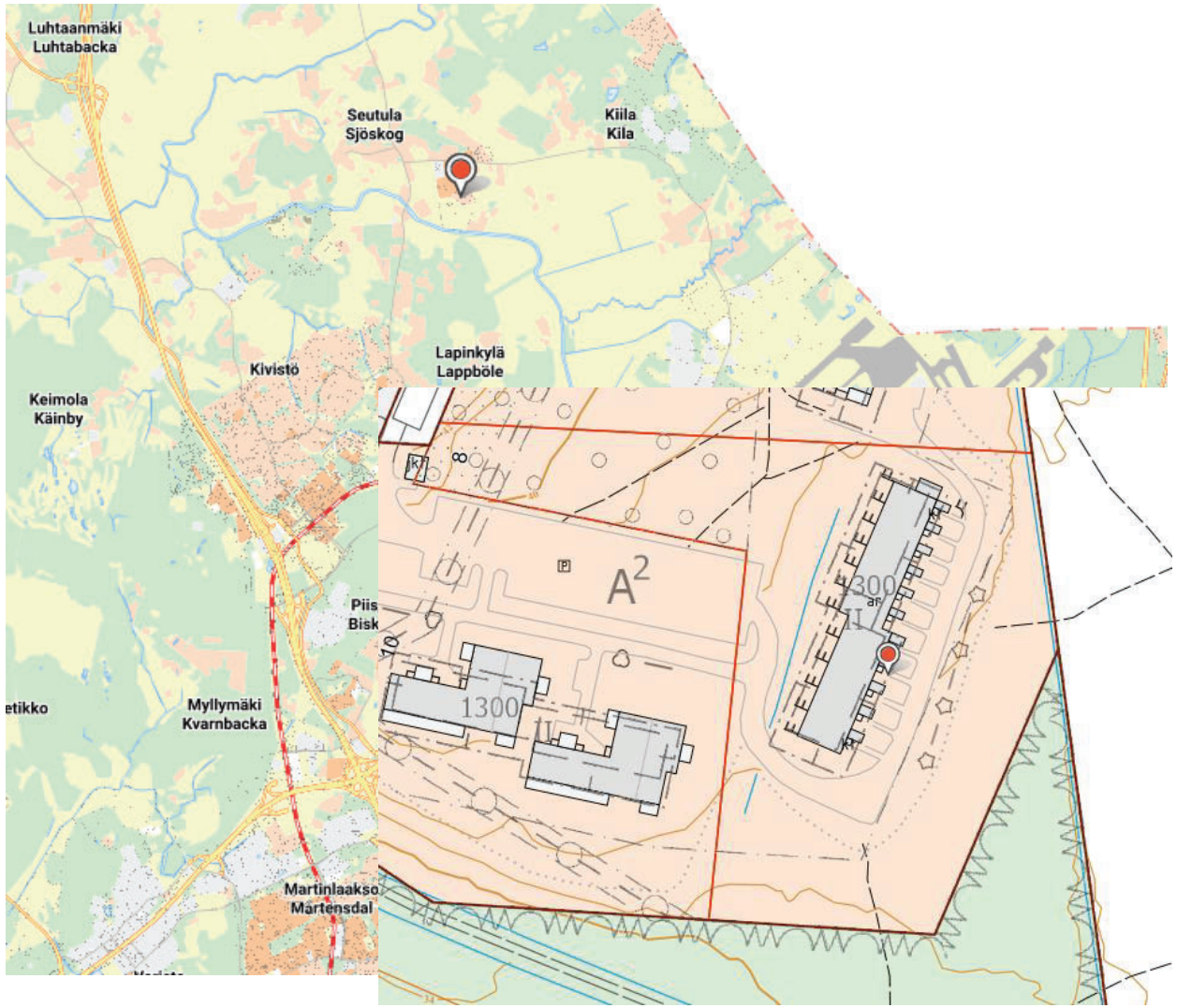

Kielotie 42

Perustiedot

Osoite: Kielotie 42

Kiinteistötunnus: 92-421-12-20 ja noin 50 m2 palsta kiinteistöstä 92-421-6-451

Tontin omistus: Vantaan kaupunki

Rakennusvuosi: 1952

Asuntojen lkm: 12

Asuntojen huoneistoala: n. 596 htm2

Yhteinen lämpö ja vesi viereisen neuvolan (Tikkurilantie 42) kanssa. Edellyttää omien liittymien ja tekniikan rakentamista kaupungin omistuksessa olevalle neuvolalle.

Toimenpide-ehdotus

Asetetaan julkiseen myyntiin ja pyydetään tarjouksia sekä vuokra- että omalla tontilla

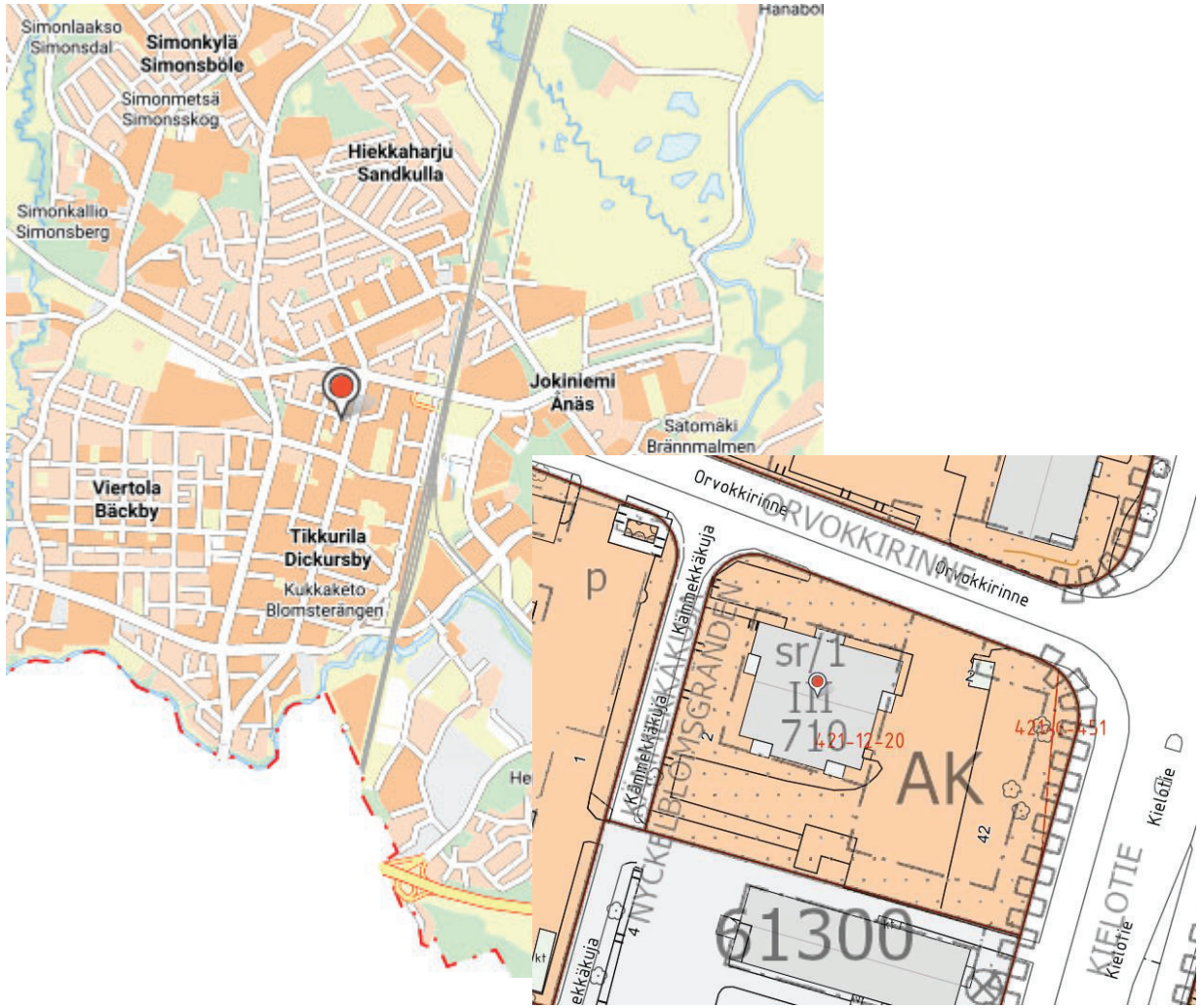

Yksiö-salkku

- Yksiöiden lukumäärä **84** kpl
- Asuntojen pinta-ala yhteensä 2745 m2
- Bruttovuokra 2020 yhteensä noin 410 000 €/v
- Hoitovastikkeet yhteensä noin 160 000 €/v
- Rahoitusvastikkeet yhteensä noin 70 000 €/v
- Asuntojen kohdistuvat lainaosuudet yhteensä noin 736 258 € (11/2020)
- Hankintahinta yhteensä noin 1,6 M€

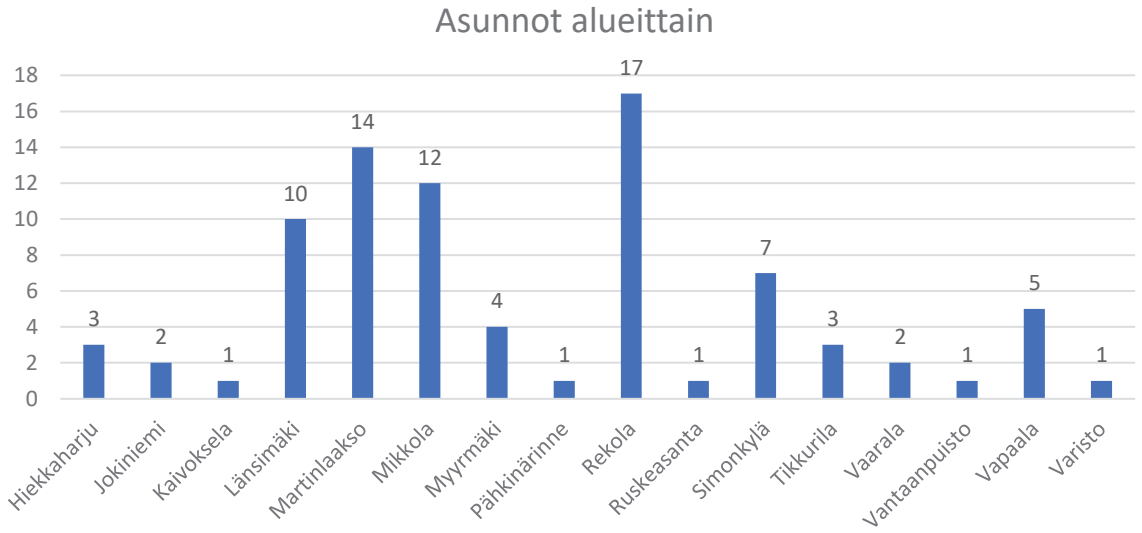

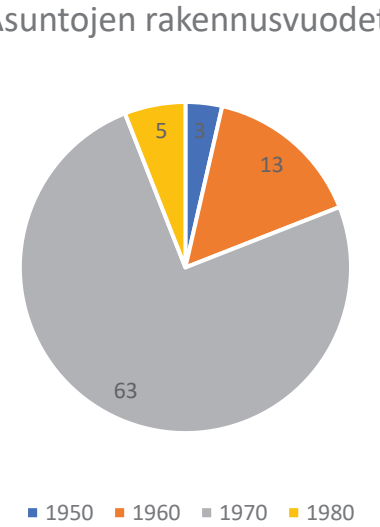

Toimenpide-ehdotus:

Myydään vapaille markkinoille 2022 eteenpäin aina asuntojen vapautuessa vuokralaisesta ja jäljellä oleva ”salkku” myydään 2024.

Pasut-salkku

- Asuntojen lukumäärä **67** kpl
- Asuntojen pinta-ala yhteensä 4052 m2
- Bruttovuokra 2020 yhteensä noin 480 000 €/v
- Hoitovastikkeet yhteensä noin 200 000 €/v
- Rahoitusvastikkeet yhteensä noin 80 000 €/v
- Asuntojen kohdistuvat lainaosuudet yhteensä noin 649 370 € (11/2020)
- Hankintahinta yhteensä noin 3,7 M€

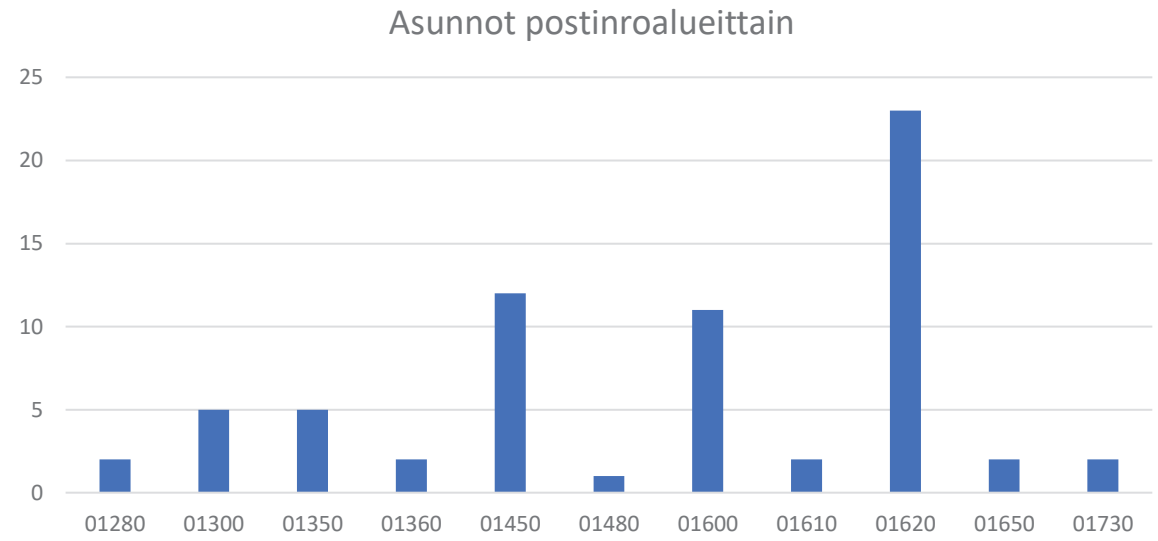

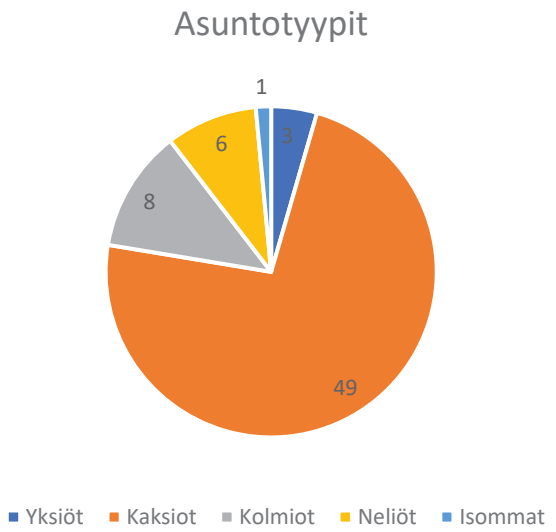

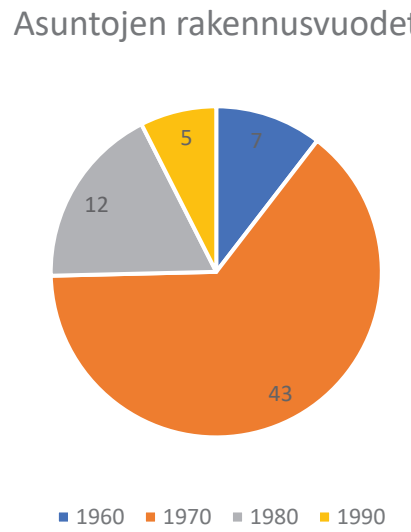

Toimenpide-ehdotus:

Myydään vapaille markkinoille 2022 eteenpäin aina asuntojen vapautuessa vuokralaisesta ja jäljellä oleva ”salkku” myydään 2024.

VANTAAN OMISTUKSESSA OLEVA MYYTÄVÄKSI ESITETTÄVÄ KIINTEISTÖOMAISUUS ULKOPAIKKAKUNNILLA

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 12 §

Vihti: Etelälahti, Rauhaniemi

Etelälahti

- matkailuvaunualue, 120 sähk. vaunupaikkaa, pinta-ala n. 9,8 ha
- pääosin vuokrattu SF-Caravan Etelälahti ry:lle (nettovuokratulo n. 24 000 €/v)
- vuokrasopimus irtisanottavissa aikaisintaan 31.12.2025

Rauhaniemi

- matkailuvaunualue, 108 vaunupaikkaa, kokonaispinta-ala 14,0 ha, vaunualue noin 5,0 ha
- tien pohjoispuolisesta 9,5 ha:n määräala myyty METSO-kohteeksi valtiolle 2020
- loppuosa Rauhaniemestä vuokrattu SF-Caravan Hyvinkään seutu ry:lle (nettovuokratulo n. 11 500 €/v)
- vuokrasopimus irtisanottavissa aikaisintaan 31.3.2026

Toimenpide-ehdotus

Valmistellaan julkiseen myyntiin

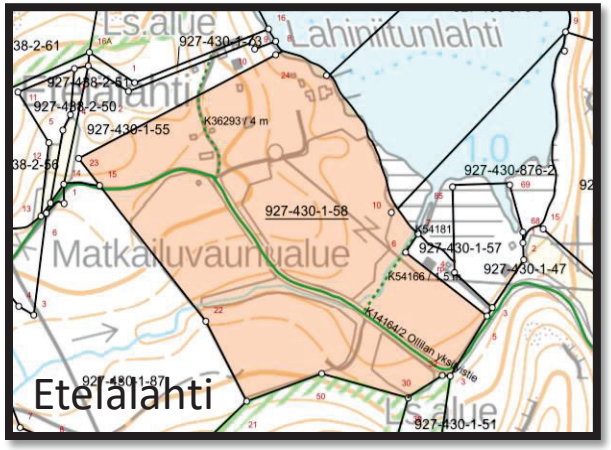

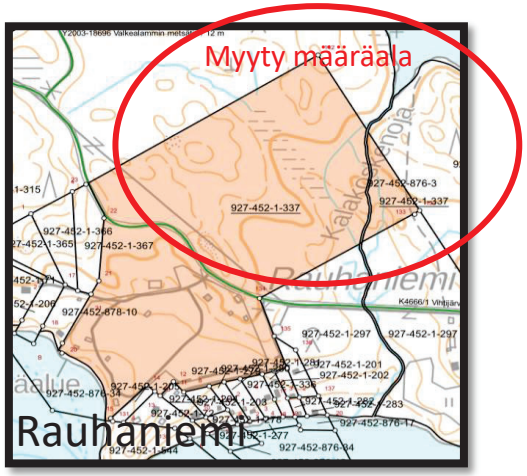

Sipoo, Krokholmen

- liikuntapalveluiden hallinnoima ulkoilualue
- kolmen kiinteistön kokonaisuus
- pinta-alat yht. 8,1 ha
- sauna, käymälöitä, keittokatos, valvojan koppi
- ~ 2500 kävijää/v
- Uudenmaan virkistysalueyhdistys alustavasti kiinnostunut

Toimenpide-ehdotus: jatketaan neuvotteluja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa kohteen myymisestä vuoden 2022 aikana

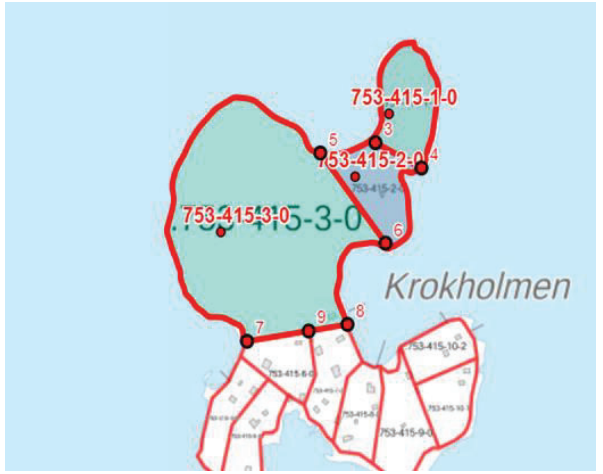

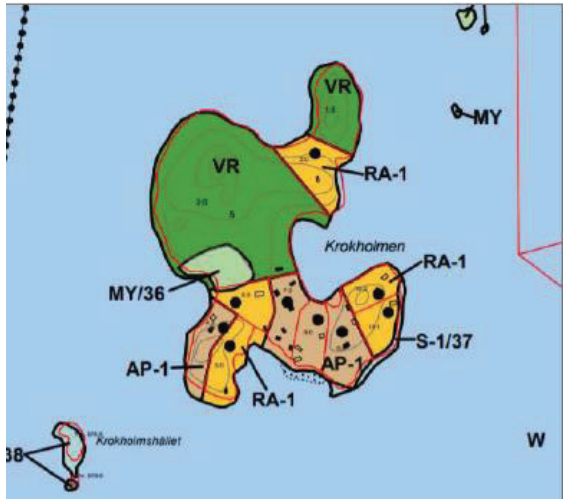

Sipoo, Tallholmen

- liikuntapalveluiden hallinnoima ulkoilualue
- kokonainen saari ja vesialuetta
- pinta-ala: saari 4,7 ha ja vettä 26,6 ha
- huvila, saunoja, keittokatoksia, käymälöitä
- ~ 2000 kävijää/v
- Uudenmaan virkistysalueyhdistys alustavasti kiinnostunut

Toimenpide-ehdotus: jatketaan neuvotteluja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa kohteen myymisestä vuoden 2022 aikana.

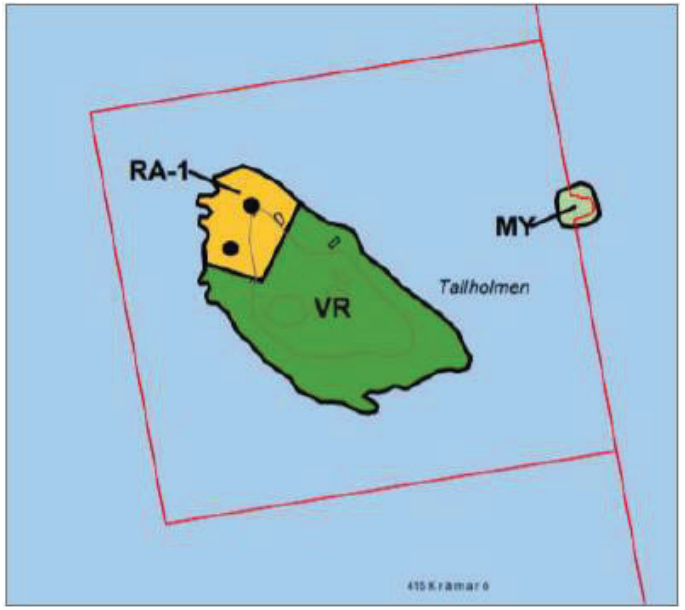

Sipoo, Mölandet

”Iso-Mölis” (R:not 1:38 ja 1:291)

- Kaupunkikulttuuri ilmoittanut luopuvansa käytöstä vuonna 2022

Toimenpide-ehdotus: valmistellaan julkiseen myyntiin

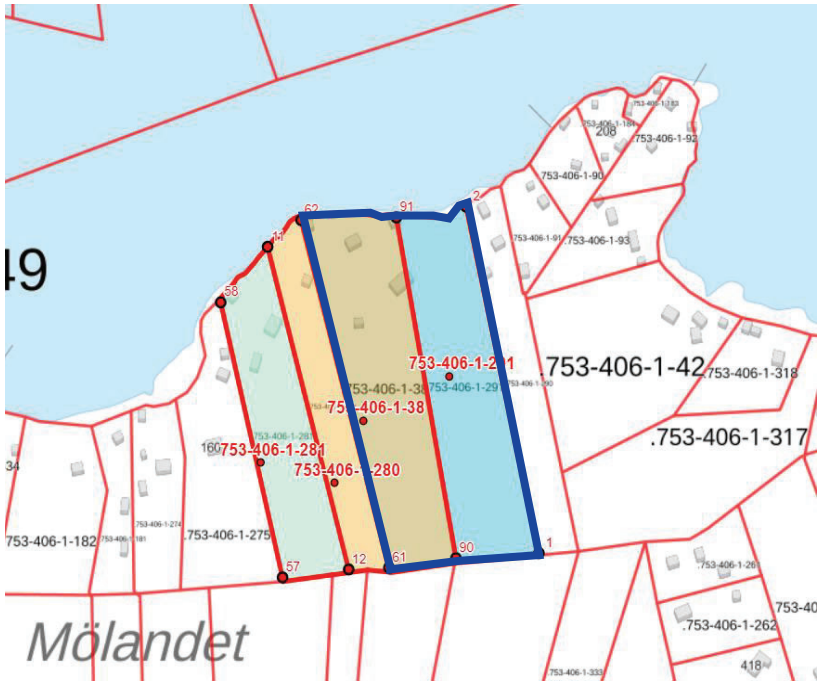

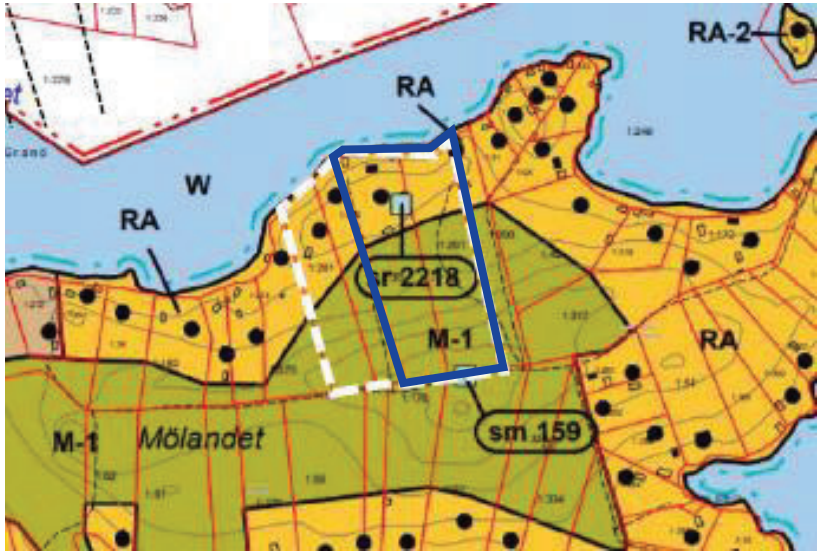

Inkoo, Bjurs

”Bjurs” (149-406-1-58)
- Kaikkiaan 58,72 ha maa-aluetta ja 321,7 ha vesialuetta
  - Kiinteistön maa-alueet rakennuksineen, pois lukien viereisessä kartassa osoitetut rakennukset maapohjineen, on vuokrattu Bjursin vaunuilijat ry:lle
    - matkailuvaunualue, 102 vaunupaikkaa, joista 45 sähk. n. 9,8 ha
    - vuokrasopimus irtisanottavissa aikaisintaan päättymään 31.12.2024
  - Asuinrakennus n. 150 m2 pihapiireineen on vuokrattu Vantaan Palomiesyhdistys ry:lle
    - vuokrasopimus voimassa 31.12.2023 asti
- Nettovuokratulo yhteensä noin 20 000 €/vuosi

- Todennäköisesti ainoa mahdollinen ostaja leirialueyrittäjä tai –yhdistys

Toimenpide-ehdotus: valmistellaan julkiseen myyntiin

Rakennukset, jotka eivät kuulu Bjursin vaunuilijoille vuokrattuun alueeseen

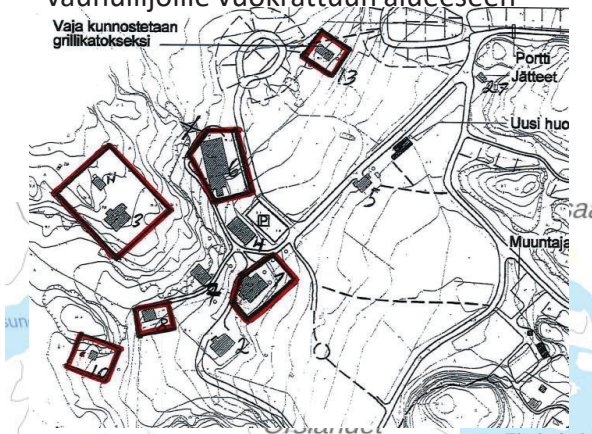

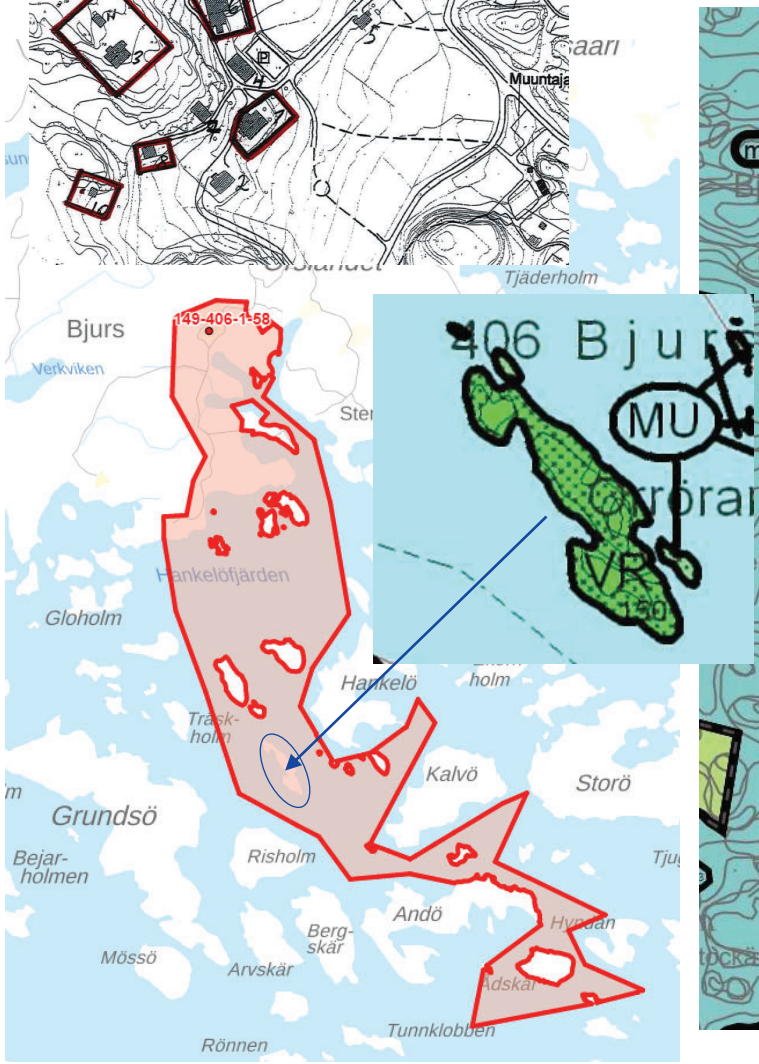

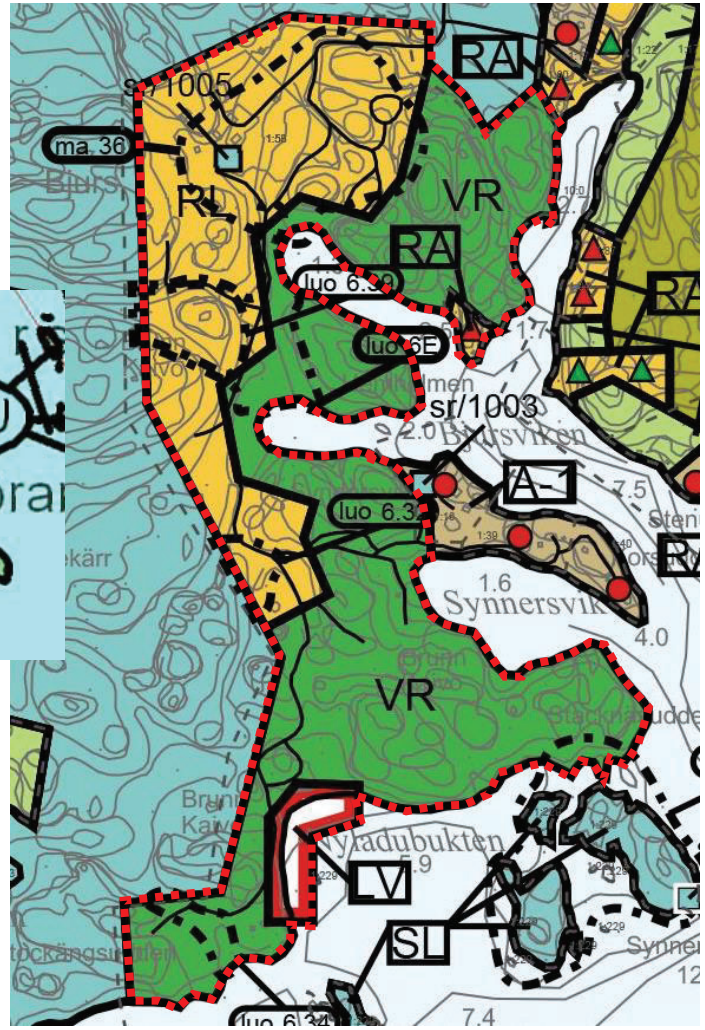

Vetokannas, Kirkkonummi

Osa Porkkalan ulkoilualuetta ”Vetokannas”

Yleiskaavassa VR-aluetta

Maapinta-ala ha 50,65

Vesialueen pinta-ala ha 97,70

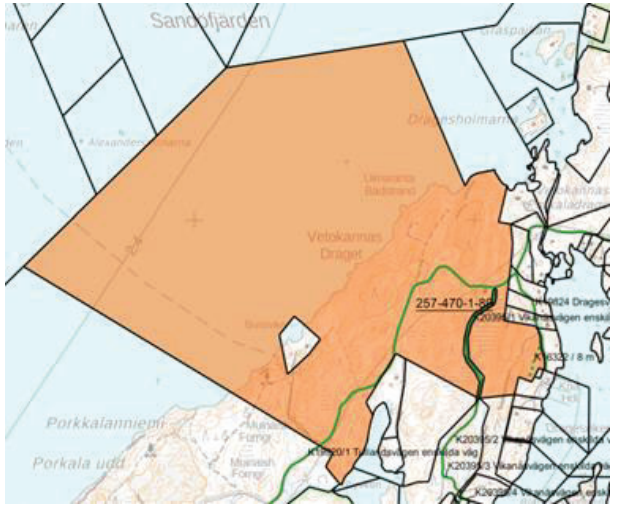

Kirkkonummi tehnyt ostotarjouksen.

Jäisi myös tällöin pääosin virkistyskäyttöön.

Toimenpide-ehdotus: Valmistellaan kiinteistön myyntiä.

EMOKAUPUNGIN OMISTAMAT HYVINVOINTIALUEELLE VUOKRATTAVAT KESKINÄISTEN KIINTEISTÖOSAKEYHTIÖIDEN TILAT

LIITE: Kaupunkitilalautakunta 10.08.2022 / 12 §

As Oy Myyrinpaju C32

Perustiedot

Osoite: Pudaskuja 4

Kiinteistötunnus: 92-414-6-16

Tontin omistus: As Oy Myyrinpaju

Omistettu asunto: C32

- Pinta-ala 28,5 m2

Toimenpide-ehdotus

Valmistellaan asunnon myyntiä

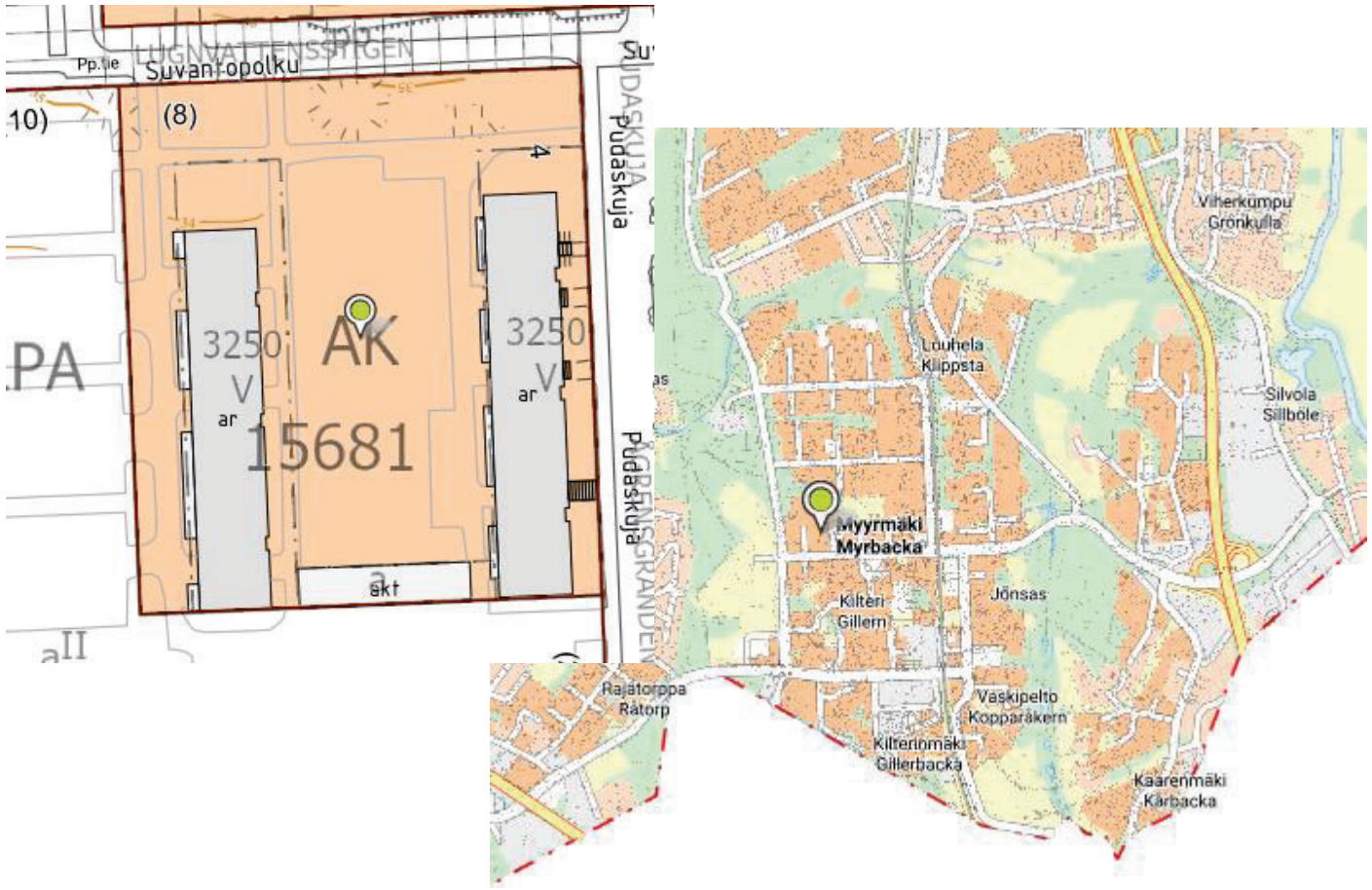

As Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8 as 37 / (Ent. Kipinä)

<u>Perustiedot</u>

Osoite: Hiekkaharjuntie 8

Kiinteistötunnus: 92-421-12-265

Tontin omistus: As Oy Vantaan Hiekkaharjuntie 8

Omistettu asunto: 37

- Pinta-ala 165 m2

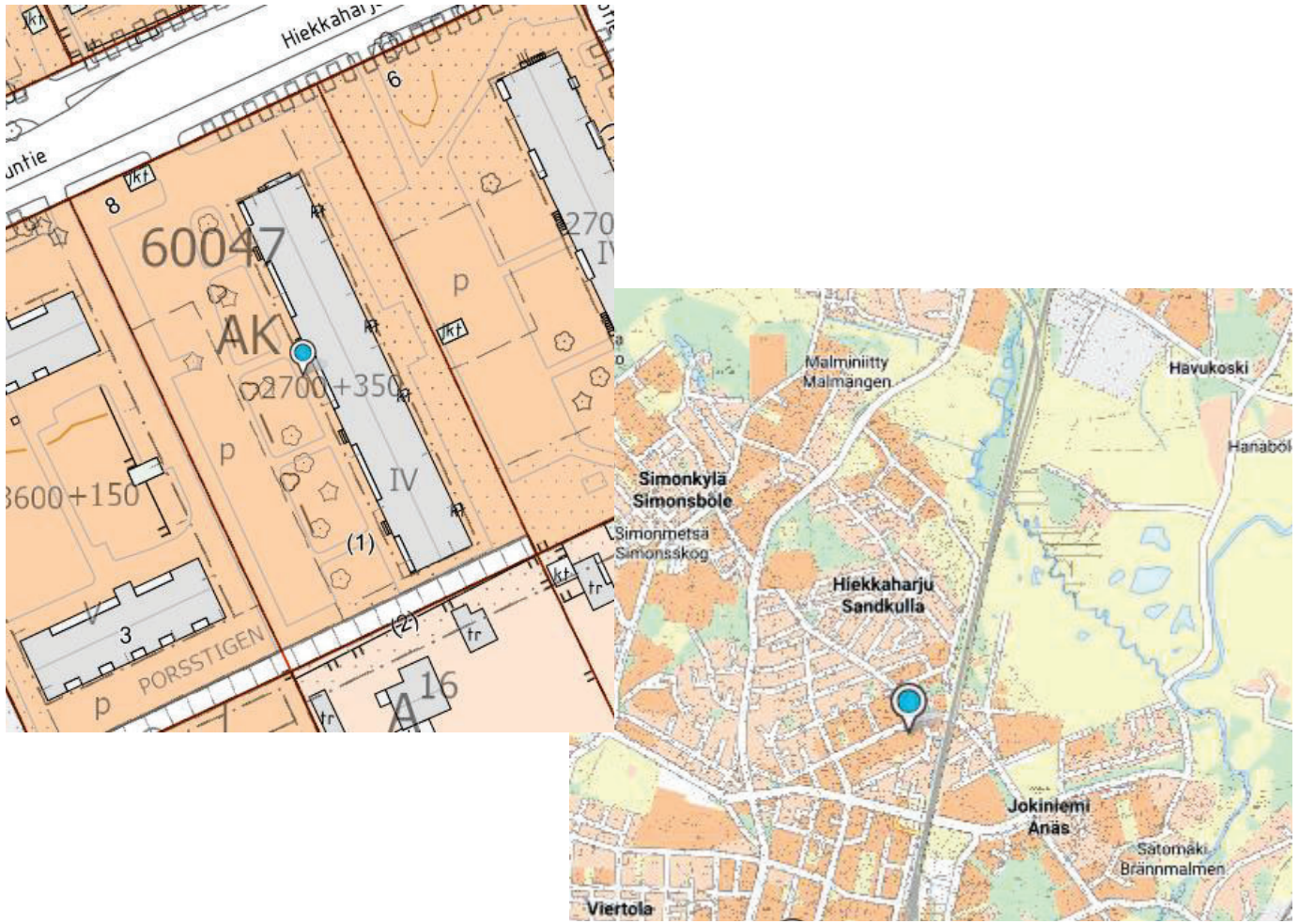

<u>Toimenpide-ehdotus</u>

Valmistellaan asunnon myyntiä

13 § Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman osakkeiden myyminen / AK

VD/8406/02.05.03.01/2022
AK/TH/HK

Esitetään, että Vantaan kaupunki myy Tikkurilassa sijaitsevasta Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asemasta omistamansa osakkeet Vallmo Tikkuri Oy:lle. Osakkeiden velaton kauppahinta on 950 000 euroa.

Vantaan kaupunki omistaa noin 40 prosenttia Tikkurilassa sijaitsevasta Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asemasta. Korttelissa 61201, jossa sijaitsee Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman omistama kiinteistö, on käynnissä asemakaavamuutos. Asemakaava 002488 - Tikkuri on hyväksytty Kaupunkiympäristölautakunnassa 10.5.2022 ja asetettu nähtäville 8.6 - 8.8.2022.

Kaupungin omistuksessa olevat tilat ovat olleet viimeksi terveysasemien ja neuvolan puhelinpalveluiden käytössä, mutta ovat nyt tyhjillään.

Vantaan kaupunki myyjänä ja Vallmo Tikkuri Oy ostajana ovat neuvotelleet kaupasta koskien Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman (y-tunnus 0288276-4) osakkeita nro 101-180, 1095-1210 ja 1211-1690, jotka oikeuttavat yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhteensä 596 m2:n suuruisten toimistotilojen ja 160 m2:n suuruisen varastotilan hallintaan. Osakkeiden velattomaksi kauppahinnaksi on neuvoteltu 950 000 euroa.

Osakekauppaa koskevaan kauppakirjaan on neuvoteltu kirjattavaksi ehto, jonka mukaan ostajan velvollisuus toteuttaa kauppakirjan mukainen kauppa on ehdollinen sille, että uusi Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman kiinteistöä koskeva asemakaava on lainvoimainen.

Omistus- ja hallintaoikeus osakkeisiin siirtyy kauppahinnan maksua vastaan Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman kiinteistöä koskevan asemakaavan saatua lainvoiman. Ostaja maksaa varainsiirtoveron, joka on 2 % velattomasta kauppahinnasta.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 13 mukaan Kaupunkitilalautakunta päättää kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja merkitsemisestä sekä sen hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä ja vaihtamisesta, kun kauppa- tai merkintähinta on yli 400 000 euroa ja enintään 2 000 000 euroa.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 13

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään

a) myydä Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asema -nimisen yhtiön (Y-tunnus 0288276-4) osakkeet nro 101-180, 1095-1210 ja 1211-1690 neuvotellulla 950 000 euron mukaisella velattomalla kauppahinnalla Valmo Tikkuri Oy:lle,
b) todeta, että lopullinen sopimus syntyy kauppakirjan allekirjoituksin, ja
c) valtuuttaa tilahallinnan kiinteistötalousasiantuntija allekirjoittamaan kauppakirja.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kiinteistöhallinta ja asuminen / Tilahallinta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
kiinteistötalousasiantuntija Heini Korpela, puh. 040 681 3845
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

14 § Simonkodin vanhan osan purkaminen ja VAV-konsernin valtuuttaminen toteuttamaan purku Vantaan kaupungin kustannuksella / AK

VD/7844/02.05.03.00/2022
AK/TH/SL/EN/JA

Simonkodin niin kutsututtua vanhaa osaa esitetään purettavaksi sen sijalle tulevan Tikkurilan uuden vanhustenkeskuksen tieltä. Lisäksi esitetään, että VAV-konserni valtuutetaan toteuttamaan rakennuksen purku kaikkine toimenpiteineen rakennuksen omistajan eli Vantaan kaupungin kustannuksella.

Simonkoti eli nykyisin Simonkylän vanhustenkeskus sijaitsee osoitteessa Simontie 5, kiinteistötunnus 92–65–19–1. Simonkoti koostuu Vantaan kaupungin omistamasta tyhjillään olevasta vuonna 1971 valmistuneesta nk. vanhasta osasta (rakennustunnus 0365013) sekä VAV:lle kesällä 2021 myydystä jälkeen päin rakennetusta lisärakennuksesta (rakennustunnus 0365025). Tontin omistaa Vantaan kaupunki, VAV Hoiva-asunnot Oy:lle on vuokrattu tontista määräala, joka palvelee myytyä lisärakennusta.

Vuonna 2021 tehdyssä Tikkurilan vanhustenkeskuksen tarkistetussa tarveselvityksessä sekä hankesuunnitelmassa on esitetty, että Simonkodin korjaustarpeessa oleva kokonaan tyhjillään oleva vanha osa puretaan ja laajennetaan Tikkurilan vanhustenkeskukseksi. Vanhan osan tilalle rakennettavaan uudisosaan rakennetaan 144 asuntoa vanhuksille. Hanke sisältyy Vantaan kaupungin investointiohjelmaan VAV:n vuokrahankkeena. Vanhan osan purkukustannus on hankesuunnitelmassa sekä tarkistetussa tarveselvityksessä arvioitu olevan 550 000 euroa. Tikkurilan vanhustenkeskus sisältyy vuosien 2018–2027 palveluverkkosuunnitelmaan.

Simonkodin vanhan osan keväällä 2021 tehdyn kuntoarvion perusteella rakennus on välttävässä kunnossa ja vaatisi merkittäviä rakennus- ja taloteknillisiä kunnostustöitä rakennuksen kunnon parantamiseksi sekä sen muuttamisesta vastaamaan tämän päivän hoitotyön tarpeita. Taloudellisen hyödyn kannalta laajan kunnostustyön teettäminen ei ole kannattavaa ja tämän sijasta VAV-konserni haluaisi Vantaan kaupungin kustantamana toteuttaa rakennuksen purun ja vastata kaikista siihen liittyvistä toimenpiteistä. Purettavan rakennuksen paikalle VAV rakentaa Tikkurilan uuden vanhustenkeskuksen.

VAV on lupautunut vastaamaan täysin kaikista vanhan osan purkuun liittyvistä toimenpiteistä, kuten purkukartoituksen teettämisestä ja purkuluvan hakemisesta tilaajan valtuuttamana rakennusvalvonnasta sekä muista tarvittavista viranomaisilmoituksista. Lisäksi VAV laatii yhdessä purkukonsultin kanssa mm. purkuohjelman ja -aikataulun, turvallisuusasiakirjat sekä kilpailuttaa purku-urakoitsijan. Purkutöiden suoritusta ja niiden etenemistä varten VAV hankkii ulkopuolisen valvonta- ja turvallisuuskoordinaattorin.

Vantaan talouspalveluista saadun tiedon mukaan Simonkodin vanhan osan tasearvo kaupungin käyttöomaisuuskirjanpidossa on yli 400 000 euroa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 21 mukaan kaupunkitilalautakunta päättää rakennuksen omistajana käytöstä poistetun rakennuksen purkamisesta, kun rakennuksen tasearvo on yli 400 000 euroa.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 14

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään
a) purkaa välttävässä kunnossa ja tyhjillään oleva Simonkodin vanha osa, ja
b) valtuuttaa VAV-konserni toteuttamaan rakennuksen purku kaikkine toimenpiteineen Vantaan kaupungin kustannuksella.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kiinteistöhallinta ja asuminen / Tilahallinta
VAV-konserni

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
ylläpitoasiantuntija Jenni Ahlstedt, puh. 040 1625 807
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

15 § Sopimusmuutokset liikehuoneistojen vuokrasopimuksiin / VAV Palvelukodit / AK

VD/6086/10.03.02.06/2022
AK/TH/SL

Konsernihallinto on pyytänyt VAV-konsernia tarkistamaan kaupungin ja VAV:n väliset vuokrasopimukset mahdollisten päivitystarpeiden vuoksi. Havaittujen muutostarpeiden perusteella VAV Palvelukotien ja Vantaan kaupungin välisiä osoitteissa Koisotie 1 ja Husbackankuja 1 sijaitsevien kohteiden liikehuoneistojen voimassa olevia vuokrasopimuksia esitetään muutettaviksi vuokra-ajan sekä vuokran määräytymistä koskevien ehtojen osalta.

Konsernihallinto on pyytänyt VAV-konsernia tarkistamaan kaupungin ja VAV:n väliset vuokrasopimukset mahdollisten päivitystarpeiden vuoksi. Tarkistuksella ja muutoksilla pyritään varmistamaan sopimusten pitkäikäisyys molempien osapuolten osalta hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen. Tarkistuksessa havaittiin muutostarpeita kahden sopimuksen osalta.

Koisotie 1

2.2.2009 allekirjoitettu osoitteessa Koisotie 1 sijaitsevan kohteen palvelutilan vuokrasopimus on katsottu järkeväksi muuttaa määräaikaiseksi vastaamaan samaan kiinteistökokonaisuuteen kuuluvien Koisotie 3 ja Koisotie 5 vuokrasopimusten kestoa.

Em. vuokrasopimuksen ehtoja muutetaan seuraavasti:

Vuokra-aika
Vuokrasopimus on määräaikainen 22.6.2046 asti.
Huoneiston vuokra
Lisätään seuraava ehto:
”Vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 13 §:n mukaisesti.”
Vuokran korotus
Korvataan voimassa oleva ehto seuraavalla ehdolla:
”Vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 13 §:n mukaisesti.”

Husbackankuja 1

22.5.2014 allekirjoitettu osoitteessa Husbackankuja 1 sijaitsevan kohteen palvelutilan määräaikainen vuokrasopimus on päättymässä 2024. Vuokrasopimuksen määräaikaa on katsottu järkeväksi jatkaa vuoteen 2034 asti, millä turvataan hyvinvointialueen palveluverkko.

Em. vuokrasopimuksen ehtoja muutetaan seuraavasti:

Vuokra-aika
Vuokrasopimus on määräaikainen 27.6.2034 asti.
Huoneiston vuokra
Lisätään seuraava ehto:
”Vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 13 §:n mukaisesti.”

Vuokran korotus
Korvataan voimassa oleva ehto seuraavalla ehdolla:
”Vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 13 §:n mukaisesti.”

Lisäksi sekä osoitteessa Koisotie 1 että osoitteessa Husbackankuja 1 sijaitsevien kohteiden muutettaviin vuokrasopimuksiin esitetään lisättäväksi seuraava ehto:

”Muualla tässä sopimuksessa määrätystä riippumatta sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisessä järjestämisvastuussa olevalla on kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain (548/2016) mukainen oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2024 tai 2025 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta.”

Vuokrasopimuksiin sovelletaan liikehuoneiston vuokrauksesta annettua lakia (482/1995). Sopimusmuutoksella ei ole vaikutusta kyseisten liikehuoneistojen vuokrasopimusten muihin ehtoihin.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 10 mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta, kun vuokrasopimuksen arvo on yli 600 000 euroa, tai määräaikainen vuokrasopimus laaditaan yli 10 vuoden ajaksi.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 15

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään tehdä esittelyosassa esitetyt muutokset voimassa oleviin kohteita Koisotie 1 ja Husbackankuja 1 koskeviin vuokrasopimuksiin.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kiinteistöhallinta ja asuminen / Tilahallinta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
toimitilapäällikkö vs. Sari Lindqvist, puh. 043 8248 369
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

16 § **Määräalan (92-409-5-64-ma) osto Lapinkylän kylästä / AK**

VD/7821/10.00.01.00/2022
AK/AV-P/TMA

Esitetään ostettavaksi 765 500 euron kauppahinnalla Vantaan kaupungin Lapinkylän (409) kylässä sijaitseva noin 19,303 ha:n suuruinen määräala Juhola -nimisestä tilasta 92-409-5-64.

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat palvelualue sekä tilan 92-409-5-64 omistajat ovat neuvotelleet Lapinkylän kylässä sijaitsevan liitekartalla osoitetun Juhola -nimisen tilan RN:o 5:64 noin 19,303 ha:n suuruisen määräalan kiinteistökaupasta.

Määräala on Marja-Vantaan osayleiskaavassa osoitettu pääosin lähivirkistysalueeksi (VL), jonka alueella kulkee kaksi ohjeellista ulkoilureittiä. Osa VL-alueesta on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo). Määräalasta noin 3,3862 ha on osoitettu pientaloalueeksi (A4) ja pieni osa on maatalousaluetta (MT).

Määräalan alueella ei ole asemakaavaa, eikä sellaisen laatiminen lähiaikoina ole tiedossa.

Neuvotteluissa on päädytty 765 500 (seitsemänsataakuusikymmentäviisituhattaviisisataa) euron kauppahintaan. Tämä vastaa rakentamiseen osoitetun maa-alueen osalta yksikköhintaa 9,50 €/m^2 ja muun alueen osalta 2,79 €/m^2, joita voidaan toteutuneiden vertailukelpoisten kauppojen sekä toimitus- ja oikeuskäytäntöjen perusteella pitää tilan käypänä hintana.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 27 mukaan kaupunkitilalautakunta päättää kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostamisesta, kun kauppahinta on yli 400 000 euroa ja enintään 1 500 000 euroa

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 16

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään
a) ostaa yksityisiltä maanomistajilta 765 500 euron kauppahinnalla Vantaan kaupungin Lapinkylän kylässä sijaitseva karttaliitteen osoittama noin 19,303 ha:n suuruinen määräala Juhola nimisestä tilasta 92-409-5-64, ja
b) että mikäli tämän päätöksen perusteella tehtävää luovutuskirjaa ei ole allekirjoitettu 31.12.2022 mennessä raukeaa tämä päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Kohdekartta ostettavasta määräalasta

Täytäntöönpano: Talous- ja hallintopalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Taina Andersson, puh. 040 708 5329,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

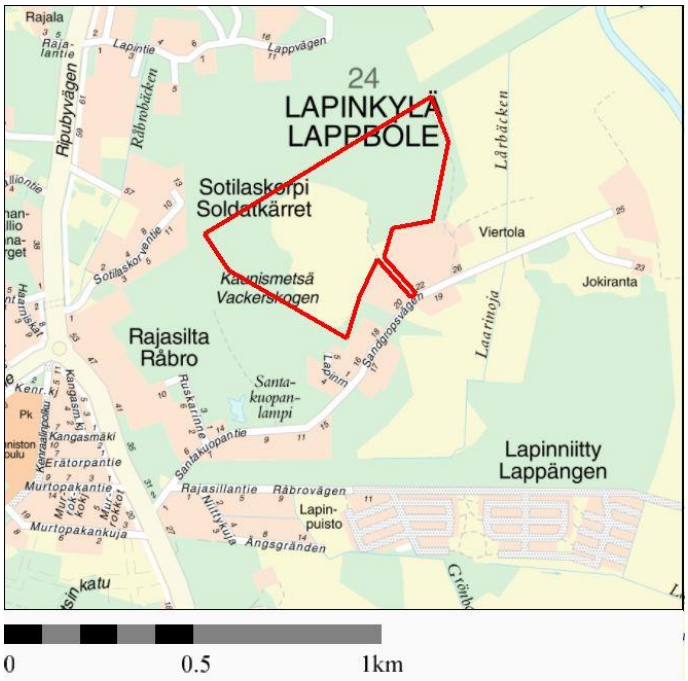

MÄÄRÄALAN OSTO /

Kaupunginosa: LAPINKYLÄ (24)

Kylä: LAPINKYLÄ (409)

n. 193030 m^2:n suuruinen määräala tilasta: 92-409-5-64

Voimassa oleva yleiskaava

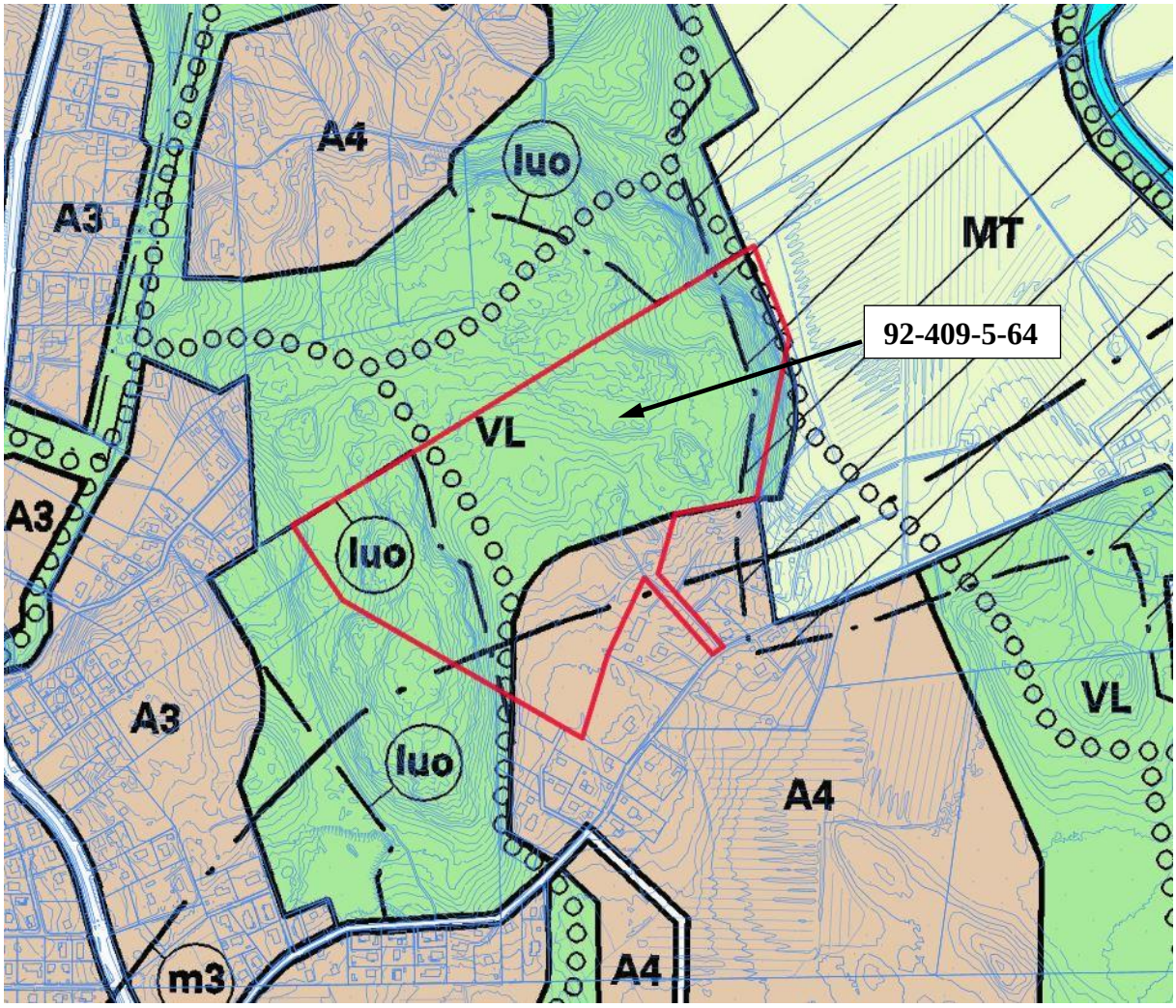

17 § **Kivistön tontin 23136-1 vuokraaminen Kuntarahoitus Oyj:lle päiväkodin toteuttamista varten / AK**

VD/8821/10.00.02.02/2022
AK/JL

Esitetään Kivistön tontin 23136-1 vuokraamista Kuntarahoitus Oyj:lle Ruusupuun päiväkodin toteuttamista varten. Tontin vuokra-aika on 40 vuotta ja vuosivuokra 34 029 euroa vuokrasopimuksen alkaessa.

Kivistön alueella on akuutti tarve uusista päiväkotitiloista. Väestöennusteen 2021–2030 mukaan varhaiskasvatusikäisten määrä kasvaa Kivistössä 873 lapsella. Kaava-alueen lahokaviosammalesiintymästä aiheutunut valituskäsittely on jo siirtänyt Ruusupuun päiväkodin rakentamista parilla vuodella aiemmin suunnitellusta.

Tekninen lautakunta 14.4.2021 § 7 päätti valita Mediset Hoivarakentajat Oy:n Koivukylän päiväkodin KVR-urakoitsijaksi. Kilpailutuksessa optiohankkeena oli Ruusupuun päiväkoti. Option käyttämisestä tulee tehdä erillinen päätös. Ruusupuun päiväkodin kehitysvaihe ja luonnossuunnittelu käynnistettiin maaliskuussa 2022, kun kaava-alueella ja tontilla havaitun lahokaviosammaleen siirtoaikataulu ja alueen infran rakentamisen aikataulu oli varmistunut. Sovitun option käyttämiseen liittyvässä kehitysvaiheessa tilaratkaisuvaihtoehtoja tarkasteltiin yhdessä tarjoajaehdokkaan, toimitilajohtamisen ja käyttäjien muodostamassa työryhmässä. Mediset Hoivarakentajat Oy antoi kehitysvaiheen luonnosten perusteella 24.5.2022 tarjouksen KVR-urakasta kiinteään kokonaishintaan 7 270 000 euroa (alv 0 %), joka on 4 061 €/brm2. Tavoitteena on Ruusupuun päiväkodin valmistuminen vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ruusupuun päiväkoti sisältyy hyväksyttyyn investointiohjelmaan ns. investorihankkeena. Rahoitus- ja riskienhallinnan yksikön kanssa on sovittu, että kaupunki hankkii itse kohteelle leasing-rahoituksen (kiinteistöleasing) ja kaupunki vuokraa päiväkotitontin Kuntarahoitus Oyj:lle. Tämä päätös koskee tontin vuokraamista. Kiinteistöleasinginhankkeesta tehdään erillinen päätös.

Tontti 23136-1 (yleisten rakennusten korttelialue) sijaitsee Puukivistön asemakaava-alueella. Tontilla on asemakaavan mukaista rakennusoikeutta 1 900 k-m2 ja sen pinta-ala on 5 700 m2.

Kiinteistöt ja tilat -palvelualue esittää tontin vuokraamista Kuntarahoitus Oyj:lle Ruusupuun päiväkodin toteuttamista varten. Tontti luovutetaan **kaupunginhallituksen 5.3.2018 § 19** päättämien erityispalvelutonttien luovutusperiaatteiden mukaisesti soveltuvin osin, koska kyseessä on kiinteistöleasinghanke. Tämä tarkoittaa, että kaupunki vuokraa tontin hankkeen rahoittajalle ja maksaa vuokran osuuden takaisin.

Tontin 23136-1 käyväksi arvoksi on arvioitu 398 €/k-m2 ja markkinavuokratasoksi (vuosivuokra) 4,5 % tontin markkina-arvosta. Näin ollen tontin vuosivuokra on 1900 k-m2 x 398 €/k-m2 x 4,5 % = 34 029 euroa. Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin.

Koska vuokra-alue sijaitsee Kivistön putkijätealueella, tulee vuokrasopimukseen ottaa mukaan tarvittavat ehdot, joiden mukaan Kuntarahoitus Oyj:n tulee merkitä Kivistön Putkijäte Oy:n osakkeita.

Tontin vuokra-aika on 40 vuotta, mutta sopimuksessa tulee huomioida leasing hankkeen päättyminen aiemminkin.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 24 mukaan kaupunkitilalautakunta päättää asemakaava-alueella asunto- ja erityispalvelutonttien myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 400 000 euroa.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 17

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään

a) vuokrata Kivistön korttelin 23136 tontti 1 Kuntarahoitus Oyj -nimiselle yhtiölle (Y-tunnus 1701683-4) päiväkotitontin toteuttamista varten,
b) tontin 23136-1 vuosivuokra on 34 029 euroa ja se sidotaan elinkustannusindeksiin,
c) tontin 23136-1 vuokra-aika on 40 vuotta, kuitenkin huomioiden kiinteistöleasingin päättyminen mahdollisesti aiemmin, ja
d) että tämä päätös raukeaa, mikäli tontin 23136/1 vuokrasopimusta ei ole allekirjoitettu 31.5.2023 mennessä tai mikäli tonttia koskeva kiinteistöleasinginhankkeesta tehdään kielteinen päätös.

Käsittely:
Merkittiin, että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kiinteistöhallinta ja asuminen

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Juho Lumme, puh. 043 826 9117,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

18 § **Maa-alueen vuokraaminen varastointiin määräalasta 92-408-1-281-M503 osoitteessa Hakintie 10 ja vuokrasopimuksen päättäminen Uomatie 22:ssa / Vantaan Energia Oy / AK**

VD/8195/10.00.02.02/2022
AK/TH/AVP/TJ

Esitetään vuokrattavaksi Vantaan Energia Oy:lle (jäljempänä VE) noin 8233 m2:n suuruinen alue varastointitarkoituksiin osoitteesta Hakintie 10. Vuokrauksella VE luopuu etuajassa vuoteen 2029 voimassa olevasta vuokra-alueestaan Uomatie 22:ssa. Järjestely mahdollistaa kaavamuutoksella Uomatien alueelle kaavoitettujen kerrostalotonttien luovuttamisen ja muiltakin osin kaavan toteuttamisen.

Taustaa

Helsingin maalaiskunta (nyk. Vantaan kaupunki) on vuokrannut Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy:lle (nyk. VE) vuonna 1969 allekirjoitetulla ja vuonna 1995 vähäiseltä osin muutetulla vuokrasopimuksella noin 11623 m2:n suuruisen alueen huippulämpökeskusta varten osoitteesta Uomatie 22. Vuokrasopimus on voimassa vuoteen 2029 saakka ja vuosivuokra alueesta on tällä hetkellä noin 5800 euroa.

Lämpökeskus on sittemmin lopettanut toimintansa ja alue toimii tällä hetkellä VE:n varastoalueena. Alueelle on tullut voimaan asemakaavan muutos 002156, jossa alue on kaavoitettu tehokkaan kerrostaloalueen osaksi. Jotta kaupunki pääsisi toteuttamaan kaavamuutosta ja luovuttamaan alueelta tontteja rakennuttajille, on Tontit ja maanhankinta -yksikkö neuvotellut VE:n kanssa vuokrasopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä ja sen ehdoista.

Neuvoteltu sopimusratkaisu

Uomatien vuokra-alue on VE:lle tärkeä varastoalue, jossa varastoidaan voimalaitoksen ja kaukolämpöverkoston varaosia. Korvaava paikka varastoalueeksi löytyi Hakintie 10:stä, jossa on asfalttipintainen kenttäalue, joka on kaavoitettu teollisuus- ja varastotarkoituksiin. Hakintieltä on neuvoteltu vuokrattavaksi VE:lle noin 8233 m2:n suuruinen alue varastointitarkoituksiin ajalle 1.7.2022-31.12.2029. Indeksiin sidotuksi vuosivuokraksi alueesta on neuvoteltu 16 466 euroa.

Uomatien vuokrasopimus on sovittu päättymään 31.12.2022. VE sitoutuu purkamaan Uomatien alueella olevat rakennukset, rakennelmat ja laitteet sekä poistamaan alueella olevan asfaltin kuluvan vuoden loppuun mennessä Uomatien vuokrasopimuksen mukaisesti.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 26 mukaan kaupunkitilalautakunta päättää maa- ja vesialueiden vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta, kun vuokra-aika on yli 5 vuotta.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 18

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) Vantaan kaupunki vuokraa Vantaan Energia Oy:lle varastointitarkoituksiin karttaliitteen osoittaman noin 8233 m2:n suuruisen alueen määräalasta 92-408-1-281-M503 osoitteessa Hakintie 10. Vuokra-aika on 1.7.2022-31.12.2029 ja indeksiin sidottu vuosivuokra 16 466 euroa,
b) Vantaan Energia Oy:n kanssa 13.8.1969 allekirjoitettu vuokrasopimus sovitaan päättymään 31.12.2022. Vuokrasopimus koskee tonttia 3 korttelissa 15685 (Uomatie 22), ja
c) vuokraaminen toteutetaan liitteenä olevan vuokrasopimusluonnoksen mukaisin ehdoin.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- kartta vuokrattavasta alueesta
- voimassa oleva vuokrasopimus Uomatien alueesta ja sen muutossopimus (henkilötiedot peitetty)
- vuokrasopimusluonnos

Täytäntöönpano: Kiinteistöhallinta ja asuminen

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunkitilalautakunnalle

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Teemu Jääskeläinen, puh. 040 7055 145
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

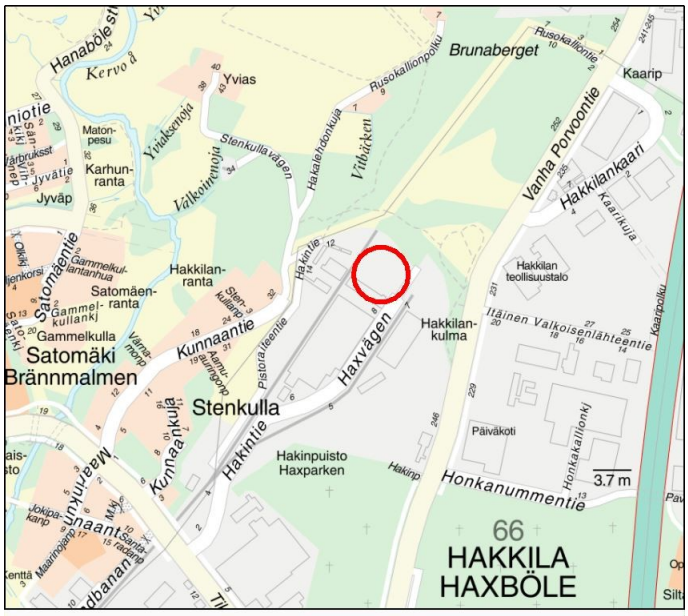

Maa-alueen vuokraaminen / Vantaan Energia Oy

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: KUNINKAALA (408)

n. 8233 m2:n suuruinen maa-alue määräalasta: 92-408-1-281-M503

(punaisella rajattu alue)

v

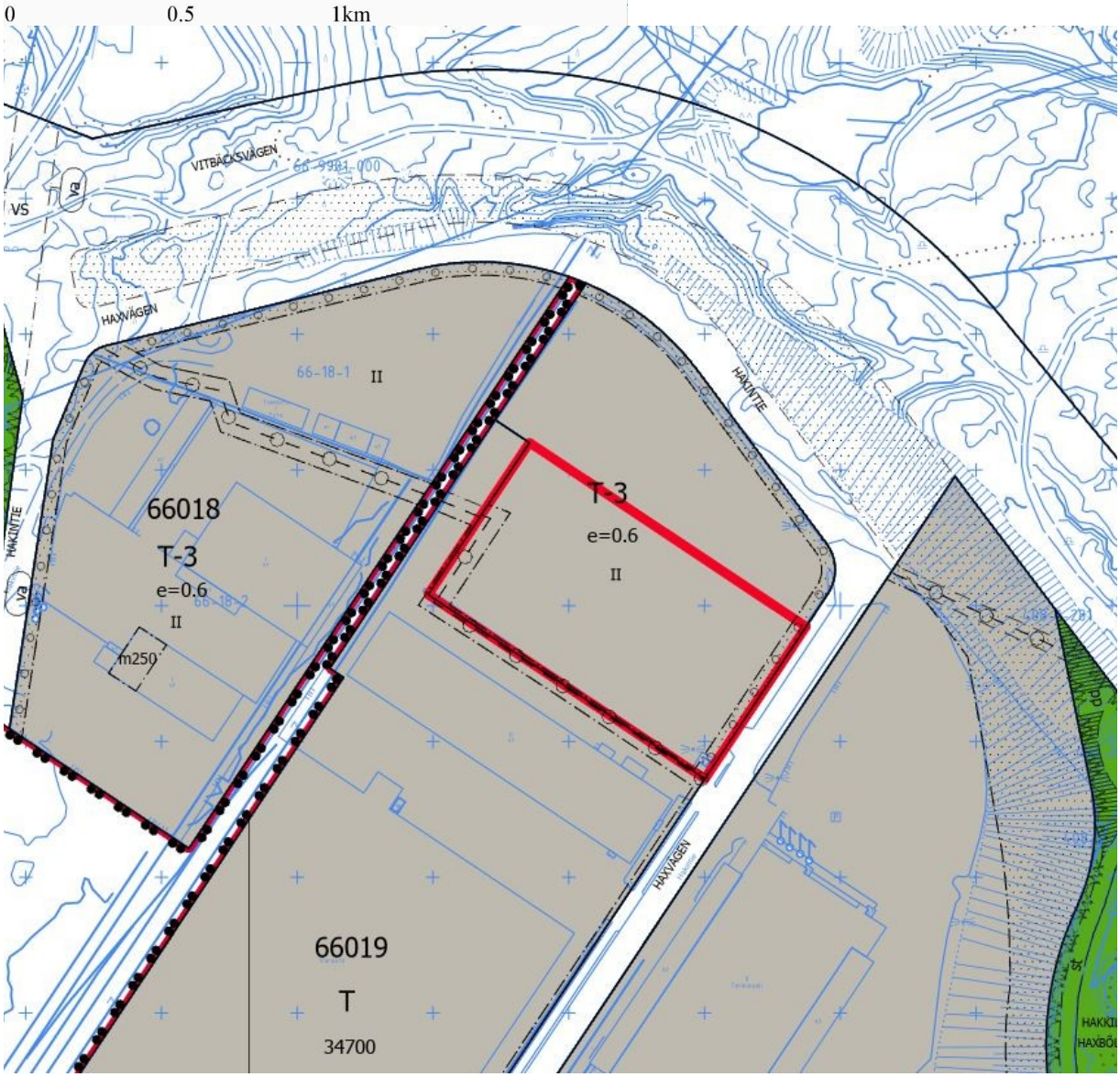

Khall. 27.2.95 § 40

Vuokrasopimuksen muutos

Allekirjoittaneet ovat tänään sopineet seuraavasta muutoksesta edellä olevaan 13.8.1969 allekirjoitettuun vuokrasopimukseen:

Vuokrasopimusta muutetaan siten, että vuokra-alue käsittää oheisen karttaliitteen mukaisen noin 11 623 m2:n suuruisen tontin nro 3 korttelissa 15685. Muutoin vuokrasopimuksen ehdot pysyvät ennallaan.

Vantaalla 2. päivänä kesäkuuta 1995

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

[redacted]

Kaupunginjohtaja Pirjo Ala-Kapee

[redacted]

Kaupunginlakimies Merja Sundström

VANTAAN SÄHKÖLAITOS OY

[redacted]

Hannu Saarinen
toimitusjohtaja

VANTAAN KAUPUNKI

LIITE

KOHTEEN SIJAINTI Karttalehti 84/46-47

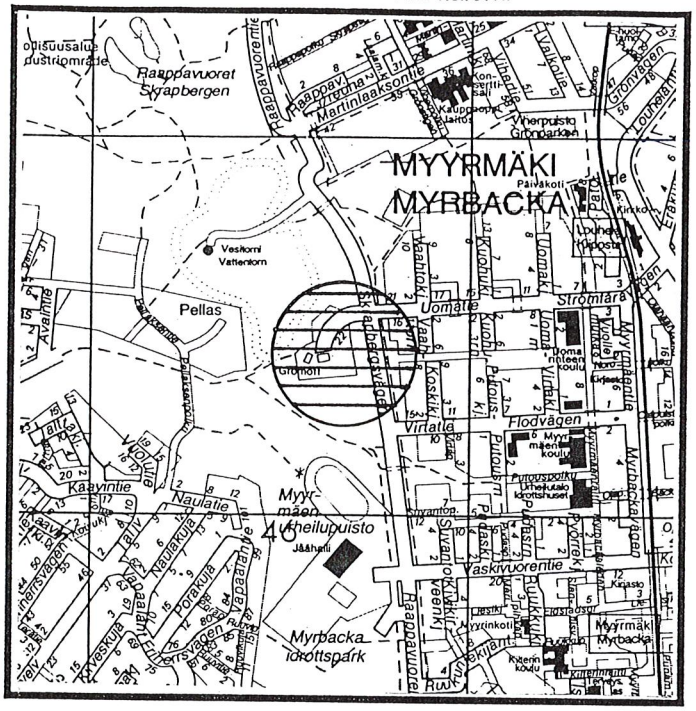

MUUTOS VUOKRASOPIMUKSEEN / VANTAAN SÄHKÖLAITOS OY

Kaupunginosa : MYYRMÄKI

Kortteli : 15685 tontti 3

vuokrattava alue

50 0 50 100

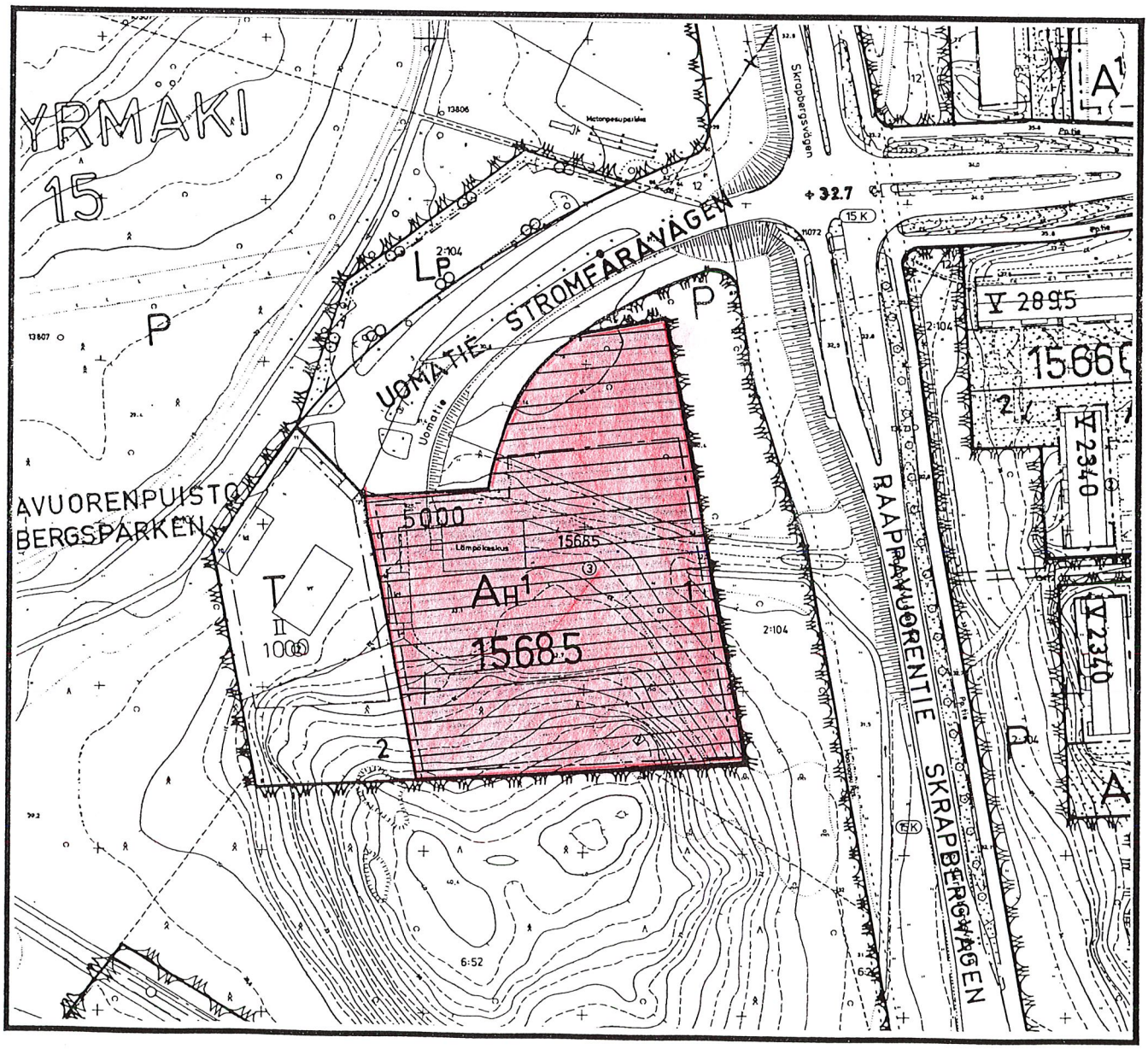

KARTTALIITE Vantaan kaupungin ja Vantaan Sähkölaitos Oy:n välillä allekirjoitettuun vuokrasopimuksen muutokseen.

Vantaalla 2. päivänä kesäkuuta 1995

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

[redacted]

Pirjo Ala-Kapee
kaupunginjohtaja

[redacted]

Merja Sundström
kaupunginlakimies

VANTAAN SÄHKÖLAITOS OY

[redacted]

Hannu Saarinen
toimitusjohtaja

Kh.11.8.69

V u o k r a s o p i m u s

Helsingin maalaiskunta vuokraa täten Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy:lle huippulämpökeskuksen tontiksi oheiseen karttaan merkityn, Helsingin maalaiskunnan Pohjois-Kaarelan kylässä sijaitseviin Husbacka RN:o 2^{46} ja Kaarenkulma RN:o 6^{8} nimisiin tiloihin kuuluvan noin 18560 m^2:n suuruisen maa-alueen (jäljempänä tontti) 60 vuoden ajaksi syyskuun 1 päivästä 1969 lukien seuraavin ehdoin:

1 §

Vuotuinen vuokramaksu, joka vuosittain kesäkuun kuluessa on maksettava kunnan rahatoimistoon tai kunnan tilille kunnan määräämään rahalaitokseen, on viisituhatta (5.000) markkaa.

Vuokramaksu sidotaan elinkustannusindeksiin (v. 1967 = 100) siten, että perusvuokrana on edellä 1 momentissa mainittu vuokramaksu ja perusindeksilukuna viimeksi ennen tämän vuokrasopimuksen tekopäivää julkaistu indeksiluku. Vuokramaksu tarkistetaan vuosittain edellisen kalenterivuoden keskimääräisen indeksin pisteluvun (vertausluku) mukaisesti siten, että perusvuokramaksua korotetaan tai alennetaan samassa suhteessa kuin vertausluku on perusindeksilukua täysin kymmenin pistein suurempi tai pienempi.

Jollei vuokramaksua määräaikana suoriteta, vuokramies on velvollinen maksamaan langenneille erille erääntymispäivästä maksupäivään asti viivästyskorkoa 10 % vuodessa.

2 §

Vuokramies sitoutuu suorittamaan tontin liittämisestä kunnan ve-

sijohtoverkostoon kunnassa liittymisajankohtana voimassa olevien yleisten liittymismaksuperusteiden mukaisen liittymismaksun. Vesijohtoverkostoon liittymisestä ja vesijohtoveden toimittamisesta tehdään eri sopimus.

Vuokramiehen on hankittava kunnan lupa vuokratontin jätevesien johtamisesta yleiseen viemärilaitokseen ja noudatettava luvan ehtoja.

Talojohtojen, joilla tarkoitetaan tontin ja sille rakennettavien rakennusten liittämiseksi Raappavuorentiellä sijaitsevaan vesi- ja viemärijohtoverkostoon tarvittavia vesijohtoja ja viemäreitä, asennus- ja rakentamistyöt kustantaa vuokramies.

3 §

Vuokramies on velvollinen huolehtimaan kustannuksellaan tieyhteyden rakentamisesta Raappavuorentieltä tontille. Tiepiirustus on ennen rakentamistöiden aloittamista alistettava kunnan hyväksyttäväksi.

4 §

Vuokramiehellä on etuoikeus vuokrakauden päättyessä saada tontti uudelleen vuokralle, sikäli kuin se uudestaan luovutetaan vuokralle samanlaiseen tarkoitukseen.

Jos vuokramies haluaa käyttää mainittua etuoikeutta, on hänen siitä tehtävä viimeistään yhtä vuotta ennen vuokrakauden päättymistä kunnalle ilmoitus uhalla, että hän muutoin menettää tämän oikeutensa.

5 §

Vuokramies on velvollinen vuokrasuhteen päättyessä viemään pois omistamansa rakennukset, laitteet ja laitokset sekä panemaan niiden paikan kuntoon. Jollei rakennuksia, laitteita ja laitoksia

poisteta kuudessa kuukaudessa vuokrasopimuksen päättymisestä, on kunnalla oikeus vuokramiehen lukuun myydä ne julkisella huutokaupalla ja huolehtia paikan kuntoon panosta.

6 §

Vuokratontin tai sen osan luovuttaminen toisen hallintaan on kielletty.

Vuokramiehellä on kuitenkin oikeus kuntaa kuulematta siirtää vuokraoikeus toiselle. Tällöin on se, jolle vuokraoikeus on siirretty, velvollinen kolmen kuukauden kuluessa saannostaan kirjallisesti ilmoittamaan siitä kunnalle vuokraoikeuden siirron kirjaamista varten liittämällä ilmoitukseen saantokirjan, vuokrasopimuksen ja muut tarpeelliset asiakirjat.

7 §

Vuokramies on velvollinen sallimaan viemärien, vesijohtojen, puhelin- ja sähköjohtojen sekä muiden sellaisten johtojen ja näiden vaatimien kiinnikkeiden ja tukien sijoittamisen vuokratontille. Vuokramiehellä on oikeus saada korvaus rakentamis- tai asentamistyöstä aiheutuvasta vahingosta.

8 §

Vuokramies on velvollinen kustannuksellaan huolehtimaan tontin osalle tulevan katuosuuden kunnossa- ja puhtaanapidosta sen mukaan kuin kulloinkin voimassa olevat säännökset tontinomistajasta määräävät.

Milloin tontin kohdalla olevaa katua ei ole säädetyssä järjestyksessä luovutettu yleiseen käyttöön, mutta sitä kuitenkin käytetään yleiseen liikenteeseen, on vuokramies velvollinen huolehtimaan katuosuuden puhtaanapidosta ja tarpeellisesta talvihoidosta, ei kuitenkaan enempää kuin mihin hän on 1 momentin mukaan velvollinen .

9 §

Vuokramies on velvollinen pitämään hyvässä kunnossa tontilla olevat rakennukset, laitteet, laitokset, aidan ja tontin rakentamattoman osan sekä noudattamaan siinä suhteessa annettuja määräyksiä.

Tontilla kasvavia puita ei saa vahingoittaa eikä luvatta kaataa. Rakennustyön ajaksi on puut tarpeellisin osin suojattava.

10 §

Tästä sopimuksesta johtuvat erimielisyydet käsitellään siinä järjestyksessä kuin maanvuokralain 6 luvussa on säädetty.

11 §

Jollei tässä sopimuksessa ole toisin määrätty, noudatetaan vuokrasuhteessa maanvuokralain (258/66) 5 luvun vuokraa koskevia säännöksiä.

Tätä vuokrasopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kunnalle ja yksi vuokramiehelle.

Tikkurilassa 13.8.1969

Helsingin maalaiskunnan
kunnanhallitus

[redacted]

Kunnanjohtaja Lauri Lairala

Kunnanlakimies [redacted] Juhani Vatanen

Todistavat:

[redacted]

Leppävaarassa 13. 8.1969

Helsingin Ympäristön
Sähkölaitos Oy

[redacted]

Todistavat:

[redacted]

Lisäys vuokrasopimukseen

Helsingin maalaiskunnan ja
Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy:n välillä on sovittu seuraa-

vasta lisäyksestä edellä olevaan vuokrasopimukseen:

Mitä maanvuokralain 21 §:n 1 momentin 2. kohdassa on irtisanomisoikeudesta säädetty, ei ole voimassa siinä tapauksessa, että tontille rakennettavaa rakennusta varten on myönnetty valtion asuntolaina, jota ei ole maksettu tai määrätty maksettavaksi takaisin.

Tämä lisäys on tehty samasanaisena kummankin sopijapuolen sopimuskappaleeseen.

Tikkurilassa 22.10.1969

Helsingin maalaiskunnan
kunnanhallitus

Kunnanjohtaja [redacted]
Lauri Lairala

Kunnanlakimies [redacted]
Juhani Vatanen

Todistavat:

[redacted]

Leppävaarassa 24 . 10 .1969

Helsingin Ympäristön
Sähkölaitos Oy

[redacted]

Todistavat:

Lisäys sopimukseen:

Helsingin maalaiskunnan ja Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy:n välillä on sovittu seuraavasta lisäyksestä edellä olevaan vuokrasopimukseen:

Tämän sopimuksen irtisanominen on kielletty, mikäli tontille rakennettavaa rakennusta varten on myönnetty valtion asuntolaina, jota ei ole maksettu tai määrätty maksettavaksi takaisin.

Tämä lisäys on tehty samasanaisena kummankin sopijapuolen

Ote Myyrmäki 2 asemakaavaluonnoksesta 1:2000

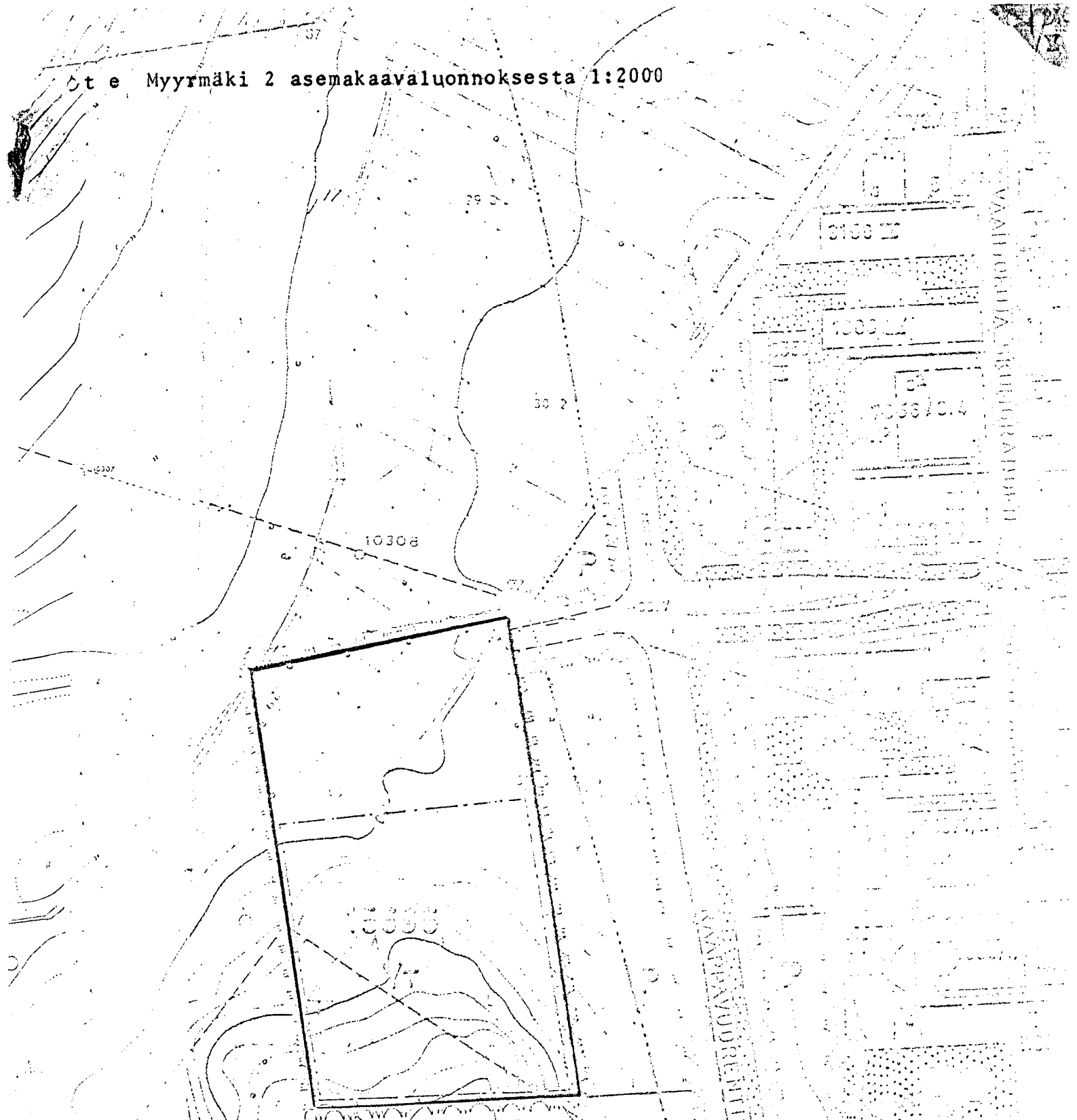

Karttaliite: Helsingin mlk:n ja Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy:n välillä tehtyyn maanvuokrasopimukseen.

Tikkurilassa 13.8.1969 Leppävaarassa . . 1969

Helsingin maalaiskunnan kunnanhallitus

[redacted]

Todistavat:

[redacted]

Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy

Todistavat:

[redacted]

sopimuskappaleeseen.

Tikkurilassa 13.4.1970

Helsingin maalaiskunnan kunnanhallitus

[redacted]

Kunnanjohtaja Lauri Lairala

Kunnanlakimies [redacted]

Todistavat:

[redacted]

Leppävaarassa 13.4.1970

Helsingin Ympäristön Sähkölaitos Oy

Todistavat:

MAANVUOKRASOPIMUS

Sopimus perustuu Vantaan kaupunkitilalautakunnan lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero].

Vuokranantaja **Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Vuokralainen **Vantaan Energia Oy** (Y-tunnus: 0124461-3)
Peltolantie 27
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Vuokralainen**”)

Vuokrauksen kohde Vantaan kaupungin Hakkila-nimisessä kaupunginosassa sijaitseva noin 8233 m^2:n suuruinen alue määräalasta 92-408-1-281-M503 (jäljempänä ”**Vuokra-alue**”).

Vuokra-alueen asemakaavamerkintä on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T-3).

Vuokra-alue on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite 1).

Vuokra-alueen käyttötarkoitus

Vuokra-alue vuokrataan varastointitarkoituksiin.

1. Vuokra-aika

1.1 00000000 Vuokra-aika on 1.7.2022-31.12.2029.

2. Vuokra

2.1 Vuokra on **16 466 euroa** vuodessa.

2.2 Vuosivuokra sidotaan elinkustannusindeksiin (1951/10=100) siten, että perusindeksinä on sopimuksen alkamiskuukauden indeksin pisteluku ja tarkistusindeksinä kunkin kalenterivuoden joulukuun pisteluku. Tarkistettua vuokraa maksetaan seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. Jos jonkin vuoden joulukuun indeksiluku on suurempi kuin perusindeksi, korotetaan perusvuokramaksua vastaavasti. Mikäli indeksiluku on pienempi, vuokraa ei alenneta.

3. Vuokran maksu

3.1 Vuokra maksetaan vuosittain kahdessa erässä Kaupungin erikseen lähettämiä laskuja

vastaan. Vuokralainen on velvollinen ilmoittamaan Kaupungille välittömästi, mikäli sen osoite- tai laskutustiedot muuttuvat.

3.2 Jollei vuotuista vuokraa ja Kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, Vuokralainen on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain (633/1982) mukaisen viivästyskoron.

4. Aiemman vuokrasopimuksen lakkaaminen

4.1 Tämän vuokrasopimuksen allekirjoituksin Vuokralaisen ja Kaupungin välillä solmittu 13.8.1969 allekirjoitettu maanvuokrasopimus sovitaan päättymään 31.12.2022.

4.2 13.8.1969 allekirjoitettu maanvuokrasopimus koskee tonttia 3 korttelissa 15685 osoitteessa Uomatie 22. Vuokralainen sitoutuu purkamaan edellä mainitun osoitteen alueella olevat rakennukset, rakennelmat ja laitteet sekä poistamaan alueella olevan asfaltin kuluvan vuoden loppuun mennessä.

5. Vuokra-alueen alivuokraus, edelleenvuokraus ja vuokraoikeuden siirtäminen

5.1 Vuokra-alueen tai sen osan luovuttaminen toisen hallintaan on kielletty.

5.2 Vuokraoikeuden siirtäminen on kielletty.

6. Vuokrasuhteen päättyminen

6.1 Vuokralainen on, ellei sopijapuolten välillä muuta sovita, velvollinen vuokrasuhteen päättyessä viemään kustannuksellaan pois omistamansa sekä kolmannen tahon omistamat rakennelmat, laitteet ja laitokset perustuksineen ja muun Vuokra-alueella olevan irtaimiston sekä luovuttamaan Kaupungille Vuokra-alueen siistinä ja puhdistettuna rakenteista vapaana, vähintään vuokrasuhteen alkamista vastaavassa kunnossa.

6.2 Jollei rakennuksia, rakennelmia, laitteita ja laitoksia perustuksineen poisteta yhden vuoden ajassa vuokrasuhteen päättymisestä lukien, on Kaupungilla oikeus Vuokralaisen lukuun viedä pois, myydä tai hävittää Vuokra-alueella olevat rakennukset ja irtaimisto, ja halutessaan saattaa Vuokra-alue vuokrasuhteen alkamisajankohtaa vastaavaan kuntoon. Kaupungilla on tällöin oikeus myydä omaisuus julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla.

6.3 Vuokralainen on velvollinen suorittamaan viisinkertaista vuokraa vastaavaa korvausta Vuokra-alueen käytöstä myös vuokra-ajan päättymisen jälkeiseltä ajalta siihen saakka, kunnes Vuokra-alue on puhdistettu ja siivottu siihen kuntoon, kuin kohdassa 6.1 on edellytetty ja Vuokra-alue jätetty Kaupungin vapaaseen hallintaan.

6.4 Vuokralaisella ei ole oikeutta saada korvausta Vuokra-alueelle tekemistään parannuksista.

7. Sopimussakko

7.1 Mikäli Vuokralainen rikkoo tämän sopimuksen ehtoa 5 tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hän velvollinen maksamaan Kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, myös sopimussakkoa kunkin rikkeen osalta vuokrasuhteen alkaessa perittävän suuruisen vuotuisen vuokran määrän kaksikymmenkertaisena.

7.2 Mikäli Vuokralainen rikkoo tämän sopimuksen ehtoja tai sen nojalla annettuja määräyksiä muilta osin kuin kohdassa 5 on sovittu, on hän velvollinen maksamaan Kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, myös sopimussakkoa kunkin rikkeen osalta vuokrasuhteen alkaessa perittävän suuruisen vuotuisen vuokran määrän viisinkertaisena.

7.3 Sopimussakkojen määriin sovelletaan kohdassa 2.2 määriteltyä indeksiehtoa.

7.4 Kaupunki voi alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä, mikäli Vuokralainen luovuttaa Vuokra-alueen takaisin Kaupungille tai Kaupungin hyväksymälle vuokralaiselle. Kaupunki voi muustakin syystä alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä.

8. Maaperä ja jätteet

8.1 Kaupungin tietojen mukaan Vuokra-alueella ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista eikä Vuokra-alueella ole jätettä. Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen tai jätteiden poistamiseen, Vuokralainen on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Kaupunkiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Kaupunki vastaa pilaantuneiden maa-ainesten ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

8.2 Vuokralainen vastaa vuokrakauden aikana tapahtuneesta maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta sekä muusta ympäristövahingosta. Mikäli Vuokra-alueella on harjoitettu sellaista toimintaa tai säilytetty jätteitä tai aineita, jotka ovat voineet aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on Kaupungille esitettävä riittävä selvitys siitä, ettei näin ole tapahtunut. Vuokralaisen on tarvittaessa tutkittava alueen maaperä. Mikäli pilaantumista tällöin todetaan, on Vuokralainen velvollinen puhdistamaan alueen viranomaisten edellyttämään kuntoon ja esittämään Kaupungille puhdistuksen loppuraportti.

9. Oikeus johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. sijoittamiseen

9.1 Vuokralainen sallii Kaupungin osoittamien yhdyskuntaa tai Vuokra-aluetta palvelevien tarpeellisten maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 161 §:ssä tarkoitettujen johtojen ja niihin liittyvien laitteiden rakennelmien ja laitosten sijoittamisen Vuokra-alueelle sekä maankäyttö- ja rakennuslain 163 §:ssä tarkoitettujen johtojen kiinnikkeiden, opasteiden, merkkien ja muiden laitteiden sijoittamisen tai kiinnittämisen rakennuksiin tai Vuokra-

alueelle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Vuokra-alueelle.

9.2 Vuokralainen sallii jalankulkutasojen ja -ulokkeiden sekä niiden katosten kannattimien sijoittamisen Vuokra-alueelle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Vuokra-alueelle, sen yli ja sillä sijaitseviin rakennuksiin.

9.3 Asennus- ja rakentamistöiden jälkeen Kaupunki on velvollinen saattamaan Vuokra-alueen sellaiseen kuntoon, jossa se oli ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä, ja joka ei ole välttämätöntä seurausta edellä mainittujen johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. pysyvästä käyttämisestä.

9.4 Vuokralaiselle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva välitön vahinko.

9.5 Kaupungilla on oikeus Vuokralaista enempää kuulematta siirtää edellä mainitut oikeutensa ja velvollisuutensa vesihuoltolaissa tarkoitetulle vesihuoltolaitokselle.

10. Vuokrasopimuksen muut ehdot

10.1 Tähän maanvuokrasopimukseen sovelletaan maanvuokralain (258/1966) 5 luvun säännöksiä.

10.2 Vuokralainen on velvollinen pitämään Vuokra-alueelle rakennettavat rakennukset, rakennelmat, laitteet ja laitokset sekä Vuokra-alueen muun osan hyvässä kunnossa ja noudattamaan siinä kohden annettuja määräyksiä.

10.3 Vuokra-aluetta, sen osaa sekä sille rakennettavia rakennuksia, laitteita ja laitoksia ei saa Kaupungin suostumuksetta käyttää muuhun kuin asemakaavan ja tämän vuokrasopimuksen mukaiseen tarkoitukseen, eikä sillä saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka savulla, hajulla, melulla tai muulla tavoin teollisen toiminnan laatuun nähden kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä. Vuokralainen vastaa Vuokra-alueella tapahtuvan toiminnan ulkopuolisille tai ympäristölle mahdollisesti aiheuttamista vahingoista ja haitoista.

10.4 Vuokra-alueella ei sallita maa-ainesten vastaanotto- tai läjitystoimintaa.

10.5 Vuokralaisen velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana Vuokra-alueeseen rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyvät sen mukaan, kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

10.6 Kaupungilla tai sen määräämällä henkilöllä on oikeus toimittaa Vuokra-alueella katselmuksia, joista kuitenkin, mikäli se hankaluudetta voi tapahtua, on Vuokralaiselle hyvissä ajoin ilmoitettava ja joissa Vuokralaisen tai hänen edustajansa, mikäli mahdollista, on oltava läsnä. Katselmuksessa tarkastetaan, ovatko Vuokra-alue ja sillä olevat rakennukset hyvässä kunnossa ja, onko vuokrasopimuksen määräyksiä muutoin noudatettu. Jos tarkastus on aiheuttanut muistutuksia, on puutteellisuudet korjattava

kaupungin määräämässä ajassa.

10.7 Vuokralainen vastaa vuokrakauden aikana tapahtuneesta maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta sekä muusta ympäristövahingosta. Mikäli Vuokra-alueella on harjoitettu sellaista toimintaa tai säilytetty jätteitä tai aineita, jotka ovat voineet aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on Kaupungille esitettävä riittävä selvitys siitä, ettei näin ole tapahtunut. Vuokralaisen on tarvittaessa tutkittava alueen maaperä. Mikäli pilaantumista tällöin todetaan, on Vuokralainen velvollinen puhdistamaan alueen viranomaisten edellyttämään kuntoon ja esittämään Kaupungille puhdistuksen loppuraportti.

11. Purkava ehto

11.1 Kaupungilla on oikeus purkaa maanvuokrasopimus päättymään välittömästi, jos Vuokralainen luovuttaa kohdan 5.1 vastaisesti Vuokra-alueen tai sen osan kolmannelle, kohdan 5.2 vastaisesti siirtää vuokraoikeuden kolmannelle tai läjittää tai vastaanottaa maa-aineksia Vuokra-alueella kohdan 10.6 vastaisesti. Nämä laiminlyönnit eivät korjaannu ja Kaupungilla ei ole velvollisuutta antaa Vuokralaiselle kohtuullista aikaa näiden laiminlyöntien korjaamiseen

12. Erimielisyyksien ratkaiseminen

12.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä maanvuokrasopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi molemmille osapuolille.

Vantaalla, [päivämäärä]

Vantaan kaupunki	**Vantaan Energia Oy**
_____	_____
[kaupungin allekirjoittajan nimi] lakimies	[vuokralaisen allekirjoittajan nimi]

Liitteet

Liite 1 Vuokra-alue

19 § Lämmön kausivaraston toteutussopimuksen hyväksyminen / Vantaan Energia Oy / AK

VD/8196/10.00.02.02/2022
AK/TH/AVP/TJ

Esitetään solmittavaksi Vantaan Energia Oy:n (jäljempänä VE) kanssa sopimus lämmön kausivaraston toteuttamisesta Kuninkaalaan Kehä III:n alapuolelle. Sopimuksella osaltaan mahdollistetaan valmistelevien töiden aloittaminen kausivaraston rakentamiseksi sekä sovitaan maanalaisen tilan vuokraamisesta VE:lle 50 vuodeksi.

Taustaa ja tarkoitus

VE on tutkinut yhdessä kaupungin kanssa maanalaisen lämmön kausivaraston toteutusmahdollisuuksia Kuninkaalan kaupunginosaan useiden kymmenien metrien syvyyteen Kehä III:n alapuolelle. Varaston tilavuus tulisi olemaan noin 900 000 m^3 ja louhintatilavuus kokonaisuudessaan noin 1 000 000 m^3. Varastoon säilötään vettä, jonka lämpötilamuutokseen saadaan varastoitua energiaa kaukolämpökierron avulla. Varastoon johtava ajo-/huoltotunneli tulisi kulkemaan Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueelta kehätien suuntaisesti länteen päin.

Vantaan kaupunki on laatinut hankkeen toteuttamiseksi maanalaisen asemakaavan 641400ma, jonka kaupunginhallitus on saattanut kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi (kaupunginhallitus 20.6.2022 § 17).

Solmittavaksi esitettävällä toteutussopimuksella sovitaan järjestelystä, jossa Vantaan kaupunki maanomistajana myöntää VE:lle tarvittavat oikeudet sopimuksen kohdealueisiin, ja jonka puitteissa VE:llä on oikeus suorittaa alueiden käyttöönottoa valmistelevia louhinta- ja muita töitä sopimuksessa tarkemmin kuvatuin ehdoin. Osapuolten tarkoituksena on mahdollistaa se, että hankkeen valmistelevat toimet voidaan aloittaa mahdollisimman nopeasti. Lisäksi sopimuksessa sovitaan ehdoista, joilla VE tulee vuokraamaan kausivaraston maanalaisen kolmiulotteisen kiinteistön sen jälkeen, kun alueen asemakaava on tullut voimaan. VE:lle on tärkeää saada tässä vaiheessa vahvistus muissa viranomaisissa vireillä olevien lupaprosessien takia siitä, että myös Vantaan kaupunki alueen omistajana tulee osaltaan sitoutumaan hankkeen etenemiseen.

Toteutussopimuksen pääasiallinen sisältö

Vantaan kaupunki sitoutuu sopimuksessa:

- myöntämään VE:lle maanomistajana oikeuden käyttää sopimusaluetta kaikkiin VE:n tarpeellisiksi katsomiin kausivaraston ja siihen liittyvien rakenteiden ja yhteyksien rakentamiseen ja rakentamisen suunnitteluun, maaperä- ja vesistöolosuhteiden tutkimiseen ja muihin vastaaviin ko. asiaa koskeviin tarkoituksiin sekä valtuuttaa VE:n hakemaan edellä mainittuihin toimiin liittyviä lupia.
- vuokraamaan sopimuksen liitteenä olevan maanvuokrasopimuksen mukaisin ehdoin noin 15,3 hehtaarin suuruisen maanalaisen kolmiulotteisen kiinteistön sen jälkeen, kun aluetta koskeva asemakaava on tullut voimaan. Alueen pinta-ala voi vielä muuttua kiinteistönmuodostuksen yhteydessä. Vuokrattavan alueen asemakaavassa osoitettu käyttötarkoitus on maanalainen energiahuollon alue (ma-EN).

- luovuttamaan sopimusalueelta louhittavan kiviaineksen omistusoikeuden VE:lle ilman eri korvausta.

Vantaan Energia Oy sitoutuu sopimuksessa:

- huolehtimaan ja vastaamaan siitä, että VE:n kulloinkin alueella suorittamille toimenpiteille on olemassa muut tarvittavat viranomaisluvat.
- suorittamaan kaupungille kertakaikkisena korvauksena 30 000 euroa sopimusalueelta saamistaan hyödyistä ja eduista sekä louheen otto-oikeudesta ennen alueesta laadittavan maanvuokrasopimuksen solmimista.
- vuokraamaan alueen edellä mainitulla maanvuokrasopimuksella ja ehdoin, kun alueen asemakaava on tullut voimaan.

Vuokra-alueesta maksettavan vuokran määräksi on neuvoteltu 11 445 euroa vuodessa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 10 mukaan kaupunginhallitus päättää koko kaupunkia koskevista sopimuksista.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 19

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) Vantaan kaupunki solmii liitteenä olevan toteutussopimuksen Vantaan Energia Oy:n kanssa lämmön kausivaraston toteuttamisesta,
b) todetaan, että toteutussopimuksen osana on esisopimus kausivaraston alueen maanvuokrauksesta, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan toteutussopimus, tekemään sopimukseen ja sen osana olevaan esisopimukseen maanvuokrauksesta merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä esisopimuksen ehtojen täytyttyä allekirjoittamaan varsinainen maanvuokrasopimus.

Käsittely:
Kaupunkitilalautakunnan jäsen Katja Siniketo-Pietilä esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perustein: ”Toteutussopimuksen hyväksyminen tulee tuoda päätöksentekoon vasta, kun aluehallintovirasto on ratkaissut vireillä olevat ympäristölupahakemukset, niiden vaikutus hankkeen aikatauluun sekä toteutukseen on selvillä ja hanke on hyväksytty kaupunginvaltuustossa”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Liitteet:
- Lämmön kausivaraston toteutussopimus
- sopimuksen kohdealue maanalaisine ja maanpäällisine osineen
- kuvaus sopimusalueella toteuttavista valmistelevista toimista
- asemakaavakartta ”Vantaan Energian lämpövarasto, 641400ma”
- maanvuokrasopimusluonnos

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Teemu Jääskeläinen, puh. 040 7055 145,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

641400ma

Päiväys
Datum

7.6.2022

Vantaan kaupunki

VANTAAN ENERGIAN LÄMPÖVARASTO

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vanda stad

VANDA ENERGIS VÄRMELAGER

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Maanalainen asemakaava
Energiahuollon alue.

1:2000

Underjordisk detaljplanen
Område för energiförsörjning.

1:2000

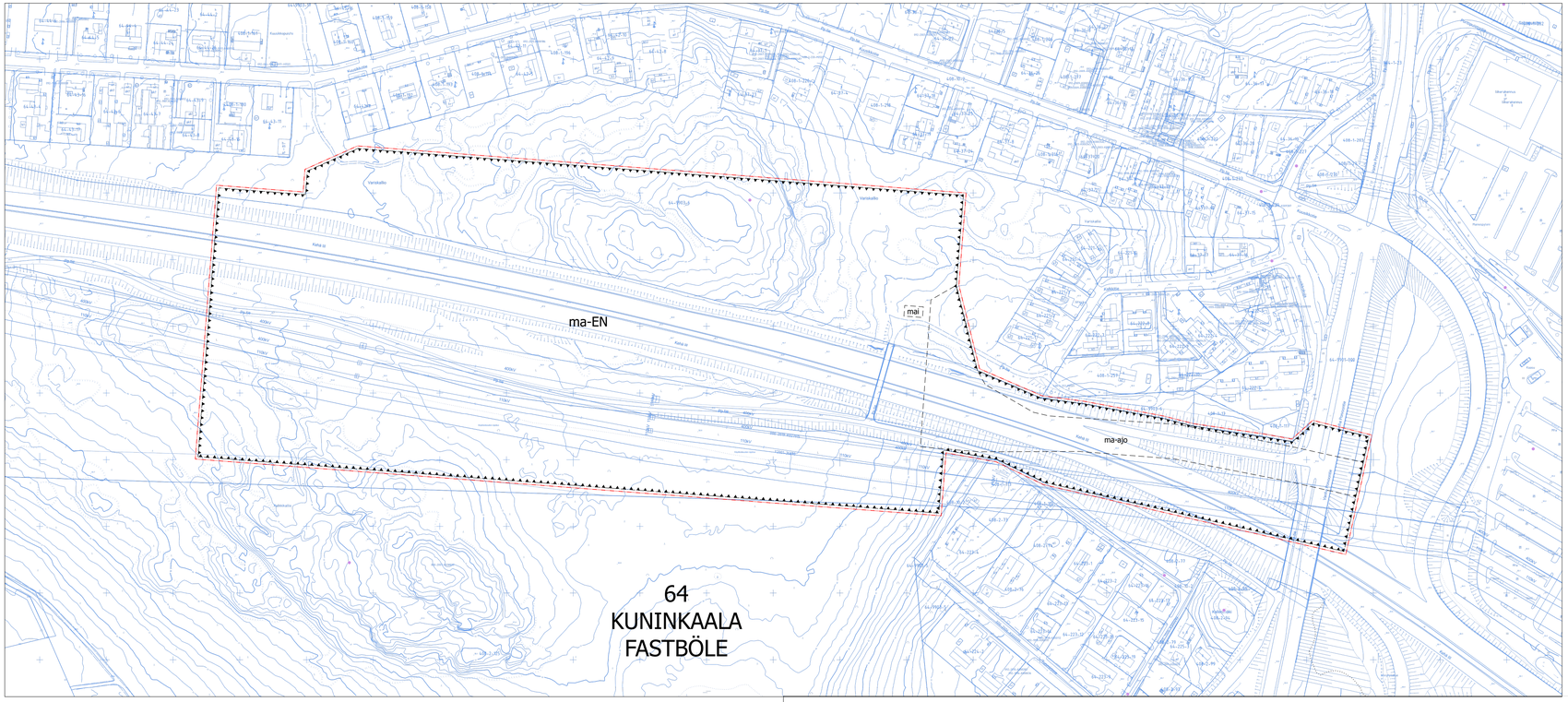

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

ma-EN

Maanalainen energiahuollon alue.

Alueelle saa sijoittaa lämmön kausivaraston ja paisuntasäiliön sekä niihin liittyvät tekniset laitteet ja yhteydet suojavyöhykkeineen.

Maanalaiset säiliötilat tulee sijoittaa likimäärin -80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille.

Maanalainen ajoyhteys sekä ilmanvaihto-, poistumistie- ja savunpoistokuilua tai muut maanpintaan johtavat tekniset yhteydet voidaan rakentaa edellisen rajoittamatta.

Suuaukko, maanpäälliset rakennukset ja rakenteet sekä rakennettavat ajoyhteydet lähialueineen tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi välttäen ylimääräistä maanmuokkausta, louhintaa ja täyttöjä sekä puuston kaatamista.

Työmaa-alue tulee maisemoida rakennustöiden päätyttyä.

Alueen merkittävästä maanpäällisestä kuormittamisesta sekä pohjaveden pinnan tasoon ja maa- ja kallioperään kohdistuvista toimista kuten louhimisesta, tulee selvittää vaikutukset maanalaisiin tiloihin, rakenteisiin ja laitteisiin sekä kuulla asiasta kalliotilan haltijaa.

Alueelle ei saa rakentaa pora- tai maalämpökaivoja.

Pora- tai maalämpökaivoja rakennettaessa alueen ulkopuolisilla alueilla vähintään 30 metrin etäisyydellä ja etelä- ja länsipuolella 80 metrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta, tulee kuulla kalliotilan haltijaa.

Maanalainen energiförsörjningsområde.

I området får man placera ett säsongsvärmelager och ett expansionskärl samt tillhörande tekniska anordningar och förbindelser med skyddszoner.

Underjordiska utrymmen för cisterner ska placeras ungefär mellan höjdlägena -80 och +10 (N2000).

Underjordiska körförbindelsen och ventilations-, utrymningsvägen och rökavgångsschaktet eller andra tekniska förbindelser som leder upp till markytan kan byggas utan begränsning av den föregående.

Mynningen, byggnader och konstruktioner ovan jord samt körförbindelser som anläggs och deras anknytande närområden ska planeras så att de passar in i omgivningen och så att överflödig markbearbetning, brytning och utfyllning samt fällning av trädbestånd undviks.

Byggarbetsplats ska anpassas till landskapet efter att byggnadsarbetena avslutats.

Betydande belastning av området ovan jord samt åtgärder som avser grundvattnets yta och marken och berggrunden, så som brytning, förutsätter utredning av verkningarna för underjordiska utrymmen, konstruktioner och anordningar samt hörande av bergrummets innehavare.

Borr- eller jordvärmebrunnar får inte byggas i området.

Vid byggande av borr- eller jordvärmebrunnar utanför området ska innehavaren av bergsfastigheten höras i områden som ligger på minst 30 meters avstånd från planområdets gräns och på 80 meters avstånd på södra och västra sidan.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

64

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

KUNINK

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

mai

Ohjeellinen alueen osa, johon saa sijoittaa ilmanvaihtokuilun, poistumistien tai savunpoistokuilun.

Alueelle saa sijoittaa maanalaisista tiloista johtavat tekniset yhteydet.

Riktgivande del av område där ventilationsschakt, flyktväg eller rökevakureringsschakt får placeras.

Tekniska förbindelser från underjordiska utrymmen får placeras i området.

Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin, ilmanvaihtoon sekä teknisiin yhteyksiin liittyvät rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m2.

Rakennuksen ympäristön saa aidata.

Rakennukset saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle.

Kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei aiheuta haittaa asuinalueille tai muille melulle herkille kohteille.

Byggnader och konstruktioner som behövs i anslutning till utrymningsvägar, ventilation och tekniska anslutningar får placeras på markytan i området och deras största tillåtna yta är sammanlagt ca 100 m2.

Området runt byggnaden får inhägnas.

Byggnaderna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

Ljudkällor i anslutning till schaktet (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska placeras under jorden eller planeras så att bullret som alstras av dem inte leder till olägenheter för bostadsområden eller andra bullerkänsliga objekt.

ma-ajo

Ohjeellinen maanalainen ajoyhteys.

Maanalaisen ajoyhteystunnelin maanpintaan johtava suuaukko tulee sijoittaa Vanhan Porvoontien itäpuolelle.

Riktgivande underjordiskt körförbindelse.

Den underjordiska körförbindelsens tunnelmynning som leder upp till markytan ska placeras på Gamla Borgåvägens östra sida.

KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä.

BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET

Byggandet och användningen av värmelagret får inte äventyra placeringen och användningen av befintliga kraftledningar.

TYÖNAIKAISET VAROTOIMET

Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta ja käytöstä aiheudu vahinkoa rakennuksille tai rakenteille sekä niin, että aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa virkistysalueille sekä ajoväylille.

ARBETSTIDA SKYDDSÅTGÄRDER

Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet eller användningen av dem inte orsakar skador på byggnader eller konstruktioner och så att man orsakar så lite olägenheter som möjligt för rekreationsområden och körvägar.

Maa- ja kallioperään kohdistuvia siirtymiä sekä rakennuksiin ja rakenteisiin kohdistuvaa tärinää tulee seurata rakentamisen aikana.

Rörelser i marken och berget samt vibrationer i byggnader och konstruktioner ska iakttas under byggandet.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

RÄDDNINGSSÄKERHET

De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Rakentaminen tai käyttö eivät saa aiheuttaa pysyviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden pinnan tasoon tai merkittäviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden virtausolosuhteisiin.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata rakentamisen aikana.

Lämpövaraston toiminta ei saa aiheuttaa merkittävää tärinä- tai runkomeluhaittaa alueen ulkopuolelle.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Byggandet eller användningen får inte orsaka permanent effekt till det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller betydligt förändra det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Grundvattennivån ska följas upp under byggandet.

Värmelagrets verksamhet får inte orsaka betydande olägenheter från vibrationer eller stomburller utanför området.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ
Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET
Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Marjaana Yläjääski
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

15.2.2022 KALA; esitetään kh:lle asetettavaksi nähtäville 30 pv, oik. asemakaavoitus pyytämään tarvitt. lausunnot TTA
28.2.2022 KH; asetetaan nähtäville 30 pv, oik. asemakaavoitus pyytämään tarvitt. lausunnot
9.3.–14.4.2022 nähtävillä MRA 27 §:n mukaan
7.6.2022 KALA; annettiin vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin, tehtiin esitetyt tarkistukset. Esitetään kh:lle ja edell. kv:lle hyväksyttäväksi.

maksaja: Vantaan Energia Oy, ML 4

LÄMMÖN KAUSIVARASTON TOTEUTUSSOPIMUS

Alla mainitut osapuolet (”**Osapuolet**”) ovat tänään [●] 2022 tehneet seuraavan maanalaisen tilan rakentamista, käyttöä ja tulevaa maanvuokrausta koskevan sopimuksen (”**Sopimus**”):

1) **VANTAAN KAUPUNKI**, y-tunnus 0124610-9 (”**Kaupunki**”); ja

2) **VANTAAN ENERGIA OY**, y-tunnus 0124461-3 (”**VE**”)

1 TAUSTA JA TARKOITUS

A) VE on Vantaalla toimiva, ilmastoystävällisen lämmön ja sähkön tuotantoon ja lämpöpalveluiden tarjontaan keskittynyt yritys.

B) VE on tutkinut, yhdessä Kaupungin kanssa, mahdollisuutta toteuttaa kuvattujen Vantaan Kuusikon alueella sijaitsevien kiinteistöjen alueelle lämmön kausivarasto kallioluolaan noin 85–95 metrin syvyyteen merenpinnasta. Laitokseen johtava ajo-/huoltotunneli sijoittuu hakkeessa noin tasovälille -20 … +20. Vesisäiliöiden holvista on noin 60 metrin pystysuora etäisyys Kehä III:lle. Teknisten tilojen holvista maanpinnalle on noin 55 metrin matka. Varaston tilavuus tulisi olemaan noin 900 000 m3 ja louhintatilavuus kokonaisuudessaan noin 1 000 000 m3. Varastoon säilötään vettä, jonka lämpötilamuutokseen saadaan varastoitua energiaa kaukolämpökierron avulla. Vesi johdetaan varastoon kertaluonteisesti ennen toiminnan aloittamista.

C) Kaupunki ja valtio omistavat alueen. Kaupunki tulee omistamaan sopimusalueelle muodostettavan maanalaisen 3D-kiinteistön ja sitoutuu tällä Sopimuksella vuokraamaan sen VE:lle.

D) Osapuolten tarkoituksena on tällä Sopimuksella sopia järjestelystä, jossa Kaupunki maanomistajana myöntää VE:lle tarvittavat oikeudet jäljempänä kuvattuihin alueisiin ja jonka puitteissa VE:llä on oikeus, ennen vuokra-ajan alkua, suorittaa alueiden käyttöönottoa valmistelevia louhinta- ja muita töitä jäljempänä kuvatuin ehdoin. Lisäksi Osapuolten tarkoituksena on tällä Sopimuksella mahdollistaa se, että kuvatun hankkeen valmistelevat toimet voidaan aloittaa mahdollisimman nopeasti tämän Sopimuksen tultua voimaan.

E) Tämä sopimus tulee voimaan sen allekirjoituksin. Osapuolet ovat tietoisia, että kohdealueen töiden aloittaminen edellyttää muita viranomaislupia, joiden myöntämistä ennen töitä ei voida aloittaa.

2 SOPIMUKSEN KOHDEALUE

Tämä Sopimus koskee kiinteistöjä 92-895-2-44, 92-64-9901-0, 92-64-9903-6, 92-408-1-283 ja 92-64-9906-4.

Sopimuksen tarkoittama kohdealue maanalaisina ja maanpäällisine osineen on esitetty tarkemmin **Liitteessä 1** (”**Sopimusalue**”).

3 KOHDEALUEEN VALMISTELEVA KÄYTTÖ

3.1 Käyttöoikeus ja kiviaines

Kaupunki myöntää VE:lle tämän Sopimuksen voimaantulohetkestä lukien oikeuden käyttää Kohdealuetta kaikkiin VE:n tarpeellisiksi katsomiin, kausivaraston ja siihen liittyvien rakenteiden ja yhteyksien rakentamiseen ja rakentamisen suunnitteluun, maaperä- ja vesistöolosuhteiden tutkimiseen ja muihin vastaaviin ko. asiaa koskeviin tarkoituksiin. Kuvaus VE:n Kohdealueella suorittamista valmistelevista toimista on esitetty **Liitteessä 2**. Lisäksi VE:llä on oikeus toteuttaa Kohdealueen yhteyteen erilliset maanpäälliset huolto- ja kulkuyhteydet, Kohdealueen maanpäälliset huoltorakennukset ja rakennelmat ja muut laitteet ja järjestelmät siten kuin Liitteessä 2 on tarkemmin esitetty. VE:llä on oikeus muuttaa Liitteessä 2 mahdollisesti esitettyjä yksityiskohtaisia teknisiä ratkaisuja siltä osin kuin hankkeen toteutusta koskevat suunnitelmat ja niiden yksityiskohdat muuttuvat tai täsmentyvät.

VE:llä on edelleen oikeus hakea Kohdealueen rakentamiseen ja kausivaraston toteuttamiseen liittyviä ympäristö-, rakennus- ja muita lupia sekä edustamaan erikseen sovittavin tavoin maanomistajia ko. lupia koskevissa valitusprosesseissa. VE vastaa kaikista lupahakemuksista aiheutuvista kustannuksista. Kaupunki ~~voi~~ VE:n pyynnöstä toimittaa erillisen valtakirjan, mikäli se on VE:n ilmoituksen mukaan lupakäsittelyn tai valitusprosessin vuoksi tarpeen.

VE vastaa siitä, että VE:n Kohdealueella kulloinkin suorittamille toimenpiteille on olemassa tarvittavat viranomaisluvat.

Edellä mainittu oikeus on voimassa tämän Sopimuksen voimassaoloajan.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Kaupunki luopuu tämän Sopimuksen allekirjoituksin omistusoikeudesta VE:n Kohdealueelta louhimaan kivi- ja muuhun ainekseen ilman erillistä korvausta.

3.2 Valmistelevasta käytöstä ja hyödyntämisestä suoritettava korvaus

VE on velvollinen suorittamaan Kaupungille korvauksena tämän Sopimuksen mukaisesta Kohdealueen rakentamis-, käyttö- ja hyödyntämisoikeudesta ja edellä sovitusta louheen otto-oikeudesta **30 000** euron suuruisen kokonaiskorvauksen. Maksusuoritus tapahtuu erillistä laskua vastaan.

Selvyyden vuoksi todetaan, että em. korvaus on kertakaikkinen korvaus kaikista VE:n Kohdealueesta saamista hyödyistä ja eduista ajalta ennen jäljempänä kohdassa 4 sovittua Kohdealueen vuokrausta.

4 ESISOPIMUS 3D-KIINTEISTÖN VUOKRAUKSESTA

VE:llä on oikeus ja velvollisuus vuokrata 3D-kiinteistö Kaupungilta 90 päivän kuluessa siitä, kun **Liitteessä 3** kuvatun kausivaraston toteutuksen mahdollistava tämän Sopimuksen edellytykset täyttävä, 3D-kiinteistöä koskeva

asemakaavamuutos (”**Asemakaavamuutos**”) on tullut lainvoimaiseksi. Vuokraus tapahtuu tällöin noudattaen **Liitteenä 4** olevan vuokrasopimusmallin mukaisia ehtoja.

5 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

5.1 Voimassaoloaika

Tämä Sopimus tulee voimaan, kun Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja VE on saanut hanketta varten hakemansa vesilain 3 luvun 16 §:n mukaisen valmisteluluvan.

Sopimus raukeaa välittömin vaikutuksin, mikäli VE:n hallitus ei ole tehnyt kausivaraston toteutusta koskevaa investointipäätöstä viimeistään **31.12.2023**.

VE:llä on oikeus purkaa tämä Sopimus välittömin vaikutuksin, jos:

a) Asemakaavamuutoksesta ei ole tehty Kaupunginvaltuuston päätöstä **31.12.2023** mennessä;

b) Kaupunginvaltuusto on päättänyt hylätä Asemakaavamuutosta koskevan ehdotuksen;

c) Asemakaavamuutos ei ole tullut lainvoimaiseksi viimeistään **31.12.2025**; tai

d) VE:n arvion mukaan suunnitellun hankkeen toteuttamiseksi tarvittavaa, lainvoimaista viranomaislupaa ei ole saatu **31.12.2025** mennessä, tällaisen luvan saamiselle on ilmennyt este, tai luvan saaminen on VE:n arvion mukaan muutoin selvästi vaarantunut.

5.2 Sopimuksen päättymisen seuraukset

Mikäli VE käyttää edellä kohdassa 5.1 mainittua purkuoikeuttaan taikka mikäli Sopimus raukeaa edellä olevan kohdan 5.1 mukaisesti, VE on velvollinen ennallistamaan Kohdealueen omalla kustannuksellaan kohtuullisessa ajassa Sopimuksen päättymishetkestä lukien. Ennallistamisvelvollisuus muodostuu tällöin VE:n Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 16.2.2022 vireille tulleen vesilain valmisteluluvan ennallistamissuunnitelman mukaisista toimenpiteistä.

6 MUUT EHDOT

6.1 Vakuus

Kaupunki on tietoinen siitä, että VE on hakemassa vesilupaa ja tämän ohessa vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista valmistelulupaa tämän Sopimuksen mukaisten toimenpiteiden mahdollistamiseksi ja että VE on sitoutunut asettamaan kyseisen valmisteluluvan vakuudeksi 450.000 euron suuruisen vakuuden. Kaupunki

vahvistaa, että se ei näin ollen edellytä VE:n asettavan tämän Sopimuksen mukaisten ennallistamisvelvoitteiden vakuudeksi erillistä vakuutta.

6.2 Sopimuksen siirto

Kumpikaan Osapuoli ei ole oikeutettu siirtämään tätä Sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman toisen Osapuolen suostumusta. VE:llä on kuitenkin oikeus siirtää tämä Sopimus kausivaraston hallinnointia tai operointia varten mahdollisesti perustettavalle erillisyhtiölle.

6.3 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Osapuolten väliset mahdolliset erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Osapuolten välisin neuvotteluin ja toissijaisesti Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Sopimusneuvotteluiden ja oikeudenkäynnin kieli on suomi.

Tämä Sopimus on allekirjoitettu yllä mainittuna päivänä kahtena kappaleena, yksi kullekin Osapuolelle.

VANTAAN ENERGIA OY

_____ _____

VANTAAN KAUPUNKI

_____ _____

LIITTEET

Liite 1 Sopimusalueen rajat osoittava liitekartta

Liite 2 Rakentamista valmistelevien toimenpiteiden kuvaus

Liite 3 Asemakaavamuutoskartta

Liite 4 Vuokrasopimusmalli

6.7.2022

Valmistelevat toimenpiteet

työmaan perustaminen, pintamaan muokkaus sekä kasvillisuuden poisto tarvittavilta osin

työmaatien rakentaminen, liittymäjärjestelyt

työalueen aitaaminen, mittaukset ja merkinnät työalueella

materiaalien ja työkoneiden varastointi työmaa-alueella

tunnelin suuaukkoalueen maankaivuu

ajotunnelin ja sen haaran louhiminen

sähkötilan ja putkitunnelin louhiminen

yhdystunnelin louhiminen

vesisäiliöiden kattoperien louhiminen

paisuntasäiliön louhiminen

pumppaamo- ja lämmönvaihdintilan louhiminen

= Sopimuksen kohdealue, maanalainen osuus
a) AVI luvat maanalaisten töiden toteuttamiselle
b) Maanvuokrasopimus kaupungin kanssa

= Sopimuksen kohdealue, maanpäällinen osuus
a) Maanomistajan (kaupunki) lupa toimia alueella
b) Rakennusvalvonnan toimenpidelupa rakentamiselle
c) ELY työskentelylupa ja toteuttamissopimus rakentamiselle ja työskentelylle alueella

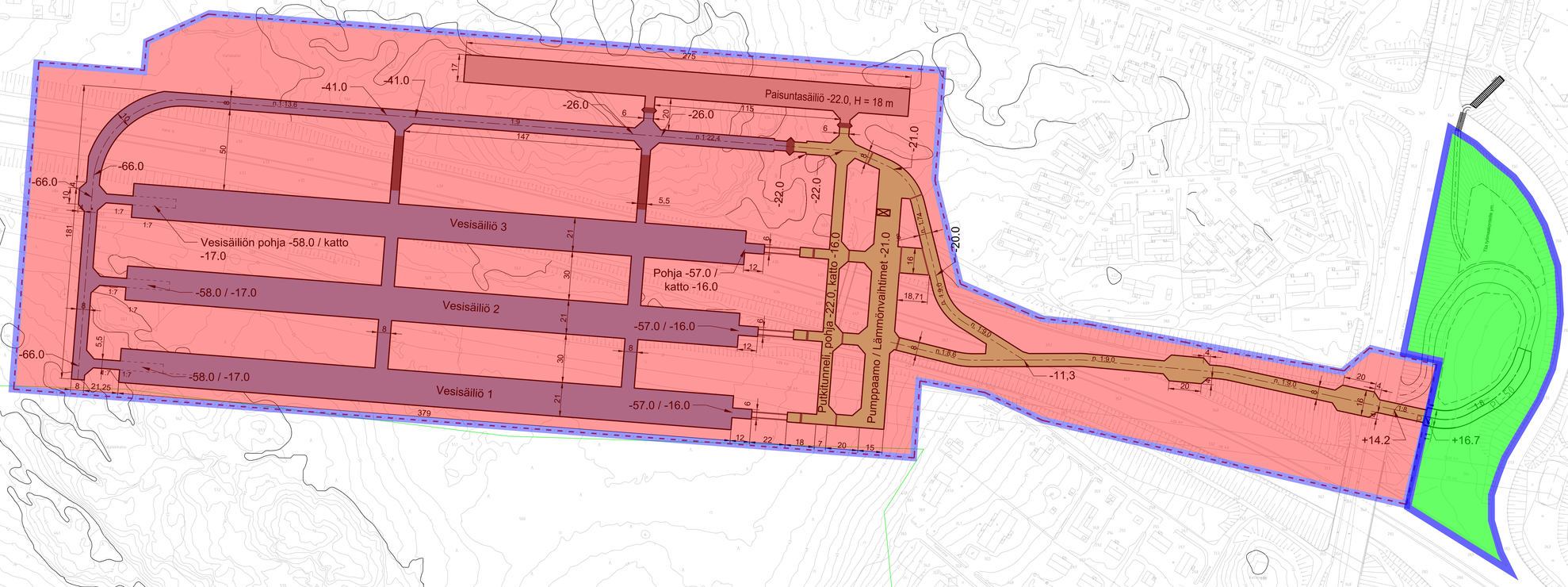

MAANVUOKRASOPIMUS

Sopimus perustuu Vantaan kaupungin kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen xxxx.

Vuokranantaja **Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Vuokralainen **Vantaan Energia Oy** (Y-tunnus: 0124461-3)
Peltolantie 27
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Vuokralainen**”)

Vuokrauksen kohde Noin 152.739 m^2:n suuruinen erityisalue 92-64-9908-3001 (kolmiulotteinen kíinteistö), jäljempänä ”**Vuokra-alue**”.

Kiinteistö on osoitettu asemakaavassa maanalaisen energiahuollon alueeksi (ma-EN). Vuokra-alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin, ilmanvaihtoon sekä teknisiin yhteyksiin liittyvät rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m^2.

Vuokra-alue on merkitty oheiseen karttaliitteeseen. (liite 1).

Vuokra-alueen käyttötarkoitus

Tällä sopimuksella Kaupunki vuokraa Vuokralaiselle Vuokra-alueen lämmön kausivaraston, paisuntasäiliön, ajotunnelin sekä niihin liittyvien teknisten laitteiden ja yhteyksien toteuttamiseen suojavyöhykkeineen. Lisäksi Vuokralaisella on oikeus toteuttaa ja käyttää Vuokra-alueen maanpäällisellä alueella huolto- ja kulkuyhteyksiä, maanpäällisiä rakennuksia ja rakennelmia ja muita laitteita ja järjestelmiä siten kuin osapuolten [●] allekirjoittaman maanalaisen tilan toteutusta koskevan sopimuksen kohdassa 4 on sovittu.

1. Vuokra-aika

1.1 00000000Vuokra-aika on viisikymmentä (50) vuotta. Vuokra-aika alkaa tämän sopimuksen allekirjoitushetkellä ja päättyy näin ollen [●].

1.2 Mikäli Kaupunki on aikeissa asettaa Vuokra-alueen tai sen osan vuokra-ajan päätyttyä uudelleenvuokrattavaksi, vuokran määrää tarkistetaan jäljempänä mainittuna ajankohtana siten, että myöhemmin kohdassa 2.1 sovitun vuosivuokran sijaan vuosivuokraksi tulee osapuolten esittämien, osapuolista riippumattomien hyvämaineisten auktorisoitujen kiinteistöarvioitsijoiden esittämien Vuokra-alueen käypien vuosivuokrien keskiarvo. Vuokra-alueen käypä vuosivuokra arvioidaan rakentamattoman alueen vuokrana. Edellä mainitun päivitetyn perusvuokran määrittelemiseksi kumpikin osapuoli

on velvollinen hankkimaan edellä mainitut kriteerit täyttävältä arvioitsijalta yhden. Kaupunki on velvollinen Vuokraamaan Vuokra-alueen tai sen kyseessä olevan osan ko. ehdoin Vuokralaiselle.

2. Vuokra

2.1 Vuokra on 11.455 euroa vuodessa.

2.2 Vuosivuokra sidotaan elinkustannusindeksiin (1951/10=100) siten, että perusindeksinä on sopimuksen alkamiskuukauden indeksin pisteluku ja tarkistusindeksinä kunkin kalenterivuoden joulukuun pisteluku. Siitä lukien, kun vuosivuokraa on alla kohdassa 2.3 mainituin tavoin tarkistettu, vuokrantarkistuksen perusindeksinä on edellä mainitusta poiketen kuitenkin sen kalenterikuukauden indeksin pisteluku, jolloin tarkistettua vuokraa on ensi kerran sovellettu. Tarkistettua vuokraa maksetaan tarkistusta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. Jos jonkin vuoden joulukuun indeksiluku on suurempi kuin perusindeksi, korotetaan perusvuokramaksua vastaavasti. Mikäli indeksiluku on pienempi, vuokraa ei alenneta.

2.3 Edellä kohdassa 2.2 sovitun lisäksi vuokran määrää tarkistetaan jäljempänä mainittuna ajankohtana siten, että edellä kohdassa 2.1 sovitun vuosivuokran sijaan vuosivuokraksi tulee osapuolten esittämien, osapuolista riippumattomien hyvämaineisten auktorisoitujen kiinteistöarvioitsijoiden esittämien Vuokra-alueen käypien vuosivuokrien keskiarvo. Vuokra-alueen käypä vuosivuokra arvioidaan rakentamattoman alueen vuokrana. Edellä mainitun päivitetyn perusvuokran määrittelemiseksi kumpikin osapuoli on velvollinen hankkimaan edellä mainitut kriteerit täyttävältä arvioitsijalta yhden arvion, joka tulee esittää toiselle osapuolella ja jonka tulee koskea sitä hetkeä, kun vuokra-ajan alusta on kulunut vähintään 24 vuotta ja enintään 24 vuotta ja kuusi kuukautta. Edellä mainituin tavoin tarkistettua vuokraa aletaan soveltaa siitä lukien, kun vuokra-ajan alusta on kulunut 25 vuotta.

3. Rakentamisvelvoite

3.1 Vuokralainen sitoutuu hakemaan tarvittavat luvat Vuokra-alueelle edellä kohdassa ”Vuokra-alueen käyttötarkoitus” sovitun käyttötarkoituksen mukaisen lämmön kausivaraston rakentamiseksi sekä aloittamaan rakennustyöt 180 päivän kuluessa AVI:n käsittelemän vesitalousluvan lainvoimaiseksi tulosta. Vuokralainen vastaa siitä, että rakennustyöt on saatu valmiiksi vuoden 2028 loppuun mennessä. Kaupunki on velvollinen Vuokralaisen hakemuksessa esittämästä perustellusta syystä pidentämään rakentamisvelvoitteen määräaikoja. Perusteltuna syynä pidetään esimerkiksi urakoitsijan viivästystä, konkurssia, ylivoimaista estettä tai muuta Vuokralaisesta johtumatonta seikkaa.

4. Vuokran maksu

4.1 Vuokra maksetaan vuosittain yhdessä erässä Kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan. Vuokralainen on velvollinen ilmoittamaan kaupungille välittömästi, mikäli sen

osoite- tai laskutustiedot muuttuvat.

4.2 Jollei vuotuista vuokraa ja Kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, Vuokralainen on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain (633/1982) mukaisen viivästyskoron.

5. Kunnallistekniikka

5.1 Vuokralaisella on oikeus liittää Vuokra-alue ja sille rakennettavat rakennelmat yleiseen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin sekä, mikäli se alueella on mahdollista, myös sadevesiviemäriin.

5.2 Mikäli vuokralainen on toteuttanut edellä kohdassa 5.1 sovitut liittymät, Vuokralainen sitoutuu suorittamaan Vuokra-alueen osalta liittymismaksut viemäriverkostoon liittymisestä vesihuoltolain (119/2001) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

5.3 Vuokralainen sitoutuu suorittamaan liittymisestä vesijohtoon liittymisajankohtana kaupungissa voimassa olevien liittymisehtojen mukaisen liittymismaksun.

5.4 Yleiseen vesi- ja viemärilaitokseen liittymisessä ja käytössä noudatetaan muutoin kaupungissa voimassa olevia yleisiä liittymisehtoja ja -määräyksiä.

6. Vuokra-alueen alivuokraus, edelleenvuokraus ja vuokraoikeuden siirtäminen

6.1 Vuokra-alueen tai sen osan luovuttaminen toisen hallintaan on kielletty.

6.2 Vuokraoikeuden siirtäminen on kielletty. Vuokralaisella on kuitenkin oikeus Kaupunkia kuulematta siirtää vuokraoikeus samaan konserniin kuuluvalle tytär- tms. yhtiölle.

6.3 Uuden vuokralaisen tulee viipymättä siirron tapahduttua toimittaa Kaupungille jäljennös luovutuskirjasta tai muusta saannon perusteena olevasta asiakirjasta sekä ilmoittaa samalla kirjallisesti maanvuokran uusi laskutusosoite. Alkuperäinen Vuokralainen vastaa vuokraehtojen täyttymisestä omalta hallinta-ajaltaan ja sen jälkeiseltä ajalta, kunnes Maanmittauslaitos on kirjannut vuokraoikeuden siirron uuden vuokralaisen nimiin.

7. Vuokrasuhteen päättyminen

7.1 Vuokralainen on, ellei sopijapuolten välillä muuta sovita, velvollinen vuokrasuhteen päättyessä viemään kustannuksellaan pois omistamansa sekä kolmannen tahon omistamat rakennelmat, laitteet ja laitokset perustuksineen ja muun Vuokra-alueella olevan irtaimiston sekä luovuttamaan Kaupungille Vuokra-alueen siistinä ja puhdistettuna rakenteista vapaana, vähintään vuokrasuhteen alkamista vastaavassa kunnossa. Riippumatta siitä, mitä edellä on sovittu, Vuokralaisella ei kuitenkaan ole velvollisuutta täyttää tai muutoin poistaa Vuokra-alueelle louhittua lämmön kausivarastoa taikka

tyhjentää sitä. Säiliön mahdollisesta tyhjennyksestä neuvotellaan toiminnan päättyessä Kaupungin kanssa ja Vuokralainen vastaa siitä, että säiliö on ympäristö- ja muiden lupaehtojen niin salliessa tyhjennettävissä.

7.2 Jollei rakennuksia, rakennelmia, laitteita ja laitoksia perustuksineen poisteta kohdan 7.1 mukaisesti yhden vuoden ajassa vuokrasuhteen päättymisestä lukien, on Kaupungilla oikeus Vuokralaisen lukuun viedä pois, myydä tai hävittää Vuokra-alueella olevat rakennukset ja irtaimisto, ja halutessaan saattaa Vuokra-alue vuokrasuhteen alkamisajankohtaa vastaavaan kuntoon. Kaupungilla on tällöin oikeus myydä omaisuus julkisella huutokaupalla tai muulla omaisuuden laatu ja arvo huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla.

7.3 Vuokralainen on lisäksi velvollinen ennallistamaan Vuokra-alueen Vuokralaista kulloinkin velvoittavan vesiluvan ehtojen mukaisesti, mikäli vuokrasopimus puretaan kohdan 10 mukaisesti.

7.4 Vuokralainen on velvollinen suorittamaan viisinkertaista vuokraa vastaavaa korvausta Vuokra-alueen käytöstä myös vuokra-ajan päättymisen jälkeiseltä ajalta siihen saakka, kunnes Vuokra-alue on puhdistettu ja siivottu siihen kuntoon, kuin kohdassa 7.1 on edellytetty ja Vuokra-alue jätetty Kaupungin vapaaseen hallintaan.

7.5 Vuokralaisella ei ole oikeutta saada korvausta Vuokra-alueelle tekemistään parannuksista.

8. Sopimussakko

8.1 Mikäli Vuokralainen rikkoo muita tämän sopimuksen ehtoja tai sen nojalla annettuja määräyksiä kuin edellä kohdassa 3.1 sovittua rakentamisvelvoitetta, on hän velvollinen maksamaan Kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, myös sopimussakkoa enintään vuokrasuhteen alkaessa perittävän suuruisen vuotuisen vuokran määrän kymmenkertaisena. Mikäli Vuokralainen rikkoo kohdassa 3.1 sovittua rakentamisvelvoitetta, Vuokralainen on velvollinen maksamaan Kaupungille vahingonkorvausta ja sen lisäksi sopimussakkoa enintään vuokrasuhteen alkaessa perittävää vuokraa vastaavan määrän kymmenkertaisena kultakin alkavalta vuodelta, jonka rakentamisvelvoitteen rikkomus kestää.

8.2 Kaupunki voi alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä, mikäli Vuokralainen luovuttaa Vuokra-alueen takaisin Kaupungille tai Kaupungin hyväksymälle vuokralaiselle. Kaupunki voi muustakin syystä alentaa sopimussakkoa tai luopua kokonaan sen perimisestä.

9. Vuokrasopimuksen muut ehdot

9.1 Tähän maanvuokrasopimukseen sovelletaan maanvuokralain (258/1966) 5 luvun säännöksiä.

9.2 Vuokralainen on velvollinen pitämään Vuokra-alueelle rakennettavat rakennukset,

rakennelmat, laitteet ja laitokset sekä Vuokra-alueen muun osan hyvässä kunnossa ja noudattamaan siinä kohden annettuja määräyksiä.

9.3 Vuokra-aluetta, sen osaa sekä sille rakennettavia rakennuksia, laitteita ja laitoksia ei saa Kaupungin suostumuksetta käyttää muuhun kuin asemakaavan ja tämän vuokrasopimuksen mukaiseen tarkoitukseen, eikä sillä saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka savulla, hajulla, melulla tai muulla tavoin teollisen toiminnan laatuun nähden kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä. Vuokralainen vastaa Vuokra-alueella tapahtuvan toiminnan ulkopuolisille tai ympäristölle mahdollisesti aiheuttamista vahingoista ja haitoista.

9.4 Vuokra-alueella ei sallita maa-ainesten vastaanotto- tai läjitystoimintaa. Rakentamistoiminnan edellyttämät toimenpiteet tunnelissa kuitenkin sallitaan (louhinta ja louheen väliaikaisvarastointi).

9.5 Kaupungilla tai sen määräämällä henkilöllä on oikeus toimittaa Vuokra-alueella katselmuksia, joista kuitenkin, mikäli se hankaluudetta voi tapahtua, on Vuokralaiselle hyvissä ajoin ilmoitettava ja joissa Vuokralaisen tai hänen edustajansa, mikäli mahdollista, on oltava läsnä. Katselmuksessa tarkastetaan, ovatko Vuokra-alue ja sillä olevat rakennukset hyvässä kunnossa ja, onko vuokrasopimuksen määräyksiä muutoin noudatettu. Jos tarkastus on aiheuttanut muistutuksia, on puutteellisuudet korjattava kaupungin määräämässä ajassa.

9.6 Vuokralainen vastaa vuokrakauden aikana tapahtuneesta maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta sekä muusta ympäristövahingosta. Mikäli Vuokra-alueella on harjoitettu sellaista toimintaa tai säilytetty jätteitä tai aineita, jotka ovat voineet aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on Kaupungille esitettävä riittävä selvitys siitä, ettei näin ole tapahtunut. Vuokralaisen on tarvittaessa tutkittava alueen maaperä. Mikäli pilaantumista tällöin todetaan, on Vuokralainen velvollinen puhdistamaan alueen viranomaisten edellyttämään kuntoon ja esittämään Kaupungille puhdistuksen loppuraportti.

10. Purkava ehto

10.1 Kaupungilla on oikeus purkaa maanvuokrasopimus päättymään välittömästi, jos Vuokralainen luovuttaa kohdan 6.1 vastaisesti Vuokra-alueen tai sen osan kolmannelle tai läjittää tai vastaanottaa maa-aineksia Vuokra-alueella kohdan 9.4 vastaisesti. Nämä laiminlyönnit eivät korjaannu ja Kaupungilla ei ole velvollisuutta antaa Vuokralaiselle kohtuullista aikaa näiden laiminlyöntien korjaamiseen.

10.2 Kummallakin Osapuolella on lisäksi oikeus purkaa tämä Sopimus, mikäli Vuokralainen ei täytä edellä kohdassa 3.1 sovittua rakentamisvelvoitetta kohdan 3.1 mukaisesti määräytyvässä määräajassa tai mikäli Vuokralainen ei ota lämmön kausivarastoa käyttöön 24 kuukauden kuluessa sen valmistumisesta lukien. Valmistumisella tarkoitetaan tässä yhteydessä ajankohtaa, jolloin kausivarastoa koskeva rakennusurakka on tilaajaa tyydyttävin tavoin valmistunut, rakennusvalvontaviranomainen on antanut sille käyttöönottoluvan ja kaikki loppukatselmuksessa ja urakan vastaanottokatselmuksessa

havaitut virheet ja puutteet on korjattu. Kaupungilla ei kuitenkaan ole purkuoikeutta, mikäli käyttöönotto on muutoin kuin pysyvästi viivästynyt esimerkiksi ylivoimaisesta esteestä, toimittajan tai urakoitsijan suoritusvaikeuksista, teknisestä häiriötilanteesta tai muusta vastaavasta seikasta johtuvasta syystä.

11. Erimielisyyksien ratkaiseminen

11.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä maanvuokrasopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi molemmille osapuolille.

Vantaalla, xxx

VANTAAN KAUPUNKI **VANTAAN ENERGIA OY**

_____ _____

xxx xxx

Liitteet

Liite 1 Vuokra-alue (kartta myöhemmin tonttijaon/lohkomisen mukaisesti)

20 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus / B. Esisopimus kiinteistön kaupasta / Okmetic Oy / Asemakaavan muutos 002355 Piitie 2 / AK

VD/4385/10.00.01.05/2022
AK/HW/TH/AVP/TJ/MV

Asemakaavan muutoksella 002355 Piitie 2 mahdollistetaan Okmetic Oy:n (jäljempänä Okmetic) laajennushanke. Osoitteessa Piitie 2 sijaitsevan kiinteistön rakennusoikeus kasvaa yli kaksinkertaiseksi. Maankäyttösopimuksella sovitaan Okmeticin osallistumisesta kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin sekä kiinteistön myymisestä Okmeticille. Tällä hetkellä Okmeticilla on kaupungilta maanvuokrasopimus kiinteistöön. Okmetic maksaa kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena sopimuksen mukaisesti korkeintaan 650 000 euroa. Kauppahinta tontille on 3 006 295 euroa.

Maankäyttösopimus käsittää kunnallistekniikan rakentamissopimuksen sekä esisopimuksen kiinteistön kaupasta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

Sopimusalue käsittää korttelin 68026 osoitteessa Piitie 2.

Asemakaavamuutokseen 002355 liittyen Vantaan kaupunki ja Okmetic ovat maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun nojalla neuvotelleet ja sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja maanomistajan osallistumisesta kunnallistekniikan korvauksiin.

Sopimusalueen asemakaavamuutoksen mukainen käyttö edellyttää jäte- ja hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Piitiellä, hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Köyhämäentiellä ja Mäkituvantiellä asemakaavamuutosalueen eteläosassa, vesijohdon kapasiteetin kasvattamista Juurakkotiellä sekä vesijohdon, jäte- ja hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Köyhämiehentiellä Juurakkotien ja Tikkurilantien välillä.

Okmetic maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena sopimuksen mukaisesti korkeintaan 650 000 euroa.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt asemakaavamuutosta 31.12.2024 mennessä.

B. Esisopimus kiinteistön kaupasta

Okmetic hallitsee aluetta 18.12.1996 allekirjoitetun vuokrasopimuksen nojalla. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2046 saakka. Alkuperäinen sopimuskumppani Kiinteistö Oy Piitalot on sulautunut Okmetic Oy:öön. Okmetic on ilmoittanut halustaan saada käyttää voimassa olevassa vuokrasopimuksessaan (sopimuksen kohta 9. osto-oikeus vuokratonttiin) olevaa osto-optiota.

Kauppahinta, 3 006 295 euroa, määräytyy toisaalta voimassa olevassa maanvuokrasopimuksessa määritellyn osto-oikeuden ja toisaalta asemakaavamuutoksen tuoman rakennusoikeuden lisäyksen perusteilla.

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavamuutos 002355 tullut voimaan.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 36 mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Okmetic Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimuksen kiinteistön kaupasta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus kiinteistön kaupasta sekä lopullinen kauppakirja ja tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus/A. Kunnallistekniikan rakentamisssopimus ja B. Esisopimus kiinteistön kaupasta
- kartta sopimusalueesta
- voimassa oleva vuokrasopimus (henkilötiedot peitetty)

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Teemu Jääskeläinen, puh. 040 7055 145,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[Pvm] päivätty Asemakaavan muutos nro 002355, Piitie 2 (jäljempänä ”**Asemakaavamuutos**”).

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

B. Esisopimus kiinteistön kaupasta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Vantaan kaupungin Koivuhaan kaupunginosassa, osoitteessa Piitie 2.

Okmetic Oy hallitsee aluetta 18.12.1996 allekirjoitetun vuokrasopimuksen nojalla. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2046 saakka. Alkuperäinen sopimuskumppani Kiinteistö Oy Piitalot on sulautunut Okmetic Oy:öön. Okmetic Oy on ilmoittanut halustaan saada käyttää voimassa olevassa vuokrasopimuksessaan olevaa osto-optiota.

Asemakaavamuutosta on hakenut Okmetic Oy, jonka myötä kiinteistön rakennusoikeuden määrää lisättäisiin noin 24 588 k-m^2, jolloin rakennusoikeus yli kaksinkertaistuisi nykytilanteesta. Rakennusoikeuden kasvattamisen tavoitteena on turvata Okmetic Oy:n toimintaedellytykset ja tuotannon laajentumistarpeet tulevaisuudessa. Uusi rakennuskokonaisuus sijoittuisi nykyisen tuotantolaitoksen länsipuolelle. Asemakaavamuutoksen mukainen lisärakennusoikeus mahdollistaisi noin 700 uuden työpaikan sijoittumisen Piitien kiinteistölle.

Kiinteistön kaupan myötä Kaupungin ja Okmetic Oy:n välinen voimassa oleva 18.12.1996 allekirjoitettu vuokrasopimus purkautuu.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Okmetic Oy (Y-tunnus: 0596885-4)
PL 44
01301 Vantaa
(jäljempänä ”**Yhtiö**”)

Yhtiö vastaa kaikista tämän kunnallistekniikan rakentamissopimuksen mukaisista velvoitteista.

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu teollisuustontista 68026 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1).

2.2 Kaupunki Sopimusalueen omistajana ja Yhtiö sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen Asemakaavamuutoksen mukainen käyttö edellyttää jäte- ja hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Piitiellä, hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Köyhämäentiellä ja Mäkituvantiellä asemakaavamuutosalueen eteläosassa, vesijohdon kapasiteetin kasvattamista Juurakkotiellä sekä vesijohdon, jäte- ja hulevesiviemärin kapasiteetin kasvattamista Köyhämiehentiellä Juurakkotien ja Tikkurilantien välillä.

3.2 Kaupunki huolehtii kohdassa 3.1 mainittujen vesihuoltoverkkojen kapasiteettien kasvattamisista yhteystyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymää HSY:n kanssa.

3.3 Kunnallistekniikan ja rakenteiden rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä:

- Asemakaavamuutoksen tultua voimaan, Yhtiö lähettää kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kirjaamoon kohdassa 3.1 mainittujen rakenteiden rakentamisesta.

- Kaupunki aloittaa kohdassa 3.1 mainittujen rakenteiden rakentamisen viimeistään 6 kuukauden kuluessa siitä, kun hyväksytyn katusuunnitelman pohjalta tehdyt rakennussuunnitelmat on hyväksytty Kaupungin ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n toimesta.
- Alueen viimeistelytöiden toteutuksen periaatteena on niiden toteuttaminen ja yhteensovittaminen samanaikaisesti rakennettavien kiinteistöiden viimeistelytöiden kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten sisäisen kunnallistekniikan korvauksena puolet toteutuneista kustannuksista, kuitenkin korkeintaan 650 000 euroa.

4.2 Yhdyskuntarakentamisen kustannusten ja sisäisen kunnallistekniikan korvaus erääntyy maksettavaksi Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 325 000 euroa maksetaan välittömästi, kun Asemakaavamuutos kuulutetaan voimaan. Toinen erä, jonka suuruus on korkeintaan 325 000 euroa, maksetaan välittömästi sen jälkeen, kun kaupunki on ottanut vastaan ja luovuttanut HSY:lle kohdassa 3.1. mainitut rakenteet. Kaupunki toimittaa rakennustöiden taloudellisen loppuselvityksen ko. laskun liitteeksi.

4.3 Maksut suoritetaan Kaupungille Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto).

5. Vakuudet

5.1 Yhtiö luovuttaa Kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksen suorittamisen vakuudeksi 650 000 euron suuruisen omavelkaisen pankkitakauksen, joka vapautetaan, kun korvaus on kokonaisuudessaan suoritettu.

6. Vesihuoltoverkostoon liittyminen

6.1 Yhtiö on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

7. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

7.1 Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

7.2 Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet

täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

8. Sopimuksen voimaantulo

8.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaavamuutos on tullut voimaan.

8.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2024 mennessä.

8.3 Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2024 mennessä hyväksynyt Asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä.

8.4 Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, jonka johdosta Asemakaavamuutos ei tule voimaan, tämä sopimus raukeaa.

8.5 Mikäli valitusviranomaisen päätöksen johdosta Asemakaavamuutos tulee voimaan muuttuneena, tämä sopimus pysyy voimassa. Mikäli muutoksella on yhteys tämän sopimuksen sisältöön, sitoutuvat osapuolet neuvottelemaan sopimuksen sisällön päivittämisestä vastaamaan muuttunutta tilannetta.

8.6 Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

9. Erimielisyyksien ratkaiseminen

9.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

9.2

B. ESISOPIMUS KIINTEISTÖN KAUPASTA

I LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan II mukaisen kauppakirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaavamuutosta 002355 koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös on saanut lainvoiman ja kaavamuutos on kuulutettu voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2024 mennessä, tai
- Asemakaavamuutosta koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

II KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero].

Myyjä	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Ostaja	**Okmetic Oy** (Y-tunnus: 0596885-4) PL 44 01301 Vantaa (jäljempänä ”**Ostaja**”)
Kaupan kohde	Vantaan kaupungin Koivuhaka-nimisessä kaupunginosassa sijaitseva kiinteistö, kiinteistötunnus 92-68-26-2 (jäljempänä ”**Kiinteistö**”). Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisteriotteen mukaan 49 906 m^2. Kiinteistö on asemakaavan muutoksessa osoitettu teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Kiinteistön asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 44 550 k-m^2. Kiinteistö luovutetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten rakentamista varten. Kiinteistö on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).
Kauppakirjan ehdot	Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on 3 006 295 euroa. Kauppahinta on maksettu tilisuorituksena Kaupungin lähettämää laskua vastaan ennen kaupantekotilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

2. Lisäkauppahinta

2.1 Mikäli pääkäyttötarkoituksen mukainen käytetty rakennusoikeus (rakennusoikeuteen laskettava ala) ylittää kauppahinnan perusteena käytetyn rakennusoikeuden määrän (44 550 k-m^2), Kaupungilla on oikeus periä lisäkauppahintaa ylityksen osalta 220 euroa/k-m^2. Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan koskee myös rakennusluvan muutostilanteita.

2.2 Ostaja on mahdollisen lisäkauppahinnan määrittämistä varten velvollinen viipymättä lisärakentamisen mahdollistavan rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään Kaupungille selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä. Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi vuotta kaupanteosta.

3. Omistus- ja hallintaoikeus

3.1 Ostaja hallitsee Kiinteistöä 18.12.1996 allekirjoitetun vuokrasopimuksen nojalla.

3.2 Kiinteistön omistusoikeus siirtyy Ostajalle tämän kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

4. Verot ja maksut

4.1 Tästä kaupasta menevän varainsiirtoveron maksaa Ostaja.

4.2 Kiinteistöön kohdistuvista muista veroista ja maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on Kiinteistön hallintaoikeuden ja/tai omistusoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Ostaja. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden ja/tai omistusoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Kaupungin vastattaviksi.

5. Kiinnitykset ja rasitukset

5.1 Kiinteistöön kohdistuu Ostajalle kirjattu maanvuokraoikeus.

6. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

6.1 Kiinteistöllä sijaitsevat johdot ja putket on merkitty liitteenä olevaan johtokarttaan (liite B2).

6.2 Kiinteistöön kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

7. Kohteeseen tutustuminen

7.1 Ostaja on tarkastanut Kiinteistön, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Ostaja on verrannut näitä seikkoja Kiinteistöstä esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Ostajalla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7.2 Ostaja vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

8. Asiakirjoihin tutustuminen

8.1 Ostaja on tutustunut Kiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta. Lisäksi Ostaja on tutustunut itsenäisesti Vantaan kaupungin rakennusjärjestykseen Kiinteistön luovutusta koskevaan päätökseen sekä alueelle mahdollisesti laadittuun rakentamistapaohjeeseen, lähiympäristösuunnitelmaan ja korttelisuunnitelmaan.

8.2 Ostaja on tutustunut itsenäisesti myös naapurikiinteistöjä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

9. Irtaimisto

9.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

10. Maaperä ja jätteet

10.1 Ostaja on hallinnoinut kaupan kohdetta 18.12.1996 päivätyn maanvuokrasopimuksen allekirjoituksesta lähtien. Allekirjoitushetkestä lähtien vastuu maaperän pilaantumisesta ja jätteistä sekä niistä aiheutuvista kustannuksista on siirtynyt maanvuokrasopimuksessa yksilöidylle vuokralaiselle (Ostaja).

10.2 Kaupungin tietojen mukaan Kiinteistöllä ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Kiinteistöllä ole jätettä.

11. Oikeus johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. sijoittamiseen

11.1 Ostaja sallii Kaupungin osoittamien yhdyskuntaa tai Kiinteistöä palvelevien tarpeellisten maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 161 §:ssä tarkoitettujen johtojen ja niihin liittyvien laitteiden rakennelmien ja laitosten sijoittamisen Kiinteistölle sekä maankäyttö- ja rakennuslain 163 §:ssä tarkoitettujen johtojen kiinnikkeiden, opasteiden, merkkien ja muiden laitteiden sijoittamisen tai kiinnittämisen rakennuksiin tai Kiinteistön alueelle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Kiinteistölle.

11.2 Ostaja sallii jalankulkutasojen ja -ulokkeiden sekä niiden katosten kannattimien sijoittamisen Kiinteistölle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Kiinteistölle,

sen yli ja sillä sijaitseviin rakennuksiin.

11.3 Asennus- ja rakentamistöiden jälkeen Kaupunki on velvollinen saattamaan Kiinteistön sellaiseen kuntoon, jossa se oli ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä, ja joka ei ole välttämätöntä seurausta edellä mainittujen johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. pysyvästä käyttämisestä.

11.4 Ostajalle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva välitön vahinko.

11.5 Kaupungilla on oikeus Ostajaa enempää kuulematta siirtää edellä mainitut oikeutensa ja velvollisuutensa vesihuoltolaissa tarkoitetulle vesihuoltolaitokselle.

12. Muut ehdot

12.1 Kiinteistöä ei saa käyttää muuhun kuin asemakaavan ja tämän kauppakirjan mukaisiin tarkoituksiin, eikä Kiinteistöllä saa harjoittaa toimintaa, joka kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä.

12.2 Ostaja sitoutuu liittämään Kiinteistön sähkö-, vesi- ja viemäriliittymiin sekä mahdollisiin hulevesi- ja muihin liittymiin, tekemään tarvittavat liittymäsopimukset, vastaamaan liittymis- ja käyttömaksuista sekä noudattamaan liittymisessä ja käytössä voimassa olevia yleisiä liittymisehtoja ja määräyksiä.

12.3 Ostaja sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Kiinteistöä koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin kuin sopimuksen velvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Ostaja vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kunnes Kaupunki on hyväksynyt velvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Ostaja ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Ostaja vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

13. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[Lopullisen kauppakirjan allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

Tätä maankäyttösopimusta, sisältäen kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja esisopimuksen kiinteistön kaupasta, on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi molemmille osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [x]. päivänä [x]kuuta 202[x]

VANTAAN KAUPUNKI	**OKMETIC OY**
_____	_____
(Nimi)	(Nimi)
lakimies, valtuutuksella	(asema)

LIITTEET

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutuksen kohteesta
Liite B2	Johtokartta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [x] Vantaan kaupungin puolesta valtuutuksella ja [x] Okmetic Oy:n puolesta ovat allekirjoittaneet tämän esisopimuksen määräalan luovutuksesta ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [x]. päivänä [x]kuuta 202[x]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

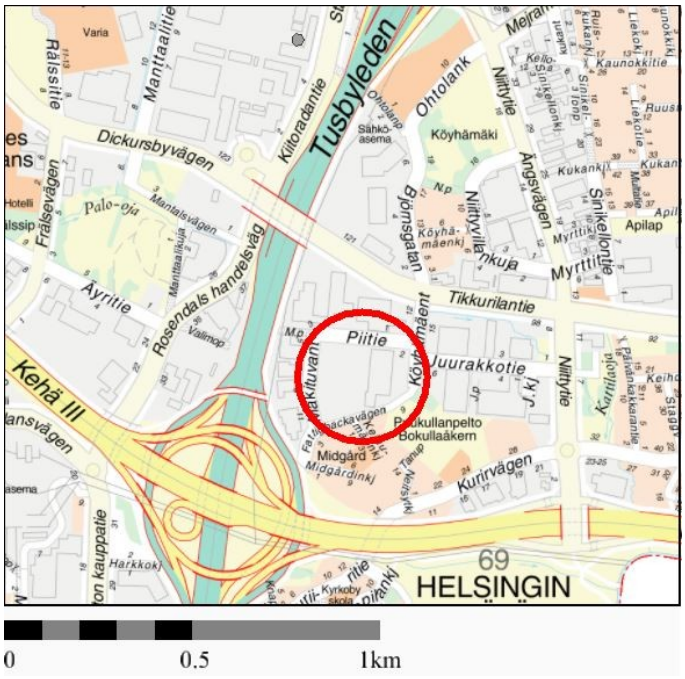

SOPIMUSALUE

Asemakaavan muutos nro 002355 (punaisella rajattu alue)

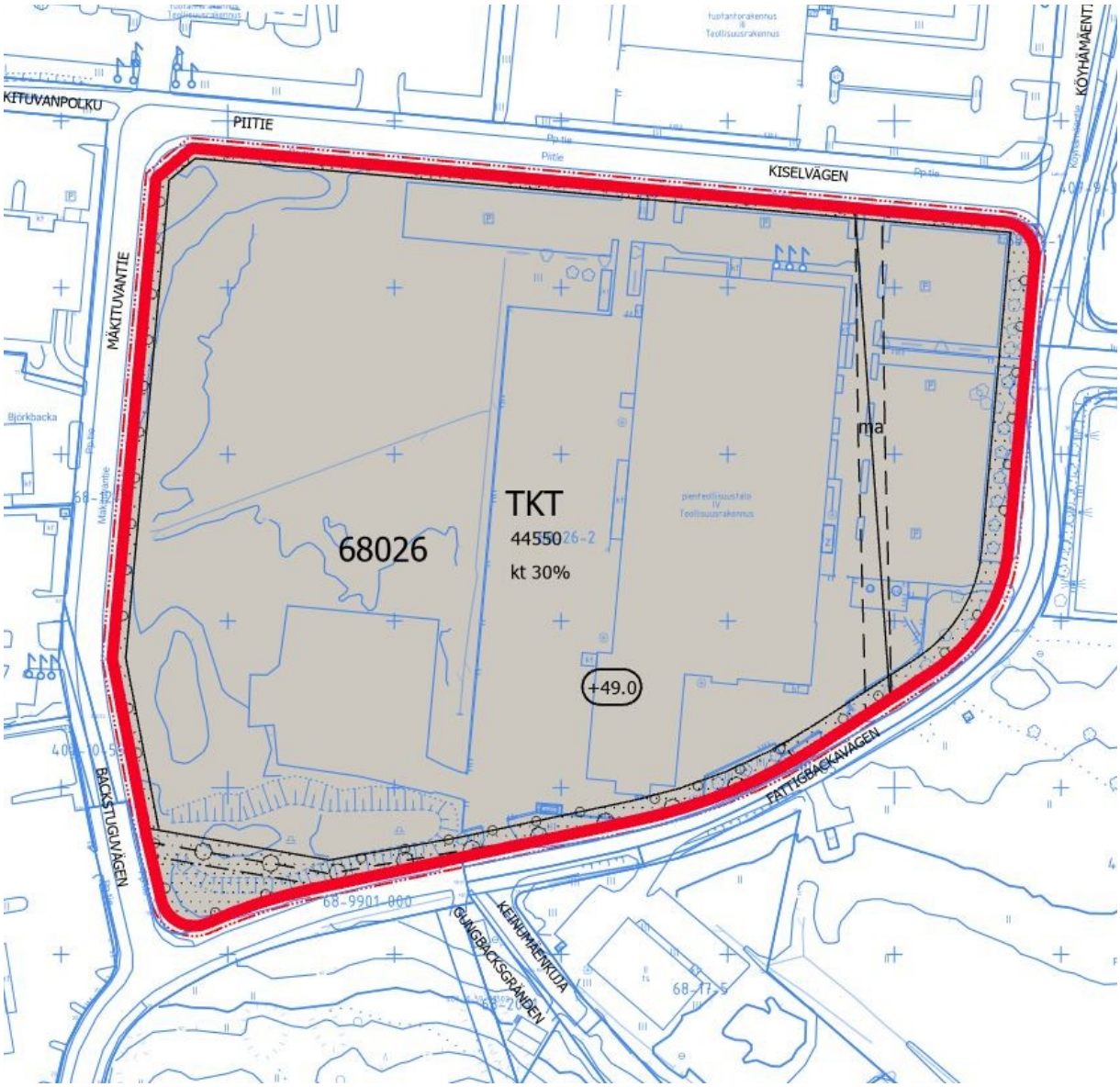

Kaln 25.9.96 § 309

V U O K R A S O P I M U S

Vuokranantaja:

Vantaan kaupunki (jäljempänä kaupunki), Asematie 7 01300 Vantaa

Vuokralainen:

Kiinteistö Oy Piitalot, Sinimäentie 10 C, 02630 Espoo

Vuokrauksen kohde:

Oheiseen karttaliitteeseen (liite nro 1) punaisella merkitty Vantaan kaupungin 68. kaupunginosan (Koivuhaka) korttelin 68026 tontti nro 2 (jäljempänä vuokratontti). Vuokratontin rakennusoikeus noin 20 000 k-m2.

Vuokrauksen ehdot:

1. VUOKRAUKSEN TARKOITUS

1.1 Vuokra-alue vuokrataan teollisuustarkoituksiin maanvuokralain 5 luvun mukaisena maanvuokrana.

1.2 Vuokralaisella on oikeus rakentaa vuokratontille tehdasrakennuksia niitä palvelevine apurakennelmineen sekä asentaa tehdasrakennuksiin tuotantotoiminnan kannalta tarpelliseksi katsomiaan tehdaslaitteistoja.

2. VUOKRA-AIKA JA VUOKRATONTIN HALLINNAN SIIRTYMINEN

2.1 Vuokra-aika on tämän sopimuksen allekirjoittamispäivästä joulukuun 31. päivään 2046.

2.2 Vuokratontin hallinta siirtyy vuokralaiselle heti.

2.3 Vuokratontti vuokrataan sopimuksen alkamishetken mukaisessa kunnossa, kuitenkin siten, että vuokranantaja ja vuokralainen ovat yhdessä sopineet erikseen vuokra-alueen rakentamattoman tontinosan rakentamisen jälkeisestä siistimisestä, tasoittamisesta ja maisemoinnista sekä kyseisten toimenpiteiden aiheuttamien kustannusten jakamisesta.

3. VUOKRAMAKSU

3.1 Vuotuinen vuokramaksu on kaksisataaneljäkymmentätuhatta (240 000) markkaa.

Vuokranmaksuvelvollisuus alkaa 1.1.1999 ja vuosina 1999-2003 vuokrasta maksetaan puolet eli satakaksikymmentätuhatta (120 000) markkaa.

Vuokra erääntyy maksettavaksi kunkin kalenterivuoden syyskuun loppuun mennessä. Vuokra suoritetaan kaupungin talousyksikköön, postisiirtotilille nro 217 848 tai kaupungin määräämään rahalaitokseen.

Jollei vuokramaksua ja kaupungille suoritettavia jäljempänä mainittuja korvauksia, maksuja ja kustannuksia suoriteta määräaikana, vuokramies on velvollinen maksamaan niille erääntymispäivästä maksupäivään asti korkolain mukaisen tai kaupungin päätösten perusteella sitä alemman viivästyskoron. Lisäksi peritään kaupunginhallituksen vahvistama huomautusmaksu.

4. VUOKRASUHTEEN PÄÄTTYMINEN

4.1 Vuokralainen on velvollinen vuokrasuhteen päättyessä viemään pois omistamansa rakennukset, laitteet ja laitokset sekä panemaan niiden paikan kuntoon. Jollei rakennuksia, laitteita ja laitoksia poisteta kuudessa kuukaudessa vuokrasuhteen päättymisestä lukien, on kaupungilla oikeus vuokralaisen lukuun myydä ne julkisella huutokaupalla ja huolehtia paikan kuntoonpanosta.

4.2 Vuokralaisella on etuoikeus vuokrakauden päättyessä saada vuokratontti uudelleen vuokralle mikäli se uudestaan luovutetaan vuokralle samaan tarkoitukseen.

Jos vuokralainen haluaa käyttää mainittua etuoikeutta, on hänen siitä tehtävä viimeistään kuutta (6) kuukautta ennen vuokrakauden päättymistä kaupungille kirjallinen ilmoitus uhalla, että hän muutoin menettää tämän oikeutensa.

5. VUOKRATONTIN TAI SEN OSAN LUOVUTTAMINEN TOISEN HALLINTAAN JA VUOKRAOIKEUDEN SIIRTÄMINEN

5.1 Vuokratontin tai sen osan luovuttaminen toisen hallintaan on kielletty ilman kaupungin suostumusta. Kaupunki voi evätä suostumuksensa erityisen painavalla perusteella.

Vuokralaisella on kuitenkin oikeus kaupunkia enempää kuulematta siirtää vuokraoikeus toiselle. Tällöin on se, jolle vuokraoikeus on siirretty velvollinen kolmen kuukauden kuluessa saannostaan kirjallisesti ilmoittamaan siitä kaupungille

vuokraoikeuden siirron kirjaamista varten liittämällä ilmoitukseen saantokirjan, vuokrasopimuksen ja muut tarpeelliset asiakirjat. Siirrosta voi ilmoittaa vastaavalla tavalla myöskin vuokraoikeuden siirtäjä. Kunnes kaupunki on siirron merkinnyt, vastaa myös entinen vuokralainen vuokraehtojen täyttämisestä.

6. KUNNALLISTEKNIIKKA

6.1 Kaupunki on jo rakentanut vuokratonttia palvelevan kadun (Köyhämäentie) liikennöitävään kuntoon.

6.2 Vuokralainen sitoutuu liittämään vuokratontin ja sille rakennettavat rakennukset Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy:n vesihuoltoverkkoon, liittymisestä ja veden ja jäteveden johtamisesta tehtävin yksityiskohtaisin sopimuksin.

7. KIINNITYKSET JA MUUT RASITTEET

7.1 Kaupunki vakuuttaa, ettei vuokratonttiin kohdistu mitään rasitteita lukuun ottamatta kaupungin sadevesiviemäriä, joka muun muassa palvelee vuokratonttia.

Kaupunki sitoutuu siihen ettei se kohdista vuokratonttiin kiinnityksiä eikä muitakaan rasitteita.

7.2 Vuokralaisella on kaupunkia enempää kuulematta oikeus hakea kiinnitys vuokraoikeuden pysyvyyden vakuudeksi.

8. VUOKRALAISEN MUUT VELVOLLISUUDET

8.1 Vuokralainen on velvollinen ilmoittamaan kaupungille välittömästi mikäli hänen osoitteensa muuttuu.

8.2 Vuokralaisen velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana vuokratonttiin rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyy sen mukaan kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään sekä asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.

8.3 Vuokralainen on velvollinen pitämään vuokratontilla olevat rakennukset ja aidan sekä vuokratontin muun osan hyvässä kunnossa ja noudattamaan siinä kohden annettuja määräyksiä, ottaen kuitenkin huomioon, että tällaiset toimenpiteet eivät saa rajoittaa vuokra-alueen normaalia käyttöä tarkoitukseensa.

Vuokratontilla kasvavia puita ei saa vahingoittaa eikä luvatta kaataa. Rakennustyön ajaksi on puut tarpeellisin osin suojattava. Puista ja niiden hoidosta sekä mahdollisesti aiheuttamista vahingoista vastaa vuokra-aikana vuokralainen.

8.4 Vuokratonttia, sen osaa sekä sillä olevia rakennuksia, laitteita ja laitoksia ei saa kaupungin suostumuksetta käyttää muuhun kuin tämän vuokrasopimuksen mukaiseen tarkoitukseen, eikä vuokratontilla saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka savulla, hajulla, melulla tai muulla tavoin teollisen toiminnan laatuun nähden kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä.

8.5 Mikäli kaupungin ja vuokralaisen kesken tapauskohtaisesti erikseen niin sovitaan, kaupunki voi sijoittaa vuokratontille ja vuokratontille rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet ja kiinnikkeet sekä ulottaa vuokratontille kadun katuluiskat.

Vuokralaiselle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva suoranainen vahinko.

8.6 Kaupungilla tai sen määräämällä henkilöllä on oikeus toimittaa vuokratontilla katselmuksia, joista kuitenkin on vuokralaiselle hyvissä ajoin ilmoitettava ja joissa vuokralaisen tai hänen edustamansa, mikäli mahdollista, on oltava läsnä. Katselmuksessa tarkastetaan, ovatko vuokratontti ja sillä olevat rakennukset hyvässä kunnossa ja onko vuokrasopimuksen määräyksiä muutoin noudatettu. Jos tarkastus on aiheuttanut muistutuksia, on puutteellisuudet korjattava kaupungin määräämässä ajassa.

9. OSTO-OIKEUS VUOKRATONTTIIN

9.1 Vuokralaisella on oikeus ostaa vuokratontti omistukseensa. Kauppa toteutetaan erillisellä kauppakirjalla.

Kauppahinta vuokratontista, jonka rakennusoikeus noin 20 000 k-m2, on kuusimiljoonaa (6000 000) markkaa. Kauppahinta sidotaan elinkustannusindeksiin (1951=100) siten, että perusindeksinä käytetään vuokrasopimuksen allekirjoitushetkellä tiedossa olevaa viimeksi julkaistua pistelukua. Tarkastusindeksinä käytetään lopullisen kauppakirjan allekirjoittamiskuukautta edeltävää pistelukua.

Osto-oikeus on voimassa koko vuokra-ajan.

Vuokralaisella ei ole velvollisuutta ostaa vuokratonttia missään olosuhteissa.

Jollei tässä sopimuksessa ole toisin määrätty, noudatetaan vuokrasuhteessa maanvuokralain 5 luvun mukaista maanvuokraa koskevia säännöksiä.

Tätä sopimusta on tehty kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi vuok-

ranantajalle ja toinen vuokralaiselle ja kolmas julkiselle kaupanvahvistajalle.

Vantaalla 18. päivänä joulukuuta 1996

VANTAAN KAAVOITUSLAUTAKUNNAN
puolesta valtakirjalla

[redacted]

Leea Markkula-Heilamo
lakimies

KIINTEISTÖ OY PIITALOT

[redacted]

Asko Vehanen
hallituksen puheenjohtaja

Edellä olevan maanvuokrasopimuksen allekirjoittajat lakimies Leea Markkula-Heilamo Vantaan kaupungin kaavoituslautakunnan puolesta valtakirjalla vuokranantajana ja hallituksen puheenjohtaja Asko Vehanen Kiinteistö Oy Piitalojen puolesta vuokramiehenä, joiden henkilöllisyyden olen todennut, ovat tänään yhtä aikaa saapuvilla ollen myöntäneet tämän maanvuokrasopimuksen oikeaksi ja sen omakätisesti allekirjoittaneet, minkä täten julkisena kaupanvahvistajana todistan.

Vantaalla 18. päivänä joulukuuta 1996

[redacted]

Vantaan käräjäoikeuden
määräämä
julkinen kaupanvahvistaja

Kaupanvahvistajan kutsumana todistajana oli saapuvilla:

[redacted]

Valtakirja

Vantaan kaavoituslautakunta valtuuttaa lakimies Leea Markkula-Heilamo allekirjoittamaan edellä olevan maanvuokrasopimuksen.

Vantaalla 13. päivänä joulukuuta 1996

VANTAAN KAAVOITUSLAUTAKUNTA

[redacted]

Jouko Meriluoto
Tonttipäällikkö

TAAN KAUPUNKI

ohteen sijainti 87 /54-55

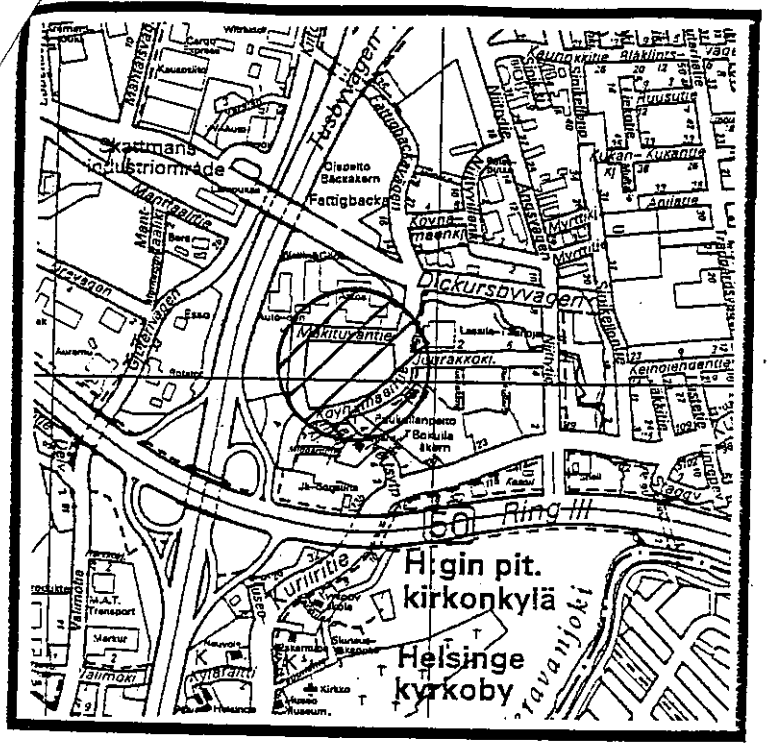

MAA-ALUEEN VUOKRAAMINEN / KIINTEISTÖ OY PIITALOT

Kaupunginosa : KOIVUHAKA

Kortteli : 68026 tontti 2

vuokrattava alue

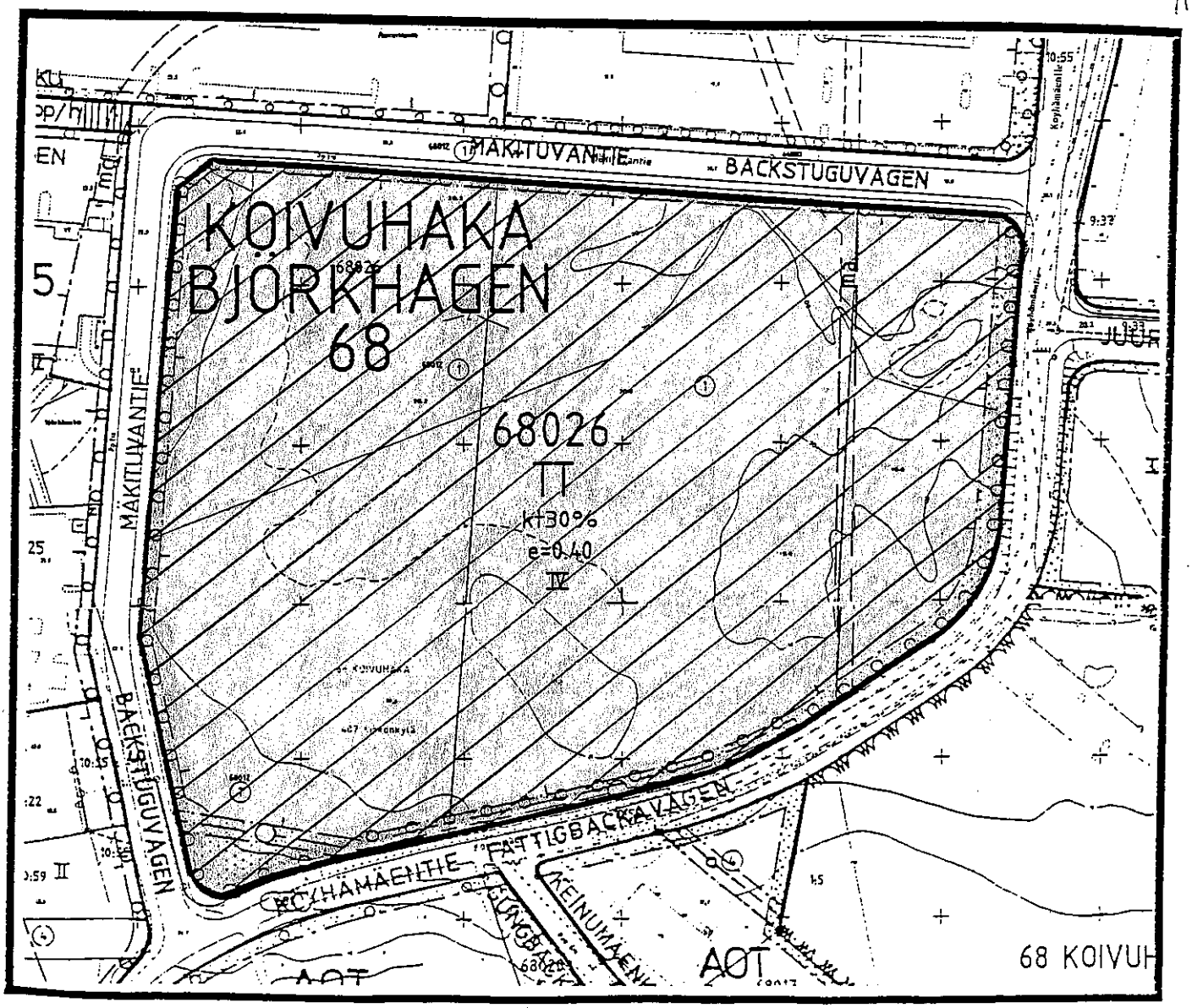

Karttaliite Vantaan kaupungin ja Kiinteistö Oy Piitalojen väliseen 18. joulukuuta 1996 allekirjoittamaan vuokrasopimukseen.

Vantaalla 18. päivänä joulukuuta 1996

VANTAAN KAAVOITUSLAUTAKUNNAN
puolesta valtakirjalla

[redacted]

Leea Markkula-Heilamo
lakimies

KIINTEISTÖ OY PIITALOT

[redacted]

Asko Vehanen
hallituksen puheenjohtaja

21 § Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Korsonpuomi / Asemakaavan muutos 002500 Maakotkantie 6 / AK

VD/7512/10.00.01.05/2022
AK/TH/AVP/JK/MV

Kiinteistö Oy Korsonpuomin omistamalle tontille 92-81-111-5 on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten (K) rakennusoikeutta 3700 kerrosneliömetriä. Asemakaavan muutoksella 002500 tontti osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), jolla on AK-rakennusoikeutta 9000 kerrosneliömetriä ja liikehuoneistojen rakennusoikeutta 1600 kerrosneliömetriä. Asemakaavan muutokseen liittyvällä maankäyttösopimuksella kaupunki ja Kiinteistö Oy Korsonpuomi sopivat kunnallistekniikan rakentamisesta ja yhtiön osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin. Kiinteistö Oy Korsonpuomi maksaa kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena 1 126 850 euroa. Esisopimuksella määräalan luovutuksesta varmistetaan yleisten alueiden luovutus kaupungille.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa kerrostaloasumista ja liiketilaa nykyisen purettavaksi esitetyn liikekeskuksen tilalle. Tontille esitetään 5–8-kerroksista asuntorakentamista sekä kivijalkakerroksen liikerakentamista. Asemakaavamuutosalue sijaitsee Korson keskustassa noin 300 metriä asemalta. Kaavamuutosta valmistellaan maanomistajan aloitteesta.

Tontti 92-81-111-5 on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K), jolla on rakennusoikeutta 3700 k-m^2. Tontilla on kaksi vuonna 1988 valmistunutta kaksikerroksista liikerakennusta.

Tontti 92-81-111-5 osoitetaan asemakaavan muutoksella 002500 asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), jolla on rakennusoikeutta 9000 k-m^2. Kiinteistölle osoitetaan lisäksi liikehuoneistojen rakennusoikeutta (kl) 1600 k-m^2.

Maankäyttösopimukseen liittyy A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan luovutuksesta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Sopimusalue koostuu Kiinteistö Oy Korsonpuomin omistamasta tontista 92-81-111-5. Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (Liite A1).

Asemakaavamuutokseen 002500 liittyen Vantaan kaupunki ja tontin 92-81-111-5 omistaja Kiinteistö Oy Korsonpuomi ovat maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun nojalla neuvotelleet ja sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja maanomistajan osallistumisesta kunnallistekniikan korvauksiin. Osapuolet ovat sopineet mm. seuraavaa:

- Sopimusalueen asemakaavan mukainen käyttö edellyttää kahden aukion rakentamista Sopimusalueen pohjoisosaan Maakotkantien reunaan. Kaupunki toteuttaa molempien aukioiden rakentamisen.
- Tontin 92-81-111-5 omistaja maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 126 850 euroa.
- Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi kaupungille yhdessä erässä kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 30 pv netto).

- Sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi tontin 92-81-111-5 omistaja luovuttaa kaupungille 1 126 850 euron suuruisen kaupungin hyväksymän pankkitakauksen.
- Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2024 mennessä.

Asuntojen hallinta-, rahoitus- ja huoneistotyyppijakauma

Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina. Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittuja asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoja se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 euroa/k-m^2.

Kaikissa Sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kpl) asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja. Kunkin asuntotyypin osuus kokonaisasuntomäärästä pyöristetään lähimpään prosenttiin. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta. Asuntojen huoneiksi lasketaan ainoastaan tilat, joista on ikkuna suoraan ulos.

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 50 000 euroa/asunto sallittujen yksiöiden määrän (kpl) ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta.

B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta
Esisopimuksella määräalojen luovutuksesta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen eli katualueen ja toriaukioalueen luovutus kaupungille. Kiinteistö Oy Korsonpuomi luovuttaa kaupungille tontista 92-81-111-5 noin 11 m^2 suuruisen kaavaehdotuksessa katualueeksi osoitetun määräalan sekä noin 183 m^2 suuruisen kaavaehdotuksessa toriaukioksi osoitetun määräalan. Luovutettavat määräalat on merkitty karttaliitteeseen (Liite B1). Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002500 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun 1 §:n kohdan 36 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 21

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa tontin 92-81-111-5 omistajan Kiinteistö Oy Korsonpuomin kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002500 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopullisen luovutuskirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta
- Liite A1: kartta sopimusalueesta
- Liite B1: kartta luovutettavista määräaloista

Täytäntöönpano: ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116
projekti-insinööri Mikko Vanhanen, puh. 043 824 8831
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[Pvm] päivätty asemakaava nro 002500 (jäljempänä ”**Asemakaavamuutos**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Vantaan kaupungin Korson kaupunginosassa, osoitteessa Maakotkantie 6.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa kerrostaloasumista ja liiketilaa nykyisen purettavaksi esitetyn liikekeskuksen tilalle. Tontille esitetään 5–8-kerroksista asuntorakentamista sekä kivijalkakerroksen liikerakentamista.

Kiinteistö Oy Korsonpuomin omistamalle tontille 92-81-111-5 on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten (K) rakennusoikeutta 3700 kerrosneliömetriä. Asemakaavan muutoksella 002500 tontti osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), jolla on AK-rakennusoikeutta 9000 kerrosneliömetriä ja liikehuoneistojen rakennusoikeutta 1600 kerrosneliömetriä. Asemakaavan muutokseen liittyvällä maankäyttösopimuksella kaupunki ja Kiinteistö Oy Korsonpuomi sopivat kunnallistekniikan rakentamisesta ja yhtiön osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin sekä asuntopoliittisista tavoitteista. Esisopimuksella määräalan luovutuksesta varmistetaan yleisten alueiden luovutus kaupungille.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Kiinteistö Oy Korsonpuomi (Y-tunnus: 2062823-3)
c/o Kiinteistö-Tahkola Helsinki Oy
Itälahdenkatu 15-17
00210 Helsinki
(jäljempänä ”**Yhtiö**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Yhtiön omistamasta kiinteistöstä 92-81-111-5 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1). Kaupunki tekee maankäyttösopimuksen Yhtiön kanssa.

2.2 Kaupunki ja Yhtiö Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen asemakaavan mukainen käyttö edellyttää kahden aukion rakentamista Sopimusalueen pohjoisosaan Maakotkantien reunaan.

3.2 Kaupunki toteuttaa molempien aukioiden rakentamisen.

3.3 Kunnallistekniikan ja rakenteiden rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä:

- Asemakaavamuutoksen tultua voimaan, Yhtiö lähettää kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kirjaamoon kohdassa 3.2 mainittujen rakenteiden rakentamisesta. Kaupunki pyrkii rakentamaan kohdassa 3.2 mainitut rakenteet kiinteistöjen rakentamisen mukaisessa aikataulussa.

- Alueen viimeistelytöiden toteutuksen periaatteena on niiden toteuttaminen ja yhteensovittaminen samanaikaisesti rakennettavien

kiinteistöjen viimeistelytöiden kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten kunnallistekniikan korvauksena yhteensä **1 126 850 euroa**.

4.2 Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan yhdessä erässä siten, että se maksetaan välittömästi, kun Asemakaavamuutos kuulutetaan voimaan.

4.3 Maksut suoritetaan Kaupungille Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 30 pv netto).

5. Vakuudet

5.1 Yhtiö luovuttavaa Kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksen suorittamisen vakuudeksi **1 126 850 euron** suuruisen omavelkaisen pankkitakauksen, joka vapautetaan, kun korvaus on suoritettu.

6. Asuntojen huoneistotyyppijakauma

6.1 Kaikissa Sopimusalueelle rakennettavissa asuntohankkeissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kpl) asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja. Kunkin asuntotyypin osuus kokonaisasuntomäärästä pyöristetään lähimpään prosenttiin. Asuntohankkeeksi tulkitaan sopimusalueella joko a) yksittäinen asuinrakennus tai b) korkeintaan sadan (100) asunnon asunto-osakeyhtiö tai kiinteistöosakeyhtiö, joka muodostuu useammasta rakennuksesta. Asuntojen huoneiksi lasketaan ainoastaan tilat, joista on ikkuna suoraan ulos.

6.2 Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 50 000 euroa/asunto sallittujen yksiöiden määrän (kpl) ylittävien ja sallittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän (kpl) alittavien asuntojen osalta.

7. Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma

7.1 Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

7.2 Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittuja asuntotuotannon rahoitus- ja

hallintamuotoja se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 euroa/k-m^2.

8. Vesihuoltoverkostoon liittyminen

8.1 Yhtiö on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

9. Erimielisyyksien ratkaiseminen

9.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

10. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

10.1 Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

10.2 Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

11. Sopimuksen voimaantulo

11.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaavamuutos on tullut voimaan.

11.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2024 mennessä.

11.3 Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2024 mennessä hyväksynyt Asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä.

11.4 Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, jonka johdosta Asemakaavamuutos ei tule voimaan, tämä sopimus raukeaa.

11.5 Mikäli valitusviranomaisen päätöksen johdosta Asemakaavamuutos tulee voimaan muuttuneena, tämä sopimus pysyy voimassa. Mikäli muutoksella on yhteys tämän sopimuksen sisältöön, sitoutuvat osapuolet neuvottelemaan sopimuksen sisällön päivittämisestä vastaamaan muuttunutta tilannetta.

11.6 Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA

B. I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EHDOT

Osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan B. II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaavamuutos on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2024 mennessä, tai
- Asemakaavamuutosta koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. II MÄÄRÄALAN LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen [pvm ja päätösnumero] ja osapuolten välillä [pvm] allekirjoitettuun esisopimukseen.

Luovuttajat	**Kiinteistö Oy Korsonpuomi** (Y-tunnus: 2062823-3) c/o Kiinteistö-Tahkola Helsinki Oy Itälahdenkatu 15-17 00210 Helsinki (jäljempänä **”Luovuttaja”**)
Luovutuksensaaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Luovutuksen kohde	n. 11 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Korson kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-81-111-5 **ja** n. 183 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Korson kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-81-111-5. (jäljempänä yhdessä ”**Määräala**”). Määräala on asemakaavamuutoksessa nro 002500 merkitty katualueeksi ja toriaukioalueeksi. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).

Luovutuskirjan ehdot

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on omistusoikeuden siirtymistä edeltävä aika. Omistusoikeuden siirtymisen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja muista rasituksista vapaana. Rasitustodistuksen mukaan Määräalaan ei kohdistu kiinnityksiä tai muita rasituksia.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty johtokarttaan, johon Kaupunki on tutustunut.

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista ja Määräalalla ei ole jätettä. Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen tai jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

[Lopullisen luovutuskirjan allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

Tätä maankäyttösopimusta, sisältäen esisopimuksen määräalan luovutuksesta, on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle ja yksi kaupanvahvistajalle.

VANTAAN KAUPUNKI	**KIINTEISTÖ OY KORSONPUOMI**
_____	_____
[nimi]	[nimi]
lakimies, valtuutettuna	[asema]

LIITTEET

Liite A1: Sopimusalue
Liite B1: Kartta luovutettavista määräaloista

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että [nimi] Kiinteistö Oy Korsonpuomin puolesta [valtakirjalla] luovuttajana ja lakimies [nimi] Vantaan kaupungin puolesta valtuutuksella luovutuksensaajana ovat allekirjoittaneet tämän esisopimuksen määräalan luovutuksesta ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

[päivämäärä]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

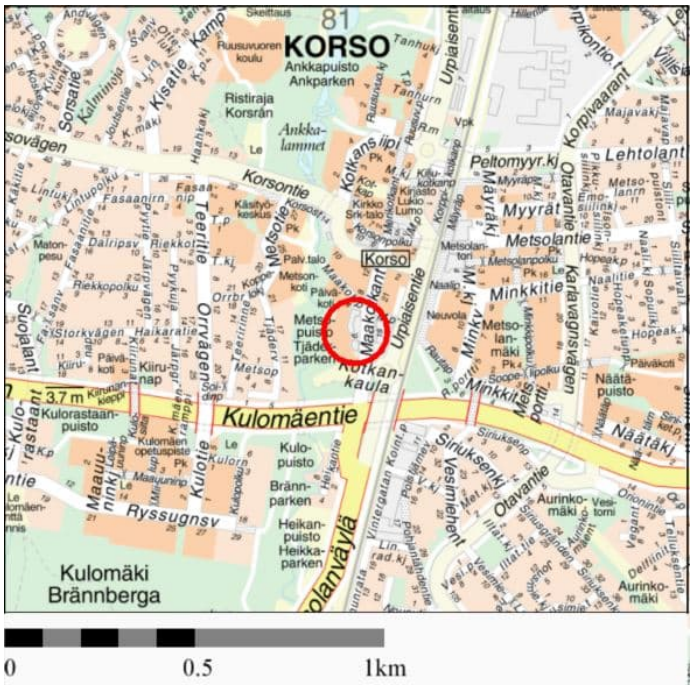

Asemakaavan muutos nro 002500

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Kaupunginosa: KORSO (81)

Kiinteistö: 92-81-111-5
Kiinteistö Oy Korsonpuomi

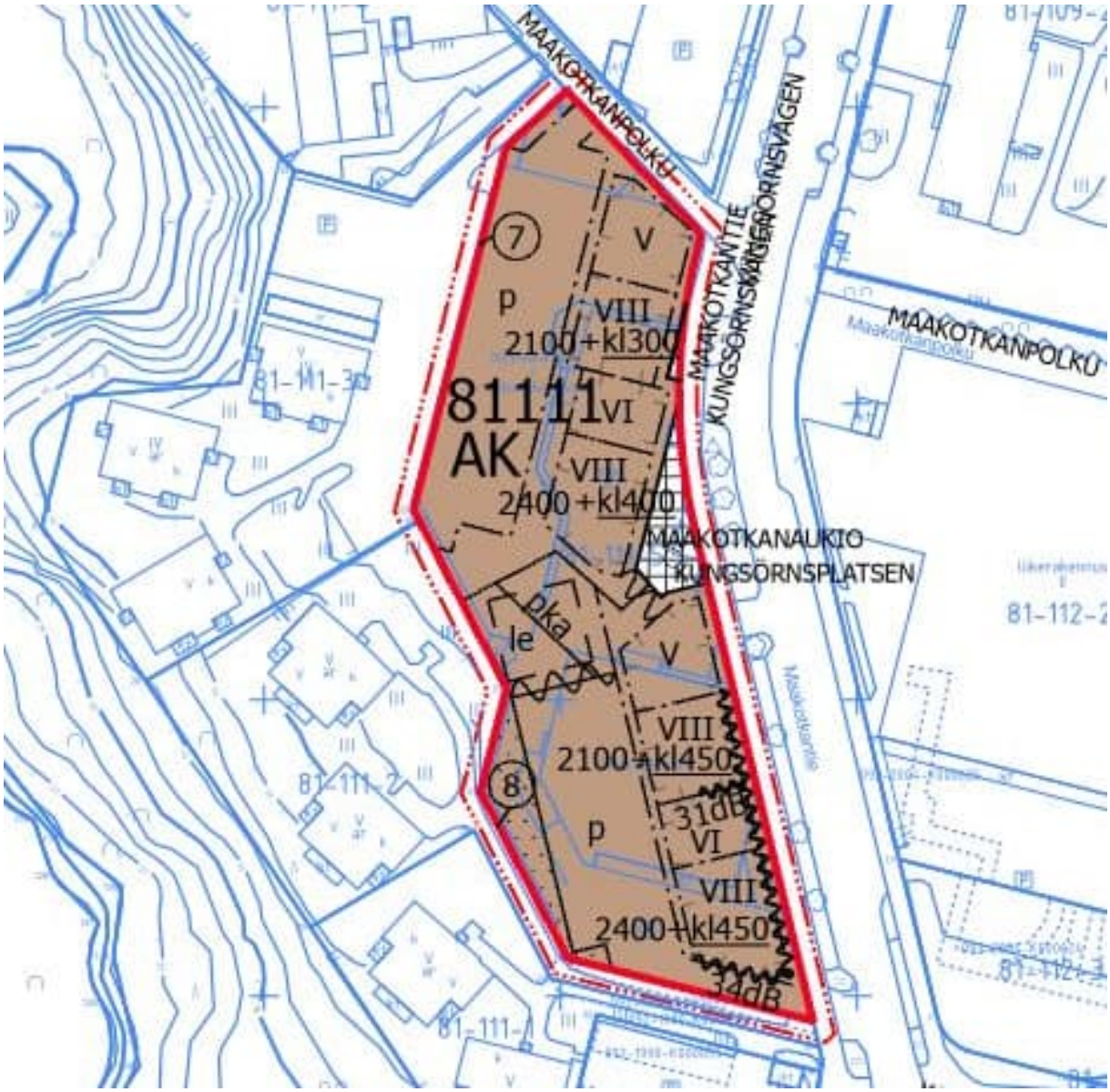

KOHTEEN SIJAINTI

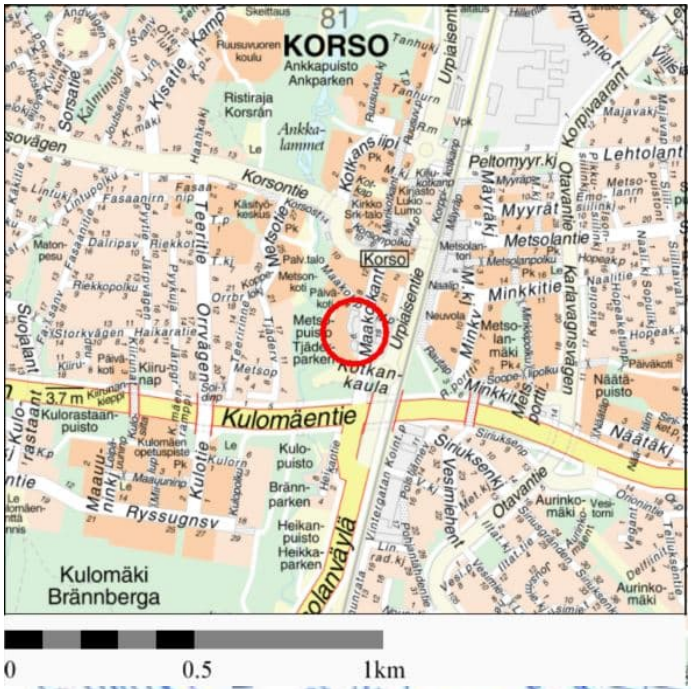

Asemakaavan muutos nro 002500

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA / (katua ja tori) / Kiinteistö Oy Korsonpuomi

Kaupunginosa: KORSO (81)

n. 194 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-81-111-5

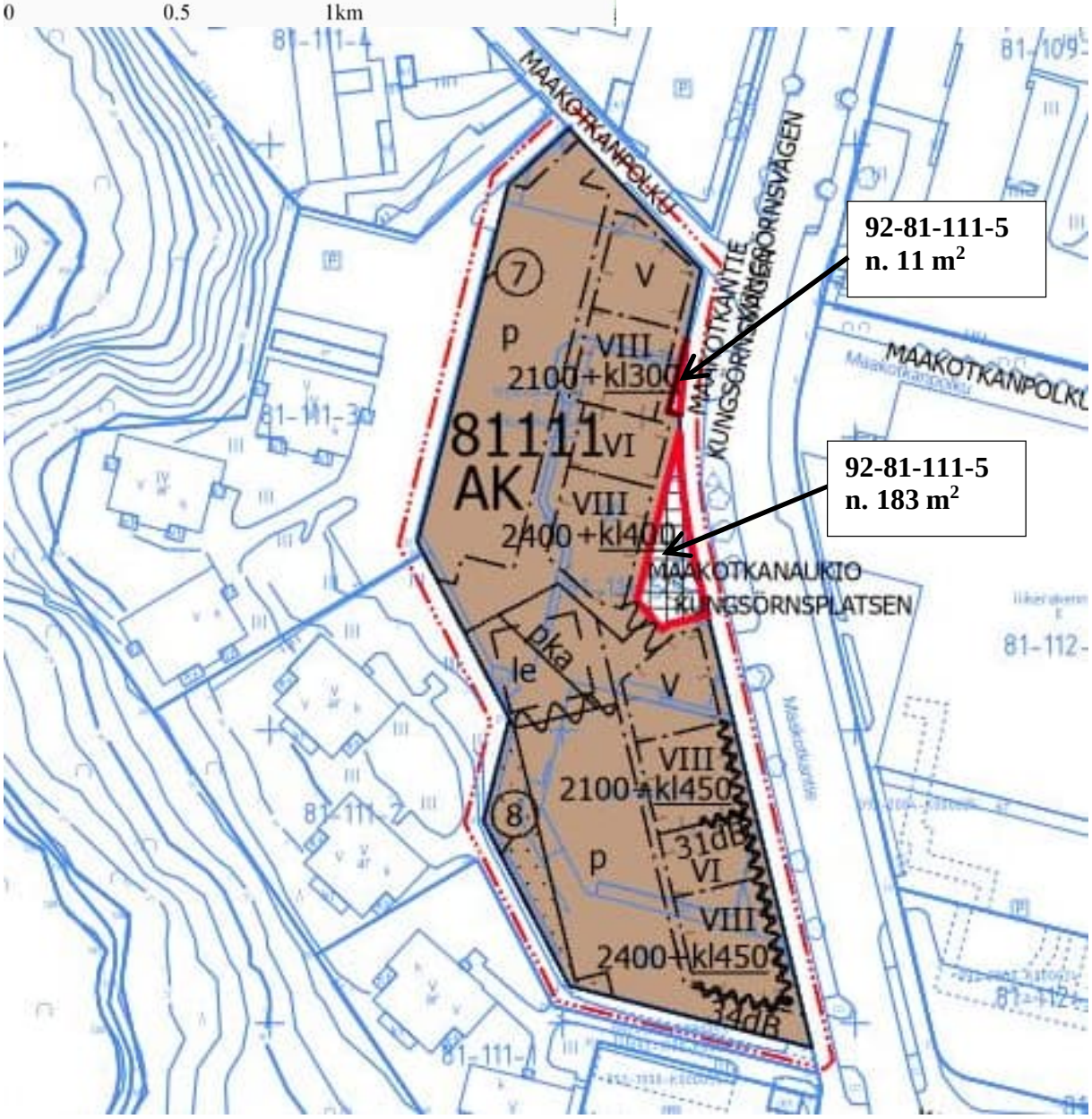

22 § Hankinta / Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022–2023 / HW

VD/6838/02.08.00.00/2022
HW/JK/VH

Katujen ja puistojen palvelualue on kilpailuttanut Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt ajalle 1.9.2022–30.8.2024. Hankinta toteutetaan kahden toimittajan kanssa tehtävänä puitejärjestelynä. Kokonaistaloudellisesti edullisimpien tarjousten perusteella ulkovalaistustöiden toimittajiksi ajalle 1.9.2022–30.8.2024 esitetään valittavan Uudenmaan Verkonrakennus Oy – Nylands Nätbyggnad Ab sekä Suomen Energia Urakointi Oy.

Vantaan kaupungin Katujen ja puistojen palvelualue on pyytänyt 08.06.2022 päivätyn tarjouspyynnön ”Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022–2023” mukaiset puitesopimustarjoukset sähkö- ja ulkovalaistusurakoinnista ajalle 01.09.2022–30.08.2024. Sopimusta voidaan jatkaa tarjoajan suostumuksella sopimuskauden jälkeen enintään yhdellä (1) kahden (2) vuoden optiokaudella. Päätös sopimusajan mahdollisesta jatkamisesta tehdään viimeistään 29.2.2024.

Puitesopimuksen toimeksiannot sisältävät katujen, aukioiden, puistojen, liikunta- ja ulkoilualueiden sähkö- ja ulkovalaistusurakointia. Kohteet ovat uusien asemakaava-alueiden katuja ja viheralueita sekä vanhojen alueiden perusparantamista. Tilausmäärät voivat vaihdella vuosittain riippuen perusparannus- ja investointitarpeista sekä niihin varatuista vuotuisista määrärahoista. Arvioitu vuotuinen tilausmäärä on 2 000 0000 euroa.

Puitejärjestelyyn valitaan tarjousten perusteella kaksi (2) toimittajaa. Järjestelyssä luodaan etusijajärjestys, jossa kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antanut tarjoaja on sijalla yksi (1.) ja seuraavaksi edullisin sijalla kaksi (2.). Kansallisen kynnysarvon ylittävät puitejärjestelyn sisäiset hankinnat tehdään valituilta toimittajilta etusijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Kansallisen kynnysarvon alittavat puitejärjestelyn sisäiset hankinnat Tilaaja voi tehdä vapaasti kummalta tahansa puitejärjestelyyn valitulta toimittajalta.

Tämän kilpailutuksen perusteella hankintoja voivat tehdä myös muut Vantaan kaupungin toimialat.

Kyseessä on kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta. Urakkaa koskeva kansallinen hankintailmoitus on jätetty Tarjouspalvelu.fi -sivustolle ja Hilmaan 08.06.2022. Tarjousten jättöaika päättyi 15.07. klo 16.00. Tarjoukset tuli jättää Tarjouspalvelu.fi -sivustolla.

Määräaikaan 30.06.2022 klo 16.00 mennessä tulleisiin lisäselvityspyyntöihin on vastattu tarjouspalvelu.fi - portaalissa. Määräaikaan mennessä tuli 2 kpl lisäselvityspyyntöjä.

Tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten tarkastaminen ja vertailu on toteutettu kolmessa vaiheessa:

- tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
- tarjoajien kelpoisuuden arviointi
- tarjousten vertailu

Määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset 4 kpl, on avattu Vantaan kaupungin Katujen ja puistojen palvelualueella. Avaustilaisuudesta on laadittu pöytäkirja ja saaduista hyväksytyistä tarjouksista on laadittu vertailutaulukko.

Määräaikaan 15.07.2022 klo 16.00 mennessä hyväksytyn tarjouksen jättivät seuraavat yritykset:
- Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab
- Suomen Energia Urakointi Oy
- Eltel Networks Oy
- Destia Oy, Energiapalvelut

Kaikki tarjoukset ovat tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisia ja siten hyväksyttäviä.

Hyväksyttävien tarjouksen antaneiden yritysten tilaajavastuulain mukaiset tilaajan selvitysvelvollisuuteen kuuluvat urakoitsijan velvoitteet ja todistukset on tarkastettu ja niiden on todettu olevan hyväksyttäviä.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden perustana on halvin hinta. Tarjouksista valitaan kaksi (2) halvinta vertailuhintaa.

Saadut hyväksyttävät tarjoukset ovat hinta järjestyksessä, alv 0 %.
1) 1 359 692,00 €
2) 1 380 064,52 €
3) 1 417 142,00 €
4) 1 719 965,00 €

Puitesopimukset tehdään vertailuhinnaltaan kahden halvimman tarjoajan kanssa.

Edullisimman tarjouksen antoi Uudenmaan Verkonrakennus Oy – Nylands Nätbyggnad Ab (Y-tunnus 2801527–1).

Toiseksi edullisemman tarjouksen antoi Suomen Energia Urakointi Oy (Y-tunnus 1108971–7)

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 15 § 4 mukaan kaupunkitilalautakunta tehtäväalueellaan päättää palveluhankinnoista yli 1 miljoona euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta.

Kaupunkitilalautakunta 10.8.2022 § 22

Kaupungininsinöörin esitys:
Päätetään
a) valita puitesopimustoimittajiksi ajalle 01.09.2022 – 30.8.2024 etusijaisuusjärjestyksessä seuraavat tarjoajat:
   1. Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab
   2. Suomen Energia Urakointi Oy
b) hyväksyä sopimusasiakirjat allekirjoitettaviksi Vantaan kaupungin Katujen ja puistojen palvelualueen ja valittujen tarjoajien kanssa,
c) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja päättämään optiokauden (2 vuotta) käyttämisestä, ja
d) todeta että sopimus ei synny tällä päätöksellä, vaan vasta myöhemmin allekirjoitettavalla puitesopimuksella.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Sitova sopimus ei synny vielä hankintapäätöksen tiedoksi antamisella, vaan vasta myöhemmin tehtävällä erillisellä kirjallisella sopimuksella. EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokkaat tai tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja muutoksenhakuosoituksen tiedoksi.

Liitteet:
- Vertailutaulukko/Hankinta/Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022–2023

Täytäntöönpano: Katujen ja puistojen palvelualue

Muutoksenhakuohje: 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TARJOUSTEN VERTAILUTAULUKKO

VD/6838/02.08.00.00/2022 / Vantaan kaupungin ulkovalaistustyöt 2022 - 2023

Halvin hinta

Vertailuun valittuja tarjouksia yhteensä: 4

Tähän vertailunäkymään valittuja tarjouksia yhteensä: 4

100 Työmaan perusyksikkö		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
Työmaan perusyksikkö		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		300,00 EUR / työkohde		150,00 EUR / työkohde		127,66 EUR / työkohde		470,00 EUR / työkohde	
Hankittava määrä 100 työkohde Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset työkohteet Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		30000,00 EUR		15000,00 EUR		12766,00 EUR		47000,00 EUR	

101 Varmennustarkastus	Destia Oy, Energiapalvelut	Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY	Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023	Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023

Työkohteen varmennustarkastus		Annettu tieto		Annettu tieto		Annettu tieto		Annettu tieto	
Yksikköhinta		700,00 EUR / työkohde		969,70 EUR / työkohde		319,15 EUR / työkohde		670,00 EUR / työkohde	
Hankittava määrä 2 työkohde Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset työkohteet Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1400,00 EUR		1939,40 EUR		638,30 EUR		1340,00 EUR	

102 Tuntiveloitteiset työt		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistus työt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
pos 1. Sähköasentaja		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		37,00 EUR / h		63,00 EUR / h		55,59 EUR / h		40,00 EUR / h	
Hankittava määrä 500 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		18500,00 EUR		31500,00 EUR		27795,00 EUR		20000,00 EUR	
pos 2. Apumies, maanrakennustyöt		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		40,00 EUR / h		42,20 EUR / h		40,00 EUR / h		42,00 EUR / h	

Hankittava määrä 50 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2000,00 EUR		2110,00 EUR		2000,00 EUR		2100,00 EUR	
pos 3. Työnjohtaja		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		45,00 EUR / h		45,00 EUR / h		69,47 EUR / h		55,00 EUR / h	
Hankittava määrä 100 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4500,00 EUR		4500,00 EUR		6947,00 EUR		5500,00 EUR	
pos 4. Pakettiauto + sähköasentaja		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		40,00 EUR / h		63,00 EUR / h		61,26 EUR / h		45,00 EUR / h	
Hankittava määrä 500 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		20000,00 EUR		31500,00 EUR		30630,00 EUR		22500,00 EUR	
pos 5. Kuorma-auto nosturilla + sähköasentaja		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		70,00 EUR / h		70,00 EUR / h		70,94 EUR / h		50,00 EUR / h	
Hankittava määrä 500 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		35000,00 EUR		35000,00 EUR		35470,00 EUR		25000,00 EUR	

pos 6. Kuorma-auto + sähköasentaja (lavalla pystyy kuljettamaan 11 m pitkiä katuvalopylväitä)		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		50,00 EUR / h		70,00 EUR / h		70,94 EUR / h		50,00 EUR / h	
Hankittava määrä 500 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		25000,00 EUR		35000,00 EUR		35470,00 EUR		25000,00 EUR	
pos 7. Nostokorilava-auto + sähköasentaja (ulottumavaatimuksina korkein vaadittu työskentelykorkeus on 15 m ja sivu-ulottuma 8 m korkeudessa tulee olla 8 m)		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		70,00 EUR / h		75,00 EUR / h		71,55 EUR / h		50,00 EUR / h	
Hankittava määrä 500 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		35000,00 EUR		37500,00 EUR		35775,00 EUR		25000,00 EUR	
pos 8. Kaivinkone + kuljettaja		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		95,00 EUR / h		80,00 EUR / h		74,47 EUR / h		80,00 EUR / h	
Hankittava määrä 100 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		9500,00 EUR		8000,00 EUR		7447,00 EUR		8000,00 EUR	

103 Kartoitus		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
Kartoittajan tuntivelotushinta		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		80,00 EUR / h		59,50 EUR / h		68,42 EUR / h		55,00 EUR / h	
Hankittava määrä 200 h Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		16000,00 EUR		11900,00 EUR		13684,00 EUR		11000,00 EUR	

33601 Poistettavat valaistusrakenteet		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
33601.a UV-keskuksen purkaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		646,00 EUR / kpl		245,30 EUR / kpl		216,96 EUR / kpl		116,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 2 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1292,00 EUR		490,60 EUR		433,92 EUR		232,00 EUR	
33601.b Ilmajohdon purkaminen AMKA3x16-35		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		1,10 EUR / m		1,80 EUR / m		1,27 EUR / m		1,30 EUR / m	
Hankittava määrä 10000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		11000,00 EUR		18000,00 EUR		12700,00 EUR		13000,00 EUR	
33601.c Puupylvään poistaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		162,00 EUR / kpl		61,10 EUR / kpl		58,51 EUR / kpl		61,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 400 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		64800,00 EUR		24440,00 EUR		23404,00 EUR		24400,00 EUR	
33601.d Valaistuslaitteiden poistaminen puupylväistä		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		38,00 EUR / kpl		17,90 EUR / kpl		15,26 EUR / kpl		15,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 400 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		15200,00 EUR		7160,00 EUR		6104,00 EUR		6000,00 EUR	

33601.e Metallipylvään poistaminen valaistuslaitteineen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		56,00 EUR / kpl		71,40 EUR / kpl		37,96 EUR / kpl		50,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		5600,00 EUR		7140,00 EUR		3796,00 EUR		5000,00 EUR	
33601.f Pylväsjalustan poistaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		168,00 EUR / kpl		33,30 EUR / kpl		42,55 EUR / kpl		33,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		16800,00 EUR		3330,00 EUR		4255,00 EUR		3300,00 EUR	

33602 Siirrettävät valaistusrakenteet		**Destia Oy, Energiapalvelut**		**Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY**		**Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023**		**Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023**	
33602.a pos 1 Ilmajohdon AMKA 3x16 - 35 siirtäminen uusiin pylväisiin		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		42,00 EUR / kpl		29,80 EUR / kpl		38,43 EUR / kpl		38,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2100,00 EUR		1490,00 EUR		1921,50 EUR		1900,00 EUR	
33602.a pos 2 Lisähinta ilmajohdon jatkamisesta		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		67,00 EUR / kpl		23,80 EUR / kpl		30,02 EUR / kpl		45,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 5 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		335,00 EUR		119,00 EUR		150,10 EUR		225,00 EUR	
33602.b pos 1 Valaistuslaitteiden siirtäminen uuteen puupylvääseen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		69,00 EUR / kpl		75,00 EUR / kpl		42,10 EUR / kpl		35,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3450,00 EUR		3750,00 EUR		2105,00 EUR		1750,00 EUR	
33602.b pos 2 Valaistuslaitteiden siirtäminen uuteen metallipylvääseen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		81,00 EUR / kpl		75,00 EUR / kpl		44,50 EUR / kpl		48,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		8100,00 EUR		7500,00 EUR		4450,00 EUR		4800,00 EUR	

Ulkovalaistusverkon rakentaminen		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
33611.a pos 1 Kaapelikaivannot 1 – 2:lle putkelle sula maa		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		15,00 EUR / m		13,00 EUR / m		12,39 EUR / m		12,50 EUR / m	
Hankittava määrä 5000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		75000,00 EUR		65000,00 EUR		61950,00 EUR		62500,00 EUR	
33611.a pos 2 Kaapelikaivannot 1 – 2:lle putkelle sula maa massanvaihdolla		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		25,00 EUR / m		18,70 EUR / m		17,87 EUR / m		18,00 EUR / m	
Hankittava määrä 2000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		50000,00 EUR		37400,00 EUR		35740,00 EUR		36000,00 EUR	
33611.a pos 3 Kaapelikaivannot 1 – 2:lle putkelle kallio massanvaihdolla		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		300,00 EUR / kuutiota		388,90 EUR / kuutiota		372,34 EUR / kuutiota		388,00 EUR / kuutiota	

Hankittava määrä 10 kuutiota Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3000,00 EUR		3889,00 EUR		3723,40 EUR		3880,00 EUR			
33611.a pos 4 Alitusputken asennus, 2 putkea		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		50,00 EUR / m		21,70 EUR / m		20,21 EUR / m		22,00 EUR / m			
Hankittava määrä 70 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3500,00 EUR		1519,00 EUR		1414,70 EUR		1540,00 EUR			
920 Asfaltin poisto		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		17,00 EUR / neliötä		7,20 EUR / neliötä		6,91 EUR / neliötä		7,50 EUR / neliötä			
Hankittava määrä 100 neliötä Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1700,00 EUR		720,00 EUR		691,00 EUR		750,00 EUR			
920 Asfaltin poisto ajorata-alituksissa		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		27,00 EUR / neliötä		7,80 EUR / neliötä		7,45 EUR / neliötä		8,00 EUR / neliötä			
Hankittava määrä 100 neliötä Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2700,00 EUR		780,00 EUR		745,00 EUR		800,00 EUR			

920 Asfaltin poisto. Lisähinta kun päällysteen vahvuus on yli 30cm		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		12,00 EUR / neliötä		4,40 EUR / neliötä		4,26 EUR / neliötä		5,00 EUR / neliötä	
Hankittava määrä 20 neliötä Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		240,00 EUR		88,00 EUR		85,20 EUR		100,00 EUR	
940 Päällystystyö nurmetus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		15,00 EUR / neliötä		9,40 EUR / neliötä		9,04 EUR / neliötä		9,50 EUR / neliötä	
Hankittava määrä 200 neliötä Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3000,00 EUR		1880,00 EUR		1808,00 EUR		1900,00 EUR	
33612.a pos 1 Suojaputken hankinta- ja kuljetus työmaalle 110mm A-lk		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		3,75 EUR / m		3,50 EUR / m		2,89 EUR / m		2,50 EUR / m	
Hankittava määrä 2000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		7500,00 EUR		7000,00 EUR		5780,00 EUR		5000,00 EUR	
33612.a pos 2 Suojaputken kaaren hankinta- ja kuljetus työmaalle 110mm		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		17,50 EUR / kpl		16,90 EUR / kpl		12,03 EUR / kpl		17,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1750,00 EUR		1690,00 EUR		1203,00 EUR		1700,00 EUR	
33612.b pos 1 Suojaputken hankinta ja asennus 110mm A-lk		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		4,75 EUR / m		4,80 EUR / m		3,95 EUR / m		3,80 EUR / m	
Hankittava määrä 8000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		38000,00 EUR		38400,00 EUR		31600,00 EUR		30400,00 EUR	
33612.b pos 2 Suojaputken kaaren hankinta ja asennus 110mm A-lk		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		22,50 EUR / kpl		21,40 EUR / kpl		14,16 EUR / kpl		21,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4500,00 EUR		4280,00 EUR		2832,00 EUR		4200,00 EUR	
33612.b pos 3 Peittolevyn hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		9,80 EUR / kpl		13,00 EUR / kpl		5,90 EUR / kpl		6,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		98,00 EUR		130,00 EUR		59,00 EUR		60,00 EUR	

33612.b pos 4 Antennikiekon / -pallon hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		15,00 EUR / kpl		21,50 EUR / kpl		13,96 EUR / kpl		13,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 15 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		225,00 EUR		322,50 EUR		209,40 EUR		195,00 EUR	
33613.a pos 1 Maakaapelin hankinta ja kuljetus työmaalle AXMK 4x25S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		3,50 EUR / m		2,80 EUR / m		2,22 EUR / m		2,90 EUR / m	
Hankittava määrä 3000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		10500,00 EUR		8400,00 EUR		6660,00 EUR		8700,00 EUR	
33613.a pos 2 Maakaapelin hankinta ja kuljetus työmaalle AXMK 4x35S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		4,80 EUR / m		3,30 EUR / m		2,93 EUR / m		3,30 EUR / m	
Hankittava määrä 500 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2400,00 EUR		1650,00 EUR		1465,00 EUR		1650,00 EUR	
33613.a pos 3 Maakaapelin hankinta ja kuljetus työmaalle MCMK 2x2,5+2,5S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		1,90 EUR / m		1,70 EUR / m		1,47 EUR / m		1,90 EUR / m	

Hankittava määrä 1000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1900,00 EUR		1700,00 EUR		1470,00 EUR		1900,00 EUR	
33613.a pos 4 Maakaapelin hankinta ja kuljetus työmaalle MCMK 3x10+10S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		9,10 EUR / m		8,20 EUR / m		5,15 EUR / m		7,20 EUR / m	
Hankittava määrä 100 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		910,00 EUR		820,00 EUR		515,00 EUR		720,00 EUR	
33613.b pos 1 Maakaapelin hankinta ja asentaminen AXMK 4x25S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		4,50 EUR / m		4,60 EUR / m		3,71 EUR / m		6,30 EUR / m	
Hankittava määrä 10000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		45000,00 EUR		46000,00 EUR		37100,00 EUR		63000,00 EUR	
33613.b pos 2 Maakaapelin hankinta ja asentaminen AXMK 4x35S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		5,50 EUR / m		5,10 EUR / m		4,42 EUR / m		6,80 EUR / m	
Hankittava määrä 1000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		5500,00 EUR		5100,00 EUR		4420,00 EUR		6800,00 EUR	
33613.b pos 3 Maakaapelin hankinta ja asentaminen MCMK 2x2,5+2,5S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		3,00 EUR / m		3,20 EUR / m		2,74 EUR / m		5,00 EUR / m	

Hankittava määrä 2000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		6000,00 EUR		6400,00 EUR		5480,00 EUR		10000,00 EUR	
33613.b pos 4 Maakaapelin hankinta ja asentaminen MCMK 3x10+10S		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		11,30 EUR / m		9,80 EUR / m		6,89 EUR / m		10,50 EUR / m	
Hankittava määrä 100 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1130,00 EUR		980,00 EUR		689,00 EUR		1050,00 EUR	
33613.e pos 1 Valaisinpylväskaapin hankinta ja asennus SK160.2		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		178,00 EUR / kpl		243,50 EUR / kpl		191,16 EUR / kpl		169,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		8900,00 EUR		12175,00 EUR		9558,00 EUR		8450,00 EUR	
33613.e pos 2 Valaisinpylväskaapin hankinta ja asennus SK160.2/M maalattu		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		202,00 EUR / kpl		262,10 EUR / kpl		204,06 EUR / kpl		182,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		10100,00 EUR		13105,00 EUR		10203,00 EUR		9100,00 EUR	

33613.f pos 1 Maakaapelijatkon hankinta ja asennus AXMK - AXMK tai MCMK - MCMK		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		95,00 EUR / kpl		46,90 EUR / kpl		55,00 EUR / kpl		68,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		950,00 EUR		469,00 EUR		550,00 EUR		680,00 EUR	
33613.f pos 2 Kaapelijatkon hankinta ja asennusMaadoitusjohdin CU 16		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		15,00 EUR / kpl		18,40 EUR / kpl		8,01 EUR / kpl		10,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		150,00 EUR		184,00 EUR		80,10 EUR		100,00 EUR	
33613.g pos 1 Maakaapelijatkon hankinta ja asennus AXMK - AMCMK		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		95,00 EUR / kpl		82,40 EUR / kpl		66,72 EUR / kpl		68,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 20 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1900,00 EUR		1648,00 EUR		1334,40 EUR		1360,00 EUR	
33613.h pos 1 Jakorajan muuttaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		10,00 EUR / kpl		23,80 EUR / kpl		35,47 EUR / kpl		50,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1000,00 EUR		2380,00 EUR		3547,00 EUR		5000,00 EUR	
33614 pos 1 Maadoituksen hankinta ja asennus metallipylväisiin ja keskuksiin		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		63,00 EUR / kpl		81,40 EUR / kpl		87,02 EUR / kpl		75,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 300 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		18900,00 EUR		24420,00 EUR		26106,00 EUR		22500,00 EUR	
33614 pos 2 Maadoituksen hankinta ja asennus puupylväisiin		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		110,00 EUR / kpl		95,20 EUR / kpl		167,00 EUR / kpl		110,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 20 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2200,00 EUR		1904,00 EUR		3340,00 EUR		2200,00 EUR	
33620.a pos 1 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-1.3, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		98,00 EUR / kpl		96,80 EUR / kpl		92,47 EUR / kpl		96,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		9800,00 EUR		9680,00 EUR		9247,00 EUR		9600,00 EUR	

33620.a pos 2 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-2, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		110,00 EUR / kpl		103,50 EUR / kpl		98,92 EUR / kpl		102,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		11000,00 EUR		10350,00 EUR		9892,00 EUR		10200,00 EUR	
33620.a pos 3 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-2/1500, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		173,00 EUR / kpl		103,50 EUR / kpl		156,99 EUR / kpl		162,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		8650,00 EUR		5175,00 EUR		7849,50 EUR		8100,00 EUR	
33620.a pos 4 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-1.3 TER, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		147,00 EUR / kpl		147,40 EUR / kpl		140,86 EUR / kpl		145,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3675,00 EUR		3685,00 EUR		3521,50 EUR		3625,00 EUR	
33620.a pos 5 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-2 TER, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		168,00 EUR / kpl		168,80 EUR / kpl		161,29 EUR / kpl		167,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4200,00 EUR		4220,00 EUR		4032,25 EUR		4175,00 EUR	
33620.a pos 6 jalustan hankinta ja toimitustyömaalla SJ-2/1500 TER, 2-aukoinen vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		264,00 EUR / kpl		168,80 EUR / kpl		227,96 EUR / kpl		236,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		6600,00 EUR		4220,00 EUR		5699,00 EUR		5900,00 EUR	
33620.b pos 1 jalustan hankinta ja asennus SJ-1.3, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		214,00 EUR / kpl		169,00 EUR / kpl		161,62 EUR / kpl		168,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		42800,00 EUR		33800,00 EUR		32324,00 EUR		33600,00 EUR	
33620.b pos 2 jalustan hankinta ja asennus SJ-2, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		261,00 EUR / kpl		181,30 EUR / kpl		168,07 EUR / kpl		175,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		52200,00 EUR		36260,00 EUR		33614,00 EUR		35000,00 EUR	
33620.b pos 3 jalustan hankinta ja asennus SJ-2/1500, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		357,00 EUR / kpl		181,30 EUR / kpl		226,14 EUR / kpl		240,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		35700,00 EUR		18130,00 EUR		22614,00 EUR		24000,00 EUR	
33620.b pos 4 jalustan hankinta ja asennus SJ-1.3 TER, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		263,00 EUR / kpl		219,70 EUR / kpl		210,01 EUR / kpl		223,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		6575,00 EUR		5492,50 EUR		5250,25 EUR		5575,00 EUR	
33620.b pos 5 jalustan hankinta ja asennus SJ-2 TER, 2-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		352,00 EUR / kpl		246,60 EUR / kpl		230,44 EUR / kpl		244,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		8800,00 EUR		6165,00 EUR		5761,00 EUR		6100,00 EUR	
33620.b pos 6 jalustan hankinta ja asennus SJ-2/1500 TER, 2-aukoinen vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		448,00 EUR / kpl		246,60 EUR / kpl		297,11 EUR / kpl		313,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		11200,00 EUR		6165,00 EUR		7427,75 EUR		7825,00 EUR	
33620.c pos 1 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-1.3, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		151,00 EUR / kpl		163,20 EUR / kpl		155,91 EUR / kpl		161,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3775,00 EUR		4080,00 EUR		3897,75 EUR		4025,00 EUR	
33620.c pos 2 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-2, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		164,00 EUR / kpl		174,40 EUR / kpl		166,67 EUR / kpl		172,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4100,00 EUR		4360,00 EUR		4166,75 EUR		4300,00 EUR	
33620.c pos 3 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-2/1500, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		247,00 EUR / kpl		174,40 EUR / kpl		227,96 EUR / kpl		235,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		6175,00 EUR		4360,00 EUR		5699,00 EUR		5875,00 EUR	
33620.c pos 4 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-1.3 TER, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		198,00 EUR / kpl		176,00 EUR / kpl		209,68 EUR / kpl		216,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1980,00 EUR		1760,00 EUR		2096,80 EUR		2160,00 EUR	
33620.c pos 5 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-2 TER, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		217,00 EUR / kpl		212,10 EUR / kpl		233,33 EUR / kpl		241,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2170,00 EUR		2121,00 EUR		2333,30 EUR		2410,00 EUR	
33620.c pos 6 jalustan hankinta ja toimitus työmaalle SJ-2/1500 TER, 4-aukoinen vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		331,00 EUR / kpl		212,10 EUR / kpl		302,15 EUR / kpl		312,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		3310,00 EUR		2121,00 EUR		3021,50 EUR		3120,00 EUR	
33620.d pos 1 jalustan hankinta ja asennus SJ-1.3, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		281,00 EUR / kpl		235,40 EUR / kpl		230,38 EUR / kpl		233,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		28100,00 EUR		23540,00 EUR		23038,00 EUR		23300,00 EUR	
33620.d pos 2 jalustan hankinta ja asennus SJ-2, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		293,00 EUR / kpl		252,20 EUR / kpl		241,13 EUR / kpl		244,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		29300,00 EUR		25220,00 EUR		24113,00 EUR		24400,00 EUR	
33620.d pos 3 jalustan hankinta ja asennus SJ-2/1500, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		377,00 EUR / kpl		252,20 EUR / kpl		302,43 EUR / kpl		313,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		18850,00 EUR		12610,00 EUR		15121,50 EUR		15650,00 EUR	
33620.d pos 4 jalustan hankinta ja asennus SJ-1.3 TER, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		314,00 EUR / kpl		248,20 EUR / kpl		284,15 EUR / kpl		294,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		7850,00 EUR		6205,00 EUR		7103,75 EUR		7350,00 EUR	
33620.d pos 5 jalustan hankinta ja asennus SJ-2 TER, 4-aukoinen tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		402,00 EUR / kpl		289,80 EUR / kpl		307,80 EUR / kpl		318,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		10050,00 EUR		7245,00 EUR		7695,00 EUR		7950,00 EUR	
33620.d pos 6 jalustan hankinta ja asennus SJ-2/1500 TER, 4-aukoinen vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		515,00 EUR / kpl		289,80 EUR / kpl		376,62 EUR / kpl		390,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 25 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		12875,00 EUR		7245,00 EUR		9415,50 EUR		9750,00 EUR	
33630.a pos 1 pylväs A205S kuumasinkitty metallipylväs hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		367,00 EUR / kpl		268,40 EUR / kpl		303,56 EUR / kpl		232,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		73400,00 EUR		53680,00 EUR		60712,00 EUR		46400,00 EUR	
33630.a pos 2 pylväs A106S kuumasinkitty metallipylväs hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		438,00 EUR / kpl		291,60 EUR / kpl		328,61 EUR / kpl		253,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		87600,00 EUR		58320,00 EUR		65722,00 EUR		50600,00 EUR	
33630.a pos 3 pylväs B108 kuumasinkitty metallipylväs hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		498,00 EUR / kpl		332,30 EUR / kpl		364,42 EUR / kpl		296,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		99600,00 EUR		66460,00 EUR		72884,00 EUR		59200,00 EUR	
33630.a pos 4 pylväs B110 kuumasinkitty metallipylväs hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		633,00 EUR / kpl		442,70 EUR / kpl		457,53 EUR / kpl		399,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 200 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		126600,00 EUR		88540,00 EUR		91506,00 EUR		79800,00 EUR	
33630.a pos 5 pylväs B210 kuumasinkitty metallipylväs hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		703,00 EUR / kpl		512,50 EUR / kpl		518,39 EUR / kpl		459,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		70300,00 EUR		51250,00 EUR		51839,00 EUR		45900,00 EUR	
33630.a pos 6 varsi P105E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		97,00 EUR / kpl		110,70 EUR / kpl		105,59 EUR / kpl		104,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 150 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		14550,00 EUR		16605,00 EUR		15838,50 EUR		15600,00 EUR	
33630.a pos 7 varsi P115E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		108,00 EUR / kpl		122,30 EUR / kpl		123,43 EUR / kpl		115,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		10800,00 EUR		12230,00 EUR		12343,00 EUR		11500,00 EUR	
33630.a pos 8 varsi T105E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		152,00 EUR / kpl		168,90 EUR / kpl		177,46 EUR / kpl		159,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		7600,00 EUR		8445,00 EUR		8873,00 EUR		7950,00 EUR			
33630.a pos 9 varsi T115E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		218,00 EUR / kpl		232,70 EUR / kpl		236,60 EUR / kpl		220,00 EUR / kpl			
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		10900,00 EUR		11635,00 EUR		11830,00 EUR		11000,00 EUR			
33630.a pos 10 varsi P210E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		133,00 EUR / kpl		151,40 EUR / kpl		144,94 EUR / kpl		138,00 EUR / kpl			
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		6650,00 EUR		7570,00 EUR		7247,00 EUR		6900,00 EUR			
33630.a pos 11 varsi P220E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**			
Yksikköhinta		146,00 EUR / kpl		163,00 EUR / kpl		155,69 EUR / kpl		149,00 EUR / kpl			

Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		7300,00 EUR		8150,00 EUR		7784,50 EUR		7450,00 EUR	
33630.a pos 12 varsi T210E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		182,00 EUR / kpl		200,80 EUR / kpl		204,34 EUR / kpl		187,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		9100,00 EUR		10040,00 EUR		10217,00 EUR		9350,00 EUR	
33630.a pos 13 varsi T220E malli "Vantaa" kuumasinkitty varsi malli "Vantaa" hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		243,00 EUR / kpl		258,80 EUR / kpl		258,11 EUR / kpl		243,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		12150,00 EUR		12940,00 EUR		12905,50 EUR		12150,00 EUR	
33630.b pos 1 pylvään 5 m Plascoat pinnoitus tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		116,00 EUR / kpl		104,40 EUR / kpl		121,51 EUR / kpl		125,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		11600,00 EUR		10440,00 EUR		12151,00 EUR		12500,00 EUR	
33630.b pos 2 pylvään 6m Plascoat pinnoitus tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		116,00 EUR / kpl		104,40 EUR / kpl		121,51 EUR / kpl		125,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		11600,00 EUR		10440,00 EUR		12151,00 EUR		12500,00 EUR	
33630.b pos 3 pylvään 8m Plascoat pinnoitus tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		231,00 EUR / kpl		208,80 EUR / kpl		241,94 EUR / kpl		250,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		23100,00 EUR		20880,00 EUR		24194,00 EUR		25000,00 EUR	
33630.b pos 4 pylvään 10 m Plascoat pinnoitus tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		231,00 EUR / kpl		208,80 EUR / kpl		241,94 EUR / kpl		250,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		23100,00 EUR		20880,00 EUR		24194,00 EUR		25000,00 EUR	

33630.b pos 5 varren 0,5 - 2,5m Plascoat pinnoitus tai vastaava		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		77,00 EUR / kpl		69,60 EUR / kpl		80,65 EUR / kpl		83,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 100 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		7700,00 EUR		6960,00 EUR		8065,00 EUR		8300,00 EUR	
33630.c pos 1 puupylväänhankinta ja asentaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		410,00 EUR / kpl		391,90 EUR / kpl		407,14 EUR / kpl		275,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4100,00 EUR		3919,00 EUR		4071,40 EUR		2750,00 EUR	
33630.c pos 2 Lisähinta, kalliopylväälle ja sen hankinta sekä asentaminen		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		404,00 EUR / kpl		55,60 EUR / kpl		159,84 EUR / kpl		205,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		4040,00 EUR		556,00 EUR		1598,40 EUR		2050,00 EUR	
33633 pos 1 Puupylvään tuenta haruksen hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		173,00 EUR / kpl		141,00 EUR / kpl		186,83 EUR / kpl		125,00 EUR / kpl	

Hankittava määrä 50 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		8650,00 EUR		7050,00 EUR		9341,50 EUR		6250,00 EUR	
33633 pos 2 Puupylvään tuenta tukipylvään hankinta ja asennus		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		106,00 EUR / kpl		352,00 EUR / kpl		404,26 EUR / kpl		327,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 10 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		1060,00 EUR		3520,00 EUR		4042,60 EUR		3270,00 EUR	
33640 Ilmajohdon hankinta ja asennus AMKA 3x25+35		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		4,50 EUR / m		5,40 EUR / m		4,80 EUR / m		5,00 EUR / m	
Hankittava määrä 5000 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		22500,00 EUR		27000,00 EUR		24000,00 EUR		25000,00 EUR	
33640 Lisähinta ilmajohdon johttien karsintatöistä		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**		**Annettu tieto**	
Yksikköhinta		10,00 EUR / m		1,10 EUR / m		3,80 EUR / m		5,00 EUR / m	
Hankittava määrä 200 m Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		2000,00 EUR		220,00 EUR		760,00 EUR		1000,00 EUR	

33660 Valaisimen, kytkentäkalusteiden ja liitosjohdon asentaminen		Annettu tieto		Annettu tieto		Annettu tieto		Annettu tieto	
Yksikköhinta		100,00 EUR / kpl		77,40 EUR / kpl		42,56 EUR / kpl		63,00 EUR / kpl	
Hankittava määrä 1000 kpl Kohteen lisätiedot Sopimusaikaiset arvioidut työt Määrämittausperusteissa on annettu kohteen sisältö ja vaatimukset		100000,00 EUR		77400,00 EUR		42560,00 EUR		63000,00 EUR	
Kokonaishinta yhteensä		**1719965,00 EUR**		**1417142,00 EUR**		**1380064,52 EUR**		**1359692,00 EUR**	
		[ ] Sijoitus 4.		[ ] Sijoitus 3.		[ ] Sijoitus 2.		[ ] Sijoitus 1.	

Soveltuvuusvaatimukset		Destia Oy, Energiapalvelut		Eltel Networks Oy TARJOUS, VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023, ELTEL NETWORKS OY		Suomen Energia-Urakointi Oy 11428 Vantaan ulkovalaistustyöt 2022-2023		Uudenmaan Verkonrakennus Oy - Nylands Nätbyggnad Ab VANTAAN KAUPUNGIN ULKOVALAISTUSTYÖT 2022 - 2023	
1. LAIN (1233/ 2006) TILAAJAN SELVITYSVELVOLLISUUDESTA JA VASTUUSTA ULKOPUOLISTA TYÖVOIMAA KÄYTETTÄESSÄ (jäljempänä Tilaajavastuulaki) MUKAISET SELVITYKSET/ TODISTUKSET									
1.1 TARJOAJA ON LIITTYNYT VASTUUGROUP.FI/ LUOTETTAVA KUMPPANI-PALVELUUN JA TILAAJAVASTUULAIN MUKAISET SELVITYKSET OVAT SAATAVILLA PALVELUSTA		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	

Mikäli vastasitte "Kyllä" siirtykää kohtaan 2 "Muut tarjoajan soveltuvuutta koskevat vaatimukset" Muussa tapauksessa täyttäkää kohdat (1.2.1 - 1.2.6) ja liittäkää tarjoukseenne vaaditut liitteet.									
1.2 TARJOAJA EI OLE LIITTYNYT VASTUUGROUP. FI/ LUOTETTAVA KUMPPANI-PALVELUUN									
1.2.1 REKISTERIT Tarjoaja on rekisteröitynyt kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisen rekisteriin, jos lainsäädäntö edellyttää rekisteröitymistä.									
Liittäkää kauppakeristeriote, tai mikäli tarjoaja ei kuulu kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovellisenrekisteriin, liittäkää selvitys rekisteröimättömyyden perusteista.									
1.2.2 VEROT									
Liittäkää todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on hyväksytty.									
1.2.3 ELÄKEVAKUUTUSMAKSUT									
Liittäkää todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.									

1.2.4 SELVITYS TYÖHÖN SOVELLETTAVASTA TYÖEHTOSOPIMUKSESTA TAI KESKEISISTÄ TYÖEHDOISTA									
Liittäkää Tilaajavastuulain mukainen selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.									
1.2.5 TAPATURMAVAKUUTUS									
Liittäkää tapaturmavakuutuksen ottamista koskeva todistus.									
1.2.6 TARJOAJALLA ON LAKISÄÄTEINEN TYÖTERVEYSHUOLTO JÄRJESTETTY									
Valitkaa kyllä tai ei.						Kyllä		Kyllä	
2. MUUT TARJOAJAN SOVELTUVUUTTA KOSKEVAT VAATIMUKSET									
2.1 VASTUUVAKUUTUS									
Liittäkää todistus voimassaolevasta vastuuvakuutuksesta, joka kattaa hankinnan kohteena olevien töiden toimialaan liittyvät työt.		2022, toiminnan ja tuotevastuu 10M, vakuutustodistus.pdf		Vastuuvakuutustodistus 2022.pdf		KSS Energia konserni vastuuvakuutustodistus 2022.pdf		UVR Oy, vastuuvakuutustodistus.pdf	
2.2 RALA RY:n SERTIFIKAATTI TAI MUU SERTIFIOITU LAATUJÄRJESTELMÄ									
Liittäkää RALA ry:n myöntämä sertifikaatti tai muu sertifioitu laatujärjestelmä.		RALA-Raportti-Destia Oy-2163026-3-040322.pdf		ISO 14001_2015 2589-13fi.pdf ISO 45001_2018 3678-14fi.pdf ISO 9001_2015 1179-22fi.pdf		RALA-sertifikaatti-1108971-7-011121.pdf		UVR Oy, sertifioitu laatujärjestelmä.pdf	

2.3 TARJOAJALLA ON HÄIRIÖTTÖMÄT LUOTTOTIEDOT Hankintayksikkö voi kuitenkin hyväksyä tarjoajan, mikäli sen luottotiedoissa oleva häiriömerkintä on vähäinen, esim. velkasaneerausohjelma ja saatavien maksusuunnitelma.									
Valitkaa kyllä tai ei.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
3. HENKILÖSTÖN PÄTEVYYS									
Sähkötöiden johtajalla on vähintään S2 pätevyys. Sähkötöiden johtajalla tulee olla vähintään 5 vuoden kokemus ulkovalaistuksen rakentamiskohteista.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
Tarjoajan on pyydettäessä toimitettava todistus sähköpätevyydestä.									
Tarjoajalla on nimetty työnjohtaja, jolla on vähintään yliasentajan koulutus ja vähintään 3 vuoden kokemus esimiestehtävistä katuvalaistuksen rakentamisesta tiivissä kaupunkiympäristössä. Työnjohtajalla on hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito. Hänelle on nimetty vararesurssi, joka täyttää em. vaatimukset.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
Tarjoajalla on nimettyjä sähköasentajaresursseja vähintään 6 henkilöä. Sähköasentajista vähintään 4:llä on oltava vähintään 3 vuoden työkokemus katuvalaistuksen rakentamisesta tiiviissä kaupunkiympäristössä.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
Tarjouspyynnön liitteenä oleva "Organisaatiokaavio -lomake" on täytetty.		Ulkovalaistustyöt 2022-2023 Projektiorganisaatio.docx		Ulkovalaistustyöt 2022-2023 Projektiorganisaatio 150722ELTELak.pdf		SCAN0039.PDF		UVR Oy, Ulkovalaistustyöt 2022-2023 Projektiorganisaatio SALAINEN.docx	

Organisaatiolomake on täydennettävä kaikilta osin ja ladattava liitteeksi word -muodossa.									
4. REFERENSSIT									
Tarjoajalla löytyy 10 referenssikohdetta katuvalaistuksen uudisrakentamisesta tiiviissä kaupunkiympäristössä, joiden laajuus on vähintään 10 valopistettä per kohde. Referenssityöt eivät saa olla yhtä (1) vuotta vanhempia. Tievalaistus- tai aluevalaistusreferenssejä ei hyväksytä referenssikohteeksi.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
Ladatkaa luettelo referenssikohteista.		Referenssit valaistus.pdf		Liite Referenssit 14072022 ELTEL.pdf		Referenssikohteet Vantaan uv rakentaminen.xlsx		UVR Oy, referenssiluettelo SALAINEN.pdf	
5. LIIKEVAIHTOVAATIMUS									
Yrityksen liikevaihdon tulee olla viimeisen kahden (2) päättyneen tilikauden jokaisen vuoden osalta vähintään 6 000 000 euroa. Liittäkää todistus kahden viimeksi päättyneen tilikauden liikevaihdosta.		Destia - Tilinpäätös 2020.pdf Destia - Tilinpäätös 2021.pdf		Eltel Netwoks Oy tilinpäätös 2020.pdf Eltel Netwoks Oy tilinpäätös 2021.pdf		Liikevaihto tilinpäätöksestä.pdf		UVR Oy, liikevaihto.pdf	
6. TEKNISET VAATIMUKSET									
Tarjoajalla on käytössään sopimuksen toteuttamiseen tarvittavat työvälineet, tekniset laitteet ja muu kalusto.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	

Kaluston resursseina tarjoaja nimeää rekisteritunnuksin minimissään 2 kpl kuorma- autoja (Euro 5), joiden lavalla pystyy kuljettamaan 11 m pitkiä katuvalopylväitä sekä 2 kpl nostolava-autoja, joiden ulottumavaatimuksina korkein vaadittu työskentelykorkeus on 15 m ja sivu-ulottuma 8 m korkeudessa tulee olla 8 m. Kalusto on oltava tarjoajan omistuksessa/ hallinnassa. Vapaamuotoinen selvitys kaluston resursseista on toimitettava sopimusneuvotteluihin.									
Tarjoajalla on käytössään riittävästi varastotilaa.		Kyllä		Kyllä		Kyllä		Kyllä	
Riittävä varastotila käsittää tilat, jossa mahtuu säilyttämään Tilaajan materiaalia seuraavasti; 40 kpl 10 m pylväitä, kahta kaapelikelaa AXMK 4x35S kaapelia,10 kieppiä kuparia sekä 40 kpl valaisimia. Valaisimien osalta varastotilan on oltava katettu. Varastotilan on oltava aidattu ja vartioitu sekä sen tulee sijaita Vantaan kaupungin alueella tai ympäristökuntien alueella.									
7. RYHMITTYMÄNÄ TARJOAMINEN									
Jättääkö tarjoaja tarjouksen yhdessä toisen/ toisten toimijoiden kanssa?		Ei		Ei		Ei		Ei	
Tarjoan lataa tähän selvityksen ryhmittymän jäsenistä ja heidän tunnistetiedoista (esim. y-tunnus tai muut yhteystiedot).									
Työyhteenliittymässä päätoteuttajaksi nimettävä työyhteenliittymästä oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, joka voi tosiasiallisesti vastata myös juridisesti päätoteuttajan tehtävistä.									

Tarjoaja sitouduttava toimittamaan hankintayksikölle ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista ja/tai sopimuskaudella selvityksen niistä sopimuksista ja sitoumuksista, jotka ryhmittymään nimetyt toimijat ovat keskenään tehneet ja jotka osoittavat tarjouspyynnössä vaadittujen voimavarojen olevan hankinnassa käytettävissä.									
Se, mikä tässä tarjouspyynnössä ja sen liitteissä koskee tarjoajaa, koskee myös tarjoajana olevaa ryhmittymää. Sopimuksen tekeminen ryhmittymän kanssa edellyttää ryhmittymään kuuluvien yritysten yhteisvastuullista sitoutumista sopimuksen velvoitteisiin ja vastuisiin.									

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala
Asematie 7
01300 Vantaa
0124610-9

Puhelin +358 98392218
Telefax
Email kirjaamo@vantaa.fi
Internet http://www.vantaa.fi

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Kaupunkitilalautakunnalle

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunkitilalautakunnalta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunkitilalautakunnan yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6 Valitus postilaatikon paikkaa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15